

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีบุญเรือง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์/บอร์ดประชาสัมพันธ์ ของหน่วยงาน
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีบุญเรือง

ชื่อหน่วยงาน: สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

วัน/เดือน/ปี : วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

หัวข้อ: หน่วยบริการมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน หัวข้อที่ ๖ ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติ
จำนวน ๓ ระดับ

รายละเอียดข้อมูล(โดยสรุปหรือเอกสารแนบ)

- ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติจำนวน ๓ ระดับ

Link ภายนอก : ไม่มี

หมายเหตุ .....

.....
.....
.....

ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล

นายจิรายุ ทินจง
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
ผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอศรีบุญเรือง (ด้านบริหาร)
วันที่.....๑๗...เดือน..ธันวาคม.....พ.ศ. ๒๕๖๗

ผู้อนุมัติรับรอง

(นายกิตติพงษ์ พรหมพลเมือง)
สาธารณสุขอำเภอศรีบุญเรือง
วันที่.. ๑๗...เดือน..ธันวาคม..พ.ศ. ๒๕๖๗

ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่

นางสาวณัฐธิดา ไทยอ่อน
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

วันที่.. ๑๗...เดือน..ธันวาคม..พ.ศ. ๒๕๖๗

ประกาศ

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และต่อมา ได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และเมื่อได้รับความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

บัดนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติ ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ดังมีสาระสำคัญตามที่แนบท้ายนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ยุทธศาสตร์ชาติ

(พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

คำนำ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ รวม ๖ คณะ อันประกอบด้วย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

สถานการณ์ แนวโน้ม วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

๑. บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในความหลากหลายเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๖๐ ที่ร้อยละ ๓.๙ ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพ เมื่อเทียบกับร้อยละ ๖.๐ ต่อปีในช่วงเวลาเกือบ ๖ ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศและสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่ โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ภาคบริการและภาคเกษตรมีผลิตภาพการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพและสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ

นอกจากนั้น ศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะ การศึกษา บริการสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ และการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ ของคนไทยมีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาระบบคุณภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาคอขวดความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ขณะที่ปัญหาด้านความยากจนยังคงเป็นประเด็นท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นและแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันการวางกลยุทธ์ระยะยาวในการฟื้นฟู การใช้ และการรักษาทรัพยากรอย่างบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมายังขาดความชัดเจน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศยังมีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลืองและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ขณะที่ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรักและความสามัคคี

ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลัง

ของประเทศในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๒. ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ

แม้ว่าประเทศไทยจะมีตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงในภูมิภาคและเป็นประตูสู่เอเชีย แต่การที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ ประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญกับปัญหาด้านความมั่นคงอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ ที่อาจเป็นประเด็นท้าทายต่อการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชน ซึ่งรวมถึงการสร้างสามัคคีของคนในชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชากรไทยที่มีแนวคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทมหาอำนาจ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์กรระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติ จะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎ ระเบียบ ทิศทางความสัมพันธ์ และมาตรฐานสากลต่าง ๆ ทั้งในด้านความมั่นคง และเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ และการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกกระบวน อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหาอาชญากรรม การค้ามนุษย์ และการลักลอบเข้าเมือง

ในทางกลับกัน ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้ คาดว่าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้มสำคัญที่จำเป็นต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ การรวมกลุ่มทางการค้าและการลงทุนที่จะมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้นในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์รูปแบบชีวิตใหม่ ๆ

นอกจากนั้น ประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๔ จะก่อให้เกิดโอกาสใหม่ ๆ ในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคนสูงวัยที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการคาดการณ์ว่าครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของประชากรให้มีคุณภาพ และการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตและการบริการของประเทศจะเป็นความท้าทายสำคัญในระยะต่อไป

ในขณะที่เดียวกัน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย อาจทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างชาตินี้อีกมากขึ้นเพื่อทดแทนจำนวนแรงงานไทยที่ลดลง ซึ่งปัจจัยด้านการเปิดเสรีในภูมิภาคและความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในภูมิภาคจะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและการย้ายถิ่นมีความสะดวกมากขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออกประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพซึ่งมีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายไปเรียนหรือทำงานในทั่วทุกมุมโลกสูงขึ้น ทั้งนี้ การย้ายถิ่นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จึงอาจจะเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยังคงเป็นประเทศผู้รับของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่ประชากรไทยโดยเฉพาะแรงงานทักษะอาจมีแรงจูงใจในการย้ายถิ่นไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า อาจทำให้การแย่งชิงแรงงานมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทย

นอกจากนี้ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่าง ๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงในการสูญเสียความสามารถในการรองรับความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ระดับความรุนแรงของผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศต่าง ๆ ดังกล่าวที่แต่ละประเทศจะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกัน ทำให้การเป็นสังคมสีเขียว การรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการจะได้รับความสำคัญและความสนใจจากนานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก รวมถึงการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหารมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น กฎระเบียบและข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นและเข้มงวดขึ้น โดยกรอบการพัฒนาตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และบันทึกความตกลงปารีส จะได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น

แนวโน้มเหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งในส่วนของ การจ้างงานและอาชีพ สาขาการผลิตและบริการใหม่ ๆ ความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่น ๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาชญากรรมไซเบอร์ รูปแบบการก่อสงครามที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ เทคโนโลยี และสินค้าและบริการ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็วและคาดการณ์ได้ยาก การเกิดขึ้นของโรคระบาด และโรคอุบัติใหม่ที่จะส่งผลให้การเฝ้าระวังด้านสาธารณสุขในประเทศมีความสำคัญมากขึ้น อาจนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นได้ หากไม่มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและรองรับผลกระทบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเข้าถึงเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มประชากรต่าง ๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าว

จะส่งผลต่อการจ้างงานและอาชีพที่จะมีรูปแบบและลักษณะงานที่เปลี่ยนไป มีความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานในปัจจุบันและบางอาชีพจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติโดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับต่ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมือง วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศที่อาจจะมีผลกระทบมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจะส่งผลให้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

จากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ข้างต้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติและทุกด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มีความร่วมมือในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่าง ๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติการพัฒนามีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และกติกาใหม่ ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบการเรียนรู้การสอน และการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกันกับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัย ระบบบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวทันโลก จากการต่อยอดการพัฒนามาบนพื้นฐานนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ส่งผลให้เกิดการสร้างห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจในทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วน

นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหาร การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายเชิงนิเวศ การส่งเสริมการดำเนินชีวิตและธุรกิจ และการพัฒนาและขยายความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่องที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ที่ชัดเจน ขณะที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ กฎหมาย ระบบภาษีต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาที่สามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ประเทศมีศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น และสามารถใช้จุดแข็งในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญของการรวมกลุ่มความร่วมมือกับนานาประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อกระชับและสร้างสัมพันธ์ไมตรี เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างพลังทางเศรษฐกิจและรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยจำเป็นต้องสร้างความพร้อมในการที่จะยกระดับมาตรฐานและมีการปฏิบัติ

ให้เป็นไปตามระเบียบกติกาสากลในด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งให้มีการปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดีและมีเสถียรภาพทางการเมือง มีการส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี และลดความขัดแย้งภายในประเทศ โดยที่นโยบายการพัฒนาต่าง ๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับโครงสร้างและลักษณะพฤติกรรมของประชากรที่อาจจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันมากขึ้น

ดังนั้น ภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างประชากร โครงสร้างเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่รอบคอบและครอบคลุม อย่างไรก็ตาม หลายประเด็นพัฒนาเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการปรับตัวซึ่งจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้าง การขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในอนาคตจึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวที่ต้องบรรลุ พร้อมทั้งแนวยุทธศาสตร์หลักในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างบูรณาการบนพื้นฐานประชารัฐเพื่อยกระดับจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ และปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและจุดด้อยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศ และถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพื้นที่พิเศษต่าง ๆ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน

๓. วิสัยทัศน์ประเทศไทย

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครอบครัว และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตาม

หลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน จนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศเพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษา และการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

มั่นคง

- มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง
- ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย
- สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน
- มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ

มั่งคั่ง

- ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกกระดับเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน
- เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน
- มีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง อาทิ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงินและทุนอื่นๆ

ยั่งยืน

- การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญด้านรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม
- มีการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก
- คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาโลกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้ รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประชาชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทำมาทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปรุงปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับปรุงแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๔.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๔.๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำ เพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๔.๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๔.๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาท หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๑. บทนำ

ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคงให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร แตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลา ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและพลิกผันได้ทำให้มิติทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ ด้วยเหตุนี้ กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม เป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม” ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงมีเป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงให้ประเทศมีความสงบเรียบร้อยและสันติสุข ในขณะเดียวกันก็จะต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมทั้งปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพบก หน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้มีความพร้อมและเพียงพอในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงและภัยพิบัติทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ อย่างบูรณาการทั้งภายในประเทศ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จ

อย่างเป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตลอดจนการปลูกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้มุ่งเน้นการบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงอย่างเป็นระบบ การพัฒนาปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงให้มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง โดยปัญหาคความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ประกอบด้วย ปัญหาคความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาคยาเสพติด ปัญหาคความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาคอาชญากรรมทางไซเบอร์ และปัญหาคการทุจริตในระบบราชการ

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
- ๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- ๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ ความสุขของประชากรไทย
- ๓.๒ ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ
- ๓.๓ ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง
- ๓.๔ บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ
- ๓.๕ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาคของชาติ

**๔.๑.๑ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม
ตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา** เพื่อให้คนไทยทุกคนในทุกภาคส่วน
มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพการงานและรายได้ที่เพียงพอ ได้รับโอกาส
และความเสมอภาคอย่างเท่าเทียม มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ มีจิตสาธารณะ
เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เข้าใจปัญหาสำคัญของสังคม มีความรักความสามัคคี ตระหนักและ
ให้ความสำคัญกับความมั่นคงของชาติ และพร้อมเข้ามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ
ตลอดจนช่วยเหลือประชาชน โดยการอำนวยความสะดวกอย่างกว้างขวางและครอบคลุม ปลุกฝัง
จิตสำนึกและคุณสมบัติพื้นฐานคนไทยที่ดีให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม สร้างเสริมความรักความสามัคคี
ความตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา
ความมั่นคงและพัฒนาประเทศ ให้กับทุกภาคส่วนทั้งประชาชน ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานด้านความ
มั่นคงอื่น ๆ ผ่านทางโครงการ กิจกรรม และการรณรงค์ต่าง ๆ ตลอดไปจนถึงการดำเนินการอื่น
ทุกวิถีทางที่เหมาะสม อย่างต่อเนื่องและจริงจังจนประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับอย่างชัดเจน

๔.๑.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้
คนในชาติมีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ โดยปลุกฝังและสร้าง
ความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ รณรงค์เสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจ
ในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์
น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริ
ต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรม
เฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนส่งเสริมให้ยึดถือหลักคำสอนซึ่งเป็นแก่น
แท้หรือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต อุปถัมภ์และคุ้มครอง
พระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน โดยการส่งเสริมและ
สนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยพัฒนาทั้งจิตใจและปัญญา
รวมทั้งต้องจัดให้มีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าใน
รูปแบบใด การส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย
ตลอดจนอุปถัมภ์คำจูนศาสนาอื่นให้มุ่งเน้นการสั่งสอนคนให้เป็นคนดี รักความสงบสันติสุข พร้อมทั้งมี
ส่วนร่วมในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติบ้านเมือง และช่วยเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันของ
คนต่างศาสนาอย่างปรองดอง ไม่ให้เกิดการแบ่งแยกแตกต่าง

**๔.๑.๓ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล** เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศไทย
มากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพื่อให้การบริหารจัดการบ้านเมืองและการปกครองประเทศตามระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่สอดคล้องกับบริบทของไทย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา
ประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งได้ผู้นำและนักการเมืองที่เป็นคนดี
คนเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมสูง และกล้าตัดสินใจ โดยปลุกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ

และมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย ส่งเสริมให้นักการเมืองมีคุณภาพ เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ เห็นประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและของพรรคพวกเพื่อนพ้อง เสริมสร้างพรรคการเมืองและสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีนโยบาย แนวคิด และการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลสากล ไปจนถึงพัฒนาปรับปรุงระบบการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเลือกตั้งได้อย่างสุจริตและเที่ยงธรรม มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและสร้างความสามัคคีปรองดองจนสามารถคัดกรองคนดี คนเก่ง มีความรู้ความสามารถ และกล้าตัดสินใจ เข้ามาบริหารประเทศให้มุ่งไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและสอดคล้องเหมาะสมกับสังคมไทย

๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีกลไกเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขต้นเหตุที่เป็นรากเหง้าของปัญหาภายในประเทศทั้งปวงให้หมดไป มีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง และทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม โดยพัฒนาปรับปรุงกลไกและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีอยู่เดิม เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น หรือที่ต้องออกแบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรองรับปัญหาความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ได้ทุกมิติ กำหนดและเสริมสร้างบทบาทของหน่วยงาน องค์กร หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบวิธีการดำเนินงาน การบูรณาการการปฏิบัติให้สอดคล้อง เกื้อกูล และต่อเนื่องกันตลอดไปจนถึงสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่สาเหตุได้อย่างแท้จริง

๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จนยุติลง หรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนาบ้านเมืองเดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการหารือ วางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาศัยการฉันทกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่าง ๆ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางไซเบอร์ การฟอกเงิน การค้ามนุษย์ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบค้าสินค้าเถื่อน การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติด การขยายอำนาจหรือแข่งขันกันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง รวมไปถึงปัญหาการรุกเข้ามามีอำนาจรวดเร็วของทุนขนาดใหญ่ เทคโนโลยียุคใหม่ การย้ายถิ่นของทุนและแรงงาน

ข้ามชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาภัยพิบัติสำคัญที่ทำให้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความมั่นคง รวมไปถึงการส่งเสริมผลักดันหลักการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดจนโครงการสำคัญของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒.๒ การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้า และสามารถแก้ไขปัญหและภัยคุกคามในอนาคตได้ทัน่วงทีก่อนที่จะลุกลามต่อไป รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมในทุกด้าน ทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ แผน งบประมาณ ระบบควบคุมบังคับบัญชา ระบบงานด้านการข่าวกรอง เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนต่าง ๆ ของหน่วยงานหลัก และหน่วยงานรอง ตั้งแต่ขั้นการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน วิเคราะห์ กำหนดแนวทางป้องกัน ไปจนถึงขั้นการลงมือแก้ไขปัญหความมั่นคงที่สำคัญต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอน เสริมสร้างพลังของประชาชนและชุมชนให้ร่วมกับกำลังตำรวจ ทหาร และหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหสำคัญต่าง ๆ อาทิ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การแผ่อิทธิพลทางเศรษฐกิจของมหาอำนาจ และการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติที่อาจกระทบต่อความมั่นคง ไปจนถึงติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศที่กำหนดอย่างราบรื่น

๔.๒.๓ การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ปัญหความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันกับภาคอื่น ๆ โดยยกระดับการแก้ไขปัญหที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างมีเอกภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการ ความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ แผนการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติ ตลอดจนการติดตาม ประเมิน และรายงานผลอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกันทุกระดับ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ประสิทธิภาพในการเข้าแก้ไขปัญห สภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลดความรุนแรง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคมในพื้นที่อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นการจัดปัญหความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรมให้ได้อย่างจริงจังและถาวร ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ให้เข้มแข็งจนเป็นพลังสำคัญในการปกป้องและแก้ไขปัญหต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อไป พร้อมเสริมสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเห็นต่างตามแนวทางสันติวิธี ผ่านกลไกต่าง ๆ รวมไปถึงการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร ผลักดันให้มีการยึดถือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พร้อมดูแลและป้องกันมิให้มีการบิดเบือนคำสอนของศาสนาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และความมั่นคงของประเทศ มีการส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมร่วมมือกับภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่อย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มประชาชนโดยเฉพาะเยาวชน ตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งศาสตร์พระราชา รวมถึงการสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงการบริการต่าง ๆ ของรัฐให้ทัดเทียมกับภูมิภาคอื่น ๆ

๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล สามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อ ประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมุทพยานุภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทรภิบาลในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งมวล ของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบก ทะเลอาณาเขต และเขตเศรษฐกิจ จำเพาะของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนาระบบเฝ้าตรวจติดตาม ระบบตรวจ คนเข้าเมือง การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก และการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสม มีการดำเนินการต่าง ๆ และสอดคล้อง ดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้องและเป็นระบบ สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชน ในเรื่องการให้ความสำคัญกับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากร อย่างเป็นธรรม ตลอดถึงแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ พัฒนา ปันพูน ป้องกัน และดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรัก ห่วงแหน และมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน

๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคง ของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการให้มีความพร้อม และเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง

๔.๓.๑ การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถติดตาม แจ้งเตือน ระวังภัยภัย และป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประเมินสถานการณ์ได้ถูกต้อง แม่นยำ และทันเวลา โดยเสริมสร้าง พัฒนา และบูรณาการ ขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรอง และประชาคมข่าวกรองในประเทศ ให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทธโธปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูล และนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหาและความมั่นคงของชาติในทุกมิติและทุก ด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนในรูปแบบประชารัฐ และประชาคมข่าว กรองต่างประเทศอย่างแน่นแฟ้น

๔.๓.๒ การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัย คุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ เพื่อให้ทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็นทั้งปวงของกองทัพและ หน่วยงานความมั่นคง ได้รับการพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพ ให้มีความพร้อม เพียงพอ และเป็นรูปธรรม ทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโธปกรณ์ รวมทั้งระบบบริหารจัดการในการป้องกันประเทศ และการป้องกันภัยคุกคาม

ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ตลอดจนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สามารถระดมทรัพยากรได้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน ส่งผลให้สามารถปกป้องอธิปไตยและแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ โดยการจัดทำแผนพัฒนาและฉันทกกำลังทรัพยากรรวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมชัดเจน มีการประเมินขีดความสามารถของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง พร้อมพัฒนาค้น โครงสร้างกำลังรบและยุทธโธปกรณ์ให้เหมาะสมเพียงพอ และเป็นรูปธรรมสามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ยกระดับการฝึกพร้อมให้เป็นแบบบูรณาการที่ทันสมัย มีความสมบูรณ์ พร้อมนำไปปฏิบัติได้กับสถานการณ์จริง เสริมสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติการร่วมและการป้องกันภัยคุกคามด้านความมั่นคงกับเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ มิให้เกิดข้อขัดแย้งหรือปัญหาเกี่ยวกับเขตแดนทางบกและอาณาเขตทางทะเล พร้อมทั้งมีกลไกแก้ไขปัญหาความเห็นต่างหรือความขัดแย้ง ผ่านทางการเจรจาและมาตรการทางการทูต ตลอดจนไปจนถึงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การพลังงานทหาร กิจการอวกาศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างหลักประกันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบอัจฉริยะในอนาคต มีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง สามารถแข่งขันและลดการพึ่งพาหรือนำเข้าจากต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถสนับสนุนนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศได้

๔.๓.๓ การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความพร้อมเผชิญกับสถานะไม่ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ รวมทั้งภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง โดยพัฒนาปรับปรุงนโยบาย แนวทาง ระบบกลไกการบริหารจัดการ ตลอดจนแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งปวงให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและพร้อมรองรับภัยทุกประเภททั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกพร้อมกันในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจังจนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรม ยกระดับการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยี และการฝึกอบรมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการได้ทุกระดับ ตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะรองรับปัญหาร่วมกันได้

๔.๔.๑ การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสันติสุข มั่นคง และสมดุลสำหรับทุกฝ่าย ให้ทุกประเทศพร้อมเข้ามีส่วนร่วมในการประสาน

และปฏิบัติการกิจต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมุ่งแบ่งปันและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างราบรื่นและยั่งยืน โดยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในทุกระดับและทุกด้านกับนานาประเทศ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในมิติต่าง ๆ อย่างสมดุล พัฒนาและเสริมสร้างระบบ กลไก มาตรการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์กับประเทศไทยให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกันอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ผลักดันการหารือทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีในทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ เชื่อใจ ไปจนถึงความตระหนักรู้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งลดความหวาดระแวงระหว่างกัน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับต่าง ๆ และการจัดเวทีสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนทำให้บรรยากาศการดำเนินการระหว่างประเทศในทุกเรื่องทุกขั้นตอน ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพอย่างแท้จริง

๔.๔.๒ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถแก้ไขปัญหาหารือร่วมกันได้อย่างสันติวิธี และร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และความเป็นแกนกลางของอาเซียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างประชาชนในทุกมิติและทุกระดับ ทำการแลกเปลี่ยนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันอย่างแน่นแฟ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับมิตรประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ประเทศสำคัญในภูมิภาค และนานาประเทศทั่วโลก รวมทั้งกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงระดับภูมิภาคอื่น ๆ ที่จะช่วยสร้างเสริมเสถียรภาพในภูมิภาค ตลอดจนผลักดันและเผยแพร่การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชาให้เป็นที่เข้าใจและมีการนำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องในภูมิภาค อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกันต่อไป

๔.๔.๓ การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อให้ความมั่นคงในภาพรวมทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และโลก มีการพัฒนาไปสู่สันติสุขอย่างแท้จริง เป็นรูปธรรม และยั่งยืน โดยผลักดันส่งเสริมให้การดำเนินการและความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นไปตามหลักการปฏิบัติสากล กฎหมาย และความตกลงระหว่างประเทศ พร้อมคำนึงถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐต่อรัฐ เอกชนต่อเอกชน และประชาชนต่อประชาชน สร้างเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกันและระงับภัยคุกคามทุกรูปแบบ พร้อมพัฒนาความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกระดับของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง อาเซียน รวมถึงระหว่างมิตรประเทศในกรณีเกิดวิกฤตการณ์สำคัญ อาทิ ความอดอยาก ภัยพิบัติขนาดใหญ่ ฯลฯ ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศและการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติให้นานาประเทศตระหนักและให้การยอมรับถึงความสำคัญ รวมไปถึงการเสริมสร้างพลังบวกหรืออำนาจแบบนุ่มนวลของไทย โดยอาศัยการส่งเสริมและเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีและวัฒนธรรมประเพณีไทย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชา ความนิยมวิถีไทย สินค้าไทย ฯลฯ ผ่านความสัมพันธ์ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่องทาง

๔.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และมีประสิทธิภาพ สามารถจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง เกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๔.๕.๑ การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับปัญหาได้ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่วงเวลาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีเอกภาพ โดยเสริมสร้างพร้อมทั้งยกระดับกลไก หน่วยงาน เช่น กองทัพไทย กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น และกฎหมายที่มีอยู่เดิม หรือที่พัฒนาขึ้นใหม่ ผ่านทางการบูรณาการความร่วมมือและการปฏิบัติกับทุกภาคส่วน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม พัฒนาการวางแผนและเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน กำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบในทุกระดับ พร้อมผึกรองรับปัญหา สัมมนาระดมความคิดเห็น ตลอดจนให้การสนับสนุนในทุกด้าน อย่างต่อเนื่องจริงจังตั้งแต่มายกมติหรือยามสงบ มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามหลักธรรมาภิบาลที่สอดคล้องกับบริบทและความก้าวหน้าของยุคสมัย พร้อมทั้งสามารถสร้างความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ รวมไปถึงความเชื่อมโยงกับทุกภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

๔.๕.๒ การบริหารจัดการความมั่นคงให้อำนาจต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนไปได้ตามแผน อย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม และไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อความมั่นคงของชาติ โดยพัฒนาส่งเสริมการวางแผนคู่ขนานแบบบูรณาการให้สอดคล้องรองรับยุทธศาสตร์ชาติในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างผลักดันการบริหารจัดการตลอดถึงการบูรณาการการดำเนินการในทุกด้านให้ประสานสอดคล้องและสามารถปฏิบัติร่วมกันได้อย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งครอบคลุมการสร้าง ความมั่นคงให้กับประเทศชาติในทุกมิติอย่างยั่งยืน

๔.๕.๓ การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เพื่อให้การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เอกภาพ และเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนด โดยให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติพัฒนาและเสริมสร้างหน่วยงาน บุคลากร เครื่องมือ ระบบการบริหาร และการจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่มีอยู่ ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมทั้งมีความพร้อม มีขีดความสามารถที่ทันสมัย เหมาะสม เพียงพอ และคล่องตัว มีเอกภาพในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ตลอดจนมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบดูแลปัญหาความมั่นคงทุกมิติในระดับนโยบาย พร้อมรองรับบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑. บทนำ

ในช่วง ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง อาทิ ปัจจัยด้านความผันผวนของเศรษฐกิจโลก กฎระเบียบระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า ทักษะความสามารถของแรงงาน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วที่ส่งผลให้ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และภาคบริการต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค รูปแบบการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคที่ทำให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต อาทิ เศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากร เทคโนโลยี จะทำให้ประเทศไทยเผชิญความท้าทายมากขึ้นในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะต่อไป

ในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศในระยะต่อไปโดยยึดเป้าหมายในการยกระดับประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้ และในขณะเดียวกันการพัฒนาดังกล่าวจะต้องส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำลดลง ดังนั้น การพัฒนาประเทศในระยะต่อไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องสร้างเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจใหม่ที่จะช่วยยกระดับการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการพัฒนาในช่วง ๒๐ ปีข้างหน้า จะมุ่งเน้นการวิจัย พัฒนานวัตกรรม และนำเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้และต่อยอดภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มผลิตภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในปัจจุบันไปสู่ภาคการผลิตและบริการใหม่ที่มีศักยภาพ การพัฒนารูปแบบการค้าให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การส่งเสริมให้เกิดสังคมผู้ประกอบการ การพัฒนาทักษะและความสามารถของแรงงาน

ดังนั้น เพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงได้อย่างประสบความสำเร็จใน ๒๐ ปี ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง รวมทั้งมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากล ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับประเทศไทยจึงได้มุ่งพัฒนามาบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

ในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับปรุงแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันจึงกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการและการท่องเที่ยว โดยให้ประเทศสามารถยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ขณะที่มียุทธศาสตร์และบริการแห่งอนาคตที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต รวมทั้งรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้
- ๓.๒ ผลผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน
- ๓.๓ การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา
- ๓.๔ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มเน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษา

ฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น

๔.๑.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาเป็นผลิตภัณฑ์การเกษตร รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ให้รองรับความต้องการของตลาดยุคใหม่ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่น และสร้างจุดเด่น ความแตกต่างของสินค้าเกษตรไทยในตลาดโลกเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกันในประเทศต่าง ๆ ได้ พร้อมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีในการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ รวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ การส่งเสริมการขึ้นทะเบียนรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และการสร้างความต้องการของสินค้าด้วยการสร้างเรื่องราวของสินค้าให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในคุณภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ไทยและสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อนอื่น ๆ สู่ตลาดโลก

๔.๑.๒ เกษตรปลอดภัย สร้างความตระหนักแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคทั่วโลกในเรื่องความสำคัญของมาตรฐานระบบการจัดการความปลอดภัยของอาหาร ภูมิใจและวางกรอบให้เกษตรกรและผู้ผลิตทำการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และเข้าสู่ระบบมาตรฐานการจัดการคุณภาพทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งให้ความรู้เกษตรกรด้านกระบวนการผลิตตามมาตรฐานสากลเพื่อมุ่งสู่การเลิกใช้สารเคมีในภาคเกษตร การเพิ่มพื้นที่และปริมาณการผลิตเกษตรอินทรีย์ในระยะต่อไป โดยส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรปลอดภัย และเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสนับสนุนกลไกทางการตลาดแก่เกษตรกรที่ต้องการทำการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาระบบการตรวจรับรองคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทย รวมถึงระบบตรวจสอบย้อนกลับ สำหรับการตรวจสอบที่มาของสินค้าในทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิต และนำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงจากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของประเทศทั้งด้านอาหารและสุขภาพ โดยเฉพาะพืชสมุนไพร ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อการผลิตและแปรรูปสำหรับอุตสาหกรรมการแพทย์ การสร้างเสริมสุขภาพ และพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการ

ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โดยสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่มีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาดั้งเดิม พัฒนาต่อยอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป ปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูงของไทยสู่ตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่มีความหลากหลาย ด้วยการต่อยอดผลงานจากสถาบันวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรขั้นต้นให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง การส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมทั้งการสนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างสรรค์บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ เพื่อป้องกันการปลอมปน การควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย การติดตามผลิตภัณฑ์ในระหว่างการขนส่ง รวมถึงยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้แก่สินค้า พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างแบรนด์ และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเป็นฟาร์มอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และเตรียมพร้อมรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างสมดุลเกษตรอาหารและเกษตรพลังงาน โดยสร้างและนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตร ใช้เทคโนโลยีเกษตรด้านความแม่นยำ เทคโนโลยีการผลิตพืชในโรงเรือนเพาะปลูก ด้วยการใช้ระบบอัตโนมัติและเซ็นเซอร์อัจฉริยะ ติดตามการเปลี่ยนแปลง ทั้งความชื้น แสง และอุณหภูมิภายในฟาร์ม เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามความต้องการ คุณภาพคงที่ และสามารถวางแผนระบบการตลาดดีขึ้น รวมทั้งเทคโนโลยีการช่วยบันทึกข้อมูลสำคัญและติดตามการบริหารจัดการภายในโรงเรือนและฟาร์ม การปรับเปลี่ยนการทำเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระบบการผลิตทางการเกษตรให้ปลอดภัยเหลือใช้ ตลอดจนพัฒนาระบบประกันภัยทางการเกษตรที่ยั่งยืน เพื่อสนับสนุนและจูงใจให้เกษตรกรใช้เครื่องมือดังกล่าวบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำเกษตรกรรม รวมถึง การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ และการใช้วิทยาการด้านเทคโนโลยีชีวภาพ พันธุวิศวกรรม ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทั้งในเรื่องการปรับสภาพดิน การตรวจจับสารเคมีตกค้าง การตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคสัตว์ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่ม

ปริมาณผลผลิต เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และคุณค่าทางโภชนาการ ลดการใช้สารเคมีในการเกษตร รวมทั้งยืดอายุการเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาเพื่อยืดระยะเวลาการจำหน่ายผลผลิตและการส่งออก พร้อมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรสำหรับระบบฟาร์มอัจฉริยะในประเทศ โดยยกระดับเทคโนโลยีการผลิตและเครื่องจักรกลการเกษตรให้สูงขึ้นด้วยการวิจัยและพัฒนา การสร้างและกำหนดคุณภาพมาตรฐานของสินค้าเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ การประยุกต์ใช้ข้อมูลจากดาวเทียม และเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากการประยุกต์ใช้ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างยั่งยืนให้กับภาคเกษตร การสร้างฐานข้อมูลการเพาะปลูกระดับประเทศ การจัดการด้านชลประทาน ทะเล และชายฝั่ง รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต อุตสาหกรรมและบริการไทยต้องพร้อมรับมือและสร้างโอกาสจากความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ ที่เป็นผลของการหล่อหลอมเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีทางกายภาพเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วเป็นวงกว้างและลึกซึ้งทั้งระบบอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพื้นฐานโครงสร้างอุตสาหกรรมและบริการ โดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต เพิ่มบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ตามความต้องการของตลาด สร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอย่างยั่งยืน

๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ สร้างประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อต่อยอดจากภาคเกษตรไทยและมุ่งสู่อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงพลังงานชีวมวล โดยการเพิ่มสัดส่วนอุตสาหกรรมชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ อาหารเสริม เวชสำอาง วัคซีน ชีวเภสัชภัณฑ์ และสารสกัดจากสมุนไพร การเพิ่มการผลิตและส่งเสริมการใช้พลาสติกชีวภาพ แปลงของเหลือทิ้งจากเกษตรและอุตสาหกรรม ให้เป็นสารเคมีและพลังงานชีวภาพที่มีมูลค่า โดยใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบชีวมวล ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า เพื่อลดปัญหาโลกร้อน และสร้างรายได้แก่เกษตรกรเพิ่มมากขึ้น การเน้นการวิจัยและพัฒนา และนำผลงานวิจัยมาใช้ในเชิงพาณิชย์ มากยิ่งขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับระบบนวัตกรรมแบบเปิด เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพได้เร็วขึ้น

๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร อาศัยความเชี่ยวชาญด้านบริการการแพทย์ของไทยเพื่อสร้างอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในประเทศเพื่อรองรับความต้องการใช้บริการการแพทย์ที่จะเพิ่มมากขึ้นทั้งจากสังคมผู้สูงอายุ และความต้องการการแพทย์ที่เพิ่มขึ้นจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปสู่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครอบคลุมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ การผลิตอวัยวะเทียม การผลิตเวชภัณฑ์และครุภัณฑ์การแพทย์ การผลิตเภสัชภัณฑ์ซึ่งรวมถึงชีวเภสัชภัณฑ์ และการให้บริการการแพทย์ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีการแพทย์ใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนไทย การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในบริการการแพทย์ เพื่อลดต้นทุนการรักษาพยาบาล ยกย่องการให้บริการการแพทย์อย่างมีคุณภาพในระดับสากล และสร้างความมั่นคง

ให้กับระบบสาธารณสุขของไทย พร้อมทั้งการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมทางการแพทย์และบริการท่องเที่ยว เพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและดูแลสุขภาพและรักษาผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ในการเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและบริการ ครอบคลุมระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพของภาคเศรษฐกิจไทยทั้งระบบ สร้างแพลตฟอร์ม สำหรับเศรษฐกิจในอนาคต และเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน โดยการสร้างอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนประเทศไทย และส่งเสริมการลงทุนระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ไทย และบริษัทชั้นนำของโลกในอุตสาหกรรมเหล่านี้ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและการวิจัยและพัฒนา การสร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่ประชาชน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ สำหรับภาคการผลิตและบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรม และดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ การผลักดันให้ผู้ประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมในระดับสากล และสร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเพื่อขยายธุรกิจไทยในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะให้ครอบคลุมตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าระดับโลก การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีของผู้ประกอบการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และสนับสนุนการใช้ข้อมูลเปิดที่ไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ในการศึกษา การวิจัยและพัฒนา และการต่อยอดทางธุรกิจ พร้อมทั้งการสร้างและพัฒนาศูนย์กลางที่มีทักษะความรู้เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญจากทั่วโลกให้มาทำงานในไทย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและรวดเร็วของเทคโนโลยี

๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ ใช้ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยในการส่งเสริมการคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ ให้เป็นฐานการผลิตของภูมิภาคเพื่อการส่งออกสู่ตลาดโลก และศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค ลดต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์และเพิ่มมูลค่าจากการเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริมการสร้างศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ระดับภูมิภาคและเชื่อมต่อกับเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลก การผลักดันการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าอัจฉริยะ ส่งเสริมเทคโนโลยีและพัฒนาอุตสาหกรรมระบบกักเก็บพลังงาน รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนที่เน้นการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาอุตสาหกรรมการบินและอวกาศเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้องโดยยกระดับบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน และการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน ซึ่งจะต่อยอดไปยังชิ้นส่วนยานอวกาศในที่สุด และสนับสนุนการลงทุนด้านบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยานเพื่อขยายตลาดบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยาน ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการบินและอวกาศ การส่งเสริมและพัฒนาระบบขนส่งรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของไทยในอนาคต รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะ

ความเชี่ยวชาญตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมการบินและอวกาศ และบริการโลจิสติกส์ การอำนวยความสะดวกสำหรับบุคลากรผู้เชี่ยวชาญต่างชาติให้เข้ามาทำงานในไทย และจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา ตลอดจนการสนับสนุนให้อุตสาหกรรมยานยนต์ การบินและอวกาศ และโลจิสติกส์ ตลอดจนหน่วยงานกำกับดูแล ให้ได้รับมาตรฐานสากลและสร้างความร่วมมือในการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

๔.๒.๕ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ พัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศที่ไทยมีศักยภาพ เพื่อลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมส่งออกต่อไป โดยการต่อยอดพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงด้านต่าง ๆ จากอุตสาหกรรมของประเทศที่ไทยมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านต่าง ๆ และเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ในบริบทด้านความมั่นคงและเชิงพาณิชย์ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรทางด้านวิจัยและพัฒนา การออกแบบ และการผลิตเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงระบบการเตือนภัย การเตรียมตัวรับภัยพิบัติ และการให้ความช่วยเหลือระหว่างและหลังเกิดภัยพิบัติ พร้อมทั้งการสร้างอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อลดผลกระทบจากภัยคุกคามไซเบอร์ ต่อเศรษฐกิจและสังคม และปกป้องอธิปไตยทางไซเบอร์ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติจากการทำธุรกิจดิจิทัล ส่งเสริมการจัดหาพลังงานให้เพียงพอ เพื่อเป็นฐานความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ พร้อมไปกับการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ให้มีความสมดุลและเกิดความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองทางด้านพลังงาน ตลอดจนพัฒนาอุตสาหกรรมด้านพลังงานที่มีมูลค่าเพิ่ม อุตสาหกรรมเทคโนโลยีพลังงานใหม่ และอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมทั้งการผลิตยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหาร ไปพร้อมกับอุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทาง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนารูกระดานด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุ การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่อง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะโดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน และพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เพื่อการเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างประทับใจตลอดการท่องเที่ยวจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำและแนะนำต่อ

๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์ และทุนทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว การทำการตลาด และการบริหารจัดการสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม เพื่อให้การท่องเที่ยวไทยมีเรื่องราวที่เป็นเอกลักษณ์ มีการคุ้มครองและปกป้องด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการป้องกันการลอกเลียนแบบ ซึ่งรวมถึงการผลักดันให้เมืองประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะ ได้รับการขึ้นทะเบียนด้านการอนุรักษ์ และส่งเสริมให้ก้าวสู่เมืองที่ได้รับการยอมรับในเวทีสากล อันนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์และการจัดทำแผนพัฒนาเมืองและแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น พร้อมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลและตามศักยภาพของพื้นที่ ทั้งการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยววิถีพุทธของโลก

๔.๓.๒ ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สร้างแรงดึงดูดและสิ่งจูงใจให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดยส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติของโลก เนื่องจากไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยว ทั้งยังมีความพร้อมด้านการบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบขนส่ง ระบบดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในการเดินทางเข้ามาเพื่อการประชุมและการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการขยายพื้นที่จุดหมายปลายทางของการจัดประชุมและนิทรรศการ และการพักผ่อนระหว่างประชุมจากเมืองหลักสู่เมืองอื่นที่มีศักยภาพของไทย รวมถึงสร้างพื้นที่หรือช่องทางการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง รวมถึงการส่งเสริมให้การพักผ่อนระหว่างการประชุมเป็นการจูงใจและต่อยอดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่เน้นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นที่ไทยมีศักยภาพและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่นเพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการสร้างรูปแบบและจูงใจการเดินทางเข้ามาประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยวด้วยการอำนวยความสะดวกและมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ พร้อมทั้งการสร้างความพร้อมของธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่ธุรกิจ

๔.๓.๓ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ผสาน “ศาสตร์” และความชำนาญของการดูแลสุขภาพด้วยภูมิปัญญาไทย กับ “ศิลป์” และความละเอียดอ่อนในการให้บริการแบบไทย เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ โดยยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพและการเสริมความงามสู่ตลาดระดับสูง โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์การให้บริการตามแบบความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล พร้อมทั้งการสร้าง ความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ รวมถึงการยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการแพทย์ทางเลือก โดยผสานองค์ความรู้จากเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เข้ากับองค์ความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมของไทย

ผลิตบุคลากรด้านแพทย์แผนไทยและบริการเชิงสุขภาพอื่นที่มีทักษะภาษา และได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพให้เพียงพอต่อทิศทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ของไทยให้เป็นที่รับรู้ในระดับโลก รวมทั้งการส่งเสริมการจัดการนำเที่ยวเชิงสุขภาพครบวงจรที่เชื่อมโยงกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น เนื่องจากไทยมีจุดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านการชื่นชมธรรมชาติ การร้อยเรียงเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมไทยตามเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งเรือสำราญและเรือยอร์ช ตามชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย เกาะ แก่ง ที่สวยงาม รวมทั้งการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลอง นำไปสู่ศูนย์กลางท่องเที่ยวสำราญทางน้ำโดยการปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรือหลัก การมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของท่าเรือ มาริน่า และท่าเทียบเรือให้ได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะอาด และการจัดการความปลอดภัยของท่าเรือและมาริน่าที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ และมีมาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยในการเดินทาง รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้เชื่อมต่อการเดินทางทางบกและทางอากาศให้มีความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งสร้างให้เกิดเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ นำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจกับกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีความพร้อม รวมถึงการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของพื้นที่การท่องเที่ยว

๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ เพื่อขยายการท่องเที่ยวของไทยและภูมิภาคไปพร้อมกัน ผ่านการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์จากเมืองหลักสู่เมืองรอง เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไทยกับอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ดังเช่น เส้นทางจุดร่วมทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงและส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเส้นทางทางบก ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศระหว่างกันในภูมิภาค และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนร่วมกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการทำตลาดร่วมกันในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในประเทศ ให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับต่างประเทศ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม

พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่อง เพื่อขยายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่เมืองและชุมชนเพิ่มจากการท่องเที่ยวของประเทศ และการส่งเสริมการขยายธุรกิจและการทำตลาดท่องเที่ยวของไทยในต่างประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทยในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและรุนแรง โครงสร้างพื้นฐานจะครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก

๔.๔.๑ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมระดับภูมิภาคจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึงเอเชียใต้อย่างไร้รอยต่อ โดยมีไทยเป็นจุดเชื่อมโยงหลักของการคมนาคมให้เป็นระเบียบเศรษฐกิจแห่งเอเชีย เพื่อเป็นศูนย์กลางการคมนาคม การขนส่ง การกระจายสินค้า การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว สอดรับกับการพัฒนาการเชื่อมโยงกับกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค โดยการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับการขนส่งทางน้ำและระบบรางมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาและบูรณาการการใช้ท่าอากาศยานหลักในส่วนกลางและท่าอากาศยานในส่วนภูมิภาคให้สอดคล้องกับการเชื่อมโยงโครงข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น พร้อมทั้งการวางโครงข่ายเส้นทางการคมนาคมเชื่อมโยงสู่เมืองหลักของภูมิภาคอย่างไร้รอยต่อ เพื่อรองรับการเพิ่มจำนวนของเมืองและการขยายเมือง และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะสมัยใหม่และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเมืองให้มีความเชื่อมโยงกัน ส่งเสริมระบบขนส่งสมัยใหม่และพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ให้มีมาตรฐานเดียวกัน และสร้างความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างกันในภูมิภาคให้ง่ายและสะดวกมากที่สุด

๔.๔.๒ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกกระตือรือร้นรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน โดยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความพร้อมทางโครงสร้างพื้นฐานที่จะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและนวัตกรรม พัฒนาเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจตะวันออกเพื่อเชื่อมต่อการพัฒนาภาคตะวันออก และภาคอื่น ๆ ตลอดจนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนทั้งทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงจุดเด่นของแต่ละพื้นที่และการเสริมซึ่งกันและกันกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งการจัดผังเมือง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน ทั้งในด้านข้อมูล แรงงาน และกฎระเบียบ

ต่าง ๆ รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีมูลค่าเพิ่มสูง โดยตระหนักถึงความยั่งยืน

๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ สร้างศูนย์กลางเศรษฐกิจและนวัตกรรมแห่งใหม่ ในส่วนภูมิภาคคู่ขนานกับการเติบโตของกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยยกระดับจังหวัดสำคัญของไทย ส่งเสริมการพัฒนาในเชิงพื้นที่ พัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาเมือง และสร้างเมืองเศรษฐกิจ เฉพาะด้านเพื่อส่งเสริมการสร้างคลัสเตอร์ของเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ภายใต้ระบบนิเวศ ที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมซึ่งมีมหาวิทยาลัยแต่ละภูมิภาค สถาบันการศึกษาท้องถิ่น และทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมเป็นแรงขับเคลื่อน การยกระดับจังหวัดสำคัญเป็นเมืองเศรษฐกิจประจำภาค เพื่อเป็นศูนย์กลาง เศรษฐกิจในแต่ละภาคที่เชื่อมต่อกับเมืองเศรษฐกิจอื่นและเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน และกระจาย ศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ภาคต่าง ๆ ของไทย การสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้านโดยอาศัย ความได้เปรียบที่แตกต่างกันของแต่ละจังหวัด ซึ่งช่วยส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์ของเกษตรอุตสาหกรรม และบริการ พร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ เพื่อให้เมืองเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน เศรษฐกิจ ดึงดูดการลงทุนใหม่ โดยการส่งเสริมให้เมืองเป็นเจ้าภาพจัดเทศกาลความคิดสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับการใช้มหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาค และสถาบันการศึกษา ท้องถิ่น ขับเคลื่อนองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาค

๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ สนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศ ในการร่วมสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมจากภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยหรือ มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก เพื่อสร้างและถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งการสร้างระเบียบทางด่วนดิจิทัล และเสริมสร้างความรู้และโอกาสในการเข้าถึงโครงข่าย บรอดแบนด์หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยมีรูปแบบการเชื่อมโยงด้านดิจิทัลที่เป็น มาตรฐานเดียวกันในระดับสากลทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการวางกรอบในการจัดการทรัพยากร คลื่นความถี่ให้เพียงพอรองรับบริการที่มีคุณภาพในราคาที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ มีการสนับสนุน ธุรกิจแบบแพลตฟอร์ม ที่ทำให้เกิดการสร้างงานบริการในโลกดิจิทัลใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน บริการและบริหารของภาครัฐและเอกชน และสร้างความมั่นคงในการเชื่อมโยงเครือข่ายดิจิทัลเชื่อมต่อกับโลก และการสนับสนุนและเร่งรัดการนำวิทยาศาสตร์ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์ การออกแบบที่คำนึงถึงผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง มาใช้ในภาคการผลิตและบริการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลหลากหลายแหล่งให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในการเพิ่มศักยภาพคนในสังคมด้วยการเข้าถึงความรู้ เครื่องมือบนพื้นฐานของ ธรรมชาติบาลข้อมูล ซึ่งครอบคลุมความปลอดภัยไซเบอร์ ความมีจริยธรรม และการไม่ละเมิดสิทธิ ส่วนบุคคล รวมทั้งการเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยการจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพลังงาน บริหารจัดการพลังงานให้มีประสิทธิภาพและมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีราคาที่เหมาะสม และการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต บริการ และการขนส่ง รวมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในสัดส่วนที่มากขึ้น ตลอดจน

พัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ สร้างและรวบรวมผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในมหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยผ่านการสร้างแรงจูงใจต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต รวมทั้งการสร้างผลงานที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเต็มที่

๔.๔.๕ รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค ดำเนินกรอบนโยบายการเงินและการคลังที่ยืดหยุ่นที่พร้อมรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจจากปัจจัยภายในและภายนอก และพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและการดำเนินธุรกิจในอนาคต เพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพเหมาะสำหรับการดำเนินและลงทุนทางธุรกิจ เชื่อมโยงการค้าการลงทุนของไทยกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นชาติการค้าในอนาคต และสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างสมดุล โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้เศรษฐกิจไทยท่ามกลางความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและการเงินชุมชน ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนเพื่อเปิดตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาจากการผลิตไปสู่ตลาดเพื่อส่งเสริมการเป็นชาติการค้าอย่างครบวงจร พร้อมทั้งการรักษาความยั่งยืนทางการคลัง เพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณเชิงรุกเชิงยุทธศาสตร์ และเชิงพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ ขยายฐานภาษีและดำเนินการจัดเก็บภาษีรายการใหม่ให้ครอบคลุมบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การรักษาเสถียรภาพการเงิน เพื่อสร้างภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการดำเนินธุรกิจ โดยดูแลเสถียรภาพระบบการเงินและเสถียรภาพราคา โดยมีกรอบการดำเนินนโยบายการเงินที่โปร่งใสและยืดหยุ่น ส่งเสริมให้กลไกตลาดการเงินทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภาครัฐและเอกชนมีเครื่องมือพร้อมป้องกันความเสี่ยง และมีกลไกเชิงสถาบันในการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินในภาพรวมได้อย่างครอบคลุมและการส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบการเงิน ส่งเสริมการแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการทางการเงินด้านต่าง ๆ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการทางการเงิน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน ปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างนวัตกรรมในภาคการเงินและการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน

๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยมีนวัตกรรมใน ๓ ด้าน คือ นวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจ นวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการ พร้อมทั้งเป็นนักการค้าที่เข้มแข็งที่จะนำไปสู่การสนับสนุนการเป็นชาติการค้า มีความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ เป็นผู้ประกอบการที่ “ผลิตเก่ง ขายเก่ง” หรือ “ซื้อเป็น ขายเป็น” บริการเป็นเลิศ สามารถขยายการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีธรรมาภิบาล

๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการการผลิตและบริการ การจัดการ และการตลาด สามารถบริหารจัดการธุรกิจและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยการสร้างและพัฒนาทักษะ องค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจในยุคใหม่ที่มีการแข่งขันสูง รวมทั้งทักษะในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจและสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจได้ ไปพร้อมกับการวางรากฐานการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบการ พร้อมทั้งการส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้างนวัตกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการ และนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอนาคต ตลอดจนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความฉันทที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต และการสนับสนุนผู้ประกอบการในการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและสามารถเชื่อมโยงการผลิตกับผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยสร้างระบบและกลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิต การขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนและให้ผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ และการส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เกิดคลัสเตอร์ที่เข้มแข็ง ผู้ประกอบการสามารถเกื้อหนุนและเชื่อมโยงกันทั้งในแนวตั้งและแนวนอน เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดที่สูงขึ้น และลดต้นทุนการผลิตลง โดยการพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกลุ่มของตน

๔.๕.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของผู้ประกอบการ โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนและสนับสนุนให้มีช่องทางทางการเงินที่หลากหลายและน่าเชื่อถือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง เพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม การที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจในการขอสินเชื่อของผู้ประกอบการ และการมีระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งด้านการเงินและที่มีใช้การเงิน เพื่อเป็นข้อมูลบ่งชี้สถานะและประวัติด้านเครดิตประกอบการพิจารณาของสถาบันการเงินหรือตลาดทุน

๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศตามระดับศักยภาพการประกอบการ โดยการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และแบรนด์ที่เด่นชัด รวมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่มีคุณภาพและมีความแตกต่าง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดต่างประเทศ รวมทั้งแพลตฟอร์มในการแสดงผลงานของธุรกิจสร้างสรรค์ การให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง การสนับสนุนช่องทางทางการตลาดและการชำระเงินรูปแบบใหม่ โดยการสร้างตลาดออนไลน์ แอปพลิเคชันและช่องทางใหม่รองรับไลฟ์สไตล์ของคนในอนาคต การสร้าง

โอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น และการพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าที่มีมาตรฐานในทุกภูมิภาคของไทย และพัฒนานวัตกรรมทางการกระจายสินค้าโดยการพัฒนาระบบการให้ทันสมัยด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและธุรกิจในอนาคต

๔.๕.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล อนาคตของโลกไร้พรมแดนคือการแข่งขันบนฐานข้อมูล จึงต้องสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเป็นข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อการวางแผนธุรกิจ โดยการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและฐานข้อมูลขนาดใหญ่ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อต่อยอดพัฒนาธุรกิจเดิมและสร้างธุรกิจใหม่ การสร้างและพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลผู้ประกอบการ เพื่อเป็นช่องทางหลักในการให้ข้อมูลและคำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ และเป็นแหล่งรวมที่ปรึกษาทางธุรกิจ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงฐานข้อมูลความรู้วิจัยและนวัตกรรม โดยเป็นข้อมูลที่มีความทันสมัย บูรณาการ และต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น ต่อยอดในทุก ๆ ด้าน และการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ การสนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มกลาง ทั้งในด้านการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด ที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวางแผนธุรกิจในอนาคต เพื่อลดต้นทุนของทั้งภาครัฐและเอกชน และการสนับสนุนให้เกิดพื้นที่ทำงานร่วม สำหรับผู้ประกอบการ เพื่อลดต้นทุนและเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนนวัตกรรมและเชื่อมต่อธุรกิจระหว่างกันอีกทางหนึ่ง

๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ ในการพัฒนาและบูรณาการกลไกภาครัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นประเด็นการเริ่มต้นธุรกิจ การขออนุญาตต่าง ๆ การจดทะเบียนทรัพย์สิน กระบวนการขอและได้รับสินเชื่อ การคุ้มครองผู้ลงทุน การชำระภาษี และการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาระบบคุณภาพของชาติ ทั้งระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ระบบมาตรฐานวิทยา ระบบทดสอบ และระบบรับรองคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพ รองรับภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งการสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรฐาน เช่น ศูนย์ทดสอบกลางสำหรับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม และศูนย์ตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการในระดับสากล โดยให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น พร้อมทั้งการสร้างระบบและศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการให้มีความเป็นอัจฉริยะ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิชาการ และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และให้คำปรึกษาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคการผลิตและบริการทั้งในระดับส่วนกลางและชุมชน พร้อมทั้งการส่งเสริมการจัดการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีขั้นสูงให้มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจอย่างเกื้อหนุนกันระหว่างผู้ประกอบการที่มีขนาดและศักยภาพต่างกัน โดยมีระบบจูงใจให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนผลักดันการเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้าและความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๑. บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง”

ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์ และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม ในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลายตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่นซึ่งเป็นการวางรากฐานการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วม

พัฒนาคน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ ในการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย
- ๓.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๓.๓ การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น ‘วิถี’ การดำเนินชีวิต

๔.๑.๑ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว โดยส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ดำเนินชีวิตโดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มัธยัสถ์ อดออม ซื่อสัตย์ และแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาพ่อแม่ให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

๔.๑.๒ การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม

๔.๑.๓ การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา เพื่อเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงามให้แก่ประชาชน โดยพัฒนา ผู้เผยแผ่ศาสนาให้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างตาม คำสอนที่ถูกต้องของแต่ละศาสนา รวมทั้งมีการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๔.๑.๔ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการพัฒนาผู้นำชุมชนให้เป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การจัดระเบียบสังคม และการนำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม รวมถึงการลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม

๔.๑.๕ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาครัฐกิจ โดยกระตุ้นให้ภาครัฐกิจมีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล พัฒนาสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนทุกคน ในบริษัททั้งพนักงานและลูกค้า ปรับเปลี่ยนทัศนคติการคำนวณผลตอบแทนให้คำนึงถึงต้นทุนทางสังคม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อตอบแทนสังคม รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการประกอบธุรกิจเพื่อสังคม

๔.๑.๖ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด การจัดเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

๔.๑.๗ การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยสร้างความตระหนักให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา การยอมรับความหลากหลาย เห็นคุณค่าและความสำคัญในการประกอบสัมมาอาชีพหรือมีงานทำ เน้นการพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อผู้อื่น และเป็นพลเมืองที่ดี และส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการทำงานเพื่อส่วนรวม สนับสนุน ส่งเสริม เป้าหมายของประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและปรับทัศนคติให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

๔.๒.๑ ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก และให้มีการลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน

๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะ

ด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผน ชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน ยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคล และความต้องการของตลาดแรงงาน มีการทำงานตามหลัก การทำงานที่มีคุณค่าเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะทางการเงินเพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว มีการวางแผนทางการเงินและมีการออม การรับผิดชอบของพ่อแม่ต่อครอบครัว มีการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ และการอำนวยความสะดวกด้านความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ แรงงานฝีมือ ความชำนาญพิเศษ การเป็นผู้ประกอบการใหม่ และการพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ รวมทั้ง มาตรการขยายอายุการทำงาน

๔.๒.๔ ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริม ให้มีการทำงานหลังเกษียณ ผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำ ที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ พื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับ จัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐาน ในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม

๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่ง ของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้ โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์ และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิด ของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้าง รายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

๔.๓.๒ การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง

๔.๓.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค ทัวถึง และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับสถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

๔.๓.๔ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการจัดระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการพัฒนากลไกต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษาออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล การมีระบบเทียบโอนประสบการณ์ ระบบธนาคารหน่วยกิต มาตรการจูงใจให้คนเข้าสู่การยกระดับทักษะ การให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพแรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากนี้ ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก-เขียนได้-คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่อยากเรียนรู้ การสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๔.๓.๕ การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก บนพื้นฐานของความเข้าใจลุ่มลึกในประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้าน

เพิ่มการรับรู้ของคนไทยด้านพหุวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าและมีความอดกลั้นต่อความแตกต่างทางความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิต ผ่านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนเด็ก เยาวชน และนักเรียน การฝังตัวและการทำงานระยะสั้นในประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๔.๓.๖ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคัดกรองความรู้ องค์กรความรู้ การใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับคุณค่าของครูไปพร้อมกัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากร และใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๓.๗ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติ ในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ เป็นศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ทดสอบสมรรถนะในระดับภูมิภาค

๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติ ดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๑ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพพหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาที่สังคมยอมรับ และเห็นความสำคัญ รวมทั้งมีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ จัดโรงเรียน ระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย

๔.๔.๒ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในรูปแบบการร่วมมือ การมีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มคนในหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีขึ้นแนวหน้าให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็ง

ให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทย รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวร ตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ รวมถึงผู้มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงด้านต่าง ๆ ลูกหลานชาวต่างชาติที่เกิดในประเทศไทยที่มีความสามารถพิเศษ และการรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษจากทั่วโลก และผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่เกิดในประเทศไทยได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ

๔.๕ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้าน กาย ใจ สติปัญญา และสังคม มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ ที่นำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และมีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม

๔.๕.๑ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ โดยพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาวะที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งเฝ้าระวังและจัดการกับความรู้ด้านสุขภาวะที่ไม่ถูกต้อง จนเกิดเป็นทักษะทางปัญญาและสังคมที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเองของประชาชน อาทิ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเองให้มีความเหมาะสม และการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอในการดำรงชีวิต

๔.๕.๒ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาวะคนไทย

๔.๕.๓ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและเอื้อต่อการมีกิจกรรมสำหรับวัยกระตือรือร้นของสังคม จัดทำมาตรการทางการเงินการคลังที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ช่วยในการเสริมการมีสุขภาวะ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ โดยชุมชนและภาคประชาชนก่อนการดำเนินโครงการที่อาจกระทบต่อระดับสุขภาวะ

๔.๕.๔ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างความเป็นเลิศทางด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรและทันสมัย ที่รวมถึงการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการให้คำปรึกษา วินิจฉัย และพยากรณ์การเกิดโรคล่วงหน้า การพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพทางไกลให้มีความหลากหลาย เข้าถึงง่าย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคอขวดทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญในพื้นที่

ห่างไกล มีการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้ากับอินเทอร์เน็ต ทางด้านสุขภาพ และจัดให้มีระบบการเก็บข้อมูลสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง รวมถึงการปฏิรูประบบการเก็บภาษีและรายจ่ายเพื่อให้บริการด้านสุขภาพ ตลอดจนการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพในการสร้างสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรม และยั่งยืน

๔.๕.๕ การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาพที่ดีในทุกพื้นที่ โดยให้ชุมชนเป็นแหล่งบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีของประชาชน ผ่านการจัดการความรู้ด้านสุขภาพที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างสุขภาพที่พึงประสงค์ระหว่างกัน โดยรัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ชุมชนสามารถสร้างการมีสุขภาพดีของตนเองได้ เพื่อให้ชุมชนเป็นพื้นที่สำคัญในการจัดการสุขภาพของแต่ละพื้นที่

๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างความรู้ดีมีสุขของครอบครัวไทย การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมของภาคีรัฐ ภาคเอกชน ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๔.๖.๑ การสร้างความรู้ดีมีสุขของครอบครัวไทย โดยส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย พัฒนาศักยภาพชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย โดยเริ่มจากการสร้างและพัฒนาบุตรที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพในกลุ่มประชากรวัยเจริญพันธุ์ทุกกลุ่มให้มีประชากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ โดยให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัว ในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนบทบาทของชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กำหนดบทบาท และจัดสรรทรัพยากรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมพลังครอบครัว ควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว

๔.๖.๒ การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบรรทัดฐานที่ดีในสังคม การสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วม

ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

๔.๖.๓ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลูกฝังให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต ดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน เปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ รวมถึงจัดให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมสาธารณะให้เป็นศูนย์รวมแห่งการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

๔.๖.๔ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพและการพัฒนาอาชีพ ในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละกระทรวงให้มีความเข้มแข็ง และตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทาง และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อ ธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

๔.๗ การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ โดยมุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา

๔.๗.๑ การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต โดยส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาส มีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการเล่นกีฬาบางชนิดที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต รวมทั้งการมีอิสระในการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต เพื่อพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์อันดี หล่อหลอมจิตวิญญาณและการเป็นพลเมืองดี

๔.๗.๒ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยเน้นการจัดกิจกรรมกีฬา สร้างโอกาสและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา

อย่างต่อเนื่อง การปลูกฝังให้มีคุณธรรมของความเป็นนักกีฬา มีระเบียบ วินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และรู้จักการขอโทษ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬาและนันทนาการที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย

๔.๗.๓ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและพัฒนา นักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขันแสดงศักยภาพ ด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติ และสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทาง อาชีพที่มั่นคง ควบคู่กับส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการความรู้ และพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อนำมาใช้ส่งเสริมและ สนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อการอาชีพ และนันทนาการเชิงพาณิชย์

๔.๗.๔ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของ อุตสาหกรรมกีฬา โดยมุ่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการทั้งครูหรือผู้สอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคล กลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง และสามารถต่อยอดศักยภาพในการพัฒนาเป็นบุคลากร ทางการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐานของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและเสริมศักยภาพรองรับ การเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการและการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการลงทุน และฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมกีฬาของภูมิภาคเอเชียควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และนันทนาการ การสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตบุคลากร และการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุน อุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการ ตลอดจนมีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการกีฬา และนันทนาการ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๑. บทนำ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำจะเป็นหนึ่งความท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับประเทศให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน และบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้ก้าวออกจากภาวะความยากจน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเป็นธรรมนับว่ายังประสบปัญหาท้าทายในหลายมิติ โดยการกระจายทรัพยากรและความมั่งคั่งในสังคมยังคงมีการกระจุกตัวอยู่มาก การกระจายโอกาสของการพัฒนายังไม่ทั่วถึง รวมทั้งโอกาสการถือครองที่ดินและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ แหล่งทุน บริการทางสังคมและกระบวนการยุติธรรมที่มีคุณภาพยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากร โดยเฉพาะในภาคการเกษตรและชนบท ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของภาวะหนี้สิน การอพยพแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกระจุกตัวในเมืองใหญ่ไม่กี่ยี่สิบปี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัว และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในระยะยาว และอาจมีความรุนแรงมากขึ้นในสถานะของการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้

ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทย์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การกำหนดให้ภาคการเกษตรและครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับโครงสร้างและพฤติกรรม และการกระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และช่วยลดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ยังเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด

๒. เป้าหมาย

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร
- ๓.๒ ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน
- ๓.๓ ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๑ **ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก** พัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐานทรัพยากร การวิจัยความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า และเพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม กำหนดนโยบายและกติกาเพื่อเพิ่มโอกาสของเกษตรกร พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมการผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์ และการจัดการในภาคบริการที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรของชุมชน เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

๔.๑.๒ **ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค** โดยกำหนดมาตรการเพื่อสร้างความเสมอภาคที่สำคัญ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษีและพัฒนาระบบข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนและภาคธุรกิจ กำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อนำไปใช้ในการจัดบริการที่ชัดเจน ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเน้นการแก้ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ปรับปรุงระบบและกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภค สนับสนุนองค์กรของผู้บริโภคให้มีความเข้มแข็ง ป้องกันการละเมิดสิทธิผู้บริโภคและอำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภค สนับสนุนการบริโภคอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๑.๓ **กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร** โดยแก้ไขปัญห ความขัดแย้งระหว่างเขตพื้นที่ป่าทับซ้อนพื้นที่ทำกินของประชาชน รับรองสิทธิชุมชนในการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดมาตรการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์อย่างเป็นธรรม และกระจายการถือครองที่ดินในขนาดที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการถือครองที่ดิน ปรับระบบเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินประเภทต่าง ๆ ให้ผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ไม่มียอดิน

เป็นกรรมสิทธิ์ใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอพิจารณาสินเชื่อกับสถาบันการเงินได้ รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับประชาชน เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเป็นธรรมและมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง

๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน โดยส่งเสริมการปรับทัศนคติของนายจ้างให้มองลูกจ้างว่าสามารถเพิ่มมูลค่าและคุณค่าให้กับธุรกิจได้ สถานประกอบการจัดโครงสร้างค่าจ้างตามความสามารถและประสบการณ์ ส่งเสริมกลไกและระบบการออมและแหล่งเงินทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ รวมถึงการยกระดับกลไกการดูแลแรงงานไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ตลอดจนการพัฒนาด้านคุณภาพแรงงาน ทั้งในด้านทักษะฝีมือแรงงานและความสามารถด้านเทคโนโลยีภาษาและการจัดการ เพื่อส่งเสริมให้แรงงานพัฒนาตนเองไปเป็นผู้ประกอบการได้

๔.๑.๕ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัยทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทของสังคมสูงวัย รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการมีส่วนร่วมเป็นพลังในสังคมสำหรับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้พิการและผู้สูงวัย โดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสวัสดิการรายบุคคล และการพัฒนาระบบการให้บริการสวัสดิการที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ธุรกิจ หรือองค์กรประชาสังคม เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบสวัสดิการถ้วนหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและควบคุมค่าใช้จ่ายไม่ให้เป็นภาระทางการคลังมากเกินไป ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการออมและการลงทุนระยะยาวเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของประชาชนทุกกลุ่มด้วยมาตรการทางภาษีและอื่น ๆ ตลอดจนส่งเสริมให้แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง

๔.๑.๖ ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง โดยการจัดให้มีมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถระบุตัวกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และให้ความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจง กลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อย ยากจน และผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติซ้ำซ้อน โดยมีเป้าหมายการตัดขาดวงจรความยากจนไม่ให้ส่งต่อจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกหลาน และช่วยเหลือกลุ่มคนที่เดือดร้อนที่สุด

๔.๑.๗ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อย ให้ได้รับบริการที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบคุ้มครองการรักษาพยาบาลต่อการเจ็บป่วยที่สร้างภาระทางการเงินโดยไม่คาดคิดหรือเกินขีดความสามารถของผู้มีรายได้น้อย สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาสถานพยาบาลให้มีคุณภาพและมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรตามมาตรฐานสากลในทุกพื้นที่ และส่งเสริม

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการสาธารณสุข ด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและยากจน และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน

๔.๑.๘ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง
เน้นการสร้างหลักประกันในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนากลไกช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในการต่อสู้คดีที่มีคุณภาพมาตรฐานและเพียงพอ การให้หลักประกันสิทธิของผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การกำหนดกรอบเวลาและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเป็นธรรมและเสมอภาค และการมีมาตรการที่ละเอียดอ่อนสำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ และการจัดการคดีเกี่ยวกับกลุ่มที่มีความเปราะบาง ตลอดจนการพัฒนาวิธีพิจารณาความแพ่งและคดีปกครองเพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรม ปรับปรุงระบบโทษปรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส และระบบการช่วยเหลือผู้พ้นโทษในการกลับสู่สังคม

๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๔.๒.๑ พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค
โดยคำนึงถึงสัดส่วนจำนวนประชากรของจังหวัดบิรวาร เพื่อให้สามารถดูแลการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ กระจายโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี คมนาคม และการสื่อสาร จัดทำผังเมืองและผังภาคเพื่อการจัดโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค แหล่งงาน แหล่งน้ำ และการใช้ที่ดิน ให้สามารถพึ่งตนเองได้ภายในกลุ่มจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมให้จังหวัดหลักมีความสามารถในการบริหารจัดการและจัดการตนเองได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น เพื่อให้สามารถสร้างความแตกต่างบนฐานศักยภาพของทรัพยากรและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ และส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดรองควบคู่ไปกับการพัฒนาจังหวัดหลัก

๔.๒.๒ กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ
โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง และบูรณาการแผนให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด จนถึงกลุ่มจังหวัด เน้นการกระจายแหล่งอุตสาหกรรมในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการสร้างงานในพื้นที่ และการพัฒนาภาคบริการที่คั่นในพื้นที่ สามารถเป็นผู้ประกอบการ และสามารถกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรม ให้มีความสำคัญกับการสร้าง “คุณค่า” และ “มูลค่า” ทางเศรษฐกิจ จากศักยภาพของฐานทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคม การสร้าง

การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่และผู้ประกอบการในการสืบค้น นำมาปรับใช้และยกระดับการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย
ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต โดยพัฒนาระบบผังเมืองของประเทศและผังเมืองระดับพื้นที่ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการเมืองและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ปลอดภัย สะดวกสำหรับคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและโอกาสของเมืองด้วยการมีส่วนร่วมและการลงทุนของภาคเอกชน ชุมชนและภาคประชาสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในเมือง ตลอดจนลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากรที่อาศัยในเขตเมือง

๔.๒.๔ ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด เพื่อรับผิดชอบการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด ที่เชื่อมโยงกัน และสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับกลุ่มจังหวัดและระดับภาค ปรับโครงสร้างและปรับปรุงกฎหมายเพื่อจัดความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เอื้อต่อประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่และการกำกับติดตามเพื่อสร้างธรรมาภิบาลในการทำงานของภาครัฐ ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการปกครองท้องถิ่น และการเปิดพื้นที่และโอกาสการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางของภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการในการกำหนดยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๔.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
โดยการพัฒนากระบวนฐานข้อมูลมิติต่าง ๆ ของพื้นที่ให้มีความถูกต้องแม่นยำ การเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่จะเอื้อให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจและการติดตามการดำเนินงานของรัฐ พัฒนากลไกเพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การขยายเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้เพื่อพัฒนาพื้นที่ ตลอดจนการเพิ่มบทบาทของสถาบันการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อร่วมพัฒนาพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น

๔.๒.๖ การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่ โดยการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัด และการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของเมืองทั้งในปัจจุบันและอนาคต เน้นการส่งเสริมการยกระดับทักษะของผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจในพื้นที่ทั้งในด้านภาษา การบริหารธุรกิจ การจัดการห่วงโซ่คุณค่าและตลาด การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความต้องการของกำลังแรงงานในพื้นที่กับระบบการผลิตกำลังคนในสายอาชีพ

๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๔.๓.๑ สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะการเชื่อมพลังของคนสามวัย คือเยาวชนคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ ให้มาเป็นกำลังของการพัฒนาเพื่อส่วนรวม โดยการสร้างเวทีกลางเป็นพื้นที่สาธารณะ เพื่อปรึกษาหารือปัญหาสาธารณะของพื้นที่ ตั้งแต่ระดับชุมชน ท้องถิ่น อำเภอจนถึงระดับจังหวัด การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ การสนับสนุนกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อฝึกทักษะให้เป็นผู้รู้รุ่นใหม่ในอนาคต ตลอดจนสนับสนุนระบบวิสาหกิจเพื่อสังคม การดำเนินงานของภาคประชาสังคม การสร้างเครือข่ายในพื้นที่ รวมถึงการสร้างชุมชนเสมือนบนเครือข่ายสื่อ ให้เป็นเครือข่ายเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมที่ร่วมทำสิ่งที่สร้างสรรค์ และการยกย่องให้คุณค่ากับการทำประโยชน์ร่วมกันเพื่อส่วนรวม

๔.๓.๒ การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการออมและการลงทุนระยะยาวของคนตั้งแต่ก่อนเกษียณอายุ พัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประชากรให้สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพให้เหมาะสมตามแต่ละช่วงอายุ เพื่อยืดช่วงเวลาและเพิ่มโอกาสในการทำงานในยามสูงอายุ และสร้างหลักประกันทางรายได้ให้แก่ตนเองได้นานขึ้น สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการในการเตรียมความพร้อมของแรงงานก่อนวัยเกษียณ การจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์และสมรรถนะ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการส่งเสริมและฟื้นฟูศักยภาพผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำต่อเนื่องทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ รวมทั้งคงไว้ซึ่งบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม โดยส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีการจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถนะ ส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาและประสบการณ์ และร่วมสร้างสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน เพื่อเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ

๔.๓.๓ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคส่วนต่าง ๆ สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรชุมชนในรูปแบบนิติบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์สาธารณะต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงระเบียบการใช้งบประมาณและจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เพื่อเอื้อให้สามารถสนับสนุนความริเริ่มที่สร้างสรรค์ของภาคส่วนต่าง ๆ

๔.๓.๔ ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม โดยปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทเพศ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับของสังคมต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ ส่งเสริมให้ทุกเพศมีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมในสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน ส่งเสริมการสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐานของครอบครัวที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสของสตรีในการทำงานเชิง

เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพความรู้ความสามารถและภาวะผู้นำของสตรี เพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหารทั้งในระดับสากล ระดับชาติและในระดับท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง

๔.๓.๕ สนับสนุนการพัฒนาทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ภายใต้บริบทของสังคมที่มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ ส่งเสริมความตระหนักในสิทธิมนุษยชน สร้างความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของกลุ่มชน สร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น สร้างความเข้าใจและจุดร่วมบนความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ และส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาในการช่วยยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากได้ รวมถึงเชื่อมโยงการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านบนรากฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันกับประเทศไทย

๔.๓.๖ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล พัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว ส่งเสริมเสรีภาพของสื่อสาธารณะ ควบคู่ไปกับการสร้างความรับผิดชอบของสื่อต่อสังคม รวมถึงส่งเสริมบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้เรื่องสิทธิเพื่อคุ้มครองการใช้เทคโนโลยีและสื่อตามมาตรฐานความปลอดภัยและกฎหมาย ตลอดจนพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ทั้งในเชิงเนื้อหา และการสร้างความตระหนักและภูมิคุ้มกันของผู้เสพสื่อ

๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

๔.๔.๑ ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ โดยใช้ข้อมูลความรู้ และการยกระดับการเรียนรู้ของครัวเรือน ทั้งในกลุ่มครัวเรือนภาคเกษตรและอาชีพอื่น ๆ เพื่อปรับการคิดเชิงระบบ การวางแผนอนาคต การออมและการลงทุน การดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว เพิ่มทักษะทางการเงินและการวางแผนการจัดการที่ดิน ที่อยู่อาศัยและระบบการผลิตด้านอาชีพ เพิ่มความสามารถในการประกอบการธุรกิจ การบริหารจัดการ ตลอดจนพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนและท้องถิ่น อันเป็นการสร้างการเรียนรู้จากภายในเพื่อสร้างคนที่มีระบบคิดที่มีเหตุผล และพึ่งตนเองได้ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้ชุมชนได้บริหารจัดการและมีส่วนร่วมในกิจการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง การสนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนที่สะท้อนปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยมีข้อมูลครัวเรือนเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผน และเชื่อมโยงแผนชุมชนกับแผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา

กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค และเชื่อมโยงกับการกำหนดการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกัน ขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนให้มีเป้าหมายทิศทาง มีความสมดุล มีอิสระและมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยมีระบบการติดตามตรวจสอบที่ต่อเนื่องและโปร่งใส ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาตัวชี้วัด และระบบการประเมินความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าในการยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๔.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน โดยสนับสนุนให้ประชาชนสามารถรวมกลุ่มและมีเวทีกลางเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและเพื่อปรึกษาหารือกิจการที่เป็นประเด็นสาธารณะ สามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาบนฐานการมีข้อมูล และการใช้เหตุผล และสร้างข้อตกลงร่วมกันที่สามารถผูกพันและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และลดความขัดแย้งได้ อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยที่ระดับฐานราก และสร้างความสมานฉันท์ ตลอดจนปรับบทบาทภาครัฐให้เป็นฝ่ายสนับสนุนให้ชุมชนจัดการตนเองได้มากขึ้น โดยรัฐเป็นที่ปรึกษาสนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการให้กับชุมชน เพื่อเป็นพลังของการพัฒนา

๔.๔.๔ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน โดยการสร้างการเรียนรู้ของชุมชน ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและองค์ความรู้ของชุมชน ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อเร่งกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการก้าวเข้าสู่สังคมในยุคดิจิทัล การพัฒนาวิถีคิดในการประกอบการและการจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ในบริบทของการแข่งขันอย่างยั่งยืน รวมถึงการเพิ่มความสามารถและทักษะในการใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการตนเอง และสร้างหลักประกันให้คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสและเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยไม่จำกัดวัยหรือเพศภาวะ

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑. บทนำ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัด ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีพของมนุษย์ และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปีได้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่มีปัญหาความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำที่ยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคต ซึ่งปัญหาเชิงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะก่อให้เกิดจุดอ่อนของการรักษาและยกระดับฐานการผลิตและบริการของประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้น้อมนำศาสตร์ของพระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดหลัก ๓ ประการคือ “มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” มาเป็นหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติควบคู่กับการนำเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง ๑๗ เป้าหมาย มาเป็นกรอบแนวคิดที่จะผลักดันดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อให้ ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ทำให้การพัฒนายุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ถูกดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน ไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดหลักของแผน คือ เติบโต สมดุล ยั่งยืน ซึ่งเป็นหัวใจของยุทธศาสตร์ชาติด้านนี้

๒. เป้าหมาย

๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๒.๒ พัฒนาและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒.๔ ยกระดับกระบวนการทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๓.๒ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู
- ๓.๓ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๓.๔ ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว มุ่งเน้นการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ด้วยเศรษฐกิจฐานชีวภาพ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มความเป็นธรรมทางสังคม สามารถลดความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและลดปัญหาความขาดแคลนของทรัพยากรลงได้ โดยมีเป้าหมายสู่สังคมที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นแต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำลงผ่านแนวทางและมาตรการต่าง ๆ เช่น การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าไม้ รักษาฐานทรัพยากรสัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมให้สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ

๔.๑.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีคุณภาพ

๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ โดยลดอัตราการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ตลอดจนควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ โดยอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืชเฉพาะถิ่น สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ให้เป็นฐานทรัพยากรที่มั่นคง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามและ การบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน รวมถึงการสร้างระบบฐานข้อมูลในรูปแบบธนาคารพันธุกรรม โดยให้ความสำคัญกับพันธุกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

เพื่อรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้สำหรับใช้ประโยชน์ในอนาคตและความหลากหลายทางพันธุกรรม มีการส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างกลไกการใช้ประโยชน์ในระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และพัฒนาระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ รวมถึงพัฒนาและบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่งเสริมพัฒนาและการใช้แนวคิดผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมทั้งการศึกษา สำรวจ และวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มีความสำคัญ ทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง และพื้นที่วิกฤต เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลให้ได้มาตรฐาน สะดวกต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ และการส่งเสริมการเกษตรที่ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สนับสนุนให้มีโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนองค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำ คู คลอง

๔.๑.๔ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการเฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า ส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำบนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบโดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่าจะต้องคำนึงถึงความเปราะบางของระบบนิเวศ ชีตจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัว เพื่อให้ชุมชนมีความรู้สึกหวงแหน เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และมีการปลูกป่าเพิ่มขึ้นตามหลักการผู้ได้รับประโยชน์จากป่าเป็นผู้ดูแลป่า ส่งเสริมปลูกป่าเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร สร้างกลไกหรือระบบตัดฟันระยะยาวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายสำหรับพื้นที่ที่อยู่นอกเขตพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่ของเอกชน โดยให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ควบคู่กับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ และป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า รวมถึงการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบทเพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติ เกิดความรู้สึกหวงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาชุมชนที่ทำกินในเขตป่าโดยเน้นการใช้ประโยชน์ที่ไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในรูปแบบคนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน การจัดทำแผนที่แนวเขตพื้นที่สีเขียว ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวรายจังหวัด

การส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนและป่าครอบครัวแบบมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายภาคประชาชนทุกระดับอายุให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมการบริโภคและการผลิตสีเขียวอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคและการผลิตวิถีคิดและวิถีชีวิตของบุคคลและองค์กรให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด การสร้างการมีจิตสำนึกในการผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมบริโภคอย่างพอเพียงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางสังคมจูงใจผู้บริโภคและผู้ผลิต การสร้างระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมมลพิษในภาคการผลิต และการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการลดขยะเป็นศูนย์ จัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จยั่งยืน การลดการปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการจัดการการปล่อยมลพิษจากภาคการผลิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจควบคู่กับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมีมลพิษต่ำโดยกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การมีระบบจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทที่เพียงพอและมีการจัดการมลพิษได้เป็นไปตามมาตรฐาน มีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกด้วยการวิจัย พัฒนา วัตถุดิบและเทคโนโลยี การเพิ่มศักยภาพการผลิต การใช้ และตลาด ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและเข้าถึงองค์ความรู้ด้านพลังงาน พร้อมทั้งการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของรัฐมีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่ได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้สินค้าและบริการจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ดำเนินการเพื่อรองรับการปลูกป่าและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เอกชน การปรับปรุงกลไกรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชน

๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด ภายใต้อำนาจและสิทธิประโยชน์ของประเทศที่พึงมีพึงได้ เพื่อความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องทะเลที่ถูกต้องและเพียงพอ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล โดยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางเศรษฐกิจภาคทะเลให้มีบทบาทเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศอินโดจีนและประชาคมอาเซียน เร่งลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร กระจายประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้ทั่วถึง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งส่งเสริม

และสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนให้คำนึงถึงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมพัฒนาศักยภาพคนและการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการกับก๊าซเรือนกระจกพร้อมรับมือกับผลจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตลอดจนเศรษฐกิจภาคทะเล การปรับตัวต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลง และมีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศที่เป็นมาตรฐาน มีระบบเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือทางการคลังที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบโดยผู้ใช้ประโยชน์ หรือต่อผู้ทำความเสียหายต่อทรัพยากรและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีกลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลและในทะเลที่มีประสิทธิภาพ มีผังชายฝั่งและผังทะเลชัดเจน กำหนดพื้นที่การพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และทรัพยากรในพื้นที่

๔.๒.๒ ปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ
โดยรักษาแนวปะการังที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว รักษาป่าชายเลนที่สำคัญต่อการดูดซับก๊าซเรือนกระจก รักษาแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญต่อประมงและสัตว์ทะเลหายาก มีพื้นที่คุ้มครองทางทะเลที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบต่าง ๆ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการดูแลจัดการพื้นที่ พัฒนากลไกคุ้มครองสัตว์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ที่มีมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งมีระบบควบคุมและตรวจสอบผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงมูลค่าของระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตทางทะเล กระบวนการมีส่วนร่วมชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ รวมถึงมีระบบตรวจสอบ แจ้งเตือน ติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สัตว์ทะเลหายาก ห่วงโซ่อาหาร และคุณภาพอาหารทะเล รวมถึงมีการกระจายความรู้ด้านทะเลในทุกระดับชั้นและครอบคลุมทุกรูปแบบ และมีกิจกรรมการสร้างตระหนักรู้ทางทะเล มีระบบศูนย์ข้อมูลความรู้เชิงรุกที่เข้าถึงได้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มีการศึกษาวิจัยเรื่องทะเลอย่างต่อเนื่องและพัฒนาฐานข้อมูลเป็นคลังรวมความรู้ด้านผลประโยชน์ทางทะเลเพื่อให้คำปรึกษาช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารและให้บริการความรู้แก่ประชาชน ที่จะนำความรู้ไปพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ พื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม โดยจัดการชายฝั่งประเทศไทยทั้งหมดแบบบูรณาการ ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกัน แก้ไขปัญหา และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งที่เหมาะสม มีแผนแม่บทกำหนดวิธีการจัดการในแต่ละพื้นที่สำคัญทั่วประเทศ มีการลดพื้นที่ที่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสม รวมถึงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งในบริเวณที่ยังไม่เกิดปัญหา

๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
โดยการท่องเที่ยวทางทะเลมีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การลดความ

เหลื่อมล้ำและดูแลผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยวทางทะเล การพัฒนาท่าเรือทั้งระบบให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลรูปแบบใหม่ พัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางท่าเรือสำราญในภูมิภาค การจัดทำแหล่งท่องเที่ยวด้านน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวในอนาคต ส่งเสริมให้ประเทศเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชย์นาวีของภูมิภาค พัฒนาการเดินเรือสินค้าตามแนวชายฝั่งให้เติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการประเมินทรัพยากรประมง เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับศักยภาพ การทำประมงที่คำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากร ควบคุมและยกเลิกเครื่องมือประมงที่ทำลายล้าง และป้องกันไม่ให้เรือประมงผิดกฎหมาย ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศเข้ามาทำการประมงที่ผิดกฎหมาย เร่งพัฒนาการจัดการด้านการเพาะเลี้ยงในทะเล ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล การศึกษาวิจัยเพื่อนำความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาการประมงครบวงจร เพื่อให้ประเทศยังคงเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงมูลค่าสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการเมืองเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ และพื้นที่สีเขียวในทุกรูปแบบ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการด้านการเกษตรที่มีผลประโยชน์ร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก

๔.๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติ และผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศและระบบเตือนภัยล่วงหน้าอย่างรวดเร็ว แม่นยำและมีประสิทธิภาพ และมีการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและลดผลกระทบทั้งในเชิงโครงสร้างและไม่ใช้โครงสร้างเพื่อเตรียมรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิสังคมของประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติภัยทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน และเมืองในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากภัยพิบัติที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ของภาครัฐและภาคเอกชน โดยบูรณาการนโยบายและแผนพัฒนาประเทศในทุกสาขา โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มีการส่งเสริมสินค้าและบริการคาร์บอนต่ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเป็นระบบ และพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการลงทุนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งพัฒนา

รูปแบบทางธุรกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งมีการพัฒนากฎหมายเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๔ พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยพัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรคให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมประชากรกลุ่มเสี่ยงที่มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ ต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ การพัฒนาระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกันทั้งระบบ

๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนด รูปแบบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ตามศักยภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนา “เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ การพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบตามแผนผังภูมินิเวศในทุกจังหวัดอย่างยั่งยืน ลดการปลดปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ สงวนรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๑ จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ โดยจัดทำและพัฒนาระบบการเชื่อมโยง จัดการ และ วิเคราะห์ ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศ รวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการตามศักยภาพของภูมินิเวศ จัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่ตามเกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน พร้อมทั้งการจัดทำผังเมืองและชนบท ตามเกณฑ์มาตรฐานและองค์ประกอบของผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน คมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดทำแผนผังพื้นที่เขตเกษตรเศรษฐกิจ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อใช้ในการพัฒนาการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ การจัดทำผังพื้นที่อุตสาหกรรมตามเกณฑ์มาตรฐานตลอดจนตัวชี้วัดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และ วิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๒ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน พัฒนาชนบทมั่นคง พัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมปลอดภัย พัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกอาเซียนและมรดกโลก มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น

๔.๔.๓ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร
ทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ กับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด การพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่ พร้อมทั้งจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้าน ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ อันเกิดจากโครงการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ มีการพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษ และผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) พร้อมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ

๔.๔.๔ สงวนรักษา อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดก
ทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้ภาครัฐเป็นแกนกลางในการให้ความรู้ ประสาน และบูรณาการทุกภาคส่วนในการเพิ่ม และ รักษาพื้นที่สีเขียว เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ การฟื้นฟูระบบนิเวศ และ ความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้เรื่องการใช้ประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ป่าอย่างสมดุล การพัฒนาและส่งเสริมกลไกคาร์บอนเครดิต และกลไกค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีมาตรการชดเชยและแรงจูงใจในการดำเนินการ

๔.๔.๕ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร
ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น โดยการสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ที่ประกอบด้วยภาคีสำคัญตามบริบทของพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงการพัฒนาาร่วมกันในทุกระดับและพัฒนาศักยภาพ องค์กร เพื่อการพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ให้มีทักษะทัดเทียมกับประเทศอื่นในระดับสากล โดยพัฒนาสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน หรือ องค์กรธุรกิจประจำชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดกลไกทางเศรษฐศาสตร์ในการพัฒนาผลผลิตตามมาตรฐานสากล ธุรกิจชุมชนแบบครบวงจร และตลาดเพื่อเกษตรกรโดยเกษตรกร พร้อมกับส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และรายได้ให้กับชุมชน

๔.๔.๖ เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม และยกระดับ
ความสามารถในการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ตลอดจนควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเหล่านี้ โดยศึกษาวิจัย สร้างองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ และสร้างความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินจากโรคระบาดต่างๆ

๔.๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ พัฒนาความมั่นคงทางพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างเหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาความมั่นคงการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพสูง

๔.๕.๑ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ มีการจัดทำแผนป้องกัน พื้นที่ อนุรักษ์ ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ แผนป้องกันแผ่นดินถล่ม แผนอนุรักษ์ พื้นที่ อนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติ ตามพื้นที่ที่กำหนดและตามความสำคัญ และมีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบให้มีระดับความมั่นคงในระดับสากล โดยการจัดการและใช้น้ำที่สมดุล ทันท่วงที ทันการณ์ และสร้างความเป็นธรรม ใช้ระบบทั้งทางโครงสร้าง กฎระเบียบ การบริหารจัดการ การจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม การยกระดับผลิตภาพการใช้น้ำให้เทียบเท่าระดับสากล รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคม สารสนเทศ และการสื่อสาร การพัฒนาเครื่องมือการจัดการ การดำเนินการเพื่อสร้างสมดุล สร้างวินัยของประชาชน ในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์สารสนเทศ กับนานาชาติ และการดำเนินการร่วมใช้น้ำกับแม่น้ำระหว่างประเทศ โดยพิจารณาและดำเนินการโครงการบูรณาการและเชื่อมโยงกับประเด็นอื่นร่วมกับระดับสากล และมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ ให้สามารถลดความสูญเสีย ความเสี่ยง จากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่ได้ และสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น

๔.๕.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมน้ำเสีย ระบบระบายน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนาระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรอง การใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ พร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม และท่องเที่ยว รวมทั้งมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้้ในนิคมเกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยวเกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำในแต่ละ

ภาคส่วน พร้อมทั้งการเพิ่มผลผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้อย่างมีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการเก็บกักในพื้นที่ มีระบบการขออนุญาต ใช้น้ำตามเกณฑ์และความสำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๔.๕.๓ พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลในการผลิตไฟฟ้า รวมทั้งพัฒนาวิธีการบริหารจัดการระบบไฟฟ้าทั้งด้านอุปทานและด้านอุปสงค์ ให้มีประสิทธิภาพและความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถรองรับพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่เพิ่มขึ้นในระบบได้อย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือน รวมทั้ง สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับการกักเก็บพลังงาน และระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ เพื่อให้สามารถผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกได้ในสัดส่วนที่สูงขึ้น และการผลิตไฟฟ้าที่มีการกระจายศูนย์มากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนการใช้กลไกการตลาดหรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน โดยสนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนพลังงานของประเทศ ด้วยการส่งเสริมผ่านเครื่องมือและกลไกทางการเงินและมีใช้การเงิน รวมทั้งมาตรการทางกฎหมาย พร้อมทั้งส่งเสริมการออกแบบอาคารประหยัดพลังงาน สนับสนุนทางการเงินและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้างและออกแบบอาคาร มีการรณรงค์และให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ในด้านการประหยัดพลังงาน ส่งเสริมให้ใช้อุปกรณ์และเครื่องจักรที่ประหยัดพลังงาน การใช้ฉลากสีเขียวกับยานยนต์และอุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้าต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมระบบโลจิสติกส์และการขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๕ พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชนในมิติปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร โดยบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร และเพิ่มผลผลิตภาพการเกษตรแบบบูรณาการ โดยเน้นให้เกิดความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ และเกษตรอาหารมูลค่าเพิ่มสูง พร้อมทั้งเพิ่มพื้นที่เกษตรผสมผสาน จัดเขตการเกษตร มีการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ เพื่อลดการบุกรุกและทำลายพื้นที่ป่า รวมทั้งมีการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพิ่มการจ้างงานในภาคเกษตรเพื่อรองรับเศรษฐกิจชีวภาพ รวมทั้งยกระดับอาชีพเกษตรกรให้มียรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นและมีความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม

๔.๖ ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ มุ่งส่งเสริมคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทย พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ รองรับการพัฒนาที่มีคุณภาพในอนาคต

รวมทั้งจัดตั้งและพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้ง พัฒนา และดำเนินโครงการยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๔.๖.๑ ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย โดยปรับปรุงกลไกรัฐและพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชนให้รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๔.๖.๒ พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต โดยพัฒนาและยกระดับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่สำคัญ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้นวัตกรรมเมทีดิจิทัล เพื่อรังสรรค์นโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่มบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ คุ้มครองและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งนี้ รวมถึงการกระจายอำนาจและการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรชุมชน องค์กรประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาและออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และองค์กรในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย มีความเชี่ยวชาญ และมีประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม ที่จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำ และป้องกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ครอบคลุม ทั้งปัญหาเดิมและปัญหาอุบัติใหม่อันจะทำให้เกิดการจัดการอย่างยั่งยืน สามารถเยียวยาฟื้นฟูบุคคลชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสียหายได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม พร้อมทั้งพัฒนาความร่วมมือในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนกับประเทศอาเซียนและภูมิภาคอื่นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค การฟื้นฟูและขยายพื้นที่สีเขียว และความหลากหลายทางชีวภาพในภูมิภาค รวมทั้งการเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมก่อนการตัดสินใจในโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบข้ามพรมแดน การเพิ่มความร่วมมือในเรื่องการจัดการภัยพิบัติในภูมิภาคได้อย่างทั่วถึงและทันการณ์ และการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานยุติธรรมในภูมิภาค ในการสร้างระบบยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๔.๖.๓ จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ รวมทั้ง ประเด็นบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน โดยกำหนดและจัดโครงสร้าง เพื่อขับเคลื่อนประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยใช้เครื่องมือทันสมัย และให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรม

๔.๖.๔ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล โดยพัฒนาโครงการสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของประเทศให้ทันสมัย โดยปรับกระบวนการทัศน์การวางแผนแบบองค์รวม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของประเทศโดยเร็ว

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑. บทนำ

ภาครัฐเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทาง นโยบาย และทิศทางการพัฒนาตามที่กำหนดตามกรอบการบริหารราชการแผ่นดิน และการที่ประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมายอนาคตในระยะยาวที่กำหนดไว้นั้น ระบบบริหารจัดการภาครัฐจะต้องสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีบูรณาการ มีความต่อเนื่อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาการบริหารจัดการภาครัฐขาดประสิทธิภาพ มีปัญหาเชิงการบริหารจัดการและโครงสร้าง ปัญหาคอร์รัปชัน และระบบอุปถัมภ์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่เน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจที่เหมาะสม และวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ของส่วนรวม เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ตลอดจนดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐจึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม รวมทั้งต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการบุคลากรภาครัฐที่สามารถจูงใจและดึงดูดให้คนดีคนเก่งเข้าร่วมพลังการทำงานที่มีความมุ่งมั่นและมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒.๒ ภาครัฐมีขนาดเล็ก gọn พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๔ กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ

๓.๒ ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ

๓.๓ ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติมิชอบ

๓.๔ ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน

๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค ปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินการของภาครัฐมีลักษณะที่เบ็ดเสร็จ ครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการ มีความร่วมมือกับภาคีอื่น ๆ พร้อมทั้งปรับปรุงกลไกการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีลักษณะบูรณาการ สามารถส่งเสริมภารกิจของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการ การกำหนดกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจภาคเอกชนทุกขนาด สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพัฒนานโยบาย และการให้บริการภาครัฐ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย และตรวจสอบได้

๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับ มีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับ มีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็นเชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาการจัดทำนโยบาย และการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๑ ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ใช้แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในทุกระดับให้มีเอกภาพและสอดคล้องประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนาระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่หลากหลาย การพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนา ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคประชาชน และภาคส่วนอื่นในสังคม โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

๔.๒.๒ ระบบการเงินการคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินการคลังของประเทศมีการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบภารกิจในการสนับสนุนและไม่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ระบบงบประมาณแผ่นดินต้องสอดคล้องกับลักษณะการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติทั้งในลักษณะแผนเชิงยุทธศาสตร์ แผนตามภารกิจ และแผนระดับพื้นที่ มีการรักษาวินัยการเงินการคลังภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง การพัฒนาระบบการคลังล่วงหน้าระยะปานกลางและระยะยาว การปรับปรุงวิธีการงบประมาณให้มีความคล่องตัว สะดวก เหมาะสมกับสถานการณ์และความเร่งด่วน การใช้จ่ายงบประมาณโปร่งใส เป็นไปตามเป้าหมาย ในระยะเวลาที่กำหนด และมีแผนเพิ่มรายได้ของประเทศคู่กับแผนงบประมาณให้เกิดสมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่าย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐและการปรับปรุงระบบภาษี

๔.๒.๓ ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ในทุกระดับ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน เป็นการติดตามประเมินผลทั้งระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบต่อ การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับประเด็นการพัฒนา ระดับหน่วยงาน และระดับพื้นที่ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และจัดให้มีการรายงานการติดตามประเมินผลในการบรรลุเป้าหมายต่อสาธารณะเป็นประจำ รวมทั้งการตรวจสอบโดยองค์กรอิสระต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๓ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับการกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งมีการถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญและการกระจายอำนาจในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง

๔.๓.๑ ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม ตรวจสอบความซ้ำซ้อนและปรับภารกิจและพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการ โดยยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็น ถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ รวมถึงการจัดระบบองค์กรภาครัฐที่แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและหน่วยงานผู้ให้บริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและมีการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยภารกิจที่ภาครัฐยังจำเป็นจะต้องดำเนินการจะต้องกำหนดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบ มีความคุ้มค่า และสามารถขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๓.๒ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินภารกิจที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมถึงการสนับสนุนให้ชุมชนหรือเอกชนร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ

๔.๓.๓ ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล ในการที่จะจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้มีรูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่หลากหลาย มีระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม สามารถพัฒนารายได้และทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมในการตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ประชาชน และความต้องการของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย และทุกเพศสภาวะในท้องถิ่น

๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น และทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๔.๔.๑ องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ ปรับโครงสร้าง และระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบที่มีความหลากหลาย มีการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้าสู่การเป็นสำนักงานสมัยใหม่ นำไปสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล มีความคล่องตัว ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบราชการ สามารถยุบ เลิก ปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร กฎ ระเบียบได้ตามสถานการณ์

๔.๔.๒ พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ รวมทั้งนำองค์ความรู้ ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๔.๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ชาติ โดยภาครัฐมีกำลังคนที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่ง ทำงานในภาครัฐ มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๕.๑ ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผน กำลังคน รูปแบบการจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้ง เพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียน ถ่ายเทแลกเปลี่ยน และโยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัว รวมทั้งทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีมาตรฐาน เหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน

๔.๕.๒ บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐและวางมาตรการที่เหมาะสมกับเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานและสร้างค่านิยมในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำในทุกกระดับให้มีขีดสมรรถนะสูง มีความรับผิดชอบ และมีความเป็นมืออาชีพ เป็นทั้งผู้นำทางความรู้และความคิด ผลักดันภารกิจ นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงาน และต่อสังคม โดยมีการสร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว

๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต ภาครัฐมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ พร้อมทั้ง ส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่อง เฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนอื่น ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้ง ส่งเสริม และเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือ ชี้เบาะแสการทุจริต โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ พร้อมทั้ง มีระบบการรับเรื่อง ร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ

๔.๖.๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐต้องยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และหลักเลี่ยงการขัดกันระหว่างประโยชน์บุคคลและประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้ง ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยเฉพาะผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินให้ประชาชนทราบ

๔.๖.๓ การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรม และตรวจสอบได้ จัดการกับผู้กระทำความผิดทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกระดับ อย่างตรงไปตรงมา เป็นธรรม และตรวจสอบได้ พร้อมทั้งให้การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล ตลอดจนวางมาตรการคุ้มครองพยาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบ อย่างจริงจังและรวดเร็ว

๔.๖.๔ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ จัดให้มีกลไกการประสานงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการพัฒนากระบวนการและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานแบบบูรณาการและมุ่งผลสัมฤทธิ์

๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้กฎหมาย เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก กำหนดกติกาในการแข่งขันให้เกิดความเป็นธรรมแก่การดำเนินธุรกิจทั้งในธุรกิจทั่วไปและธุรกิจเฉพาะ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิต การค้า การบริการ และสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ การแข่งขันระหว่างประเทศ สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้ง การสร้างการรับรู้และความเข้าใจในกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม

๔.๗.๒ มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น ออกแบบกฎหมายที่รอบคอบรัดกุมเพื่อแก้ปัญหาอย่างตรงจุดให้มีความสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ด้วยการสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์และบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินและการประกอบอาชีพ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และกำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ในการตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน รวมทั้งจัดให้มีการสร้างความรับรู้และความเข้าใจในกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย ป้องกันการกระทำผิดและจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

๔.๘ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค มีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีความเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก มุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากล ตามหลักนิติธรรม โปร่งใส ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรม สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีประสิทธิภาพ และเป็นไปอย่างเสมอภาค หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความร่วมมือที่ดี บูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน

๔.๘.๑ บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ปรับวัฒนธรรม

องค์กร และทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้เคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความโปร่งใส เป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ การบริหารงานบุคคลในกระบวนการยุติธรรมต้องโปร่งใส เป็นอิสระ และมีการพัฒนาตัวบุคคลอย่างต่อเนื่อง

๔.๘.๒ ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง การรวบรวมและการพิสูจน์พยานหลักฐานเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก อำนวยความสะดวกอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส และประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว ยกระดับความโปร่งใสในการใช้อำนาจกับประชาชนและการแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งยกระดับมาตรการตรวจสอบการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

๔.๘.๓ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและอำนวยความสะดวกพัฒนาเป้าหมายและยุทธศาสตร์ระยะกลางและระยะยาวระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานกันบนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

๔.๘.๔ ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือก ระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม การพัฒนารูปแบบของการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลาย การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน การพัฒนากลไกคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน รวมทั้ง การส่งเสริมพัฒนาระบบการสืบเสาะและการสอดส่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๘.๕ พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา เพื่อลดทอนความเป็นโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็น สร้างความสมดุลระหว่างการบังคับโทษตามคำพิพากษากับการให้โอกาสผู้ต้องโทษกลับคืนสู่สังคม เปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการบังคับโทษ และการพัฒนาระบบคุมประพฤติในชุมชน รวมทั้ง การใช้กฎหมายอาญาโดยยึดมั่นหลักการตีความโดยเคร่งครัด ไม่ขยายขอบเขตฐานความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่แท้จริงแล้วไม่เข้าองค์ประกอบ

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ตามที่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นการดำเนินการตามนโยบาย ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความจำเป็นของประเทศ ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีก่อน และเมื่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จึงดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ ดังมีสาระสำคัญแนบตามท้ายนี้ จึงให้ประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ในราชกิจจานุเบกษาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวโดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๒ ก ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้มีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีราชกิจจานุเบกษาประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ในการพัฒนาประเทศที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีแล้ว

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงจำนวน ๒๓ ประเด็น โดยเป็นแผนระดับที่ ๒ ที่มีผลผูกพันให้ทุกหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องแปลงไปสู่การปฏิบัติร่วมกันอย่างบูรณาการ รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ เพื่อบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และส่งผลให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทนำ	ค
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง	๑-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ	๒-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๐๓) การเกษตร	๓-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	๔-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว	๕-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	๖-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	๗-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	๘-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	๙-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	๑๐-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	๑๑-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้	๑๒-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	๑๓-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา	๑๔-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม	๑๕-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก	๑๖-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	๑๗-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน	๑๘-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	๑๙-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	๒๐-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๑-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	๒๒-๑
แผนแม่บทฯ ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	๒๓-๑

บทนำ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓ โดยเป็นแผนระดับที่ ๒ หลักที่ได้มีการถ้อยระดับเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน มากำหนดประเด็นการพัฒนาในลักษณะที่มีความบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำแผนแม่บทฯ ไปใช้ในทางปฏิบัติร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันการเกิดความสับสน ซึ่งแผนแม่บทฯ เป็นแผนระดับชาติ มิได้เป็นแผนของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงมี ๒๓ ประเด็นเดิม ได้แก่ (๑) ความมั่นคง (๒) การต่างประเทศ (๓) การเกษตร (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๕) การท่องเที่ยว (๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม (๑๑) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ศักยภาพการกีฬา (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ทั้ง ๒๓ ประเด็นมีองค์ประกอบหลัก ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) ประเด็นของแผนแม่บทฯ ประกอบด้วย เป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) จำนวน ๓๗ เป้าหมาย ตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) จำนวน ๔๑ ตัว และค่าเป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) จำนวน ๔๑ ค่าเป้าหมาย เพื่อใช้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานในระดับผลลัพธ์ชั้นกลาง และ (๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประกอบด้วย เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) จำนวน ๑๔๐ เป้าหมาย ตัวชี้วัดของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) จำนวน ๑๖๗ ตัว และค่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) จำนวน ๑๗๒ ค่าเป้าหมาย เพื่อใช้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานในระดับผลลัพธ์ขั้นต้น ซึ่งเป้าหมายของแผนแม่บทฯ เป็นสิ่งที่หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการพิจารณาดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกันอย่างบูรณาการ เพื่อ “พุ่งเป้า” สู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน โดยได้มีการปรับตัวชี้วัดให้สามารถสะท้อนเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ครอบคลุม และเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งตัวชี้วัดทำหน้าที่ในการ “ชี้” และ “วัด” ความก้าวหน้าการดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ รวมทั้งมีการปรับค่าเป้าหมายให้สอดคล้องตามตัวชี้วัด และให้มีความท้าทายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ มีการปรับปรุงแนวทางการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และครอบคลุมกับองค์ประกอบและปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าแห่งประเทศไทย (Final Value Chain Thailand : FVCT) ของทั้ง ๑๔๐ เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ทั้งนี้ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ เป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓ ร่วมกับแผนระดับที่ ๒ อีก ๒ แผน ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง ๑๔๐ เป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การกำหนดการปฏิบัติที่มีความชัดเจนใน **แผนระดับที่ ๓** ประกอบด้วย แผนปฏิบัติราชการ และ/หรือแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐ ที่ต้องมีการระบุการดำเนินงาน/โครงการที่สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม

การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ไปสู่การปฏิบัติจะมีหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติใน ๓ ระดับ ได้แก่ หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.๑) สำหรับ ๒๓ ประเด็น แผนแม่บทฯ หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.๒) สำหรับ ๓๗ เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.๓) สำหรับ ๑๔๐ เป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ซึ่งหน่วยงานเจ้าภาพทั้ง ๓ ระดับมีหน้าที่หลักในการ **ประสานและบูรณาการ**การทำงานระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอย่างบูรณาการ ผ่านการจัดทำแผนระดับที่ ๓ และโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกันตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships : XYZ)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนดำเนินงานต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานของรัฐ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม คือ **การที่ทุกหน่วยงานมุ่งเป้าสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศร่วมกันอย่างบูรณาการ** ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างบูรณาการ รวมทั้งเกิดความคุ้มค่าและประสิทธิภาพของกระบวนการงบประมาณต่อไป

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง	๑-๘
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑-๘
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง	๑-๙
๓.๑ แผนย่อย การรักษาความสงบภายในประเทศ	๑-๙
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑-๙
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑-๑๐
๓.๒ แผนย่อย การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง	๑-๑๑
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑-๑๒
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑-๑๓
๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม ที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ	๑-๑๘
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑-๑๘
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๑-๑๙
๓.๔ แผนย่อย การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ	๑-๒๑
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑-๒๒
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๑-๒๒
๓.๕ แผนย่อย การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม	๑-๒๓
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑-๒๔
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๑-๒๔

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ภัยคุกคามด้านความมั่นคงส่งผลกระทบต่อการบริหารและการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องยกระดับขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทุกมิติ ให้มีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมและรวดเร็ว ทัดเทียมในระดับสากล ท่ามกลางสถานการณ์และแนวโน้มพลวัตความมั่นคงที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง** จึงมีเป้าหมายภายใต้กรอบแนวคิดด้านความมั่นคงแบบองค์รวม ให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น รวมทั้งประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น

สถานการณ์ด้านความมั่นคงภายในประเทศมีความเชื่อมโยงหลายมิติและมีความซับซ้อนมากขึ้น โดยได้รับผลกระทบจากพลวัตการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ด้านความมั่นคงในระดับโลกและระดับภูมิภาค ขณะที่ต้องเผชิญกับปัญหาความมั่นคงภายในประเทศที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อไม่ให้ขยายเพิ่มเป็นวงกว้าง อาทิ ความมั่นคงของสถาบันหลัก ความขัดแย้งทางการเมือง การทุจริตและคอร์รัปชัน และความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความซับซ้อนและละเอียดอ่อน ประกอบกับประเทศไทยยังมีปัญหาพื้นฐานและปัญหาภัยแทรกซ้อน อาทิ ปัญหายาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ ความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และพื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน สะท้อนได้จากคะแนนสันติภาพโลก ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีค่าคะแนนอยู่ที่ ๒.๒๐๕ ซึ่งอยู่ในอันดับ ๑๑๓ จาก ๑๖๓ ประเทศ ถึงแม้ว่า มีอันดับดีขึ้นจากปี ๒๕๖๓ แต่ก็จัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีสันติภาพปานกลาง นอกจากนี้ ปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศไทยที่สามารถสะท้อนได้จากความอยู่ดีมีสุขของประชากร พบว่า ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๕๔ จาก ๑๔๙ ประเทศ มีค่าคะแนนอยู่ที่ ๕.๙๘๕ คะแนน ซึ่งมีค่าคะแนนลดลงจากปี ๒๕๖๓ สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาความมั่นคงแบบองค์รวมภายในประเทศให้ดีขึ้นในทุกมิติ สามารถรับมือภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การพัฒนาประเทศไทยในมิติอื่น ๆ ยังคงดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องเร่งดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อย่างบูรณาการ อาทิ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานด้านความมั่นคง การสร้างตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลัก การให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงของประเทศ การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การมีกลไกสำหรับการบริหารจัดการข้อมูลที่เป็นของภาคส่วนต่าง ๆ และสำหรับการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง จึงเป็นกลไกที่สำคัญเพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางในภาพรวมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนตามที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงกำหนด โดยใช้แนวคิด “ความมั่นคงแบบองค์รวม” ซึ่งได้ขยายขอบเขตความมั่นคงของชาติให้ครอบคลุมเกี่ยวข้องกับมิติต่าง ๆ ในทุกองคาพยพ โดยจะเน้นการดำเนินการให้ “ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด” เอื้อต่อการบริหารประเทศมากยิ่งขึ้น รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานด้านความมั่นคง บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ และพัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการและขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงของประเทศ ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ในการที่จะขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
- ๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- ๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ
  - ๔.๑.๑ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา
  - ๔.๑.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ
  - ๔.๑.๓ ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
  - ๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ
- ๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
  - ๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน
  - ๔.๒.๒ การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่
  - ๔.๒.๓ การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
  - ๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล
- ๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ
  - ๔.๓.๑ การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ
  - ๔.๓.๒ การพัฒนาและพัฒนากำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ
  - ๔.๓.๓ การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ
- ๔.๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ
  - ๔.๔.๑ การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ

- ๔.๔.๒ การเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค
- ๔.๔.๓ การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กร ภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ
- ๔.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม
- ๔.๕.๑ การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และ แก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม
- ๔.๕.๒ การบริหารจัดการความมั่นคงให้อื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ
- ๔.๕.๓ การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย ดังนี้

๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างความสงบให้เกิดขึ้นในประเทศชาติ บ้านเมือง เอื้อต่อการบริหารและพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายที่กำหนด สังคม มีความเข้มแข็งสามัคคีปรองดอง ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ คือ การสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สร้างความรักความสามัคคี ความสำนึกจงรักภักดี และความภาคภูมิใจในชาติ ให้เกิดขึ้นกับประชาชนทุกหมู่เหล่า ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของ ประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ แผนย่อยด้านนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่อง ความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา (๒) การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลัก ของชาติ (๓) การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และ (๔) การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ สำหรับแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งสิ้น ๔ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การเสริมสร้างความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงของมนุษย์ (๒) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๓) การพัฒนาการเมือง และ (๔) การสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ

๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อเร่งรัดดำเนินการแก้ไข ปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างจริงจัง ให้หมดไปในที่สุด พร้อมทั้งพัฒนากลไกเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง สถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน และการพัฒนา ประเทศ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์และระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน วางแผนบูรณาการในการแก้ไขปัญหา ตามลำดับความเร่งด่วนของปัญหา มีการติดตามตรวจสอบที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนพัฒนากลไกในการเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและอาจจะเกิดขึ้นใหม่ ให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แผนย่อยด้านนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) การแก้ไข ปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน (๒) การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่

(๓) การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งสิ้น ๑๖ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางไซเบอร์ (๓) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคการค้ำนุษย์ (๔) การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง (๕) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคการก่อการร้าย (๖) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๗) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคอาชญากรรมข้ามชาติ (๘) การเฝ้าระวังและป้องกันประเด็นทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (๙) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๑๐) การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (๑๑) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน (๑๒) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (๑๓) การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน (๑๔) การพิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๑๕) แผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และ (๑๖) การแก้ไขปัญหาคความมั่นคงเฉพาะกรณี

๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ สามารถติดตาม แจ้งเตือน ป้องกัน แก้ไขปัญหา และรับมือกับภัยคุกคาม รวมทั้งปัญหาที่อาจกระทบต่อความมั่นคงในทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ตลอดจนสามารถพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน และการพัฒนาประเทศ ได้ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างมีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญคือพัฒนาระบบงานด้านการข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ สามารถติดตาม แจ้งเตือน ระวังภัยภัย ป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อนจะเกิดเหตุการณ์หรือเหตุการณ์จะลุกลามต่อไป ในขณะเดียวกัน จะต้องมีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพกองทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งคน เครื่องมือ/ยุทธโธปกรณ์ แผนปฏิบัติการ ตลอดจนการฝึกและระบบการบริหารจัดการ ให้มีความพร้อมอย่างเพียงพอ และเป็นรูปธรรม ในการเผชิญกับภัยคุกคามต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น ภัยจากการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนสาธารณภัยและภัยพิบัติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการ และ/หรือแผนปฏิบัติการในการเผชิญกับภัยคุกคามแต่ละมิติให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แผนย่อยด้านนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ (๒) การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ และ (๓) การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งสิ้น ๕ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ (๒) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ (๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง (๔) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และ (๕) การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และองค์การนานาชาติ

๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างความสงบ สันติสุข ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน ตลอดจนให้สามารถร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาคที่อาจเกิดขึ้นด้วยแนวทาง

สันติวิธีอย่างยั่งยืน โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ คือ อาศัยการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีในทุกระดับ และทุกด้านกับนานาประเทศ ส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน พร้อมยึดมั่นในหลักความเป็นแกนกลางของอาเซียนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง รวมไปถึงการเสริมสร้างความร่วมมือกับทุกประเทศ ให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปตามหลักกฎหมายและหลักการสากล บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศ ทั้งนี้ แผนย่อยด้านนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒ ประเด็น ได้แก่ (๑) การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และ (๒) การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค สำหรับแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งสิ้น ๓ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ (๒) การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และ (๓) การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

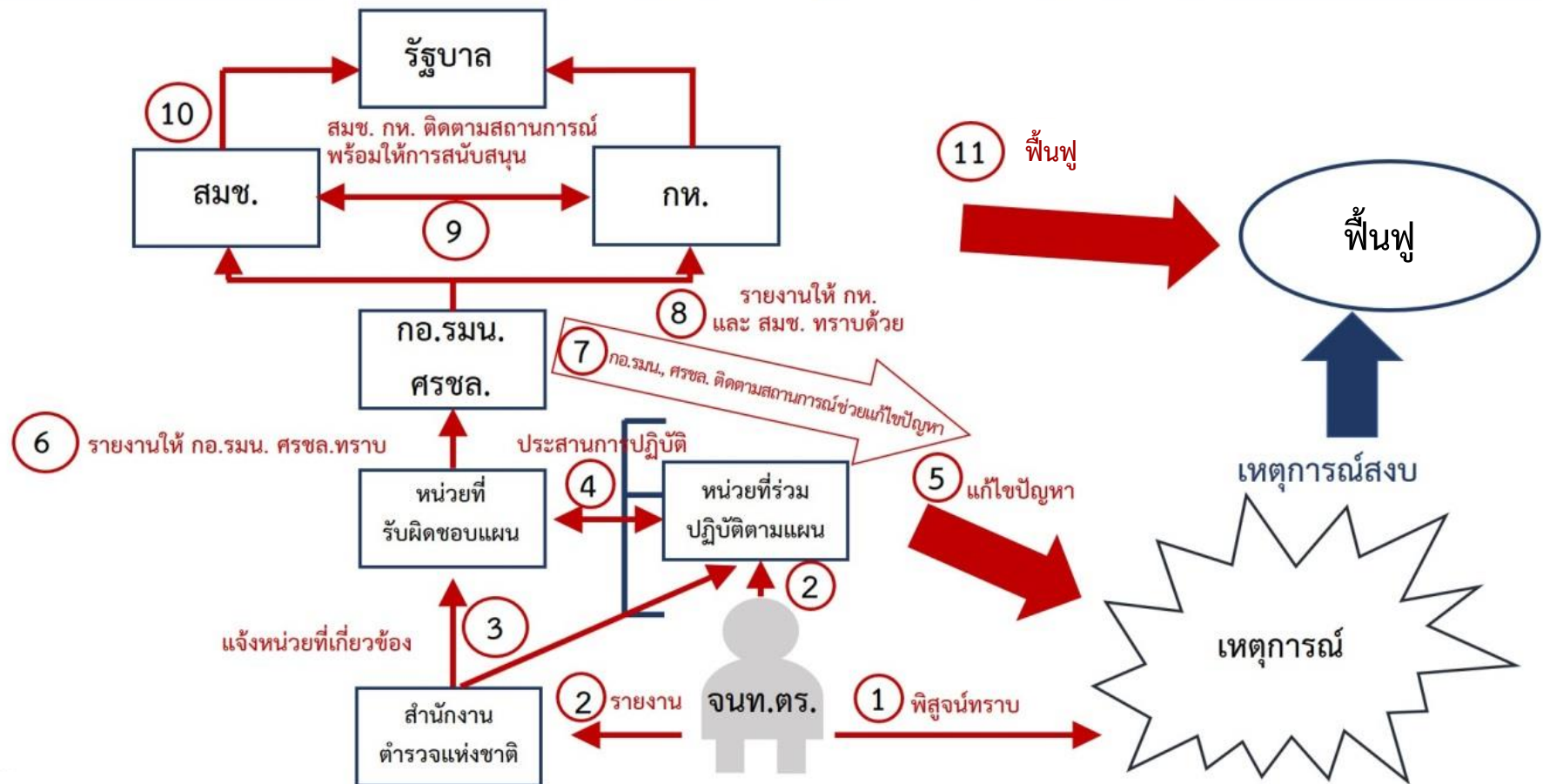
๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีกลไกในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่เป็นรูปธรรม โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญคือการปรับโครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ และระบบการบริหารจัดการของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ แผนย่อยด้านนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม (๒) การบริหารจัดการความมั่นคงให้อำนาจต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ และ (๓) การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง สำหรับแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งสิ้น ๓ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การบูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง (๒) การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง และ (๓) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๕ แผนย่อยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยง และส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันดังกล่าว ถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เนื่องด้วยถึงแม้จะมียุทธศาสตร์ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่หากมิได้มีการนำไปสู่การปฏิบัติ หรือนำไปปฏิบัติอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนทั้ง ๕ แผนย่อยแล้ว ก็จะทำให้การดำเนินการไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้ได้

นอกจากนั้น ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ไม่ปกติ “แนวความคิดในการบริหารจัดการปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง” จะปรับเปลี่ยนจากที่ให้ทุกหน่วย/ทุกส่วนราชการ ติดตาม เฝ้าระวัง สถานการณ์ต่างๆ อย่างต่อเนื่องในกรณีเหตุการณ์ปกติ เป็นให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ/เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามขั้นตอนเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติ โดยประสานการปฏิบัติและรายงานให้ กอ.รมน./ศรชล. สมช. และ กท. ทราบตามลำดับ จนกระทั่งถึงระดับรัฐบาล เพื่อทำการติดตามสถานการณ์ พร้อมให้การสนับสนุนในการแก้ไขปัญหา

แนวคิดในการบริหารจัดการเมื่อเกิดปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง มีเป้าหมายให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น และประชาชนอยู่ดีกินดี และมีความสุขดีขึ้น โดยการดำเนินงานที่สำคัญของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง คือ ต้องเร่งพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ให้มีความพร้อมรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมและรวดเร็ว ทัดเทียมในระดับสากล และบรรลุในแต่ละช่วงเวลา โดยในหัวข้อที่ ๒ จะเน้นการดำเนินการให้ “ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด” เอื้อต่อการบริหารประเทศมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นฐานนำไปสู่เป้าหมายในช่วงปี พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ ที่กำหนดไว้ว่า “ประเทศชาติพัฒนาปวงประชาร่วมผลึกต้น” จนกระทั่งสามารถบรรลุเป้าหมายสุดท้าย ในหัวข้อปี พ.ศ.๒๕๗๖ - ๒๕๘๐ ที่ว่า “ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชนมีความสุข” ในที่สุด

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๐๑) ความมั่นคง

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๑๐๐๐๑	ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น	ดัชนีสันติภาพโลก (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๑.๘๙	ไม่เกิน ๑.๗๓	ไม่เกิน ๑.๕๗
๐๑๐๐๐๒	ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น	ดัชนีชี้วัดความสุขโลก (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๓๐	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๒๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ประกอบไปด้วย แผนย่อย จำนวน ๕ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การรักษาความสงบภายในประเทศ

มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น เพื่อให้คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น และมีเป้าหมายเพื่อให้การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น การรักษาความสงบภายในประเทศ เป็นการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคงเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิต และทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดองและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ มีการพัฒนาเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มีเสถียรภาพ และมีธรรมาภิบาล มีการพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีกลไกเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขต้นเหตุที่เป็นรากเหง้าของปัญหาภายในประเทศทั้งปวงให้หมดไปอย่างแท้จริง โดยมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นเจ้าภาพการดำเนินการในภาพรวม

ทั้งนี้ เพื่อให้การรักษาความสงบภายในประเทศบรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวความคิดในการดำเนินการที่กำหนด จึงได้มีการจัดทำแนวทางการพัฒนาขึ้นรองรับ จำนวน ๔ แนวทาง โดยมีรายละเอียดการดำเนินการของแต่ละแนวทางการพัฒนา รวมถึงเป้าหมายและตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การรักษาความสงบภายในประเทศ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๑๐๑๐๑	ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น	ดัชนีสิทธิมนุษยชน และหลักนิติธรรม (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๖	ไม่เกิน ๕.๕	ไม่เกิน ๔.๕
๐๑๐๑๐๒	คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น	ดัชนีสถาบันหลัก (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๕

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๑๐๑๐๓	การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น	ดัชนีเสถียรภาพทาง การเมือง (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๐	ไม่น้อยกว่า ๐.๕	ไม่น้อยกว่า ๑
		ดัชนีการมีสิทธิมี เสียงของประชาชน และการรับผิดชอบ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๐	ไม่น้อยกว่า ๐.๕	ไม่น้อยกว่า ๑

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงของมนุษย์ มุ่งใช้เทคโนโลยี และการบังคับใช้ กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมปัญหาการจราจร ปัญหาความรุนแรงในสังคม โดยมุ่งเน้น การปลูกจิตสำนึก และเสริมสร้างความเป็นพลเมือง ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ของมนุษย์ในระยะยาว รวมทั้งใช้หลักการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไขร่วมกับทุก ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังเป็นการสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ในด้าน อยู่ดี กินดี และมีสุข โดยมี แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การแก้ไขปัญหา ด้านอาชญากรรม (๒) การแก้ไขปัญหาด้านจราจรและอุบัติเหตุทางถนน (๓) การแก้ไขปัญหาความรุนแรง ในสังคม (๔) การเสริมสร้างความเป็นพลเมือง (ในด้านความมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย รู้สิทธิและหน้าที่ รักชาติ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง) (๕) มีงาน มีอาชีพ และรายได้ ลดรายจ่ายในครอบครัว

๒) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ วัฒนธรรมเสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึง การศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่าง กว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับสถาบันพระพุทธศาสนา ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปโครงสร้างและกฎระเบียบ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ในปัจจุบัน ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญประการ หนึ่งที่ทำให้พระสงฆ์ขาดพระธรรมวินัยได้ ตลอดจนการให้ความรู้เรื่องของศาสนพิธีแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้ รับรู้เรื่องงานพิธีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การปฏิรูป โครงสร้างและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ในโลกยุคดิจิทัล (๒) การบังคับใช้ระเบียบพระสงฆ์ การ อย่อย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม (๓) การปฏิรูประบบการศึกษาของคณะสงฆ์ (๔) การจัดทำข้อห้ามปฏิบัติต่าง ๆ ของงานศาสนพิธีให้ชัดเจน (๕) การสร้างองค์ความรู้ด้านงานศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา (๖) การสร้าง แนวทางการบริหารจัดการศาสนสมบัติและเงินบริจาคให้ถูกต้องและโปร่งใส (๗) การสร้างแนวทางคุ้มครอง

พุทธศาสนาและองค์กรทางพุทธศาสนาโดยการบังคับใช้กฎหมาย (๘) การพัฒนาวิธีการ/รูปแบบการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนขององค์กรที่เกี่ยวข้อง (๙) การส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมอย่างถูกต้อง เกี่ยวกับกิจกรรมทางพุทธศาสนาต่าง ๆ และ (๑๐) การชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของพุทธศาสนาที่มีต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงการเสริมสร้างความเข้าใจ ทศนคติเชิงบวก และความเคารพในความหลากหลายระหว่างศาสนิก ผู้ที่มีความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา

๓) พัฒนาการเมือง มุ่งพัฒนานักการเมืองให้มีความรู้ความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรม ปลุกฝังให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เสริมสร้างพรรคการเมืองให้มีธรรมาภิบาล และพัฒนาปรับปรุงระบบการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพสามารถจัดการเลือกตั้งได้อย่างสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อการเป็น “รัฐธรรมนูญปีไทย” โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การเผยแพร่ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกันเกี่ยวกับแนวคิดประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง (๒) การให้ภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งอย่างโปร่งใสทุกขั้นตอน (๓) การเสริมสร้างอุดมการณ์ทางการเมือง/จิตสาธารณะ ให้แก่นักการเมือง สมาชิกพรรค และประชาชนทั่วไป (๔) การกำหนดมาตรการ ขั้นตอน วิธีการ และบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับงานทางการเมืองอย่างเข้มข้นจริงจัง (๕) การผลักดันการเป็นสถาบันของพรรคการเมืองให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมในการออกระเบียบ/ข้อบังคับ

๔) สร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ มุ่งให้ความสำคัญกับการที่ประชาชนและหน่วยงาน/องค์กรทุกภาคส่วน ได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความรักสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ เพื่อบูรณาการการแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) กำหนดองค์กร/กลไกบริหารจัดการความขัดแย้งแบบบูรณาการ บนหลักนิติธรรม และหลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย ตลอดถึงการเคารพต่อความเห็นต่าง (๒) ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสามัคคีปรองดองในทุกระดับ พร้อมกับสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชน (๓) ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และสิทธิหน้าที่ของประชาชนภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๔) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย (๕) มุ่งเน้นการบริหารและการดำเนินการภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล สนับสนุนกระบวนการยุติธรรมชุมชน (๖) มุ่งเสริมสร้างผู้นำต้นแบบในระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศของความสามัคคีปรองดอง (๗) มุ่งเสริมสร้างจิตสำนึกเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และ (๘) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมของคนในสังคม เพื่อเสริมสร้างความรักสามัคคีและความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

๓.๒ แผนย่อย การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

มีเป้าหมายแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ และเพื่อให้ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น ดังนั้น การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เป็นการบูรณาการนโยบายและการดำเนินการในภาพรวมของทุกหน่วยงาน ในทุกพื้นที่และทุกมิติของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถทำงานประสานสอดคล้องกันได้อย่างสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามที่แผนแม่บทกำหนด เพื่อแก้ไขปัญหาเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน สามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติตามที่กำหนด ตลอดถึงการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย

บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน และการพัฒนาประเทศ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างครบถ้วนทุกประการ โดยมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นเจ้าภาพการดำเนินการในภาพรวม

มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งสิ้น ๑๖ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงทางไซเบอร์ (๓) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการค้ามนุษย์ (๔) การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง (๕) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการค้าการร้าย (๖) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๗) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาอาชญากรรมข้ามชาติ (๘) การเฝ้าระวังและป้องกันประเด็นทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (๙) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๑๐) การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (๑๑) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติในพื้นที่ชายแดน (๑๒) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (๑๓) การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน (๑๔) การพิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๑๕) แผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และ (๑๖) การแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงเฉพาะกรณี

นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ซึ่งได้ถูกนำไปบรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ตามขอบเขตความรับผิดชอบหลัก อันได้แก่ การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต (บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ) การรักษาความมั่นคงทางพลังงาน (บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม) การรักษาความมั่นคงทางอาหารและน้ำ (บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม) และการรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม)

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๑๐๒๐๑	ปัญหาคาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหาคายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ	ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๖	ไม่เกิน ๕	ไม่เกิน ๔
๐๑๐๒๐๒	ภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น	ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มุ่งยึดแนวความคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ (๑) ในพื้นที่แหล่งผลิตภายนอกประเทศ ใช้การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อกดดันและยุติบทบาทแหล่งผลิตภายนอกประเทศ ด้วยการอาศัยงานการข่าว การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร และการพัฒนาพื้นที่และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนตามแนวชายแดน รวมไปถึงการสกัดกั้นสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์การผลิต และนักเคมี ไม่ให้เข้าสู่แหล่งผลิต (๒) การสกัดกั้นการนำเข้าส่งออกยาเสพติดทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการสกัดกั้นตามจุดตรวจ/จุดสกัดของเส้นทางคมนาคมและพื้นที่ตอนใน (๓) การปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติด โดยมุ่งเน้นการทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติด ผู้มีอิทธิพล และเจ้าหน้าที่รัฐที่ปล่อยปละละเลย ทุจริต หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผ่านทางการบูรณาการด้านการข่าวการสืบสวนทางเทคโนโลยี การสืบสวนทางการเงินและสกุลเงินดิจิทัล รวมไปถึงการปราบปรามยาเสพติดในแหล่งพักเก็บยาเสพติดภายในประเทศ (๔) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวชายแดน โดยใช้กลยุทธ์ตามแนวทางการพัฒนาทางเลือก เพื่อพัฒนาพื้นที่และประชาชนตามแนวชายแดนและพื้นที่พิเศษที่มีปัญหายาเสพติด ด้วยการสลายโครงสร้างปัญหา และบูรณาการการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ตามแนวพระราชดำริ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์แนวทางการดำเนินงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และศาสตร์พระราชา ซึ่งเป็นกรอบการแก้ไขปัญหายาเสพติด และลดปัญหาเชิงโครงสร้างหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และสร้างการเป็นอาสาป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิดในหมู่บ้านตามแนวชายแดน (๕) การป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม โดยการปลูกฝังค่านิยมและองค์ความรู้ที่เหมาะสม อันจะส่งผลกระทบต่อความคิดและโน้มน้าวให้เกิดความเห็นที่คล้อยตามอย่างถูกต้อง (๖) การปรับระบบนิเวศ (สภาพแวดล้อม) ที่เหมาะสมโดยการเสริมสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน และ (๗) การดูแลผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ให้เข้าถึงการบำบัดรักษา และการลดอันตรายหรือผลกระทบจากยาเสพติด โดยการคัดกรอง ประเมินวินิจฉัยที่มีประสิทธิภาพ กำหนดแผนการดูแลและให้การบำบัดรักษาที่เหมาะสม มีมาตรฐาน พร้อมทั้งให้การติดตามช่วยเหลือ พื้นฟูสมรรถภาพที่ครอบคลุมทุกมิติ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมชุมชน ได้อย่างปกติสุขและเท่าเทียม

๒) ป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงทางไซเบอร์ มุ่งเน้นการวางกลยุทธ์/ยุทธวิธีในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงทางไซเบอร์ ให้ครอบคลุมสภาพปัญหาของภัยคุกคามทางไซเบอร์ ได้แก่ การโจมตีทางไซเบอร์ของกลุ่มแฮกเกอร์ การจารกรรมหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล การโจมตีต่อกลุ่มโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ และการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อความปั่นป่วนอันกระทบต่อประชาชน รวมทั้งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง โดยมีแนวคิดในการดำเนินการแก้ไขปัญหาคาที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) กำหนดแนวความคิด มาตรการ มาตรฐาน ระบบบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงทางไซเบอร์ในภาพรวม (๒) จัดองค์กร โครงสร้าง อำนาจ หน้าที่ ชัดความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงทางไซเบอร์ (๓) กำหนดระบบบริหารจัดการในแต่ละระดับให้ชัดเจน (๔) เสริมสร้างและพัฒนาระบบการรายงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน (๕) ยกระดับแนวความคิดในการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (๖) พัฒนาการป้องกันแก้ไขปัญหาคาการเผยแพร่ข้อมูลที่กระทบต่อความมั่นคง (๗) สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงาน (๘) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ (๙) พัฒนาศักยภาพบุคลากรและเทคโนโลยีให้ทันสมัยพร้อมรองรับสถานการณ์ทุกรูปแบบ

๓) ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ มุ่งเน้นการวางแผนและยกระดับวิธีการแก้ไข รวมทั้งให้มีการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ อย่างแท้จริง โดยมีแนวคิดการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีค้ามนุษย์ (๒) การบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ (๓) การเพิ่มขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและบริบทต่าง ๆ (๔) การป้องกันและปราบปรามการทุจริต/คอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ (๕) การบริหารจัดการแรงงานกลุ่มเปราะบางให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน (๖) การสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักถึงปัญหาการค้ามนุษย์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (๗) การบูรณาการความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ทั้งในและระหว่างประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ (๘) การพัฒนากลไกและเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และกลุ่มเสี่ยงอย่างเป็นระบบ และ (๙) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยการบูรณาการระบบฐานข้อมูลในทุกมิติ

๔) บริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง มุ่งให้การพัฒนาการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองเป็นไปอย่างมีระบบและเป็นเอกภาพ โดยเน้นการพัฒนากระบวนการข้อมูล ผ่านทางการบูรณาการฐานข้อมูลผู้หลบหนีเข้าเมืองของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีกระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลัก และประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นภารกิจ เพื่อบูรณาการการดำเนินการต่อผู้หลบหนีเข้าเมืองทุกกลุ่ม โดยแนวคิดการดำเนินการที่สำคัญภายใต้แนวทางการพัฒนานี้ ประกอบด้วย (๑) แก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มชาติพันธุ์/ชนกลุ่มน้อย โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความมั่นคงและหลักสิทธิมนุษยชน (๒) แก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มแรงงานต่างด้าว (๓) แก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มเฉพาะ (ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์) (๔) แก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มอื่น ๆ (๕) ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเมืองและพำนักอยู่ในราชอาณาจักรอย่างเคร่งครัด (๖) เสริมสร้างความร่วมมือด้านการข่าว และการลาดตระเวนร่วมบริเวณชายแดน (๗) พัฒนาระบบฐานข้อมูล และเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (๘) ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม (๙) แสวงหาความร่วมมือจากประเทศต้นทาง/องค์การระหว่างประเทศ ในการแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง (๑๐) พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐ (๑๑) พัฒนาการบริหารจัดการปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยทุกภาคส่วน และ (๑๒) ทบทวนปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวข้องให้ทันสมัยสอดคล้องกับนานาชาติ และสามารถจัดการปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองได้อย่างสมบูรณ์

๕) ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ มุ่งป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดจากการก่อการร้าย ซึ่งเน้นการก่อการร้ายที่มีส่วนเชื่อมโยงมาจากต่างประเทศ ที่อาจใช้ประเทศไทยเป็นสถานที่ก่อเหตุเป็นทางผ่าน หรือเป็นแหล่งระดมเงินทุนสนับสนุนแหล่งพักพิง แหล่งจัดหาอาวุธและทรัพยากร รวมทั้งการแสวงประโยชน์ของประเทศให้สนับสนุนแก่การก่อการร้ายในทุกด้าน ตลอดจนการบ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งนิยมความรุนแรงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย ไปจนถึงการเกิดขึ้นมาของเทคโนโลยีใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ และโดรน โดยเข้าใจถึงความสำคัญของไซเบอร์ ซึ่งในทางหนึ่งสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ด้านเทคโนโลยีและคุณประโยชน์ในการพัฒนาให้เกิดความสะดวกรวดเร็วแก่ชีวิต แต่อีกทางหนึ่งก็มีแนวโน้มที่จะก่อผลกระทบด้านก่อการร้ายที่สำคัญได้ โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรง (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายรูปแบบใหม่ (๓) การป้องกันและแก้ไขการโฆษณาชวนเชื่อของกลุ่มก่อการร้าย (๔) การป้องกันและรับมือการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในกิจกรรมสนับสนุนการก่อการร้าย (๕) การสกัดกั้นและเฝ้าระวังคนในประเทศสนับสนุนกิจกรรมการก่อการร้ายทั้งทางตรงและทางอ้อม และ (๖) การสกัดกั้นและเฝ้าระวังการเป็นทางผ่านและแหล่งจัดหาทรัพยากร อาวุธ และที่พักพิงของกลุ่มผู้ก่อการร้าย

๖) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มุ่งนำแนวทางการรับรู้ ปรับตัว พื้นตัวเร็วทั่วถึงอย่างยั่งยืน ภายใต้หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในระดับสากล มาดำเนินการให้สามารถรองรับปัญหาที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพครบถ้วน โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญภายใต้แนวทางการพัฒนาดังกล่าวนี้ ประกอบด้วย (๑) ส่งเสริมการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ด้วยการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมด้านการจัดการสาธารณภัย (๒) บูรณาการระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉินให้ประเทศไทยมีมาตรฐานระบบบัญชาการเหตุการณ์ที่มีเอกภาพรองรับสาธารณภัยรูปแบบใหม่ได้ครอบคลุมทุกมิติ (๓) เพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืนด้วยการพัฒนาระบบและมาตรการในการฟื้นฟูที่ดีกว่าเดิมและปลอดภัยกว่าเดิม เพื่อตอบสนองความต้องการผู้ประสบภัยอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม (๔) ส่งเสริมมาตรฐานความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านมนุษยธรรม มีความเป็นเอกภาพ และได้มาตรฐานโลก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย และ (๕) ขับเคลื่อนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเพิ่มขีดความสามารถและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนางานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๗) ป้องกันและแก้ไขปัญหอาชญากรรมข้ามชาติ มุ่งเน้นให้เกิดการบริหารจัดการข้อมูล การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย การบูรณาการการทำงาน การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และการแสวงความร่วมมือในระดับต่าง ๆ ที่พร้อมรองรับปัญหาได้ทุกรูปแบบ โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การบริหารจัดการข้อมูล ฐานข้อมูล และระบบที่เกี่ยวข้อง (๒) การปรับปรุง พัฒนา และทบทวนกฎหมายเกี่ยวข้อง รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ (๓) การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนในทุกระดับและทุกมิติ (๔) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และ (๕) การแสวงความร่วมมือในระดับต่าง ๆ จากทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ

๘) เฝ้าระวังและป้องกันประเด็นทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถ และการบูรณาการงานของหน่วยงานด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้มีความพร้อมรับมือ และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในมิติต่าง ๆ ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก ปัจจุบันสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของโลกโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับประเทศมหาอำนาจ สามารถส่งผลกระทบต่อทุกประเทศอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การตั้งกลไกหรือหน่วยงานเฉพาะ เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังทางเศรษฐกิจ (๒) การจัดทำและบริหารจัดการฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจที่เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ เพื่อการเฝ้าระวัง เตือนภัย เพื่อการป้องกันภัยทางเศรษฐกิจ และการวางแผนในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ (๓) การทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดที่จะส่งผลกระทบต่อความเสียหายด้านเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่างๆ อย่างเร่งด่วน (๔) การพัฒนามาตรการ กลไกการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และ (๕) การเตรียมพัฒนาทักษะบุคลากรและปฏิรูปองค์กรให้พร้อมรับนวัตกรรมเศรษฐกิจแบบพลิกผัน

๙) ป้องกันและแก้ไขปัญหความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งจัดการกับเงื่อนไขปัญหาที่มีอยู่เดิมทั้งปวงให้หมดสิ้นไป และเฝ้าระวังมิให้เกิดเงื่อนไขใหม่ขึ้น โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา มาเป็นกรอบแนวทางนำในการดำเนินงานแก้ไขและป้องกันปัญหาตลอดไปจนถึงการผลักดันยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่สาเหตุอย่างแท้จริง พร้อมนำความสงบสันติสุขอย่างยั่งยืนกลับคืนสู่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนทั้งประเทศ และนานาชาติต่อไป โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) การมุ่งดำเนินการต่อจุดศูนย์ดุลหลัก

ของปัญหาและแนวทางการปฏิบัติของขบวนการในพื้นที่ ด้วยการลดขีดความสามารถของขบวนการและแนวร่วมในทุกกระดับ (๒) ดำเนินการป้องกันเหตุรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ และกับประชาชนกลุ่มเสี่ยง (๓) ระงับยับยั้งการบ่มเพาะเยาวชน เพื่อจัดตั้งมวลชนสนับสนุนในอนาคต (๔) ยุติการขยายแนวคิดที่ถูกบิดเบือนจากหลักศาสนาที่ถูกต้อง และ (๕) ให้ความสำคัญกับการขยายความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศ นานาชาติและภาคประชาชน

๑๐) รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มุ่งให้สามารถอำนวยความสะดวก กำกับ ประสานงาน ติดตาม ประเมินผล และสั่งการ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความมั่นคงที่มีผลกระทบต่อแผนย่อยด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) ติดตาม แจ้งเตือน และประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อสถานการณ์ (๒) ผนึกกำลังและบูรณาการแนวทาง แผนงาน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ (๓) อำนาวยการ กำกับ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเชิงรุกอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และ (๔) ทำการติดตามและประเมินผล พร้อมทั้งปรับปรุงการดำเนินงานให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

๑๑) รักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน มุ่งสร้างกลไกให้เกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน หน่วยงานหลักมีการทำงานที่มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน องค์กรต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชายแดนมีศักยภาพตามมาตรฐานสากล มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เท่าทันต่อภัยคุกคาม มีการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรให้เท่าทันต่อสถานการณ์ และมีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) การแก้ไขปัญหา โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน สร้าง ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานของด่านพรมแดน จัดสร้างฐานข้อมูลขนาดใหญ่ และองค์ความรู้เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง และการจัดการปัญหาเขตแดน (๒) การป้องกันปัญหา โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้านและสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากอาชญากรรม จัดระเบียบพื้นที่ชายแดน ด้านความมั่นคงให้พร้อมต่อการพัฒนาให้มีศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ และ (๓) การเสริมความมั่นคง โดยจัดหา เพิ่มศักยภาพ และพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศรอบบ้านในการสร้างความปลอดภัยในพื้นที่เสี่ยง เสริมสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน มีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน และพัฒนาประสิทธิภาพผู้ปฏิบัติงาน

๑๒) รักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มุ่งเน้นการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย สิทธิอธิปไตย รวมถึงสิทธิหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายระหว่างประเทศกำหนด โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การจัดการกับภัยคุกคามผลประโยชน์ต่าง ๆ ของชาติทางทะเล ด้วยแนวคิดเชิงป้องกันและป้องปราม ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของรัฐบาล (๒) ทำการเฝ้าระวังและตรวจการณ์ทุกมิติที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ (๓) การแสวงหาและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล อย่างมีประสิทธิภาพ (๔) การสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.๑๙๘๒ (๕) การรณรงค์ให้ความรู้ การศึกษา และการประชาสัมพันธ์กับประชาชน และผู้มีส่วนได้เสียรวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องและรักษา

ผลประโยชน์ของชาติทะเล และ (๖) การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวี เพื่อเป็นการสร้างผลประโยชน์ของชาติทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงในภาวะไม่ปกติ

๑๓) พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน มุ่งให้สามารถสนับสนุนภารกิจความมั่นคงในภาพรวม โดยเฉพาะในเรื่องของการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีแนวความคิดในการดำเนินการที่สำคัญ คือ (๑) วางแผน เตรียมการ และบริหารจัดการ ให้สามารถตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และ (๒) บริหารจัดการให้มีความพร้อมในการปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติ

๑๔) พิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งบูรณาการการดำเนินการตลอดถึงทรัพยากรต่าง ๆ ในการพิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะทรัพยากรดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า และแร่ธาตุ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด และสอดคล้องกับเป้าหมายในภาพรวมตามที่กำหนดอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวความคิดในการดำเนินการที่สำคัญ คือ (๑) วางแผนและบูรณาการ การดำเนินงานพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม และ (๒) บูรณาการการผนึกกำลังในการป้องกัน ปรามปราม และฟื้นฟู ความเสียหายจากการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมบูรณ์แบบและเป็นระบบ

๑๕) แผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มุ่งป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบลให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้ตำบลเป้าหมายเป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคง ประชาชนมีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ สามารถใช้ชีวิตได้อย่างสงบสุข กินดีอยู่ดี มีความสุข เกิดความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งจะส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ประกอบด้วย (๑) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบล อาทิ การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การค้ามนุษย์ การลิด/ป้องกันปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความมั่นคงชายแดนและทางทะเล (๒) การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ (๓) การสร้างความรักความสามัคคีปรองดอง ความรักชาติและความภูมิใจในชาติ (๔) การเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร และส่งเสริมเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ และ (๕) การบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับตำบลและจังหวัดให้มีความสอดคล้องกัน ให้สามารถตอบสนองต่อบริบทความมั่นคงระดับพื้นที่อย่างเหมาะสม

๑๖) แก้ไขปัญหาความมั่นคงเฉพาะกรณี มุ่งให้สามารถอำนวยความสะดวก กำกับ การประสานงาน ติดตาม ประเมินผล และสั่งการ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่อาจเกิดขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะรายกรณี ซึ่งมีความสำคัญเร่งด่วนต่อความมั่นคง การพัฒนาประเทศ และ/หรือ การดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติกำหนด ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการในภาพรวม อาทิ การแก้ไขปัญหการทำประมงผิดกฎหมาย โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) ติดตาม แจ้งเตือน และประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงในภาพรวม และเฉพาะเป็นรายกรณีที่สามารถขยายผลกระทบในวงกว้างต่อไปได้ (๒) บูรณาการแนวทาง แผนงาน ในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องในทุกมิติ (๓) อำนาจการ กำกับ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง จนปัญหาลับสู่สภาพปกติ และ (๔) ทำการติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง พร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติและแนวทางการพัฒนาต่อไปอย่างบูรณาการ ให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

มีเป้าหมายให้หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง จึงต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติเป็นการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ ตลอดจนการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมถึงการพัฒนาประเทศ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งสามารถติดตาม แจ้งเตือน ป้องกัน แก้ไขปัญหา และรับมือกับภัยคุกคาม ตลอดจนปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรงทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด โดยมีกระทรวงกลาโหม เป็นเจ้าภาพการดำเนินการในภาพรวม

แผนย่อยด้านนี้เป็นเสมือนแผนเตรียมการ/พัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานด้านความมั่นคงให้พร้อมที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากไม่ได้รับการพัฒนาตามแผนและแนวทางที่กำหนดแล้ว ก็จะทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศชาติก็จะตกอยู่ในความเสี่ยงและเกิดอันตรายได้ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการของแต่ละแนวทางการพัฒนา เป้าหมายและตัวชี้วัด ของทั้ง ๕ แนวทางการพัฒนา ดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๑๐๓๐๑	หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๕
๐๑๐๓๐๒	กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง	ดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหาร (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๒๕	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๑๕

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้าง พัฒนา และบูรณาการขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรอง และประชาคมข่าวกรองในประเทศให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทธโศปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหาและความมั่นคงของชาติในทุกมิติและทุกด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนในรูปแบบประชารัฐและประชาคมข่าวกรองต่างประเทศ อย่างแน่นแฟ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การดำเนินการข่าวกรองอย่างมีประสิทธิภาพ (๒) การเสริมสร้างความร่วมมืออย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าวกรอง และพัฒนาเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารกับภาคเอกชน และภาคประชาชน (๓) การพัฒนาขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง (๔) เสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานข่าวกรอง และ (๕) พัฒนาเครื่องมือการประเมินสถานการณ์ในระดับยุทธศาสตร์

๒) พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงนโยบาย แนวทาง ระบบ กลไกการบริหารจัดการ ตลอดจนแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และพร้อมรองรับภัยทุกประเภททั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกร่วมกัน ในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจังจนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรม ยกระดับการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยี และการฝึกอบรมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการได้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การพัฒนาศักยภาพระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติให้พร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติและจัดการความเสี่ยงอย่างบูรณาการ มุ่งเน้นให้หน่วยงานได้มีการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน แนวทางปฏิบัติ ให้พร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติ การพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนและเฝ้าระวัง ระบบการสื่อสาร การมีเลขหมายฉุกเฉินเลขหมายเดียวทั่วประเทศ การจัดการข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การพัฒนาทีมปฏิบัติการเฉพาะกิจ การบูรณาการการทำงานระหว่างพลเรือนและทหาร การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรให้ความรู้ ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมและการฝึกซ้อมในการทดสอบแผน แนวทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ (๒) การเสริมสร้างความเชื่อมั่น ภูมิคุ้มกัน และศักยภาพของทุกภาคส่วน ให้มีความตระหนักและความเข้มแข็งร่วมกันในลักษณะประชารัฐ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และเอกชน การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและกลไกการประสานงาน การเสริมสร้างการตระหนักรู้และจิตสำนึกด้านความมั่นคง การกระจายข้อมูลข่าวสารด้านการเตรียมพร้อมที่หลากหลายให้ประชาชนได้รับทราบ อาทิ แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย พื้นที่หลบภัย และแผนอพยพ และส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนภัยพิบัติของชุมชน เพื่อสนับสนุนในการบริหารจัดการและฟื้นฟูชุมชนจากภัยพิบัติ (๓) การเสริมสร้างความร่วมมือการเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามกับต่างประเทศโดยส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือ เพื่อพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมกับต่างประเทศ ภายใต้กลไกความร่วมมือระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ประชาคมอาเซียน และกลุ่มภูมิภาคอื่น เสริมสร้างความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ ผ่านการฝึกซ้อมร่วม และการมีแผนอพยพคนไทยในต่างประเทศกรณีเกิดวิกฤตการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนไทย ในต่างประเทศ และ (๔) การบริหารจัดการยุทธศาสตร์มีการบูรณาการและผนึกกำลังในลักษณะหุ้นส่วน ยุทธศาสตร์ โดยการบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ การผนึกกำลังร่วมกันเป็นภาคีเครือข่ายในลักษณะหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ การเชื่อมโยงการทำงานกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน

ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนได้มีการกำหนดแผนหรือแนวทางดำเนินการแผนบริหารธุรกิจ ต่อเนื่อง ตลอดจนมีการบูรณาการแผนในทุกระดับตั้งแต่ท้องถิ่นจนถึงส่วนกลาง

๓) พัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง มุ่งจัดทำแผนพัฒนาและฝึกกำลัง ทรัพยากร รวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชน ที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารราชการยุคใหม่ที่มุ่งเน้น ความคล่องตัว พร้อมให้มีการพัฒนาระบบทหารกองประจำการอาสาสมัครอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การเตรียมกำลังและใช้กำลังเพื่อการป้องกันภัย แก่ไข และ ยุติความขัดแย้งด้วยการปฏิบัติการร่วมเป็นหลัก (๒) พัฒนากิจการไซเบอร์เพื่อความมั่นคง และพัฒนา เทคโนโลยีอวกาศ เพื่อการใช้งานดาวเทียมสื่อสาร ดาวเทียมถ่ายภาพด้านความมั่นคง และการสังเกตการณ์ทาง อวกาศ ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (๓) พัฒนาระบบข่าวกรอง เพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางทหาร โดยจัดให้มีระบบฐานข้อมูลข่าวกรองร่วม ด้วยความร่วมมือ อย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานข่าวกรองต่างประเทศ และพัฒนา ระบบข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ในทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนวยการข่าว และระดับปฏิบัติการข่าว (๔) ส่งเสริมการวิจัยพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มาตรฐานทางทหาร กิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อสร้างหลักประกันให้แก่กองทัพบนพื้นฐานการพึ่งพา ตนเอง โดยบูรณาการขีดความสามารถของทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการสนับสนุนให้ภาคเอกชนสามารถทำการผลิต เพื่อใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ในเชิงอุตสาหกรรมโดยการร่วมทุน (๕) พัฒนาระบบกำลังสำรอง ระบบ ทหารกองประจำการอาสาสมัคร และระบบการระดมสรรพกำลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งไปสู่การบรรจุทดแทน กำลังประจำการบางตำแหน่งในยามปกติ โดยมีระบบการตอบแทนที่เหมาะสม และสามารถรองรับการขยาย กำลังในยามสงครามสำหรับการปฏิบัติการทางทหารทุกด้านที่มีความขัดแย้ง (๖) พัฒนาเสริมสร้างกำลัง ประชาชน ทหารกองหนุน ทหารนอกประจำการ ทหารผ่านศึก ทุกประเภท เพื่อมุ่งไปสู่การออมกำลังและ ขัดเขยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัดในยามสงคราม รวมทั้ง การแจ้งเตือนด้านการข่าวด้วย การเสริมสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมป้องกันประเทศ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูล อย่างเป็นระบบ (๗) พัฒนาการฝึกกำลังและทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อเตรียมพร้อมช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบ จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ (๘) พัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิก อาเซียนมิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ และ (๙) ในยามสงบ ใช้กำลังกองทัพในการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ)

๔) ปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ มุ่งปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาที่กระทบ ต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ โดยครอบคลุมทั้งการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก่ไข การใช้ การอนุรักษ์ และการแสวงหาผลประโยชน์ อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ตามที่กำหนดโดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การจัดการกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงทาง บก ทางทะเล และทางอากาศ ด้วยแนวคิดเชิงป้องกันและป้องกันภัย (๒) การเฝ้าระวังและตรวจการณ์ ทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ (๓) การแก้ไขปัญหาเขตแดนทางบก ทางทะเล และทางอากาศกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างสันติวิธี (๔) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ ระหว่างกองทัพของไทยกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และมหาอำนาจ (๕) การแสวงหาและ ใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงอย่างมีประสิทธิภาพ (๖) การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ให้สอดคล้องกับกฎหมาย และพันธกรณีระหว่างประเทศ และ

(๗) การรณรงค์ให้ความรู้ การศึกษา และการประชาสัมพันธ์กับประชาชน และผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องและรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางบก ทางทะเล และทางอากาศ

๕) เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และองค์กรนานาชาติ มุ่งเน้นการดำเนินการเสริมสร้างบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ พัฒนาความร่วมมือต่าง ๆ ในทุกรูปแบบกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และมหาอำนาจ ให้มีการบูรณาการ การปฏิบัติร่วมกันกับหน่วยงานต่าง ๆ ของต่างประเทศ ตลอดจนองค์การนานาชาติ อย่างเป็นมิตร และเหมาะสม บนพื้นฐานของการดำรงเกียรติยศและศักดิ์ศรีของประเทศ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักการ และพันธกรณีต่าง ๆ ตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การส่งเสริมความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความไว้วางใจและความเชื่อมั่นระหว่างประเทศ ผ่านทางความร่วมมือกับประเทศ เพื่อนบ้านและมิตรประเทศ (๒) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีและยั่งยืนกับประเทศมหาอำนาจ (๓) การแสวงหาและใช้ประโยชน์จากบทบาทและความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการปกป้องอธิปไตยและ รักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และ (๔) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนกระชับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

๓.๔ แผนย่อย การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้ง องค์การภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

มีเป้าหมายประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น และประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็น ประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศในช่วง ทศวรรษที่ผ่านมา ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์ที่ทำให้โลกมีความเชื่อมโยงมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ในช่วง ๒๐ ปีข้างหน้า ความท้าทายด้านความมั่นคงที่ไทยจะต้องเผชิญจะเปลี่ยนแปลงไปจากในช่วงหลาย สิบปีที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในมิติของภัยความมั่นคงรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ดังนั้น การเสริมสร้าง เสถียรภาพและความมั่นคงของไทยจึงต้องให้ความสำคัญกับทุกมิติเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยในส่วนของความมั่นคงรูปแบบเดิม โดยที่โลกกำลังก้าวสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ ไทยจึงต้องมุ่งรักษาจุดแข็ง ของการทูตไทย คือ การรักษาดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศ มหาอำนาจ นอกจากนี้ การส่งเสริมและรักษาความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้านก็ยังคงมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากมีผลประโยชน์ร่วมกันในทุกมิติ โดยเฉพาะจากการมีชายแดนร่วมกัน สำหรับประเด็นความมั่นคง รูปแบบใหม่นั้น จะทวีความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยภายนอกประเทศกับ ปัจจัยภายในประเทศ และมีผู้เล่นที่ไม่ใช่รัฐเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งพัฒนาการของเทคโนโลยีด้านไซเบอร์ ซึ่งไร้พรมแดนและสามารถปกปิดอัตลักษณ์ นอกจากนี้ ความขัดแย้งในพื้นที่ต่าง ๆ ได้ส่งผลให้โลกเผชิญกับ วิกฤตผู้ลี้ภัยที่รุนแรงที่สุดตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ และเปิดพื้นที่ให้การก่อการร้ายสากลและแนวคิดสุดโต่ง สามารถบ่มเพาะและขยายวงกว้างมากขึ้น

แผนย่อย การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์การภาครัฐ และมิใช่ภาครัฐ จึงต้องมุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับเพื่อเตรียมความพร้อมของไทยใน การรับมือต่อความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต โดยส่งเสริมความมั่นคงแบบองค์รวม รวมถึงความมั่นคง ของโครงสร้างพื้นฐานและของมนุษย์ควบคู่กับความมั่นคงทางทหาร และนอกเหนือจากการเสริมสร้าง ขีดความสามารถของประเทศไทยในการรับมือภัยคุกคามจากภายนอกแล้ว ยังจะต้องดำเนินการเชิงรุกใน ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในภูมิภาคไปพร้อมกันด้วย เพื่อมุ่งลดความเสี่ยงหรือป้องกัน ปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคตได้ ซึ่งมีกระทรวงการต่างประเทศ รับหน้าที่เป็นเจ้าภาพ

การดำเนินการในภาพรวม โดยมีรายละเอียดการดำเนินการของแต่ละแนวทางการพัฒนา เป้าหมายและตัวชี้วัดของทั้ง ๓ แนวทางการพัฒนา ดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐
๐๑๐๔๐๑	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น	ดัชนีรัฐประอบาง (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๖๐	ไม่เกิน ๕๐	ไม่เกิน ๔๐
๐๑๐๔๐๒	ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ ๑๗ บรรลุตามที่กำหนด (บรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๓)	ไม่น้อยกว่า ๑๗	ไม่น้อยกว่า ๑๙ (ปี ๒๕๗๓)	พิจารณาจัดทำตัวชี้วัดใหม่ที่เหมาะสมต่อไป

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ มุ่งให้ไทยในฐานะประเทศขนาดกลาง ดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศได้อย่างสมดุล และเชื่อมโยงกันทั้งในมิติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ยังต้องให้มีการกระจายความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสโดยการกระชับความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่อยู่นอกภูมิภาค พร้อมคงบทบาทแนวหน้าของไทยในกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค เพื่อผนึกพลังในทุก ๆ ด้าน ให้นำมาสู่เสถียรภาพของภูมิภาค โดยเฉพาะในกรอบอาเซียน ตลอดจนไปจนถึงส่งเสริมระบบพหุภาคี กฎหมายระหว่างประเทศ และระบบกฎเกณฑ์ ที่เป็นเสมือน “เกราะป้องกัน” สำหรับประเทศขนาดกลาง โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) สร้างเสริมความร่วมมือที่สมดุลกับนานาชาติประเทศ เพื่อส่งเสริมสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศที่เหมาะสมสำหรับการรักษาอำนาจอธิปไตยของประเทศไทย และเสริมสร้างความมั่นคงภายใน (๒) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตามมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ (๓) ส่งเสริมความเชื่อมโยง โดยมุ่งพัฒนาความเชื่อมโยงในหลากหลายมิติ และ (๔) ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภูมิภาค

๒) การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เน้นความเป็นปึกแผ่นและความเป็นแกนกลางของอาเซียน ในการส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาค และบทบาทเชิงรุกที่สร้างสรรค์ของไทยในกรอบการทูตทุกระดับ ให้สามารถสร้างศักยภาพและส่งเสริมความร่วมมือในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี รวมทั้งส่งเสริมความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ โดยเฉพาะมิติการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และความมั่นคงของมนุษย์ ให้สามารถป้องกันและรับมือกับภัยความมั่นคงทุกรูปแบบ รวมถึงภัยความมั่นคงรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด ภัยคุกคาม

ด้านสุขภาพและภัยพิบัติ เป็นต้น โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) ส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคง/ข่าวกรองกับประเทศเพื่อนบ้าน (๒) ป้องกันการแพร่ขยายของแนวคิดสุดโต่งที่นิยมใช้ความรุนแรงทั้งภายในประเทศและในภูมิภาคอาเซียนในเชิงรุก โดยการแลกเปลี่ยนข่าวกรองและกรณีศึกษา กับต่างประเทศ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ต้องและเป็นกลางเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ (๓) ผลักดันความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศต้นทาง (๔) สร้างเสริมความมั่นคงปลอดภัยทางทะเลในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงทางทะเล การค้าทางทะเล และการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน และ (๕) ดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในบริบทที่เหมาะสม

๓) การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐ และที่มีใช้ภาครัฐ เน้นความสัมพันธ์อันดีระหว่างรัฐต่อรัฐ เอกชนต่อเอกชน และประชาชนต่อประชาชนผ่านการส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติ ในการป้องกันและระงับภัยคุกคามทุกรูปแบบ พร้อมพัฒนาความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะผ่านการทูตเชิงมนุษยธรรมและการทูตเพื่อการพัฒนา รวมไปถึงการส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ และการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) เสริมสร้างความร่วมมือในลักษณะผลประโยชน์ร่วมกันบนพื้นฐานความไว้วางใจ (๒) สร้างศักยภาพและส่งเสริมความร่วมมือในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี เพื่อส่งเสริมความมั่นคงแบบองค์รวม (๓) ส่งเสริมความสัมพันธ์ในทุกระดับ และสานความสัมพันธ์กับผู้นำรุ่นใหม่ (๔) ขยายความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อสร้างศักยภาพของระบบเตือนภัยล่วงหน้าของหน่วยงานด้านความมั่นคงของไทย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในเชิงรุก (๕) มีการแลกเปลี่ยนระดับประชาชนเพื่อเสริมสร้างให้ไทยเป็นพหุสังคมที่เข้มแข็ง และ (๖) กระชับความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ กับกลุ่มเยาวชน/นักเรียนไทย/กลุ่มเป้าหมายในต่างประเทศด้วยการพัฒนาศักยภาพ หรือการเสริมสร้างขีดความสามารถทางด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการพัฒนาอาชีพ

๓.๕ แผนย่อย การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

มีเป้าหมายให้กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้น การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เป็นการเสริมสร้างกลไกในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงแบบองค์รวม ให้เป็นรูปธรรม พร้อมตอบสนองต่อปัญหาในทุกมิติ รวมทั้งสามารถรองรับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคงให้บังเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนตามเป้าหมายที่กำหนดมี “แนวความคิดในการบริหารจัดการฯ” โดยอาศัยการแบ่งมอบความรับผิดชอบให้หน่วยงานในระดับต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อันประกอบไปด้วย

๑) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) รับผิดชอบกำกับดูแลด้านนโยบาย ความมั่นคงทั้งปวง และกำกับดูแลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในภาพรวมด้วย

๒) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) รับผิดชอบในการอำนวยการ ประสานงาน สั่งการ ปฏิบัติการ และกำกับดูแล ในการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ

๓) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) รับผิดชอบในการอำนวยการ ประสานงาน สั่งการ ปฏิบัติการ และกำกับดูแล ในการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

๔) กระทรวงกลาโหม รับผิดชอบในการอำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลในการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศ ให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

๕) กระทรวงการต่างประเทศ รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวก ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลในการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

๖) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวก ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแล ในการขับเคลื่อนแผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงประการหนึ่ง เพราะถึงแม้จะมีการวางแผนที่ดี แต่หากมิได้มีการนำไปปฏิบัติหรือนำไปปฏิบัติอย่างไม่ถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดความล้มเหลวได้ ซึ่งกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมจะเป็นปัจจัยที่ช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการของแต่ละแนวทางการพัฒนา เป้าหมายและตัวชี้วัด ของทั้ง ๓ แนวทางการพัฒนา ดังต่อไปนี้

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐
๐๑๐๕๐๑	กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น	ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการ ความมั่นคง (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) บูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง มุ่งเน้นการเสริมความพร้อม รวมทั้งยกระดับกลไกหน่วยงาน เช่น กองทัพไทย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เสริมสร้างความพร้อม รวมทั้งยกระดับกลไกหน่วยงาน รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิมหรือที่พัฒนาขึ้นใหม่ ผ่านทางการบูรณาการความร่วมมือ และการปฏิบัติกับทุกภาคส่วน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม พัฒนาการวางแผนและเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน กำหนดหน่วยงานและตัวผู้รับผิดชอบในทุกระดับ พร้อมฝึกอบรม รับปัญหา สัมมนาระดมความคิดเห็น ตลอดจนให้การสนับสนุนในทุกด้านอย่างต่อเนื่องจริงจัง ตั้งแต่ยามปกติหรือยามสงบ มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ตามหลักธรรมาภิบาลที่สอดคล้องกับบริบทและความก้าวหน้าของยุคสมัย พร้อมทั้งสามารถสร้างความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ รวมไปถึงความเชื่อมโยงกับทุกภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การพัฒนาปรับปรุงกลไก โครงสร้าง บทบาทและอำนาจหน้าที่ ของ กอ.รมน. ศรชล. และ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (๒) การพัฒนาระบบบริหารจัดการและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานร่วมกัน (๓) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานด้านความมั่นคง (๔) การพัฒนาศักยภาพของ

ข้าราชการ เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของ กอ.รมน. ศรชล.และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และ (๕) การพัฒนาปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

๒) บูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง มุ่งพัฒนาส่งเสริมการวางแผนคู่ขนานแบบบูรณาการให้สอดคล้องรองรับยุทธศาสตร์ชาติในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงการบริหารประเทศที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างครบถ้วน สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างหลักด้านการบริหารจัดการตลอดถึงการบูรณาการการดำเนินการในทุกด้าน ให้ประสานสอดคล้องและสามารถปฏิบัติร่วมกันได้อย่างใกล้ชิด ระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งครอบคลุมการสร้าง ความมั่นคงให้กับประเทศชาติในทุกมิติ อย่างยั่งยืน โดยการวางระบบการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพสามารถสนับสนุน การวางแผนและแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้ทุกมิติทุกรูปแบบ โดยจัดทำแผนย่อย การบูรณาการข้อมูล ด้านความมั่นคงขึ้นรองรับ พร้อมทั้งกำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญ ไว้อย่างชัดเจนด้วย โดยมีแนวคิดใน การดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การวางแผนคู่ขนานกันทั้งทางตั้งและทางระดับ เพื่อให้แผนทุกระดับเสร็จ สมบูรณ์ในเวลาใกล้เคียงกัน สามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว (๒) การทำงานแบบบูรณาการร่วมกันตั้งแต่ ขั้นการวางแผน การปฏิบัติและการประเมินผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และ (๓) การบริหารจัดการ ข้อมูลด้านความมั่นคงแบบบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้มีข้อมูลที่ทันสมัย ถูกต้อง และสมบูรณ์เพียงพอที่จะใช้ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินการภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีเอกภาพ และเป็นรูปธรรมตามเป้าหมาย ที่กำหนด โดยให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ พัฒนาและเสริมสร้างหน่วยงาน บุคลากร เครื่องมือ ระบบ การบริหาร และการจัดสรรงบประมาณ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมทั้งให้มีความพร้อม มีขีดความสามารถที่ทันสมัย เหมาะสม เพียงพอ และคล่องตัว มีเอกภาพในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ตลอดจนการมีบทบาทสำคัญ ในการรับผิดชอบดูแลปัญหาความมั่นคงทุกมิติในระดับนโยบาย พร้อมรองรับบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไป ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังให้มีการกำหนดแผนย่อยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงขึ้นรองรับ พร้อมทั้ง กำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญไว้อย่างชัดเจนด้วย โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การพัฒนาปรับปรุงกลไก โครงสร้าง บทบาทและอำนาจหน้าที่ ของ สมช. และ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (๒) การพัฒนาระบบบริหารจัดการความมั่นคง และระบบการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๓) การพัฒนาศักยภาพของข้าราชการ เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของ สมช. และส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง (๔) การพัฒนาปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นต่อการปฏิบัติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๒-๑
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๒) การต่างประเทศ	๒-๓
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒-๖
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๒) การต่างประเทศ	
๓.๑ แผนย่อย ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ	๒-๗
๓.๒ แผนย่อย ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	๒-๗
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒-๘
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๒-๙
๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และพันธกรณีระหว่างประเทศ	๒-๑๐
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒-๑๐
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๒-๑๐
๓.๔ แผนย่อย การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก	๒-๑๑
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒-๑๑
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๒-๑๒
๓.๕ แผนย่อย การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ	๒-๑๒
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒-๑๓
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๒-๑๓

ส่วนที่ ๑ บทนำ

การดำเนินงานด้านการต่างประเทศให้ไทยมีความพร้อมและมีบทบาทเชิงรุกอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้มีบทบาทเป็นผู้เล่นสำคัญในเวทีโลก มีความร่วมมือกับนานาชาติในลักษณะที่จะเกื้อหนุนต่อความก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาคมโลกโดยรวม จะมีบทบาทในการร่วมขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วและมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ** จึงมีเป้าหมายเพื่อให้การต่างประเทศไทย มีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

ทั้งนี้ แม้ว่าประเทศไทยมีบทบาทที่โดดเด่นมากขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอนุภูมิภาคและภูมิภาคเอเชีย และมีการขยายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อาทิ เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การคมนาคม และทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้มข้นขึ้น และการเปลี่ยนแปลงชั่วอานาจทางเศรษฐกิจเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการปรับตัวด้านการต่างประเทศของประเทศไทย สะท้อนได้จากสถานการณ์การดำเนินการด้านต่างประเทศ การค้า การลงทุน และการพัฒนานวัตกรรมในระดับภูมิภาคของไทย โดยในปี ๒๕๖๔ ตัวชี้วัดการต่างประเทศของไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๘๐ ที่สะท้อนถึงความสำเร็จของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) ของแผนแม่บทฯ ด้านการต่างประเทศ และดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ร้อยละ ๘๕.๗๑ ที่สะท้อนในด้านการที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมรวมทั้ง ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งจากประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติให้ดำรงตำแหน่งสำคัญในเวทีระหว่างประเทศ อาทิ สมาชิกคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ วาระปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ สมาชิกคณะกรรมการมรดกโลกขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ วาระปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๖ สมาชิกคณะมนตรีองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ วาระปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ (เป็นสมัยที่ ๘) สมาชิกคณะกรรมการสิทธิการเสริมสร้างสันติภาพ วาระปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ คณะกรรมการสิทธิการสหประชาชาติ ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา วาระปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๗ คณะกรรมการบริหารขององค์การเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มพลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ วาระปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๗ และมีบุคลากรชาวไทยได้รับคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์การระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ในปี ๒๕๖๔ หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับจากต่างประเทศ จำนวน ๔๓ ประเทศ สะท้อนในด้านประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาด้านการต่างประเทศของไทยยังมีความท้าทายหลายด้าน โดยเฉพาะการสร้าง ความตระหนักรู้ โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ของส่วนราชการ กลุ่ม/องค์กร และประชาชนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ พันธกรณี และมาตรฐานระหว่างประเทศ เพื่อให้มาตรฐานต่าง ๆ ในประเทศดีขึ้น และได้รับการยอมรับ ท่ามกลางสังคมโลกปัจจุบันที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างทั่วถึงและมีการแข่งขันที่สูงมากขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการด้านต่างประเทศ โดยยึดกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล เพื่อลดเงื่อนไขและอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทย รวมถึงการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ให้ทุกภาคส่วนเข้าใจตรงกันถึงเป้าหมายร่วมในการดำเนินการด้านต่างประเทศในแต่ละมิติ การดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลระบบบริหาร

จัดการด้านการต่างประเทศให้เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นประโยชน์ในการติดตามความคืบหน้าการดำเนินการ และใช้ข้อมูลประกอบการพิจารณา การกำหนด และตัดสินใจนโยบายด้านการต่างประเทศ การบูรณาการระหว่างส่วนราชการไทยเพื่อขับเคลื่อนการต่างประเทศ เพื่อให้การดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการเพื่อพัฒนาด้านการต่างประเทศ อาทิ การเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐ การลงทุน วิจัยและพัฒนา เพื่อรองรับเศรษฐกิจนวัตกรรม การเพิ่มความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคาม ความพร้อมของบุคลากร และระบบเตือนภัยล่วงหน้า การพัฒนาฐานข้อมูลกลางการพัฒนาที่ยั่งยืน การบูรณาการระหว่างส่วนราชการในการอนุมัติพันธกรณีระหว่างประเทศของไทย การรับมือกับปัจจัยการกีดกันทางการค้า/ กระแสชาตินิยม การปรับตัวของส่วนราชการไทยในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์และบทบาทผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม การแลกเปลี่ยนการเยือนระดับผู้นำ/ การเข้าเยี่ยมคารวะนายกรัฐมนตรีของแขกต่างประเทศ การเพิ่มบทบาทของภาคประชาสังคมในการต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาประชาชนให้มีความตระหนักรู้ถึงบทบาทการเป็นพลเมืองโลก

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ จะเป็นกลไกที่ทำให้เกิดการเสริมสร้างความมั่นคงของไทยและเสถียรภาพของภูมิภาคท่ามกลางภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านความร่วมมือกับมิตรประเทศทั่วโลก ส่งเสริมศักยภาพหน่วยงานไทยและคนไทย และยกระดับมาตรฐานการพัฒนาภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ สร้างเกียรติภูมิและอำนาจต่อรอง โดยเน้นการต่างประเทศที่ใช้อำนาจแบบนุ่มนวลอย่างเป็นระบบ รวมถึง พัฒนาการดำเนินงานด้านการต่างประเทศให้มีพลวัตและมีเอกภาพระหว่างทุกภาคส่วนของประเทศ

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑ เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๒.๑ สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๔ ยกระดับกระบวนการทศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนอง ความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมถึงองค์กร ภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ

๔.๔.๑ การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ

๔.๔.๒ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

๔.๔.๓ การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กร ภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

๔.๔.๑ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

๔.๓.๕ การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการ วางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก

๔.๓.๗ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

๔.๔ การตระหนักถึงปัญหาของมนุษย์ที่หลากหลาย

๔.๔.๑ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ

๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศ ให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและ ความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน

๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๔.๓.๕ สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

๔.๔.๓ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค

๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย ดังนี้

๑) ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ (มีความมั่นคง) มุ่งเสริมสร้างความมั่นคงของไทย และเสถียรภาพของภูมิภาคท่ามกลางภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ในทุกระดับเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในทุกมิติและเตรียมความพร้อมของไทยในการรับมือต่อความท้าทายด้านความมั่นคงจากภายนอก นอกจากนี้ การต่างประเทศไทยยังจะต้องดำเนินการเชิงรุกในด้านการเสริมสร้างเสถียรภาพในภูมิภาคไปพร้อมกันด้วย เพื่อลดความเสี่ยงหรือป้องกันปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยในอนาคตได้

๒) ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (มีความมั่นคงยั่งยืน) มุ่งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านความร่วมมือกับมิตรประเทศทั่วโลก ทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมการใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือต่าง ๆ และการส่งเสริมให้ภาคเอกชนไทยขยายตลาดในต่างประเทศ ขณะเดียวกัน การพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องเป็นไปอย่างยั่งยืน ไทยจึงจะต้องใช้ประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนกับภาคส่วนต่าง ๆ ของต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

๓) การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ (มีมาตรฐานสากล) มุ่งส่งเสริมศักยภาพหน่วยงานไทยและคนไทย และยกระดับมาตรฐานการพัฒนาภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศและส่งเสริมความร่วมมือในมิติต่าง ๆ กับนานาชาติ นอกจากนั้น ไทยยังสามารถดำเนินการต่างประเทศในเชิงรุกและสร้างสรรค์ โดยการมีบทบาทในการร่วมพัฒนากฎระเบียบระหว่างประเทศ มาตรฐานสากล และพันธกรณีต่าง ๆ นี้ ไปพร้อมกันได้ด้วย

๔) การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก (มีสถานะและเกียรติภูมิ) มุ่งสร้างเกียรติภูมิและอำนาจต่อรอง โดยเน้นการต่างประเทศที่ใช้อำนาจแบบนุ่มนวลอย่างเป็นระบบ การดำเนินนโยบายที่ส่งเสริมสถานะของไทยในเวทีโลก การส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี การยกระดับการส่งเสริมเอกลักษณ์ของไทยให้กลายเป็นความนิยมไทยเพื่อสร้างมูลค่าของสินค้าและบริการ รวมทั้งการสร้างขีดความสามารถให้

ทุกภาคส่วนของไทยร่วมเสริมสร้างสถานะของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาและเพิ่มพูนผลประโยชน์ให้แก่ประเทศและประชาชนไทยในการมีปฏิสัมพันธ์กับประชาคมโลก

๕) การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ (มีพลัง) มุ่งพัฒนาการดำเนินงานด้านการต่างประเทศให้มีพลวัตและมีเอกภาพระหว่างทุกภาคส่วนของประเทศ ซึ่งแผนย่อยนี้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่างประเทศ ทั้งนี้ การต่างประเทศให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม รวมถึงประชาชนไทยทั่วไป ทั้งในประเทศและในต่างประเทศ เพื่อให้การต่างประเทศเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวสำหรับประชาชนไทย

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ จึงมีเป้าหมายเพื่อให้การต่างประเทศไทย มีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก โดยการดำเนินงานด้านการต่างประเทศอย่างบูรณาการ และมองเป้าหมายเดียวกันจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม รวมถึงประชาชนทั่วไป ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ไทยมีความมั่นคงและปลอดภัย มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับหลักการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน มีการยกระดับมาตรฐานการพัฒนาภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ มุ่งเน้นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี การยกระดับการส่งเสริมเอกลักษณ์ของไทยให้กลายเป็นความนิยมไทย มีความพร้อมและบทบาทเชิงรุกอย่างสร้างสรรค์เพื่อเป็นผู้เล่นสำคัญในเวทีโลก

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๒๐๐๐๑	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก	คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย (คะแนนต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่างประเทศได้กำหนดเป้าหมาย คือ *การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก* ซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ๕ ประเด็นที่จะทำให้ไทยบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ได้แก่ (๑) มีความมั่นคง (๒) มีความมั่งคั่ง ยั่งยืน (๓) มีมาตรฐานสากล (๔) มีสถานะและเกียรติภูมิ และ (๕) มีพลัง โดยแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่างประเทศจึงประกอบด้วย ๕ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ

มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น และประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์ที่ทำให้โลกมีความเชื่อมโยงมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ในช่วง ๒๐ ปีข้างหน้า ความท้าทายด้านความมั่นคงที่ไทยจะต้องเผชิญจะเปลี่ยนแปลงไปจากในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในมิติของภัยความมั่นคงรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ดังนั้น การเสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงของไทยจึงต้องให้ความสำคัญกับทุกมิติ เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบโดยแผนย่อยด้านความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศจะมุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับเพื่อเตรียมความพร้อมของไทยในการรับมือต่อความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต โดยส่งเสริมความมั่นคงแบบองค์รวม รวมถึงความมั่นคงของโครงสร้างพื้นฐานและของมนุษย์ควบคู่กับความมั่นคงทางทหาร และนอกเหนือจากการเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศไทยในการรับมือภัยคุกคามจากภายนอกแล้ว การต่างประเทศไทยยังจะต้องดำเนินการเชิงรุกในด้านการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในภูมิภาคไปพร้อมกันด้วย เพื่อมุ่งลดความเสี่ยงหรือป้องกันปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคตได้

โดยมีแนวทางการพัฒนา รวมทั้ง เป้าหมายและตัวชี้วัด มีรายละเอียดปรากฏในแผนแม่บทประเด็นความมั่นคง แผนย่อยที่ ๔ ด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

๓.๒ แผนย่อย ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น และประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ผ่านการพัฒนาด้านเศรษฐกิจควบคู่ไปกับหลักการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยในช่วงที่ผ่านมามีส่วนสำคัญมาจากรายได้จากการส่งออกและการท่องเที่ยว ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยไม่สามารถรักษาระดับการขยายตัวได้ในสภาวะที่เศรษฐกิจโลกชะลอตัวลงและต้องเผชิญกับการแข่งขันจากประเทศที่มีระดับค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าในยุคโลกาภิวัตน์ การที่ไทยจะสามารถหลุดพ้นจาก “กับดักประเทศรายได้ปานกลาง” นี้ได้ต้องอาศัยการพัฒนาตามเป้าหมายที่มุ่งสร้างเศรษฐกิจที่เน้นคุณค่าที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม รวมทั้งเร่งพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล นอกจากนี้ ประเทศไทยยังสามารถคว้าโอกาสทองของการที่เอเชียผงาดขึ้นเป็นภูมิภาคที่เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นที่สุด โดยใช้ประโยชน์จากที่ตั้งเชิงภูมิศาสตร์ของไทย ควบคู่กับการสร้างความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ในภูมิภาค และส่งเสริมความสะดวกในการประกอบธุรกิจใน

ประเทศไทย รวมถึงการใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคที่ไทยเป็นสมาชิก เพื่อส่งเสริมให้ไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในเอเชียในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมและการบริการที่ไทยมีความได้เปรียบเชิงแข่งขัน

ในขณะเดียวกัน ไทยต้องแสวงหาโอกาสและเส้นทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจในรูปแบบใหม่อยู่ตลอดเวลา เพื่อกระจายความเสี่ยงจากการกีดกันทางการค้าที่ยังคงอยู่และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้นในบางกรณี โดยเฉพาะจากกระแสนโยบายชาตินิยมในประเทศคู่ค้าที่สำคัญ รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถและส่งเสริมให้ภาคเอกชนไทยขยายการลงทุนในต่างประเทศเพื่อเพิ่มโอกาสทางรายได้

นอกจากเศรษฐกิจไทยจะพึ่งพาต่างประเทศในเชิงอุปสงค์แล้ว ไทยยังต้องพึ่งพาต่างประเทศในเชิงอุปทานอีกด้วย อาทิ การพึ่งพาปิโตรเลียม ไฟฟ้า และก๊าซธรรมชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับสถานะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวนและมีแนวโน้มที่จะชะลอตัวลง รวมทั้งแนวโน้มสำคัญอื่น ๆ ที่ปรากฏในประเทศไทยและในระดับโลก อาทิ สังคมสูงวัย การขยายตัวของเมืองใหญ่ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนั้น ความมั่นคงและความมั่งคั่งของไทยจะไม่สามารถบรรลุได้เต็มที่ หากไม่ยึดหลักการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ที่มุ่งเน้นความสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตและความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เพื่อให้คนไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต ไทยจึงจะต้องใช้ประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความเป็นหุ้นส่วนกับภาคส่วนต่าง ๆ ของต่างประเทศเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๒๐๒๐๑	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น	การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และ ความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรม ระดับภูมิภาคของไทย (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๗๕	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕
๐๒๐๒๐๒	ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุ ค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ (ปี ๒๕๗๓)	พิจารณา จัดทำ ตัวชี้วัดใหม่ที่เหมาะสมต่อไป

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของนวัตกรรม เพื่อพัฒนาภาคการผลิตและบริการที่จะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย และให้ไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้าและการลงทุนของภูมิภาคเอเชีย

๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ของไทย เพื่อมุ่งให้ไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการกระจายความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคและเป็นประตูสู่เอเชียที่สำคัญ รวมทั้งพัฒนากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมสินค้าและอุตสาหกรรมของไทยเข้าไปในห่วงโซ่มูลค่าโลก

๓) ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มุ่งกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยอย่างทั่วถึงมากขึ้น รวมทั้งมีบทบาทที่แข่งขันในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกรอบความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคต่าง ๆ อาทิ อาเซียน กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค : ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี - เจ้าพระยา - แม่โขง กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค : ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เป็นต้น รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะได้รับ

๔) แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงเรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศจากประเทศที่มีศักยภาพในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทย รวมถึงการเสริมสร้างความร่วมมือในด้านการยกระดับการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และแรงงาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของคนไทย และดึงดูดคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการบริหารจัดการการนำเข้าและใช้ประโยชน์จากแรงงานและผู้ที่มีความสามารถหรือทักษะพิเศษจากต่างประเทศอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและความยั่งยืน

๕) เสริมสร้างความร่วมมือและเจรจากับมิตรประเทศ องค์กร และภาคธุรกิจต่าง ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสและลดอุปสรรคทางเศรษฐกิจของไทย รวมถึงเสริมสร้างขีดความสามารถและสนับสนุนการแสวงหาตลาดแหล่งลงทุน และแหล่งวัตถุดิบใหม่ของผู้ประกอบการไทยในต่างประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจภาคบริการของไทย โดยเน้นการต่อยอดพื้นฐานที่เข้มแข็งของไทยและเอกลักษณ์ไทยในด้านการบริการ โดยใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ต่างประเทศ เพื่อมุ่งให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการบริการในภูมิภาค โดยเฉพาะในด้านที่ไทยมีจุดแข็ง

๖) ขยายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ ในการส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงาน ทรัพยากรน้ำ และอาหาร ของประเทศไทย ซึ่งรวมถึงการประชุมหารือและเจรจาในระดับต่าง ๆ การแสวงหาแหล่งทรัพยากร และการต่อยอดเทคโนโลยี และองค์ความรู้ของไทย

๗) ใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์และความร่วมมือจากต่างประเทศ เพื่อรองรับความท้าทายควบคู่กับการส่งเสริมโอกาสจากสังคมสูงวัยของไทยและของโลก รวมทั้งร่วมมือกับภาคส่วนที่มีศักยภาพของมิตรประเทศในการสนับสนุนและเพิ่มศักยภาพของประชากรกลุ่มเปราะบาง อาทิ เด็ก สตรี คนพิการ และผู้สูงอายุ เป็นต้น ในการเข้าถึงโอกาสทางสังคม และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมและแนวโน้มที่สำคัญของโลก เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

๘) เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับนานาประเทศทั้งในระดับทวิภาคี ไตรภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง รวมทั้งส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น ผ่านการยกระดับมาตรฐานการพัฒนาภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ สังคมโลกในปัจจุบันและในอีก ๒๐ ปีข้างหน้าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเชื่อมโยงใกล้ชิด และการแข่งขันที่สูงมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้การพัฒนาอย่างเป็นเอกเทศจากกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก อย่างไรก็ตาม กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ โครงสร้าง ทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงกฎระเบียบและการบังคับใช้ของไทยในปัจจุบันยังขาดความสอดคล้องกับกฎระเบียบระหว่างประเทศ มาตรฐานสากล และพันธกรณีระหว่างประเทศของไทยในหลายด้าน ซึ่งแม้ในระยะสั้น ความไม่สอดคล้องในบางประเด็นอาจไม่ส่งผลกระทบใด ๆ มากนัก แต่ในอีกหลายประเด็นก็ได้ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาความร่วมมือทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมกับนานาประเทศแล้ว จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่กระบวนการพัฒนา โครงสร้าง และกฎระเบียบของไทยจะได้รับการพัฒนาและบังคับใช้ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบระหว่างประเทศ มาตรฐานสากล และพันธกรณีของไทย และในขณะเดียวกัน ภาคส่วนต่าง ๆ ของไทยก็ควรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และขีดความสามารถเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ มาตรฐาน และพันธกรณีต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบตามมา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ นอกเหนือจากการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลแล้ว ไทยยังสามารถมีบทบาทในการร่วมเสนอแนวปฏิบัติที่ดีของไทยเพื่อร่วมพัฒนากฎระเบียบระหว่างประเทศ มาตรฐานสากล และพันธกรณีต่าง ๆ นี้ ไปพร้อมกันได้ด้วย

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๒๐๓๐๑	ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติ และสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	จำนวนสนธิสัญญาอนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน (ร้อยละภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามกฎระเบียบ พันธกรณีระหว่างประเทศ และมาตรฐานสากล

๒) ผลักดันให้มีการจัดทำ ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศของไทยและมีความเป็นมาตรฐานสากล และจัดทำความตกลงกับต่างประเทศให้รองรับพัฒนาการใหม่ ๆ ในเรื่องที่เป็นผลประโยชน์ของชาติ และมุ่งอนุรักษ์พันธกรณีระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์สากลที่สำคัญหรือที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

๓) มุ่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตามมาตรฐานสากลอย่างบูรณาการในประเด็นที่เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนของไทย อาทิ สิทธิมนุษยชน การต่อต้านการค้ามนุษย์ มาตรฐานการบินพลเรือน และการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม และดำเนินนโยบายและมาตรการเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในการจัดอันดับสากลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๔) สร้างความตระหนักรู้และเสริมสร้างขีดความสามารถของส่วนราชการ กลุ่ม/องค์กร และประชาชนไทย เพื่อให้สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบ พันธกรณี และมาตรฐานระหว่างประเทศที่สำคัญ สามารถปรับตัวต่อความท้าทายและโอกาสจากสภาพแวดล้อมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓.๔ แผนย่อย การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น ผ่านการส่งเสริมสถานะและอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย สามารถกระทำได้ในสองแนวทางหลัก คือ ผ่านการเผยแพร่วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของไทย ซึ่งนำไปสู่ความนิยมไทย และนโยบายการต่างประเทศของไทย อาทิ ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่เป็นที่นิยมอย่างมากในหมู่ชาวต่างชาติ และยังเป็นประเทศแนวหน้าของโลกในด้านการท่องเที่ยว อีกทั้งในปัจจุบัน ไทยได้พัฒนาจากการเป็นประเทศผู้รับมาเป็นประเทศผู้ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศและมักเป็นประเทศที่มีบทบาทสร้างสรรค์ในเวทีระหว่างประเทศมาโดยตลอด แต่ที่ผ่านมา ไทยยังขาดการดำเนินการที่ส่งเสริมการนำจุดเด่นเหล่านี้มาয়สถานะและสร้างอำนาจต่อรองเพื่อรักษาและเพิ่มพูนผลประโยชน์ให้แก่ประเทศและประชาชนไทยในการมีปฏิสัมพันธ์กับประชาคมโลกได้อย่างเป็นระบบ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ไทยจะต้องยกระดับการส่งเสริมเอกลักษณ์ของไทยให้สามารถนำไปสร้างมูลค่าได้ รวมถึงต้องเน้นการดำเนินนโยบายที่เป็นการส่งเสริมสถานะของไทยในเวทีโลก พร้อมไปกับการสร้างขีดความสามารถให้ทุกภาคส่วนของไทยสามารถร่วมเสริมสร้างสถานะของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๒๐๔๐๑	ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น	ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ (ประเทศภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
		จำนวนข้อกำหนด ปฎิญา หรือผลลัพธ์ การประชุมระดับผู้นำ ในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่ม จากประเทศไทย (ร้อยละภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๓๐

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย เพื่อมุ่งสร้างความนิยมไทยในต่างประเทศ และสร้างมูลค่าให้แก่แบรนด์ประเทศไทย และเสริมสร้างอำนาจแบบนุ่มนวลของไทยอย่างเป็นระบบ

๒) ส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทในความร่วมมือทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างพันธมิตรรอบด้าน และให้ไทยเป็นที่ยอมรับและมีสถานะที่ดีในเวทีระหว่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาควิชาการ ของไทยกับประเทศต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างกัน รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องของต่างประเทศที่มีต่อประเทศไทยโดยชี้แจงข้อเท็จจริงและใช้แนวทางชี้แจงให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

๓) ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและทางวิชาการ หรือการให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมนุษยธรรมแก่มิตรประเทศ ซึ่งจะสนับสนุน/เสริมสร้างอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย

๔) รักษาสถานะของไทยในฐานะหนึ่งในศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพของโลก และส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายของการจัดประชุม/กิจกรรมระหว่างประเทศที่สำคัญของภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างความนิยมและภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในหมู่ชาวต่างชาติ รวมทั้งการขยายบทบาทการเป็นศูนย์กลางของที่ตั้งสำนักงานสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศในภูมิภาค

๕) ส่งเสริมศักยภาพและเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่คนไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้คนไทยมีเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีในสายตาชาวต่างชาติ พร้อมทั้งสนับสนุนให้คนไทยที่มีศักยภาพได้สร้างชื่อเสียง ได้รับการยอมรับ และได้รับรางวัลหรือได้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญในระดับสากล รวมถึงมีโอกาสเข้าไปทำงานและมีบทบาทในองค์กรระหว่างประเทศ

๓.๕ แผนย่อย การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ

มีเป้าหมายเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น ผ่านการทำงานอย่างบูรณาการและเอกภาพเป็นกุญแจสำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานด้านต่างประเทศ ทุกประเด็นยุทธศาสตร์จะสามารถบรรลุได้โดยการดำเนินงานด้านการต่างประเทศที่สอดคล้องกันอย่างเป็นทีมของทุกหน่วยงานทั้งในประเทศและในต่างประเทศบนเงื่อนไขเวลาและทรัพยากรของประเทศที่จำกัด เช่นเดียวกับการที่ต้องมีการบริหารจัดการกำลังคนที่เหมาะสม มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยแผนแม่บทประเด็นการต่างประเทศจะมุ่งส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม

รวมถึงประชาชนไทยทั่วไป ทั้งในประเทศและในต่างประเทศมีส่วนเกี่ยวข้องกับการต่างประเทศมากขึ้น ทั้งในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและในการร่วมขับเคลื่อนเพื่อให้การต่างประเทศเป็นเรื่องที่ใกล้ชิดสำหรับประชาชนไทย

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๒๐๕๐๑	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น	คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย (คะแนนต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐
		สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๐.๒๖	ไม่น้อยกว่า ๐.๔๘	ไม่น้อยกว่า ๐.๗๐

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการบริหารจัดการและดำเนินงานด้านการต่างประเทศของส่วนราชการไทยอย่างมีประสิทธิภาพ บูรณาการ และมีธรรมาภิบาล

๒) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจว่าประชาชนทุกระดับมีความเชื่อมโยงกับการต่างประเทศในมิติต่าง ๆ รวมถึงเสริมสร้างขีดความสามารถและส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคมและภาคเอกชน สามารถร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยอย่างบูรณาการภายใต้กลไกการทูตเพื่อประชาชน และการทูตสาธารณะ

๓) นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานด้านการต่างประเทศในทุกมิติและทุกระดับ เพื่อให้สามารถรองรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชนอย่างสะดวกและรวดเร็ว และการให้ข้อมูลแก่ประชาชน

๔) พัฒนาบริการด้านการต่างประเทศแก่คนไทย ให้มีความเป็นเลิศ และคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศอย่างเป็นระบบ

๕) พัฒนาขีดความสามารถขององค์กร บุคลากร รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับด้านการต่างประเทศของรัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำเนินบทบาทเชิงรุกท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อม

๖) ใช้ประโยชน์จากกลไกการประชุมระหว่างหน่วยราชการไทย เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างบูรณาการ ทั้งในการกำหนดมาตรการและโครงการร่วมกัน และติดตามการดำเนินงานที่ผ่านมา อาทิ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศในระดับชาติ คณะกรรมการบริหารราชการในต่างประเทศ คณะกรรมการบริหารสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ หรือทีมประเทศไทยในต่างประเทศ

๓) เสริมสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศและในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงขยายเครือข่ายชาวต่างประเทศที่เป็นเพื่อนกับประเทศไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะในหมู่ผู้มีอิทธิพลทางความคิด เพื่อสนับสนุนการผลักดันวาระต่าง ๆ ของประเทศไทยในต่างประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๓) การเกษตร

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๓-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๓-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๓-๓
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๓) การเกษตร	๓-๖
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๓-๖
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๓) การเกษตร	๓-๗
๓.๑ แผนย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	๓-๗
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๓-๗
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๓-๗
๓.๒ แผนย่อย เกษตรปลอดภัย	๓-๘
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๓-๘
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๓-๘
๓.๓ แผนย่อย เกษตรชีวภาพ	๓-๙
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๓-๙
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๓-๑๐
๓.๔ แผนย่อย เกษตรแปรรูป	๓-๑๐
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๓-๑๐
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๓-๑๑
๓.๕ แผนย่อย เกษตรอัจฉริยะ	๓-๑๑
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๓-๑๑
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๓-๑๒
๓.๖ แผนย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	๓-๑๒
๓.๖.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๓-๑๒
๓.๖.๒ แนวทางการพัฒนา	๓-๑๓

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและสร้างรายได้ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเป็นแหล่งรองรับแรงงานที่สำคัญ ภาคเกษตรจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระจายรายได้สู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรส่วนใหญ่ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และผลักดันประเทศให้ก้าวพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๓) การเกษตร จึงมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร และผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร

ทั้งนี้ การพัฒนาภาคการเกษตรในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ เน้นการผลิตเพื่อการส่งออกและการเป็นแหล่งวัตถุดิบหลักให้กับอุตสาหกรรมต่อเนื่องในการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ ผ่านการขยายพื้นที่เพาะปลูก การพัฒนาปัจจัยการผลิตให้มีคุณภาพ การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ในระดับหนึ่ง สะท้อนได้จากในปี ๒๕๖๑ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรอยู่ที่ร้อยละ ๔.๔๙ และอัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรอยู่ที่ร้อยละ ๒.๙๐ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในช่วงปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรอยู่ที่ร้อยละ ๐.๗๒ ร้อยละ -๔.๕๙ และร้อยละ ๑.๗๓ ตามลำดับ รวมทั้งอัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรอยู่ที่ร้อยละ -๑.๒๑ ร้อยละ -๒.๔๘ และร้อยละ -๐.๔๗ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาภาคเกษตรของไทยยังมีความท้าทายหลายด้าน ประกอบกับปัจจัยลบในเรื่องภัยธรรมชาติ การระบาดของโรคแมลงศัตรูพืชในช่วงปี ๒๕๖๒ และการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก รวมทั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทั่วโลกในปี ๒๕๖๓ ส่งผลให้แรงงานภาคส่วนอื่น ๆ ที่ถูกเลิกจ้างกลับคืนถิ่นสู่ภาคเกษตรมากขึ้น โดยในปี ๒๕๖๔ มีแรงงานในภาคเกษตรอยู่ที่ร้อยละ ๓๑.๙ ของแรงงานทั้งหมดในประเทศ ซึ่งมากเป็นอันดับที่ ๒ รองจากแรงงานในภาคบริการและการค้า แต่แรงงานในภาคเกษตรสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้เพียงร้อยละ ๖.๑๔ ของผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศ ประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเร่งพัฒนาศักยภาพของภาคการเกษตรและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร โดยเฉพาะการพัฒนาการผลิตและการแปรรูปให้เป็นไปตามมาตรฐาน การแปรรูปผลิตภัณท์ให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ฐานข้อมูลด้านการเกษตร การบริหารจัดการด้านการตลาด สินค้าเกษตรและผลิตภัณท์การเกษตร ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการต่างๆ เพื่อยกระดับศักยภาพตลอดห่วงโซ่การผลิตของภาคเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การสนับสนุนให้เกษตรกรมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน การช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานความปลอดภัย การพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร การส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตร และผลิตภัณท์การเกษตร ทั้งการสร้างเครือข่ายและการขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้า การสร้างตราสินค้า และการสื่อสารการตลาดออนไลน์ รวมถึงการเชื่อมโยงภาคเกษตรกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๓) การเกษตร จึงมุ่งเน้นการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนา

สินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนา มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ในช่วงระยะเวลาของการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๓) การเกษตร มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๒.๑ สร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- ๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล
- ๒.๒ พัฒนาและสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า
  - ๔.๑.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นที่
  - ๔.๑.๒ เกษตรปลอดภัย
  - ๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ
  - ๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป
  - ๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ
- ๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
  - ๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ
- ๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

- ๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- ๔.๓.๓ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย
- ๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่
  - ๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ
  - ๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด
  - ๔.๕.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล
  - ๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
  - ๔.๑.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
  - ๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
  - ๔.๑.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
  - ๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด
  - ๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน
- ๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
  - ๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล
- ๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
  - ๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
  - ๔.๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง
  - ๔.๔.๑ จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ
  - ๔.๔.๒ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน
  - ๔.๔.๓ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล
- ๔.๕ พัฒนาความมั่นคง พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
  - ๔.๕.๑ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ
  - ๔.๕.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้าง

มูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล
๔.๕.๕ พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชนในมิติ
ปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และเท่าที่จำเป็น
๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ
ที่เปลี่ยนแปลง
๔.๗.๒ มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น
๔.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

**แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๓)
การเกษตร** กำหนดแผนย่อยไว้ ๖ แผนย่อย ดังนี้

๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและผลิตภัณฑ์ และการสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมทั้งสร้างอัตลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิด สร้างความแตกต่างและความโดดเด่น และสร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งในระดับประเทศและเพื่อการส่งออก

๒) เกษตรปลอดภัย พัฒนาคุณภาพมาตรฐานและระบบการรับรองความปลอดภัยในระดับต่างๆ รวมถึงการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย เพิ่มความสามารถในการเข้าถึงอาหารอย่างทั่วถึงและปลอดภัย สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของเกษตรปลอดภัย และส่งเสริมด้านการขยายตลาดบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ระดับอินทรีย์วิถีชาวบ้านเพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

๓) เกษตรชีวภาพ สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายชีวภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ รวมถึงพัฒนาเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และใช้ฐานการทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสม และส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ

๔) เกษตรแปรรูป สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับตราสินค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

๕) เกษตรอัจฉริยะ ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๖) ระบบนิเวศการเกษตร ให้ความสำคัญกับมาตรการสนับสนุนที่จะช่วยให้การสร้างมูลค่าในภาคเกษตรดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการทรัพยากรทางการเกษตร และการพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรและระบบติดตาม ฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตรให้ทันกับสถานการณ์ การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนภาคการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค การส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็ว และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๓) การเกษตร

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๓) การเกษตร มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร และผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร โดยการให้ความสำคัญกับการยกระดับความสามารถในการแข่งขัน ควบคู่กับการสร้างความมั่นคงทางอาหารและสร้างรายได้ให้กับประเทศ โดยอาศัยจุดเด่นทั้งเอกลักษณ์และความโดดเด่นของสินค้าเกษตร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของไทย พร้อมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาในการพัฒนาและสร้างมูลค่าสินค้าเกษตร ตลอดจนการบริหารจัดการระบบนิเวศตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การตลาด การบริโภค รวมถึงด้านโลจิสติกส์ และการเชื่อมโยงไปยังภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และกระจายรายได้ให้กับภาคเกษตรของไทย

เป้าหมายและตัวชี้วัดของของเป้าหมายระดับประเด็น (๐๓) การเกษตร

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๓๐๐๐๑	ผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๔.๕	ไม่น้อยกว่า ๔.๕	ไม่น้อยกว่า ๔.๕
๐๓๐๐๐๒	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑.๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑.๒	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑.๓

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๓) การเกษตร

การพัฒนาการเกษตร ให้ความสำคัญกับการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อนำมาซึ่งโอกาสในการสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร ในระยะ ๒๐ ปี ที่เน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตในภาคเกษตรไปสู่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง โดยอาศัยการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จาก อุตสาหกรรมในแต่ละพื้นที่ และความหลากหลายทางชีวภาพในการแปรรูปสร้างมูลค่า รวมถึงการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง หรือการใช้ในการจัดการฟาร์ม ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการ ระบบนิเวศตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยมี ๖ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ซึ่งครอบคลุมสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น เฉพาะพื้นที่ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย สินค้าศิลปาชีพ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงสินค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อน โดยการนำจุดเด่นของอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญา ท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรอง สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีความโดดเด่นจากทำเลที่ตั้งในเขตโซนร้อน และความหลากหลายของผลผลิตทางการ เกษตรของไทยในแต่ละพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ และนำมาผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๓๐๑๐๑	สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของ มูลค่าของสินค้าเกษตร อัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๓	ไม่น้อยกว่า ๑๕

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ ตลาดสม่ำเสมอถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า สร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรอัตลักษณ์ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก

๓.๒ แผนย่อย เกษตรปลอดภัย

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น และผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น ผ่านการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย โดยมีกรอบการค้าระหว่างประเทศ และแนวโน้มความต้องการการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย ที่ทำให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารต้องมีการปรับตัวให้เข้าสู่ระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยของอาหาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย เกษตรปลอดภัย

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๓๐๒๐๑	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ (๑) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และ (๒) สินค้าอินทรีย์ (เฉลี่ยร้อยละ)	(๑) ไม่น้อยกว่า ๕ (๒) ไม่น้อยกว่า ๕	(๑) ไม่น้อยกว่า ๕ (๒) ไม่น้อยกว่า ๕	(๑) ไม่น้อยกว่า ๕ (๒) ไม่น้อยกว่า ๕
๐๓๐๒๐๒	ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น	ดัชนีคุณภาพและความปลอดภัย ภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๗๐	ไม่เกิน ๖๘	ไม่เกิน ๖๕

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ

เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลผลผลิตเกษตรปลอดภัย สถาบันเกษตรกรและเกษตรกร ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้เข้าถึงแหล่งทุน และสามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจน ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย และการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าระดับสากล

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยเพื่อสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสม พัฒนาระบบฐานข้อมูลสินค้าด้านเกษตรปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

๓.๓ แผนย่อย เกษตรชีวภาพ

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ ซึ่งจะให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยกระบวนการทางชีวภาพ เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง ภายใต้ระบบการผลิตที่คำนึงถึงการทำการเกษตรที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกษตรชีวภาพ ปลอดภัย และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย เกษตรชีวภาพ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๓๐๓๐๑	สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๑๕	ไม่น้อยกว่า ๑๘	ไม่น้อยกว่า ๒๐
๐๓๐๓๐๒	วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น	การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๕

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ การเกษตรขนาดกลางและเล็บบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์ และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพ และการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านเกษตรชีวภาพ

๓.๔ แผนย่อย เกษตรแปรรูป

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนมีการสนับสนุนต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย เกษตรแปรรูป

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๓๐๔๐๑	สินค้าเกษตรแปรรูป และผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๔	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๖

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป อาทิ บรรจุก้อนอัจฉริยะ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุก้อน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๓.๕ แผนย่อย เกษตรอัจฉริยะ

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม หรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาศักยภาพการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการใช้และการเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิต เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาไปสู่รูปแบบฟาร์มอัจฉริยะ

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย เกษตรอัจฉริยะ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๓๐๕๐๑	สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๖	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๗
๐๓๐๕๐๒	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๕

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่ม และเกษตรแนวตั้ง เพื่อนำมาใช้ในการกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่างๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยการถ่ายทอดและสนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และทดแทนการผลิตดั้งเดิม

๓.๖ แผนย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

มีเป้าหมายเพื่อให้ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น ผ่านการสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรให้สามารถปรับตัวไปสู่กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง

๓.๖.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๓๐๖๐๑	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น	ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๕
๐๓๐๖๐๒	สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวง	สัดส่วนของจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน ได้แก่	(๑) ไม่น้อยกว่า ๕๐ (๒) ไม่น้อยกว่า ๓๕	(๑) ไม่น้อยกว่า ๕๕ (๒) ไม่น้อยกว่า ๔๐	(๑) ไม่น้อยกว่า ๖๐ (๒) ไม่น้อยกว่า ๔๕

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
	เกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งใน ระดับมาตรฐาน เพิ่มขึ้น	(๑) สหกรณ์ที่มีความ เข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ (๒) วิสาหกิจชุมชนที่มี ศักยภาพในระดับดี และ (๓) กลุ่มเกษตรกร ที่มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ ต่อจำนวนสถาบัน เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน กับกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	(๓) ไม่น้อยกว่า ๓๕	(๓) ไม่น้อยกว่า ๔๐	(๓) ไม่น้อยกว่า ๔๕

๓.๖.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ การคุ้มครองที่ดินทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำมาวางแผนการผลิต ให้สอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยสร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก ส่งเสริมการทำการเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง การติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม และข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร รวมทั้งการพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย และกลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน อาทิ เสถียรภาพราคาสินค้า กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ ภัยพิบัติธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความมั่นคงอาหาร โดยกำหนด

มาตรการรองรับ มาตรการเตือนภัย มาตรการการปรับตัว ระบบสำรองอาหารในภาวะวิกฤต และการประกันความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์ รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ รวมถึงเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ และสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มีโอกาสในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งในส่วนของการผลิต เทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่รองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศ การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าหรือเรื่องราวของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ และการสร้างตราสินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและแนวคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงาม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อการใช้งาน ความต้องการของผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนยกระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศตลอดห่วงโซ่การผลิต

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า รวมทั้งการพัฒนาด้านโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดการสูญเสียระหว่างการขนส่งลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า ตลอดจนเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๔-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๔-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๔-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	๔-๓
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๔-๓
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	๔-๘
๓.๑ แผนย่อย อุตสาหกรรมชีวภาพ	๔-๘
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๔-๘
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๔-๘
๓.๒ แผนย่อย อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร	๔-๙
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๔-๑๐
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๔-๑๐
๓.๓ แผนย่อย อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์	๔-๑๑
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๔-๑๑
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๔-๑๑
๓.๔ แผนย่อย อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม	๔-๑๒
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๔-๑๒
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๔-๑๓
๓.๕ แผนย่อย อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ	๔-๑๓
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๔-๑๔
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๔-๑๔
๓.๖ แผนย่อย การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	๔-๑๔
๓.๖.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๔-๑๕
๓.๖.๒ แนวทางการพัฒนา	๔-๑๕

ส่วนที่ ๑

บทนำ

อุตสาหกรรมและบริการเป็นหนึ่งในภาคการผลิตที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่เป็นการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และปรับเปลี่ยนจากการให้บริการพื้นฐานเป็นบริการที่ต้องใช้ทักษะและเทคโนโลยีขั้นสูง ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต** จึงมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศมีการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ แม้ว่าภาคอุตสาหกรรมและบริการของไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ มูลค่าและสัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก ๑๕.๐๓ ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙๐.๘๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี ๒๕๖๑ เป็น ๑๕.๕๒ ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙๑.๘๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี ๒๕๖๒ อย่างไรก็ตาม ปี ๒๕๖๓ ภาคอุตสาหกรรมและบริการของไทยหดตัวลงทั้งในด้านมูลค่าและสัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ มีมูลค่าลดลงเป็น ๑๔.๒๘ ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙๑.๓๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี ๒๕๖๓ นอกจากนี้ ในช่วง ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ในส่วนของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและบริการ มีแนวโน้มลดลง โดยผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม จาก -๐.๔๗ ในปี ๒๕๖๑ เป็น -๕.๐๓ ในปี ๒๕๖๓ ส่วนผลิตภาพการผลิตภาคบริการลดลงจาก ๓.๑๙ ในปี ๒๕๖๑ เป็น -๖.๐๒ ในปี ๒๕๖๓ เป็นผลจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ และการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจโลก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในด้านความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การติดต่อสื่อสาร และคมนาคมขนส่งที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการแข่งขันในตลาดโลกที่สูงขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องยกระดับอุตสาหกรรมและบริการของประเทศให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสร้างรากฐานและพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมและบริการอนาคต สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมและบริการ ทั้งด้านบุคลากร การสร้างนวัตกรรม การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ การพัฒนาต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมและบริการเดิมที่มีความเข้มแข็ง และสร้างโอกาสให้ทุกอุตสาหกรรมในการปรับตัวและสร้างศักยภาพใหม่ รวมทั้งสนับสนุนให้อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตเติบโตเป็นเสาหลักของเศรษฐกิจไทย สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมของตนเอง ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากต่างประเทศ และเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมและบริการที่ประเทศไทยมีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ซึ่งจะเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและโครงสร้างประชากรของประเทศไทย การส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพทั้งระบบแบบครบวงจร การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์แบบครบวงจรที่บูรณาการควบคู่ไปกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม และ

อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้าน อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต มีความสอดคล้องและสามารถ สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๒ ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบ จากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า

๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ

๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป

๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ

๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ

๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

- ๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์
- ๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์
- ๔.๒.๕ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ
- ๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว
  - ๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย
- ๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก
  - ๔.๔.๑ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ
  - ๔.๔.๒ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
  - ๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ
  - ๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่
- ๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่
  - ๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ
  - ๔.๕.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน
  - ๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด
  - ๔.๕.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล
  - ๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
  - ๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น
  - ๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน
- ๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
  - ๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑
- ๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย
  - ๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
  - ๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน

๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยี

๔.๒.๑ พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค

๔.๒.๖ การพัฒนาแรงงานในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

๔.๑.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล

๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

๔.๔.๑ จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ

๔.๔.๒ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน

๔.๔.๓ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรกรรมทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล

๔.๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๓ พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค

๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต กำหนดแผนย่อยไว้ ๖ แผนย่อย ดังนี้

๑) **อุตสาหกรรมชีวภาพ** ส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่ทั้งระบบแบบครบวงจร โดยให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพอย่างบูรณาการตลอดห่วงโซ่มูลค่า พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนา การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย และส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนาและส่งเสริมการค้าทั้งภายในและระหว่างประเทศรวมถึงธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ

๒) **อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร** เน้นการพัฒนาแบบบูรณาการควบคู่กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการทางการแพทย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในทุกมิติ และสร้างอุตสาหกรรมการแพทย์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงเพื่อรองรับความต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านสุขภาพให้มีศักยภาพด้านเทคโนโลยี มีทักษะความชำนาญ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ทั้งด้านบุคลากร ผลิตภัณฑ์ และบริการทางการแพทย์ และขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมและบริการสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ที่ผสมผสานความเชี่ยวชาญทั้งในการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทย

๓) **อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์** ส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนาและสร้างนวัตกรรมทางอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรทั้งด้านการผลิตและผู้ใช้ สร้างความตระหนักรู้และสนับสนุนการลงทุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันตามระดับความพร้อมของผู้ประกอบการ ขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศที่จำเป็นและส่งเสริมการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

๔) **อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม** ผลักดันการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าอัจฉริยะและยานยนต์สมัยใหม่ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสายการบินของประเทศพัฒนาขีดความสามารถในการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน ตลอดจนสนับสนุนให้มีกลไกในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมระบบราง และอุตสาหกรรมสนับสนุนภายในประเทศ และรองรับระบบคมนาคมในอนาคต

๕) **อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ** หมายรวมถึงการผลิตยุทธโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหาร ในเชิงพาณิชย์รวมทั้งอุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทางเพื่อลดการพึ่งพาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมส่งออกต่อไป (เทคโนโลยีสองทาง หมายถึง

เทคโนโลยีที่ใช้ได้ทั้งทางด้านการมั่นคง ทางด้านทหาร และทางด้านพลเรือน) รวมทั้งการจัดการภัยพิบัติ ประกอบด้วย การบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ การซ้อมการปฏิบัติ การช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการฟื้นฟู และส่งเสริมให้ผู้ประสบภัยสร้างและพัฒนาบุคลากรสำหรับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศและสนับสนุนการนำเข้าผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ โดยแผนย่อยอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมุ่งส่งเสริมให้เกิดการวิจัยพัฒนาและสร้างนวัตกรรมเพื่อลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ สนับสนุนผู้ประกอบการตามระดับความสามารถของผู้ประกอบการ และสร้างเครือข่ายและคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ และเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าระดับโลก ส่งเสริมให้มีการลงทุนเพื่อสร้างฐานการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงในประเทศ สร้างระบบนิเวศ สนับสนุนและเปิดโอกาสในการแสวงหาช่องทางตลาดใหม่ ๆ จากในประเทศและต่างประเทศ

๖) การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต สนับสนุนการเพิ่มผลผลิตการผลิตของอุตสาหกรรมและบริการไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่า มีการคาดการณ์เทคโนโลยีในอนาคตสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของประเทศ กำหนดแนวทางการผลิตและพัฒนาบุคลากร โดยเชื่อมโยงภาคการศึกษาภาคอุตสาหกรรมและบริการให้ตอบสนองความต้องการของตลาดและจัดให้มีแผนพัฒนากำลังแรงงานทั้งประเทศในทุกระดับ กำหนดโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สนับสนุนให้มีข้อมูลเปิด เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลข้อมูลขึ้นในองค์กรต่าง ๆ ในสังคม และส่งเสริมให้มีการจัดเก็บข้อมูลของภาครัฐอย่างบูรณาการ ตลอดจนพัฒนาการให้บริการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญามีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๒
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต จึงมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศมีการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น โดยการสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่และเติบโตได้อย่างยั่งยืน การมุ่งสู่อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับประเทศไทยในการวางรากฐานของการสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่องในระยะยาว อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตของไทยมีทั้งอุตสาหกรรมที่ต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมและบริการเดิมที่ไทยมีความเข้มแข็งในระดับโลกในปัจจุบัน อุตสาหกรรมที่เป็นพื้นฐานของเศรษฐกิจยุคใหม่ที่พลิกโฉมการทำธุรกิจแบบเดิม ๆ และอุตสาหกรรมที่จะเป็นที่ต้องการอย่างมากในอนาคต ซึ่งต้องสร้างมูลค่าเพิ่มบนพื้นฐานของการวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการใช้เทคโนโลยี โดยอาศัยทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้และคุณภาพ นอกจากนี้อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตจะช่วยพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมและบริการเดิมที่มีอยู่แล้วในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการปรับปรุงผลิตภาพการผลิต การสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมและบริการเข้าด้วยกัน

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๔๐๐๐๑	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๔.๘	ไม่น้อยกว่า ๔.๘	ไม่น้อยกว่า ๔.๘
		อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๕.๓	ไม่น้อยกว่า ๕.๓	ไม่น้อยกว่า ๕.๓
๐๔๐๐๐๒	ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๒.๔	ไม่น้อยกว่า ๒.๔	ไม่น้อยกว่า ๒.๕
		อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๓.๐	ไม่น้อยกว่า ๓.๐	ไม่น้อยกว่า ๓.๒

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตให้ความสำคัญกับการพัฒนาเป็นองค์รวมและการสร้างระบบนิเวศให้อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยเน้นการสร้างรากฐานของอุตสาหกรรมและบริการและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมและบริการ ทั้งด้านบุคลากร การสร้างนวัตกรรม การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น พัฒนาต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมและบริการเดิมที่มีความเข้มแข็ง และสร้างโอกาสให้ทุกอุตสาหกรรมในการปรับตัวและสร้างศักยภาพใหม่ ในระยะต่อไปจะเป็นการสนับสนุนให้อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตได้เติบโตเป็นเสาหลักของเศรษฐกิจไทย สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมของตนเอง ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากต่างประเทศ และเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมและบริการที่ประเทศไทยมีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย อุตสาหกรรมชีวภาพ

มีเป้าหมายเพื่อให้อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพยุคใหม่ทั้งระบบแบบครบวงจร โดยให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพอย่างบูรณาการตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนา การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพัฒนาและส่งเสริมการค้าทั้งภายในและระหว่างประเทศ รวมถึงธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และทรัพยากรในพื้นที่

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย อุตสาหกรรมชีวภาพ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๔๐๑๐๑	อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๕

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจฐานชีวภาพ เช่น ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ ชีวเภสัชภัณฑ์ เวชสำอาง นวัตกรรมอาหารชีวภาพ สารสกัดสมุนไพร เชื้อเพลิงชีวภาพ และพลังงานชีวภาพ เป็นต้น และสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพยุคใหม่ทั้งระบบอย่างครบวงจร

๒) สนับสนุนการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวจากนวัตกรรมและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพโดยรวม และจัดทำแผนที่และข้อมูลที่แสดงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งรวมถึงกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อการอนุรักษ์ วิจัยและพัฒนาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ พัฒนาระบบจัดการเทคโนโลยีและทรัพย์สินทางปัญญาทางชีวภาพในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการเพิ่มความพร้อมของรัฐในการให้บริการจัดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลธนาคารทรัพยากรชีวภาพแห่งชาติ และให้ความสำคัญกับระบบนวัตกรรมแบบเปิด เพื่อให้เกิดการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

๓) พัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพอย่างบูรณาการตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า และเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเกษตรชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต และอุตสาหกรรมแปรรูปชีวมวล เทคโนโลยีชีวภาพด้านการแพทย์และสุขภาพ รวมถึงอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมชีวภาพในพื้นที่เหมาะสม

๔) สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชีวภาพ โดยการพัฒนากำลังคนเชี่ยวชาญให้มีปริมาณเพียงพอต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต สร้างความเข้มแข็งและสร้างรายได้จากความหลากหลายทางชีวภาพของวิสาหกิจชุมชน และชุมชนท้องถิ่น และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเฝ้าระวังและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีขั้นสูงที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสนับสนุนการลงทุนวิจัยและพัฒนา เพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้นในอุตสาหกรรมชีวภาพ

๕) สร้างโอกาสและขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาลาดภายในประเทศโดยให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้ในประโยชน์จากผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีชีวภาพ รวมถึงพัฒนามาตรการและสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการจากเศรษฐกิจฐานชีวภาพ และใช้กลไกการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนพัฒนาและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ

๖) มีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศที่เป็นมาตรฐาน โดยมีเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือทางการคลังมาใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบโดยผู้ใช้ประโยชน์ หรือต่อผู้ทำความเสียหายต่อทรัพยากร และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการพัฒนาวิธีการทางเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือทางการคลังในการประเมินความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม/ระบบนิเวศ และพัฒนาวิธีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นมาตรฐานและจำเพาะสำหรับแต่ละระบบนิเวศ

๓.๒ แผนย่อย อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

มีเป้าหมายเพื่อให้อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบบูรณาการควบคู่กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการแพทย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในทุกมิติ และเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมและบริการสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจที่ผสมผสานความเชี่ยวชาญทั้งในการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทย

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๔๐๒๐๑	อุตสาหกรรมและ บริการทางการแพทย์ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัว ของมูลค่าการผลิต อุตสาหกรรม เครื่องมือแพทย์ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๗	ไม่น้อยกว่า ๗	ไม่น้อยกว่า ๗
		อัตราการขยายตัว ของมูลค่าการ บริการการแพทย์ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๗	ไม่น้อยกว่า ๗	ไม่น้อยกว่า ๗

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์แบบบูรณาการควบคู่ไปกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในห่วงโซ่มูลค่า เช่น อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ และอุตสาหกรรมชีวภาพ เป็นต้น

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการด้านสุขภาพ เช่น การแพทย์ทางไกลและการแพทย์แม่นยำ ปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีชีวภาพด้านสุขภาพ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ยา และชีววัตถุ เป็นต้น ตลอดจนจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในทุกมิติของการให้บริการด้านสุขภาพ

๓) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการแพทย์ที่ทันสมัย มีคุณค่า และมีมูลค่าเพิ่มสูง โดยส่งเสริมการนำผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมการแพทย์ที่ทันสมัยมาใช้ในประเทศ เพื่อสร้างอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ที่สามารถรองรับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ และพร้อมมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์

๔) ผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านสุขภาพในทุกระดับ ทั้งในภาคอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ ทั้งแผนปัจจุบันและแผนไทยให้มีศักยภาพด้านเทคโนโลยี มีทักษะความชำนาญ และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๕) ยกระดับมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และการให้บริการทางการแพทย์ให้เทียบเท่ากับระดับสากล ยกระดับการแพทย์และบริการสุขภาพแผนไทย สร้างศูนย์ทดสอบมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกในการตรวจและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ของไทยให้กับผู้ประกอบการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ในราคาที่เป็นธรรมเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยสามารถแข่งขันได้มากขึ้น

๖) ขยายช่องทางทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ และเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศ เช่น การตรวจสุขภาพ ทันตกรรม เป็นต้น ส่งเสริมให้ไทย

เป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจที่ผสมผสานความเชี่ยวชาญทั้งในการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทย ควบคู่ไปกับการสร้างระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคด้านเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

๓.๓ แผนย่อย อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

มีเป้าหมายเพื่อให้อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น รวมทั้งความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้มีการวิจัย พัฒนาและสร้างนวัตกรรมทางอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๔๐๓๐๑	อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐
๐๔๐๓๐๒	ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ปัจจัยเทคโนโลยี (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๑๘	ไม่เกิน ๑๕

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ยกระดับความสามารถของผู้ผลิต ผู้พัฒนา และผู้ออกแบบและสร้างระบบของไทย ให้มีความสามารถในการแข่งขันในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การสร้างและบริหารห่วงโซ่มูลค่าระดับโลก การจัดหาวัตถุดิบ ชิ้นส่วน และอุปกรณ์อย่างเพียงพอ การบริหารจัดการองค์กร การตลาด และการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เป็นต้น และให้สามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ รวมถึงการสร้างโมเดลในการทำธุรกิจใหม่ในอนาคต

๒) ผลิตและพัฒนาบุคลากรทั้งทางด้านผู้ใช้ ผู้ผลิต และผู้ให้บริการ ในภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ และส่งเสริมการนำบุคลากรต่างชาติที่มีทักษะและความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม ตลอดจนกำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ให้เรียนรู้ทักษะใหม่และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้

๓) สร้างความตระหนักรู้และสนับสนุนการลงทุนด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งครอบคลุมถึงระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง

และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในอนาคต ตามระดับความพร้อมของผู้ประกอบการทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม และ บริการ เพื่อเป็นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ และเป็นการสร้างตลาดของ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

๔) สร้างโอกาสและขยายช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และยกระดับ ให้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันในสังคม รวมทั้งส่งเสริม การสร้างตลาดภายในประเทศผ่านการสนับสนุนของภาครัฐ

๕) ส่งเสริมให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ และสนับสนุนการสร้างคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยี ดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ รวมถึงสนับสนุนให้มีกลไกเพื่อผลักดันการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม และบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ทั้งระบบแบบครบวงจร

๓.๔ แผนย่อย อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม

มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาค โดยเฉพาะอากาศยาน รุ่นใหม่ รวมทั้งเพื่อให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก โดยให้ ความสำคัญกับการผลักดันการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมขนส่งไปสู่ระบบไฟฟ้าอัจฉริยะ และรูปแบบการ คมนาคมขนส่งใหม่ ๆ ในอนาคต

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบ คมนาคม

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๔๐๔๐๑	ประเทศไทยเป็น ศูนย์กลางการ ซ่อมบำรุงอากาศ ยานในภูมิภาค โดยเฉพาะ อากาศยานรุ่น ใหม่	อัตราการขยายตัว ของรายได้ของ ผู้ประกอบการ ที่ซ่อมบำรุงอากาศยาน ที่ดำเนินกิจการใน ประเทศไทย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๑	ไม่น้อยกว่า ๔	ไม่น้อยกว่า ๔
๐๔๐๔๐๓	ประเทศไทย เป็นหนึ่งในฐาน การผลิตยาน ยนต์สมัยใหม่ที่ สำคัญของโลก*	สัดส่วนการผลิต ยานยนต์ไฟฟ้าที่ ขับเคลื่อนด้วยพลังงาน ไฟฟ้าต่อการผลิต ยานยนต์ทั้งหมดใน ประเทศไทย (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๒๒	ไม่น้อยกว่า ๖๐	ไม่น้อยกว่า ๖๙

หมายเหตุ : ๑. แผนแม่บทฯ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น ๐๔ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ฉบับแรก มีเป้าหมาย ๐๔๐๔๐๒ ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานสูงขึ้น ถูกลำดับไปพร้อมกับเป้าหมาย ๐๔๐๔๐๑ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาค โดยเฉพาะ อากาศยานรุ่นใหม่ จึงยกเลิกเป้าหมาย ๐๔๐๔๐๒

๒. เพิ่มเติมเป้าหมาย ๐๔๐๔๐๓ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ผลักดันการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อัจฉริยะ พลังงานไฮโดรเจน หรือพลังงานทางเลือกอื่น ๆ โดยจัดทำแนวทางการพัฒนาต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตรถยนต์ที่สำคัญของโลก เพื่อเตรียมความพร้อมและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี พัฒนาและยกระดับทักษะความเชี่ยวชาญของผู้ประกอบการไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ อาทิ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยาน อุตสาหกรรมชิ้นส่วนระบบรางพร้อมทั้งส่งเสริมให้ประเทศเป็นศูนย์กลางยานยนต์ไฟฟ้าในอาเซียนในอนาคต

๒) สนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการสายการบินของประเทศด้านการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า โดยการสร้างขยายเครือข่ายเส้นทางบิน เสริมศักยภาพผู้ให้บริการรักษามาตรฐานด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจเกี่ยวเนื่อง เพื่อเพิ่มผลิตภาพและมีต้นทุนที่สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ตลอดจนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับประเทศในภาพรวม

๓) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน โดยการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งนิคมศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล การกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่สามารถจูงใจให้ผู้ผลิตในต่างประเทศเข้ามาตั้งฐานการผลิตภายในประเทศไทย การพัฒนาบุคลากรและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรมการบิน และการเป็นศูนย์กลางทางอากาศของภูมิภาคในระยะยาว

๔) สนับสนุนให้มีกลไกในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมระบบราง และอุตสาหกรรมสนับสนุนภายในประเทศ และกำหนดคุณลักษณะเฉพาะทางและมาตรฐานด้านระบบรางของประเทศเทียบเท่าระดับสากล รวมทั้งกำหนดให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการวางรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมระบบราง ซึ่งจะนำไปสู่ความปลอดภัยในการให้บริการและบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพการให้บริการ และเตรียมพร้อมรองรับระบบคมนาคมในอนาคต

๓.๕ แผนย่อย อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

มีเป้าหมายเพื่อให้อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น รวมทั้ง การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น โดยต่อยอดพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทย มีความเข้มแข็งให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในเชิงเศรษฐกิจ ที่ครอบคลุมหลากหลายมิติทั้งอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ อุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ อุตสาหกรรมด้านพลังงานที่มีมูลค่าเพิ่ม อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การผลิตยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหาร รวมทั้ง อุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทาง เพื่อลดการพึ่งพาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมส่งออกต่อไป

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๔๐๕๐๑	อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทย มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐
๐๔๐๕๐๒	การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทยเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) สนับสนุนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศตามระดับความสามารถ ทั้งกลุ่มที่มีศักยภาพอยู่แล้ว และกลุ่มวิสาหกิจเริ่มต้น โดยอาศัยกลไกความร่วมมือภาครัฐและเอกชน และมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ ที่เอื้อและส่งเสริมให้มีการลงทุนเพื่อสร้างฐานการผลิตในประเทศไทย

๒) สร้างและพัฒนาบุคลากรสำหรับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านบุคลากรของทั้งภาครัฐและเอกชน และสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศให้เข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม

๓) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายและคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทย และเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าระดับโลกเพื่อเพิ่มช่องทางในการตลาด รวมทั้งสร้างระบบนิเวศและปรับปรุงกลไกที่เอื้อต่อการผลิตและส่งออก โดยเฉพาะยุทธโศปกรณ์ ยุทธภัณฑ์ทางการทหาร และอุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทาง เพื่อให้เกิดอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทยที่รองรับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในอนาคต

๔) สนับสนุนและเปิดโอกาสในการแสวงหาช่องทางการตลาดใหม่ ๆ ทั้งตลาดในประเทศ และต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดในประเทศ ด้วยการกระตุ้นและสร้างความตระหนักในการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทยทั้งในภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรม ให้ยกระดับมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทั่วทั้งประเทศ

๓.๖ แผนย่อย การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

มีเป้าหมายเพื่อให้แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน ด้านดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมและบริการตลอดห่วงโซ่มูลค่า มีการคาดการณ์เทคโนโลยีในอนาคตสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของประเทศ

๓.๖.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการ
แห่งอนาคต

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๔๐๖๐๑	แรงงานไทยมี ประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น	ความสามารถด้าน ประสิทธิภาพแรงงาน (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๕๒	ไม่เกิน ๕๐	ไม่เกิน ๔๘
๐๔๐๖๐๒	ประเทศไทยมี ความสามารถในการ แข่งขันด้านดิจิทัล ในด้านความพร้อม ในอนาคตดีขึ้น	ความสามารถในการ แข่งขันด้านดิจิทัล ปัจจัยความพร้อมใน อนาคต (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๔๐	ไม่เกิน ๓๕	ไม่เกิน ๓๐

๓.๖.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมและบริการตลอดห่วงโซ่มูลค่า โดยเน้นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานโดยให้แรงงานทำงานกับเครื่องจักรมากขึ้น การปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการธุรกิจและอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดให้มีกลไกการเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่มูลค่าและมีมาตรการสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำให้มีมูลค่าสูงด้วยการให้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนภาคอุตสาหกรรม

๒) กำหนดให้มีการทำการคาดการณ์เทคโนโลยีในอนาคต ทั้งในภาพรวมและรายสาขา สำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของประเทศให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และเป็นแนวทางในการวางแผนการทำงานของทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจ

๓) วางแนวทางการผลิตและพัฒนาบุคลากรภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยเชื่อมโยงภาคการศึกษากับภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยการฝึกอบรมแรงงานทั้งก่อนหรือขณะปฏิบัติงานให้มีความเข้าใจและทักษะที่ถูกต้อง การส่งเสริมให้แรงงานมีการศึกษาสูงขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละสาขาของอุตสาหกรรมและบริการ และจัดให้มีแผนพัฒนากำลังแรงงานทั้งประเทศในทุกระดับ ทั้งแรงงานในประเทศที่เป็นแรงงานฝีมือ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประกอบการ และแรงงานต่างด้าว ตลอดจนส่งเสริมการนำเข้าบุคลากรที่ขาดแคลนจากต่างประเทศหรือบุคลากรที่มีทักษะในอุตสาหกรรมใหม่

๔) ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสนับสนุนให้มีข้อมูลเปิด เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลข้อมูลขึ้นในองค์กรต่าง ๆ ในสังคม และส่งเสริมให้มีการจัดเก็บข้อมูลของภาครัฐอย่างบูรณาการ

๕) พัฒนาการให้บริการจตุรทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งพัฒนาสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ หรือมีตราสินค้าที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๕-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๕-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๕-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว	๕-๗
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๕-๗
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว	๕-๙
๓.๑ แผนย่อย การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	๕-๙
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๕-๙
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๕-๑๐
๓.๒ แผนย่อย การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ	๕-๑๑
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๕-๑๑
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๕-๑๑
๓.๓ แผนย่อย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย	๕-๑๒
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๕-๑๒
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๕-๑๓
๓.๔ แผนย่อย การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ	๕-๑๓
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๕-๑๔
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๕-๑๔
๓.๕ แผนย่อย การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค	๕-๑๕
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๕-๑๕
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๕-๑๕
๓.๖ แผนย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว	๕-๑๖
๓.๖.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๕-๑๖
๓.๖.๒ แนวทางการพัฒนา	๕-๑๗

ส่วนที่ ๑ บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่ช่วยสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสถานการณ์โลกและพฤติกรรมของผู้บริโภค ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว จึงมีเป้าหมายเพื่อยกระดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น ทนต่อกระแสของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่เมืองรอง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดของการท่องเที่ยวในการเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย

ในปี ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ประเทศไทยสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวกว่า ๒.๙๙ ล้านล้านบาท และมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอยู่ในอันดับที่ ๓๑ จาก ๑๔๐ ประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของไทยสามารถเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมของผู้บริโภคก็มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสถานการณ์โลก โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ที่สะท้อนให้เห็นว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยมีความอ่อนไหวค่อนข้างมาก โดยในปี ๒๕๖๓ รายได้จากการท่องเที่ยวหดตัวเหลือเพียง ๐.๗๙ ล้านล้านบาท คิดเป็นการลดลงถึงร้อยละ ๗๑ จากปี ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ในมิติของขีดความสามารถในการแข่งขัน สถานะเศรษฐกิจโลกได้จัดทำอันดับการพัฒนาระดับโลกและการท่องเที่ยว ประจำปี ๒๕๖๔ โดยให้ความสำคัญกับความยั่งยืนมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยตกลงมาอยู่ในอันดับที่ ๓๖ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวตอกย้ำให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในระยะต่อไป ดังนั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องเร่งส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยสามารถปรับตัวตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และวางแผนการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนรักษาและพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างยั่งยืน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว จึงเป็นกลไกส่งเสริมการรักษาระดับมาตรฐานของการท่องเที่ยวระดับโลก โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพ เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว แต่ยังคงรักษาจุดเด่นของประเทศด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ความเป็นไทย ตลอดจนให้คุณค่ากับสิ่งแวดล้อมไว้ได้ โดยการวางรากฐานด้านการท่องเที่ยวที่เน้นมาตรฐานและคุณภาพระดับสากล การสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว การบังคับใช้กฎหมายให้เกิดความปลอดภัย และไม่ให้นักท่องเที่ยวถูกเอารัดเอาเปรียบ แล้วจึงกระจายการท่องเที่ยวทั้งในมิติของพื้นที่และรายได้สู่ชุมชน

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๒.๒ ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒.๔ ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒.๔ กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบกและทางทะเล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า
  - ๔.๑.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
  - ๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป
- ๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
  - ๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร
- ๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว
  - ๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
  - ๔.๓.๒ ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ
  - ๔.๓.๓ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย
  - ๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ
  - ๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค
- ๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก
  - ๔.๔.๑ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ
  - ๔.๔.๒ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
  - ๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ
  - ๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่
- ๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่
  - ๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ
  - ๔.๕.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน
  - ๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด
  - ๔.๕.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล
  - ๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
  - ๔.๑.๕ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ
- ๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
  - ๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น
  - ๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน
- ๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
  - ๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับ ศตวรรษที่ ๒๑
  - ๔.๓.๒ การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
  - ๔.๑.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
  - ๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน

- ๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี
  - ๔.๒.๒ กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ
  - ๔.๒.๖ การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่
- ๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง
  - ๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
  - ๔.๑.๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ
  - ๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน
- ๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
  - ๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล
  - ๔.๒.๒ ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ
  - ๔.๒.๓ ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม
  - ๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง
  - ๔.๔.๔ สงวนรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตบนฐานธรรมชาติและฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
  - ๔.๔.๕ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น
- ๔.๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
  - ๔.๕.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล
  - ๔.๕.๓ พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส
  - ๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค
  - ๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

- ๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น
- ๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง
- ๔.๗.๒ มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น
- ๔.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว กำหนดแผนย่อยไว้ ๖ แผนย่อย ดังนี้

๑) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม สร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม ผสานกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต เพื่อสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ตอบสนองพฤติกรรม ความต้องการนักท่องเที่ยว และสร้างทางเลือกของประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว

๒) การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ครอบคลุม การจัดประชุมและนิทรรศการ การจัดงานแสดงสินค้า การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นรางวัล การจัด การแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงการพักผ่อนระหว่างหรือหลังการประกอบธุรกิจ หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการดึงดูดกลุ่มนักเดินทางเพื่อธุรกิจและนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ อีกทั้ง ส่งเสริมให้การจัดงานธุรกิจและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของ ประเทศ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม รวมถึงการสร้างเวที เจริญการค้าและการลงทุนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

๓) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ทั้งสินค้า บริการ บุคลากร ผู้ประกอบการ และแหล่ง ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว เน้นสร้างความแตกต่างและความเป็นเอกลักษณ์จากการ ให้บริการตามแบบอย่างความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล ร่วมกับการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาไทย ที่พัฒนาต่อยอดกับความคิดสร้างสรรค์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และบริการ

๔) การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของ การท่องเที่ยวไทย เป็นแหล่งสร้างรายได้ใหม่ให้กับประเทศ โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและการ มีส่วนร่วมของชุมชน ครอบคลุมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง และการท่องเที่ยวในลุ่มน้ำสำคัญ โดยการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทางน้ำ ให้ได้มาตรฐาน สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึง บริบทของพื้นที่และชุมชนในพื้นที่

๕) การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ยกย่องให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเส้นทาง การท่องเที่ยวภายในภูมิภาคอาเซียน โดยใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ แผนการลงทุนพัฒนาโครงข่าย คมนาคมทั้งทางถนน ราง น้ำ และอากาศ และกรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อการเชื่อมโยง เส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศ อนุภูมิภาค และอาเซียน บนฐานอัตลักษณ์เดียวกัน เพื่อส่งเสริมให้เป็น จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยมีประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อ

๖) การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติ ประกอบด้วย ด้านความปลอดภัย ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและการท่องเที่ยว และด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวไทย

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว มีเป้าหมายเพื่อยกระดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น ทันท่องกระแสของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่เมืองรอง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดของการท่องเที่ยวในการเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามาการการท่องเที่ยวของไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งในมิติของจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยว การจัดอันดับความนิยม และมูลค่าทางเศรษฐกิจจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ด้วยไทยมีจุดแข็งหลายประการ อาทิ ทำเลที่ตั้งเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ อุตสาหกรรมบริการของคนไทย ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ รวมถึงโอกาสจากการขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวโลกและธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ เทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ในอนาคตอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะมีการแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากหลายประเทศจะการใช้การท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียน อีกทั้งสถานการณ์ที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนไหวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องพัฒนาระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน และสร้างความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวทางน้ำ และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ทั้งนี้ หากประเทศไทยมีทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ชัดเจน สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวแล้ว การท่องเที่ยวไทยจะเป็นเครื่องมือในการสร้างและกระจายรายได้ และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๐๐๑	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๘	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๓๐
๐๕๐๐๐๒	รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๗	ไม่น้อยกว่า ๑๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๐๐๓	ความสามารถทางการ แข่งขันด้านการท่องเที่ยว ของประเทศไทยดีขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและ การท่องเที่ยว (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๒๘	ไม่เกิน ๒๖	ไม่เกิน ๒๔

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ได้คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางทั่วโลก ๑.๘ พันล้านคน หรือขยายตัวในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๓.๓ ต่อปี จึงนับเป็นโอกาสที่ดีของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยในการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยการแสวงหาสินค้าและบริการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่ไทยมีศักยภาพ มีความหลากหลาย และกระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำมาส่งเสริมพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพและสร้างสรรค์คุณค่าให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ ตลอดจนยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน บรรลุเป้าหมายด้านรายได้และการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย โดยแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เมืองและชุมชนมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น และสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น โดยดำเนินการผ่านการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบ องค์ความรู้และนวัตกรรมผนวกกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต เพื่อสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ตอบสนองพฤติกรรมความต้องการนักท่องเที่ยว และสร้างทางเลือกของประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับพื้นที่อย่างยั่งยืน

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๑๐๑	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๑๒	ไม่น้อยกว่า ๑๕	ไม่น้อยกว่า ๒๐
๐๕๐๑๐๒	เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล (เมือง/ชุมชน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑๕	ไม่น้อยกว่า ๒๕	ไม่น้อยกว่า ๓๕

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๑๐๓	สินค้าท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์และ วัฒนธรรมได้รับการขึ้น ทะเบียนทรัพย์สินทาง ปัญญาเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของ จำนวนสินค้าและ บริการการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์และ วัฒนธรรมที่ได้รับการ ขึ้นทะเบียนทรัพย์สิน ทางปัญญา (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๗	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๒

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ แหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ เมืองมรดกโลก โบราณสถาน เมืองเก่า ย่านการค้า วิถีชีวิตลุ่มน้ำ สินค้าชุมชน อาหารไทย และแพทย์แผนไทย เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นสินค้า รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยววิถีพุทธ การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม เป็นต้น

๒) พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ การส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และการออกแบบ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมการลงทุน การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว การสื่อสารและการคมนาคม การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การส่งเสริมการตลาด และการสร้างเรื่องราวเพื่อบอกเล่านักท่องเที่ยว เป็นต้น

๓) เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้มีทักษะและองค์ความรู้ในธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว ทั้งด้านการออกแบบ การวิจัย และพัฒนา การสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยี การบริหารจัดการธุรกิจและการตลาด เพื่อสร้างความแตกต่างและความโดดเด่นของสินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดท่องเที่ยว

๔) ส่งเสริมการตลาดทะเบียน การคุ้มครอง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาค ได้แก่ แหล่งประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมไทย มรดกทางวัฒนธรรม กิจกรรมและสินค้าของชุมชน อาหารไทย และการแพทย์แผนไทย

๕) ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวในลักษณะของอำนาจอ่อน โดยการนำเสนอเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่น ให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลก ผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาตราสินค้าและการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย

๓.๒ แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ และทำให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ ผ่านการส่งเสริมการจัดงานแสดงสินค้า การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นรางวัล การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงการพักผ่อนระหว่างหรือหลังการประกอบธุรกิจหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ อีกทั้งส่งเสริมให้การจัดงานธุรกิจและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเป็นเวทีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่นำไปสู่การสร้างนวัตกรรม และเป็นเวทีเจรจาการค้าและการลงทุนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๒๐๑	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๒	ไม่น้อยกว่า ๑๕
๐๕๐๒๐๒	การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย	การเป็นจุดหมายปลายทางของไทยในการจัดการประชุมนานาชาติ (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๑๘	ไม่เกิน ๑๕

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ให้มีความพร้อมสำหรับการเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจ การจัดการประชุมและนิทรรศการ การจัดงานแสดงสินค้า การจัดกิจกรรม การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ รวมถึงส่งเสริมการกระจายของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นจุดหมายปลายทางของการจัดการประชุมและนิทรรศการ การจัดงานหรือกิจกรรมพิเศษ และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง

๒) สนับสนุนมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ รวมทั้งสร้างความพร้อมของธุรกิจที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่คุณค่าและระบบนิเวศของการเดินทางท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร การจัดเลี้ยง ของที่ระลึก บริการโลจิสติกส์ สถานบันเทิง ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจการจัดงาน เป็นต้น และส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมวิสาหกิจเริ่มต้น และชุมชนท้องถิ่น ในการนำเสนอสินค้าและบริการเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

๓) ส่งเสริมการตลาดและสนับสนุนการเป็นเจ้าภาพจัดงานในระดับนานาชาติ รวมทั้งประชาสัมพันธ์เมือง/พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ และส่งเสริมกิจกรรมที่ไทยมีศักยภาพในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อจูงใจให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ทั้งก่อน ในระหว่าง และหลังการประกอบธุรกิจหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ รวมถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การกีฬา เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเข้าถึง การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดเวทีเจรจาการค้าและการลงทุนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

๔) พัฒนาขีดความสามารถในการประมวลสิทธิ์การจัดงานระดับนานาชาติ โดยพัฒนาประสิทธิภาพของสมาคม และกลุ่มผู้จัดงานในประเทศไทย ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการจัดงานระดับนานาชาติ ตลอดจน สร้างแม่เหล็กสำหรับการจัดประชุมนานาชาติ

๓.๓ แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ผ่านการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ทั้งสินค้า บริการ บุคลากร ผู้ประกอบการ และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการสร้างความแตกต่างและเอกลักษณ์จากการให้บริการตามแบบอย่างความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล ร่วมกับการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาไทยที่พัฒนาต่อยอดกับความคิดสร้างสรรค์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๓๐๑	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๒
๐๕๐๓๐๒	อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย	รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย ดีขึ้น (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๖	ไม่เกิน ๕	ไม่เกิน ๔
๐๕๐๓๐๓	สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับการเพิ่มมาตรฐานเพิ่มขึ้น	อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๒๐	ไม่น้อยกว่า ๒๕	ไม่น้อยกว่า ๓๐

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ยกระดับคุณภาพการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ได้มาตรฐานระดับสากล ทั้งคุณภาพของสถานประกอบการและคุณภาพของผู้ให้บริการที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญ ให้ความสำคัญ เรื่องความสะอาดและความปลอดภัยในสถานประกอบการ ซึ่งครอบคลุมการให้บริการในธุรกิจสปาและบริการ เสริมความงาม นวดแผนไทย โยคะ การดูแลผู้สูงอายุ สถานพักฟื้นเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพและการผ่อนคลาย

๒) สร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีศักยภาพ ในการบำบัด ฟื้นฟู รักษาสุขภาพ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม และเอกลักษณ์ความเป็นไทยในการ ให้บริการ พร้อมทั้งสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ในระดับสากลและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การใช้พุร้อน น้ำแร่ สปาโคลน เพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น

๓) พัฒนาระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้านแพทย์แผนไทยให้มีมาตรฐานระดับสากลและ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยการวิจัย พัฒนานวัตกรรม ต่อยอดให้เกิดสินค้าใหม่ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ พร้อมสร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ การแพทย์แผนไทย

๔) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวทางการแพทย์ที่ไทยมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อสร้าง การรับรู้อย่างแพร่หลายในตลาดกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มตลาดที่มีความสนใจเฉพาะด้าน ได้แก่ ศัลยกรรม เสริมความงาม การตรวจสุขภาพประจำปี ทันตกรรม จักษุวิทยา การรักษาภาวะผู้มีบุตรยาก ศัลยกรรม กระดูกและผ่าตัดหัวใจ เป็นต้น โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ ครบวงจรของไทย

๕) พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศ ได้แก่ การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การแก้ไขและปรับปรุงกฎระเบียบ เพื่อสร้างแรงจูงใจหรือให้สิทธิ ประโยชน์แก่สถานประกอบการเพื่อให้เข้ารับมาตรฐานทางการแพทย์ ตลอดจนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

๓.๔ แผนย่อยการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำให้เป็นทางเลือกหนึ่งของการท่องเที่ยวไทย เป็นแหล่ง สร้างรายได้ใหม่ให้กับประเทศ โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยครอบคลุมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง และการท่องเที่ยวในลุ่มน้ำสำคัญ ผ่านการปรับปรุงและ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐาน สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยคำนึงถึง บริบทของพื้นที่และชุมชนในพื้นที่

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๔๐๑	รายได้การท่องเที่ยว สำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของ รายได้การท่องเที่ยวสำราญ ทางน้ำ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๗	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๕
๐๕๐๔๐๒	การขยายตัวของ ท่าเรือท่องเที่ยวใน ประเทศไทยเพิ่มขึ้น	จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวใน ประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม) (ท่า ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	๔	๖	๘

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับเส้นทางการท่องเที่ยวทางทะเล ชายฝั่ง และลุ่มน้ำสายสำคัญ เพื่อบริการนักท่องเที่ยวก่อน ระหว่าง และหลังการโดยสารด้วยเรือสำราญและเรือยอร์ช โดยให้ความสำคัญกับการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทั้งปะการัง ชายหาด และคุณภาพน้ำ รวมทั้งสร้างสรรค์และยกระดับกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการกระจายกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ และการสร้างความพร้อมให้แก่ชุมชนเพื่อบริการนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพตามแนวชายฝั่งและหมู่เกาะ ทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน และตามลุ่มน้ำที่สำคัญ เช่น ลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มแม่น้ำโขง เป็นต้น

๒) ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งท่าเรือสำราญในประเทศไทยเพื่อปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศจากท่าเรือแวะพักเป็นท่าเรือหลัก และท่าเรืออื่น ๆ ที่ใช้สำหรับการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะอาดและมาตรฐานด้านความปลอดภัย

๓) พัฒนาและปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวทางน้ำในทุกมิติ เช่น ความปลอดภัยในการเดินทาง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการเดินทางข้ามแดนของบุคคลและตัวเรือ และความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นการพัฒนาบุคลากรที่มีความถนัดเฉพาะทางเพื่อบริการภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ

๔) การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ความพร้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมท่องเที่ยวต่อเนื่องในทุกรูปแบบ รวมทั้งส่งเสริมการทำการตลาดรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวและธุรกิจสายการบินเรือซึ่งถือเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีการใช้จ่ายสูง รวมทั้งนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับเส้นทางการท่องเที่ยวทางทะเล ชายฝั่ง และลุ่มน้ำสายสำคัญ ภายในภูมิภาคและระหว่างประเทศ

๕) ปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ โดยเฉพาะการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนและการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวทางน้ำ ตลอดจนการแก้ไขกฎระเบียบด้านแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือ

๓.๕ แผนย่อยการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคอาเซียน โดยการใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ แผนการลงทุนพัฒนาโครงข่ายคมนาคมทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำทางอากาศ และกรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในประเทศ อนุภูมิภาค และอาเซียนเข้าด้วยกันบนฐานอัตลักษณ์เดียวกัน เพื่อส่งเสริมให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวร่วมกันโดยมีประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อ

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๕๐๑	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน	อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๕

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมที่มีในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นใหม่ตามแผนพัฒนาในอนาคตทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ รวมทั้งส่งเสริมและบูรณาการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคและอาเซียน อาทิ กรอบความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง การพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวยังรวมถึงการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม เมืองประวัติศาสตร์ และเมืองมรดกโลกภายในอนุภูมิภาค

๒) อำนวยความสะดวกในการเดินทางระหว่างประเทศ โดยการพัฒนาและยกระดับพิธีผ่านแดนของการเดินทางในทุกรูปแบบอย่างไร้รอยต่อ การปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางข้ามแดนของนักท่องเที่ยว และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค สามารถนำมากำหนดแนวทางการพัฒนาที่ตรงประเด็น และใช้ในการให้ความรู้ เผยแพร่ข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว

๓) ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศร่วมกันให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ โดยการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และสร้างแรงจูงใจแก่นักท่องเที่ยว บนฐานอัตลักษณ์ร่วมกันของอนุภูมิภาคและภูมิภาค เพื่อให้ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นที่รู้จักและเป็นจุดหมายปลายทางร่วมของนักท่องเที่ยวทั่วโลก

๓.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย การสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคีที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัครด้านการท่องเที่ยวทั่วประเทศ การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งชายหาด ชายฝั่งทะเล เกาะและหมู่เกาะ แหล่งวัฒนธรรม และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและบริหารจัดการ การท่องเที่ยว การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว และการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

๓.๖.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๖๐๑	นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๕๐	ไม่เกิน ๔๕	ไม่เกิน ๔๐
๐๕๐๖๐๒	โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๑๒	ไม่เกิน ๑๐	ไม่เกิน ๗
		การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๔๕	ไม่เกิน ๔๐	ไม่เกิน ๓๕
		การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๑๔	ไม่เกิน ๑๒	ไม่เกิน ๑๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๕๐๖๐๓	การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๕๐	ไม่เกิน ๔๕	ไม่เกิน ๔๐

๓.๖.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ รวมถึงคุณภาพมาตรฐานของสินค้า บริการและสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัครด้านการท่องเที่ยวทั่วประเทศ

๒) พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งชายหาด ชายฝั่งทะเล เกาะและหมู่เกาะ แหล่งวัฒนธรรม และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบและการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม

๓) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เช่น พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขง และพื้นที่แอ่งประวัติศาสตร์ลุ่มน้ำภาคกลาง เป็นต้น

๔) พัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนให้มีความพร้อมในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

๕) ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของไทย ทั้งแหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ และยานการค้าที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยว รวมทั้งจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้งในและต่างประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่

๖) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยว การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว และการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๖-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๖-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๖-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	๖-๔
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๖-๔
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	๖-๖
๓.๑ แผนย่อย การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	๖-๖
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๖-๖
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๖-๗
๓.๒ แผนย่อย การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิโนเวศอย่างยั่งยืน	๖-๑๐
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๖-๑๐
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๖-๑๑

ส่วนที่ ๑ บทนำ

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในทุกมิติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเมืองในจังหวัดให้เป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นเมืองน่าอยู่ในทุกภาคของประเทศ รวมทั้งผลักดันการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกมิติ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ จึงมีเป้าหมาย (๑) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (๒) ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมิโนเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้ง ผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี และ (๓) ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง

แม้ว่าสถานการณ์การพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะในภาพรวมปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ สะท้อนจากมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร และ ๑๓ จังหวัด ได้แก่ สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา สงขลา ภูเก็ต ฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี พบว่า ในปี ๒๕๖๔ มูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคล (ไม่รวมนครราชสีมา) เพิ่มขึ้น ๑,๓๗๒,๔๖๑ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๔๘ จากปี ๒๕๖๑ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำผังแนวความคิดการจัดทำผังภูมิโนเวศของพื้นที่ภาคเหนือตามขอบเขตของเขตลุ่มน้ำ เพื่อเป็นข้อมูลตั้งต้นของการจัดทำแผนผังภูมิโนเวศภาคเหนือ โดยมีความพยายามที่จะริเริ่มการจัดทำแผนผังภูมิโนเวศในระดับจังหวัด ขณะที่ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาระหว่างพื้นที่ที่มีแนวโน้มลดลง ซึ่งสะท้อนได้จากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรของจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวมากที่สุดร้อยละ ๒๐ อันดับแรกกับจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวน้อยที่สุดร้อยละ ๒๐ อันดับสุดท้าย ในปี ๒๕๖๒ คิดเป็น ๖.๒๙ เท่า ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๖๑ ที่สัดส่วน ๖.๔๗ เท่า อย่างไรก็ตาม การพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะยังคงมีประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งได้รับการแก้ไข ทั้งในส่วนของการวางแผนในการจัดการกับสิ่งแวดล้อมให้สามารถรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับอัตลักษณ์และศักยภาพของเมือง เพื่อให้เป็นเมืองที่น่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จากสถานการณ์และประเด็นปัญหาสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ ที่สำคัญ อาทิ การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ การพัฒนาและยกระดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานและฐานข้อมูลเมือง การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการพัฒนาเมือง การลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง การส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือ กลไก และองค์ความรู้ในการพัฒนาเมืองและพื้นที่เป้าหมาย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ในทุกภาคของประเทศ ให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและสังคม แหล่งจ้างงานและที่อยู่อาศัย และพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นและศักยภาพของเมือง โดยมีระบบบริหารจัดการเมืองที่มีประสิทธิภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับความต้องการของคนทุกกลุ่ม การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี และเป็นเมืองที่มีความยืดหยุ่น ซึ่งสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี โดยใช้ศักยภาพและโอกาสของแต่ละเมือง โดยมีการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมทั้ง

ให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง และการผลักดันการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะในพื้นที่ที่มีความพร้อมในการพัฒนา โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองนำอยู่อย่างอัจฉริยะ มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๔.๒.๑ พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค

๔.๒.๒ กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ

๔.๒.๓ จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัยให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต

๔.๒.๔ ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด

๔.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

- ๔.๔.๑ จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมรวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ
- ๔.๔.๒ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน
- ๔.๔.๔ ส่งเสริมรักษา อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
- ๔.๔.๕ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ดังนี้

๑) แผนย่อย การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองตามแผนผังภูมินิเวศให้เป็นเมืองที่มีความน่าอยู่สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป็นที่อยู่อาศัย ลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ทุกกลุ่ม โดยแบ่งการพัฒนาเมืองออกเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่ (๑) เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ซึ่งเน้นพัฒนาศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคให้มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเทียบเท่าเมืองขนาดใหญ่ในระดับนานาชาติ มีความน่าอยู่ และมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเมือง และ (๒) เมืองในจังหวัดเป้าหมาย ซึ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมทั่วถึงและได้มาตรฐาน เพื่อส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการบริการสำหรับพื้นที่โดยรอบ ก่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ

เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและเมืองในจังหวัดเป้าหมาย เน้นกรอบการเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม ที่มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง โดยยังคงรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยเฉพาะศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่เฉพาะเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ในเขตเมือง เช่น เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยนำแนวคิดการพัฒนาเมืองสมัยใหม่มาใช้ เช่น หลักการออกแบบเพื่อทุกคน หลักการเมืองกระชับ การเติบโตสีเขียว และแผนผังภูมินิเวศ เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญจากเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจไปยังพื้นที่โดยรอบ

๒) แผนย่อย การพัฒนาเมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน จัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีการวิเคราะห์ เชื่อมโยงจัดการ สำหรับสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่ด้วยแผนผังภูมินิเวศทั้งในระดับประเทศ จังหวัด และชุมชน จัดทำแผนผังภูมินิเวศโดยคำนึงถึงศักยภาพโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน การจัดทำผังพื้นที่อุตสาหกรรมที่เหมาะสม ผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน และสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่ายที่ประกอบด้วยภาคีสำคัญตามบริบทของพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงการพัฒนาร่วมกันในทุกระดับทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงพัฒนาและส่งเสริมกลไกการให้บริการของระบบนิเวศ และการส่งเสริมรักษา อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ จึงมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมิโนเวคเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้ง ผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี และเพื่อให้ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง โดยการพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อลดความแออัดของประชากรในกรุงเทพฯ และภาคกลาง กระจายความเจริญออกไปยังพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองและพื้นที่ตามแผนผังภูมิโนเวค เพื่อเป็นฐานการพัฒนาพื้นที่และเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ โดยเฉพาะศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่เฉพาะเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ในเขตเมือง เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เขตนวัตกรรม พื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรม พื้นที่ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่น รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นศูนย์กลางความเจริญในการกระจายความเจริญไปยังพื้นที่โดยรอบ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยนำแนวคิดการพัฒนาพื้นที่ที่ทันสมัยและแผนผังภูมิโนเวคมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน พัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนา

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๖๐๐๐๑	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๓.๖	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๔	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๖๐๐๐๒	ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มี แผนผังภูมินิเวศ เพื่อ เป็นกรอบในการพัฒนา เมื่อนำอยู่ ชนบท มั่นคง เกษตรยั่งยืน และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้ง ผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี	แผนผังภูมินิเวศ ระดับภาค (ผัง ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๒
๐๖๐๐๐๓	ช่องว่างความเหลื่อมล้ำ ระหว่างพื้นที่ลดลง	อัตราการ เปลี่ยนแปลงของ ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดต่อ ประชากรเฉลี่ย ของจังหวัดร้อยละ ๒๐ แรกที่ต่ำที่สุด (ร้อยละต่อปี)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒.๓	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๒.๔	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๒.๕

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมื่อนำอยู่อัจฉริยะ

พื้นที่และเมื่อนำอยู่อัจฉริยะเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาในทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยในส่วนของพัฒนาเมืองจะพัฒนาเมืองในจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่เป็นเมื่อนำอยู่ในทุกภาคของประเทศ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ แหล่งจ้างงานและที่อยู่อาศัย และพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับความต้องการของคนทุกกลุ่ม รวมทั้งมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี และเป็นเมืองที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี โดยมีการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งผลักดันการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะต่อยอดจากการเป็นเมื่อนำอยู่ โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกมิติ อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจ การคมนาคมขนส่ง การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม การใช้ชีวิต การบริหารจัดการเมือง

๓.๑ แผนย่อย การพัฒนาเมื่อนำอยู่อัจฉริยะ

มีเป้าหมายเพื่อให้เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ผ่านการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีการพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้เป็นเมืองอัจฉริยะที่มีความน่าอยู่ และการพัฒนาเมืองในจังหวัดเป้าหมายให้เป็นเมื่อนำอยู่ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคมและการบริการให้กับพื้นที่โดยรอบ โดยเน้นการต่อยอดจากฐานเศรษฐกิจที่มีในพื้นที่ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงขึ้น เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะตามศักยภาพและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง และการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่มีคุณภาพได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย พื้นที่และเมื่อนำอยู่อัจฉริยะ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๖๐๑๐๑	เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ	อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕.๓	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕.๔	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕.๕
		อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๐.๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๐.๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๐.๕

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
		จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๕	ไม่น้อยกว่า ๑๕๕	ไม่น้อยกว่า ๒๐๕

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่อัจฉริยะที่สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัย ลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ทุกกลุ่ม และผลักดันการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในเมืองที่มีศักยภาพ ซึ่งมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาพัฒนาระบบบริหารจัดการเมืองในทุกมิติให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยแบ่งการพัฒนาเมืองออกเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่ ๑) **เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ** โดยพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาค ได้แก่ กรุงเทพฯ และปริมณฑล เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา เมืองในระยองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สงขลา และภูเก็ต ให้มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเทียบเท่าเมืองขนาดใหญ่ในระดับนานาชาติและมีความน่าอยู่ โดยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่มีระบบเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ เพื่อขยายขีดความสามารถในการให้บริการ และเพิ่มความสามารถในการรองรับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้ขยายตัวมากขึ้น และ ๒) **เมืองในจังหวัดเป้าหมาย** เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมทั่วถึงและได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการบริการสำหรับพื้นที่โดยรอบ เพื่อก่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ

กำหนดขนาดประชากรในพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อให้ภาครัฐสามารถดูแลการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างแหล่งจ้างงานในพื้นที่ จัดบริการที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึง และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการกำหนดทิศทางและบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างกว้างขวางเป็นรูปธรรม เน้นกรอบการเป็นเมืองที่มีความน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มโดยยังคงรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยเฉพาะศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่เฉพาะ เพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ในเขตเมือง เช่น เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เขตนวัตกรรม พื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยนำแนวคิดการพัฒนาเมืองสมัยใหม่มาใช้ เช่น หลักการออกแบบเพื่อทุกคน หลักการเมืองกระชับ การเติบโตสีเขียว แผนผังภูมินิเวศ และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญจากเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจไปยังพื้นที่โดยรอบ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) **พัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้เป็นเมืองอัจฉริยะที่มีความน่าอยู่** โดยพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล มีความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ ประกอบด้วย เมืองในกรุงเทพฯ และใน ๑๓ จังหวัดหลักในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ ปริมณฑล (สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม) เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา เมืองในระยองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี) สงขลา และภูเก็ต โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของพื้นที่ จัดทำแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่เฉพาะในเมือง เช่น เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พื้นที่อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และพื้นที่เปิดโล่ง ตามหลักการจัดทำแผนผัง ภูมิโนเวศและแนวคิดการพัฒนาเมืองสมัยใหม่ อาทิ การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ การพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ ซึ่งเน้นการเติบโตของเมืองแบบกระชับเพื่อลดปัญหาการกระจายตัวของเมืองอย่างไร้ทิศทาง มีการวางแผนการรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลัน ส่งเสริมให้เกิดเมืองที่ปรับตัวได้ ตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

(๒) พัฒนาระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่เพื่อให้เป็นระบบการสัญจรหลักของ ประชาชนในเมือง รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม สื่อสาร และดิจิทัลที่ทันสมัย เพื่อสร้าง บรรยากาศให้พร้อมต่อการลงทุนด้านนวัตกรรมและดิจิทัล และนำเทคโนโลยีมายกระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในเมือง

(๓) พัฒนาระบบเศรษฐกิจยุคดิจิทัลที่ส่งเสริมการพัฒนาเขตนวัตกรรม เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เหมาะสมกับการพัฒนานวัตกรรมและการสร้างวิสาหกิจรูปแบบใหม่ เพื่อให้ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ โดยประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนา และเพิ่มมูลค่าธุรกิจในพื้นที่

(๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมให้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิต และ ส่งเสริมศักยภาพของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ โดยพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย ด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรม ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ซึ่งสามารถแข่งขันได้ในระดับ นานาชาติ และมุ่งเน้นให้มีระบบบริการที่สามารถอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตของคนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเมือง เพื่อรองรับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

(๕) จัดระบบและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมืองให้เพียงพอต่อจำนวนประชากร มุ่งเน้น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และสนับสนุนพลังงานสะอาด มีระบบจัดการสิ่งแวดล้อม อาทิ ระบบ จัดการน้ำเสีย ขยะ และมลพิษที่ได้มาตรฐานและเพียงพอกับความต้องการในปัจจุบันและอนาคต ส่งเสริมการสร้างอาคารที่ได้มาตรฐานอาคารประหยัดพลังงานและสามารถป้องกันการเกิดปรากฏการณ์ เกาะความร้อนในเมือง รวมทั้งมีการพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒) พัฒนาเมืองในจังหวัดเป้าหมายให้เป็นเมืองน่าอยู่ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคมและการบริการให้กับพื้นที่โดยรอบ โดยเน้นการต่อยอดจากฐานเศรษฐกิจที่มีในพื้นที่ เพื่อให้เกิด การกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่โดยรอบ และสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมืองศูนย์กลางทาง เศรษฐกิจ โดยสร้างเครือข่ายการพัฒนาเศรษฐกิจระดับภาค ซึ่งการพัฒนาแบ่งตามภาคได้ดังนี้

ภาคเหนือ เน้นการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมและการเกษตรมูลค่าสูง และการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและโครงสร้าง พื้นฐานทางสังคมแก่พื้นที่โดยรอบ ประกอบด้วย ๖ จังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ เชียงราย พิจิตร โลก นครสวรรค์ น่าน ลำปาง และตาก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เน้นการพัฒนาการค้าและกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ การเกษตรมูลค่าสูง และการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม แก่พื้นที่โดยรอบ ประกอบด้วย ๘ จังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ มุกดาหาร หนองคาย อุดรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด สกลนคร และนครพนม

ภาคกลางและตะวันออก เน้นการพัฒนาและส่งเสริมการค้าและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีอยู่เดิม และการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมแก่พื้นที่โดยรอบ ประกอบด้วย ๖ จังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี สระบุรี ราชบุรี สระแก้ว และตราด

ภาคใต้ เน้นการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอุตสาหกรรมเกษตรครบวงจร และการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมแก่พื้นที่โดยรอบ ประกอบด้วย ๗ จังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ ยะลา ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช และนราธิวาส

โดยแนวทางการพัฒนามีดังนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเมืองในจังหวัดเป้าหมายตามความเหมาะสมของการใช้พื้นที่ของแต่ละเมือง จัดทำแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัย และพื้นที่เฉพาะในเมือง เช่น เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เขตนวัตกรรม พื้นที่อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และพื้นที่เปิดโล่งตามหลักการจัดทำแผนผังภูมิโนเวศ ให้สามารถให้บริการเมืองและพื้นที่โดยรอบ มีการวางแผนรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลัน และส่งเสริมให้เกิดเมืองที่ปรับตัวได้ตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

(๒) ยกระดับระบบโครงสร้างพื้นฐานเมืองในจังหวัดเป้าหมายให้ครอบคลุมได้มาตรฐาน โดยพัฒนาโครงข่ายถนนให้ทั่วถึง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อเป็นทางเลือกในการสัญจรให้กับประชาชนในพื้นที่ และระบบโทรคมนาคมและการสื่อสาร รวมถึงระบบไฟฟ้าและประปาให้เพียงพอต่อความต้องการในปัจจุบันและอนาคต

(๓) พัฒนาเศรษฐกิจโดยเน้นการต่อยอดจากพื้นฐานเศรษฐกิจที่มีในพื้นที่ อาทิ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมเกษตรครบวงจร การท่องเที่ยว เพื่อสร้างฐานเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ส่งเสริมการสร้างงานให้กับประชาชนในท้องถิ่น ลดการอพยพไปหางานทำต่างถิ่น และเป็นฐานเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่โดยรอบ

(๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของคนทุกกลุ่ม และสามารถส่งเสริมศักยภาพของประชาชนในเมืองและพื้นที่โดยรอบ

(๕) มีการวางแผนเพื่อสงวนและรักษาพื้นที่สีเขียวอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันการรุกรานพื้นที่สีเขียวจากการขยายตัวของเมืองในอนาคต และส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓) ผลักดันให้เกิดการพัฒนาเมืองในจังหวัดเป้าหมายให้เป็นเมืองอัจฉริยะตามศักยภาพและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมืองโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อยกระดับระบบบริหารจัดการเมืองในมิติต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจ การคมนาคมขนส่ง การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม การใช้ชีวิตและการบริหารจัดการเมือง โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เอกชน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

๔) จัดทำฐานข้อมูลด้านการพัฒนาเมือง จัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีการเชื่อมโยงการจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ทุกหน่วยงานสามารถใช้งานร่วมกัน เพื่อใช้ประโยชน์จากการพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ในการบริหารจัดการพื้นที่ และเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการเมือง โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เป็นผู้ตัดสินใจเลือกพื้นที่ที่จะมีการพัฒนา โดยเฉพาะศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่เฉพาะ เพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์ในเขตเมือง เช่น เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์

แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๕) **พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง** โดยศึกษากฎหมายและกฎระเบียบด้านการพัฒนาเมือง ระบบขนส่ง และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เพื่อปรับปรุงและจัดทำข้อเสนอกฎหมายและกฎระเบียบใหม่เพียงเท่าที่จำเป็น ให้เอื้อต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การพัฒนาธุรกิจรูปแบบใหม่ และการส่งเสริมการลงทุน ในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายโดยคำนึงถึงปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการภาครัฐและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองตั้งแต่ระดับฐานราก จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเมืองระดับท้องถิ่น และสร้างเครือข่ายการพัฒนาเมืองระหว่างเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศ

๓.๒ แผนย่อย การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน

มีเป้าหมายเพื่อให้เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และได้มาตรฐาน และความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม ผ่านการจัดทำฐานข้อมูลด้านการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์ที่ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกัน จัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงศักยภาพโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน โดยมีสัดส่วนของพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และพื้นที่อุตสาหกรรมที่เหมาะสม ให้ความรู้ ประชาชน และบูรณาการทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศในการอนุรักษ์และพัฒนาเมือง รวมถึงการรักษาพื้นที่สีเขียวในภาพรวมของประเทศ ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของประชาชน พัฒนาและส่งเสริมกลไกการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษา อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีมาตรการขดเชยและจุดใจด้านเศรษฐศาสตร์ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ป่า และส่งเสริมกลไกคาร์บอนเครดิตและกลไกการจ่ายค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการผลิตสินค้าและบริการ ตลอดจนสนับสนุนการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๖๐๒๐๑	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและได้มาตรฐาน	จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม)	ไม่น้อยกว่า ๓๐	ไม่น้อยกว่า ๖๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐
๐๖๐๒๐๒	ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม	พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๖ / ๑	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๖ / ๒	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๖ / ๒

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **จัดทำฐานข้อมูลด้านการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม อุตสาหกรรม เชนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์** ที่ทุกหน่วยงานใช้ได้ร่วมกัน ซึ่งเป็นระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีการวิเคราะห์ เชื่อมโยง และจัดการ สำหรับสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่ด้วยแผนผังภูมิโนเวศทั้งในระดับประเทศ จังหวัด และชุมชน ซึ่งกำหนดให้จังหวัดเป็นฐานในการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เป็นผู้เลือก และตัดสินใจในการจัดทำแผนผังต่าง ๆ อาทิ เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืนและปลอดภัย อุตสาหกรรม เชนิเวศ พื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและ ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๒) **จัดทำแผนผังภูมิโนเวศของพื้นที่อย่างยั่งยืน** โดยคำนึงถึงศักยภาพโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน โดยมีสัดส่วนของพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และพื้นที่อุตสาหกรรมที่เหมาะสม อาทิ เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืนและปลอดภัย อุตสาหกรรม เชนิเวศ และพื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทาง สถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่น

๓) **ให้ความรู้ ประสาน และบูรณาการทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศในการอนุรักษ์ และพัฒนาเมือง รวมถึงการรักษาพื้นที่สีเขียว** ในภาพรวมของประเทศ พื้นที่ระบบนิเวศและความหลากหลาย ทางชีวภาพในทุกระดับ ตลอดจนพัฒนาและเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการอนุรักษ์และพัฒนาเมือง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเมืองอื่น ๆ

๔) **ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย** เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของ ประชาชน รวมถึงโครงสร้างการบริหารจัดการเมืองที่มีประสิทธิภาพ

๕) **พัฒนาและส่งเสริมกลไกการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น อย่างยั่งยืน** โดยจัดให้มีมาตรการชดเชยและจูงใจด้านเศรษฐศาสตร์ ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ป่า และส่งเสริมกลไกคาร์บอนเครดิตและกลไกการจ่าย ค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ รวมทั้งจัดให้มีการสงวนรักษา อนุรักษ์ พื้นที่ สภาพแวดล้อมและ พื้นที่แหล่งธรรมชาติ แหล่งศิลปกรรม ในทุกมิติ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เพื่ออนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยการศึกษา สำรวจ วิจัย จัดทำ นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน ผัง สนับสนุนให้มีมาตรการควบคุมทางด้านกฎหมายและส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น พัฒนาระบบการสร้างองค์ความรู้ สร้างเครือข่ายโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๖) **ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์** ซึ่งใช้ทุนทาง วัฒนธรรม องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการผลิตสินค้าและบริการ และสนับสนุนการบริโภค ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๗-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๗-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๗-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	๗-๕
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๗-๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	๗-๖
๓.๑ แผนย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	๗-๖
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๗-๖
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๗-๗
๓.๒ แผนย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน	๗-๙
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๗-๑๐
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๗-๑๐
๓.๓ แผนย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล	๗-๑๑
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๗-๑๒
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๗-๑๒

ส่วนที่ ๑ บทนำ

โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม ระบบโลจิสติกส์ พลังงาน และดิจิทัล ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย รวมถึงยกระดับคุณภาพประชาชนทั้งในระดับครัวเรือน อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล จึงมีเป้าหมายเพื่อให้ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยดีขึ้น

แม้ว่าความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยได้รับการจัดอันดับที่ดีขึ้น สะท้อนได้จากสถานการณ์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัลของประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้น โดยในปี ๒๕๖๔ มีผลการจัดอันดับเป็นอันดับที่ ๔๓ ปรับดีขึ้นจากอันดับที่ ๔๔ จาก ๖๔ ประเทศ ในปี ๒๕๖๓ โดยปัจจัยย่อยสาธารณูปโภคพื้นฐานและปัจจัยย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ ที่มีการพัฒนาสูงขึ้นเล็กน้อย ส่งผลให้เกิดการปรับอันดับขึ้นของความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงมีประเด็นท้าทายของโครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านต้นทุนโลจิสติกส์และการขนส่งทางรางที่ต้องให้ความสำคัญในการลดต้นทุนเพื่อป้องกันต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นในด้านการขนส่งสินค้าและบริการราคาสินค้าอุปโภค บริโภค รวมถึงการส่งออกที่ราคาสูงขึ้น และความท้าทายของการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งที่ส่งผลต่อปริมาณการขนส่งทางรางของประเทศไทยที่ลดลง ซึ่งปริมาณการขนส่งทางรางที่เพิ่มขึ้นจะมีส่วนในการลดต้นทุนค่าขนส่งของประเทศ และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงานในภาคการขนส่งและการอุปโภคบริโภคของประเทศ รวมถึง ข้อจำกัดในด้านประสิทธิภาพในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลของคนไทย โดยประเด็นท้าทายด้านต้นทุนโลจิสติกส์และการขนส่งทางรางสะท้อนได้จากมูลค่าต้นทุนโลจิสติกส์ ในปี ๒๕๖๓ ลดลงจาก ๒,๒๒๖.๗ พันล้านบาทในปี ๒๕๖๒ เป็น ๒,๑๙๙.๓ พันล้านบาท (ลดลงร้อยละ ๑.๒) หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งยังมีมูลค่ายังอยู่ในระดับสูง และสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าภายในประเทศที่ลดลงจากร้อยละ ๑.๖๖ ในปี ๒๕๖๒ เป็นร้อยละ ๑.๔๐ ในปี ๒๕๖๓ ในขณะเดียวกัน ถึงแม้สถานการณ์การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้ามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ ๕๕.๒๖ ในปี ๒๕๖๓ ลดลงจากปี ๒๕๖๑ ที่มีร้อยละ ๕๖.๘๗ แต่ประเทศไทยยังมีการพึ่งพาแหล่งเชื้อเพลิงจากก๊าซธรรมชาติในการผลิตพลังงานไฟฟ้าในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสี่ยงและความไม่มั่นคงต่อการให้บริการด้านพลังงานของประเทศ และความท้าทายด้านดิจิทัล พิจารณาจากความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่ถึงแม้ในปี ๒๕๖๓ มีครัวเรือนที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๒ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดจำนวน ๒๒.๓๑๖ ล้านครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๖๘.๘ เป็นการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายเคลื่อนที่ แสดงให้เห็นว่าครัวเรือนอาจจะมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูงและก่อให้เกิดข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จากประเด็นความท้าทายดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยที่ยังคงต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และระบบปฏิบัติการอัตโนมัติเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความยืดหยุ่นในการปรับสภาพของโครงสร้างพื้นฐานในกิจกรรมทางเศรษฐกิจช่วยลดต้นทุนการผลิตและบริการที่แข่งขันได้ในระดับสากล สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงกับภูมิภาคอย่างเป็นระบบ และปรับตัวได้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในอนาคต ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อาทิ การประยุกต์ใช้

ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการโลจิสติกส์ และการใช้งานประโยชน์ของโครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องเพื่อบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การขับเคลื่อนการอนุรักษ์พลังงานที่สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการส่งเสริมความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ รวมถึงการลดการนำเข้าจากต่างประเทศ และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมทุกด้านของประเทศไทย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ พลังงานและดิจิทัล เพื่อรองรับและสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถในการพัฒนาระดับขีดความสามารถด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- ๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- ๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
  - ๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์
  - ๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์
- ๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก
  - ๔.๔.๑ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ
  - ๔.๔.๒ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
  - ๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ
  - ๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่
  - ๔.๔.๕ รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
  - ๔.๓.๓ มุ่งเป้าการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน

๔.๕ พัฒนความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๓ พัฒนความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล กำหนดแผนย่อยไว้ ๓ แผนย่อย ดังนี้

๑) **โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์** ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบขนส่งทางรางให้เป็นโครงข่ายหลักในการขนส่งของประเทศและรองรับการเชื่อมโยงกับการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและศูนย์บริการโลจิสติกส์ในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการและการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ที่มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น ตลอดจนการพัฒนาระดับศักยภาพของผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของประเทศ เพื่อให้สามารถสนับสนุนการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบอย่างไร้รอยต่อและสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ เขตกรรม ท้องเที่ยวและอุตสาหกรรมของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศในระดับที่แข่งขันได้ พัฒนาให้เกิดการใช้พลังงานในภาคขนส่งที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งเมืองหลักในภูมิภาค เพื่อสนับสนุนการกระจายความเจริญและการสร้างศูนย์เศรษฐกิจใหม่ พร้อมทั้งพัฒนาการเชื่อมโยงระบบการคมนาคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงการพัฒนาและบูรณาการระบบฐานข้อมูลการเดินทางและขนส่งทุกรูปแบบ เพื่อนำไปสู่การควบคุมสั่งการและบริหารจัดการจราจรอัจฉริยะทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ ตลอดจนการปฏิรูปองค์การปรับโครงสร้างการกำกับดูแล และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อการพัฒนามาตรฐานและระบบโลจิสติกส์ของประเทศให้มีมาตรฐานในระดับสากล

๒) **โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน** โดยจัดหาพลังงานและระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานให้มีความมั่นคง ทันท่วงที รองรับความต้องการใช้พลังงานของประเทศและมีการกระจายชนิดของเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีปัจจัยแวดล้อม และสร้างแรงจูงใจ เพื่อสนับสนุนการจัดหาแหล่งพลังงานใหม่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการบริหารจัดการพลังงานอัจฉริยะ เพื่อนำไปสู่การผลิตและการใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพ มีเสถียรภาพ และทันกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้านพลังงานในอนาคต รวมทั้งเพื่อรองรับการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนในสัดส่วนที่สูงขึ้นตามศักยภาพของแหล่งเชื้อเพลิงในพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาระบบกำกับดูแลด้านพลังงานให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม รวมทั้งเป็นกลไกในการสนับสนุนให้เกิดการนำเทคโนโลยีและการพัฒนาธุรกิจพลังงานรูปแบบใหม่ พร้อมทั้งปรับโครงสร้างราคาพลังงานให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงและสามารถจูงใจให้มีการใช้พลังงานในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารจัดการพลังงานของประเทศ และสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๓) **โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล** พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ทั้งในส่วนโครงข่ายสื่อสารหลักภายในประเทศและระหว่างประเทศให้สามารถบริการได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้านดิจิทัล สนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ นำไปสู่การยกระดับเศรษฐกิจของประเทศและการเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียนในอนาคต สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการการใช้งานโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านดิจิทัลร่วมกัน รวมทั้งสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบนิเวศ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล

ที่มีศักยภาพและเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคตสำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ตลอดจนกำหนดมาตรการ
แนวปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิและข้อมูลส่วนบุคคล จัดให้มีมาตรการเฝ้าระวังและรับมือภัยคุกคามไซเบอร์
ที่เหมาะสมและสอดคล้องตามมาตรฐานสากล เพื่อรองรับการเติบโตของการทำงานเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถือเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากจะช่วยให้เกิดการพัฒนาต่อยอดจากฐานทรัพยากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาค ยกระดับผลิตภาพของภาคการผลิตและบริการ ลดต้นทุนการผลิตและบริการที่แข่งขันได้ในระดับสากล สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคและภูมิภาคอย่างเป็นระบบ รวมถึงช่วยสร้างบรรยากาศทางเศรษฐกิจของประเทศที่เหมาะสมแก่การค้า การลงทุน ตลอดจนสามารถรองรับการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติและปรับตัวได้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในอนาคต อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานของประเทศสามารถสนับสนุนการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงที่มีความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐควบคู่ไปด้วย

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๗๐๐๐๑	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๓๘	ไม่เกิน ๓๑	ไม่เกิน ๒๕

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) จะเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเตรียมความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเข้มแข็ง เอื้ออำนวยต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การพัฒนาในทุก ๆ ด้านของประเทศ โดยมุ่งเน้นการขยายขีดความสามารถ พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ พลังงาน ดิจิทัล เพื่อยกระดับผลิตภาพของภาคการผลิตและบริการ ลดต้นทุนการผลิตและบริการที่แข่งขันได้ในระดับสากล สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคและภูมิภาคอย่างเป็นระบบ รวมถึงพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้สามารถรองรับการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติและปรับตัวได้ทันกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในอนาคต รวมทั้งรูปแบบการเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน การค้า ตลอดจนมาตรการกีดกันทางการค้าใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงที่มีความสามารถในการแข่งขัน

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย ๓ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

มีเป้าหมายเพื่อให้ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง เพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยให้ดีขึ้น รวมถึงการเพิ่มปริมาณการขนส่งสินค้าทางราง การเพิ่มปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองให้เพิ่มขึ้น และการลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ผ่านการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ที่สามารถสนับสนุนการเดินทางและการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบอย่างไร้รอยต่อ รวมทั้งสามารถสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเมืองและพื้นที่พิเศษพื้นที่เกษตรกรรม ท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและทำให้เกิดการใช้พลังงานในภาคขนส่งที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทำให้ต้นทุนระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ในระดับสากล

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๗๐๑๐๑	ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง	สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	น้อยกว่า ๑๑	น้อยกว่า ๑๐	น้อยกว่า ๙

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๗๐๑๐๒	ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๒๕ / ไม่น้อยกว่า ๓.๖๐	ไม่น้อยกว่า ๒๐ / ไม่น้อยกว่า ๓.๗๐	ไม่น้อยกว่า ๒๐ / ไม่น้อยกว่า ๓.๘๐
๐๗๐๑๐๓	การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น	สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๗	ไม่น้อยกว่า ๘	ไม่น้อยกว่า ๑๐
๐๗๐๑๐๔	การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ใน (๑) กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และ (๒) เมืองหลักในภูมิภาค* (เฉลี่ยร้อยละ)	(๑) ไม่น้อยกว่า ๔๐ และ (๒) ไม่น้อยกว่า ๑๐	(๑) ไม่น้อยกว่า ๕๐ และ (๒) ไม่น้อยกว่า ๒๐	(๑) ไม่น้อยกว่า ๖๐ และ (๒) ไม่น้อยกว่า ๒๐
๐๗๐๑๐๕	ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง	อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน (คนต่อประชากร ๑ แสนคน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๑๒	ไม่เกิน ๘	ไม่เกิน ๕

หมายเหตุ : * เมืองหลักในภูมิภาค ระหว่างปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ได้แก่ เชียงใหม่ นครราชสีมา และ ภูเก็ต
เมืองหลักในภูมิภาค ระหว่างปี ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ ได้แก่ เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต เชียงราย
อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี และ พระนครศรีอยุธยา
เมืองหลักในภูมิภาค ระหว่างปี ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ ได้แก่ เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต เชียงราย
อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี และ พระนครศรีอยุธยา

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) การขนส่งทางราง เร่งพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายทางรถไฟขนาด ๑ เมตรและรถไฟความเร็วสูง รวมทั้งเพิ่มศักยภาพการขนส่งทางรางด้วยการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก รถจักรและล้อเลื่อนที่สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีระบบรถไฟในอนาคต เพื่อให้เป็นโครงข่ายการเดินทางและขนส่งหลักของ

ประเทศที่สอดคล้องกับความต้องการเดินทางและขนส่งสินค้า การพัฒนาเมืองและพื้นที่พิเศษ พื้นที่เกษตรกรรม ท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพิ่มบทบาทภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อลดต้นทุน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของระบบขนส่งทางราง

๒) การขนส่งทางน้ำ ส่งเสริมการพัฒนาท่าเรือ บำรุงรักษาร่องน้ำ บูรณาการการบริหารจัดการและการตลาดเพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ท่าเรือทั้งชายฝั่งและท่าเรือแม่น้ำในภูมิภาคที่มีอยู่ในปัจจุบันและยกระดับให้เป็นจุดนำเข้า-ส่งออกสินค้าของกลุ่มประเทศกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา เวียดนาม และเพิ่มท่าเรือสนับสนุนให้กับท่าเรือหลักของประเทศโดยเฉพาะท่าเรือแหลมฉบัง พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่หลังท่าเรือ โดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดหาเครื่องจักรและอุปกรณ์ รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทการค้าระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับมาตรฐานการให้บริการที่ทัดเทียมกับท่าเรือชั้นนำในภูมิภาคและสอดคล้องกับสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

๓) การขนส่งทางอากาศ ส่งเสริมการพัฒนาท่าอากาศยานหลักของประเทศ และขยายขีดความสามารถของระบบท่าอากาศยานภูมิภาคต่าง ๆ ให้สามารถรองรับปริมาณความต้องการเดินทางและขนส่งสินค้าทางอากาศระหว่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการท่าอากาศยานเพื่อรักษาคุณภาพความปลอดภัย ความพร้อมของอุปกรณ์ การอำนวยความสะดวกต่อผู้โดยสารและสินค้า และการเผชิญเหตุฉุกเฉินให้ได้มาตรฐานสากลและสอดคล้องกับสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการห้วงอากาศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการจราจรทางอากาศ

๔) การขนส่งทางถนน พัฒนาโครงข่ายถนนเพื่อรองรับปริมาณความต้องการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างพื้นที่บริเวณด้านการค้าและประตูกการค้าหลักตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ พัฒนาโครงข่ายถนนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองและพื้นที่พิเศษ พื้นที่เกษตรกรรม ท่องเที่ยว อุตสาหกรรม และเชื่อมต่อกัน ระบบการขนส่งรูปแบบอื่น และบำรุงรักษาโครงข่ายถนนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีคุณภาพ สามารถทำหน้าที่เป็นระบบเสริมเพื่อเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งไปยังโครงข่ายการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ รวมทั้งสนับสนุนการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ในเขตเมือง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางข้าม ทางเท้า และทางจักรยาน เพื่อสร้างมาตรฐานและคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนผู้ใช้บริการ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ใช้ยานพาหนะที่ใช้พลังงานสะอาดและมีประสิทธิภาพการใช้พลังงานสูง รวมทั้งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอขวดและจุดอันตรายเพื่อเพิ่มความปลอดภัยและลดความสูญเสียจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนน

๕) ระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งเมืองหลักในภูมิภาคและพื้นที่พิเศษ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานีเพื่อรองรับการเดินทางของคนทุกกลุ่ม และยกระดับการพัฒนาสถานีให้เป็นศูนย์กลางการเดินทางของพื้นที่ภายใต้แนวคิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีขนส่งมวลชน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการใช้โครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วมและบัตรโดยสารร่วมในระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเดินทางจากรถส่วนบุคคลมาใช้ระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มขึ้น

๖) พัฒนาและบูรณาการการเดินทางและขนส่งทุกรูปแบบและฐานข้อมูล เพื่อนำไปสู่การควบคุมสั่งการและบริหารจัดการจราจรอัจฉริยะทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาระบบ

เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมด้านคมนาคม เพื่อให้ประชาชนผู้ให้บริการสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนค่าใช้จ่ายและระยะเวลาที่ใช้การเดินทางและขนส่งสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) **พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและศูนย์บริการโลจิสติกส์ในรูปแบบต่าง ๆ** ที่สอดคล้องกับความต้องการการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบอย่างไร้รอยต่อและสอดคล้องกับรูปแบบการค้าระหว่างประเทศในอนาคต นำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการทั้งในส่วนของการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการโลจิสติกส์และการให้บริการโลจิสติกส์ อาทิ ระบบการบริหารจัดการขนส่ง ระบบการตรวจสอบรถเที่ยวเปล่า การพัฒนาความร่วมมือด้านการขนส่งข้ามพรมแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนพัฒนาระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

๔) **เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์ตลอดโซ่อุปทานทั้งภาคเกษตรภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ** ให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนการยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการสร้างประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าและบริการ และมีการดำเนินกิจกรรมด้านโลจิสติกส์ที่มีความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันด้วยการลดต้นทุนเพิ่มผลิตภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

๕) **ยกระดับผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของประเทศ** โดยการยกระดับประสิทธิภาพและสร้างมาตรฐานการให้บริการโลจิสติกส์เทียบเคียงผู้ให้บริการโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานสากลและแข่งขันได้ ส่งเสริมผู้ให้บริการโลจิสติกส์สู่การให้บริการแบบครบวงจร รวมทั้งสร้างมาตรฐานการขนส่งสินค้าและการประกันภัย พัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการโลจิสติกส์ บุคลากรเฉพาะทางและการพัฒนาระบบฐานข้อมูล พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาผู้ให้บริการโลจิสติกส์และบริการที่เกี่ยวข้องให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์และเชื่อมต่อกับเครือข่ายโลจิสติกส์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก

๑๐) **สนับสนุนให้เกิดการวิจัยพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ที่ทันสมัยภายในประเทศ** เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยการสร้างนวัตกรรมจากการวิจัย พัฒนา และรับการถ่ายทอดและต่อยอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการขนส่งและโลจิสติกส์ เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าและเครื่องกล แบตเตอรี่ รถไฟฟ้า รถจักรและล้อเลื่อน เป็นต้น รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการกระบวนการขนส่งและระบบโลจิสติกส์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการในรูปแบบการจัดส่งขั้นสุดท้าย เช่น การใช้อากาศยานไร้คนขับ การใช้หุ่นยนต์ในการขนส่งสินค้า เป็นต้น

๑๑) **ปฏิรูปองค์กรและปรับโครงสร้างการกำกับดูแลและการบริหารจัดการ** โดยแยกบทบาทและภารกิจของหน่วยงานระดับนโยบาย หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยปฏิบัติที่ชัดเจน พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของประเทศให้มีมาตรฐานในระดับสากล

๓.๒ แผนย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

มีเป้าหมายเพื่อให้การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศให้เพิ่มขึ้น และการปรับปรุงและพัฒนา

ระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานให้มีความมั่นคงในระดับที่เหมาะสม มีการกระจายชนิดของเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า ส่งเสริมพลังงานทดแทน และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำกับดูแลกลไกตลาดพลังงานให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม เพื่อสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๗๐๒๐๑	กา ร ใช้ ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง	สัดส่วนของการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่เกิน ๖๐	ไม่เกิน ๕๐	ไม่เกิน ๕๐
๐๗๐๒๐๒	การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนของการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ ต่อ การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (เฉลี่ยร้อยละ)	อยู่ระหว่าง ๑๙-๒๒	อยู่ระหว่าง ๒๓-๒๕	อยู่ระหว่าง ๒๖-๓๐
๐๗๐๒๐๓	ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (พัน ตัน เทียบ เท่า น้ำมันดิบ/พันล้านบาท ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๖.๘๕	ไม่เกิน ๖.๔๐	ไม่เกิน ๕.๙๘
๐๗๐๒๐๔	การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด	จำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา/โครงการนำร่อง / โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะ (แผนงาน/โครงการ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๓	ไม่น้อยกว่า ๓	ไม่น้อยกว่า ๕

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) จัดหาพลังงานและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานทั้งระบบให้มีความมั่นคงในระดับที่เหมาะสม ทันสมัย สามารถรองรับความต้องการใช้พลังงานตามการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี มีการกระจายชนิดของเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า

๒) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยี ปักจ้ยแวดล้อม และสร้างแรงจูงใจ เพื่อสนับสนุนการจัดหาแหล่งพลังงานใหม่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการบริหารจัดการพลังงานอัจฉริยะ เพื่อนำไปสู่การผลิตและการใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพ มีเสถียรภาพ และทันกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้านพลังงานในอนาคต

๓) สนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนทั้งพลังงานไฟฟ้า พลังงานความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพตามศักยภาพของแหล่งเชื้อเพลิงในพื้นที่ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการผลิตและใช้พลังงานทดแทนอย่างเพียงพอ โดยคำนึงถึงต้นทุนค่าพลังงานที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ใช้ไฟฟ้าสามารถลงทุนผลิตไฟฟ้าใช้ตัวเอง และขายไฟฟ้าส่วนเกินเข้าสู่ระบบได้ โดยไม่กระทบราคาซื้อขายและเงื่อนไขอื่น ๆ ในทางลบต่อผู้ใช้ไฟฟ้ารายอื่น ๆ และต่อระบบไฟฟ้าโดยรวม รวมทั้งปรับปรุงการกำกับดูแลให้สามารถควบคุมและตรวจสอบการผลิตและใช้ไฟฟ้าได้แบบเรียลไทม์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการและการวางแผนระบบไฟฟ้าของประเทศ

๔) ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพลังงานทดแทนและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะระบบการกักเก็บพลังงาน และระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ และการนำมาใช้เพื่อให้สามารถผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนได้ในสัดส่วนที่สูงขึ้น และการผลิตไฟฟ้าที่มีการกระจายศูนย์มากขึ้น

๕) สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ ภาคขนส่ง และภาคครัวเรือน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้พลังงานโดยมุ่งให้เกิดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

๖) พัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบการกำกับดูแลให้ส่งเสริมการแข่งขันในกิจการพลังงาน สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป และส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรหรือโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๓.๓ แผนย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การแพร่ภาพกระจายเสียง พื้นที่ทดลองทดสอบรองรับการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล บุคลากรดิจิทัล รวมถึงกฎหมาย กฎระเบียบ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ให้มีเสถียรภาพ ทันสมัย ครอบคลุมทุกพื้นที่และสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการติดต่อสื่อสาร การเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ การค้าและพาณิชย์ การบริการภาครัฐและเอกชนที่สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้านดิจิทัลในอนาคต สนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศและนำไปสู่การยกระดับเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียนในอนาคต

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๗๐๓๐๑	ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น	อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐ / ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๒๑	ไม่น้อยกว่า ๒๕.๕	ไม่น้อยกว่า ๓๐

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลทั้งในส่วน of โครงข่ายสื่อสารหลักภายในประเทศ และโครงข่ายบรอดแบนด์ความเร็วสูง ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ มีเสถียรภาพและสอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้านดิจิทัลและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการการใช้งานโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านดิจิทัล พร้อมทั้งกำหนดรูปแบบสถาปัตยกรรมโครงข่ายให้สามารถเชื่อมต่อถึงกันได้ ในลักษณะโครงข่ายเชื่อมต่อแบบเปิด ให้เป็นโครงข่ายเดียวสามารถให้บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมการแข่งขันในตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่ในส่วนบริการปลายทางทั้งแบบใช้สายและแบบไร้สาย

๒) ส่งเสริมให้มีการลงทุนและร่วมใช้ทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ทั้งในส่วน of ภาคพื้นดิน เคเบิลใต้น้ำและระบบดาวเทียมสำหรับการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีความจุเพียงพอและมีระบบโครงข่ายสำรองเพื่อให้สามารถบริการสื่อสารระหว่างประเทศได้อย่างต่อเนื่อง มีเสถียรภาพ และสอดคล้องกับแนวโน้มความต้องการใช้งานทั้งภายในประเทศและของ ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอย่างเสรีและเป็นธรรม

๓) สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบนิเวศ ทั้งในส่วน of โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ที่ได้มาตรฐานสากล บุคลากรดิจิทัล สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแหล่งบ่มเพาะธุรกิจและดึงดูดการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีศักยภาพและเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคตสำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศ

๔) กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติสำหรับผู้ให้บริการในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับบริการ เช่น แนวปฏิบัติในการใช้งานโมบายคอมเมอร์ชหรือสมาร์ทโฟน แนวปฏิบัติในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น เพื่อรองรับการเติบโตของการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต ตลอดจนจัดให้มีมาตรการเฝ้าระวังและรับมือภัยคุกคามไซเบอร์ที่เหมาะสมและสอดคล้องตามมาตรฐานสากลโดยเฉพาะการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวด เช่น โครงสร้างพื้นฐานทางไฟฟ้า โครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน เป็นต้น เพื่อให้มีความมั่นคงปลอดภัยเพียงพอต่อการค้าและการลงทุน การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลภัยคุกคามไซเบอร์

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อมยุคใหม่
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๘-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๘-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๘-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	๘-๕
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๘-๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	๘-๖
๓.๑ แผนย่อยการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ	๘-๖
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๘-๖
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๘-๗
๓.๒ แผนย่อยการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน	๘-๗
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๘-๘
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๘-๘
๓.๓ แผนย่อยการสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด	๘-๙
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๘-๙
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๘-๙
๓.๔ แผนย่อยการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	๘-๑๐
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๘-๑๑
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๘-๑๑

ส่วนที่ ๑

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งในมิติของการสร้างรายได้เป็นแหล่งการจ้างงานที่สำคัญ รวมถึงยังมีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่** จึงมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

สถานการณ์ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ สะท้อนได้จากสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของไทยอยู่ที่ ร้อยละ ๓๑.๒ ในปี ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๒.๐ ในปี ๒๕๖๔ ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงจำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สะท้อนถึงผลิตภาพของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่า ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ มีอัตราเพิ่มเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๐.๕๗ ต่อปี ซึ่งธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยที่มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมประมาณ ๑ ใน ๓ ของผลิตภัณฑ์รวม ที่มีการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เฉลี่ยร้อยละ ๒.๕๐ ในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา และหากพิจารณาความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยมีอันดับลดลงมากอยู่ในอันดับที่ ๒๑ จากอันดับที่ ๕ ในปี ๒๕๖๓ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่พึ่งพาการส่งออกเป็นรายได้หลักในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ในปี ๒๕๖๔ จากการประเมินของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการ พบว่าการส่งออกสินค้าและบริการของไทยหดตัวลง ร้อยละ ๖.๐๑ และร้อยละ ๖๑.๕๗ ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ส่งผลให้ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้รับผลกระทบต่อการประกอบกิจการและรายได้ของภาคธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ รวมถึงการขาดสภาพคล่องทางการเงิน และไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนในการดำเนินธุรกิจประกอบกับระบบนิเวศต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยังไม่เอื้อต่อการดำเนินการเท่าที่ควร อาทิ การอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ กฎระเบียบต่าง ๆ และขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสะท้อนถึงความท้าทายในการยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ผ่านการเริ่มต้นจัดตั้งวิสาหกิจเป็นหมวดหมู่สำคัญการสร้างโอกาสในการเติบโตของธุรกิจต่อไป อาทิ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน จัดหาแหล่งเงินทุนและพัฒนาช่องทาง การเข้าถึงแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่ ๆ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยง การพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ และการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจผ่านการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบ รวมถึงการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศในการส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน ตลอดจนการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการสนับสนุน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา ขับเคลื่อน และการขยายตัวเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อสร้างผู้ประกอบการยุคใหม่ให้มีทักษะพื้นฐานทางธุรกิจ รวมถึงการส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยสู่การแข่งขันในระดับเวทีโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืนต่อไป

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- ๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๔.๑ เกษตรสร้างมูลค่า
  - ๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ
- ๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
  - ๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ
  - ๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร
  - ๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์
  - ๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์
  - ๔.๒.๕ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ
- ๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว
  - ๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

- ๔.๓.๒ ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ
- ๔.๓.๓ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย
- ๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ
- ๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค
- ๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก
  - ๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่
- ๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่
  - ๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ
  - ๔.๕.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน
  - ๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด
  - ๔.๕.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล
  - ๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
  - ๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน
- ๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
  - ๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑
- ๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย
  - ๔.๔.๒ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ
  - ๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
  - ๔.๑.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
- ๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
  - ๔.๒.๖ การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่
- ๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง
  - ๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
  - ๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค

๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยี
ดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

**แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๘)
ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่** กำหนดแผนย่อยไว้ ๔ แผนย่อย ดังนี้

๑) การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ผ่านการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลาย ของแรงงานโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี และพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับให้มีจิตวิญญาณของการ เป็นผู้ประกอบการ ขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์และทุนทางวัฒนธรรมในการ พัฒนาเพิ่มมูลค่าธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการ

๒) การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน จัดหาแหล่งเงินทุนและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงแหล่ง เงินทุนรูปแบบใหม่ ๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สิน ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบ การรู้จักลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุน ที่เหมาะสม

๓) การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ผ่านการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และตราสินค้าที่เด่นชัด ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างโอกาส ให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น มีแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มี ศักยภาพสำหรับสินค้าและบริการของไทย สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนสร้างความพร้อมของผู้ประกอบการสำหรับการออกไปลงทุน ในต่างประเทศ

๔) การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่ พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ผ่านการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัย และพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาด และนวัตกรรมให้เป็นระบบที่เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการสร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ รวมถึงสร้างความ ร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศในการส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน ยกกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และการพัฒนานวัตกรรมและประยุกต์ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ จึงมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ผ่านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในบริบทปัจจุบันที่ต้องสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” ที่ก้าวหน้าและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ โดยวางการปรับบทบาทภาครัฐให้เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินและฐานข้อมูลที่ทันสมัย เสริมสร้างศักยภาพในการขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศและพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของธุรกิจใหม่ ๆ ในอนาคต

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๘๐๐๐๑	ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๔๐	ไม่น้อยกว่า ๔๕	ไม่น้อยกว่า ๕๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

ผู้ประกอบการยุคใหม่ คือ ผู้ประกอบการที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีอัตลักษณ์ชัดเจน มีความสามารถในการแข่งขันและมีนวัตกรรมในการสร้างรูปแบบธุรกิจ นวัตกรรมของสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในกระบวนการผลิตสินค้าและการให้บริการ ตลอดจนมีทักษะในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลเพื่อการดำเนินธุรกิจ และมีความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ อันครอบคลุมถึงผู้ประกอบการทุกระดับ รวมถึงวิสาหกิจรูปแบบต่าง ๆ ทั้งวิสาหกิจระยะเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม และเกษตรกรทั้งรายเดิมและรายใหม่ที่ต้องการขยายกิจกรรมหรือธุรกิจ โดยมี ๔ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

มีเป้าหมายเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น ผ่านการให้ความสำคัญกับการวางรากฐานระบบการศึกษาให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน และพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาเพิ่มมูลค่าธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการ

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๘๐๑๐๑	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๑๕	ไม่น้อยกว่า ๒๕	ไม่น้อยกว่า ๓๕
๐๘๐๑๐๒	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๓๐	ไม่เกิน ๒๕	ไม่เกิน ๒๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ โดยวางรากฐานการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลและธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต

๒) สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์และทุนทางวัฒนธรรมในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ การขยายช่องทางการตลาด การสร้างตราสินค้าให้เป็นที่ยอมรับ และการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการปรับตัวสู่ธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ พัฒนาผู้ประกอบการให้มีทักษะในการวิเคราะห์และมองการณ์ไกลด้านการจัดการฐานข้อมูล สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ รวมถึงคำนึงถึงการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการวางแผนธุรกิจ ส่งเสริมการใช้ระบบประกันความเสี่ยงภัยของสินค้าและบริการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล

๓) พัฒนาวិสาหกิจเริ่มต้น โดยการส่งเสริมให้ต่อยอดแนวความคิด สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจ และใช้ประโยชน์จากเขตพื้นที่นวัตกรรมในประเทศไทย รวมทั้งสนับสนุนการให้สิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการดึงดูดแรงงานและบุคลากรคุณภาพ

๔) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปรับปรุงรูปแบบธุรกิจใหม่ โดยให้สิทธิประโยชน์เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับวิถีการดำเนินธุรกิจตลอดกระบวนการมากขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ลดต้นทุน และรองรับการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภค รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจและการตลาด ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค และสามารถเชื่อมโยงการผลิตกับผู้ประกอบการรายใหญ่

๕) ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศให้เข้มแข็ง ผู้ประกอบการสามารถเกื้อหนุนและเชื่อมโยงกันทั้งในแนวตั้งและแนวนอน รวมทั้งพัฒนาระบบและกลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่า เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดที่สูงขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิต การขนส่งและโลจิสติกส์ และพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกลุ่มของตนให้ดียิ่งขึ้น

๓.๒ แผนย่อย การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

มีเป้าหมายเพื่อให้สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น และมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น ผ่านการให้ความสำคัญกับการจัดหาแหล่งเงินทุน และพัฒนาช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่ ๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๘๐๒๐๑	สินเชื่อธุรกิจ รายใหม่ที่ไม่ใช่ รายใหญ่เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัว สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ ที่ไม่ใช่รายใหญ่ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐
๐๘๐๒๐๒	มูลค่าการระดม ทุนผ่านตลาด ทุนของกิจการที่ เริ่มตั้งต้นและ วิสาหกิจขนาด กลางและขนาด ย่อมเพิ่มขึ้น	อัตรามูลค่าการ ระดมทุนผ่านตลาด ทุนของกิจการ ที่เริ่มตั้งต้นและ วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๑๒	ไม่น้อยกว่า ๑๔	ไม่น้อยกว่า ๑๖

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการจัดหาแหล่งเงินทุนและพัฒนาช่องทางเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นนวัตกรรมรูปแบบใหม่ ๆ ครอบคลุมวงจรธุรกิจที่มีความหลากหลายและน่าเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อม และกฎหมายที่เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่ ๆ และบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแพลตฟอร์มการเข้าถึงบริการทางการเงินของประเทศ

๒) พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง เพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม อาทิ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๓) พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจในการขอสินเชื่อของผู้ประกอบการ รวมถึงการพัฒนากลไกการประเมินจัดอันดับเทคโนโลยีไทย ที่มีความเสถียรและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

๔) พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งด้านการเงินและที่ไม่ใช่การเงิน เพื่อเป็นข้อมูลบ่งชี้สถานะ และประวัติด้านเครดิตประกอบการพิจารณาของสถาบันการเงินหรือตลาดทุน

๕) สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงบริการทางการเงิน ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และบริการทางการเงินที่เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนการให้ความรู้ในการเข้าถึงบริการทางการเงินและสร้างวินัยทางการเงินของ ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง

๖) พัฒนาประสิทธิภาพของระบบการเงินทั้งตลาดเงิน ตลาดทุน การประกันภัย และการกำหนดหลักเกณฑ์การระดมทุนที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างผู้ให้บริการทางการเงินด้านต่าง ๆ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการทางการเงิน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน

๓.๓ แผนย่อย การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

มีเป้าหมายเพื่อให้มีมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้นความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น ตลอดจนการขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น ผ่านการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และตราสินค้าที่เด่นชัดใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีแผนกลยุทธ์ การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพสำหรับการขยายตลาดสินค้าและบริการของไทย ตลอดจนสร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๘๐๓๐๑	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อปี)	๑ เท่า	๑ เท่า	๑ เท่า
๐๘๐๓๐๒	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๕	ไม่เกิน ๕	ไม่เกิน ๕
๐๘๐๓๐๓	การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๒๐	ไม่น้อยกว่า ๒๕	ไม่น้อยกว่า ๓๐

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) สนับสนุนผู้ประกอบการให้มีสินค้าและบริการที่มีอัตลักษณ์และตราสินค้าที่เด่นชัดให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง พร้อมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่มีคุณภาพและมีความแตกต่าง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดต่างประเทศ

๒) สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ เช่น สินค้าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ สินค้าเกษตรอินทรีย์ สินค้าสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น

๓) ส่งเสริมผู้ประกอบการในทุกระดับ รวมถึงเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนในการขยายช่องทางการตลาดผ่านการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ต โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการเข้าถึงและขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างความเชื่อมั่นระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ตลอดจนพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าที่มีมาตรฐานในทุกภูมิภาค และมีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยในกระบวนการกระจายสินค้าโดยประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน

๔) สร้างความพร้อมของผู้ประกอบการในการออกไปลงทุนในต่างประเทศทั้งในด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ตลาด ภาษา วัฒนธรรม เครือข่ายพันธมิตรการค้าการลงทุน และกฎระเบียบด้านการค้าการลงทุนของประเทศเป้าหมาย รวมทั้งพัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพสำหรับสินค้าและบริการของไทย เช่น จีน และอินเดีย เป็นต้น และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการค้าและการลงทุนที่มีอยู่ ตลอดจนส่งเสริมการค้าและการบริการชายแดนเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภูมิภาคกับเศรษฐกิจโลก

๓.๔ แผนย่อย การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

มีเป้าหมายเพื่อให้อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น ผ่านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ การสร้างคุณภาพมาตรฐาน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เป็นระบบที่รวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ที่เป็นปัจจุบัน บูรณาการ และต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลและสร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ รวมทั้งสนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่ใช้ร่วมกัน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้าและการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยี

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๘๐๔๐๑	อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น	ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ (๑) จำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐) (๒) กระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	(๑) ไม่เกิน ๑๗ (๒) ไม่เกิน ๒๐	(๑) ไม่เกิน ๑๔ (๒) ไม่เกิน ๑๗	(๑) ไม่เกิน ๑๒ (๒) ไม่เกิน ๑๕

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการสร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรม ให้สามารถดำเนินการประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อน ซึ่งรวมถึงการประมวลผลบนกลุ่มเมฆ ให้เป็นระบบที่รวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ที่เป็นปัจจุบัน บูรณาการ และต่อเนื่องให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้ประกอบการชุมชน และเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการวางแผนธุรกิจ ตลอดจนต่อยอดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการพัฒนาสินค้าและบริการของวิสาหกิจประเภทต่าง ๆ

๒) สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน โดยพัฒนาระบบและศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการยุคใหม่แบบครบวงจรและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจอย่างเกื้อหนุนกันระหว่างผู้ประกอบการที่มีขนาดและศักยภาพต่างกัน โดยมีระบบจูงใจให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาร่วมกัน การเรียนรู้และให้คำปรึกษาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคการผลิตและบริการทั้งในระดับส่วนกลางและชุมชน ตลอดจนส่งเสริมการจัดการ การผลิต และพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีขั้นสูงให้มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

๓) สนับสนุนให้เกิดพื้นที่ทำงานร่วม ทั้งในเชิงกายภาพและจากการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ดิจิทัลและนวัตกรรมสำหรับผู้ประกอบการทุกระดับ เพื่อลดต้นทุนของธุรกิจ และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ ทักษะ และนวัตกรรมที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย ทั้งยังเป็นการเชื่อมต่อธุรกิจระหว่างกัน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงธุรกิจขนาดใหญ่กับธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม หรือธุรกิจตั้งต้นใหม่

๔) สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำสินค้าและบริการมาขึ้นบัญชีนวัตกรรมไทย มีการพัฒนานวัตกรรมตามความต้องการของภาครัฐ และบริการตรวจสอบคุณสมบัติและประกาศขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทย โดยมีแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่ขึ้นบัญชีนวัตกรรมอย่างชัดเจน

๕) ยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ดำเนินการเชิงรุกเพื่อแก้จุดอ่อนและเสริมสร้างจุดแข็งของระบบนวัตกรรมไทย โดยยกระดับบริการโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐาน การตรวจสอบและรับรอง และมาตรวิทยา เพื่อสนับสนุนการยกระดับสินค้าและบริการที่มีความจำเป็นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับระดับระหว่างประเทศ เพิ่มบทบาทการเป็นผู้ร่วมกำหนดมาตรฐานในเวทีสากล สร้างกลไกผู้บริโภคให้เข้มแข็ง สนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถขึ้นทะเบียนมาตรฐานให้มากขึ้น สามารถส่งมอบสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัยตามมาตรฐาน หรือความต้องการเฉพาะของผู้ซื้อกำหนด อันจะทำให้สินค้าและบริการนั้นสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยเฉพาะตลาดคุณภาพสูง หรือตลาดเฉพาะกลุ่ม

๖) พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า รวมทั้งมาตรการกีดกันทางการค้ารูปแบบใหม่ ๆ เพื่อให้ภาครัฐและเอกชนมีเครื่องมือที่พร้อมในการบริหารจัดการความเสี่ยงและมีกลไกเชิงสถาบันในการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินในภาพรวมได้อย่างครอบคลุม และสร้างความตระหนักรู้ของ

ภาครัฐและเอกชนถึงผลกระทบและความท้าทายจากความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยด้านวัฏจักรและการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ทันสถานการณ์

๗) เพิ่มประสิทธิภาพกลไกการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ และกำกับดูแลให้เกิดการแข่งขันทางการค้าที่เสรีและเป็นธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๙-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๙-๑
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๙-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	๙-๕
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๙-๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	๙-๖
๓.๑ แผนย่อย การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	๙-๖
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๙-๖
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๙-๗
๓.๒ แผนย่อย การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ	๙-๗
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๙-๘
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๙-๙
๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	๙-๙
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๙-๑๐
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๙-๑๐

ส่วนที่ ๑

บทนำ

เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นการกำหนดพื้นที่เฉพาะตามกฎหมาย โดยมีการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษบางประการในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้ดึงดูดการลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถของประเทศ กระจ่ายความเจริญสู่ภูมิภาค เกิดการกระจายรายได้สร้างงานสร้างอาชีพ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ** จึงมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด รวมถึงการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ การพัฒนาพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ประกอบด้วย เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ และ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน พบว่ามีมูลค่าการลงทุน ๙๗๔,๒๒๗ ล้านบาท จากการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนรวมทั้งสิ้น ๑,๘๕๐ โครงการ โดยเป็นการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นส่วนมาก อีกทั้งการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ที่ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น เป็นผลให้ภาพรวมของการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษยังเติบโตได้อย่างไม่เต็มศักยภาพ ส่งผลต่อการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ถึงแม้อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดในปี ๒๕๖๒ จะเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๑.๔๒ และเป็นสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘ ในปี ๒๕๖๒ โดยมากกว่าร้อยละ ๖๕ เป็นสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สะท้อนให้เห็นว่าการขยายผลิตภัณฑ์มวลรวมในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ยังคงกระจุกตัวอยู่แค่ในบางพื้นที่ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงควรต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละพื้นที่ การส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการลงทุน ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าและบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงการยกระดับศักยภาพและทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ต่าง ๆ ของเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อผลักดันและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ประเทศเป็นประตูการค้าของภูมิภาค ให้เป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ถือเป็นการต่อยอดและส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมขนส่ง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อรองรับความต้องการในการลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ รวมถึงยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของแรงงานและผู้ประกอบการ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของไทย เป็นการกระจายการพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงและผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าในภูมิภาคได้อย่างยั่งยืนต่อไป

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของพัฒนาประเทศในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑ เกษตรสร้างมูลค่า

๔.๑.๒ เกษตรปลอดภัย

๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ

๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป

๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ

๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ

๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์

๔.๒.๕ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

๔.๓.๒ ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

๔.๓.๓ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

๔.๔.๒ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่

๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ

- ๔.๓.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน
- ๔.๓.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด
- ๔.๓.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล
- ๔.๓.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์

- ๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
  - ๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น
  - ๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน
- ๔.๓ ปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
  - ๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
  - ๔.๑.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
  - ๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน
- ๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
  - ๔.๒.๑ พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค
  - ๔.๒.๖ การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
  - ๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน
- ๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
  - ๔.๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ของภาครัฐและภาคเอกชน
- ๔.๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
  - ๔.๕.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ กำหนดแผนย่อยไว้ ๓ แผนย่อย ดังนี้

๑) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตั้งอยู่ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยดำเนินการต่อยอดความสำเร็จของโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมที่ได้พัฒนาแล้วอยู่ในพื้นที่ ทำให้เกิดการสะสมองค์ความรู้ เทคโนโลยี และบุคลากรที่มีความสามารถ ที่เป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และเกิดการสะสมทุนทางเทคโนโลยีให้เพิ่มขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งมีการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรที่เข้าร่วมในการดำเนินการ และ

มีความเชื่อมโยงบูรณาการการทำงานร่วมกันในทุกมิติ ทั้งโครงการขนาดใหญ่ โครงการระดับรอง และโครงการของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชน

๒) การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ใน ๔ ภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน โดยจะส่งผลให้เกิดฐานการผลิตและบริการในพื้นที่ซึ่งใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม และมีการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นทั้งของไทยและประเทศในภูมิภาค รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่โดยรอบ

๓) การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ใน ๑๐ พื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ มีวัตถุประสงค์สำคัญให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคโดยใช้โอกาสจากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงพื้นที่บริเวณชายแดน รวมทั้ง เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

ส่วนที่ ๒
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๙) **เขตเศรษฐกิจพิเศษ** เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาค จึงควรผลักดันและส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในประเทศ ส่งเสริมการส่งออกและให้มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตสินค้าและเป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าในภูมิภาค ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจึงเป็นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจของประเทศไทยเพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เช่น การประกอบอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การบริการ หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ และยกระดับรายได้ของประชากรในประเทศ โดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจและการค้าในพื้นที่มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในแต่ละภูมิภาค และสร้างรายได้ให้กับประชาชนในแต่ละพื้นที่

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๙๐๐๐๑	การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๕
๐๙๐๐๐๒	การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด (ล้านบาท ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๖๕๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๖๕๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๖๕๐,๐๐๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและยกระดับรายได้ของประชากรในประเทศ โดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจ การค้า ในพื้นที่มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมี ๓ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นและเพิ่มการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการวางจุดยืนของประเทศไทยสำหรับการพัฒนาระยะยาวตอบสนองต่อความท้าทายภายในประเทศและระดับโลก การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สมบูรณ์แบบ ช่วยผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ให้ประเทศไทยก้าวขึ้นสู่ระดับประเทศพัฒนาโดยเร็วที่สุด ปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศและกระจายความเจริญออกสู่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขั้นสูง เป็นฐานการสะสมเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยกย่องอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงและมีศักยภาพในการแข่งขันสูงให้สอดคล้องกับบริบทโลกบนฐานกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเมืองอัจฉริยะน่าอยู่และมีความทันสมัยระดับนานาชาติ และสามารถประกอบกิจการอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และยกระดับการพัฒนาแบบก้าวกระโดด เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศไทยในฐานะประตูของภูมิภาคเอเชีย

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๙๐๑๐๑	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๖.๓	ไม่น้อยกว่า ๖.๓	ไม่น้อยกว่า ๖.๓
๐๙๐๑๐๒	การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ล้านบาท ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง และสาธารณูปโภคที่สำคัญ เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว และต่อยอดโครงสร้างพื้นฐานทุกระบบให้เชื่อมโยงเข้าสู่พื้นที่เศรษฐกิจ เพื่อรองรับความต้องการลงทุน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

๒) พัฒนาสนามบินอู่ตะเภาเป็นสนามบินหลักของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับสินค้าและประสิทธิภาพการบริหารจัดการของท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือมาบตาพุด และท่าเรือสัตหีบ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย

๓) ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ รวมทั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงให้สามารถสร้างเทคโนโลยีได้ด้วยตนเอง และเกิดการสะสมทุนทางเทคโนโลยี ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม

๔) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้งเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เชิงนิเวศและอนุรักษ์ เชิงสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่ พร้อมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาเส้นทาง กิจกรรมท่องเที่ยว จัดพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ จัดการพื้นที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ๓ จังหวัดของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๕) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สำหรับการวิจัยต่อยอดเพื่อขยายผลงานวิจัยไปสู่เชิงพาณิชย์ และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และศูนย์บริการ รวมทั้งจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน และฝึกอบรม ต่อยอดโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นแหล่งสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการให้บริการวิเคราะห์ทดสอบของภูมิภาคอาเซียน

๖) พัฒนาเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเมืองอัจฉริยะที่มีความน่าอยู่และทันสมัยระดับนานาชาติ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการลงทุนและเศรษฐกิจ สอดคล้องกับนโยบายขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๓.๒ แผนย่อย การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ และการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาคและประเทศเพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยจะส่งผลให้เกิดฐานการผลิตและบริการในพื้นที่ซึ่งใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม และมีการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นทั้งของไทยและประเทศในภูมิภาค รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่โดยรอบ โดยระเบียงเศรษฐกิจพิเศษใน ๔ ภาคประกอบด้วย ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง – ตะวันตก และภาคใต้

ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง เพื่อยกระดับให้เป็นพื้นที่ลงทุนด้านการพัฒนาให้พื้นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์หลักของประเทศอย่างยั่งยืน โดยพัฒนา

สภาพแวดล้อมเพื่อการสร้างสรรค์ให้เอื้อต่อการเป็นเมืองสร้างสรรค์ พัฒนาสินค้าและบริการสร้างสรรค์ สร้างแบรนด์และส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ และพัฒนาด้านการศึกษาและวิจัย และบุคลากรด้านสร้างสรรค์

ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้อย่างเต็มที่ จังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา อุตรดิตถ์ และหนองคาย เพื่อพัฒนาให้เป็นฐานอุตสาหกรรมชีวภาพแห่งใหม่ของประเทศไทย ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ตลอดห่วงโซ่การผลิตเชื่อมโยงการเกษตรและอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาในพื้นที่กับภาคเอกชน พัฒนาและส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากองค์กรและสถาบันการศึกษาให้กับผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมอาหารในมิติเศรษฐกิจชีวภาพตามแนวทางเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว

ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก ได้อย่างเต็มที่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี ให้เป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำของภาคกลาง - ตะวันตก ในด้านอุตสาหกรรมเกษตร การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมไฮเทคมูลค่าสูงระดับมาตรฐานสากลที่เชื่อมโยงกับกรุงเทพมหานครและพื้นที่โดยรอบ และเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ ได้อย่างเต็มที่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางของภาคใต้ในการเชื่อมโยงการค้าและโลจิสติกส์กับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคฝั่งทะเลอันดามัน และเป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพและการแปรรูปการเกษตรมูลค่าสูง รวมทั้งเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ โดยพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงอ่าวไทยและอันดามัน และการท่องเที่ยวแบบผสมผสานเชิงสุขภาพและวิถีชุมชน

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบียงเศรษฐกิจพิเศษ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๙๐๒๐๔*	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษ	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษ (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๕
๐๙๐๒๐๕*	การลงทุนในพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษ (ล้านบาท ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑๕๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๕๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๕๐,๐๐๐

หมายเหตุ *ยกเลิกเป้าหมายแผนย่อย ๐๙๐๒๐๑ ๐๙๐๒๐๒ และ ๐๙๐๒๐๓ เนื่องจากเดิมเป็นการพัฒนาระบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และเพิ่มเติมเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาระบียงเศรษฐกิจพิเศษ (๐๙๐๒๐๔ , ๐๙๐๒๐๕) นอกจากนี้ เป้าหมายแผนย่อย ๐๙๐๒๐๓ มีความซ้ำซ้อน ในแผนแม่บทฯ (๐๖) พื้นที่และเมืองนำอยู่ จึงได้มีการยกเลิก

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการให้สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกการลงทุน โดยให้สิทธิประโยชน์ในระดับสูงเพื่อดึงดูดการลงทุนในพื้นที่และเพื่อให้แข่งขันได้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่จะเป็นฐานการลงทุนของภาค รวมถึงมาตรการสิทธิประโยชน์จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะส่งเสริมสภาพแวดล้อม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแต่ละระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพื่อสนับสนุนการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักทั้งภายในและภายนอกประเทศ ครอบคลุมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ และการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมหรือพื้นที่รองรับอุตสาหกรรมอื่น ๆ รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนจุดเน้นการพัฒนาในแต่ละระเบียงฯ

๓) พัฒนาและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและบริการ โดย

(๑) ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงในพื้นที่ กับพื้นที่โดยรอบและกับพื้นที่เศรษฐกิจแห่งอื่นในประเทศและประเทศในภูมิภาค และสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการและชุมชนมีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานและได้รับประโยชน์จากการพัฒนา

(๒) บริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานเชิงกลยุทธ์และสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่ โดยส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการยกระดับการพัฒนา กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาศักยภาพและบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง

๔) พัฒนาแรงงานและสนับสนุนผู้ประกอบการ โดย

(๑) ส่งเสริมการพัฒนาแรงงานเพื่อรองรับกิจการเป้าหมายในพื้นที่และพัฒนาแรงงานที่มีศักยภาพให้ยกระดับเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

(๒) พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ ในภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยการบ่มเพาะผู้ประกอบการท้องถิ่น การพัฒนาผู้ให้บริการ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาในพื้นที่และเครือข่าย และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในภาคธุรกิจ

๕) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดย

(๑) ยกระดับการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาคการผลิต/บริการของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ โดยสนับสนุนการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือที่ใกล้ชิดในด้านการวิจัยและพัฒนา ระหว่างภาคการ พัฒนา ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา ชุมชน และเอกชนในพื้นที่

(๒) ส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการแลกเปลี่ยนข้อมูล/องค์ความรู้ ระหว่างภาครัฐ-ภาคเอกชน-สถาบันการศึกษา-ชุมชน โดยเฉพาะการถ่ายทอดฯ ให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งสตาร์ทอัพ เพื่อเพิ่มโอกาสให้แก่ภาคเอกชนที่กำลังเติบโต

๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น และการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคโดยใช้โอกาสจากศักยภาพของพื้นที่และการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่บริเวณชายแดน รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

และการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ใน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ ตาก เชียงราย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา นราธิวาส และ กาญจนบุรี

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๐๙๐๓๐๑	การขยายตัวของ ผลิตภัณฑ์มวล รวมของพื้นที่เขต พัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษชายแดน เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัว ของผลิตภัณฑ์มวล รวมของจังหวัดที่มี เขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษชายแดน (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๓	ไม่น้อยกว่า ๓	ไม่น้อยกว่า ๓
๐๙๐๓๐๒	การลงทุนในเขต พัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษชายแดน เพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนใน เขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษชายแดน (ล้านบาท ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐

หมายเหตุ : ยกเลิกเป้าหมายแผนย่อย ๐๙๐๓๐๓ เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนแผนแม่บทฯ (๐๖) พื้นที่และเมืองนำอยู่

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุน เพื่อดึงดูดการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยให้สิทธิประโยชน์ทั้งทางด้านภาษีและมีใช้ภาษีเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุน เพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จโดยเฉพาะการให้มีความสามารถในการอนุมัติ อนุญาตแบบเบ็ดเสร็จในพื้นที่ และพัฒนาด้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการอำนวยความสะดวกในการผ่านแดน

๒) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนตามศักยภาพ โดยพัฒนาต่อยอดจากฐานทรัพยากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ที่มีอยู่เดิม รวมทั้งยกระดับความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ให้เอื้อต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว และเป็นพื้นที่หลักในการขับเคลื่อนการสร้างเศรษฐกิจและสังคมในส่วนภูมิภาค ตลอดจนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนให้มีความพร้อมสำหรับรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภาพรวม

๓) ใช้ประโยชน์และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม อาทิ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม พลังงาน ระบบน้ำประปา ที่อยู่อาศัย โรงพยาบาล และสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ และมีกลไกที่สามารถรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่และเมือง รวมทั้งรองรับการพัฒนาพื้นที่และเมืองนำอยู่

๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยศึกษากฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่ เพื่อปรับปรุงและจัดทำข้อเสนอกฎหมายและกฎระเบียบ และจัดทำระบบฐานข้อมูล เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การพัฒนาธุรกิจรูปแบบใหม่ และการส่งเสริมการลงทุนร่วมระหว่างรัฐและเอกชน รวมทั้งส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ตลอดจนการจัดตั้งกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

๕) ส่งเสริมเศรษฐกิจและการสร้างงานที่สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ของพื้นที่

๖) พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพ มีระบบส่งเสริมสุขภาพ ฝึกอบรม ป้องกันและควบคุมโรค ที่เชื่อมโยงกับระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว การประกันสุขภาพและการเข้าเมือง โดยการจัดระบบบัตรผ่านแดนหรือบัตรประจำตัวของแรงงานต่างด้าวแบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งกำหนดมาตรการและระบบสื่อสารเพื่อดูแลความมั่นคงชายแดนและความปลอดภัยในพื้นที่

๗) พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการรักษาพื้นที่สีเขียวที่มีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาควบคู่กับการรักษาสภาพแวดล้อม และพื้นที่สีเขียวในเมือง

๘) เสริมสร้างความสามารถของวิสาหกิจชุมชน และภาคเอกชนในพื้นที่ เพื่อผลักดันให้เกิดการเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการผลิต

๙) สนับสนุนให้ประชาชนและภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๐-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๐-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๐-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	๑๐-๔
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๐-๔
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	๑๐-๕
๓.๑ แผนย่อย การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี	๑๐-๕
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๐-๖
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๐-๗
๓.๒ แผนย่อย การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ	๑๐-๗
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๐-๘
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๐-๘
๓.๓ แผนย่อย การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม ของคนในสังคม	๑๐-๘
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๐-๙
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๐-๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ประชาชนที่มีค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศระยะยาว นอกเหนือจากการยกระดับในด้านสุขภาวะและด้านทักษะการศึกษา ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม** จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น

ทั้งนี้ ปัญหาค่านิยมและวัฒนธรรมความเป็นไทยของคนไทยในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา ส่วนมากเป็นปัญหาในส่วนของคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ ดังสะท้อนได้จากผลการสำรวจสถานการณ์คุณธรรม ปี ๒๕๖๔ โดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พบว่า คนไทยมีค่าคะแนนคุณธรรมด้านที่ต่ำที่สุดไปยังด้านที่มีค่าคะแนนสูงสุด เป็นต้นว่า ด้านความมีวินัยรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความพอเพียง ด้านจิตสาธารณะ และด้านความกตัญญู โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ ๔.๑๘ ๔.๔๙ ๔.๖๑ ๔.๗๗ และ ๕.๑๑ ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม ๖ สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อยกระดับค่านิยมและวัฒนธรรมความเป็นไทยของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมีวินัยรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความพอเพียง ด้านจิตสาธารณะ เพื่อให้คนไทยเป็นคนดี มีค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิต และมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่และขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ หากพิจารณาสถานการณ์การรู้เท่าทันสื่อของคนไทย ซึ่งนับเป็นอีกหนึ่งในปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการหล่อหลอมทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมของคนในสังคม จากข้อมูลสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของประเทศไทย ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๓ โดยสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ ๗๒.๓ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ซึ่งแม้จะอยู่ในระดับที่ค่อนข้างดี แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการประเมินความสามารถในการรับมือกับข่าวปลอมและข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาดของเด็กอายุ ๑๕ ปี โดยองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ พบว่าเด็กไทยมีศักยภาพที่ต่ำมากในเรื่องดังกล่าว โดยถูกจัดอยู่ในอันดับ ๗๖ จาก ๗๗ ประเทศที่ได้ทำการประเมิน สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมเพื่อให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ดังนั้น ภาครัฐที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการเชิงรุกต่างๆ อาทิ การพัฒนาคุณธรรมและสร้างค่านิยมที่ดีในทุกช่วงวัยควบคู่กันไป การกำหนดให้มีนโยบายและมาตรการให้ภาคส่วนอื่นๆ มีบทบาทในการพัฒนาเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้คนไทยมีคุณธรรมที่ค่านิยมที่ดี โดยเฉพาะการพัฒนาสื่อในสังคมไทยให้มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคมไทยให้ได้มากยิ่งขึ้น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม จึงเป็นกลไกส่งเสริมการสร้างวิถีชีวิตแห่งคุณธรรม มีค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ของประชาชนไทย รวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนยึดมั่นสถาบันหลักที่เป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่มีอัตลักษณ์และความโดดเด่นจนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก ทั้งในด้านความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีไมตรี ความเป็นมิตร แผนแม่บทด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์

บูรณาการร่วมระหว่างภาคีต่าง ๆ อาทิ ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา สื่อ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในช่วงระยะเวลาของการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๔ ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ

๔.๑.๑ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

๔.๑.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

๔.๑.๑ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว

๔.๑.๒ การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา

๔.๑.๓ การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา

๔.๑.๔ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

๔.๑.๕ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

๔.๑.๖ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

๔.๑.๗ การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๔.๓.๖ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๖ ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๔.๖.๑ ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม กำหนดแผนย่อยไว้ ๓ แผนย่อย ดังนี้

๑) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี ผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอน การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางศาสนา การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะ จิตอาสาและรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งการสร้างเสริมผู้นำการเปลี่ยนแปลง และต้นแบบที่ดีทั้งระดับบุคคลและองค์กร

๒) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยการเสริมสร้างและพัฒนากลไก เพื่อให้ภาคธุรกิจส่งเสริมสนับสนุนและสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี และการยกระดับการบริหารจัดการรวมถึงมาตรการของภาครัฐเพื่อให้ภาคธุรกิจร่วมรับผิดชอบในการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

๓) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ และเสริมสร้างค่านิยมที่ดีให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไป พัฒนาสื่อเผยแพร่เพื่อสร้างเสริมศิลปะและวัฒนธรรม และจัดสรรเวลาและเปิดพื้นที่ให้สื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน ในการปลูกจิตสำนึกและสร้างเสริมค่านิยมที่ดี

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศมากขึ้น โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม โดยใช้กลไกทางสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน วัด ชุมชน และสื่อ ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต โดยต้องวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสุขสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่การพัฒนาคนให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี ควบคู่กับการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม มีทักษะความรู้และความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของสถาบันสังคมและวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๐๐๐๐๑	คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศมากขึ้น	ค่าเฉลี่ยทุกองค์ประกอบของดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย ความพอเพียง ความมีวินัยรับผิดชอบ ความกตัญญู ความสุจริต และการมีจิตสาธารณะ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๕.๑๐	ไม่น้อยกว่า ๕.๕๖	ไม่น้อยกว่า ๖.๐๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม เป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยต้องสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม โดยใช้กลไกทางสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน วัด ชุมชน และสื่อ ในการปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรม ความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม การยึดมั่นในสถาบันหลัก ความรักชาติและความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ และส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะ จิตอาสา รวมทั้งจิตสำนึกร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม โดยมีแนวทางการพัฒนา ๓ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและ การเป็นพลเมืองที่ดี

มีเป้าหมายเพื่อคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลงานด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น ผ่านการ ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว โดยส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดี รวมทั้งการพัฒนาพ่อแม่ให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต การเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการส่งเสริมครอบครัวคุณธรรมที่เป็นการบูรณาการการมีส่วนร่วม การเพิ่มบทบาทและการเพิ่มศักยภาพของทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในการส่งเสริมพัฒนาครอบครัวคุณธรรม

การจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกสถานศึกษา สอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม ตลอดจนการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้น หากให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีความครอบคลุมทั้ง ๓ ด้าน คือ วิชาการ วิชาชีพ วิชาชีพ และการพัฒนาองค์ความรู้ เครื่องมือ และทักษะการสร้างการเรียนรู้ในการปลูกฝังส่งเสริมค่านิยม วัฒนธรรม และคุณธรรมที่พึงประสงค์ผ่านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการปลูกฝังส่งเสริมคุณธรรมให้นักเรียน พัฒนาให้ครูเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับนักเรียนทั้งการดำรงชีวิต ความประพฤติ และรสนิยม ควบคู่กับการสร้างความร่วมมือในการปลูกฝังส่งเสริม ความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนให้มีความต่อเนื่องจนยึดถือเป็นหลักในการดำรงชีวิต รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางศาสนาเพื่อเผยแพร่หลักคำสอนที่ดีงามให้แก่ประชาชน โดยพัฒนาผู้เผยแผ่ศาสนาให้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างตามคำสอนที่ถูกต้องของแต่ละศาสนา รวมทั้งมีการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการพัฒนาผู้นำชุมชนให้เป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ การจัด

ระเบียบสังคม และการนำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม รวมถึงการลงโทษผู้ละเมิด บรรทัดฐานที่ดีทางสังคม ดังนั้น หากมีผู้นำชุมชนคุณธรรมต้นแบบ มีปราชญ์ชาวบ้าน มีการกำหนดยุทธศาสตร์ และเป้าหมายการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมในระดับพื้นที่ (ชุมชน/ท้องถิ่น/จังหวัด) การส่งเสริมการสร้าง กติกาในการอยู่ร่วมกันของชุมชน รวมทั้งการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณธรรมและธรรมาภิบาลของเครือข่าย กองทุนสวัสดิการชุมชนทั่วประเทศ ควบคู่กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ก็จะช่วยทำให้ชุมชน มีศักยภาพในการดูแลและเฝ้าระวังทางสังคม การอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรม รวมทั้งการดูแลรักษา พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยสร้างความตระหนัก ให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา การยอมรับความหลากหลาย เห็นคุณค่าและความสำคัญ ในการประกอบสัมมาอาชีพหรือมีงานทำ เน้นการพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อผู้อื่น และเป็นพลเมืองที่ดี และส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการทำงานเพื่อส่วนรวม สนับสนุนส่งเสริมเป้าหมาย ของประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้น ควรส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมให้คนไทยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน และมีพื้นที่หรือเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม และกิจกรรมจิตอาสา และการทำประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และ การเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๐๐๑๐๑	คนไทยเป็น มนุษย์ที่ สมบูรณ์ มีความพร้อมใน ทุกมิติตามมาตรฐานและ สมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิต วิญญาณที่ดี เข้าใจในการ ปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมดีขึ้น	ประชากรอายุ ๑๓ ปีขึ้นไป มีกิจกรรม การปฏิบัติตนที่ สะท้อนการมี คุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	เพิ่มขึ้นเป็น ไม่น้อยกว่า ๙๗.๐๐	เพิ่มขึ้นเป็น ไม่น้อยกว่า ๙๘.๐๐	เพิ่มขึ้นเป็น ไม่น้อยกว่า ๙๙.๐๐
		ต้นทุนชีวิตเด็ก และเยาวชนไทย ประกอบด้วย พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและ กิจกรรม และพลัง ชุมชน (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๗๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว ปลูกฝังค่านิยมและบรรทัดฐานวัฒนธรรมที่ดีผ่านสถาบันครอบครัว ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่พัฒนาในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม การมัธยัสถ์ อดออม ซื่อสัตย์และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเสริมให้สถาบันครอบครัวเข้มแข็งและอบอุ่น

๒) บูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม ในการจัดการเรียนการสอนในและนอกสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนตามพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางศาสนาเพื่อเผยแพร่หลักคำสอนที่ดี อุปถัมภ์คุ้มครองศาสนา ส่งเสริมกิจกรรมและการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน

๔) ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน อนุรักษ์พัฒนาและสืบสานมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รณรงค์ส่งเสริมความเป็นไทยในระดับท้องถิ่นและชุมชน จัดให้มีพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่ ส่งเสริมชุมชนให้เป็นฐานการสร้างวิถีชีวิตพอเพียง

๕) การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างจิตสาธารณะและจิตอาสาโดยใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร เพื่อรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างเสริมผู้นำการเปลี่ยนแปลง และต้นแบบที่ดีทั้งระดับบุคคลและองค์กร โดยการยกย่องผู้นำที่มีจิตสาธารณะและจิตอาสา และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลไกการดำเนินงานในการสร้างเสริมการพัฒนาจิตสาธารณะและจิตอาสา เพื่อสังคมและส่วนรวม โดยส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรสาธารณะที่ไม่หวังผลประโยชน์

๓.๒ แผนย่อย การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

มีเป้าหมายเพื่อให้ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ผ่านการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยกระตุ้นให้ภาคธุรกิจมีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล ปลอดภัยและประพฤติมิชอบ และคำนึงถึงการเติบโตที่เป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมบนหลักของการมีส่วนร่วม โดยการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนทุกคนในบริษัท ทั้งผู้ถือหุ้น ผู้บริหาร พนักงานลูกจ้าง และลูกค้า รวมทั้งปรับเปลี่ยนทัศนคติการดำเนินธุรกิจจากการเน้นที่ผลตอบแทนสูงสุดของผู้ถือหุ้น เป็นการคำนึงถึงต้นทุนทางสังคมและผลประโยชน์ตอบแทนต่อส่วนรวมอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ ควรยกระดับการบริหารจัดการและมาตรการของภาครัฐเพื่อให้ภาคธุรกิจร่วมรับผิดชอบต่อในการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี และส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อตอบแทนสังคม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการประกอบธุรกิจเพื่อสังคมอย่างยั่งยืน ตลอดจนการส่งเสริมการพัฒนาองค์กรภาคธุรกิจให้เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๐๐๒๐๑	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม (ร้อยละต่อปี)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๐	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๐	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เสริมสร้างและพัฒนากลไก เพื่อให้ภาคธุรกิจส่งเสริมสนับสนุนและสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี โดยการสร้างมาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนพัฒนาด้านสังคมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ วิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อชุมชน การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

๒) ยกระดับการบริหารจัดการ รวมถึงมาตรการของภาครัฐเพื่อให้ภาคธุรกิจร่วมรับผิดชอบในการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี อาทิ การประกวดหรือเชิดชูเกียรติให้กับบริษัทหรือภาคธุรกิจตัวอย่างที่มีธรรมาภิบาลและร่วมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี บริษัทหรือภาคธุรกิจที่ส่งเสริมคุณค่าที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่และพฤติกรรมของมนุษย์ที่เปลี่ยนไปในแต่ละช่วง

๓.๓ แผนย่อย การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

มีเป้าหมายให้สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคมทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ผ่านการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด การจัดเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังนั้น หากมีมาตรการทางสังคมในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและวิชาชีพสื่อมีจรรยาบรรณตามวิชาชีพและรับผิดชอบต่อสังคม และการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันความรู้ในการเลือกรับปรับใช้สื่อหรือการรู้เท่าทันสื่อและสื่อออนไลน์แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป และการเฝ้าระวังการบริโภคสื่อที่เหมาะสม และการส่งเสริมกิจกรรมและการสื่อรณรงค์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของสังคมไทยในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง ก็จะช่วยเสริมสร้างค่านิยมที่ดีให้แก่ประชาชน ทั้งนี้ สื่อที่จะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้นั้น จะต้องเป็นสื่อที่มีเนื้อหาคุณภาพสูงที่มีผู้ผลิตและเผยแพร่กันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน สามารถเข้าถึงรับรู้ และเข้าใจเนื้อหาของสื่อจนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและวัฒนธรรมอันดีงาม รวมทั้งบ่มเพาะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทยได้

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝัง
ค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๐๐๓๐๑	สื่อในสังคมไทยมีความ เข้มแข็ง สามารถสร้าง ภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชน ในสังคม ทำให้เกิดสังคม แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น	สถานภาพการ รู้เท่าทันสื่อและ สารสนเทศ (คะแนน ภายใน ปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาสื่อสร้างสรรค์ โดยจัดเวลาและพื้นที่ออกอากาศสื่อกระแสหลักให้แก่สื่อ
สร้างสรรค์ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำเสนอ
ตัวอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตอาสา จิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม
และค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาท สิทธิ และหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี
ให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก
- ๒) พัฒนาสื่อเผยแพร่ เพื่อส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติงานบนเสรีภาพของสื่อ
ควบคู่ไปกับจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาเนื้อหาสาระที่เป็นข้อเท็จจริง
และมีคุณภาพสูง รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันความรู้ในการเลือกรับปรับใช้สื่อหรือการรู้เท่าทันสื่อและสื่อออนไลน์
แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ตลอดจนการเฝ้าระวังการบริโภคสื่อที่เหมาะสม
- ๓) พัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึง
ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง มีคุณภาพ และเชื่อถือได้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๑-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๑-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๑-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	๑๑-๕
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๑-๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	๑๑-๖
๓.๑ แผนย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์	๑๑-๖
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๑-๖
๓.๑.๒ แนวทางพัฒนา	๑๑-๖
๓.๒ แผนย่อย การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย	๑๑-๗
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๑-๘
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๑-๘
๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น	๑๑-๘
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๑-๙
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๑-๙
๓.๔ แผนย่อย การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน	๑๑-๑๐
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๑-๑๐
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๑-๑๑
๓.๕ แผนย่อย การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ	๑๑-๑๑
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๑-๑๒
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๑-๑๒

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนา ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สถานการณ์การพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ โดยในปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒ ประเทศไทยมีค่าคะแนนดัชนีการพัฒนามนุษย์ เท่ากับ ๐.๗๗๒ และ ๐.๗๗๗ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยดัชนีการพัฒนามนุษย์ของโลกที่อยู่ที่ ๐.๗๓๔ และ ๐.๗๓๗ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลง และประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายเพิ่มมากขึ้น โดยสะท้อนจากอัตราการเกิดของคนไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี ๒๕๖๓ มีจำนวนเด็กเกิดไม่ถึง ๖ แสนคน และคาดว่าอัตราเจริญพันธุ์รวมจะอยู่ที่ ๑.๓๐ ในปี ๒๕๘๓ นอกจากนี้ กลุ่มวัยต่าง ๆ ยังคงมีปัญหาและความท้าทายในแต่ละกลุ่ม อาทิ โภชนาการในกลุ่มเด็กปฐมวัย พัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยในปี ๒๕๖๔ มีดัชนีพัฒนาเด็กสมวัยอยู่ที่ร้อยละ ๘๒ ซึ่งลดลงจาก ปี ๒๕๖๒ ที่อยู่ร้อยละ ๘๖.๙๔ ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาลดลง โดยข้อมูลจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการศึกษา ด้านการบริหารธุรกิจ ปี ๒๕๖๔ พบว่า ประเทศไทยมีอันดับด้านการศึกษาอยู่ในอันดับที่ ๕๖ ซึ่งลดลง ๑ อันดับจากปี ๒๕๖๓ ประกอบกับดัชนีศักยภาพการแข่งขันด้านทรัพยากรมนุษย์ของโลกปี ๒๕๖๓ ภาพรวมประเทศไทยมีคะแนนเพียง ๔๑.๓๐ จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน โดยอยู่ในอันดับที่ ๖๗ ซึ่งอันดับยังต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียนค่อนข้างมาก รวมทั้งมีผลิตภาพแรงงานต่ำในกลุ่มวัยแรงงาน โดยปี ๒๕๖๔ มีอัตราการขยายตัวเพียง ร้อยละ ๐.๗ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยปี ๒๕๖๓ มีผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม จำนวน ๖๕๑,๙๕๐ คน โดยเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ที่มีจำนวนประมาณ ๖๒๘,๘๐๐ คน ประเด็นดังกล่าว สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยอย่างเป็นระบบให้มีพัฒนาการอย่างสมวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อาทิ กำหนดนโยบายส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างสมวัย กำหนดนโยบายการเกิดและเลี้ยงดูบุตรอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาศักยภาพทักษะวัยแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการจัดสรรบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐานรองรับสังคมผู้สูงอายุ เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จึงเป็นกลไกส่งเสริมให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกความเป็นไทยเด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและสวัสดิการทางสังคม รวมทั้งเด็กตั้งแต่ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น มีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเติบโตเป็นแรงงานที่มีศักยภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น ตลอดจนมีกลไกดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ เพื่อยืนยันให้ประชากรไทยสามารถ

เกิดและเติบโตอย่างสมวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพพร้อมยกระดับการพัฒนาประเทศให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มีความสอดคล้อง และสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

๔.๒.๑ ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย

๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน

๔.๒.๔ ช่วงวัยผู้สูงอายุ

๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถ
ในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๖.๑ การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

๔.๖.๒ การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๔.๖.๓ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน

๔.๖.๔ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย ดังนี้

๑) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และการมีระบบและกลไกรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ

๒) การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย โดยจัดให้มีการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ พร้อมทั้งส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงพยาบาลทุกระดับดำเนินงานตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กสู่มาตรฐานโรงพยาบาล และบริการสุขภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และสารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก การกระตุ้นพัฒนาการสมอง และการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยทุกด้าน

๓) การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น จัดให้มีการพัฒนาทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ ทักษะด้านดิจิทัล และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน จัดให้มีการเรียนรู้ทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างระบบสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวน์ปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น รวมทั้งสร้างความอยากรู้อยากเห็นและสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

๔) การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน ด้วยการยกระดับศักยภาพทักษะและสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและผลิตภาพเพิ่มขึ้นให้กับประเทศ เสริมสร้างความอยากรู้และยกระดับตนเอง สร้างวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ และความรู้ความเข้าใจและทักษะทางการเงิน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและหลักประกันของตนเองและครอบครัว ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้แรงงานฝีมือให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างธุรกิจงานใหม่ ๆ และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับวัยทำงานผ่านระบบการคุ้มครองทางสังคมและการส่งเสริมการออม

๕) การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ และร่วมเป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาระบบ

การออมเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตหลังเกษียณ และหลักประกันทางสังคม ที่สอดคล้องกับ
ความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และส่งเสริมสนับสนุนระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุ พร้อมทั้ง
จัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยผู้สูงอายุ ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ สามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคม และสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม นำไปสู่สังคมไทยที่มีความ “เกิดดี อยู่ดี และแก่ดี” ให้ประเทศไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศ ให้เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพคนไทยตลอดช่วงชีวิต เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถพัฒนาตน เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม การพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยรุ่น วัยเรียน วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิต มีการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๑๐๐๐๑	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๐.๘๒	ไม่น้อยกว่า ๐.๘๕	มากกว่า ๐.๘๕

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

ทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์และการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเรียน วัยรุ่น วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์และสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า โดยมีแนวทางการพัฒนา ๕ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

มีเป้าหมายให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น ผ่านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ จำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และการมีระบบและกลไกรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๑๐๑๐๑	ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น	มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๙๒	ไม่น้อยกว่า ๙๔	ไม่น้อยกว่า ๙๖

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) สร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย สร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย รวมถึงการให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบาย

การสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการ จัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว โดยจะต้องมีกลไกการจัดการที่อยู่อาศัยสำหรับครอบครัวที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต ครอบครัว ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีความปลอดภัย มีกลไกสนับสนุนในการดูแลเด็กและครอบครัว ในชุมชนที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งมีกลไกสนับสนุนในการทำงานที่เอื้อต่อครอบครัวที่ทุกภาคส่วน การพัฒนาสนับสนุนการจัดสวัสดิการและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานที่สมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัว

๒) ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน สร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อให้องค์กรเครือข่ายชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีกลไกการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่ประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เฝ้าระวัง และติดตามการดำเนินงานส่งผลให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเป็นรูปธรรม การปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลุกฝังให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต คนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน เปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ

๓) ส่งเสริมกลไกการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพ และการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละหน่วยงานให้มีความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อมีธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะเพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

๓.๒ แผนย่อย การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

มีเป้าหมายเพื่อให้เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพมีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น ผ่านช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย โดยเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก และให้มีการลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน ซึ่งปัจจัยสำคัญคือการพัฒนาศักยภาพและความรอบรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์แก่พ่อแม่ มีการออกแบบกระบวนการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมแก่กลุ่มเด็กปฐมวัย และมีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานเดียวกัน

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนย่อย การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๑๐๒๐๑	เด็กเกิดอย่างมี คุณภาพ มีพัฒนาการ สมวัย สามารถเข้าถึง บริการที่มีคุณภาพ มากขึ้น	ดัชนีพัฒนา การเด็กสมวัย (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๕

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) จัดให้มีการเตรียมความพร้อมทั้งสุขภาวะ เจตคติ ความรู้ และทักษะให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ พร้อมทั้งส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ รวมทั้งกำหนดมาตรการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานให้พ่อแม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง ทั้งการจูงใจให้สถานประกอบการจัดให้มีการจ้างงานที่ยืดหยุ่น รมรณรงค์ให้ผู้ชายตระหนักและมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ในบ้านและดูแลบุตรมากขึ้น

๒) จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาวะที่ดีและสมวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงพยาบาลทุกระดับและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กสู่มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และสารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก ตลอดจนส่งเสริมให้มีการติดตามพัฒนาการเด็กตั้งแต่แรกเกิด และเสริมสร้างองค์ความรู้ งานวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดแนวทาง กลไกการส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเด็ก ให้เติบโตอย่างสมวัย สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป

๓) จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีที่สมวัยทุกด้านโดยการพัฒนากลไกการสอนและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่าง ๆ อาทิ ทักษะทางสมอง ทักษะด้านความคิดความจำ ทักษะการควบคุมอารมณ์ ทักษะการวางแผนและการจัดระบบ ทักษะการรู้จักประเมินตนเอง ควบคู่กับการยกระดับบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทั้งทักษะ ความรู้ จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ ตลอดจน ผลักดันให้มีกฎหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทั้งการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้เน้นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา การพัฒนาสุขภาพอนามัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยและการเตรียมทักษะการอยู่ในสังคมให้มีพัฒนาการอย่างรอบด้าน

๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

มีเป้าหมายเพื่อให้วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น ผ่านช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลุกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิด

สร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผน ทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับ โลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและ ทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ซึ่งหากมีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ และมีหลักสูตร การศึกษาที่เอื้อต่อทักษะชีวิต มีการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพในหลักสูตร และสร้างการมีงานทำของวัยเรียน/วัยรุ่น จะช่วยให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนบังเกิดผลสัมฤทธิ์ได้

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนย่อย การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๑๐๓๐๑	วัยเรียน/วัยรุ่น มี ความรู้และทักษะใน ศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการ เรียนรู้ มีสำนึก พลเมือง มีความกล้า หาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการ แก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพตลอดชีวิต ดีขึ้น	ความสามารถ ในการแข่งขัน การพัฒนาทุน มนุษย์ด้านทักษะ แรงงานในอนาคต (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๗๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒) จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดยเน้นเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เน้นให้เกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยผ่านการออกแบบการเรียนรู้ที่มีครูคอยเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้สามารถตอบสนอง ความต้องการได้กับเด็กทุกกลุ่ม

๓) จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะ ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน

๔) จัดให้มีพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะการเป็นนักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

๕) จัดให้มีกลไกส่งเสริมและสนับสนุนบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น

๓.๔ แผนย่อย การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

มีเป้าหมายเพื่อให้แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น และมีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น ผ่านช่วงวัยแรงงาน เน้นการพัฒนาและยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งทักษะฝีมือ ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะภาษา มีการทำงานตามหลักการทำงานที่มีคุณค่าเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะทางการเงินเพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว มีการวางแผนทางการเงินและการออม การรับผิดชอบของพ่อแม่ต่อครอบครัว มีการพัฒนาระบบการพัฒนาทักษะ และการอำนวยความสะดวกในการพัฒนาและยกระดับศักยภาพความรู้ ทักษะฝีมือ ความชำนาญพิเศษ การเป็นผู้ประกอบการใหม่ และการพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ รวมทั้งมาตรการขยายอายุการทำงาน ตลอดจนการดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถพิเศษในต่างประเทศในด้านต่าง ๆ ให้มาสร้างและพัฒนาประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวรตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ รวมถึงผู้มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงด้านต่าง ๆ ลูกหลานชาวต่างชาติที่เกิดในประเทศไทยที่มีความสามารถพิเศษ และการรับเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษจากทั่วโลก และผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่เกิดในประเทศไทยได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงการพัฒนา การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และสร้างศักยภาพให้ผู้ที่เคยกระทำผิดสามารถประกอบอาชีพ เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ และอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนย่อย การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๑๐๔๐๑	แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพแรงงาน (ร้อยละต่อปี)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๔	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๖

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๑๐๔๐๒	มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาสาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น	สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑๕	ไม่น้อยกว่า ๒๐	ไม่น้อยกว่า ๒๕

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงานให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจและผลิตภาพเพิ่มขึ้นให้กับประเทศ

๒) เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ และความรู้ความเข้าใจและทักษะทางการเงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและหลักประกันของตนเองและครอบครัว รวมทั้งสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับวัยทำงานผ่านกลไกการคุ้มครองทางสังคมและการส่งเสริมการออม

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานฝีมือให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ เพื่อสร้างโอกาสและทางเลือกในการทำงาน

๔) ส่งเสริมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถพิเศษในต่างประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวร เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทย ให้สามารถแสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาจำเป็นหรือขาดแคลนจากต่างประเทศเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยเชื่อมโยงข้อมูลแรงงานไทยและต่างชาติเข้าด้วยกัน ผ่านกลไกบริหารจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในการสรรหาบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของแรงงานและองค์กร

๕) ส่งเสริมการพัฒนา การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และสร้างศักยภาพให้ผู้ที่เคยกระทำผิดสามารถประกอบอาชีพ เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ และอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข

๓.๕ แผนย่อย การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ

มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น ผ่านช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริมให้มีการทำงานหลังเกษียณผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ ฟื้นฟูสุขภาพ

การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม ซึ่งหากมีการจัดทำกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย มีการเตรียมบุคลากรสูงวัยเข้าสู่งาน เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงวัยภายหลังการเกษียณอายุการทำงาน การส่งเสริมภูมิปัญญาชุมชน มีมาตรการจูงใจผู้ประกอบการภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการออมของพนักงานในกองทุนประกันสังคม และการสร้างความตระหนักในการเรื่องการรอบรู้ด้านสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ รวมทั้งได้รับการดูแลสุขภาพและมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง รวมถึงมีระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวที่มีความชัดเจนและบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่เหมาะสมได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนย่อย การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๑๐๕๐๑	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ (ร้อยละต่อปี)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๑๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๑๕

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ และร่วมเป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและประเทศ รวมทั้งสนับสนุนมาตรการจูงใจทางการเงินและการคลังให้ผู้ประกอบการมีการจ้างงานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย สมรรถนะทางกาย ลักษณะงาน และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มวัย

๒) ส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการออม เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตหลังเกษียณ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

๓) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลไกดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ อาทิ สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวันที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ทั้งระบบขนส่งสาธารณะ อาคารสถานที่ พื้นที่สาธารณะ และที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุและทุกกลุ่มในสังคม รวมทั้งส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน และมีกลไกคุ้มครองและช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อเกิดปัญหาได้อย่างทันท่วงที

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๒-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๒-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๒-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้	๑๒-๔
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๒-๔
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้	๑๒-๕
๓.๑ แผนย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	๑๒-๕
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๒-๗
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๒-๗
๓.๒ แผนย่อย การตระหนักถึงพหุปัญญาที่หลากหลาย	๑๒-๑๐
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๒-๑๐
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๒-๑๑

ส่วนที่ ๑ บทนำ

การพัฒนาการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะยกระดับการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ในการพัฒนาศักยภาพของคนให้มีทักษะความรู้ มีสมรรถนะที่มีคุณภาพสูง ซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ศักยภาพ ความสนใจ ความถนัด และการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้** จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อให้คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น

สถานการณ์ด้านการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของคนไทย ในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ แม้ว่าคนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ ๑๕ - ๕๔ ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก ๙.๖ ปี ในปี ๒๕๖๑ เป็น ๑๐.๐ ปี ในปี ๒๕๖๔ แต่ภาพรวมของคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาจากอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการจัดการนานาชาติในปี ๒๕๖๔ อยู่ในอันดับที่ ๕๖ จาก ๖๔ ประเทศ อีกทั้งผลคะแนนสอบโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล เฉลี่ยอยู่ที่ ๔๑๒ คะแนนในปี ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลกที่มีคะแนนอยู่ที่ ๔๘๘ คะแนนอยู่ถึง ๗๖ คะแนน และยังมีคะแนนต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน รวมถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือเป็นจำนวนมากสะท้อนถึงปัญหาการพัฒนาหลักสูตรและระบบการเรียนรู้ที่เน้นการท่องจำทำให้ไม่เกิดความคิด วิเคราะห์ รวมถึงคุณภาพของปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพที่อาจยังไม่กระจายครอบคลุมและทั่วถึงโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล และหลักสูตรการศึกษาที่ผลิตมาไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาการเรียนรู้ของประชากรไทยให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ความต้องการของตลาดแรงงาน และการมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชากรไทย ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ การออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ และการผลิตหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ จึงเป็นกลไกเพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งการเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถก้าวกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ รวมถึงการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๑.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑
- ๑.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๒.๑ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
  - ๒.๑.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑
  - ๒.๑.๒ การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่
  - ๒.๑.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท
  - ๒.๑.๔ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต
  - ๒.๑.๕ การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก
  - ๒.๑.๖ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม
  - ๒.๑.๗ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ
- ๒.๒ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย
  - ๒.๒.๑ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ
  - ๒.๒.๒ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ดังนี้

๑) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ด้วยการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่ใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้ เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยวางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู อนาคตยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนา ศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน สายอาชีพและระบบสนับสนุนอื่น ๆ การเพิ่ม

ประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท โดยปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาออกจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา ปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจัดให้มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนเข้าสู่การใฝ่เรียนรู้ การพัฒนาตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพ พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติ สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาศูนย์วิจัยเฉพาะทาง ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้านในระบบการศึกษา และสำหรับประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๒) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพ ทั้งด้านกีฬา ภาษา และวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา ส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชนและสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้ จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ และสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อให้คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น โดยพัฒนาการเรียนรู้ มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง รวมถึงการพัฒนากลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชาในการร่วมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยในการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ และเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของประเทศ

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๒๐๐๐๑	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นมีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพผลเพิ่มขึ้นมีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (อันดับภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๔๐	ไม่เกิน ๓๕	ไม่เกิน ๓๐
๑๒๐๐๐๒	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๖๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้

ทิศทางการพัฒนาการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษาที่ ๓ และภาษาท้องถิ่น ทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยคำนึงถึงการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของ พหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติดนตรี กีฬาและการ เคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริม ศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง เพื่อบรรลุเป้าหมาย สู่คนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ มีสัมมาชีพตามความถนัด ของตนเอง โดยมีแผนย่อย ๒ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะ ที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น โดยการปรับเปลี่ยน ระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทาง วิศวกรรมศาสตร์ และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้านคณิตศาสตร์ และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือ ปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้าง รายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการ สร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนา กระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่าง ต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครู ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครู รุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง

การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค ทั้งถึง และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับสถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาออกจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการจัดระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการพัฒนากลไกต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษาออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล ภูมิใจให้คนเข้าสู่การยกระดับทักษะ การให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพแรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากนี้ ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่อยากเรียนรู้ การสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ รวมทั้งการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคัดกรองความรู้ องค์ความรู้ การใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับคุณค่า บทบาทและประสบการณ์ของครูไปพร้อมกัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบต่อและการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก บนพื้นฐานของความเข้าใจลุ่มลึกในประวัติศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มการรับรู้ของคนไทยด้านพหุวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าและมีความอดกลั้น ต่อความแตกต่างทางความเชื่อ ความคิดวิถีชีวิต ผ่านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนเด็ก เยาวชน และนักเรียน การฝังตัวและการทำงานระยะสั้นในประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๒๐๑๐๑	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลก ศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	ดัชนีการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๖๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐
		สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เข้ารับการทดสอบได้แก่ (๑) ภาษาไทย (๒) ภาษาอังกฤษ (๓) คณิตศาสตร์ (๔) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	(๑) ไม่น้อยกว่า ๘๕ (๒) ไม่น้อยกว่า ๑๐ (๓) ไม่น้อยกว่า ๑๐ (๔) ไม่น้อยกว่า ๑๐	(๑) ไม่น้อยกว่า ๙๐ (๒) ไม่น้อยกว่า ๑๕ (๓) ไม่น้อยกว่า ๑๕ (๔) ไม่น้อยกว่า ๑๕	(๑) ไม่น้อยกว่า ๙๕ (๒) ไม่น้อยกว่า ๒๐ (๓) ไม่น้อยกว่า ๒๐ (๔) ไม่น้อยกว่า ๒๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๔ แนวทางย่อย ได้แก่ (๑) พัฒนาระบบการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่ใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ได้มาตรฐานกับหลักสูตรในระบบการศึกษาขั้นนำที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับการนิเทศ การติดตามประเมินผล

และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ ปฏิรูปหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกงานในสถานประกอบการ ปฏิรูปการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยเน้นการเรียนรู้ที่ผูกกับงาน เพื่อวางรากฐานให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านการผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะและทักษะในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาด การพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีศักยภาพในการสร้างธุรกิจใหม่ที่มีใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และสามารถไปสู่ตลาดต่างประเทศได้ รวมถึงมีนักวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ สามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างดี (๒) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มีการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ ในการพัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ควรมีคุณลักษณะที่มีชีวิต มีพลวัต มีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมต่อและมีส่วนร่วม (๓) พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะชีวิต และสามารถนำมาใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพได้จริง และ (๔) พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับ การเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต โดยใช้สื่อผสมอย่างหลากหลาย ปรับเปลี่ยนตามความสามารถและระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัว สื่อ เลือกประกอบเนื้อหาได้เอง ค้นหา แก้ไข จัดบันทึกได้ เก็บประวัติการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการ ประเมินผลการเรียนรู้ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน

๒) เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ ประกอบด้วย ๓ แนวทางย่อย ได้แก่

(๑) วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู อนาคตยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” มีหลักสูตรผลิตครูอาชีวศึกษายุคใหม่ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเอง สอน (๒) ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู ปฏิรูประบบการผลิตครูยุคใหม่โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะของวิชาชีพครูที่สามารถสร้างทักษะในการ จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ และมีครู ที่ชำนาญในด้านการสอนภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ ที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ในจำนวนที่เพียงพอ ต่อความต้องการของนักเรียน อีกทั้งยังมีระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษาในระบบเดิม หรือครูภาษาอังกฤษ และภาษาที่ ๓ ที่ยังไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานในระดับนานาชาติ และ (๓) ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน สายอาชีพและระบบสนับสนุนอื่น ๆ ปฏิรูประบบการผลิตครูอาชีวศึกษายุคใหม่ โดยผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพ จะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน มีความรู้ ทักษะ และสามารถสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ ให้แก่ผู้เรียน และมีอัตรากำลังเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท ประกอบด้วย ๖ แนวทางย่อย ได้แก่ (๑) ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้าง ความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับบนสุดลงไปจนถึงระดับโรงเรียน รวมถึงมีโครงสร้างแรงจูงใจและ

ความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบที่เหมาะสม (๒) จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุก ระดับ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ในด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนครูที่ครบชั้น ครบวิชา จำนวนพนักงานสนับสนุนงานบริหารจัดการ โรงเรียน (๓) ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพการศึกษา มีการ ปรับปรุงโครงสร้างการศึกษาที่เน้นสายอาชีพมากขึ้น มีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ เกิดทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะภาษาที่ ๓ ทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพ ใหม่ ๆ อย่างคล่องตัว เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม (๔) เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมภาคประชาสังคมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่ เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (๕) พัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและ การกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา และปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับ ศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ และ (๖) ส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการ ความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งรวมถึง การบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้าง ระบบนิเวศนวัตกรรมที่เข้มแข็ง

๔) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย ๕ แนวทางย่อย ได้แก่ (๑) จัดให้มี ระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น (๒) มีมาตรการจูงใจและ ส่งเสริมสนับสนุนให้คนไม่เรียนรู้ พัฒนานตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพ (๓) พัฒนาระบบการเรียนรู้ ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (๔) พัฒนา ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท การศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และ (๕) พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพ ที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยี สมัยใหม่ได้

๕) สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ ประกอบด้วย ๕ แนวทาง ย่อย ได้แก่ (๑) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะ สาขาสู่ระดับนานาชาติ มีกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพที่กำหนดสมรรถนะและทักษะ พื้นฐานสำหรับสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในกลุ่ม อุตสาหกรรมเป้าหมายที่สามารถผลักดันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมอนาคตเพื่อเป็น เครื่องมือในการยืนยัน และพัฒนาสมรรถนะของแรงงาน และมีกรอบแนวคิดในการคาดการณ์อุปสงค์แรงงาน ในอนาคตในสาขาอาชีพต่าง ๆ และมีแนวทางทบทวนและปรับปรุงให้แม่นยำมากขึ้นเป็นระยะ (๒) สร้าง เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาศูนย์วิจัย ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค (๓) จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านในสถานศึกษา และสำหรับประชาชน และ (๔) ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้านใน ภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๓.๒ แผนย่อย การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตาม พหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น โดยสร้างการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพพหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาที่สังคมยอมรับและเห็นความสำคัญ รวมทั้งมีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ จัดโรงเรียน ระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการจูงใจ เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย และการสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ในปัจจุบันในรูปแบบการร่วมมือ การมีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มคนในหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำความสามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทย รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๒๐๒๐๑	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา รายบุคคล ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทั้งหมด (ร้อยละภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๗๕	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **พัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา** โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรมสุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา และส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชน และสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ

๒) **สร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ** โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้ จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๓-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๓-๑
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๓-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	๑๓-๔
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๓-๔
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	๑๓-๕
๓.๑ แผนย่อย การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ	๑๓-๕
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๓-๕
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๓-๖
๓.๒ แผนย่อย การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี	๑๓-๖
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๓-๖
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๓-๗
๓.๓ แผนย่อยการพัฒนากระบวนการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี	๑๓-๗
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๓-๗
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๓-๘
๓.๔ แผนย่อย การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ	๑๓-๘
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๓-๘
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๓-๙
๓.๕ แผนย่อย การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๑๓-๙
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๓-๙
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๓-๑๐

ส่วนที่ ๑ บทนำ

การมีสุขภาวะที่ดีเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการดำรงชีวิต โดยประเทศไทยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีไม่ว่าจะเป็น สุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิตใจ สังคม รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการมีสุขภาวะที่ดี ซึ่งหากปัจจัยดังกล่าวขาดความสมดุลอาจก่อให้เกิดเป็นปัญหาสุขภาพได้ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

ทั้งนี้ สถานการณ์ด้านสุขภาวะของคนไทยมีความท้าทายในหลายประการ โดยในช่วงที่ผ่านมาคนไทยมีแนวโน้มเป็นโรคไม่ติดต่อมากขึ้น โดยในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ มีจำนวนประชากรที่เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเฉลี่ยร้อยละ ๗๕ หรือประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ คนต่อปี โดยสาเหตุหลักของการเสียชีวิต ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดสมองและหัวใจ และโรคถุงลมโป่งพอง โดยสาเหตุดังกล่าวมาจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่ไม่เหมาะสม การขาดการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง สภาพการทำงานที่ส่งผลต่อวิถีชีวิต ระดับการศึกษา มลพิษในสิ่งแวดล้อม สะท้อนให้เห็นความจำเป็นในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อยกระดับระบบสาธารณสุขของไทยในการส่งเสริมและดูแลสุขภาพและรักษาผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อาทิ การมีเทคโนโลยีการเฝ้าระวังและตอบโต้ความเสี่ยงด้านสุขภาพที่ถูกต้อง การมีระบบข้อมูลและการบริการที่เชื่อมโยงกับระบบสุขภาพปฐมภูมิและระบบบริการอื่น ๆ รวมทั้งการยกระดับระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำให้พร้อมรับมือ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี จึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะไม่ว่าจะเป็น การดูแลตัวเองขั้นพื้นฐาน การมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ อันจะนำไปสู่การดูแลสุขภาพโดยมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ รวมถึงการมีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชาชนทุกระดับสามารถเข้าถึงได้ไม่ก่อให้เกิดความเหลื่อมทางด้านสาธารณสุข แผนแม่บทประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี มุ่งเน้นการนำภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง อาทิ ครอบครัว บ้าน โรงเรียน ชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขร่วมบูรณาการการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเตรียมพร้อมและรับมือกับปัญหาด้านสุขภาวะในทุกรูปแบบในช่วงระยะเวลาของการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๒.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
- ๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ๒.๒ พัฒนาและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๔.๕ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
  - ๔.๕.๑ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ
  - ๔.๕.๒ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ
  - ๔.๕.๓ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี
  - ๔.๕.๔ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี
  - ๔.๕.๕ การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
  - ๔.๑.๗ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
  - ๔.๓.๔ พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
- ๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง
  - ๔.๔.๖ เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม และยกระดับความสามารถในการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย ดังนี้

๑) การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ โดยพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริม และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพและด้านสุขภาวะที่ถูกต้อง พัฒนาภาคีเครือข่ายประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วยและตายจากโรคที่ป้องกันได้ สร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของคนทุกกลุ่มวัย การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และกลไก

การสื่อสารประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการทุกระดับ การพัฒนานโยบาย และมาตรการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ

๒) การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี โดยจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อเอื้อต่อการยกระดับสุขภาพของประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดมาตรการของภาครัฐที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพประชาชน การวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินความต้องการด้านสุขภาพเพื่อกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด สร้างการมีส่วนร่วมเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพบริการอนามัยแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน

๓) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาพที่ดี โดยพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย ภายใต้ระบบการบริหารที่มีการกระจายอำนาจ มีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรม และยั่งยืน พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข ปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้กับระบบบริการสุขภาพ และระบบสุขภาพทางไกล พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบบริการสุขภาพ

๔) การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุข ด้วยการพัฒนาสถานพยาบาลให้เพิ่มกำลังคนและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการขยายการให้บริการ รวมทั้งยกระดับคุณภาพการให้บริการตามมาตรฐานสากลทั่วทุกพื้นที่

๕) การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ให้ความสำคัญกับเผยแพร่ความรู้สุขภาพและสร้างความตระหนักของประชาชน เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ พัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการรองรับการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพัฒนาและยกระดับระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ได้แก่ ระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกันทั้งระบบ การติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ รวมทั้งศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ และสร้างความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินจากโรคระบาดต่าง ๆ

ส่วนที่ ๒
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี จึงมีเป้าหมายให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น ทั้งความรู้ ความเข้าใจขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับสุขภาวะตามมาตรฐานตามหลักทางวิชาการ และการเข้าถึงข้อมูล สุขภาพที่ถูกต้อง ผ่านภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง อาทิ ครอบครัว บ้าน โรงเรียน ชุมชน และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวกับสาธารณสุข ร่วมกันสร้างการตระหนักรู้ทั้งในส่วนของ สุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สภาพแวดล้อม ซึ่งเป็น องค์ประกอบที่สำคัญของการดำรงชีวิตไม่ใช่แต่เพียงการปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๓๐๐๐๑	คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น	อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (จำนวนปีเฉลี่ยภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๗๒	ไม่น้อยกว่า ๗๓	ไม่น้อยกว่า ๗๕

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

การสร้างความรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนการสร้างความรู้ด้านสุขภาวะให้บรรลุผลเป็นรูปธรรมผ่านการบูรณาการระหว่างภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับการสื่อสารความรู้ด้านสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาระบบตอบโต้ความเสี่ยงเพื่อสร้างความรู้ด้านสุขภาพโดยมีแนวทางการพัฒนา ๕ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การสร้างความรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ

มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น ผ่านการพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาวะที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งเฝ้าระวังและจัดการกับความรู้ด้านสุขภาวะที่ไม่ถูกต้อง จนเกิดเป็นทักษะทางปัญญาและสังคมที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเองของประชาชน อาทิ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเองให้มีความเหมาะสม และการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอในการดำรงชีวิต รวมทั้งการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาวะคนไทย ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนการสร้างความรู้ด้านสุขภาวะให้บรรลุผลเป็นรูปธรรมได้นั้น จะต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ผสานกันการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างความรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๓๐๑๐๑	ประชาชนมีความรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น	อัตราความรู้ด้านสุขภาวะของประชากร (คะแนนภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๗๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) สร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะ รวมทั้งส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมสุขภาพจิตของคนทุกกลุ่มวัยผ่านการพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพ และกระบวนการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพจิตที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโดยสะดวก และนำไปใช้ในการจัดการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

๒) พัฒนาภาคีเครือข่ายการพัฒนาทุกภาคส่วนต่าง ๆ โดยจะต้องมีองค์ความรู้ และความพร้อมที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วยและตายจากโรคที่ป้องกันได้ รวมถึงศักยภาพในการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะและสุขภาพจิต ได้ด้วยตัวเอง นำไปสู่การพึ่งตัวเอง และมีการกระจายอำนาจ การวางแผน การตัดสินใจ เพื่อให้ดำเนินการด้านสุขภาพต่าง ๆ ตอบสนองต่อความจำเป็นในพื้นที่อย่างแท้จริง รวมทั้งการพัฒนาระบบเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมทุกระดับ

๓) การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และกลไกการสื่อสารประชาสัมพันธ์ แบบบูรณาการทุกระดับ เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาวะและสุขภาพจิตของประชาชน

๔) กำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามทั้งด้านสุขภาวะและสุขภาพจิตของประชาชน โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาวะคนไทย

๓.๒ แผนย่อย การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

มีเป้าหมายเพื่อให้จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น ผ่านการส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและเอื้อต่อการมีกิจกรรมสำหรับยกระดับสุขภาวะของสังคม จัดทำมาตรการทางการเงินการคลังที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ช่วยในการเสริมการมีสุขภาวะ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบ ด้านสุขภาพ โดยชุมชนและภาคประชาชน ก่อนการดำเนินโครงการที่อาจกระทบต่อระดับสุขภาวะ นอกจากนี้ ส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่ โดยให้ชุมชนเป็นแหล่งบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีของประชาชน ผ่านการจัดการความรู้ด้านสุขภาพที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างสุขภาวะที่พึงประสงค์ระหว่างกัน โดยรัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ชุมชนสามารถสร้างการมีสุขภาวะดีของตนเองได้ เพื่อให้ชุมชนเป็นพื้นที่สำคัญในการจัดการสุขภาวะของแต่ละพื้นที่ ครอบคลุม (๑) การสร้างการมีส่วนร่วมเฝ้าระวังป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพบริการอนามัยแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน (๒) พัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขและหน่วยงานระดับท้องถิ่นและชุมชนในเรื่องอาชีวอนามัย บริการด้านเวชกรรม และระบบบริการสุขภาพ

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดแผนแม่บทย่อย การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๓๐๒๐๑	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น	ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๕	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและเอื้อต่อการมีกิจกรรมสำหรับยกระดับสุขภาวะของคนในสังคม เช่น การมีพื้นที่สวนสาธารณะในชุมชน โครงข่ายเส้นทางสัญจรทางเท้า และทางจักรยานที่เชื่อมโยงกับแหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งงาน สถานศึกษา และพื้นที่นันทนาการของชุมชน การจัดการพื้นที่สีเขียวของชุมชน รวมถึงส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนบริการทางการแพทย์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดมาตรการของภาครัฐที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ ประชาชน อาทิ ฉลากสินค้าชุมชนเพื่อสุขภาพ มาตรการลดหย่อนภาษีกับผู้ประกอบการ และสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ช่วยในการเสริมการมีสุขภาวะ

๓) สร้างการมีส่วนร่วมเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพบริการอนามัยแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน รวมทั้งพัฒนาการวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินความต้องการด้านสุขภาพ เพื่อกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ ในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด โดยพัฒนาแนวทางและศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขและหน่วยงานระดับท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะในชุมชนและระหว่างชุมชนอื่น ๆ

๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี

มีเป้าหมายในการสร้างระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้นผ่านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างความเลิศทางด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรและทันสมัย ที่รวมไปถึงการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการให้คำปรึกษา วินิจฉัย และพยากรณ์ การเกิดโรคล่วงหน้า การพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพทางไกลให้มีความหลากหลาย เข้าถึงง่าย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญในพื้นที่ห่างไกล มีการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้ากับอินเทอร์เน็ต ทางด้านสุขภาพ และจัดให้มีระบบการเก็บข้อมูลสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง รวมถึงการปฏิรูประบบการเก็บภาษีและรายจ่ายเพื่อให้บริการด้านสุขภาพ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพในการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรม และยั่งยืน

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๓๐๓๐๑	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น	ประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพ (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๑๕	ไม่เกิน ๑๕

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **ปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย ได้ตามมาตรฐานสากล** ภายใต้ระบบการบริหารที่มีการกระจายอำนาจ มีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรมและยั่งยืน รวมทั้ง ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการทั้งด้านบุคลากร ทรัพยากรทางการแพทย์ และโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยงบริการตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิและตติยภูมิเข้าด้วยกันอย่างไม่มีอุปสรรค พร้อมพัฒนาระบบส่งต่อและระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลรายบุคคลในระบบบริการสุขภาพ

๒) **ปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพ**ของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง โดยจัดทำแนวทางการรับภาระค่าใช้จ่ายร่วมกันทั้งภาครัฐและผู้ใช้บริการตามฐานะที่คำนึงถึงความเป็นธรรมและการเข้าถึงบริการสุขภาพที่จำเป็นของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ทางการคลังของประเทศ รวมทั้งบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศของแต่ละระบบหลักประกันสุขภาพให้เกิดความเป็นเอกภาพทั้งเรื่องสิทธิประโยชน์ การใช้บริการ งบประมาณการเบิกจ่าย และการติดตามประเมินผล

๓) **นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพ**กับระบบบริการสุขภาพ และระบบสุขภาพทางไกล เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ

๓.๔ แผนย่อย การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลงและเป็นแนวทางการพัฒนาที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุข ผ่านการพัฒนาสถานพยาบาลให้เพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ให้เพียงพอและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการขยายการให้บริการ รวมทั้งยกระดับคุณภาพการให้บริการตามมาตรฐานสากลทั่วทุกพื้นที่

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐
๑๓๐๔๐๑	การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง	กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพ ได้รับการดูแล (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมระบบการจัดบริการสาธารณสุขทั้งในระดับปฐมภูมิและบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปยังส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนารูปแบบและคุณภาพการบริการปฐมภูมิ และเพิ่มขีดความสามารถของระบบและบุคลากร รวมทั้ง จัดให้มีกลไกช่วยเหลือและสนับสนุนสวัสดิการชุมชนที่ครอบคลุมการให้ความช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงบริการจากสถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่ที่มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน อาทิ ค่าใช้จ่ายการเดินทางไปสถานพยาบาล รวมทั้งจัดให้มีบริการด้านสุขภาพเชิงรุกทั้งในด้านการให้คำปรึกษา การควบคุมและป้องกันกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาเรื้อรังต่อสุขภาพ และการส่งเสริมด้านสุขอนามัย

๒) พัฒนากำลังคนและบุคลากรด้านสุขภาพสู่ความเป็นมืออาชีพ สร้างและพัฒนากลไกการบริหารจัดการระบบการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายด้านสุขภาพ รวมทั้งสร้างการตระหนักรู้ให้กับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของตนเองและวิธีการแก้ไขปัญหาสำหรับบุคคลที่ไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน

๓.๕ แผนย่อย การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้นโรคติดต่ออุบัติใหม่ อุตุนิบัติซ้ำ ที่ประเทศไทยควรเฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมหมายถึง โรคติดต่ออันตราย ที่ได้ประกาศตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบด้วย กาฬโรค ไข้ทรพิษ ไข้เลือดออกไครเมียคองโก ไข้เวสต์ไนล์ ไข้เหลือง ไข้ลาซา โรคติดเชื้อไวรัสอีโบลา โรคติดเชื้อไวรัสฮันตาไวรัส โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ และโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำหรือโรคติดต่ออันตรายมักเกิดการระบาดเป็นระยะ ๆ ทั้งยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคม อย่างกว้างขวาง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเตรียมการเฝ้าระวังและสร้างความพร้อมรับมือเพื่อยับยั้งป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเหล่านี้ รวมทั้งจัดเตรียมยาหรือวัคซีนเพื่อแก้ไขและรักษาผู้ป่วยจากโรคเหล่านี้

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๓๐๕๐๑	ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น	ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้น (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๕	ไม่น้อยกว่า ๕
		ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๕	ไม่เกิน ๕	ไม่เกิน ๕

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เผยแพร่ความรู้สุขภาพและสร้างความตระหนักของประชาชน เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยพัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการรองรับการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งสร้างกลไกความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและนานาชาติในการรับมือที่เกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำ

๒) พัฒนาและยกระดับระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยพัฒนาระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกัน ทั้งระบบติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ตลอดจน การให้วัคซีนแก่ประชากรกลุ่มเสี่ยง และการพัฒนาระบบการจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขอย่างครบวงจรและบูรณาการ

๓) สร้างองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในประชากรทุกกลุ่ม โดยพัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อสุขภาพที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการรองรับการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพัฒนาระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกันทั้งระบบ และเพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์และประเมินคาดการณ์แนวโน้มและโอกาสเกิดปัญหาโรคและภัยจากสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ รวมทั้งพัฒนาระบบควบคุมและป้องกันการเกิดโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

๔) เพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ สร้างความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ โดยควบคุมการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ โดยศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในประชากรทุกกลุ่ม เพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์ และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ พัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน รักษา และควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว รวมทั้งพัฒนาระบบการสื่อสารความเสี่ยงและประชาสัมพันธ์โรคติดต่ออุบัติใหม่

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการศึกษา
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๔-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๔-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๔-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา	๑๔-๔
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๔-๔
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา	๑๔-๕
๓.๑ แผนย่อย การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็น วิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ	๑๔-๕
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๔-๕
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๔-๖
๓.๒ แผนย่อย การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ	๑๔-๖
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๔-๖
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๔-๗
๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ	๑๔-๗
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๔-๗
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๔-๘

ส่วนที่ ๑ บทนำ

การกีฬาและนันทนาการ เป็นหนึ่งเครื่องมือและกลไกในการเสริมสร้างและการพัฒนา ทั้งในการเสริมสร้างสุขภาวะ การพัฒนาจิตใจ การสร้างความสามัคคีของคนในชาติ การหล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติ ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๖๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา

ผลการสำรวจข้อมูลการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาของประชาชน ประจำปี ๒๕๖๔ กรมพลศึกษา พบว่า คนไทยส่วนใหญ่ออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อต้องการมีสุขภาพที่ดีและแข็งแรง อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ คนไทยมีแนวโน้มการออกกำลังกายและเล่นกีฬาลดลง โดยเฉพาะในปี ๒๕๖๔ พบว่า ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีช่วงอายุตั้งแต่ ๑๕ ขึ้นไป ที่ออกกำลังกายสม่ำเสมออยู่ที่ร้อยละ ๓๖.๔๗* ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๒ ที่ร้อยละ ๔๑.๘๒ และ ๔๐.๔๙ ตามลำดับ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ สำหรับในกลุ่มนักกีฬาที่จดทะเบียนกับทางกีฬาแห่งประเทศไทย มีประมาณ ๔๒๐,๐๐๐ ราย ในช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ทว่าอันดับการแข่งขันของนักกีฬาไทยในการแข่งขันในระดับนานาชาติมีแนวโน้มที่ลดลง โดยการแข่งขันมหกรรมกีฬาเอเชียนเกมส์ ซึ่งจัดขึ้นทุก ๆ ๔ ปี ในปี ๒๕๖๑ ประเทศไทยอยู่ที่อันดับที่ ๑๑ ซึ่งลดลงจากอันดับที่ ๖ ในปี ๒๕๕๗ อันดับผลการแข่งขันในมหกรรมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน ครั้งที่ ๓๒ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีประเทศเข้าร่วมการแข่งขันจำนวน ๒๐๕ ประเทศ โดยมีประเทศในทวีปเอเชียเข้าร่วมการแข่งขันจำนวน ๓๙ ประเทศ เมื่อเปรียบเทียบผลการแข่งขันของนักกีฬาทีมชาติไทยกับอันดับการได้เหรียญทองของประเทศในภูมิภาคเอเชียมีแนวโน้มลดลงในการแข่งขัน ๓ ครั้งล่าสุด คือ อันดับที่ ๑๑ ในปี ๒๕๕๕ อันดับที่ ๘ ในปี ๒๕๕๙ และ อันดับที่ ๑๒ ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบว่า ประเทศไทยตกลงจากอันดับที่ ๑ ลงมาที่อันดับที่ ๓ ซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยควรวิเคราะห์บทบทวนจุดอ่อนที่เป็นปัญหาอุปสรรคของการพัฒนานักกีฬาทีมชาติไทยในทุกขั้นตอน นอกจากนี้ ยังพบว่าจำนวนผู้ลงทะเบียนบุคลากรด้านการกีฬาระดับนานาชาติมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ อยู่ที่จำนวน ๓๓๙ คน ๒๗๘ คน ๑๗๙ คน และ ๖๐ คน** ตามลำดับ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้การจัดฝึกอบรมและการขึ้นทะเบียนบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการไม่สามารถดำเนินการได้ตามกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ของกรมพลศึกษาลดลง ในช่วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ อยู่ที่จำนวน ๔,๔๙๕ คน และ ๒,๗๘๑ คน ตามลำดับ ในขณะที่จำนวนนักวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกับสมาคมนักวิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทยในปี ๒๕๖๔ มีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยที่จำนวน ๕ คน จากปี ๒๕๖๓ ที่เพิ่มขึ้นเพียง ๑ คน ซึ่งให้เห็นว่า ประเทศไทยยังขาดบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานที่เพียงพอต่อความต้องการของกีฬาทุกประเภท ที่จะสามารถให้บริการด้านกีฬาและสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจากสถานการณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึง

* ผลการสำรวจปี ๒๕๖๔ ไม่นับรวมกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙

** ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๔

ความจำเป็นเร่งด่วนในการทำให้ประชากรไทยหันมาดูแลสุขภาพโดยการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และการสร้างบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการออกกำลังกาย อาทิ การสร้างแรงจูงใจ และความตระหนักถึงความสำคัญในการออกกำลังกาย มีบุคลากรและอาสาสมัครที่เพียงพอ มีองค์ความรู้และทักษะ สามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องที่เอื้อต่อการส่งเสริมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ มีเครื่องมือที่ตอบสนองความต้องการในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการในรูปแบบใหม่ ส่งเสริมการสร้างนักกีฬาอาชีพ อาทิ มีหลักสูตรการเรียนการสอนกีฬาในสถานศึกษา มีการสร้างแรงจูงใจและเป้าหมายความสำเร็จ สร้างทัศนคติของสังคม ความเชื่อมั่นของครอบครัวในอาชีพนักกีฬา และพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ อาทิ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการให้สอดคล้องกับความต้องการ ระบบรับรองมาตรฐานบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการ พัฒนาระบบข้อมูลบุคลากรการกีฬา และมีมาตรการและนโยบายของรัฐที่สนับสนุน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา จะเป็นกลไกที่ทำให้เกิดการส่งเสริมการใช้กิจกรรมกีฬาและนันทนาการบนฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดีและมีคุณภาพมาตรฐาน ประชาชนมีนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการบนฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬา ในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑ เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๒ ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๗ การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ

๔.๗.๑ การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต

๔.๗.๒ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ

๔.๗.๓ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ

๔.๗.๔ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๔)
ศักยภาพการศึกษา กำหนดแผนย่อยไว้ ๓ แผนย่อย ดังนี้

๑) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิตและการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ โดยส่งเสริมให้เกิดความรู้และความตระหนักในประโยชน์ของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต รวมถึงการปฐมพยาบาลเบื้องต้น รวมถึงความรู้และทัศนคติที่ถูกต้องในการเล่นกีฬาและออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพและนันทนาการ เช่น ธนาครอุปกรณ์กีฬา และอาสาสมัครการกีฬา ปลุกฝังประชาชนมีน้ำใจนักกีฬา และมีระเบียบ วินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และรู้จักการขอโทษ ส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน ทุกกลุ่มและทุกพื้นที่ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการของประชาชนอย่างต่อเนื่องในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับชาติ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการออกกำลังกาย การกีฬาและนันทนาการ ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการร่วมลงทุนและบริหารจัดการสถานกีฬาในระดับชุมชน ท้องถิ่น และระดับประเทศ

๒) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและพัฒนานักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขันแสดงศักยภาพด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติ และสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคง ควบคู่กับส่งเสริมสนับสนุนศึกษาเชิงลึกด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา

๓) บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ โดยพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ โดยมุ่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการทั้งครูหรือผู้สอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง และสามารถต่อยอดศักยภาพในการพัฒนาเป็นบุคลากรทางการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐานของประเทศ รวมทั้งการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตบุคลากรและการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนา กีฬาและนันทนาการ

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา จึงมีเป้าหมายให้คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติการมากขึ้น ด้วยกีฬา โดยมุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมกีฬานันทนาการบนฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติ

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๔๐๐๐๑	คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎ กติการมากขึ้นด้วยกีฬา	ดัชนีศักยภาพการกีฬา (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐

ส่วนที่ ๓
แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๔) ศักยภาพการกีฬา ประกอบด้วย ๓ แผนย่อย ได้แก่ (๑) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ (๒) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ และ (๓) การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ

มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น ผ่านการส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต โดยส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาส มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการเล่นกีฬาบางชนิดที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต รวมทั้งการมีอิสระในการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต เพื่อพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์อันดี หล่อหลอมจิตวิญญาณและการเป็นพลเมืองดี ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ โดยเน้นการส่งเสริมความรู้และความตระหนักถึงการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมกีฬา การจัดหาและพัฒนาสถานที่และอุปกรณ์กีฬาที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อการออกกำลังกาย สร้างโอกาสและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่อง การปลูกฝังให้มีคุณธรรมของความเป็นนักกีฬา มีระเบียบ วินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และรู้จักการขอโทษ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬาและนันทนาการที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการ และเหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๔๐๑๐๑	คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ อย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของประชากร ที่ออกกำลังกาย อย่างสม่ำเสมอ ต่อประชากรทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่น้อยกว่า ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๖๐	ไม่น้อยกว่า ๗๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน เรียนรู้วิธีการที่ถูกต้อง ในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ ตลอดจนออกกำลังกาย เล่นกีฬา หรือประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคลอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นวิถีชีวิต เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีสุขภาวะที่ดี และพัฒนาให้มีน้ำใจนักกีฬา มีระเบียบ วินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย โดยยกระดับหลักสูตรวิชาพลศึกษาทั่วประเทศให้ได้มาตรฐานเดียวกัน และส่งเสริม การพัฒนาการออกกำลังกาย การกีฬาขั้นพื้นฐาน หรือการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือ ความสนใจในชุมชนท้องถิ่น

๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา หรือการประกอบกิจกรรมนันทนาการที่มีอยู่ในชุมชนเดิมหรือจัดหาใหม่เพิ่มเติม ให้มี ความเพียงพอ ปลอดภัย และเหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่มวัยในพื้นที่ โดยประสานความร่วมมือระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาสังคมในพื้นที่ชุมชน การพัฒนาในการ ร่วมลงทุน ร่วมให้ใช้พื้นที่ หรือร่วมบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าวในระดับชุมชนร่วมกัน

๓.๒ แผนย่อย การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ

มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ ผ่านการส่งเสริม การกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและพัฒนานักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มี ความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขันแสดงศักยภาพด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์ การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติ และสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจาก ความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคง ควบคู่กับส่งเสริมสนับสนุนศึกษาเชิงลึกด้าน การกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการความรู้และพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อนำมาใช้ ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อการอาชีพ และนันทนาการเชิงพาณิชย์ ซึ่งปัจจัยสำคัญ คือ ความรู้ในการพัฒนานักกีฬาระดับนานาชาติเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ เส้นทางพัฒนานักกีฬาแต่ละ ชนิด/แต่ละกลุ่ม ปัจจัยสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การกีฬาที่มีมาตรฐาน รองรับการกีฬานานาชาติ การส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์ม การพัฒนาระบบกลไกรองรับการสร้างนักกีฬาเป็นเลิศ และนักกีฬาอาชีพ รวมทั้งการยกระดับมาตรฐานการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ทั้งในระดับชาติและ นานาชาติ

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๔๐๒๐๑	นักกีฬาไทยประสบ ความสำเร็จ ในการแข่งขัน ระดับนานาชาติ	ความสำเร็จของนักกีฬา ในการเข้าร่วม การแข่งขันกีฬาระดับ นานาชาติ (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๗	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาระบบการเลือกสรรนักกีฬาที่มีความสามารถทั่วประเทศ ตั้งแต่ระดับเยาวชนที่มีความถนัดและทักษะด้านการกีฬา และสร้างโอกาสการพัฒนาทักษะทางการกีฬาโดยการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาในระดับประเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ

๒) ส่งเสริมศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ และในประเภทกีฬาต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานสากล พัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์การกีฬาที่มีมาตรฐาน ด้านโภชนาการที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนานองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการกีฬา เพื่อนำมาใช้ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ

๓) ส่งเสริมสนับสนุนการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติในทุกระดับ รวมทั้งการยกระดับมาตรฐานการจัดการแข่งขันกีฬา เพื่อความเป็นเลิศทั้งในระดับชาติและนานาชาติ และเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคง สนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬา พร้อมผลักดันการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ มีการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการแข่งขันกีฬา และพัฒนาเมืองกีฬาต้นแบบเพื่อรองรับการพัฒนาต่อไป

๓.๓ แผนย่อย การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ

มีเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ โดยมุ่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ ทั้งครูหรือผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง และสามารถต่อยอดศักยภาพในการพัฒนาเป็นบุคลากรทางการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐานของประเทศ รวมทั้งการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตบุคลากรและการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนา กีฬาและนันทนาการ

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๔๐๓๐๑	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ มีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น	บุคลากรด้านการกีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (ร้อยละต่อปี)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการกีฬา อาทิ ผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา โดยเฉพาะกลุ่มกีฬาเป้าหมายที่ประชาชนไทยมีความนิยม หรือมีศักยภาพในการพัฒนาในระดับอาชีพ บนฐานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาให้มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล มีจำนวนเพียงพอ สามารถให้บริการด้านกีฬาได้อย่างทั่วถึง และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง

๒) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางด้านนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล โดยสนับสนุนให้เกิดการประกวดหรือการแข่งขันเพื่อสร้างเครือข่าย รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งชมรมเพื่อคัดสรรบุคลากรนันทนาการตัวอย่าง และทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและพัฒนาทักษะของกลุ่มผู้สนใจ ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าความแตกต่าง และต่อยอดความเป็นพหุปัญญาของสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๕-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๕-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๕-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม	๑๕-๕
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๕-๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม	๑๕-๖
๓.๑ แผนย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม	๑๕-๖
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๕-๖
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๕-๗
๓.๒ แผนย่อย การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก	๑๕-๘
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๕-๘
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๕-๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การเสริมสร้างพลังทางสังคม เป็นการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการยกระดับการพัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการระดับพื้นที่ บนฐานองค์ความรู้และความเข้าใจในบริบทและสภาพปัญหาเชิงลึกที่แท้จริง ซึ่งเป็นหนึ่งในกลไกในการแก้ไขปัญหาของประเทศแบบบูรณาการ ทั้งในส่วนของ การเตรียมความพร้อมตนเอง เพื่อรองรับการเป็นสังคมสูงวัย และการเสริมสร้างทุนทางสังคม ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม** จึงมีเป้าหมายเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

ช่วงปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ หลายภาคีการพัฒนาได้ตระหนักถึงความสำคัญของพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศมากขึ้น ซึ่งพลังทางสังคม คือ การที่ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการยกระดับการพัฒนาประเทศ ทั้งในส่วนของ การเตรียมความพร้อมของประชาชนก่อนวัยสูงอายุ เพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ในอนาคต และการเสริมสร้างทุนทางสังคม ที่สะท้อนได้จากองค์ประกอบของดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติ การมีส่วนร่วม โดยเฉพาะในปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ ที่ค่าคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๕ โดยค่าคะแนน ปี ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ อยู่ที่ ๐.๕๘๔๖ และ ๐.๕๘๗๘ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าภาคีการพัฒนาภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมและเป็นกำลังของการพัฒนาสังคมมากขึ้น และเมื่อพิจารณาทุนทางสังคมผ่านการเสริมสร้าง ศักยภาพความสามารถของประชาชน เปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย โดยสะท้อน จากปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งในปี ๒๕๖๔ ปริมาณทุนทางสังคมฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕.๗๖ จากปีก่อนหน้า แสดงให้เห็นว่าองค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งประกอบด้วย องค์กรชุมชน สภาองค์กร ชุมชนที่มีคุณภาพ วิชากิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิชากิจเพื่อสังคมที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติวิชากิจ เพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และเครือข่ายที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเสริมสร้างพลังทางสังคมผ่านการเตรียมความพร้อมในการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก ยังคงมี ประเด็นท้าทาย ที่สะท้อนได้จากการเตรียมการก่อนวัยสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยทุกช่วงวัย ต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะประชากร ช่วงอายุ ๕๐ – ๕๙ ปี ซึ่งใกล้วัยเกษียณอายุ ที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพและการออม เพื่อให้ เป็นผู้สูงวัยที่มีความเป็นอยู่ที่ดี อย่างไรก็ตาม ยังมีประชากรวัยแรงงานอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ได้มีการเตรียม ความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอนาคต รวมถึงค่าใช้จ่ายภาครัฐ ในการดูแลต่อไป นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาดัชนีความยากจนหลากหลายมิติของวัยผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบ บริหารจัดการข้อมูลพัฒนาคนแบบชี้เป้า ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ พบว่า ช่วงปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ ค่าคะแนนดัชนีความ ยากจนหลากหลายมิติ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๓๕ โดยค่าคะแนนดัชนีความยากจนหลากหลายมิติ ปี ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๔ มีค่าเท่ากับ ๐.๐๐๖๕ และ ๐.๐๐๗๗ ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงของความยากจน หลากหลายมิติในกลุ่มผู้สูงวัยที่เพิ่มขึ้นจากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและผลักดันให้มีการเตรียมความพร้อมตนเองของวัยแรงงาน เพื่อรองรับผลกระทบจากการ เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์อันจะนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับสังคมสูงวัยและกลายเป็นพลังทาง สังคมในการพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ เกิดการสร้างพลังทางสังคม อาทิ เสริมสร้างทุนทางสังคม ผ่านการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคี เครือข่าย การพัฒนาศักยภาพของภาคีเครือข่าย การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อภาคีการพัฒนาที่มีบทบาท

ในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเตรียมความพร้อมในการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุกทั้งในมิติเศรษฐกิจ สุขภาพ สังคมความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมที่รองรับผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนาที่เอื้อให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างความมั่นคงทางด้านรายได้ สวัสดิการ/การดูแลผู้สูงอายุ สุขภาวะที่ดีของผู้สูงอายุ การสร้างคุณค่าให้กับผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก เพื่อเป็นพลังทางสังคมในการร่วมกันพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม จึงเป็นกลไกในการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาเป็นภาคีการพัฒนาสังคมมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการร่วมแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการระดับพื้นที่ รวมถึงการดำเนินการให้ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ นำไปสู่การเป็นผู้สูงวัยที่มีคุณภาพและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนและท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ

๔.๑.๑ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

๔.๑.๔ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๔.๖.๒ การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวยุ และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ๔.๖.๔ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
  - ๔.๑.๕ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัยทุกเพศและทุกกลุ่ม
- ๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
  - ๔.๒.๒ กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ
  - ๔.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม
  - ๔.๓.๑ สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม
  - ๔.๓.๒ การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ
  - ๔.๓.๓ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน
  - ๔.๓.๔ ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ และบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม
  - ๔.๓.๕ สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม
- ๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง
  - ๔.๔.๑ ส่งเสริมการปรับตัวกิจกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัวยุ การเงินและอาชีพ
  - ๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง
  - ๔.๔.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน
  - ๔.๔.๔ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ได้แก่

๑) **การเสริมสร้างทุนทางสังคม** เน้นการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรกลุ่มต่าง ๆ รวมถึงภาคีเครือข่าย ในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมเป็นพลังสำคัญในการจัดการกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมประชาสังคม โดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง การต่อยอดจากรากฐานของสังคมวัฒนธรรมไทยมีทุนเดิมเป็นที่ยกย่องและยอมรับทั่วโลก คือความมีน้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รวมทั้งทุนทางศิลปวัฒนธรรมที่ตกทอดมาอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์ และมีรากเหง้าร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านบนคาบสมุทรอินโดจีนหรือดินแดนสุวรรณภูมิที่สามารถนำสู่การสร้างให้เกิดทั้งมูลค่าและคุณค่าใหม่ร่วมกันได้ การดึงพลังต่าง ๆ เหล่านี้ออกมาใช้ในการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำและความไม่เสมอภาคของประเทศ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนบนรากฐานของทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่

๒) การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก เน้นการเตรียมคนและสังคมเชิงรุกให้คนทุกช่วงวัยตระหนักรู้ มีความรอบรู้ และความพร้อมรองรับการเป็นสังคมสูงวัยในทุกมิติ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและเป็นพลังในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศให้นานที่สุด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังสังคมด้วยการถ่ายทอดประสบการณ์ และภูมิปัญญาให้กับประชากรรุ่นอื่น ๆ และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติของสังคมที่มีต่อการปฏิบัติกับผู้สูงอายุ

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม มีเป้าหมายให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น โดยมุ่งระดมสรรพกำลังจากประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และจากภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่น ท้องที่มาเป็นกลไกในการช่วยสร้างโอกาสและแก้ไขปัญหาคือความไม่เสมอภาค เนื่องจากการทำงานโดยกลไกและกำลังทรัพยากรของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวอาจไม่เพียงพอและไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง จึงควรนำจุดเด่นและศักยภาพของภาคส่วนอื่น ๆ ของสังคมมาเป็นแรงพลังในการช่วยแก้ไขปัญหามาเพื่อไม่ให้เกิดการทิ้งใครไว้ข้างหลัง และการเกิดพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมที่แท้จริง การดึงพลังต่าง ๆ เหล่านี้ออกมาสร้างชาติสร้างอนาคต จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๕๐๐๐๑	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วม (ร้อยละต่อปี)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๔	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๖

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม

ทิศทางการขับเคลื่อนการเสริมสร้างพลังทางสังคมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนในทุกระดับเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนา ผ่านการระดมสรรพกำลังจากประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย การสร้างพื้นที่ให้เกิดการปรึกษาหารือ สร้างความเข้าใจและยอมรับถึงคุณค่าและความแตกต่าง และสร้างเป้าหมายร่วมหรือจุดร่วมอย่างสร้างสรรค์ จะมุ่งเน้นการดำเนินการใน ๒ แผนย่อย ได้แก่ การเสริมสร้างทุนทางสังคม และการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม

มีเป้าหมายเพื่อให้ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผ่านการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของประชาชน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย รวมถึงภาคีเครือข่ายพัฒนา ในการร่วมคิด ร่วมลงมือพัฒนา จะเป็นพลังสำคัญในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในสังคมควบคู่ไปกับการดำเนินการของภาครัฐในระยะ ๒๐ ปี ข้างหน้า เนื่องจากการทำงานโดยกลไกและกำลังทรัพยากรของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เสมอภาคอาจไม่เพียงพอและไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง รวมทั้งเน้นการนำรากฐานของสังคมวัฒนธรรมไทยในการเป็นสังคมแห่งการให้ที่สมาชิกมีน้ำใจและคอยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มาใช้เป็นพลังในการดูแลกันและกันเพื่อไม่ให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งถูกทอดทิ้งให้ตกอยู่ในภาวะยากลำบาก และการนำทุนทางศิลปวัฒนธรรมที่ตกทอดมาอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์ การมีรากเหง้าร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านบนคาบสมุทรอินโดจีนหรือดินแดนสุวรรณภูมิ ในการสร้างให้เกิดทั้งมูลค่าและคุณค่าใหม่ร่วมกันได้

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๕๐๑๐๑	ภาคีการพัฒนา มีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม (ร้อยละภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เสริมสร้างสังคมแห่งการให้และช่วยเหลือกันและกัน โดยการนำทุนทางสังคมและวัฒนธรรมในเรื่องของการมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรู้จักให้ รู้จักแบ่งปัน และเสียสละ โดยยึดหลักคุณธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ มาส่งเสริมอาสาสมัครเพื่อทำประโยชน์ส่วนรวมและสร้างสังคมแห่งการให้ รวมทั้งการพัฒนากลไกและระบบสนับสนุนการบริหารจัดการเครือข่ายในระดับจังหวัดผ่านการระดมพลังความร่วมมือของรัฐและภาคประชาชนในระดับจังหวัด การส่งเสริมให้มีกลไกเชื่อมโยงกับนโยบายและการบริหารจัดการในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีกลไกและระบบการสนับสนุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสร้างภาคีเครือข่ายในระดับอำเภอ ตำบล และชุมชน เพื่อสนับสนุนการทำงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนเพื่อการพัฒนา และมีพื้นที่สาธารณะ เพื่อปรึกษาหารือปัญหาสาธารณะของพื้นที่ ตั้งแต่ระดับชุมชน ท้องถิ่น อำเภอจนถึงระดับจังหวัด

๒) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง ส่งเสริมให้มีระบบการสนับสนุนความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นที่ครอบคลุมทุกมิติตั้งแต่ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ตั้งแต่ระดับชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามวัยในท้องถิ่น ได้แก่ เยาวชน คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดการสืบทอดทักษะภูมิปัญญาของกลุ่มคนที่จะเป็นแกนนำการพัฒนาในท้องถิ่นระดับตำบลและหมู่บ้าน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มาจากทุกวัย และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนได้ด้วยตนเอง พัฒนาระบบฐานข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่มีกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยยึดยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบการดำเนินงาน

๓) ส่งเสริมศักยภาพบทบาทสตรี และสิทธิมนุษยชน ให้ทุกเพศสภาพร่วมเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมด้วยการปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทของทุกเพศสภาพ เสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับของสังคมต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ ส่งเสริมให้ทุกเพศสภาพมีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมในสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน เพื่อส่งเสริมการสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐานของครอบครัวที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสของสตรีในการทำงานเชิงเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพ ความรู้ความสามารถ และภาวะผู้นำของสตรีเพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหารทั้งในระดับนานาชาติ ระดับชาติ และในระดับท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง

๔) ต่อยอดการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา การสร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ให้ดำรงอยู่และสามารถนำไปต่อยอดพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ในการยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม การพัฒนานวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรม เพื่อต่อยอดสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์ และการส่งเสริมความร่วมมือด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศ บนฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันกับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงการยกระดับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติและของโลก

๕) ส่งเสริมบทบาทของภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม ร่วมเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาในทุกมิติ โดยสร้างมาตรการการจูงใจ และจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคมในกระบวนการพัฒนาตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา วางแผน ดำเนินการ และติดตาม ประเมินการพัฒนา รวมทั้งการวางระบบการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาสังคมเพื่อพัฒนา ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓.๒ แผนย่อย การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

มีเป้าหมายให้ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น และผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผ่านการดึงพลังและศักยภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีภูมิปัญญา องค์กรความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ จึงควรได้รับการส่งเสริมให้ได้นำศักยภาพที่มีในตัวเองในด้านต่าง ๆ ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม และการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของประชากรวัยเด็กและวัยแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประชากรอายุ ๒๕ - ๕๙ ปี ในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นคลื่นมนุษย์ลูกใหญ่ที่กำลังจะกลายเป็นผู้สูงอายุภายในช่วง ๒๐ ปี ข้างหน้า ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและเป็นพลังในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๕๐๒๐๑	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนประชากรอายุ ๒๕ - ๕๙ ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม ต่อจำนวนประชากรอายุ ๒๕ - ๕๙ ปี ทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๖๕	ไม่น้อยกว่า ๗๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐
๑๕๐๒๐๒	ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	สัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมาย ในระบบบริหารจัดการ ข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าได้รับการดูแล ต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เร่งส่งเสริมการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยในทุกมิติอย่างมีคุณภาพ โดยการสร้างความตระหนักและการเตรียมการเมื่อยามสูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ที่จะเป็นผู้สูงอายุในอนาคตได้มีการเตรียมการให้พร้อมทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม และเป็นผู้สูงอายุที่มีกำลัง มีแรง มีความมั่นคงทางรายได้ และพึ่งพาตนเองได้

๒) เพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ ส่งเสริมการนำความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตของผู้สูงอายุมาถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคม สนับสนุนการรวมกลุ่ม/ชมรมของผู้สูงอายุ ให้มีบทบาทและความเข้มแข็งในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และช่วยเหลือ/พัฒนาชุมชนและสังคม ที่สอดคล้องและเป็นไปตามความสามารถ ความชอบ และความต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายที่แข็งแรง สุขภาพจิตที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีศักดิ์ศรี และมีความสุขในการดำเนินชีวิตในสังคม และสามารถคงไว้ซึ่งศักยภาพและบทบาทในการสร้างสรรค์สังคม เป็นอีกหนึ่งแรงพลังในการช่วยขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศได้เช่นเดียวกับช่วงวัยอื่น ๆ

๓) เพิ่มบทบาทภาคส่วนอื่น ๆ ในการรองรับสังคมสูงวัย สนับสนุนให้สังคมและภาคส่วนอื่น ๆ ตระหนัก ยอมรับ และเห็นถึงคุณค่าของผู้สูงอายุ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี คำนึงม อื้ออาทร และมีความกตัญญูต่อกันของผู้สูงอายุ และก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติของสังคม และภาคส่วนอื่น ๆ ในการปฏิบัติกับผู้สูงอายุ พร้อมทั้งส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุที่เหมาะสมตามศักยภาพ และสมรรถนะ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมทางสังคม จัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุและทุกช่วงวัยให้สามารถใช้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกภาคส่วนและนวัตกรรมเพื่อรองรับการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

๔) ภาครัฐสนับสนุนผู้ประกอบการในการสร้างงานให้ผู้สูงอายุ โดยการสนับสนุน/พัฒนามาตรการทางการเงิน/สิทธิประโยชน์ทางภาษีให้หน่วยงานที่จ้างงานผู้สูงอายุ การปรับปรุงระเบียบ/กฎเกณฑ์/กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการจ้างงานผู้สูงอายุ การกำหนดอัตราส่วนการจ้างแรงงานสูงอายุ ในสถานประกอบการตามรูปแบบที่เป็นอิสระและตกลงกัน ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ การเรียนรู้ตลอดชีพ และพัฒนาทักษะตามความต้องการของผู้สูงอายุ จัดให้มีการศึกษาหรือจัดทำรูปแบบการขยายการทำงานของผู้สูงอายุในหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งจัดทำต้นแบบสถานประกอบการ ในการดำเนินการและต้นแบบการสร้างแพลตฟอร์มต่าง ๆ และแนวทางการขยายอายุการทำงานที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการดำเนินธุรกิจและศักยภาพของแรงงานผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุประกอบอาชีพตามศักยภาพและประสบการณ์ โดยการประชาสัมพันธ์/สื่อสาร/สร้างกลไกการตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยผู้สูงอายุ

๕) ส่งเสริมสุขภาวะที่ดีแก่ผู้สูงอายุ ผลักดันและสนับสนุนให้มีระบบบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพกายและจิตของผู้สูงอายุ ทั้งการป้องกันและการรักษาโรคที่ถูกต้องและเหมาะสม การสร้างต้นแบบระบบการดูแลสุขภาพพระยาวัยอย่างเป็นรูปธรรมที่มีส่วนร่วมของคนในชุมชน และขยายต้นแบบไปทุกชุมชน ส่งเสริมการออกกำลังกายและกิจกรรมทางสังคม และเพิ่มหน่วยแพทย์พยาบาลเคลื่อนที่และสนับสนุนบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแบบให้เปล่า รวมทั้ง สนับสนุนให้มีมาตรฐานการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ด้วยการออกกฎหมาย/ระเบียบ/กฎเกณฑ์ และสร้างระบบ/กลไก/บริหารจัดการให้เป็นไปตาม

มาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ ภาครัฐดูแลและส่งเสริมให้เอกชนดำเนินการธุรกิจ/จัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ และที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานในทุกระดับ และการสร้างนวัตกรรมขึ้นมารองรับการดูแลและดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุตามความเหมาะสมและเข้าถึงง่าย

๖) การเชื่อมโยงข้อมูลผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ โดยการสร้างฐานข้อมูลกลางผู้สูงอายุ อย่างเป็นระบบและบูรณาการเชื่อมโยงกันทุกหน่วยงาน และปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รวมทั้งบริหารจัดการและนำใช้ข้อมูลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อจะได้ติดตามดูแลประชากรกลุ่มเป้าหมายอย่างใกล้ชิด สามารถให้ความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง

๗) การสร้างกลไกและระบบบริหารจัดการที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ โดยภาครัฐและเอกชน ร่วมกันจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติที่เหมาะสมและสอดคล้องซึ่งกันและกัน กำหนดให้โรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นภารกิจท้องถิ่นและดำเนินการอย่างบูรณาการระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ปรับบทบาทหน่วยงาน ที่ดูแลผู้สูงอายุเป็นลักษณะเชิงรุก เน้นกระบวนการพัฒนาสังคม และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับภูมิภาค ส่วนกลาง และท้องถิ่น และพัฒนาทักษะ/ศักยภาพและเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงาน/อาสาสมัครในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่/ท้องถิ่น

๘) ส่งเสริมให้มีหลักประกันในการคุ้มครองทางสังคมและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี โดยสนับสนุนให้ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ที่เดิมในครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อมที่คุ้นชิน คนในครอบครัวและเครือข่ายในชุมชนดูแลผู้สูงอายุ ภาครัฐกำหนดมาตรการและกลไก การคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุที่เหมาะสม คำนึงถึงความต้องการและสิทธิ และครอบคลุมทุกมิติ พัฒนาระบบบำนาญให้ครอบคลุมผู้สูงอายุอย่างถ้วนหน้า และการจัดทำคู่มือช่วยเหลือผู้สูงอายุในการ ป้องกันและรับมือภัยพิบัติ

๙) การพัฒนาทักษะและศักยภาพผู้สูงอายุและภาคส่วนต่าง ๆ โดยการสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ผู้สูงอายุในการปกป้องตนเองจากภัยรอบด้าน ด้วยการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของผู้สูงอายุ ในลักษณะโปรแกรมเอนกประสงค์โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และพัฒนาเครื่องมือ/กลไก/ระบบ สารสนเทศ การจัดการศึกษา/กิจกรรม ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและเข้าถึงได้ง่าย

๑๐) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพทุกกลุ่มวัย โดยพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อสุขภาวะ ให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ดีอย่างต่อเนื่อง เอื้อต่อการ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทุกช่วงวัยให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ เกิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์สำหรับการดำเนินกิจกรรมทางสังคมที่หลากหลายและเหมาะสม กับผู้สูงอายุ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๖-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๖-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๖-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก	๑๖-๔
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๖-๔
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก	๑๖-๕
๓.๑ แผนย่อย การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ	๑๖-๕
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๖-๕
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๖-๕
๓.๒ แผนย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	๑๖-๖
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๖-๖
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๖-๗

ส่วนที่ ๑ บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาและยกระดับประเทศให้เป็นประเทศรายได้สูง ที่มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง เป็นการวางรากฐานที่มั่นคงให้กับเศรษฐกิจไทยในอนาคต ผ่านการส่งเสริมเศรษฐกิจระดับชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขัน สามารถพึ่งพาตนเองได้ เกิดการยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น ตลอดจนการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและพฤติกรรมที่จะเอื้อให้เกิดการพัฒนาและสร้างมูลค่าให้กับเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้ภาพรวมของเศรษฐกิจระดับประเทศดีขึ้นต่อไป ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก** จึงมีเป้าหมายในการยกระดับรายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยให้เพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง

เศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย ซึ่งเป็นระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นที่ส่วนใหญ่เป็นประชาชนกลุ่มที่มีรายได้น้อย มีความท้าทายในด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เป็นสาเหตุหนึ่งของความสามารถในการยกระดับรายได้ของเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงและพึ่งพาตนเองได้ สะท้อนได้จากดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมาย ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (รายได้) ในปี ๒๕๖๔ มีดัชนีความยากจนหลากหลายมิติ ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ อยู่ที่ ๐.๐๑๖๖ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐.๖ จากปี ๒๕๖๒ ที่มีค่าดัชนีดัชนีความยากจนหลากหลายมิติ อยู่ที่ ๐.๐๑๑๐ สะท้อนถึงการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาความยากจน มิติรายได้และความรุนแรงของความขัดสนด้านรายได้ ซึ่งอาจทำให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายไม่อาจดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและยั่งยืนได้ อีกนัยหนึ่งอาจจะสะท้อนถึงการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถเข้าถึงและส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายสามารถมีอาชีพและรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตได้ รวมถึงการสร้างกลไกที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง และเมื่อพิจารณาข้อมูลวิสาหกิจรายย่อย โดยเฉพาะอัตราส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจรายย่อยต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อยทั้งหมด ในปี ๒๕๖๑ ๒๕๖๒ ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ มีอัตราส่วนอยู่ที่ ๐.๑๗ ๐.๑๘ ๐.๑๕ และ ๐.๑๕ ตามลำดับ หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๒.๘๘ โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ นอกจากนี้ รายได้รวมของวิสาหกิจรายย่อยในช่วงปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ พบว่า ขยายตัวเพียงร้อยละ ๑.๖๕ ซึ่งรายได้รวมปี ๒๕๖๓ เพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่า ปี ๒๕๖๒ ถึงร้อยละ ๔๙.๓ ซึ่งรายได้รวมอาจจะปรับตัวลดลงตามข้อจำกัดของสถานการณ์และการงดเว้นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางส่วนในช่วงที่เกิดวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ สะท้อนให้เห็นว่าเศรษฐกิจฐานรากอาจมีศักยภาพไม่เพียงพอในการรับมือและปรับตัวกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การบริหารจัดการหนี้สินของเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งสะท้อนจากค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ โดยพิจารณาเฉพาะครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ ที่มีหนี้สิน ในปี ๒๕๖๔ มีสัดส่วนคิดเป็น ๒๒.๖๙ แสดงให้เห็นว่าครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีภาระหนี้ค่อนข้างสูง ประกอบกับข้อมูลผลการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย ปี ๒๕๖๓ พบว่า พฤติกรรมทางการเงินในการบริหารจัดการเงินเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาเงินไม่พอใช้ และการไถ่ถอนก่อนซื้อของคนไทยมีคะแนนลดลงจากปี ๒๕๖๑ โดยค่าคะแนนปรับตัวลดลง ๑๑.๒ และ ๘.๒ ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นผลกระทบจากการเผชิญหน้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ สะท้อนให้เห็นความท้าทายในการเสริมสร้างศักยภาพ ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงต่อยอดให้สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนต่อไป ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อาทิ การสร้างศักยภาพ

และขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก ผ่านการส่งเสริมองค์ความรู้และทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อการเพิ่มศักยภาพของแรงงานในระบบเศรษฐกิจฐานราก เช่น ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทักษะการบริหารจัดการหนี้สิน ทักษะการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และสินค้าชุมชน เป็นต้น การส่งเสริมผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผ่านการพัฒนาทักษะจำเป็นต่าง ๆ ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม สามารถแข่งขันในตลาดสากลได้ รวมถึงการส่งเสริมช่องทางตลาดที่เหมาะสม นอกจากนี้ การส่งเสริมให้เศรษฐกิจฐานรากสามารถบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง จะเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกให้เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้ สู่ความยั่งยืนต่อไป

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก จึงเป็นกลไกสำคัญในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก และเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ เกิดการสร้างอาชีพและการกระจายรายได้ และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และไม่เสมอภาคจากระดับชุมชน ผ่านการส่งเสริมเศรษฐกิจระดับชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขัน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะช่วยก่อให้เกิดการยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- ๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ
- ๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า
  - ๔.๑.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
  - ๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป
- ๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก

๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร

๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๔.๒.๖ การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ดังนี้

๑) การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ โดยการเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจของเกษตรกร แรงงานทั่วไป และกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยและไม่มั่นคงให้เป็นผู้ประกอบการ ผ่านการสนับสนุนการช่วยเหลือทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อยกระดับองค์ความรู้และทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า รวมถึงการพัฒนาสู่การเป็นวิสาหกิจรายย่อย เพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและก่อให้เกิดการสร้างรายได้ได้ด้วยตนเอง รวมถึงการบริหารจัดการหนี้สินครอบคลุมทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ เพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างยั่งยืน และการใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มายกระดับห่วงโซ่อุปทานให้เป็นห่วงโซ่คุณค่าที่สามารถก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนได้อย่างเป็นธรรม

๒) การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก มุ่งเน้นส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาช่องทางการตลาดและเครือข่าย เพื่อให้เกิดการจัดการกลไกการตลาดครบวงจรในรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม รวมถึงการมีกติกาให้เกิดโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น และการบริหารจัดการกลไกต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจชุมชนมีทุนในการพัฒนาการสินค้าและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก มีเป้าหมายในการพัฒนาเพื่อให้รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง ผ่านการส่งเสริมเศรษฐกิจระดับชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขันสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะช่วยก่อให้เกิดการยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐
๑๖๐๐๐๑	รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบระบบบริหารจัดการข้อมูลพัฒนาคนแบบชี้เป้า มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (ร้อยละต่อปี)	ลดลงไม่น้อยกว่า ๕	ลดลงไม่น้อยกว่า ๑๐	ลดลงไม่น้อยกว่า ๑๕

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากสามารถดำเนินการให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น เศรษฐกิจฐานราก จึงมีแผนย่อยทั้งหมดจำนวน ๒ แผน ได้แก่ การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยมีรายละเอียดของแต่ละแผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

มีเป้าหมายเพื่อศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น โดยเน้นการเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจของเกษตรกร แรงงานทั่วไป และกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยและไม่มั่นคงให้เป็นผู้ประกอบการ ผ่านการสนับสนุนการช่วยเหลือทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างเสริมองค์ความรู้และทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า รวมถึงการพัฒนาสู่การเป็นวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและก่อให้เกิดการสร้างรายได้ได้ด้วยตนเอง รวมถึงการบริหารจัดการหนี้สิน ครอบคลุมทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ เพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างยั่งยืน และการใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มายกระดับห่วงโซ่อุปทานให้เป็นห่วงโซ่คุณค่าที่สามารถก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนได้อย่างเป็นธรรม

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐
๑๖๐๑๐๑	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย เพื่อยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ โดยสร้างโอกาสและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการ การบริหารจัดการความเสี่ยง และการตลาด มีทักษะต่าง ๆ ที่สอดคล้องและจำเป็นต่อการยกระดับเป็นผู้ประกอบการ มีความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีการผลิต การควบคุมต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จัดการคุณภาพและมาตรฐานผลผลิตของตนเองให้สามารถมีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ สามารถเชื่อมโยงและผสมผสานบูรณาการองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของชุมชน ที่ครบวงจร ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยยึดแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) **บริหารจัดการหนี้สินอย่างยั่งยืน** โดยการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินให้กับประชากรที่มีรายได้น้อยผ่านการส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมความรู้และวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน นำไปสู่การออมเพื่อเป็นทุนและหลักประกันในการลงทุนพัฒนามาตรการแก้ปัญหาหนี้ของระบบอย่างยั่งยืนและปรับโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้องกับศักยภาพในการชำระหนี้เพื่อป้องกันหนี้เสียที่อาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือในการขอสนับสนุนแหล่งทุน

๓) **พัฒนาปัจจัยสนับสนุนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจฐานราก** และยกระดับรายได้ผู้ประกอบการธุรกิจ โดยสนับสนุนเงินทุน ที่ดิน แรงงาน เครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม รวมถึงส่งเสริมตลาดในชุมชน ตลาดออนไลน์ และตลาดในต่างประเทศ สร้างเครือข่ายทางการตลาด เครือข่ายผู้ประกอบการ สร้างการรับรู้ทางธุรกิจผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งในด้านคมนาคมขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มขีดความสามารถเศรษฐกิจฐานราก โดยพัฒนาระบบเครือข่าย ฐานข้อมูล รวมถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ แผนย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และกลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาช่องทางการตลาดและเครือข่าย เพื่อให้เกิดการจัดการกลไกการตลาดครบวงจรในรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม รวมถึงการสร้างกติกาให้เกิดโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น และการบริหารจัดการกลไกต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจชุมชนมีทุนในการพัฒนาการสินค้าและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ รวมถึงการส่งเสริมสถาบันการเงินชุมชนให้มีบทบาทในการดูแลให้คำแนะนำในการจัดการหนี้สิน

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐
๑๖๐๒๐๑	ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๔	ไม่น้อยกว่า ๔	ไม่น้อยกว่า ๔
๑๖๐๒๐๒	กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๒๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๒๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๒๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖- ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑- ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖- ๒๕๘๐
		(ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)			

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมและพัฒนากลไกและโครงสร้างชุดข้อมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ชุมชน เพื่อสร้างการเติบโตและการหมุนเวียนของเศรษฐกิจฐานราก ผ่านการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ สหกรณ์ ร้านค้าชุมชน วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจหรือกิจการเพื่อสังคม ที่ส่งเสริมการถือหุ้นโดยสมาชิกในชุมชน เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นตกกลับสู่สมาชิก รวมทั้งการพัฒนาช่องทางและศูนย์กลางตลาดสินค้าชุมชน โดยครอบคลุมถึงช่องทางตลาดออนไลน์ และช่องทางตลาดอื่น ๆ

๒) ส่งเสริมให้มีความมั่นคงทางการเงินเพื่อสนับสนุนแหล่งทุนให้กับเศรษฐกิจชุมชน อาทิ ตลาดทุนในการทำหน้าที่เป็นกลไกในการจัดสรรทรัพยากรด้านเงินทุนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ระดมเงินทุนและผู้ลงทุน ผ่านเครื่องมือทางการเงินที่หลากหลายที่สามารถพัฒนาขึ้นให้มีความเหมาะสมกับความต้องการระดมทุนในจำนวน เงื่อนไขเวลา และต้นทุนที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ระดมเงินทุนและชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้มีกลไกการเปิดเผยข้อมูลและกลไกราคา ที่สามารถช่วยให้ ชุมชนสามารถระดมเงินทุนที่เหมาะสมกับความต้องการ พัฒนาระบบกำกับ/ระบบมาตรฐานบัญชี การใช้รูปแบบสินเชื่อบริหารแบบใหม่ ๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมให้ธนาคารเฉพาะกิจที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถยกระดับเป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนด้านเงินทุนและบริหารสภาพคล่อง

๓) พัฒนากลไกการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะ โดยการพัฒนาระบบข้อมูลที่ดินให้มีความครอบคลุมทั้งประเทศ โดยแยกตามประเภทการใช้ประโยชน์ ผู้ครอบครอง ที่มีความทันสมัย โดยให้เป็นข้อมูลสาธารณะที่เปิดเผยและสามารถสืบค้นได้ พัฒนากลไกเพื่อทำหน้าที่รับฝากที่ดินจากเอกชนและนำมาหมุนเวียนสร้างประโยชน์โดยให้ผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งปรับระบบการบริหารจัดการที่ดินของรัฐทั้งในเขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม และที่ดินสาธารณะ เพื่อให้เกิดผลผลิตภาพของการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สูงขึ้น

๔) ส่งเสริมศักยภาพการประกอบการธุรกิจ พัฒนาและยกระดับศักยภาพผู้ผลิตและผู้ประกอบการ พัฒนากลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก การบริหารจัดการฐานข้อมูลหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การสืบสาน สร้างมูลค่าเพิ่มและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ต่อยอดงานวิจัยสู่การพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้สอดคล้องตามความต้องการของตลาดและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สร้างตราสินค้าชุมชนและบรรจุภัณฑ์ให้มีจุดเด่นตลอดจนการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่มาตรฐานสากล

๕) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการบริหารจัดการหนี้สิน โดยสนับสนุนองค์ความรู้พื้นฐานด้านการบริหารจัดการหนี้สินและการเงิน การส่งเสริมการออม สร้างการรับรู้และความตระหนักถึงประโยชน์ของการบริหารจัดการหนี้สินและการเงิน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ สามารถบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ บูรณาการระบบฐานข้อมูล พัฒนากลไกแก้ไขปัญหา

หนี้สินจากการบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ โดยส่งเสริมองค์ความรู้และทักษะการประกอบอาชีพ พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งเสริม และต่อยอดอาชีพสู่ผู้ประกอบการธุรกิจชุมชน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๗-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๗-๑
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๗-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม	๑๗-๔
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๗-๔
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม	๑๗-๕
๓.๑ แผนย่อย การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ	๑๗-๕
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๗-๕
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๗-๖
๓.๒ แผนย่อย มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม	๑๗-๗
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๗-๗
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๗-๗

ส่วนที่ ๑ บทนำ

การส่งเสริมให้คนไทยโดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับความเท่าเทียม ความเสมอภาค การเข้าถึงหลักประกันทางสังคม และการได้รับการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ จะเป็นกลไกสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติและป้องกันปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เสมอภาคที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ ปัญหาหลักประกันทางสังคมของคนไทยในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ พบว่า ประชากรกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางอาจยังไม่ได้รับการคุ้มครองทางสังคมและหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมโดยอาจสะท้อนได้จากดัชนีความยากจนหลายมิติของคนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ซึ่งในปี ๒๕๖๔ มีดัชนีความยากจนหลากหลายมิติ ทั้งกลุ่มเปราะบางอยู่ที่ ๐.๐๐๖๘ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ที่มีดัชนีความยากจนหลากหลายมิติ อยู่ที่ ๐.๐๐๕๘ สะท้อนถึงการเพิ่มขึ้นของทั้งจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาความยากจนหลากหลายมิติและความรุนแรงของความขัดสนของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจทำให้กลุ่มประชากรดังกล่าวมีความเสี่ยงต่อปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีเหตุการณ์เกิดจากวิกฤตที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาวะ ที่อาจทำให้เกิดความยากจนเฉียบพลันที่ก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ ทั้งการเจ็บป่วย ความพิการ การเสียชีวิตหรือการสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างของหัวหน้าครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัว โดยระดับความคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานของประเทศไทยยังจำเป็นต้องได้รับการยกระดับให้ครอบคลุมความคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ ทั้งแรงงานนอกระบบ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า มีแรงงานนอกระบบจำนวน ๑๙.๖ ล้านคน (ร้อยละ ๕๒.๐) และเป็นแรงงานในระบบ ๑๘.๑ ล้านคน (ร้อยละ ๔๘.๐) จากผู้มีงานทำทั้งสิ้น ๓๗.๗ ล้านคน ซึ่งแรงงานนอกระบบกลุ่มนี้เป็นผู้ทำงานแต่ไม่มีหลักประกันสังคมใด ๆ ที่ได้จากการทำงาน ซึ่งแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่เป็นผู้ทำงานที่มีการศึกษาไม่สูงและทำงานในภาคเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ และยังพบอีกว่ารายได้ที่ได้นั้นค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ ในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคที่ยังขาดหลักประกันที่จะได้รับการบริการอย่างมีมาตรฐานที่หลากหลายมีประสิทธิภาพ และครอบคลุมทั้งความต้องการสินค้าและบริการที่มีคุณภาพในราคาที่ยุติธรรม ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อาทิ การพัฒนากลไกการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม นโยบายและมาตรการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม จึงจะเป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลให้คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อบรรเทาความเหลื่อมล้ำและความยากจนที่จะถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นได้อย่างยั่งยืน ผ่านภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยใช้กลไกที่มีอยู่แล้วในการเป็นทุนทางสังคมให้เกิดการยกระดับตาม ๓ ขั้นของการพัฒนา (อยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน) ในช่วงระยะเวลาของการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกกระดับ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนและท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

๔.๒.๑ ช่วงการตั้งครรภ์/วัยรุ่น

๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน

๔.๒.๔ ช่วงวัยผู้สูงอายุ

๔.๕ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

๔.๕.๓ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๒ ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค

๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน

๔.๑.๕ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัยทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม

๔.๑.๖ ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง

๔.๑.๗ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษาโดยเฉพาะสำหรับ
ผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๗) ความ
เสมอภาคและหลักประกันทางสังคม กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ดังนี้

๑) การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ เน้นการขยาย
ความคุ้มครองทางสังคมขั้นต่ำให้ทุกชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมกับความเป็นมนุษย์ โดยเป็นสวัสดิการ
ที่ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบ สร้างระบบคุ้มครองและป้องกันแบบถ้วนหน้า และพัฒนาระบบหลักประกัน
ทางสังคมด้านสุขภาพและเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ครอบคลุมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
รวมถึงการคุ้มครองแรงงานไทยให้มีสวัสดิการในการทำงานโดยยกระดับกลไกการดูแลคุ้มครองสวัสดิภาพ
ของผู้ใช้แรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และส่งเสริมการทำงานที่มีคุณค่า และการคุ้มครองผู้บริโภค
ให้ได้รับสินค้าและบริการที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและลดความเสียเปรียบ
ของผู้บริโภค

๒) มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม เน้นการพัฒนามาตรการ
และพัฒนากลไกสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มเปราะบาง มีความเสี่ยงสูง และมีความสามารถในการ
ปรับตัวต่ำ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของรัฐในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดและตรงกับ
กลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างแท้จริงและเหมาะสม

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น อาทิ กลุ่มที่มีรายได้น้อย แรงงานนอกระบบ ผู้ด้อยโอกาส กลุ่มคนเปราะบาง และผู้สูงอายุ และเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมที่ยั่งยืนในทุกมิติผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วนและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ที่สามารถชี้เฉพาะเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๗๐๐๐๑	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความยากจนหลากหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ (ร้อยละต่อปี)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๑๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๑๕

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคมที่สามารถสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติของประชากรทุกช่วงวัย ทุกเพศสภาพ และทุกกลุ่ม จะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความคุ้มครองทางสังคมขั้นต่ำให้ทุกชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม โดยเป็นสวัสดิการที่ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบ และการสร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและด้อยโอกาส ผ่านกลไกที่สามารถชี้เฉพาะเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม จึงประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ได้แก่ การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ และมาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

มีเป้าหมายให้คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น ผ่านการขยายความคุ้มครองทางสังคมขั้นต่ำให้ทุกชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมกับความเป็นมนุษย์ โดยเป็นสวัสดิการที่ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบ สร้างระบบคุ้มครองและป้องกันแบบถ้วนหน้า และพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคมด้านสุขภาพและเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ครอบคลุมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมถึงการคุ้มครองแรงงานไทยให้มีสวัสดิการในการทำงาน โดยยกระดับกลไกการดูแลคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้ใช้แรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ส่งเสริมการทำงานที่มีคุณค่า และคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับสินค้าและบริการที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและลดความเสียเปรียบของผู้บริโภค

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๗๐๑๐๑	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ได้รับการคุ้มครอง และมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม ๓ ขั้นของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูล การพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (ร้อยละ (อยู่รอดพอเพียง: ยั่งยืน:) ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๕๐ : ๓๐ : ๒๐	ไม่น้อยกว่า ๓๐ : ๔๐ : ๓๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐ : ๕๐ : ๔๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ขยายฐานความคุ้มครองทางสังคม โดยกำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำของสวัสดิการแต่ละประเภทแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมและชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนทุกช่วงวัยต้องเจอสถานะความยากจนกรณีประสบเหตุการณ์ที่ทำให้ต้องสูญเสียรายได้ เพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินชีวิตทางสังคมได้ โดยการจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน บริการสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดโครงการขยายการคุ้มครองทางสังคม สำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน ให้สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพ และการจัดการกับความเสี่ยงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ เพื่อปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมต่าง ๆ ในประเทศไทย

๒) สร้างหลักประกันสวัสดิการสำหรับแรงงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความตระหนักของการทำงานที่มีคุณค่า ที่สามารถตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของมนุษย์ได้ โดยส่งเสริมให้แรงงานมีโอกาสและรายได้ มีสิทธิในด้านต่าง ๆ การได้แสดงออก การได้รับการยอมรับ ความมั่นคง ของครอบครัว การได้พัฒนาตนเอง การได้รับความยุติธรรม และการมีความเท่าเทียมทางเพศ และส่งเสริมให้มีกลไกพิทักษ์และคุ้มครองแรงงาน ส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างชาติ การพัฒนาทักษะให้สามารถประกอบอาชีพและมีรายได้ตามศักยภาพ รวมทั้งการสร้างหลักประกันสวัสดิการสำหรับแรงงาน ทั้งแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ เพื่อให้กำลังแรงงานทุกกลุ่มได้เข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง รวมถึงการส่งเสริมให้มีการจ้างงานผู้สูงอายุเพื่อยืดช่วงเวลาที่ผู้สูงอายุจะสามารถทำประโยชน์สร้างสรรค์ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองด้านรายได้ รวมทั้งยังเป็นทางเลือกที่สำคัญ ที่จะช่วยบรรเทาปัญหาจากการลดลงของประชากรวัยแรงงานอีกด้วย

๓) ปรับปรุงระบบและกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภค พัฒนาระบบและกลไกการคุ้มครองผู้บริโภคมีประสิทธิภาพและสนับสนุนองค์กรของผู้บริโภคให้มีความเข้มแข็ง ป้องกันการละเมิดสิทธิผู้บริโภค และอำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภค สนับสนุนการบริโภคอย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาระบบรับรองคุณภาพขององค์กรคุ้มครองผู้บริโภค เสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้บริโภคให้มีความตระหนักในสิทธิหน้าที่และมีภูมิคุ้มกันในการบริโภคและซื้อสินค้า และส่งเสริมให้ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ มีบทบาทในการสนับสนุนการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔) การบริหารจัดการงบประมาณและแหล่งรายได้ พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง โดยจัดสรรงบประมาณด้านการสร้างหลักประกันทางสังคมให้อยู่บนฐานของความยั่งยืนทางการคลัง รวมถึงพัฒนาสมรรถนะ องค์ความรู้ที่เหมาะสมในการสร้างหลักประกันทางสังคมที่ยั่งยืน เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๓.๒ แผนย่อย มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

มีเป้าหมายโดยมีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ผ่านการพัฒนามาตรการและพัฒนากลไกสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มเปราะบาง มีความเสี่ยงสูง และมีความสามารถในการปรับตัวต่ำ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของรัฐในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดและตรงกับกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างแท้จริงและเหมาะสม

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๗๐๒๐๑	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (ร้อยละต่อปี)	ลดลงไม่น้อยกว่า ๑๐	ลดลงไม่น้อยกว่า ๑๕	ลดลงไม่น้อยกว่า ๒๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) จัดให้มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย โดยพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและครอบคลุมครบกลุ่ม อาทิ ทั้งเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้มีความบกพร่องทางร่างกายเหยื่อของความรุนแรงต่าง ๆ และการค้ามนุษย์ แรงงานในภาคการผลิตที่มีความเสี่ยง ผู้ติดเชื่อ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

๒) ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากรกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อให้เข้าถึงบริการของรัฐและโอกาสทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม และส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย

๓) ระดมพลังความร่วมมือสร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชนในรูปแบบพึ่งตนเอง ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันพื้นฐานในการจัดระบบการคุ้มครองทางสังคมแก่สมาชิกของตน โดยมีภาคีต่าง ๆ เกื้อหนุนตามศักยภาพ/ความพร้อมของแต่ละภาคี โดยภาครัฐส่งเสริมเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สนับสนุนการรวมกลุ่มองค์กรชุมชนและเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย รวมทั้งมีการใช้กลไกที่มีอยู่แล้วในการเป็นทุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการคุ้มครองกลุ่มเป้าหมายในสังคม

๔) สนับสนุนให้มีการพัฒนาและนำใช้ระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดสวัสดิการและสร้างหลักประกันทางสังคมของทุกภาคส่วน อาทิ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางสวัสดิการสังคมที่เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคีพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับครัวเรือนและชุมชน เพื่อนำไปสู่การยกระดับการคุ้มครองทางสังคมและหลักประกันทางสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๘-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๘-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๘-๓
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน	๑๘-๗
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๘-๗
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน	๑๘-๘
๓.๑ แผนย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว	๑๘-๘
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๘-๘
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๘-๙
๓.๒ แผนย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล	๑๘-๑๐
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๘-๑๐
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๘-๑๐
๓.๓ แผนย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ	๑๘-๑๑
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๘-๑๒
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๘-๑๒
๓.๔ แผนย่อย การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล	๑๘-๑๓
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๘-๑๓
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๘-๑๔
๓.๕ แผนย่อย การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ	๑๘-๑๖
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๘-๑๖
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๘-๑๖

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งที่มาของวัตถุดิบและผลิตผลที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ ทั้งในการดำรงชีวิตและการดำเนินธุรกิจของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นที่รองรับกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ และช่วยเกื้อกูลให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ การมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์จึงเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและยกระดับการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน จึงมีเป้าหมายเพื่อปรับสภาพแวดล้อมของประเทศให้มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน สนับสนุนการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านการอนุรักษ์และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล

การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในภาพรวมมีทิศทางที่ดีขึ้นในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ สะท้อนได้จากอันดับของดัชนีการพัฒนายั่งยืนตามรายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ ณ ปี ๒๕๖๔ ซึ่งประเทศไทยได้รับการจัดอันดับดีขึ้นที่อันดับ ๔๓ จาก ๑๖๕ ประเทศ และรายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งพบว่า ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในระดับบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน ๕๒ เป้าหมายย่อย จาก ๑๖๙ เป้าหมายย่อย คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘ โดยเป้าหมายที่ ๑๓ การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นเป้าหมายที่มีความก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญของมิติสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ประเด็นด้านความยั่งยืนของการบริโภคและการผลิตยังคงเป็นประเด็นท้าทายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศ โดยในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยมีคะแนนดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของศูนย์กฎหมายและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมแห่งมหาวิทยาลัยเยลและศูนย์เครือข่ายข้อมูลวิทยาศาสตร์โลกระหว่างประเทศที่ ๔๕.๔๐ คะแนน ลดลงจากปี ๒๕๖๑ ที่มีค่าคะแนน ๔๙.๘๐ คะแนน ประกอบกับรายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ได้รายงานว่าการดำเนินงานตามเป้าหมายย่อยการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ ๒.๔ การสร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันที่จะเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ และจะช่วยพัฒนาคุณภาพของดินและที่ดินอย่างต่อเนื่อง ภายในปี ๒๕๗๓ อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ สะท้อนให้เห็นว่าสมรรถนะการดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตและการบริโภคของประเทศยังอยู่ในระดับต่ำและมีแนวโน้มลดลง จากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นผลให้ต้องมีการเร่งดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการการดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อาทิ การฟื้นฟูและรักษาสถานทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน การสร้างการตระหนักรู้ถึงการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในกระบวนการผลิตและการกำจัดของเสียที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน จึงเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการเติบโตที่บนหลักของการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ รักษา ปันฟูและสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเลอย่างยั่งยืน เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่เหมาะสม ลดการสร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ มีการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทั้งกระบวนการ เกิดฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพและความอุดมสมบูรณ์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๒.๒ ปันฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒.๔ ยกกระตือรือร้นทุกภาคส่วน เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า
๔.๑.๒ เกษตรปลอดภัย
๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ
๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ
๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว
๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ
๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค
๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก
๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
๔.๑.๗ การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น
๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
๒.๖.๑ การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
๔.๑.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
๔.๑.๒ ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค
๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร

๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง

๔.๔.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด

๔.๑.๔ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

๔.๒.๒ ปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ

๔.๒.๓ ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม

๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๔.๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน

๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

๔.๔.๓ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล

๔.๔.๔ ส่งเสริมรักษา อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๔.๖ ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๔.๖.๑ ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

๔.๖.๒ พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อม

๔.๖.๓ จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

๔.๖.๔ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทศน์ เพื่อกำหนดอนาคต
ประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของ
การมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ
ที่เปลี่ยนแปลง

**แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๘) การ
เติบโตอย่างยั่งยืน กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย ดังนี้**

๑) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลาย
ทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ ด้วยการดำเนินการปราบปราม
และป้องกันการบุกรุกทำลายเพื่อปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่
ป่าไม้บนพื้นฐานให้คนและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้กลับมามีสภาพที่สมบูรณ์
รวมไปถึงการสร้างกลไกเพื่อการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในและนอกถิ่นกำเนิด
อย่างยั่งยืนภายใต้การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เท่าเทียม รวมทั้งรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม โดยการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่มีการปกป้องรักษาหยุดยั้งการทำลายพื้นที่ป่าไม้ ฟื้นฟู
ระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่สมบูรณ์ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ
ส่งเสริมการปลูกป่าและไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร รวมไปถึงการสร้างและพัฒนา
พื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบท เพื่อให้เกิด
จิตสำนึกในการอนุรักษ์และการได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ

๒) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล ปรับปรุงฟื้นฟูและสร้างใหม่
ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่สำคัญ ได้แก่ ขยะทางทะเล
และมลพิษอื่น ๆ ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ รักษาแนวปะการังที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว รักษาป่าชายเลน
ที่สำคัญต่อการดูดซับก๊าซเรือนกระจก รักษาแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญต่อประมงและสัตว์ทะเลหายาก จัดให้มี
พื้นที่คุ้มครองทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ควบคุมและยกเลิกเครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง ประกอบกับการ
ดูแลที่มีประสิทธิภาพโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ พัฒนากลไกคุ้มครอง
สัตว์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ที่มีมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งมีระบบ
ควบคุมและตรวจสอบผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการพัฒนา
เศรษฐกิจอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงมูลค่าของระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตทางทะเล มีระบบศูนย์ข้อมูล ความรู้เชิงรุก
ที่เข้าถึงได้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มีการศึกษาวิจัยเรื่องทะเลอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาฐานข้อมูลเป็นคลัง
รวมความรู้ด้านผลประโยชน์ทางทะเลเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้คำปรึกษาและช่วยการตัดสินใจของผู้บริหาร
รวมถึงส่งเสริมกิจกรรมการสร้างความรู้และให้ความรู้แก่ประชาชนที่จะนำความรู้ไปพัฒนาให้เกิดการ
ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและมีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับ
ของระบบนิเวศ

๓) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศในระยะยาว ที่สอดคล้องกับการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกสาขา โดยมีความเชื่อมโยงของเครือข่ายข้อมูลในทุกภาคส่วน และดำเนินงานตามแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกในสาขาพลังงานและขนส่ง กระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และการจัดการของเสีย มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นในด้านการปรับปรุงการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว

๔) การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และมีการบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อม เช่น ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพกับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด การพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่ พร้อมทั้งขจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากโครงการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ มีการพัฒนาใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อลดมลพิษและผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมายการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน และกำหนดกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการสารเคมีในภาคเกษตรอย่างครบวงจร การผลิตและการนำเข้าสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชมาใช้ในประเทศไทย ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้มีการลดและเลิกการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชสำหรับการทำการเกษตรทุกประเภท ได้แก่ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี โดยให้มีข้อกำหนดสำหรับทำการเกษตรทุกประเภท เพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายของสารเคมีเกษตรออกสู่สิ่งแวดล้อม

๕) การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรมและระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน มีเป้าหมายเพื่ออนุรักษ์ คุ้มครอง ปันฟู และสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเลให้อุดมสมบูรณ์และมีคุณภาพเหมาะสมต่อการอุปโภคบริโภคที่คำนึงถึงศักยภาพการฟื้นฟูของระบบนิเวศ สามารถเป็นแหล่งของปัจจัยการผลิตและพลังงานได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมให้คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่พึงประสงค์ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีแนวทางการพัฒนา อาทิ ส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในและนอกถิ่นกำเนิดให้เกิดระบบนิเวศที่สมดุลเพื่อลดการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์ถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ รวมทั้งการลดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่า ประชาชน และชุมชน ผ่านการสร้างระบบฐานข้อมูลธนาคารพันธุ์กรรม พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในเขตเมืองและชุมชน ส่งเสริมการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด ให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้ประเทศไทยสามารถร่วมมือกับนานาชาติในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ เสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนสามารถลดความเสี่ยงและมีความพร้อมที่จะรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด การบริหารจัดการมลพิษทั้งระบบ จัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการบำบัดน้ำเสียเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๘๐๐๐๑	สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	ความยั่งยืน และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	น้อยกว่า ๔๐	น้อยกว่า ๓๐ ในปี ๒๕๗๓	อยู่ระหว่างการพิจารณาตัวชี้วัดใหม่

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน

การเติบโตอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเลให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ โดยการอนุรักษ์ ปันฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พัฒนาการลดก๊าซเรือนกระจก มุ่งเน้นการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของประเทศ จัดการควบคุมดูแลมลพิษที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทัศน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนโดยแท้จริง

๓.๑ แผนย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

มีเป้าหมายในการสนับสนุนให้พื้นที่คุ้มครองได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง เพื่อลดการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ตลอดจนชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ รวมทั้งการลดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่า มนุษย์ และชุมชน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ ผ่านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ พัฒนาองค์กรของรัฐและออกกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่า สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในเขตเมืองและชุมชน ส่งเสริมการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิตตลอดจนการบริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๘๐๑๐๑	การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น	ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๕๕	ไม่น้อยกว่า ๖๐	ไม่น้อยกว่า ๖๕
๑๘๐๑๐๒	พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (๑) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ (๒) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ (๓) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชน	(๑) ๓๓ (๒) เพิ่มขึ้น ๑๒ (๓) เพิ่มขึ้น ๓	(๑) เพิ่มขึ้น ๓๔ (๒) เพิ่มขึ้น ๑๕ (๓) เพิ่มขึ้น ๔	(๑) เพิ่มขึ้น ๓๕ (๒) เพิ่มขึ้น ๑๕ (๓) เพิ่มขึ้น ๕

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
		เพื่อการเรียนรู้พักผ่อน หย่อนใจ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)			

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง** โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามต่อพื้นที่ ชนิดสัตว์และพืชป่าเฉพาะถิ่นและที่อยู่ในภาวะถูกคุกคาม ป้องกันและกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมถึงการบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน สร้างระบบฐานข้อมูลและธนาคารพันธุกรรม ให้มีความสำคัญกับพันธุกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างกลไกการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรมในระดับท้องถิ่น รวมถึงพัฒนาและบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการทำงานบูรณาการระหว่างภาคส่วน อาทิ ภาคเกษตร ให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒) **รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน** โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก พร้อมทั้งให้มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการตรวจสอบติดตาม เฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า และส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่สภาพเสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำบนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ โดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่านั้น และสร้างกลไกที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมาย เพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ ป้องกันการลักลอบทำไม้ที่ผิดกฎหมาย รวมถึงพัฒนาระบบและกลไกจูงใจให้มีการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ และส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สีเขียวที่สอดคล้องตามมาตรฐานสากล เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบท เพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติ เกิดความรู้สึกหวงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนและป่าครอบครัวแบบมีส่วนร่วม

๓) **ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน** โดยพัฒนาและส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมและเมืองอุตสาหกรรม ตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่สอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนตลอดจนส่งเสริมการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ที่ช่วยสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ทั้งการเพาะปลูก ปศุสัตว์และประมง ตลอดจนห่วงโซ่คุณค่าและกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมติดฉลากสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีมาตรการเพื่อจำกัดการใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามช่วงเวลาที่เหมาะสม พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีมาตรฐานตามแนวทางการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

โดยส่งเสริมทั้งอุปสงค์ อุปทานและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น มีการจัดการขยะและของเสียอันตรายอย่างถูกวิธี การพัฒนาและส่งเสริมพลังงานหมุนเวียนให้สอดคล้องตาม แนวทางเศรษฐกิจแบบองค์รวม ซึ่งครอบคลุมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว รวมทั้ง การขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในระดับประเทศทั้งด้านการพัฒนาเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิก จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมแนวปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านฐานข้อมูลตลอดวัฏจักร ชีวิต เครื่องมือ วิธีการ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการทางสังคม และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

๓.๒ แผนย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

มีเป้าหมายในการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายและเป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด ผ่านการสร้างและถ่ายทอดองค์ ความรู้เรื่องทะเลที่ถูกต้อง พัฒนากลไกคุ้มครองสัตว์น้ำที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ และมีแผนในการกำหนด วิธีการจัดการในแต่ละพื้นที่ที่สำคัญทั่วประเทศ เพื่อลดพื้นที่ที่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง รวมถึงการทำประมง ที่คำนึงถึงความสมดุลของฐานทรัพยากรและความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคม เศรษฐกิจภาคทะเล

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๘๐๒๐๑	ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น	ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๗๕	ไม่น้อยกว่า ๗๘	ไม่น้อยกว่า ๘๐
		ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๖๔	ไม่น้อยกว่า ๘๒	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ปรับปรุงฟื้นฟูและสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ โดยเฉพาะ ความหลากหลายทางชีวภาพและบริการของระบบนิเวศ โดยการบริหารจัดการขยะและของเสียที่ปล่อยลงสู่ทะเล ทั้งระบบ ฟื้นฟูและรักษาระบบนิเวศชายฝั่ง รวมถึงป่าชายหาด ของประเทศ และลดปริมาณของเสียโดยเฉพาะ ขยะพลาสติกที่มีอยู่และที่จะลงสู่ทะเล การรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งที่มีเอกลักษณ์และสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์ที่สำคัญ ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ อาทิ การรักษาแนวปะการังที่สำคัญ การรักษาแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญต่อประมงและสัตว์ทะเลหายาก การรักษาป่าชายเลน

ที่สำคัญต่อการดูดซับก๊าซเรือนกระจก รวมถึงระบบนิเวศนอกชายฝั่งที่มีความสำคัญ เป็นต้น เพิ่มพื้นที่คุ้มครองทางทะเลให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของภาคเอกชนและประชาชนในการดูแลจัดการพื้นที่ทางทะเลดังกล่าว ในลักษณะของวิทยาศาสตร์ภาคประชาชนรวมถึงสร้างองค์ความรู้ ระบบติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สัตว์ทะเลหายาก ห่วงโซ่อาหาร และคุณภาพอาหารทะเล และเร่งส่งเสริมการวิจัยการเรียนการสอนเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้พื้นฐานและนวัตกรรมต่างๆ ทางทะเล

๒) พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยเน้นกรอบแนวทางเศรษฐกิจสีน้ำเงิน จัดให้มีการท่องเที่ยวและสนันทนาการที่มีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การลดความเหลื่อมล้ำ และดูแลผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่อย่างเหมาะสม ตลอดจนฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของหาดท่องเที่ยวให้มีความสะอาดสวยงามรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับระบบนิเวศ การพัฒนาท่าเรือและการขนส่งทางทะเลทั้ง ระบบให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้ประเทศเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชย์นาวีของภูมิภาค รวมทั้งพัฒนาการเดินทางเรือสินค้าตามแนวชายฝั่งให้เติบโตอย่างยั่งยืนโดยมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน และคาร์บอนเป็นศูนย์ตามลำดับ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมต่อเส้นทางเศรษฐกิจสองฝั่งสมุทรอย่างเหมาะสม ควบคุมและยกเลิกการทำการประมงและการใช้เครื่องมือประมงที่ทำลายล้างจนเกินศักยภาพการผลิต และป้องกันไม่ให้เรือประมงผิดกฎหมาย ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศเข้ามาทำการประมงที่ผิดกฎหมาย และส่งเสริมการประเมินกำลังผลิตทรัพยากรประมงที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับศักยภาพ รวมทั้งเร่งพัฒนาการจัดการด้านการเพาะเลี้ยงในทะเลอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมด้วยชนิดพันธุ์ที่พบในประเทศ โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงนอกชายฝั่งและสอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล การค้นหา พัฒนา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลใหม่ๆ ตลอดจนการศึกษาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาการประมงทั้งการจับและการเพาะเลี้ยงอย่างครบวงจรเพื่อให้ประเทศยังคงเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงมูลค่าสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓) สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล โดยให้ความสำคัญกับการรักษาระบบนิเวศและทรัพยากรทางทะเล ให้สามารถเป็นแหล่งอาหารและแหล่งน้ำสะอาดได้อย่างยั่งยืน การจัดการขยะและมลพิษที่มีประสิทธิภาพ การทำประมงถูกกฎหมายทั้งขนาดอุตสาหกรรมและการประมงพื้นบ้านที่ไม่เกินศักยภาพของระบบนิเวศในพื้นที่ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการฟื้นฟูชายหาดเพื่อสนับสนุนวิถีชีวิตและเศรษฐกิจชายฝั่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างอัตลักษณ์และคุณค่าของสถานที่แก่ประชาชน

๓.๓ แผนย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

มีเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศอย่างยั่งยืน ผ่านแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งในมิติของการลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตร
ต่อสภาพภูมิอากาศ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๘๐๓๐๑	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ลดลง	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวม ลดลงจากกรณีปกติ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๒๐	ไม่น้อยกว่า ๓๐	ไม่น้อยกว่า ๔๐
		ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๔๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๖๐

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก** กำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศไทย ที่สอดคล้องกับการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกสาขา ส่งเสริมให้เกิดการจัดทำรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกระดับทั้งระดับมาตรการของประเทศระดับองค์กร และผลิตภัณฑ์โดยมีความเชื่อมโยงของเครือข่ายข้อมูลในทุกภาคส่วน ดำเนินงานตามแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกในสาขาพลังงานและขนส่ง กระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และการจัดการของเสีย เช่น เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทน พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการคมนาคม ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตแบบปล่อยคาร์บอนต่ำ ลดการเกิดของเสีย เป็นต้น

๒) **ปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ปรับปรุงการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูล ความเสี่ยง พัฒนาระบบฐานข้อมูลการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศและระบบเตือนภัยล่วงหน้าอย่างรวดเร็ว แม่นยำและมีประสิทธิภาพ ให้เชื่อมโยงนโยบายหรือมาตรการสำคัญในการเตรียมพร้อมรับมือเผชิญเหตุ บูรณาการประเด็นด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกระบวนการจัดทำแผนรายสาขาและรายพื้นที่ และมีการดำเนินการและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๓) **มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน** พัฒนามาตรการเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อเอื้ออำนวยให้ใช้มาตรการใหม่ ๆ ด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง ในการส่งเสริมและสนับสนุนเชิง

ให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการปรับตัวรองรับผลกระทบและภัยพิบัติทางธรรมชาติอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดให้โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐต้องจัดทำการศึกษาวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อออกแบบโครงการให้สอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศในปัจจุบันและในอนาคต รวมทั้งความเสี่ยงจากภัยพิบัติรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔) สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนามาตรการและกลไกเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการจัดตั้งกลไกทางเศรษฐกิจและทางการเงิน ที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สร้างประโยชน์ร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน อาทิ ภาษีคาร์บอน กลไกราคาคาร์บอน มาตรการทางการเงินสีเขียวและสิทธิประโยชน์สำหรับการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึงสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบและความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและหน่วยงานในระดับต่างๆ ทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่น รวมทั้งชุมชน ให้มีความรู้ ความสามารถในการรับมือกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๔ แผนย่อย การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

มีเป้าหมายเพื่อจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ผ่านการจัดทำระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ และลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ อาทิ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียและกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ การใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษ ส่งเสริมการลดหรือเลิกใช้สารเคมีอันตราย ควบคุม ป้องกันของเสียจากสินค้าจากต่างประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรม การจัดการมลพิษ

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๘๐๔๐๑	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์	สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐, ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๘๐๔๐๒	คุณภาพอากาศ และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศ ไทย	สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทย ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐
		สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐
๑๘๐๔๐๓	การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมี ในภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมมี ประสิทธิภาพมากขึ้น	ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๐.๘๑	ไม่น้อยกว่า ๐.๘๙	ไม่น้อยกว่า ๐.๙๕

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) จัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ โดยกำหนดแนวทางที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องพิจารณาสถานการณ์ของประเทศและของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มุ่งเน้นการป้องกันผลกระทบล่วงหน้า โดยการสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีระบบนิเวศที่เปราะบางและพื้นที่เสี่ยง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น และคำนึงถึงกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยหรือสิ่งแวดล้อม การลดและควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เป็นหลักการจัดการมลพิษตั้งแต่ต้นทาง และพิจารณาถึงขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของแหล่งน้ำ รวมถึงการประยุกต์ใช้ระบบอนุญาตการระบายมลพิษ และหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

๒) จัดการคุณภาพอากาศ เสี่ยง และความสั่นสะเทือน โดยมีแนวทางและเป้าหมายที่สอดคล้องกับแนวโน้มสถานการณ์ในอนาคตทั้งในระยะสั้น ปานกลาง และระยะยาวครอบคลุมถึงการบริหารจัดการหรือการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่ โดยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศในรูปของปริมาณรวม และเชิงพื้นที่ และกำหนดให้มีระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่ยังเป็นปัญหาเฉพาะพื้นที่ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการติดตามตรวจสอบเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ของตนเอง กำหนดมาตรการควบคุมปริมาณการจราจรหรือยานพาหนะในพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่นหรือพื้นที่เขตเมืองเมื่อเกิดภาวะวิกฤต รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านคุณภาพอากาศและเสียง เพื่อให้หน่วยงานท้องถิ่นติดตามตรวจวัดคุณภาพอากาศเสี่ยงและความสั่นสะเทือนในพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งมีระบบการแจ้งเตือนปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงที่สามารถเข้าถึงและทันเหตุการณ์รวมถึงการป้องกันและลดปัญหามลพิษข้ามแดน

๓) จัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตรายและกากอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน ครอบคลุมขยะชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากของเสียอุตสาหกรรม โดยให้ความสำคัญกับการป้องกันและลดมลพิษจากขยะและของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิด การบริหารจัดการควบคุมมลพิษจากการบำบัด กำจัดขยะ และของเสียอันตราย โดยปรับปรุงฟื้นฟู สถานที่กำจัดขยะให้ดำเนินการถูกต้องตามหลักวิชาการ สนับสนุนการรวมกลุ่มพื้นที่เพื่อจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกประกาศสถานที่กำจัดขยะเป็นแหล่งกำหนดมลพิษ กำหนดให้มีระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ และกำหนดมาตรฐานการควบคุมการระบายมลพิษจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยส่งเสริมภาคเอกชนร่วมลงทุนด้านการจัดการขยะและของเสียอันตราย ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการขยะ รวมทั้งมีมาตรการในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาบังคับใช้ ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพดำเนินการจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม การวางระบบการจัดการของเสียที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์ใหม่บางประเภทที่คาดจะเป็นปัญหาในอนาคต การจัดการขยะจากการก่อสร้างและการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง การสร้างกระบวนการรับรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับปัญหาพิษจากการจัดการขยะและของเสียอันตรายที่ไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งทบทวนและตรวจสอบกลไกการบริหารจัดการขยะของประเทศทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนตั้งแต่ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้บริการ ผู้บริโภค ผู้กำจัด และหน่วยงานกำกับดูแล การจัดการมูลฝอยติดเชื้อยึดหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมตามแนวทางพระราชรัฐ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศ บนฐานของความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่

๔) จัดการสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีอย่างถูกวิธีตามหลักวิชาการ และสนับสนุนการใช้สารชีวภาพให้มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต และสร้างความปลอดภัยในสุขภาพของทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมทั้งลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำกัดการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สำหรับการทำการเกษตรทุกประเภทเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อมในรูปแบบมาตรฐานสากล ได้แก่ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม โดยให้มีข้อกำหนดสำหรับการทำเกษตรทุกประเภท เพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายของสารเคมีเกษตรออกสู่สิ่งแวดล้อม ได้แก่ น้ำใต้ดิน แม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำทะเล การชะล้างและตกค้างในดิน รวมทั้งการฟุ้งกระจายในอากาศ โดยจะต้องเป็นความรับผิดชอบของผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย และผู้ใช้สารเคมีในการควบคุมป้องกันการแพร่กระจายของสารเคมีดังกล่าว และรับผิดชอบในการส่งเสริมความรู้และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย

๓.๕ แผนย่อย การยกระดับกระบวนการทัศนเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

มีเป้าหมายเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานและยกระดับแนวทางการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านกลไกของพื้นที่ทดลองเชิงนวัตกรรม นโยบายและกฎหมายที่ตอบสนองต่อความหลากหลายในบริบทของแต่ละพื้นที่และกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ บนหลักของธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยคำนึงถึงบริบทของพื้นที่ที่มีความเฉพาะตัวและกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคม อาทิ เทคโนโลยี นวัตกรรมการบริหารจัดการ ที่อาจก่อให้เกิดประเด็นอุบัติใหม่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนโยบายหรือแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบเดิมอาจไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การยกระดับกระบวนการทัศนเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๘๐๕๐๑	คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี	ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๕

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย โดยปรับปรุงกลไกและพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ของภาครัฐ ให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนทุกภาคส่วนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคตสร้างความรู้ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและระดับสากล โดยสอดแทรกในหลักสูตรการศึกษาและ/หรือการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบและนอกระบบ

๒) พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาและยกระดับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อการวางแผนและกำหนดนโยบายที่คำนึงถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ถึงการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นเครื่องมือในการป้องกัน และลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสุขภาพ อนามัย อันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการต่าง ๆ การพัฒนาระบบยุติธรรมและระบบประชาธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาความร่วมมือในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติข้ามพรมแดนกับประเทศอาเซียนและภูมิภาคอื่นที่ปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓) จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยกำหนดและจัดโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อนประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระดับประเทศและระหว่างประเทศที่สำคัญ โดยใช้กลไกและเครื่องมือที่ทันสมัย เน้นการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาสังคม เพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านสิ่งแวดล้อมที่มีปฏิสัมพันธ์กับประเด็นอื่นทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

๔) พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล พัฒนา กลไกเพื่อรองรับการบริหารจัดการประเด็นอุบัติใหม่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้มีการจัด กิจกรรมเชิงพื้นที่และ/หรือพื้นที่ทดลองเชิงนวัตกรรม เสริมสร้างคุณลักษณะและคุณภาพชีวิตที่พึงประสงค์ ให้กลายเป็นที่ยอมรับในวิถีชีวิตของประชากรตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ สนับสนุนการกระจายอำนาจและ ส่งเสริมธรรมาภิบาลด้านการรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านเครือข่ายในระดับชุมชน ที่ครอบคลุมภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาสังคม รวมถึงสร้างกลไกและกระบวนการ การมีส่วนร่วมอย่างมีธรรมาภิบาลเพื่อยกระดับกระบวนการที่ต้องการส่งเสริม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑๙-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๑๙-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๙-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	๑๙-๔
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๙-๔
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	๑๙-๕
๓.๑ แผนย่อย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ	๑๙-๕
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๙-๕
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๙-๖
๓.๒ แผนย่อย การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล	๑๙-๗
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๙-๗
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๙-๘
๓.๓ แผนย่อย การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	๑๙-๙
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๙-๙
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๑๙-๑๐

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ทรัพยากรน้ำเป็นทรัพยากรสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ สำหรับการอุปโภคและการบริโภค และยังเป็นปัจจัยการผลิตสำคัญในกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ทรัพยากรน้ำจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วผ่านกลไกการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ** จึงมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำและลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ เพิ่มผลิตภาพของน้ำในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติรวมถึงการฟื้นฟูพื้นที่ดังกล่าวให้มีสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่ดี

สถานการณ์ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศไทยตามรายงานของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ในปี ๒๕๖๓ มีคะแนนดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอยู่ที่ ๕๘.๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน หรืออยู่ระดับที่ ๒ จาก ๕ ระดับ ซึ่งเป็นระดับที่สะท้อนว่าครัวเรือนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถเข้าถึงระบบประปาและสุขาภิบาลพื้นฐานได้อย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตาม การรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำ ตลอดจนจนระดับความมั่นคงของการใช้น้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และการเพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำให้คุ้มค่ายังคงเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญของประเทศ โดยข้อมูลจากรายงานของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียปี ๒๕๖๓ ชี้ให้เห็นว่าประเด็นการบริหารจัดการน้ำที่ประเทศไทยมีคะแนนน้อยที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ (๑) ความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (๒) ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และ (๓) การรับมือภัยพิบัติด้านน้ำ โดยมีคะแนน ๙.๑ คะแนน ๑๐.๑ คะแนน และ ๑๐.๘ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ตามลำดับ ประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความจำเป็นในการเร่งบูรณาการให้เกิดการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นประเด็นสำคัญที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนรวมถึงภาคการผลิตและระบบนิเวศในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์น้ำแล้งหรือน้ำท่วม ทั้งนี้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรมีการเตรียมความพร้อมและแผนรับมืออย่างเป็นรูปธรรม อาทิ มีการบูรณาการองค์ความรู้และหลักการปฏิบัติระหว่างกัน มีแนวทางการเฝ้าระวังพื้นที่ผู้ประสบภัยอย่างทันทั่วถึง ตลอดจนผลักดันให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรับมือภัยพิบัติด้านน้ำอย่างยั่งยืน มีการพัฒนาปรับปรุงแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำในพื้นที่ มีแนวทางการบริหารจัดการความต้องการน้ำและระบบชลประทานที่มีศักยภาพเพียงพอ รองรับการเติบโตของภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ พร้อมผลักดันให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในด้านการบริหารจัดการน้ำ และปรับปรุงพร้อมบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ จึงเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมาย และแนวทางพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านน้ำของประเทศในทุกภาคส่วน ครอบคลุมความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค ความมั่นคงด้านน้ำใน

เขตเมือง การรับมือกับภัยพิบัติทางน้ำทั้งในสภาวะแล้งและอุทกภัย การเพิ่มผลิตภาพจากการใช้น้ำเพื่อการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการปรับสมดุลของระบบนิเวศและภูมิทัศน์ในพื้นที่ลุ่มน้ำ

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๒.๒ ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒.๔ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล

๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

๔.๓.๓ การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

๔.๑.๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองให้ครอบคลุมแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ

๔.๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงานและเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๑ มีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

๔.๕.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ กำหนดแผนย่อยไว้ ๓ แผนย่อย ดังนี้

๑) การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ ด้วยการเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท โดยยกระดับระบบน้ำสะอาดและการดูแลระบบน้ำในชุมชนชนบท เพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมโดยอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ คู คลอง ปรับปรุงคุณภาพน้ำ และพัฒนาพื้นที่ริมลำน้ำหลัก เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการท่องเที่ยว เพิ่มระดับการฟื้นตัวจากพิบัติภัยด้านน้ำและลดความเสียหายจากภัยพิบัติด้านน้ำเทียบจากกรณีปกติโดยการปรับปรุงระบบเตือนภัย การปรับปรุงมาตรการเชิงโครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้าง บรรเทาภัยพิบัติทางน้ำแบบบูรณาการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทาน (ร่วมกับยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง) ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำโดยจัดกฎ ระเบียบ องค์กร จัดทำแผนการพัฒนาระบบน้ำในพื้นที่สำคัญ พัฒนาและดำเนินการโครงการทั้งด้านจัดหาและความต้องการ พัฒนาความสามารถของทรัพยากรมนุษย์และองค์กรผู้ใช้น้ำ และการติดต่อพัฒนาโครงการระหว่างประเทศ

๒) การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบระบบน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการวางแผน ติดตามและประเมินผลเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยบูรณาการพัฒนาระบบประปาเมือง ระบบน้ำแบบบูรณาการและครบวงจร ในพื้นที่พัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว

๓) การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ มีโครงสร้างการสัญจรทางน้ำที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน ตลอดจนองค์กรเอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำ คู คลอง

ส่วนที่ ๒
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งในด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ผ่านการดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ หลายมิติ หลายภาคส่วน โดยมีแนวทางการพัฒนา อาทิ การจัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท จัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ ลดการเกิดน้ำท่วมและภัยพิบัติทางทะเลในพื้นที่นอกเขตชลประทาน และจัดการบริหารน้ำเชิงลุ่มน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล อนุรักษ์ พื้นฟู แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นแหล่งระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ รวมทั้งเพื่อรักษาสมดุลนิเวศ

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๙๐๐๐๑	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ (คะแนนภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๗๐	ไม่น้อยกว่า ๗๕	ไม่น้อยกว่า ๘๐
๑๙๐๐๐๒	ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	ผลิตภาพจากการใช้น้ำ (ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑๙	ไม่น้อยกว่า ๓๐	ไม่น้อยกว่า ๔๐
๑๙๐๐๐๓	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกรานกัดเซาะก้นแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๖๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

แผนแม่บทนี้มุ่งเน้นพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผล ในเรื่องการจัดกรและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ ทั้งนี้ ในการดำเนินการจะต้องสร้างความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์และบูรณาการแบบหลายมิติและหลายภาคส่วน โดยคำนึงถึงทั้งด้านความต้องการ และการจัดหา ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ

๓.๑ แผนย่อย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ โดยมีแนวทางการดำเนินการเพื่อชุมชน เพื่อสิ่งแวดล้อม การจัดการในภาวะวิกฤติ และการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล ผ่านการดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะต้องพัฒนา ยกระดับแนวทางและระบบการจัดการน้ำให้ทันสมัย มีคุณภาพ โดยใช้เทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และทุนทางสังคมในแต่ละพื้นที่ เข้าช่วย ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของประเทศและโลก ดังนี้

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๙๐๑๐๑	ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (คะแนนภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๗๕	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕
		ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม (คะแนนภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๖๕	ไม่น้อยกว่า ๗๕	ไม่น้อยกว่า ๘๐
๑๙๐๑๐๒	ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (คะแนนภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๖๕	ไม่น้อยกว่า ๗๐	ไม่น้อยกว่า ๗๕

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๙๐๑๐๓	ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๗๕	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **จัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท** พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ ส่งเสริมบทบาทท้องถิ่น ในการลงทุน และการจัดบริการด้านน้ำและสุขาภิบาลในชุมชน มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสมกับการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒) **จัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม** ส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พิกน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ (รวมลำน้ำ) แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำจากเมืองชายฝั่ง ที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาที่อิงธรรมชาติ ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ของแต่ละลุ่มน้ำ และจัดทำแผนและดำเนินการป้องกัน พื้นที่ รักษา ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ และการอนุรักษ์ พื้นที่ รักษาสภาพสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติ (รวมลำน้ำ) ตามพื้นที่ที่กำหนดตามความสำคัญ และข้อตกลงที่มีของแต่ละลุ่มน้ำ โดย (๑) มีการควบคุมปริมาณน้ำ การดูแลคุณภาพน้ำในลำน้ำ (๒) การจัดหาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาให้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ/แหล่งน้ำสำรอง และ (๓) กำหนดกติกาดูแลสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นเพื่อการจัดการ (เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย การดูแลสารเคมีภาคเกษตร การสูญเสียพื้นที่ป่า คุณภาพน้ำ น่านน้ำ และส่งเสริมมาตรการจูงใจทางเศรษฐศาสตร์ ในการอนุรักษ์น้ำผิวดินและน้ำใต้ดินอย่างเหมาะสม)

๓) **จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ** จัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติ (รวมภัยจากน้ำท่วม ลมพายุ ภัยแล้ง แผ่นดินถล่ม พายุคลื่น และน้ำท่วมพื้นที่ติดทะเล) โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่และลุ่มน้ำ ให้สามารถลดความสูญเสียและความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้สามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล ความเสี่ยง คาดการณ์ภูมิอากาศ พยากรณ์ความรุนแรงของผลกระทบจากภัยที่เพิ่มขึ้น ในมิติของแผนที่ ระบบสารสนเทศที่ถูกออกแบบให้ใช้งาน เชื่อมกับนโยบายหรือมาตรการสำคัญในการเตรียมพร้อมรับมือเผชิญเหตุ และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลการเตือนภัย การป้องกันภัย การจัดการความเสี่ยงเพื่อลดภัยพิบัติและการปรับตัวของชุมชนในพื้นที่ประสบภัย

๔) **จัดการบริหารน้ำเชิงลุ่มน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล** ประกอบด้วย (๑) จัดการให้มีการจัดหาและใช้น้ำที่สมดุล ทนสมัย ทนการฉ้อ และสร้างความเป็นธรรม ใช้มาตรการทั้งทางโครงสร้าง กฎระเบียบการวางองค์กรการจัดการ การจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล (๒) มีระบบและกลไกการจัดสรรน้ำ การกำหนดโควตาน้ำที่จำเป็นและเป็นธรรม เพื่อการยกระดับผลผลิตภาพการใช้น้ำให้เทียบเท่าระดับสากล (๓) การพัฒนารูปแบบเพื่อยกระดับการจัดการน้ำในพื้นที่ และลุ่มน้ำ (ที่เชื่อมโยงการตลาด การผลิต พลังงาน

ของเสียตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน) และการผันน้ำในพื้นที่ที่มีความสำคัญ (๔) การเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคมสารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาเครื่องมือการจัดการ (๕) การหาทุนจากแหล่งต่าง ๆ (๖) การดำเนินการเพื่อสร้างสมดุล สร้างวินัยของประชาชนในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สารสนเทศกับนานาชาติ (๗) การดำเนินการร่วมใช้น้ำกับแม่น้ำระหว่างประเทศ โดยพิจารณาและดำเนินการโครงการบูรณาการและเชื่อมโยงกับประเด็นความมั่นคงอื่น การพัฒนาอื่นร่วมกับระดับสากล และ (๘) การศึกษา วิจัย พัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ พร้อมทั้งการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๓.๒ แผนย่อย การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ผ่านการจัดการน้ำในเขตเมือง ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มีแนวทางการใช้น้ำที่เหมาะสมกับทรัพยากรน้ำที่มีอยู่จำกัดในแต่ละพื้นที่ และคำนึงถึงศักยภาพของน้ำในการรองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มสูงขึ้นจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของเมืองในอนาคต โดยการจัดหาและใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า การลดความสูญเสีย และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๙๐๒๐๑	ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๖๕	ไม่น้อยกว่า ๗๐	ไม่น้อยกว่า ๗๕
๑๙๐๒๐๒	ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๗๕	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕

หมายเหตุ: ยกเลิกเป้า ๑๙๐๒๐๓ ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น เพื่อลดความซ้ำซ้อนระหว่างเป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายแผนแม่บทย่อยฯ โดยประเด็นผลิตภาพจากการใช้น้ำเพิ่มขึ้น ได้มีการกำหนดในเป้า ๑๙๐๐๐๒ ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **จัดการน้ำในเขตเมือง** จัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมและจัดการน้ำเสีย ระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำ คุณภาพในทางน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงน้ำสำหรับผู้มีรายได้ต่ำในชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดย (๑) พัฒนาระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรอง ทบทวนและจัดทำแผนตามความสำคัญของแต่ละพื้นที่ โดยใช้น้ำจากหลายแหล่ง การใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ และ (๒) สร้างระบบระบายน้ำ ระบบกักเก็บน้ำในเมือง รวมถึงแนวคิดเมืองซับน้ำเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ น้ำท่วมและน้ำแล้งในเมือง ชุมชนแออัด และพื้นที่รอบนอก

๒) **จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา** จัดให้มีน้ำอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตามแผนการเติบโตแบบสีเขียว การท่องเที่ยว และเพื่อผลิตพลังงาน พร้อมมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดย (๑) ทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป (๒) เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ ปรับปรุงผลิภาพการใช้น้ำให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานประเทศพัฒนาแล้ว ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ชลประทานที่มีผลิภาพสูง และปรับเปลี่ยนการจัดการพืช ดิน และน้ำ เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีประหยัดน้ำชลประทานในการผลิตข้าว (๓) กำหนดสัดส่วนการใช้น้ำในแต่ละภาคส่วน (๔) มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ความสำคัญ และผลิภาพการใช้น้ำ (๕) ส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสมของท้องถิ่นในการใช้ประโยชน์โครงการขนาดเล็กในการสร้างรายได้ การจัดการที่เหมาะสม ตั้งแต่การผลิต การกระจายสินค้า และการตลาด และ (๖) ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๓) **เพิ่มผลิภาพของการใช้น้ำ** โดยการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า การใช้น้ำซ้ำ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน พร้อมเพิ่มการเก็บกักน้ำในพื้นที่

๓.๓ แผนย่อย การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

มีเป้าหมายเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ ผ่านการสำรวจพิสูจน์แนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ และขึ้นทะเบียนแนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ การทำแผนรื้อถอนสิ่งก่อสร้างและอาคารที่รุกล้ำแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติและรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน การอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ในทุกมิติ เช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ขยะวัชพืช สิ่งกีดขวางทางน้ำ การบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ สนทริยภาพทางธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น ให้มีความสำคัญกับการบริหารเชิงพื้นที่ ตลอดจนมีการจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบทั้งเชิงภูมิสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลอง
และแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑๙๐๓๐๑	แม่น้ำลำคลองและ แหล่งน้ำธรรมชาติ ทั่วประเทศมีระบบ นิเวศและ ทัศนียภาพ ที่ดี มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เพิ่มขึ้น	สัดส่วนความสำเร็จ ของพื้นที่ลำคลอง สายหลักในเขต กรุงเทพมหานคร ส่วนที่เหลือที่ได้รับ การฟื้นฟูต่อพื้นที่ เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๗๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐	-
		สัดส่วนความสำเร็จ ของพื้นที่ลำน้ำสาย หลักใน ๒๒ กลุ่มน้ำ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อ พื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๗๕	-
		สัดส่วนความสำเร็จ ของพื้นที่ชุ่มน้ำ และแหล่งน้ำที่ ได้รับการฟื้นฟู ต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ (๑) ลำน้ำสาขา ใน ๒๐ กลุ่มน้ำ (๒) แหล่งน้ำ ธรรมชาติ ที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน ๑,๐๐๐ ไร่ (๓) ลำน้ำสาขา ใน ๒๒ กลุ่มน้ำ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า (๑) ๒๐ (๒) ๙๐ (๓) -	ไม่น้อยกว่า (๑) - (๒) - (๓) ๕๐	-

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
		สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม.ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำ ธรรมชาติ ที่มีระบบ นิเวศและทัศนียภาพ ดีมีคุณภาพได้ มาตรฐาน ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๐

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พิสูจน์และสอบเขตตามเอกสารสิทธิ์ แนวแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้ชัดเจนและขึ้นทะเบียนโดยหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยสำรวจ พิสูจน์แนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ และขึ้นทะเบียนแนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ

๒) จัดการ แก้ไขปัญหา และป้องกันการรุกรานแนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำ ธรรมชาติ โดยทำแผนรื้อถอนสิ่งก่อสร้างและอาคารที่รุกรานแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติและรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่ริมน้ำอย่างจริงจัง

๓) อนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ในทุกมิติ เช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ขยะวัชพืชสิ่งกีดขวางทางน้ำ การบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำสุนทรียภาพทางธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น โดยศึกษาปัญหาและผลกระทบทุกมิติของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำ ธรรมชาติ ประเมินและจัดทำข้อมูลเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ริมน้ำ การเปลี่ยนแปลงทางอุทกวิทยา การลดลงของน้ำใต้ดิน คุณภาพน้ำ การบำบัดน้ำเสีย การเชื่อมต่อของเส้นทางน้ำ ผนวกสร้างความรู้และปลูกจิตสำนึกผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน จัดทำแผนอนุรักษ์ ฟื้นฟู แม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติอย่างบูรณาการ และมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือควบคุมการปล่อยน้ำเสียออกสู่แหล่งน้ำที่ได้ มาตรฐาน รวมทั้งกำหนดมาตรการและกฎระเบียบจัดการขยะในแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งจัดทำคู่มือ/แผนพับ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการไม่ทิ้งขยะ มูลฝอยลงในแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการ กำจัดวัชพืชอย่างเป็นระบบในเชิงพาณิชย์โดยการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือสำหรับแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำ ธรรมชาติและสำรวจและรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเก่า ที่ไม่มีประโยชน์และไม่ใช้งานแล้วในแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ฝายเก่า อาคารชลศาสตร์ และหลักรอ เป็นต้น ตลอดจนกำจัดสิ่งกีดขวาง

ที่เป็นโครงสร้างชั่วคราวหรือวัสดุต่าง ๆ ที่อยู่ใต้สะพานข้ามแม่น้ำลำคลอง เช่น นั่งร้าน เสาวัสดุก่อสร้างและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ

๔) จัดทำข้อกำหนดในการออกแบบทั้งเชิงภูมิสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดกรอบในการจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบและตั้งคณะทำงานประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสถาบัน การศึกษา และสมาคมวิชาชีพ เพื่อจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบในแต่ละด้าน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชน
และประสิทธิภาพภาครัฐ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๒๐-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๒๐-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๐-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ	๒๐-๕
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๐-๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	๒๐-๗
๓.๑ แผนย่อย การพัฒนาบริการประชาชน	๒๐-๗
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๐-๘
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๐-๘
๓.๒ แผนย่อย การบริหารจัดการการเงินการคลัง	๒๐-๘
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๐-๙
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๐-๑๐
๓.๓ แผนย่อย การปรับสมดุลภาครัฐ	๒๐-๑๑
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๐-๑๑
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๐-๑๒
๓.๔ แผนย่อย การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ	๒๐-๑๓
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๐-๑๔
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๐-๑๔
๓.๕ แผนย่อย การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ	๒๐-๑๕
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๐-๑๕
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๐-๑๖

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ภาครัฐเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการทางนโยบายและทางปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการประชาชนและภาคส่วนอื่น ๆ กล่าวคือภาครัฐเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ** จึงมีเป้าหมายให้การบริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และภาครัฐมีการดำเนินที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ สนับสนุนให้ประเทศไทยทันความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อย่างยั่งยืนด้วยหลักการ “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม”

สถานการณ์การดำเนินงานของการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ พบว่า มีการพัฒนาการบริการของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการสูงขึ้น สะท้อนได้จากผลการประเมินระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ ๘๔.๗๕ เพิ่มขึ้นมาจากปี ๒๕๖๑ ที่ร้อยละ ๘๔.๐๐ นอกจากนี้ การดำเนินงานของภาครัฐในการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยมีการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนได้จากผลการจัดลำดับประเทศไทยของดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ ๕๗ จาก ๑๙๓ ประเทศทั่วโลก ซึ่งปรับตัวดีขึ้น ๑๖ อันดับจากปี ๒๕๖๑ ซึ่งประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลสูงสุด ๖๐ อันดับแรก ทั้งนี้ แม้หน่วยงานภาครัฐมีพัฒนาการในการปรับเปลี่ยนการทำงานผ่านการมองเป้าหมายร่วมกันมากขึ้น สะท้อนได้จากสัดส่วนเป้าหมายที่บรรลุเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยต่อเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ในปี ๒๕๖๔ อยู่ที่ร้อยละ ๒๗.๘๖ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๓.๖๐ ในปี ๒๕๖๒ อย่างไรก็ตาม การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาตินั้น ยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่หน่วยงานภาครัฐต้องเร่งดำเนินการ เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติคือการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ เพื่อให้เป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทุกหน่วยงานของรัฐบาลมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้สามารถส่งผลการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว สะดวก ผ่านการดำเนินการต่าง ๆ อาทิ การประเมินกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับให้สอดคล้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลให้ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ การเพิ่มบทบาทให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในงานของภาครัฐมากขึ้น การปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้มีข้อมูลทันสมัย ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน การปรับสภาพแวดล้อมการทำงานของภาครัฐให้เท่าทันกับเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของโลก

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาให้ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูง เทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว มุ่งเน้นให้งานบริการภาคปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น มุ่งเน้นการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย รวมทั้งภาครัฐสามารถใช้ภาษีที่จัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรม ที่สามารถให้ภาคส่วนอื่นมาดำเนินการแทนแล้วได้ประสิทธิภาพประสิทธิผลที่ดีกว่าภาครัฐดำเนินการเอง มีการส่งเสริมองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นให้มีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน และมุ่งเน้นพัฒนาให้ภาครัฐมีบุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หลากหลายช่องทาง ตรวจสอบได้ ไม่มีข้อจำกัดของเวลา พื้นที่ และกลุ่มคน รวมทั้งนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายของประชาชน

การดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ จึงมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติและประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒.๒ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔.๕.๓ การพัฒนากลไกองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

๔.๔.๕ รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค

๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๒ ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค

๔.๑.๕ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศสภาวะ และทุกกลุ่ม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่าง สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนว หน้าของภูมิภาค

๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยง การพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

๔.๒.๑ ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

๔.๒.๒ ระบบการเงินการคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๒.๓ ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุก ระดับ

๔.๓ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วน ร่วมในการพัฒนาประเทศ

๔.๓.๑ ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม

๔.๓.๒ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

๔.๓.๓ ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล

๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย

๔.๔.๑ องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ

๔.๔.๒ พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย

๔.๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มี ความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

๔.๕.๑ ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม

๔.๕.๒ บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และ การพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย ดังนี้

๑) การพัฒนาบริการประชาชน เน้นการให้บริการภาครัฐที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส ให้เป็นภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชน ซึ่งจะทำให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน

๒) การบริหารจัดการการเงินการคลัง เน้นการบูรณาการเชื่อมโยงภาครัฐ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการใช้งบประมาณ การจัดการรายได้รายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่าและประหยัด ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย

๓) การปรับสมดุลภาครัฐ เน้นการให้ภาคส่วนอื่น ๆ อาทิ ภาคประชาชน ภาคเอกชน หรือประชารัฐ โมเดล สามารถเข้ามาแบ่งเบาภาระในการแก้ไขและตอบสนองความต้องการของตัวเองในพื้นที่ ส่งผลให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อก่อให้เกิดบริการสาธารณะเพื่อประชาชน

๔) การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ เน้นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาครัฐและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารการตัดสินใจและการบริการที่เป็นเลิศ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้เอกชน ประชาชน เข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันและประโยชน์ในการใช้ชีวิต ให้วิธีการทำงานของหน่วยงานราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕) การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เน้นการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก และเป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถในการทำงานรับใช้ประเทศชาติและประชาชน

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มีเป้าหมายให้การบริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และ ภาครัฐมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมา ประยุกต์ใช้ สนับสนุนให้เป็นประเทศไทย ท้นความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อย่างยั่งยืนด้วยหลักการ “ภาครัฐ ของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” ดังนั้น กลไกของภาครัฐจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะ สามารถช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทุกประเด็น เพื่อบูรณาการ ทั้งใน เชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงการทำงานทุกระดับให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน ยุทธศาสตร์ชาติ และการพัฒนาดังกล่าวจะต้องบูรณาการกันอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกัน มีการ ประสานงานบนความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาค ประชาชนและภาคส่วนอื่นในสังคม ระบบการเงินการคลังของประเทศจะต้องสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ชาติ ระบบงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณตอบสนองความเร่งด่วนและมีเป้าหมายร่วมกันทั้งในระดับแผน แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ภารกิจ และพื้นที่ ซึ่งสามารถติดตามประเมินผลสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ชาติทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐเข้าสู่ความสมดุลในความสัมพันธ์ของพื้นที่ ทั้ง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ในการติดตามประเมินผลและ ในการพัฒนาบริการสาธารณะ

เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๐๐๐๐๑	บริการของรัฐมี ประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ ยอมรับของ ผู้ใช้บริการ	ความพึงพอใจใน คุณภาพการให้บริการ ของภาครัฐ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๕	ไม่น้อยกว่า ๙๕
๒๐๐๐๐๒	ภาครัฐมีการ ดำเนินการที่มี ประสิทธิภาพ ด้วย การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมา ประยุกต์ใช้	ดัชนีรัฐบาล อีเล็กทรอนิกส์ (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๕๐	ไม่เกิน ๔๐	ไม่เกิน ๓๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
		สัดส่วนหน่วยงาน ระดับกรมที่มีระดับ ความพร้อมรัฐบาล ดิจิทัลหน่วยงาน ภาครัฐที่อยู่ในระดับ ๔ ขึ้นไป ต่อ หน่วยงานภาครัฐ ระดับกรมทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๒๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มุ่งเน้นการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการภาครัฐให้มีความทันสมัย ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสามารถแก้ไขปัญหาที่มีอยู่อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพของภาครัฐให้เกิดความเชื่อมโยงและบูรณาการเป้าหมายยุทธศาสตร์ผ่านการกำหนดความสัมพันธ์ในเชิงภารกิจตามยุทธศาสตร์ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อให้การทำงานร่วมกันในระดับพื้นที่เกิดความเข้มแข็ง ไม่ซ้ำซ้อน ชัดเจนภายใต้ขนาดของรัฐบาลที่เหมาะสม ทุกฝ่ายถือเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินผลให้ครอบคลุม ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ และหลังการดำเนินการ ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ระดับโครงการ โดยระบบงบประมาณและระบบการตรวจสอบ ต้องส่งเสริมแรงขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้งในมิติภารกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ และภารกิจพื้นที่ โดยบุคลากรภาครัฐต้องมีความมุ่งมั่น มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะสูง มีระบบค่าตอบแทนที่เป็นระบบมีมาตรฐาน และสอดคล้องกับภาระงานโดยมีค่านิยมและวัฒนธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐเพื่อประชาชน มีความมุ่งมั่น และมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ประกอบด้วย ๕ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อยการพัฒนาบริการประชาชน

มีเป้าหมายให้งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาการบริการภาครัฐโดยภาครัฐยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส โดยภาครัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐบาลอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน โดยต้องมีความพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกัน ดำเนินการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการบริการภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หลากหลายช่องทาง ตรวจสอบได้ เสียค่าใช้จ่ายน้อย ไม่มีข้อจำกัดของเวลา พื้นที่ และกลุ่มคน และผู้ใช้งานไม่ต้องร้องขอหรือยื่นเรื่องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยออกแบบแนวทาง ขั้นตอน รูปแบบการให้บริการของภาครัฐให้เป็นรูปแบบดิจิทัลและวางแผนให้มีการเชื่อมโยงหลายหน่วยงาน และสร้างความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้มีความพร้อมในการให้บริการประชาชน สามารถพัฒนานวัตกรรมมาใช้สร้างสรรค์และพัฒนาบริการเดิมและสร้างบริการใหม่ที่เป็นพลวัต สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์และขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ และผู้ใช้บริการ

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาบริการประชาชน

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๐๐๑๐๑	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของกระบวนการงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนการทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๖๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน ผู้ประกอบการ และภาคธุรกิจ โดยภาครัฐจัดสรรรูปแบบบริการให้มีความสะดวก มีการเชื่อมโยงหลายหน่วยงานแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ อาทิ การบูรณาการขั้นตอนการออกใบอนุญาตต่าง ๆ การให้บริการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพสะดวกรวดเร็วและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๒) พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลอย่างคุ้มค่า มีความรวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย ลดข้อจำกัดทางกายภาพ เวลา พื้นที่และตรวจสอบได้ ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล เพื่อให้บริการภาครัฐเป็นไปอย่างปลอดภัย สร้างสรรค์ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล เกิดประโยชน์สูงสุด

๓) ปรับวิธีการทำงาน จาก “การทำงานตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด” เป็น “การให้บริการที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ” ปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการภาครัฐที่มีคุณค่าและได้มาตรฐานสากล โดยเปลี่ยนจากการทำงานด้วยมือ เป็นการทำงานบนระบบดิจิทัลทั้งหมด เชื่อมโยงและบูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกันเสมือนเป็นองค์กรเดียว มีการพัฒนาบริการเดิมและสร้างบริการใหม่ที่เป็นพลวัตสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์และขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ และผู้ใช้บริการ และเปิดโอกาสให้เสนอความเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างสะดวก ทันสถานการณ์

๓.๒ แผนย่อยการบริหารจัดการการเงินการคลัง

มีเป้าหมายให้หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ภาษีที่ถูกจัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย เพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ดำเนินการผ่านภาครัฐที่เป็นกลไกสำคัญในการจัดสรรบริการและ

ประโยชน์สาธารณะเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการขับเคลื่อนประเทศ ดังนั้น แผนย่อยการบริหารจัดการการเงินการคลังจึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้ภาครัฐดำเนินการภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง มีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินการคลัง บริหารและจัดการการเงินการคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐใช้จ่ายในจำนวนที่เหมาะสม อย่างโปร่งใส โดยที่ประชาชนและภาคส่วนอื่น ๆ สามารถตรวจสอบการใช้จ่ายของภาครัฐได้ทุกขั้นตอน และมีมาตรการทางเศรษฐกิจ การเงิน และการค้าที่เท่าทันต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงประเทศ

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การบริหารจัดการการเงินการคลัง

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๐๐๒๐๑	หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ	สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐
๒๐๐๒๐๒*	ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	การใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐
๒๐๐๒๐๓*	หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ	สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

หมายเหตุ : * เพิ่มเติมเป้าหมาย ๒๐๐๒๐๒ และ ๒๐๐๒๐๓ เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะแผนงานพื้นฐาน

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค** โดยรักษาวินัยการเงินการคลัง ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง พัฒนาระบบการคลังล่วงหน้าระยะปานกลางและระยะยาว ดำเนินกรอบนโยบายการเงินและการคลังที่โปร่งใส ยืดหยุ่น รักษาเสถียรภาพระบบการเงิน และพัฒนาเครื่องมือทางนโยบายใหม่ ๆ เพื่อรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจจากปัจจัยภายในและภายนอก รวมทั้งสอดคล้องกับบริบทและโครงสร้างเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง พัฒนาประสิทธิภาพของระบบการเงินทั้งตลาดเงิน ตลาดทุน และการประกันภัย ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการทางการเงิน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน ให้เป็นมาตรฐานสากลและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมทางธุรกิจและดูแลความมั่นคงและปลอดภัยของระบบการชำระเงินหลักของประเทศ

๒) **พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงินและการค้า** ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม รวมทั้งการเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน รูปแบบการค้า ตลอดจนการกีดกันทางการค้า รูปแบบใหม่ ๆ และให้ภาครัฐและเอกชนมีเครื่องมือพร้อมป้องกันความเสี่ยง และมีกลไกเชิงสถาบันในการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินในภาพรวมได้อย่างครอบคลุม รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ แผนเพิ่มรายได้ของประเทศคู่กับแผนงบประมาณให้เกิดสมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่าย การขยายฐานภาษี และการปรับปรุงระบบภาษีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ

๓) **จัดทำงบประมาณตอบสนองต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ** เพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยสนับสนุนบทบาทภารกิจของหน่วยงานทั้งในการกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ ภารกิจพื้นที่ และภารกิจอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายของแต่ละแผนงาน/โครงการ และเป้าหมายร่วมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสถานการณ์และความเร่งด่วนในแต่ละช่วงเวลา โดยใช้เครื่องมือด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ มิติอย่างยั่งยืน

๔) **ทบทวน ศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้าง ระบบและมาตรการทางภาษี** ให้มีโครงสร้างในด้านการจัดเก็บที่มีความเสมอภาคและความเป็นธรรมทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน มีระบบจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม เท่าทันบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป หน่วยงาน มีวิธีการที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าใจ และตระหนักถึงระบบภาษีได้อย่างง่าย ให้มาตรการภาษีเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำ ลดการสะสมความมั่งคั่งที่กระจุกตัว อาทิ การปรับปรุงมาตรการลดหย่อนภาษีและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่มีผลประโยชน์ต่อสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการใช้มาตรการทางภาษีเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ และให้ส่งเสริมและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ

๕) **กำหนดให้มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการ** ทั้งในการกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ และภารกิจพื้นที่ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน เป็นการติดตามประเมินผลทั้งระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อให้สามารถตรวจสอบ และนำไปสู่การปรับแนวทาง การดำเนินงานที่เหมาะสมได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และจัดให้มีการรายงานการติดตามประเมินผลในการบรรลุเป้าหมายต่อสาธารณะเป็นประจำ รวมทั้งการตรวจสอบโดยองค์กรอิสระต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๓ แผนย่อยการปรับสมดุลภาครัฐ

มีเป้าหมายเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน ผ่านภาครัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำและให้บริการสาธารณะ ส่งผลให้ภาครัฐมีขนาดใหญ่และขยายตัว มีอัตรากำลังภาครัฐและสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำและค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐเพิ่มขึ้นอย่างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณการลงทุนของประเทศ ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มีจุดเน้นสำคัญประการหนึ่งในการปรับสมดุลให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือการให้บริการ ซึ่งในปัจจุบันภาคส่วนอื่นได้มีขีดความสามารถในการจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันกับภาครัฐได้ รวมทั้งมีทางเลือกในการส่งมอบบริการให้กับประชาชนหลายรูปแบบ อาทิ การถ่ายโอนภารกิจของภาครัฐในปัจจุบันให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หรือภาคประชาชน ในรูปแบบโมเดลประชารัฐเป็นผู้ดำเนินการแทน

การพัฒนาการปรับสมดุลภาครัฐ จึงมุ่งเน้นการลดบทบาทและขนาดของภาครัฐ ด้วยการเสริมสร้างบทบาทของภาคส่วนอื่นในสังคม เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงบริการสาธารณะได้ง่าย มีทางเลือกที่หลากหลาย และได้รับบริการที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของบุคคลหรือกลุ่มคน เพื่อตอบโจทยที่ว่าประชาชนคือหัวใจสำคัญของการบริการสาธารณะ เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐเกิดความสมดุลตามภารกิจที่เหมาะสมระหว่างบทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะประชาชน การปรับสมดุลภาครัฐจึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของภาครัฐ ทั้งในด้านการปรับขนาดของภาครัฐ และโครงสร้างให้เหมาะสมกับภารกิจด้านการกำกับดูแล การให้บริการในกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ให้ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นภาครัฐที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดในการจัดบริการสาธารณะ โดยส่งเสริมประชาชนให้ได้มีส่วนร่วม และมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้ชุมชน ท้องถิ่นดำเนินการสร้างความเข้มแข็งและมีสมรรถนะสูงและมีธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงบทบาทในเชิงพื้นที่ รูปแบบการให้บริการสาธารณะ และปรับปรุงระบบภาษีของท้องถิ่นมีรายได้ที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนในการดำเนินงานในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การปรับสมดุลภาครัฐ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๐๐๓๐๑	เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและ กิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม	ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๓๕	ไม่น้อยกว่า ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๗๕

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
		สัดส่วนการลงทุนใน การจัดบริการ สาธารณะของ ภาคเอกชนต่อการ ลงทุนในการ จัดบริการสาธารณะ ทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๒๐	ไม่น้อยกว่า ๓๕	ไม่น้อยกว่า ๕๐
๒๐๐๓๐๒	องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นต้องมี สมรรถนะและ สร้างความทันสมัย ในการจัดบริการ สาธารณะและ กิจกรรมสาธารณะ ให้กับประชาชน	การประเมิน ประสิทธิภาพของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในภาพรวม (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๙๐	ไม่น้อยกว่า ๙๕	ไม่น้อยกว่า ๙๕

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินการภารกิจที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชน เอกชน ในรูปแบบโมเดลประชารัฐ มาร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ โดยจัดให้มีการตรวจสอบความซ้ำซ้อน การวิเคราะห์และทบทวนภารกิจของภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อกำหนดภารกิจหลักที่ให้ภาครัฐดำเนินการ อาทิ การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางการพัฒนาภาครัฐที่สำคัญ สามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้อย่างเหมาะสม การกำกับดูแลการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ การกำกับการให้บริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีการคำนึงถึงความมั่นคงของมนุษย์และรัฐ และจัดให้มีการยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็น รวมทั้งเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาบริการสาธารณะที่สร้างคุณค่าร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ เช่น การจ้างเหมาบริการ และการทำงานแบบจัดบริการร่วม เป็นต้น พร้อมทั้งจัดให้มีการเตรียมความพร้อมหรือการสนับสนุนภาคส่วนต่าง ๆ ในการร่วมดำเนินการภารกิจของภาครัฐ ปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการ รวมทั้งการกำหนดกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจภาคเอกชนทุกขนาดและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๒) ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง สามารถบริหารจัดการตนเองได้ มีประสิทธิภาพ ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล และมีมาตรฐานการให้บริการ เทียบเท่ามาตรฐานสากล เพิ่มอิสระในการให้บริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะที่หลากหลาย มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ มีระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสมต่อการจัดสรรงบประมาณ กำลังบุคลากร และองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหา พัฒนาพื้นที่ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และมิติอื่น ๆ ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคีอื่น ๆ ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ประชาชน และความต้องการของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย และทุกเพศภาวะ

๓.๔ แผนย่อยการพัฒนากระบวนการบริหารงานภาครัฐ

มีเป้าหมายให้ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว ผ่านการพัฒนาให้ภาครัฐมีระบบบริหารงานที่ทันสมัยสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในอนาคต ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้ทำให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐเปลี่ยนแปลงไปโดยไม่เพียงแต่ต้องปฏิรูปการให้แล้วเสร็จเท่านั้น แต่ต้องปฏิรูปการโดยรวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเป็นเลิศซึ่งนวัตกรรม เทคโนโลยี ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบวิธีปฏิบัติราชการแบบดิจิทัลและสอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ จึงเป็นเครื่องมือที่หน่วยงานภาครัฐต้องนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในบริบทต่าง ๆ และความต้องการของประชาชนโดยรวมได้ นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐยังต้องมีกลไกด้านโครงสร้างและมีวิธีการปฏิบัติราชการที่ยืดหยุ่น หลากหลาย คล่องตัว สามารถตอบสนองต่อภารกิจและการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลและกระบวนการร่วมกันเสมือนเป็นองค์กรเดียว รวมทั้งเชื่อมโยงกับระบบข้อมูลขนาดใหญ่ พัฒนางค์ความรู้ ปรับเปลี่ยนสภาพการทำงานภายในองค์กร โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลและเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้ปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการที่ใช้หลักฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่าการวินิจฉัยโดยบุคคล มีการพัฒนาสู่การเป็นรัฐบาลเปิดที่มีความโปร่งใสและคล่องตัวโดยนำภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบริการของประชาชน เพื่อประชาชน และการทำให้ภาครัฐเป็นฐานการต่อยอดการสร้างคุณค่าของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะด้านดิจิทัล เพื่อให้พร้อมรับการปรับเปลี่ยนและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริการและพัฒนากิจการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนและผู้รับบริการ โดยมุ่งหมายให้ประชาชนและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจและเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติราชการและการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๐๐๔๐๑	ภาครัฐมีขีด สมรรถนะสูง เทียบเท่า มาตรฐานสากล และมีความ คล่องตัว	สัดส่วนของหน่วยงานที่ มีเกณฑ์การประเมิน สถานะของหน่วยงาน ภาครัฐในการเป็นระบบ ราชการ ๔.๐ ที่อยู่ใน ระดับก้าวหน้าขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐ ทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๕	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง” สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล รองรับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนและทันการเปลี่ยนแปลง โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้มีการนำข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ การบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กร ทั้งภายในและภายนอกภาครัฐแบบอัตโนมัติ อาทิ การสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ภาครัฐสามารถใช้ร่วมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว เชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกันและข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อให้ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการ สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการขยายโอกาสทางการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการฝึกอบรมทักษะเฉพาะทางของบุคลากร เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น

๒) กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ มีการพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง แบ่งปัน และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและสะดวก รวมทั้งนำองค์ความรู้ ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเสริมสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบบริการและการบริหารจัดการภาครัฐอย่างเต็มศักยภาพ

๓) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การและออกแบบระบบการบริหารงานใหม่ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อการบริหารเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ ไม่ยึดติด

กับการจัดโครงสร้างองค์การแบบราชการและวางกฎเกณฑ์มาตรฐานกลางอย่างตายตัว มีขนาดที่เหมาะสมกับภารกิจ ปราศจากความซ้ำซ้อนของการดำเนินการกิจ สามารถปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ โครงสร้างองค์การ ระบบการบริหารงาน รวมทั้งวางกฎระเบียบได้เองอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เน้นทำงานแบบบูรณาการไร้รอยต่อและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานและมีผลสัมฤทธิ์เทียบได้กับมาตรฐานระดับสากล นอกจากนี้ยังมีความเป็นสำนักงานสมัยใหม่ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อวิเคราะห์คาดการณ์ล่วงหน้าและทำงานในเชิงรุก สามารถนำเทคโนโลยีอันทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างคุณค่าในการทำงาน

๓.๕ แผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

มีเป้าหมายให้บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ผ่านบุคลากรภาครัฐถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาประเทศให้ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดและให้อำนาจไว้เพื่อการปฏิบัติภารกิจของรัฐในด้านต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนและการพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ดังนั้น ในการสร้างและพัฒนาให้บุคลากรภาครัฐมีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ กรอบความคิด และทัศนคติในการขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ชาติให้ประสบผลสำเร็จ ภาครัฐจำเป็นต้องทบทวน พัฒนาและปรับปรุงระบบ กลไก และวิธีการบริหารงานบุคคลในปัจจุบัน ตลอดจนออกแบบและปรับปรุงการบริหารและพัฒนาบุคลากรภาครัฐในทุกมิติเพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มีภาวะผู้นำ มุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ มีทักษะการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เป็นมืออาชีพ มีจรรยาบรรณ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องตามหลักการแห่งวิชาชีพโดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและเพื่อส่วนรวม เพื่อประโยชน์ในการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพแก่ประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถของบุคลากรภาครัฐทุกคน

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๐๐๕๐๑	บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ	ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๕	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๐	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑๕
		ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๙๓	ไม่น้อยกว่า ๙๕	ไม่น้อยกว่า ๙๘

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **ปรับปรุงกลไกในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนในภาครัฐให้มีมาตรฐานและเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ** เพื่อให้กำลังคนภาครัฐมีความเหมาะสมกับภารกิจของภาครัฐ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะการพัฒนาระบบการบริหารกำลังคน ให้มีความคล่องตัว ยืดหยุ่น คุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผนกำลังคน รูปแบบการจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้ง เพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียน ถ่ายเทแลกเปลี่ยน และโยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัว

๒) **เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง** โดยการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกสาธารณะ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ โดยมีการประเมินผลและเลื่อนระดับตำแหน่งของบุคลากรภาครัฐตามผลสัมฤทธิ์ของงานและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยมีกลไกการป้องกันการแทรกแซงและการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบ การสร้างความก้าวหน้าให้กับบุคลากรภาครัฐตามความรู้ความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติงาน และการสร้างกลไกให้บุคลากรภาครัฐสามารถโยกย้ายและหมุนเวียนได้อย่างคล่องตัวเพื่อประโยชน์ของภาครัฐ รวมถึงการพัฒนาระบบการจ้างงานบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับภารกิจในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจ้างงานที่มีลักษณะชั่วคราว ให้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานในภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีมาตรฐาน เหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน โดยปรับปรุงวิธีการกำหนดและพิจารณา ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรภาครัฐให้มีมาตรฐาน เหมาะสมกับลักษณะงานและภารกิจรวมถึงสามารถเทียบเคียงกับตลาดการจ้างงานได้อย่างสมเหตุสมผล โดยไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำของค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ระหว่างบุคลากรของรัฐ

๓) **พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง** มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทักษะด้านดิจิทัล มีทัศนคติและกรอบความคิดในการทำงานเพื่อให้บริการประชาชนและอำนวยความสะดวกภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีสำนึกในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและความสุจริต ปฏิบัติงานตามหลักการและหลักวิชาชีพด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้อง คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการคุ้มครองและปกป้องบุคลากรภาครัฐที่กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

๔) **สร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ** เพื่อให้ผู้นำและผู้บริหารภาครัฐมีความคิดเชิงกลยุทธ์ มีความเข้าใจสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก มีความสามารถในการนำหน่วยงาน และมีคุณธรรม

จริยธรรมในการบริหารงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นทั้งผู้นำทางความรู้และความคิด ผลักดันภารกิจ นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและต่อสังคม เพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว โดยต้องได้รับการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดให้ตนเองมีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ เพิ่มทักษะให้มีสมรรถนะที่จำเป็น และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันจะช่วยทำให้สามารถแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๒๑-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๒๑-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๑-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๑-๕
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๒๑-๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๑-๖
๓.๑ แผนย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๑-๖
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๑-๗
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๑-๘
๓.๒ แผนย่อย การปราบปรามการทุจริต	๒๑-๑๑
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๑-๑๒
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๑-๑๒

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม ในการช่วยส่งเสริมให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือแก่ภาคประชาชน รวมทั้งเกิดภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงกำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเทศไทยมีการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่ประชาชน การสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตภาคประชาชน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการทุจริต รวมทั้งการกำหนดนโยบายและผลักดันการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ซึ่งสามารถสะท้อนได้จากสถานการณ์ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ จากผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ในปี ๒๕๖๕ มีคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ๘๗.๕๘ คะแนน โดยมีหน่วยงานที่ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ หรือได้รับคะแนน ๘๕ คะแนนขึ้นไป จำนวน ๕,๘๕๕ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๒ ซึ่งมีภาพรวมดีขึ้นจากปี ๒๕๖๔ ที่ได้คะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ๘๑.๒๕ คะแนน และมีหน่วยงานที่ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐจำนวน ๔,๑๔๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๕ แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาการทุจริต สะท้อนได้จากผลสำรวจดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ๓๕ คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ ๑๑๐ ของโลก จากจำนวน ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก ซึ่งเป็นคะแนนและอันดับที่ลดลงจากปี ๒๕๖๓ ที่ได้คะแนน ๓๖ คะแนน และอยู่ในอันดับที่ ๑๐๔ ของโลก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนพบว่า ไทยอยู่อันดับที่ ๖ จากทั้งหมด ๑๑ ประเทศ รองจากประเทศสิงคโปร์ ๘๕ คะแนน มาเลเซีย ๘๘ คะแนน ตีมอร์-เลสเต ๔๑ คะแนน เวียดนาม ๓๙ คะแนน และอินโดนีเซีย ๓๘ คะแนน โดยพบว่าปัญหาการทุจริตที่สำคัญที่ทำให้คะแนนของประเทศไทยลดลง ได้แก่ การติดสินบนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนหรือบริษัทขนาดใหญ่ การแทรกแซงการดำเนินธุรกิจจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการขาดความชัดเจนและความต่อเนื่องในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจ และดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความจำเป็นในการเร่งพัฒนาคนทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และพัฒนาระบบเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ อาทิ การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐและธรรมาภิบาลเอกชน การลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงเป็นกลไกส่งเสริมให้ประชาชนและบุคลากรภาครัฐมีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง แจ้งเบาะแส และต่อต้านการทุจริตและ

ประพัตติมิชอบ รวมทั้งสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ และมีระบบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่รวดเร็ว โปร่งใส ส่งผลให้มีคดียุติธรรมและการประพัตติมิชอบลดลง แผนแม่บทด้านการต่อต้านการทุจริตและประพัตติมิชอบ มุ่งเน้นปลูกฝังค่านิยมสุจริต บูรณาการสร้างความร่วมมือการต่อต้านการทุจริตระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน และพัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว โปร่งใส เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพัตติมิชอบ มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- ๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพัตติมิชอบ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ

- ๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพัตติมิชอบ

- ๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพัตติมิชอบ
- ๔.๖.๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต
- ๔.๖.๓ การปราบปรามการทุจริตประพัตติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรม และตรวจสอบได้
- ๔.๖.๔ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ได้แก่

๑) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ โดยในส่วนการพัฒนาคน เน้นการปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคม โดยกลุ่มเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา กลุ่มประชาชนทั่วไป เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี ควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน สนับสนุนการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมของบุคลากรในการต่อต้านการทุจริต สนับสนุนการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง สอดส่อง และแจ้งเบาะแสการทุจริต สนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกลไก กำกับ ขับเคลื่อน ติดตามประเมินผลตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีองค์ประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ และกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต พร้อมทั้งจัดให้พัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มาตรการสนับสนุน และคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มนักการเมืองให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งระดับประเทศและท้องถิ่นให้มีเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมการกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมืองอย่างเข้มข้น

ในส่วนของการพัฒนา “ระบบ” มุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือและมาตรการเพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสในการกระทำการทุจริต ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันทำได้ยากและมีโอกาสสูงที่จะถูกตรวจพบและลงโทษ พร้อมทั้งการสร้างใจกว้างใจของประชาชนต่อภาครัฐ โดยการเพิ่มโทษให้หนัก และการตัดสินใจที่มีความรวดเร็ว เด็ดขาด เพื่อให้การกระทำการทุจริตเป็นสิ่งที่ “ได้” ไม่คุ้ม “เสีย” ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามแนวทางของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบมีเป้าหมายสำคัญ ๒ ประการ คือ ประชาชนไทยมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และคดีทุจริตลดลงทั้งในส่วนคดีของหน่วยงานและคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง โดยปรับปรุงแก้ไขการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย รวมทั้งสนับสนุนโครงการสำคัญที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันขับเคลื่อน คือ โครงการปลูกฝังวิถีคิด สร้างจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริตและการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และโครงการสร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะผู้นำต้องสื่อสารมาตรการการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต รวมทั้งสนับสนุนการตั้งคณะกรรมการที่มาทำหน้าที่เป็นกลไกตรวจสอบให้มีความโปร่งใส และเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระ เป็นมืออาชีพ ในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการตรวจสอบอย่างจริงจัง

๒) การปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ทั้งในขั้นตอนการสืบสวน ตรวจสอบเบื้องต้น การดำเนินการทางคดี การยึดอายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด การตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด ทั้งทางวินัยและอาญา ให้มีความรวดเร็ว การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต พร้อมทั้งปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้เข้าสู่ระบบดิจิทัล การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนระหว่างหน่วยงาน การบูรณาการงานคดีการพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย การจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ ทั้งนี้ การดำเนินการตามแผนย่อยการปราบปรามการทุจริตต้องการบรรลุเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ โครงการสำคัญที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อน คือ โครงการที่เป็นไปในลักษณะการสร้างนวัตกรรมการปราบปรามการทุจริตเชิงรุก บริหารจัดการคดี ซึ่งควรนำเทคโนโลยีมาใช้กับกระบวนการยุติธรรมให้รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงมีเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผ่านการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ๒ แผนแม่บทย่อย ได้แก่ (๑) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการปลูกฝังวิถีคิดในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนเพื่อปฏิรูปคนรุ่นใหม่ให้มีจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างพลังร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไปในอนาคตและการปรับ “ระบบ” โดยการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน เท้าพันต่อพลวัตการทุจริต ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบ แจ้งข้อมูลและชี้เบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งจะนำไปสู่การลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ (๒) การปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในด้านของการดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เฉียบขาด เป็นธรรม และการพัฒนาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ดังนี้

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๐๐๑	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๔๓/ไม่น้อยกว่า ๕๗	ไม่เกิน ๓๒/ไม่น้อยกว่า ๖๒	ไม่เกิน ๒๐/ไม่น้อยกว่า ๗๓
		คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (คะแนนต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๙	ไม่น้อยกว่า ๙๑	ไม่น้อยกว่า ๙๓

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ คือ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัว ละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนอื่น ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นนี้ได้กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผน คือ

๓.๑ แผนย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตและคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ลดลง จากการประเมินความเป็นไปได้ของสถานการณ์ในอนาคตของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เห็นภาพในมิติต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ นั้นตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานว่า ประชาชนและสังคมจะตื่นตัวต่อการทุจริตให้ความสนใจข่าวสารและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตต่อประเทศ มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริต ทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยจะได้รับกระบวนการกล่อมเกลางานสังคมว่าการทุจริตถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม ประชาชนจะมีวิธีคิดที่ทำให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ วัฒนธรรมทางสังคมจะหล่อหลอมให้ประชาชนไม่กระทำการทุจริต เนื่องจากมีความละอายต่อตนเองและสังคม และไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริตอันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม และจะเกิดการรวมกลุ่มกันทางสังคมเพื่อก่อให้เกิดสภาวะการลงโทษทางสังคมต่อการกระทำ รวมทั้งประชาชนคนไทยทุกคนจะแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริตอย่างเข้มข้น ผ่านกระบวนการเลือกตั้งและกระบวนการเข้าสู่อำนาจของตัวแทนของประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ประชาชนจะให้ความสนใจในการตรวจสอบรัฐบาลและนักการเมืองในการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองมากขึ้น เป็นแรงกดดันให้รัฐบาลต้องบริหารประเทศอย่างสุจริตและโปร่งใสโดยกระบวนการนโยบายของรัฐบาลไม่สามารถเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ โดยจะมีกลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐที่เข้มข้นมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การทุจริตน่าจะทวีความรุนแรง ชับซ้อน และยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมโลกและพลวัตของการทุจริตที่ผู้กระทำการทุจริตหาช่องทางการทุจริตที่ยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น แต่สภาวะทางสังคมที่ตื่นตัวต่อต้านและตรวจสอบการทุจริตมากยิ่งขึ้น จึงอาจจะทำให้แนวโน้มการทุจริตลดลง ส่งผลให้กระบวนการป้องกันการทุจริตยิ่งทวีความสำคัญ โดยต้องพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต เพื่อให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ

ควรมุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในทุกหน่วยของสังคมทั้งระดับบุคคลและระดับองค์กร โดยสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐตามความเหมาะสม โดยมีการวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหาการทุจริตและสร้างพลังร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐและกำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนดำเนินงานอย่างโปร่งใส เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมความสุจริตและความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส และเป็นธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใสไร้ผลประโยชน์ นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็วเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๑๐๑	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐
		สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประชาชนทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐
		สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินฯ ดังนี้ (๑) ไม่น้อยกว่า ๘๕ คะแนน (๒) ไม่น้อยกว่า ๙๐ คะแนน (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า (๑) ๑๐๐ (๒) -	ไม่น้อยกว่า (๑) - (๒) ๘๐	ไม่น้อยกว่า (๑) - (๒) ๑๐๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๑๐๒	คดีทุจริตและ ประพฤติ มิชอบลดลง	คดีทุจริตในภาพรวม (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
		คดีทุจริตรายหน่วยงาน - ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐) - ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำ การทุจริต (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐ ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐ ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐ ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
		คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๙๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลุก” และ “ปลุก” จิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนตน สิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียดต่อการทำความผิด ไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริตในระดับชุมชนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยมที่ยึดประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ

๑.๑) ให้ความสำคัญกับการปรับพฤติกรรมเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อปฏิรูป “พลเมืองไทยในอนาคต” ให้มีความเป็นพลเมืองเต็มขั้น การพัฒนาหลักความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในการขับเคลื่อนและผลักดันหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้อย่างครอบคลุมทุกหน่วยงานและทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกลไกในการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตร ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณหรือการวางทิศทางของโครงการในอนาคต ควรเน้นการเปลี่ยนทัศนคติของเด็กและเยาวชนในการฝึกปฏิบัติ

๑.๒) สร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน เพื่อสร้างการรับรู้ผ่านการพัฒนาหลักสูตร เครื่องมือ แนวทางความร่วมมือที่มีความเหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุ ตลอดจนการใช้นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและให้เท่าทันกับสถานการณ์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตระหนัก มีความละเอียดต่อการ กระทำความผิด ไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๒) ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่คดโกง รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือ ผู้บังคับบัญชามีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ และเป็นตัวอย่างในการบริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบ กรณีปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญา ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่ บุคลากรขององค์กร โดยการสนับสนุนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายต่อต้าน การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงและ แจ้งเบาะแส เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้ง เบาะแส เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความปลอดภัยในการ ปฏิบัติงานมีความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ และควรมีมาตรการยกระดับความสามารถของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานระดับต่ำกว่ากรม โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการอนุมัติ อนุญาต ให้มีการพัฒนา เสริมสร้างและต่อยอดองค์ความรู้และทักษะการเปิดเผยข้อมูลการป้องกันการทุจริต และ การให้บริการสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานให้มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง ทั้งนี้ ควรให้ ความสำคัญกับการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสดการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามหลักสากลและพัฒนาการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐเพื่อให้ประชาชนรับรู้ และมีส่วนร่วม เพื่อการเฝ้าระวังและลดโอกาสการทุจริต

๓) พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาภรณ์ที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เนื่องจากผู้บริหารประเทศ ท้องถิ่น ชุมชน ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูงกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมทั่วไปในสังคม เพื่อเป็นต้นแบบแก่ประชาชน เด็ก เยาวชน และสังคมโดยรวม โดยนอกเหนือจากคุณสมบัติตามที่กำหนดตามกฎหมายแล้ว ผู้บริหารประเทศต้องมีคุณสมบัติ ทางจริยธรรมด้วย มีการพัฒนายกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อสร้างนักการเมืองที่มี คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมือง ผลักดันให้นักการเมืองและพรรคการเมืองแสดง เจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะ และนำเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งประชาชนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบต่อไป มีการยกระดับและกำกับติดตาม มาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงแก้ไขการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริต เชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ให้เป็นการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายทางการเมือง ที่มีความเกี่ยวข้องกันนโยบายของพรรคการเมืองในการหาเสียงนำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะ ผู้นำต้องสื่อสารมาตรการการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการ ทุจริตในทุกรูปแบบ

๔) ปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน และมีความเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต โดยพัฒนาเครื่องมือ การปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งการตัดสินใจที่มีความรวดเร็ว เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ และเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และการบูรณาการติดตามประเมินผลการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐ และรัฐวิสาหกิจตั้งแต่ขั้นวางแผนก่อนดำเนินงาน ขั้นระหว่างการดำเนินงาน และขั้นสรุปผลหลังการดำเนินโครงการ มีการใช้สื่อสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ให้กับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ใช้นวัตกรรมนำเสนอในรูปแบบที่ทันสมัย น่าสนใจ โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้เข้าถึงภาคประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลการสอบสวนทางวินัยระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกิจที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการคดี โดยนำเทคโนโลยีมาใช้กับกระบวนการยุติธรรม สามารถปกปิดตัวตน ติดตามความคืบหน้าได้ในทุกขั้นตอน สามารถกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจ กระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

๕) ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้แทนการใช้ดุลยพินิจ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน การสร้างมาตรฐานที่โปร่งใสในกระบวนการบริการของภาครัฐ โดยสนับสนุนกระบวนการตั้งคณะกรรมการให้มีความโปร่งใส เพื่อมาทำหน้าที่เป็นกลไกตรวจสอบและเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระ เป็นมืออาชีพ ในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อสนับสนุนให้เกิดกระแสการตรวจสอบอย่างจริงจัง ตลอดจนลดขั้นตอนกระบวนการ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้วยวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนตรวจสอบได้ มาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการใช้อดุลยพินิจ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดการใช้อดุลยพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต รวมถึงการสร้างความโปร่งใสในการบริการข้อมูลภาครัฐทั้งระบบ โดยพัฒนาระบบข้อมูลดิจิทัลที่กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูล รวมถึงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ สร้างความโปร่งใส และส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการบริหารจัดการของภาครัฐโดยสาธารณชน ซึ่งรวมถึงการมีกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการภาครัฐ เพื่อบูรณาการการทำงานของรัฐบาลและประชาชน รวมถึงส่งเสริม สนับสนุนการตื่นตัวและเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีอยู่ใกล้ตัว โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจให้กับผู้ให้เบาะแส มีการประสานเชื่อมต่อการทำงานระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนเองหรือกับหน่วยงานให้เป็นไปอย่างไร้รอยต่อ โดยยังคงอัตลักษณ์ของเครือข่าย และมีการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน

๖) สนับสนุนกลไกและบูรณาการทำงานเพื่อการป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะในระบบราชการ โดยผลักดันให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความเชื่อมโยงกับการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนและพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานต่อไป

๗) สนับสนุนมาตรการการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันการทุจริต โดยผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต จัดทำโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ผ่านบบบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเมินแบบจำลองการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต กับหน่วยงานภายในประเทศ โดยกำหนดแหล่งประเมินจากองค์กรและบุคคลที่น่าเชื่อถือและให้หน่วยงานที่มีความเป็นอิสระทำหน้าที่ประเมิน ตลอดจน เร่งรัดการพัฒนากระบวนการราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ โดยบริหารจัดการ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ต้นสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรสร้างการรับรู้เชิงรุกในส่วนของภาคประชาสังคม ทั้งในระดับพหุภาคี ภูมิภาคและทวิภาคี การสร้างการรับรู้เชิงรุกให้ถึงภาคประชาสังคมและสร้างปรากฏการณ์ทางสื่อในเชิงบวก และการสร้างการรับรู้เชื่อมโยงถึงหน่วยงานที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต โดยการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ทั้งในระบบสื่อสังคมออนไลน์ และรูปแบบเอกสารต่าง ๆ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์นโยบาย ผลงานของรัฐบาล สร้างการรับรู้เชิงรุก โดยเฉพาะหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางในการจัดส่งข้อมูลประเทศไทยให้กับแหล่งการประเมินต่าง ๆ ของการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต และสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต

๓.๒ แผนย่อย การปราบปรามการทุจริต

มีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินคดีทุจริต มีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ผ่านการพัฒนา กลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กฎหมายจะต้องมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินคดีจะต้องมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทำให้คดีความมีปริมาณลดลง แนวทางในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงควรมุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมุ่งทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษทั้งทางวินัยและอาญาอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมเกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริต ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริตที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดี โดยเฉพาะการวางกลไกหรือระบบการขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต มุ่งเน้นให้มีระบบ กลไกการขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจังและมีระบบการลงโทษที่เข้มงวด เร่งรัดติดตามการดำเนินคดีใหญ่ คดีที่มีความสำคัญระดับประเทศ คดีทุจริตที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง หรือคดีที่สังคมให้ความสนใจ และรายงานผลการเร่งรัด ติดตามต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง การบังคับใช้กฎหมายต้องมีความรวดเร็ว เด็ดขาดจริงจัง แม่นยำและเป็นธรรม

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การปราบปรามการทุจริต

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๒๐๑	การดำเนินคดีทุจริต มีความรวดเร็ว เป็น ธรรม โปร่งใส ไม่เลือก ปฏิบัติ	สัดส่วนกระบวนการ ดำเนินคดีทุจริตที่ จำเป็นต้องขอขยาย ระยะเวลาเกินกว่า กรอบเวลาปกติ ที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการ ดำเนินคดีทุจริต ทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๑๕	ไม่เกิน ๑๐
		สัดส่วนคดีอาญาที่ หน่วยงานได้สวน คดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่เกิน ๓	ไม่เกิน ๒	ไม่เกิน ๑

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต**
โดยเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีความเป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริต
ในหน่วยงาน ทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
พร้อมทั้งยกระดับมาตรการ กลไก และมาตรฐานด้านการปราบปรามการทุจริต ตลอดจนปรับกระบวนการทำงาน
ด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้ได้
มาตรฐานสากลและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งรวมถึงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูล
เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย เพ้าทันต่อการบิดเบือนทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งบูรณา
การข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ในการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน

๒) **ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและ
บังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง** อาทิต ทบทวนกฎหมายที่ประกาศใช้แล้วให้มีความเป็น
ปัจจุบัน ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความ
รวดเร็วและกระชับมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการปราบปรามการทุจริตตลอดกระบวนการจนถึงการลงโทษ
ผู้กระทำความผิดเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นไปอย่างรวดเร็วเห็นผล มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ประจักษ์ของประชาชน
อาทิ การบูรณาการประสานงานคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปรับปรุงขั้นตอน
การดำเนินการที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีความรวดเร็ว
การบูรณาการพัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานปราบปรามการทุจริตให้เข้าถึงง่ายและมีประสิทธิภาพ

การปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนปราบปราม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงินเพื่อให้การติดตามทรัพย์สินคืนยึดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการยักยอกย้ายถ่ายทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้น รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ เพื่อสนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ในการปราบปรามการทุจริต พยานหลักฐาน และอาชญากรรมข้ามชาติให้มีข้อมูลที่ครบถ้วน

๓) **พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต** โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยประมวลจากคดีการทุจริตและผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริตของแต่ละหน่วยงานได้ศึกษาและมีสมรรถนะ ความรู้ที่เป็นมาตรฐาน การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ชีตความสามารถที่เป็นมาตรฐานและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๒๒-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๒๒-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๒-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	๒๒-๔
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๒-๔
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	๒๒-๕
๓.๑ แผนย่อย การพัฒนากฎหมาย	๒๒-๕
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๒-๕
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๒-๖
๓.๒ แผนย่อย การพัฒนากระบวนการยุติธรรม	๒๒-๗
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๒-๘
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๒-๘

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การมีกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ดี มีมาตรฐานและสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศ จะเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้ประเทศสามารถยกระดับการพัฒนาและขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จึงมีเป้าหมายเพื่อให้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบในสังคมและเกิดประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน รวมทั้งกระบวนการยุติธรรมที่เคารพต่อสิทธิมนุษยชน อย่างเสมอภาค โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

ทั้งนี้ จากสถานการณ์ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ในช่วงปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ ที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในหลายประการ ทั้งที่เกิดจากการมีกฎหมายที่มีมากเกินไป ความจำเป็น ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การบังคับใช้ที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รวมไปถึงการให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมกับประชาชนที่ยังไม่มีความทั่วถึงและยังคงมีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนได้จาก ค่าดัชนีนิติธรรมที่จัดเก็บโดยโครงการความยุติธรรมโลก ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับที่ ๘๐ จาก ๑๓๙ ประเทศทั่วโลก โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ ๐.๕๐ คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของโลกที่มีค่า ๐.๕๖ คะแนน และหากดูในปัจจัยที่ (๔) สิทธิขั้นพื้นฐาน มีค่าคะแนน ๐.๔๗ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยย่อยการได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงสิทธิในการได้รับการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมาย ปัจจัยที่ (๖) การบังคับใช้กฎหมาย มีค่าคะแนน ๐.๔๖ (๗) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง มีค่าคะแนน ๐.๔๘ และ (๘) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีค่าคะแนน ๐.๔๓ จะเห็นได้ว่าประเทศไทยยังมีความจำเป็นในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้พัฒนากฎหมายและยกระดับกระบวนการยุติธรรมให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ประกอบกับในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.๒๕๖๒ ทุกหน่วยงานยังไม่ดำเนินการให้เป็นที่กำหนดไว้ได้อย่างครบถ้วน ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการเชิงรุกต่าง ๆ อาทิ ส่งเสริมและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานเพื่อให้การพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางกฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จึงเป็นกลไกสำคัญเพื่อทำให้กฎหมายสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศ และกระบวนการยุติธรรมของไทยมีมาตรฐานเทียบเท่าสากล โดยจะนำไปสู่ความเท่าเทียมกันทางสังคมที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์ในวงกว้างอย่างทั่วถึง โดยแผนแม่บทประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม มุ่งเน้นให้มีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย และในการบังคับใช้กฎหมายให้กระทำโดยไม่เลือกปฏิบัติ ด้วยความเป็นธรรม รวมทั้งให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่เคารพต่อสิทธิมนุษยชน เป็นไปตามหลักนิติธรรม มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และเท่าเทียมกัน

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒.๒ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๓ กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

๔.๓.๓ พัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ

๔.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔.๕.๑ การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม ฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก

๔.๑.๘ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง

๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๔.๒.๔ ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เหมาะสม

๔.๗.๒ มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น

๔.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๘ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

- ๔.๘.๑ บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม
- ๔.๘.๒ ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง
- ๔.๘.๓ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน
- ๔.๘.๔ ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือก ระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม
- ๔.๘.๕ พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ดังนี้

๑) การพัฒนากฎหมาย โดยเน้นการดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ยกเลิกกฎหมายให้มีเท่าที่จำเป็น และสอดคล้องบริบทและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ จากการนำเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมทางกฎหมายมาประยุกต์ใช้ และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม รวมทั้งบูรณาการเชื่อมโยงกฎหมายทุกลำดับชั้นให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นเอกภาพ ไม่ขัดกัน มีการนำกฎหมายไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะนำกระบวนการยุติธรรมปราศจากความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียม

๒) การพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยอำนวยความสะดวกให้ประชาชนไปอย่างเสมอภาค โปร่งใสเป็นธรรม ทัวถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้ดำเนินงานสอดคล้องประสานกันอย่างเป็นองค์ภาพเพื่อให้สามารถจัดการกับข้อขัดแย้ง กรณีพิพาทได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จึงมีเป้าหมายเพื่อให้กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเป็นไปโดยเสมอภาค โปร่งใสทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในบริบทของยุทธศาสตร์ชาติเป็นโครงสร้างพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศภายใต้สถานการณ์ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การเปลี่ยนผ่านของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมจากการเป็นแค่เครื่องมือในการปกครองไปสู่การเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศที่มีพลวัต เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป จึงเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ รวมถึงการมุ่งนำกฎหมายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและบริหารจัดการให้กระบวนการยุติธรรมเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย สร้างความเสมอภาคและความเท่าเทียมกัน และสังคมเป็นธรรม ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปด้วยความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

ทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว กำหนดให้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศที่ไม่ใช่เป็นเพียงเครื่องมือในการใช้อำนาจรัฐอีกต่อไป แต่เป็นเครื่องมือของประชาชนทั้งประเทศที่จะใช้สร้างสังคมที่พัฒนาอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำและไม่เลือกปฏิบัติ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและสร้างการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ มุ่งเน้นการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนให้เกิดความโปร่งใสและพลวัตให้กับการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม และทั่วถึง

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๒๐๐๐๑	กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม	คะแนนเฉลี่ย ๕ ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ ๑. การจำกัดอำนาจรัฐ ๒. ปราศจากการคอร์รัปชัน ๓. รัฐบาลโปร่งใส ๔. สิทธิขั้นพื้นฐาน ๕. ความเป็นระเบียบและความมั่นคง (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๐.๖๕	ไม่น้อยกว่า ๐.๗๐	ไม่น้อยกว่า ๐.๗๕
๒๒๐๐๐๒	การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	คะแนนเฉลี่ย ๓ ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ ๑. การบังคับใช้กฎหมาย ๒. กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ๓. กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๐.๖๐	ไม่น้อยกว่า ๐.๗๐	ไม่น้อยกว่า ๐.๘๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ประกอบไปด้วย แผนย่อย
จำนวน ๒ แผน ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การพัฒนากฎหมาย

มีเป้าหมายเพื่อให้กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชน ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศ มีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทัวถึง ไม่เลือกปฏิบัติ เป็นธรรม และประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา
กฎหมาย ผ่านการมีกฎหมายที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือจัดระบบความสัมพันธ์และจัดระเบียบในสังคม ดังนั้น
เมื่อบริบททางสังคมเปลี่ยนแปลง กฎหมายจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมด้วย
ปัจจุบันถือได้ว่าการทำให้กฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ จะช่วยเอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อ
ภารกิจภาครัฐ การลงทุนและดำเนินธุรกิจภาคเอกชนเป็นไปโดยสะดวก เกิดความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ
และเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาประเทศในระยะยาวให้ทุกภาคส่วนได้รับ
ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมด้วย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้า
มามีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย การบังคับใช้และการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อมุ่งใช้กฎหมายให้เป็น
เครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไขปัญหา
และอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนากฎหมาย

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๒๐๑๐๑	กฎหมายไม่เป็น อุปสรรคต่อการ พัฒนาภาครัฐและ ภาคเอกชนอยู่ภายใต้ กรอบกฎหมาย ที่มุ่ง ให้ประชาชนในวง กว้างได้รับประโยชน์ จากการพัฒนาระเทศ โดยทั่วถึง	ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับ ความเชื่อมั่นของประชาชน ที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม (คะแนน ภายใน ปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๓.๔๐	ไม่น้อยกว่า ๓.๕๐	ไม่น้อยกว่า ๓.๖๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๒๐๑๐๒	การปฏิบัติตามและ การบังคับใช้ กฎหมายมีความ คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และ เป็นธรรม	คะแนนของดัชนีนิติธรรม ปัจจัยที่ ๖ การบังคับใช้ กฎหมาย ในปัจจัยย่อยการ บังคับใช้กฎระเบียบอย่างมี ประสิทธิภาพ (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐ / ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๐.๖๕	ไม่น้อยกว่า ๐.๗๕	ไม่น้อยกว่า ๐.๘๕
๒๒๐๑๐๓	ประชาชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนากฎหมาย	คะแนนของดัชนีนิติธรรม ปัจจัยที่ ๓ รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อยการมีส่วนร่วม ของประชาชน (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐ / ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๐.๖๕	ไม่น้อยกว่า ๐.๗๕	ไม่น้อยกว่า ๐.๘๕
๒๒๐๑๐๔*	การมีกฎหมายที่ดี และเท่าที่จำเป็น	กฎหมายที่หน่วยงาน รายงานการประเมินผล สัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐

หมายเหตุ : * เพิ่มเติมเป้าหมายแผนย่อย ๒๒๐๑๐๔ เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับมาตรา ๗๗
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทและ
เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ โดยวิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้าน คำนึงถึงสภาพปัญหา และประเมินผลสัมฤทธิ์
ทบทวนความจำเป็นความเหมาะสมของกฎหมายที่มีอยู่ทุกลำดับชั้นของกฎหมาย ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่
ล้าสมัยหรือมีเนื้อหาที่ไม่จำเป็น หรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้กฎหมายทันสมัย ไม่มีความ
ซ้ำซ้อน ลดความเหลื่อมล้ำ มีความเป็นธรรมในสังคม และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้อง
กับข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ให้เอื้อต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ
ในการพัฒนาประเทศ เพื่อรองรับการพัฒนาภูมิภาคและจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการใช้นวัตกรรมทั้งใน
ภาครัฐและเอกชนให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และเอื้อต่อการประกอบธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ
ในทุกภาคการผลิต โดยเฉพาะการกำหนดวงจรรอบในการทบทวนแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้ง
การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบัญญัติกฎหมาย ต้องดำเนินการ
ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้าน
และเป็นระบบ มีช่องทางการเข้าถึงกฎหมายที่หลากหลาย เพื่อสะดวกในการเข้าถึงกฎหมาย รวมทั้งเปิดเผยผลการ
รับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมาย

ทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับและทุกลำดับศักดิ์ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การดำเนินงานของภาครัฐที่เหมาะสม การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ และการแข่งขันระหว่างประเทศ

๓) **พัฒนาการบังคับใช้กฎหมาย** โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ เป็นธรรม และก่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ การเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ที่ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ผู้บังคับใช้กฎหมายมีองค์ความรู้ จริยธรรม พร้อมให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย อันจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด และเป็นธรรม

๔) **ส่งเสริมเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมในกระบวนการกฎหมาย** สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการพัฒนากฎหมาย การบังคับใช้และการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกระบวนการทางกฎหมายโดยเพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ บูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ และมีเนื้อหาเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

๓.๒ แผนย่อย การพัฒนากระบวนการยุติธรรม

มีเป้าหมายเพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทัวถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ ผ่านการบริหารกระบวนการยุติธรรมของประเทศที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งการเสริมสร้างสังคมนิติธรรมด้วยกระบวนการยุติธรรมที่ทุกภาคส่วนได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาค ปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยเสริมสร้างความโปร่งใสและพลวัตของกระบวนการยุติธรรมด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการยุติธรรมและการบริหารจัดการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐโดยรวม เพื่อการจัดการกับกรณีพิพาทได้อย่างเป็นธรรม

โดยในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม มีจุดเน้นให้กระบวนการยุติธรรมทั้งกระบวนการเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค มีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีความเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก มุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากล ตามหลักนิติธรรม โปร่งใส ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรม สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ การอำนวยความยุติธรรมมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเสมอภาค หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความร่วมมือที่ดี บูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การพัฒนากระบวนการยุติธรรม

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๒๐๒๐๑	การอำนวยความสะดวก ยุติธรรมมีความ โปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจาก การเลือกปฏิบัติ	คะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมของ ประชาชนได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม (คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๓.๕๐	ไม่น้อยกว่า ๓.๗๕	ไม่น้อยกว่า ๔.๐๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **ปรับเปลี่ยนธรรมเนียมองค์กรและทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม** ให้เคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติ อย่างเท่าเทียม เสริมสร้างจิตสำนึก ปลุกฝังทัศนคติที่ดี พัฒนาการความรู้ ทักษะ และศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความโปร่งใส เป็น กลาง ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ โดยเฉพาะการบริหารงานบุคคลในกระบวนการยุติธรรมต้อง โปร่งใสเป็นอิสระ มุ่งอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

๒) **กำหนดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง** มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรวบรวม พยานหลักฐาน ในการพิจารณาคดี และในการบังคับตามคำพิพากษา โดยพัฒนาเป้าหมายและยุทธศาสตร์ ระยะกลางและระยะยาวระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูล เชิงประจักษ์ให้มีแนวทางและทิศทางเดียวกัน มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่าง หน่วยงานร่วมกันบนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและ ผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมร่วมกัน

๓) **เสริมสร้างพลวัต ความหลากหลาย บูรณาการด้านกระบวนการยุติธรรมด้วย** การมีส่วนร่วมของประชาชน และการสร้างความเสมอภาคในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมด้วยการคุ้มครอง ผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม การพัฒนารูปแบบของ การมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลาย การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน การพัฒนาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ จากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน

๔) **ส่งเสริมพัฒนาระบบงานสืบสวน สอบสวนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น** โดยเฉพาะการ เสริมสร้างความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเป็นช่องทางให้ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดจนกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่เสีย ค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

๕) กำหนดให้การรวบรวมและการพิสูจน์พยานหลักฐานในกระบวนการยุติธรรมต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากล มีการใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ โดยจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่มีมาตรฐานเดียวกันทุกหน่วยงานเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก อำนาจความยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส และประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว

๖) ยกระดับมาตรการตรวจสอบการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการยกระดับความโปร่งใสในการใช้อำนาจกับประชาชนและการแต่งตั้งโยกย้ายบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

๗) พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา เพื่อลดทอนความเป็นโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็น สร้างความสมดุลระหว่างการบังคับโทษตามคำพิพากษากับการให้โอกาสผู้ต้องโทษกลับคืนสู่สังคม เปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการบังคับโทษ และการพัฒนาระบบคุมประพฤติในชุมชน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๒๓-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๒๓-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๓-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	๒๓-๕
เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๓-๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	๒๓-๖
๓.๑ แผนย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ	๒๓-๖
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๓-๖
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๓-๗
๓.๒ แผนย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม	๒๓-๗
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๓-๗
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๓-๘
๓.๓ แผนย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม	๒๓-๘
๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๓-๘
๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๓-๙
๓.๔ แผนย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน	๒๓-๑๐
๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๓-๑๐
๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๓-๑๐
๓.๕ แผนย่อย ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	๒๓-๑๑
๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๓-๑๑
๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๓-๑๑

ส่วนที่ ๑ บทนำ

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญที่จะมีส่วนช่วยผลักดันและยกระดับประเทศจากประเทศใช้แรงงานเข้มข้นไปเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ด้านการวิจัยและนวัตกรรม ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จึงมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น และมีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

ประเทศไทยมีการสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง จากสถานการณ์การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคิดเป็นร้อยละ ๑.๑๑ ร้อยละ ๑.๑๔ และร้อยละ ๑.๓๓ ตามลำดับ โดยพบว่ามีสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนและภาครัฐอยู่ที่ร้อยละ ๗๘:๒๒ ร้อยละ ๗๗:๒๓ และร้อยละ ๖๘:๓๒ ตามลำดับ โดยในส่วนของภาครัฐได้เน้นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านนวัตกรรมของประเทศได้ในระดับหนึ่ง สะท้อนได้จากภาพรวมอันดับดัชนีนวัตกรรมประเทศไทย ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๔) มีแนวโน้มที่ดี ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าในช่วง ๓ - ๔ ปีที่ผ่านมา อันดับค่อนข้างคงที่ โดยปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยขยับขึ้นมาจากอันดับที่ ๔๔ เป็นอันดับที่ ๔๓ จาก ๑๓๒ ประเทศทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาที่น้อยเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิ ประเทศเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ซึ่งในปี ๒๕๖๔ มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศถึงร้อยละ ๔.๖๔ ร้อยละ ๓.๒๐ และร้อยละ ๓.๐๗ ตามลำดับ อีกทั้งการพัฒนาความสามารถด้านนวัตกรรมของประเทศไทยยังมีความท้าทาย โดยเฉพาะการมีต้นทุนของการพัฒนานวัตกรรมค่อนข้างสูง ความเสี่ยงด้านอุปสงค์ และความผันผวนทางด้านเศรษฐกิจ การขาดบุคลากรที่มีทักษะเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล หรือเทคโนโลยีขั้นสูง และการจัดสรรงบประมาณการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ยังไม่สามารถทำให้ได้ผลการวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศหรือสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมของประเทศไทยสามารถตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศ อาทิ การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพ มาตรการเพื่อดึงดูดบุคลากรวิจัยคุณภาพสูง มาตรการทางการเงินและการคลังเพื่อส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม การบูรณาการหน่วยงานและการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การบริหารจัดการงานวิจัย และการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จึงเป็นกลไกสำคัญที่จะมีส่วนช่วยผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ด้านการวิจัยและนวัตกรรม มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้จริงและตอบโจทย์ความต้องการของประเทศและตลาดโลก สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ

ภาครัฐ รวมทั้งการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ให้มีมาตรฐานและความเป็นสากล

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล
๒.๒ พัฒนาและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ
๔.๓.๒ การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม
๔.๑.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นที่

๔.๑.๒ เกษตรปลอดภัย

๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ

๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป

๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ

๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม

๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ

๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์

๔.๒.๕ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

๔.๓.๒ การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่

๔.๓.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท

๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

๔.๔.๒ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ

๔.๗ การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ

๔.๗.๓ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด

๔.๑.๔ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

๔.๒.๒ ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ

๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่าง สะดวกรวดเร็ว โปร่งใส

๔.๓ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๓) การวิจัย และพัฒนานวัตกรรม กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย ดังนี้

๑) **ด้านเศรษฐกิจ** มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้จริงและ ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศและตลาดโลก การยกระดับผลิตภาพในอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคการศึกษา การพัฒนาทักษะ กำลังคน และบุคลากรทางการวิจัย ตลอดจนการพัฒนามาตรฐาน คุณภาพ และการบริการวิเคราะห์ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับ ตามข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อให้สามารถรองรับความจำเป็นของอุตสาหกรรมและบริการของไทยในการส่งมอบ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัยตามมาตรฐานระหว่างประเทศ

๒) **ด้านสังคม** มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชนทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมของประชาชนไทย ให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างมีคุณภาพ การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม และการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ตลอดจน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐให้เข้ากับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัล

๓) **ด้านสิ่งแวดล้อม** มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์และฟื้นฟู ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำและทางทะเล ให้มีความสมดุล ตามระบบนิเวศ รวมทั้งการจัดการมลพิษ การจัดการก๊าซเรือนกระจก การจัดการทรัพยากรสินทางปัญญาที่เหมาะสม กับการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว และการส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน

๔) **ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน** มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาอย่างเข้มข้นที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐาน ให้สามารถต่อยอดไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคม รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมให้ภาคอุตสาหกรรม สามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยตรง และการสร้างเครือข่ายองค์ความรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในระดับนานาชาติ

๕) **ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม** มุ่งเน้นการพัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ทำงานเป็นระบบ เดียวกันและมีความเป็นสากล ระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนามาตรการจูงใจและปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อกระตุ้นการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมของภาคเอกชน การเพิ่มจำนวนและพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการวิจัย รวมทั้งการพัฒนามาตรฐาน ระบบคุณภาพ การวิเคราะห์ทดสอบ และโรงงานต้นแบบ ตลอดจนการสนับสนุนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากโครงสร้าง พื้นฐานและระบบนิเวศนวัตกรรม

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น และมีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ผ่านการวิจัยและพัฒนาที่มุ่งเน้นตอบสนองความต้องการของประชาชนและการให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยการสร้างและสะสมองค์ความรู้ในด้านเป้าหมายต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยตลอดเวลา และพัฒนาประเทศจากประเทศที่ใช้แรงงานเข้มข้นไปเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ด้านการวิจัยและนวัตกรรม

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๓๐๐๐๑	๑. ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๓๐	ไม่เกิน ๒๗	ไม่เกิน ๒๕
๒๓๐๐๐๒	๒. มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และ นวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑.๗	ไม่น้อยกว่า ๑.๙	ไม่น้อยกว่า ๒.๐

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

การขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมของประเทศ จะมุ่งเน้นการดำเนินการใน ๕ แผนย่อย ซึ่งแบ่งกลุ่มตามผลที่คาดว่าจะได้รับเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน และด้านปัจจัยสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ แผนย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ

มีเป้าหมายเพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน และวิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น ผ่านการมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้จริงและตอบโจทย์ความต้องการของประเทศและตลาดโลก การยกระดับผลิตภาพ ในอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตโดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคการศึกษาทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศและนานาชาติ พัฒนาทักษะกำลังคนและบุคลากรทางการวิจัยรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย ตลอดจนการพัฒนามาตรฐาน คุณภาพ และการบริการวิเคราะห์ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับตามข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อให้สามารถรองรับความจำเป็นของอุตสาหกรรมและบริการของไทยในการส่งมอบสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัยตามมาตรฐานระหว่างประเทศ

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๓๐๑๐๑	ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน	การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๓๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๖๐
๒๓๐๑๐๒	วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น	ความสามารถด้านนวัตกรรม (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๔๐	ไม่เกิน ๓๕	ไม่เกิน ๓๓

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาเกษตรสร้างมูลค่า โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม ในภาคการเกษตรเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์ เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และความหลากหลายของผลผลิต รวมทั้งพัฒนากลไกการจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อยกระดับรายได้ ลดรายจ่ายและลดปัจจัยเสี่ยง ในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกร ตลอดจนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมี ประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาสายพันธุ์พืชและสัตว์ การลดต้นทุนแรงงานและปัจจัยการผลิต การพยากรณ์อากาศและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงเพื่อการเกษตร การรักษาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

๒) พัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม ในภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมความมั่นคง อุตสาหกรรม ต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม อุตสาหกรรมดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ และอุตสาหกรรมอาหาร ยา และเครื่องสำอาง รวมทั้งการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีประเด็นการวิจัย ที่สำคัญ อาทิ ชีววัตถุและวัคซีน สมุนไพร วิทยาการหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ความปลอดภัยไซเบอร์โครงข่าย พลังงานอัจฉริยะ การกักเก็บพลังงานและคาร์บอน การบินและอวกาศ การขนส่งระบบราง การเชื่อมต่อของสรรพสิ่ง และข้อมูลขนาดใหญ่

๓) พัฒนาบริการแห่งอนาคต โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม ในภาคบริการเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ การบริการทางการแพทย์ครบวงจร การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพ และความยั่งยืน และการบริการขนส่งและโลจิสติกส์ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ระบบแพทย์ปฐมภูมิ การดูแลผู้สูงอายุ การบริการทางการแพทย์แบบแม่นยำ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรม และการกระจายสินค้า ระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะ

๓.๒ แผนย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม

มีเป้าหมายเพื่อให้คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับ เพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม ผ่านการเน้นประเด็นสำคัญทางสังคมของประเทศที่ต้อง ใช้การวิจัยและนวัตกรรม เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสังคมไทย ได้แก่ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา และการเข้าถึงบริการและสวัสดิการของรัฐ การเตรียมความพร้อม ของประชาชนไทยให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ รองรับกระแสโลกาภิวัตน์ของวัฒนธรรมโลก การเข้าสู่สังคมสูงวัย การพัฒนาแรงงานทักษะสูงและเฉพาะทาง การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม และ การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐให้เข้ากับการดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัล

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๓๐๒๐๑	คุณภาพชีวิต ศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ และ ความเสมอภาคทาง สังคมได้รับการ ยกระดับเพิ่มขึ้น จาก ผลการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเชิงสังคม	งบประมาณ สนับสนุนงานวิจัย เชิงสังคม (ล้านบาทต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๔,๕๐๐	ไม่น้อยกว่า ๕,๓๐๐	ไม่น้อยกว่า ๖,๐๐๐

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศทุกกลุ่ม ตลอดทุกช่วงวัย (ปฐมวัย วัยเด็ก วัยเรียน วัยแรงงาน วัยสูงอายุ) การตระหนักถึงปัญหาของมนุษย์ที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนไทยมีทักษะความรู้ และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการบูรณาการข้ามศาสตร์วิชา เพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคมอย่างตรงจุด ยกระดับคุณภาพชีวิต โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมโภชนาการและสุขภาวะที่ดี และทั่วถึง การพัฒนาคนให้มีวินัย ความรับผิดชอบ จิตสาธารณะ และการเคารพสิทธิและความเท่าเทียมในสังคม การพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ การยกระดับคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา ครู หลักสูตรและกระบวนการสอน การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ระบบบริการสาธารณสุข และวิทยาศาสตร์ทางการกีฬา

๒) สร้างความเสมอภาคทางสังคม โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อลดความแตกต่างทางด้านรายได้ รายจ่าย การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน และเพิ่มความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การจัดการที่ดินทำกิน ระบบหลักประกันสุขภาพของรัฐ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและกระจายอำนาจ การเข้าถึงบริการสาธารณะและกระบวนการยุติธรรม

๓) ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการและให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และโปร่งใส โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ รัฐบาลดิจิทัล ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ กลไกการพัฒนาในเชิงพื้นที่ การพัฒนานวัตกรรมเมือง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนทุกกลุ่ม การใช้ข้อมูลและผลการวิจัยเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดนโยบายและพัฒนาระบบการให้บริการสาธารณะ

๓.๓ แผนย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

มีเป้าหมายเพื่อให้การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น ผ่านการเน้นประเด็นสำคัญทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประเทศที่ต้องใช้การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป็นเครื่องมือในการสร้างและพัฒนางานความรู้ เทคโนโลยีที่สร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่ทั้งระบบอย่างครบวงจร ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำและทางทะเล ให้มีความสมดุลตามระบบนิเวศ รวมทั้งการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การจัดการก๊าซเรือนกระจก และการส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน

๓.๓.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๓๐๓๐๑	การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๘๐	ไม่เกิน ๗๕	ไม่เกิน ๗๐
		จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม	ไม่น้อยกว่า ๔๐/๓๕๐	ไม่น้อยกว่า ๔๕/๔๐๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐/๔๕๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
		(สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)			

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำและทางทะเล เพื่อให้รักษาความอุดมสมบูรณ์ทางชีวภาพของประเทศ และนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ พันธุ์พืชและสัตว์ป่าเฉพาะถิ่นหายาก แหล่งกำเนิดของพันธุ์ไม้ ความหลากหลายชีวภาพและการใช้ประโยชน์ในระบบนิเวศ ธรณีวิทยาทางทะเล การบริหารจัดการประมงทะเล สิ้นแร่

๒) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการเตรียมความพร้อมและรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ฐานข้อมูลการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การกักเก็บก๊าซเรือนกระจก การประเมินผลกระทบต่อชุมชนเมือง และภาคการผลิตต่าง ๆ การกักเซาะชายฝั่ง การบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ และการส่งเสริมการผลิตและบริโภคแบบคาร์บอนต่ำ

๓) พัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม และการจัดการมลพิษ เพื่อส่งเสริมภาคการผลิตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และควบคุมมลพิษในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน การลดของเสียจากต้นทาง การจัดการขยะมูลฝอย น้ำเสีย และของเสียอันตราย การนำของเหลือทิ้งมาใช้ประโยชน์ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน

๔) พัฒนาการบริหารจัดการน้ำ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค รวมทั้ง ใช้ในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และการรักษาระบบนิเวศ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ อุทกวิทยาเชิงพื้นที่ ระบบน้ำชุมชนและเกษตร

๕) พัฒนาการจัดการพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพลังงานหมุนเวียนและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะระบบการกักเก็บพลังงาน และระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ และการนำมาใช้เพื่อให้สามารถผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนได้ในสัดส่วนที่สูงขึ้น และการผลิตไฟฟ้าที่มีการกระจายศูนย์มากขึ้น

๓.๔ แผนย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน

มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง ทดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย ผ่านการวิจัยและพัฒนาอย่างเข้มข้นที่สร้างองค์ความรู้ให้สามารถต่อยอดไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคม รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยตรง เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในระดับนานาชาติ ในมิติที่ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายองค์ความรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

๓.๔.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๓๐๔๐๑	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง ทดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทย ต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย ๖ อันดับแรก (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่น้อยกว่า ๑๙	ไม่น้อยกว่า ๒๐	ไม่น้อยกว่า ๒๑

๓.๔.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาองค์ความรู้พื้นฐานและเทคโนโลยีฐาน โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาความรู้พื้นฐานและเทคโนโลยีฐาน สนับสนุนภาคอุตสาหกรรมเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำธุรกิจฐานนวัตกรรมและการผลิตผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในสาขาที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบหรือมีศักยภาพสูง โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีดิจิทัลและอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีเครื่องจักรกลและเครื่องจักรกลไฟฟ้า และเทคโนโลยีเครื่องยนต์และมอเตอร์ไฟฟ้า

๒) พัฒนาองค์ความรู้พื้นฐานทางสังคมและความเป็นมนุษย์ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาองค์ความรู้พื้นฐานทางสังคมและความเป็นมนุษย์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ของประเทศ รวมทั้งนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ชุมชนของไทย ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา ดนตรี วรรณกรรมของไทย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และสำนึกในการดูแลรับผิดชอบต่อบ้านเมือง มรดกวัฒนธรรม

๓) พัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการโดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการในด้านที่ประเทศไทยมีศักยภาพแต่ละสาขา รวมทั้งเชื่อมโยงให้เกิดเครือข่ายการถ่ายทอดองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนงานวิจัยกับต่างประเทศ และการนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิศวกรรม วิทยาศาสตร์ข้อมูล วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ประสาทวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมการณ์การรู้คิด เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมและนโยบายสาธารณะสำหรับเศรษฐกิจยุคใหม่ และสังคมศาสตร์และสหสาขาวิชา กับนโยบายสาธารณะในศตวรรษที่ ๒๑

๓.๕ แผนย่อย ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

มีเป้าหมายเพื่อให้จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น และสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ทำงานเป็นระบบเดียวกันและมีความเป็นสากล ระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนามาตรการจูงใจ และปรับปรุงกฎระเบียบและการให้บริการของภาครัฐ เพื่อกระตุ้นการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมของภาคเอกชน การเพิ่มจำนวนและพัฒนาศักยภาพบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งการพัฒนามาตรฐาน ระบบคุณภาพ และการวิเคราะห์ทดสอบ ตลอดจนการสนับสนุนการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศนวัตกรรมที่เอื้อต่อการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๓.๕.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๓๐๕๐๑	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น	ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม (อันดับ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๕๐	ไม่เกิน ๔๐	ไม่เกิน ๓๐
๒๓๐๕๐๒	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	๗๕:๒๕	๘๐:๒๐	๘๐:๒๐

๓.๕.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย เพื่อบูรณาการระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยให้มีหน่วยงานเท่าที่จำเป็น มีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน อาทิ ด้านนโยบาย วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม การให้ทุนวิจัยและนวัตกรรม การทำวิจัยและสร้างนวัตกรรม การสนับสนุน ตรวจจับวิเคราะห์ และรับรองมาตรฐาน การจัดการความรู้จากงานวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งการบริหารจัดการและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นต่อการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่สำคัญ ได้แก่ ห้องปฏิบัติการวิจัย ศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ฐานข้อมูลและดัชนีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ระบบสารสนเทศกลางเพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการวิจัยและนวัตกรรม ในระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งแนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศกลาง ภายใต้กรอบเงื่อนไข กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐสถาบันการศึกษาและภาคเอกชน โดยบูรณาการความสามารถของนักวิจัยภายใต้สังกัดต่าง ๆ เพื่อทำงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีสมัยใหม่ในประเด็นที่มุ่งเน้น ได้แก่ เทคโนโลยีที่ช่วยให้เกิดการรับส่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและละเอียดมากขึ้น เทคโนโลยีที่ช่วยให้จัดเก็บข้อมูลได้ยาวนานและใช้พื้นที่น้อย เทคโนโลยีหุ่นยนต์ขนาดเล็กที่ออกแบบและควบคุมให้สามารถทำหน้าที่ได้ตามภารกิจ ระบบหรือชิ้นส่วนทางวิศวกรรมที่เลียนแบบสิ่งมีชีวิตเพื่อทำหน้าที่แทน เป็นต้น

๓) พัฒนามาตรฐาน ระบบคุณภาพ และการวิเคราะห์ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับตามข้อตกลงระหว่างประเทศและสอดคล้องกับความจำเป็นของอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถส่งมอบสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัยตามมาตรฐานระหว่างประเทศ หรือความต้องการเฉพาะที่ผู้ซื้อกำหนด อันจะทำให้สินค้าและบริการนั้นสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

๔) ส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัยพัฒนา การออกแบบและวิศวกรรม รวมทั้งการพัฒนากระบวนการและผลิตภัณฑ์ โดยดำเนินงานในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วนกันระหว่างผู้ใช้เทคโนโลยีและผู้ให้บริการเทคโนโลยี พัฒนากลไกความร่วมมือและมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญกับเครือข่ายนักวิจัยต่างประเทศ ให้ร่วมกันวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้าที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในอนาคต ตอบสนองความต้องการของประเทศได้อย่างทันทั่วถึงและสามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์เพื่อเพิ่มระดับผลิตภาพ ลดต้นทุน เกิดผลตอบสนองต่อการลงทุนสูง และมีผลการวิจัยตามความต้องการของอุตสาหกรรมได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

๕) การเพิ่มจำนวนและคุณภาพบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม เพื่อผลิต (เชิงปริมาณ) และพัฒนาศักยภาพ (เชิงคุณภาพ) ของบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับความต้องการทั้งภาคการผลิต บริการ สังคมและชุมชน อย่างเพียงพอ รองรับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยการวิจัยและนวัตกรรม และเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๖) การพัฒนามาตรฐานและจริยธรรมการวิจัย โดยมุ่งเน้นการกำหนด มาตรการหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานวิจัยซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและหลักวิชาการที่เหมาะสม อาทิ มาตรฐานการวิจัยในมนุษย์ มาตรฐานการเลี้ยงและใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ มาตรฐานความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ มาตรฐานความปลอดภัยทางชีวภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ด้านนาโนเทคโนโลยี มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับนักวิจัย มาตรฐานผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินข้อเสนอการวิจัย มาตรฐานการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ มาตรฐานการจัดสรรสิทธิประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้จากการวิจัย จรรยาวิชาชีพวิจัยและแนวทางปฏิบัติ และจริยธรรมสำหรับผู้ประเมินโครงการวิจัย ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัย

ประกาศ

เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นสมควรให้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งเป็นแผนพัฒนา ฯ ที่ภาคีทุกภาคส่วนในสังคมไทยทุกระดับ
ได้มีส่วนร่วมดำเนินการ เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
ดังมีสาระสำคัญตามที่แนบท้ายนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ จนถึงวันที่
๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม

พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

ปฐมบท

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๒ ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติตามกรอบระยะเวลาที่คาดหวังไว้ได้ โดยพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ส่งผลให้กรอบระยะเวลา ๕ ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เริ่มต้น ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ครอบคลุมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ซึ่งเป็นระยะ ๕ ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ

ทั้งนี้ การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ อยู่บนความตั้งใจที่จะให้แผนมีจุดเน้นและเป้าหมายของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม สามารถบ่งบอกทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนที่ประเทศควรมุ่งไปในระยะ ๕ ปีถัดไป โดยเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน ทั้งสถานะของทุนในมิติต่าง ๆ บทเรียนของการพัฒนาที่ผ่านมา ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยและเงื่อนไขที่จะมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของประเทศ รวมถึงการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวางตั้งแต่ในขั้นตอนการกำหนดกรอบทิศทางของแผนไปจนถึงการยกร่างแผน

นอกจากนี้ การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ยังอยู่ในช่วงเวลาที่ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยต้องเผชิญกับข้อจำกัดหลากหลายประการที่เป็นผลสืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ซึ่งไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของประชากร แต่ยังส่งผลให้เกิดเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ยังเป็นช่วงเวลาที่แนวโน้มของการพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การเป็นสังคมสูงวัยของประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้สามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคง ท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นรอบด้าน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ในการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ได้อาศัยหลักการและแนวคิด ๔ ประการ ดังนี้

๑. **หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** โดยสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกัน **บนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร** โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ และศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสมดุล

ในมิติต่าง ๆ ทั้งความสมดุลระหว่างการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง ความสมดุลของการกระจายโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนและพื้นที่ และความสมดุลทางธรรมชาติเพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการบริหารจัดการองค์ความรู้ต่าง ๆ ของประเทศให้พร้อมรับกับความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ นอกจากนี้ ในการวางแผนและการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติต้องอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการที่รอบด้านและพิจารณาด้วยความรอบคอบ ควบคู่กับการยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และมุ่งมั่นผลักดันให้การพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

๒. การสร้างความสามารถในการ “ล้มแล้ว ลุกไว” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน ๓ ระดับ ประกอบด้วย

๑) การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” ในการแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือทำให้ประเทศมีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายใน รวมถึงการสร้างความพร้อมในทุกระดับในการรับมือกับสภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว **๒) การปรับตัว หรือ ระดับ “พอเพียง”** ในการปรับเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชน พื้นที่ และประเทศ รวมถึงปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ และ **๓) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับ “ยั่งยืน”** ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและสังคมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๓. เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งในมิติของการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ การมีสภาพแวดล้อมที่ดี การมีปัจจัยสนับสนุนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีโอกาที่จะใช้ศักยภาพของตนในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และการมุ่งส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป

๔. การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การให้บริการ และการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑	บทบาท ความสำคัญ และสถานะของแผน	๑

ส่วนที่ ๒	บริบทการพัฒนาประเทศ	๕

๒.๑	บริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านเศรษฐกิจ	๖

๒.๒	บริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์	๙

๒.๓	บริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๒

๒.๔	บริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ	๑๖

ส่วนที่ ๓	วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และหมุดหมายการพัฒนา	๑๙

๓.๑	วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา	๒๐

๓.๒	หมุดหมายการพัฒนา	๒๒

ส่วนที่ ๔	แผนกลยุทธ์รายหมุดหมาย	๒๕

หมุดหมายที่ ๑	ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	๒๖

หมุดหมายที่ ๒	ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน	๓๖

หมุดหมายที่ ๓	ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก	๔๔

หมุดหมายที่ ๔	ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง	๕๔

หมุดหมายที่ ๕	ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค	๖๔

หมุดหมายที่ ๖	ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน	๗๒

หมวดหมู่ที่ ๗	ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้	๘๐
หมวดหมู่ที่ ๘	ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เด็ดขาดได้อย่างยั่งยืน	๘๙
หมวดหมู่ที่ ๙	ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม	๙๗
หมวดหมู่ที่ ๑๐	ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ	๑๐๕
หมวดหมู่ที่ ๑๑	ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๑๑๓
หมวดหมู่ที่ ๑๒	ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต	๑๒๑
หมวดหมู่ที่ ๑๓	ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน	๑๓๒
ส่วนที่ ๕	การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ	๑๓๙
๕.๑	หลักการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ	๑๔๐
๕.๒	แนวทางการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ	๑๔๑
๕.๓	การติดตามและประเมินผล	๑๔๓

ส่วนที่ ๑

บทบาท ความสำคัญ และสถานะของแผน

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศก่อนที่จะมีการประกาศใช้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ได้อาศัยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนหลัก เพื่อเป็นกรอบในการวางแผนปฏิบัติราชการและแผนในระดับปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำคำของบประมาณ รายจ่ายประจำปีให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ผ่านมา จึงกำหนดประเด็นการพัฒนาประเทศในภาพกว้างที่ต้องครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับ สามารถเชื่อมโยงภารกิจและจัดทำแผนปฏิบัติราชการและคำของบประมาณให้อยู่ภายใต้กรอบการสนับสนุน เป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ดังนั้น จุดเน้นของแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมาจึงมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแต่ละด้านเป็นหลัก เพื่อมุ่งหมายให้ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น จากการขับเคลื่อนการพัฒนาของแต่ละมิตินำไปสู่การบูรณาการผลรวมที่สนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกัน และส่งผลให้ประเทศบรรลุเป้าหมายในภาพใหญ่ที่กำหนดขึ้นภายใต้แผนพัฒนาฯ ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมา รูปแบบการจัดทำแผนเพื่อวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยมาตรา ๖๕ ภายใต้หมวดนโยบายแห่งรัฐ ได้กำหนดให้ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ และกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกัน ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบนั้น ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนระดับที่ ๑ จะทำหน้าที่เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในภาพรวมที่ครอบคลุมการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาประเทศด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยมี แผนระดับที่ ๒ เป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประเด็นร่วมหรือประเด็นตัดข้ามระหว่างยุทธศาสตร์และการประสานเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แผนการปฏิรูปประเทศ ทำหน้าที่เป็นแผนที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยน แก้ไขปัญหา อุปสรรคเร่งด่วนเชิงโครงสร้าง กลไก หรือกฎระเบียบ เพื่อให้รากฐาน

การพัฒนาภายในประเทศมีความเหมาะสม เท่าทันกับบริบทการพัฒนาที่ประเทศต้องการมุ่งเน้น ขณะที่นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือ ระวังยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และมี **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** ทำหน้าที่เป็น **แผนระบุทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติ** โดยคำนึงถึงพลวัตและเงื่อนไขการพัฒนาที่ประเทศเผชิญอยู่เพื่อเป็นแนวทางให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปรับจุดเน้นการดำเนินงานมุ่งสู่การเสริมสร้างความสามารถของประเทศให้สอดคล้อง ปรับตัวเข้ากับเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไป โดยระบุทิศทาง การพัฒนาอย่างชัดเจน ส่งผลให้การพัฒนาประเทศตั้งแต่ระดับทิศทาง โครงสร้าง นโยบาย ตลอดจนกลยุทธ์และกลไกในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติมีความเชื่อมโยงกันทุกระดับ และจะเป็นพลังในการนำพาประเทศไปสู่การบรรลุเป้าหมายระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญนอกเหนือจากที่ระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะยังคงได้รับการเน้นย้ำให้ความสำคัญและขับเคลื่อนผ่านแผนระดับ ๒ อื่น ๆ ที่อยู่ในระนาบเดียวกันโดยแผนระดับที่ ๒ ทั้ง ๔ แผน จะเป็นกลไกที่ช่วยถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติใน **แผนระดับที่ ๓** ซึ่งเป็นแผนเชิงปฏิบัติที่ระบุการดำเนินงานภายใต้แผนงาน โครงการที่มีความชัดเจนตามภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อที่จะสนับสนุนให้แผนระดับที่ ๒ และยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้บนความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของแผนทุกระดับ

ดังนั้น เพื่อให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สามารถระบุทิศทางและประเด็นการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการในระยะ ๕ ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ จึงจำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการทัศน์ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้เป็นแผนที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ต้องการมุ่งเน้นและบรรลุผลภายในช่วงเวลาของแผน ให้สามารถชี้ชัดถึงเป้าหมายหลักที่ประเทศไทยต้องดำเนินการให้เกิดผล และเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายย่อยในมิติที่เกี่ยวข้องแต่ละด้านที่ต้องเร่งดำเนินการหรือต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เป้าหมายหลักบรรลุผล สามารถเสริมสร้างให้ประเทศสามารถปรับปรุงจุดอ่อนลดข้อจำกัดที่มีอยู่เดิม และพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับพลวัตและเงื่อนไขใหม่ของโลก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเติบโตต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง ความไม่แน่นอน และความซับซ้อนที่มากขึ้นของโลกยุคใหม่

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงได้ถูกจัดทำขึ้น ให้เป็นแผนที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ต้องการมุ่งเน้น โดยเริ่มต้นจากการสังเคราะห์ วิเคราะห์แนวโน้ม พร้อมทั้งผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก เพื่อประเมินความท้าทายและโอกาสในการพัฒนาประเทศภายใต้บริบทเงื่อนไขข้อจำกัดที่ประเทศไทยต้องเผชิญ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยพิจารณาองค์ประกอบของการพัฒนาประเทศในมิติด้านต่าง ๆ ที่มีความเชื่อมโยงหรือเป็นองค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติอย่างรอบด้าน ก่อนนำมาสู่การกำหนดจุดเน้นเชิงเป้าหมายที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญและมุ่งเน้นดำเนินงานให้บรรลุผลในระยะของแผนพัฒนาฯ เพื่อให้ประเทศพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืนและสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

ส่วนที่ ๒

บริบทการพัฒนาประเทศ

การพิจารณาแนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ จำเป็นที่จะต้องอาศัยความเข้าใจในบริบทสถานการณ์การพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการรับมือกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีความผันแปรสูงและเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและสามารถเป็นได้ทั้งโอกาสที่ช่วยเสริมสร้างประโยชน์ หรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์วิกฤติที่ส่งผลกระทบรุนแรงทั่วโลกทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ยิ่งเป็นแรงกระตุ้นให้ประเทศไทยต้องเร่งดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายโดยเร็วภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การสังเคราะห์บริบทการพัฒนา รวมถึงสถานะของทุนในมิติต่าง ๆ ของประเทศไทยในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมาจากการรวบรวม **ประมวลผลการพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒** ซึ่งยังคงมีหลายประเด็นที่ต้องได้รับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการประเมินผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงจากทัศน์ของการพัฒนาทั่วโลกไปอย่างสิ้นเชิงและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในหลากหลายมิติ ตลอดจนการคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกที่สำคัญหลายประการที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยต่อไปในอนาคต เพื่อให้สามารถประเมินทิศทางและรูปแบบของเงื่อนไขสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งสถานะของทุนในมิติต่าง ๆ ของประเทศไทยในปัจจุบันที่เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ทิศทางที่มุ่งหวัง และเตรียมความพร้อมในการปรับตัวท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่มีความซับซ้อนมากขึ้นของโลกยุคใหม่ โดยการวางกลยุทธ์การพัฒนาประเทศที่มีจุดเน้นชัดเจนและเหมาะสมกับบริบททั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างรอบด้าน เพื่อปรับแก้ไขข้อจำกัดเดิมและใช้ศักยภาพที่มีในการสร้างสรรค์โอกาสที่จะเติบโตได้อย่างยั่งยืน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนได้อย่างเท่าทัน เพื่อให้เกิดการกระจายประโยชน์ที่เกิดขึ้นไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศได้อย่างเท่าเทียมและเป็นรูปธรรม

๒.๑ บริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยประสิทธิภาพ ที่อาศัยประสิทธิภาพของภาคการผลิตและคุณภาพสินค้าในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการลงทุนพัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ โครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การฝึกอบรมแรงงาน ประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน ขนาดของตลาด การพัฒนาตลาดการเงิน ความพร้อมของเทคโนโลยี ซึ่งแม้ประเทศไทยจะมีการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังคงประสบปัญหาด้านประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร รวมทั้งยังมีอุปสรรคในการยกระดับประสิทธิภาพของตลาดสินค้า ตลาดแรงงาน และประสิทธิภาพของภาครัฐ ที่มีความล่าช้าเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศที่เริ่มพัฒนาในช่วงเวลาเดียวกันและสามารถก้าวสู่การเป็นประเทศรายได้สูงได้สำเร็จไปแล้วในช่วงก่อนหน้านี้ ส่งผลให้ประเทศไทยติดกับดักประเทศรายได้ปานกลางมาเป็นเวลานาน จากการจัดสรรทรัพยากรระหว่างภาคเศรษฐกิจที่ผ่านมาที่ทำให้รูปแบบการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยในช่วงที่ผ่านมาไม่สามารถขับเคลื่อนสู่การเป็นประเทศรายได้สูง อีกทั้งยังไม่สามารถตอบสนองต่อโอกาสและทิศทางแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกต่าง ๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ แม้ว่าประเทศไทยจะมีจุดแข็งในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยการไหลเกลียวทางการคลัง และการบริหารจัดการนโยบายภาครัฐ แต่ยังคงมีปัญหาจากปัจจัยเชิงโครงสร้าง อาทิ การพึ่งพาต่างประเทศในสัดส่วนสูง ทั้งเงินลงทุน เทคโนโลยี ปัจจัยการผลิต ตลาดสำหรับการส่งออก

แต่บทบาทและอำนาจต่อรองในห่วงโซ่มูลค่าโลกอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ รวมทั้งขีดจำกัดเชิงผลิตภาพของเศรษฐกิจโดยรวมที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับรายได้ และส่งผลให้เศรษฐกิจไทยมีความอ่อนไหวต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงหลายประการ

โดย *ภาคการผลิตอุตสาหกรรม* ที่เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศมีการเติบโตช้าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน อุตสาหกรรมไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นการรับจ้างผลิตหรืออยู่ในภาคการผลิตเดิมที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้ไม่มากนัก ข้อจำกัดของผลิตภาพแรงงานและความเข้มข้นของการใช้เทคโนโลยี ระดับการลงทุนในทรัพย์สินทางปัญญาและการสะสมทุนยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีด้วยตนเอง ส่วนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการพัฒนาสู่อุตสาหกรรมเป้าหมายซึ่งอาศัยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมหรือใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในไทยยังมีขนาดเล็กและมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มที่สร้างภายในประเทศและการใช้วัตถุดิบในประเทศไม่สูง เนื่องจากไม่ได้เป็นเจ้าของเทคโนโลยีหรือวัตถุดิบหลักโดยตรงและมีข้อจำกัดในการรับถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยพบว่า *ผลิตภาพการผลิตรวม* ของไทยขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๒.๑ ต่อปี ซึ่งต่ำกว่ากลุ่มประเทศรายได้ปานกลางระดับสูงอื่น ๆ จากข้อจำกัดในการพัฒนาทักษะและคุณภาพแรงงาน การเพิ่มผลิตภาพการผลิตรวมของไทยจึงเป็นไปอย่างล่าช้าและมีแนวโน้มที่จะต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากกระแสความท้าทายต่าง ๆ อาทิ พัฒนาการที่รวดเร็วของเทคโนโลยี โครงสร้างประชากรและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ความขัดแย้งของการค้าโลกที่ทำให้การแข่งขันในตลาดโลกรุนแรงขึ้น ขณะที่ *ภาคบริการ* ส่วนใหญ่ยังคงมีรูปแบบดั้งเดิมที่ใช้แรงงานทักษะน้อยเป็นหลัก ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีจึงเป็นการให้บริการด้วยการใช้กำลังแรงงานที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้ต่ำ และเติบโตในเชิงของปริมาณมากกว่าคุณภาพ ส่วนภาคบริการสมัยใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะแรงงานขั้นสูงยังมีขนาดเล็ก

เมื่อโลกต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจในเกือบทุกสาขา พบว่าเศรษฐกิจไทยมีความอ่อนไหวต่อภาวะเศรษฐกิจระหว่างประเทศในระดับสูง โดยในปี ๒๕๖๓ เศรษฐกิจไทยหดตัวลงถึงร้อยละ ๖.๑ ซึ่งรุนแรงกว่าประเทศส่วนใหญ่ในโลกที่มีค่าเฉลี่ยการหดตัวทางเศรษฐกิจเพียงร้อยละ ๓.๕ โดยภาคบริการของไทยที่นอกเหนือจากบริการภาครัฐ เป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยหดตัวลงถึงร้อยละ ๗.๔ โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจไทย จากรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลง ๒.๑๘ ล้านล้านบาทในปี ๒๕๖๓ ส่งผลถึงร้อยละ ๗๐ ต่อการหดตัวของเศรษฐกิจทั้งประเทศ สำหรับภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบรองลงมา คือภาคอุตสาหกรรมหดตัวลงร้อยละ ๕.๙ และภาคเกษตรกรรมหดตัวลงร้อยละ ๓.๖ ซึ่งความเสียหายทางเศรษฐกิจในวงกว้างนี้ส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นเหตุให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น ชั่วโมงการทำงานลดลง และส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่อยู่ในระดับสูงอยู่แล้วมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้ของทั้งภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจไทยมีความเปราะบางมากขึ้น โดยเฉพาะครัวเรือนกลุ่มเปราะบางที่มีรายได้น้อย ที่มีอัตราการก่อหนี้ระยะสั้นเพื่อการอุปโภคบริโภคซึ่งเป็นหนี้ที่ไม่ได้สร้างรายได้และมีภาระผ่อนต่อเดือนสูงเพิ่มมากขึ้น จึงมีความอ่อนไหวต่อรายได้ที่ถูกกระทบโดยตรง ซึ่งภาระหนี้ภาคครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อระบบการเงินภาคเอกชนอย่างต่อเนื่องในอนาคต และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของไทยในภาพรวมต่อไปได้ *สะท้อนให้เห็นถึงความเปราะบางของโครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทย ที่มีข้อจำกัดในการรองรับสถานการณ์วิกฤติและบริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่รุนแรงยิ่งขึ้น*

โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เปราะบางและข้อจำกัดในการสร้างมูลค่าเพิ่มภายในประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่เหนี่ยวรั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมและการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถ

ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการแข่งขันในเวทีโลกที่เข้มข้นขึ้น จากความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกยุคใหม่ทั้งทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภค โดยการจัดอันดับโดยสถาบันการจัดการนานาชาติในปี ๒๕๖๔ พบว่า ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอยู่ในอันดับที่ ๒๘ จากทั้งหมด ๖๔ ประเทศ/เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ลดลงจากอันดับที่ ๒๗ เมื่อปี ๒๕๖๐ ส่วนหนึ่งมาจากการที่ระบบเศรษฐกิจไทยเน้นแข่งขันด้านต้นทุนและราคามากกว่าการลงทุนพัฒนาเชิงคุณภาพหรือการสร้างคุณค่า ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อโอกาสที่มาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกได้อย่างเต็มที่ ทั้งกระแสความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว รวมถึงรูปแบบการใช้ชีวิตบนความปกติใหม่ ที่เป็นปัจจัยเร่งให้ธุรกิจออนไลน์ในไทยเติบโตอย่างก้าวกระโดด แต่กลับถูกรองตลาดโดยแพลตฟอร์มต่างชาติ ก่อให้เกิดการแข่งขันด้านราคาและการเข้าถึงต้นทุนสินค้าจากต่างชาติที่ถูกลงกว่า การนำเทคโนโลยีระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์เข้ามาใช้ทดแทนแรงงานมากขึ้นในหลายสาขาการผลิต ในขณะที่แรงงานส่วนใหญ่ยังขาดทักษะและความรู้ที่เหมาะสม และมีภาวะการหดตัวของกำลังแรงงานจากการเป็นสังคมสูงวัย ในขณะที่หลายประเทศทั่วโลกดำเนินนโยบายยกระดับการปกป้องทางการค้าและลดการพึ่งพาการนำเข้า ซึ่งทั้งหมดนี้อาจเป็นปัจจัยกีดกันการเติบโตทางเศรษฐกิจจากการส่งออกของไทยได้ในอนาคต

อย่างไรก็ดี แม้จะมีข้อจำกัดและความท้าทายเชิงโครงสร้างหลายประการ แต่ประเทศไทยยังคงมีสถานะของ**ทุนทางเศรษฐกิจที่มีศักยภาพ** จากการมีพื้นฐานทางทรัพยากรที่ดี มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าได้มาตรฐานสากล และมีความเชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าและบริการตามความต้องการของตลาดโลก ซึ่งเป็นปัจจัยรองรับการปรับตัวเพื่อสร้างประโยชน์จากโอกาสที่มาพร้อมกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกอันจะส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภค การเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจ การปรับห่วงโซ่อุปทาน และการย้ายฐานการผลิต อาทิ การเข้าสู่ยุคดิจิทัลจะสร้างงานใหม่ ๆ ที่ต้องการทักษะด้านเทคโนโลยีและเพิ่มความต้องการสินค้าอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะมากขึ้น การเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้สินค้าและบริการในอุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพเป็นที่ต้องการเพิ่มขึ้นทั่วโลก กระแสความตระหนักด้านสุขภาพจะเพิ่มอุปสงค์ต่อสินค้าเกษตรปลอดภัยและผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ ตลอดจนความใส่ใจในสิ่งแวดล้อมจะเพิ่มความต้องการใช้พลังงานสะอาด ยานยนต์ไฟฟ้า รวมถึงสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งนำมาซึ่งการผลักดันให้ภาคธุรกิจเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและใส่ใจกับความยั่งยืนมากขึ้น ซึ่งจะเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยในการโยกย้ายทรัพยากรจากฐานการผลิตเดิมไปสู่การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจากการขับเคลื่อนภาคการผลิตและบริการแห่งอนาคตที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงและให้ความสำคัญกับความยั่งยืนตามแนวทางและเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงจำเป็นต้องเร่งรัดผลักดันการ**ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคการผลิตเพื่อเปลี่ยนผ่านสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยนวัตกรรมและมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน** ที่เน้นการสร้างคุณค่าให้แก่สินค้าและบริการเชิงคุณภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการกระจายผลประโยชน์สู่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายในประเทศอย่างทั่วถึงและเป็นรูปธรรม โดยถ่ายทอดแนวคิดในการพลิกโฉมประเทศสู่นโยบายและแผนในระดับต่าง ๆ ที่สนับสนุนการยกระดับภาคการผลิตสู่อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ทั้งเพื่อพลิกฟื้นสภาวะทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ และผลักดันการพัฒนาสาขาการผลิตที่จะมีบทบาทในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะต่อไป โดยเร่งต่อยอดอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและมีความได้เปรียบ ประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีในการยกระดับผลิตภาพในภาพรวมให้สามารถ

ผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นได้ในระยะเวลาที่สั้นลง โดยการลงทุนวิจัยและพัฒนาต่อยอดจากองค์ความรู้เดิมเพื่อสร้างนวัตกรรมให้เกิดเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของไทยที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน พร้อมไปกับการสร้างอุตสาหกรรมใหม่แห่งอนาคตที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้ากับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก เพื่อลดข้อจำกัดด้านขนาดของกำลังซื้อภายในประเทศที่มีแนวโน้มหดตัวลง โดยการผลักดันให้มีการพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต พร้อมทั้งเสริมสร้างนิเวศการแข่งขันที่เป็นธรรมยกระดับการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าโลก ตลอดจนใช้ประโยชน์จากระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ไทยได้มีการวางระบบไว้แล้วให้เต็มประสิทธิภาพ พร้อมประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมเพื่อปรับปรุงผลิตภาพของแรงงาน ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายในการ **ปรับเปลี่ยนสู่อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง** การพัฒนาในระยะต่อไปจึงอยู่ที่การเพิ่มศักยภาพของภาคการผลิต รวมถึงเร่งยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการหลักของไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่มูลค่าโลก โดยมุ่งเป้าในการเร่งพัฒนาภาคการผลิตและบริการเป้าหมายรายสาขาที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ ๑) การยกระดับภาคการเกษตรสู่การผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการเพิ่มผลิตภาพ ลดการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ และเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตสู่อุตสาหกรรมอาหารมูลค่าสูง ๒) การปรับเปลี่ยนภาคการท่องเที่ยวซึ่งเป็นภาคบริการที่สำคัญของไทยให้เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพ คุณค่า และความยั่งยืนมากกว่าปริมาณจากการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริการที่สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ ๓) การเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมยานยนต์สู่ยานยนต์ไฟฟ้าตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยสนับสนุนการลงทุนวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทย พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ อย่างเป็นระบบ ๔) การผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง โดยส่งเสริมการผลิตบุคลากร ยกระดับมาตรฐาน รวมถึงสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์ต่อยอดจากผลการศึกษวิจัยและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามาใช้ในกระบวนการรักษาพยาบาลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในการยกระดับสู่การให้บริการบนฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง ๕) การดำเนินยุทธศาสตร์ให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยเร่งยกระดับการเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ทั้งในและระหว่างประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและโลจิสติกส์เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน และ ๖) การเร่งยกระดับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยให้เป็น ศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน โดยปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ของไทยจากการรับจ้างผลิตไปสู่การคิดค้นออกแบบและเป็นเจ้าของเทคโนโลยีด้วยตนเอง

๒.๒ บริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์

จากการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยในมิติต่าง ๆ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาความยากจนในภาพรวม และมีแนวโน้มสัดส่วนและจำนวนคนจนในไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยภายในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ พบว่า สามารถลดสัดส่วนคนจนลงจากร้อยละ ๘.๖ ในปี ๒๕๕๙ เหลือร้อยละ ๖.๘๔ ในปี ๒๕๖๓ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลระดับประเทศในระยะยาว การติดตามประเมินผลการแก้ไขปัญหาความยากจนที่ผ่านมาส่วนใหญ่จึงเป็นค่าเฉลี่ยในภาพรวม ซึ่งไม่สามารถอธิบายพลวัตของความยากจนได้ว่าครัวเรือนยากจนที่ต้องการความช่วยเหลือที่สุดจะสามารถหลุดพ้นความยากจนได้หรือไม่ โดยกลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำสุดมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๔.๖ ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่เฉลี่ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี

โดยปัจจัยสำคัญมาจากการกระจายผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ไม่ทั่วถึง รายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจจึงไม่ได้ถูกจัดสรรให้แก่ประชากรทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม และมีคนจนที่ยังคงติดอยู่ในกับดักความยากจนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่ก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ได้ส่งผลให้จำนวนคนจนเพิ่มสูงขึ้น โอกาสในการหลุดพ้นจากกับดักความยากจนเป็นไปได้ยากขึ้น จนมีแนวโน้มที่จะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นไปยังลูกหลาน และยังเป็นการตอกย้ำปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมไทย ทั้งความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงานที่มีคุณภาพ ความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ รวมไปถึงการขาดหลักประกันและสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่เพียงพอต่อการสร้างความมั่นคงในชีวิต ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของประเทศในระยะยาวได้

การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่เท่าเทียมของประเทศไทยก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ทั้งในส่วนของ *ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้* ระหว่างคนจนและคนรวยในระดับสูง ที่พบว่ารายได้เฉลี่ยระหว่างกลุ่มคนที่จนที่สุดกับกลุ่มที่มีฐานะดีที่สุดมีความแตกต่างกันเกือบ ๑๖ เท่า โดยกลุ่มรายได้สูงมีการเติบโตของรายได้ที่สูงขึ้นเร็วกว่ากลุ่มผู้มีรายได้น้อย ในขณะที่ผู้มีรายได้น้อยมีการก่อหนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กลุ่มผู้มีรายได้สูงจึงมีโอกาสออมเงินและลงทุนในสินทรัพย์มากกว่า ส่งผลให้เกิดความไม่เสมอภาคของการถือครองทรัพย์สิน โดยกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ ๑๐ มีการถือครองสินทรัพย์ในประเทศที่มีมูลค่าสูงถึงเกือบ ๑ ใน ๓ ของทรัพย์สินรวมทั้งประเทศ บ่งบอกถึง *ความเหลื่อมล้ำด้านความมั่งคั่ง* ซึ่งมีสาเหตุที่สำคัญส่วนหนึ่งมาจากรูปแบบการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ไม่ทั่วถึงในช่วงที่ผ่านมา อีกทั้งยังพบ *ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่* จากการเจริญเติบโตและกระจุกตัวทางเศรษฐกิจในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งสัดส่วนรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคการผลิตอุตสาหกรรมและการค้า ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือซึ่งมีสัดส่วนประชากรถึง ๑ ใน ๓ ของทั้งประเทศ มีสัดส่วนรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรม กลับมีขนาดเศรษฐกิจต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยมีรายได้ต่อหัวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศกว่า ๒ เท่า และต่ำกว่ากรุงเทพฯ และปริมณฑล ถึง ๓ - ๔ เท่า ซึ่งนอกจากจะเป็นผลจากการกระจุกตัวของความเจริญทางเศรษฐกิจแล้ว ยังมีความแตกต่างด้านโครงสร้างพื้นฐาน การจัดสรรทรัพยากร และคุณภาพทุนมนุษย์ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยกรุงเทพฯ และภาคกลาง มีดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าภูมิภาคอื่นเกือบทุกด้าน สะท้อนให้เห็นถึง *ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ* อาทิ ด้านสุขภาพ การศึกษา ชีวิตการงาน รายได้ ตลอดจนการคมนาคมและการสื่อสาร นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีปัญหา *ความเหลื่อมล้ำในการดำเนินธุรกิจ* ระหว่างกิจการที่มีขนาดต่างกันในระดับสูง โดยกิจการรายใหญ่ของไทยที่เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศก็ยังคงมีความสามารถในการผลิตต่ำกว่าบริษัทข้ามชาติ ขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีจำนวนกว่าร้อยละ ๙๙ ของกิจการทั้งหมดและจ้างงานกว่าร้อยละ ๗๐ ของการจ้างงานทั้งหมดในประเทศ กลับมีสัดส่วนมูลค่าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพียงร้อยละ ๓๔.๒ ในปี ๒๕๖๓ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังไม่สามารถเพิ่มบทบาทให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ ๕๐ โดยข้อจำกัดในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อมที่ไม่สามารถพัฒนาสู่การเป็นวิสาหกิจขนาดกลางได้ ประกอบด้วย การเข้าถึงเงินทุนเพื่อขยายกิจการ การพัฒนาผลิตภาพและระบบบริหารจัดการ ความเข้มข้นของการใช้เทคโนโลยีหรือการขยายตลาด ทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น สะท้อนถึงปัญหาการขาดความสามารถในการปรับตัวและ

ใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ทั้งเพื่อเผชิญวิกฤติ และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติของประเทศไทยถูกฉายภาพให้เด่นชัดและทวีความรุนแรงมากขึ้นเมื่อต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ โดยพบว่าคนจนและผู้ด้อยโอกาสได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงมากกว่าประชากรทั่วไป เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวไม่มีเงินออมและขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน มีโอกาสถูกเลิกจ้างงานได้ง่าย อีกทั้งยังมีความเสี่ยงทางสุขภาพสูงจากการใช้บริการขนส่งสาธารณะและการมีที่อยู่อาศัยที่มีสภาพแออัดไม่ถูกสุขลักษณะ โดยไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์สำหรับป้องกันและควบคุมโรคได้เท่าผู้ที่มิฐานะดี ในขณะที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังอาจนำมาซึ่งปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล เนื่องจากขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์ ขาดทักษะดิจิทัล ขาดทุนในการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะทำให้ยิ่งขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ การเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมพัฒนาทักษะ หรือกระทั่งการได้รับมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ

ในส่วนของโครงสร้างประชากรของประเทศไทย พบว่าสังคมไทยเข้าสู่การเป็น สังคมสูงวัย มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ โดยในปี ๒๕๖๓ มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุรวมกว่า ๑๑.๖ ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๗ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคาดว่าภายในปี ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นปีเริ่มต้นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ไทยจะกลายเป็น สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ที่มีประชากรอายุมากกว่า ๖๐ สูงถึงร้อยละ ๒๐.๑ ของประชากรทั้งหมด สวนทางกับประชากรวัยเรียนและวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะกลุ่มอายุ ๓-๒๑ ปี ที่จะมีสัดส่วนลดลงอย่างต่อเนื่องจนเหลือเพียงร้อยละ ๒๐.๖๖ ของประชากรทั้งหมดในปี ๒๕๗๐ หรือลดลงกว่า ๗๑๕,๐๐๐ คน ภายในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ทั้งนี้ การเข้าสู่สังคมสูงวัยอาจส่งผลให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในประเทศทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุมักจะมีความเหลื่อมล้ำทางรายได้สูงกว่ากลุ่มผู้มีอายุน้อย และการที่ประชากรวัยแรงงานที่มีสัดส่วนลดลงอย่างต่อเนื่อง อาจนำมาซึ่งปัญหาขาดแคลนกำลังแรงงานในประเทศ ตอกย้ำความจำเป็นในการพึ่งพาแรงงานต่างชาติมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจและสังคมต่อประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความสามารถในการแข่งขัน และผลิตภาพแรงงาน รวมถึงความต้องการงบประมาณเพื่อเป็นสวัสดิการรองรับวัยเกษียณ จากอัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อวัยแรงงานและภาระทางการคลังในด้านการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในภาพรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากผลของการยกระดับสุขภาวะ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ตามดัชนีการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สะท้อนว่าคนไทยทุกช่วงวัยมีความรู้ความสามารถโดยรวมเพิ่มขึ้น แต่กลับพบว่ามีทักษะด้านการอ่านหรือการศึกษาหาความรู้ลดลง และมีจำนวนเยาวชนที่ไม่ได้เรียนและไม่ได้ทำงานใด ๆ เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ศักยภาพของเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์และไม่ได้รับการพัฒนา ซึ่งประเด็นด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงคุณภาพเป็นความท้าทายที่สำคัญของไทยมาโดยตลอด จากระบบและคุณภาพการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จากรายงานขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ที่ทำการทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนอายุ ๑๕ ปี ทั่วโลก ในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน พบว่านักเรียนไทยร้อยละ ๕๙.๕ อยู่ในกลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และมีนักเรียนไทยเพียงร้อยละ ๐.๑๘ ที่ทำคะแนนได้ในระดับสูงกว่าค่ามาตรฐาน ทั้งยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบการศึกษาและตลาดแรงงาน และยังไม่มีระบบฐานข้อมูลอุปสงค์และอุปทานกำลังคนของประเทศเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนากำลังแรงงาน ที่จะช่วยระบุถึงสมรรถนะและ

ทักษะที่จำเป็นของงานแต่ละอาชีพซึ่งเป็นสิ่งที่ภาคธุรกิจให้ความสำคัญมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา จึงเป็นข้อจำกัดในการผลิตและยกระดับทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและทิศทางการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศสู่ฐานนวัตกรรม ที่มีแนวโน้มความต้องการทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น อาทิ ความรอบรู้ด้านดิจิทัล การจัดการข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ โค้ดดิ้ง รวมไปถึงทักษะที่เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนได้ โดยเฉพาะทักษะทางพฤติกรรม อาทิ ทักษะมนุษย การคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานเป็นทีม หรือความคิดสร้างสรรค์

ทั้งนี้ แนวโน้มโครงสร้างประชากรที่คาดว่าจะมีกลุ่มประชากรวัยเรียนลดลง ส่งผลให้การขยายสถานศึกษาในเชิงปริมาณลดความจำเป็นลง และเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพ ความเสมอภาค และประสิทธิภาพทางการศึกษา หากสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและความแพร่หลายของการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่มากขึ้น ช่วยขยายโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน อาทิ การเรียนรู้ทางไกล การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ที่สนับสนุนศักยภาพรายบุคคลที่จะมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

จากการประเมินภาพรวมของบริบทและสถานะของทุนทางสังคมของประเทศไทย บ่งชี้ให้เห็นว่าในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างเพื่อมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ด้วยการกระจายโอกาส สร้างความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้ ความมั่งคั่ง เชิงพื้นที่ และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ โดยการกระจายการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและเมือง เพื่อกระจายประโยชน์จากความเจริญทางเศรษฐกิจกระจายโอกาสเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน โลจิสติกส์ และดิจิทัลเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและพื้นที่เมือง เพื่อให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ทั้งการเข้าถึงแหล่งความรู้ แหล่งเงินทุน และสวัสดิการทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางให้มีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนเรื้อรังและป้องกันการส่งต่อความยากจนไปยังลูกหลาน โดยเน้นส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพแก่เด็กและเยาวชนจากครัวเรือนยากจน พร้อมทั้งพัฒนาหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่มีการบูรณาการอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมความมั่นคงในชีวิตให้ทุกคนในสังคมได้รับความคุ้มครองทางสังคมอย่างเหมาะสมเพียงพอ สามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน ในส่วนของการลดความเหลื่อมล้ำของศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจนั้น ควรมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถแข่งขันได้ และมีการเติบโตที่ยั่งยืน โดยพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ผู้ประกอบการไทยสามารถแข่งขันได้อย่างเป็นธรรม อาทิ การสนับสนุนทางเทคโนโลยีและกลไกทางการเงินที่เหมาะสมเพื่อให้เข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างทั่วถึง การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์และบริการ การเพิ่มการเข้าถึงบริการและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ รวมถึงการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่ายห่วงโซ่มูลค่าระดับโลกได้โดยง่าย

๒.๓ บริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยมีทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ทั้งนี้ หากมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มี

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มากเกินไป ทั้งในมิติด้านการผลิตและการบริโภค ซึ่งก่อให้เกิดของเสียและมลพิษในระดับที่เกินกว่าความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศในพื้นที่ จนส่งผลกระทบต่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศเสื่อมโทรมลงนั้น อาจส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติในระยะยาวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยการมุ่งพัฒนาทางเศรษฐกิจในระยะหลายสิบปีที่ผ่านมา อาจกล่าวได้ว่าเป็นการพัฒนาที่เน้นผลประโยชน์จากการเติบโตทางเศรษฐกิจจนขาดการคำนึงถึงความยั่งยืนของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและขีดความสามารถของระบบนิเวศที่เพียงพอ และประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้าและบริการยังอยู่ในระดับต่ำ มีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองและสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อยกว่าที่ควร จึงส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติของไทยเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ในขณะที่ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากของเสียและมลพิษทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งเป็นความท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่เป็นหนึ่งในปัจจัยกำหนดความสำเร็จที่สำคัญต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ของการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินสถานการณ์ของทุนทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญของประเทศ พบว่า *ทรัพยากรป่าไม้* ของไทยมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ โดยมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ในช่วงประมาณร้อยละ ๓๑-๓๓ ของพื้นที่ทั้งหมดจากการปลูกป่าไม้ทดแทนได้ใกล้เคียงกับพื้นที่ที่สูญเสียไปในแต่ละปี แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ ที่กำหนดให้เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เป็นร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ เมื่อพิจารณาแนวโน้มในระยะยาวพบว่าในอดีตการบุกรุกทำลายป่าเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ไทย ทว่าในปัจจุบันปัญหาไฟป่าทั้งที่เกิดจากเหตุการณ์ทางธรรมชาติและมีมนุษย์ได้กลายมาเป็นสาเหตุหลักของการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ที่มากที่สุดของประเทศไทย และมีแนวโน้มที่สถานการณ์ไฟป่าจะมีความรุนแรงเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่นำมาซึ่งภาวะโลกร้อนจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในอนาคต

ในส่วนของ *ทรัพยากรน้ำ* ประเทศไทยมีการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน แต่กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการอุปโภคบริโภคของภาคครัวเรือน ส่งผลให้มีปริมาณการใช้น้ำเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำตามธรรมชาติทั้งจากการกระทำของมนุษย์และปัจจัยตามธรรมชาติ รวมถึงความแปรปรวนของปริมาณน้ำฝนในแต่ละปี ทำให้มีปริมาณน้ำที่เก็บกักได้ลดลง ส่งผลให้ปัญหาภัยแล้งเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี และมีแนวโน้มที่จะรุนแรงยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ประเทศไทยยังคงประสบกับปัญหาน้ำท่วมอย่างสม่ำเสมอแม้ในระยะที่ผ่านมาจำนวนประชากรที่ได้รับผลกระทบจะมีแนวโน้มลดลงแต่ก็ยังคงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง เมื่อผนวกกับภาวะการแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงมากขึ้น จะยิ่งส่งผลให้ปัญหาน้ำท่วมเป็นความท้าทายที่สำคัญอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของเทคโนโลยีมีแนวโน้มที่จะช่วยยกระดับการบริหารจัดการน้ำและสร้างโอกาสในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ อาทิ การใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ช่วยประหยัดน้ำ การใช้เทคโนโลยีที่สามารถเชื่อมโยงเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตในการบริหารจัดการน้ำสูญเสียในระบบส่งน้ำ รวมทั้งการคาดการณ์สถานการณ์น้ำให้มีความถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น

ในขณะที่ *ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง* ซึ่งมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการรักษาสมดุลของความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำและการรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางด้านการคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยว และเป็นพื้นที่ทำประมง พบว่าพื้นที่ชายฝั่งทะเลของประเทศไทยซึ่งครอบคลุมพื้นที่ ๒๓ จังหวัด รวมประมาณ ๓,๑๕๑ ตารางกิโลเมตร อยู่ภายใต้ความเสี่ยง

จากภัยคุกคามทั้งทางธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ ทั้งการรุกรานพื้นที่ป่าชายเลน การปล่อยของเสียลงสู่ทะเลที่ทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารพิษ สิ่งปฏิกูล และขยะพลาสติก รวมถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ภาวะโลกร้อนกำลังเป็นภัยต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีนัยสำคัญ โดยส่งผลให้แนวปะการังเสียสมดุลตามธรรมชาติ และปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทวีความรุนแรงขึ้นในหลายพื้นที่

เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ของทุนทางสิ่งแวดล้อมของไทย พบว่า *การจัดการของเสีย* เป็นความท้าทายสำคัญของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ จากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและรูปแบบการใช้ชีวิตของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ปริมาณขยะในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปริมาณขยะระหว่างปี ๒๕๕๓ – ๒๕๖๒ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒ ต่อปี แม้จะมีระบบการกำจัดขยะที่ถูกวิธี และมีการนำขยะกลับไปหมุนเวียนใช้ใหม่ก็ตาม โดยในปี ๒๕๖๓ มีขยะที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพียงร้อยละ ๖๙ ซึ่งยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ภายในปี ๒๕๖๕ ส่งผลให้มีปริมาณขยะตกค้างจำนวนมากที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพแหล่งน้ำ สิ่งมีชีวิตในน้ำ ตลอดจนแหล่งน้ำผิวดินและทะเลในที่สุด ทั้งนี้ สาเหตุของขยะตกค้างมาจากศักยภาพของระบบการจัดการขยะที่ไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถรองรับปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นตามอัตราการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประกอบกับการขาดการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง จึงทำให้ไม่สามารถนำขยะไปใช้ประโยชน์ซ้ำได้อย่างเต็มรูปแบบ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมี *ปัญหามลพิษทางอากาศ* โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่ส่วนใหญ่มาจากการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ อาทิ การเผาขยะหรือวัสดุการเกษตรในที่โล่ง ไอเสียจากรถยนต์ การเผาไหม้จากเครื่องยนต์ดีเซล การปล่อยก๊าซเสียในภาคอุตสาหกรรม รวมถึงภัยธรรมชาติอย่างไฟป่า เป็นมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นและมีปริมาณเกินค่ามาตรฐานเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในพื้นที่เขตอุตสาหกรรมและเมืองใหญ่ที่มีประชากรและการจราจรหนาแน่น และปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อุตสาหกรรมหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดระยอง ที่ยังคงพบปัญหามลพิษทางอากาศจากการมีค่าเฉลี่ยสารเบนซินในพื้นที่ในระดับสูงเกินกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนดมาโดยตลอด นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ เป็นต้นมา

สำหรับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ คือ *การปล่อยก๊าซเรือนกระจก* นั้น ประเทศไทยได้ประกาศเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกและการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายหลังปี ๒๕๖๓ ที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงร้อยละ ๒๐-๒๕ เมื่อเทียบกับปริมาณก๊าซเรือนกระจกปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปี ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) หรือคิดเป็นการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่เกิน ๔๔๔ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ซึ่งนับตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ เป็นต้นมา แม้แนวโน้มปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมต่าง ๆ จะเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด แต่ประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำกว่าประมาณการในปริมาณก๊าซเรือนกระจกปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๑ ไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำกว่าปริมาณปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้นร้อยละ ๑๖ ซึ่งประสบความสำเร็จเหนือเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ที่กำหนดให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำกว่าปริมาณปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้นร้อยละ ๗ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก พบว่าสัดส่วนของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มากที่สุดถึงร้อยละ ๗๔ มาจากการใช้พลังงาน ซึ่งมาจากการผลิตไฟฟ้าร้อยละ ๔๒ การคมนาคมขนส่งร้อยละ ๒๓ ภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้างร้อยละ ๒๐ ดังนั้น การผลิตไฟฟ้าและการคมนาคมขนส่งจะมีบทบาทที่สำคัญอย่างมากต่อการควบคุมปริมาณก๊าซเรือนกระจกของไทย พร้อมกับการพัฒนาความสามารถในการดูดกลับก๊าซเรือนกระจกของภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งมีปริมาณการดูดกลับก๊าซเรือนกระจก ๙๑.๑๓ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี

อย่างไรก็ดี เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนของประเทศไทย ภายในปี ๒๕๕๓ (ค.ศ. ๒๐๕๐) และบรรลุตามเจตจำนงในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ในปี ๒๖๐๘ (ค.ศ. ๒๐๖๕) ตามถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรีต่อที่ประชุมสมัชชารัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๖ ประเทศไทยอาจต้องพิจารณาเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่มีความท้าทายยิ่งขึ้น พร้อมทั้งวางยุทธศาสตร์ระยะยาวเพื่อให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงถึงร้อยละ ๔๐ หรือคิดเป็นปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่จะปล่อยได้ ๒๒๒ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าในปี ๒๕๗๓ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการพิจารณาปรับค่าเป้าหมายย่อย รวมถึงแผนดำเนินงานทั้งในระยะสั้น และระยะกลางเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ แนวโน้มของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและ กระแสความตระหนักต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศจะส่งเสริมให้เกิดอุปสงค์ต่อพลังงานสะอาดเพิ่มขึ้น อันจะนำมาซึ่งโอกาสที่สำคัญในการลดก๊าซเรือนกระจกในระยะต่อไปของไทย โดยที่ภาครัฐจะต้องดำเนินการ เตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่การใช้พลังงานหมุนเวียนและ รถยนต์ไฟฟ้าอย่างเพียงพอเหมาะสม

ดังนั้น แนวทางสำคัญสำหรับการพัฒนาทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระยะต่อไป คือการเปลี่ยนผ่านเชิงโครงสร้างจากการเน้นผลทางเศรษฐกิจระยะสั้นไปสู่การเจริญเติบโตที่ยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาประเทศในอนาคตจะไม่สามารถแยกประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมออกจากการดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและสังคมได้อีกต่อไป จึงต้องกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนในการมุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนและ สังคมคาร์บอนต่ำอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ทรัพยากร เพื่อลดการใช้ วัสดุดิบและลดของเสียจากกระบวนการผลิต เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและแก้ปัญหาการใช้ทรัพยากรที่ไม่มี ประสิทธิภาพ ซึ่งทำลายความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ เป็นจุดเริ่มต้นสู่การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมก้าวหน้าควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล เพื่อส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไปในระยะยาว โดยการส่งเสริมให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีการใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศอย่างเป็น รูปธรรม โดยใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสังคมไทย บนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดของทุกภาคส่วน โดยอาศัยกลไกและ มาตรการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เกิดการลงทุนสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งผลักดันให้ภาคการผลิตปรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจตามแนวทางทางเศรษฐกิจหมุนเวียน และสังคมคาร์บอนต่ำ ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นและเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และได้รับประโยชน์จากเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนากลไกสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับ พฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ การมีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ประชากรจำนวนมากพึ่งพิงการดำรงชีพ จากภาคการเกษตร ประเทศไทยจึงมีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งยังต้องเผชิญความท้าทายจากผลของการพัฒนาทางเศรษฐกิจและกายภาพที่ก่อให้เกิดการทำลายสมดุลของ สิ่งแวดล้อม พร้อมกับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเมืองและพื้นที่เขตเศรษฐกิจ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่จะทวีความซับซ้อนยิ่งขึ้นในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยคุกคามจากภัยพิบัติทางธรรมชาติยังมีแนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ในอนาคต อาจนำมาซึ่งความสูญเสียและผลกระทบต่อทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมหาศาล เป็นความเสี่ยงของการบริหารจัดการที่ไทยยังมีขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

สถานการณ์วิกฤติไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องแก้ไขด้วยการจัดการปัญหาที่ต้นเหตุ เพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยส่งเสริมการใช้นาตรการเชิงป้องกัน ก่อนเกิดภัยในพื้นที่สำคัญ อาทิ การบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยประกอบการวางแผนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การให้ความรู้และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชนในการรับมือกับภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางธรรมชาติร่วมกัน

๒.๔ บริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ

ภายใต้การดำเนินงานของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการบริหารจัดการภาครัฐซึ่งเป็นการพัฒนาทุนทางสถาบันของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยสามารถตอบสนองต่อความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ ได้ดีขึ้น อาทิ การปรับปรุงกระบวนการและรูปแบบการให้บริการสาธารณะในรูปแบบดิจิทัล การพัฒนาระบบสารสนเทศและระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานภาครัฐ ทั้งนี้ ยังพบว่าประเทศไทยมีความโดดเด่นในการพัฒนาไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลและการอำนวยความสะดวกให้กับภาคธุรกิจ โดยในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ จากองค์การสหประชาชาติให้อยู่ในอันดับที่ ๕๗ จากทั้งหมด ๑๙๓ ประเทศ ดีขึ้นจากอันดับที่ ๗๗ ในปี ๒๕๕๙

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงมีอุปสรรคที่ทำให้การพัฒนาประสิทธิภาพของภาครัฐไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร จากรายงานของสถาบันการศึกษานานาชาติที่สะท้อนถึงความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและประชาชนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ แม้ประเทศไทยจะสามารถลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรต่องบประมาณรายจ่ายประจำปีลงได้บ้างแล้ว และมีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีเพิ่มขึ้นก็ตาม โดยข้อจำกัดที่สำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐมาจากปัญหาเชิงโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐที่มีขนาดใหญ่ มีขั้นตอนกระบวนการตามระเบียบปฏิบัติของระบบราชการที่ล้าสมัย ไม่สนับสนุนการทำงานรัฐบาลดิจิทัลแบบครบวงจร การจัดเก็บและการเชื่อมโยงข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลที่เป็นระบบและบูรณาการ เนื่องจากแต่ละหน่วยงานยึดถือกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของตนเป็นหลัก ทั้งยังยึดติดกับบทบาทการเป็นผู้ดำเนินการเองมากกว่าการให้ความร่วมมือสนับสนุน แม้จะมีหน่วยงานหรือภาคส่วนอื่นที่มีขีดความสามารถในการดำเนินงานเดียวกันได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงกว่าก็ตาม ส่งผลให้ภาครัฐมีความซ้ำซ้อนด้านบทบาทภารกิจระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีความแยกส่วนกัน ขาดการแบ่งปันหรือการพัฒนาระบบข้อมูลร่วมกัน การยกเลิกหรือควบรวมหน่วยงานภาครัฐในกรณีที่ภารกิจเดิมหมดความจำเป็นหรือมีความสำคัญลดลงก็เป็นสิ่งที่กระทำได้ยากและใช้เวลานาน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการปรับเปลี่ยนภารกิจให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังมีกฎระเบียบและกฎหมายที่ล้าสมัยจำนวนมากที่ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน ทำให้ประชาชนและภาคธุรกิจต้องแบกรับต้นทุนจำนวนมาก ทั้งที่เป็นค่าใช้จ่ายจริงและค่าเสียโอกาสในการทำธุรกิจสูงถึง ๑๓๓,๘๑๖ ล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

อีกหนึ่งปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการยกระดับทุนทางสถาบันและการบริหารจัดการภาครัฐคือประเด็นด้าน *ความยั่งยืนทางการคลัง* ซึ่งแม้ประเทศไทยจะมีเสถียรภาพทางการคลังที่ดี แต่แนวโน้มของการบริหารจัดการทางการคลังของประเทศในระยะยาวยังคงมีความน่าเป็นห่วง จากโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายของประเทศในช่วงปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓ พบว่าประเทศไทยมีรายจ่ายประจำในระดับสูง เฉลี่ยร้อยละ

๗๔.๘ ทั้งยังมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรเฉลี่ยร้อยละ ๒๑.๑ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในขณะที่มีฐานการจัดเก็บภาษีที่ค่อนข้างแคบ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญ โดยโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัยมากขึ้นจะยิ่งเพิ่มความท้าทายต่อการรักษาความยั่งยืนทางการคลัง เนื่องจากรัฐต้องจัดสรรงบประมาณด้านสวัสดิการและด้านสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น ขณะที่จำนวนวัยแรงงานที่ลดลงจะยังมีผลต่อความสามารถในการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจัดเก็บรายได้ของภาครัฐ โดยโครงสร้างการจัดเก็บรายได้และบริหารงบประมาณของรัฐที่มีข้อจำกัดนี้ เมื่อประกอบกับความเสี่ยงจากสถานการณ์วิกฤติที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อประเทศได้อย่างรุนแรง อย่างเช่นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่ส่งผลให้รัฐบาลมีแนวโน้มที่จะจัดเก็บรายได้สุทธิได้น้อยกว่าประมาณการเดิม ในขณะที่รัฐต้องดำเนินนโยบายและมาตรการการเงินการคลังจำนวนมากเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนและผู้ประกอบการ จึงทำให้มีแนวโน้มที่จะมีงบประมาณในการพัฒนาประเทศลดลง

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นด้าน *ความมั่นคงปลอดภัยทางสังคม* ของประเทศไทยที่น่าเป็นห่วง โดยประเทศไทยได้รับการจัดอันดับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคมอยู่ในอันดับที่ ๑๒๓ จากทั้งหมด ๑๖๓ ประเทศ ขณะที่ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของโลกแสดงให้เห็นว่าความมั่นคงทางไซเบอร์ของไทยมีอันดับลดลงจากอันดับที่ ๒๒ ในปี ๒๕๖๐ เป็นอันดับที่ ๔๔ ในปี ๒๕๖๓ จากข้อจำกัดทางศักยภาพของทั้งระดับบุคคลและองค์กรภาครัฐที่พัฒนาทักษะความรู้ความเข้าใจและสมรรถนะทางดิจิทัลได้ไม่ทันต่อการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ ซึ่งเป็นความท้าทายของภาครัฐในการลดข้อจำกัดเดิมและเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐต่อไป

ในส่วนของทุนทางสถาบันในระดับประชาสังคมซึ่งบ่งบอกถึงเสถียรภาพและความเข้มแข็งของสังคมนั้นพบว่า ประเทศไทยมีการพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ค่อนข้างเข้มแข็ง มีระดับของการดำเนินงานอาสาสมัครและการช่วยเหลือแบ่งปันที่สูง ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการรับมือกับภาวะวิกฤติต่าง ๆ สะท้อนถึงพลังเชิงบวกทางสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดีของคนไทย อย่างไรก็ตาม ภาคประชาสังคมส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเพียงพอและขาดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบเท่าที่ควร และด้วยความผันแปรของพลวัตทางสังคมที่ความเป็นปัจเจกมีแนวโน้มสูงขึ้น ค่านิยมในสังคมที่เปลี่ยนไป และความก้าวหน้าของโลกออนไลน์ที่เติบโตแพร่หลายและสื่อสังคมออนไลน์ที่เน้นความรวดเร็วในการแพร่กระจายข่าวสารจนมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน นำไปสู่ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่เรียกร้องให้ภาครัฐพัฒนาการดำเนินงานให้โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความไม่สงบในสังคมขึ้นได้ง่ายหากเกิดกระแสสังคมที่ขาดความเชื่อมั่นในรัฐ เกิดเป็นแรงผลักดันให้ภาครัฐต้องยิ่งตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการให้สามารถเชื่อมโยงและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นภาคีการพัฒนาขับเคลื่อนประเทศอย่างมีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่นในรัฐให้กลับคืนมา

การพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อส่งเสริมทุนทางสถาบันของประเทศไทยในระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงอยู่ที่การยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและทันต่อสถานการณ์ โดยเร่งปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถให้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐานแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียม มีการเชื่อมโยงจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นได้อย่างมีบูรณาการ และมีธรรมาภิบาล เพื่อรักษาเสถียรภาพทางสังคมและฟื้นฟูความเชื่อมั่นในรัฐ เป็นการเสริมสร้างทุนทางสถาบันของประเทศไทย ซึ่งการปฏิรูปภาครัฐเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญของไทยมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่คนในสังคมส่วนใหญ่มีความตระหนักรู้

ด้านสิทธิมนุษยชน ภาครัฐจึงต้องเร่งพัฒนากลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการสาธารณะให้มีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ร่วมกับการใช้ข้อมูลและกระบวนการมีส่วนร่วมในการออกแบบนโยบายสาธารณะและการกำกับดูแลการดำเนินงานของรัฐให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนไปได้อย่างฉับไว เพื่อ**เสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่** โดยภาครัฐต้องทบทวนบทบาทและกระบวนการทำงาน เน้นการพัฒนาสมรรถนะให้ยืดหยุ่นคล่องตัว เชื่อมโยงและเปิดกว้าง ควบคู่กับการพัฒนาข้อมูลและบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนและภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกรวดเร็วและประหยัด เพื่อให้สามารถให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเท่าทันต่อความต้องการและความคาดหวังของประชาชนและทุกภาคส่วน ซึ่งต้องมีการปรับระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลภาครัฐ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐแบบดิจิทัล รวมถึงยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย หมดความจำเป็น พร้อมกับการพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต เพื่อให้ประเทศไทยมี**ภาครัฐที่มีสมรรถนะ ทันสมัย คล่องตัว และตอบโจทย์ประชาชน** สามารถเป็นปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศได้อย่างแท้จริง

ส่วนที่ ๓

วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และหมุดหมายการพัฒนา

๓.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

การพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ให้สามารถก้าวข้ามความท้าทายที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นจะต้องเร่งแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่มีอยู่เดิม รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับความสำคัญที่มาจาก การเปลี่ยนแปลงของบริบททั้งจากภายนอกและภายใน ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง ด้วยเหตุนี้ การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสนั้นที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงได้กำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนาจำนวน ๕ ประการ ประกอบด้วย

๓.๑.๑ การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญ ผ่านการผลักดันส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

๓.๑.๒ การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

๓.๑.๓ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในเชิงรายได้ พื้นที่ ความมั่งคั่ง และการแข่งขันของภาคธุรกิจ ด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม

๓.๑.๔ การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน มุ่งลดการก่อกมลพิษ ควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ตลอดจนลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี ๒๕๖๓ และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี ๒๖๐๘

๓.๑.๕ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ มุ่งสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

โดยตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายหลัก มีดังนี้

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัด	สถานะปัจจุบัน	ค่าเป้าหมายในปี ๒๕๗๐
๑. การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม	รายได้ประชาชาติต่อหัว	๗,๐๙๗ เหรียญสหรัฐต่อปี (๒๒๗,๐๐๐ บาท) ในปี ๒๕๖๔	๙,๓๐๐ เหรียญสหรัฐต่อปี (๓๐๐,๐๐๐ บาท)
๒. การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่	ดัชนีความก้าวหน้าของคน (ประกอบด้วยตัวชี้วัดใน ๘ ด้าน ได้แก่ สุขภาพ การศึกษา ชีวิตการงาน รายได้ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ชีวิตครอบครัวและชุมชน การคมนาคมและการสื่อสาร และการมีส่วนร่วม)	๐.๖๕๐๑ (ความก้าวหน้าของคนอยู่ในระดับปานกลาง) ในปี ๒๕๖๓	๐.๗๒๐๙ (ความก้าวหน้าของคนอยู่ในระดับสูง)
๓. การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม	ความแตกต่างของความเป็นอยู่ (รายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ ๑๐ และต่ำสุดร้อยละ ๔๐	๕.๖๘ เท่า ในปี ๒๕๖๓	ต่ำกว่า ๕ เท่า
๔. การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	ในปี ๒๕๖๒ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและขนส่ง ลดลงร้อยละ ๑๗ เมื่อเทียบกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติ	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวม (ครอบคลุมภาคพลังงาน/คมนาคมและขนส่ง/กระบวนการทางอุตสาหกรรม/การจัดการของเสีย) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติ
๕. การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่	ดัชนีรวมสะท้อนความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย ๔ ตัวชี้วัดย่อย ได้แก่		
	๑) ชีตความสามารถของการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศและการเตรียมความพร้อมฉุกเฉินด้านสุขภาพ	ร้อยละ ๘๕ ในปี ๒๕๖๓	ร้อยละ ๙๐ โดยสมรรถนะหลักแต่ละด้านไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัด	สถานะปัจจุบัน	ค่าเป้าหมายในปี ๒๕๗๐
	๒) อันดับความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ	อันดับเฉลี่ย ๕ ปี (๒๕๕๘-๒๕๖๒) เท่ากับ ๓๖.๘	อันดับเฉลี่ย ๕ ปี (๒๕๖๖-๒๕๗๐) ไม่น้อยกว่า ๔๐ ^๑
	๓) อันดับความสามารถ ในการแข่งขันด้านดิจิทัล	อันดับที่ ๓๘ ในปี ๒๕๖๔	อันดับที่ ๓๐
	๔) อันดับประสิทธิภาพของรัฐบาล	อันดับที่ ๒๐ ในปี ๒๕๖๔	อันดับที่ ๑๕

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายหลัก เป็นตัวชี้วัดร่วมที่ต้องการอาศัยการดำเนินงานจากหลายหมวดหมู่การพัฒนาประกอบกัน และใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของแผนในภาพรวม

๓.๒ หมวดหมู่การพัฒนา

เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนาที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงได้กำหนด**หมวดหมู่การพัฒนา** จำนวน ๑๓ หมวดหมู่ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” หรือมุ่งหวังจะ “มี” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยหมวดหมู่ทั้ง ๑๓ ประการ แบ่งออกได้เป็น ๔ มิติ ดังนี้

๓.๒.๑ มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

- หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- หมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
- หมวดหมู่ที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก
- หมวดหมู่ที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
- หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค
- หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

๓.๒.๒ มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

- หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้
- หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เดิบทโตได้อย่างยั่งยืน

^๑ ตัวเลขอันดับที่น้อย แสดงถึงระดับผลกระทบจากสภาพอากาศที่สูง

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

๓.๒.๓ มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๒.๔ มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

ความเชื่อมโยงระหว่างหมวดหมู่การพัฒนากับเป้าหมายหลักแสดงไว้ในแผนภาพที่ ๓.๑ โดยหมวดหมู่ การพัฒนาที่กำหนดขึ้นเป็นประเด็นที่มีลักษณะเชิงบูรณาการที่ครอบคลุมการพัฒนาตั้งแต่ในระดับต้นน้ำจนถึง ปลายน้ำ และสามารถนำไปสู่ผลพัฒนาทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปพร้อม ๆ กัน ทำให้หมวดหมู่แต่ละประการสามารถสนับสนุนเป้าหมายหลักได้มากกว่าหนึ่งข้อ นอกจากนี้ การพัฒนาภายใต้แต่ละหมวดหมู่ไม่ได้แยกขาดจากกัน แต่มีการสนับสนุนหรือเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน

แผนภาพที่ ๓.๑ ความเชื่อมโยงระหว่างหมวดหมู่การพัฒนา กับเป้าหมายหลัก

ส่วนที่ ๕

แผนกลยุทธ์รายหมุดหมาย

หมายเหตุที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

การพัฒนาภาคการเกษตรที่ผ่านมา เน้นการผลิตเพื่อการส่งออกและการเป็นวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมต่อเนื่องในการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ ผ่านการขยายพื้นที่เพาะปลูก การพัฒนาปัจจัยการผลิตให้มีคุณภาพ การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ในระดับหนึ่ง โดยในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของภาคการเกษตรและการแปรรูปที่เกี่ยวข้อง มีมูลค่า ๑,๔๗๗,๕๘๙ ล้านบาท ซึ่งกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม มีมูลค่ารวมคิดเป็นร้อยละ ๗๔.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของภาคการเกษตรและการแปรรูปที่เกี่ยวข้องปี ๒๕๖๒

แม้ว่ารัฐบาลได้ให้การส่งเสริมการผลิตและพัฒนาภาคการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน แต่ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนาภาคเกษตรของไทย อาทิ ๑) น้ำเพื่อการเกษตร โดยร้อยละ ๘๓ ของพื้นที่การเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน ๒) การเพาะปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม โดยร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่การเกษตรเป็นที่ดินที่ไม่เหมาะสมกับการผลิตพืชและเป็นกลุ่มดินมีปัญหา ๓) การถือครองที่ดินพื้นที่การเกษตรที่เกษตรกรเป็นเจ้าของมีแนวโน้มลดลงเหลือประมาณร้อยละ ๔๘ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๔) มลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาวัสดุเหลือทิ้งในพื้นที่การเกษตร ๕) ขาดการเชื่อมโยงในลักษณะของคลัสเตอร์ ตลอดห่วงโซ่มูลค่าของสถาบันเกษตรกรและเครือข่าย เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในตลาดและลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ ๖) ความไม่สอดคล้องกันของปริมาณและคุณภาพผลผลิต กับความต้องการของตลาดทั้งในด้านการบริโภคทางตรงและการเป็นวัตถุดิบแปรรูปผลิตภัณฑ์ ๗) การผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรเป็นวัตถุดิบหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำ ไม่สร้างมูลค่าเพิ่ม ๘) แนวโน้มแรงงานในภาคเกษตรไทยที่มีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น ขณะเดียวกัน ยังมีปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่ส่งผลให้การพัฒนาภาคเกษตรของไทยไม่สามารถยกระดับและเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย ๑) ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ภัยแล้ง อุทกภัย และวาตภัย รวมถึงการระบาดของโรคที่เกิดกับพืชและสัตว์ ๒) ความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรที่เกิดจากการผลิตสินค้าตามฤดูกาลและภาวะเศรษฐกิจโลก และ ๓) การนำประเด็นทางสังคมมาเป็นมาตรฐานทางการค้าระหว่างประเทศและประเทศคู่ค้าเพิ่มมากขึ้น อาทิ มาตรฐานแรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ดี ความต้องการอาหารที่เพิ่มมากขึ้น การใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบทางการเกษตรและของเหลือภาคเกษตรที่หลากหลายมากขึ้น และความตระหนักของผู้ผลิตและผู้บริโภคเกี่ยวกับการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น เป็นโอกาสให้ภาคการเกษตรไทยปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจาก “ผลิตมากแต่สร้างรายได้น้อย” ไปสู่การผลิตสินค้าคุณภาพสูงที่ “ผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก” เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง แต่เมื่อพิจารณาความพร้อมของภาคเกษตรของไทยในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตให้สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงนั้น พบว่ายังมีประเด็นสำคัญที่จำเป็นจะต้องสร้างความชัดเจน ปรับปรุง และยกระดับ เพื่อลดข้อจำกัดและเอื้อให้เกิดการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง กล่าวคือ ตั้งแต่ต้นน้ำ ได้แก่ ๑) เทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตรสมัยใหม่ที่เฉพาะเจาะจงยังมีการใช้ไม่มาก ๒) ฐานข้อมูลภาคการเกษตรที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ยังขาดการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการภาคการเกษตร ๓) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้าง

มูลค่าเพิ่มจากการผลิตภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในวงแคบ อาทิ การปลูกไม้เศรษฐกิจ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๔) ระบบประกันภัยพืชผลยังไม่จูงใจให้เกษตรกรซื้อประกันโดยสมัครใจ สำหรับกลางน้ำ ประกอบด้วย ประเด็น ๕) นวัตกรรมการแปรรูปอาหาร ยังมีจำนวนสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรมอาหารที่น้อยกว่าต่างประเทศ แม้ว่าจะมีเมืองนวัตกรรมอาหาร และมีมูลค่าการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาที่สูง ๖) ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพในการทดสอบอาหารใหม่ และการขึ้นทะเบียนอาหารใหม่ ยังมีน้อยและล่าช้า รวมถึงประเด็นปลายน้ำ ได้แก่ ๗) ตลาดสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงยังไม่มีตลาดชัดเจน อาทิ อาหารทางการแพทย์ อาหารสุขภาพ สารสำคัญจากพืชสมุนไพร เคมีชีวภาพ ๘) ตลาดกลางจำหน่ายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ยังมีอยู่อย่างจำกัด และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ๙) การบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทานของน้ำยังไม่เหมาะสม ทั้งในด้านการจัดหา จัดสรร พื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และเทคนิคการบริหารจัดการน้ำ รวมถึงการจัดการน้ำเสีย เนื่องจากยังมีความต้องการน้ำที่ยังจัดการไม่ได้กว่า ๗๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และไม่สามารถจัดการกับความเสียหายน้ำท่วม/น้ำแล้งได้ ๑๐) ระบบรับรองมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรมีจำนวนมากและมีข้อกำหนดการผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ผลิตมีต้นทุนสูงในการขอรับรองมาตรฐานหากต้องการจำหน่ายสินค้าเกษตรแก่ตลาดปลายทางที่ยอมรับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรที่ต่างกัน ๑๑) ระบบการรวบรวม ขนส่ง และกระจายสินค้าเกษตรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับความต้องการ และจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงการบริหารจัดการให้ทันสมัยและรวดเร็ว และ ๑๒) กลไกในการเชื่อมโยงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานยังไม่มีประสิทธิภาพ

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

หมวดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ทั้ง ๕ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยยกระดับให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน และเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยสามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย เป้าหมายที่ ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยสนับสนุนให้กำลังคนมีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย เป้าหมายที่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้และความมั่นคง รวมถึงโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ และให้กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสในการเลื่อนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น เป้าหมายที่ ๔) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิตและบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ และ เป้าหมายที่ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยประเทศไทยมีความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามที่สำคัญในอนาคต โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โรคระบาดร้ายแรงและโรคอุบัติใหม่ และภัยคุกคามทางไซเบอร์

เป้าหมายของหมวดหมายที่ ๑ เมื่อพิจารณาความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ในเป้าหมาย (๑) ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และ (๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถ

ในการแข่งขันสูงขึ้น โดยมีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเกษตร ที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดการฟาร์ม ๒) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในเป้าหมายการสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ โดยมีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเศรษฐกิจฐานราก ที่ให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากด้วยการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม และชุมชนท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อน พร้อมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และ๓) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในเป้าหมายการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ โดยมีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน ที่ให้ความสำคัญกับการเติบโตที่เน้นหลักการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ การรักษาฟื้นฟูและสร้างใหม่ เพื่อให้มีฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินความพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ รวมถึงการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับมหุดม

เป้าหมายที่ ๑ มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเติบโต ร้อยละ ๔.๕ ต่อปี

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ รายได้สุทธิต่อครัวเรือนเกษตรกร ไม่ต่ำกว่า ๕๓๗,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ พื้นที่เกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นเป็น ๒.๐ ล้านไร่ และพื้นที่เกษตรที่ได้รับการรับรองตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีเพิ่มขึ้นเป็น ๒.๕ ล้านไร่ เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ พื้นที่เพาะปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมลดลงร้อยละ ๑๐ เมื่อสิ้นสุดแผน

เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ภาคเกษตรมีผลิตภาพการผลิตรวม เฉลี่ยร้อยละ ๑.๕ เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ มีตลาดกลางสินค้าเกษตรภูมิภาคในภาคเหนือ ๒ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ แห่ง ภาคใต้ ๒ แห่ง ภาคกลาง ๑ แห่ง และภาคตะวันออก ๑ แห่ง เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ น้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำทั้งประเทศมีปริมาณอย่างน้อย ๔๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๒.๔ ระบบชลประทานมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ เมื่อสิ้นสุดแผน

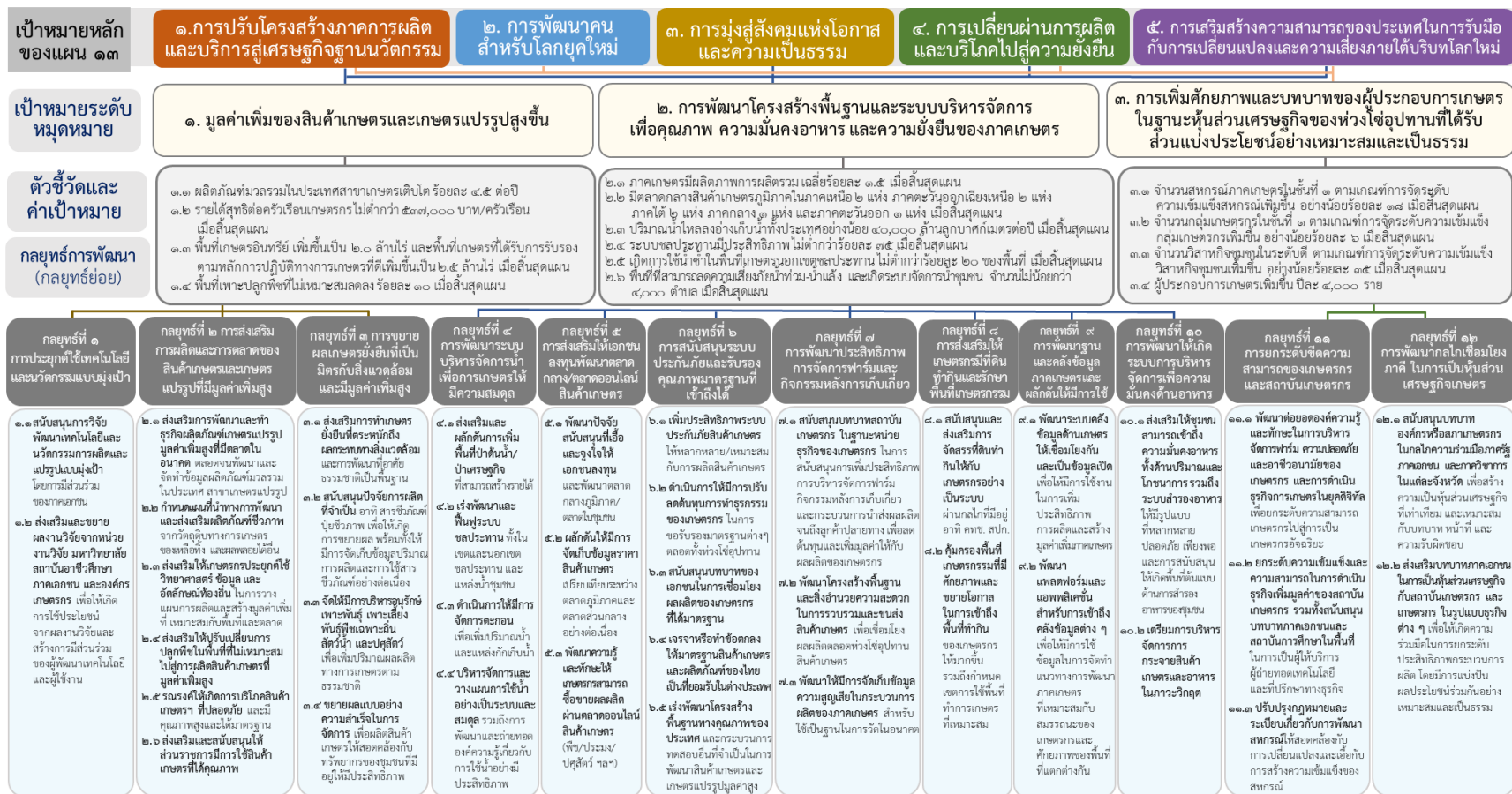
ตัวชี้วัดที่ ๒.๕ เกิดการใช้น้ำซ้ำในพื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทาน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๒.๖ มีพื้นที่ที่สามารถลดความเสี่ยงภัยน้ำท่วม-น้ำแล้ง และเกิดระบบจัดการน้ำชุมชน จำนวนไม่น้อยกว่า ๔,๐๐๐ ตำบล เมื่อสิ้นสุดแผน

- เป้าหมายที่ ๓** การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑** จำนวนสหกรณ์ภาคเกษตรในชั้นที่ ๑ ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งสหกรณ์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๘ เมื่อสิ้นสุดแผน
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๒** จำนวนกลุ่มเกษตรกรในชั้นที่ ๑ ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๖ เมื่อสิ้นสุดแผน
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๓** จำนวนวิสาหกิจชุมชนในระดับดี ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๓๕ เมื่อสิ้นสุดแผน
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๔** ผู้ประกอบการเกษตรเพิ่มขึ้นปีละ ๔,๐๐๐ ราย

๓. แผนที่ยกยูลัษณ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ สนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปแบบมุ่งเป้า โดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการนำงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมของตลาด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมและขยายผลงานวิจัยจากหน่วยงานวิจัย มหาวิทยาลัยและสถาบันอาชีวศึกษา ภาคเอกชน และองค์กรเกษตรกรที่มีส่วนในการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้พัฒนาเทคโนโลยีและผู้ใช้งาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ ผลผลิตเกษตรปลอดภัย สมุนไพรแปรรูป อาหารทางการแพทย์ อาหารทางเลือก อาหารฟังก์ชัน พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ โปรตีนจากพืชและแมลง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาและทำธุรกิจผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูงที่มีศักยภาพทางการตลาดในอนาคต โดยให้มีการจัดทำแผนที่นำทางสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูงรายผลิตภัณฑ์อย่างครบวงจร เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้มีการพัฒนาและจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สาขาเกษตรแปรรูป

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ กำหนดแผนที่นำทางในการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่ผลิตจากวัตถุดิบทางการเกษตร ของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตภาคเกษตร และผลพลอยได้อื่น อาทิ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ ปุ๋ยชีวภาพ วัคซีน สารชีวภัณฑ์ คาร์บอนเครดิต คาร์บอนซิงก์ รวมถึงการผลักดันไปสู่การปฏิบัติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมกระบวนการผลิตที่หลากหลาย และคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ในการวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต แปรรูปสินค้าเกษตรและสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ รมรงค์ และส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีการตระหนัก เลือกใช้ และบริโภคสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่ปลอดภัย มีคุณภาพสูง และได้มาตรฐาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดตลาดสินค้าคุณภาพในวงกว้างอย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ย่อย ๒.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการมีการใช้สินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปที่ได้คุณภาพ อาทิ ผลผลิตจากการเกษตรสำหรับใช้ในโรงพยาบาล โรงเรียน และเรือนจำ อาหารทางการแพทย์

กลยุทธ์ที่ ๓ การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูงจากแบบอย่างความสำเร็จในประเทศ เช่น เกษตรตามโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว เกษตรปลอดภัย วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยวเกษตร ประมงพื้นบ้าน การทำประมงถูกกฎหมาย และการปฏิบัติต่อแรงงานที่ถูกต้อง เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นพื้นฐาน ผ่านการดำเนินการปกป้อง จัดการอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูธรรมชาติหรือระบบนิเวศที่เปลี่ยนไป เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ และเป็นประโยชน์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพ อาทิ การปลูกป่าเศรษฐกิจ การทำวนเกษตร การลดการเผาตอซัง การทำประมงถูกกฎหมาย การปฏิบัติต่อแรงงานที่ถูกต้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการขยายผลรูปแบบเกษตรกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ พร้อมทั้งให้มีการจัดเก็บข้อมูลปริมาณการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ จัดให้มีการบริหาร อนุรักษ์ เพาะพันธุ์ เพาะเลี้ยง พันธุ์พืชเฉพาะถิ่น สัตว์น้ำ และปศุสัตว์ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตทางการเกษตรตามธรรมชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ ขยายผลแบบอย่างความสำเร็จในการบริหารจัดการเพื่อผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ส่งเสริมและผลักดันการเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ/ป่าเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช รวมทั้งเพิ่มปริมาณน้ำตามธรรมชาติให้น้ำเพียงพอต่อการใช้น้ำทั้งระบบ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำในพื้นที่เขตชลประทาน พร้อมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอนที่เหมาะสม โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ ดำเนินการให้มีการจัดการตะกอนอย่างเหมาะสม ตั้งแต่การมีระบบดักตะกอน การลดการชะล้างพังทลายของตะกอนในลำน้ำด้วยการปลูกพืชคลุมดินหรือพืชป้องกันกัดเซาะตลิ่ง เพื่อเพิ่มปริมาณและแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ อาทิ การใช้น้ำซ้ำ

กลยุทธ์ที่ ๕ การส่งเสริมให้เอกชนลงทุนพัฒนาตลาดกลางและตลาดออนไลน์สินค้าเกษตร รวมถึงสินค้ากลุ่มปศุสัตว์และประมง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อและจูงใจให้เอกชนลงทุนและพัฒนาตลาดกลางภูมิภาค/ตลาดในชุมชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ ผลักดันให้มีการจัดเก็บข้อมูลราคาสินค้าเกษตรเปรียบเทียบระหว่างตลาดภูมิภาคและตลาดส่วนกลางอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๓ พัฒนาความรู้และทักษะให้เกษตรกรสามารถซื้อขายผลผลิตผ่านตลาดออนไลน์สินค้าเกษตร เช่น พืช ประมง และปศุสัตว์ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๖ การสนับสนุนระบบประกันภัยและรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปที่เกษตรกรเข้าถึงได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๑ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบประกันภัยสินค้าเกษตรให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับรูปแบบการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๒ ดำเนินการให้มีการปรับลดต้นทุนการทำธุรกรรมของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการขอรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและจูงใจให้เกษตรกรมีการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๓ สนับสนุนบทบาทของเอกชนในการเชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรที่ได้มาตรฐานเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๔ เจาะหรือทำข้อตกลงให้มาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๕ เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ รวมถึงกระบวนการทดสอบคุณภาพที่จำเป็น สำหรับการพัฒนาสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

กลยุทธ์ที่ ๗ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มและกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๑ สนับสนุนบทบาทสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน) ในฐานะหน่วยธุรกิจของเกษตรกร ให้ทำหน้าที่สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์ม กิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว และกระบวนการนำส่งผลผลิตจนถึงลูกค้าปลายทาง เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตของเกษตรกร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการรวบรวมและขนส่งสินค้าเกษตร เพื่อเชื่อมโยงผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๓ พัฒนาให้มีการจัดเก็บข้อมูลความเสี่ยงในกระบวนการผลิตของภาคเกษตรเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับการวัดในอนาคต

กลยุทธ์ที่ ๘ การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้เป็นฐานการผลิต การเกษตร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๘.๑ สนับสนุนและส่งเสริมการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรอย่างเป็นระบบ ผ่านกลไกที่มีอยู่ อาทิ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล และการจัดสรรที่ดินของสำนักงานการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๘.๒ ค้ำครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกิน ของเกษตรกรให้มากขึ้น รวมถึงการกำหนดเขตการใช้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๙ การพัฒนาฐานข้อมูลและคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการใช้ข้อมูล อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๙.๑ พัฒนาระบบคลังข้อมูลด้านเกษตรให้เชื่อมโยงกัน และเป็นข้อมูลเปิด เพื่อเป็น ฐานสำหรับนำไปใช้งานประยุกต์ต่อยอดในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและการสร้างมูลค่าเพิ่มต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ๑) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (อาทิ น้ำ ดิน ป่า ทะเล) ๒) ด้านการเกษตร เช่น ความเหมาะสมของพื้นที่ในการผลิตสินค้าเกษตร และทะเบียนเกษตรกร เป็นต้น ๓) ด้านการตลาดสินค้า เกษตรและผลิตภัณฑ์ อาทิ แนวโน้มราคาสินค้าเกษตร แหล่งรับซื้อ และ ๔) ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๙.๒ พัฒนาแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันสำหรับการเข้าถึงคลังข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้มี การใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรในการจำแนกรูปแบบการผลิตและสมรรถนะของเกษตรกร เพื่อให้การจัดทำ แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาคเกษตร รวมถึงมาตรการต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับสมรรถนะเกษตรกรและ ศักยภาพของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

กลยุทธ์ที่ ๑๐ การพัฒนาให้เกิดระบบการบริหารจัดการเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๑ ส่งเสริมให้ชุมชนสามารถเข้าถึงความมั่นคงทางอาหารทั้งด้านปริมาณและ โภชนาการที่ครบถ้วน รวมถึงระบบสำรองอาหาร ให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ปลอดภัย เพียงพอ และสนับสนุนให้ เกิดพื้นที่ต้นแบบด้านการสำรองอาหารของชุมชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๒ เตรียมการบริหารจัดการการกระจายสินค้าเกษตรและอาหารในภาวะวิกฤต

กลยุทธ์ที่ ๑๑ การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๑ พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และทักษะในการบริหารจัดการฟาร์ม ความปลอดภัย และอาชีวอนามัยของเกษตรกร และการดำเนินธุรกิจการเกษตรในยุคดิจิทัล เพื่อยกระดับขีดความสามารถเกษตรกร ไปสู่การเป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนากระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตร ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๒ ยกระดับความเข้มแข็งและความสามารถในการดำเนินธุรกิจเพิ่มมูลค่าของ สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งสนับสนุนบทบาทภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ทั้งระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาในพื้นที่ ในการเป็นผู้ให้บริการ ผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี และที่ปรึกษาทางธุรกิจ

เพื่อเชื่อมโยงข้อมูล องค์ความรู้ และเทคโนโลยีกับการปรับเปลี่ยนและต่อยอดธุรกิจการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๓ ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการพัฒนาสหกรณ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและเอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งของสหกรณ์ อาทิ ปรับปรุงระบบการจัดทำบัญชี และการตรวจสอบทางการเงินให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และเป็นอิสระ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทันสถานการณ์ และสร้างความเชื่อมั่นของสมาชิกและประชาชนต่อระบบสหกรณ์

กลยุทธ์ที่ ๑๒ การพัฒนากลไกเพื่อเชื่อมโยงภาคีต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ส่วนราชการ กลุ่มเกษตรกร และนักวิชาการในพื้นที่ ในการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในการพัฒนาภาคเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๒.๑ สนับสนุนบทบาทขององค์กรหรือสภาเกษตรกรในกลไกความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการในแต่ละจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงการผลิตของเกษตรกรและการดำเนินธุรกิจการเกษตรของสถาบันเกษตรกรในพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ความต้องการของภาคเอกชนในระดับจังหวัด การดำเนินภารกิจของส่วนราชการระดับจังหวัด และความเชี่ยวชาญของสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการแบ่งปันข้อมูล องค์ความรู้ ทักษะ และผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและเหมาะสมกับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๒.๒ ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจกับสถาบันเกษตรกร และเกษตรกรในรูปแบบธุรกิจต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการผลิตให้มีความสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด โดยมีการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมายเหตุที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจไทย และยังเป็นแหล่งสร้างรายได้สำคัญให้แก่เศรษฐกิจของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย ๒.๙๙ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และก่อให้เกิดการจ้างงาน ๘.๓ ล้านตำแหน่ง ในปี ๒๕๖๒ อีกทั้งยังมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยระหว่างปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ รายได้จากการท่องเที่ยวของไทยขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๓ ต่อปี อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวดังกล่าว เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นหลัก กล่าวคือ จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึงร้อยละ ๕.๖ ต่อปี ในขณะที่การใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวขยายตัวในอัตราที่ลดลง และระยะเวลาท่องเที่ยวต่อทริปลดลง ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวของไทยในระยะหลังต้องเผชิญกับความท้าทายด้านความยั่งยืน จากการเติบโตในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ นอกจากนี้ หากพิจารณาในมิติของการกระจายรายได้ พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวร้อยละ ๙๐ ยังกระจุกอยู่ในเมืองท่องเที่ยวหลัก ไม่สามารถกระจายไปสู่เมืองท่องเที่ยวรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่อยู่ในเมืองหลักถึงประมาณร้อยละ ๙๘ ของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด

ทั้งนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับการหดตัวอย่างรุนแรงของเศรษฐกิจการท่องเที่ยว โดยรายได้จากการท่องเที่ยวลดลงถึงร้อยละ ๗๑ จากปี ๒๕๖๒ เหลือเพียง ๐.๗๙ ล้านล้านบาท ในปี ๒๕๖๓ และแม้ว่าจะมีมาตรการกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวของภาครัฐที่ผ่านมา อาทิ โครงการเราเที่ยวด้วยกัน โครงการกำลังใจ แต่ยังไม่เพียงพอต่อการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว เนื่องจากที่ผ่านมาโครงสร้างเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของไทยพึ่งพานักท่องเที่ยวต่างชาติถึงร้อยละ ๖๓.๙ อีกทั้ง การหดตัวดังกล่าว ยังส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างหนัก โดยเฉพาะจากปัญหาจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลงและการขาดสภาพคล่อง ภาครัฐจึงได้มีมาตรการเสริมสภาพคล่องเร่งด่วน อาทิ มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การพักชำระหนี้ แต่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่นอกระบบ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงมาตรการฟื้นฟูและเยียวยาของภาครัฐได้อย่างเพียงพอ ทั้งนี้ แนวโน้มของการแพร่ระบาดยังคงรุนแรงและยืดเยื้อจากการแพร่กระจายของโควิด-๑๙ สายพันธุ์ใหม่ๆ ทั่วโลก ทำให้ภาพทัศน์ของเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของไทยในระยะต่อไปจะยังคงมีความไม่แน่นอน

ศักยภาพของการท่องเที่ยวไทยยังมีข้อได้เปรียบจากประเทศคู่แข่ง ด้วยทำเลที่ตั้งที่เป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาค ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และความมีอัตลักษณ์ไม่ตรีของคนไทย โดยในปี ๒๕๖๔ สภาเศรษฐกิจโลกได้จัดอันดับดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว ประจำปี ๒๕๖๔ เพื่อการฟื้นฟูอนาคตอย่างยืดหยุ่นและยั่งยืน ซึ่งประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๖ จาก ๑๑๗ ประเทศ และอยู่ในอันดับที่ ๓๕ จาก ๑๑๗ ประเทศ ในปี ๒๕๖๒ โดยในปี ๒๕๖๔ พบว่า ประเทศไทยมีจุดแข็งสำคัญ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ อยู่ในอันดับที่ ๑๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในอันดับที่ ๑๔ และด้านทรัพยากรที่ไม่ใช่เพื่อการพักผ่อน อยู่ในอันดับที่ ๑๖ โดยยังมีประเด็นท้าทายที่ต้องให้ความสำคัญ คือ ด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม อยู่ในอันดับที่ ๙๗ ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย อยู่ในอันดับที่ ๙๒ และด้านการให้ความสำคัญกับการเดินทางและท่องเที่ยว อยู่ในอันดับที่ ๘๘ ซึ่งจุดอ่อนดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็น

ประเด็นสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวในระยะต่อไปที่ถูกขับเคลื่อนโดยมีแนวโน้มสำคัญ คือ ความกังวลด้านสุขภาพ และสุขอนามัย การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยว และความตระหนักในด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องคำนึงปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยว และปัญหาที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมีความท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายในหลายประเด็น สรุปได้ดังนี้ ๑) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดให้เกิดการใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวมากขึ้น และส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ ๒) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะในเมืองท่องเที่ยวรอง และผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวภายในประเทศ และก่อให้เกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ๓) การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในมิติของมาตรฐานความสะอาดและปลอดภัย สังคมทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ๔) การพัฒนาปัจจัยเอื้อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการพัฒนากำลังคนและธุรกิจให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุงระเบียบและกฎหมายที่ล้าสมัย และเป็นอุปสรรค การใช้เทคโนโลยีและข้อมูลในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

หมวดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการสร้างหลากหลายด้านการท่องเที่ยว รักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับ และเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ใน ๔ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยยกระดับให้ภาคการท่องเที่ยวมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรายย่อยและชุมชนสามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าได้ เป้าหมายที่ ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ เป้าหมายที่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม และ เป้าหมายที่ ๔) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมาย

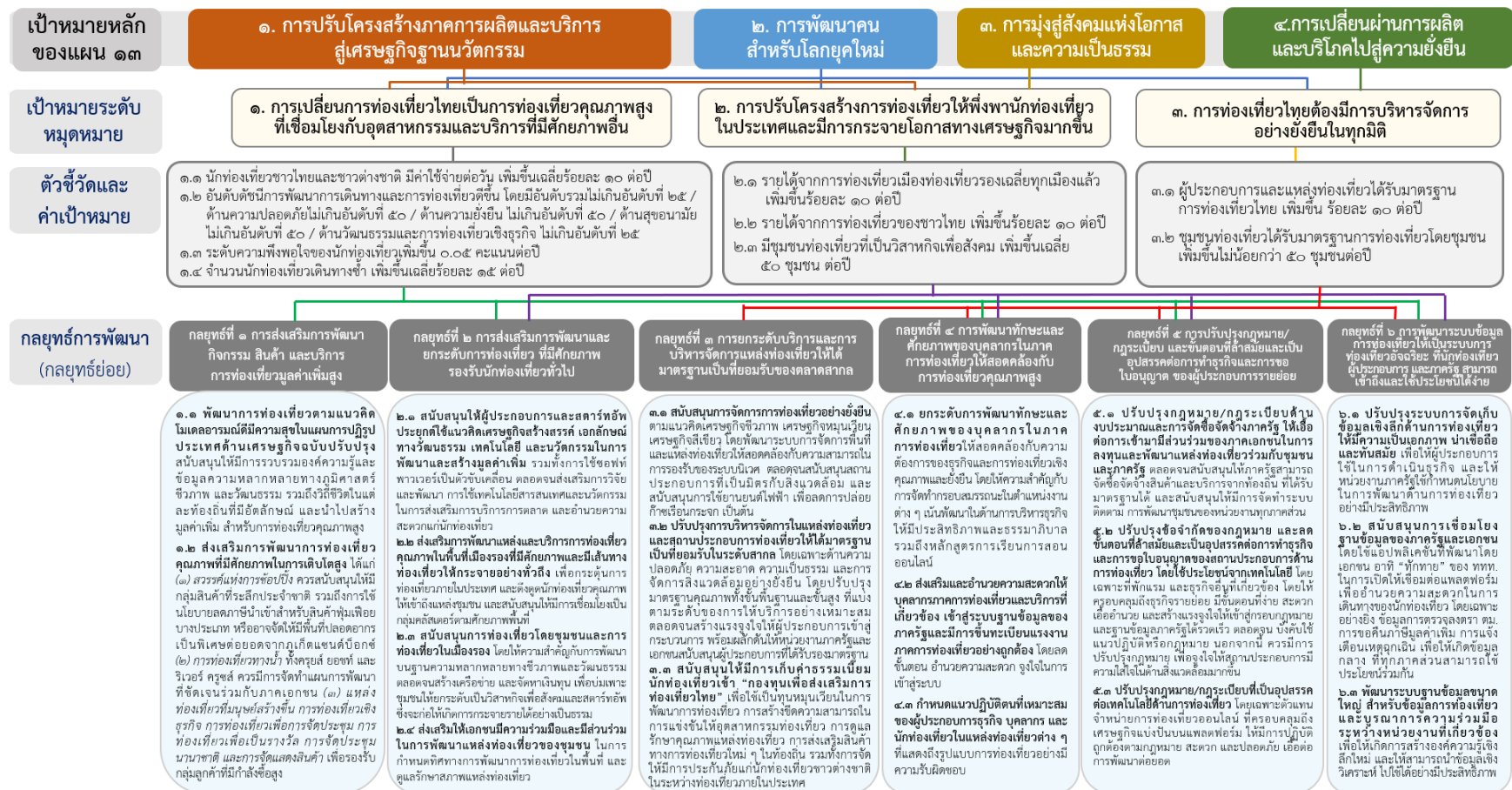
เป้าหมายที่ ๑ การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายต่อวันเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๐ ต่อปี

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ อันดับดัชนีการพัฒนาระบบการเดินทางและการท่องเที่ยวดีขึ้น โดยมีอันดับรวมไม่เกินอันดับที่ ๒๕ ด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยไม่เกินอันดับที่ ๕๐ ด้านความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมไม่เกินอันดับที่ ๕๐ ด้านสุขภาพและสุขอนามัยไม่เกินอันดับที่ ๕๐ และด้านทรัพยากรทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่เกินอันดับที่ ๒๕

- ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ๐.๐๕ คะแนนต่อปี
- ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มเดินทางซ้ำ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี
- เป้าหมายที่ ๒ การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ รายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรองเฉลี่ยทุกเมืองเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี (ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเมืองรองทั้งหมด)
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ มีชุมชนที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ ๕๐ ชุมชน
- เป้าหมายที่ ๓ การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ผู้ประกอบการและแหล่งท่องเที่ยวได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ ชุมชนท่องเที่ยวได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าปีละ ๕๐ ชุมชน

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การส่งเสริมการพัฒนากิจกรรม สินค้า และบริการ การท่องเที่ยวมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวคิดโมเดลอารมณ์ดีมีความสุข ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ฉบับปรับปรุง สนับสนุนให้มีการรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ ชีวภาพ และวัฒนธรรม รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตในแต่ละท้องถิ่น ที่มีอัตลักษณ์ และนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นสินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ และยังสามารถสร้างประสบการณ์และคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมการพัฒนากการท่องเที่ยวคุณภาพที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง ได้แก่

- ๑) ส่งเสริมสวรรค์แห่งการช้อปปิ้ง โดยสนับสนุนให้มีกลุ่มสินค้าที่ระลึกประจำชาติ รวมถึงการใช้นโยบายลดภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยบางประเภท จัดให้มีพื้นที่ปลอดอากรเป็นพิเศษต่อยอดจากภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการจับจ่ายใช้สอย และก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ผู้ประกอบการรายย่อย
- ๒) การท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งการล่องเรือในมหาสมุทร เรือสำราญ และการล่องเรือในแม่น้ำ โดยให้มีการจัดทำแผนพัฒนาที่ชัดเจนร่วมกับภาคเอกชน เช่น การกำหนดที่ตั้งท่าเทียบเรือสำราญ ทั้งแบบท่าเรือหลัก และท่าเรือแหวะพัก ในฝั่งอ่าวไทย และอันดามัน จากพื้นที่ที่มีศักยภาพ อาทิ พัทยา ภูเก็ต รวมถึงการสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับท่าเรือนั้น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการลงทุนของภาคเอกชนและกระจายรายได้ได้มาก
- ๓) ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเพื่อการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดประชุมนานาชาติ และการจัดแสดงสินค้า เพื่อเพิ่มการลงทุนทั้งจากภายในและนอกประเทศ และก่อให้เกิดการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยว ตลอดจนการท่องเที่ยวอื่น ๆ เพื่อรองรับกลุ่มลูกค้าที่มีกำลังซื้อสูง เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้เกษียณอายุ กลุ่มพำนักระยะยาว และกลุ่มบุคคลที่เดินทางไปทำงานไปโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวทั่วไป

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ สนับสนุนให้ผู้ประกอบการ และสตาร์ทอัพ ประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการพัฒนา และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยว รวมทั้งการใช้ซอฟต์แวร์เป็นตัวขับเคลื่อน ตลอดจนส่งเสริมการวิจัย พัฒนา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมในการส่งเสริมการบริการการตลาด และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการการท่องเที่ยวคุณภาพในพื้นที่เมืองรองที่มีศักยภาพและกระจายเส้นทางท่องเที่ยวให้หลากหลายอย่างทั่วถึง เพื่อกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพจากทั่วโลกให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงเป็นกลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวตามศักยภาพของพื้นที่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการท่องเที่ยวในเมืองรอง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม สร้างองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาระบบ

และการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างฐานให้ชุมชนมีความรักในท้องถิ่นและรักษาวัฒนธรรมของตนเอง ตลอดจนสร้างเครือข่าย และจัดหาเงินทุน เพื่อบ่มเพาะชุมชนให้ยกระดับเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมและสตาร์ทอัพ ซึ่งจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมให้เอกชนมีความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ดูแลความปลอดภัย และรักษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สมบูรณ์

กลยุทธ์ที่ ๓ การยกระดับบริการและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดสากล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ สนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยพัฒนาระบบการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ตลอดจนสนับสนุนสถานประกอบการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า หรือมาตรการอื่น ๆ เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคการท่องเที่ยว เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ปรับปรุงการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นธรรม และการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน อาทิ มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยตามวิถีการท่องเที่ยวแนวใหม่ เพื่อมุ่งสู่การท่องเที่ยวคุณภาพสูง รวมทั้งมาตรฐานการท่องเที่ยวสีขาว โดยต้องมีการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพทั้งขั้นพื้นฐานและขั้นสูงของสถานประกอบการและธุรกิจรายย่อยด้านการท่องเที่ยว ที่แบ่งตามระดับของการให้บริการอย่างเหมาะสม ตลอดจนสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าสู่กระบวนการ พร้อมผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนสนับสนุนผู้ประกอบการที่ได้รับรองมาตรฐาน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ สนับสนุนให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมนักท่องเที่ยวเข้า “กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย” เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการพัฒนาการท่องเที่ยว การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การพัฒนาทักษะด้านการบริหาร การตลาด หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชน การดูแลรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในท้องถิ่น รวมทั้งการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔ การสนับสนุนการพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากรในภาคการท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่นำไปสู่การสร้างคุณภาพและความยั่งยืน เช่น การให้บริการด้วยใจ ความเข้าใจและภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่น ภาษา การสื่อสาร ดิจิทัล การเล่าเรื่อง ความสะอาดปลอดภัย และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ยกระดับการพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากรในภาคการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจและการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำกรอบสมรรถนะในตำแหน่งงานต่าง ๆ พัฒนาผู้ประกอบการในด้านการบริหารธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อยกระดับความรู้ทั้งในด้านการบริหารจัดการด้านการเงิน และการตลาดภาคการท่องเที่ยว รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง เข้าสู่ระบบฐานข้อมูลของภาครัฐ และมีการขึ้นทะเบียนแรงงานภาคการท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง โดยลดขั้นตอน อำนวยความสะดวก และจูงใจในการเข้าสู่ระบบ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ กำหนดแนวปฏิบัติที่เหมาะสมของผู้ประกอบการธุรกิจ บุคลากร และนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อ

กลยุทธ์ที่ ๕ การปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ และขั้นตอนที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจ และการขอใบอนุญาตของผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบด้านงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ให้เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการลงทุนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนและภาครัฐ ตลอดจนสนับสนุนให้ภาครัฐสามารถจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการจากท้องถิ่นที่ได้รับมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และสุขอนามัยได้ และสนับสนุนให้มีการจัดทาระบบติดตาม การดำเนินการพัฒนาชุมชนของหน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคม เพื่อลดความซ้ำซ้อน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่องในการพัฒนา

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ ปรับปรุงข้อจำกัดของกฎหมาย ลดขั้นตอนที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจและการขอใบอนุญาตของสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โดยเฉพาะที่พักรถ และธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีความครอบคลุมถึงธุรกิจรายย่อย มีขั้นตอนที่ง่าย สะดวก เอื้ออำนวยและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการรายย่อยเข้าสู่กรอบกฎหมายและฐานข้อมูลภาครัฐได้รวดเร็วมากขึ้น เพื่อให้ธุรกิจรายย่อยสามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้ ตลอดจนบังคับใช้แนวปฏิบัติ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด มีประสิทธิภาพ และเท่าเทียม นอกจากนี้ ควรมีการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อจูงใจให้สถานประกอบการมีความใส่ใจและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๓ ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อเทคโนโลยีด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะตัวแทนจำหน่ายการท่องเที่ยวออนไลน์ ที่ครอบคลุมถึงเศรษฐกิจแบ่งปันบนแพลตฟอร์ม ให้มีการปฏิบัติ ถูกต้องตามกฎหมาย สะดวก ปลอดภัยต่อทั้งนักท่องเที่ยวและชุมชนรอบข้าง และเอื้อต่อการพัฒนาต่อยอดในอนาคต

กลยุทธ์ที่ ๖ การพัฒนาระบบข้อมูลการท่องเที่ยวให้เป็นระบบการท่องเที่ยวอัจฉริยะ ที่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และภาครัฐ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ง่าย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๑ ปรับปรุงระบบการจัดเก็บข้อมูลเชิงลึกด้านการท่องเที่ยว ให้มีความเป็นเอกภาพ น่าเชื่อถือ และทันสมัย เพื่อให้ผู้ประกอบการใช้ในการดำเนินธุรกิจ และให้หน่วยงานภาครัฐใช้กำหนดนโยบาย ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๒ สนับสนุนการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของภาครัฐและเอกชน โดยใช้แอปพลิเคชัน ที่พัฒนาโดยเอกชน อาทิ “ทักทาย” ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการเปิดให้เชื่อมต่อแพลตฟอร์ม เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลการตรวจลงตรา การตรวจคนเข้าเมือง

การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม การแจ้งเตือนเหตุฉุกเฉิน เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันที่เป็นแพลตฟอร์มกลางด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย และทำให้เกิดข้อมูลกลางขนาดใหญ่ ที่ทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันในการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และผลักดันให้เกิดแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวของประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๓ พัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ สำหรับข้อมูลการท่องเที่ยว และบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น เพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้เชิงลึกใหม่ร่วมกันของภาครัฐและผู้ประกอบการในสาขาธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และให้สามารถนำข้อมูลเชิงวิเคราะห์ไปใช้ค้นหา ศึกษา ทำความเข้าใจ วางแผนและทำกิจกรรมการตลาดให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่มีศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมายเหตุที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ที่สำคัญของโลก โดยปี ๒๕๖๒ ประเทศไทยผลิตและส่งออกยานยนต์เป็นอันดับที่ ๑ ของอาเซียน และเป็นอันดับที่ ๑๑ ของโลก มีมูลค่าการส่งออกจำนวน ๑,๓๐๐,๕๖๑ ล้านบาท โดยประเทศที่มีกำลังการผลิตสูงสุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี และอินเดีย ซึ่งตลาดส่งออกหลักของไทย ในกลุ่มรถยนต์นั่งส่วนบุคคล ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ จีน เม็กซิโก ตามลำดับ ขณะที่ในกลุ่มรถปิกอัพ รถบัส และรถบรรทุก ได้แก่ ออสเตรเลีย ฟิลิปปินส์ นิวซีแลนด์ ซาอุดีอาระเบีย เวียดนาม ตามลำดับ นอกจากนี้ อุตสาหกรรมยานยนต์มีส่วนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีความสามารถในการผลิตรถยนต์จำนวนมากถึง ๒ ล้านคันต่อปี มีผู้ประกอบการจำนวน ๑๓,๙๒๐ ราย และมีการจ้างงานจำนวน ๓๔๕,๐๐๐ คน อย่างไรก็ตาม แนวโน้มความต้องการยานยนต์ทั่วโลกกำลังเปลี่ยนทิศทางไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีแบตเตอรี่ที่ทำให้ยานยนต์ไฟฟ้ามีประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นและราคาที่ลดลง รวมทั้งทิศทางการพัฒนาที่มุ่งไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

รัฐบาลได้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการต่อยอดจากอุตสาหกรรมเดิมไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนการผลิตยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทยที่สำคัญ อาทิ มาตรการกระตุ้นตลาดในประเทศและต่างประเทศ มาตรการส่งเสริมเพื่อสร้างอุปทานและปรับตัวไปสู่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้า มาตรการเตรียมความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ปริมาณค่าขอรับการส่งเสริมการลงทุนผลิตรถยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนประกอบแบตเตอรี่ในประเทศเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ภาครัฐยังส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะ สถานีชาร์จไฟฟ้า ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ จากข้อมูลของสมาคมยานยนต์ไฟฟ้า ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ พบว่า ไทยมีสถานีชาร์จไฟฟ้าจำนวน ๖๖๔ แห่ง มีจำนวนหัวจ่ายรวมทั้งสิ้น ๒,๒๒๔ หัวจ่าย แบ่งเป็นหัวจ่ายธรรมดาจำนวน ๑,๔๕๐ หัวจ่าย และหัวจ่ายชาร์จเร็วจำนวน ๗๗๔ หัวจ่าย ทั้งนี้ ตลาดภายในประเทศมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนยานยนต์ไฟฟ้าที่จดทะเบียนเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ดี ปัญหามลพิษทางอากาศเป็นประเด็นปัญหาที่กำลังส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนที่คงเหลือจากกระบวนการเผาไหม้ของยานพาหนะ การเผาวัสดุการเกษตร ไฟป่า และการปล่อยของเสียภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีปริมาณเกินค่ามาตรฐานเป็นประจำทุกปี ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่เขตอุตสาหกรรมและเมืองใหญ่ที่มีประชากรและการจราจรหนาแน่น เช่น กรุงเทพฯ สระบุรี และเชียงใหม่ เป็นต้น รวมทั้งการรณรงค์ลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ไทยตามกรอบข้อตกลงปารีส จากสถานการณ์ดังกล่าว รัฐบาลจึงเร่งรัดการขับเคลื่อนการพัฒนายานยนต์ไฟฟ้าทั้งระบบ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนที่สำคัญของโลก โดยมุ่งเน้นการพัฒนายานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ ประกอบด้วยยานยนต์ไฟฟ้าพลังงานแบตเตอรี่ และยานยนต์ไฟฟ้าพลังงานเซลล์เชื้อเพลิง และได้ตั้งเป้าหมายการใช้นายยนต์ไฟฟ้า ในปี ๒๕๗๓ จำนวน ๔๔๐,๐๐๐ คัน (ร้อยละ ๕๐ ของยานยนต์ทั้งหมด) และเป้าหมายการผลิต จำนวน ๗๒๕,๐๐๐ คัน (ร้อยละ ๓๐ ของยานยนต์ทั้งหมด)

จากสถานการณ์และแนวนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศดังกล่าว จึงได้กำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าของประเทศไทยในระยะต่อไป รวม ๓ ประเด็น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาตามที่คณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติกำหนด และสามารถบรรเทาผลกระทบต่าง ๆ ในระยะเปลี่ยนผ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ **๑) สร้างอุปสงค์ของยานยนต์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ เพื่อการใช้ในประเทศและส่งออก** โดยสร้างความต้องการใช้ของตลาดภายในประเทศ และการส่งออกของรถยนต์ไฟฟ้าตามประเภทของยานยนต์ โดยเฉพาะยานยนต์ประเภทไฮบริด ปลั๊กอินไฮบริดที่มีส่วนสำคัญในการสร้างความคุ้นเคยให้แก่ผู้บริโภคในช่วงระยะเปลี่ยนผ่าน **๒) ส่งเสริมผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัวไปสู่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้า และสนับสนุนการลงทุนเทคโนโลยีที่สำคัญของยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศ** เพื่อที่จะปรับอุตสาหกรรมให้เข้ากับกระแสโลก สอดรับกับความต้องการที่จะเกิดขึ้น ผู้ประกอบการชิ้นส่วนยานยนต์สามารถปรับตัวสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า หรือปรับเปลี่ยนธุรกิจไปสู่ธุรกิจที่เหมาะสม และบรรเทาผลกระทบให้ผู้ผลิตรถยนต์สันดาปภายในเดิม รวมทั้งกลุ่มผู้ประกอบการในสาขาอื่นที่ได้รับผลกระทบ **๓) สร้างความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ** โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร การลงทุนโรงงานผลิตแบตเตอรี่ขนาดใหญ่ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากดำเนินการดังกล่าวได้เร็วจะเป็นผลดีต่อการส่งออกของประเทศ

ทั้งนี้ การเปลี่ยนผ่านไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้าจะส่งผลกระทบต่อฐานการผลิตดั้งเดิม ตลอดจนแรงงานที่เกี่ยวข้องและการเปลี่ยนรูปแบบห่วงโซ่อุปทานใหม่ที่คำนึงถึงความยั่งยืนมากขึ้น เนื่องจากเครื่องยนต์มีความแตกต่างกัน โดยเครื่องยนต์ไฟฟ้าจะใช้พลังงานจากแบตเตอรี่เป็นหลัก ขณะที่เครื่องยนต์แบบเดิมมีการใช้ชิ้นส่วนประกอบมากกว่าซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการและแรงงานจำนวนมาก ดังนั้น **หมวดหมู่ที่ ๓ จึงมุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านในระยะ ๕ ปี โดยให้ความสำคัญกับการผลักดันอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าให้เป็นอุตสาหกรรมใหม่อย่างเต็มที่ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า** โดยมีการผลิตชิ้นส่วนหลักไปพร้อมกับการปรับเปลี่ยนฐานการผลิตยานยนต์แบบสันดาปภายในให้เป็นยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า โดยไม่ละทิ้งตลาดส่งออกที่มีศักยภาพจากฐานการผลิตอุตสาหกรรมยานยนต์เดิม เพื่อรักษาความสมดุลในการเปลี่ยนผ่านสู่ยานยนต์ไฟฟ้า และรักษาระดับขีดความสามารถในการผลิตยานยนต์ให้เทียบเท่าหรือมากกว่า ๒ ล้านคันต่อปี รวมทั้งยกระดับผู้ประกอบการชิ้นส่วนในอุตสาหกรรมยานยนต์เดิมในระดับต่าง ๆ ให้สามารถเปลี่ยนผ่านไปเป็นผู้ผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าได้

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมู่กับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

หมวดหมู่ที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลกเชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ใน ๓ เป้าหมาย ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๑) **การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม** โดยการยกระดับให้ขีดความสามารถในการแข่งขัน เศรษฐกิจท้องถิ่น และผู้ประกอบการรายย่อยสามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่า และประเทศไทยมีระบบนิเวศที่สนับสนุนการค้าการลงทุน และการพัฒนานวัตกรรม เป้าหมายที่ ๒) **การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่** โดยมุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่และมีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่ส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต และ เป้าหมายที่ ๔)

การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิตและบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหามลพิษสำคัญด้วยวิธีการที่ยั่งยืน รวมทั้งการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศมีแนวโน้มลดลง ซึ่งเป้าหมายหลักทั้ง ๓ ประการของหมวดหมู่ที่ ๓ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่มุ่งเน้นผลักดันการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าอัจฉริยะ ส่งเสริมเทคโนโลยีและพัฒนาอุตสาหกรรมระบบกักเก็บพลังงาน ส่งเสริมการลงทุนที่เน้นการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งสนับสนุนให้อุตสาหกรรมยานยนต์ได้รับมาตรฐานสากล

ในขณะเดียวกัน หมวดหมู่ที่ ๓ ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตโดยในช่วงวัยแรงงาน มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้ หมวดหมู่ที่ ๓ ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน และการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่

เป้าหมายที่ ๑ การสร้างอุปสงค์ของรถยนต์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ เพื่อการใช้ในประเทศและส่งออก

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ปริมาณการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า (ยานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ ซึ่งหมายถึงจำนวนจดทะเบียนรถยนต์ใหม่ ประกอบด้วยรถยนต์ประเภทยานยนต์ไฟฟ้าพลังงานแบตเตอรี่ และยานยนต์ไฟฟ้าเซลล์เชื้อเพลิง) จำนวน ๒๘๒,๒๔๐ คัน คิดเป็นร้อยละ ๒๖ ของยานยนต์ทั้งหมด ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ปริมาณการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า (ยานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์) จำนวน ๓๘๐,๒๕๐ คัน คิดเป็นร้อยละ ๑๗ ของยานยนต์ทั้งหมด ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ปริมาณรถยนต์ที่ได้ปรับเปลี่ยนเป็นยานยนต์ไฟฟ้าดัดแปลงเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๔๐,๐๐๐ คัน ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกยานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี หรืออัตราการขยายตัวของมูลค่าส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้าของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี

เป้าหมายที่ ๒ ผู้ประกอบการเดิมสามารถปรับตัวไปสู่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและมีการลงทุนเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญภายในประเทศ

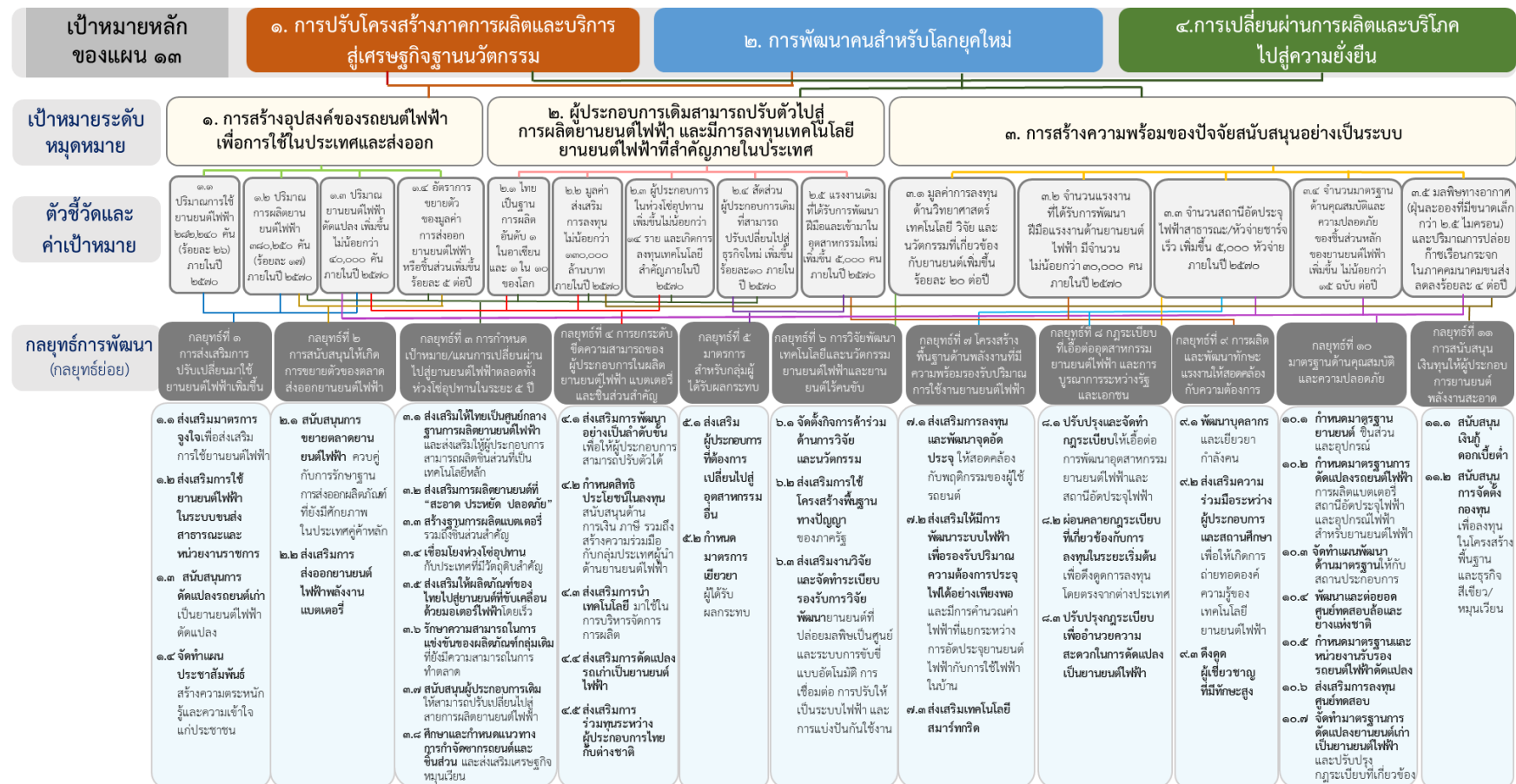
ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ อุตสาหกรรมยานยนต์ไทยเป็นฐานการผลิตอันดับ ๑ ในอาเซียน และอยู่อันดับ ๑ ใน ๑๐ ของโลก

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ มูลค่าส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนรวมไม่น้อยกว่า ๑๓๐,๐๐๐ ล้านบาท ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ จำนวนผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานของยานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๔ ราย และเกิดการลงทุนเทคโนโลยีสำคัญของยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยภายในปี ๒๕๗๐

- ตัวชี้วัดที่ ๒.๔ สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการเดิมที่สามารถปรับเปลี่ยนธุรกิจไปสู่ธุรกิจใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ภายในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๕ จำนวนแรงงานเดิมที่ได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านยานยนต์ไฟฟ้าและเข้ามาเป็นแรงงานในอุตสาหกรรมใหม่เพิ่มขึ้น ๕,๐๐๐ คน ภายในปี ๒๕๗๐
- เป้าหมายที่ ๓ การสร้างความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ**
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ มูลค่าการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ต่อปี
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ แรงงานที่ได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านยานยนต์ไฟฟ้ามีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐,๐๐๐ คน ภายในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๓ จำนวนสถานีอัดประจุไฟฟ้าสาธารณะ/หัวจ่ายชาร์จเร็ว เพิ่มขึ้น ๕,๐๐๐ หัวจ่าย ภายในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๔ จำนวนมาตรฐานด้านคุณสมบัติและความปลอดภัยของชิ้นส่วนหลักทั้งหมดของยานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๕ ฉบับต่อปี
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๕ มลพิษทางอากาศ (ฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน) และปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคคมนาคมขนส่งลดลงร้อยละ ๔ ต่อปี

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การส่งเสริมให้ผู้ใช้นานยนต์ในภาคส่วนต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนมาใช้นานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ส่งเสริมมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมการใช้นานยนต์ไฟฟ้า ประกอบด้วย ๑) มาตรการทางด้านภาษี อาทิ การใช้ภาษีสรรพสามิต การยกเว้นหรือลดภาษีป้ายทะเบียนประจำปี ๒) มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี อาทิ ส่วนลดค่าไฟฟ้าในครัวเรือนและที่พักอาศัยในคอนโดมิเนียมแก่ผู้ใช้นานยนต์ไฟฟ้าที่จอดฟรีสำหรับานยนต์ไฟฟ้า การสนับสนุนสินเชื่อเช่าซื้อานยนต์ไฟฟ้า และ ๓) การให้เงินอุดหนุนสำหรับการซื้อรถยนต์ไฟฟ้า เพื่อให้รถยนต์ไฟฟ้ามีต้นทุนการใช้งานใกล้เคียงกับรถยนต์แบบเครื่องยนต์สันดาปภายใน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมการใช้นานยนต์ไฟฟ้าในระบบขนส่งสาธารณะ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ในทุกประเภทของานยนต์ไฟฟ้า โดยอาศัยกลไกการจัดซื้อที่มีการกำหนดเงื่อนไขที่ส่งเสริมให้เกิดการผลิตในประเทศ หรือการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมานยนต์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ สนับสนุนให้ประชาชนดัดแปลงรถยนต์เก่าเป็นานยนต์ไฟฟ้าดัดแปลง ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยและสามารถจดทะเบียนได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ยานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ รวมถึงส่งเสริมการจัดทำโครงการนำร่องเพื่อสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจแก่ประชาชน

กลยุทธ์ที่ ๒ การสนับสนุนให้เกิดการขายตัวของตลาดส่งออกยานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ สนับสนุนการขายตลาดานยนต์ไฟฟ้าควบคู่กับการรักษาฐานการส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ยังมีความสามารถในการทำตลาดในประเทศคู่ค้าหลักของไทย โดยเฉพาะในกลุ่มรถปิกอัพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมการส่งออกยานยนต์ไฟฟ้าพลังงานแบตเตอรี่ โดยเฉพาะการส่งออกไปยังประเทศที่มีการผลักดันนโยบายความเป็นกลางทางคาร์บอนที่ส่งเสริมการใช้นานยนต์ประเภทดังกล่าว

กลยุทธ์ที่ ๓ การกำหนดเป้าหมาย/แผน และดำเนินการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมานยนต์เดิมไปสู่านยนต์ไฟฟ้า อย่างเป็นระบบชัดเจนตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ในระยะ ๕ ปี

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางฐานการผลิตานยนต์ไฟฟ้า เพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาผลิตานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานสามารถผลิตชิ้นส่วนที่เป็นเทคโนโลยีหลักของานยนต์ไฟฟ้า รวมถึงชิ้นส่วนานยนต์เชื่อมต่อและขับเคลื่อน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ส่งเสริมการผลิตานยนต์ที่มีคุณสมบัติ “สะอาด ประหยัด ปลอดภัย” ตามมาตรฐานสากล (กฎระเบียบของสหประชาชาติ) เพื่อพัฒนาคุณภาพของรถยนต์ที่ใช้ภายในประเทศ และเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดส่งออกที่หลากหลาย ทั้งตลาดส่งออกในปัจจุบัน และตลาดใหม่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ ส่งเสริมให้เกิดการสร้างฐานการผลิตแบตเตอรี่ รวมถึงชิ้นส่วนสำคัญภายในประเทศ เช่น มอเตอร์ขับเคลื่อน ระบบบริหารจัดการแบตเตอรี่ และระบบควบคุมการขับขี่ เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ ส่งเสริมการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน กับประเทศที่มีวัตถุดิบสำคัญต่อการผลิตานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ เช่น แร่ธาตุหายาก และเคมีคอนดักเตอร์ เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๕ ส่งเสริมให้สุดยอดผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยปรับเปลี่ยนไปสู่ยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์โดยเร็ว ได้แก่ รถปิกอัพ อีโคคาร์ และจักรยานยนต์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๖ รักษาความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์กลุ่มที่ยังมีความสามารถในการทำตลาดและยังไม่สามารถพัฒนาไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้าในระยะเวลาอันสั้น (๕ ปี) อาทิ รถปิกอัพ โดยพิจารณาจากความพร้อมของผู้บริโภคและความพร้อมของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๗ สนับสนุนให้ผู้ประกอบการเดิมที่มีศักยภาพสามารถปรับเปลี่ยนไปสู่สายการผลิตของยานยนต์ไฟฟ้าได้ เช่น การผลิตตัวถังและช่วงล่างด้วยวัสดุใหม่ และการผลิตระบบส่งกำลัง เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๘ ศึกษาและกำหนดแนวทางการกำจัดซากรถยนต์ และซากชิ้นส่วนยานยนต์ที่ใช้แล้วในประเทศไทย เพื่อรองรับทิศทางตลาดยานยนต์โลก และส่งเสริมแนวทางการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ผ่านการใช้งานแล้วกลับมาใช้ใหม่ตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ที่ ๔ การยกระดับขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทยในการลงทุนผลิตยานยนต์ไฟฟ้า แบตเตอรี่ และชิ้นส่วนสำคัญ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ส่งเสริมการพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวและไม่กระทบเศรษฐกิจในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน โดยการส่งเสริมเทคโนโลยียานยนต์ที่มีศักยภาพ เช่น ไฮบริด ปลั๊กอินไฮบริด เป็นต้น เพื่อเป็นแรงส่งไปสู่การเป็นผู้ผลิตในห่วงโซ่อุปทานของยานยนต์ไฟฟ้าพลังงานแบตเตอรี่ และสนับสนุนให้ผู้ผลิตในประเทศนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการการผลิตให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ กำหนดสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุน สนับสนุนด้านการเงิน ด้านภาษี รวมถึงสร้างความร่วมมือกับกลุ่มประเทศผู้นำด้านยานยนต์ไฟฟ้าเพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการปรับเปลี่ยนผู้ประกอบการไทยและส่งเสริมสตาร์ทอัพของไทยให้สามารถแข่งขันในตลาดได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยี อาทิ ระบบอัตโนมัติ ปัญญาประดิษฐ์ อุตสาหกรรม ๔.๐ อื่น ๆ รวมถึงเทคโนโลยีสื่อสารไร้สาย หุ่นยนต์ มาใช้ในการบริหารจัดการการผลิต เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ ส่งเสริมการดัดแปลงยานยนต์ไฟฟ้าในรถเก่า เพื่อเร่งให้เกิดการลงทุนในระบบนิเวศของอุตสาหกรรมยานยนต์ และการถ่ายทอดองค์ความรู้ของเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๕ ส่งเสริมการร่วมทุนหรือการเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ ระหว่างผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานเดิมของไทยกับบริษัทผลิตยานยนต์ไฟฟ้า/ชิ้นส่วนในต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีและทรัพยากรระหว่างกัน และสร้างโอกาสยกระดับการพัฒนาบริษัทไทยให้เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีได้

กลยุทธ์ที่ ๕ มาตรการสำหรับกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ ส่งเสริมผู้ประกอบการในกลุ่มเครื่องยนต์และระบบส่งกำลังของรถยนต์สันดาปภายในที่ต้องการเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรมอื่น เช่น อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม อุตสาหกรรมระบบราง หรือธุรกิจใหม่อื่น ๆ ที่มีศักยภาพ เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ กำหนดมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า เช่น ผู้ประกอบการและแรงงานในธุรกิจปิโตรเคมี และเกษตรกรผู้ปลูกพืชพลังงาน เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๖ การวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ไฟฟ้าและยานยนต์ไร้คนขับ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๑ จัดตั้งกิจการร่วมด้านการวิจัยและนวัตกรรม โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการผลิตแบตเตอรี่ ระบบเซนเซอร์ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และระบบสื่อสารในยานยนต์ไฟฟ้า พัฒนาเทคโนโลยีการดักจับคาร์บอนไดออกไซด์ และคำนึงถึงวงจรชีวิตทั้งหมดของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดัดแปลงยานยนต์ไฟฟ้าพร้อมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการยานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๒ ส่งเสริมให้ผู้ผลิตยานยนต์ ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ใช้โครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของภาครัฐที่สร้างขึ้น เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เช่น ศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ และห้องปฏิบัติการทดสอบแบตเตอรี่ ณ สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๓ ส่งเสริมงานวิจัยและการจัดทำระเบียบรองรับการวิจัยและพัฒนายานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ ระบบการขับเคลื่อนอัตโนมัติ การเชื่อมต่อ การปรับให้เป็นระบบไฟฟ้า และการแบ่งปันกันใช้งาน เพื่อขยายผลไปสู่การใช้ในภาคอุตสาหกรรมในประเทศต่อไป

กลยุทธ์ที่ ๗ โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่มีความพร้อมรองรับปริมาณการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้าในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๑ ส่งเสริมการลงทุนและพัฒนาจุดอัดประจุหรือเครื่องชาร์จยานยนต์ไฟฟ้าให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมประจำวันของผู้ใช้รถ ได้แก่ บ้าน สำนักงาน ที่พักอาศัย และที่สาธารณะ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๒ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพที่จะรองรับปริมาณความต้องการการประจุไฟฟ้าได้เพียงพอตลอดเวลา และมีการคำนวณค่าไฟฟ้าที่แยกระหว่างการใช้ไฟฟ้าเพื่อประจุยานยนต์ไฟฟ้ากับการใช้ไฟฟ้าในบ้าน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๓ ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสมรรถกิริยา เพื่อเชื่อมโยงและบริหารจัดการการประจุไฟฟ้าแบบบูรณาการ อาทิ นโยบายโครงสร้างพื้นฐานมิเตอร์อัจฉริยะ การพัฒนาแพลตฟอร์มบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูล การเชื่อมโยงสถานีอัดประจุและยานยนต์ไฟฟ้าเพื่อบริหารจัดการระบบไฟฟ้า

กลยุทธ์ที่ ๘ การปรับปรุงและจัดทำกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เอื้อกับการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐและเอกชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๘.๑ จัดทำและปรับปรุงกฎหมายหรือกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า สถานีอัดประจุไฟฟ้า เช่น กฎระเบียบเพื่อการสื่อสารและความปลอดภัย กฎระเบียบการติดตั้งและการพัฒนาพื้นที่ และกฎระเบียบและมาตรฐานการใช้งานแบตเตอรี่ใช้แล้ว เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๘.๒ ผ่อนคลายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในห่วงโซ่อุปทานของชิ้นส่วนที่เป็นเทคโนโลยีสำคัญของยานยนต์ไฟฟ้าในระยะเริ่มต้น เพื่อผลักดันให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๘.๓ ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (โดยเฉพาะการจดทะเบียน) เพื่อสนับสนุนและช่วยอำนวยความสะดวกในการดัดแปลงเป็นยานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ที่ ๙ การผลิตและพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๙.๑ พัฒนาบุคลากรรองรับยานยนต์ไฟฟ้า เยียวยากำลังคนรองรับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ ๙.๒ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ของเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าระหว่างผู้ประกอบการและสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ด้านเทคโนโลยีแบตเตอรี่ ระบบเซ็นเซอร์ และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในยานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๙.๓ กำหนดแนวทางดึงดูดผู้เชี่ยวชาญที่มีทักษะสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์ในช่วงเริ่มต้น เช่น สิทธิประโยชน์ด้านภาษีสำหรับการจ้างแรงงานทักษะสูงในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การให้วีซ่า สิทธิการอยู่ ภาษี และการย้ายถิ่นฐาน สำหรับผู้เชี่ยวชาญชาวต่างชาติ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๑๐ มาตรฐานด้านคุณสมบัติและความปลอดภัย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๑ กำหนดและพัฒนามาตรฐานให้ครอบคลุมยานยนต์ ชิ้นส่วน และอุปกรณ์สำหรับการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้า ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและข้อกำหนดของประเทศปลายทางในการส่งออก รวมทั้งยกระดับห้องปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบและรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๒ กำหนดมาตรฐานสำคัญเพื่อส่งเสริมให้เกิดการดัดแปลงยานยนต์ไฟฟ้า การผลิตแบตเตอรี่ สถานีอัดประจุไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๓ จัดทำแผนพัฒนาด้านมาตรฐานให้กับสถานประกอบการยานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๔ พัฒนาและต่อยอดศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ ในการทดสอบยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนที่ครอบคลุมข้อกำหนดตามมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๕ กำหนดมาตรฐานและหน่วยงานให้การตรวจสอบรับรองสำหรับยานยนต์ที่ดัดแปลงเป็นยานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๖ ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนศูนย์ทดสอบในประเทศ ในระดับมาตรฐานอุตสาหกรรม และระดับมาตรฐานผู้ผลิตรายยนต์ ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้า และการบริหารคุณภาพผ่านความร่วมมือกับหน่วยงานรับรองมาตรฐานระดับโลก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๐.๗ จัดทำมาตรฐานที่สำคัญ ได้แก่ มาตรฐานการติดตั้ง และมาตรฐานแบตเตอรี่สำหรับการดัดแปลงยานยนต์เก่าเป็นยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบความปลอดภัยของยานยนต์ดัดแปลง และปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการจดทะเบียนเพื่อสนับสนุนและช่วยอำนวยความสะดวกในการดัดแปลงเป็นยานยนต์ไฟฟ้า

กลยุทธ์ที่ ๑๑ การสนับสนุนเงินทุนให้กับผู้ประกอบการที่ลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์พลังงานสะอาด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๑ สนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการด้านยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๒ สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานยานยนต์ไฟฟ้า และการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสีเขียวและธุรกิจหมุนเวียน

หมายเหตุที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

การให้บริการทางการแพทย์แก่ชาวต่างชาติเพิ่มขึ้น แต่ต้องคำนึงผลกระทบต่อโอกาสในการเข้าถึงบริการสุขภาพของคนไทย โดยปี ๒๕๖๒ มีชาวต่างชาติมาใช้บริการทางการแพทย์ ๓.๖ ล้านคนครั้ง สร้างรายได้ ๔๑,๐๐๐ ล้านบาท จากราคาค่าบริการและชื่อเสียงของบุคลากรทางการแพทย์ที่ดีกว่าประเทศอื่นเมื่อเทียบบริการในระดับเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงการกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในประเทศยังคงมีความเหลื่อมล้ำกันในระหว่างภาค และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ พบว่าประเทศไทยยังมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน เพียง ๐.๕ เทียบกับเกาหลีใต้ ๒.๔ และสิงคโปร์ ๑.๙ ขณะที่การเป็นศูนย์กลางสุขภาพที่มุ่งเน้นการสร้างรายได้และการให้บริการชาวต่างชาติอาจทำให้มีการไหลออกของบุคลากรภาครัฐสู่ภาคเอกชน ส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยหรืออาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ถึงแม้ปัจจุบันมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาให้บริการทางการแพทย์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกและลดภาระงานของบุคลากร แต่ยังคงต้องคำนึงถึงผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยมีมูลค่าการตลาดสูงเป็นอันดับ ๔ ของเอเชียแปซิฟิก แต่ยังมีปัญหาความเชื่อมั่นด้านคุณภาพมาตรฐานของสถานบริการ ในปี ๒๕๖๒ ไทยมีอัตราการใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ๑๒.๖ ล้านคนครั้ง สร้างรายได้ ๔๐๙,๒๐๐ ล้านบาท และเกิดการจ้างงาน ๕๓๐,๐๐๐ คน อีกทั้งมีสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ขึ้นทะเบียนจำนวน ๔,๓๕๒ แห่ง โดยเฉพาะสปาไทยและนวดแผนไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่ได้รับความนิยมในต่างประเทศ แต่ยังคงต้องปรับปรุงในเรื่องคุณภาพมาตรฐานทั้งด้านภาพลักษณ์และราคา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการมาใช้บริการ

ประเทศไทยส่งออกเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์มูลค่าต่ำ แต่นำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าสูง โดยผลิตภัณฑ์ส่งออกร้อยละ ๘๘ เป็นวัสดุสิ้นเปลืองทางการแพทย์ ขณะที่ผลิตภัณฑ์นำเข้าร้อยละ ๔๒ เป็นครุภัณฑ์ทางการแพทย์ อาทิ เครื่องอัลตราซาวด์ เครื่องเอกซเรย์ เครื่องตรวจคลื่นไฟฟ้าในสมอง และร้อยละ ๔๐ เป็นวัสดุสิ้นเปลืองทางการแพทย์ เช่น ผลิตภัณฑ์ทางจักษุวิทยา เป็นต้น ทั้งนี้ การสนับสนุนภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งในด้านการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมการใช้ในประเทศยังมีจำกัด ส่งผลให้ผู้บริโภคเครื่องมือแพทย์นำเข้าจากต่างประเทศเพราะต้นทุนที่ถูกกว่า

การผลิตยาและวัคซีนส่วนใหญ่เป็นการผลิตขึ้นปลายโดยนำเข้าวัตถุดิบเพื่อผลิตยาและวัคซีนสำเร็จรูป ปี ๒๕๖๒ ตลาดยาในประเทศไทยมีมูลค่า ๑.๘๔ แสนล้านบาท โดยร้อยละ ๙๐ เป็นการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศ แต่ส่วนใหญ่เป็นการผลิตยาสำเร็จรูปที่นำเข้าวัตถุดิบมาจากต่างประเทศ แม้ว่าในช่วงปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ การส่งออกยาจะมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๘ ต่อปี แต่คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ ๐.๒ ของมูลค่าส่งออกสินค้าทั้งหมด เนื่องจากยาที่ส่งออกเป็นยาสามัญที่มีมูลค่าต่ำ ขณะที่ปัจจุบัน มีการผลิตวัคซีนหลายชนิดแบบปลายน้ำ โดยนำเข้าวัตถุดิบมาผสมหรือแบ่งบรรจุ เนื่องจากต้องมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีสูง แต่วัคซีนที่ผลิตได้เองในประเทศไทยตั้งแต่ต้นน้ำมีเพียง ๒ ชนิด คือวัคซีนบีซีจีและวัคซีนไกรณชนิดไร้เซลล์ อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ส่งผลให้มีการวิจัยและพัฒนาวัคซีนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยคาดการณ์ว่าตลาดวัคซีนโลกจะมีมูลค่าสูงถึง ๘๓.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๗๐

ประเทศไทยมีศักยภาพในเรื่องสมุนไพร แต่การส่งออกส่วนใหญ่อยู่ในรูปวัตถุดิบที่มีราคาและมูลค่าเพิ่มต่ำ และนำเข้าในรูปสารสกัดซึ่งมีราคาสูง ขณะเดียวกันมีข้อจำกัดในเรื่องคุณภาพที่ยังไม่ได้มาตรฐาน รวมถึงขาดงานวิจัยเพื่อเป็นหลักฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ที่จะรองรับคุณประโยชน์สมุนไพร สะท้อนได้จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยในปัจจุบันที่ยังมีจำนวนน้อย นอกจากนี้ การกำหนดพิกัดศุลกากร แอลกอฮอล์ที่ใช้ในกระบวนการสกัดสารสำคัญของสมุนไพรยังไม่เหมาะสม ทำให้อัตราการเก็บภาษีแอลกอฮอล์ค่อนข้างสูงซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ทำให้เกิดการเร่งวิจัย และพบว่าสมุนไพรไทยหลายชนิดมีส่วนช่วยในการป้องกัน/รักษาโควิด-๑๙ อาทิ ฟ้าทะลายโจร กระชายขาว ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาสมุนไพรไทย

ศักยภาพทางด้านวิชาการและการวิจัยทางการแพทย์ของไทยยังไม่สามารถนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ แม้ว่าในปี ๒๕๖๔ ไทยจะมีมหาวิทยาลัยติดอันดับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยทั่วโลกในสาขาชีววิทยาศาสตร์และด้านการแพทย์ จำนวน ๔ แห่ง และมีมหาวิทยาลัย ๑ แห่ง ติดอยู่ใน ๑๕๐ อันดับแรกของโลก ซึ่งในภูมิภาคอาเซียนมีเพียงไทยและสิงคโปร์เท่านั้นที่สามารถอยู่ใน ๑๕๐ อันดับแรกของโลกได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงผลงานด้านการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากดัชนีผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง กลับพบว่าประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ ๔๒ ของโลก ซึ่งต่ำกว่ามาเลเซีย โดยนอกจากไทยจะมีช่องว่างในการพัฒนางานวิจัยให้เป็นที่ยอมรับแล้ว ยังมีปัญหาในการนำงานวิจัยและนวัตกรรมมาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากระบบนิเวศการวิจัยที่ไม่เอื้อและยังขาดโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการรองรับ อาทิ ศูนย์ทดสอบและห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐานสากล บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ส่งผลให้อุตสาหกรรมการแพทย์ของไทยยังจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ

การเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพและโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงในการรับมือกับโรคระบาดอุบัติใหม่อุบัติซ้ำเพิ่มขึ้น ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมาประเทศไทยประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่จากต่างประเทศมาเป็นระยะ อาทิ โรคซาร์ส โรคไข้หวัดนก โรคไข้ซิกา โรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ใหม่ ๒๐๐๙ โรคเมอร์ส และล่าสุด โควิด-๑๙ ที่มีการแพร่ระบาดทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อภาคการท่องเที่ยวและการส่งออกของไทย ส่งผลให้ปี ๒๕๖๓ เศรษฐกิจไทยหดตัวอย่างรุนแรง จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๓ ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๖๒ ถึงร้อยละ ๓๘.๐๑ รวมทั้งยังส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิตของประชาชน และก่อให้เกิดวิกฤตในระบบสุขภาพ ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้าง ระบบ อุปกรณ์ และกำลังคนในการควบคุมและจัดการโรคระบาดให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดต่อระบบสาธารณสุขและเศรษฐกิจของประเทศ

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพสูงจะสอดคล้องกับเป้าหมายหลัก ๔ ประการของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยการใช้นวัตกรรมในการผลิตสินค้าและจัดบริการทางการแพทย์และสุขภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เป้าหมายที่ ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ที่มีสมรรถนะสูง

ทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับขีดความสามารถบริการทางการแพทย์และสุขภาพ เป้าหมายที่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ในการลดผลกระทบต่อการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขของคนไทย และ เป้าหมายที่ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ ในการวางแผนทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพและระบบบริการสุขภาพ นอกจากนี้ ยังเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญในด้าน การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นเป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ที่กำหนดอุตสาหกรรมทางการแพทย์แบบครบวงจรเป็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่อาศัยความเชี่ยวชาญด้านการแพทย์ของไทย สร้างอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ การใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ใหม่ ๆ ยกระดับการให้บริการทางการแพทย์อย่างมีคุณภาพในระดับสากล รวมทั้ง เชื่อมโยงอุตสาหกรรมทางการแพทย์และบริการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็นเป้าหมาย สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ที่มุ่งเน้นการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับมหุดมหาย

เป้าหมายที่ ๑ ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนมูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการสุขภาพต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ ๑.๗

เป้าหมายที่ ๒ องค์ความรู้ด้านการแพทย์และสาธารณสุขมีศักยภาพ เอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการทางสุขภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ มูลค่าการนำเข้าครุภัณฑ์ทางการแพทย์ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ (๒๐,๐๐๐ ล้านบาท) เมื่อสิ้นสุดแผน

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนไทยได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของครัวเรือนต่อค่าใช้จ่ายสุขภาพทั้งหมดไม่เกินร้อยละ ๑๒

เป้าหมายที่ ๔ ระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพมีความพร้อมรองรับภัยคุกคามสุขภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ การประเมินผลสมรรถนะหลักในการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศทุกตัวชี้วัดมีค่าไม่ต่ำกว่า ๔

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การส่งเสริมบริการทางการแพทย์ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ สนับสนุนให้ภาคเอกชนยกระดับบริการทางการแพทย์บนฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง โดยภาครัฐกำหนดมาตรฐาน สนับสนุน และกำกับดูแล

๑) ยกระดับบริการทางการแพทย์ที่มุ่งเน้นรูปแบบการแพทย์แม่นยำ เวชศาสตร์ป้องกันก่อนเกิดโรค และการดูแลสุขภาพแบบเจาะจงเฉพาะบุคคล โดยจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเพื่อต่อยอดไปสู่การให้บริการรักษาและดูแลผู้ป่วยในลักษณะเฉพาะบุคคล การรักษาโดยพันธุกรรมบำบัดและเซลล์ต้นกำเนิด รวมทั้งนำบริการส่งเสริมสุขภาพมาหนุนเสริมการจัดบริการทางการแพทย์ อาทิ เวชศาสตร์ชะลอวัย ที่มีหลักฐานทางการแพทย์รองรับ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงคู่ค้าทางธุรกิจในการจัดหาผู้ป่วยต่างชาติให้มารับบริการในไทย โดยเฉพาะผู้ป่วยในกลุ่มประเทศที่มีระบบประกันสุขภาพครอบคลุมค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพในประเทศไทย

๒) พัฒนาระบบกำกับควบคุมคุณภาพมาตรฐานการจัดบริการทางการแพทย์ขั้นสูง โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในทุกมิติ อาทิ การให้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐานในราคาที่สมเหตุสมผล การกำกับดูแลปัญหาทางจริยธรรมทางการแพทย์จากการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์ที่ทันสมัยมาใช้ อาทิ แม่อัมมบุญ การใช้เซลล์ต้นกำเนิด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ปรับปรุงแก้ไขระเบียบให้เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพ

๑) ศึกษาความเป็นไปได้ในการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพที่ครอบคลุมข้อจำกัดในการดำเนินการ อาทิ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลทางการแพทย์ การใช้ระบบประกันภัยสุขภาพและสวัสดิการจากต่างประเทศ การอนุญาตด้านการตรวจลงตรา ตลอดจนการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการ

๒) ปรับแก้กฎหมายการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจด้านบริการส่งเสริมสุขภาพและบริการทางการแพทย์ให้เป็นแบบใบอนุญาตเดียว ที่ครอบคลุมการดำเนินการเกี่ยวกับสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สถานพยาบาล และธุรกิจโรงแรม รวมทั้งปรับแก้กฎหมายอนุญาตให้วิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการส่งเสริมสุขภาพที่ยังไม่มีหลักสูตรการสอนในประเทศไทย มาช่วยสนับสนุนการแพทย์แผนปัจจุบันภายใต้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ได้สะดวกขึ้น อาทิ การแพทย์ธรรมชาติบำบัด

กลยุทธ์ที่ ๒ การผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพระดับโลก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนานวัตกรรมในบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพบนฐานความโดดเด่นของเอกลักษณ์ความเป็นไทย

๑) ผสานความโดดเด่นของอัตลักษณ์ความเป็นไทยกับบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ โดยสนับสนุนทุกภาคส่วนในพื้นที่ร่วมกันพัฒนาเมืองสุขภาพแบบครบวงจร บนฐานการนำภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนท้องถิ่น มาพัฒนาต่อยอดบริการและผลิตภัณฑ์ส่งเสริมสุขภาพ เพื่อสร้างแบรนด์ความเป็นไทยที่สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

๒) ผลักดันให้มีผู้จัดการธุรกิจบริการส่งเสริมสุขภาพระดับโลก เพื่อสร้างชื่อเสียงให้กลุ่มธุรกิจบริการส่งเสริมสุขภาพระดับสูงในการให้บริการชาวต่างชาติ และการร่วมลงทุนในการจัดบริการในต่างประเทศ ซึ่งอาจช่วยให้เกิดการมาใช้บริการส่งเสริมสุขภาพในระดับกลางและระดับล่างเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ยกระดับมาตรฐานสถานบริการส่งเสริมสุขภาพให้สามารถแข่งขันได้ โดยพัฒนามาตรฐานอาชีพแก่ผู้ประกอบการธุรกิจบริการส่งเสริมสุขภาพให้มีกระบวนการบริหารจัดการธุรกิจที่มีคุณภาพ รวมทั้งสร้างมาตรการจูงใจให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาขึ้นทะเบียนภายใต้ พ.ร.บ. สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อยกระดับมาตรฐานบริการส่งเสริมสุขภาพให้มีคุณภาพสามารถดำเนินธุรกิจในตลาดโลกได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ พัฒนาบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพรูปแบบใหม่ที่น่าไปสู่การสร้างสังคมสูงวัยที่มีสุขภาพดี โดยส่งเสริมการสร้างพื้นที่ชุมชนดิจิทัลเพื่อสร้างเสริมสุขภาพะบบฐานนวัตกรรมบริการและผลิตภัณฑ์ที่เอื้อต่อรูปแบบวิถีชีวิตปกติใหม่ อาทิ การให้คำปรึกษาทางไกลด้านสุขภาพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมโดยการใช้อาหารบำบัดและการบำบัดทางจิตด้วยการทำสมาธิ รวมทั้งการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละช่วงวัยหรือเชื้อชาติเพื่อนำมาวิเคราะห์แรงจูงใจในการใช้บริการ ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นอารยสถาปัตย์ เพื่อรองรับการบริการส่งเสริมสุขภาพในระยะยาว การพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับชุมชนสูงวัย การพัฒนาพื้นที่ด้านกีฬาและการออกกำลังกาย เพื่อดึงดูดกลุ่มผู้ใช้บริการให้สามารถใช้บริการส่งเสริมสุขภาพได้ยาวนานขึ้น อาทิ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีพหุผลิภัณฑ์ กลุ่มนักท่องเที่ยวแบบเที่ยวไปทำงานไป

กลยุทธ์ที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้อุตสาหกรรมทางการแพทย์และสุขภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบนฐานเทคโนโลยีดิจิทัลให้รองรับการยกระดับอุตสาหกรรมทางการแพทย์และสุขภาพ

๑) พัฒนาระบบการประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์และมาตรฐานการทดสอบผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ให้ได้มาตรฐานสากล อาทิ เอกสารวิชาการสำหรับการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยทั้งในเอเชีย อเมริกา และยุโรป เพื่อให้เกิดความสะดวกและมีมาตรฐานในการทดสอบผลิตภัณฑ์ ตลอดจนสร้างโอกาสให้ประเทศสามารถรับจ้างวิจัย วิเคราะห์ และรับรองมาตรฐานของผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ

๒) ยกระดับศูนย์ทดสอบศักยภาพการผลิต โดยสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาและยกระดับให้ได้มาตรฐานสากล ทั้งศูนย์ทดสอบผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์แบบเบ็ดเสร็จ อาทิ ศูนย์ผลิตสารต้นแบบ ศูนย์สัตว์ทดลอง และศูนย์ทดสอบทางคลินิกในมนุษย์ รวมทั้งเพิ่มจำนวนห้องปฏิบัติการชีวโมเลกุลระดับที่ ๓ ที่สามารถทำการทดสอบผลิตภัณฑ์กับเชื้ออันตรายได้ เพื่อสนับสนุนการวิจัยพัฒนาและการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำภายในประเทศ

๓) พัฒนาฐานการผลิตและสนับสนุนการจัดตั้งโรงงานต้นแบบเภสัชชีวภัณฑ์ ยา สมุนไพร และวัคซีนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล โดยเฉพาะการผลิตวัคซีนสำหรับการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ เพื่อให้มีเพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ ลดการนำเข้า และสร้างความมั่นคงของระบบสาธารณสุขในระยะยาว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ปฏิรูประบบกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยปรับโครงสร้างหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการดำเนินงาน ทั้งในเรื่องของการจัดหางบประมาณ บุคลากร การพัฒนาเครือข่าย เพื่อสามารถกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพให้ได้มาตรฐานสูงเทียบเท่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ควบคู่กับการอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการสามารถขึ้นทะเบียนและนำผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้มาตรฐานเข้าสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็ว ไม่ให้เกิดการสูญเสียโอกาสและความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ ส่งเสริมการลงทุนและการนำผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพออกสู่ตลาด โดยปรับแก้กฎหมาย กฎระเบียบ และมาตรการต่าง ๆ ในการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่จะเอื้อให้เกิดการผลิตในประเทศ การใช้กลไกทางภาษีส่งเสริมการลงทุน พร้อมทั้งส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและเป็นที่ต้องการในตลาด โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการตรวจสอบย้อนกลับของวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิต รวมทั้งการสร้าง confianza เชื่อถือบนหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนสร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างอุปสงค์และอุปทานในการนำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ออกสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ ส่งเสริมแนวคิดการซื้อและการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศ

๑) ปรับปรุงบัญชีนวัตกรรมไทยให้เกิดความสะดวกและเอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมทางการแพทย์ โดยให้มีการบังคับใช้ในภาครัฐอย่างจริงจังและเข้มงวดยิ่งขึ้น พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องและวัสดุให้สอดคล้องกับบัญชีนวัตกรรม และจัดทำบัญชีรายการเครื่องมือแพทย์ไทยที่ได้มาตรฐานสากลในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

๒) ปลุกฝังทัศนคติและสนับสนุนให้สถานพยาบาลเอกชนและสถาบันการศึกษาทางการแพทย์ใช้เครื่องมือแพทย์ที่ผลิตในประเทศที่มีคุณภาพ ปลอดภัย คุ่มค่า และมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ไทย และการกำหนดให้มีรายการเครื่องมือแพทย์ไทยที่ได้มาตรฐานสากลอยู่ในระบบการเรียนการสอนและการบริการ

กลยุทธ์ที่ ๔ การสร้างเสริมขีดความสามารถทางวิชาการด้านการศึกษา วิจัย และเทคโนโลยีทางการแพทย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการศึกษาทางการแพทย์ โดยพัฒนาหลักสูตรทางการแพทย์ในระดับนานาชาติและหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาคเอเชียใต้และอาเซียนผ่านรูปแบบทั้งการฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลภายในประเทศไทยและผ่านระบบออนไลน์ โดยสนับสนุนให้ได้รับทุนจากองค์กรระหว่างประเทศ ประเทศที่สาม หรือรัฐบาลไทย รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้สอนให้มีทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการแพทย์จากต่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ พัฒนาต่อยอดประโยชน์ของการจัดประชุมวิชาการทางการแพทย์นานาชาติ โดยพัฒนามาตรการจูงใจและสิทธิประโยชน์แก่สถาบันวิชาการชั้นนำระดับนานาชาติและบุคลากรผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนามาตรฐานการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ของประเทศไทย อาทิ การสร้างความตกลงร่วมในการพัฒนางานวิจัย การนำผลงานที่น่าเสนอมาต่อยอดในประเทศไทย

การแลกเปลี่ยนบุคลากรในการฝึกปฏิบัติงานที่สถาบันชั้นนำ การนำบุคลากรผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาเป็นวิทยากรหรืออาจารย์พิเศษ ตลอดจนการนำผลงานวิจัยของประเทศไทยไปเผยแพร่แก่ประเทศต่าง ๆ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ พัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย โดยสนับสนุนการสร้างบุคลากรที่มีองค์ความรู้ข้ามศาสตร์ มีทักษะการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ดิจิทัลทางการแพทย์ และการประเมินเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาทักษะร่วมกันระหว่างนักวิจัยผ่านชุมชนแห่งวิชาชีพของนักวิจัย มีกิจกรรมบ่มเพาะนักนวัตกรรมทางการแพทย์อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัย รวมทั้งดึงดูดผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศให้เข้ามาทำงานและถ่ายทอดองค์ความรู้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนพัฒนากลไกธำรงรักษาบุคลากรด้านการสุขภาพ โดยเฉพาะการกำหนดค่าตอบแทนให้บุคลากรด้านการวิจัยคงอยู่ปฏิบัติงานด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ สร้างระบบนิเวศการวิจัยให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ โดยสร้างความร่วมมือในการทำพื้นที่ทดลองวิจัยนวัตกรรมทางการแพทย์ก่อนใช้งานจริงหรือออกสู่ตลาด ระหว่างผู้พัฒนา ผู้ผลิต สถานพยาบาล และผู้ประเมินเทคโนโลยี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของนวัตกรรมนั้น ๆ ตลอดจนสนับสนุนเงินทุนในระยะเริ่มต้น และพัฒนากลไกที่ช่วยผลักดันงานวิจัยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม อาทิ ส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าถึงฐานข้อมูลงานวิจัย การจับคู่ทางธุรกิจระหว่างนักลงทุนกับนักวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การมีมาตรการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาและบริหารจัดการลิขสิทธิ์ของผู้วิจัยเมื่องานวิจัยสำเร็จจุล่ง และให้หน่วยงานที่ควบคุมกำกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความสะดวกรวดเร็วในการนำผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๕ สร้างเครือข่ายความร่วมมือการวิจัยและพัฒนาระหว่างประเทศ โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัย ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาในประเทศกับสถาบันวิจัยหรือภาคเอกชนต่างประเทศที่มีศักยภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลในการพัฒนางานวิจัยทางการแพทย์ เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการแพทย์จากต่างประเทศ อาทิ การร่วมลงทุนพัฒนางานวิจัย การรับจ้างผลิต รวมทั้งยกระดับความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศที่จะเป็นเครือข่ายในห่วงโซ่คุณค่าของการวิจัยและผลิตนวัตกรรมทางการแพทย์ ผ่านรูปแบบการให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมนานาชาติที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาทางการแพทย์และสุขภาพของไทย

กลยุทธ์ที่ ๕ การบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพบนพื้นฐานความสมดุลทางเศรษฐกิจและสุขภาพของคนไทย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ บริหารจัดการบุคลากรทางการแพทย์ให้สอดคล้องกับระบบบริการสุขภาพ

๑) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ โดยมีบทบาทในการกำหนดสาขาความต้องการ พัฒนาหลักสูตร และผลิตบุคลากร ทั้งการผลิตแพทย์เฉพาะทางหรือสหสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ให้รองรับการให้บริการทางการแพทย์มูลค่าสูง ตลอดจนฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็น

๒) สนับสนุนการนำเข้าบุคลากรทางการแพทย์ โดยพัฒนารูปแบบการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่เอื้อต่อการเปิดรับบุคลากรจากต่างประเทศ รวมถึงส่งเสริมการใช้บุคลากรร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะบุคลากรในสาขาที่มีผู้เชี่ยวชาญระดับสูง เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรและให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

๓) ส่งเสริมให้เกิดการกระจายกำลังคนด้านสุขภาพ โดยพัฒนากลไกระบบหมุนเวียนกำลังคนให้รองรับทั้งในเชิงพื้นที่ ภาระงาน และสาขาที่มีความขาดแคลน พร้อมมีมาตรการจูงใจบุคลากรทางการแพทย์ให้คงอยู่ในระบบสุขภาพ อาทิ การจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจน มีอัตราความก้าวหน้าและโอกาสการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในพื้นที่ห่างไกล การปรับภาระงานของแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไปให้เหมาะสม และการปรับปรุงระบบสวัสดิการพื้นฐานเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ พัฒนากลไกกำกับดูแลและบริหารจัดการค่าบริการทางการแพทย์ โดยพัฒนา กลไกและแนวทางกำกับดูแลค่าบริการทางการแพทย์ที่อาจได้รับผลกระทบจากนโยบายส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ให้มีความเหมาะสม ตลอดจนพัฒนาระบบบริหารการจ่ายค่าบริการของระบบประกันสุขภาพให้มีความครอบคลุม เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้ตามความจำเป็นทางสุขภาพอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๓ พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนบริการทางการแพทย์

๑) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเพิ่มประสิทธิภาพ ลดภาระงาน และแก้ปัญหาคาดแคลนบุคลากร อาทิ การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการตรวจคัดกรองเบื้องต้น การใช้ระบบการแพทย์ทางไกล โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัลให้ครอบคลุมทั่วถึง ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกการประเมินการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ ตลอดจนมีแนวทางในการกำกับดูแลเพื่อป้องกันผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้น

๒) จัดทำฐานข้อมูลกลางด้านสุขภาพของประเทศ โดยสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำข้อตกลงร่วมกันที่จะใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแพลตฟอร์มกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานภาครัฐให้สามารถใช้ร่วมกันได้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อาทิ การเจ็บป่วย การตาย ความพิการ สิทธิการประกันสุขภาพ ข้อมูลด้านวิจัยและนวัตกรรม ข้อมูลบุคลากรทางการแพทย์และผู้เชี่ยวชาญที่ผลิตและปฏิบัติงานจริง เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อยอดการจัดบริการและการวางแผนด้านกำลังคนในอนาคต ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสินค้าและบริการทางการแพทย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและประชาชนแต่ละกลุ่ม

กลยุทธ์ที่ ๖ การยกระดับศักยภาพระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขเพื่อลดผลกระทบต่อการบริการทางเศรษฐกิจและสุขภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๑ ปฏิรูประบบเฝ้าระวังและบริหารจัดการโรคระบาดและภัยคุกคามสุขภาพ

๑) ปรับโครงสร้างการเฝ้าระวังและบริหารจัดการโรคระบาดและภัยคุกคามสุขภาพของประเทศที่เป็นเอกภาพ โดยให้มีหน่วยงานกลางกำหนดทิศทางสาธารณสุขระดับชาติในการบูรณาการการทำงานด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน เตรียมความพร้อม การตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน และฟื้นฟูหลังเกิดภาวะฉุกเฉินอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินและระบบบัญชาการเหตุการณ์ ที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข ที่มีการประสานความร่วมมือและร่วมกันจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) พัฒนากลไกและระบบข้อมูลการเฝ้าระวังสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ โดยมีกลไกในการบริหารจัดการด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่บูรณาการในระดับนโยบายสู่ระดับปฏิบัติ และพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว อาทิ ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลโรคจากสัตว์ ข้อมูลทางสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลทรัพยากรทางสาธารณสุขที่สำคัญ บนฐานการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการประมวลผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับมือและจัดการภัยคุกคามทางสุขภาพได้อย่างทันการณ์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๖.๒ วางระบบการเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงทางสุขภาพในการจัดการภาวะฉุกเฉิน โดยวางแผนอัตรากำลังคนด้านการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคและภัยคุกคามทางสุขภาพ อาทิ ผู้เชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยาคลินิกและภาคสนาม นักวิทยาศาสตร์ข้อมูล นักวิจัย นักสร้างตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ นักเทคนิคที่ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่สอบสวนโรคและปัจจัยเสี่ยงให้เหมาะสมกับสัดส่วนประชากรของประเทศ พร้อมการกำหนดค่าสนับสนุน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในวิชาชีพที่เหมาะสม รวมถึงการสนับสนุนให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและป้องกันเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนจัดทำแผนเตรียมความพร้อมด้านยาและเวชภัณฑ์ วัคซีน อุปกรณ์ทางการแพทย์ และวัสดุอุปกรณ์ด้านสาธารณสุขที่จำเป็น ให้พร้อมรองรับการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมายเหตุที่ ๕ ไทยเป็นประตูก้าการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

สถานการณ์การแข่งขันทางการค้าของสหรัฐอเมริกาและจีนที่ขยายวงกว้างส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงไทย และภูมิภาคซึ่งอยู่ในพื้นที่ความขัดแย้งที่ต้องรักษาความสัมพันธ์กับทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนทิศทางการค้าการลงทุนในห่วงโซ่อุปทานโลก และการจัดกลุ่มทางการเมืองและเศรษฐกิจ ดังนั้น ทิศทางในอนาคตของไทยจึงควรแสดงบทบาทการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยเน้นความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน และให้ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมเพื่อสร้างดุลยภาพที่สร้างสรรค์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคและมหาอำนาจเพื่อความก้าวหน้าและมั่นคงของภูมิภาค รวมถึงควรรักษาสมดุลของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทย จีน สหรัฐอเมริกา และประเทศตะวันตก โดยกำหนดความต้องการของไทยในระยะยาวที่ชัดเจน ทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต และการพัฒนาเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อสร้างความชัดเจนกับมิตรประเทศว่าไทยพร้อมร่วมมือในแนวทางดังกล่าว นอกจากนี้ เนื่องจากภูมิศาสตร์ของไทยมีความใกล้กับจีน จึงต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่เชื่อมโยงของไทย สปป.ลาว และจีน ที่ชัดเจน เพื่อสร้างประโยชน์จากเส้นทางการคมนาคมจากหนองคายและเชียงรายได้เข้าสู่ สปป.ลาว และจีน เพื่อให้เกิดการลงทุนสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจและระบบการค้าที่คล่องตัวของทั้ง ๓ ประเทศ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือของไทย สปป.ลาว และมณฑลในจีนตอนใต้ให้เกิดเป็นการพัฒนาร่วมกัน

นอกจากนี้ จากสถานการณ์ที่มีแนวโน้มการย้ายฐานการผลิตจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่ทำให้ทุกประเทศหันมาสร้างหลักประกันป้องกันความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทาน และส่งผลให้เกิดการปรับห่วงโซ่อุปทานครั้งใหญ่ทั่วโลกจากการย้ายฐานการผลิตไปสู่ประเทศที่เป็นมิตรหรืออยู่ใกล้ตลาด และมีการขนส่งที่คล่องตัว ซึ่งไทยควรเร่งธุรกิจไทยในอุตสาหกรรมเป้าหมายให้เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าของภูมิภาคและของโลก โดยรับและเข้าไปลงทุนในกลุ่มความร่วมมือที่จะเป็นโอกาสสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจ ขยายตลาดการค้าและการลงทุน และยกระดับเทคโนโลยีให้แก่ประเทศไทย อาทิ จีน ใต้หวัน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และควมมียุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อรองรับการย้ายฐานการผลิตของอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อขยายประโยชน์การค้าการลงทุนกับจีน สหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น ในลักษณะของการมีผลประโยชน์ร่วมกันได้อย่างชัดเจนตรงความต้องการของไทย โดยดึงดูดการลงทุนจากทุกประเทศที่มีแนวโน้มในการย้ายฐานการผลิต ซึ่งสามารถใช้เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และพื้นที่เศรษฐกิจอื่น ๆ เป็นจุดเชื่อมโยงเข้าสู่จุดการผลิตหลักในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง จีนตอนใต้ และเอเชีย รวมถึงควรเปิดประตูการค้าการลงทุนกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชียที่มีตลาดขนาดใหญ่และเทคโนโลยีขั้นสูง โดยให้ความสำคัญกับอินเดียที่มีตลาดขนาดใหญ่ และมีศักยภาพในการเติบโต และได้หวัน ที่มีเทคโนโลยีทันสมัยและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และจากเงื่อนไขของการค้าการลงทุนตามมาตรฐานโลกใหม่ ที่มีแนวโน้มว่าประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศตะวันตก อาจใช้เป็นเงื่อนไขในการกำหนดกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการค้าและการลงทุน หรือให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นต่อการสร้างมาตรฐานทางสังคม สิ่งแวดล้อม สุขอนามัยและคุณภาพชีวิต การลดความเหลื่อมล้ำ ความโปร่งใส การบริหารจัดการที่ดี การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิมนุษยชน ฯลฯ ไทยจึงต้องเตรียมการพัฒนากฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่จะยกระดับไปสู่มาตรฐานระหว่างประเทศไว้ให้พร้อม

สถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งนอกจากจะสร้างภูมิคุ้มกันให้ไทยจากมาตรการกีดกันทางการค้า และช่วยสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุนทั่วโลกแล้ว ยังเป็นพื้นฐานสำคัญของไทยในการก้าวสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในอนาคต

จากสถานะของประเทศไทยที่ต้องมีการลงทุนเพื่อชดเชยผลกระทบจากการจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ซึ่งทำให้ไทยสูญเสียรายได้ไปมากกว่า ๓ ล้านล้านบาท ส่งผลให้เป้าหมายการยกระดับไปสู่การเป็นประเทศรายได้สูงต้องล่าช้าออกไป และประชากรประสบปัญหาความยากจนเพิ่มขึ้นเป็น ๑๐ ล้านคน ซึ่งไทยต้องเร่งขยายการลงทุนใหม่เพิ่มเติมอีกไม่น้อยกว่าปีละ ๖ แสนล้านบาท เพื่อให้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง และนำส่วนเกินจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจมาเร่งรัดการลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนโดยเร็ว ผ่านการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมเพื่อเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงกระจายศูนย์กลางทางเศรษฐกิจออกนอกกรุงเทพฯ ไปสู่ภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมถึงเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการให้บริการมากขึ้น อันจะช่วยสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากโครงการลงทุนด้านคมนาคมได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

นอกจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวแล้ว การเร่งจัดทำกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี จะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยเพิ่มมูลค่าการค้าและการลงทุนให้กับประเทศ ซึ่งปัจจุบันไทยมีการจัดทำกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีทั้งสิ้น ๑๓ ฉบับ โดยเป็นการทำความตกลงกับ ๑๘ ประเทศ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ ๖๓ ของการค้าระหว่างประเทศของไทย ซึ่งไทยควรเร่งการเจรจาเปิดความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนกับประเทศพันธมิตรให้กว้างขวาง โดยเฉพาะข้อตกลงความครอบคลุมและความก้าวหน้าเพื่อหุ้นส่วนทางการค้าภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร ฯลฯ เพื่อให้ได้เงื่อนไขที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ในขณะที่ป้องกันไม่ให้เกิดการผลิตและบริการของไทยเสียเปรียบประเทศอื่น ๆ รวมถึงให้มีการจัดตั้งกองทุนป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และมุ่งขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศที่สามารถเป็นแหล่งองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ไทยต้องการในการยกระดับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

อย่างไรก็ดี ไทยยังมีข้อจำกัดในการอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน อาทิ กฎระเบียบการขนส่งสินค้าผ่านแดน ชิดความสามารถของผู้ขนส่งในการนำเทคโนโลยีมาใช้งาน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการอำนวยความสะดวกด้านขนส่งโลจิสติกส์และการค้าการลงทุน ไทยจึงจำเป็นต้องเดินหน้าเร่งปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคเหล่านั้นควบคู่ไปกับการเร่งดำเนินการลงทุนในโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและการจัดทำกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี อาทิ การปรับปรุงกฎระเบียบการผ่านแดนเพื่อขนส่งโลจิสติกส์และการค้า โดยควรพัฒนาธุรกิจการให้บริการโลจิสติกส์ธุรกิจระหว่างประเทศของไทย ทั้งขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมการค้าการลงทุนทั้งในและระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ จากการที่ไทยมีข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทำให้มีศักยภาพที่จะพัฒนาการเชื่อมต่อเส้นทางขนส่งระหว่างมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก และใช้ประโยชน์จากเส้นทางเชื่อมโยงของจีน และแผน “สร้างโลกที่ดีกว่าขึ้นมาใหม่” ที่สหรัฐอเมริกาสนับสนุนได้ รวมถึงสามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงการค้ากับจีน ซึ่งปัจจุบันไทยมีแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ จึงควรบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางภูมิศาสตร์ และโครงสร้างพื้นฐานจากเส้นทางเชื่อมต่อในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงกับจีนตอนใต้ ให้เป็นหนึ่งเดียวกัน

และเชื่อมโยงกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษต่าง ๆ เพื่อให้เกิดรูปธรรมในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงภาคการผลิตและบริการไทยสู่ระดับนานาชาติ โดยมีกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนความร่วมมือและกรอบความตกลงระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการขนส่งและโลจิสติกส์ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่มีคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการลงทุนเพื่อเชื่อมโยงด้านคมนาคมกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและจีน มีหน่วยงานรับผิดชอบภายใต้การกำกับของรองนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ระดับสูงในการเจรจา และประสานงานให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงคมนาคม รับผิดชอบด้านการขนส่งสินค้า กรมศุลกากรรับผิดชอบระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว และพิจารณาตลาดภาษีนำเข้าวัสดุเพื่อใช้ในการก่อสร้าง

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมุดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของประเทศ มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม เป้าหมายที่ ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ เป้าหมายที่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม และเป้าหมายที่ ๔) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน โดยทำให้ประเทศไทยมีระบบนิเวศที่สนับสนุนการค้าการลงทุนสามารถเป็นฐานการค้าการลงทุนที่สำคัญของภูมิภาค เพิ่มผลิตภาพและโอกาสของผู้ประกอบการไทยให้สามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าระดับภูมิภาคและระดับโลก และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งภาคการผลิตและบริการสำคัญ ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ในยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในมิติความร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ รวมทั้งยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในมิติการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก ที่มุ่งเน้นเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและบริการโลจิสติกส์อย่างไร้รอยต่อ และการรักษาและเสริมเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนของไทยกับต่างประเทศและขยายความร่วมมือทางการค้าการลงทุน และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในมิติการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ที่มุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ

ในขณะเดียวกัน ยังมีความเชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นสำคัญ ได้แก่ ๑) การต่างประเทศ ในการขยายความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ การค้า การคมนาคม และทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีกับนานาชาติโดยเฉพาะในกลุ่มอนุภูมิภาคและภูมิภาคเอเชีย ๒) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมอนาคตที่เติบโตเป็นเสาหลักของเศรษฐกิจไทยและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมและบริการ ๓) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการขยายขีดความสามารถพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับผลิตภาพของภาคการผลิตและบริการ ลดต้นทุนการผลิตและบริการที่แข่งขันได้ในระดับสากล สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคและภูมิภาคอย่างเป็นระบบ และ ๔) การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้น

การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับมหุดมหาย

เป้าหมายที่ ๑ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนในภูมิภาค

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ (โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ) มีอันดับดีขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ๑) มูลค่าการลงทุนรวมในประเทศขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖ ต่อปี หรือ ๒) สัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๗ ต่อปี

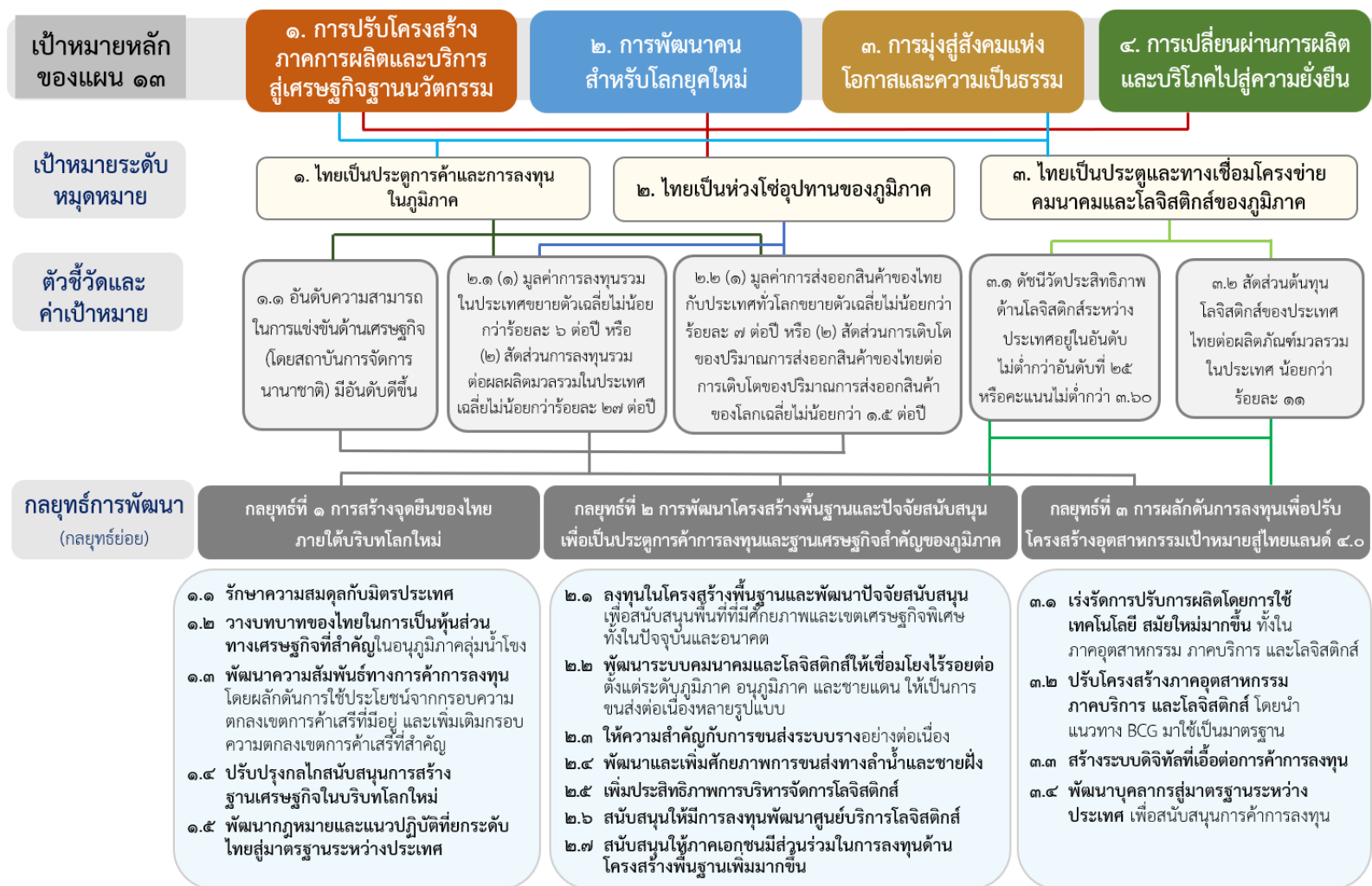
ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ ๑) มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยกับประเทศทั่วโลกขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ต่อปี หรือ ๒) สัดส่วนการเติบโตของปริมาณการส่งออกสินค้าของไทยต่อการเติบโตของปริมาณการส่งออกสินค้าของโลกเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๑.๕ ต่อปี

เป้าหมายที่ ๓ ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยอยู่ในอันดับไม่ต่ำกว่าอันดับที่ ๒๕ หรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๓.๖๐

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศน้อยกว่าร้อยละ ๑๑

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างจุดยืนของไทยภายใต้บริบทโลกใหม่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ รักษาความสมดุลกับมิตรประเทศ โดยกำหนดนโยบายที่ตรงกับความต้องการของประเทศอย่างชัดเจน และประสานความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อดำเนินงานอย่างเท่าเทียม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ วางบทบาทของไทยในการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่สำคัญในอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง โดยเข้าสู่มิติของความร่วมมือและช่วยเหลือกันอย่างใกล้ชิดแทนการแข่งขัน สร้างความสมดุลและพัฒนา ภูมิภาคร่วมกันผ่านคณะกรรมการระดับชาติเพื่อบูรณาการแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในทุกระดับ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ พัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุน โดยผลักดันการใช้ประโยชน์ จากกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีที่มีอยู่ และเพิ่มเติมกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีที่สำคัญ รวมทั้งการเจรจา ความตกลงเรื่องต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนการค้าและการลงทุน อาทิ การขนส่ง การตรวจคนเข้าเมือง การบริหารจัดการ บริเวณด่านชายแดน รวมถึงจัดตั้งและผลักดันความร่วมมือระหว่างเขตพัฒนาพิเศษระหว่างไทย สปป.ลาว และจีน เพื่อสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมจากการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ที่จุดเชื่อมต่อบริเวณจังหวัด หนองคายและจังหวัดเชียงราย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ ปรับปรุงกลไกสนับสนุนการสร้างฐานเศรษฐกิจในบริบทโลกใหม่ จัดให้มีกลไก หรือคณะกรรมการระดับชาติเพื่อบูรณาการแนวทางการปรับเปลี่ยนและปรับปรุงการส่งเสริมการลงทุนใหม่ รวมถึง การลงทุนในเศรษฐกิจสาขาใหม่ เพื่อบริหารจัดการห่วงโซ่การผลิตและการย้ายฐานการผลิตที่เอเซียที่กำลังเกิดขึ้น ทั้งด้านสิทธิประโยชน์ ภาษีและไม่ใช่อุตสาหกรรม และอื่น ๆ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ พัฒนากฎหมายและแนวปฏิบัติที่ยกระดับไทยสู่มาตรฐานระหว่างประเทศ โดยเร่งยกระดับมาตรฐานทางสังคม สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย คุณภาพชีวิต การลดความเหลื่อมล้ำ การเคลื่อนย้าย แรงงาน ความโปร่งใส การบริหารจัดการที่ดี และธรรมาภิบาลในภาคธุรกิจ ให้อยู่ระดับนานาชาติ เพื่อป้องกันการ กีดกันทางการค้า และก้าวพ้นกับดักรายได้ปานกลาง

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนเพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนและฐานเศรษฐกิจ สำคัญของภูมิภาค

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อสนับสนุนพื้นที่ ที่มีศักยภาพและเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งในปัจจุบันและอนาคต อาทิ โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง บริการขนส่งและเครือข่ายโลจิสติกส์ตามเส้นทางสำคัญและการเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการลงทุนและการค้าชายแดน ท่าเรือและสะพานเศรษฐกิจ ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อให้ไทย เป็นประตูการค้าที่สำคัญ รวมถึงการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาและรองรับการท่องเที่ยว และบริการในกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพ อาทิ การท่องเที่ยวอันดามันบริเวณจังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง สตูล ให้เชื่อมโยงกันเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ๑ ใน ๕ ของโลก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ พัฒนาระบบคมนาคมและโลจิสติกส์ให้เชื่อมโยงไร้รอยต่อตั้งแต่ระดับภูมิภาค อนุภูมิภาค และชายแดน ให้เป็นการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยบูรณาการแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ที่ใช้ประโยชน์ทางภูมิศาสตร์และโครงสร้างพื้นฐาน จากเส้นทาง เชื่อมต่อในภูมิภาค อนุภูมิภาค และชายแดน โดยเฉพาะในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงกับจีนตอนใต้ และเชื่อมโยงกับ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆ ให้เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถ ผลักดันการเปลี่ยนแปลงภาคการผลิตและบริการไทยสู่ระดับนานาชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ให้ความสำคัญกับการขนส่งระบบรางอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นโครงข่ายการขนส่ง หลักของประเทศ เชื่อมต่อกับเครือข่ายโลจิสติกส์ในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค เพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ สนับสนุนจุดเชื่อมระหว่างไทย สปป.ลาว และจีน ที่จังหวัดหนองคายและเชียงราย รวมถึงสนับสนุนการเชื่อมต่อกับพื้นที่เศรษฐกิจภายในประเทศ ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ให้สามารถเข้าสู่จีนและกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงได้โดยสะดวก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพการขนส่งทางลำนํ้าและชายฝั่ง โดยให้ความสำคัญกับการเดินเรือในแม่น้ำสายสำคัญ อาทิ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่นํ้าน่าน แม่นํ้าป่าสัก ให้มีความสะดวก ทันสมัย มีมาตรฐานความปลอดภัย โดยเฉพาะการเดินเรือในแม่น้ำเจ้าพระยาสู่ท่าเรือแหลมฉบัง ตลอดจนการพัฒนาเรือ นํ้าเศรษฐกิจ เพื่อสนับสนุนการขนส่งภายในประเทศและระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกและ ลดอุปสรรคในการค้าการลงทุน รวมถึงสอดคล้องกับรูปแบบการค้าในอนาคต โดยการพัฒนาบริหารจัดการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้งาน การพัฒนาระบบการให้บริการ การพัฒนา ซอฟต์แวร์ การพัฒนา ปรับปรุง หรือผ่อนคลายกฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖ สนับสนุนให้มีการลงทุนพัฒนาศูนย์บริการโลจิสติกส์ อาทิ ย่านกองเก็บ ตู้สินค้า จุดพักรถ ท่าเรือบก ศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้า โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการแผนการลงทุนดังกล่าว ในเส้นทางยุทธศาสตร์ขนส่งสินค้าหลัก เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อกับกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง จีน และ ภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการกำหนดอัตราค่าบริการเพื่อจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การขนส่งสู่ระบบราง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๗ สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มมากขึ้น โดยการดำเนินการจะต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีการประเมินประสิทธิภาพและความสำเร็จที่ชัดเจน รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการด้านการค้า การลงทุน และภาคบริการขนส่งมีบทบาทในการให้บริการมากขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๓ การผลักดันการลงทุนเพื่อปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายสู่ไทยแลนด์ ๔.๐

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ เร่งรัดการปรับการผลิตโดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ทั้งใน ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และโลจิสติกส์ โดยเฉพาะการปรับสู่ระบบอัตโนมัติและเร่งใช้ประโยชน์ จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และโลจิสติกส์ โดยนำแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว มาใช้เป็นมาตรฐาน อาทิ การสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด การนำปัจจัยการผลิตมาใช้แบบหมุนเวียน การลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ สร้างระบบดิจิทัลที่เอื้อต่อการค้าการลงทุน โดยพัฒนาแพลตฟอร์มการค้าแห่งชาติเพื่อส่งเสริมการค้าในรูปแบบธุรกิจกับธุรกิจด้วยกัน พัฒนาระบบการเงินของไทยสู่การให้บริการธุรกรรมทางการเงินดิจิทัล เพื่อเอื้อต่อการลงทุน และปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุน รวมถึงเร่งพัฒนากฎหมายด้านธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ พัฒนาบุคลากรสู่มาตรฐานระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการค้าการลงทุน โดยปรับระบบการพัฒนาบุคลากรและหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานและภาคธุรกิจที่ให้ภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร และปรับวิธีการเรียนการสอนเข้าสู่ยุคดิจิทัลที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการหารายได้และสร้างธุรกิจ รวมถึงยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานและระดับการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ให้เทียบเท่ากับระดับนานาชาติหรือสถาบันชั้นนำของโลก เพื่อให้สามารถใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง

หมายเหตุที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศไทยมายาวนานกว่า ๕๐ ปี และมีความสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยปัจจุบันประเทศไทยส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นอันดับที่ ๑๓ ของโลก และเป็นอันดับที่ ๔ ของอาเซียน มีมูลค่าการส่งออก ๑.๙ ล้านล้านบาท (หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ ๒๔.๓ ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ) และก่อให้เกิดการจ้างงานรวมทั้งสิ้นมากกว่า ๗๕๐,๐๐๐ คน อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของไทยส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และผู้ประกอบการไทยเป็นเพียงผู้รับจ้างประกอบที่ไม่มีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง ทั้งยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างการผลิตและการวิจัยและพัฒนาการผลิตเชิงพาณิชย์ โดยการมีโครงสร้างการผลิตที่พึ่งพาแรงงานสูงและใช้เงินลงทุนต่ำ ส่งผลให้อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของไทยยังไม่สามารถก้าวเป็นผู้นำตลาดของอาเซียน และไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศได้เท่าที่ควร

ในขณะที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รูปแบบธุรกิจ และนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ เมื่อต้นปี ๒๕๖๓ โครงสร้างประชากรไทยที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ภายในปี ๒๕๖๖ และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลของประเทศที่มีคุณภาพและมีความครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ตลอดจนราคาโทรศัพท์อัจฉริยะและเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย เร่งให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะบริการข้อมูลและทำธุรกรรมต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลในประเทศไทยเติบโตอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลกที่หดตัวก็ตาม

อุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะในส่วนของอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และดิจิทัลคอนเทนต์ อาทิ อุปกรณ์อัจฉริยะ เกม แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ กูเกิล ทวิตเตอร์ ซอปปี้ ลาซาด้า และแกร็บ เป็นต้น โดยผู้ประกอบการไทยสามารถผลิตได้เองเพียงบางส่วน อาทิ ซอฟต์แวร์ทางบัญชีที่ยังมีส่วนแบ่งตลาดอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากผู้ใช้งานซอฟต์แวร์ของไทยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีกำลังซื้อค่อนข้างต่ำ และมีการส่งออกผลิตภัณฑ์ดิจิทัล อาทิ เกม ไปยังกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม ความล่าช้าในการพัฒนาด้านดิจิทัลในภาพรวมเป็นผลมาจากความพร้อมด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมและทักษะดิจิทัลขั้นสูงของประชากรไทยที่ยังอยู่ในระดับต่ำ รวมถึงกฎหมายและระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการดึงดูดการลงทุนจากผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีชั้นนำจากต่างประเทศหรือการสนับสนุนสตาร์ทอัพอย่างจริงจัง ทำให้ประเทศไทยสูญเสียโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่จากการทำธุรกรรมทางดิจิทัลของคนไทย เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการหรือพฤติกรรมของผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้จำเป็นต้องเร่งสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมดิจิทัลของไทยให้สามารถแข่งขันได้ ควบคู่ไปกับการยกระดับอุตสาหกรรมไฟฟ้า

และอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก และการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยให้เป็นดิจิทัลที่มีภูมิคุ้มกันอย่างเต็มรูปแบบ ตลอดจนพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัล ให้ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

หมวดหมายที่ ๖ มุ่งตอบสนองต่อเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จำนวน ๓ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยการพัฒนาต่อยอดฐานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยในปัจจุบันให้เป็นอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่มุ่งเน้นการผลิตชิ้นส่วนประกอบที่สำคัญในห่วงโซ่อุปทานอาเซียน เป็นที่ต้องการของตลาดในอนาคต และมีมูลค่าสูง รวมถึงการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมดิจิทัล เป้าหมายที่ ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยการพัฒนากำลังคนที่มีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต รวมถึงอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลของประเทศ และเป้าหมายที่ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในหลากหลายภาคส่วนและหลากหลายมิติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในมิติการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือภัยคุกคาม ควบคู่กับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงและความปลอดภัยทางไซเบอร์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในมิติการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ให้ความสำคัญพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมอนาคตที่เติบโตเป็นเสาหลักของเศรษฐกิจไทยและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ครอบคลุมเพียงพอและเข้าถึงได้ทั้งในด้านพื้นที่และราคา และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในมิติการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ โดยเป็นการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจและดำเนินชีวิต เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมาย

เป้าหมายที่ ๑ เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ มีกระดานข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐที่สามารถติดตามจำนวนธุรกรรมงานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลได้ภายในปี ๒๕๖๖ และงานบริการภาคประชาชนของภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลทั้งหมดภายในปี ๒๕๗๐

- ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ มูลค่าของค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาด้านนวัตกรรมเพิ่มขึ้นเป็นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ของปีฐาน ภายในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ มีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่สามารถเข้าถึงและพร้อมใช้แก่ประชาชนโดยครอบคลุมพื้นที่ ทุกหมู่บ้าน พื้นที่ชุมชน และสถานที่ท่องเที่ยว
- เป้าหมายที่ ๒** การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ สัดส่วนการส่งออกในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศคิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดภายในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ มีบุคลากรที่มีทักษะด้าน “ผู้บูรณาการระบบอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ” เพื่อรองรับการขยายตัว ของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ รายภายในปี ๒๕๗๐
- เป้าหมายที่ ๓** อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ จำนวนผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีขนาดใหญ่ของโลกลงทุนในประเทศไทยอย่างน้อย ๓ ราย ภายในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ จำนวนสตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๖,๐๐๐ แห่ง ในปี ๒๕๗๐ โดย ๑ ใน ๓ เป็นผู้ประกอบการที่ย้ายมาจากต่างประเทศ
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๓ มีแรงงานที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางดิจิทัล (ระดับ ๔) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖ ของจำนวนประชากรไทย ภายในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๔ มีจุดเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลจราจรอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศที่ทำให้บริการดิจิทัล ของไทยสามารถแข่งขันได้ภายในปี ๒๕๗๐

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจไทยด้วยดิจิทัล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เป็นรัฐบาลดิจิทัลเต็มรูปแบบ โดยสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐมีการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลมาใช้นับสนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม อาทิ การใช้ระบบออนไลน์สำหรับกระบวนการเอกสาร การชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ การจัดเก็บข้อมูลของภาครัฐในคลาวด์ การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประชาชนกับภาครัฐ รวมทั้งการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐโดยสมบูรณ์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการในประเทศให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล รวมถึงนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มผลผลิตภาพและความสามารถในการทำกำไรให้แก่ผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น โดยการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการในประเทศโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและดิจิทัล โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสนับสนุนตลาดสินค้าภาคการเกษตรและการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสนับสนุนอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศได้อย่างครบวงจร และสามารถรับมือกับภัยพิบัติและฤดูกาลได้ อีกทั้งสนับสนุนให้มีการขยายจากภาคการเกษตรไปสู่การผลิต อาทิ โรงงานอัจฉริยะ การแพทย์อัจฉริยะ รวมทั้งการทำธุรกรรมบริการต่าง ๆ ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลของไทย อาทิ ตลาดการเกษตร การท่องเที่ยว การแพทย์และสุขภาพ การเงิน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ พัฒนาให้เกิดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการสาธารณะของภาครัฐเพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อรองรับการพัฒนาในมิติต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาแพลตฟอร์มซื้อขายพลังงาน การพัฒนาตลาดคาร์บอน การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ การให้บริการการแพทย์ทางไกล การจัดการศึกษาออนไลน์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำรงชีพ อาทิ การเรียนรู้บนแพลตฟอร์มดิจิทัล การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการรู้เท่าทันถึงภัยที่มากับสื่อสมัยใหม่ และทักษะพื้นฐานที่จะไม่ตกเป็นเหยื่อของชาวลวง

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาต่อยอดฐานอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ สนับสนุนให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ พัฒนาการผลิตจากรูปแบบการรับจ้างผลิตตามสูตรของลูกค้า ไปสู่การผลิตที่มีการพัฒนาสูตรผลิตภัณฑ์เพื่อนำเสนอแก่ลูกค้า และให้มีการนำนวัตกรรมการผลิตสมัยใหม่มาปรับใช้เพื่อเร่งรัดการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่อุตสาหกรรม ๔.๐ และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์สีเขียว ผ่านการใช้เครื่องมือทางการเงินและการคลัง และนโยบายสนับสนุนทางนวัตกรรมต่าง ๆ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการปรับรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะให้เป็นศูนย์กลางการผลิตอุปกรณ์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของอาเซียน โดยมุ่งเน้น

การผลิตชิ้นส่วนประกอบที่สำคัญในห่วงโซ่อุปทานอาเซียนเป็นที่ต้องการของตลาดในอนาคตและมีมูลค่าสูง เข้าสู่การเป็นอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง อาทิ กลุ่มโมดูลการตรวจจับ กลุ่มตัวกระตุ้นการทำงาน กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์กำลัง กลุ่มโมดูลการคำนวณ พร้อมทั้งพิจารณาส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมให้ใช้วัสดุจากผู้ผลิตภายในประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาและสร้างตราสินค้าของตนเอง รวมทั้งส่งออกผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ โดยมุ่งเน้นการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศที่ไทยมีศักยภาพ อาทิ ประเทศในกลุ่มอาเซียน ยุโรป ทวีปอเมริกา

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง ในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และพัฒนาสุดยอดผลิตภัณฑ์ อาทิ การพัฒนาระบบเซ็นเซอร์และระบบอิเล็กทรอนิกส์ในยานยนต์ไฟฟ้า การจูงใจให้ผู้ประกอบการด้านชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ พัฒนามาตรฐานและเงื่อนไขการเข้าถึงข้อมูลที่เกิดจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่เป็นสากล รองรับการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลภายในหน่วยงานภาครัฐ และระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนภายในประเทศและภูมิภาค เพื่อให้มีข้อมูลขนาดใหญ่ นำไปสู่การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖ ดึงดูดและพัฒนาให้เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ โดยบูรณาการความร่วมมือกับผู้ประกอบการไทยหรือกิจการร่วมค้า ควบคู่กับการให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุนที่สนับสนุนหรือผลักดันให้ผู้ร่วมค้าที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านถ่ายทอดองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญให้ผู้ประกอบการไทย โดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่มีเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงและเป็นพื้นฐานของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ

กลยุทธ์ที่ ๓ อุตสาหกรรมดิจิทัลในประเทศที่สามารถแข่งขันได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ดึงดูดให้ผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีขนาดใหญ่ของโลกลงทุนในอุตสาหกรรมที่จะเอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยตลอดห่วงโซ่อุปทาน อาทิ การลงทุนจัดตั้งศูนย์ข้อมูลคลาวด์ที่หลากหลายเพื่อประชากรอาเซียน โดยดึงดูดให้บริษัทต่างชาติมาลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลในประเทศ เช่น ศูนย์ข้อมูล ระบบภาครัฐอิเล็กทรอนิกส์ คลาวด์ และแพลตฟอร์มข้ามชาติ เป็นต้น โดยกำหนดรูปแบบการลงทุนและสิทธิประโยชน์ที่จะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจภายในประเทศ อาทิ การจับคู่ธุรกิจไทย การจ้างแรงงานไทย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่จะสนับสนุนให้ไทยสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ได้เปรียบทางภูมิศาสตร์เพื่อยกระดับให้บริการดิจิทัลของไทยสามารถแข่งขันได้ภายในปี ๒๕๗๐ อาทิ การขยายอินเทอร์เน็ตแบนด์วิดธ์ระหว่างประเทศ การเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างประเทศที่ช่วยลดต้นทุนและระยะเวลาการสร้างศูนย์ข้อมูล การพัฒนาการให้บริการคลาวด์สาธารณะในประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ พัฒนาและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิต ผู้พัฒนาผู้ออกแบบและสร้างระบบในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลภายในประเทศ ให้เป็นผู้นำด้านบริการดิจิทัลโซลูชันที่เป็นมิตรต่อผู้ใช้ และตอบสนองต่อความต้องการใช้งานภายในประเทศหรืออาเซียน โดยนำร่องจากสาขาเกษตร การแพทย์และสุขภาพ การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการภาครัฐในระดับท้องถิ่น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาซอฟต์แวร์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการสร้างดิจิทัลคอนเทนต์สร้างสรรค์ที่มีการนำศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวไทย ฯลฯ ไปใช้ประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในทุกมิติ อาทิ การพัฒนาพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง การสร้างเวทีการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมเสมือนจริง คอนเสิร์ตเสมือนจริง หรือตัวละครภาพยนตร์เสมือนจริง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๕ ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล รวมถึงการวิจัยและพัฒนาในประเทศ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการทั้งภายในประเทศและภูมิภาคอาเซียน โดยดึงดูดและพัฒนาผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีทุกขนาดตั้งแต่สตาร์ทอัพจนถึงบริษัทข้ามชาติ และสร้างระบบนิเวศเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีของไทย ดึงดูดและพัฒนาผู้มีความสามารถเพื่อให้เกิดการพัฒนากำลังคนและอุตสาหกรรมไทยอย่างก้าวกระโดด โดยกำหนดรูปแบบการให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม อาทิ มาตรการทางภาษี เพื่อให้เกิดการลงทุนในกิจการของสตาร์ทอัพด้านดิจิทัลเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ครอบคลุม เพียงพอและเข้าถึงได้ทั้งในด้านพื้นที่ และราคา เพื่อให้ประชาชนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม สามารถเข้าถึงการศึกษา สาธารณสุข บริการภาครัฐ และโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอื่น ๆ รวมทั้งรองรับกับปริมาณความต้องการใช้งานทางดิจิทัลในอนาคต ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ พัฒนากำลังคนเพื่อรองรับกับการปรับตัวทางเทคโนโลยีในอนาคตของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมและบริการต่าง ๆ รวมถึงอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลของประเทศ โดยเร่งผลิตกำลังคนให้มีทักษะสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมและบริการฯ ในอนาคต ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาผ่านการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เร่งยกระดับทักษะแรงงานที่มีอยู่ พัฒนามาตรฐานวิชาชีพของแรงงานในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยี และดึงดูดบุคลากรจากต่างชาติในสาขาที่ขาดแคลน อาทิ ผู้พัฒนาซอฟต์แวร์และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีที่สร้างผลผลิต

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ ผลักดันและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค การบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์อย่างจริงจัง และการกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งเร่งพัฒนาและปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ของภาครัฐที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการลงทุน การดึงดูดแรงงานทักษะสูง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล รวมถึงการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล อาทิ ผลักดันให้มีเงื่อนไขการถ่ายทอดเทคโนโลยีไว้ในการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ เพื่อให้สามารถพัฒนาอุปกรณ์ส่วนประกอบของโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศได้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการดำเนินการในรูปแบบแซนด์บ็อกซ์ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหากฎหมายและระเบียบ การจัดตั้งระบบที่ใช้ในการตรวจสอบและกำกับดูแลการให้บริการด้านดิจิทัล โดยเฉพาะในส่วนของผู้ประกอบการที่เกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มต่างประเทศ เพื่อสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ ส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องมือทางนโยบายทางการเงินและการคลังที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของแต่ละอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนให้เกิดการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ของประเทศ อาทิ ลดการจัดเก็บภาษีการนำเข้าเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมดิจิทัล การตรวจสอบ ติดตาม และคุ้มครองผู้บริโภคในอุตสาหกรรมดิจิทัล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๕ ผลักดันให้มีการพัฒนาระบบป้องกันความเสี่ยงด้านไซเบอร์ของประเทศ ที่สอดคล้องกับหลักสากล พร้อมทั้งขับเคลื่อนด้านนโยบายความเป็นเจ้าของอธิปไตยทางข้อมูลจากเทคโนโลยี และแพลตฟอร์มที่ทำธุรกิจจากคนไทย โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรักษาอธิปไตยทางข้อมูล

หมายเหตุที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่มีจำนวนมากกว่าร้อยละ ๙๙ ของจำนวนวิสาหกิจภายในประเทศไทย สร้างการจ้างงานสัดส่วนกว่าร้อยละ ๗๑.๘๖ ของจำนวนการจ้างงานรวม ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ระบบเศรษฐกิจโดยวัดจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี ๒๕๖๔ มีมูลค่ารวม ๕.๖ ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๔.๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๔ ต่อปี ในช่วง ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ตั้งแต่ในช่วงปลายปี ๒๕๖๒ ได้ส่งผลกระทบต่อหลายสาขาธุรกิจลดลง ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เผชิญปัญหาการขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง นำไปสู่การชะลอการจ้างงาน หยุดกิจการชั่วคราว หรือแม้กระทั่งยุติกิจการแบบถาวร

ที่ผ่านมา ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาศักยภาพในการประกอบธุรกิจ ด้วยการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติและทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านการเงิน การผลิตและบริการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และการตลาด ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเป็นการอบรมพื้นฐานทั่วไปในภาพรวม ไม่เฉพาะเจาะจงตามความต้องการและรูปแบบที่หลากหลายของธุรกิจ ทำให้ผู้ประกอบการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และต่อยอดการทำธุรกิจได้ไม่มากนัก นอกจากนี้ ภาครัฐยังให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ อาทิ การสนับสนุนแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม การส่งเสริมด้านตลาด มาตรฐาน การวิจัยพัฒนานวัตกรรมโดยหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่อาจมีช่องว่างในการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยังอยู่นอกระบบอีกเป็นจำนวนมาก ทำให้ภาครัฐไม่มีข้อมูลของผู้ประกอบการที่ชัดเจนเพียงพอ เป็นข้อจำกัดต่อการวางนโยบายและการจัดทำมาตรการส่งเสริมและช่วยเหลือเยียวยาผู้ประกอบการให้ทั่วถึง และการมุ่งเป้าตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างกันทั้งขนาด ประเภทกิจการ และระดับการเติบโต

บริบทของโลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต้องเผชิญความท้าทายจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก และต้องเร่งปรับตัวให้เท่าทันเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ โดยเฉพาะการเติบโตอย่างรวดเร็วไร้ขีดจำกัดของเทคโนโลยี กระตุ้นให้ผู้ประกอบการต้องเปลี่ยนผ่านรูปแบบการดำเนินธุรกิจไปสู่ธุรกิจที่พึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น การเข้าสู่สังคมสูงวัย ส่งผลต่อการลดลงของจำนวนแรงงานและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคโดยหันไปใช้จ่ายเพื่อบริโภคสินค้าและบริการเกี่ยวกับสุขภาพเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศอย่างฉับพลัน ทำให้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้ผู้บริโภคมีความตื่นตัวและบริโภคสินค้าและบริการที่ยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลกระทบอย่างรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ยังเป็นปัจจัยผลักดันผู้ประกอบการให้เพิ่มความยืดหยุ่นในการทำธุรกิจและเปลี่ยนผ่านไปสู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องจักร และระบบอัตโนมัติ ผลงานวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตภาพ เชื่อมโยงธุรกิจเข้ากับห่วงโซ่มูลค่าโลกและลดการพึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่งเป็นหลักอันเป็นการเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและกระจาย

ความเสี่ยง ในขณะที่ภาครัฐต้องเร่งปรับปรุงและยกระดับประสิทธิภาพระบบการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้มีลักษณะมุ่งเป้าตออบใจท่ย์ผู้ประกอบการบนฐานความเข้าใจธุรกิจที่มีความหลากหลาย จูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าระบบและได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างเข้มแข็งและขยายขนาดธุรกิจได้

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

การส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ เป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันใน ๒ เป้าหมาย ได้แก่ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ในประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ ผ่านการสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน สามารถปรับตัวและประยุกต์ใช้เครื่องมือและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในการประกอบธุรกิจ และได้รับการส่งเสริมให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนและแหล่งเงินทุนทางเลือกด้วยการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งด้านการเงินและที่มิใช่การเงิน รวมทั้งสามารถเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์ ที่เหมาะสมตามศักยภาพของผู้ประกอบการ โดยมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลและได้รับการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้สามารถเข้าถึงข้อมูลระบบคลังข้อมูลและความรู้กลางของภาครัฐอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง พร้อมทั้งยังสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในเป้าหมายสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ในประเด็นการกระตุ้นให้ภาคธุรกิจมีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงต้นทุนทางสังคมและกระตุ้นให้เกิดการประกอบธุรกิจเพื่อสังคม รวมทั้งยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ใน ๒ เป้าหมาย ได้แก่ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ ในประเด็นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากเพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตรอีกด้วย

นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาตามหมวดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ ยังสอดคล้องกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ในเป้าหมายที่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ในประเด็นภาคการผลิตและบริการสำคัญได้รับการยกระดับให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น เศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยสามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่า และไทยมีระบบนิเวศที่สนับสนุนการค้าการลงทุนและการพัฒนานวัตกรรมผ่านการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละภาคธุรกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันได้ อีกทั้งเชื่อมโยงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับห่วงโซ่มูลค่าโลก โดยมีระบบนิเวศในการประกอบธุรกิจที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการในแต่ละประเภทและสาขาธุรกิจ เป้าหมายที่ ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ในประเด็นพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุค

ใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเป้าหมายที่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ในประเด็นการลดความเหลื่อมล้ำทั้งเชิงรายได้ ความมั่งคั่ง และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ ผ่านการส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมและเปิดกว้างสำหรับผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับมหุุดหมาย

เป้าหมายที่ ๑ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคม (มาตรา ๓๓) ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๐ สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนนิติบุคคลต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๐ สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๕ ในปี ๒๕๗๐ รวมทั้งสัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนพาณิชย์ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุน ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๒ ต่อปี และสัดส่วนการเข้าถึงสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อสินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านกฎระเบียบทางการค้า ไม่เกินอันดับที่ ๔๐ ในปี ๒๕๗๐ มีการออกกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๒ ฉบับต่อปี และมีสัดส่วนของจำนวนเรื่องร้องเรียนที่พิจารณาแล้วเสร็จต่อจำนวนเรื่องร้องเรียนรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๐ - ๙๐ ต่อปี

ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ ระบบฐานข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่รัฐบาลและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้ได้ เป็นปัจจุบันและทั่วถึง

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๐ และสัดส่วนมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อการส่งออกทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๗๐

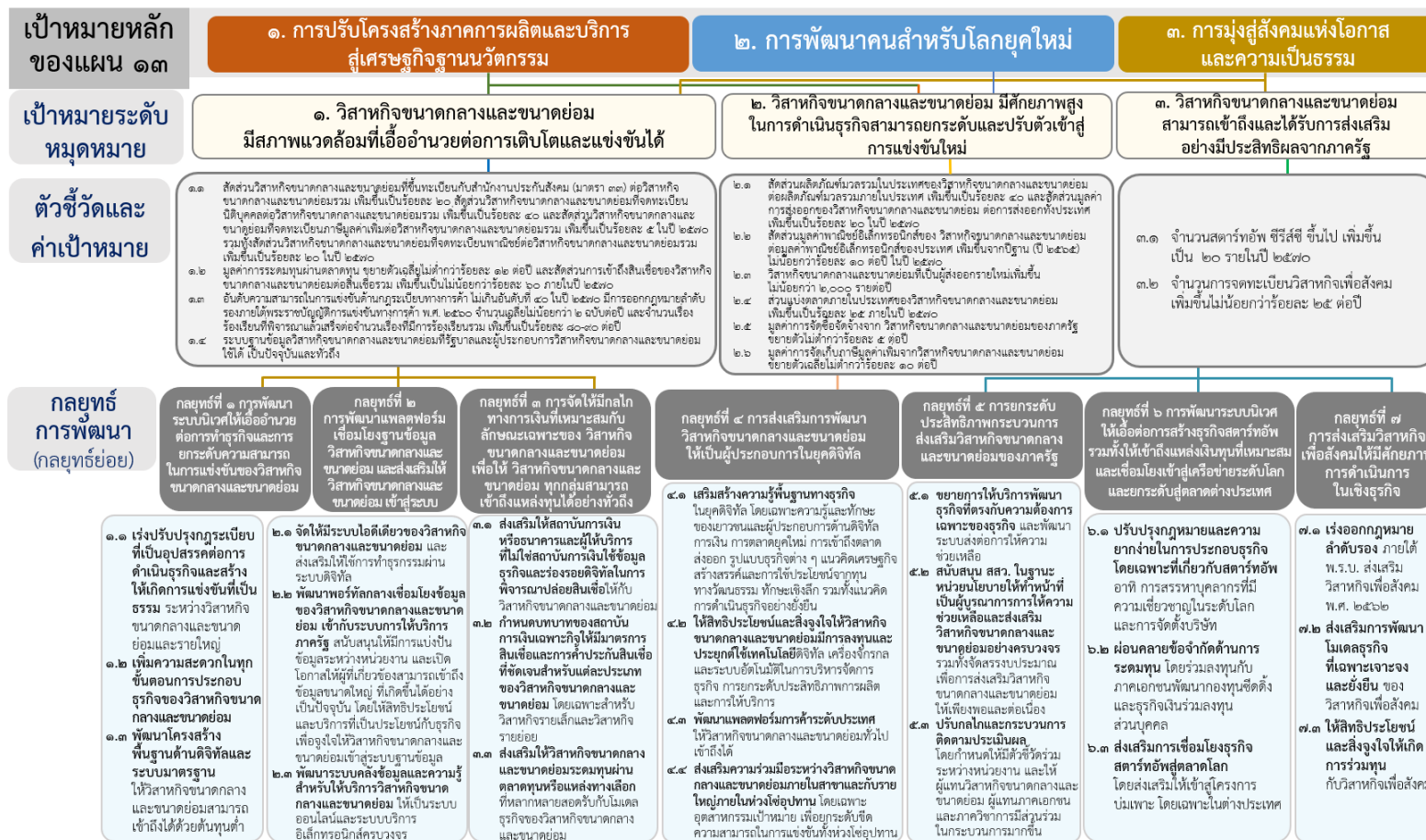
ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ สัดส่วนมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ จากปีฐาน (ปี ๒๕๖๕)

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นผู้ส่งออกรายใหม่ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ รายต่อปี

ตัวชี้วัดที่ ๒.๔ ส่วนแบ่งตลาดภายในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๕ ในปี ๒๕๗๐

- ตัวชี้วัดที่ ๒.๕ มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของภาครัฐ ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๖ มูลค่าการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี
- เป้าหมายที่ ๓ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ จำนวนสตาร์ทอัพ ซีรีส์ซี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็น ๒๐ ราย ในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ต่อปี

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ย่อย ๑.๑ เร่งปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ และสร้างให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และรายใหญ่ โดยพัฒนาเครื่องมือตรวจจับพฤติกรรมจำกัดการแข่งขัน เพื่อนำไปใช้กำหนดมาตรการแก้ไข ควบคุมการมีอำนาจเหนือตลาด และกำหนดแนวปฏิบัติทางธุรกิจที่เหมาะสมและเป็นธรรมในการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการ พร้อมทั้งการบังคับใช้ที่เข้มแข็ง ตลอดจนทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น

กลยุทธ์ย่อย ๑.๒ เพิ่มความสะดวกในทุกขั้นตอนการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจและการพิจารณาอนุมัติอนุญาต พัฒนาแพลตฟอร์มการให้บริการภาครัฐในทุกกระบวนการผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในการเริ่มต้นและการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนจัดทำและเผยแพร่คู่มือการประกอบธุรกิจรายสาขาที่ผู้ประกอบการเข้าถึงได้

กลยุทธ์ย่อย ๑.๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและระบบมาตรฐานให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงได้ด้วยต้นทุนต่ำ โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนสำหรับการใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์พื้นฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำธุรกิจและการพัฒนามาตรฐาน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ ทดสอบรับรอง เพื่อลดภาระต้นทุนในการพัฒนาสินค้าและบริการ การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานระดับประเทศและระดับสากล รวมถึงขยายผลการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะที่มีความเชี่ยวชาญในธุรกิจเฉพาะสำหรับการพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีคุณภาพ มีนวัตกรรมและแข่งขันได้ในตลาดสากล

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาแพลตฟอร์มเชื่อมโยงฐานข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบ

กลยุทธ์ย่อย ๒.๑ จัดให้มีระบบไอทีเดียวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้ในการทำธุรกรรมผ่านระบบดิจิทัล ลดขั้นตอนและปริมาณเอกสารที่ผู้ประกอบการต้องใช้ในการติดต่อธุรกรรมกับภาครัฐ

กลยุทธ์ย่อย ๒.๒ พัฒนาพอร์ทัลกลางเชื่อมโยงข้อมูลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เข้ากับระบบการให้บริการภาครัฐ สนับสนุนให้มีการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานและเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลขนาดใหญ่ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นปัจจุบัน โดยให้สิทธิประโยชน์และบริการที่เป็นประโยชน์กับธุรกิจเพื่อจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบฐานข้อมูล พร้อมทั้งพัฒนากระบวนการขอรับการยินยอมจากผู้ประกอบการในการส่งต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงานสำหรับการจัดทำนโยบายและมาตรการส่งเสริมแบบมุ่งเป้า

กลยุทธ์ย่อย ๒.๓ พัฒนาระบบคลังข้อมูลและความรู้สำหรับให้บริการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นระบบออนไลน์ และระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ครบวงจร โดยสร้างแพลตฟอร์มการให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัลที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลความรู้ ใช้ประโยชน์ในวิเคราะห์ตลาดและพัฒนาหรือปรับปรุงประสิทธิภาพสินค้า บริการ และกระบวนการผลิตได้ด้วยตนเอง

กลยุทธ์ที่ ๓ จัดให้มีกลไกทางการเงินที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ย่อย ๓.๑ ส่งเสริมให้สถาบันการเงินหรือธนาคารและผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ใช้ข้อมูลธุรกิจและร่องรอยดิจิทัลในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้ข้อมูลธุรกรรม หรือข้อมูลสำคัญทางการค้าของธุรกิจในรูปแบบดิจิทัลในการยืนยันสถานภาพการดำเนินธุรกิจ และเป็นหลักประกันที่เหมาะสม โดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันรูปแบบปกติ

กลยุทธ์ย่อย ๓.๒ กำหนดบทบาทสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ให้มีมาตรการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อที่ชัดเจนสำหรับแต่ละเซกเมนต์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะสำหรับวิสาหกิจรายเล็ก และวิสาหกิจรายย่อย รวมทั้งกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการจัดทำมาตรการสินเชื่อพิเศษที่แตกต่างจากสถาบันการเงินทั่วไป เพื่อมุ่งให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจรายเล็กและรายย่อยสามารถเข้าถึงได้

กลยุทธ์ย่อย ๓.๓ ส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระดมทุนผ่านตลาดทุน หรือแหล่งทุนทางเลือกที่หลากหลาย สอดรับกับโมเดลธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกเหนือจากการให้สินเชื่อผ่านสถาบันการเงินทั่วไป อาทิ การระดมทุนผ่านตลาด เอ็ม เอ ไอ การระดมทุนจากบุคคลทั่วไป สินเชื่อแบบบุคคลถึงบุคคล ธุรกิจเงินร่วมลงทุน รวมทั้งเปิดโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือสตาร์ทอัพในสาขาด้านการเงินมีโอกาสในการขยายและต่อยอดธุรกิจในการเป็นแหล่งเงินทุนทางเลือกที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพและครอบคลุมรูปแบบของธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยกัน

กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมการพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้เป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

กลยุทธ์ย่อย ๔.๑ เสริมสร้างความรู้พื้นฐานทางธุรกิจ โดยเฉพาะความรู้และทักษะของเยาวชนและผู้ประกอบการด้านดิจิทัล การเงิน การตลาดยุคใหม่ การเข้าถึงตลาดส่งออก รูปแบบธุรกิจต่าง ๆ แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการใช้ประโยชน์จากทุนทางวัฒนธรรม รวมทั้งทักษะเชิงลึกตามความต้องการเฉพาะด้านของสาขาและประเภทธุรกิจ ตลอดจนเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการสามารถรับมือกับสภาพการแข่งขันของตลาดยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง รวมถึงการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

กลยุทธ์ย่อย ๔.๒ ให้สิทธิประโยชน์และสิ่งจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการลงทุนและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องจักรกล และระบบอัตโนมัติ ในการบริหารจัดการ การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต และการให้บริการ โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำในการลงทุนเทคโนโลยีหรือเครื่องจักร และสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนสำหรับค่าจ้างที่ปรึกษาและค่าฝึกอบรมการใช้งาน

กลยุทธ์ย่อย ๔.๓ พัฒนาแพลตฟอร์มการค้าระหว่างระดับประเทศให้วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมทั่วไปเข้าถึงได้ โดยเปิดโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศสามารถใช้ช่องทางแพลตฟอร์มของประเทศที่มีความมั่นคงปลอดภัยเป็นแต้มต่อและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงตลาด ที่มีศักยภาพในต่างประเทศได้ พร้อมทั้งเร่งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการส่งออกใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า รวมถึงเตรียมความพร้อมและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรีในกรอบความร่วมมือต่าง ๆ

กลยุทธ์ย่อย ๔.๔ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในสาขา และกับรายใหญ่ภายในห่วงโซ่อุปทาน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งห่วงโซ่อุปทาน โดยส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรธุรกิจ จับคู่และสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือของผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีศักยภาพให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในห่วงโซ่อุปทาน อย่างครบวงจร รวมถึงเปิดพื้นที่พบปะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ธุรกิจเพื่อพัฒนาความร่วมมือที่ยั่งยืน และขยายผลไปสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในทุกระดับ

กลยุทธ์ที่ ๕ การยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ

กลยุทธ์ย่อย ๕.๑ ขยายการให้บริการพัฒนาธุรกิจที่ตรงกับความต้องการเฉพาะของธุรกิจ และพัฒนาระบบส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ โดยขยายผลคุ้มครองภาครัฐ พัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนและระบบการประเมินศักยภาพผู้ให้บริการพัฒนาธุรกิจภาคเอกชน เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเลือกใช้บริการพัฒนาธุรกิจที่ได้คุณภาพมาตรฐานผ่านการรับรองจากภาครัฐ

กลยุทธ์ย่อย ๕.๒ สนับสนุนสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในฐานะหน่วยงานนโยบายให้ทำหน้าที่เป็นผู้บูรณาการการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างครบวงจร รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เพียงพอ และต่อเนื่อง ผ่านกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ย่อย ๕.๓ ปรับกลไกและกระบวนการติดตามประเมินผล โดยกำหนดให้มีตัวชี้วัดร่วมระหว่างหน่วยงาน และให้ผู้แทนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้แทนภาคเอกชนและภาควิชาการมีส่วนร่วมในกระบวนการมากขึ้น เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของนโยบายร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

กลยุทธ์ที่ ๖ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการสร้างธุรกิจสตาร์ทอัพ และผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม รวมทั้งให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม และเชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่ายระดับโลก และยกระดับสู่ตลาดต่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อย ๖.๑ ปรับปรุงกฎหมายและความยากง่ายในการประกอบธุรกิจโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพ อาทิ การสรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีในระดับโลกและผู้เชี่ยวชาญการจัดตั้งบริษัท เพื่อพัฒนาระบบนิเวศและผลักดันสตาร์ทอัพ ซึ่งต้องการระบบนิเวศเพื่อการเริ่มต้นและการประกอบธุรกิจที่ต่างจากธุรกิจปกติ ให้สามารถเติบโตสู่การยกระดับในระยะต่อไป

กลยุทธ์ย่อย ๖.๒ ผ่อนคลายข้อจำกัดด้านการระดมทุน โดยร่วมลงทุนกับภาคเอกชนพัฒนากองทุนซีดดิ้ง และธุรกิจเงินร่วมลงทุนส่วนบุคคล ที่เอื้ออำนวยให้สตาร์ทอัพมีพี่เลี้ยงในการสร้างธุรกิจ สามารถเข้าสู่

แหล่งเงินทุนและระดมทุนได้อย่างต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายกับแหล่งทุนในต่างประเทศ และดึงดูดผู้มีความสามารถให้เข้ามาเริ่มต้นธุรกิจสตาร์ทอัพในประเทศเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ย่อย ๖.๓ ส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจสตาร์ทอัพสู่ตลาดโลก โดยส่งเสริมให้สตาร์ทอัพเข้าสู่โครงการบ่มเพาะ โดยเฉพาะโครงการบ่มเพาะในต่างประเทศ ร่วมงานกับพื้นที่พัฒนาพิเศษสำหรับสตาร์ทอัพ และมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มโอกาสให้สตาร์ทอัพรุ่นเยาว์ก้าวไปถึง ซีรีส์ ซี ขึ้นไป

กลยุทธ์ที่ ๗ การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมให้มีศักยภาพการดำเนินการในเชิงธุรกิจ

กลยุทธ์ย่อย ๗.๑ เร่งออกกฎหมายคุ้มครองภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อลดข้อจำกัดการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคมสำหรับวิสาหกิจที่ยังไม่เป็นนิติบุคคลให้สามารถขึ้นทะเบียนได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งเร่งรัดการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม

กลยุทธ์ย่อย ๗.๒ ส่งเสริมการพัฒนาโมเดลธุรกิจที่เฉพาะเจาะจงและยั่งยืนของวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยใช้กลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสมาคมธุรกิจเพื่อสังคม พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในต่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อย ๗.๓ ให้สิทธิประโยชน์และสิ่งจูงใจให้เกิดการร่วมทุนกับวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อดึงดูดบริษัทเอกชนรายใหญ่ให้ดำเนินการตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ในการสนับสนุนการเติบโตของวิสาหกิจเพื่อสังคมในประเทศ

หมายเหตุที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เด็ดขาดได้อย่างยั่งยืน

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

ผลการพัฒนาที่ผ่านมาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๙ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งให้ความสำคัญกับการกระจายความเจริญและยกระดับรายได้ของประชาชน และลดการกระจุกตัวของพัฒนาในกรุงเทพฯ ภาคกลาง และภาคตะวันออกไปสู่ภาคอื่น ๆ ของประเทศ ปรากฏว่าการพัฒนาของไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร แม้ว่าการพัฒนาภาคส่วนใหญ่จะสามารถลดความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ลงได้ แต่การพัฒนา ยังคงกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ ภาคกลาง และภาคตะวันออก โดยกรุงเทพฯ มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสูงที่สุด และเป็นพื้นที่เดียวซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๒.๗ ในปี ๒๕๖๐ เป็นร้อยละ ๓๓.๘ ในปี ๒๕๖๒ ในขณะที่ภาคอื่น ๆ มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง โดยภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียกเหนือ ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อประเทศเพียงร้อยละ ๗.๗ ๙.๔ ๗.๙ และ ๐.๘ ตามลำดับ ในส่วนของการพัฒนาในระดับพื้นที่ พบว่ามีความก้าวหน้าการดำเนินงานในทุกพื้นที่ โดยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ๑๐ พื้นที่ นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ มีมูลค่าการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) รวม ๘,๖๕๘ ล้านบาท มีการจัดตั้งธุรกิจใหม่ในพื้นที่ จำนวน ๔,๙๗๕ ราย มูลค่าทุนจดทะเบียนรวม ๙,๘๒๓.๐๓ ล้านบาท มีการจ้างงานแรงงานต่างด้าวตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ ถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ จำนวนทั้งสิ้น ๔๕๖,๐๕๒ คน และมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ วงเงินรวม ๔๗,๒๒๓.๔๕ ล้านบาท เช่น ทางหลวง อาคารท่าอากาศยาน สะพาน และด่านพรมแดน เป็นต้น สำหรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีมูลค่าการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก สกท. ในปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ รวม ๑,๔๕๕,๑๒๑ ล้านบาท และ การพัฒนาในระดับเมือง พบว่าประเทศไทยมีความเป็นเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยในปี ๒๕๖๓ ประชากรในเขตเมือง (เทศบาล) มีประมาณ ๒๓ ล้านคน (ร้อยละ ๓๔.๔๗) เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีประชากรในเมืองประมาณ ๒๑ ล้านคน (ร้อยละ ๓๓.๙๑)

ปัจจุบันการพัฒนาประเทศทุกระดับได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซา และการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรุนแรง ส่งผลให้ในแต่ละภาคมีภาวะเศรษฐกิจหดตัวจากการหยุดหรือชะลอการดำเนินกิจกรรมของสาขาการผลิตและบริการ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก มีผลต่อการลดและเลิกจ้างแรงงานจำนวนมาก ประชาชนมีรายได้ลดลงและบางส่วนขาดรายได้ การว่างงานเพิ่มขึ้น และแรงงานบางส่วนเคลื่อนย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมเพื่อประกอบอาชีพด้านการเกษตร ดังนั้น การพัฒนาการผลิตและการบริการในระยะต่อไปจึงต้องมีการปรับตัว โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานราก เน้นการผลิตและบริการเพื่อการบริโภคภายในประเทศ ตามความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะความต้องการสินค้าประเภทสุขอนามัย ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของการลงทุน แต่บางกิจการยังได้รับความสนใจจากนักลงทุนและมีการลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจการเป้าหมายในพื้นที่ ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อม และการทบทวนและปรับมาตรการให้พร้อมรองรับการลงทุน ซึ่งเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ คลี่คลาย จะทำให้พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นที่สนใจและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในพื้นที่มากขึ้น และในพื้นที่เมือง ซึ่งประสบผลกระทบ

เช่นเดียวกับในระดับภาค โดยการค้าและบริการในพื้นที่เมืองต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการให้สอดคล้องกับภาวะวิถีความปรกติใหม่ ประชาชนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรบริโภคและการเดินทาง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจสร้างผลกระทบเชิงลบตามมา โดยเฉพาะต่อมิติสิ่งแวดล้อมและสังคมของเมือง ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเร่งแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่และการพัฒนาเมืองที่มีความยั่งยืน ยืดหยุ่น พร้อมรับมือและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ หมวดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ใน ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในเป้าหมาย ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในเป้าหมายการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในเป้าหมาย การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ นอกจากนี้ แผนกลยุทธ์ของหมวดหมายที่ ๘ ยังสนับสนุน ๕ เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ดังนี้ เป้าหมายที่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นและยกระดับผู้ประกอบการให้สามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตระดับประเทศ กระจายผลประโยชน์สู่เศรษฐกิจฐานราก เป้าหมายที่ ๒) การพัฒนาคนสู่โลกยุคใหม่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและส่งเสริมความมั่นคงในชีวิตของประชาชนผ่านการพัฒนาพื้นที่และเมือง เป้าหมายที่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยมุ่งพัฒนาเมืองให้น่าอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง โดยคำนึงถึงภูมิวนิเวศ เป้าหมายที่ ๔) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้เมืองใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ลดการสร้างขยะและมลพิษ เพื่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทุกกลุ่ม และเป้าหมายที่ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยส่งเสริมให้เมืองยกระดับสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะ เป็นการเปลี่ยนผ่านไปสู่ภาครัฐดิจิทัลในระดับท้องถิ่น รวมทั้งผลักดันให้เมืองเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติและมีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมาย

เป้าหมายที่ ๑ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ อัตราการเติบโตของรายได้ต่อประชากรในภาค เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าอัตราการเติบโตของรายได้ต่อประชากรของประเทศ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๙ เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีมูลค่าการลงทุนรวม ๕๐๐,๐๐๐ ล้านบาท พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้มีมูลค่าการลงทุนรวม ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมีมูลค่าการลงทุนรวม ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท

เป้าหมายที่ ๒ ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาค ต่ำกว่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของประเทศ

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ สัดส่วนผู้มีงานทำในแต่ละภาค เพิ่มสูงขึ้นกว่าสัดส่วนผู้มีงานทำของภาคในปี ๒๕๖๓ ยกเว้น กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนผู้มีงานทำไม่เกินร้อยละ ๑๓ ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด

เป้าหมายที่ ๓ การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ เมืองอัจฉริยะมีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่า ๑๐๕ พื้นที่ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนมีจำนวนมากขึ้น

๓. แผนที่กลยุทธ์

๓. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาภาคให้เป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ โดยใช้แนวทางการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาภาค และการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเครื่องมือสำคัญในการกระจายความเจริญเติบโตไปสู่ภูมิภาคและการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานเชื่อมโยงทั้งภายในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียง และต่างประเทศ มีการกำหนดสาขากิจการเป้าหมายในพื้นที่ฐานเศรษฐกิจใหม่ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ รวมถึงเชื่อมโยงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนเข้ากับห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ กระจายผลการพัฒนาสู่ประชาชน และสามารถพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจหลักที่รองรับการลงทุนและการจ้างงาน การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อเป็นฐานอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง โดยส่งเสริมการลงทุนและการจ้างงานในพื้นที่ รวมทั้งมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน โดยใช้เครือข่ายที่มีอยู่ในชุมชนเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน อาทิ บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) สร้างเสริมองค์ความรู้ให้กับชุมชนจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสร้างความสามารถในการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มาตรฐาน มีความปลอดภัย โดยใช้งานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูล และแพลตฟอร์มบริการดิจิทัลเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในภาวะวิกฤตทุกรูปแบบ อาทิ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมการถือหุ้นโดยสมาชิกในชุมชน สร้างความเข้มแข็งสถาบันการเงินในระดับชุมชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ประกอบการและธุรกิจชุมชน โดยให้สถาบันการเงินในพื้นที่มีบทบาทในการทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารเงินทุน สภาพคล่อง และการบริหารจัดการหนี้สินอย่างเป็นระบบ และพัฒนาสินเชื่อบริการรูปแบบใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มเพื่อสร้างงานในชุมชนและโอกาสในการเข้าถึงงานอย่างเท่าเทียม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ ส่งเสริมการจัดการกลไกตลาดของท้องถิ่น เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการผลิตและการบริโภคในพื้นที่ รวมทั้งสร้างรายได้จากตลาดภายนอก โดยส่งเสริมนวัตกรรมจัดการห่วงโซ่อุปทานในระดับพื้นที่ เพื่อลดความสูญเสียจากการผลิตมากเกินไปความต้องการ ลดต้นทุนและระยะเวลาในการขนส่งสินค้าระหว่างพื้นที่และภูมิภาค รวมทั้งรักษาคุณภาพของผลผลิต สนับสนุนการสร้างงานและจ้างงานคนในท้องถิ่น ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อรองรับประชากรวัยแรงงานในพื้นที่และที่กลับภูมิลำเนาเพราะผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการกระจายสินค้าและบริการให้หมุนเวียนในพื้นที่และเมือง ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกลุ่มเกษตรกร กระตุ้นการบริโภคให้สอดคล้องและสมดุลกับการผลิตในท้องถิ่น ตามแนวทางการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน ปรับแก้กฎระเบียบ

และนโยบายของภาครัฐที่ก่อให้เกิดการรวมศูนย์สินค้าเกษตรบางประเภท และเป็นอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างจากผู้ผลิตในพื้นที่เกี่ยวกับการบริโภค

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ แก้ปัญหาของกลุ่มเปราะบางในเมือง โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงระบบโครงสร้างพื้นฐานเมือง อาทิ การออกแบบเมืองตามหลักอารยสถาปัตย์ ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย จัดให้มีระบบสวัสดิการที่ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มในเมือง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบางให้มีสุขภาพกายและจิตใจที่สมบูรณ์ และส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายชุมชนเมือง ในการช่วยเหลือและดูแลกลุ่มเปราะบางเบื้องต้น ทั้งในภาวะปกติและเมื่อเกิดภัยพิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมกลไกความร่วมมือภาครัฐ เอกชน ประชาชน และประชาสังคมเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมือง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และเมืองด้วยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ โดยส่งเสริมการพัฒนาเมืองด้วยรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ภูมิทัศน์การพัฒนาเมือง บริษัทพัฒนาเมือง ด้วยการศึกษาความเหมาะสมในการยกระดับกลไกขับเคลื่อนภูมิทัศน์การพัฒนาเมืองให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน การถอดบทเรียนจากพื้นที่ซึ่งประสบความสำเร็จ อาทิ ขอนแก่นโมเดล ซึ่งสามารถดึงดูดการลงทุน พร้อมกับการจ้างงานในพื้นที่ให้เป็นต้นแบบสำหรับขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ เสริมสร้างบทบาทของวิสาหกิจเพื่อสังคมในการพัฒนาพื้นที่และเมือง การพัฒนาธุรกิจใหม่ การสร้างงานสร้างอาชีพ โดยมีมาตรการรองรับความเสี่ยงทางธุรกิจและการเงินในช่วงเริ่มต้น พร้อมกับถ่ายทอดทักษะและองค์ความรู้ให้ชุมชนสามารถดำเนินการต่อไปด้วยตนเอง อาทิ วิสาหกิจสุขภาพเพื่อสังคมซึ่งมุ่งเน้นเกษตรในเมือง และช่วยสร้างเมืองให้เป็นเขตอาหารปลอดภัย ขยายเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจเพื่อสังคมในพื้นที่และเมือง เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน แก่ไขกฎระเบียบภาครัฐให้อำนวยต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ส่งเสริมให้เมืองที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกันเชิงนิเวศร่วมวางแผนพัฒนาและดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่ มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมืองร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชนและประชาชน โดยปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีการพัฒนา สนับสนุนการเปิดเผยและแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ ระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาพื้นที่และเมือง ส่งเสริมการศึกษาวิจัยนวัตกรรม การรวบรวมและประมวลผลข้อมูลสารสนเทศที่เข้าถึงได้โดยสาธารณะ เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการพื้นที่และเมือง เช่น ระบบจัดเก็บและบริหารข้อมูลเมือง ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงบประมาณโครงการพัฒนาพื้นที่ และการพัฒนาทักษะดิจิทัล เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงและภัยพิบัติ รวมทั้งตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่คำนึงถึงคุณค่าดั้งเดิมของชุมชนตามเป้าหมายในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้วยความร่วมมือจากภาคเอกชน ประชาชน และประชาสังคมในพื้นที่ ในการประเมินความพร้อมด้านดิจิทัลของเมือง และเสริมสร้างความสามารถเมืองที่มีศักยภาพให้พร้อมยกระดับเป็นเมืองอัจฉริยะ ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลที่เหมาะสม ออกแบบกลไกภาคประชาชนเพื่อร่วมวางแผนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการเมืองอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมือง โดยคำนึงถึงการวางและจัดทำผังเมืองที่ครอบคลุมทุกมิติ ส่งเสริมกระบวนการจัดรูปที่ดินควบคู่ไปกับการวางแผนพัฒนาพื้นที่จัดรูปดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามแนวทางการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในเมือง สนับสนุนการศึกษาความเหมาะสมในการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งมวลชน เพิ่มพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สาธารณะของเมือง และลดปัญหาเมืองที่เติบโตแบบไร้ระเบียบ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมือง

กลยุทธ์ที่ ๓ การสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน โลจิสติกส์ และดิจิทัลรองรับพื้นที่เศรษฐกิจหลักและเมือง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และระบบดิจิทัล อย่างต่อเนื่องเพียงพอ และได้มาตรฐาน เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่และเมือง สามารถรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและความต้องการของประชาชน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบให้มีความปลอดภัย สะดวก และมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบโทรคมนาคมพื้นฐาน ที่ทันสมัย ทัวถึง และได้คุณภาพ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาต่อยอดขยายผลในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ และส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมือง เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้มีคุณภาพเพียงพอและปรับตัวได้ทันต่อความต้องการของอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายในพื้นที่ เพื่รองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและบริการได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะบุคลากรด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การท่องเที่ยว เกษตรและอุตสาหกรรมชีวภาพ และอุตสาหกรรมอนาคตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง โดยสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย ภาครัฐ และเอกชน ในการผลิตบุคลากรด้านงานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อตอบสนองการแก้ปัญหาและพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ ทั้งด้านการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพสูงเทียบเท่าระดับสากล ตรงกับความต้องการของตลาด ควบคู่ไปกับการพัฒนาวิสาหกิจทุกระดับในพื้นที่ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และเชื่อมต่อกับห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจภายนอก ยกกระดับความสามารถเกษตรกร ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจเริ่มต้น ส่งเสริมการวิจัยและวิสาหกิจเริ่มต้นด้านเทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานรองรับบริการสร้างสรรค์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการลงทุน เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนในพื้นที่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ด้วยการกำหนดมาตรการให้เกิดการรวมกลุ่มของอุตสาหกรรมและบริการ การกำหนดสิทธิประโยชน์ที่สามารถดึงดูดการลงทุน การดึงดูดผู้เชี่ยวชาญจากต่างชาติให้มาทำงานและอาศัยอยู่ในพื้นที่ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและนวัตกรรมในการประกอบการและการลงทุนแบบเบ็ดเสร็จโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการลงทุน โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลแก่นักลงทุนและสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการยอมรับและสนับสนุนการพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๔ การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่และเมือง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ เสริมสร้างสมรรถนะของท้องถิ่นทุกระดับ ให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการพื้นที่และเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมการวางแผนพัฒนาพื้นที่และเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งกำหนดขอบเขตพื้นที่ตามแผนผังภูมิโนเวศ ใช้ระบบข้อมูลและตัวชี้วัดในการประเมินความยั่งยืนของเมือง และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคีในพื้นที่ทุกขั้นตอน ทั้งนี้ พื้นที่และเมืองที่น่าอยู่อย่างยั่งยืนจะให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การลดการสร้างของเสียและมลพิษทุกรูปแบบ รวมทั้งลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียอย่างเบ็ดเสร็จครบวงจร ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม ความปลอดภัยในเมือง และการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติทุกรูปแบบ ผลักดันให้พื้นที่และเมืองจัดทำแผนการลงทุนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเมืองที่จัดทำโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อาทิ แผนพัฒนาเมืองในอนาคตให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน กฎบัตรการพัฒนาเมือง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เช่น แผนการลงทุนฟื้นฟูเศรษฐกิจของเมืองในพื้นที่เฉพาะหรือย่านที่มีเศรษฐกิจมูลค่าสูง และแผนการลงทุนพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะในเมืองให้เชื่อมต่อและรองรับการสัญจรของประชาชนทุกกลุ่ม เป็นต้น สนับสนุนการศึกษาวิจัยเรื่องเครื่องมือและอำนาจของท้องถิ่นในการบริหารจัดการพื้นที่และเมือง ให้สามารถรับมือกับความท้าทายของโลกยุคใหม่ที่มีความผันผวนไม่แน่นอน มีความสลับซับซ้อนและคลุมเครือ สร้างพื้นที่เรียนรู้ของเมืองสำหรับบ่มเพาะนวัตกรรมในการบริหารจัดการพื้นที่และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งอาจนำไปสู่การจัดทำแซนด์บ็อกซ์ เพื่อทดสอบแนวทางดำเนินงานใหม่ ๆ อาทิ การเปิดเผยและแบ่งปันข้อมูล การสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักของท้องถิ่นด้านสุขอนามัย ระบบผลิตอาหาร และพฤติกรรมกรบริโภคที่เสริมสร้างสุขภาพผ่านเครือข่ายอาสาสมัครชุมชน เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อพร้อมรับมือกับภัยพิบัติจากโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ เป็นต้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ยกระดับความสามารถทางการเงิน การคลังและการจัดการทุนในระดับพื้นที่ โดยแก้ไขกฎระเบียบเพื่อเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการด้านการเงินได้อย่างคล่องตัว ทั้งการจัดหารายได้และการระดมทุนจากประชาชนในพื้นที่ การปรับปรุงมาตรการทางภาษี เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเมืองหรือการใช้ที่ดินในเมืองให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งดำเนินงานโดยวิสาหกิจเพื่อสังคม อาทิ การเกษตรในเมือง การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนสำหรับส่งเสริมเมืองให้ริเริ่มดำเนินงานตามแนวทางใหม่ ๆ อาทิ กองทุนพัฒนาอาคารและสภาพแวดล้อมสุขภาวะที่มุ่งเน้นการออกแบบ ปรับปรุง พื้นฟูอาคารและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การอยู่อาศัย การป้องกันควบคุมโรคติดต่อ และศึกษาการออกแบบและทดลองใช้กลไกสร้างผลประโยชน์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในพื้นที่และเมือง ได้แก่ พื้นที่เมืองเก่า กลุ่มอาคารประวัติศาสตร์ และชุมชนที่แวดล้อมหรืออยู่อาศัยร่วมกัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ สร้างระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาพื้นที่และเมือง ซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรมสร้างสรรค์การพัฒนาท้องถิ่น โดยสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อประเมินผลการพัฒนาพื้นที่และเมือง ซึ่งเน้นเป้าหมาย ผลลัพธ์ และผลกระทบ โดยเฉพาะโครงการที่มีความสำคัญในเชิงงบประมาณและความครอบคลุมของพื้นที่ สร้างการมีส่วนร่วมและการรับรู้ของประชาชนในกระบวนการประเมินผลการพัฒนาพื้นที่และเมือง เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถให้ข้อเสนอแนะ เพื่อสร้างภาระรับผิดชอบของท้องถิ่นต่อประชาชนในพื้นที่

หมายเหตุที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

ความยากจนข้ามรุ่นเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เรื้อรังมาตั้งแต่อดีต สืบเนื่องถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นในอนาคต แม้ว่าสัดส่วนคนจนของไทยจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงมีคนจนจำนวนหนึ่ง ที่ติดอยู่ในกับดักความยากจนมาเป็นเวลานาน โดยขาดโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และต้องส่งต่อความยากจนไปสู่ลูกหลาน โดยข้อมูลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ปี ๒๕๖๕ พบว่า ครั้วเรือนที่มีแนวโน้มจะตกอยู่ในความยากจนข้ามรุ่น หรือเรียกโดยย่อว่า **ครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่น^๒** มีจำนวนถึงประมาณ ๕๙๗,๒๔๘ ครั้วเรือน หรือประมาณร้อยละ ๑๕ ของครั้วเรือนที่มีเด็กและเยาวชนเป็นสมาชิก นอกจากนี้ จำนวนของครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่นยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากผลของการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่คาดว่าจะนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำต่อเนื่องยาวนาน อันจะส่งผลให้โอกาสในการหลุดพ้นจากกับดักความยากจนยากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ลักษณะของครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่นพบว่า ครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่นส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม การศึกษาต่ำ และอัตราการพึ่งพิงสูง โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ครั้วเรือนเข้าข่ายเป็นครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่น คือ การขาดความมั่นคงทางการเงินเนื่องจากไม่มีเงินออม (ร้อยละ ๗๓.๔) รองลงมาคือความขัดสนทางการศึกษาจากการที่เด็กอายุ ๖-๑๔ ปี ไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับครบ ๙ ปี (ร้อยละ ๑๗.๒) โดยเด็กจำนวนมากต้องหลุดออกนอกระบบการศึกษาเนื่องจากครอบครัวไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้ ในขณะเดียวกัน ยังพบว่าเกือบร้อยละ ๗๐ ของหัวหน้าครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่นมีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และเมื่อพิจารณาโครงสร้างประชากรภายในครั้วเรือน พบว่า อัตราส่วนการพึ่งพิงของเด็กและผู้สูงอายุต่อวัยแรงงานสูงถึงร้อยละ ๙๐ และสัดส่วนของสมาชิกวัยเรียนอายุ ๖-๑๔ ปี มีมากถึงร้อยละ ๒๓.๗ ทั้งนี้ อาชีพของหัวหน้าครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่นส่วนใหญ่ คือ อาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ ๔๘.๕) รองลงมา คือ รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ ๒๘.๘) โดยกว่าร้อยละ ๓๐ ของครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่นอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือภาคใต้ (ร้อยละ ๒๕) และภาคเหนือ (ร้อยละ ๑๙)

การขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการทักษะความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคตของเด็กจากครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่น ทำให้เด็กกลุ่มนี้ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะแรงงานทักษะต่ำหรือแรงงานกึ่งมีทักษะเท่านั้น ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเด็กในอนาคตยังเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ประเทศต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัย ซึ่งเป็นผลให้ประชากรวัยเด็กในปัจจุบันต้องรับภาระที่เพิ่มขึ้นในการดูแลผู้สูงอายุเมื่อเข้าสู่วัยแรงงาน ดังนั้น การขจัดปัญหาความยากจนข้ามรุ่น เพื่อให้เด็ก

^๒ ครั้วเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่น คือ ครั้วเรือนที่มีเด็กและเยาวชนอายุ ๐-๑๘ ปี ซึ่งมีโอกาสที่จะส่งต่อความยากจนและความขัดสนไปยังรุ่นลูกหลาน ประเมินจากความขัดสนด้านรายได้ หรือ มิติอื่น ๆ ที่มีรายได้ โดยมีความขัดสนอย่างน้อยอย่างใดอย่างหนึ่งจาก ๔ มิติ ดังต่อไปนี้ ได้แก่ มิติด้านสุขภาพ (เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ถึง ๒,๕๐๐ กรัม หรือเด็ก ๐-๑๒ ปี ได้รับวัคซีนไม่ครบ) มิติด้านสภาพแวดล้อม (ไม่มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย หรือขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับบริโภค) มิติด้านการศึกษา (เด็กขาดการเตรียมพร้อมก่อนวัยเรียน ไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับ หรือไม่ได้เรียนต่อชั้น ม.๔ หรือเทียบเท่า หรือมีคนในครั้วเรือนที่ไม่มีงานทำ ไม่ได้รับการฝึกอาชีพ หรือขาดทักษะในการอ่าน เขียน และคิดเลขอย่างง่าย) และมิติด้านความมั่นคงทางการเงิน (รายได้ครั้วเรือนต่ำกว่า ๓๘,๐๐๐ บาท/คน/ปี หรือไม่มีเงินออม) โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้วเรือนยากจนข้ามรุ่นมาจากระบบข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

จากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสได้รับการศึกษาและพัฒนาทักษะได้อย่างเต็มศักยภาพ และครัวเรือนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน จึงมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓

นอกเหนือจากการแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่น ประเทศไทยยังมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอสำหรับกลุ่มคนในแต่ละช่วงวัย เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรและปัจจัยการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ **ระบบความคุ้มครองทางสังคมของไทยในปัจจุบันยังมีช่องว่างและระดับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับยังไม่เพียงพอต่อความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต** โดยในกรณีของความคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย ยังพบปัญหาการตกหล่นของการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ถึงร้อยละ ๓๐ ของครัวเรือนที่เข้าข่ายมีสิทธิรับเงินอุดหนุน ขณะที่จำนวนของเงินอุดหนุนที่ได้รับ (๖๐๐ บาท) คิดเป็นเพียงร้อยละ ๑๖ ของรายจ่ายเฉลี่ยของประชากรวัยนี้ อีกทั้งปัญหาการเข้าถึงสถานรับเลี้ยงเด็ก ๐-๒ ปี ยังเป็นอุปสรรคต่อครัวเรือนจำนวนมาก เนื่องจากในช่วงอายุ ๓ เดือนถึง ๒ ปี เป็นช่วงที่สิทธิลาคลอดของแม่ครบกำหนดและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของรัฐยังไม่สามารถรับเด็กเข้าดูแลได้ ในขณะที่สถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชนมีจำนวนน้อยและมีค่าบริการสูง ครัวเรือนจำนวนมากจึงต้องส่งลูกไปอยู่กับปู่ย่าตายายตามภูมิลำเนาเดิม ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้า โดยมีเด็กอายุ ๐-๔ ปี กว่าร้อยละ ๒๒ ที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่

ในส่วนของวัยแรงงาน **ยังคงมีแรงงานจำนวนมากที่ขาดหลักประกันทางรายได้ที่เหมาะสม** โดยในปี ๒๕๖๔ มีจำนวนแรงงานที่อยู่นอกระบบประกันสังคมหรือสวัสดิการพนักงานของรัฐจำนวนเกือบ ๒๐ ล้านคน หรือประมาณร้อยละ ๕๒ ของกำลังแรงงานรวม ซึ่งแรงงานกลุ่มนี้ขาดแคลนหลักประกันทางรายได้เมื่อต้องเจ็บป่วย ทุพพลภาพ หรือว่างงาน ในขณะเดียวกัน แม้ว่าแรงงานนอกระบบจะมีทางเลือกในการเข้าร่วมระบบการออมเพื่อการเกษียณภาคสมัครใจที่ภาครัฐร่วมจ่ายสมทบ ซึ่งเป็นช่องทางที่จะช่วยสร้างหลักประกันทางรายได้ในวัยสูงอายุ แต่ยังคงมีจำนวนผู้เข้าร่วมเพียงประมาณร้อยละ ๓๕ ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด ยิ่งไปกว่านั้น การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานที่นำไปสู่การเติบโตอย่างรวดเร็วของแรงงานชั่วคราว โดยเฉพาะแรงงานในระบบเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม ซึ่งเป็นการจ้างงานรูปแบบใหม่ที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน ทำให้แรงงานกลุ่มนี้ขาดสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่ควรได้รับและมีความเสี่ยงที่จะได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

ในขณะเดียวกัน **ผู้สูงอายุยังขาดสวัสดิการทางสังคมที่จำเป็นต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี** โดยในปี ๒๕๖๓ มีผู้สูงอายุที่ตกอยู่ในความยากจนเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘.๓๐ ซึ่งผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือหลักประกันในรูปแบบอื่นรองรับ จะมีเพียงเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ ๖๐๐-๑,๐๐๐ บาท เพื่อใช้สำหรับการดำรงชีพ นอกจากนี้ ยังมีผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสม โดย ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๕ มีผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงซึ่งสามารถเข้าถึงบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพียงร้อยละ ๔๔.๒๐ ขณะที่สภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อสวัสดิภาพของผู้สูงอายุ เนื่องจากความไม่ปลอดภัยของสถานที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายจนนำไปสู่ภาวะพึ่งพิงได้

นอกจากความเพียงพอและความครอบคลุมของความคุ้มครองทางสังคมที่จำเพาะในแต่ละช่วงวัยแล้ว **ความคุ้มครองทางสังคมของไทยในภาพรวมยังขาดการพัฒนาเชิงระบบ** เนื่องจากการจัดความคุ้มครองทางสังคมดำเนินงานโดยหลายหน่วยงาน โดยที่แต่ละหน่วยงานมีการดำเนินงานอย่างแยกส่วน ขาดการบูรณาการตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ จนถึงระดับฐานข้อมูล ส่งผลให้ระดับสิทธิประโยชน์ยังไม่เพียงพอในบางกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งยังขาดการติดตามประเมินผล ซึ่งอาจทำให้เกิดการสูญเสียงบประมาณไปกับโครงการที่มีผลกระทบต่ำ จนส่งผลต่อความยั่งยืนทางการคลัง นอกจากนี้ ยังขาดการเตรียมความพร้อมระบบการให้ความช่วยเหลือในภาวะวิกฤต ส่งผลให้การช่วยเหลือล่าช้า ไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย และไม่มีประสิทธิภาพ

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

หมวดหมายที่ ๙ มุ่งตอบสนองต่อเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จำนวน ๒ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๒) **การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่** ในด้านการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมเพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงในชีวิต และเป้าหมายที่ ๓) **การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม** โดยการสนับสนุนให้กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสนในการเลื่อนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น นอกจากนี้ หมวดหมายที่ ๙ ยังมีความสอดคล้องกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติใน ๒ ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นเป้าหมาย สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมใน ๒ ประเด็นเป้าหมาย คือ สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมาย

เป้าหมายที่ ๑ **ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน**

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ทุกครัวเรือนที่ถูกคัดกรองว่ามีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นในปี ๒๕๖๕ สามารถหลุดพ้นจากสถานะการมีแนวโน้มเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ อัตราการเข้าเรียนสุทธิแบบปรับของเด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐๐ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เติบโตไปเป็นแรงงานที่มีทักษะ หรือสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ สัดส่วนของเด็กปฐมวัยในครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีปัญหาพัฒนาการไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ลดลงร้อยละ ๒๐

เป้าหมายที่ ๒ คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ดัชนีรวมของความคุ้มครองทางสังคมมีค่าไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ โดยดัชนีรวมของความคุ้มครองทางสังคมประกอบด้วย ๓ มิติ โดยมีตัวชี้วัดในแต่ละมิติ ดังนี้

๑) ความคุ้มครองทางสังคมสำหรับวัยเด็ก

(๑) อัตราการเข้าถึงบริการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย (๐-๒ ปี) เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐

๒) ความคุ้มครองทางสังคมสำหรับวัยแรงงาน

(๑) แรงงานที่อยู่ในระบบประกันสังคม มีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของกำลังแรงงานรวม

(๒) จำนวนผู้ที่อยู่ในระบบการออมเพื่อการเกษียณภาคสมัครใจที่ภาครัฐจ่ายสมทบ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐๐

(๓) แรงงานที่อยู่ภายใต้การจ้างงานทุกประเภทได้รับความคุ้มครองโดยกฎหมายแรงงาน

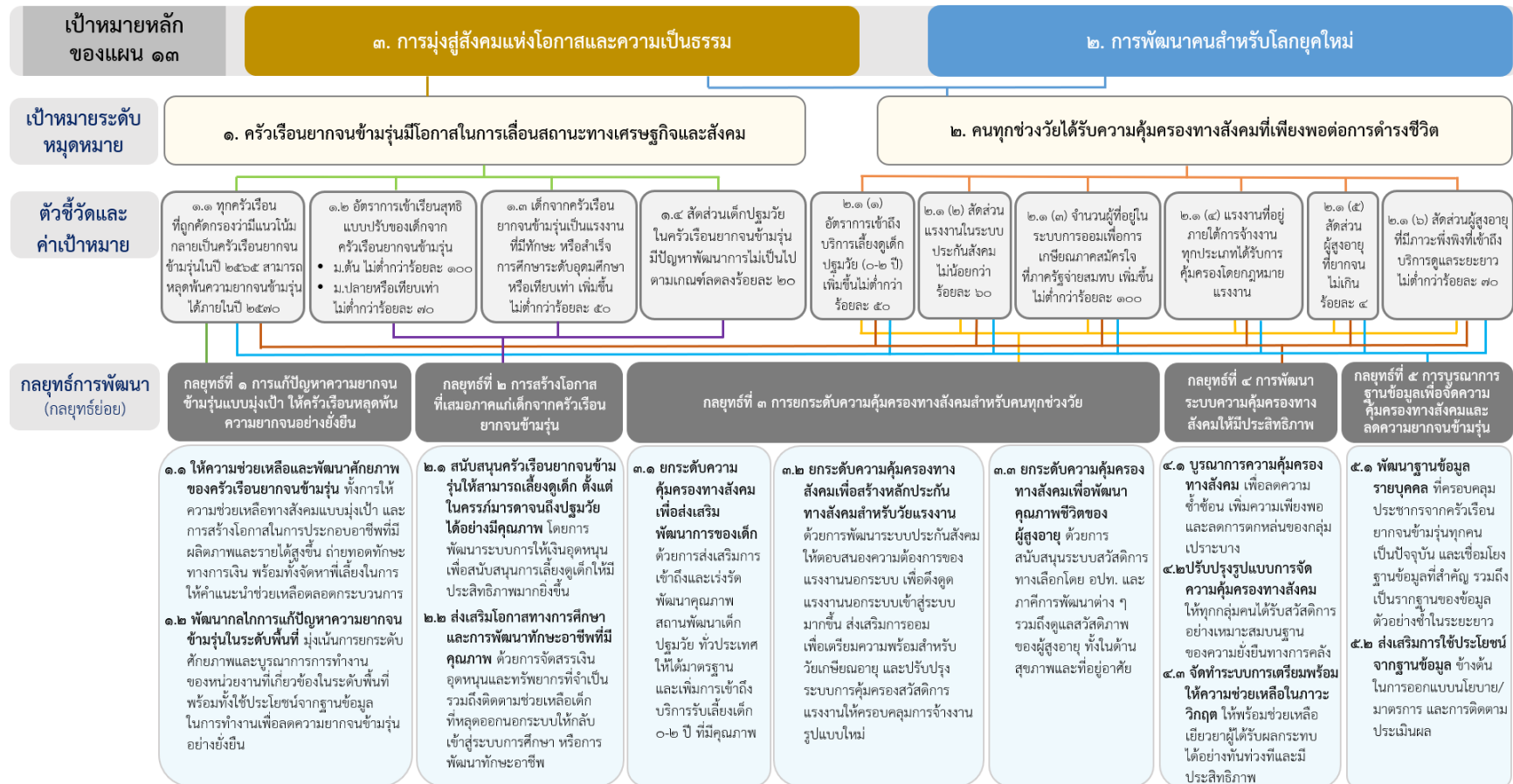
๓) ความคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงวัย

(๑) สัดส่วนผู้สูงอายุที่ยากจนลดลง เหลือไม่เกินร้อยละ ๔

(๒) สัดส่วนของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่เข้าถึงบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่นแบบมุ่งเป้าให้ครัวเรือนหลุดพ้นความยากจนอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ให้ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เพื่อสร้างสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมต่อการเติบโตของเด็ก โดยให้ความคุ้มครองทางสังคมอย่างเฉพาะเจาะจงในกลุ่มที่มีข้อจำกัดด้านศักยภาพ พร้อมทั้งมุ่งเน้นการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่มีผลผลิตและรายได้สูงขึ้น ผ่านการพัฒนาทักษะแรงงาน การหางานที่เหมาะสมกับศักยภาพของครัวเรือน บริบทของพื้นที่ และทิศทางการพัฒนาประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและทรัพยากรที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ถ่ายทอดความรู้และทักษะทางการเงิน พร้อมทั้งจัดหาพี่เลี้ยงในการให้คำแนะนำ สร้างแรงกระตุ้น แรงบันดาลใจ และให้การสนับสนุนช่วยเหลือตลอดกระบวนการ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนากลไกการแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่นในระดับพื้นที่ มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพ และเพิ่มบทบาทของหน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นในการแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่น พร้อมทั้งบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนกลยุทธ์การพัฒนา โดยใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการคัดกรองครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น พร้อมทั้งระบุปัญหา ความจำเป็น ความต้องการ แนวทางการดำเนินการปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด ในการลดปัญหาความยากจนข้ามรุ่นอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ สนับสนุนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นให้สามารถเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ครรภ์มารดาจนถึงปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ พัฒนาระบบการให้เงินอุดหนุนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการแก้ไขปัญหามีสิทธิที่ตกหล่น ปรับใช้วิธีการจ่ายเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขที่สามารถจูงใจให้เกิดผลลัพธ์ตามที่มุ่งหวัง รวมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์และสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ จัดสรรเงินอุดหนุนและทรัพยากรที่จำเป็นแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ในโรงเรียนและการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน ทั้งแหล่งเรียนรู้บนพื้นที่กายภาพและพื้นที่เสมือนจริงหรือออนไลน์ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและติดตามช่วยเหลือเด็กยากจนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือการพัฒนาทักษะอาชีพตามความเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๓ การยกระดับความคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมการเข้าถึงและเร่งรัดพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) ทั่วประเทศให้ได้มาตรฐาน พร้อมทั้งเพิ่มการเข้าถึงสถานรับเลี้ยงเด็ก ๐-๒ ปี ที่มีคุณภาพ โดยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มีความพร้อมขยายการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมเด็กอายุ ๐-๒ ปี และส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กสามารถกลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยที่เด็กยังอยู่อาศัยกับพ่อแม่ได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อสร้างหลักประกันสำหรับวัยแรงงาน พัฒนาระบบประกันสังคมให้สามารถตอบสนองความต้องการของแรงงานนอกระบบ โดยการปรับปรุงรูปแบบการจ่ายเงินสมทบและสิทธิประโยชน์ให้มีความหลากหลายและยืดหยุ่น พร้อมทั้งส่งเสริมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอายุ ด้วยการจูงใจให้แรงงานนอกระบบเข้าร่วมระบบการออมภาคสมัครใจ ปรับปรุงเงื่อนไขด้านการออมและสิทธิประโยชน์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสามารถออมและได้ผลประโยชน์ในอัตราที่เพิ่มขึ้น รวมถึงพัฒนาระบบบริการข้อมูลทางการเงินเพื่อการเกษียณ เพื่อช่วยให้ผู้ออมสามารถวางแผนการออมของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนปรับปรุงหรือจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการคุ้มครองสวัสดิการแรงงานให้ครอบคลุมการจ้างงานรูปแบบใหม่ ให้ผู้ที่อยู่ภายใต้การจ้างงานแบบชั่วคราวหรือการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม สามารถได้รับความคุ้มครองที่เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับลูกจ้างตามกฎหมาย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ มุ่งสนับสนุนระบบสวัสดิการทางเลือกที่จัดโดย อปท. และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการบูรณาการข้อมูลด้านสวัสดิการและเงินช่วยเหลือทั้งหมดของผู้สูงอายุ เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนและเอื้อต่อการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากจนแบบมุ่งเป้ามากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มการเข้าถึงบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยการเพิ่มศักยภาพของบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสนับสนุนบทบาทของ อปท. สถานบริการเอกชน ผู้ดูแลอิสระ และสมาชิกในครอบครัวที่ผ่านการฝึกอบรมทักษะที่จำเป็น และได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่อาศัยในบ้านตนเอง ด้วยการสนับสนุนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม โดยเฉพาะในผู้สูงอายุที่ยากจน ควบคู่กับการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีทางเลือกของที่อยู่อาศัยที่หลากหลาย ทั้งบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ และที่อยู่อาศัยที่ออกแบบสำหรับผู้สูงอายุ อย่างเพียงพอต่อความต้องการ

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ บูรณาการระบบความคุ้มครองทางสังคม โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดเป้าประสงค์ของการจัดความคุ้มครองทางสังคมร่วมกัน การกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในการจัดความคุ้มครองทางสังคมให้ชัดเจน รวมถึงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้ทุกหน่วยงานสามารถทำงานบนฐานข้อมูลเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อลดความทับซ้อนระหว่างโครงการ/มาตรการ เพิ่มความเพียงพอของสิทธิประโยชน์ และลดการตกหล่นของกลุ่มเปราะบาง ทั้งผู้พิการ คนไร้บ้าน ผู้ที่มีปัญหาซ้ำซ้อน และผู้ที่ประสบความเดือดร้อน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ปรับปรุงรูปแบบการจัดความคุ้มครองทางสังคม ให้ทุกกลุ่มคนได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมบนฐานของความยั่งยืนทางการคลัง โดยการประเมินผลทุกโครงการ/มาตรการอย่างรัดกุม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ/มาตรการ พร้อมทั้งยกเลิกหรือลดทอนงบประมาณของโครงการ/มาตรการที่ไม่มีผลกระทบหรือมีผลกระทบต่ำ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ตลอดจนส่งเสริมการจัดความคุ้มครองทางสังคมแบบร่วมจ่าย โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีศักยภาพสนับสนุนให้ อปท. มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่คนในพื้นที่ และจูงใจให้คนเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ จัดทำระบบการเยียวยาช่วยเหลือในภาวะวิกฤต กำหนดระดับ แนวทาง และช่องทางการจัดสรรการเยียวยาช่วยเหลือ ทั้งในรูปแบบตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน พร้อมทั้งจัดเตรียมฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย แหล่งงบประมาณเบื้องต้น ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้พร้อมช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๕ การบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อลดความยากจนข้ามรุ่นและจัดความคุ้มครองทางสังคม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ พัฒนาระบบฐานข้อมูลรายบุคคล ที่ครอบคลุมประชากรจากครัวเรือนที่มีแนวโน้ม กลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นทุกคน ให้เป็นปัจจุบัน และเชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญต่อการลดความยากจนข้ามรุ่น และการบูรณาการความคุ้มครองทางสังคม พร้อมทั้งวางรากฐานให้ข้อมูลชุดนี้เป็นข้อมูลตัวอย่างซ้ำในระยะยาว ของประเทศที่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล ในการออกแบบนโยบาย/มาตรการ และการติดตามประเมินผล เพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนข้ามรุ่นเป้าหมาย จัดสวัสดิการทางสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงแบ่งปันข้อมูลระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ เพื่อใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

การสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจตลอดช่วงที่ผ่านมาพึ่งพิงการใช้วัตถุดิบและสินค้าชั้นกลางในเกณฑ์สูง ในขณะที่ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้าและบริการยังอยู่ในระดับต่ำ โดยข้อมูลปี ๒๕๖๒ สัดส่วนค่าใช้จ่ายชั้นกลางต่อมูลค่าผลผลิตรวม ที่ร้อยละ ๖๑.๘๕ สูงกว่าสัดส่วนของประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี ที่มีค่าร้อยละ ๔๖.๓๘ (ปี ๒๕๕๙) และ ๕๘.๖๕ (ปี ๒๕๖๑) ตามลำดับ รวมถึงข้อมูลรายงานของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมของเอเซียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติชี้ให้เห็นว่าปริมาณการใช้วัสดุภายในประเทศของประเทศไทยในปี ๒๕๕๙ (ค.ศ.๒๐๑๖) อยู่ที่ ๒.๐๖ กิโลกรัมต่อเหรียญสหรัฐ มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเซียแปซิฟิกและค่าเฉลี่ยของกลุ่มองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรพื้นฐาน (ชีวมวล โลหะ อโลหะ และพลังงานฟอสซิล) ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยยังต่ำ มีการใช้อย่างสิ้นเปลือง และสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อยกว่าที่ควร

การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เกินขีดความสามารถของระบบนิเวศ ท่ามกลางข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการ ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ในขณะที่ปัญหาสิ่งแวดล้อมมีความรุนแรงมากขึ้น การขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ยังพึ่งพิงการใช้วัตถุดิบและสินค้าชั้นกลาง และประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ความต้องการทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มสูงขึ้นเกินกว่าความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ในขณะที่ปัญหาของเสียและมลพิษมีความรุนแรงมากขึ้น ในด้านทรัพยากรทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ระบบนิเวศชายฝั่งถูกทำลาย ทรัพยากรน้ำไม่สามารถจัดสรรได้เพียงพอต่อความต้องการ ในขณะที่พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ยังต่ำกว่าค่าเป้าหมาย สืบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ที่กำหนดไว้ร้อยละ ๔๐ ในด้านปัญหาของเสียและมลพิษ ๑) ขยะ ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ ๒ ต่อปีในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๓-๒๕๖๒) โดยขยะชุมชนประมาณร้อยละ ๒๒ หรือ ๖.๔ ล้านตัน ในปี ๒๕๖๒ ยังไม่ได้รับการจัดการที่เหมาะสมและกลายเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและสิ่งมีชีวิตในน้ำ ขยะในทะเลซึ่งส่วนใหญ่เป็นขยะพลาสติกเพิ่มขึ้นปีละ ๒๑,๗๐๐-๓๒,๖๐๐ ตัน ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ของเสียอันตรายจากชุมชนและภาคอุตสาหกรรม ในปี ๒๕๖๒ มีจำนวน ๒.๐๔๑ ล้านตัน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ยังไม่มีการบริหารจัดการที่ถูกต้องหรือครบวงจร ๒) มลพิษทางอากาศ ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีปริมาณเกินค่ามาตรฐานเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในพื้นที่เขตอุตสาหกรรม และเมืองใหญ่ที่มีประชากรและการจราจรหนาแน่น ๓) มลพิษทางน้ำ ในปี ๒๕๖๓ ยังมีปริมาณน้ำเสียชุมชนที่ไม่ได้รับการบำบัดอย่างถูกต้อง ๑.๗ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๘ ของปริมาณน้ำเสียชุมชนที่เกิดขึ้นทั้งหมด และปัญหาการปนเปื้อนของไมโครพลาสติก ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยพบว่า ร้อยละ ๙๐ ของกุ้ง หอย และปะการังที่ได้รับการสำรวจมีการปนเปื้อนของไมโครพลาสติกสะสมอยู่ในเนื้อเยื่อ

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ท่ามกลางการแสดงเจตจำนงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ภายในปี ๒๕๙๓ ของ ๑๗๓ ประเทศทั่วโลก (ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๓) โดยข้อมูลรายงานความก้าวหน้ารายสองปี ฉบับที่ ๓ ปี ๒๕๕๙ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีปริมาณการปล่อย

ก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมด ๓๕๔.๓๖ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ ที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก จำนวน ๓๔๒.๑๑ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า โดยภาคพลังงานและขนส่ง ปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุด ๒๕๓.๘๙ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (ร้อยละ ๗๑.๖๕) ภาคเกษตร ๕๒.๑๖ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ภาคอุตสาหกรรมการผลิต ๓๑.๕๓ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และภาคของเสีย ๑๖.๗๗ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า เมื่อรวมภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งมีปริมาณการดูดกลืนก๊าซเรือนกระจก ๙๑.๑๓ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า พบว่ามีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิทั้งหมด ๒๖๓.๒๒ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ความท้าทายในการขับเคลื่อนจุดหมาย การลดลงของความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น และแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างต่อเนื่อง เป็นปัญหาท้าทายที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สังคมไทยและประชาคมโลก ตระหนักและให้ความสำคัญมากขึ้น รวมทั้งเป็นปัจจัยกำหนดความสำเร็จที่สำคัญต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ สอดคล้องกับการดำเนินงานของรัฐบาล ที่ได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง การขับเคลื่อนแผนที่นำทางการจัดการขยะพลาสติก (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๓) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) รวมทั้งได้ระบุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในการมีส่วนร่วมลดก๊าซเรือนกระจกที่ประเทศกำหนด ตามความตกลงปารีส ขึ้นต่ำที่ร้อยละ ๒๐ – ๒๕ จากปริมาณก๊าซเรือนกระจกปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปี ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) นอกจากนี้ ประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างการจัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศไทยในการมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ โดยคาดการณ์ประเทศไทย จะปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงสุด ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๓ – ๒๕๘๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐ – ๒๐๔๐) อย่างไรก็ตาม การพัฒนา เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว ยังต้องการการขับเคลื่อนโดยการบูรณาการจาก ทุกภาคส่วนและในทุกระดับของแผนที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับกระแสโลก ยังเป็นเรื่องที่มีความท้าทาย รวมทั้งต้องการแนวทางและการขับเคลื่อน อย่างเป็นรูปธรรมและมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาในด้านอื่น ๆ

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของจุดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

จุดหมายที่ ๑๐ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ จำนวน ๔ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ที่มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น ด้วยการใช้องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เป้าหมายที่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม เพื่อการสร้างโอกาสและการกระจายรายได้สู่ชุมชน เป้าหมายที่ ๔) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิตและบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ และเป้าหมายที่ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยเฉพาะประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

นอกจากนี้ หมายเหตุที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) โดยสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ๓ ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในด้านการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้มีความอุดมสมบูรณ์ และให้ผลประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ในการอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต สร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนา และใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อลดมลพิษและผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมายเหตุ

เป้าหมายที่ ๑ การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

- ตัวชี้วัดที่ ๑.๑** มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจากเศรษฐกิจหมุนเวียนเพิ่มขึ้น สามารถสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑ ในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๑.๒** การบริโภควัสดุในประเทศมีปริมาณลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๑.๓** ดัชนีการหมุนเวียนวัสดุสำหรับผลิตภัณฑ์เป้าหมาย (พลาสติก, วัสดุก่อสร้าง, เกษตร-อาหาร) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ในปี ๒๕๗๐

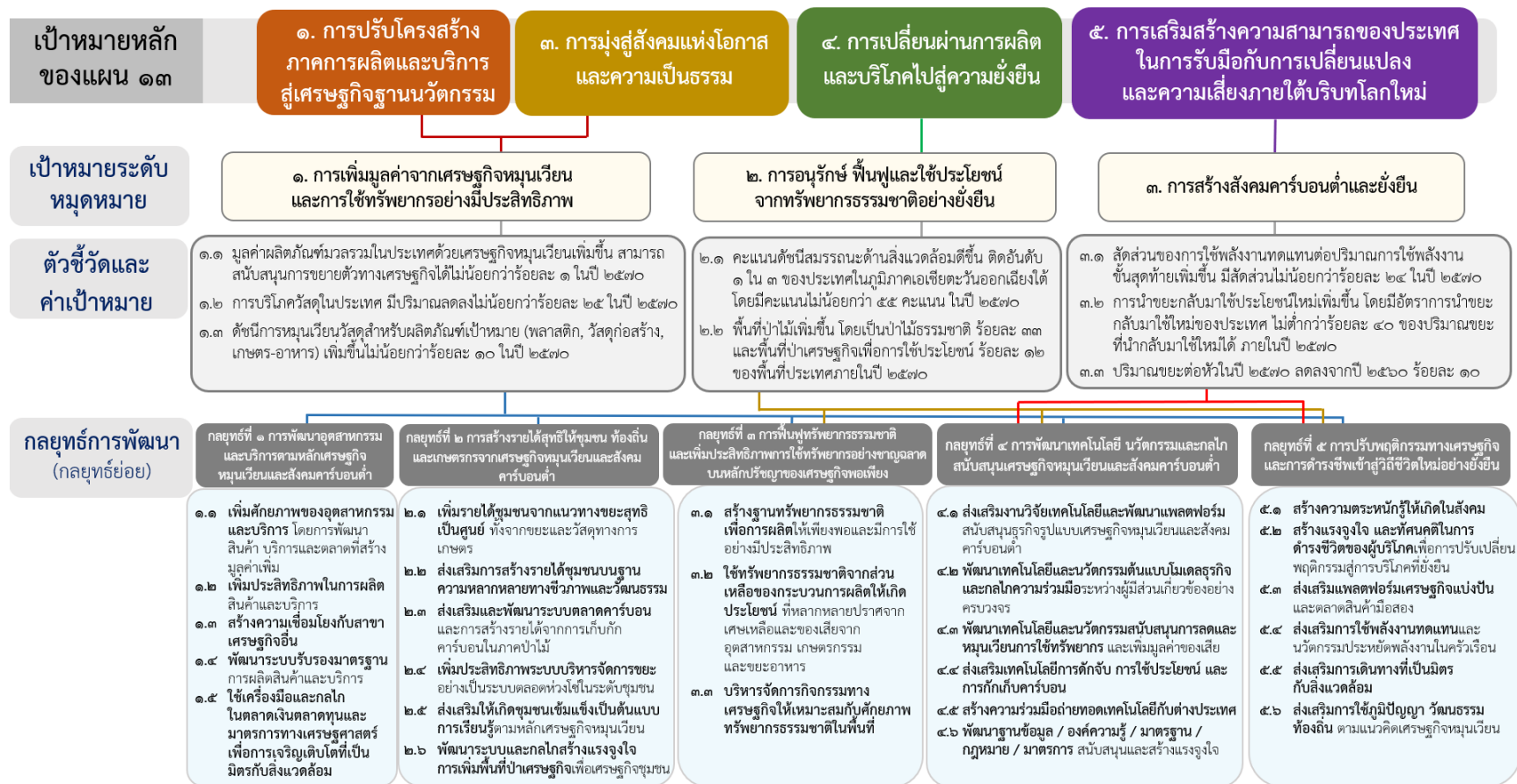
เป้าหมายที่ ๒ การอนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑** คะแนนดัชนีสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ติดอันดับ ๑ ใน ๓ ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีคะแนนไม่น้อยกว่า ๕๕ คะแนน ในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๒** พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยเป็นป่าไม้ธรรมชาติ ร้อยละ ๓๓ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๒ ของพื้นที่ประเทศ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๓ การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑** สัดส่วนของการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายเพิ่มขึ้น มีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๔ ภายในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๒** การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ของประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ ของปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ ภายในปี ๒๕๗๐
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๓** ปริมาณขยะต่อหัวในปี ๒๕๗๐ ลดลงจากปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๑๐

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ เพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมและบริการ โดยการพัฒนาสินค้า บริการ และ ตลาดที่สร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาเครื่องมือและกลไก รวมถึงสนับสนุนการวิจัย การใช้อิทธิพลความรู้เพื่อต่อยอดการใช้ วัสดุหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับผลิตภาพการผลิตสู่การเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการตามแนวทางทางเศรษฐกิจ หมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ นำหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตมาใช้ ผลักดันให้ภาคเอกชน มีการลงทุนเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตและบริการให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เกิดการใช้ ที่น้อยลง ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และส่งเสริมให้นำหลักการลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุดมาใช้ในขั้นตอนการผลิต และบริการ การใช้พลังงานสีเขียว ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงกลไกสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตไปสู่การลดปริมาณการปล่อยคาร์บอน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ สร้างความเชื่อมโยงกับสาขาเศรษฐกิจอื่น ได้แก่ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคการท่องเที่ยว โดยสร้างระบบการผลิตที่เชื่อมโยงกัน ตั้งแต่ภาคการผลิตต้นน้ำจนถึง ภาคการผลิตและการบริโภคที่เป็นปลายน้ำตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ พัฒนาระบบรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการ จัดทำมาตรฐาน กระบวนการผลิตสินค้าและบริการ ระบบรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ และแนวทางการปฏิบัติตาม หลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ การใช้เครื่องมือและกลไกในตลาดเงินตลาดทุนและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน ส่งเสริมมาตรการ ทางการเงินและการลงทุนสีเขียว ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรฐานการรายงานแห่งความยั่งยืน มาตรฐานทางบัญชี ความยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างรายได้สุทธิให้ชุมชน ท้องถิ่น และเกษตรกร จากเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ เพิ่มรายได้ชุมชนจากแนวทางขยะสุทธิเป็นศูนย์ ทั้งจากขยะและวัสดุทาง การเกษตร ส่งเสริมให้ชุมชนนำขยะและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในชุมชนมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ ๆ ที่มีมูลค่า เพิ่มรายได้และลดรายจ่ายให้กับชุมชน สร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ในการนำของเหลือในกระบวนการผลิตมาพัฒนาใช้ประโยชน์ในชุมชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมการสร้างรายได้ชุมชนบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม พัฒนาขีดความสามารถ คนในท้องถิ่นให้มีองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สืบทอดอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น พัฒนาระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดคาร์บอนและการสร้างรายได้จากการเก็บกัก คาร์บอนในภาคป่าไม้ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ จัดทำฐานข้อมูลสำหรับการซื้อขายคาร์บอน ได้แก่

ข้อมูลการตรวจวัดปริมาณคาร์บอนในการผลิตสินค้าและบริการ การประเมินขีดความสามารถในการกักเก็บคาร์บอนของภาคป่าไม้ และกิจกรรมการกักเก็บคาร์บอนอื่น ๆ พัฒนาระบบการรับรองปริมาณการปล่อยและกักเก็บคาร์บอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และส่งเสริมอำนวยความสะดวกในการเข้าซื้อขายในตลาดคาร์บอนของผู้ปล่อยและผู้กักเก็บคาร์บอน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบตลอดห่วงโซ่ในระดับชุมชน สนับสนุนการลดและคัดแยกขยะอย่างเป็นระบบในชุมชน ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการนำมาเป็นวัสดุในการผลิตในชุมชนและเป็นวัตถุดิบให้โรงงาน ส่งเสริมการแปรรูปขยะมูลฝอยและวัตถุดิบที่เหลือจากกระบวนการผลิตเป็นพลังงาน สร้างชุมชนต้นแบบที่มีความสามารถในการคัดแยกขยะและนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ ส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน สนับสนุนการสร้างชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ตอบรับกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ชุมชนต่าง ๆ ให้ถอดบทเรียนจากชุมชนต้นแบบ รวมทั้งยังเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อขยายผลต่อไปอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖ พัฒนาระบบและกลไกสร้างแรงจูงใจการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อเศรษฐกิจชุมชน สร้างกลไกจูงใจให้มีการปลูกป่าในพื้นที่ที่ถูกทำลายหรือพื้นที่ว่าง ดำเนินโครงการธนาคารต้นไม้ พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับการผลิต การแปรรูปและการค้าตลอดห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมไม้ สนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาคุณภาพสายพันธุ์ พัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากไม้ และสร้างมาตรการจูงใจในการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ ๓ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ สร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการผลิตให้เพียงพอและมีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและขีดความสามารถในการฟื้นตัว สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ดำเนินการประเมินมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจากส่วนเหลือของกระบวนการผลิตให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลายปราศจากเศษเหลือและของเสียจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และขยะอาหาร เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์การไหลของวัสดุ เพื่อบริหารจัดการของเหลือจากการผลิตและการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบกลไกหมุนเวียนใช้ประโยชน์เศษเหลือในภาคอุตสาหกรรม เศษวัสดุการเกษตรลดการสูญเสียที่เกิดขึ้นในขั้นตอนก่อนถึงผู้บริโภคและขยะอาหาร รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการเศรษฐกิจหมุนเวียนให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้และนวัตกรรม ตลอดจนปรับปรุงกฎระเบียบให้สนับสนุนการนำของเสียจากอุตสาหกรรมที่ยังมีประโยชน์ให้สามารถนำกลับมาใช้ได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ บริหารจัดการกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ บริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม กำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการพื้นที่ พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมและกลไกสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ส่งเสริมงานวิจัยเทคโนโลยีและพัฒนาแพลตฟอร์มสนับสนุนธุรกิจรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ทันสมัย ความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญา และนวัตกรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและลดของเสียจากกระบวนการผลิต ส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์มบริหารจัดการข้อมูลและแพลตฟอร์มเสริมสร้างความสามารถในการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ การบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาเทคโนโลยีการออกแบบเชิงนิเวศ การจัดการของเสีย การพัฒนาธุรกิจ และการแลกเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ระหว่างธุรกิจและอุตสาหกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมต้นแบบโมเดลธุรกิจ และกลไกความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างครบวงจร นำหลักการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมาใช้ประกอบธุรกิจ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการปรับรูปแบบธุรกิจตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน สร้างธุรกิจใหม่ที่มีการออกแบบสินค้าและบริการที่มีอายุการใช้งานยาวนาน เลือกใช้วัสดุที่สามารถใช้รีไซเคิลได้ ธุรกิจบริการในรูปแบบเช่าหรือจ่ายเมื่อใช้งาน แทนการซื้อขาย ใช้และแบ่งปันทรัพยากรร่วมกัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนการลดและหมุนเวียนการใช้ทรัพยากร และเพิ่มมูลค่าของเสีย ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกี่ยวกับบรรพยุภภัณฑ์ที่ใช้วัสดุชนิดเดียว การใช้วัสดุรอบสอง การรีไซเคิล มาใช้ในการผลิตและใช้ประโยชน์ได้มากกว่าเดิม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ ส่งเสริมเทคโนโลยีการดักจับ การใช้ประโยชน์ และการกักเก็บคาร์บอน ดักจับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคพลังงานและภาคอุตสาหกรรม สนับสนุนเงินลงทุนด้านการวิจัยและการพัฒนา เพิ่มมาตรการจูงใจทั้งด้านการเงินและการคลังเพื่อดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการขนส่งกักเก็บคาร์บอน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๕ สร้างความร่วมมือถ่ายทอดเทคโนโลยีกับต่างประเทศ พัฒนาเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่งเสริมการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้ด้านนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ด้านการวิจัย และด้านการนำไปประยุกต์ใช้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๖ พัฒนาฐานข้อมูล/องค์ความรู้/มาตรฐาน/กฎหมาย/มาตรการ สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจ ปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน ใช้มาตรการทางการเงินและการคลัง เพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐานลดมลพิษ และใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ พัฒนาระบบฐานข้อมูล องค์ความรู้และแนวปฏิบัติ ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เสริมสร้างศักยภาพบุคลากร

และหน่วยงานส่วนกลาง ท้องถิ่นและชุมชนในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการก่อกมลพิษ และส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๕ การปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ สร้างความตระหนักรู้ให้เกิดในสังคม ดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุล ส่งเสริมการสร้าง ความตระหนัก จิตสำนึก ทักษะคิดแก้ปัญหาภาคส่วนให้คำนึงถึงความสำคัญของการดำเนินการตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ เร่งผลักดันให้มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายในทุกภาคส่วน ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ สร้างแรงจูงใจ และทัศนคติในการดำรงชีวิตของผู้บริโภคเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การบริโภคที่ยั่งยืน พัฒนากลไก เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และไม่ใช่เศรษฐศาสตร์เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่วิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้และมีความโปร่งใส ส่งเสริมแนวปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการรีไซเคิลขยะและบรรจุภัณฑ์ในบ้านเรือน ส่งเสริมการติดตามผลิตภัณฑ์ อาทิ ฉลากสีเขียว ฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์ ฉลากพลังงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริโภค

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๓ ส่งเสริมแพลตฟอร์มเศรษฐกิจแบ่งปันและตลาดสินค้ามือสอง จัดทำระเบียบข้อบังคับ กฎหมายเพื่อส่งเสริมและกำกับดูแลธุรกิจประเภทเศรษฐกิจแบ่งปัน สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค สร้างแพลตฟอร์มเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ เพื่อหมุนเวียนและใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๔ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและนวัตกรรมประหยัดพลังงานในครัวเรือน พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลการบริหารจัดการ การผลิตและการใช้พลังงานทดแทน สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมนวัตกรรมประหยัดพลังงานที่มีราคาที่เหมาะสม และผู้ใช้สามารถจ่ายได้ สร้างการรับรู้และให้ข้อมูลแก่ประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยลดค่าใช้จ่ายในระยะยาว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๕ ส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการเดินทางด้วยระบบขนส่งมวลชน พัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ และส่งเสริมการผลิตและการใช้ยานพาหนะที่ใช้พลังงานสะอาดและประหยัดพลังงาน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๖ ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ส่งเสริมแนวคิดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในระดับชุมชน สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอด การพัฒนาสินค้าและบริการจากนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และยึดการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ พัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คนในสังคมได้รับรู้ เกิดความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่า คุณประโยชน์ และรักษาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของชุมชน

หมายเหตุที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

การเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายถิ่นฐานที่อยู่ และการพัฒนาทางกายภาพได้ทำลายความสมดุลของสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติทั่วโลกขึ้นบ่อยครั้ง สำหรับประเทศไทยเผชิญปัญหาภัยธรรมชาติหลากหลายประเภทและบ่อยครั้ง อาทิ พายุหมุนเขตร้อน พายุฝนฟ้าคะนอง หรือพายุฤดูร้อน คลื่นพายุซัดฝั่ง ดินโคลนถล่ม อุทกภัย ภัยแล้ง ไฟป่าและหมอกควัน แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ ข้อมูลจากรายงานความเสี่ยงด้านภูมิอากาศโลก ปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ระบุว่า ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเสี่ยงสูงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นอันดับ ๘ โดยในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เกิดภัยธรรมชาติจำนวนถึง ๑๔๗ ครั้ง โดยเฉพาะในปี ๒๕๔๗ เกิดเหตุการณ์คลื่นสึนามิซัดถล่มชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย ปี ๒๕๕๔ เกิดเหตุการณ์มหาอุทกภัย และปี ๒๕๕๗ เกิดแผ่นดินไหวขนาดความรุนแรง ๖.๓ ที่จังหวัดเชียงราย ขณะเดียวกัน รายงานความเสี่ยงโลกปี ๒๐๒๐ จัดอันดับให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงในลำดับที่ ๙๐ จากการประเมินทั้งหมด ๑๘๑ ประเทศ โดยมีค่าดัชนีความเสี่ยงโดยรวมในระดับที่ ๓ (ปานกลาง) จากความเสี่ยงทั้งหมด ๕ ระดับ โดยในรายละเอียดพบว่าประเทศไทยมีความอ่อนแอสูง อยู่ในระดับสูง มีความเปราะบาง อยู่ในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจากจุดอ่อนด้านความสามารถในการปรับตัว อยู่ในเกณฑ์ต่ำ และความสามารถในการรับมือ อยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าความอ่อนไหวต่อความเสี่ยงจะอยู่ในระดับต่ำก็ตาม

ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นภัยที่เกิดขึ้นซ้ำเป็นประจำตามฤดูกาล สามารถคาดการณ์ได้ ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอันเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ ทำให้อุณหภูมิโลกสูงขึ้น ส่งผลให้ภัยธรรมชาติที่ประเทศไทยเผชิญอยู่ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะมีระดับความรุนแรงและมีความถี่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนประสบภัยธรรมชาติประเภทอื่นที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และมีภัยบางประเภทที่เกิดขึ้นโดยไม่เลือกช่วงเวลา อาทิ ภัยจากแผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความเสียหายและความสูญเสียทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน และทรัพยากรธรรมชาติ

ภัยธรรมชาติที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศไทยมากที่สุด คือ อุทกภัย โดยในปี ๒๕๕๔ ได้เกิดเหตุการณ์มหาอุทกภัยก่อให้เกิดมูลค่าความเสียหายและความสูญเสียกว่า ๑.๔ ล้านล้านบาท (รายงานของธนาคารโลก) ส่งผลกระทบถึง ๖๕ จังหวัด และกรุงเทพมหานครได้รับผลกระทบมากกว่า ๑๓ ล้านครัวเรือน รวมทั้งมีผู้เสียชีวิต ๘๑๓ คน ทั้งนี้ ประเทศไทยยังประสบกับปัญหาน้ำท่วมซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยในปี ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นปีที่มีปริมาณฝนสะสมทั้งประเทศมีค่าสูงกว่าปกติมากที่สุดในรอบคาบเวลา ๖๗ ปี ได้สร้างความเสียหายมูลค่าถึง ๑,๐๕๐.๓ ล้านบาท มีผู้ได้รับผลกระทบจำนวน ๓.๖ ล้านคน ขณะเดียวกัน ประเทศไทยยังประสบปัญหาภัยแล้งอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยในปี ๒๕๖๒ มูลค่าความเสียหายจากภัยแล้งสูงถึง ๗๙๗.๗ ล้านบาท ผู้ได้รับผลกระทบจำนวน ๑๘.๗ ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ซึ่งมีมูลค่าความเสียหายอยู่ที่ ๗๓.๕ ล้านบาท มีผู้ได้รับผลกระทบจำนวน ๐.๐๖ ล้านคน ภาคเกษตรได้รับผลกระทบมากที่สุดจากปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง เนื่องจากเป็นภาคการผลิตที่มีการใช้น้ำในสัดส่วนสูงถึงกว่าร้อยละ ๗๐ ของปริมาณการใช้น้ำทั้งหมดของประเทศ โดยทุกปีจะมีพื้นที่การเกษตรจำนวนมากที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจาก

อุทกภัยและภัยแล้ง และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นแม้ว่าพื้นที่การเกษตรโดยรวมของประเทศมีแนวโน้มลดลงก็ตาม แต่หากพิจารณาในมิติของจำนวนครัวเรือนเกษตรไทยที่เกือบร้อยละ ๔๐ ยังมีรายได้ต่อหัวต่ำกว่าเส้นความยากจนของประเทศ อาจสะท้อนให้เห็นได้ว่า ผลกระทบจากอุทกภัยและภัยแล้งในภาคเกษตรมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ภัยธรรมชาติอื่น ๆ ที่สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้แก่ วาตภัย โดยมีสาเหตุมาจากพายุฝนฟ้าคะนอง พายุฤดูร้อน พายุลมวง และพายุหมุนเขตร้อน (ดีเปรสชัน ไชนัน ใต้ฝุ่น) ซึ่งหากมีกำลังแรงขึ้นอาจก่อให้เกิดอุทกภัย และคลื่นพายุซัดฝั่ง จากตัวเลขล่าสุดของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในปี ๒๕๖๒ วาตภัยก่อให้เกิดความเสียหายไม่ต่ำกว่า ๑๓๐ ล้านบาท และมีผู้เสียชีวิตเกือบ ๙๐๐ คน **ดินโคลนถล่ม** ที่มักเกิดขึ้นพร้อมกันหรือเกิดหลังจากน้ำป่าไหลหลากอันเนื่องมาจากพายุฝนที่หนักอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันปัญหาดินโคลนถล่มเกิดบ่อยครั้งและมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การทำการเกษตรในพื้นที่ลาดชัน การทำลายหน้าดิน เป็นต้น นอกจากนี้ **ภัยแผ่นดินไหว และสึนามิ** ที่แม้เกิดขึ้นไม่บ่อย แต่สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก โดยเมื่อปลายปี ๒๕๕๗ มี ๖ จังหวัด ได้รับผลกระทบจากภัยคลื่นสึนามิ โดยมีผู้เสียชีวิต ๕,๓๙๕ คน บาดเจ็บ ๘,๔๕๗ คน สูญหายกว่า ๒,๑๘๗ คน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตลอดชายฝั่งอันดามันได้รับความสูญเสียกว่า ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท สำหรับภัยแผ่นดินไหว แม้ประเทศไทยไม่ได้ตั้งอยู่บนรอยเลื่อนขนาดใหญ่ แต่ยังคงรู้สึกถึงแรงสั่นสะเทือนได้ ประมาณปีละ ๕-๖ ครั้ง จากแผ่นดินไหวในประเทศพม่า ลาว อินโดนีเซีย และแผ่นดินไหวที่เกิดจากรอยเลื่อนขนาดเล็กลงมาในภาคตะวันตกและภาคเหนือ โดยในปี ๒๕๕๗ เกิดแผ่นดินไหวขนาด ๖.๓ ซึ่งเป็นครั้งรุนแรงที่สุดที่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทย มีจุดศูนย์กลางอยู่บริเวณรอยเลื่อนพะเยา ในเขต อ.พาน จ.เชียงราย

การจัดการและป้องกันสาธารณภัย มีการวางแผนทางเพื่อบริหารจัดการหรือป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังจากเกิดเหตุจนครบกระบวนการ แม้กระนั้นก็ตาม การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติของหน่วยงานต่าง ๆ ยังคงมีอุปสรรคและความท้าทายหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขีดความสามารถในการจัดการกับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีความรุนแรงสูงยังคงค่อนข้างจำกัด และแม้ว่าภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศส่วนใหญ่เป็นภัยซึ่งคาดการณ์ล่วงหน้าได้ แต่หน่วยงานให้ความสำคัญกับมาตรการเชิงรับในการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบและการฟื้นฟูตามบทบาทภารกิจ ภายใต้งบประมาณที่หน่วยงานได้รับ การจัดสรรงบประมาณของภาครัฐยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับมาตรการในการจัดการเชิงรุก อาทิ การเตรียมความพร้อม การป้องกันและลดผลกระทบล่วงหน้าก่อนที่จะเกิดภัยธรรมชาติ เนื่องจากผลลัพธ์เชิงปริมาณที่เกิดจากมาตรการเชิงรุกค่อนข้างวัดได้ยาก ด้านการรับมือกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ บางภาคส่วนของสังคมไทยเริ่มมีความตื่นตัวมากขึ้น แต่การขับเคลื่อนหรือผลักดันมาตรการให้เกิดผลยังเป็นไปอย่างล่าช้า ท่ามกลางข้อมูลบ่งชี้ว่า ประเทศไทยมีความอ่อนแอต่อความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเกณฑ์สูง ในขณะที่มีขีดจำกัดในด้านความสามารถในการรับมือกับภัยและการปรับตัวต่อสภาพการณ์และความเสี่ยง จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ประเทศไทยต้องลดความอ่อนแอ รวมทั้งสร้างขีดความสามารถในการรับมือกับความเสี่ยง และเพิ่มความสามารถในการปรับตัวต่อภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจะเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อลดและป้องกันผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นกับเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะภายใต้สภาพแวดล้อมที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ

ภัยธรรมชาติมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับประเทศเศรษฐกิจหลักให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและภาวะโลกร้อน และนำประเด็นการค้าการลงทุนระหว่างประเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายด้านการลดก๊าซเรือนกระจกมากขึ้น รวมทั้งการเข้าสู่สังคมสูงวัย และข้อจำกัดทางการคลังที่ทำให้ประชาชนและสังคมไทยมีความเปราะบางต่อผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากขึ้น

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมายการพัฒนาของหมวดหมายที่ ๑๑ ได้เชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จำนวน ๒ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๔) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน และเป้าหมายที่ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ หากพิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ พบว่าเป้าหมายการพัฒนาของหมวดหมายที่ ๑๑ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติใน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในเป้าหมายที่ ๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ เพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ และเป้าหมายที่ ๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง เพื่อให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ด้านที่ ๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ในเป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน ในประเด็นอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีเนื้อหาด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงระบบการเตือนภัย การเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติ และการให้ความช่วยเหลือทั้งในระหว่างและหลังเกิดภัยพิบัติ และด้านที่ ๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในเป้าหมายที่ ๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ โดยสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ และดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ โดยมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ ให้สามารถลดสูญเสีย ความเสี่ยง จากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการเพิ่มความร่วมมือในเรื่องการจัดการภัยพิบัติในภูมิภาคได้อย่างทั่วถึงและทันการณ์

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมาย

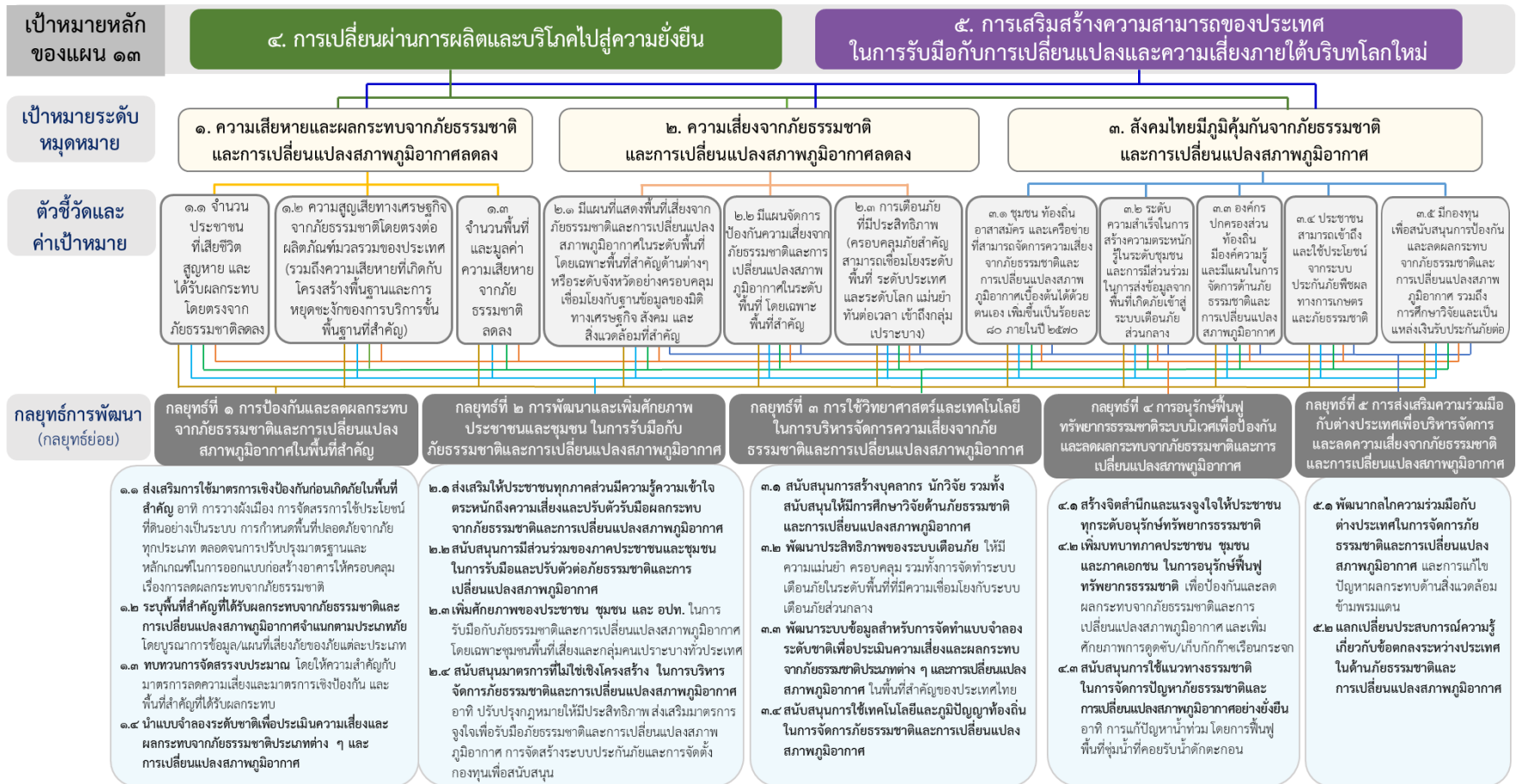
เป้าหมายที่ ๑ ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ จำนวนประชาชนที่เสียชีวิต สูญหาย และได้รับผลกระทบโดยตรงจากภัยธรรมชาติลดลง เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในแต่ละภัย

- ตัวชี้วัดที่ ๑.๒** ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากภัยธรรมชาติโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (รวมถึงความเสียหายที่เกิดกับโครงสร้างพื้นฐานและการหยุดชะงักของการบริการขั้นพื้นฐานที่สำคัญ) ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒
- ตัวชี้วัดที่ ๑.๓** จำนวนพื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒
- เป้าหมายที่ ๒** ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑** มีแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญด้านต่างๆ หรือระดับจังหวัดอย่างครอบคลุม เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๒** การมีแผนจัดการป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญ
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๓** การเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ (ครอบคลุมภัยสำคัญ สามารถเชื่อมโยงระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับโลก มีความแม่นยำ ทันต่อเวลา และสามารถเข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้)
- เป้าหมายที่ ๓** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑** ชุมชน ท้องถิ่น อาสาสมัคร และเครือข่าย ที่สามารถจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และมีการจัดฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๒** ระดับความสำเร็จในการสร้างความตระหนักรู้ในระดับชุมชนและการมีส่วนร่วมในการส่งข้อมูลจากพื้นที่เกิดภัยเข้าสู่ระบบเตือนภัยส่วนกลาง
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๓** องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ความรู้ และมีแผนในการจัดการด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๔** ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากระบบประกันภัยพิบัติทางการเกษตรและภัยธรรมชาติ
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๕** มีกองทุนเพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการศึกษาวิจัยและเป็นแหล่งเงินรับประกันภัยต่อ

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ^๓

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ส่งเสริมการใช้มาตรการเชิงป้องกันก่อนเกิดภัยในพื้นที่สำคัญ อาทิ การวางผังเมือง การจัดการสรรการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นระบบ การกำหนดพื้นที่ปลอดภัยจากภัยทุกประเภท ตลอดจน การปรับปรุงมาตรฐานและหลักเกณฑ์ในการออกแบบก่อสร้างอาคารให้ครอบคลุมเรื่องการลดผลกระทบจาก ภัยธรรมชาติการกำหนดรูปแบบและแนวทางการใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนอง ระบบการระบายน้ำตามผังน้ำ และการพัฒนารูปแบบของสิ่งปลูกสร้างที่ใช้แนวคิดสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ระบุพื้นที่สำคัญที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศจำแนกตามประเภทภัย โดยการบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องและแผนที่เสี่ยงภัยของภัย แต่ละประเภท เพื่อจัดทำแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา บูรณาการความร่วมมือของประชาชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการบูรณาการงบประมาณ และมีเจ้าภาพหลักในการดำเนินการตามแผนที่ชัดเจน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ ทบทวนการจัดสรรงบประมาณ โดยให้ความสำคัญกับมาตรการลดความเสี่ยง และมาตรการเชิงป้องกัน มากกว่ามาตรการเผชิญเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู โดยมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุน และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินมาตรการเชิงป้องกันและลดความเสี่ยงประกอบการจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณโดยให้ความสำคัญกับพื้นที่สำคัญที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ นำแบบจำลองระดับชาติเพื่อประเมินความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ ประเภทต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่มีแผนแก้ไขปัญหาและเจ้าภาพที่ชัดเจน มาใช้ในพื้นที่ สำคัญ เพื่อใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของมาตรการเชิงป้องกัน ให้สามารถจัดทำแผนบริหารจัดการได้อย่าง เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความเสี่ยง และปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับ การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลักสูตรการศึกษา ทุกระดับ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ การสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึง รวมทั้งแจ้งเตือนภัย และใช้ประโยชน์ จากข้อมูลเตือนภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและชุมชนในการรับมือและปรับตัว ต่อภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ เพิ่มศักยภาพของประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการรับมือ กับภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะชุมชนพื้นที่เสี่ยงและกลุ่มคนเปราะบาง

^๓ พื้นที่สำคัญ ได้แก่ พื้นที่ชุมชนเมืองและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและประวัติศาสตร์

ทั่วประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายในการจัดการภัยพิบัติระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนและภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชน และชุมชน สามารถป้องกันและบริหารจัดการผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ด้วยตนเองมากขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ สนับสนุนมาตรการที่ไม่ใช่เชิงโครงสร้าง ในการบริหารจัดการภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาทิ การปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพและรวบรวมจัดหมวดหมู่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ การส่งเสริมมาตรการจูงใจเพื่อรับมือภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดสร้างระบบประกันภัยและการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการจัดทำแผนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ เพื่อลดผลกระทบจากภัยพิบัติธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ ๓ การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ สนับสนุนการสร้างบุคลากร นักวิจัย รวมทั้งสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ครอบคลุมประเด็นสำคัญสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และของประเทศ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาประสิทธิภาพของระบบเตือนภัย ให้มีความแม่นยำ ครอบคลุมภัยต่าง ๆ ที่ยังไม่มีระบบเตือนภัยในปัจจุบัน รวมทั้งการจัดทำระบบเตือนภัยในระดับพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกับระบบเตือนภัยส่วนกลาง โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องมือ เทคโนโลยีให้รองรับกับระบบเตือนภัยในปัจจุบันและสามารถเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ตลอดจนนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการให้ข้อมูลแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อเวลา และสามารถเข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้โดยง่าย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ พัฒนาระบบข้อมูลสำหรับการจัดทำแบบจำลองระดับชาติเพื่อประเมินความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติประเภทต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่สำคัญของประเทศไทย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๔ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ สร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้ประชาชนทุกระดับอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล ส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกให้ทุกภาคส่วนร่วมกันให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เพิ่มบทบาทภาคประชาชน ชุมชน และภาคเอกชน ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเพิ่มศักยภาพการดูดซับและเก็บกักก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน แหล่งน้ำธรรมชาติ และพื้นที่ชุ่มน้ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ สนับสนุนการใช้แนวทางธรรมชาติในการจัดการปัญหาภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน อาทิ การแก้ปัญหาน้ำท่วม โดยการฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำที่คอยรับน้ำ ดักตะกอน การแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำโดยการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ สร้างระบบกักเก็บน้ำย่อยๆ ในระดับท้องถิ่น การปรับเปลี่ยนการใช้ที่ดิน การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งโดยการฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่งดั้งเดิมที่เป็นปราการ ทางธรรมชาติที่สำคัญ

กลยุทธ์ที่ ๕ การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการ และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ พัฒนากลไกความร่วมมือกับต่างประเทศในการจัดการภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน อาทิ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำโขง การแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดน ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี โดยการจัดทำ บันทึกความเข้าใจ ความร่วมมือทางวิชาการด้านการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกัน ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมกัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างประเทศในด้าน ภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้มีการจัดการองค์ความรู้ แนวทางปฏิบัติที่ดี จากต่างประเทศมาประมวลและประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย

หมายเหตุที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

การพัฒนากำลังคนของไทยเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่สำคัญ ได้แก่ การเป็นสังคมสูงวัย ส่งผลให้ประเทศจะขาดกำลังคนในเชิงปริมาณ ประกอบกับผลิตภาพแรงงานที่ลดลงในช่วงโควิด-๑๙ เพิ่มปัญหาด้านกำลังคนเชิงคุณภาพ จนอาจเป็นข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเติบโตของนวัตกรรมแหล่งความรู้ระดับโลกออนไลน์ที่มีต้นทุนและราคาต่ำ วงจรชีวิตของความรู้สั้นลงโดยเฉพาะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเร็ว และแนวโน้มความต้องการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคล รวมถึงภาคเอกชนที่เริ่มให้ความสำคัญกับการสรรหาและการจ้างงานตามสมรรถนะในการทำงานมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตและพฤติกรรมของคน และสะท้อนถึงบทบาทของเครือข่ายภาคประชาสังคมที่มีความเข้มแข็งในการร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่ยังคงขาดการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพจากภาครัฐ จึงต้องเร่งขยายผลและต่อยอดประเด็นการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การพลิกโฉมกำลังคนสมรรถนะสูงที่มีภาวะผู้นำสูง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มขีดความสามารถของประเทศได้

การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยที่ผ่านมาได้มีความพยายามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทั้งการยกระดับมาตรฐานการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรม การเรียน รวมถึงการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระควบคู่กับมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมภาคีการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา และการเรียนรู้มากขึ้น โดยเฉพาะการจัดการอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษาในหลายรูปแบบ อาทิ การจัดการศึกษาทวิภาคี สหกิจศึกษา รวมถึงความพยายามในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยค้นหาเด็กและผู้เรียนที่ด้อยโอกาส และจัดสรรเงินอุดหนุนผ่านกลไกของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ตลอดจนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมถึงรัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เอื้อให้การจัดการศึกษามีความคล่องตัวและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น อาทิ พระราชบัญญัติปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยยังคงต้องมีการยกระดับการพัฒนาในแต่ละช่วงวัย ได้แก่ เด็กตั้งแต่ในครรภ์ถึงปฐมวัยมีแนวโน้มพัฒนาการดีขึ้น แต่ยังคงต้องสร้างทักษะด้านอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของสมอง รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานมากขึ้น **ช่วงวัยเรียน** ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ใกล้เคียงกัน การเรียนรู้ในระบบยังไม่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งขาดความเชื่อถือในระบบการศึกษา จึงต้องสร้างโอกาสให้ได้รับการพัฒนาความรู้ตามแนวทางพหุปัญญาพร้อมทั้งสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการศึกษา เพื่อสร้างการเติบโตของความคิด และการพัฒนาตนเองให้ทำสิ่งใหม่ ๆ **ระดับการอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา** พบว่าการผลิตกำลังคนยังมีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน ถึงแม้ว่าการอาชีวศึกษา

จะมีการปรับหลักสูตรอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อดึงดูดคนเก่งเข้ามาเรียน อาทิ อาชีวศึกษาฐานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี แต่ยังมีข้อจำกัดในการเรียนต่อในระดับ ปวส. อีกทั้งค่าจ้างที่จ่ายตามคุณวุฒิการศึกษายังไม่สามารถดึงดูดให้มีผู้เรียนเพิ่มขึ้นได้ ในขณะที่มหาวิทยาลัยประสบปัญหานักศึกษาน้อยลง และมีความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทำให้การจัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์บนแพลตฟอร์มต่าง ๆ มีต้นทุนการดำเนินงานต่ำและตอบสนองความต้องการได้เป็นรายบุคคล มหาวิทยาลัยจึงไม่สามารถมุ่งเฉพาะกลุ่มนักศึกษาในระบบได้อีกต่อไป ต้องเปลี่ยนเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เน้นประสบการณ์สำหรับคนทุกช่วงวัยให้เข้าถึงได้จากทุกที่ และทุกเวลา รวมทั้งมีต้นทุนที่ไม่สูงเกินไปจนเป็นอุปสรรคในการเข้าถึง นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ทำให้ต้องปิดโรงเรียนเป็นเวลานาน มีผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนทุกระดับชั้น เกิดภาวการณ์ถดถอยของการเรียนรู้ที่มีแนวโน้มการเกิดขึ้นซ้ำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ **วัยแรงงาน** เผชิญความท้าทายจากการขาดกำลังคนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะความสามารถในงานหรือขีดความสามารถตามตำแหน่งงาน ทักษะในการใช้ชีวิต การแก้ปัญหา การมีแนวคิดของผู้ประกอบการมากขึ้น รวมถึงความสามารถในการบริหารตัวเอง และการบริหารคนเพื่อทำงานร่วมกัน การนำทักษะของสมาชิกทีมที่หลากหลายมาประสานพลังรวมกัน ในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ แรงงานนอกระบบมีสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ ๕๒ ของแรงงานทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากการเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน และผู้ที่ทำงานอิสระเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ เป็นครั้งคราว หรือแรงงานแบบกิ๊ก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ที่ต้องสร้างแรงจูงใจให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง **ผู้สูงวัย** ยังมีศักยภาพในการทำงานและต้องการพัฒนาตนเองหลังเกษียณ

การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงเพื่อพลิกโฉมประเทศไปสู่การขับเคลื่อนที่ใช้นวัตกรรมเป็นฐาน มีหลายปัจจัยที่สนับสนุน ทั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีบทบาทในการเรียนรู้และเสริมสร้างสมรรถนะมากขึ้น มีสถาบันการศึกษาและแพลตฟอร์มฝึกอบรมจำนวนมาก รวมถึงคนไทยมีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีมากขึ้นที่สามารถฝึกอบรมทั้งการฝึกซ้ำและการฝึกยกระดับเพื่อเพิ่มสมรรถนะ อย่างไรก็ตาม ยังขาดระบบฐานข้อมูลอุปสงค์และอุปทานกำลังคนของประเทศ และข้อมูลสมรรถนะที่จำเป็นในการทำงานของแต่ละอาชีพ เพื่อการวางแผนจัดการเรียนและการอบรม

ทั้งนี้ **การเรียนรู้ตลอดชีวิต** เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนในสังคมสูงวัยที่มีช่วงชีวิตที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งจะกระทบต่อระบบการเรียนรู้ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะให้ได้ตลอดเวลา รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงและเทียบโอนสมรรถนะอย่างมีคุณภาพและไร้รอยต่อ ในขณะที่คนไทยยังขาดทักษะชีวิตในหลายด้าน อาทิ ความรอบรู้ด้านการเงินที่ทำให้บางคนเข้าไปอยู่ในวงจรของหนี้ในระบบและในระบบ ความรอบรู้ด้านดิจิทัลที่รวมถึงความสามารถในการรับมือกับข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาด การรู้เท่าทันสื่อ รวมถึงระบบนิเวศควรเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชากรทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพทั้งบนพื้นที่กายภาพและบนพื้นที่เสมือนจริง ขณะที่กลุ่มเข้าไม่ถึงจะต้องมีมาตรการกำจัดอุปสรรคต่าง ๆ ให้สามารถเข้ามาเรียนรู้และพัฒนาทักษะได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมวดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

หมวดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต มุ่งตอบสนองเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จำนวน ๒ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๒) **การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่** โดยคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย สามารถสร้างงานอนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้ง เป้าหมายที่ ๓) **การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม** ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ

นอกจากนี้ หมวดหมายที่ ๑๒ ยังมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติใน ๓ ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นเป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นเป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่งมีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็นเป้าหมาย การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒.๒ เป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมวดหมาย

เป้าหมายที่ ๑ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๘ เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละของนักเรียนที่มีสมรรถนะจากการประเมินโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลไม่ถึงระดับพื้นฐานของทั้ง ๓ วิชาในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ลดลงร้อยละ ๘ เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบัณฑิตฐานสมรรถนะเพิ่มเป็นร้อยละ ๓๐

ตัวชี้วัดที่ ๑.๕ ผลภาพแรงงานเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔ ต่อปี

ตัวชี้วัดที่ ๑.๖ จำนวนผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความยากจนหลายมิติลดลงร้อยละ ๒๐ ต่อปี

เป้าหมายที่ ๒ กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ดัชนีความสามารถในการแข่งขันของสภาเศรษฐกิจโลกด้านทักษะ คะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ การจัดอันดับในด้านบุคลากรผู้มีความสามารถของสถาบันการจัดการนานาชาติ มีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ จำนวนและมูลค่าของธุรกิจสตาร์ทอัพเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ การประเมินสมรรถนะผู้ใหญ่ในระดับนานาชาติของคนไทยในทุกด้านไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่เข้ารับการประเมิน

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ กลุ่มประชากรอายุ ๑๕-๒๔ ปี ที่ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน หรือไม่ได้ฝึกอบรม ไม่เกินร้อยละ ๕ เมื่อสิ้นสุดแผน

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี โดย

๑) การเตรียมความพร้อมพ่อแม่ผู้ปกครองและสร้างกลไกประสานความร่วมมือ เพื่อดูแลหญิงตั้งครรภ์ให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพ และดูแลเด็กให้มีพัฒนาการสมวัย ตั้งแต่อายุในครรภ์ – ๖ ปี

๒) การพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความรู้และทักษะการดูแลที่เพียงพอ มีจิตวิทยา การพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สามารถทำงานร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัยตามหลักการพัฒนาสมองและกระบวนการเรียนรู้แก่เด็ก ควบคู่กับ การพัฒนาการด้านร่างกาย สาธารณสุข และโภชนาการเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีอย่างรอบด้าน ก่อนเข้าสู่วัยเรียน

๓) การยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน และจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัยรายพื้นที่ที่มีคุณภาพ

๔) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลปกป้องเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการที่ดี รอบด้าน สติปัญญาสมวัย โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศเด็กรายบุคคลเพื่อการส่งต่อไปยังสถานศึกษาและการพัฒนา ที่ต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดย

๑) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ จัดการตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถรวมพลังทำงานเป็นทีม มีการคิดขั้นสูงด้วยการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติโดยนำร่องกับสถานศึกษาที่มีความพร้อม และมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่สนับสนุน ความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ

๒) การยกระดับการอาชีวศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษาสายปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามความต้องการของตลาดงาน มีงานทำและมีรายได้ตามสมรรถนะ และเป็นผู้ประกอบการใหม่ได้

๓) การยกระดับการผลิตและพัฒนาครูทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยวางแผนจำนวน ความต้องการครูในแต่ละสาขา พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูที่มีการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการและด้านทักษะ การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ พัฒนาระบบการคัดกรองที่สะท้อน สมรรถนะวิชาชีพครู ปรับบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” เป็น “โค้ช” ที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง และมุ่งสู่การยกระดับครูวิชาชีพขั้นสูง

๔) การปรับปรุงระบบวัดและประเมินผู้เรียนให้มีความหลากหลายตามสภาพจริง ตลอดจนมีการประเมินการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ที่เชื่อมโยงสู่การทำงานในอนาคต

๕) การพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ โดย ๑) การแก้ไขภาวะการถดถอยของความรู้ในวัยเรียน โดยสถานศึกษาพัฒนาแนวปฏิบัติและระบบสนับสนุนที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และการเรียนรู้ที่บ้านในสถานการณ์ฉุกเฉิน ๒) การพัฒนาระบบแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาครู และผู้ประกอบอาชีพแนะแนวให้สามารถร่วมวางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจ ความถนัด ๓) พัฒนาสถานศึกษาและสร้างสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยทั้งในสังคมจริง และสังคมเสมือน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ถึงแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข บนหลักของการเคารพความหลากหลายทั้งทางความคิด มุมมองของคนระหว่างรุ่น และอัตลักษณ์ส่วนบุคคล เพื่อการวางอนาคตในการพัฒนาประเทศร่วมกัน การส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตในโรงเรียน ให้หลีกเลี่ยงยาเสพติด การพนัน และมีแนวปฏิบัติในการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะจากการถูกระงับโดยวิธีรุนแรงทั้งทางกาย ทางวาจา และการกลั่นแกล้งในรูปแบบต่าง ๆ ๔) การปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ และอยู่บนหลักความเสมอภาค และเป็นธรรม รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและดิจิทัลให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่ ๕) การกระจายอำนาจ ไปสู่สถานศึกษาและเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ที่เอื้อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร ด้านการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร รวมทั้งขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาตามบริบทของโรงเรียนและพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคมในการจัดการเรียนรู้ และการร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา ๖) การส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ โดยพัฒนาระบบเสาะหาและกลไกการบริหารจัดการและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษตามแนวคิดพหุปัญญา อย่างเป็นระบบ อาทิ การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ฝึกประสบการณ์ทำงานวิจัยในองค์กรชั้นนำ ตลอดจนส่งเสริมการทำงานที่ใช้ความสามารถพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ ๗) ผู้มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสและเข้าถึงการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยสถานศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายและเหมาะสมเฉพาะกลุ่มให้เป็นทางเลือก แก่ผู้เรียนเพื่อยุติการออกกลางคัน และพัฒนากลไกสนับสนุนรวมถึงการปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรในการดูแลกลุ่มผู้มีความต้องการพิเศษ อาทิ การวางแผนทาง ให้เอกชนสามารถจัดตั้งสถานฝึกอบรม หรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาผู้ต้องคำพิพากษา

๖) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมไทยให้สอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นพื้นฐานของสังคมไทย และเป็น “ซอฟต์แวร์” ในการสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศไทยและนำเสนอความเป็นไทยสู่สากล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ พัฒนาผู้เรียนช่วงวัยการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีสมรรถนะที่จำเป็น และเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคตและการสร้างสรรค์นวัตกรรม โดย

๑) ปฏิรูประบบอุดมศึกษาและการจัดสรรทรัพยากรให้เป็นไปตามอุปสงค์ โดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน มีการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษา มาตรฐานการอุดมศึกษา และระบบประกันคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและระดมทรัพยากรจากภาคเอกชน ในการจัดการศึกษา

๒) ส่งเสริมบทบาทของสถาบันอุดมศึกษา ในการแก้ปัญหาภาวะการถดถอยของการเรียนรู้ จากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ เชื่อมโยงโลกของการเรียนและการทำงานตลอดชีวิตด้วยการจัดการเรียนรู้ ตามความสนใจรายบุคคล สร้างและขยายความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชนให้เข้มแข็ง และส่งเสริมนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ด้วยกลไกนวัตกรรมการศึกษาขั้นสูง เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการ ของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาบุคลากร รองรับการพัฒนาที่เข้าใจบริบทสังคมและชุมชนในท้องถิ่น

๓) การเชื่อมโยงระบบและกลไกการทำงานวิจัย ของเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำในระดับโลกทำงานพัฒนาและต่อยอด งานวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทำงานร่วมกับนักวิจัยและผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ ในรูปแบบบริษัทโฮลดิ้งเพื่อการพัฒนาธุรกิจฐานนวัตกรรม รวมถึงผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาทำงานวิจัยร่วมกับ วิชาสหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิตและบริการให้สามารถปรับสู่เศรษฐกิจฐานความรู้และนวัตกรรม เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเรียนรู้เทคโนโลยีเสมือน เพื่อการเตรียมพร้อม สำหรับโลกอนาคต

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ พัฒนาวัยแรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยง กับโลกของการทำงานในอนาคต โดย

๑) ส่งเสริมและกระจายโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะให้กับแรงงานทุกกลุ่ม ทั้งการเพิ่มพูน และพัฒนาทักษะความรู้ใหม่ เพื่อให้มีทักษะตรงกับงานและอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไป และการพัฒนาทักษะเดิม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน โดยให้สถาบันการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานพัฒนาของรัฐ วางแผนสำรวจข้อมูลและจัดทำหลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาทักษะ พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต โดยมีการปรับกฎระเบียบให้มีความยืดหยุ่นเพื่อสนับสนุน การดำเนินการในรูปแบบที่หลากหลายได้ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและรูปแบบการทำงานในอนาคต และประชาชนควรได้รับเครดิตในทักษะอนาคต เพื่อใช้พัฒนาทักษะในหลักสูตรที่ได้รับการรับรองและสนับสนุน จากภาครัฐ

๒) การพัฒนาแพลตฟอร์มที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และการเข้าสู่เส้นทางอาชีพ เข้าด้วยกันอย่างเบ็ดเสร็จ และมีหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้ที่ต้องการพัฒนาทักษะ สามารถต่อยอดสู่การทำงาน และเชื่อมโยงการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีการรับรองมาตรฐาน รวมถึงการเสริมสร้าง ผู้ประกอบการที่เชื่อมโยงกับภาคการผลิตและบริการในพื้นที่

๓) ปรับรูปแบบการทำงาน ในการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความคล่องตัวในการทำงาน ได้ทุกที่ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานในทุกองค์กรที่ส่งเสริมให้คนเก่งได้แสดงความสามารถและแข่งขันอย่างเป็นธรรม เพื่อขจัดปัญหาทุจริตคอร์รัปชันและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร รวมถึงการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะ สิทธิด้านแรงงาน เพื่อให้แรงงานมีความมั่นคงและปลอดภัย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม โดย

๑) พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม ให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญา ที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตสู่คนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับคนต่างวัย และส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ที่ทันสมัย และหลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาความรู้ สมรรถนะทางดิจิทัล ทักษะทางธุรกิจ และการใช้ชีวิต ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม

๒) พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุแก่คนวัยอื่น ๆ รวมทั้งพัฒนา นวัตกรรมรองรับการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต โดย

๑) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนบูรณาการและเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการศึกษาฝึกอบรม และร่วมจัดการระบบการเรียนรู้ที่เป็นระบบเปิด และเข้าถึงง่าย รวมทั้งพัฒนาและยกระดับระบบรองรับ และสภาพแวดล้อมที่สามารถดึงดูดและเก็บรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูง ตามโลกสมัยใหม่ที่ครอบคลุม ทั้งความสามารถในงาน ทักษะในการใช้ชีวิต สมรรถนะดิจิทัลเพื่อการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตประจำวัน และการใช้สิทธิในการเข้าถึงบริการพื้นฐานภาครัฐและสินค้าบริการได้อย่างเท่าทัน การแก้ปัญหา การมีแนวคิดของ ผู้ประกอบการ รวมถึงความสามารถในการบริหารตัวเอง และการบริหารคนเพื่อนำทักษะของสมาชิกทีม ที่หลากหลายมาประสานพลังรวมกัน การปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจ และกลไก การสนับสนุนการฝึกอบรมและร่วมจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และบุคลากรขั้นสูงเพื่อการพัฒนาากำลังคนสมรรถนะสูงที่สอดคล้องกับ ทิศทางการพัฒนาประเทศ

๒) พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนากำลังคน ทั้งข้อมูลอุปสงค์ อุปทานของแรงงาน และการเชื่อมโยงกับสมรรถนะตลอดห่วงโซ่การผลิตและห่วงโซ่คุณค่าตามรายอุตสาหกรรมของการผลิตและบริการ เป้าหมาย รวมถึงการเชื่อมโยงระบบสมรรถนะกับค่าจ้าง

๓) กำหนดมาตรการในการผลิตกำลังคนแบบเร่งด่วน โดยจัดการศึกษารูปแบบจำลองในสาขา ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ด้านปัญญาประดิษฐ์ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ เพิ่มกำลังคนที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาภาคการผลิตเป้าหมาย โดย

๑) สร้างกลไกระดับชาติเพื่อรวบรวมกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง ทั้งคนไทยและคนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทย และสนับสนุนให้ได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์ให้กับประเทศทั้งในภาครัฐและเอกชน มีรูปแบบการทำงานที่เอื้อให้ทำงานข้ามพรมแดนกับสถาบันชั้นนำทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับโลกได้ ให้มีการให้ลาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ มาผสมผสานใช้กับการเพิ่มพูนความรู้และศักยภาพของแรงงานที่มีสมรรถนะสูง ควบคู่กับสร้างวัฒนธรรมการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อให้กำลังคนคุณภาพทำงานหรือแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่และทำงานอย่างมีความสุข

๒) ส่งเสริมการนำเข้าผู้เชี่ยวชาญต่างชาติทักษะสูง โดยกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติให้เข้ามาทำงานด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงการดึงนักศึกษาต่างชาติที่จบการศึกษาในไทยให้สามารถอยู่ต่อในประเทศเพื่อพัฒนานวัตกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้าง ออกแบบ และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการผลิตและบริการ การจัดการและการตลาด โดย

๑) การสร้างและพัฒนาทักษะองค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจยุคใหม่ โดยการสร้างความเชื่อใหม่ที่ส่งผลต่อการปรับพฤติกรรม ให้ตระหนักรู้ รับรู้องค์ความรู้ใหม่ ผึกทักษะ สามารถนำไปวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจ และสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจได้ โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่ง่าย กระชับ และรวดเร็ว ตอบสนองการเรียนรู้ที่แตกต่างของแต่ละบุคคลผ่านการเรียนรู้ในระบบและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ด้วยเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นเรื่องง่าย รวมถึงการสร้างชุมชนผู้ประกอบการแบ่งปันการเรียนรู้และแรงบันดาลใจเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง

๒) ส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้างนวัตกรรม เพื่อต่อยอดสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมในอนาคต โดยการสร้างพื้นที่ให้ผู้ประกอบการได้แข่งขันทดลองความคิด ส่งเสริมการลงทุนสำหรับการสร้างนวัตกรรม การจับคู่ทางธุรกิจ รวมถึงสนับสนุนด้านเงินทุน

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดย

๑) ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาเมืองเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ที่หลากหลาย ทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง โดยกำหนดมาตรการจูงใจที่เหมาะสมเพื่อให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนโดยเฉพาะผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ สร้างพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีสาระที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่ม ครอบคลุมทุกพื้นที่ เข้าถึงได้ง่ายทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและแสดงศักยภาพอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างค่านิยม และพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒) สร้างสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยการสร้างสื่อที่ใช้ภาษาถิ่นเพื่อให้ประชาชนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาหลักเข้าถึงได้ สื่อทางเลือกสำหรับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางการได้ยิน รวมถึงสนับสนุนกลุ่มประชากรที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจให้เข้าถึงสื่อในราคาที่เข้าถึงได้

๓) การพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิตของประเทศให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภททั้งในระบบสายสามัญ สายอาชีพ การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ตั้งแต่มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา และนอกระบบ เพื่อสร้างความคล่องตัว และเปิดทางเลือกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกระดับ

๔) กำหนดมาตรการจูงใจ ให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจัดให้มีแหล่งเงินทุนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ การพัฒนาเครดิตการฝึกอบรมสำหรับคนทุกกลุ่ม การจัดสรรสิทธิพิเศษในการเข้ารับบริการฝึกอบรม การเข้าชมแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมให้เอกชนที่ผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา จัดทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยกำหนดเงื่อนไขการให้ใช้ผลิตภัณฑ์โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ โดยจัดทำข้อมูลและส่งเสริมการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายของกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายในอนาคตของตนเอง และสามารถเทียบโอนประสบการณ์ได้ ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับให้มีความเข้าใจและมีสมรรถนะในการพัฒนาผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษที่มีความต้องการที่ซับซ้อน

หมายเหตุที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๑. สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา

ภาครัฐเป็นกลไกหลักกลไกหนึ่งในการดูแลประชาชนให้กินดีอยู่ดี สามารถประกอบอาชีพได้ และขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยมีหน้าที่และบทบาทสำคัญในการให้บริการประชาชน และการนำนโยบายสาธารณะ แผนการพัฒนาประเทศ และกฎหมาย สู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยปัจจัยสำคัญของความสำเร็จของภาครัฐในการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว สถานการณ์ความไม่แน่นอนและมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

ภาครัฐไทยยังคงมีข้อจำกัดในหลายประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการตอบโจทย์ประชาชนได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะการที่โครงสร้างภาครัฐยังมีขนาดใหญ่ มีส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐจำนวนมากที่มีการทำงานซ้ำซ้อนกัน ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ในขณะที่การมีส่วนร่วมของภาคีพัฒนาอื่น ๆ ในการบริการภาครัฐยังมีข้อจำกัด ส่งผลให้การทำงานและการให้บริการของภาครัฐมักเกิดปัญหาความล่าช้า ไม่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน การให้บริการไม่ครอบคลุมพื้นที่อย่างทั่วถึง ซึ่งสะท้อนจากมิติด้านความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ ของดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก พบว่า ปี ๒๕๖๒ ค่าดัชนีของไทยมีค่าที่ ๖๕.๘๗ คะแนน ลดลงจาก ๖๖.๘๓ คะแนน ในปี ๒๕๖๑ และน้อยกว่าประเทศสิงคโปร์ บรูไน และมาเลเซีย รวมถึงการที่ภาครัฐยังขาดการมุ่งเน้นให้มีการประสานการดำเนินงานกับทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน สะท้อนจากสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่ยังมีสัดส่วนของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ยังอยู่ในสถานการณ์บรรลุเป้าหมายต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ณ ปี ๒๕๖๓ เป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ ๘๐.๗๑ นอกจากนี้ สัดส่วนการลงทุนของภาคเอกชนต่อการลงทุนรวมในการจัดบริการสาธารณะในปี ๒๕๖๓ อยู่ที่เพียงร้อยละ ๑๐.๗ เท่านั้น ต่ำกว่าค่าเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่ร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๖๕ ซึ่งรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานภาครัฐอาจยังมีข้อจำกัด และไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อจำกัดที่สำคัญอีกประการ คือ การที่โครงสร้างพื้นฐานและกระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐยังไม่สนับสนุนการทำงานรัฐบาลดิจิทัลแบบครบวงจร โดยหน่วยงานของรัฐขาดการจัดเก็บและการเชื่อมโยงข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลที่เป็นระบบและบูรณาการ ส่งผลให้การจัดเก็บข้อมูลมีความซ้ำซ้อน กระจัดกระจาย ไม่มีการจัดกลุ่ม จัดหมวดหมู่ ข้อมูลไม่มีคุณภาพ ไม่มีมาตรฐาน ไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน และไม่อยู่ในรูปแบบที่พร้อมต่อการใช้งาน โดยเฉพาะกระบวนการขอใช้ข้อมูลซับซ้อนและใช้เวลานาน รวมถึงข้อมูลทรัพยากรต่าง ๆ ของภาครัฐเพื่อการพัฒนาประเทศยังขาดการบูรณาการและการบริหารอย่างเป็นระบบ ขาดการนำวิเคราะห์และใช้งานในการตัดสินใจ ซึ่งสามารถสะท้อนได้จากผลการสำรวจรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ปี ๒๕๖๓ ซึ่งประกอบด้วย ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๕๗ และมีค่าคะแนน ๐.๗๕๖๕ เทียบกับประเทศสิงคโปร์ที่ได้รับการจัดอันดับที่ ๑๑ และมีค่าคะแนน ๐.๙๑๕๐ ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าคะแนน ๐.๗๗๓๘ ดัชนีทุนมนุษย์ มีค่าคะแนน ๐.๗๗๕๑ และดัชนีการให้บริการภาครัฐออนไลน์ มีค่าคะแนน ๐.๗๔๔๑

ในขณะเดียวกัน บุคลากรภาครัฐยังคุ้นชินกับวิธีการทำงานในรูปแบบเดิม ขาดทักษะด้านดิจิทัล และการคิดสร้างสรรค์ ขาดการสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรภาครัฐพัฒนาตนเองให้ทันต่อบริบทปัจจุบัน บุคลากรไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัล ขาดวัฒนธรรมของภาครัฐ และบางกรณีเป็นเหตุผลสำคัญ ในการขัดขวางการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ การที่ระบบการจ้างงานภาครัฐไม่ดึงดูดคนรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ ทั้งในมิติระบบการสรรหา ค่าตอบแทน การบริหารผลการทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ หรือการประเมินศักยภาพ รวมทั้งวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ทันสมัย และไม่เปิดรับอาชีพ ทำให้ไม่ส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐพัฒนาตนเองและเกิดความผูกพันต่อองค์กร ไม่เอื้อให้เกิดกรอบความคิดที่ต้องการจะพัฒนาตนเอง และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลให้ส่วนราชการ ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากกำลังคนได้เต็มศักยภาพ

นอกจากนั้น กฎหมายไทยจำนวนมากมีความล้าสมัย ไม่เอื้อต่อการทำงานและการปรับตัวของภาครัฐ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและภาคเอกชน กระบวนการแก้ไข กฎหมายมีระยะเวลานานทำให้ไม่สามารถปรับปรุงกฎหมายให้รองรับการเปลี่ยนแปลงและขาดการนำเครื่องมือ และเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการแก้ไขปรับปรุง พัฒนากฎหมาย หรือยกเลิกกฎหมาย ขาดฐานข้อมูล ด้านกฎหมายของประเทศ เพื่อรองรับการเข้าถึงกระบวนการของกฎหมาย ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการกำหนดกฎหมาย ขาดความตระหนักถึงการปฏิบัติตามกฎหมายและผลที่จะได้รับอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้ เกิดความไม่เท่าเทียมกันของการบังคับใช้กฎหมาย โดยสะท้อนได้จากประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ของประเทศไทย เทียบเคียงจากมิติด้านการบังคับใช้กฎหมายของดัชนีนิติธรรม พบว่า ในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทย มีคะแนน ๐.๔๗ คะแนน จัดอยู่ลำดับที่ ๘๓ จาก ๑๒๘ ประเทศทั่วโลก ทั้งนี้ คะแนนในการบังคับใช้กฎหมาย ของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จาก ๐.๕๐ คะแนนในปี ๒๕๖๑ เป็น ๐.๔๘ คะแนนในปี ๒๕๖๒ และ ๐.๔๗ คะแนน ในปี ๒๕๖๓

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๒.๑ ความเชื่อมโยงของหมุดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และยุทธศาสตร์ชาติ

ภาครัฐจำเป็นต้องเร่งพัฒนาและปรับตัวเพื่อลดช่องว่างของการปฏิบัติงานให้มีศักยภาพที่เหมาะสม ในฐานะที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศบนหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ โดยมีประเด็นที่ต้องดำเนินการ เพื่อรับมือกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและเสริมสร้างความสามารถของภาครัฐ ประกอบด้วย ๑) พัฒนาการให้บริการ ภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก ประหยัด แก่ประชาชนและผู้ประกอบการ โดยพัฒนาคุณภาพการให้บริการ และเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วม ๒) ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐ ให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ๓) ปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ และสร้าง ระบบบริหารจัดการ และ ๔) การสร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากร ให้มี ทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐดิจิทัลและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐให้เอื้อต่อ การพัฒนาประเทศ ซึ่งตอบสนองต่อเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จำนวน ๒ เป้าหมาย ได้แก่

เป้าหมายที่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยมีบริการสาธารณะทั่วถึง เท่าเทียม และ เป้าหมายที่ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลง ภายใต้อิทธิพลโลกใหม่

การพัฒนาตามหมวดหมายฯ จะสามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติใน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในประเด็นเป้าหมาย ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ใน ๒ ประเด็นเป้าหมาย คือ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมใน ๒ ประเด็นเป้าหมาย คือ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ๒ ประเด็นเป้าหมาย คือ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ หมวดหมายที่ ๑๓ ยังมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติใน ๔ ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ ๑๗ ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ประเด็นที่ ๒๐ การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเด็นที่ ๒๒ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๒.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมาย

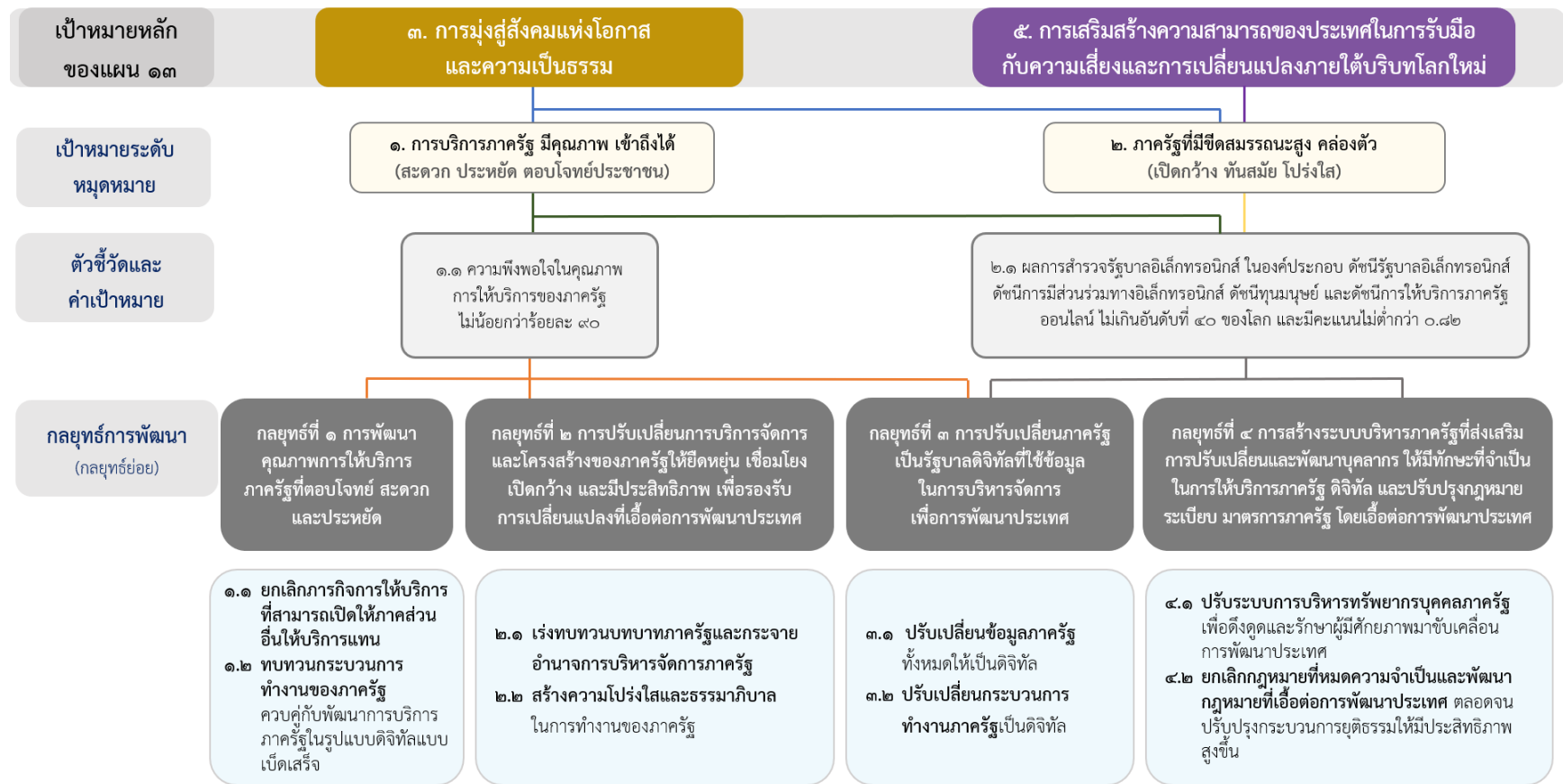
เป้าหมายที่ ๑ การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐

เป้าหมายที่ ๒ ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ผลการสำรวจรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ในองค์ประกอบ ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีทุนมนุษย์ และดัชนีการให้บริการภาครัฐออนไลน์ ไม่เกินอันดับที่ ๔๐ ของโลก และมีคะแนนไม่ต่ำกว่า ๐.๘๒

๓. แผนที่กลยุทธ์

๔. กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก และประหยัด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ยกเลิกภารกิจการให้บริการที่สามารถเปิดให้ภาคส่วนอื่นให้บริการแทน โดยยกเลิกภารกิจการให้บริการของภาครัฐที่มีต้นทุนสูง เมื่อเทียบกับเอกชน หรือไม่มีความจำเป็นที่ภาครัฐต้องดำเนินการ โดยพัฒนากลไกและสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน วิชาชีพเพื่อสังคม องค์กรนอกภาครัฐ และภาคีการพัฒนาอื่น ๆ เข้ามาดำเนินการหรือร่วมดำเนินการ ในลักษณะนวัตกรรมการให้บริการในการตอบสนองความต้องการของประชาชนและการพัฒนาประเทศ ที่มีการร่วมรับผลประโยชน์และความเสี่ยงในการดำเนินการ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ทบทวนกระบวนการทำงานของภาครัฐควบคู่กับพัฒนาการบริการภาครัฐ ในรูปแบบดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของภาครัฐจากการควบคุมมาเป็นการกำกับ ดูแลหรือเพิ่มความสะดวก รวดเร็ว โดยเฉพาะขั้นตอนการอนุมัติ อนุญาตต่าง ๆ พร้อมทั้งปรับกระบวนการทำงานภาครัฐโดยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและให้มีการเชื่อมโยงการให้บริการระหว่างหน่วยงานให้เกิดการทำงาน แบบบูรณาการ โดยกำหนดเป้าหมายการบริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จในทุกบริการที่ภาครัฐยังต้องดำเนินการ ให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ระดับนโยบาย แผนงบประมาณ กำลังคน และการติดตามประเมินผล ให้เป็นเอกภาพและมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน

กลยุทธ์ที่ ๒ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ เร่งทบทวนบทบาทภาครัฐและกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐ โดยปรับบทบาทและภารกิจใหม่ให้รองรับแนวทางการพัฒนาประเทศและสถานการณ์ในอนาคต ส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเฉพาะในเรื่องโครงสร้างภาครัฐ อัตรากำลัง งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างให้เกิดความยืดหยุ่น คล่องตัว มีประสิทธิภาพในการบริหารของส่วนราชการและจังหวัด และแก้ไขปรับปรุง พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจของส่วนราชการและการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพพร้อมรับภารกิจจากส่วนกลางไปดำเนินการได้ ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดกลไกที่สามารถให้หน่วยงานของรัฐสามารถปรับเปลี่ยนการทำงานหรือสร้างนวัตกรรมโดยไม่ติดอยู่ภายใต้กรอบเงื่อนไขของกฎระเบียบเดิมโดยเร็ว เป็นอันดับแรก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยเปิดเผยข้อมูลผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้ประชาชน องค์กร เครือข่าย และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่หลากหลาย มีการบูรณาการการบริหารจัดการและนำไปประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานของรัฐในการแก้ปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน เพื่อลดการทุจริตคอร์รัปชัน

กลยุทธ์ที่ ๓ การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ปรับเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐทั้งหมดให้เป็นดิจิทัล โดยจัดทำข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศทั้งในด้านงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และข้อมูลอื่นของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด อย่างบูรณาการให้เป็นดิจิทัลที่มีมาตรฐาน ถูกต้อง ปลอดภัย พร้อมใช้งาน มีการจัดเก็บที่ไม่ซ้ำซ้อน ไม่เป็นภาระ

กับผู้ให้ข้อมูล มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐกับภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายและการบริการภาครัฐให้สอดคล้องกับบริบท การพัฒนาได้อย่างเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นต่อสาธารณะในการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ เร่งพัฒนาระบบที่บูรณาการข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ในภาพรวมที่สำคัญต่อการตัดสินใจเชิงนโยบายให้แล้วเสร็จเป็นลำดับแรก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภาครัฐเป็นดิจิทัล โดยออกแบบกระบวนการ ทำงานใหม่ ยกเลิกการใช้เอกสารและขั้นตอนการทำงานที่หมดความจำเป็นหรือมีความจำเป็นน้อย นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ตลอดกระบวนการทำงาน ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตาม ประเมินผล โดยเฉพาะการให้บริการประชาชนและผู้ประกอบการให้มีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว มีช่องทาง และรูปแบบการให้บริการที่หลากหลายที่สอดคล้องกับการทำงานแบบดิจิทัล

กลยุทธ์ที่ ๔ การสร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะที่จำเป็น ในการให้บริการภาครัฐดิจิทัล และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนา ประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ปรับระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐเพื่อดึงดูดและรักษา ผู้มีศักยภาพมาขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงแผนกลยุทธ์องค์กร และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลที่สามารถดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยจะต้องทบทวนแนวทางการขับเคลื่อนภารกิจเพื่อให้ภาครัฐมีขนาดและต้นทุนที่เหมาะสม ตลอดจนปรับเปลี่ยนตำแหน่งงานที่สามารถถ่ายโอนภารกิจมาเป็นตำแหน่งงานหลักที่มีความจำเป็น ต่อการพัฒนาประเทศ อีกทั้งปรับปรุงรูปแบบการจ้างงานภาครัฐให้หลากหลาย ยืดหยุ่น ครอบคลุม การจ้างงานในรูปแบบสัญญา หรือรูปแบบการทำงานไม่ตลอดชีพมากขึ้น และลดการจ้างงานแบบตลอดชีพ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อบริบทและเงื่อนไขการจ้างงานในปัจจุบันและดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถ เข้ามาปฏิบัติงานในภาครัฐเพื่อผลักดันภารกิจได้อย่างทันการณ์และมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญ กับการสร้างพื้นที่นวัตกรรม รูปแบบการจ้างงานเพื่อให้การขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นรูปธรรม และเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาศมรรถนะบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัลแบบองค์รวม ตลอดจนพัฒนาทัศนคติ จริยธรรม องค์กรความรู้ และทักษะ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการประเมินผลบุคลากร ภาครัฐที่สามารถส่งเสริมและสะท้อนศักยภาพในการร่วมขับเคลื่อนเป้าหมายของประเทศอย่างเป็นระบบ ทั้งในระดับองค์กร ระดับทีม และระดับบุคคล ตลอดจนระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ที่สามารถยกระดับการใช้ทรัพยากรบุคคลทุกคนให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นและพัฒนากฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนา ประเทศ ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยภาครัฐต้องให้ความสำคัญ กับการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจัง การปรับเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ภาคเอกชน และประชาชนในการพัฒนา และปฏิรูปกฎหมายให้มีเป้าหมายที่วัดได้ในการสร้างความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและมีการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ เพื่อให้เกิดกระบวนการ ทำงานที่รวดเร็ว เป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งกำหนดให้มีหน่วยงานกลางดำเนินการเร่งรัดการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ล้าสมัย ยกเลิกกฎหมาย ที่หมดความจำเป็น ช้าช้อน หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานและการปรับตัวให้ทันการณ์ของภาครัฐ

โดยเฉพาะกฎหมายที่ขัดกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในทุกระดับและกฎหมายที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินการของภาครัฐที่ต้องมุ่งเป้าร่วมกันในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งจัดให้มีการพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลกลางด้านกฎหมายของประเทศที่มีความปลอดภัยสูง สะดวก เข้าถึงได้ง่าย จำแนกประเภทตามการใช้งานของผู้ใช้บริการ

ส่วนที่ ๕

การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

การบรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ต้องอาศัยการดำเนินงานจากทุกภาคส่วนที่เชื่อมประสานกันอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการขับเคลื่อนที่สามารถถ่ายทอดเป้าหมายและกลยุทธ์ของแผนไปสู่การดำเนินงานในระดับมาตรการ แผนงาน และโครงการ ได้อย่างสอดคล้องเชื่อมโยง และสามารถสะท้อนถึงเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างแท้จริง รวมถึงการผลักดันให้เกิดการทำงานอย่างบูรณาการในประเด็นการพัฒนาที่ครอบคลุมภารกิจของหลายหน่วยงาน และการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนอื่น ๆ ที่เป็นภาคีการพัฒนาเพื่อผนึกกำลังในการที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาให้สัมฤทธิ์ผลในขณะเดียวกัน การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ให้ประสบผลสำเร็จยังต้องอาศัยกลไกการจัดสรรงบประมาณที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนกระบวนการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพและอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแผนงานและวิธีการดำเนินงานให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จ และสนับสนุนการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อไป

๕.๑ หลักการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

๕.๑.๑ การใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพเป็นกรอบแนวทาง เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยครอบคลุมการดำเนินงาน ๔ ขั้นตอนที่มีความเชื่อมโยงกัน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามผลการตรวจสอบ

๕.๑.๒ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยให้ความสำคัญกับการวัดผลสำเร็จของการดำเนินงานด้วยเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม ทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในทุกกระบวนการของวงจรการบริหารงานคุณภาพ

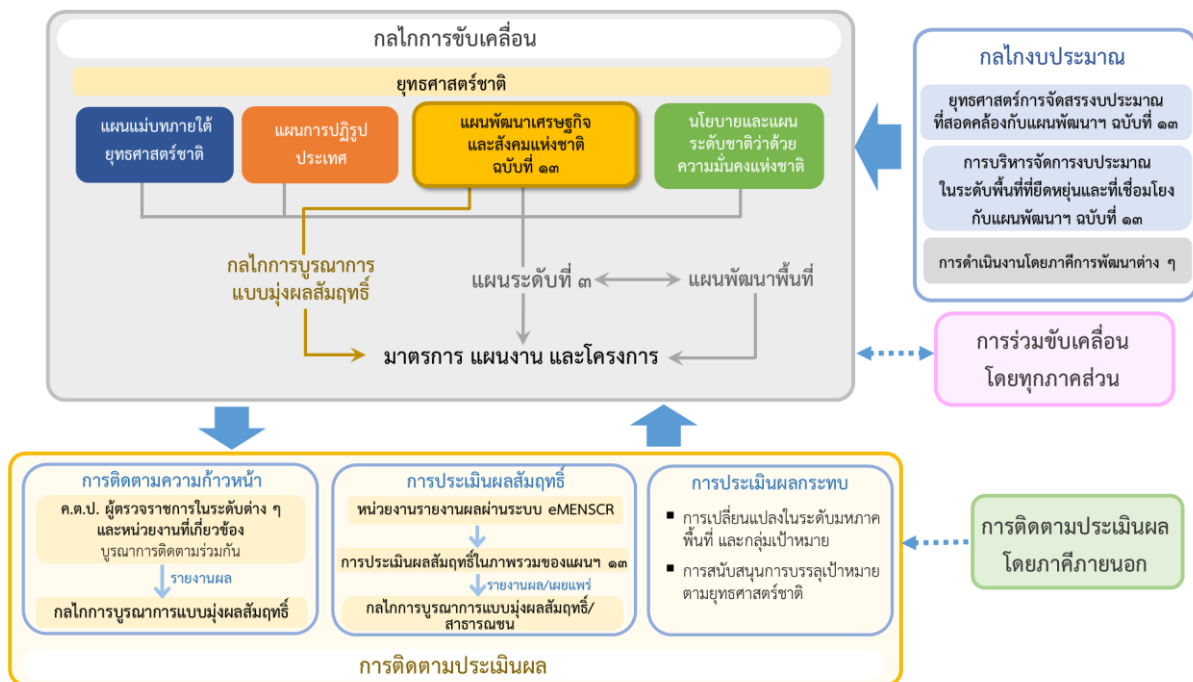
๕.๑.๓ การผสมผสานกลไกในหลากหลายมิติ ทั้งกลไกในเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างปัจจัยที่จะเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่เป้าหมาย พร้อมทั้งมีการจัดลำดับการดำเนินงานตามความสำคัญและความเร่งด่วน **กลไกตามภารกิจ** ที่เป็นการดำเนินงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมายและความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน และ**กลไกในเชิงพื้นที่** ที่เป็นการแปลงแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติผ่านการมองภาพเชิงองค์รวมในระดับภาคและจังหวัด โดยคำนึงถึงสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมของพื้นที่

๕.๑.๔ การดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างการยอมรับและลดข้อจำกัดที่เกิดจากการดำเนินงานโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือการดำเนินงานโดยภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่เชื่อมประสานกันและมีเป้าหมายร่วมกัน

๕.๒ แนวทางการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

กระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ สู่การปฏิบัติ

๕.๒.๑ กลไกการขับเคลื่อน

กลไกการขับเคลื่อนประกอบด้วยการทำงานผ่านกลไกสองส่วนที่คู่ขนานกัน ได้แก่ **กลไกการบูรณาการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์** ซึ่งเป็นกลไกที่มีจุดมุ่งหมายในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ผ่านการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนอื่น ๆ และ**กลไกตามภารกิจ รวมถึงกลไกในระดับพื้นที่** ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนผ่านการดำเนินงานตามภารกิจประจำของหน่วยงานและการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดยสาระสำคัญของกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ผ่านกลไกทั้งสองส่วน มีดังนี้

๑) **กลไกการบูรณาการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์** เป็นกลไกการดำเนินงานในเชิงยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงการทำงานกับคณะกรรมการระดับชาติที่มีอยู่ รวมถึงสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ประชาชน และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้การขับเคลื่อนหมุดหมายต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนดอย่างเป็นรูปธรรม โดยจะให้ความสำคัญกับการจัดทำหรือขับเคลื่อนมาตรการ แผนงาน และโครงการ ที่มีความสำคัญในระดับสูงต่อการบรรลุเป้าหมายของแต่ละหมุดหมาย โดยเฉพาะการดำเนินงานที่มีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน การดำเนินงานที่เป็นารริเริ่มขึ้นใหม่ หรืออยู่นอกเหนือจากภารกิจปกติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ กลไกนี้จะมีบทบาทในการกำกับและติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน รวมถึงให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานในระดับปฏิบัติ

๒) กลไกตามภารกิจ เป็นการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ให้สามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยหน่วยงานภาครัฐพิจารณา ดำเนินการจัดทำแผนระดับที่ ๓ มาตรการ แผนงาน และโครงการ ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ สู่การปฏิบัติ ผ่านกลไกของหน่วยงานที่เป็นภาคีการพัฒนาต่าง ๆ

๓) กลไกในระดับพื้นที่ โดยจัดทำแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัด และแผนระดับพื้นที่ ต่าง ๆ ให้สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนงาน โครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และแผนระดับที่ ๒ อื่น ๆ พร้อมกับการแก้ปัญหาของพื้นที่และการพัฒนาพื้นที่โดยสอดคล้องกับศักยภาพ ตลอดจนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมาย ของยุทธศาสตร์ชาติ

๕.๒.๒ กลไกงบประมาณ

กลไกงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ให้สามารถ บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประกอบด้วย

๑) การบูรณาการการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เข้ากับการจัดหางบประมาณ รายจ่ายประจำปี เพื่อให้ระบบงบประมาณสามารถสนับสนุนการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยผนวกประเด็นการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ที่ต้องมุ่งเน้นในแต่ละปี เข้ากับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

๒) การสนับสนุนให้หน่วยงานในระดับพื้นที่สามารถบริหารจัดการงบประมาณได้ อย่างยืดหยุ่น และสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาสำคัญ ที่เหมาะสมกับบริบท ศักยภาพ และความต้องการที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

๓) การส่งเสริมการดำเนินงานของภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ที่มีศักยภาพเข้ามาลงทุนในภาคการผลิตและบริการเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ รวมถึงดำเนินงานในกิจกรรมการพัฒนาที่เอกชนมีความเชี่ยวชาญ ภายใต้การกำหนดมาตรฐานและ การกำกับดูแลที่โปร่งใส และสามารถสนับสนุนให้การลงทุนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

๕.๒.๓ การเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนในการร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยสนับสนุนการประสานกำลังของ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) ซึ่งครอบคลุมถึงชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ศาสนสถาน สถาบันทางศาสนา บุคลากรและองค์กรทางการศึกษา อาสาสมัคร จิตอาสา และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อแปลงกลยุทธ์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ไปสู่การร่วมแก้ไขปัญหา และการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างแพลตฟอร์มหรือช่องทางให้ทุกภาคมีโอกาสด แสดงความคิดเห็น เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน และร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานในระดับพื้นที่อื่น ๆ ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนเข้มแข็ง และสนับสนุนให้ชุมชนเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ผ่านการเสริมสร้างความร่วมมือกับประชาคมและองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเด็น การพัฒนาที่มีความสำคัญในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค

๕.๓ การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ครอบคลุมทั้งการติดตามประเมินผลในระดับของแผนงานและโครงการ โดยเฉพาะแผนงานและโครงการที่มีความสำคัญในระดับสูงต่อการบรรลุเป้าหมายของแต่ละหมวดหมู่ เพื่อส่งข้อมูลย้อนกลับให้แก่หน่วยงานและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องนำไปทบทวนและปรับปรุงแผนและวิธีการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย รวมไปถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาในภาพรวมของหมวดหมู่และเป้าหมายหลักตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผน ทั้งนี้ ในการติดตามและประเมินผลในทุกระดับต้องผลักดันให้มีการบูรณาการและการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความโปร่งใส โดยการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ประกอบด้วยการทำงานใน ๓ ส่วน ดังนี้

๕.๓.๑ การติดตามความก้าวหน้า เป็นการติดตามประเมินผลในระหว่างที่แผนงานโครงการต่าง ๆ อยู่ระหว่างการดำเนินการ เพื่อตรวจติดตามว่าการดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กรอบระยะเวลา และการสำรวจปัญหาอุปสรรคที่อาจส่งผลให้การดำเนินการล่าช้าและไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด โดยอาศัยกลไกและหน่วยงานในทุกระดับที่มีภารกิจในการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐ (ค.ต.ป.) ผู้ตรวจราชการในระดับต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านการบูรณาการการทำงานร่วมกัน และจัดให้มีการรายงานผลการติดตามและประเมินผลต่อกลไกการบูรณาการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสม

๕.๓.๒ การประเมินผลสัมฤทธิ์ เป็นการประเมินผลว่าแผนงานและโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จสามารถบรรลุเป้าหมาย ผลผลิต และผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด รวมถึงการประเมินความสำเร็จตามตัวชี้วัดในระดับของหมวดหมู่และเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ทั้งในระหว่างและหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาของแผน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานในส่วนกลางและหน่วยงานในระดับพื้นที่ รายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ โดยแสดงผลให้เห็นถึงการบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เพื่อนำไปสู่กระบวนการประมวลข้อมูล และนำเสนอผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ต่อกลไกการบูรณาการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ พร้อมทั้งจัดให้มีช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน

๕.๓.๓ การประเมินผลกระทบ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่เกิดเนื่องมาจากการดำเนินงานที่สำคัญภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ทั้งการเปลี่ยนแปลงในระดับมหภาค การเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนความสามารถในการสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

คำนำ

ความมั่นคงถือเป็นรากฐานที่สำคัญต่อความอยู่รอดปลอดภัย ความเจริญก้าวหน้าของชาติ และประชาชนอยู่ดีมีสุขปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และต่อมาเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ในการประมวล วิเคราะห์ และเสนอแนะนโยบายและแผนความมั่นคงทั้ง ๑๗ ด้าน ภายใต้กรอบคิดความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) และความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ในบริบทความมั่นคงปัจจุบันและแนวโน้มภายในประเทศและต่างประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Whole-of-Government Approach) ควบคู่กับการดำเนินงานที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในงานความมั่นคง (Whole-of-Society Approach) ตลอดจนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการสร้างความสามารถในการกลับคืนสู่สภาพเดิม (Resilience) เพื่อให้พร้อมเผชิญปัญหาที่ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ

ด้วยเหตุนี้ ผลสัมฤทธิ์ของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการผนึกกำลังร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย แผนงาน โครงการ ให้ประสานสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศชาติมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ถาวรสืบไป

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร	๑
ส่วนที่ ๑ ความสำคัญและสถานะของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๑๑
๑. ความนำ	๑๒
๒. ผลการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในห้วงที่ผ่านมา	๑๒
๓. การกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติและความมั่นคงแห่งชาติ	๑๕
๔. หลักการ สถานะ และความสำคัญ	๑๖
ส่วนที่ ๒ สถานการณ์ ผลกระทบ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระยะ ๕ ปี	๒๒
๑. ความสำคัญภูมิยุทธศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิเศรษฐกิจไทย ที่ส่งผลต่อความมั่นคงแห่งชาติ	๒๓
๒. การประเมินขีดความสามารถของประเทศเพื่อเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติ	๒๕
๓. ความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคง	๒๖
ส่วนที่ ๓ วิสัยทัศน์ กรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	๓๓
๑. วิสัยทัศน์	๓๔
๒. กรอบแนวคิด	๓๔
๓. วัตถุประสงค์	๓๘
๔. เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในภาพรวม	๓๘
ส่วนที่ ๔ นโยบายและแผนความมั่นคง	๔๐
● หมวดประเด็นความมั่นคง	
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ	๔๑
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ	๔๔
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน	๔๖
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	๔๙
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	๕๒
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ	๕๕

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	๕๘
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด	๖๑
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๖๔
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางไซเบอร์	๖๗
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย	๖๙
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ	๗๒
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และโรคติดต่ออุบัติใหม่	๗๕
● หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง	
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ	๗๘
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ	๘๑
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง	๘๓
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่	๘๕
ส่วนที่ ๕ การขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล	๘๗
๑. ภาพรวมการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล	๘๘
๒. แนวทางการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล	๘๘
๓. กลไกการบริหารจัดการ	๙๐
๔. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	๙๖
ส่วนที่ ๖ ภาคผนวก	๙๘
ผนวก ก กระบวนการจัดทำ	๙๙
ผนวก ข ความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระยะ ๕ ปี	๑๐๓
ผนวก ค แผนที่กลยุทธ์	๑๒๓
ผนวก ง ตารางสรุปตัวชี้วัด	๑๔๒
ผนวก จ แผนระดับที่ ๓ ขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๑๖๑
ผนวก ฉ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง	๑๖๔

บทสรุปผู้บริหาร

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูตและการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย ตลอดจนกำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ประกอบกับ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีหลักการให้การกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ โดยต้องมีสาระที่ครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหารกับการเศรษฐกิจ และอื่น ๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐสามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผนระยะปานกลาง ๕ ปี ที่มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๒ รองรับการดำเนินการในห้วงที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑) โดยนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติฉบับนี้มีความเชื่อมโยงและประสานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และประเด็นการต่างประเทศ ตลอดจนกำหนดขอบเขตและหลักเกณฑ์พิจารณา “ประเด็นความมั่นคง” เพื่อตอบสนองตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องเห็นผลสัมฤทธิ์ภายในปี ๒๕๗๐ การยกระดับขีดความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง โดยมุ่งขยายผลกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีกรอบการจัดทำและขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๓ โดยนำเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ไปกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการอื่น ๆ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดทำนโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ผ่านมา (ฉบับแรกที่มีการเผยแพร่อย่างเป็นทางการ พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๔) จนถึงฉบับปัจจุบัน มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์ เจ็อนไข และการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้น นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงให้ความสำคัญกับการวางรากฐานความมั่นคงของประเทศ โดยเริ่มต้นจากหน่วยย่อยของสังคม คือ สถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา โดยส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะภาคประชาชน รวมถึงการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้มุ่งเน้นไปที่พื้นที่ตำบลเป้าหมาย เพื่อขยายแนวคิดการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และแผนตำบล “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยเร่งป้องกัน

และแก้ไขเฉพาะปัญหาความมั่นคงที่สำคัญจากการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มความเสี่ยงในระยะ ๕ ปี ผ่านกระบวนการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความมั่นคงที่มีผลกระทบและความเสี่ยงสูง (High Risk, High Impact) จากบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ การประเมินขีดความสามารถของประเทศเพื่อเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติ เพื่อกำหนดจุดยืนหรือตำแหน่งของประเทศ และเสริมสร้างแนวทางการพัฒนาศักยภาพความมั่นคงของประเทศให้สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงภัยคุกคามทุกรูปแบบได้อย่างทันท่วงที โดยขยายผลกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวมในการเชื่อมโยงมิติการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ นอกจากนี้ มีการกำหนดจุดเน้น (Focus) และแนวทางสำคัญเชิงลึก (Highlight) ของเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ให้เห็นผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม การเติมเต็มช่องว่างของแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนนำเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่ต้องการมุ่งเน้นในแต่ละปีผนวกเข้ากับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณสำหรับแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

วิสัยทัศน์

“ประเทศชาติมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน”

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ
- เพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดทำและขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๓ (แผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน แผนพัฒนาในระดับพื้นที่) ที่เกี่ยวข้องทางด้านความมั่นคงได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในภาพรวม

● เป้าหมายในภาพรวม

ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

● ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในภาพรวม

ความสำเร็จของการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดย่อยของ ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

นอกจากนี้ กรอบแนวคิดยังคงน้อมนำแนวพระราชดำริ หลักการทรงงาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระราชปณิธาน ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว “การสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” การพัฒนาที่ยั่งยืน การบูรณาการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วน การบริหารจัดการความเสี่ยงและการสร้างความสามารถในการกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือ “ล้มแล้ว ลุกไว” ตลอดจนขยายผลความมั่นคงแบบองค์รวม

ภาพรวมสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคง

ในห้วง ๕ ปีข้างหน้า ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญความเสี่ยงหลายประการที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในหลายระดับ โดยภัยคุกคามและปัญหาความมั่นคงมีความซับซ้อน และเชื่อมโยงกับมิติต่าง ๆ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนบริบทและแนวโน้มมิติความมั่นคงจะเป็นการผสมผสานระหว่าง ภัยคุกคามรูปแบบเก่าและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “ภัยคุกคามแบบผสมผสาน” ส่งผลให้ต้องพิจารณา ทั้งในเชิงมุมมองผลกระทบภายนอกที่ส่งผลต่อไทย และมุมมองสถานการณ์ภายในประเทศที่ส่งผลต่อภายนอก แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ๑) **ระดับโลก** กลุ่มประเทศมหาอำนาจ การรวมกลุ่มระหว่างประเทศ ยังคงเป็นปัจจัยหลัก ที่ส่งผลต่อบริบทความมั่นคงในระดับโลก ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมรับมือวิกฤตการณ์ ความมั่นคง เพื่อลดความเสี่ยงต่อความมั่นคงแห่งชาติและคุณภาพชีวิตของคนในชาติ โดยมีแนวโน้มการแข่งขัน ระหว่างประเทศที่สำคัญจากการสะสมอาวุธและการแพร่ขยายอาวุธ รวมทั้งการแสวงประโยชน์จากความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ๒) **ระดับภูมิภาค** พื้นที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ เนื่องจากเป็นเส้นทางคมนาคมและแหล่งทรัพยากรพลังงานที่สำคัญ ส่งผลให้มีแนวโน้มการแข่งขันและ ขยายอิทธิพลเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจและขั้วอำนาจต่าง ๆ โดยเฉพาะกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ และอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง และ ๓) **ระดับประเทศ** ความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ สถานการณ์ภายในประเทศต่าง ๆ อาทิ ปัญหาทางด้านการเมือง ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้าย ถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ยาเสพติด การทุจริตคอร์รัปชัน สาธารณภัย ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณา ฉากทัศน์ของบริบทความมั่นคงในระดับประเทศ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีทั้งสิ้น ๑๗ นโยบาย และแผนความมั่นคง แบ่งออกเป็น ๒ หมวด ดังนี้

๑. หมวดประเด็นความมั่นคง เป็นประเด็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบและแนวโน้มความเสี่ยงสูง ต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ รวม ๑๓ นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ มุ่งเน้น ให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชนและพร้อมธำรงรักษา ไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ผ่านการส่งเสริม

การเรียนรู้ จัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรและเผยแพร่ชุดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในชาติอย่างสันติ และเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และให้ความสำคัญกับทุกศาสนา ผู้ที่มีหลักความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ มุ่งเน้นการปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่ออธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องเพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต ผ่านการเตรียมกำลังเชิงยุทธศาสตร์ และพัฒนากองทัพและหน่วยงานความมั่นคงไปสู่ความทันสมัย โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถรองรับปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศ (กระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน มุ่งเน้นให้พื้นที่ชายแดนและประชาชนในพื้นที่ที่มีการพัฒนา มีความมั่นคง ปลอดภัย มีศักยภาพในการป้องกัน และแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของมนุษย์อย่างสมดุล อีกทั้งยังเป็นพื้นที่แห่งความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน ทั้งในด้านการร่วมกันป้องกันภัยคุกคามและปัญหาความมั่นคง การแก้ไขปัญหาค้ำจี้ รวมทั้งการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างยั่งยืน โดยสร้างสภาพแวดล้อมในพื้นที่ชายแดนให้มีความปลอดภัยและมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคาม ยกระดับและพัฒนาจุดผ่านแดนให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันภัยคุกคาม และเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การค้า และการสัญจรข้ามแดน ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านให้เกิดความสมดุลระหว่างผลประโยชน์แห่งชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มุ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลแบบองค์รวมให้ป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง และความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ โดยคำนึงถึงการรักษาความมั่นคงทางทะเล และผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืน และการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล ที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการดำเนินการด้านความมั่นคงทางทะเล เสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน และประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืนเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน โดยเฉพาะการท่องเที่ยว การประมง การพาณิชย์นาวี และการขุดเจาะหรือสำรวจแหล่งพลังงานใต้ทะเล การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล และการสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล (ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มุ่งเน้นการลดการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสีย การพัฒนาทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเสริมสร้างความปลอดภัยและจัดเงื่อนไขความรุนแรง ผ่านการเสริมสร้างความสามารถในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและหมู่บ้าน โดยขับเคลื่อนผ่านกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บนพื้นฐานของความจริงใจ สมัคใจ และให้เกียรติ เพื่อเป็นทางออกของความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ คุณภาพการศึกษา และการบริหารจัดการของภาครัฐ (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผู้ที่มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล แรงงานต่างด้าว กลุ่มที่มีความเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับการคุ้มครองหรืออยู่ระหว่างคัดกรองสถานะที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ ให้มีความสมดุลระหว่างมิติความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และหลักสิทธิมนุษยชน โดยเร่งดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับสถิติผู้หลบหนีเข้าเมืองในกลุ่มที่มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและจับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ผู้ประกอบการ รวมถึงผู้จัดหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และประเทศต้นทางในการเร่งรัดกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหากลุ่มผู้ติดตามแรงงานต่างด้าว (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ มุ่งเน้นการยกระดับสถานะและเพิ่มขีดสมรรถนะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรมให้ได้รับการยอมรับจากสากล โดยดำเนินการเร่งรัดการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ โดยใช้กลไกการขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหारेงานบังคับและการค้ามนุษย์ของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และพัฒนาศักยภาพให้แก่คณะสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีค้ามนุษย์ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด มุ่งเน้นการป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การสกัดกั้นและปราบปรามขบวนการการค้ายาเสพติด ตลอดจนการบำบัด รักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้เกิดการยอมรับจากสังคม โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน สร้างภูมิคุ้มกันระดับบุคคล ด้วยการเสริมสร้างทัศนคติและความรู้เท่าทันยาเสพติดทั้งการเสพและการค้า เสริมสร้างและยกระดับความร่วมมือด้านยาเสพติดทั้งการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ ตลอดจนสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดและเครือข่ายการค้ายาเสพติดในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงพัฒนาเทคโนโลยีและฐานข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการลักลอบจำหน่ายยาเสพติด

นอกจากนี้ ยังมุ่งเสริมสร้างโอกาสและทางเลือกของผู้เสพยาเสพติด ภายหลังการเข้ารับการรักษาบำบัดให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข มีศักดิ์ศรีบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน สามารถพัฒนาศักยภาพมนุษย์และไม่ถูกตีตราหรือเลือกปฏิบัติ (กระทรวงยุติธรรม โดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มุ่งเน้นการยกระดับการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ และ/หรือ เป็นภัยซ้ำซ้อน ให้สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และยั่งยืน โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การรับรู้และตระหนักรู้ถึงการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ต้องให้กับทุกภาคส่วน เพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศ ในการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัย และประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โดยมุ่งจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐานตามหลักสากล ด้วยการเสริมสร้างการจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการให้เป็นไปตามมาตรฐานในการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนกำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน และเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และเป็นธรรม (กระทรวงมหาดไทย โดย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ มุ่งเน้นให้ประเทศไทยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ ยกระดับมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และลดการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ โดยพัฒนาระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้สอดคล้องมาตรฐานสากล สามารถแก้ไขเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนากลไก มาตรการ และแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงพัฒนาการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าการร้าย มุ่งเน้นให้ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย มีขีดความสามารถในการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย และมีศักยภาพในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้ายให้กลับสู่ภาวะปกติ โดยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและข่าวกรองด้านการก่อการร้าย ทั้งภายในและต่างประเทศ ปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญและพื้นที่เปราะบาง มีระบบฐานข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้าย ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและภาคประชาชนในการป้องกันภัยก่อการร้าย พัฒนากลไกการรับมือขณะเกิดเหตุและระบบการแจ้งเตือน การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย เพื่อสร้างความรับรู้ ความเข้าใจ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา (สำนักงานสภาพัฒนาการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ มุ่งเน้นให้ประเทศไทยสามารถรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ มีบทบาทนำในประชาคมการเมือง

และความมั่นคงอาเซียน รวมทั้งรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง และความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน โดยรักษาผลประโยชน์แห่งชาติเป็นที่ตั้ง มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มประเทศเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศสำคัญทางยุทธศาสตร์ โดยทบทวนและกำหนดแนวทางท่าทีและความร่วมมือของไทยต่อประเทศมหาอำนาจหรือกลุ่มประเทศที่มีบทบาทสำคัญทางยุทธศาสตร์ เพื่อให้ไทยสามารถประมาณการความเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนแนวทางการรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศของไทยได้ทันทั่วทั้งที่ และเสริมสร้างบทบาทนำของไทยในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติและผลประโยชน์ร่วมกันของภูมิภาค โดยผลักดันความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามระดับภูมิภาค อาทิ ประเด็นการต่อต้านยาเสพติดและสินค้าผิดกฎหมาย ประเด็นหมอกควันข้ามแดน และประเด็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ (กระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมและการเพิ่มขีดความสามารถบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ รวมทั้งการพัฒนานวัตกรรมและการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการแพทย์รองรับภาวะวิกฤติ โดยพัฒนาศักยภาพและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ รวมถึงแผนเผชิญเหตุและการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขฉุกเฉิน โดยมีการฝึกซ้อมเพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยส่งเสริมให้ประเทศมีความมั่นคงทางยาและเวชภัณฑ์ สามารถผลิตยาและเวชภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุขได้ทั้งห่วงโซ่อุปทาน (กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

๒. หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง เป็นประเด็นเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถของประเทศในการป้องกันและแก้ไขประเด็นความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวม ๔ นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ มุ่งเน้นให้พัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อม เพื่อป้องกันและตอบสนองต่อภัยคุกคาม รวมทั้งบูรณาการทรัพยากรของประเทศเพื่อใช้ในการเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยทบทวนและพัฒนากลไกการบริหารจัดการ ทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติ ให้สามารถปฏิบัติการกิจร่วมกันได้อย่างประสานสอดคล้องเมื่อประเทศเผชิญกับปัญหาภัยคุกคาม หรือเข้าสู่ภาวะวิกฤติระดับชาติ ส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนา ร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการบริหารจัดการ ระบบการแจ้งเตือนและการสั่งการ ตลอดจนประสานงานระหว่างหน่วยงานและผู้ปฏิบัติการกิจเมื่อเข้าสู่ภาวะวิกฤติระดับชาติ (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ มุ่งเน้นการยกระดับระบบงานข่าวกรองแห่งชาติในการเฝ้าระวัง ประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือน ต่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว พร้อมทั้งขยายเครือข่ายเฝ้าระวังเพื่อสนับสนุนงานข่าวกรอง และการวางระบบ

งานข่าวกรองเพื่อป้องกันภัยคุกคามที่สำคัญ โดยพัฒนาขีดความสามารถในการรวบรวมและประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว พัฒนาและขยายเครือข่ายด้านการข่าว รวมถึงพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้บุคลากร เพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์ด้านการข่าวในระยะยาว (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง มุ่งเน้นการจัดทำ และเชื่อมโยงบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงขนาดใหญ่เชิงดิจิทัลให้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย ในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ โดยบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง เพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย ตลอดจนกำหนดโจทย์ประเด็นความมั่นคงและประเด็นศักยภาพ ความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อใช้เป็นประเด็น สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และพัฒนากลไกการบริหารจัดการการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง ผ่านการจัดทำแผนหรือแนวทางการขับเคลื่อนการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง และสร้างความร่วมมือ หรือความตกลงสำหรับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และแบ่งปันข้อมูลภายในแพลตฟอร์มด้านความมั่นคงตามหน้าที่อำนาจ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่ มุ่งเน้นการป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบลเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยขยายแนวคิด การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และแผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้เป็นรูปธรรม โดยพัฒนา คุณภาพชีวิตและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคงเชิงพื้นที่ให้แก่ประชาชน ด้วยการนำนโยบายและแผน ความมั่นคงต่าง ๆ รวมถึงประเด็นความมั่นคงในระดับพื้นที่ที่สำคัญ อาทิ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับสัตว์ในพื้นที่ ความขัดแย้งทางพลังงาน อาหาร และน้ำ ไปใช้กำหนดทิศทางเพื่อแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทภัยความมั่นคงในพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานความมั่นคงในระดับพื้นที่ และเครือข่ายการเสริมสร้างความมั่นคงเชิงรุกในระดับพื้นที่ ทั้งภาครัฐและนอกภาครัฐให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสานการดำเนินการ และสะท้อนความต้องการจากระดับพื้นที่ สู่ระดับนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ)

แนวทางการขับเคลื่อน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

การบูรณาการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนตามแนวทางบูรณาการการทำงานของ หน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Whole-of-Government Approach) และแนวทางบูรณาการ การทำงานที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม (Whole-of-Society Approach) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง แบบองค์รวม จึงกำหนดให้มีการบูรณาการทั้งในเชิงโครงสร้างและกลไก การถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัด ลงสู่ระดับหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงให้การดำเนินการมีทิศทางเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน รวมทั้ง ให้มีหน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อนที่ชัดเจน โดยกลไกการบริหารจัดการมีความสำคัญ ในการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติ ถือเป็นกลไกสูงสุดในการกำกับและติดตามการดำเนินการในภาพรวม รวมทั้ง

มีกลไกแผนงานยุทธศาสตร์ความมั่นคงเป็นกลไกหลักสำคัญเพื่อผลักดันการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship: XYZ) แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑. ระดับนโยบาย กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีสถานะแผนระดับที่ ๒ ไปในคราวเดียวกันกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คือ **คณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง**

๒. ระดับส่วนกลาง อำนวยการ ประสานงาน และกำกับเป้าหมายและตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยดำเนินการไปในคราวเดียวกันกับการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง เพื่อบริหารงานต่อคณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ตามลำดับ คือ **คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ** ประกอบด้วย ๕ คณะย่อย ดังนี้

๒.๑ **คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ** (เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นประธาน)

๒.๒ **คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง** (เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นประธาน)

๒.๓ **คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ** (ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน)

๒.๔ **คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ** (ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธาน)

๒.๕ **คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม** (เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นประธาน)

๓. ระดับพื้นที่ ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องกับกลไกการบริหารแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ โดยมีหน่วยงาน/กลไกที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) และคณะกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด

หน่วยงานเจ้าภาพบูรณาการขับเคลื่อนจำเป็นต้องติดตามและประเมินผลในขั้นต้น ทั้งรอบ ๖ เดือน และรายปี ตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผน/ภารกิจ ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง โดยมีกลไกการบริหารจัดการ ทั้งในระดับนโยบาย ระดับส่วนกลาง และระดับพื้นที่ เร่งรัดติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อเสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อกำกับและติดตามการดำเนินการในภาพรวม หรือพิจารณาทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการดำเนินงานให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ปัจจัยแห่งความสำเร็จขึ้นอยู่กับที่รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการและขับเคลื่อน การถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดไปสู่การจัดทำแผนระดับที่ ๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมด้านทรัพยากรสามารถปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการตามภารกิจที่รับผิดชอบให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนด การพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐ การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน ตลอดจนการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๑

ความสำคัญและสถานะ
ของนโยบายและแผนระดับชาติ
ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑. ความนำ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๒ โดยมีกรอบระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี ครอบคลุมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ รองรับการถ่ายทอดแผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และเชื่อมโยงให้มีการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เป็นกรอบทิศทางการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม มุ่งเน้นการกำหนดนโยบายและแผนการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงให้สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน โดยมีได้จำกัดเฉพาะความมั่นคงของรัฐ แต่ให้หมายรวมถึงความมั่นคงของมนุษย์ และความมั่นคงระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องมีกรอบทิศทางให้สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงภัยคุกคามสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งป้องกันและแก้ไขได้อย่างทันท่วงที โดยใช้กระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข และมีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน

๒. ผลการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติในห้วงที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนภารกิจความมั่นคงของประเทศเป็นการดำเนินการภายใต้แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง โดยมีแผนระดับที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรอบแนวทางหลักที่ขับเคลื่อนไปในคราวเดียวกัน ทำให้ผลการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติในห้วงที่ผ่านมามีความเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง โดยมีผลสัมฤทธิ์และข้อจำกัด ดังนี้

๒.๑ ผลสัมฤทธิ์ ในภาพรวมพบว่าสถานการณ์ปัญหาความมั่นคงคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยหน่วยงานของรัฐร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ขับเคลื่อนการดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ซึ่งผลสัมฤทธิ์การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงพิจารณาได้จากประเด็นความมั่นคงที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ดังนี้

๒.๑.๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหามันในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เหตุการณ์ความรุนแรงมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าปี ๒๕๖๔ จะมีเหตุการณ์ความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ แต่ยังคงอยู่ในเป้าหมายโดยเฉลี่ย คือ ลดลงร้อยละ ๒๐ ต่อปี เมื่อเทียบกับจากปีฐาน ๒๕๖๑ สถิติการเสียชีวิตมีจำนวน ๔๐ คน ลดลงจากปี ๒๕๖๓ (๖๖ คน) คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔๒ ดังนั้นการรักษาความปลอดภัยจึงยังคงเป็นแนวทางหลักที่ต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การดำเนินการระยะต่อไปจำเป็นต้องมุ่งเน้นแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและลดความหวาดระแวง รวมถึงเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจ และส่งเสริมศักยภาพพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ อันจะเป็นรากฐานที่ทำให้พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

๒.๑.๒ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน มีความมั่นคง ปลอดภัย และสามารถพัฒนาระบบสัญจรข้ามแดน และการจัดการพื้นที่ชายแดนเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีการพิจารณาการเปิด - ระบาย หรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ การพัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยความมั่นคงและจัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคง การเพิ่มประสิทธิภาพบริการออกบัตรผ่านแดนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Border Pass) ซึ่งใช้เพียงบัตรประชาชนหรือเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ให้สามารถจัดทำหนังสือผ่านแดนชั่วคราวได้อย่างรวดเร็ว การพัฒนาด่านเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเพิ่มมูลค่าการลงทุน ตลอดจนการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อตรวจสอบ ป้องกัน เฝ้าระวังการนำเข้าส่งออก และนำผ่านสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำให้มีคุณภาพมาตรฐานผ่านจุดผ่านแดน

๒.๑.๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สามารถปกป้อง รักษา และแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีการจัดตั้งและพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ การกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล การอนุวัติกฎหมายตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ ตลอดจนการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางทะเล และศึกษารูปแบบการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล

๒.๑.๔ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง มีการขับเคลื่อนผ่านกลไกการหารือเพื่อแก้ไขปัญหาผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมา การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกรณีกลุ่มผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล การจัดทำหลักเกณฑ์สถานะและสิทธิของบุคคลที่เข้ามาและอาศัยอยู่ยาวนาน รวมถึงในปี ๒๕๖๔ จำนวนแรงงานต่างด้าวและแรงงานไทยที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๗๗ ของแรงงานทั้งหมด

๒.๑.๕ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด มีแนวโน้มในระดับที่ดีขึ้นจากการยึดและอายัดทรัพย์สินเครือข่ายยาเสพติดรายสำคัญ การสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติดให้มีศักยภาพในการลดอุปสงค์ยาเสพติด โดยในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๙๐.๔๙ ของเป้าหมายในพื้นที่ที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่องจนถึงการติดตาม (Retention Rate) นอกจากนี้ ได้มีการตราประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งกำหนดให้มีระบบอนุญาตเพื่อให้การควบคุมและการใช้ประโยชน์ยาเสพติดในทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ และอุตสาหกรรม พร้อมทั้งป้องกันการแพร่กระจายยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดในทางที่ไม่ถูกต้องอันจะนำไปสู่การเสพยาเสพติด ซึ่งเป็นการบั่นทอนสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพร่กระจายยาเสพติดเข้าสู่กลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

๒.๑.๖ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ ได้มีการตราพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเสริมสร้างสถานะแวดล้อมให้อื้อต่อการปฏิบัติการข่าวกรองของชาติ เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และทำให้ภารกิจของรัฐด้านกิจการการข่าวกรองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถรองรับสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงทุกรูปแบบได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที เพื่อรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ นอกจากนี้ หน่วยงานด้านข่าวกรองและประชาคมข่าวกรอง ได้ขยายความเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลด้านการข่าว

ในประชาคมข่าวกรอง ระหว่าง ๔ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) สำนักข่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ๒) ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย ๓) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ ๔) หน่วยข่าวกรองทางทหาร กองทัพบก

๒.๒ ข้อจำกัด การขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติในระยะที่ผ่านมา มีข้อจำกัดสำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายในภาพรวม ๔ ประการ ดังนี้

๒.๒.๑ การแปลงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ พบปัญหาและข้อจำกัดที่เกิดจากหลายปัจจัย ประกอบด้วย ๑) การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงและความประสานสอดคล้องของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และประเด็นการต่างประเทศ ๓) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๔) หน่วยปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจเฉพาะเป้าหมายตามภารกิจที่รับผิดชอบแต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงไปยังเป้าหมายร่วมให้สามารถสะท้อนความมั่นคงแบบองค์รวมของประเทศได้ ๕) ความไม่ชัดเจนของเป้าหมายและตัวชี้วัดในการวัดผลเชิงค่าเป้าหมายรายปีและผลสัมฤทธิ์ ๕ ปี จึงทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ ๓ โดยเฉพาะความเชื่อมโยงแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่องตามกรอบทิศทางที่กำหนดไว้ รวมทั้งการจัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณไม่สะท้อนตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship: XYZ) ๖) การกำหนดกลยุทธ์บางประเด็นความมั่นคงมุ่งเน้นเฉพาะการป้องกันและแก้ไขปัญหาผ่านการบริหารจัดการของหน่วยงานส่วนกลางเท่านั้น แต่ยังไม่ลงไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ และ ๗) การใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงข้อมูลด้านความมั่นคงระหว่างหน่วยงานยังมีอย่างจำกัดอันเกิดจากยังไม่มีระบบนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการประมวลผลการดำเนินการ

๒.๒.๒ การกำหนดขอบเขตและจัดลำดับความสำคัญประเด็นความมั่นคง ปัจจุบันภัยคุกคามมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกับมิติต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ประเด็นความมั่นคงมีความเชื่อมโยงกับมิติการพัฒนา ส่งผลให้การดำเนินการมีความซ้ำซ้อนในการชี้ชัดเพื่อตีความขอบเขตประเด็นความมั่นคงกับมิติการพัฒนาให้เป็นระบบ ประกอบกับการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติที่ผ่านมายังไม่มีแนวทางการจัดลำดับความสำคัญของภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงตามหลักวิชาการอย่างชัดเจน รวมถึงบริบทความมั่นคงมีแนวโน้มเข้าสู่ภาวะ VUCA ที่มีความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น จึงทำให้มีความจำเป็นในการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนประเด็นที่มีความสำคัญเร่งด่วน และให้ความสำคัญกับการวัดผลเชิงผลสัมฤทธิ์ที่ใช้เครื่องมือตามหลักวิชาการ รวมทั้งการอ้างอิงข้อมูลเชิงสถิติและหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อให้สามารถระบุแนวโน้มและผลกระทบได้อย่างชัดเจน

๒.๒.๓ บทบาทของหน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน พบปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานเจ้าภาพฯ ในการขับเคลื่อนทิศทางให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดและมองเป้าหมายไปในทิศทางในภาพรวมให้เป็นระบบเดียวกัน รวมถึงการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล

ยังไม่สามารถผลักดันให้หน่วยงานเจ้าภาพฯ สามารถบูรณาการขับเคลื่อนในแต่ละประเด็นที่รับผิดชอบ และสรุปผลการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยหน่วยงานเจ้าภาพฯ ทำหน้าที่ได้เพียงจัดการประชุมปรึกษาหารือระหว่างหน่วยงาน เพื่อประสานภารกิจและบูรณาการการทำงานที่คาบเกี่ยวกัน

๒.๒.๔ ผลสืบเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงทั่วโลก และนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงฉากทัศน์ของการป้องกันและแก้ไขปัญหามั่นคงที่เชื่อมโยงกับการเผชิญภัยคุกคามในรูปแบบผสมผสานมากขึ้น ประเทศไทยจำเป็นต้องรับมือและแก้ไขวิกฤตการณ์ดังกล่าวที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชนและการบริหารจัดการภาครัฐ ทำให้การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ในภาพรวมที่ผ่านมาจำเป็นต้องทุ่มเททรัพยากรและสรรพกำลังในการแก้ไขวิกฤตการณ์ดังกล่าวโดยเร็ว ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการดำเนินงานประเด็นความมั่นคงอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ทำให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบงานด้านความมั่นคง จำเป็นต้องทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคง รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการพลิกฟื้นจากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓. การกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติและความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๑ ผลประโยชน์แห่งชาติ

เป้าหมายสูงสุดของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้ความสำคัญกับการรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติที่กำหนดไว้แล้วในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชน จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคม และการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

๓.๒ ความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๒.๑ นิยาม “ความมั่นคงแห่งชาติ”

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติว่า ภาวะที่ประเทศปลอดจาก ภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติหรือการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ให้ความสำคัญกับการมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชนครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง

๓.๒.๒ หลักเกณฑ์การพิจารณาขอบเขต “ความมั่นคงแห่งชาติ”

- ๑) ปัญหาหรือสถานการณ์ที่มีความรุนแรงส่งผลกระทบต่อการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ
- ๒) ปัญหาหรือสถานการณ์ที่มีความสลับซับซ้อน ยากต่อการแก้ไขจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง และมีแนวโน้มนำไปสู่วิกฤตการณ์ของประเทศ
- ๓) ปัญหาหรือสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขเรียบร้อยของประชาชนในวงกว้าง
- ๔) ความจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพในการบูรณาการและระดมสรรพกำลังมากกว่า ๑ หน่วยงาน เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงภัยคุกคามที่ส่งต่อความมั่นคงแห่งชาติ และเสริมสร้างโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถเพื่อเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติ

๔. หลักการ สถานะ และความสำคัญ

๔.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูตและการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย ตลอดจนกำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ และกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกัน ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีหลักการให้การกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามในการอ้างไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งต้องมีสาระครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหารกับการเศรษฐกิจและอื่น ๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐสามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงของชาติ

๔.๒ สถานะ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทำหน้าที่เป็นแผนระดับที่ ๒ ระบุทิศทางและเป้าหมายความมั่นคงที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการให้เห็นผลสัมฤทธิ์ในห้วงเวลาของแผนระยะ ๕ ปี โดยถ่ายทอดแผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ให้บรรลุ

เป้าหมายในภาพรวม “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” ควบคู่กับเชื่อมโยงและประสานสอดคล้องกับ **แผนระดับที่ ๒** ที่เกี่ยวข้องอันเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประเด็นร่วมหรือประเด็นตัดข้ามระหว่างยุทธศาสตร์และการประสานเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ในที่นี้มุ่งเน้นความเชื่อมโยงกับประเด็นความมั่นคง และประเด็นการต่างประเทศ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** เป็นแผนระบุทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการที่คำนึงถึงพลวัตและเงื่อนไขการพัฒนาที่ประเทศเผชิญอยู่ในมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ ประเด็นการพัฒนาสำคัญนอกเหนือจากที่ระบุในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จะยังคงได้รับการเน้นย้ำให้ความสำคัญและดูแลขับเคลื่อนผ่านแผนระดับที่ ๒ อื่น ๆ ที่อยู่ในระนาบเดียวกัน และร่วมกันถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติใน **แผนระดับที่ ๓** ทำหน้าที่เป็นแผนเชิงปฏิบัติที่ระบุการดำเนินงานภายใต้แผนงาน/โครงการที่มีความชัดเจนตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ เพื่อสนับสนุนให้แผนระดับที่ ๒ และยุทธศาสตร์ชาติบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้บนความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของแผนทุกระดับ

การกำหนดกรอบทิศทางและการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีความแตกต่างจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ซึ่งเป็นแผนระยะยาว ๒๐ ปี ที่มีการกำหนดค่าเป้าหมายทุก ๕ ปี โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดจุดเน้นและแนวทางสำคัญเชิงลึกของเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ตลอดจนเติมเต็มช่องว่างแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง โดยเริ่มต้นจากการสังเคราะห์ วิเคราะห์แนวโน้ม พร้อมทั้งผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงที่อาจเกิดขึ้น ทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก ควบคู่ไปกับสำคัญของภูมิยุทธศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิเศรษฐกิจไทย ชี้ความสามารถของประเทศ

เพื่อเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติ เพื่อประเมินความท้าทายและโอกาสในการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ ภายใต้บริบทเงื่อนไขข้อจำกัดที่ประเทศไทยต้องเผชิญ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ มีกรอบการจัดทำแผนระดับที่ ๓ โดยนำเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ไปดำเนินการสู่การปฏิบัติได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

๔.๓ ความสำคัญ

๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนทิศทางการวางนโยบายและแผนการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคง
ให้เร่งป้องกันและแก้ไขเฉพาะปัญหาความมั่นคงที่สำคัญจากการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มความเสี่ยง ในระยะ ๕ ปี จึงให้ความสำคัญกับการวางรากฐานความมั่นคงของประเทศ โดยเริ่มต้นจากหน่วยย่อยของสังคม คือ สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา รวมทั้งเพิ่มการประเมินขีดความสามารถของประเทศเพื่อเสริมสร้าง กำลังอำนาจของชาติในการกำหนดจุดยืนหรือตำแหน่งของประเทศ ตลอดจนเสริมสร้างแนวทางการพัฒนา ศักยภาพความมั่นคงของประเทศให้สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงภัยคุกคามทุกรูปแบบได้อย่างทันทั่วถึง

๔.๓.๒ การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความมั่นคงที่มีผลกระทบและความเสี่ยงสูง
จากบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศบนพื้นฐานผลประโยชน์แห่งชาติ โดยกำหนดขอบเขต และหลักเกณฑ์พิจารณา “ประเด็นความมั่นคง” เพื่อตอบสนองค่าเป้าหมายที่ต้องเห็นผลสัมฤทธิ์ภายในปี ๒๕๗๐ โดยมีกระบวนการพิจารณา ดังนี้

๑) การประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ภัยคุกคาม ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ ของประเทศในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตที่จะเกิดขึ้นในทศวรรษระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๒) หลักการบริหารจัดการความเสี่ยง ผ่านวิธีการจัดลำดับจากผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยพิจารณาภัยคุกคามสำคัญของประเทศ และนำมาสู่การจัดลำดับ ภัยคุกคามสำคัญที่มีผลกระทบและความเสี่ยงสูงอันจำเป็นต้องเร่งดำเนินการป้องกันและแก้ไขในระยะ ๕ ปี

๓) หลักเกณฑ์การจัดเรียงลำดับนโยบายและแผนความมั่นคง ยึดโยงกับเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินการในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ของมาตรา ๑๔ ครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหาร กับการเศรษฐกิจ และอื่น ๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐ สามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ ดังนี้

ที่	เป้าหมายและแนวทางการดำเนินการ ในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ	นโยบายและแผนความมั่นคง
๑.	การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ
๒.	การปกป้องและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ โดยเรียงลำดับจากผลประโยชน์แห่งชาติที่กำหนด ไว้แล้วในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)	

ที่	เป้าหมายและแนวทางการดำเนินการ ในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ	นโยบายและแผนความมั่นคง
	● การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ และประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคม ● การมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ● ความเจริญเติบโตของชาติความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ● ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อม ระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคง	นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ พื้นที่ชายแดน นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และโรคติดต่ออุบัติใหม่ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ

ที่	เป้าหมายและแนวทางการดำเนินการ ในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ	นโยบายและแผนความมั่นคง
	ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี	
๓.	การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และศักยภาพการป้องกันประเทศ	นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง
๔.	การรักษาความมั่นคงภายในประเทศ และระหว่างประเทศ	นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

๔.๓.๓ การยกระดับขีดความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง พร้อมทั้งพัฒนา ศักยภาพความมั่นคงของประเทศ เพื่อขยายผลกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม โดยกำหนดจุดเน้น และแนวทางสำคัญเชิงลึกของเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนการจัดหมวดหมู่เพื่อประโยชน์ในการกำหนดทิศทางและวางน้ำหนัก การขับเคลื่อนตาม ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง แบ่งออกเป็น ๒ หมวด ดังนี้ **๑) หมวดประเด็นความมั่นคง** เป็นประเด็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบและแนวโน้มความเสี่ยงสูงต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ รวม ๑๓ นโยบายและแผนความมั่นคง และ **๒) หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง** เป็นประเด็นเพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถของประเทศในการป้องกันและแก้ไขประเด็นความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น รวม ๔ นโยบายและแผนความมั่นคง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีกรอบการจัดทำแผนระดับที่ ๓ โดยนำเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ไปกำหนดแผนงาน โครงการ หรือการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR)

๔.๓.๔ กรอบทิศทางกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณของประเทศ เพื่อให้กลไกงบประมาณ เป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม เกิดผลสัมฤทธิ์ และประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยนำเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ที่ต้องการมุ่งเน้นในแต่ละปีของ ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง ผสมผสานกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ตลอดจนเพื่อประโยชน์ ในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณสำหรับแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ที่เกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๔.๓.๕ การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ มุ่งเน้นให้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สามารถนำไปสู่การถ่ายทอดผ่านการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ซึ่งมีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๓ เป็นจุดเชื่อมต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงและแผนระดับที่ ๒ ต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ โดยเฉพาะการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย เพื่อขยายแนวคิดการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติและแผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้เป็นรูปธรรม โดยมีกลไกการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่วางแผนและประสานการปฏิบัติการดำเนินการร่วมกัน

๔.๓.๖ การเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ตามแนวทางบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Whole-of-Government Approach) และ แนวทางบูรณาการการทำงานที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม (Whole-of-Society Approach) ที่ให้ทุกภาคส่วนในสังคม อาทิ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายและแผนความมั่นคงด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมอย่างรอบด้าน ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ

๔.๓.๗ การใช้หลักการและเครื่องมือทางวิชาการตลอดกระบวนการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย ๑) การประเมินสถานการณ์และบริบทความมั่นคงตามหลัก SWOT Analysis (วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และผลกระทบต่อประเทศไทย) PESTEL+M (การจำแนกบริบทความมั่นคงที่เกิดขึ้นในแต่ละด้าน) Foresight Analysis (การประเมินแนวโน้มภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นในห้วง ๕ ปีข้างหน้า) ๒) การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความมั่นคงที่ใช้เครื่องมือตามหลักการบริหารความเสี่ยง (Risk Matrix) ๓) การตั้งเป้าหมายและวัดความสำเร็จตามหลักเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Objectives and Key Results: OKRs) และ ๔) การขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act: PDCA)

ส่วนที่ ๒

สถานการณ์ ผลกระทบ และแนวโน้ม
การเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคง
ในระยะ ๕ ปี

๑. ความสำคัญภูมิยุทธศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิเศรษฐกิจไทยที่ส่งผลต่อความมั่นคงแห่งชาติ

ภูมิยุทธศาสตร์ของประเทศไทยพิจารณาจากสภาพที่ตั้งที่มีความสำคัญในภูมิภาค โดยอยู่กลางคาบสมุทรอินโดจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และบนคาบสมุทรมาลายู มีความเสี่ยงภัยธรรมชาติค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านมากที่สุดในภูมิภาค โดยประเทศไทยมีแนวเขตแดนทางบกร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมระยะทางประมาณ ๕,๖๗๑ กิโลเมตร ประกอบด้วย แนวเขตแดนระหว่างไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ประมาณ ๒,๔๐๑ กิโลเมตร แนวเขตแดนระหว่างไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประมาณ ๑,๘๑๐ กิโลเมตร แนวเขตแดนระหว่างไทย - ราชอาณาจักรกัมพูชา ประมาณ ๗๙๘ กิโลเมตร และแนวเขตแดนระหว่างไทย - มาเลเซีย ประมาณ ๖๖๒ กิโลเมตร

พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศเป็นเนินเขาและภูเขาสูง จากตำแหน่งที่ตั้งของประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อาทิ ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งมีพื้นที่มากถึง ๒ ใน ๓ ของพื้นที่ประเทศ ทรัพยากรน้ำที่มีเพียงพอต่อการเกษตร ทรัพยากรเชื้อเพลิงและแร่ธาตุต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์อันเป็นรากฐานการผลิตในภาคเกษตรกรรม

ทางด้านทะเล ประเทศไทยมีแผ่นดินติดกับทะเล ๒ ด้าน คือ ด้านตะวันตกติดกับทะเลอันดามัน และช่องแคบมะละกา ส่วนด้านตะวันออกติดกับอ่าวไทย โดยมีอาณาเขตทางทะเลประมาณ ๓๒๓,๔๘๘.๓๒๔ ตารางกิโลเมตร มีความยาวชายฝั่งทะเล ๓,๐๑๐ กิโลเมตร ด้านอ่าวไทย ๑,๙๗๒.๕ กิโลเมตร และด้านอันดามัน ๑,๐๓๗.๕ กิโลเมตร โดยประกอบด้วยเขตต่าง ๆ ในทะเล คือ น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตไหล่ทวีป และเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และเมื่อพิจารณาที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยแล้วจะเห็นได้ว่า น่านน้ำด้านตะวันออกของประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของอ่าวไทย โดยมีลักษณะเป็นทะเลกึ่งปิด ซึ่งมีเขตทางทะเลที่ประชิดและตรงข้ามกับกัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย และเชื่อมต่อกับทะเลจีนใต้ด้านตะวันออก ในส่วนของน่านน้ำด้านตะวันตกของประเทศไทย ตั้งแต่จังหวัดระนอง ถึงแหลมพรหมเทพ จังหวัดภูเก็ต เป็นส่วนหนึ่งของทะเลอันดามัน และตั้งแต่แหลมพรหมเทพ จังหวัดภูเก็ต ถึงจังหวัดสตูล เป็นส่วนหนึ่งของช่องแคบมะละกา โดยฝั่งอันดามัน ประเทศไทยมีเขตทางทะเลประชิดและตรงข้ามกับมาเลเซีย เมียนมา อินโดนีเซีย และอินเดีย

แม้พื้นที่ทางทะเลของไทยจะไม่อยู่ในเส้นทางเดินเรือสากล แต่การเป็นรัฐชายฝั่งที่มีทางออกสู่ทะเลทั้งสองด้านทำให้ไทยได้รับประโยชน์ โดยมีแหล่งประมงนอกน่านน้ำไทยครอบคลุมพื้นที่ทั้งทะเลจีนใต้ ช่องแคบมะละกา ทะเลอันดามันด้านสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และ สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ นอกจากนี้ การสำรวจยังพบว่าได้ทองทะเลบริเวณอ่าวไทยมีแหล่งปิโตรเลียมกระจายอยู่ทั่วไปที่สามารถจะนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์ได้

ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยตั้งอยู่ในบริเวณเส้นทางคมนาคมที่สำคัญของโลก เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และต่อประเทศมหาอำนาจ โดยมีความได้เปรียบด้านยุทธศาสตร์การคมนาคมและมีที่ตั้งเอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ มีแนวทางพัฒนาเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ และเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก ซึ่งได้ส่งผลให้เกิดความร่วมมือต่าง ๆ หลายด้านจำนวนมาก

หลักแห่งอำนาจอริปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนยังคงเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของกฎหมายระหว่างประเทศ พิจารณาได้จากการสร้างสมดุลอำนาจทางทหารในภูมิภาคยังคงปรากฏเป็นการสะสมสรรพอาวุธในคลัง และการจัดหา

อาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่ ๆ เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมทางการทหารในภูมิภาค การฝึกซ้อมร่วมกัน หรือเพื่อใช้ในปฏิบัติการช่วยเหลือทางมนุษยธรรม ในขณะที่พื้นที่ทางทะเลมีความสำคัญเพิ่มขึ้นจากกิจกรรมเชิงพาณิชย์มีแนวโน้มพัฒนาเป็นกิจกรรมทางการทหารและความมั่นคงด้วย ทั้งในเรื่องการปฏิเสธการใช้ทะเลอันเป็นความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากการใช้ขีดความสามารถขึ้นสูงจากประเทศชายฝั่งโดยรอบ การพัฒนาศักยภาพการจัดหาเรือขนาดใหญ่ที่ใช้ปฏิบัติการในทะเล การขยายขีดความสามารถตั้งแต่ชายฝั่งไปจนถึงอวกาศในด้านการเฝ้าระวัง การสื่อสาร และการป้องกันปราม ตลอดจนระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และการกระทำของมนุษย์ที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพทางด้านอภิปไตยและเขตแดน อันก่อให้เกิดการหดหายของพื้นที่ชายฝั่ง การจมตัวของเกาะขนาดเล็กที่มีลักษณะราบต่ำ รวมถึงการเพิ่มขึ้นของพื้นที่จากการถล่มทะเล

อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน รวมถึงผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ที่กายภาพลดลง และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงขอบเขตความสัมพันธ์ทางภูมิยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิเศรษฐศาสตร์ โดยบริบทและแนวโน้มมีความมั่นคงจะเป็นการผสมผสานระหว่างภัยคุกคามรูปแบบเก่ากับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “ภัยคุกคามแบบผสมผสาน” โดยมีปัจจัยเร่งที่สำคัญอันเกิดจากความไม่ชัดเจนของพื้นที่ทางไซเบอร์ การเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในพื้นที่ทางอวกาศที่ส่งผลกระทบต่อความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบให้กับประเทศที่มีเทคโนโลยีและยุทธวิธีสูง อาทิ ดาวเทียมที่เพิ่มศักยภาพในการนำทาง การสื่อสาร และการตระหนักรู้สถานการณ์ในสนามรบตามเวลาจริง จึงจำเป็นต้องพิจารณาในกรณีพื้นที่ทางอวกาศถูกใช้เป็นพื้นที่การแข่งขันและขยายอิทธิพลที่มีความเป็นไปได้ในการเกิดการโจมตีทางไซเบอร์ สงครามอิเล็กทรอนิกส์ หรือการโจมตีแบบปฏิบัติการในอวกาศต่อทรัพยากรสนับสนุนหรือต่อภาคพื้นดิน นอกจากนี้ ประเทศมหาอำนาจมีการขยายอิทธิพลของการสร้างระบบภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมากขึ้น อาทิ การแข่งขันด้านทรัพยากร และการเป็นศูนย์กลางคมนาคม ทำให้แต่ละประเทศจะสร้างความร่วมมือแบบเฉพาะกิจที่มีความยืดหยุ่นกับประเทศอื่น ๆ ที่มีผลประโยชน์สอดคล้องกัน หรือการระดมสรรพกำลังและสนับสนุนประเทศใดประเทศหนึ่งในการต่อต้านประเทศอื่นในกรณีที่ผลประโยชน์ขัดแย้งกัน การใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจในการสนับสนุนส่งเสริมและปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ ตลอดจนการสร้างผลกระทบต่อการดำเนินการด้านเศรษฐกิจของชาติอื่น ๆ และต่อเป้าหมายทางการเมืองของประเทศตนเอง

ดังนั้น การมีจุดที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญประกอบกับบริบทและสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมและบริหารจัดการความเสี่ยงผลกระทบจากกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมระหว่างประเทศ อันส่งผลต่อการกำหนดทิศทางเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงของประเทศให้สามารถปรับตัวและแสวงหาโอกาสในการเชื่อมโยงบทบาทที่เหมาะสมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ภูมิภาคประเทศมหาอำนาจ และขั้วอำนาจต่าง ๆ

๒. การประเมินขีดความสามารถของประเทศเพื่อเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติ

การเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติให้ความสำคัญกับการประเมินศักยภาพและขีดความสามารถของประเทศ เพื่อให้สามารถกำหนดกรอบทิศทางเชิงนโยบายของปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข โดยพิจารณาเชิงเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เพื่อกำหนดจุดยืนหรือตำแหน่งของประเทศในมุมมองบริบทแวดล้อม ๖ มิติ ดังนี้

๒.๑ กำลังอำนาจทางการเมือง จำเป็นต้องรักษาเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมุ่งลดความขัดแย้งจากทัศนะทางการเมือง การดำเนินกิจกรรมของกลไกทางการเมืองเพื่อให้เกิดการยอมรับและเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชน ในขณะที่การเมืองต่างประเทศยังคงสามารถรักษาดุลยภาพความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน และประเทศมหาอำนาจ และคงบทบาทอย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก ซึ่งสถาบัน Lowy Institute ได้รายงานดัชนีชี้วัดสากล Asia Power Index ประจำปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีอำนาจแบบองค์รวม (Comprehensive Power) อยู่อันดับที่ ๑๐ จากทั้งหมด ๒๖ ประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

๒.๒ กำลังอำนาจทางเศรษฐกิจ ผลจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวทั่วโลก การพึ่งพาการลงทุนและการท่องเที่ยวจากต่างประเทศ การขาดแคลนแรงงานในระยะยาว และความสามารถด้านการผลิตและส่งออกในภาวะวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้สถาบัน Institute for Management Development (IMD) จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยประจำปี ๒๕๖๔ อยู่อันดับที่ ๒๘ จากทั้งหมด ๖๔ ประเทศทั่วโลก

๒.๓ กำลังอำนาจทางสังคมจิตวิทยา คนรุ่นใหม่มีแนวโน้มเป็นพลเมืองสากลมากขึ้น มีทัศนคติต่อมุมมองมิติทางวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี จารีต ศาสนา เป็นทางเลือกดำเนินชีวิตมากกว่ากฎระเบียบที่กำหนดวิถีชีวิต ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลแต่ก็มีความเป็นปัจเจกบุคคลสูงขึ้น และให้ความสำคัญกับพื้นที่ส่วนตัว นอกจากนี้ อิทธิพลทางวัฒนธรรมความเป็นไทย อาทิ การท่องเที่ยว อาหาร ดนตรี และผลงานศิลปของไทยที่ผสมผสานความเป็นไทยกับความเป็นสากล ได้เป็นปัจจัยสนับสนุนพลังอำนาจแบบอ่อน (Soft Power) ที่เชื่อมโยงและส่งผ่านไปยังสังคมของโลกไร้พรมแดนมากขึ้น โดยรายงานของ US News and World Report ในปี ๒๕๖๔ จัดอันดับให้ไทยอยู่ที่ ๒๘ จากทั้งหมด ๗๘ ประเทศทั่วโลก โดยเป็นประเทศที่มีการเยี่ยมชมของต่างชาติสูงที่สุด ในขณะเดียวกันรายงานดัชนีชี้วัดสากล Asia Power Index แสดงอันดับที่ดีขึ้นของไทยในทิศทางเดียวกันอยู่อันดับที่ ๖ จากทั้งหมด ๒๖ ประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

๒.๔ กำลังอำนาจทางทหาร ยังคงเป็นกำลังอำนาจหลักในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ อธิปไตย และผลประโยชน์แห่งชาติที่จำเป็นต้องมีขีดความสามารถในการจัดเตรียมกำลังพลและศักยภาพของกองทัพให้มีความพร้อมสำหรับภารกิจต่าง ๆ ทั้งยามสงบและสงคราม โดยธนาคารโลกได้อ้างอิงข้อมูลจากสถาบัน Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) พบว่า ไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการทหาร (SIPRI Military Expenditure Database) ในปี ๒๕๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๑.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ปานกลางเมื่อเทียบกับประเทศอื่น

๒.๕ กำลังอำนาจทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลทำให้ไทยต้องเร่งพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเชื่อมโยงและเข้าถึงผ่านระบบข้อมูลขนาดใหญ่

ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล รวมถึงการให้ความรู้ด้านจริยธรรม กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดปัญหาการใช้เทคโนโลยีในทางที่มีขอบและส่งผลต่อความมั่นคงของรัฐ โดยในปี ๒๕๖๔ สถาบัน Institute for Management Development (IMD) จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของไทยอยู่อันดับที่ ๓๘ จากทั้งหมด ๖๔ ประเทศทั่วโลก

๒.๖ กำลังอำนาจทางทรัพยากรมนุษย์ ข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี ๒๕๖๔ รายงานว่าจำนวนประชากรไทยจากการทะเบียนทั่วราชอาณาจักรมีประมาณ ๖๖ ล้านคน ประกอบกับการอ้างอิงตามหลักประชากรศาสตร์ (Demographic Segmentation) ทั้งในเรื่องอายุ เพศ รายได้ การศึกษา ครอบครัว ศาสนา สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ พบว่าแนวโน้มในห้วง ๕ ปีถัดไป ประเทศไทยจะเผชิญปัญหาสัดส่วนช่วงอายุของประชากรที่ไม่สมดุล โดยในปี ๒๕๖๓ มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุรวมกว่า ๑๑.๖ ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๗ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคาดว่าภายในปี ๒๕๖๖ ไทยจะกลายเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ที่มีประชากรอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ ๒๐.๑ ของประชากรทั้งหมด สวนทางกับประชากรวัยเรียนและวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะกลุ่มอายุ ๓ – ๒๑ ปี ที่จะมีสัดส่วนลดลงอย่างต่อเนื่องจนเหลือเพียงร้อยละ ๒๐.๖๖ ของประชากรทั้งหมดในปี ๒๕๗๐ หรือลดลงกว่า ๗๑๕,๐๐๐ คน ด้วยเหตุนี้ การเข้าสู่สังคมสูงวัยย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำ การขาดแคลนกำลังแรงงานในประเทศที่ตอกย้ำความจำเป็นในการพึ่งพาแรงงานต่างชาติมากขึ้น ภาระทางการคลังในด้านการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ รวมทั้งปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ ที่จะทวีความรุนแรง มีความซับซ้อน และส่งผลกระทบในวงกว้างมากขึ้น เช่น ผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนเพื่อบริหารจัดการกำลังคนวัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงตามโครงสร้างประชากร

ดังนั้น การจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงได้นำองค์ประกอบกำลังอำนาจของชาติดังกล่าวมากำหนดทิศทางให้ครอบคลุมการปกป้องความมั่นคงแห่งชาติและความปลอดภัยของประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและความเข้มแข็งของชุมชนฐานราก ตลอดจนส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตย ความเท่าเทียมเสมอภาค และสิทธิมนุษยชน

๓. ความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคง

ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญความเสี่ยงหลายประการที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในหลายระดับ เนื่องจากลักษณะของภัยคุกคามมีความผันผวน ความไม่แน่นอน ความสลับซับซ้อน และความคลุมเครือ อันเป็นผลมาจากปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยระหว่างประเทศ ส่งผลให้สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นมีความรุนแรงและยากจะคาดการณ์ รูปแบบภัยคุกคามจะมีความหลากหลาย และมีลักษณะผสมผสาน ปัญหาข้ามพรมแดนแปรผันตามความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีความซับซ้อน ทั้งที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 และแนวโน้มสถานการณ์ในระดับโลก (Megatrends) ทำให้กรอบการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มความมั่นคงได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์ด้านการคาดการณ์อนาคตเชิงยุทธศาสตร์เพื่อประเมินความเสี่ยงภัยคุกคามที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในห้วง ๕ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

โดยพิจารณาจากมุมมองผลกระทบภายนอกที่ส่งผลต่อไทย และมุมมองสถานการณ์ภายในประเทศที่ส่งผลต่อภายนอก แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ๑) ระดับโลก ๒) ระดับภูมิภาค และ ๓) ระดับประเทศ

๓.๑ ความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระดับโลก

ในห้วงที่ผ่านมาการแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจ และขั้วอำนาจต่าง ๆ ของโลกอย่างเข้มข้น ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันของประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาเพื่อสกัดกั้นอิทธิพลของจีน ในขณะเดียวกัน หากสถานการณ์ความขัดแย้งหรือวิกฤตการณ์การสู้รบของประเทศมหาอำนาจหนึ่งที่มีต่อประเทศอื่นมีสัญญาณบ่งชี้ ขยายผลกระทบในวงกว้างไปสู่ระดับโลกได้ ทั้งในเรื่องการแสดงท่าทีและการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การดำเนินนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานโลก ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมรับมือ วิกฤตการณ์ความมั่นคงดังกล่าว เพื่อลดความเสี่ยงต่อความมั่นคงแห่งชาติและคุณภาพชีวิตของคนในชาติ นอกจากนี้ แนวโน้มการรวมกลุ่มของขั้วอำนาจต่าง ๆ ได้มีการต่อรองผลประโยชน์ร่วมกัน และเร่งรัดกระบวนการแยกตัว (decoupling) ของระบบการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีระหว่างกลุ่มประเทศต่าง ๆ ให้ชัดเจน และรวดเร็วยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามมีแนวโน้มการรวมกลุ่มกันในรายประเด็นผลประโยชน์ที่มีความเชื่อมโยงทับซ้อนกัน ระหว่างประเทศในแต่ละขั้วอำนาจไม่ได้แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิงด้วย โดยมีแนวโน้มการแข่งขันเพื่อขยายอิทธิพล ที่สำคัญ คือ ๑) การสะสมอาวุธและการแพร่ขยายอาวุธ และ ๒) การแสวงประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม

แม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตลอดห้วงที่ผ่านมา จะส่งผลให้การเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ ลดน้อยลง แต่กลุ่มก่อการร้ายมีแนวโน้มปรับรูปแบบการก่อเหตุในลักษณะของปฏิบัติการโดยลำพัง (Lone Actor) รวมถึงมุ่งเน้นการเผยแพร่/บ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงมากขึ้น กลุ่มก่อการร้ายอาจใช้ไทยเป็นสถานที่พักพิงและอำนวยความสะดวกเพื่อเตรียมก่อเหตุไปจนถึงขั้นก่อเหตุ อีกทั้ง การก่อการร้ายยังเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอื่น ๆ ดังนั้น ไทยจำเป็นต้องมีแนวทางการเตรียมพร้อม เพื่อรับมือและต่อต้าน การก่อการร้ายทุกรูปแบบ และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน ได้เป็นปัจจัยเร่งให้วิถีชีวิตของประชาชนต้องพึ่งพิงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ซึ่งมีความเสี่ยงไปสู่การก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ โดยไทยมีแนวโน้มเผชิญกับสถานการณ์การโจมตีทางไซเบอร์และอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงมีการละเมิดข้อมูล หรือการเข้าถึงข้อมูล โดยไม่ได้รับอนุญาตจะเพิ่มขึ้นและมีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรและรัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายในการกู้คืน ในขณะเดียวกันไทยสามารถใช้โอกาสจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี การป้องกันประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการป้องกันและการสืบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อป้องกันการโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ และโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ รวมถึงอาชญากรรมทางไซเบอร์และการก่อการร้าย

ปัจจัยทางชีวภาพของเชื้อโรคที่มีวิวัฒนาการอย่างสม่ำเสมอ การดื้อยาต้านจุลชีพ พฤติกรรมของมนุษย์ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้โรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะโรคติดต่ออุบัติใหม่มีแนวโน้มยกระดับเป็นโรคระบาด

ที่เป็นโรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด ซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง หรือมีภาวะของการเกิดโรคมากกว่าปกติที่เคยเป็นมาที่ส่งผลกระทบต่อวิกฤตการณ์ความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารและความมั่นคงทางสุขภาพต่อสุขภาวะของคนในชาติ อาทิ การนำเข้าอาหาร ยารักษาโรค และเครื่องมือทางการแพทย์ นอกจากนี้ สถานการณ์และผลกระทบดังกล่าวยังเป็นช่องทางให้ประเทศต่าง ๆ แสวงประโยชน์ผ่านความร่วมมือทางด้านการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อเสริมบทบาทนำในเวทีระหว่างประเทศ สำหรับไทยควรมีการเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ พร้อมทั้งนวัตกรรมและการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นในอนาคต

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน มีความเกี่ยวข้องกับมิติความมั่นคงหลายประการและเป็นปัจจัยที่เพิ่มความเปราะบางของปัญหาที่มีอยู่เดิม ดังนี้ ๑) ปัญหาระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อโอกาสเพาะบริเวณชายฝั่งทำให้เส้นฐาน (Baseline) ที่ใช้ในการกำหนดเขตพื้นที่ดังกล่าวถอยร่นตามแนวน้ำที่สูงขึ้นจากตำแหน่งเดิม ๒) ปัญหาการขาดแคลนและแย่งชิงทรัพยากรน้ำ ๓) ปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐาน ๔) ปัญหาความมั่นคงทางอาหารและน้ำ และ ๕) ปัญหาความมั่นคงทางพลังงาน

คาดการณ์ว่าจำนวนประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นมากกว่า ๑ พันล้านคนภายในปี ๒๐๓๐ และภายในปี ๒๐๕๐ ร้อยละ ๘๐ ของประชากรโลกที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีขึ้นไปจะอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา โดยการเปลี่ยนแปลงทางภูมิประชากรศาสตร์ได้ส่งผลให้ไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ นำมาซึ่งความท้าทายต่อความมั่นคงของประเทศ ทั้งในเรื่องปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ปัญหาการค้ำมนุษย์อันเป็นผลมาจากความต้องการด้านแรงงานที่เพิ่มขึ้น การขาดระบบสวัสดิการที่เพียงพอ ปัญหาสุขภาพจิตใจของผู้สูงวัยจากการถูกแยกออกจากภาคเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงปัญหาช่องว่างระหว่างวัยที่นำไปสู่การปะทะกันทางความคิดและความแตกแยกในสังคม

๓.๒ ความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระดับภูมิภาค

สภาพที่ตั้งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในการเป็นเส้นทางคมนาคมและแหล่งทรัพยากรพลังงานที่สำคัญส่งผลให้มีแนวโน้มการแข่งขันและขยายอิทธิพลเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจและขั้วอำนาจต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกรณี ๒ พื้นที่สำคัญ คือ ๑) **กรณีพิพาทในทะเลจีนใต้** แม้ไทยจะไม่ใช่อุปสรรคในประเด็นพิพาทโดยตรง แต่เป็นผู้ใช้เส้นทางการเดินเรือพาณิชย์ผ่านพื้นที่ดังกล่าวจึงย่อมได้รับผลกระทบหากเกิดการใช้กำลังทหาร หรือเหตุการณ์กระทบกระทั่งแบบไม่เจตนา จนถึงขั้นกระทบกับผลประโยชน์ของชาติที่ต้องใช้ทะเลในบริเวณพื้นที่ความขัดแย้งเป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้าทางทะเลเพื่อเข้าและออกประเทศไทยได้ และ ๒) **กรณีอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง** เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่นานาประเทศใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำโขง ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและประชาชนที่อาศัยทรัพยากรธรรมชาติในการดำเนินชีวิต รวมถึงความปลอดภัยในการคมนาคมทางน้ำและการปล่อยสารพิษลงในน้ำ

เนื่องด้วยความแตกต่างด้านค่านิยม วัฒนธรรม ระดับการพัฒนา ระบบการปกครอง จึงเป็น **ความท้าทายของอาเซียน**ในการมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ที่อาจส่งผลกระทบต่อปัญหาและความท้าทายที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ความมีเอกภาพ ความเป็นแกนกลาง และมุมมองของอาเซียนต่อแนวคิดอินโด-แปซิฟิก (ASEAN Outlook on Indo-Pacific: AOIP)

แนวโน้มประเทศมหาอำนาจจะเข้ามามีบทบาทต่อ**สถานการณ์ความมั่นคงในประเทศรอบบ้าน** ในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในกรณีสถานการณ์ความขัดแย้งภายในของประเทศรอบบ้านมีการแทรกแซงจากภายนอกอันเป็นผลจากสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองภายใน คาดการณ์ได้ว่านานาชาติอาจเพิ่มการกดดันเพื่อเร่งให้สถานการณ์คลี่คลาย ซึ่งไทยจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์ดังกล่าว เครียดตามแนวชายแดนในการเป็นพื้นที่รองรับผู้ได้รับผลกระทบ หรือการใช้ไทยเป็นทางผ่านไปยังประเทศอื่น รวมถึงความพยายามที่จะให้ไทยเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นความขัดแย้ง ตลอดจนผลกระทบทางเศรษฐกิจ และการค้าชายแดนของไทย

สถานการณ์ความมั่นคงทางชายแดนจะยังคงมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่และความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมิติต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยรวม โดยยังคงพบปัญหาที่สำคัญ ทั้งในเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติในพื้นที่ชายแดน แรงงานผิดกฎหมายและการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน และปัญหาโรคระบาดในพื้นที่ชายแดน ในขณะที่การดำเนินกิจกรรม**ความมั่นคงทางทะเล**ของภูมิภาคจำเป็นต้องเฝ้าระวังการแย่งชิงผลประโยชน์และการแข่งขันทางทะเล ความปลอดภัยและอาชญากรรมทางทะเล ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล ดังนั้นการดำเนินนโยบายทางทะเลจำเป็นต้องเสริมสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของทะเลอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ แนวโน้ม**ความมั่นคงทางอากาศและอวกาศ**จะกลายเป็นสนามการแข่งขันที่สำคัญยิ่งขึ้นผ่านการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีกำลังทางอากาศต่าง ๆ โดยไทยสามารถแสวงหาโอกาสจากความร่วมมือเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติได้ โดยเตรียมพร้อมทรัพยากร การพัฒนาองค์ความรู้ ตลอดจนการส่งเสริมและแลกเปลี่ยนงานวิจัยและนวัตกรรมทั้งภายในประเทศ ประเทศต่าง ๆ และสถาบันหรือองค์การระหว่างประเทศ

ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติเป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญในภูมิภาคและมีความซับซ้อนเชื่อมโยงระหว่างประเทศมากขึ้น โดยมีประเด็นสำคัญที่ควรเฝ้าระวัง ทั้งในเรื่องการลักลอบค้ายาเสพติด การปลอมแปลงเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับตัวบุคคล การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ และการฟอกเงิน

ปัญหาการก่อการร้ายและปัญหาจากการบ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงยังเป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญของภูมิภาค เพื่อแสวงหาแนวร่วมในอนาคตโดยเฉพาะผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในขณะเดียวกันสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองภายในภูมิภาคตะวันออกกลางและในอัฟกานิสถานที่ยังไม่แน่นอน มีสัญญาณแนวโน้มส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของนักรบก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Fighters) และการก่อเหตุของผู้ปฏิบัติการโดยลำพัง ท่าเลที่ตั้งของไทยซึ่งเป็นศูนย์กลางการเดินทางระหว่างประเทศที่สำคัญในภูมิภาคอาจถูกใช้เป็นทางผ่าน แหล่งพักพิงและแหล่งจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และมักจะก่อเหตุในพื้นที่เปราะบาง

๓.๓ ความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระดับประเทศ

ความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ประกอบด้วย ๓ สถาบันสำคัญ ได้แก่ ๑) **สถาบันชาติ** ไทยเข้าสู่ความเป็นพหุสังคมมากขึ้น และมีการแสดงพลังในการเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับตามกรอบของกฎหมาย อย่างไรก็ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมีแนวโน้มก่อให้เกิดความไม่เข้าใจในอัตลักษณ์ และความหลากหลายระหว่างกลุ่ม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปรองดองสมานฉันท์ของคนในสังคมและความมั่นคงของชาติในภาพรวมได้ ๒) **สถาบันศาสนา** ความเข้าใจในหลักคำสอนที่แตกต่างออกไปเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความไม่เข้าใจระหว่างกัน และการบิดเบือนคำสอนของแต่ละศาสนาในประเทศ ดังปรากฏความขัดแย้งที่เห็นต่างระหว่างชนต่างศาสนิกในบางพื้นที่ แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่สามารถแก้ไขร่วมกันตามแนวทางสันติวิธีในพื้นที่ได้ และ ๓) **สถาบันพระมหากษัตริย์** มีความสำคัญและผูกพันกับสังคมไทยมาตลอดประวัติศาสตร์ของประเทศในการเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ เนื่องจากสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชทุกพระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทยอย่างเป็นอเนกประการ ทั้งนี้ บริบทและสถานการณ์ของสังคมสมัยใหม่จำเป็นต้องสร้างพื้นที่พูดคุยและการแลกเปลี่ยนมุมมองอย่างสันติ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงการธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

จุดเปลี่ยนสำคัญของ**สถานการณ์การเมืองภายในประเทศ**เป็นผลสืบเนื่องจากประชาชนที่มีความหลากหลายทางอายุ อาชีพ และสถานะทางสังคมเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นในการแสดงทัศนะต่อปัญหาเชิงโครงสร้าง สถาบันทางการเมือง โอกาสและการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ สิทธิมนุษยชน และการชุมนุมประท้วง อย่างไรก็ตาม บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอาจใช้เครื่องมือเทคโนโลยีผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางในการปลุกกระดมมวลชนด้วยการบิดเบือนข้อมูล หรือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นเท็จ ดังนั้น สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานเพื่อลดหรือขจัดเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ

เงื่อนไขที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อน และเชื่อมโยงกันได้ส่งผลต่อ**ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้**มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับบุคคล ระดับโครงสร้าง และระดับวัฒนธรรม โดยแนวโน้มสถานการณ์ระยะต่อไปการก่อเหตุรุนแรงลดลง แต่จะมีความเคลื่อนไหวทางการเมืองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ปัญหาย้ายถิ่นฐาน ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาความหวาดระแวงและความเข้าใจระหว่างกัน ยังคงเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงและส่งผลกระทบในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ

การโยกย้ายถิ่นฐานเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคทั่วโลก ซึ่งที่ผ่านมามีไทยได้รับผลกระทบ**ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง**จากประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่อพยพเข้ามาและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางหรือออกไปยังประเทศที่สามได้จึงยังคงค้างอยู่ในประเทศไทย กลุ่มที่อพยพเข้ามาเพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจ กลุ่มที่อพยพเข้ามาเนื่องจากสถานการณ์ความไม่มั่นคงจากประเทศและกลุ่มอื่น ๆ ที่เป็นกลุ่มคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยอย่างถูกกฎหมาย แต่มีการลักลอบอาศัยอยู่ในไทยต่อภายหลัง และกลุ่มที่ปลอมแปลงเอกสารเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

ประเทศไทยอยู่ในสถานะเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของกระบวนการ**การค้ามนุษย์** โดยผู้ค้ามนุษย์เปลี่ยนรูปแบบการกระทำความผิดของตนมาดำเนินการที่ผิดกฎหมายผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น

ผ่านการค้าประเวณี การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการหลอกลวงโฆษณาจัดหางาน อีกทั้งการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยผิดกฎหมายยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องเพิ่มมาตรการในการคัดแยกผู้เสียหายตามชายแดนมากขึ้น และยกระดับมาตรการต่อต้านการค้ามนุษย์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

ปัจจัยอุปทานสูงขึ้นส่งผลต่อความเชื่อมโยงกับสถานการณ์**ปัญหายาเสพติด** โดยสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ยังคงสามารถลำเลียงเข้าสู่แหล่งผลิตได้ และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ แม้ว่าจะมีมาตรการป้องกัน แก๊ซ และปราบปราม แต่ยังพบว่าผู้เข้าสู่วงจรยาเสพติดรายใหม่มีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งผู้เสพและผู้ค้า ตลอดจนผู้กระทำความผิดซ้ำอันเกิดจากปัจจัยมุมมองของสังคมต่อผู้เสพ และผู้ต้องโทษคดียาเสพติดที่เอื้อให้กลุ่มคนเหล่านี้สามารถมีโอกาใช้ชีวิตในสังคม นอกจากนี้ ขบวนการค้ายาเสพติดยังคงสรรหาวิธีการเพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุม และแนวโน้มการขยายตัวของอาชญากรรมทางไซเบอร์มีความเกี่ยวเนื่องกับปัญหาการค้ายาเสพติดที่ใช้ช่องทางบล็อกเชน (Blockchain) ในการซื้อและขาย

แม้ว่าในห้วงที่ผ่านมาภาครัฐมีความพยายามแก้ไขปัญหายาอย่างจริงจังผ่านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล แต่จากการจัดอันดับความโปร่งใสของไทยและอันดับการรับรู้การทุจริตของประเทศได้สะท้อนให้เห็นว่า**สถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชัน**ของประเทศยังอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตในภาครัฐที่มีการกระจายตัวไปยังทุกระดับของสังคม ซึ่งทำให้สาธารณชนเห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อีกทั้งการทุจริตต่อหน้าที่ หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐได้เกี่ยวพันกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาคุกคามต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาการค้ามนุษย์ และปัญหายาเสพติด

ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับ**สาธารณภัย**ที่เกิดจาก**ภัยทางธรรมชาติ** ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิดภาวะลมฟ้าอากาศแปรปรวน ระดับน้ำทะเลของโลกสูงขึ้น เกิดภาวะแล้งจัด พายุหมุน การกัดเซาะชายฝั่งทะเล วาตภัย มหาอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่ม แผ่นดินไหว สึนามิ ไฟป่าและหมอกควัน และ**ภัยที่เกิดจากกระทำของมนุษย์** อาทิ อัคคีภัย ภัยจากสารเคมี ปัญหาน้ำมันรั่วไหลในทะเล ภัยจากการคมนาคมที่เป็นอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ การปล่อยของเสียและขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภทฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 นอกจากนี้ ยังหมายรวมถึงภัยซ้ำซ้อนต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติ ขยะมูลฝอย ความเสื่อมโทรมของดินและน้ำ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การแข่งขันทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรโดยขาดความสมดุลเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของสังคมเมือง เป็นปัจจัยเร่งสำคัญที่ส่งผลต่อ**ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม** และแนวโน้มของปัญหาดังกล่าวทวีความรุนแรงขึ้นจากการบุกรุกแผ้วถางป่าและครอบครองพื้นที่ป่า การลักลอบเผาในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวน การลักลอบตัดและค้าไม้หวงห้ามและไม้มีค่าต่าง ๆ การออกโฉนดที่ดินหรือเอกสารสิทธิที่ไม่ถูกต้อง การกำหนดแนวเขตป่าไม้และที่ดินของรัฐ รวมทั้งปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับสัตว์ในพื้นที่

นอกจากนี้ ประเทศต้องมีการ**เตรียมความพร้อมความมั่นคงด้านพลังงาน และความมั่นคงด้านอาหาร** โดยเฉพาะหากอยู่ในภาวะขาดแคลน หรือภาวะวิกฤติ

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจเป็นผลมาจากความแตกต่างปัจจัยเชิงโครงสร้าง ประกอบกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และระบบเศรษฐกิจโลกที่มีความไม่แน่นอนและผันผวนสูงเป็นปัจจัยเร่งที่ส่งผลให้ไทยต้องเผชิญกับภาวะการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ โดยกลุ่มทุนขนาดใหญ่จะยังคงถือครองกำไรส่วนใหญ่และมีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้าและบริการ ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งผู้ประกอบการรายย่อยเกิดความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการ อีกทั้งพฤติกรรมผู้บริโภคในระดับปัจเจกที่เปลี่ยนแปลงไปได้กลายเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่จะขยายตัวมากขึ้น

ส่วนที่ ๓

วิสัยทัศน์ กรอบแนวคิด

วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

๑. วิสัยทัศน์

ประเทศไทยมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน

๒. กรอบแนวคิด

๒.๑ ความมั่นคงแบบองค์รวม ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงมิติทั้งปวง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ดังนี้

๒.๑.๑ ความมั่นคงของรัฐ การมีอธิปไตยในการปกครองประเทศ ปราศจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน และการแทรกแซงการดำเนินกิจการภายในของรัฐ รวมทั้งมีขีดความสามารถให้พร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติเพื่อปกป้องและรักษาความปลอดภัยให้แก่บุคคลที่อาศัยในรัฐ

๒.๑.๒ ความมั่นคงของมนุษย์ ความอยู่ดีมีสุขของคนในชาติให้ปลอดภัยจากความหวาดกลัว (Freedom from Fear) หลุดพ้นจากความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต (Freedom from Want) อยู่อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี (Freedom to Live in Dignity) บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน

๒.๑.๓ ความมั่นคงระหว่างประเทศ การสร้างความสมดุลและบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทย และแสวงความร่วมมือกับมิตรประเทศในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค และประชาคมโลก บนพื้นฐานความไว้วางใจและความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามด้านความมั่นคง

๒.๒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) ตามวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่ม มุ่งเน้น ๑๓ เป้าหมายจากทั้งหมด ๑๗ เป้าหมายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ตามที่ปรากฏใน ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง ซึ่งคำนึงถึงบริบทการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศ ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม ทั้งชาย หญิง เด็ก คนยากจน และกลุ่มคนเปราะบาง โดยให้ความสำคัญกับการใช้ระบบและมาตรการคุ้มครองทางสังคม การสร้างหลักประกันในเรื่องสิทธิการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจ บริการขั้นพื้นฐาน การถือกรรมสิทธิ์และใช้ประโยชน์เหนือที่ดินและทรัพย์สิน ตลอดจนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้ที่ยากจนและอยู่ในสถานะเปราะบางต่อเหตุรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ การเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย และเพียงพอตลอดทั้งปี ตลอดจนการสร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนซึ่งมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน

เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย ครอบคลุมประเด็นด้านสุขภาพและสวัสดิภาพต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิด ซึ่งรวมถึงการใชยาเสพติดในทางที่ผิดและการใช้แอลกอฮอล์ในทางอันตราย ลดจำนวนการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน การมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขจำเป็นที่มีคุณภาพ และเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ตลอดจนลดจำนวนการตายและการป่วยจากสารเคมีอันตรายและการปนเปื้อนและมลพิษทางอากาศ น้ำ และดิน

เป้าหมายที่ ๕ บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง ให้ความสำคัญกับการยุติการเลือกปฏิบัติ และขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบต่อผู้หญิงและเด็กหญิง รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น

เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ รวมถึงผ่านทางความร่วมมือระหว่างเขตแดนตามความเหมาะสม ตลอดจนการปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำรวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ

เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน ให้ความสำคัญกับพลังงานสะอาดโดยเฉพาะพลังงานหมุนเวียน ซึ่งเป็นทางเลือกในการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการพลังงานไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล ให้ประชาชนสามารถเข้าถึง และหาซื้อพลังงานหมุนเวียนได้ง่ายขึ้น สามารถยกระดับคุณภาพชีวิต รวมทั้งตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงพลังงาน การเพิ่มบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล และการเปลี่ยนผ่านยุคแห่งการขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้า

เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพผ่านการเพิ่มความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม การส่งเสริมผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับประเด็นด้านแรงงานเป็นการเฉพาะไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยทันทีและ มีประสิทธิภาพเพื่อขจัดแรงงานบังคับ ยุติความเป็นทาสสมัยใหม่และการค้ามนุษย์ ยับยั้งและกำจัดการใช้แรงงานเด็ก ปกป้องสิทธิแรงงาน และส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน รวมถึงผู้ทำงานต่างดาว โดยเฉพาะหญิงต่างดาวและผู้ทำงานเสี่ยงอันตราย

เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองโดยไม่เลือกปฏิบัติ การสร้างหลักประกันว่าจะมีโอกาสที่เท่าเทียม และลดความไม่เสมอภาคของผลลัพธ์ รวมถึงโดยการขจัดกฎหมาย นโยบาย และแนวทางปฏิบัติที่เลือกปฏิบัติ และส่งเสริมการออกกฎหมาย นโยบาย และการกระทำที่เหมาะสมในเรื่องนี้ ตลอดจนการเลือกใช้นโยบาย โดยเฉพาะนโยบายการคลัง ค่าจ้าง และการคุ้มครองทางสังคม และให้บรรลุความเสมอภาคยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และยั่งยืน ครอบคลุมในหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเมืองและชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและการบริการพื้นฐาน การลดความเสียหายจากภัยพิบัติ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับน้ำ โดยมุ่งปกป้องคนจนและคนเปราะบาง

เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น ให้ความสำคัญกับการเสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตราย และภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ ตลอดจนพัฒนาการศึกษา การสร้างความตระหนักรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์และของสถาบันในเรื่องการลดผลกระทบและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเตือนภัยล่วงหน้า

เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการป้องกันและลดมลพิษทางทะเลโดยเฉพาะที่เกิดจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงขยะทะเลและมลพิษของสารอาหาร ยุติและขจัดปัจจัยที่อุดหนุนการประมงแบบผิดกฎหมาย การบริหารจัดการเชิงวิทยาศาสตร์มาฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ การบริหารจัดการ อนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ตลอดจนการเพิ่มพื้นที่อนุรักษ์ทางทะเลและชายฝั่ง

เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ ให้ความสำคัญกับการลดความรุนแรงทุกรูปแบบ ยุติการข่มเหง การใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ ความรุนแรง และการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน ลดการลักลอบการเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน และต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและโปร่งใสในทุกระดับ ตลอดจนสร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูล และมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมความแข็งแกร่งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งยกระดับหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก โดยเฉพาะความร่วมมือหลายภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ผ่านการระดมทุนที่เป็นตัวเงิน เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนความรู้และแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดในการดำเนินนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ตามความต้องการจนสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ภายในปี ๒๕๗๓

๒.๓ การน้อมนำพระราชปณิธานสืบสาน รักษา ต่อยอดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นการสืบสานโครงการพระราชดำริต่อเนื่อง รักษาความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และต่อยอดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ

ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ในขณะที่แนวพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชทานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่หน่วยงานด้านความมั่นคงน้อมรับปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยความเข้าใจจุดศูนย์กลางของปัญหาและสภาพแวดล้อมในทุกมิติอย่างรอบด้าน ขณะเดียวกันต้องเข้าถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม

๒.๔ การบูรณาการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วน ให้ความสำคัญกับ **แนวทางบูรณาการ** การทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Whole-of-Government Approach) มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา หน่วยงานของรัฐตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนและของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถสร้างผลผลิตที่จะผลักดันให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยเฉพาะผลลัพธ์ที่จะต้องร่วมกันทำหรือบูรณาการระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์และพัฒนา/ขยายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของประเทศไทยกับต่างประเทศ **ควบคู่กับแนวทางบูรณาการการทำงานที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม (Whole-of-Society Approach)** เป็นแนวทางที่ทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการจัดทำและขับเคลื่อนเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ ทำให้เกิดองค์ความรู้ด้านความมั่นคง ความเข้าใจถึงสาเหตุแท้จริงของปัญหาที่เป็นปัจจัยผลักดันได้อย่างรอบด้าน และสามารถระบุหรือกำหนดลำดับความสำคัญในการพัฒนาและการป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๒.๕ การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) และการสร้างความสามารถในการกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือ “ล้นแล้ว ลุกไว” (Resilience) เป็นการตระหนักถึงการบริหารจัดการเพื่อลด หลีกเลี่ยง ควบคุม และกระจายความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่รับได้ ในขณะที่ต้องมีการเตรียมการให้ลดความเปราะบางต่อความเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการสร้างความสามารถของประเทศ ๓ ระดับ ดังนี้

๒.๕.๑ การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” ในการแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือทำให้ประเทศมีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายใน รวมถึงการสร้างความพร้อมในทุกระดับในการรับมือกับสภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้น ให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว

๒.๕.๒ การปรับตัว หรือ ระดับ “พอเพียง” ในการปรับเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชน พื้นที่ และประเทศ รวมถึงปรับทิศทางรูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

๒.๕.๓ การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับ “ยั่งยืน” ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและสังคมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๒.๖ การให้ความสำคัญกับแนวคิดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ตลอดจนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ครอบคลุมประเด็นความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน บ้านเมือง

มีความสงบเรียบร้อย การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่เดิมและป้องกันปัญหาใหม่ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การบูรณาการความร่วมมือ ด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ องค์การภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ และ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการ ความมั่นคงแบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อขับเคลื่อน ไปสู่การปฏิบัติ

๒.๗ การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model) ให้ความสำคัญกับการบูรณาการการพัฒนาการขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง โดยรักษา ต่อยอด ภูมิปัญญาเดิม และใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ การบริหารจัดการโดยชุมชน ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะช่วยสนับสนุนการเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม และสอดคล้อง กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ้งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๒ เพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓.๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดทำและขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๓ (แผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน แผนพัฒนาในระดับพื้นที่) ที่เกี่ยวข้องกับด้านความมั่นคงได้อย่างสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔. เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในภาพรวม

๔.๑ เป้าหมายในภาพรวม

ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

๔.๒ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในภาพรวม

ความสำเร็จของการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดย่อยของ ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดย่อยมีทั้งสิ้น ๕๘ ตัวชี้วัด โดยให้มีการประเมินผลรายปีเพื่อติดตามและประเมินผล ให้บรรลุค่าเป้าหมายในแต่ละตัวชี้วัดย่อยที่กำหนดไว้ให้นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ภายในปี ๒๕๗๐ (สรุปผลสัมฤทธิ์ ในภาพรวมระยะ ๕ ปี) เพื่อทบทวน พัฒนา และปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป

การแสดงผลสัมฤทธิ์ของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ส่วนที่ ๔

นโยบายและแผนความมั่นคง

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑

การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ

๑. จุดมุ่งเน้น

สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และพร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ

เป้าหมาย ๑. ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

๒. คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น

๓. การเมืองมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลสูงขึ้น

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ การธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

ผลสัมฤทธิ์ การสร้างพื้นที่พูดคุยอย่างสันติ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนมุมมอง และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด การจัดทำชุดข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และเผยแพร่ตามช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

เป้าหมายที่ ๒ คนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเคารพในความแตกต่างหลากหลาย โดยได้รับความคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งหมายรวมถึงการให้ความสำคัญกับทุกศาสนา ผู้ที่มีหลักความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา

ผลสัมฤทธิ์ คนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างมีความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดที่ ๑ การจัดทำ พัฒนา หรือปรับปรุงมาตรการของรัฐ เพื่อส่งเสริม คุ้มครอง และปกป้องสิทธิมนุษยชนภายในของไทยให้สอดคล้องกับบริบทภายในประเทศและสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี อย่างน้อยปีละ ๒ มาตรการ

ตัวชี้วัดที่ ๒ คำร้องเกี่ยวกับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและการถูกเลือกปฏิบัติได้รับการพิจารณาและเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี

ตัวชี้วัดที่ ๓ การปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับในรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศตามกระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review: UPR) ภายใต้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council: HRC) ภายในปี ๒๕๗๐ มีผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับในกระบวนการ UPR รอบที่ ๓ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ และรอบที่ ๔ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ส่งเสริมการเรียนรู้ และการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกระดับอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับทุกช่วงวัย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและการตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมการจัดทำและเผยแพร่ชุดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ โครงการพระราชดำริ หลักการทรงงาน แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยมุ่งเน้นการจัดทำสื่อที่มีความทันสมัย มีการเผยแพร่ในหลายช่องทาง รวมถึงมีการจัดทำระบบการบริหารจัดการชุดข้อมูลระหว่างส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ เสริมสร้างการพัฒนาประสิทธิภาพในการธำรงรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยมุ่งเน้นการประเมินและกลไกการบริหารจัดการที่มีอยู่เดิมให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาชน และองค์กรทางสังคม

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในชาติอย่างสันติ และเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ทบทวน ปรับปรุง พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวทาง วิธีปฏิบัติ คำสั่ง ทางการบริหาร ข้อบังคับ และมาตรการของรัฐ ในการส่งเสริมและให้ความคุ้มครองบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน การให้บริการสาธารณะโดยไม่เลือกปฏิบัติ ตลอดจนสร้างหลักประกันว่าบุคคลต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในชาติ โดยสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ทุกภาคส่วนให้เห็นคุณค่าการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม การเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยดำเนินงานภายใต้กรอบการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา เพศ เพศสภาพและเพศวิถี อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือจิต สุขภาพ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้ติดยาเสพติด สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนาหรือความเชื่ออื่น การศึกษาอบรม ตลอดจนความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่น อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใดจะกระทำได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ใช้แนวทางสันติวิธีในการจัดการความขัดแย้งและส่งเสริมให้เกิดพื้นที่สาธารณะในการพูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน โดยเฉพาะประเด็นทางการเมืองข้อเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน และประเด็นที่รัฐเป็นคู่ขัดแย้ง ตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างสันติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ สร้างความตระหนักรู้ การเสริมสร้างทัศนคติ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานที่ทำงาน ให้บุคคลตระหนักและปกป้องสิทธิของตนเอง รวมถึงเคารพและไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของภาครัฐในการจัดสรรทรัพยากร และการเข้าถึงบริการสาธารณะของรัฐบนพื้นฐานของความเสมอภาค ความเท่าเทียม และการไม่เลือกปฏิบัติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖ เพิ่มประสิทธิภาพการขยายช่องทาง การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ให้สามารถเข้าถึงได้ทุกระดับ โดยมีการติดตามและรายงานผลให้แก่ผู้ร้องเรียนหรือผู้ร้องทุกข์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม โดยเฉพาะการดำเนินการของกองทุนยุติธรรมให้มีความเพียงพอต่อการดำเนินการและความต้องการของประชาชนในการเข้าถึงการรับบริการ และการกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองและช่วยเหลือเยียวยาแก่ประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๘ สนับสนุนและกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม และเคารพหลักสิทธิมนุษยชน ไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ และการให้บริการต่อประชาชน และให้ความสำคัญกับความคุ้มครองเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิเสธคำสั่งที่มีขอบข่ายกฎหมาย หรือการกระทำอื่นใด ซึ่งเข้าข่ายการเลือกปฏิบัติหรือขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน ตลอดจนดำเนินการทางวินัยและ/หรือกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติหน้าที่โดยขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๙ บูรณาการความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑๐ ส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยทางสังคม ที่สำคัญในการวางรากฐานความมั่นคงของประเทศ โดยมุ่งเน้นแนวคิดการแบ่งปันและการทำประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม ตลอดจนการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลายของคนในชาติ

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การให้ความสำคัญกับทุกศาสนา ผู้ที่มีหลักความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ สร้างหลักประกันทางสังคมสำหรับผู้ไม่นับถือศาสนาและไม่นับถือศาสนา ในการป้องกันมิให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการรับบริการจากรัฐ หรือการกระทำอื่นใดของบุคคลซึ่งอาจถูกเลือกปฏิบัติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ให้ความคุ้มครองและส่งเสริมศาสนาและหลักความเชื่อต่าง ๆ รวมถึงผู้ที่ไม่นับถือศาสนาอย่างเท่าเทียมตามหลักสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ เสริมสร้างความเข้าใจ ทัศนคติเชิงบวก และความเคารพในความหลากหลายระหว่างศาสนา ผู้ที่มีความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒

การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

๑. จุดมุ่งเน้น

การปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาคู่ภัยที่กระทบต่ออธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง เพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคู่ภัยความมั่นคง

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

● ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

เป้าหมาย กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ การปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาคู่ภัยที่กระทบต่ออธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ

ผลสัมฤทธิ์ กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมสูง สำหรับการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศ หรือแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ด้วยระบบการปฏิบัติการร่วม

ตัวชี้วัดที่ ๑ ความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศด้วยระบบปฏิบัติการร่วม โดยหน่วยทหารตามแผนป้องกันประเทศผ่านเกณฑ์มาตรฐานการฝึกร่วมกองทัพไทย ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ หน่วยปฏิบัติการหลักของเหล่าทัพในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศ มีความพร้อมด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการฝึก ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต

ผลสัมฤทธิ์ กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมและทันสมัยทั้งในด้านการจัดหน่วย อาวุธยุทโธปกรณ์ ระบบการสนับสนุน และการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งระบบการควบคุมบังคับบัญชาด้วยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศ ตลอดจนสามารถนำกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยเข้าร่วมการฝึกหรือปฏิบัติการกับกองทัพได้ ทั้งในภาวะปกติ วิกฤติ และสงคราม

ตัวชี้วัดที่ ๑ การพัฒนากองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องไปสู่ความทันสมัย ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเชื่อมโยงระบบงาน ตลอดจนเสริมสร้างความพร้อมเพื่อให้สามารถรองรับปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศได้ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ หน่วยทหารที่มีกำลังพลสำรองบรรจุในอัตราของหน่วยมีการเรียกกำลังพลสำรอง เข้าร่วมการฝึกหรือปฏิบัติการร่วมกับกองทัพครบทุกหน่วย ภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางบก ทางทะเล และทางอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ จัดให้มีระบบการข่าว การลาดตระเวน การเฝ้าตรวจ ป้องกัน และรักษา พื้นที่ชายแดน ชายฝั่งทะเล เกาะแก่ง และอาณาเขตทางทะเล เพื่อป้องกัน ป้องปราม และแก้ไขการละเมิดอธิปไตย ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการร่วมระหว่างกองทัพกับหน่วยงาน ด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมตั้งแต่ภาวะปกติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ ปรับปรุงและพัฒนาแผนและระบบการป้องกันประเทศให้ทันสมัย สามารถใช้ได้จริง และมีการฝึกซ้อมการปฏิบัติอยู่เสมอ เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ เตรียมกำลังเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้หน่วยขึ้นตรงของกระทรวงกลาโหม กองทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อม ความทันสมัย และความต่อเนื่องในการปฏิบัติ สำหรับใช้สนับสนุนแผนป้องกันประเทศ หรือแผนการปฏิบัติการอื่น ๆ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ พัฒนากองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องไปสู่ความทันสมัย ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเชื่อมโยงระบบงาน ทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนเสริมสร้างความพร้อมเพื่อให้สามารถรองรับการปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ พัฒนาระบบกำลังสำรอง กำลังพลสำรอง และการระดมสรรพกำลัง รวมถึงกิจการมวลชนและกำลังประชาชน เพื่อการป้องกันประเทศ

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กระทรวงกลาโหม

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓

การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน

๑. จุดมุ่งเน้น

พื้นที่ชายแดนและประชาชนในพื้นที่ที่มีการพัฒนา มีความมั่นคงปลอดภัย มีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของมนุษย์อย่างสมดุล อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน ทั้งในด้านการร่วมกันป้องกันภัยคุกคามและปัญหาความมั่นคง การแก้ไขปัญหาการค้า รวมถึงการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างยั่งยืน

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

● ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีศักยภาพการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบ และเป็นพื้นที่เชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน

ผลสัมฤทธิ์ พื้นที่ชายแดนมีศักยภาพในการป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ ประชาชนและชุมชนตามแนวชายแดนมีความปลอดภัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญทางเศรษฐกิจ การสัญจร และความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตัวชี้วัดที่ ๑ การพัฒนาระบบป้องกันตามแนวชายแดนด้วยเทคโนโลยี อย่างน้อยร้อยละ ๘๕ ของจังหวัดชายแดนทั้งหมด ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี

เป้าหมายที่ ๒ ปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านได้รับการแก้ไข และไม่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหาเขตแดน โดยมีความสมดุลระหว่างผลประโยชน์แห่งชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด เป้าหมายในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนของไทย อยู่ที่ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การสร้างสภาพแวดล้อมในพื้นที่ชายแดนให้มีความปลอดภัยและมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคาม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนชายแดนไทยและประเทศรอบบ้าน รวมทั้งให้ประชาชนตามแนวชายแดนมีส่วนร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนในการป้องกันภัยคุกคามที่อาจผ่านพื้นที่ชายแดนเข้าสู่พื้นที่ของประเทศไทย และเพิ่มกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น สนับสนุนบทบาทของผู้นำชุมชนในพื้นที่ให้ผลักดันการพัฒนาจากภายในชุมชน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนเพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมพัฒนาและป้องกันความมั่นคงปลอดภัยในชุมชนตามแนวชายแดน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบบริเวณพื้นที่ชายแดน โดยผลักดันการหารือระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับ โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาการลักลอบตัดไม้และทำลายป่า ผู้หลบหนีเข้าเมือง และโรคติดต่ออุบัติใหม่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ จัดทำระบบป้องกันพื้นที่ชายแดนของจังหวัดชายแดน โดยให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขการกระทำอันผิดกฎหมายของไทย โดยเฉพาะบริเวณช่องทางธรรมชาติ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การยกระดับและพัฒนาจุดผ่านแดนให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันภัยคุกคามและเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การค้า และการสัญจรข้ามแดน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน หรือจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านเศรษฐกิจ การค้า และการสัญจรข้ามแดน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการยกระดับจุดผ่านแดนถาวรในอนาคต

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ พัฒนาระบบการสัญจรข้ามแดน ประกอบด้วย สินค้า ยานพาหนะ และการเดินทางข้ามแดน โดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการข้ามแดน และสามารถเฝ้าระวังภัยคุกคามที่แฝงมากับการข้ามแดน กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชน และอาชญากรรมข้ามชาติได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ หารือร่วมกับประเทศรอบบ้านผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ ในทุกระดับ เพื่อผลักดันให้มีการยกระดับช่องทางธรรมชาติและจุดผ่านแดน ให้สอดคล้องกับแนวทางการยกระดับช่องทางธรรมชาติและจุดผ่านแดนของไทย

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การแก้ไขปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน โดยให้สมดุลระหว่างผลประโยชน์แห่งชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ หยิบยกประเด็นการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนระหว่างไทยและประเทศรอบบ้านเข้าสู่การหารือและพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการ ภายใต้กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับ รวมถึงพิจารณาแนวทางร่วมในการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายแดน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ สำรวจภูมิประเทศในพื้นที่ชายแดนเพื่อสนับสนุนกระบวนการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นเขตแดนที่ถูกต้องให้กับประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดน เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์พื้นที่ได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำที่อาจละเมิดข้อตกลงระหว่างประเทศ

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กระทรวงมหาดไทย

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔

การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๑. จุดมุ่งเน้น

การเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลแบบองค์รวม ให้ป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง และความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ โดยคำนึงถึงการรักษาความมั่นคงทางทะเลและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืน และการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่มีประสิทธิภาพ

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางทะเลได้อย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยมีขีดความสามารถและศักยภาพในการเฝ้าระวัง ติดตาม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางทะเลในภาพรวมของประเทศเพิ่มขึ้นส่งผลให้ประเทศมีความมั่นคงและปลอดภัย

ตัวชี้วัด ดัชนีความมั่นคงทางทะเลในภาพรวม อยู่ที่ ๖๙ คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่ช่วยสนับสนุนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยมีองค์ความรู้ทางทะเลที่สำคัญที่สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้เกี่ยวกับทะเล

ตัวชี้วัดที่ ๑ จำนวนองค์ความรู้ทางทะเลที่สำคัญที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น

ตัวชี้วัดที่ ๒ การสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับการดำเนินการด้านความมั่นคงทางทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปกป้องและรักษาความมั่นคงทางทะเล ทั้งด้านสมรรถนะของอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ระบบเทคโนโลยี รวมถึงศักยภาพของบุคลากร โดยเฉพาะขีดความสามารถด้านการตรวจการณ์ การลาดตระเวน รวมถึงปฏิบัติการทางทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหอาชญากรรมทางทะเล โดยเฉพาะปัญหาโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การลักลอบค้าและขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงการค้ามนุษย์ และการโยกย้ายถิ่นฐานทางทะเลแบบไม่ปกติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ เสริมสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับประเด็นทางทะเล โดยเฉพาะความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน และประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการจัดทำ พัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยกิจการทางทะเลฉบับต่าง ๆ โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ สนับสนุนการเฝ้าระวัง และรักษาความปลอดภัยทางทะเล ทั้งน่านน้ำภายในและนอกทะเลอาณาเขตของประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางการเดินเรือ การขนส่งสินค้า ภัยพิบัติและอุบัติเหตุทางทะเล รวมถึงการดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทย

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการท่องเที่ยว การประมง การพาณิชย์นาวี และการขุดเจาะหรือสำรวจแหล่งพลังงานใต้ทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการประมงและการเพาะเลี้ยงทางทะเลอย่างถูกกฎหมาย และยั่งยืน เพื่อรักษาสมดุลของทรัพยากรสัตว์น้ำ รวมทั้งอนุรักษ์ พื้่นฟูและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหามลพิษทางทะเลและขยะทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เพื่อรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จากทะเลและชายฝั่ง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนบริเวณชายฝั่งและเกาะแก่งสามารถใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากทะเลได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล และการสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ผลักดันการจัดตั้งองค์การจัดการความรู้ทางทะเลในระยะยาว ภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ หรือคลังสมองทางทะเล (Maritime Think Tank) เพื่อรวบรวม ศึกษา วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้านความมั่นคงทางทะเลแบบองค์รวม ตลอดจนมีบทบาทในการกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนในระดับนโยบาย ทั้งในเชิงสมุทธานุภาพ (Sea Power) และสมุทรภิบาล (Ocean Governance)

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเกี่ยวกับองค์ความรู้ทางทะเล เพื่อให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของทะเลในทุกมิติ

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕

การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑. จุดมุ่งเน้น

การลดการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสีย การพัฒนาทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสียลดลง

ผลสัมฤทธิ์ ความรุนแรงและความสูญเสียจากสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยุติลงในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัด สถิติเหตุการณ์ความรุนแรงและความสูญเสียจากสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ลดลงร้อยละ ๑๐๐ จากปีฐาน ๒๕๖๐ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ด้วยการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม อันสอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของประชาชน และศักยภาพของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวชี้วัด สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (Gross Regional Product: GRP) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้นทุกปี

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลสัมฤทธิ์ การยอมรับและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลาย

ตัวชี้วัด การสร้างความเชื่อมั่นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การเสริมสร้างความปลอดภัยและจัดเงื่อนไขความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ เสริมสร้างขีดความสามารถในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังความปลอดภัย การเฝ้าตรวจพื้นที่เสี่ยง การสร้าง

ความเข้มแข็งของชุมชนและหมู่บ้าน ควบคู่กับการพัฒนาระบบงานด้านการข่าวกรองและฐานข้อมูลด้านความมั่นคง จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งยกระดับขีดความสามารถการบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคงให้สามารถ ป้องกัน สกัดกั้น และยับยั้งการก่อเหตุรุนแรงและการกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนเร่งรัดการแก้ไข ปัญหายาเสพติดและภัยแทรกซ้อนอื่น ๆ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย บนพื้นฐานของความจริงใจ สมัครง และให้เกียรติ เพื่อเป็นทางออกของความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี รวมทั้งเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการพูดคุย เพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควบคู่กับการศึกษาและแลกเปลี่ยนความเห็นถึงความเป็นไปได้เกี่ยวกับ ประเด็นการกระจายอำนาจที่เหมาะสมของพื้นที่

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การยกระดับการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการ ของประชาชน และความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ โดยพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ ให้ครอบคลุมการสร้างโอกาสการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่อาศัยการนำความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมมายกระดับ สินค้าและวัตถุดิบในพื้นที่ การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มธุรกิจให้เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน การสนับสนุน การค้าชายแดนและการลงทุนขนาดใหญ่ รวมทั้งการหนุนเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยเฉพาะธุรกิจฮาลาล การประมง และปศุสัตว์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ พัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเสริมสร้าง องค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นอย่างทั่วถึงผ่านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับ ความต้องการและวิถีชีวิต การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาอย่างไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบของรัฐ และเอกชน การเสริมสร้างบทบาทของครอบครัวและชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ การส่งเสริมการเรียนรู้และใช้ภาษาไทยควบคู่กับการใช้ภาษาที่หลากหลาย ตลอดจนการแก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาการอำนวยความสะดวกและการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้ง การลดเงื่อนไขความหวาดระแวงและฟื้นคืนความไว้วางใจต่อกัน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการอำนวยความสะดวก และการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ การส่งเสริมกระบวนการเยียวยาของภาครัฐให้มีความรวดเร็ว เป็นธรรม และครอบคลุมทั่วถึง การเสริมสร้างประสิทธิภาพของมาตรการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน ตลอดจนส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของพื้นที่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ส่งเสริมการยอมรับและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง หลากหลาย โดยสนับสนุนการดำเนินวิถีชีวิตตามหลักศาสนา การสร้างพื้นที่กลางและสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อ การปฏิสัมพันธ์ การพัฒนาทักษะทางวัฒนธรรม การเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างประชาชนกับประชาชน

การฟื้นฟูและสร้างความตระหนักรู้ถึงความเป็นเอกลักษณ์ร่วมในพื้นที่ที่มีมาตั้งแต่อดีต และไม่มีการแบ่งแยกตลอดจนจัดการเลือกปฏิบัติทางวัฒนธรรม เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่รู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย

กลยุทธ์หลักที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของภาครัฐ และการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และประสานสอดคล้อง โดยบูรณาการการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งมิติด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนาอันเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล การเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ การส่งเสริมการประยุกต์ใช้งานวิจัยทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เสริมสร้างความรับรู้ให้กับสังคมภายในและภายนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความเข้าใจต่อสถานการณ์ โดยมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างบูรณาการด้วยการป้องกันและแก้ไข การนำเสนอข้อมูลที่น่าเชื่อถือให้เกิดความขัดแย้งในสังคม การชี้แจงและทำความเข้าใจต่อสถานการณ์ในพื้นที่ และแนวนโยบายของภาครัฐแก่ประชาชนในพื้นที่ สังคมนอกพื้นที่ และต่างประเทศ ตลอดจนเร่งรัดการชี้แจงกรณีที่เป็นประเด็นความห่วงกังวลที่เกิดขึ้นทั้งในและต่างประเทศได้อย่างทันท่วงที การเสริมสร้างความตระหนักรู้ของหน่วยงานภาครัฐต่อประเด็นที่มีนัยละเอียดอ่อนและเป็นที่สนใจของประชาคมระหว่างประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงการสื่อสารที่บิดเบือนข้อเท็จจริงและก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ เสริมสร้างความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยประสานความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ผ่านกรอบความร่วมมือและกลไกต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคีเครือข่ายนอกภาครัฐ และการเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างภาครัฐกับเครือข่ายองค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรภาคประชาสังคมต่าง ๆ ที่ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖

การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ

๑. จุดมุ่งเน้น

การบริหารจัดการผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล แรงงานต่างด้าว กลุ่มที่มีความเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับการคุ้มครองหรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะ ที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ ให้มีความสมดุลระหว่างมิติความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และหลักสิทธิมนุษยชน

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคลมีจำนวนลดลง และได้รับการดูแลตามหลักมนุษยธรรม

ผลสัมฤทธิ์ ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคลได้รับสถานะอยู่ในราชอาณาจักรอย่างถูกต้องตามกฎหมายเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคลที่ได้รับสถานะอยู่ในราชอาณาจักรอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม มีจำนวนการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองลดลง

ผลสัมฤทธิ์ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๓ การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกหนีเข้าเมืองกลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ผู้ได้รับการคุ้มครอง รวมถึงผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะ ที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้อย่างเป็นระบบ

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยมีระบบและมาตรการการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับการคุ้มครองหรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างมิติความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และหลักสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัด การจัดวางระบบป้องกัน กระบวนการ และหลักเกณฑ์บริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับการคุ้มครองหรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะ ที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ ภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกหนีเข้าเมืองกลุ่มที่มีปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ เร่งรัดการจัดทำสถานะบุคคลให้แก่ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิที่ได้รับ การสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายที่มีอยู่เพื่อขจัดปัญหาอุปสรรค หรือการขัดกันของกฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาลูกหนีเข้าเมืองกลุ่มที่มีปัญหาสถานะ และสิทธิของบุคคล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ คุ้มครองสิทธิและส่งเสริมสวัสดิการ อาทิ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านการทำงานของกลุ่มที่มีปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลให้เข้าถึงและเป็นไปตามกฎหมายภายใน และพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นรัฐภาคี รวมทั้งการมีกองทุนสนับสนุนงบประมาณรองรับการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ จัดทำฐานข้อมูลที่เป็นข้อมูลมัยฐานเกี่ยวกับสถิติลูกหนีเข้าเมือง กลุ่มที่มีปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การป้องกันและการแก้ไขปัญหาลูกหนีเข้าเมืองกลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและจับกุมแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมาย ผู้ประกอบการ รวมถึงผู้จัดหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ทบทวนหรือปรับปรุงบันทึกความเข้าใจด้วยการจ้างงานระหว่างรัฐบาล ไทย – กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม รวมทั้งบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างงานเพื่อส่งเสริมการจ้างงาน อย่างถูกกฎหมาย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และประเทศต้นทาง ในการเร่งรัดกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหากลุ่มผู้ติดตามแรงงานต่างด้าว อาทิ บุตร บิดา มารดา และญาติ ของแรงงานต่างด้าวที่ติดตามเข้ามาในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้ทำงาน และกำหนดมาตรการเฉพาะในการจัดการ กับกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ไม่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติจากประเทศต้นทาง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศต้นทาง เพื่อเร่งรัดการออกหนังสือ เดินทางหรือเอกสารแสดงตน

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ และกลุ่มอื่น ๆ ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ เพิ่มความเข้มข้นในการสกัดกั้นและป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองเป็นพิเศษของกลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ จัดระบบการตรวจสอบและติดตามการเคลื่อนไหวของผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติอันจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงและปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ ชี้แจงและทำความเข้าใจกับประเทศที่เกี่ยวข้องและองค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับการดำเนินการของฝ่ายไทยในประเด็นการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง กลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ แสวงหาความร่วมมือกับประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน องค์การระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชน ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อสกัดกั้นและป้องกันการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย รวมถึงเตรียมพร้อมในการเดินทางกลับมาตุภูมิ หรือการส่งไปประเทศที่สาม โดยคำนึงถึงกฎหมายภายในและหลักสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๕ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบตรวจคนเข้าเมืองและฐานข้อมูลคนเข้าเมืองให้ทันสมัยและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบและติดตามบุคคลต่างด้าวที่เดินทางเข้า – ออก และพำนักในประเทศไทย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๖ กำหนดมาตรการที่เหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗

การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์

๑. จุดมุ่งเน้น

การยกระดับสถานะและเพิ่มขีดสมรรถนะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ให้ได้รับการยอมรับจากสากล

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาค้ามนุษย์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ การยกระดับสถานะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ เศรษฐกิจ การบริหาร และการพัฒนาประเทศ

ตัวชี้วัด ร้อยละความสำเร็จของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ในระดับนานาชาติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

ผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ดีขึ้น รวมทั้งสามารถบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ร่วมกัน

ตัวชี้วัดที่ ๑ การปราบปรามและดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ แรงงานที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๓ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และผู้เสียหายจากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและมาตรฐานสากล เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๔ การพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การยกระดับความเชื่อมั่นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับสากล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ เร่งรัดการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ โดยมีการดำเนินคดีทางอาญากับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานกับภาคประชาสังคมภายในประเทศและต่างประเทศในการสืบสวนสอบสวนการค้ามนุษย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ามนุษย์ทั้งทางอาญาและวินัย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแรงงานกลุ่มเปราะบางที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำเข้าและอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวตามกฎหมาย โดยใช้กลไกการขับเคลื่อนและบูรณาการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาระบบบังคับและการค้ามนุษย์ของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ ป้องกัน คั่นครอง และแก้ไขปัญหาระบบประมงผิดกฎหมาย รวมทั้งส่งเสริมการตรวจติดตามเฝ้าระวังเรือประมง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๖ เสริมสร้างความเข้าใจ การรับรู้และบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยกับนานาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๗ เพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และกลุ่มเสี่ยงอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๘ เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้าประเวณีและบริการทางเพศในกลุ่มเด็กและเยาวชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๙ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนาขีดความสามารถและสมรรถนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ จัดทำ ปรับปรุง ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และพัฒนาศักยภาพให้แก่คณะทนายวิชาชีพ เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าพนักงานตำรวจ และพนักงานฝ่ายปกครอง ในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีค้ามนุษย์ รวมทั้งเทคนิคการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมและบริบทต่าง ๆ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของพนักงานอัยการและผู้พิพากษาเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงบาดแผลทางใจให้แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถป้องกันตนเองจากการค้ามนุษย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ ส่งเสริมความร่วมมือการสร้างภาคีเครือข่ายนอกภาครัฐให้เป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์กับภาครัฐ เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาการค้ามนุษย์และนำไปสู่การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖ ส่งเสริมการดำเนินนโยบายเชิงรุกให้ภาคเอกชนมีการอบรมให้ความรู้กับพนักงานหรือลูกจ้างเกี่ยวกับแนวทางการป้องกัน การคุ้มครองความเสียหาย และการรักษาสวัสดิภาพในกรณีหากตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๗ พัฒนาระบบบูรณาการฐานข้อมูลด้านการค้ามนุษย์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามการดำเนินงานและนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยเฉพาะการเชื่อมโยงฐานข้อมูลแรงงานในเรือประมงให้เป็นปัจจุบัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๘ ส่งเสริมและพัฒนาการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการปราบปรามการแสวงประโยชน์ทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต การสืบสวนสอบสวนเพื่อให้ได้มาซึ่งเส้นทางการเงินและทรัพย์สิน

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘

การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑. จุดมุ่งเน้น

การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การสกัดกั้นและปราบปราม ขบวนการค้ายาเสพติด ตลอดจนการบำบัด รักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้เกิดการยอมรับจากสังคม

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหายาเสพติดที่มีความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ผลสัมฤทธิ์ ประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการป้องกันจากยาเสพติด

ตัวชี้วัด สัดส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อประชากรลดลง ๘ คน ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ การสกัดกั้นและปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติ

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยสามารถสกัดกั้นยาเสพติด ปราบปราม และทำลายเครือข่ายการค้า ยาเสพติดรายสำคัญ ด้วยมาตรการทางทรัพย์สิน

ตัวชี้วัดที่ ๑ คดียาเสพติดที่มีการสืบสวนขยายผลจากการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

ตัวชี้วัดที่ ๒ การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนเปรียบเทียบกับปริมาณที่จับกุมยาเสพติด ทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

เป้าหมายที่ ๓ ผู้เสพยาเสพติดมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม และไม่หวนกลับเข้าสู่วงจรยาเสพติด

ผลสัมฤทธิ์ ผู้เสพยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตัวชี้วัด ผู้เสพยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ จากปี ๒๕๖๙ ในปี ๒๕๗๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้มีภูมิคุ้มกัน และสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างพื้นที่ปลอดภัยและลดความต้องการยาเสพติด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ สร้างภูมิคุ้มกันระดับบุคคล ด้วยการเสริมสร้างทัศนคติและความรู้เท่าทันยาเสพติด ทั้งการเสพและการค้า รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ทั้งรูปแบบ เนื้อหา วิธีการ และช่องทางการสื่อสาร และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในทุกขั้นตอน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ สร้างความเข้มแข็งในสถาบันครอบครัวและชุมชน เพื่อเป็นกลไกป้องกันยาเสพติด และดูแลระดับประคองกลุ่มเป้าหมายที่มีความเสี่ยง เพื่อลดโอกาสการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งการเสพและการค้า

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน พัฒนา เสริมสร้างกลไก เครือข่ายทางสังคมในการเฝ้าระวัง ป้องกัน พัฒนาปัจจัยบวก และควบคุมปัจจัยเสี่ยง เพื่อให้สังคมเกิดสถานะแวดล้อมที่ปลอดภัยจากยาเสพติด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ เฝ้าระวัง ป้องกัน และสร้างความรู้เท่าทันยาเสพติดบนพื้นที่เสมือน (Cyber Space)

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การลดอุปทานยาเสพติดและปราบปรามเครือข่ายยาเสพติด/องค์กรอาชญากรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตั้งแต่พื้นที่ชายแดนไม่ให้เข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศ และไม่ให้ประเทศไทยเป็นทางผ่านในการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดและเครือข่ายการค้ายาเสพติดในประเทศ และอาชญากรรมข้ามชาติ ด้วยมาตรการทางทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นธรรม ตลอดจนดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างจริงจัง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ พัฒนาเทคโนโลยีและฐานข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการลักลอบจำหน่ายยาเสพติด และประโยชน์ทางเทคโนโลยีในการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ พัฒนาระบบการข่าวและการแจ้งเตือนข้อมูลเครือข่ายการค้ายาเสพติด เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการจับกุมและสกัดกั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖ ลดวงจรค้ายาเสพติดในระดับผู้ค้ายาเสพติดรายย่อย และลงโทษผู้ต้องหา คดียาเสพติดรายย่อยตามลักษณะและพฤติกรรมความผิด

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การสร้างความสมดุลบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชนในการบำบัดฟื้นฟู และการผนวกสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ลดความเป็นอาชญากรรม ปรับเปลี่ยนมุมมองทางสังคมต่อผู้ที่ติดยาเสพติด มองผู้เสพเป็นผู้ป่วยที่ควรได้รับการบำบัดรักษา และดูแลช่วยเหลือ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ยึดหลักทางสาธารณสุขเป็นแนวทางนำในการลดอุปสงค์ยาเสพติด โดยใช้ระบบสมัครใจของผู้เสพ รวมถึงการพัฒนากระบวนการบำบัด รักษา และฟื้นฟูผู้ที่ติดยาเสพติดให้มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพในทุกกระบวนการ โดยมุ่งเน้นป้องกันการกลับมาติดยาเสพติดซ้ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ เสริมสร้างโอกาสและทางเลือกของผู้เสพยาเสพติด ภายหลังการเข้ารับการบำบัดให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข มีศักดิ์ศรีบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และไม่ถูกตีตราหรือเลือกปฏิบัติ

กลยุทธ์หลักที่ ๔ การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ เสริมสร้างและยกระดับความร่วมมือด้านยาเสพติด ทั้งการป้องกันปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูร่วมกับองค์การระหว่างประเทศ ประเทศในภูมิภาคอาเซียน และนานาชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ พัฒนาขีดความสามารถให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และการพัฒนาบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ เสริมสร้างการใช้กลไกคณะทำงานร่วมด้านความมั่นคง เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระดับทวิภาคีและพหุภาคีในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑. จุดมุ่งเน้น

การยกระดับการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ และ/หรือ เป็นภัยซ้ำซ้อน ให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และยั่งยืน

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมาย การยกระดับการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่เกิดขึ้น และ/หรือ เป็นภัยซ้ำซ้อน (Compound Hazards) ไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยสามารถจัดการความเสี่ยง พร้อมทั้งรับมือและลดผลกระทบจากสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๑ อัตราการเสียชีวิตจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี

ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี

ตัวชี้วัดที่ ๓ อัตราการเสียชีวิตจากภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (อัคคีภัย) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี

ตัวชี้วัดที่ ๔ การแจ้งเตือนสาธารณภัยล่วงหน้าได้ทันสถานการณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด (เฉพาะภัยธรรมชาติ ๔ ภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม สึนามิ) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๘ ของการเกิดภัยดังกล่าวทุกปี

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น และป้องกันความเสี่ยงใหม่ให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงภัยซ้ำซ้อน โดยเฉพาะอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม

สึนามิ และอัคคีภัย หรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ อาทิ ภัยจากสารเคมีรั่วไหล และปัญหาน้ำมันรั่วไหลในทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาระบบคลังข้อมูลความเสียหายสาธารณสุขแห่งชาติให้ทันสมัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน โดยมีการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน การประสานแลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูลร่วมกันด้วยเทคโนโลยี เพื่อนำมาวางแผนตัดสินใจเชิงนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงการแจ้งเตือนภัย พร้อมทั้งการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ของทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมถึงการรับรู้และตระหนักรู้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขที่ถูกต้องให้กับทุกภาคส่วน ทั้งมิติการวิเคราะห์ภัยที่อาจเกิดขึ้น ความล่าช้าในพื้นที่ และประเมินสภาพความเปราะบางที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ พัฒนาแนวทางการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณสุขในทุกระดับ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานตามหลักสากล โดยให้ความสำคัญกับการระดมทรัพยากรเข้าพื้นที่ประสบภัย การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะของประเทศ การจัดการพื้นที่ตามระบบผังเมือง ระบบประกันภัย การฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข การอพยพและศูนย์พักพิงชั่วคราว การบริหารความต่อเนื่อง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการประเมินความเสี่ยงด้วย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขของภาคีเครือข่าย ภาคประชาชน อาสาสมัคร และอื่น ๆ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๖ ส่งเสริม พัฒนา ต่อยอดงานวิจัยและองค์ความรู้ โดยประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งภายในและต่างประเทศ รวมถึงการจัดตั้งสถาบันด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขของประเทศ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญและความเป็นมืออาชีพ โดยมีทักษะ ความรู้ และสมรรถนะด้านการจัดการความเสี่ยงสาธารณสุข ตลอดจนยกระดับศักยภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขของประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๗ ส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงสาธารณสุข และการประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้ครอบคลุมมิติการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การจัดการสาธารณสุขให้มีมาตรฐานตามหลักสากล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ เสริมสร้างการจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการให้เป็นไปตามมาตรฐานในการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน โดยเร่งกระบวนการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณสุข การใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System: ICS) และการใช้วงเงินทศรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ กำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Operation Center: EOC) ให้เป็นระบบมาตรฐานตามหลักสากล และหลักธรรมาภิบาล เพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณสุข การเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณสุข และการฟื้นฟูพื้นฐานข้อมูลความเสียหายและความต้องการของประชาชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ พัฒนาระบบการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานในการจัดการความเสี่ยงภัยที่มีแนวโน้มขยายขอบเขตไปสู่การจัดการภัยขนาดใหญ่ขึ้นไปให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม แบบจำลองการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก (Data Analytics and Big Data) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) รวมถึงเสริมสร้างความตระหนักรู้และการตอบสนองต่อการแจ้งเตือนภัยของชุมชนและประชาชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และเป็นธรรม

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐

การป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางไซเบอร์

๑. จุดมุ่งเน้น

ประเทศไทยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ ยกระดับมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และลดการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาคความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมาย ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการป้องกัน รับมือความเสี่ยงภัยคุกคามทางไซเบอร์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์และอาชญากรรมทางไซเบอร์

ผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานระดับชาติ กลุ่มภารกิจหรือให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ และระดับหน่วยงานมีความพร้อมตามมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ที่เท่าทันเหตุการณ์สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงมีกลไกและแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางไซเบอร์ และการพัฒนาการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์

ตัวชี้วัดที่ ๑ การพัฒนาระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ การแก้ไขเหตุการณ์เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๓ การจัดทำหรือพัฒนากลไก มาตรการ และแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงพัฒนาการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๔ สถิติคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางไซเบอร์ลดลงร้อยละ ๓๐ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบต่อระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ เสริมสร้างศักยภาพของกลไกและหน่วยงานระดับชาติ ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (National Computer Emergency Response Team: NCERT)

และศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (Sectorial CERT) โดยมีการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และแก้ไขเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศมีมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติในการป้องกัน รับมือ ลดความเสี่ยง รักษา และฟื้นฟูความเสียหายจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เท่าทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ บูรณาการความร่วมมือภายในประเทศระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ทั้งฝ่ายทหาร พลเรือน ตำรวจ ภาคเอกชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง เพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์และเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ รวมถึงสงครามไซเบอร์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ข่าวกรอง และความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในทุกระดับ เพื่อให้สามารถป้องกัน ลดความเสี่ยง รวมถึงรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์และเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศได้อย่างทันท่วงที

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง พัฒนาทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรือบุคลากรของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๖ ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของภัยคุกคามทางไซเบอร์และเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แก่องค์กรและบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ไซเบอร์เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนากลไก มาตรการ และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามที่ครอบคลุมถึงการพัฒนาการเฝ้าระวังความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ การแจ้งเตือนเพื่อลดความเสี่ยงการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงการติดตาม วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล ตลอดจนพัฒนาการสืบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์ด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมความร่วมมือหรือให้ความช่วยเหลือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ร่วมกัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ เสริมสร้างความตระหนักและพัฒนาขีดความสามารถแก่องค์กรและบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมทางไซเบอร์

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑

การป้องกันและแก้ไขปัญหาก่อการร้าย

๑. จุดมุ่งเน้น

ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย มีขีดความสามารถในการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย และมีศักยภาพในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้ายให้กลับสู่สภาวะปกติ

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย

ผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติมีขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยก่อการร้ายเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด การดำเนินการมาตรการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเชิงป้องกันภัยก่อการร้าย อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย

ผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานสามารถระงับเหตุจากการก่อการร้ายได้ทันการณ์ และลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบให้น้อยที่สุด

ตัวชี้วัด การพัฒนาศักยภาพของระบบที่ตอบสนองต่อการระงับเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย และควบคุมสถานการณ์การก่อการร้าย อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๓ ประเทศไทยมีศักยภาพในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้ายให้กลับสู่สภาวะปกติ

ผลสัมฤทธิ์ เหยื่อและผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้ายได้รับการช่วยเหลือเยียวยาอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพื้นที่ประสบภัยจากการก่อการร้ายมีการฟื้นตัวให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็ว และปลอดภัยกว่าเดิม

ตัวชี้วัด การวางระบบฟื้นตัวจากภัยก่อการร้าย อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และสามารถฟื้นฟูจากเหตุก่อการร้ายได้

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและข่าวกรองด้านการก่อการร้าย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นความถูกต้อง รวดเร็ว และความน่าเชื่อถือ เพื่อเอื้ออำนวยให้มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ป้องกันการเดินทางผ่านเข้าและออกของนักรบก่อการร้ายต่างชาติ โดยเสริมสร้างการบริหารจัดการระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ รับมือกับการเผยแพร่ลัทธิและแนวคิดที่ยึดหลักความรุนแรงทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการป้องกันและยับยั้งแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ ปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญและพื้นที่เปราะบาง โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการ สถานที่สำคัญ และบุคคล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ ต่อด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับกระบวนการสืบสวนสอบสวนทางการเงิน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๖ จัดทำระบบฐานข้อมูล และเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๗ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการในกรอบนโยบายและกรอบกฎหมาย พร้อมทั้งสร้างการตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและภาคประชาชนในการป้องกันภัยก่อการร้าย

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การเสริมสร้างการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนากลไกการรับมือขณะเกิดเหตุก่อการร้ายให้เป็นเอกภาพ โดยเฉพาะบุคคลแรกหรือหน่วยงานแรก (First Responder) ที่ต้องเข้าถึงที่เกิดเหตุ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมความร่วมมือกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในคดีที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายกับหน่วยงานภายในประเทศและหน่วยงานต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยแลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้และการฝึกซ้อมร่วมกันกับหน่วยงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ พัฒนาระบบการแจ้งเตือน การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย เพื่อสร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การเสริมสร้างการฟื้นตัวภายหลังเกิดเหตุวิกฤติก่อการร้ายให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ฟื้นฟูระบบการทำงานของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ได้รับผลกระทบหรือผลกระทบจากการก่อเหตุก่อการร้าย เพื่อให้ประชาชนสามารถกลับมาใช้ชีวิตประจำวันปกติได้โดยเร็วที่สุด

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ จัดทำ พัฒนา วางระบบกลไก และหลักเกณฑ์การประเมินความเสียหาย ความต้องการความช่วยเหลือ และดำเนินการการเยียวยาแก่เหยื่อ ครอบครัวของเหยื่อ และผู้ได้รับผลกระทบ จากการก่อเหตุก่อการร้าย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา เพื่อป้องกันการแพร่กระจายแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง ผู้ที่เคยได้รับการบ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งที่นิยม ความรุนแรง และผู้เคยกระทำผิดฐานการก่อการร้าย

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒

การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ

๑. จุดมุ่งเน้น

ประเทศไทยสามารถรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ มีบทบาทนำในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน รวมทั้งรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน

๒. ความเชื่อมโยงกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์ร
ภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

เป้าหมาย ๑. ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอก
ได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น

๒. ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพ
ของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

- ประเด็นการต่างประเทศ

แผนย่อยความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ

เป้าหมาย ๑. ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอก
ได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น

๒. ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพ
ของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยสามารถรักษาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญ
เชิงยุทธศาสตร์ต่อความมั่นคงของไทยอย่างมีดุลยภาพ

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และแสดงท่าทีอย่างเหมาะสม
ผ่านกลไกความร่วมมือหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อความมั่นคงของไทย

ตัวชี้วัด ประเทศไทยมีปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอกับ ๔ กลุ่มประเทศเหล่านี้ อย่างน้อยกลุ่มละ
๑ ครั้งต่อปี ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มที่ ๒ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร

และออสเตรเลีย กลุ่มที่ ๓ จีนและรัสเซีย กลุ่มที่ ๔ ประเทศอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์กับไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย แอฟริกาใต้ บราซิล ตุรกี ซาอุดีอาระเบีย อิหร่าน และอิสราเอล

เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีบทบาทนำในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ผลสัมฤทธิ์ ข้อตกลงหรือข้อปฏิบัติร่วมกันของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ในเรื่องการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่สำคัญในภูมิภาค

ตัวชี้วัด ความสำเร็จของไทยในการผลักดันให้ข้อเสนอในประเด็นความมั่นคงที่ไทย ให้ความสำคัญปรากฏในเอกสารผลลัพธ์การประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสขึ้นไปของกลไกภายใต้ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน อย่างน้อย ๑ ฉบับต่อปี

เป้าหมายที่ ๓ ประเทศไทยสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน

ผลสัมฤทธิ์ การได้รับผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และประเทศรอบบ้านของไทย

ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการจัดทำแผนลุ่มน้ำเชิงรุกระดับภูมิภาค (Proactive Regional Planning) เพื่อบริหารทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ ไทยสามารถจัดทำผลลัพธ์ด้านความร่วมมือด้านความมั่นคงที่เป็นรูปธรรม (key deliverables) ในกรอบหรือกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงได้อย่างน้อยปีละ ๓ ประเด็น หรือ ๑๕ ประเด็น ภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศสำคัญทางยุทธศาสตร์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ทบทวนและกำหนดแนวทางท่าทีของไทยต่อประเทศมหาอำนาจ ประเทศหรือกลุ่มประเทศที่มีบทบาทสำคัญทางยุทธศาสตร์ และประเทศที่มีบทบาทด้านการเมือง ความมั่นคง การทหาร และเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาค เพื่อปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติของไทย และรักษาดุลยภาพความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงระหว่างประเทศได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ รักษาความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับประเทศหรือกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ เพื่อให้ไทยสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนแนวทางการรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศของไทยได้ทันทั่วทั้งที่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ ส่งเสริมการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนกลไกหารือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติของไทย

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การเสริมสร้างบทบาทนำของไทยในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ เสริมสร้างบทบาทนำที่สร้างสรรค์ของไทยในการรักษาสันติภาพ และการแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติวิธี เพื่อเสถียรภาพความมั่นคงของอาเซียน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ เสริมสร้างบทบาทนำของไทยในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติของไทย และเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของภูมิภาค โดยผลักดันความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามระดับภูมิภาค อาทิ ประเด็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ประเด็นการต่อต้านยาเสพติดและสินค้าผิดกฎหมาย ประเด็นการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ประเด็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ ประเด็นหมอกควันข้ามแดน และประเด็นโรคติดต่ออุบัติใหม่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ดำเนินการสร้างความไว้วางใจและการทูตเชิงป้องกันระหว่างไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ เสริมสร้างศักยภาพปฏิบัติการทางทหารร่วมกับอาเซียนในการกิจที่มีใช้ด้านสงคราม อาทิ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief: HADR) การแพทย์ทหาร (Military Medicine: MM) และการต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism: CT) ผ่านการแลกเปลี่ยนความร่วมมือและข้อมูลร่วมกัน

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การส่งเสริมความเข้าใจและพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศรอบบ้าน และอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ เสริมสร้างบทบาทนำของไทยในกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางการปฏิบัติที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ความร่วมมือที่สร้างสรรค์ และความยั่งยืนร่วมกัน อันส่งผลให้อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเป็นอนุภูมิภาคแห่งความร่วมมือ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ผลักดันกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อป้องกันและแก้ไขประเด็นความมั่นคงที่สำคัญ อาทิ ประเด็นการบริหารจัดการน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเด็นยาเสพติด ประเด็นการค้ามนุษย์ และประเด็นการบริหารจัดการความเสี่ยงโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคระบาดข้ามพรมแดน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ ส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อสร้างดุลยภาพที่สร้างสรรค์และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติของไทย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ เสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคง รวมถึงการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน ภายใต้กลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงทุกระดับ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๕ ส่งเสริม สนับสนุน และใช้ความเข้มแข็งของความร่วมมือระดับประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ภาคเอกชน และสมาคมมิตรภาพ มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมที่นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กระทรวงการต่างประเทศ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓

การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่

๑. จุดมุ่งเน้น

การเตรียมความพร้อม และเพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และโรคติดต่ออุบัติใหม่ รวมทั้งการพัฒนานวัตกรรมและการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการแพทย์รองรับภาวะวิกฤติ

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ ระบบสาธารณสุขมีความพร้อมในการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑) โรคติดต่อและการระบาด ๒) โรคและภัยที่เกิดจากสารเคมี ๓) โรคและภัยสุขภาพที่เกิดจากกัมมันตภาพรังสีและนิวเคลียร์ ๔) โรคที่เกิดจากการบาดเจ็บและอุบัติเหตุ และ ๕) โรคและภัยสุขภาพอันเกิดจากภัยธรรมชาติ

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยมีการเตรียมความพร้อมเพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานสาธารณสุขกับทุกภาคส่วน รองรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่

ตัวชี้วัดที่ ๑ หน่วยงานด้านสาธารณสุขทั้งส่วนกลางและระดับภูมิภาค มีแผนเผชิญเหตุเพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขทั้ง ๕ ด้าน ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ การฝึกซ้อมเพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เป็นประจำทุก ๒ ปี

เป้าหมายที่ ๒ ระบบสาธารณสุขมีศักยภาพการเผชิญเหตุและการบริการด้านการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรค จัดการภัยคุกคามสุขภาพ และดูแลประชาชนเมื่อเกิดภาวะสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่

ตัวชี้วัดที่ ๑ ความสำเร็จของการมีระบบรองรับการบริหารจัดการเฝ้าระวัง คัดกรอง และตรวจวินิจฉัยโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพ เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินระดับเขตสุขภาพ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ ระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องในภาวะวิกฤติจากการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพ ได้แก่ ๑) เขตสุขภาพมีระบบการบริหารจัดการเตียงเพื่อรองรับผู้ป่วยวิกฤติในภาวะฉุกเฉิน ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และ ๒) เขตสุขภาพมีระบบบริหารจัดการ

ทรัพยากรทางการแพทย์ การสำรองยา และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นให้สามารถใช้งานได้อย่างน้อย ๒ เดือน เพื่อให้สามารถเผชิญเหตุได้อย่างรวดเร็ว ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๓ เขตสุขภาพมีแนวทางการระดมสรรพกำลังบุคลากรเพื่อดูแลประชาชนยามวิกฤติ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๓ ระบบสาธารณสุขของประเทศสามารถพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงทางยาและเวชภัณฑ์

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยสามารถผลิตยาและเวชภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุขได้ทั้งห่วงโซ่อุปทาน

ตัวชี้วัดที่ ๑ มูลค่าการสนับสนุนการผลิตยาและอุตสาหกรรมทางการแพทย์ภายในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี

ตัวชี้วัดที่ ๒ การจัดทำข้อมูลห่วงโซ่อุปทานของการผลิตยาและอุตสาหกรรมทางการแพทย์ (Resource Mapping) ที่ใช้ในภาวะฉุกเฉินเป็นประจำทุก ๒ ปี

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพและการเตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุขรองรับภาวะสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ วางแผนและดำเนินการตามแผนการเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไข ปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาการเตรียมความพร้อมและการบริหารจัดการความเสี่ยงของโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพทั้ง ๕ ด้านแก่บุคลากร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ สร้างความเข้มแข็งของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุขรองรับภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขทั้ง ๕ ด้าน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ เสริมสร้างสวัสดิภาพและมาตรการคุ้มครองแก่บุคลากรทางการแพทย์เพื่อลดความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านการแพทย์และสาธารณสุขให้สอดคล้องกับกฎอนามัยระหว่างประเทศ และวาระความมั่นคงด้านสุขภาพโลก

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนาระบบและบริการทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนาระบบบัญชาการเหตุการณ์และการจัดการด้านการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อความเป็นเอกภาพของการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมศักยภาพของระบบวินิจัย การรักษาพยาบาลและการจัดการทรัพยากร รวมถึงระบบสำรองเวชภัณฑ์ให้สามารถเผชิญเหตุได้อย่างรวดเร็ว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ พัฒนาเครือข่ายและกลไกเพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งระดับประเทศและนานาชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุและการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่บนแนวทางที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ เตรียมแผนฟื้นฟูหลังการเกิดภาวะสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่ร่วมกับทุกภาคส่วน

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การส่งเสริมการวิจัย พัฒนานวัตกรรมและผลิตยา รวมถึงอุตสาหกรรมทางการแพทย์ภายในประเทศ ลดการพึ่งพาต่างประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ยกระดับขีดความสามารถในการผลิตยา และอุตสาหกรรมทางการแพทย์ภายในประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาระบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานให้มั่นคงสามารถผลิตยาและเวชภัณฑ์ในภาวะฉุกเฉินได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ สนับสนุนงบประมาณ เพื่อการวิจัย พัฒนายาและอุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจรในประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ จัดทำระบบฐานข้อมูลและแผนที่ทรัพยากร เพื่อการเผชิญเหตุยามฉุกเฉิน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๕ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่ เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้สู่ระดับสากล

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กระทรวงสาธารณสุข

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔

การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๑. จุดมุ่งเน้น

การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อม เพื่อป้องกันและตอบสนองต่อภัยคุกคาม รวมทั้งการบูรณาการทรัพยากรของประเทศ เพื่อใช้ในการเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

● ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

เป้าหมาย กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมายที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อม สำหรับการระดมทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อใช้ในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ

ผลสัมฤทธิ์ ประเทศไทยมีความพร้อมในการระดมทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อใช้ในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคาม รวมถึงเมื่อประเทศเข้าสู่ภาวะวิกฤตระดับชาติ

ตัวชี้วัด การพัฒนาศักยภาพของกลไก การบริหารจัดการ และความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อใช้สำหรับการระดมทรัพยากรในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ ร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

ผลสัมฤทธิ์ กลไกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีศักยภาพในการตอบสนอง ระวังเหตุ และควบคุมวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อลดความรุนแรงของผลกระทบและความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การเสริมสร้างศักยภาพการเตรียมพร้อม เพื่อรองรับภัยคุกคามและวิกฤตการณ์ระดับชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ จัดทำ ทบทวน และปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการในด้านที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้เอื้อต่อการบริหารจัดการเมื่อประเทศเผชิญกับปัญหาภัยคุกคาม หรือเข้าสู่ภาวะวิกฤตระดับชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ทบทวนและพัฒนากลไกการบริหารจัดการ ทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนาจการ และระดับปฏิบัติการ ให้สามารถปฏิบัติการกิจร่วมกันได้อย่างประสานสอดคล้องเมื่อประเทศเผชิญกับปัญหา ภัยคุกคาม หรือเข้าสู่ภาวะวิกฤติระดับชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ ส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนา ร่วมกัน ตลอดจนแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในระดับมาตรฐานสากล ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยคุกคามและการบริหารวิกฤตการณ์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ ทั้งในก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ โดยการพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ทรัพยากรทุกประเภท เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สามารถเตรียมพร้อมรับมือได้แบบทันเวลา เพื่อให้สามารถรองรับภัยคุกคามและวิกฤตการณ์ระดับชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงาน ด้วยการพัฒนาแหล่งพลังงาน ที่มีการผลิตและใช้พลังงานทดแทนในประเทศ อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานชีวมวล พลังงานน้ำ รวมถึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้การใช้พลังงานนิวเคลียร์ ตลอดจนสนับสนุนความร่วมมือด้านพลังงาน กับต่างประเทศ และส่งเสริมพัฒนาต่อยอดการวิจัยด้านพลังงาน เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ในการใช้พลังงาน แก่ผู้ประกอบการ ผู้มีส่วนได้เสีย และประชาชน รวมทั้งให้มีการจัดเตรียมแผนเตรียมพร้อมและแผนบริหาร วิกฤตการณ์ความมั่นคงด้านพลังงาน เพื่อไม่ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนพลังงานในประเทศตั้งแต่ในภาวะปกติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๖ เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยมุ่งเน้นการมีอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการและสามารถเข้าถึงอาหารได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะมีคลังอาหารสำรอง กรณีฉุกเฉิน ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งให้มีการจัดเตรียม แผนเตรียมพร้อมและแผนบริหารวิกฤตการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อไม่ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนอาหาร ในประเทศตั้งแต่ในภาวะปกติ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การจัดการทรัพยากร เพื่อเตรียมพร้อมรองรับภัยคุกคามทุกรูปแบบ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนาประสิทธิภาพในการประเมินความต้องการใช้ทรัพยากรที่มีความจำเป็น รองรับเมื่อประเทศเผชิญกับปัญหาภัยคุกคาม หรือเข้าสู่ภาวะวิกฤติระดับชาติ และจัดหาทรัพยากรให้มีความพร้อม ต่อการปฏิบัติการกิจ รวมถึงรวบรวมข้อมูลแหล่งที่มาและบัญชีทรัพยากร ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น อย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ พัฒนากลไก ระบบการสั่งการ และการบูรณาการในการระดม จัดสรร และถ่ายโอนทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติการกิจเมื่อประเทศเผชิญกับปัญหาภัยคุกคาม หรือเข้าสู่ ภาวะวิกฤติระดับชาติได้อย่างทันท่วงที

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาช่องทางการเรียนรู้และฝึกทักษะที่สำคัญและจำเป็น ต่อการปฏิบัติการกิจเมื่อประเทศเผชิญกับปัญหาภัยคุกคาม หรือเข้าสู่ภาวะวิกฤติ ระดับชาติ เพื่อให้บุคลากร ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติ ทั้งในภาครัฐและเอกชนให้สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้อย่างสม่ำเสมอ

ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบุคลากรทุกภาคส่วน เพื่อเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ และทักษะที่สำคัญ

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ กำหนด ทบทวน และพัฒนาหลักเกณฑ์หรือแนวทางการวิเคราะห์และประเมินระดับความรุนแรงของภัยคุกคาม รวมถึงการเข้าสู่ภาวะวิกฤติระดับชาติของประเทศ เพื่อใช้ประกอบการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ จัดทำ ทบทวน และปรับปรุงแผน คู่มือ แนวทาง หรือแนวปฏิบัติในการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการถ่ายทอดข้อมูลไปสู่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ พัฒนาขีดความสามารถในการประเมินและติดตามสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงในการเข้าสู่ภาวะวิกฤตการณ์ระดับชาติ การแจ้งเตือนภัย การประสานงานระหว่างหน่วยงานและผู้ปฏิบัติการกิจ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเมื่อประเทศเข้าสู่ภาวะวิกฤติระดับชาติไปสู่ทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๔ ยกระดับการบูรณาการสำหรับการบริหารจัดการภัยคุกคามในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ผ่านการจัดตั้งภาคีเครือข่ายความร่วมมือการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันอย่างต่อเนื่อง หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่เข้มแข็งและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นองค์รวม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๕ จัดการฝึกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ทั้งในระดับชาติ ระดับหน่วยงาน และระดับท้องถิ่นเป็นประจำและต่อเนื่อง เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและเป็นการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามได้

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ

๑. จุดมุ่งเน้น

การยกระดับระบบงานข่าวกรองแห่งชาติในการเฝ้าระวัง ประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือนต่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว พร้อมทั้งขยายเครือข่ายเฝ้าระวัง เพื่อสนับสนุนงานข่าวกรองและการวางระบบงานข่าวกรองสำหรับป้องกันภัยคุกคามที่สำคัญ

๒. ความเชื่อมโยงกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมาย การยกระดับระบบข่าวกรองแห่งชาติในการเฝ้าระวัง ประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือนสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงอันจะนำไปสู่ภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ

ผลสัมฤทธิ์ กลไกระดับนโยบายของประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำรายงานข่าวกรองที่ประเมินภัยคุกคามด้านความมั่นคงในระยะยาว (๑๐ ปีขึ้นไป) ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารและข่าวกรองที่มาจากเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนสามารถป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ได้

ตัวชี้วัดที่ ๑ รายงานข่าวกรองที่ประเมินภัยคุกคามด้านความมั่นคงในระยะยาว (๑๐ ปีขึ้นไป) เพื่อประกอบการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ รวมถึงการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๒ การขยายเครือข่ายเฝ้าระวังตามประเด็นความมั่นคงสำคัญ/พื้นที่ความมั่นคงภายในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัดที่ ๓ การมีระบบเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการข่าว เพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางไซเบอร์ ภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การพัฒนาการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาขีดความสามารถในการรวบรวมและประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว และจัดทำรายงานข่าวกรองที่ประเมินภัยคุกคามด้านความมั่นคงในระยะยาว (๑๐ ปีขึ้นไป) ในการประกอบ การตัดสินใจเชิงนโยบายให้เท่าทันพลวัตของบริบทด้านความมั่นคง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้ และสร้างความเชี่ยวชาญให้กับ บุคลากรในประชาคมข่าวกรองให้สอดคล้องกับระบบ วิธีการ และกลไกที่ถูกพัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์ ด้านการข่าวในระยะยาว

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนาและขยายเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นนอกภาครัฐให้เข้ามาเป็นหุ้นส่วน ด้านการข่าวกรอง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ แสวงหาเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นนอกภาครัฐ เพื่อให้เข้าถึง ข้อมูลข่าวสารเชิงลึกในพื้นที่เป้าหมาย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ พัฒนาและขยายเครือข่ายด้านการข่าวในประเด็นความมั่นคงสำคัญ กับภาคส่วนอื่นนอกภาครัฐ โดยเฉพาะภาคประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสนับสนุนภารกิจงานด้านการรักษา ความมั่นคงปลอดภัย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ เสริมสร้างศักยภาพของเครือข่ายด้านการข่าวนอกภาครัฐให้มีความตระหนักรู้ และนำไปสู่การยกระดับประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การเชื่อมโยง บูรณาการ และแจ้งเตือนข้อมูลด้านการข่าว เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการข่าวให้สามารถแจ้งเตือน ภัยคุกคาม และป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาระบบ กลไก การเชื่อมโยง และการบูรณาการข้อมูลด้านการข่าว เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และสามารถแจ้งเตือนภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖

การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

๑. จุดมุ่งเน้น

การจัดทำและเชื่อมโยงบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงขนาดใหญ่เชิงดิจิทัลให้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ

๒. ความเชื่อมโยงกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

เป้าหมาย กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมาย การมีฐานข้อมูลหรือชุดข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านความมั่นคงสามารถนำไปสนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงระดับชาติ

ผลสัมฤทธิ์ ระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านความมั่นคง เพื่อใช้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

ตัวชี้วัด จำนวนของประเด็นความมั่นคง และประเด็นศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่นำมาเชื่อมโยง วิเคราะห์ และประมวลผลด้วยระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ ๒ ประเด็น

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง เพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาระบบข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแพลตฟอร์ม สำหรับการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ จัดทำบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงตามประเด็นความมั่นคงและประเด็นศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ กำหนดโจทย์ประเด็นความมั่นคงและประเด็นศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อใช้เป็นประเด็นสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ จัดทำระบบเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ สำหรับแบ่งปันข้อมูลภายในแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ จัดทำแผน หรือแนวทางการขับเคลื่อนการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ สร้างความร่วมมือหรือความตกลงสำหรับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และแบ่งปันข้อมูลภายในแพลตฟอร์มด้านความมั่นคงตามหน้าที่อำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลและต้องดูแลรักษาข้อมูลให้มีความมั่นคงปลอดภัย พร้อมทั้งประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านดิจิทัล รวมถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗

การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

๑. จุดมุ่งเน้น

การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบล เพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยขยายแนวคิดของการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และแผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้เป็นรูปธรรม

๒. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นความมั่นคง

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๓. เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัด

เป้าหมาย พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลที่มีปัญหาความมั่นคงสำคัญเร่งด่วนลดลง

ผลสัมฤทธิ์ พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลได้รับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และชุมชนมีความเข้มแข็ง นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ตัวชี้วัด พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลทั้งประเทศตามที่จังหวัดประกาศมีปัญหาความมั่นคงสำคัญเร่งด่วนลดลงร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบลให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน ให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกัน ด้านความมั่นคงในเชิงพื้นที่ โดยพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนให้สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน และสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนให้น่าอยู่ ร่วมคิดร่วมทำ ช่วยเหลือ เกื้อกูล อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวม และเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบล โดยพิจารณาบนพื้นฐานประเด็นที่กำหนดไว้ในนโยบายและแผนความมั่นคง โดยเฉพาะความมั่นคงทางชายแดน ความมั่นคงทางทะเล ผู้หลบหนีเข้าเมือง การค้ามนุษย์ ยาเสพติด สาธารณภัย ความมั่นคงทางไซเบอร์ โรคติดต่ออุบัติใหม่ ตลอดจนประเด็นความมั่นคงในระดับพื้นที่สำคัญ อาทิ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับสัตว์ในพื้นที่ ปัญหาความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินงานของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ (ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ที่มีความสอดคล้องกับบริบทความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ เพื่อป้องกัน แก้ไข และพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย โดยเฉพาะในระดับตำบลที่มีขอบเขตของปัญหาความมั่นคงเชื่อมโยงหรือทับซ้อนกับจังหวัดใกล้เคียงที่ปรากฏปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนและไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหได้ด้วยกลไกระดับจังหวัดเพียงจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง จึงต้องอาศัยความร่วมมือในการขับเคลื่อนร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การบริหารจัดการความมั่นคงเชิงพื้นที่

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ จัดทำแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติให้ความเห็นชอบ เพื่อให้เกิดการขยายผลแนวคิดการพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และแผนตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความมั่นคงเชิงพื้นที่ให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับการดำเนินงานในพื้นที่ โดยบูรณาการกลไกให้มีความเป็นเอกภาพ และให้ประสานการดำเนินงาน ทั้งในระดับนโยบายส่วนกลางและระดับจังหวัด เพื่อกำหนดโครงการ/กิจกรรม/งบประมาณ ที่เกื้อกูลกันและกันในพื้นที่ตำบลเป้าหมายเดียวกัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ พัฒนาและเสริมสร้างแนวทางการประเมินระดับความรุนแรงของภัยคุกคามความมั่นคงเชิงพื้นที่ โดยมีหลักเกณฑ์กลางตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนดในการประเมินสถานการณ์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาความมั่นคงในระดับพื้นที่ รวมทั้งนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลระดับความรุนแรงของภัยความมั่นคงดังกล่าว และใช้ประโยชน์ในการประมวลผลหาพื้นที่เป้าหมายเร่งด่วน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ พัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจงานความมั่นคงเชิงพื้นที่ โดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานความมั่นคงในระดับพื้นที่ ให้สามารถดำเนินงานอย่างถูกต้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งสามารถถ่ายทอดและขยายผลองค์ความรู้ไปสู่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ พัฒนาเครือข่ายการเสริมสร้างความมั่นคงเชิงรุกในระดับพื้นที่ ทั้งภาครัฐ และนอกภาครัฐ ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสานการดำเนินการ และสะท้อนความต้องการจากระดับพื้นที่สู่ระดับนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖ พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเชิงพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลการดำเนินการ ทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ และปัญหาอุปสรรค เพื่อให้การประมวลผลในภาพรวมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ครบถ้วน และรอบด้าน ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการดำเนินงานเชิงพื้นที่แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างชัดเจน

๕. หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

ส่วนที่ ๕

การขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล

๑. ภาพรวมการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๒ รองรับการดำเนินการแผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง โดยเป็นนโยบายและแผนการขับเคลื่อนของประเทศในมิติด้านความมั่นคงในเชิงลึกให้เห็นผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในห้วง ๕ ปี (เป้าหมายระยะปานกลาง) และใช้เป็นกรอบทิศทางเชิงนโยบายควบคู่ไปกับการดำเนินการร่วมกับแผนระดับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ให้มีการขับเคลื่อนไปในคราวเดียวกัน โดยให้หน่วยงานของรัฐนำไปจัดทำแผนระดับที่ ๓ โดยจะต้องถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ที่กำหนดไว้เป็นแนวทางการจัดทำและขับเคลื่อนให้เห็นผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมในห้วงระยะเวลา ๕ ปี

การจัดทำแผนระดับที่ ๓ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จะเป็นกลไกสำคัญในการแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐในแต่ละปีงบประมาณ และห้วง ๕ ปี อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาตามที่กำหนดตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship: XYZ)

แนวทางการขับเคลื่อน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลมุ่งเน้นการบูรณาการ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนตามแนวทางบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Whole-of-Government Approach) และแนวทางบูรณาการการทำงานที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม (Whole-of-Society Approach) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม จึงกำหนดให้มีการบูรณาการ ทั้งในเชิงโครงสร้างและกลไก การถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดลงสู่ระดับหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงให้การดำเนินการมีทิศทางเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน รวมทั้งให้มีหน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อนที่ชัดเจน ซึ่งจะส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันในลักษณะประสานเชื่อมโยงแบบเครือข่าย รวมทั้งให้นำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นกรอบทิศทางการจัดสรรงบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศ

ด้วยเหตุนี้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงนำหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act: PDCA) มาใช้ในกระบวนการทำงานให้เป็นระบบมากขึ้นตามแนวทางวงจรมีนโยบายให้สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. แนวทางการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล

ยึดหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act: PDCA) เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงาน “ตั้งเป้า ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุง” โดยครอบคลุมการดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ (Plan) ให้กลไกการบริหารจัดการ ทั้งเชิงแผนยุทธศาสตร์และเชิงภารกิจ วางแผนร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยให้ภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล โดยนำสาระสำคัญของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่มีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ และผลสัมฤทธิ์ของ ๑๗ นโยบาย

และแผนความมั่นคง ไปถ่ายทอดในการจัดทำแผนระดับที่ ๓ และวางแผนจัดทำคำของบประมาณตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

๒.๒ การปฏิบัติ (Do) ให้กลไกการบริหารจัดการ ทั้งเชิงแผนยุทธศาสตร์และเชิงภารกิจ ดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และหน่วยงานของรัฐจัดทำแผนระดับที่ ๓ ตามภารกิจที่รับผิดชอบรองรับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ต้องมีการวัดผลสำเร็จของการดำเนินงานด้วยการถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม ทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทุกกระบวนการของวงจรหลักการบริหารงานคุณภาพ โดยมีหน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อนมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นหน่วยประสานงานกลาง (Focal Point) เพื่อบูรณาการขับเคลื่อน ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง ผ่านการติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลสำเร็จขั้นต้นของการแปลงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติ

๒.๓ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน ดำเนินการประมวลข้อมูลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อบูรณาการผลการดำเนินงานเสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยใช้ประโยชน์จากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR) ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการติดตามผลการดำเนินการเพื่อแจ้งเตือนล่วงหน้าในกรณีประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการ หรือต้องเร่งแก้ไขให้เท่าทันต่อสถานการณ์ และจำเป็นต้องปรับแผนการดำเนินการประจำปี/แผนงบประมาณ โดยขั้นตอนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล แบ่งออกเป็น ๒ หัวงสำคัญ ดังนี้

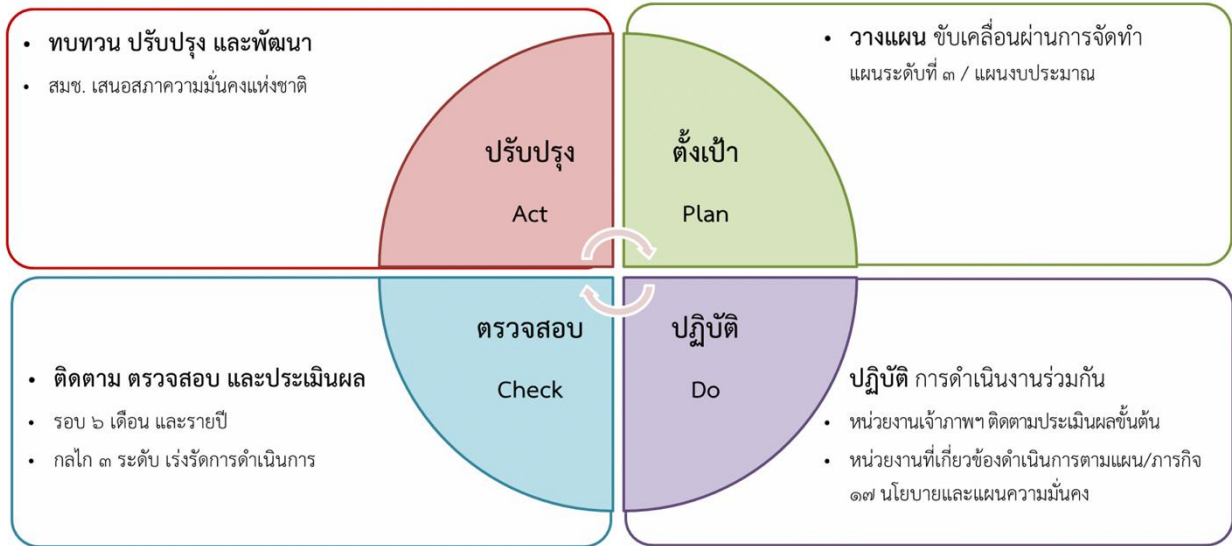
๒.๓.๑ การติดตามความคืบหน้าการดำเนินการรอบ ๖ เดือน เพื่อติดตามประเมินผลในระหว่างที่แผนงานและโครงการต่าง ๆ อยู่ระหว่างการดำเนินการ เพื่อตรวจติดตามว่าการดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กรอบระยะเวลา และการสำรวจปัญหาอุปสรรคที่อาจส่งผลให้การดำเนินการล่าช้าหรือไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

๒.๓.๒ การประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานรายปี และราย ๕ ปี เป็นการประเมินผลว่าแผนงานและโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จสามารถบรรลุเป้าหมาย ผลผลิต และผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ทั้งในระหว่างและหลังจากสิ้นสุดแผน ตลอดจนประเมินผลกระทบที่เป็นการศึกษาวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงที่เกิดเนื่องมาจากการดำเนินงานที่สำคัญภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ตลอดจนความสามารถในการสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การรายงานผลสัมฤทธิ์ให้เสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติรับทราบ พร้อมทั้งเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่สำคัญให้สาธารณชนรับทราบ และจัดให้มีช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วน เพื่อเป็นประโยชน์ในการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการดำเนินงาน

๒.๔ การทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการดำเนินงาน (Act) ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ วิเคราะห์และประมวลข้อมูลรายงานให้สภาความมั่นคงแห่งชาติรับทราบ สำหรับกรณีที่สถานการณ์ของโลก

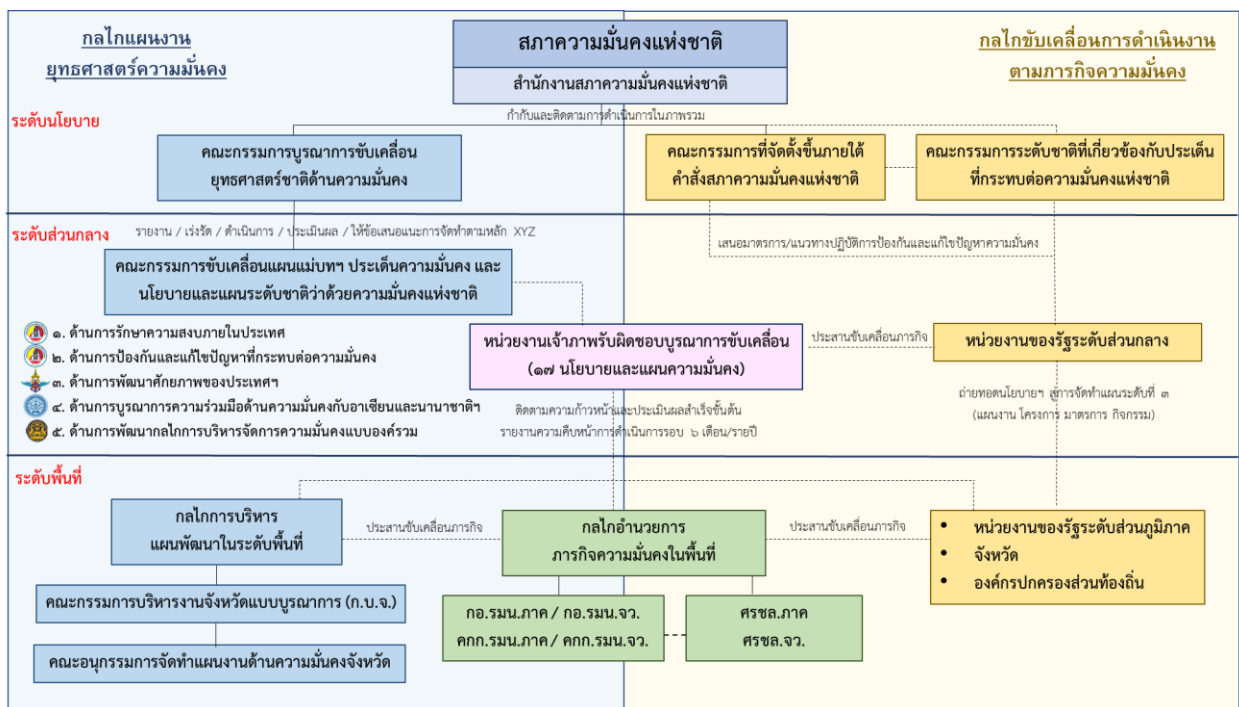

หรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไป จนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมาย นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หรือการปรับรายละเอียดของ กลไกการบริหารจัดการ หรือการขับเคลื่อนการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่อำนาจต่อไป

๓. กลไกการบริหารจัดการ

กลไกการบริหารจัดการมีความสำคัญในการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act: PDCA) ทั้ง ๔ ขั้นตอน เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงาน “ตั้งเป้า ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุง”

๓.๑ สถานการณ์มั่นคงแห่งชาติ (นายกรัฐมนตรี/ประธานสถานการณ์มั่นคงแห่งชาติ เป็นประธาน) เป็นกลไกหลักในการกำกับและติดตามการดำเนินการในภาพรวมของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) รวมถึงการพิจารณาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการ และการขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๓.๒ กลไกแผนงานยุทธศาสตร์ความมั่นคง เป็นกลไกหลักสำคัญที่สถานการณ์มั่นคงแห่งชาติจัดตั้งขึ้นเพื่อผลักดันการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล โดยถ่ายทอดแผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนระดับที่ ๒ (แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และ ประเด็นการต่างประเทศ) ไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ ๓ (แผนปฏิบัติการด้าน... แผนปฏิบัติราชการ และแผนพัฒนาในระดับพื้นที่) แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๓.๒.๑ ระดับนโยบาย คือ คณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน) เป็นกลไกการขับเคลื่อน ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และเชื่อมโยงกับกลไกอื่น ๆ ด้านความมั่นคง

๓.๒.๒ ระดับส่วนกลาง คือ คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (หัวหน้าส่วนราชการที่รับผิดชอบในแต่ละคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อย เป็นประธาน) เป็นกลไกการขับเคลื่อน ติดตาม และการรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงให้มีความเหมาะสมและเป็นเอกภาพ โดยมีการบูรณาการกลไกการดำเนินการระหว่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยรายงานผลเสนอคณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และสถานการณ์มั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย ๕ คณะย่อย ดังนี้

๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ (เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นประธาน)

๒) คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง (เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นประธาน)

๓) คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน)

๔) คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ (ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธาน)

๕) คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม (เลขาธิการสถานการณ์มั่นคงแห่งชาติ เป็นประธาน)

๓.๒.๓ ระดับพื้นที่ ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องกับกลไกการบริหารแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ

๑) กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานบูรณาการสำคัญในการเสนอแผนหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคงในระดับพื้นที่ รองรับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้กลไกที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ซึ่งจะส่งผลต่อการถ่ายทอดไปสู่การจัดทำและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่เป็นลักษณะแผนเดียวกัน (One Plan) ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน (แผนพัฒนามหมู่บ้าน/ชุมชน) ระดับตำบล (แผนชุมชนระดับตำบล/แผนพัฒนาตำบล) ระดับอำเภอ (แผนพัฒนาอำเภอ) ระดับจังหวัด (แผนพัฒนาจังหวัด/แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด/การจัดทำและบริหารงบประมาณจังหวัด) และระดับกลุ่มจังหวัด (แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด/การจัดทำและบริหารงบประมาณกลุ่มจังหวัด) รวมถึงประสานกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่รับผิดชอบการจัดทำเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พร้อมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๒) **คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.)** เป็นกลไกหลักสำคัญที่เป็นแกนกลางในการผลักดันแผนงานด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาระดับพื้นที่

๓) **คณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงจังหวัด** เป็นกลไกสนับสนุนในการให้ข้อเสนอแนะและบูรณาการแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ให้สนับสนุนและสอดคล้องประสานกันในพื้นที่เป้าหมายด้านความมั่นคงของจังหวัด โดยทุกจังหวัดมีกลไกคณะอนุกรรมการดังกล่าวที่มีองค์ประกอบ อาทิ รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย ผู้แทนกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาคหรือจังหวัด ศูนย์อำนาจการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาคหรือจังหวัด ภาคเอกชน ภาควิชาการประชาสังคม

๓.๓ กลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามภารกิจความมั่นคง เป็นกลไกขับเคลื่อนดำเนินการของหน่วยงานที่มีภารกิจรับผิดชอบในแต่ละประเด็นความมั่นคงหรือประเด็นศักยภาพความมั่นคงภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) การจัดทำและขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๓ รวมทั้งกรณีมีเรื่องสำคัญที่เห็นควรเสนอให้กลไกสภาความมั่นคงแห่งชาติตัดสินใจ แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๓.๓.๑ ระดับนโยบาย ประกอบด้วย ๒ กลไก ดังนี้

๑) **คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้คำสั่งสภาความมั่นคงแห่งชาติ** อาทิ คณะกรรมการนโยบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะกรรมการร้อยกรองงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะกรรมการประสานงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และคณะกรรมการนโยบายวิชาการด้านความมั่นคง

๒) **คณะกรรมการระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ** อาทิ คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ คณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ และคณะกรรมการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

๓.๓.๒ ระดับส่วนกลาง

๑) **หน่วยงานของรัฐระดับส่วนกลาง** ให้หน่วยงานระดับกระทรวงและกรม แปลงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติ อาทิ การถ่ายทอดนโยบายและแผนความมั่นคงที่มีภารกิจรับผิดชอบ การจัดทำแผนระดับที่ ๓ มาตรการ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ

๒) คณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติที่จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อติดตาม ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์อันเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งให้คำแนะนำ คำปรึกษา และความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ หรือพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย

๓.๓.๓ ระดับพื้นที่ คือ หน่วยงานของรัฐระดับภูมิภาค จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานและ/หรือกลไกในระดับพื้นที่อื่น ๆ ที่มีการกิจเกี่ยวข้อง

๓.๔ กลไกอำนวยการที่มีการกิจความมั่นคงในพื้นที่ เป็นกลไกอำนวยการ ประสานงาน และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐในการกิจความมั่นคงในพื้นที่ ประกอบด้วย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจังหวัด คณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค และคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด

๓.๕ กลไกสนับสนุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล เป็นกลไกที่มีหน้าที่อำนาจและความรับผิดชอบตามกฎหมายและความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ

๓.๖ หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

๓.๖.๑ หลักเกณฑ์พิจารณากำหนดหน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อน

๑) กำหนดให้มีหน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อนในทุกนโยบายและแผนความมั่นคง จำนวน ๑ หน่วยงาน เพื่อให้เกิดเอกภาพในการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒) สอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่อำนาจของหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญหรือความรับผิดชอบโดยตรงในแต่ละประเด็นความมั่นคงหรือประเด็นศักยภาพความมั่นคง หรือเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๓) เป็นหน่วยงานของรัฐ อันหมายรวมถึงหน่วยงานในกำกับของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน กรณีเป็นส่วนราชการให้ระบุเป็นระดับกระทรวง ยกเว้นกรณีที่มีการกิจเกี่ยวข้องโดยตรงหน่วยเดียว หรือมีส่วนสำคัญอย่างชัดเจนให้ระบุเป็นระดับกรมหรือเทียบเท่า

๔) เป็นหน่วยงานเดียวกับ “แนวความคิดในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง” ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง โดยอาศัยการแบ่งมอบความรับผิดชอบให้หน่วยงานในระดับต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทั้งนี้ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการด้านสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่ เป็นประเด็นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง จึงพิจารณาหน่วยงานที่มีการกิจและหน้าที่อำนาจรับผิดชอบสำคัญต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนอย่างชัดเจน

๓.๖.๒ การแบ่งมอบความรับผิดชอบ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	หน่วยงานเจ้าภาพ รับผิดชอบบูรณาการ
คณะที่ ๑ : คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ	
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ	กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร
คณะที่ ๒ : คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง	
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน	กระทรวงมหาดไทย
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ	กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด	กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด)
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์	สำนักงานคณะกรรมการการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่	กระทรวงสาธารณสุข
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่	กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	หน่วยงานเจ้าภาพ รับผิดชอบบูรณาการ
คณะที่ ๓ : คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม ที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ	
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติและการพัฒนาศักยภาพ การป้องกันประเทศ	กระทรวงกลาโหม
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
คณะที่ ๔ : คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ	
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ
คณะที่ ๕ : คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคง แบบองค์รวม	
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง	กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร

๓.๖.๓ แนวทางการดำเนินการ

- ๑) เป็นหน่วยรับผิดชอบประสานงานกลางเพื่อบูรณาการขับเคลื่อนติดตามความคืบหน้า
การดำเนินการและประเมินผลสัมฤทธิ์ขั้นต้นให้เกิดเอกภาพในการบริหารจัดการ และปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
- ๒) อาจพิจารณาใช้กลไกที่มีหน้าที่อำนาจสอดคล้องกับประเด็นตามที่ได้รับมอบหมาย
เพื่อให้เป็นกลไกกลางในการประสานขับเคลื่อนภารกิจและบูรณาการการปฏิบัติ
- ๓) หากมีประเด็นที่ต้องการรับการสนับสนุนเชิงนโยบายให้หน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบ
บูรณาการขับเคลื่อนประสานสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อเสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณา
- ๔) การรายงานผลความคืบหน้าการดำเนินการรอบ ๖ เดือน และรายปี ให้หน่วยงานเจ้าภาพ
บูรณาการขับเคลื่อนพิจารณาประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมาย อาทิ ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ
กลไกความมั่นคงเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้อง และระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSER) โดยแจ้งให้
สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อประมวลผลในภาพรวมเสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติต่อไป
- ๕) การกำหนดหน่วยงานสนับสนุนในระยะต่อไปให้หน่วยงานเจ้าภาพบูรณาการขับเคลื่อน
มีส่วนร่วมในการพิจารณา ร่วมกับสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๔. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๔.๑ รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) อย่างต่อเนื่อง โดยให้การสนับสนุนทรัพยากรแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ตลอดจนสนับสนุนการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติ

๔.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการและขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติมีแนวทางและกลยุทธ์สร้างการรับรู้และสร้างความเข้าใจแก่หน่วยงานในระดับนโยบาย กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับความสำคัญและความมุ่งหมายของนโยบาย จุดเน้นสำคัญที่ควรเร่งดำเนินการ กลไกการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการดำเนินการ ทั้งเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไปสู่การจัดทำแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้สามารถสะท้อนการแปลงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย (Value Chain Thailand) รวมทั้งนำไปเป็นหลักการจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการและการดำเนินงานให้สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔.๔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมด้านทรัพยากร สามารถปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการตามภารกิจที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับแนวทางตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และสถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความพร้อมด้านงบประมาณที่เพียงพอและสามารถดำเนินการให้เกิดผลอย่างคุ้มค่า ด้านบุคลากรทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติในการพัฒนาแผนงาน/โครงการของหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบาย รวมไปถึงการมีบุคลากรที่เข้าใจบริบททางความมั่นคง และด้านการบริหารจัดการ โดยพัฒนาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัย ยืดหยุ่นคล่องตัว บนพื้นฐานของการบูรณาการงานให้เกิดความประสานสอดคล้องในการปฏิบัติ และสร้างภาคีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนอย่างใกล้ชิด เพื่อมุ่งรับมือกับภัยคุกคามและบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความมั่นคงในรูปแบบต่าง ๆ ในเชิงรุก โดยมีการติดตามและประเมินความสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดอย่างต่อเนื่อง

๔.๕ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณสำหรับแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ให้หน่วยงานของรัฐเสนอแผนงานหรือโครงการดังกล่าวต่อสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็น และให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่

อำนาจในการจัดทำงบประมาณนำความเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาด้วย โดยแผนงานหรือโครงการใดจะถือเป็นแผนงานหรือโครงการเรื่องสำคัญให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๔.๖ การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทั้งภาครัฐ (ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ผ่านกลไก คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือกลไกรูปแบบอื่นภายใต้สภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นจัดตั้งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมโดยสนับสนุนข้อมูลหรือทรัพยากรต่าง ๆ ต่อการดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้อย่างแท้จริง

๔.๗ การขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สามารถดำเนินการไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง และแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเพื่อสนับสนุน อำนวยความสะดวก หรือประสานการดำเนินการที่จำเป็น รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเร่งรัดหรือปรับปรุงการดำเนินงานดังกล่าวให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในกรณีที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเห็นว่าการดำเนินงานใดของหน่วยงานของรัฐไม่เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง หรือแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ให้เสนอความเห็นต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี พิจารณาตามที่เห็นสมควรต่อไป

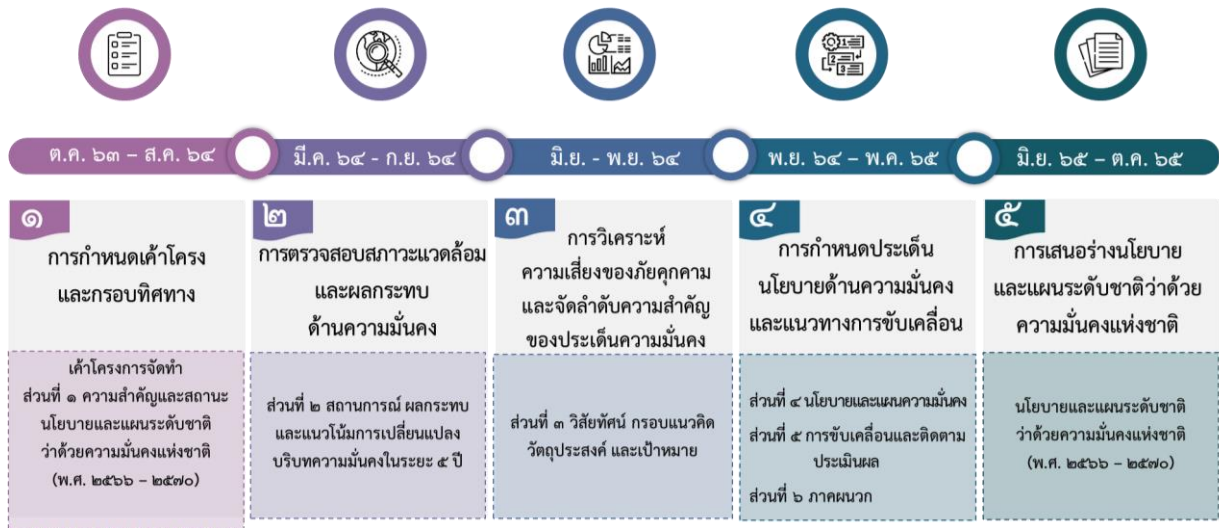

ส่วนที่ ๖

ภาคผนวก

ผนวก ก
กระบวนการจัดทำ

กระบวนการจัดทำ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การกำหนดเค้าโครงและกรอบทิศทาง

๑.๑ หลักการ ศึกษาเปรียบเทียบนโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ผ่านมา (ฉบับแรกที่มีการเผยแพร่อย่างเป็นทางการ พ.ศ. ๒๕๔๑ – ๒๕๔๔) จนถึงฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และ (ร่าง) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ รวมทั้งนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาที่มีจุดเด่นการกำหนดขอบเขตและชี้เป้าประเด็นความมั่นคงที่ต้องดำเนินการภายใน ๔ ปี สหราชอาณาจักรที่มีแนวคิดการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความมั่นคง เป็นต้น

๑.๒ วิธีการ ดำเนินการโดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีการหารือภายในหน่วยงานและนำเสนอคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อจัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) พิจารณาเห็นชอบ

๒. การตรวจสอบสถานะแวดล้อมและผลกระทบด้านความมั่นคง

๒.๑ หลักการ วิเคราะห์ความสำคัญของภูมิยุทธศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิเศรษฐศาสตร์ไทยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ การประเมินขีดความสามารถของประเทศเพื่อเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยเฉพาะผลสืบเนื่องมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และแนวโน้มสถานการณ์ในระดับโลก ทำให้กรอบการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มความมั่นคงได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์ด้านการคาดการณ์อนาคตเชิงยุทธศาสตร์เพื่อประเมินความเสี่ยงภัยคุกคามที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในห้วง ๕ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๒.๒ วิธีการ แบ่งออกเป็น ๑) **สำรวจเอกสาร** ได้แก่ แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง รายงานสถานการณ์ความมั่นคงในรอบ ๕ ปีของคณะที่ปรึกษาการข่าวจากการประมวลข้อมูลโดยสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และกองประเมินภัยคุกคามของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ งานวิจัยของคณะที่ปรึกษาด้านวิชาการ และบทความทางวิชาการ

ที่เกี่ยวข้อง ๒) ประชุมหารือและขอรับข้อมูลสนับสนุนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคการเมือง ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน และ ๓)หารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกับกลไกและหน่วยงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้อง อาทิ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอทางวิชาการ เพื่อเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านความมั่นคง และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของภัยคุกคามและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความมั่นคง

๓.๑ หลักการ สังเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มความเสี่ยงและโอกาส โดยใช้หลักการประเมินความเป็นไปได้ และผลกระทบ จึงกำหนดประเด็นความมั่นคงที่พิจารณาบนพื้นฐานผลประโยชน์แห่งชาติ การประเมินสถานการณ์ และการศึกษาของคณะที่ปรึกษาด้านวิชาการ ซึ่งประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ พบว่า ความเสี่ยงของภัยคุกคามในปัจจุบันและแนวโน้มเปลี่ยนผ่านระยะต่อไป มีทั้งสิ้น ๒๘ ประเด็นความมั่นคง ดังนี้

๑. สถาบันหลักของชาติ	๒. ความขัดแย้งทางการเมือง	๓. ความแตกแยกของคนในชาติ และความรุนแรงในสังคม	๔. ปัญหาอาชญากรรม ภายในประเทศ
๕. การป้องกันประเทศ	๖. ความมั่นคงทางชายแดน	๗. ความมั่นคงทางทะเล	๘. ความมั่นคงทางอากาศ และอวกาศ
๙. ความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้	๑๐. สาธารณสุข	๑๑. ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๒. ความมั่นคงทางพลังงาน
๑๓. ความมั่นคงทางอาหาร	๑๔. ความมั่นคงทางน้ำ	๑๕. การเปลี่ยนแปลงทาง ภูมิประชากรศาสตร์	๑๖. ผู้หลบหนีเข้าเมือง
๑๗. ยาเสพติด	๑๘. การก่อการร้าย	๑๙. โรคติดต่ออุบัติใหม่	๒๐. ความมั่นคงทางไซเบอร์
๒๑. อาชญากรรม ทางเศรษฐกิจ	๒๒. การฟอกเงิน	๒๓. การค้ามนุษย์ และชิ้นส่วนมนุษย์	๒๔. ฉ้อโกงข้ามชาติ
๒๕. การปลอมแปลงเอกสารและ หลักฐานเกี่ยวกับตัวบุคคล	๒๖. ทุจริตคอร์รัปชัน	๒๗. การแข่งขันขยายอิทธิพล ของมหาอำนาจ และชีวอำนาจต่าง ๆ	๒๘. การสะสมและแพร่ขยาย อาวุธ รวมถึงการค้า และการลักลอบค้าอาวุธ ผิดกฎหมาย

๓.๒ วิธีการ

๓.๒.๑ เครื่องมือทางวิชาการร่วมกับคณะที่ปรึกษาด้านวิชาการ มุ่งเน้นการประเมินแนวโน้มอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ และการบริหารจัดการความเสี่ยง

๓.๒.๒ จัดทำหลักเกณฑ์ประเมินภาพรวมระดับความเป็นไปได้และระดับผลกระทบของแนวโน้มความเสี่ยงและโอกาสประเด็นความมั่นคง แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

- ๑) ระดับคะแนนสีแดง เป็นประเด็นที่จะส่งผลกระทบและแนวโน้มความเสี่ยงสูงอย่างร้ายแรง
- ๒) ระดับคะแนนสีส้ม เป็นประเด็นที่จะส่งผลกระทบและแนวโน้มความเสี่ยงสูงอย่างมาก
- ๓) ระดับคะแนนสีเหลือง เป็นประเด็นที่จะส่งผลกระทบและแนวโน้มความเสี่ยงสูง
- ๔) ระดับคะแนนสีเขียว เป็นประเด็นที่จะส่งผลกระทบและแนวโน้มความเสี่ยงต่ำ

๓.๒.๓ สำนวความเห็นและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงด้วยเทคนิคเดลฟาย เพื่อจัดลำดับความสำคัญประเด็นความมั่นคงที่มีผลกระทบและความเสี่ยงตามเกณฑ์ระดับคะแนนที่กำหนดไว้

๓.๒.๔ กำหนดประเด็นความมั่นคงที่มีความสำคัญในระดับคะแนนสีแดง และระดับคะแนนสีส้ม รวมทั้งสิ้น ๑๓ ประเด็นความมั่นคง ซึ่งจำเป็นต้องมีเครื่องมือสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน ทำให้จำแนกออกเป็น ๒ หมวด ได้แก่ ๑) หมวดประเด็นความมั่นคง และ ๒) หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง ทั้งนี้ ประเด็นอื่นยังคงได้รับความสำคัญไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

๔. การกำหนดประเด็นนโยบายด้านความมั่นคงและแนวทางการขับเคลื่อน

๔.๑ หลักการ กำหนดขอบเขตความมั่นคงแบบองค์รวมและจัดวางทิศทางการขับเคลื่อนให้ชัดเจนที่เห็นผลความสำเร็จในระยะ ๕ ปี โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคง และการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความมั่นคง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๒ วิธีการ ดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมถึงกลไกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการยกเว้นมี ๒ กลไกหลัก ได้แก่ ๑) คณะทำงานยกร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และ ๒) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อจัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๕. การเสนอ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๕.๑ หลักการ เป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ตามเป้าหมายและแนวทางที่สภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนด เพื่อเสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบรวมทั้งให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและของประชาชน และทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๕.๒ วิธีการ เสนอกลไกพิจารณา ดังนี้ ๑) คณะกรรมการรื้อยกรองงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ (เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นประธาน) ๒) คณะกรรมการนโยบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติ (รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน) ๓) สภาความมั่นคงแห่งชาติ (นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน) และ ๔) คณะรัฐมนตรี หลังจากนั้นเสนอทูลเกล้าฯ เพื่อประกาศพระบรมราชโองการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ได้เสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ (นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน) รับทราบด้วย เพื่อแสดงความสอดคล้องและความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ผนวก ข

ความเปลี่ยนแปลง
บริบทความมั่นคงในระยะ ๕ ปี

ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญความเสี่ยงหลายประการที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน ซึ่งสามารถส่งผลกระทบ ต่อความมั่นคงในหลายระดับ เนื่องจากลักษณะของภัยคุกคามมีความผันผวน ความไม่แน่นอน ความสลับซับซ้อน และความคลุมเครือ (VUCA World) อันเป็นผลมาจากปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยระหว่างประเทศ ส่งผลให้ สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นมีความรุนแรงและยากจะคาดการณ์ รูปแบบภัยคุกคามจะมีความหลากหลาย และมีลักษณะ ผสมผสาน ปัญหาข้ามพรมแดนแปรผันตามความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีความซับซ้อน ทั้งที่เป็นผลสืบเนื่อง มาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และแนวโน้มสถานการณ์ในระดับโลก ทำให้กรอบการประเมิน สถานการณ์และแนวโน้มความมั่นคงได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์ด้านการคาดการณ์อนาคตเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อประเมินความเสี่ยงภัยคุกคามที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในห้วง ๕ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ๑) ระดับโลก ๒) ระดับภูมิภาค และ ๓) ระดับประเทศ โดยพิจารณาจากมุมมอง ผลกระทบภายนอกที่ส่งผลต่อไทย และมุมมองสถานการณ์ภายในประเทศที่ส่งผลต่อภายนอก

๑. ความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระดับโลก

๑.๑ การแข่งขันขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจและขั้วอำนาจต่าง ๆ

ในห้วงที่ผ่านมามีการแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจ และขั้วอำนาจต่าง ๆ ของโลกอย่างเข้มข้น ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันของประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาผ่านการสานต่อการดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก เพื่อสกัดกั้นอิทธิพลของจีนที่มีต่อโครงการข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง และการนำเสนอให้มีการจัดตั้งกรอบความร่วมมือ ความมั่นคงโลก ซึ่งเป็นแนวคิดความมั่นคงโลกแบบองค์รวมที่จีนได้นำเสนอ

ในขณะเดียวกัน หากสถานการณ์ความขัดแย้งหรือวิกฤตการณ์การสู้รบของประเทศมหาอำนาจหนึ่ง ที่มีต่อประเทศอื่นมีสัญญาณบ่งชี้การขยายผลกระทบในวงกว้างไปสู่ระดับโลกได้ ทั้งในเรื่องการแสดงท่าที และการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การดำเนินนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานโลก และปัญหาทางเศรษฐกิจ หากประเทศคู่ขัดแย้งเป็นผู้ส่งออกสินค้าสำคัญ อาทิ สินค้าทางการเกษตร น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ ที่เป็นวัตถุดิบสำคัญในภาคการผลิตด้วยแล้ว ก็อาจนำไปสู่ความผันผวนของราคาพลังงาน อาหาร รวมถึงสินค้าหลายประเภท และส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนจนเกิดเป็นภาวะวิกฤติได้ ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมรับมือวิกฤตการณ์ความมั่นคงดังกล่าว โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสมดุลความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน เพื่อลดความเสี่ยงต่อความมั่นคงแห่งชาติและคุณภาพชีวิต ของคนในชาติ ตลอดจนการพัฒนาระบบป้องกันประเทศและการเตรียมพร้อมแห่งชาติ เพื่อรองรับกับภัยคุกคาม ต่อความมั่นคงด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น อาทิ อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง และความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

นอกจากนี้ แนวโน้มการรวมกลุ่มของขั้วอำนาจต่าง ๆ ได้มีการต่อรองผลประโยชน์ร่วมกัน และเร่งรัดกระบวนการแยกตัวของระบบการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีระหว่างกลุ่มประเทศต่าง ๆ ให้ชัดเจนและรวดเร็วยิ่งขึ้น อาทิ กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาคอินโด – แปซิฟิกของพันธมิตร ความมั่นคงสี่ฝ่าย ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา อินเดีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย (Quadrilateral Security Dialogue: QUAD) และกลุ่ม AUKUS (Australia – the United Kingdom – the United States) เพื่อเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติ ผ่านรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี การเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพ และยุทธโศปกรณ์ การแสวงหาทรัพยากรและพื้นที่อิทธิพลใหม่ ๆ การรวมกลุ่มพันธมิตรที่มีผลประโยชน์

สอดคล้องกัน ตลอดจนการปิดล้อมหรือสกัดกั้นอิทธิพลของประเทศที่เป็นคู่ขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มการรวมกลุ่มกันในรายประเด็นผลประโยชน์ที่มีความเชื่อมโยงทับซ้อนกันระหว่างประเทศในแต่ละช่วงเวลาไม่ได้แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิงด้วย

การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และสร้างความท้าทายต่อการดำเนินนโยบายความมั่นคงกับต่างประเทศ อันส่งผลต่อการกำหนดจุดยืนของไทย ในเวทีการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยมีแนวโน้มการแข่งขันเพื่อขยายอิทธิพล ๒ เรื่องสำคัญ ดังนี้

๑.๑.๑ การสะสมอาวุธและการแพร่ขยายอาวุธ

ข้อบ่งชี้การใช้จ่ายงบประมาณทางทหารทั่วโลกและรายงานสถานการณ์การขัดกันทางอาวุธ (Armed conflict) ที่เพิ่มสูงขึ้นได้สร้างบรรยากาศความหวาดระแวงและความไม่ไว้วางใจระหว่างกัน ส่งผลให้แต่ละประเทศและพันธมิตรของข้าอำนาจเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศให้พร้อมรับมือด้วยการเพิ่มปริมาณการสะสมอาวุธ การปรับยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมหากเกิดวิกฤตการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ และการพัฒนาแสนยานุภาพและเทคโนโลยีทางการทหาร โดยนำไปสู่การแพร่ขยายของอาวุธตามแบบ (conventional weapons) และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction: WMD) รวมถึงอาวุธไฮเปอร์โซนิกหรืออาวุธความเร็วเหนือเสียง (Hypersonic Weapon) ซึ่งนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน และการนำไปใช้ในอาชญากรรม หากอาวุธดังกล่าวอยู่ภายใต้การครอบครองของรัฐที่มีสถานการณ์ขัดกันทางอาวุธหรือตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐบาลกลุ่ม ทำให้เกิดความพยายามในการจัดระเบียบโลกเพื่อควบคุมและลดอาวุธอันจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความมั่นคงของรัฐ

ไทยมีความเสี่ยงจากการเป็นพื้นที่แสวงประโยชน์เพื่อการจัดหา จัดซื้อ ลักลอบขนส่ง และลำเลียงสินค้าอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนการถูกกดดันให้มีการควบคุมและลดอาวุธที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

๑.๑.๒ การแสวงประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม

การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลของการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ ได้สร้างพลวัตให้ประเทศมหาอำนาจ ประเทศที่มีศักยภาพ และตัวแสดงระหว่างประเทศ เพื่อขยายอิทธิพลในการเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติ ด้วยการพัฒนาและเสริมสร้างความทันสมัยของเทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งอนาคต ที่เน้นการต่อยอดและผสมผสานเทคโนโลยีต่างสาขาเข้าด้วยกัน อาทิ เทคโนโลยีควอนตัม การจัดการระบบแพลตฟอร์ม การวิเคราะห์และเข้าถึงข้อมูลขนาดใหญ่ การใช้ประโยชน์จากปัญญาประดิษฐ์ หุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติ ซึ่งเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าวมีแนวโน้มถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือต่อรองและแสวงประโยชน์ที่เพิ่มความหวาดระแวงระหว่างกัน ทั้งในเรื่องการโจมตีโครงสร้างพื้นฐาน การจารกรรมข้อมูล การสอดแนม การก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ และอาชญากรรมข้ามชาติรูปแบบอื่น ๆ รวมถึงภาวะการพึ่งพิงจากการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม อย่างไรก็ตาม ไทยสามารถแสวงหาโอกาสและประโยชน์กับประเทศมหาอำนาจ และข้าอำนาจต่าง ๆ ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาต่อยอดและนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด และรองรับภัยคุกคามอันเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑.๒ สถานการณ์การก่อการร้าย

แม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตลอดทั้งที่ผ่านมา จะส่งผลให้การเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ ลดน้อยลง อันเนื่องมาจากมาตรการจำกัดการเข้าเมือง และการปิดพรมแดนของนานาประเทศ ตลอดจนการเข้มงวดการเดินทางสัญจรระหว่างประเทศ แต่กลุ่มก่อการร้ายมีแนวโน้มปรับรูปแบบการก่อเหตุ ในลักษณะของปฏิบัติการโดยลำพัง รวมถึงมุ่งเน้นการเผยแพร่/บ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่อกลุ่มที่มีความเปราะบาง ได้แก่ เด็ก เยาวชน และสตรี อีกทั้งหากสถานการณ์ของโรคโควิด-19 คลี่คลายลง มีแนวโน้มที่กลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มนักรบก่อการร้ายต่างประเทศจะกลับมาเคลื่อนไหว/ก่อเหตุรุนแรงอีก โดยมีปัจจัยสนับสนุน เช่น ความขัดแย้งทางการเมือง ศาสนา ชาติพันธุ์ เป็นต้น รวมทั้งความขัดแย้งในภูมิภาคต่าง ๆ ที่มีความอ่อนไหวต่อสถานการณ์การก่อการร้าย

กลุ่มก่อการร้ายอาจใช้ไทยเป็นสถานที่ฝึกหัดและอำนวยความสะดวกเพื่อเตรียมก่อเหตุ ไปจนถึงขั้นก่อเหตุ อีกทั้งการก่อการร้ายยังเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอื่น ๆ อาทิ ยาเสพติด การค้ายาเสพติด การค้าอาวุธ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการฟอกเงินและการให้เงินอุดหนุนต่อการก่อการร้าย นอกจากนี้ ความก้าวหน้าของนวัตกรรมและเทคโนโลยีจะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่นำมาใช้พัฒนาอาวุธในการก่อการร้าย อาทิ อากาศยานโจมตีไร้คนขับก่อเหตุ การก่อการร้ายทางไซเบอร์ และการใช้อาวุธทางชีวภาพในการก่อการร้าย

ดังนั้น ไทยจำเป็นต้องมีแนวทางการเตรียมพร้อม เพื่อรับมือและต่อต้านการก่อการร้ายทุกรูปแบบ และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

๑.๓ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างฉับพลันที่ส่งผลกระทบต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์

พัฒนาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทำให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้เป็นปัจจัยเร่ง ให้วิถีชีวิตของประชาชนต้องพึ่งพิงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ซึ่งมีแนวโน้มความเสี่ยงไปสู่การก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ที่มีลักษณะไร้ตัวตน (Invisible) ไร้พรมแดน (Borderless) และนิรนาม (Anonymous)

ไทยมีแนวโน้มเผชิญกับสถานการณ์การโจมตีทางไซเบอร์และอาชญากรรมทางไซเบอร์ อาทิ การทำสงครามไซเบอร์ระหว่างรัฐที่เป็นคู่ขัดแย้ง ปฏิบัติการของเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ การล่อลวง และฉ้อโกงทางไซเบอร์เพื่อแสวงประโยชน์ทางการเงินผ่านมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) ขบวนการฉ้อโกง การสื่อสารทางเสียงผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (Voice over Internet Protocol: VoIP) การโจมตีระบบของสถาบันทางการเงิน ภัยจากการใช้เงินตราเข้ารหัสลับ (Cryptocurrency) ที่นำไปสู่การฟอกเงิน ธุรกิจแชร์ลูกโซ่ ข้ามชาติ การพนันออนไลน์ การถูกรวบงำหรือชี้นำทางความคิดผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ การล่อลวงเป้าหมายอ่อนแอด้วยวิธีการหาคู่ทางอินเทอร์เน็ต (Romance scam) การกระทำความผิดทางไซเบอร์ (Cyber bullying) รวมถึงมีการละเมิดข้อมูล หรือการเข้าถึงข้อมูล โดยไม่ได้รับอนุญาตจะเพิ่มขึ้นและมีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรและรัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นในการกู้คืน อาชญากรไซเบอร์ส่วนใหญ่ยังคงมุ่งโจมตีเว็บไซต์ แลกเปลี่ยน ชื่อ – ขยาย และเว็บไซต์ที่ให้บริการจัดเก็บสินทรัพย์ดิจิทัลในกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ อีกทั้งใช้เป็นช่องทางฟอกเงิน เนื่องจากจะไม่ปรากฏเส้นทางการโอนเงินเหมือนกับการชำระด้วยเงินสดหรือบัตรเครดิต

ในขณะเดียวกัน ไทยสามารถใช้โอกาสจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการป้องกันและการสืบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมทั้งเชื่อมโยงระบบข้อมูลขนาดใหญ่ด้านความมั่นคงของประเทศให้เป็นเอกภาพ รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์ ทั้งจากรัฐและตัวแสดงที่มีอิทธิพล ที่ใช้ช่องทางของเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ การโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ รวมถึงอาชญากรรมทางไซเบอร์และการก่อการร้าย

๑.๔ โรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพต่าง ๆ

ปัจจัยทางชีวภาพของเชื้อโรคที่มีวิวัฒนาการอย่างสม่ำเสมอ การดื้อยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial resistance) พฤติกรรมของมนุษย์ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้โรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพต่าง ๆ มากขึ้น และมีแนวโน้มยกระดับโรคติดต่ออุบัติใหม่และอุบัติซ้ำเป็นโรคระบาดที่เป็นโรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด ซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง หรือมีภาวะของการเกิดโรคมามากกว่าปกติที่เคยเป็นมา

กรณีตัวอย่างที่ชัดเจนพิจารณาได้จากองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) แถลงการณ์เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ ยกระดับการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือ COVID-19 จากโรคระบาด (Epidemic) เป็นโรคระบาดใหญ่ (Pandemic) หลังจากมีการลุกลามไปหลายประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ได้ส่งผลกระทบในทุกระดับ และเป็นประเด็นระดับโลกที่จำเป็นต้องร่วมมือเพื่อป้องกันและระงับยับยั้งร่วมกันในการบริหารจัดการทางด้านสาธารณสุขของประชาคมโลกผ่านกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

วิกฤตการณ์โรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพต่าง ๆ จึงส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศได้ โดยเฉพาะผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารและความมั่นคงทางสุขภาพต่อสุขภาวะของคนในชาติ อาทิ การนำเข้าอาหาร ยารักษาโรค และเครื่องมือทางการแพทย์ ดังนั้น การพัฒนานวัตกรรมและการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขจึงมีความจำเป็นในการรับมือกับโรคต่าง ๆ ทั้งเรื่องโรคติดต่อและการระบาดโรคและภัยที่เกิดจากสารเคมี โรคและภัยสุขภาพที่เกิดจากกัมมภาพรังสีและนิวเคลียร์ โรคที่เกิดจากการบาดเจ็บและอุบัติเหตุ ตลอดจนโรคและภัยสุขภาพที่เกิดจากภัยธรรมชาติ

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ของโรคอุบัติใหม่และภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉินจะเป็นช่องทางให้ประเทศมหาอำนาจแสวงประโยชน์ผ่านความร่วมมือทางด้านสาธารณสุขเพื่อเสริมบทบาทนำในเวทีระหว่างประเทศ อาทิ การแลกเปลี่ยนวิทยาการทางการแพทย์ องค์ความรู้ในการจัดการ ตลอดจนกำหนดแนวทางในการแบ่งปัน/จัดสรร เวชภัณฑ์และเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาและป้องกันโรค สำหรับไทยควรมีการเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ทั้งในด้านงบประมาณ หน่วยงาน บุคลากร และองค์ความรู้ เพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นในอนาคต

๑.๕ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อนมีความเกี่ยวข้องกับมิติความมั่นคงหลายประการและเป็นปัจจัยที่เพิ่มความเปราะบางของปัญหาที่มีอยู่เดิม ดังนี้

๑.๕.๑ ปัญหาระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อการกัดเซาะบริเวณชายฝั่งทำให้เส้นฐาน (Baseline) ที่ใช้ในการกำหนดเขตพื้นที่ดังกล่าวถอยร่นตามแนวน้ำที่สูงขึ้นจากตำแหน่งเดิม อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่มีบรรทัดฐานทางกฎหมายระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเส้นฐาน การกำหนดเขตทางทะเลอันเป็นผลจากการเพิ่มสูงของระดับน้ำทะเล

๑.๕.๒ ปัญหาการขาดแคลนและแย่งชิงทรัพยากรน้ำ อันเป็นผลมาจากประชากรโลกที่เพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นสาเหตุของปัญหาภัยแล้ง จึงมีแนวโน้มเกิดความขัดแย้งหรือกรณีพิพาทระหว่างประเทศต่อปัญหาการแย่งชิงกรรมสิทธิ์ในบริเวณที่มีทรัพยากรน้ำ

๑.๕.๓ ปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐาน ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นแรงผลักดันให้กลุ่มประชากรที่ได้รับผลกระทบพิจารณาโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งการโยกย้ายถิ่นฐานข้ามประเทศก่อให้เกิดปัญหาทั้งในมิติด้านความมั่นคง สังคม ทรัพยากร และเศรษฐกิจของประเทศปลายทาง

๑.๕.๔ ปัญหาความมั่นคงทางอาหารและน้ำ ประชากรโลกมีแนวโน้มเผชิญภาวะอดอยาก และการขาดสารอาหารเพิ่มขึ้น ราคาอาหารมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูง เนื่องจากผู้ผลิตไม่สามารถผลิตอาหารได้ทันกับความต้องการทั่วโลกที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับสถานการณ์ด้านความมั่นคงทางน้ำของโลกในระยะยาว ยังคงน่ากังวล โดยประชากรโลกร้อยละ ๓๐ ไม่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาด และขาดแคลนน้ำดื่ม ซึ่งหากประชาชนไม่สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำและอาหารที่ปลอดภัยและเพียงพอต่อความต้องการ ย่อมเพิ่มความรุนแรงของปัญหา ความเหลื่อมล้ำในสังคมและนำไปสู่ความขัดแย้งที่ขยายตัวเป็นวงกว้าง

๑.๕.๕ ปัญหาความมั่นคงทางพลังงาน กระบวนการจัดหาพลังงาน การนำเข้าและส่งออก พลังงานฟอสซิลได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ทำให้หลายประเทศเริ่มหันไปใช้พลังงานสะอาด รวมถึงพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม และพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ ที่มีสัดส่วน การปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกอันเป็นสาเหตุหลักของการเกิดภาวะโลกร้อนในปริมาณที่น้อยกว่าเมื่อเทียบกับ พลังงานฟอสซิล ประกอบกับการถูกกีดกันด้วยบรรทัดฐานทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ รวมทั้ง มีสัญญาณบ่งชี้การหยุดชะงักโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานสำคัญ เช่น ไฟฟ้า น้ำมัน เป็นต้น ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ห่วงโซ่อุปทานโลก ทำให้ประเทศที่ยังคงใช้พลังงานฟอสซิลและพึ่งพาการนำเข้าทรัพยากรพลังงาน โดยเฉพาะ น้ำมันดิบจากต่างประเทศ ต้องเร่งปรับนโยบายสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ซึ่งรวมถึง การปรับบทบาทและโอกาสของไทยให้สอดคล้องกับแนวโน้มสถานการณ์ดังกล่าว ลดการพึ่งพาแหล่งพลังงาน จากภายนอกของไทยผ่านการพัฒนาแหล่งพลังงานในประเทศ การสร้างความพร้อมของบุคลากรของประเทศ ตลอดจนการบริหารจัดการพลังงานที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๖ การเปลี่ยนแปลงทางภูมิประชากรศาสตร์

คาดการณ์ว่าจำนวนประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นมากกว่า ๑ พันล้านคนภายในปี ๒๐๓๐ และภายในปี ๒๐๕๐ ร้อยละ ๘๐ ของประชากรโลกที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีขึ้นไปจะอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งการที่ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้นส่งผลให้ภาครัฐต้องมีการบริหารจัดการด้านหลักประกันสุขภาพและสาธารณสุข ที่เหมาะสม ในขณะเดียวกัน ความไม่สอดคล้องกันระหว่างแรงงานและความต้องการทางเศรษฐกิจอันเป็นผลมาจาก

แนวโน้มประชากรวัยทำงานที่ลดลงจะก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวต่อการสร้างรายได้ของรัฐบาลในช่วงเวลาที่ประเทศต้องเผชิญกับความต้องการด้านอื่น ๆ อย่างเร่งด่วน โดยไทยจะเป็นหนึ่งในประเทศที่เผชิญปัญหาสังคมผู้สูงอายุไปพร้อมกับสถานการณ์ในระดับโลก

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ของไทยจะนำมาซึ่งความท้าทายทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ทั้งในเรื่องปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ปัญหาการค้ำทุชนัยอันเป็นผลมาจากความต้องการด้านแรงงานที่เพิ่มขึ้น การขาดระบบสวัสดิการที่เพียงพอ ปัญหาสุขภาพจิตใจของผู้สูงอายุจากการถูกแยกออกจากภาคเศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงปัญหาช่องว่างระหว่างวัยที่นำไปสู่การปะทะกันทางความคิดและความแตกแยกในสังคม ดังนั้น ภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนวิธีการวางนโยบายและการจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับแนวโน้มสังคมสูงอายุและความท้าทายของตลาดแรงงานไทย ตลอดจนการบริหารจัดการไม่ให้เกิดการอคติระหว่างช่วงวัยจนนำไปสู่การใช้ความรุนแรง

๒. ความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระดับภูมิภาค

๒.๑ การแข่งขันและขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจและขั้วอำนาจต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สภาพที่ตั้งของภูมิภาคในการเป็นเส้นทางคมนาคมและแหล่งทรัพยากรพลังงานที่สำคัญ ส่งผลให้มีแนวโน้มการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจและพันธมิตรมาอย่างต่อเนื่อง ในห้วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะการขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจการเมืองของจีน การที่สหรัฐอเมริกาพยายามคานอำนาจและอิทธิพลของจีนในภูมิภาค การแสวงหาพันธมิตรในการเพิ่มอำนาจต่อรองหรือผลประโยชน์จากพื้นที่บริเวณช่องแคบไต้หวัน และคาบสมุทรเกาหลี

ตลอดจนการดึงดูดให้ประเทศที่มีอิทธิพลในภูมิภาค อาทิ รัสเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย เข้ามามีบทบาทผ่านกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยการแข่งขันและขยายอิทธิพลดังกล่าวส่งผลต่อการกำหนดท่าที และการดำเนินนโยบายต่างประเทศของแต่ละประเทศ อาทิ นโยบายเน้นการพึ่งพาประเทศมหาอำนาจ และนโยบายแสวงหาความร่วมมือด้านอื่น ๆ จากประเทศมหาอำนาจใดมหาอำนาจหนึ่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการรักษาดุลยภาพในภูมิภาคในอนาคต

อย่างไรก็ตาม บริบทแนวโน้มการแข่งขันและขยายอิทธิพลที่ส่งผลกระทบและโอกาสในระดับภูมิภาคปรากฏพื้นที่สำคัญ ๒ กรณี ดังนี้

๒.๑.๑ กรณีพิพาทในทะเลจีนใต้

สถานการณ์ความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญของภูมิภาค ซึ่งเดิมพื้นฐานความขัดแย้งดังกล่าวเป็นเรื่องการอ้างสิทธิทับซ้อนเหนือพื้นที่ทะเลจีนใต้ ต่อมาได้ยกระดับเป็นประเด็นระดับโลก โดยมีประเทศภายนอกภูมิภาคเข้ามารักษาสถานะผลประโยชน์จากการใช้สิทธิการเดินทางอย่างเสรี นอกจากนี้ ยังปรากฏแนวโน้มที่ทะเลจีนใต้จะถูกทำให้เป็นพื้นที่ทางการทหาร (Militarization) ซึ่งมีสัญญาณบ่งชี้ได้แก่ การสะสมกำลังทางทะเลของประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอ้างสิทธิเหนือพื้นที่พิพาท รวมถึงการนำกำลังของประเทศนอกภูมิภาคมาปฏิบัติการ อาทิ ปฏิบัติการเดินเรือและบินผ่านอย่างเสรี (Freedom of Navigation

Operations: FONOPs) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการฝึกซ้อมทางทหาร ตลอดจนการแข่งขัน เพื่อสร้างอิทธิพลเหนือทะเลจีนใต้ในรูปแบบอื่น อาทิ การให้บริการเกี่ยวกับกิจการทางทะเล โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัยในการเดินเรือ และการใช้ยุทธวิธีกึ่งทหารกึ่งพลเรือน (Grey zone activities) เพื่อควบคุมพื้นที่

แม้ไทยจะไม่ใช่อุปสรรคในประเด็นพิพาทโดยตรง แต่เป็นผู้ใช้เส้นทางการเดินเรือพาณิชย์ ผ่านพื้นที่ดังกล่าว จึงย่อมได้รับผลกระทบหากเกิดการใช้กำลังทหาร ไม่ว่าจะเป็นการทำให้สงครามอย่างเปิดเผย หรือเหตุการณ์กระทบกระเทือนแบบไม่เจตนา หรือสถานการณ์ความปลอดภัยและความมั่นคงในการขนส่งทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัด จนถึงขั้นกระทบกับผลประโยชน์ของชาติที่ต้องใช้ทะเลในบริเวณพื้นที่ความขัดแย้ง เป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้าทางทะเลเพื่อเข้าและออกประเทศไทยได้

นอกจากนี้ หากเส้นทางขนส่งสินค้าทางทะเลในพื้นที่ขัดแย้งปิดลง ประเทศไทยจะมี ระยะเวลาเดือนกุมภาพันธ์เพียง ๔๘ ชั่วโมง เพื่อบริหารจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอันจะส่งผลกระทบต่อแหล่งเศรษฐกิจ ซึ่งอยู่ในห่วงโซ่การส่งออกและนำเข้าที่ต้องพึ่งพาการลำเลียงวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ผ่านการขนส่งทางทะเล โดยมีมูลค่าสูงถึง ๗ ล้านล้านบาทต่อปี อีกทั้งไทยยังมีแนวโน้มถูกกดดันจากประเทศมหาอำนาจเพื่อขอรับการสนับสนุนเกี่ยวกับการแสดงท่าที หรือการดำเนินกิจการในทะเลจีนใต้อีกด้วย ดังนั้น ไทยจึงควรแสดงท่าที ต่อการสนับสนุนในการแก้ไขข้อพิพาทของคู่กรณีต่าง ๆ ผ่านกระบวนการสันติและสร้างสรรค์ เพื่อลดความขัดแย้ง ในบริเวณพื้นที่ทะเลจีนใต้

๒.๑.๒ กรณีอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

อนุภูมิภาคแม่น้ำโขงมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์เพิ่มขึ้นในการเป็นอีกพื้นที่ที่แข่งขันอิทธิพล อย่างเข้มข้นของประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ผ่านการดำเนินนโยบาย ของประเทศตน โดยใช้ช่องทางทวิภาคีและพหุภาคี เช่น ข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ของจีน และการจัดตั้งกรอบความร่วมมือข้อริเริ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง (Lower Mekong Initiative - LMI) ซึ่งได้ยกระดับ เป็นกรอบความร่วมมือหุ้นส่วนแม่น้ำโขง (Mekong - U.S. Partnership) ของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น รวมถึง ใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบของภูมิรัฐศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ อำนาจทางเศรษฐกิจ หรือเทคโนโลยี ของประเทศนั้น ๆ เป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์

การแข่งขันเพื่อช่วงชิงบทบาทนำระหว่างประเทศมหาอำนาจเหล่านี้ก่อให้เกิดความท้าทาย แก่ประเทศในอนุภูมิภาค โดยเฉพาะการกำหนดท่าทีและดำเนินนโยบายต่างประเทศ ทั้งการรักษาสมดุลความสัมพันธ์ และหลีกเลี่ยงการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากกลุ่มแม่น้ำโขงเป็นพื้นที่ที่นานาประเทศใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำโขง ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และประชาชนที่อาศัยทรัพยากรธรรมชาติในการดำเนินชีวิต รวมถึงความปลอดภัยในการคมนาคมทางน้ำ และการปล่อยสารพิษลงแม่น้ำ

ดังนั้น การอาศัยกลไกหรือกระบวนการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมการบริหารจัดการ ที่สามารถลดความขัดแย้งหรือความตึงเครียดอันเป็นผลมาจากการแข่งขันทางอิทธิพลดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม ไทยควรใช้โอกาสดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างสร้างสรรค์และมีดุลยภาพ เพื่อรักษา ผลประโยชน์ของชาติ

๒.๒ บทบาทของอาเซียน

เนื่องด้วยความแตกต่างด้านค่านิยม วัฒนธรรม ระดับการพัฒนา ระบบการปกครอง จึงเป็นความท้าทายของอาเซียนในการมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ที่อาจส่งผลต่อปัญหาและความท้าทายที่สำคัญ ดังนี้

๒.๒.๑ การป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน การอำนวยความสะดวกให้มีการติดต่อแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ผ่านช่องทางชายแดน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ย่อมส่งผลให้มีการเคลื่อนย้าย ทั้งคนและสินค้ามากขึ้น ซึ่งมีแนวโน้มเชื่อมโยงกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ และภัยข้ามชาติต่าง ๆ ที่กระทบต่อเสถียรภาพทางความมั่นคงภายในภูมิภาค

๒.๒.๒ ความมีเอกภาพของอาเซียน อาเซียนจะเผชิญบททดสอบความเป็นเอกภาพของประเทศสมาชิก และการเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในภูมิภาคอันเนื่องมาจากมุมมองเกี่ยวกับผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนประกอบกับสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และระดับการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกที่ต่างกันจะกระทบต่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประเทศสมาชิก ในการตอบสนองต่อประเด็นความมั่นคงรูปแบบต่าง ๆ ขณะเดียวกันการมองผลประโยชน์ของประเทศสมาชิกที่ต่างกันย่อมเพิ่มแนวโน้มการพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ และประเทศนอกภูมิภาคอื่น ๆ ในกรอบทวิภาคีมากกว่าการดำเนินการผ่านกลไกของอาเซียน ซึ่งจะทำให้อาเซียนขาดพลังต่อรองกับประเทศนอกภูมิภาค รวมทั้งในเวทีระหว่างประเทศ

๒.๒.๓ ความเป็นแกนกลางของอาเซียน มีแนวโน้มว่าประเทศมหาอำนาจจะแข่งขันขยายอิทธิพลในภูมิภาคอย่างเข้มข้นขึ้น ทั้งรูปแบบของการใช้พลังอำนาจทางการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จะส่งผลให้มีการเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในของประเทศในภูมิภาค ซึ่งอาเซียนต้องทบทวนบทบาทเกี่ยวกับการคงสถานะความเป็นกลางที่จะไม่แทรกแซงกิจการภายในของประเทศสมาชิก

๒.๒.๔ มุมมองของอาเซียนต่อแนวคิดอินโด-แปซิฟิก (ASEAN Outlook on Indo-Pacific: AOIP) ให้ความสำคัญกับความร่วมมือภาคพื้นมหาสมุทร เพื่อยืนยันเจตจำนงของอาเซียนในเรื่องการกำหนดให้มหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิกเป็นพื้นที่ที่เปิดกว้างและปลอดภัยสำหรับทุกฝ่ายที่จะเข้ามาแสวงหาประโยชน์ร่วมกันด้วยการยึดการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล การแสดงบทบาทเป็นตัวกลางประสานความร่วมมือและเชื่อมโยงทุกฝ่ายที่เข้ามาแสวงหาประโยชน์ในภูมิภาค รวมถึงการส่งเสริมและขับเคลื่อนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ

ด้วยเหตุนี้ ไทยและประเทศสมาชิกในอาเซียนจะได้ประโยชน์จากการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ของมหาอำนาจ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กระตุ้นการลงทุนภาคเอกชน ช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และโอกาสในการดำเนินธุรกิจมีมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเทศมหาอำนาจอาจมีอิทธิพลในการกำหนดทิศทางของอาเซียนได้ ปัญหาประชากรจีนย้ายถิ่นฐาน และความเสี่ยงด้านการชำระหนี้ ซึ่งไทยควรเพิ่มอำนาจต่อรองให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ รวมทั้งเพิ่มบทบาทในการเสนอแนวทางเพื่อป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามในเวทีการประชุมทุกระดับของอาเซียน

๒.๓ สถานการณ์ความมั่นคงในประเทศรอบบ้าน

แนวโน้มประเทศมหาอำนาจจะเข้ามามีบทบาทในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศรอบบ้านเพิ่มมากขึ้น ผ่านการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนทางการเมือง เศรษฐกิจ และการสนับสนุนเทคโนโลยีด้านการทหารและความมั่นคง ซึ่งทำให้ประเทศรอบบ้านของไทยมีการพึ่งพามหาอำนาจใดมหาอำนาจหนึ่งสูงขึ้นจนส่งผลกระทบต่อดุลยภาพและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ นอกจากนี้ ในกรณีสถานการณ์ความขัดแย้งภายในของประเทศรอบบ้านมีการแทรกแซงจากภายนอกอันเป็นผลจากสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองภายใน ทำให้การสู้รบระหว่างฝ่ายรัฐกับกลุ่มผู้เห็นต่างรุนแรงขึ้น ซึ่งคาดการณ์ได้ว่านานาชาติอาจเพิ่มการกดดัน เพื่อเร่งให้สถานการณ์คลี่คลาย ตลอดจนมีความคาดหวังต่อกลไกอาเซียนหรือกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศอื่น ๆ ในการเป็นช่องทางหรือตัวกลางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

หากสถานการณ์ความขัดแย้งไม่มีสัญญาณการเจรจาประนีประนอมมีแนวโน้มพบความพยายามของประชาชนในการหลบหนีเข้ามาตามแนวชายแดน และความพยายามจัดหาอาวุธจากแหล่งต่าง ๆ ภายในภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น ซึ่งไทยจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์ตึงเครียดตามแนวชายแดนในการเป็นพื้นที่รองรับผู้ได้รับผลกระทบ หรือการใช้ไทยเป็นทางผ่านไปยังประเทศอื่น รวมถึงความพยายามที่จะให้ไทยเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นความขัดแย้ง ตลอดจนผลกระทบทางเศรษฐกิจและการค้าชายแดนของไทย

อย่างไรก็ตาม ไทยสามารถแสดงบทบาทนำในการประสานงานและร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวบนเวทีประชาคมอาเซียนและผ่านกลไกแบบทวิภาคีและพหุภาคีที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการกำหนดท่าทีที่เหมาะสม เพื่อดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย

๒.๔ ความมั่นคงทางชายแดน

สถานการณ์ความมั่นคงบริเวณชายแดนจะยังคงมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่และความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมิติต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยรวม โดยยังคงพบปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

๒.๔.๑ อาชญากรรมข้ามชาติในพื้นที่ชายแดน ปัญหาแหล่งการผลิตยาเสพติดของประเทศภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ยังคงเป็นปัญหาต่อเนื่อง โดยขบวนการค้ายาเสพติดอาศัยไทยเป็นทางผ่านในการลำเลียงยาเสพติดไปยังประเทศที่สาม เนื่องด้วยการลำเลียงมีความสะดวกกว่าการลำเลียงภายในประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงยังพบปัญหาการค้าอาวุธ ซึ่งมีปัจจัยจากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน การใช้อาวุธสงครามของกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อใช้ป้องกันจากเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน นอกจากนี้ กลุ่มผู้ก่อเหตุใช้พื้นที่ชายแดนในการกระทำความผิดในการก่อปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ มิจฉาชีพคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) การฟอกเงิน และการพนันออนไลน์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนภายในประเทศ จึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในพื้นที่ชายแดนผ่านกลไกความร่วมมือทวิภาคีในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะด้านการข่าวและการปฏิบัติการทางความมั่นคงร่วมกัน เพื่อป้องกันไม่ให้อาชญากรรมข้ามชาติในพื้นที่ชายแดนส่งผลเข้ามายังพื้นที่ชั้นในของประเทศ

๒.๔.๒ แรงงานผิดกฎหมายและการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย เกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจของไทยและประเทศรอบบ้าน ได้แก่ ความต้องการแรงงานภายในไทย การแสวงหาโอกาสของประชาชน

ในประเทศรอบบ้าน รวมถึงสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศรอบบ้าน ส่งผลให้เกิดขบวนการนำพาแรงงานผิดกฎหมายโดยลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายผ่านช่องทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในพื้นที่ชายแดนมีการสร้างเครือข่ายในระดับประชาชน เพื่อจัดหาแรงงานผิดกฎหมาย ส่งผลให้แรงงานผิดกฎหมายเข้ามายังในพื้นที่ชั้นในประเทศ รวมถึงเป็นพาหะของโรคระบาดเดิมและโรคติดต่ออุบัติใหม่ ซึ่งไทยควรสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนชายแดน เพื่อเฝ้าระวังขบวนการนำพาแรงงานผิดกฎหมาย รวมถึงการลดขั้นตอนและลดค่าธรรมเนียมเพื่ออำนวยความสะดวกให้แรงงานจากประเทศรอบบ้านเข้าประเทศไทยผ่านช่องทางจุดผ่านแดนให้มากขึ้น

๒.๔.๓ ความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน สืบเนื่องจากกระบวนการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทั้งทางบกและทางทะเล ระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านบางส่วนยังไม่แล้วเสร็จ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเขตแดนที่เกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่องอันเกิดจากปัญหาความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดนที่อ้างอิงแผนที่คนละฉบับ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ ทั้งโดยธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์ จึงส่งผลให้การดำเนินการบริเวณพื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดนเป็นไปด้วยความยากลำบาก อย่างไรก็ตาม ไทยควรดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของไทยอย่างสูงสุด และควรแสดงท่าทีอย่างสร้างสรรค์ในการกำหนดนโยบายต่างประเทศในประเด็นเขตแดน เพื่อคงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน

๒.๔.๔ ปัญหาโรคระบาดในพื้นที่ชายแดน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้เกิดโรคระบาดซ้ำและโรคอุบัติใหม่ในหลายภูมิภาคของโรค ทั้งโรคระบาดในสัตว์ โรคระบาดในคน โรคระบาดทั้งคนและสัตว์ และโรคระบาดในพืช โดยเฉพาะในพื้นที่ประชากรหนาแน่นอย่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบกับประเทศรอบบ้านมีระดับทางสาธารณสุขที่แตกต่างจากประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนมีการแพร่ระบาดของโรคตามแนวชายแดน ทั้งที่เกิดในมนุษย์และสัตว์ ซึ่งไทยควรมีการเตรียมพร้อมด้านความรู้ด้านสาธารณสุขในเบื้องต้นให้กับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ชายแดนทุกระดับ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้นำเข้าสินค้าประเภทสัตว์และเนื้อสัตว์สด นอกจากนี้ ควรแสวงหาความร่วมมือกับประเทศรอบบ้าน เพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุขและสร้างสุขภาวะที่ดีในพื้นที่ชายแดน รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคในพื้นที่ชายแดนที่จะเข้ามายังพื้นที่ชั้นใน

๒.๕ ความมั่นคงทางทะเล

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในระดับโลก (Megatrends) ประกอบกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในหลายมิติที่จำเป็นต้องเฝ้าระวังในระยะต่อไป ดังนี้

๒.๕.๑ การแย่งชิงผลประโยชน์และการแข่งขันทางทะเล มีสัญญาณแนวโน้มเป็นภัยคุกคามสำคัญต่อเสถียรภาพและความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาค เช่น การแข่งขันด้านอิทธิพลทางทะเลของประเทศมหาอำนาจ การแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล การอ้างสิทธิในพื้นที่ทางทะเลในบริเวณทะเลจีนใต้ ปัญหาพื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการรุกรานน้ำเพื่อทำการประมง ซึ่งสถานการณ์ที่ไม่มีความแน่นอนดังกล่าวจะสร้างความหวาดระแวง และส่งผลให้ขาดความไว้วางใจกันภายในภูมิภาค รวมถึงอาจเป็นปัจจัยผลักดันให้ประเทศคู่กรณีหรือประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคมีความต้องการเสริมสร้างกำลังทางทหารเพิ่มมากขึ้น โดยอ้างความจำเป็นในการปกป้องผลประโยชน์และอธิปไตยของประเทศ

๒.๕.๒ ความปลอดภัยและอาชญากรรมทางทะเล ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้คนตกงานและมีแรงงานว่างงานเป็นจำนวนมาก เป็นปัจจัยที่สามารถส่งผลให้มีแนวโน้มการก่อเหตุปล้นเรือและโจรสลัดในภูมิภาคเพิ่มขึ้น ตลอดจนการใช้เส้นทางทางทะเลเพื่อลักลอบเข้าเมืองและแสวงหาอาชีพในต่างแดนแทนการเดินทางทางอากาศ เนื่องจากโรคโควิด-19 ส่งผลให้สายการบินระหว่างประเทศมีมาตรการคัดกรองผู้เดินทางอย่างเข้มงวดและปรับลดการให้บริการ นอกจากนี้การเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ในการตรวจตราการกระทำผิดกฎหมายบริเวณชายแดนทางบกอาจส่งผลให้กลุ่มอาชญากรปรับรูปแบบการก่ออาชญากรรมข้ามชาติ โดยใช้เส้นทางทางทะเลเพิ่มขึ้น อาทิ การค้ามนุษย์ การก่อการร้าย การลักลอบขนส่งยาเสพติด สินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน และการค้าอาวุธผิดกฎหมาย ประกอบกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่หลากหลายในการก่ออาชญากรรมทางทะเลส่งผลให้ภาครัฐจำเป็นต้องมีมาตรการและแนวทางอย่างเข้มข้นในการเฝ้าระวังป้องกันและปราบปรามการก่อเหตุดังกล่าว

๒.๕.๓ ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล เกิดขึ้นจากกระบวนการทางธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ ทั้งในเรื่องปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ปรากฏการณ์ซึบลาวัพ หรือแพลงก์ตอนบลูม อย่างไรก็ดีแนวโน้มกิจกรรมที่เกิดจากมนุษย์ได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างรุนแรงและกว้างขวาง อาทิ การรั่วไหลของน้ำมันจากการขนส่งทางทะเล นอกจากนี้ ในห้วงที่ผ่านมา สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้หลายประเทศมีมาตรการที่เข้มงวดในการควบคุมการแพร่ระบาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของปริมาณขยะทางการแพทย์ หน้ากากอนามัย และการใช้พลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทิ้ง ซึ่งหากการบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพจะกลายเป็นขยะพลาสติกไหลออกสู่ทะเล นอกจากนี้ การแสวงหาและใช้ประโยชน์ที่ไม่คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว ย่อมส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลมากขึ้น

ดังนั้น การดำเนินนโยบายทางทะเลจำเป็นต้องเร่งรัดให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมทั้งการเสริมสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของทะเลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงวิชาการ ซึ่งหากมีการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลในอนาคต จะเป็นส่วนเสริมให้การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๖ ความมั่นคงทางอากาศและอวกาศ

แนวโน้มที่จะกลายเป็นสนามการแข่งขันที่สำคัญยิ่งขึ้น โดยหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความเคลื่อนไหวในการพัฒนาขีดความสามารถทางอากาศอย่างต่อเนื่อง ผ่านการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีกำลังทางอากาศต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาเทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับ เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและโทรคมนาคม การพัฒนาท่าอากาศยาน การบริการด้านการบินพลเรือน ตลอดจนการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางการทหารและปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ

นอกเหนือจากการแข่งขันการพัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางอากาศแล้ว มีแนวโน้มที่ประเทศต่าง ๆ จะให้ความสำคัญกับบริบทความมั่นคงทางอวกาศ (Space Security) มากยิ่งขึ้นด้วย โดยประเทศมหาอำนาจมีแนวทางดำเนินนโยบายเพื่อช่วงชิงการเป็นผู้นำทางอวกาศ โดยการแย่งชิงตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมระหว่างประเทศ

การพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มดาวเทียมในการระบุพิกัดพื้นที่ การพัฒนาเทคโนโลยีกลุ่มดาวเทียม (Constellation Satellites) การแสวงประโยชน์จากกิจการอวกาศเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการทหารและการป้องกันประเทศ การลงทุนและการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ตลอดจนการสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ที่อยู่ตรงกลางของภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก เพื่อเสริมสร้างบทบาทผู้นำทางอวกาศ โดยมีการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางอวกาศให้แก่ประเทศดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลต่อการช่วงชิงพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ต่อบริบทความมั่นคงทางอวกาศที่เชื่อมโยงทั้งในบริบทโลก ภูมิภาค และกิจการภายในประเทศ

ในโอกาสนี้ ไทยสามารถแสวงหาโอกาสจากความร่วมมือด้านความมั่นคงทางอากาศและอวกาศ เพื่อรักษาสถิติประโยชน์แห่งชาติได้ โดยเตรียมพร้อมทรัพยากร การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะให้แก่บุคลากร เพื่อให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางอากาศและอวกาศ ตลอดจนการส่งเสริมและแลกเปลี่ยนงานวิจัย และนวัตกรรม ทั้งภายในประเทศ ประเทศต่าง ๆ และสถาบันหรือองค์การระหว่างประเทศ

๒.๗ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

เป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญในภูมิภาคและมีความซับซ้อนเชื่อมโยงระหว่างประเทศมากขึ้น โดยมีประเด็นสำคัญที่ควรเฝ้าระวัง ดังนี้

๒.๗.๑ การลักลอบค้ายาเสพติด จะมีการขยายตัวในภูมิภาคอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ โดยมีปัจจัยเร่งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจในวงกว้าง และการขยายช่องทางจัดจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ทำให้สามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้น รวมถึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งที่หลากหลายขึ้น สำหรับไทยจะยังประสบปัญหาการป้องกัน แก้ไข และปราบปรามการค้ายาเสพติด เนื่องจากเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านมีความทับซ้อนในหลายพื้นที่ ส่งผลให้เป็นพื้นที่ทางผ่านและพื้นที่ปลายทางของการลักลอบขนส่งยาเสพติด

๒.๗.๒ การปลอมแปลงเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับตัวบุคคล แม้การลักลอบผลิตและจัดหาเอกสารปลอมของประเทศในภูมิภาคได้ลดลงไปอย่างมาก แต่ยังคงพบขบวนการลักลอบการปลอมแปลงเอกสารเคลื่อนไหวอยู่อีกหลายกลุ่ม โดยมักเกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์และธนบัตรปลอม รวมถึงการปลอมแปลงดวงตราประทับวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน และมีการปลอมเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะใบรับรองการไม่ติดเชื้อหรือรับรองการได้รับวัคซีนป้องกันโรค เพื่อให้บุคคลสามารถเดินทางข้ามประเทศได้ในห้วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

๒.๗.๓ การลักลอบเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ มีปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดของประเทศต้นทางและปลายทางที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายคนและแรงงานอย่างผิดกฎหมายมากขึ้น โดยมีการแสวงประโยชน์จากประชาชนในพื้นที่ตามแนวชายแดนร่วมกับขบวนการค้ามนุษย์ในการอำนวยความสะดวก และจัดหาแรงงานผิดกฎหมาย ซึ่งประเทศในภูมิภาครวมถึงไทยจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงบริเวณพื้นที่ชายแดนร่วมกับประเทศต้นทาง

๒.๗.๔ การฟอกเงิน การพัฒนาทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงินที่ทันสมัย รวมถึงการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของคน เงิน และข้อมูลดิจิทัล ได้ส่งผลให้การฟอกเงินมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากกว่าในอดีต

และมักจะมีความเชื่อมโยงกับอาชญากรรมข้ามชาติประเภทอื่น ๆ อาทิ การลักลอบค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การพนันออนไลน์ การหลอกลวงผ่านอีเมล และการลักลอบค้าสัตว์ป่า โดยเฉพาะการทำธุรกรรมทางการเงิน โดยผ่านช่องทางธุรกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งการเปิดธุรกิจบังหน้า การรับจ้างเปิดบัญชี การให้บริการโอนเงินและแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศได้เพิ่มความเสี่ยงให้กับไทย ที่จะถูกใช้เป็นแหล่งฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้

ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยมีแนวโน้มได้รับผลกระทบและเผชิญกับประเด็นท้าทายการก่ออาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าว เนื่องจากเป็นที่ตั้งและศูนย์กลางด้านการคมนาคมและการสัญจรระหว่างประเทศที่สำคัญของภูมิภาค และเป็นแหล่งพักพิงและพื้นที่ปฏิบัติการของเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ

๒.๘ การก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัญหาการก่อการร้ายและปัญหาจากการบ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงยังเป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญของภูมิภาค โดยมีความพยายามเผยแพร่อุดมการณ์และแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง เพื่อแสวงหาแนวร่วมในอนาคต โดยเฉพาะผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์

นอกจากนี้ สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองภายในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ และในอัฟกานิสถานที่ยังไม่แน่นอน มีสัญญาณแนวโน้มส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของนักรบก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Fighters) เดินทางไปรวมกลุ่มในพื้นที่หรือนำอุดมการณ์ที่นิยมความรุนแรงกลับมาก่อเหตุในประเทศมาตุภูมิในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ท่าเลที่ตั้งของไทยซึ่งเป็นศูนย์กลางการเดินทางระหว่างประเทศที่สำคัญในภูมิภาคอาจถูกใช้เป็นทางผ่าน แหล่งพักพิงและแหล่งจัดหัวสตูดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ การก่อเหตุของผู้ปฏิบัติการโดยลำพัง (Lone Actor) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในระยะหลังบ่อยครั้งเป็นปฏิบัติการจากสตรีและเยาวชน เพื่อหลีกเลี่ยงการเฝ้าระวังและติดตามของเจ้าหน้าที่ และมักจะก่อเหตุในพื้นที่เปราะบาง อาทิ ห้างสรรพสินค้า ศาสนสถาน และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ๆ

๓. ความเปลี่ยนแปลงบริบทความมั่นคงในระดับประเทศ

๓.๑ ความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ประกอบด้วย ๓ สถาบันสำคัญ ดังนี้

๓.๑.๑ สถาบันชาติ ไทยเข้าสู่ความเป็นพหุสังคมมากขึ้น และมีการแสดงพลังในการเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับตามกรอบของกฎหมาย ซึ่งการรวมกลุ่มดังกล่าวถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการอยู่ร่วมกันของคนในชาติภายใต้สังคมที่มีความหลากหลาย อย่างไรก็ตาม กระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมีแนวโน้มก่อให้เกิดความไม่เข้าใจในอัตลักษณ์ และความหลากหลายระหว่างกลุ่ม ทั้งในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา วิถีชีวิต และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปรองดองสมานฉันท์ของคนในสังคมและความมั่นคงของชาติในภาพรวมได้ รวมถึงการปรับเปลี่ยนเชิงความคิดในระดับปัจเจกบุคคลที่จะเพิ่มสูงขึ้นจากผลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ประกอบกับแนวโน้มของพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่ต้องการแสดงออกทางความคิดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังคมมากขึ้น โดยชุดความคิดดังกล่าวมีความแตกต่างกับแนวความคิดเดิม ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ เช่น บทบาทการมีส่วนร่วมและทัศนคติของเด็กและเยาวชนต่อการเสริมสร้าง

ความมั่นคงให้กับสถาบันหลักของชาติ การสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เป็นต้น

๓.๑.๒ สถาบันศาสนา สังคมไทยมีความหลากหลายทางด้านการนับถือศาสนา รวมถึงผู้ที่มีหลักความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา ส่งผลให้มีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันไปตามความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณี อย่างไรก็ตาม ด้วยความเข้าใจในหลักคำสอนที่แตกต่างออกไปเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความไม่เข้าใจระหว่างกัน และการบิดเบือนคำสอนของแต่ละศาสนาในประเทศ ดังปรากฏความขัดแย้งที่เห็นต่างระหว่างผู้นับถือต่างศาสนาในบางพื้นที่ แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่สามารถแก้ไขร่วมกันตามแนวทางสันติวิธีในพื้นที่ได้

๓.๑.๓ สถาบันพระมหากษัตริย์ มีความสำคัญและผูกพันกับสังคมไทยมาตลอดประวัติศาสตร์ของประเทศในการเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ เนื่องมาจากสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชทุกพระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทยอย่างเป็นเอกประการ โดยเฉพาะโครงการตามแนวพระราชดำริ รวมทั้งการดำเนินการต่าง ๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทำงาน เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่ปวงชนชาวไทย ทั้งนี้ บริบทและสถานการณ์ของสังคมสมัยใหม่จำเป็นต้องสร้างพื้นที่พูดคุยและการแลกเปลี่ยนมุมมองอย่างสันติเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงการธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

๓.๒ สถานการณ์การเมืองภายในประเทศ

จุดเปลี่ยนสำคัญของสถานการณ์การเมืองภายในประเทศเป็นผลสืบเนื่องจากประชาชนที่มีความหลากหลายทางอายุ อาชีพ และสถานะทางสังคม เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นในการแสดงทัศนะต่อปัญหาเชิงโครงสร้าง สถาบันทางการเมือง โอกาสและการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ สิทธิมนุษยชน และการชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิจากรัฐบาลในการบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี อาทิ ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ และปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านให้ลดเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้งและการใช้ความรุนแรงในสังคม

นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ภายในประเทศส่งผลให้ประชาชนปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ โดยมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตและการทำงาน ตลอดจนรูปแบบและวิธีการทางการเมืองได้นำเทคโนโลยีผ่านสื่อสังคมออนไลน์มาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญมากขึ้น โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอาจใช้เป็นช่องทางในการปลุกระดมมวลชนด้วยการบิดเบือนข้อมูล หรือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นเท็จ ดังนั้น สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานเพื่อลดหรือขจัดเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ

๓.๓ สถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้

เงื่อนไขที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อน และเชื่อมโยงกันได้ส่งผลต่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๓.๓.๑ เงื่อนไขระดับบุคคล โดยเฉพาะกลุ่มคนไทยบางกลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐ ได้นำเงื่อนไขความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ศาสนา และประวัติศาสตร์มาสร้างความชอบธรรมในการต่อสู้ตามเป้าหมาย/อุดมการณ์

๓.๓.๒ เงื่อนไขระดับโครงสร้าง จากข้อจำกัดของโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐ

๓.๓.๓ เงื่อนไขระดับวัฒนธรรม ที่ประชาชนในพื้นที่บางส่วนยังรู้สึกแปลกแยกจากสังคมไทย

แนวโน้มสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงระยะต่อไปลดลง แต่จะมีความเคลื่อนไหวทางการเมืองมากยิ่งขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ของการขับเคลื่อนงานและกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ในห้วงที่ผ่านมา และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ

นอกจากนี้ ปัญหาภัยแทรกซ้อน ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาความหวาดระแวง และความเข้าใจระหว่างกัน ยังคงเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงและส่งผลกระทบในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกัน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังส่งผลให้ปัญหาเศรษฐกิจมีความรุนแรง และมีความเหลื่อมล้ำมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการลดเงื่อนไขต่าง ๆ โดยเฉพาะความหวาดระแวง ความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน ข้อเรียกร้องต่าง ๆ ควบคู่กับการยุติเหตุความรุนแรงในพื้นที่ และขยายผลการพัฒนาให้สอดคล้องตามศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

๓.๔ ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

การโยกย้ายถิ่นฐานเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคทั่วโลก ซึ่งที่ผ่านมามีไทยได้รับผลกระทบจากการโยกย้ายถิ่นฐานของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มหลัก ดังนี้

๓.๔.๑ กลุ่มที่อพยพเข้ามานานและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางหรือออกไปยังประเทศที่สามได้จึงยังคงค้างอยู่ในประเทศไทย ย่อมก่อให้เกิดปัญหาปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลต่อผู้โยกย้ายถิ่นฐานและบุตรในระยะยาว

๓.๔.๒ กลุ่มที่อพยพเข้ามาเพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยมากเป็นกลุ่มแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ (เมียนมา ลาว และกัมพูชา) ลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายจากประเทศรอบบ้านผ่านช่องทางชายแดนธรรมชาติ

๓.๔.๓ กลุ่มที่อพยพเข้ามาเนื่องจากสถานการณ์ความไม่มั่นคงจากประเทศ ทั้งภายในและภายนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยจำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความอ่อนไหวทางการเมืองและส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๓.๔.๔ กลุ่มอื่น ๆ อาทิ กลุ่มคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยอย่างถูกกฎหมาย แต่มีการลักลอบอาศัยอยู่ในไทยต่อภายหลังจากการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้สิ้นสุดลง และกลุ่มที่ปลอมแปลงเอกสารเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยว การลักลอบทำงาน หรือการแฝงตัวในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้ไทยมีความเสี่ยงต่อการเป็นแหล่งพักพิงของกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติหรือกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

๓.๕ ปัญหาการค้ามนุษย์

ประเทศไทยอยู่ในสถานะเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของกระบวนการค้ามนุษย์ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้พยายามดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองและช่วยเหลือ การพัฒนากลไกเชิงนโยบาย

และการขับเคลื่อน ตลอดจนการพัฒนาและการบริหารจัดการข้อมูล อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการกระทำความผิด เนื่องจากผู้ค้ามนุษย์เปลี่ยนรูปแบบการกระทำความผิดของตนมาดำเนินการที่ผิดกฎหมาย (to conduct illegal activities) ผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น

รูปแบบการค้ามนุษย์ที่พบบ่อย แบ่งออกเป็น ๑) รูปแบบการค้าประเวณีโดยใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดต่อสื่อสาร ๒) รูปแบบการแสวงหาประโยชน์ทางเพศออนไลน์ โดยการหลอกลวงผู้เสียหาย ทั้งเด็กหญิง เด็กชาย และผู้หญิงมาผลิตสื่อลามกอนาจาร (Child Sexual Abuse Material) และ ๓) รูปแบบการหลอกลวงโฆษณาจัดหางานผ่านช่องทางสื่อสังคมโซเชียล เพื่อชักชวนผู้เสียหายโดยเฉพาะผู้เสียหายคนไทยให้ไปทำงานต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ ประเทศเมียนมา ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา และประเทศในแถบประเทศตะวันออกกลางที่ไม่บังคับให้มีมาตรการในการกักตัว จึงทำให้มีจำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวไทยในประเทศเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น

อีกทั้งในส่วนของการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยผิดกฎหมายยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานหรือประชาชนจากประเทศเมียนมาที่หนีภัยการสู้รบ ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ตกเป็นกลุ่มเปราะบางและมีแนวโน้มถูกแสวงหาประโยชน์จากกลุ่มนายหน้า ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องตอบสนองต่อปัญหาดังกล่าวโดยเพิ่มมาตรการในการคัดแยกผู้เสียหายตามชายแดนมากขึ้น นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีการดำเนินการเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติในภาพรวมของประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและยกระดับมาตรการต่อต้านการค้ามนุษย์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

๓.๖ ปัญหายาเสพติด

ปัจจัยอุปทานสูงขึ้นส่งผลต่อความเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติด โดยสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ยังคงสามารถลำเลียงเข้าสู่แหล่งผลิตได้ และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ทำให้การผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำขยายตัวมากขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศเพื่อนบ้านเป็นช่องโหว่ให้ผู้ค้ายาเสพติดฉกฉวยโอกาสในการเร่งผลิตและลักลอบขนส่งยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย โดยใช้ระบบคมนาคมที่มีความสะดวกในการลำเลียงจากพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ และพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือผ่านทางแม่น้ำโขง รวมถึงการลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางทะเลในบางจังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งมายังพื้นที่กรุงเทพฯ ปริมณฑล ตลอดจนการใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพื่อส่งต่อยาเสพติดไปยังประเทศที่สาม

แม้ว่าจะมีมาตรการป้องกัน แก้ไข และปราบปรามเพื่อลดอุปทานยาเสพติด การบำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และการป้องกันเชิงรุกในกลุ่มเสี่ยง แต่อุปสงค์และอุปทานยาเสพติดยังคงมีเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากกลยุทธ์ทางการค้าของกลุ่มนักค้ายาเสพติด ราคาเสพติดถูกลง และปัจจัยความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการใช้ยาเสพติดในประเทศเพิ่มขึ้น โดยพบว่าผู้เข้าสู่วงจรยาเสพติดรายใหม่มีแนวโน้มสูงขึ้นทั้งผู้เสพและผู้ค้า

ผู้กระทำความผิดซ้ำมีแนวโน้มสูงขึ้นทั้งผู้เสพและผู้ค้าจากปัจจัยมุมมองของสังคมต่อผู้เสพและผู้ต้องโทษคดียาเสพติดที่เอื้อให้กลุ่มคนเหล่านี้สามารถมีโอกาสดำเนินชีวิตในสังคมได้ จึงมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซ้ำ

จนส่งผลให้เกิดปัญหานักโทษคดียาเสพติดล้นคุกที่เกี่ยวข้องตามมา ผู้ใช้ยาเสพติดที่มีอาการจิตเวชร่วมด้วย มีแนวโน้มสูงขึ้น การใช้วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทมีแนวโน้มและรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงสูงในการเสพยาเสพติดที่ผสมกันหลายชนิด (Cocktail Drugs) รูปแบบใหม่ ๆ ที่แพร่ระบาดและสร้างผลกระทบมากขึ้น วิัยแรงงานซึ่งเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจมีแนวโน้มการใช้ยาเสพติดมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา

นอกจากนี้ ขบวนการค้ายาเสพติดยังคงสรรหาวิธีการเพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ และแสวงหาโอกาสจากรูปแบบการส่งยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์ การค้ายาเสพติดผ่านช่องทางออนไลน์ ในการสร้างช่องทางจำหน่าย โฆษณา และขยายโครงข่ายการค้ายาเสพติดให้เข้าถึงกลุ่มผู้เสพมีความหลากหลาย รูปแบบและในพื้นที่ห่างไกลเพิ่มมากขึ้น ในขณะเดียวกันแนวโน้มการขยายตัวของอาชญากรรมทางไซเบอร์ มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาการค้ายาเสพติดที่ใช้ช่องทางบล็อกเชน (Blockchain) ในการซื้อและขายมากขึ้น โดยเฉพาะในรูปแบบสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ทำให้การติดตามตรวจสอบเพื่อระบุตัวตนดำเนินการได้ยากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ปัญหายาเสพติดจึงเป็นตัวการสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาหลายประการ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาความอ่อนแอทั้งร่างกายและจิตใจของประชาชน ปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประชาชนและของชาติโดยรวม

๓.๗ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาภาครัฐมีความพยายามแก้ไขปัญหายาอย่างจริงจังผ่านการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) แต่จากการจัดอันดับความโปร่งใสของไทยและ อันดับการรับรู้การทุจริตของประเทศได้สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยยังอยู่ในระดับที่มีความน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตในภาครัฐที่มีการกระจายตัวไปยังทุกระดับของสังคม ซึ่งทำให้ สาธารณชนเห็นการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อีกทั้งการทุจริตต่อหน้าที่ หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ของเจ้าหน้าที่รัฐได้เกี่ยวพันกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาภัยคุกคามอื่น ๆ อาทิ ยาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมือง กลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ที่ประกอบธุรกิจผิดกฎหมาย และการฟอกเงิน ส่งผลให้ปัญหาทวีความรุนแรงและซับซ้อน มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อรัฐบาล ภาครัฐ และระบอบประชาธิปไตยตามลำดับ

๓.๘ สาธารณภัย

ไทยยังคงต้องเผชิญกับสาธารณภัยที่ท้าทาย ดังนี้

๓.๘.๑ ภัยที่เกิดจากทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิด ภาวะลมฟ้าอากาศแปรปรวน ระดับน้ำทะเลของโลกสูงขึ้น เกิดภาวะแล้งจัด พายุหมุน การกัดเซาะชายฝั่งทะเล วาตภัย มหาอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่ม โรคติดต่ออุบัติใหม่ และการเกิดสาธารณภัยขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ยังมีภัยที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ อาทิ แผ่นดินไหว สึนามิ ไฟป่าและหมอกควัน เป็นสาธารณภัยที่ต้องเผชิญ ในปัจจุบัน และมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต ตลอดจนปัญหาสาธารณภัยที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบและสร้างความขัดแย้ง ระหว่างประชาชนในพื้นที่ อาทิ ปัญหาอุทกภัยจากการผันน้ำออกจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง ทำให้หลายหน่วยงาน ต้องบูรณาการการทำงานเพื่อใกล้เคียงข้อพิพาทและลดความขัดแย้งดังกล่าว

๓.๘.๒ ภัยที่เกิดจากกระทำของมนุษย์ อาทิ อัคคีภัย ภัยจากสารเคมี ปัญหาน้ำมันรั่วไหลในทะเล ภัยจากการคมนาคมที่เป็นอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ การปล่อยของเสียและขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภทฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ที่มีสาเหตุหลักจากการเผาในที่โล่งของภาคเกษตรกรรม โดยส่วนใหญ่เป็นการเผาซึ่งข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ขยายพื้นที่ปลูกในที่สูงเผาอ้อยเพื่อเก็บเกี่ยว และเผาตอซังข้าวในพื้นที่ราบเพื่อเตรียมเพาะปลูกต่อไป การบุกรุกและลักลอบเผาป่า และการเผาตามวิถีชีวิตดั้งเดิม นอกจากนี้ ยังรวมถึงการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิลจากการคมนาคมขนส่งและภาคการผลิต ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้มีจุดความร้อน (Hotspots) เพิ่มขึ้น และคุณภาพทางอากาศที่แย่ลง

ดังนั้นไทยมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดสาธารณภัยที่มีความถี่และความรุนแรงเพิ่มขึ้น ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องมีการลงทุนเพื่อการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นด้วยการประเมินให้เข้าใจความเสี่ยง การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม และการฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิมมากขึ้น เพื่อให้ความสูญเสียด้านชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนและประเทศลดลงอย่างเป็นรูปธรรม

๓.๙ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติ ขยะมูลฝอย ความเสื่อมโทรมของดิน และน้ำ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรโดยขาดความสมดุลเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของสังคมเมือง เป็นปัจจัยเร่งสำคัญที่ส่งผลต่อปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแนวโน้มของปัญหาดังกล่าวทวีความรุนแรงขึ้นจากการบุกรุกแผ้วถางป่าและครอบครองพื้นที่ป่าเพื่อทำเป็นพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัยของประชาชน การลักลอบเผาในที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของอากาศ และปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก การลักลอบตัดและค้าไม้หวงห้ามและไม้มีค่าต่าง ๆ จำนวนมากเพื่อนำไปจำหน่ายแก่นายทุนอย่างผิดกฎหมาย การออกโฉนดที่ดินหรือเอกสารสิทธิที่ไม่ถูกต้อง การกำหนดแนวเขตป่าไม้ และที่ดินของรัฐ เนื่องจากเทคโนโลยีในการทำแผนที่ในอดีตไม่สามารถกำหนดรายละเอียดขอบเขตพื้นที่ป่าไม้ได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีการกันพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ทำกินของประชาชนที่อยู่ก่อนประกาศเขตพื้นที่ป่าไม้ออกจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ รวมทั้งปัญหการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับสัตว์ในพื้นที่

นอกจากนี้ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนของฤดูกาล ส่งผลให้การประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้รับผลกระทบจากปัญหาผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยนำไปสู่ภัยพิบัติที่รุนแรงและสร้างความเสียหายในวงกว้างมากขึ้น ซึ่งการสร้างสมดุลในการบริหารจัดการของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบจะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืน

๓.๑๐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ความแตกต่างทางรายได้ประกอบกับปัญหาการขาดโอกาสเชิงเศรษฐกิจของประชาชนในบางกลุ่ม และบางพื้นที่อันเป็นผลมาจากปัจจัยเชิงโครงสร้าง และก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมสามารถนำไปสู่ปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ หรือส่งผลให้ปัญหาที่มีอยู่เดิมทวีความรุนแรงมากขึ้น เช่น ปัญหาความยากจน การเข้าถึงปัจจัยขั้นพื้นฐาน ปัญหาการก่ออาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น ประกอบกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

และระบบเศรษฐกิจโลกที่มีความไม่แน่นอนและผันผวนสูงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ไทยต้องเผชิญกับ
ภาวะการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตาม กลุ่มทุนขนาดใหญ่จะยังคงถือครองกำไรส่วนใหญ่และมีอำนาจในการกำหนด
ราคาสินค้าและบริการ ส่งผลให้ภาควิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งผู้ประกอบการรายย่อย
เกิดความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการ

นอกจากนี้ การเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้ปรับเปลี่ยนลักษณะการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มุ่งไปใช้
ประโยชน์จากแพลตฟอร์มออนไลน์มากขึ้น ก่อให้เกิดธุรกิจรายย่อยและแรงงานแพลตฟอร์ม (Platform labor/
Gig worker) จำนวนมาก ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มแรงงานในธุรกิจใหม่ที่เข้ามาขับเคลื่อนการดำเนินเศรษฐกิจของสังคมเมือง
และยังไม่มีหลักประกันในการทำงานหรือสวัสดิการที่เหมาะสม จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้ง
ระหว่างประชาชน และความขัดแย้งกับหน่วยงานภาครัฐ

อีกทั้งพฤติกรรมผู้บริโภคในระดับปัจเจกที่เปลี่ยนแปลงไปได้กลายเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อ
การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่จะขยายตัวมากขึ้น อาทิ การลักลอบค้าสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
การค่าน้ำมันเถื่อน การโจรกรรม การลักลอบค้าพาหนะข้ามแดน และการพนันออนไลน์

ผนวก ค

แผนที่กลยุทธ์

แผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)

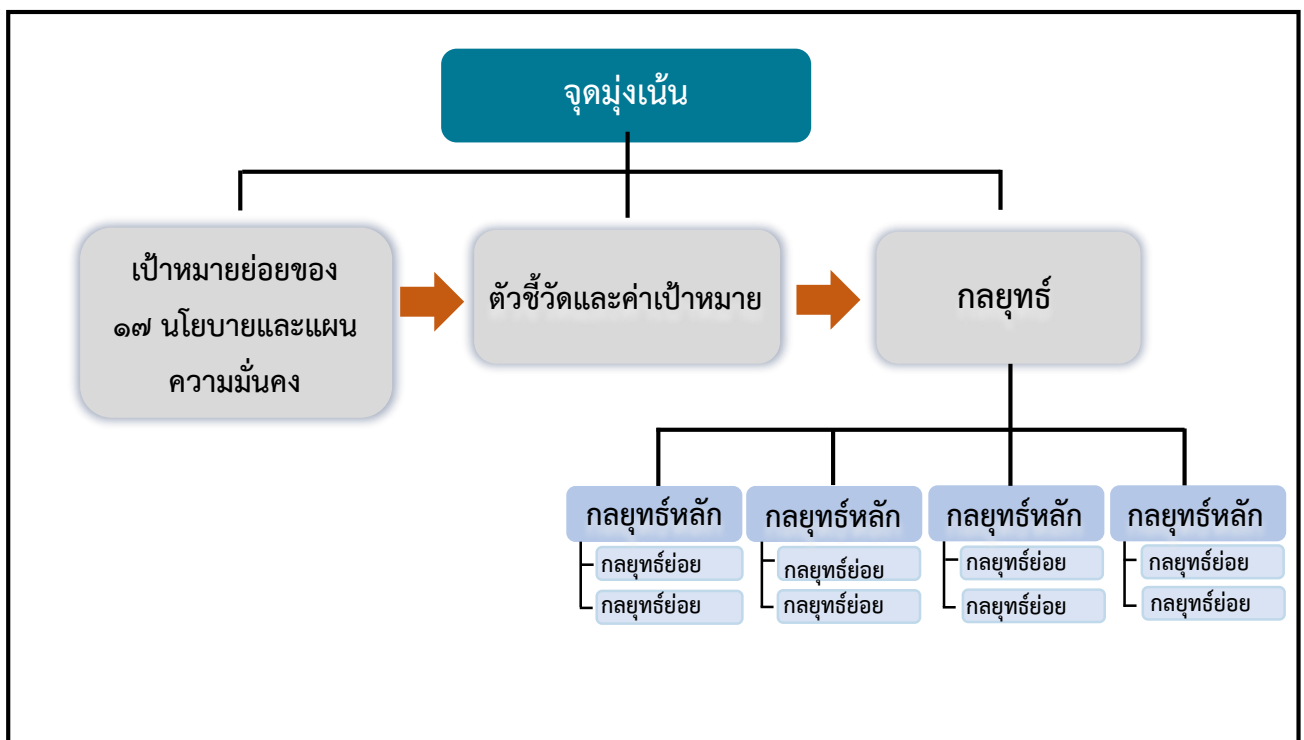
เป็นเครื่องมือความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในแต่ละ ๑๗ นโยบายและแผน ความมั่นคง ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล โดยมีจุดมุ่งเน้นเป็นแกนกลางแสดงความสอดคล้อง ในภาพรวมทั้งหมดดังกล่าว

๑. ความมุ่งหมาย

- ๑.๑ ใช้ในการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลในการแปลงนโยบายและแผนระดับชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติ
- ๑.๒ เชื่อมโยงและประสานสอดคล้องกับระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) และกลไกงบประมาณ
- ๑.๓ ให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำไปสู่การถ่ายทอดในแผนระดับที่ ๓ รวมทั้งแผนงาน โครงการ

๒. หลักการพิจารณา

- ๒.๑ ยึดโยงเป้าหมายย่อยในแต่ละ ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคงเป็นตัวตั้ง พิจารณาตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรองรับ ซึ่งนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน
- ๒.๒ บางกลยุทธ์มีความเชื่อมโยงได้หลายตัวชี้วัด ทั้งทางตรงและทางอ้อม

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ

จุดมุ่งเน้น

สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และพร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

การธำรงรักษาไว้ซึ่ง
สถาบันพระมหากษัตริย์

การจัดทำชุดข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และเผยแพร่ตามช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

- กลยุทธ์หลักที่ ๑** การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๑.๑ ส่งเสริมการเรียนรู้ และการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกระดับอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับทุกช่วงวัย
  - ๑.๒ ส่งเสริมการจัดทำและเผยแพร่ชุดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์
  - ๑.๓ เสริมสร้างการพัฒนาประสิทธิภาพในการธำรงรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

คนในชาติอยู่ร่วมกัน
อย่างสันติและเคารพ
ในความแตกต่าง
หลากหลาย โดยได้รับ
ความคุ้มครองตามหลัก
สิทธิมนุษยชน ซึ่งหมาย
รวมถึงการให้ความสำคัญ
กับทุกศาสนา ผู้ที่มีหลัก
ความเชื่อต่าง ๆ และ
ผู้ที่ไม่นับถือศาสนา

การจัดทำ พัฒนา หรือปรับปรุงมาตรการของรัฐเพื่อส่งเสริม คัดกรอง และปกป้องสิทธิมนุษยชนภายในของไทยให้สอดคล้องกับบริบทภายในประเทศและสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีอย่างน้อยปีละ ๒ มาตรการ

คำร้องเกี่ยวกับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและการถูกเลือกปฏิบัติได้รับการพิจารณาและเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี

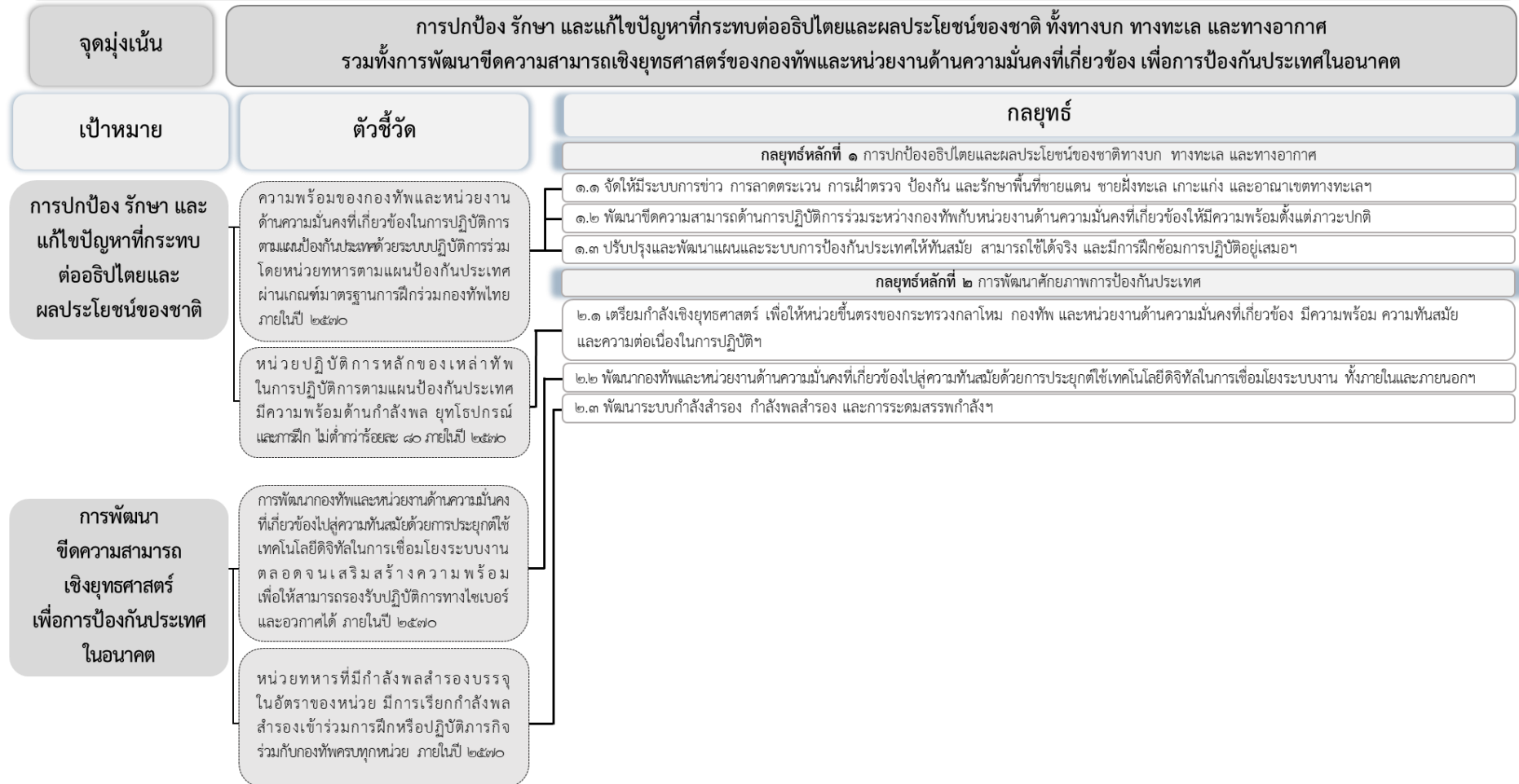
การปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับในรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศตามกระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ภายใต้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ภายในปี ๒๕๗๐ มีผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับในกระบวนการ UPR รอบที่ ๓ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ และรอบที่ ๔ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐

- กลยุทธ์หลักที่ ๒** การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในชาติอย่างสันติ และเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน
- ๒.๑ ทบทวน ปรับปรุง พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวทาง วิธีปฏิบัติ คำสั่งทางบริหาร ข้อบังคับ และมาตรการของรัฐ
  - ๒.๒ ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในชาติ
  - ๒.๓ ใช้แนวทางสันติวิธีในการจัดการความขัดแย้งและส่งเสริมให้เกิดพื้นที่สาธารณะในการพูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน
  - ๒.๔ สร้างความตระหนักรู้ การเสริมสร้างทัศนคติ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ
  - ๒.๕ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของภาครัฐ
  - ๒.๖ เพิ่มประสิทธิภาพการขยายช่องทางร้องเรียนหรือร้องทุกข์ให้สามารถเข้าถึงได้ทุกระดับ
  - ๒.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
  - ๒.๘ สนับสนุนและกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม และเคารพหลักสิทธิมนุษยชน ไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติ
  - ๒.๙ บูรณาการความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
  - ๒.๑๐ ส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยทางสังคมที่สำคัญในการวางรากฐานความมั่นคงของประเทศ

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การให้ความสำคัญกับทุกศาสนา ผู้ที่มีหลักความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา

- ๓.๑ สร้างหลักประกันทางสังคมสำหรับผู้ที่มีหลักความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา
- ๓.๒ ให้ความคุ้มครองและส่งเสริมศาสนาและหลักความเชื่อต่าง ๆ รวมถึงผู้ที่ไม่นับถือศาสนาอย่างเท่าเทียมตามหลักสิทธิมนุษยชน
- ๓.๓ เสริมสร้างความเข้าใจ ทัศนคติเชิงบวก และความเคารพในความหลากหลายระหว่างศาสนิก ผู้ที่มีความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน

จุดมุ่งเน้น

พื้นที่ชายแดนและประชาชนในพื้นที่ที่มีการพัฒนา มีความมั่นคงปลอดภัย มีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของมนุษย์อย่างสมดุล อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน ทั้งในด้านการร่วมกันป้องกันภัยคุกคามและปัญหาความมั่นคง การแก้ไขปัญหาความคั่ง รวมถึงการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคงปลอดภัย มีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบ และเป็นพื้นที่เชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน

การพัฒนาระบบป้องกันตามแนวชายแดนด้วยเทคโนโลยี อย่างน้อยร้อยละ ๘๕ ของจังหวัดชายแดนทั้งหมด ภายในปี ๒๕๗๐

มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี

เป้าหมายในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนของไทย อยู่ที่ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านได้รับการแก้ไขและไม่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การสร้างสภาพแวดล้อมในพื้นที่ชายแดนให้มีความปลอดภัยและมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคาม

๑.๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนชายแดนไทยและประเทศรอบบ้านฯ

๑.๒ ป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบบริเวณพื้นที่ชายแดน โดยผลักดันการหารือระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับฯ

๑.๓ จัดทำระบบป้องกันพื้นที่ชายแดนของจังหวัดชายแดนฯ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การยกระดับและพัฒนาจุดผ่านแดนให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันภัยคุกคาม และเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การค้า และการสัญจรข้ามแดน

๒.๑ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน หรือจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านเศรษฐกิจ การค้า และการสัญจรข้ามแดนฯ

๒.๒ พัฒนาระบบการสัญจรข้ามแดน ประกอบด้วย สินค้า ยานพาหนะ และการเดินทางข้ามแดนฯ

๒.๓ ทาหรือร่วมกับประเทศรอบบ้านผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับฯ

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การแก้ไขปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน โดยให้สมดุลระหว่างผลประโยชน์แห่งชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๓.๑ หยียกประเด็นการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนระหว่างไทยและประเทศรอบบ้านเข้าสู่การหารือและพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการ ภายใต้กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับฯ

๓.๒ สำรวจภูมิประเทศในพื้นที่ชายแดนเพื่อสนับสนุนกระบวนการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน

๓.๓ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นเขตแดนที่ถูกต้องให้กับประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนฯ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

จุดมุ่งเน้น

การเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลแบบองค์รวม ให้ป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง และความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ โดยคำนึงถึงการรักษาความมั่นคงทางทะเลและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืน และการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

ประเทศไทยสามารถ
ป้องกันและแก้ไข
ปัญหาความมั่นคง
ทางทะเลได้อย่างต่อเนื่อง
จนไม่ส่งผลกระทบต่อ
ความมั่นคง
และความปลอดภัย
ของประเทศ

ประเทศไทย
มีการบริหารจัดการ
องค์ความรู้ทางทะเล
ที่ช่วยสนับสนุน
การรักษาความมั่นคง
และผลประโยชน์ของชาติ
ทางทะเล

ดัชนีความมั่นคงทางทะเลในภาพรวม
อยู่ที่ ๖๙ คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐

จำนวนองค์ความรู้ทางทะเลที่สำคัญ
ที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับ
นโยบายของประเทศ อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น

การสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้
ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับการดำเนินการด้านความมั่นคงทางทะเล

- ๑.๑ พัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปกป้องและรักษาความมั่นคงทางทะเลฯ
- ๑.๒ ป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหอาชญากรรมทางทะเลฯ
- ๑.๓ เสริมสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับประเด็นทางทะเลฯ
- ๑.๔ พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลฯ
- ๑.๕ สนับสนุนการเฝ้าระวัง และรักษาความปลอดภัยทางทะเล ทั้งน่านน้ำภายในและนอกทะเลอาณาเขตของประเทศฯ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน

- ๒.๑ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมฯ
- ๒.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการประมงและการเพาะเลี้ยงทางทะเลอย่างถูกกฎหมายและยั่งยืนฯ
- ๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลฯ
- ๒.๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนบริเวณชายฝั่งและเกาะแก่งสามารถใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากทะเลได้อย่างยั่งยืนฯ

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล และการสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล

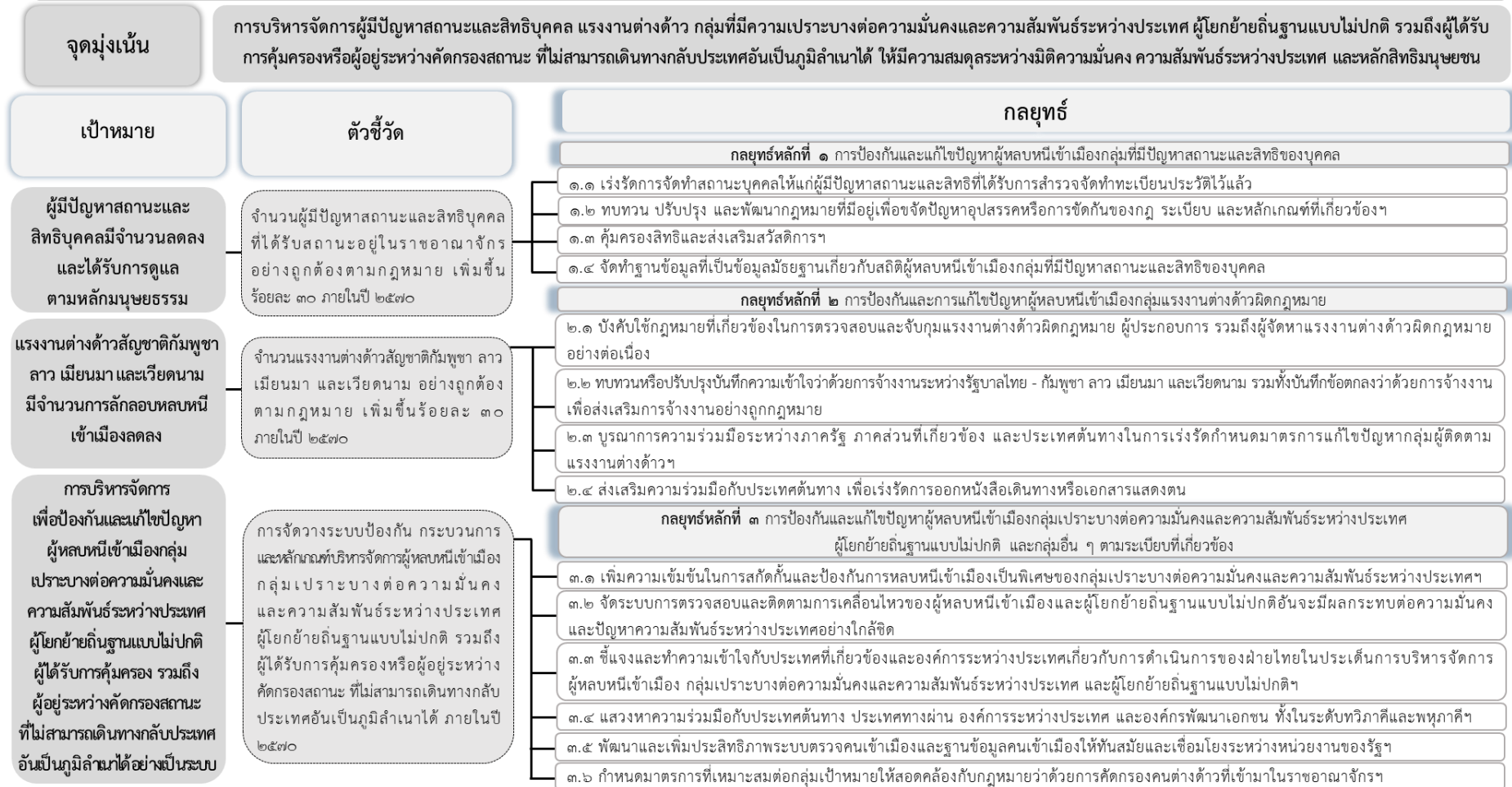
- ๓.๑ ผลักดันการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลในระยะนำร่อง ภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ หรือคลังสมองทางทะเล (Maritime Think Tank) ฯ
- ๓.๒ พัฒนาและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเกี่ยวกับองค์ความรู้ทางทะเลฯ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

จุดมุ่งเน้น	การลดการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสีย การพัฒนาทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้		
เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์	
จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสียลดลง	สถิติเหตุการณ์ความรุนแรงและความสูญเสียจากสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลง ร้อยละ ๑๐๐ จากปีฐาน ๒๕๖๐ ภายในปี ๒๕๗๐	กลยุทธ์หลักที่ ๑ การเสริมสร้างความปลอดภัยและจัดเงื่อนไขความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	
		๑.๑ เสริมสร้างขีดความสามารถในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนฯ ๑.๒ ขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บนพื้นฐานของความจริงใจ สมครใจ และให้เกียรติฯ	
จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวม ภาค (Gross Regional Product : GRP) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้นทุกปี	กลยุทธ์หลักที่ ๒ การยกระดับการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	
		๒.๑ ยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของประชาชน และความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ฯ ๒.๒ พัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ฯ	
ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	การสร้างเชื่อมั่นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐	กลยุทธ์หลักที่ ๓ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	
		๓.๑ พัฒนาการอำนวยความสะดวกและการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งการลดเงื่อนไขความหวาดระแวงและฟื้นคืนความไว้วางใจต่อกันฯ ๓.๒ ส่งเสริมการยอมรับและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลายฯ	
		กลยุทธ์หลักที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของภาครัฐ และการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	
		๔.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และประสานสอดคล้องฯ ๔.๒ เสริมสร้างความรับรู้ให้กับสังคมภายในและภายนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความเข้าใจต่อสถานการณ์ฯ ๔.๓ เสริมสร้างความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ฯ	

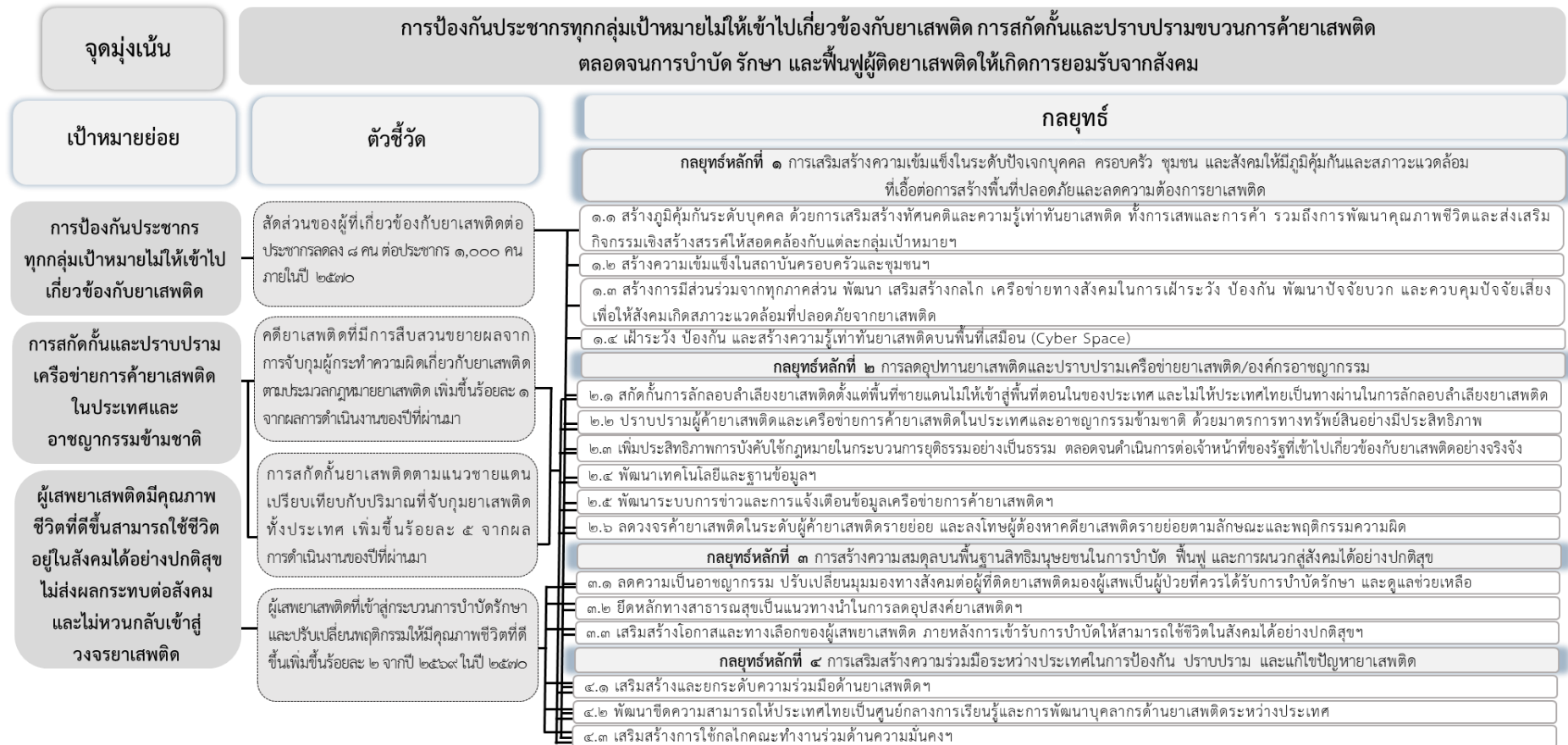
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์

จุดมุ่งเน้น	การยกระดับสถานะและเพิ่มขีดสมรรถนะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ให้ได้รับการยอมรับจากสากล		
เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์	
การยกระดับสถานะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์	ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม	กลยุทธ์หลักที่ ๑ การยกระดับความเชื่อมั่นการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ในระดับสากล	
		๑.๑ เร่งรัดการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ โดยมีการดำเนินคดีทางอาญากับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์	
		๑.๒ ส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานกับภาคประชาสังคมภายในประเทศและต่างประเทศในการสืบสวนสอบสวนการค้ามนุษย์	
		๑.๓ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ามนุษย์ทั้งทางอาญาและวินัย	
ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม	ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม	๑.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแรงงานกลุ่มเปราะบางที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำเข้าและอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวแบบถูกกฎหมาย	
		๑.๕ ป้องกัน คัดกรอง และแก้ไขปัญหามลพิษทางประมงผิดกฎหมาย รวมทั้งส่งเสริมการตรวจติดตามเฝ้าระวังเรือประมง	
		๑.๖ เสริมสร้างความเข้าใจ การรับรู้และบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยแก่นานาประเทศ	
		๑.๗ เพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และกลุ่มเสี่ยงอย่างเป็นระบบ	
ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม	ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม	๑.๘ เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้าประเวณีและบริการทางเพศในกลุ่มเด็กและเยาวชน	
		๑.๙ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์	
		กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนาขีดความสามารถและสมรรถนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์	
		๒.๑ จัดทำ ปรับปรุง ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์	
ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม	ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม	๒.๒ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และพัฒนาศักยภาพให้แก่คณะสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	
		๒.๓ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของพนักงานอัยการและผู้พิพากษาเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงบาดแผลทางใจให้แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	
		๒.๔ จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถป้องกันตนเองจากการค้ามนุษย์	
		๒.๕ ส่งเสริมความร่วมมือการสร้างภาคีเครือข่ายนอกภาครัฐให้เป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์กับภาครัฐ เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาค้ามนุษย์และนำไปสู่การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์	
ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม	ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม	๒.๖ ส่งเสริมการดำเนินนโยบายเชิงรุกให้ภาคเอกชนมีการอบรมให้ความรู้กับพนักงานหรือลูกจ้างเกี่ยวกับแนวทางการป้องกัน การคุ้มครอง ความเสียหาย และการรักษาสวัสดิภาพในกรณีหากตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์	
		๒.๗ พัฒนาระบบบูรณาการฐานข้อมูลด้านการค้ามนุษย์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
		๒.๘ ส่งเสริมและพัฒนาการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์	

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

จุดมุ่งเน้น	การยกระดับการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ และ/หรือ เป็นภัยซ้ำซ้อน ให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และยั่งยืน		
เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์	
การยกระดับการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่เกิดขึ้น และ/หรือ เป็นภัยซ้ำซ้อน (Compound Hazards) ไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล	อัตราการเสียชีวิตจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี	กลยุทธ์หลักที่ ๑ การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ	
	จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี	๑.๑ พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น และป้องกันความเสี่ยงใหม่ให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงภัยซ้ำซ้อนฯ	
	อัตราการเสียชีวิตจากภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (อัคคีภัย) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี	๑.๒ พัฒนาระบบคลังข้อมูลความเสี่ยงจากสาธารณภัยแห่งชาติให้ทันสมัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐานฯ	
	การแจ้งเตือนสาธารณภัยล่วงหน้าได้ทันสถานการณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด (เฉพาะภัยธรรมชาติ ๔ ภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่มและสึนามิ) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๘ ของการเกิดภัยดังกล่าวทุกปี	๑.๓ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมถึงการรับรู้และตระหนักรู้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ถูกต้องให้กับทุกภาคส่วนฯ	
		๑.๔ พัฒนาแนวทางการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในทุกระดับให้สอดคล้องกับมาตรฐานตามหลักสากลฯ	
		๑.๕ ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของภาคีเครือข่าย ภาคประชาชน อาสาสมัคร และอื่น ๆ	
		๑.๖ ส่งเสริม พัฒนา ต่อยอดงานวิจัยและองค์ความรู้ฯ	
		๑.๗ ส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย และการประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้ครอบคลุมมิติการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง	
		กลยุทธ์หลักที่ ๒ การจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐานตามหลักสากล	
		๒.๑ เสริมสร้างการจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการให้เป็นไปตามมาตรฐานในการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉินฯ	
		๒.๒ กำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Operation Center: EOC) ให้เป็นระบบมาตรฐานตามหลักสากล และหลักธรรมาภิบาลฯ	
		๒.๓ พัฒนาระบบการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่มีแนวโน้มขยายขอบเขตไปสู่การจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ขึ้นไปให้มีประสิทธิภาพ	
		๒.๔ พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าฯ	
		๒.๕ เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และเป็นธรรม	

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์

จุดมุ่งเน้น

ประเทศไทยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์
ยกระดับมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และลดการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

ประเทศไทยมีความพร้อม
ต่อการป้องกัน รับมือความเสี่ยง
กับภัยคุกคามทางไซเบอร์
อย่างมีประสิทธิภาพ
ทั้งการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์
และอาชญากรรมทางไซเบอร์

การพัฒนาระบบการรักษาความมั่นคง
ปลอดภัยไซเบอร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล
เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๐ ภายในปี ๒๕๗๐

การแก้ไขเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคง
ปลอดภัยไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ
ทางสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ
๙๐ ภายในปี ๒๕๗๐

การจัดทำหรือพัฒนากรอบ มาตรการ
และแนวทางในการป้องกันและปราบปราม
อาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงพัฒนา
การสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์
เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๐ ภายในปี ๒๕๗๐

สถิติคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางไซเบอร์
ลดลงร้อยละ ๓๐ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบต่อระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

- ๑.๑ เสริมสร้างศักยภาพของกลไกและหน่วยงานระดับชาติ ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (National Computer Emergency Response Team: NCERT) และศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (Sectorial CERT) ฯ
- ๑.๒ ส่งเสริมให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศมีมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติในการป้องกัน รับมือ ลดความเสี่ยง รักษา และฟื้นฟูความเสียหายจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เท่าทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล
- ๑.๓ บูรณาการความร่วมมือภายในประเทศระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ทั้งฝ่ายทหาร พลเรือน ตำรวจ ภาคเอกชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งฯ
- ๑.๔ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีฯ
- ๑.๕ ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง พัฒนาทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรือบุคลากรของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๖ ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของภัยคุกคามทางไซเบอร์และเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แก่องค์กรและบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการใช้ไซเบอร์เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์

- ๒.๑ พัฒนากลไก มาตรการ และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามที่ครอบคลุมถึงการพัฒนากลไกการเฝ้าระวังความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ฯ
- ๒.๒ ส่งเสริมความร่วมมือหรือให้ความช่วยเหลือระหว่างหน่วยงาน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศฯ
- ๒.๓ เสริมสร้างความตระหนักและพัฒนาศักยภาพการป้องกันและปราบปรามภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมทางไซเบอร์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย

จุดมุ่งเน้น

ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย มีขีดความสามารถในการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย และมีศักยภาพในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้ายให้กลับสู่ภาวะปกติ

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย

การดำเนินการมาตรการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเชิงป้องกันภัยก่อการร้าย อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย

การพัฒนาศักยภาพของระบบที่ตอบสนองต่อการระงับเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย และควบคุมสถานการณ์การก่อการร้าย อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ประเทศไทยมีศักยภาพในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้ายให้กลับสู่สภาวะปกติ

การวางระบบฟื้นตัวจากภัยก่อการร้าย อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และสามารถฟื้นฟูจากเหตุก่อการร้ายได้

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย

- ๑.๑ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและข่าวกรองด้านการก่อการร้าย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- ๑.๒ ป้องกันการเดินทางผ่านเข้าและออกของนักบงการก่อการร้ายต่างชาติ
- ๑.๓ รับมือกับการเผยแพร่ลัทธิและแนวคิดที่ยึดหลักความรุนแรงทุกรูปแบบ
- ๑.๔ ปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญและพื้นที่เปราะบาง
- ๑.๕ ต่อด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
- ๑.๖ จัดทำระบบฐานข้อมูล และเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ
- ๑.๗ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การเสริมสร้างการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย

- ๒.๑ พัฒนากลไกการรับมือขณะเกิดเหตุก่อการร้ายให้เป็นเอกภาพ โดยเฉพาะบุคคลแรกหรือหน่วยงานแรก (First Responder) ที่ต้องเข้าถึงที่เกิดเหตุ
- ๒.๒ ส่งเสริมความร่วมมือกระบวนกรยุติธรรมทางอาญาในคดีที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายกับหน่วยงานภายในประเทศและหน่วยงานต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๓ พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ๒.๔ พัฒนาระบบการแจ้งเตือน การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ต่อเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย เพื่อสร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การเสริมสร้างการฟื้นตัวภายหลังเกิดเหตุวิกฤติจากการก่อการร้ายให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

- ๓.๑ ฟื้นฟูระบบการทำงานของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ได้รับผลกระทบหรือผลกระทบจากการก่อเหตุก่อการร้าย
- ๓.๒ จัดทำ พัฒนา วางระบบกลไก และหลักเกณฑ์การประเมินความเสียหาย ความต้องการความช่วยเหลือ และดำเนินการเยียวยาแก่เหยื่อครอบครัวของเหยื่อ และผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อเหตุก่อการร้าย
- ๓.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา เพื่อป้องกันการแพร่กระจายแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง ผู้ที่เคยได้รับการบ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง และผู้เคยกระทำผิดฐานการก่อการร้าย

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ

จุดมุ่งเน้น

ประเทศไทยสามารถรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ มีบทบาทนำในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน รวมทั้งรักษาสถียรภาพผลประโยชน์แห่งชาติในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

ประเทศไทยสามารถรักษาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อความมั่นคงของไทยอย่างมีดุลยภาพ

ประเทศไทยมีบทบาทนำในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ประเทศไทยสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงและสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน

ประเทศไทยมีปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอกับ ๔ กลุ่มประเทศหลักนี้ อย่างน้อยกลุ่มละ ๑ ครั้งต่อปี ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มที่ ๒ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย กลุ่มที่ ๓ จีนและรัสเซีย กลุ่มที่ ๔ ประเทศอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์กับไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย แอฟริกาใต้ บราซิล ตุรกี ซาอุดีอาระเบีย อิหร่าน และอิสราเอล

ความสำเร็จของไทยในการผลักดันให้ข้อเสนอในประเด็นความมั่นคงของไทยให้มีความสำคัญปรากฏในเอกสารผลลัพธ์การประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสขึ้นไปของกลไกภายใต้ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน อย่างน้อย ๑ ฉบับต่อปี

ระดับความสำเร็จในการจัดทำแผนลุ่มน้ำเชิงรุกระดับภูมิภาค (Proactive Regional Planning) เพื่อบริหารทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายในปี ๒๕๗๐

ไทยสามารถจัดทำผลลัพธ์ด้านความร่วมมือด้านความมั่นคงที่เป็นรูปธรรมฯ ในกรอบหรือกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงได้อย่างน้อยปีละ ๓ ประเด็น หรือ ๑๕ ประเด็นภายในปี ๒๕๗๐

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศสำคัญทางยุทธศาสตร์

- ๑.๑ ทบทวนและกำหนดแนวทางทำที่ของไทยต่อประเทศมหาอำนาจ ประเทศหรือกลุ่มประเทศที่มีบทบาทสำคัญทางยุทธศาสตร์ฯ
- ๑.๒ รักษาความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับประเทศหรือกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ฯ
- ๑.๓ ส่งเสริมการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนกลไกหรือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ฯ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การเสริมสร้างบทบาทนำของไทยในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

- ๒.๑ เสริมสร้างบทบาทนำที่สร้างสรรค์ของไทยในการรักษาสันติภาพและการแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติวิธี เพื่อเสถียรภาพความมั่นคงของอาเซียน
- ๒.๒ เสริมสร้างบทบาทนำของไทยในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนฯ
- ๒.๓ ดำเนินการสร้างควมไว้วางใจและการทูตเชิงป้องกันระหว่างไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนฯ
- ๒.๔ เสริมสร้างศักยภาพปฏิบัติการทางทหารร่วมกับอาเซียนในการกิจที่มีขีดความสามารถฯ

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การส่งเสริมความเข้าใจและพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศรอบบ้าน และอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง

- ๓.๑ เสริมสร้างบทบาทนำของไทยในกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงฯ
- ๓.๒ ผลักดันกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงฯ
- ๓.๓ ส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงฯ
- ๓.๔ เสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคง รวมถึงการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านภายใต้กลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงทุกระดับ
- ๓.๕ ส่งเสริม สนับสนุน และใช้ความเข้มแข็งของความร่วมมือระดับประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ภาคเอกชน และสมาคมมิตรภาพ มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมที่นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่

จุดมุ่งเน้น

การเตรียมความพร้อม และเพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่
รวมทั้งการพัฒนานวัตกรรมและการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการแพทย์รองรับภาวะวิกฤติ

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

ระบบสาธารณสุขมีความพร้อม
ในการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉิน
ด้านสาธารณสุข ๕ ด้าน ประกอบด้วย
๑) โรคติดต่อและการระบาด ๒) โรคและ
ภัยที่เกิดจากสารเคมี ๓) โรคและภัย
สุขภาพที่เกิดจากกัมมันตภาพรังสีและ
นิวเคลียร์ ๔) โรคที่เกิดจากการบาดเจ็บ
และอุบัติเหตุ และ ๕) โรคและภัย
สุขภาพอันเกิดจากภัยธรรมชาติ

ระบบสาธารณสุขมีศักยภาพ
การเผชิญเหตุและการบริการ
ด้านการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน

ระบบสาธารณสุขของประเทศ
สามารถพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคง
ทางยาและเวชภัณฑ์

หน่วยงานด้านสาธารณสุขทั้งส่วนกลางและระดับภูมิภาค
มีแผนเผชิญเหตุเพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข
ทั้ง ๕ ด้าน ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

การฝึกซ้อมเพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
เป็นประจำทุก ปี

ความสำเร็จของการมีระบบรองรับการบริหารจัดการ
เฝ้าระวัง คัดกรองและตรวจวินิจฉัยโรคติดต่ออุบัติใหม่
และภัยสุขภาพเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินระดับเขตสุขภาพ
ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขสามารถให้บริการ
ได้อย่างต่อเนื่องในภาวะวิกฤติจากการระบาดของโรคติดต่อ
อุบัติใหม่และภัยสุขภาพ ได้แก่ ๑) เขตสุขภาพ
มีระบบการบริหารจัดการเตียงเพื่อรองรับผู้ป่วยวิกฤติ
ในภาวะฉุกเฉิน ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐
และ ๒) เขตสุขภาพมีระบบบริหารจัดการทรัพยากร
ทางการแพทย์ การสำรองยา และเวชภัณฑ์ที่จำเป็น
ให้สามารถใช้งานได้อย่างน้อย ๒ เดือน เพื่อให้สามารถ
เผชิญเหตุได้อย่างรวดเร็ว ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

เขตสุขภาพมีแนวทางการระดมสรรพกำลังบุคลากร เพื่อดูแล
ประชาชนในวิกฤติ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

มูลค่าการสนับสนุนการผลิตยาและอุตสาหกรรมทางการแพทย์
ภายในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย
ย้อนหลัง ๕ ปี

การจัดทำข้อมูลห่วงโซ่อุปทานของการผลิตยา
และอุตสาหกรรมทางการแพทย์ (Resource Mapping)
ที่ใช้ในภาวะฉุกเฉินเป็นประจำทุก ๒ ปี

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพและการเตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุขรองรับภาวะสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่

๑.๑ วางแผนและดำเนินการตามแผนการเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดติดต่ออุบัติใหม่

๑.๒ พัฒนาการเตรียมความพร้อมและการบริหารจัดการความเสี่ยงของโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพทั้ง ๕ ด้านแก่บุคลากร

๑.๓ สร้างความเข้มแข็งของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุขรองรับภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขทั้ง ๕ ด้าน

๑.๔ เสริมสร้างสวัสดิภาพและมาตรการคุ้มครองแก่บุคลากรทางการแพทย์เพื่อลดความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน

๑.๕ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านการแพทย์และสาธารณสุขให้สอดคล้องกับกฎอนามัยระหว่างประเทศ และวางความมั่นคงด้านสุขภาพโลก

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนาระบบและบริหารทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน

๒.๑ พัฒนาระบบบัญชาการเหตุการณ์และการจัดการด้านการแพทย์และสาธารณสุข

๒.๒ ส่งเสริมศักยภาพของระบบวินิจฉัย การรักษาพยาบาลและการจัดการทรัพยากร รวมถึงระบบสำรองเวชภัณฑ์ให้สามารถเผชิญเหตุได้อย่างรวดเร็ว

๒.๓ พัฒนาเครือข่ายและกลไกเพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งระดับประเทศและนานาชาติ

๒.๔ ส่งเสริมการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุและการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่บนแนวทางที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม

๒.๕ เตรียมแผนฟื้นฟูหลังการเกิดภาวะสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่ร่วมกับทุกภาคส่วน

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การส่งเสริมการวิจัย พัฒนานวัตกรรมและผลิตยา รวมถึงอุตสาหกรรมทางการแพทย์ภายในประเทศ ลดการพึ่งพาต่างประเทศ

๓.๑ ยกระดับขีดความสามารถในการผลิตยา และอุตสาหกรรมทางการแพทย์ภายในประเทศ

๓.๒ พัฒนาระบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานให้มั่นคงสามารถผลิตยาและเวชภัณฑ์ในภาวะฉุกเฉินได้

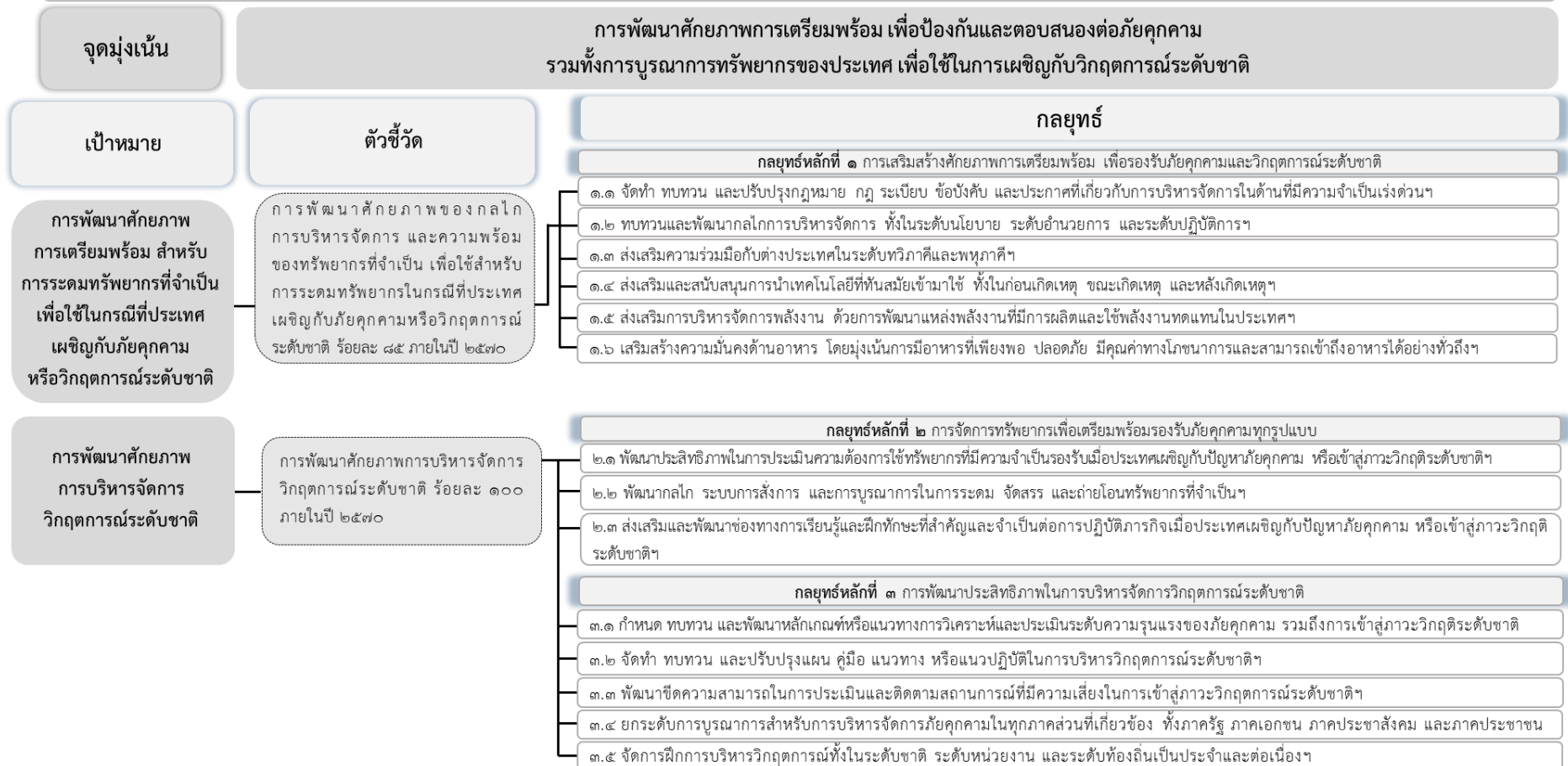
๓.๓ สนับสนุนงบประมาณ เพื่อการวิจัย พัฒนาและอุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจรในประเทศ

๓.๔ จัดทำระบบฐานข้อมูลและแผนที่ทรัพยากร เพื่อการเผชิญเหตุยามฉุกเฉิน

๓.๕ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่ เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระดับสากล

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ

จุดมุ่งเน้น

การยกระดับระบบงานข่าวกรองแห่งชาติในการเฝ้าระวัง ประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือนต่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว พร้อมทั้งขยายเครือข่ายเฝ้าระวัง เพื่อสนับสนุนงานข่าวกรองและการวางระบบงานข่าวกรองสำหรับป้องกันภัยคุกคามที่สำคัญ

เป้าหมาย

การยกระดับระบบข่าวกรองแห่งชาติในการเฝ้าระวัง ประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือนสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงอันจะนำไปสู่ภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ และผลประโยชน์แห่งชาติ

ตัวชี้วัด

รายงานข่าวกรองที่ประเมินภัยคุกคามด้านความมั่นคงในระยะยาว (๑๐ ปีขึ้นไป) เพื่อประกอบการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ รวมถึงการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายในปี ๒๕๗๐

การขยายเครือข่ายเฝ้าระวังตามประเด็นความมั่นคงสำคัญ/พื้นที่ความมั่นคงภายในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๗๐

การมีระบบเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการข่าวเพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางไซเบอร์ ภายในปี ๒๕๗๐

กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การพัฒนาการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว

- ๑.๑ พัฒนาขีดความสามารถในการรวบรวมและประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว และจัดทำรายงานข่าวกรองที่ประเมินภัยคุกคามด้านความมั่นคงในระยะยาว (๑๐ ปีขึ้นไป) ในการประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายให้เท่าทันพลวัตของบริบทด้านความมั่นคง
- ๑.๒ พัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้ และสร้างความเชี่ยวชาญให้กับบุคลากรในประชาคมข่าวกรองฯ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนาและขยายเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นนอกภาครัฐให้เข้ามาเป็นหุ้นส่วนด้านการข่าวกรอง

- ๒.๑ แสวงหาเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นนอกภาครัฐ เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารเชิงลึกในพื้นที่เป้าหมาย
- ๒.๒ พัฒนาและขยายเครือข่ายด้านการข่าวในประเด็นความมั่นคงสำคัญกับภาคส่วนอื่นนอกภาครัฐ โดยเฉพาะภาคประชาชนในพื้นที่เป้าหมายฯ
- ๒.๓ เสริมสร้างศักยภาพของเครือข่ายด้านการข่าวนอกภาครัฐให้มีความตระหนักรู้ และนำไปสู่การยกระดับประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์

กลยุทธ์หลักที่ ๓ การเชื่อมโยง บูรณาการ และแจ้งเตือนข้อมูลด้านการข่าวเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

- ๓.๑ พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการข่าวให้สามารถแจ้งเตือนภัยคุกคาม และป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๒ พัฒนาระบบ กลไก การเชื่อมโยง และการบูรณาการข้อมูลด้านการข่าว เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และสามารถแจ้งเตือนภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

จุดมุ่งเน้น

การจัดทำและเชื่อมโยงบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงขนาดใหญ่เชิงดิจิทัลให้สามารถนำไปใช้ประกอบ
การตัดสินใจเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง เพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย

- ๑.๑ พัฒนาระบบข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแพลตฟอร์ม สำหรับการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน
- ๑.๒ จัดทำบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงตามประเด็นความมั่นคงและประเด็นศักยภาพความมั่นคงฯ
- ๑.๓ กำหนดโจทย์ประเด็นความมั่นคงและประเด็นศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อใช้เป็นประเด็นสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)
- ๑.๔ จัดทำระบบเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ สำหรับแบ่งปันข้อมูลภายในแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

- ๒.๑ จัดทำแผน หรือแนวทางการขับเคลื่อนการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง
- ๒.๒ สร้างความร่วมมือหรือความตกลงสำหรับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และแบ่งปันข้อมูลภายในแพลตฟอร์มด้านความมั่นคงฯ
- ๒.๓ จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลและต้องดูแลรักษาข้อมูลให้มีความมั่นคงปลอดภัยฯ
- ๒.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านดิจิทัล รวมถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่

การมีฐานข้อมูล
หรือชุดข้อมูลร่วมกับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่
ด้านความมั่นคง สามารถ
นำไปสนับสนุนการตัดสินใจ
เพื่อแก้ไขปัญหา
ที่มีผลกระทบต่อ
ความมั่นคงระดับชาติ

จำนวนของประเด็นความมั่นคง และประเด็น
ศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผน
ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่นำมาเชื่อมโยงวิเคราะห์
และประมวลผลด้วยระบบวิเคราะห์ข้อมูล
ขนาดใหญ่ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ ๒ ประเด็น

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

จุดมุ่งเน้น

การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบล เพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
โดยขยายแนวคิดของการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และแผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้เป็นรูปธรรม

เป้าหมาย

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

พื้นที่เป้าหมายระดับตำบล
ที่มีปัญหาความมั่นคง
สำคัญเร่งด่วนลดลง

พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลทั้งประเทศตามที่
จังหวัดประกาศมีปัญหาความมั่นคงสำคัญ
เร่งด่วนลดลงร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

กลยุทธ์หลักที่ ๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบลให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

- ๑.๑ เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน ให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคงในเชิงพื้นที่ฯ
- ๑.๒ ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบลฯ
- ๑.๓ ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินงานของทุกภาคส่วนฯ ที่มีความสอดคล้องกับบริบทความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ เพื่อป้องกัน แก้ไข และพัฒนาพื้นที่เป้าหมายฯ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การบริหารจัดการความมั่นคงเชิงพื้นที่

- ๒.๑ จัดทำแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติให้ความเห็นชอบฯ
- ๒.๒ ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความมั่นคงเชิงพื้นที่ให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับการดำเนินงานในพื้นที่ฯ
- ๒.๓ พัฒนาและเสริมสร้างแนวทางการประเมินระดับความรุนแรงของภัยคุกคามความมั่นคงเชิงพื้นที่ฯ
- ๒.๔ พัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจงานความมั่นคงเชิงพื้นที่ฯ
- ๒.๕ พัฒนาเครือข่ายการเสริมสร้างความมั่นคงเชิงรุกในระดับพื้นที่ ทั้งภาครัฐและนอกภาครัฐ ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลฯ
- ๒.๖ พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเชิงพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพฯ

ผนวก ง
ตารางสรุปตัวชี้วัด

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑

การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
การธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์	การจัดทำชุดข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และเผยแพร่ตามช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ	เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา
คนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเคารพในความแตกต่างหลากหลาย โดยได้รับความคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งหมายถึงการให้ความสำคัญกับทุกศาสนา ผู้ที่มีหลักความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา	การจัดทำ พัฒนา หรือปรับปรุงมาตรการของรัฐเพื่อส่งเสริม ค้ำครอง และปกป้องสิทธิมนุษยชนภายในของไทยให้สอดคล้องกับบริบทภายในประเทศและสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี	อย่างน้อยปีละ ๒ มาตรการ
	คำร้องเกี่ยวกับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการถูกเลือกปฏิบัติได้รับการพิจารณา และเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญห โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี
	การปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับในรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศตามกระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review: UPR) ภายใต้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council: HRC) ภายในปี ๒๕๗๐	มีผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับในกระบวนการ UPR รอบที่ ๓ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ และรอบที่ ๔ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒

การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
การปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหา ที่กระทบต่ออธิปไตยของชาติ และผลประโยชน์ของชาติ	ความพร้อมของกองทัพและหน่วยงาน ความมั่นคงที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการ ตามแผนป้องกันประเทศด้วยระบบปฏิบัติการร่วม	หน่วยทหารตาม แผนป้องกันประเทศ ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน การฝึกกรมกองทัพไทย ภายในปี ๒๕๗๐
	หน่วยปฏิบัติการหลักของเหล่าทัพ ในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศ มีความพร้อมด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการฝึก	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐
การพัฒนาขีดความสามารถ เชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพ เพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต	การพัฒนากองทัพและหน่วยงานด้าน ความมั่นคงที่เกี่ยวข้องไปสู่ความทันสมัย	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการเชื่อมโยง ระบบงาน ตลอดจน เสริมสร้างความพร้อม เพื่อให้สามารถรองรับ ปฏิบัติการทางไซเบอร์ และอวกาศได้ ภายในปี ๒๕๗๐
	หน่วยทหารที่มีกำลังพลสำรองบรรจุในอัตรา ของหน่วยมีการเรียกกำลังพลสำรองเข้าร่วม การฝึกหรือปฏิบัติการกิจร่วมกับของกองทัพ	ครบทุกหน่วย ภายในปี ๒๕๗๐

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓

การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีศักยภาพการป้องกัน และแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบ และเป็นพื้นที่เชื่อมโยง ทางเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน	การพัฒนาระบบป้องกันตามแนวชายแดน ด้วยการใช้เทคโนโลยี	อย่างน้อยร้อยละ ๘๕ ของจังหวัดชายแดนทั้งหมด ภายในปี ๒๕๗๐
	มูลค่าการค้าชายแดน	เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๕ ต่อปี
ปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับ ประเทศรอบบ้านได้รับการแก้ไข และไม่ส่งผลกระทบต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	เป้าหมายในการสำรวจและจัดทำ หลักเขตแดนของไทย	ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔

การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางทะเลได้อย่างต่อเนื่อง จนไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ	ดัชนีความมั่นคงทางทะเลในภาพรวม	อยู่ที่ ๖๙ คะแนนภายในปี ๒๕๗๐
ประเทศไทยมีการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่ช่วยสนับสนุนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	จำนวนองค์ความรู้ทางทะเลที่สำคัญที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ	อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น
	การสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕

การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสียลดลง	สถิติเหตุการณ์ความรุนแรงและความสูญเสียจากสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลง	ร้อยละ ๑๐๐ จากปีฐาน ๒๕๖๐ ภายในปี ๒๕๗๐
จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (Gross Regional Product: GRP) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	เพิ่มขึ้นทุกปี
ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	การสร้างความเชื่อมั่นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖

การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล มีจำนวนลดลง และได้รับการดูแลตามหลักมนุษยธรรม	จำนวนผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล ที่ได้รับสถานะอยู่ในราชอาณาจักรอย่างถูกต้องตามกฎหมาย	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐
แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม มีจำนวนการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองลดลง	จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม อย่างถูกต้องตามกฎหมาย	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐
การบริหารจัดการเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ผู้ได้รับการคุ้มครอง รวมถึงผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะ ที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศ อันเป็นภูมิลำเนาได้อย่างเป็นระบบ	การจัดวางระบบป้องกัน กระบวนการ และหลักเกณฑ์บริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง กลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับการคุ้มครองหรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะ ที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศ อันเป็นภูมิลำเนาได้	การจัดวางระบบ ภายในปี ๒๕๗๐

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗

การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
การยกระดับสถานะของประเทศไทย ในการป้องกันและแก้ไขปัญห การค้ามนุษย์	ร้อยละความสำเร็จของประเทศไทย ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ในระดับนานาชาติ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐
ประเทศไทยสามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม	การปราบปรามและดำเนินคดีเกี่ยวกับ การค้ามนุษย์	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐
	แรงงานที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และพันธกรณีระหว่างประเทศ	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐
	ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และผู้เสียหาย จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการที่ได้รับ การคุ้มครองตามกฎหมายและมาตรฐานสากล	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐
	การพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงาน ของปีที่ผ่านมา

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘

การป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	สัดส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อประชากร	ลดลง ๘ คน ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน ภายในปี ๒๕๗๐
การสกัดกั้นและปรามปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติ	คดียาเสพติดที่มีการสืบสวนขยายผลจากการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา
	การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนเปรียบเทียบกับปริมาณที่จับกุมยาเสพติดทั้งประเทศ	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา
ผู้เสพยาเสพติดมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม และไม่หวนกลับเข้าสู่วงจรยาเสพติด	ผู้เสพยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ จากปี ๒๕๖๙ ในปี ๒๕๗๐

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
การยกระดับการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่เกิดขึ้น และ/หรือเป็นภัยซ้ำซ้อน (Compound Hazards) ไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล	อัตราการเสียชีวิตจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน	ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี
	จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน	ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี
	อัตราการเสียชีวิตจากภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (อัคคีภัย) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน	ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี
	การแจ้งเตือนสาธารณภัยล่วงหน้าได้ทันสถานการณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด (เฉพาะภัยธรรมชาติ ๔ ภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่มและสึนามิ)	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๘ ของการเกิดภัยดังกล่าวทุกปี

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐

การป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางไซเบอร์

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการป้องกัน รับมือความเสี่ยงภัยคุกคามทางไซเบอร์อย่างมีประสิทธิภาพ ในการป้องกัน การโจมตีทางไซเบอร์และ อาชญากรรมไซเบอร์	การพัฒนาระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้สอดคล้องมาตรฐานสากล	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐ ภายในปี ๒๕๗๐
	การแก้ไขเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ	อย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ภายในปี ๒๕๗๐
	การจัดทำหรือพัฒนากลไก มาตรการ และแนวทางในการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงการพัฒนา การสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๐ ภายในปี ๒๕๗๐
	สถิติคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางไซเบอร์	ลดลงร้อยละ ๓๐ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑

การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกัน ในการรับมือกับภัยก่อการร้าย	การดำเนินการมาตรการเฝ้าระวัง และแจ้งเตือนเชิงป้องกันภัยก่อการร้าย	อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐
ประเทศไทยมีขีดความสามารถ ในการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤติ จากการก่อการร้าย	การพัฒนาศักยภาพของระบบที่ตอบสนอง ต่อการระงับเหตุวิกฤติจากการก่อการร้าย และควบคุมสถานการณ์การก่อการร้าย	อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐
ประเทศไทยมีศักยภาพ ในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้าย ให้กลับสู่สภาวะปกติ	การวางระบบฟื้นตัวจากภัยก่อการร้าย	ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และสามารถฟื้นฟูจาก เหตุก่อการร้ายได้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒

การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ประเทศไทยสามารถรักษาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อความมั่นคงของไทยอย่างมีดุลยภาพ	ประเทศไทยมีปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอกับ ๔ กลุ่มประเทศ กลุ่มที่ ๑ ประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มที่ ๒ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย กลุ่มที่ ๓ จีน และรัสเซีย กลุ่มที่ ๔ ประเทศอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์กับไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย แอฟริกาใต้ บราซิล ตุรกี ซาอุดีอาระเบีย อิหร่าน และอิสราเอล	อย่างน้อยกลุ่มละ ๑ ครั้งต่อปี
ประเทศไทยมีบทบาทนำในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	ความสำเร็จของไทยในการผลักดันให้ข้อเสนอในประเด็นความมั่นคงที่ไทยให้ความสำคัญปรากฏในเอกสารผลลัพธ์การประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสขึ้นไปของกลไกภายใต้ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	อย่างน้อย ๑ ฉบับต่อปี
ประเทศไทยสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน	ระดับความสำเร็จในการจัดทำแผนลุ่มน้ำเชิงรุกระดับภูมิภาค (Proactive Regional Planning) เพื่อบริหารทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน	เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ภายในปี ๒๕๗๐
	ไทยสามารถจัดทำผลลัพธ์ด้านความร่วมมือด้านความมั่นคงที่เป็นรูปธรรม (key deliverables) ในกรอบหรือกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงได้	อย่างน้อยปีละ ๓ ประเด็น หรือ ๑๕ ประเด็น ภายในปี ๒๕๗๐

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓

การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ระบบสาธารณสุขมีความพร้อมในการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑) โรคติดต่อและการระบาด ๒) โรคและภัยที่เกิดจากสารเคมี ๓) โรคและภัยสุขภาพที่เกิดจากกัมมันตภาพรังสีและนิวเคลียร์ ๔) โรคที่เกิดจากการบาดเจ็บและอุบัติเหตุ และ ๕) โรคและภัยสุขภาพอันเกิดจากภัยธรรมชาติ	หน่วยงานด้านสาธารณสุขทั้งส่วนกลางและระดับภูมิภาค มีแผนเผชิญเหตุเพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขทั้ง ๕ ด้าน	ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐
	การฝึกซ้อมเพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน	ประจำปีทุก ๒ ปี
ระบบสาธารณสุขมีศักยภาพการเผชิญเหตุและการบริการด้านการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน	ความสำเร็จของการมีระบบรองรับการบริหารจัดการเฝ้าระวัง คัดกรอง และตรวจวินิจฉัยโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินระดับเขตสุขภาพ	ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐
	ระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องในภาวะวิกฤติจากการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพ	๑) เขตสุขภาพมีระบบการบริหารจัดการเตียงเพื่อรองรับผู้ป่วยวิกฤติในภาวะฉุกเฉิน ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และ ๒) เขตสุขภาพมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรทางการแพทย์ การส่งรพช. และการส่งยาและเวชภัณฑ์

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
		ที่จำเป็นให้สามารถ ใช้งานได้อย่างน้อย ๒ เดือน เพื่อให้ สามารถเผชิญเหตุได้ อย่างรวดเร็ว ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐
	เขตสุขภาพมีแนวทางการระดมสรรพกำลังบุคลากร เพื่อดูแลประชาชนยามวิกฤติ	ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐
ระบบสาธารณสุขของประเทศ สามารถพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคง ทางยาและเวชภัณฑ์	มูลค่าการสนับสนุนการผลิตยาและอุตสาหกรรม ทางการแพทย์ภายในประเทศ	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับ ค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี
	การจัดทำข้อมูลห่วงโซ่อุปทานของการผลิตยาและ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ (Resource Mapping) ที่ใช้ในภาวะฉุกเฉิน	ประจำปีทุก ๒ ปี

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔

การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อม สำหรับการระดมทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อใช้ในกรณีประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ	การพัฒนาศักยภาพของกลไก การบริหารจัดการและความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อใช้สำหรับการระดมทรัพยากรในกรณีประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ	ร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐
การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ	การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ	ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕
การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
การยกระดับระบบข่าวกรอง แห่งชาติในการเฝ้าระวัง ประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือน สถานการณ์ที่มีความเสี่ยงอันจะ นำไปสู่ภัยคุกคามต่อความมั่นคง แห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ	รายงานข่าวกรองที่ประเมินภัยคุกคาม ด้านความมั่นคงในระยะยาว (๑๐ ปีขึ้นไป) เพื่อประกอบการตัดสินใจในระดับนโยบาย ของประเทศ รวมถึงการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ภายในปี ๒๕๗๐
	การขยายเครือข่ายเฝ้าระวังตามประเด็น ความมั่นคงสำคัญ/พื้นที่ความมั่นคง ภายในประเทศ	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๗๐
	การมีระบบเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูล ด้านการข่าว เพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคาม ทางไซเบอร์	ภายในปี ๒๕๗๐

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖

การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
การมีฐานข้อมูลหรือชุดข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านความมั่นคงสามารถนำไปสนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงระดับชาติ	จำนวนของประเด็นความมั่นคง และประเด็นศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่นำมาเชื่อมโยงวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่	เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ ๒ ประเด็น

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗
การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
พื้นที่เป้าหมายระดับตำบล ที่มีปัญหาความมั่นคงสำคัญ เร่งด่วนลดลง	พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลทั่วประเทศตามที่ จังหวัดประกาศมีปัญหาความมั่นคงสำคัญ เร่งด่วนลดลง	ลดลงร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

ผนวก จ

แผนระดับที่ ๓

ขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติ

ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนระดับที่ ๒	แผนระดับที่ ๓
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ	- แผนปฏิบัติการด้านการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ - แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ - แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย - แผนการอุปถัมภ์ค้ำชูศาสนาต่าง ๆ - แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ	- แผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม ระยะที่ ๒ - แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน	- แผนปฏิบัติการด้านบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	- แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล - แผนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	- นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ - แผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง และผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ	- แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร - นโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	- แผนการปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

แผนระดับที่ ๒	แผนระดับที่ ๓
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด	- นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	- แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหามันคงทางไซเบอร์	- นโยบายและแผนปฏิบัติการว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหามันคงทางกาย	- แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการก่อการร้าย - ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ	- แผนยุทธศาสตร์รายภูมิภาคและแผนปฏิบัติการการทูตพหุภาคี - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่	- แผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ - แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทางการแพทย์และการสาธารณสุข - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ	- แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ	- แผนปฏิบัติราชการของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง	- แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่	- แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร - แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ผนวก ฉ

มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๒๕๕๒๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๘๐๙/๘๖๖๖ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๑. (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๒. ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบทิศทางในการจัดทำแผนงานและแผนงบประมาณ

ขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบทั้ง ๒ ข้อ ตามที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ และให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับความเห็นของสำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

๒. ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ (เรื่อง แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี) ในการเสนอเรื่องนี้ ตามความเห็นของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางประไพ คำสะกุล)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๒๓ (สุทธิสิทธิ์), ๑๕๓๓ (ปัทมรา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th (k= 03-10-65)

แผนปฏิบัติการ

ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แก้ไขเพิ่มเติมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ เรื่อง ร่าง แผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนปฏิบัติการ

ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แก้ไขเพิ่มเติมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ เรื่อง ร่าง แผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

คำนำ

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผนในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ผลักดันสู่การปฏิบัติ ดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ ในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามมติคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยมีประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานกรรมการ และมีผู้แทนจากหน่วยงานจากอัยการสูงสุด ศาล องค์การอิสระหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาชน ร่วมเป็นกรรมการ และเพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ให้ทุกหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

เพื่อให้การขับเคลื่อนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ขึ้น โดยมีการทบทวน ปรับปรุง และต่อยอด ทั้งการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค จากแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และการประเมินสถานการณ์การทุจริต นำมาสู่การกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และเห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการฯ สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีและรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของการซื้อตัวชีวิตให้สามารถสะท้อนเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ครอบคลุม และเป็นรูปธรรมมากขึ้น และมีการปรับค่าเป้าหมายให้สอดคล้องตามตัวชี้วัดและมีความท้าทายมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง มีการปรับปรุงแนวทางการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบในหลักการการปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้ปรับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) พร้อมทั้งปรับชื่อเป็น **“แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)”** เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันสู่การปฏิบัติและดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

สำนักงาน ป.ป.ช. ขอขอบคุณ คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทุกท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะให้ความสำคัญและนำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) (ฉบับแก้ไขปรับปรุง) เป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้ง สร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวละอายต่อการทุจริต ประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ นำไปสู่เป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่ว่า **“ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ”** ต่อไป

หน้า

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร	๑
ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (SDGs)	๙
๒.๑ แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ	๙
๒.๒ แผนระดับที่ ๒	๑๐
๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๐
๒.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓	๑๐
๒.๒.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๑๑
๒.๓ แผนระดับที่ ๓	๑๑
๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐	๑๑
๒.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (SDGs)	๑๒
ส่วนที่ ๓ การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านฯ	
๓.๑ ความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑๓
๓.๒ การประเมินสถานการณ์ และสภาพปัญหา	๑๔
๓.๒.๑ ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)	๑๕
๓.๒.๒ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	๑๘
๓.๒.๓ สถานการณ์ข้อกล่าวหา ร้องเรียน เรื่องการทุจริต วงเงินความเสียหายจากการทุจริต และมูลค่าผลกระทบในระดับภาพรวมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	๑๙
๓.๒.๔ ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ	๒๔
๓.๒.๕ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)	๒๘
๓.๒.๖ ผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔	๕๐
๓.๓ การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน – ภายนอก เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๕๓
๓.๓.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	๕๓
๓.๓.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	๕๗
๓.๓.๓ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมภายใน – ภายนอกสู่กลยุทธ์	๖๑
๓.๔ ทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๖๔

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๔	สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
	ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
๔.๑	วัตถุประสงค์	๖๕
๔.๒	เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	๖๕
๔.๒.๑	เป้าหมายภาพรวม	๖๕
๔.๒.๒	ตัวชี้วัดภาพรวม	๖๕
๔.๒.๓	เป้าหมายภายใต้แผนย่อย	๖๖
	๑) แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๖๖
	๒) แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต	๖๙
๔.๓	แนวทางการดำเนินงาน	๗๐
๔.๔	โครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๗๕
	ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
๔.๕	งบประมาณขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๙๒
	ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
๔.๕.๑	แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๙๒
๔.๕.๒	กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๙๒
๔.๕.๓	ประมาณการวงเงินงบประมาณในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๙๓
๔.๖	รายละเอียดโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๙๓
	ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
ส่วนที่ ๕	การขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผล	
๕.๑	กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๑๖๔
๕.๒	การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๑๖๙
๕.๓	ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง	๑๗๒

	สารบัญ	หน้า
ภาคผนวก		๑๗๔
๑	มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ	
๒	มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)	
๓	คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	
๔	คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
๕	ร่าง คำสั่งจังหวัด... เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด...	
๖	มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
๗	มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ เรื่อง ร่าง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	
๘	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ ๑	ความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ กับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
แผนภาพที่ ๒	ผลการประเมิน ITA ภาพรวมระดับประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔
แผนภาพที่ ๓	จำนวนคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของหน่วยงานที่มีคำกล่าวหามากที่สุด ๓ อันดับแรก จำแนกตามประเภทคำกล่าวหา
แผนภาพที่ ๔	ร้อยละของคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำแนกข้อมูลตามพื้นที่รับผิดชอบ และประเภทคำกล่าวหา
แผนภาพที่ ๕	สรุปผลการสำรวจพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. ๒๕๖๔
แผนภาพที่ ๖	สรุปผลการสำรวจวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต ทศนคติ และพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบของประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๔
แผนภาพที่ ๗	ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
แผนภาพที่ ๘	ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
แผนภาพที่ ๙	ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
แผนภาพที่ ๑๐	ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
แผนภาพที่ ๑๑	ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
แผนภาพที่ ๑๒	ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐
แผนภาพที่ ๑๓	กลไกขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผล การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔	๑๕
ตารางที่ ๒	คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) จาก ๙ แหล่งข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔	๑๗
ตารางที่ ๓	ประเภทค่ากล่าวหา (จำแนกตามปีงบประมาณที่เกิดเหตุ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔	๒๐
ตารางที่ ๔	จำนวนค่ากล่าวหา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งส่วนที่สำนักงาน ป.ป.ช. รับไว้ดำเนินการและส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการจำแนกตามประเภทค่ากล่าวหา	๒๒
ตารางที่ ๕	วงเงินงบประมาณของโครงการหรือจำนวนเงินที่มีการทุจริตตามค่ากล่าวหา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งส่วนที่สำนักงาน ป.ป.ช. รับไว้ดำเนินการและส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการจำแนกตามประเภทค่ากล่าวหา	๒๓
ตารางที่ ๖	เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๘
ตารางที่ ๗	เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต	๒๙
ตารางที่ ๘	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๒๙
ตารางที่ ๙	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๓๐
ตารางที่ ๑๐	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๓๔
ตารางที่ ๑๑	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๓๗
ตารางที่ ๑๒	การเก็บข้อมูลสำหรับการประเมิน ITA	๓๘
ตารางที่ ๑๓	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๔๐
ตารางที่ ๑๔	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๔๐
ตารางที่ ๑๕	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๔๑
ตารางที่ ๑๖	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๒.๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๔๑
ตารางที่ ๑๗	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๔๔
ตารางที่ ๑๘	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๓.๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๔๘
ตารางที่ ๑๙	เป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔	๕๑
ตารางที่ ๒๐	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔	๕๒
ตารางที่ ๒๑	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๑	๗๖
ตารางที่ ๒๒	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๑	๗๗
ตารางที่ ๒๓	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๑	๗๘
ตารางที่ ๒๔	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๒	๗๙
ตารางที่ ๒๕	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๒	๗๙
ตารางที่ ๒๖	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๒	๘๑
ตารางที่ ๒๗	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๓	๘๑
ตารางที่ ๒๘	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๓	๘๒
ตารางที่ ๒๙	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๓	๘๓
ตารางที่ ๓๐	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๒.๑ - ๒.๓	๘๓
ตารางที่ ๓๑	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๒.๑ - ๒.๓	๘๕
ตารางที่ ๓๒	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๒.๑ - ๒.๓	๘๖

สารบัญตาราง		หน้า
ตารางที่ ๓๓	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๓.๑ – ๓.๒	๘๙
ตารางที่ ๓๔	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๓.๑ – ๓.๒	๙๐
ตารางที่ ๓๕	ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๓.๑ – ๓.๒	๙๑
ตารางที่ ๓๖	ประมาณการวงเงินงบประมาณ จำแนกตามเป้าหมาย และปีงบประมาณ	๙๓
ตารางที่ ๓๗	โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จำแนกตามเป้าหมาย และปีงบประมาณ	๙๓
ตารางที่ ๓๘	โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๙๖
ตารางที่ ๓๙	โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๑๗
ตารางที่ ๔๐	โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๒๙
ตารางที่ ๔๑	โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๑๔๑
ตารางที่ ๔๒	โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๑๕๓

ส่วนที่

บทสรุปผู้บริหาร

ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข และทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญ การทุจริตส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน การพัฒนาประเทศ รวมถึง ภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยทั้งในด้านการรับรู้ของภาคประชาชนและภาคธุรกิจ ดังนั้น จึงต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม และจากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ถ่ายทอดมาเป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๒๓ ฉบับ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้ถ่ายทอดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาตามแผนแม่บทฯ สู่การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทฯ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ สู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยในระยะแรกสำนักงาน ป.ป.ช. และคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรมหาชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ สู่การปฏิบัติ และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำนักงาน ป.ป.ช. และคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่อไป ซึ่งแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ โดยให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการฯ สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัตินโยบายประจำปีและรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด และได้มีการปรับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ พร้อมทั้งปรับชื่อเป็น “แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)”

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้ให้ความสำคัญและดำเนินการภายใต้หลักการและแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ที่เห็นชอบการจำแนกแผนเป็น ๓ ระดับ ซึ่งแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จัดเป็นแผนระดับที่ ๓ ที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ ดังนั้น **แผนระดับที่ ๑** สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง **แผนระดับที่ ๒** สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยแผนแต่ละระดับได้กำหนดเป้าหมายที่สอดคล้องกัน คือ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

จากผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ที่ผ่านมา รวมทั้ง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ นำไปสู่การกำหนดประเด็นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กล่าวคือ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ครอบคลุม ๒ แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงและส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตามหากหน่วยงานภาครัฐมิได้มีการนำไปสู่การปฏิบัติ หรือนำไปปฏิบัติอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนทั้ง ๒ แผนย่อยแล้ว จะทำให้การดำเนินการไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านฯ ระยะที่ ๑ นั้น แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีส่วนในการหารือและกำหนดแผนงาน/โครงการ แต่ในการขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายจากแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ หน่วยงานได้เสนอโครงการ/กิจกรรม ที่ไม่ตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการลดคดีทุจริตในหน่วยงาน เนื่องจากบางหน่วยงานยังขาดการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และสภาพปัญหาการทุจริตภายในหน่วยงาน และไม่นำผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของหน่วยงานมาพิจารณาประกอบการจัดทำโครงการ/กิจกรรม

ดังนั้น แนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการด้านฯ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ และแผนปฏิบัติการด้านฯ มีการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และสภาพปัญหาการทุจริตภายในหน่วยงาน การนำผลการประเมิน ITA ไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อยกระดับการดำเนินงาน การสร้างความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ และการสร้างบุคลากรในสังกัดให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests) และเพื่อลดปัญหาการทุจริตภายในหน่วยงาน นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับการสนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรม และพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต การเพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริตและกระบวนการดำเนินคดีทุจริตให้มีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานในระยะที่ ๒ สามารถขยายผลในวงกว้าง มีผลกระทบต่องสังคม ส่งผลให้จำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง และนำไปสู่การเพิ่มค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ได้

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปัญหาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งรัฐบาลได้ใช้งบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการเพื่อหยุดยั้งและควบคุมการระบาดของโรค รวมทั้ง การช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบในทุกภาคส่วนและทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยได้มีการตราพระราชกำหนด ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ พระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๓ และพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมเป็นวงเงินทั้งสิ้น ๑.๙ ล้านล้านบาท ซึ่งคาดว่าหน่วยงานต่าง ๆ จะเร่งดำเนินการเสนอโครงการตามแผนงานที่กำหนดไว้เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมได้ทันทั่วถึง ซึ่งการเร่งดำเนินการอาจทำให้การพิจารณาอนุมัติแผนงานหรือโครงการเกิดความไม่รอบคอบ มีการยกเว้นกฎระเบียบบางประการอันอาจนำไปสู่ช่องทางในการทุจริตได้ ดังนั้น จึงควรมีมาตรการป้องกันการทุจริตจากการตรากฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัดด้วย

และจากการวิเคราะห์ ทบทวนสถานการณ์การทุจริต ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาประมวลผลเพื่อกำหนดสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่ถ่ายทอดเป้าหมายในภาพรวม แผนย่อย เป้าหมายระดับแผนย่อย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนามาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายในภาพรวม : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดภาพรวม จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน) และคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐
ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน)	อันดับ ๑ ใน ๕๓ และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๕๑ คะแนน	อันดับ ๑ ใน ๕๑ และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๕๓ คะแนน	อันดับ ๑ ใน ๔๘ และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๕๕ คะแนน	อันดับ ๑ ใน ๔๕ และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๕๖ คะแนน	อันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน
คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย	ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน	ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน	ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน	ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน	ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ๒ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และเป้าหมายที่ ๒ คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนและสังคมตื่นตัว และตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตต่อประเทศ มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริต ทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยจะได้รับกระบวนการกล่อมเกลாதองศาทางสังคม มีวิถีชีวิตที่สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ ประชาชนจะไม่กระทำการทุจริต และไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริต เกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อสอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูล และร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ และนักการเมืองในการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองมากขึ้น รวมทั้ง เพื่อพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในทุกหน่วยของสังคม ทั้งระดับบุคคลและระดับองค์กร เพื่อป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทัน ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ รวมถึง การสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐ และกำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนดำเนินงานอย่างโปร่งใส เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกและสามารถช่วยให้คดีทุจริตลดลง

แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ประกอบด้วย ๑ เป้าหมาย คือ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ กฎหมายมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินคดีมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว มุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดี รวมทั้ง การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษ ทั้งทางวินัยและอาญาอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมเกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริต

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐
แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ					
เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต					
ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๒	ร้อยละ ๘๔	ร้อยละ ๘๖	ร้อยละ ๘๘
ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๒	ร้อยละ ๘๔	ร้อยละ ๘๖	ร้อยละ ๘๘
ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด (เกณฑ์การประเมิน ๘๕ คะแนนขึ้นไป)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐
เป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง					
ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คติทุจริตในภาพรวมลดลง	ลดลงร้อยละ ๑๐	ลดลงร้อยละ ๒๐	ลดลงร้อยละ ๓๐	ลดลงร้อยละ ๔๐	ลดลงร้อยละ ๕๐
ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คติทุจริตรายหน่วยงานลดลง					
๒.๒.๑ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลง	ลดลงร้อยละ ๑๐	ลดลงร้อยละ ๒๐	ลดลงร้อยละ ๓๐	ลดลงร้อยละ ๔๐	ลดลงร้อยละ ๕๐
๒.๒.๒ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตลดลง	ลดลงร้อยละ ๑๐	ลดลงร้อยละ ๒๐	ลดลงร้อยละ ๓๐	ลดลงร้อยละ ๔๐	ลดลงร้อยละ ๕๐
ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง	ลดลงร้อยละ ๒๕	ลดลงร้อยละ ๓๕	ลดลงร้อยละ ๔๐	ลดลงร้อยละ ๔๕	ลดลงร้อยละ ๕๐
แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต					
เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ					
ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด	ไม่เกินร้อยละ ๒๐	ไม่เกินร้อยละ ๒๐	ไม่เกินร้อยละ ๒๐	ไม่เกินร้อยละ ๒๐	ไม่เกินร้อยละ ๒๐
ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด	ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กำหนดแนวทางการดำเนินงานและให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งผลต่อการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ควบคู่กับโครงการ/กิจกรรมที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดภายใต้แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต รวมทั้ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การไม่ให้ ไม่รับสินบน มีความละเอียดรอบคอบต่อการกระทำผิด และไม่เพิกเฉยหรืออดทนต่อการทุจริต และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

โครงการสำคัญ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด

(๑) โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้เท่าทันกับสถานการณ์ สอดคล้องกับปัญหาการทุจริตรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พัฒนาเครื่องมือ แนวทางการขับเคลื่อนหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริม พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของเด็กและเยาวชน รวมทั้ง พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้และดำเนินงานด้านการสร้างพฤติกรรม ที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็กและเยาวชนไทย

(๒) โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ประกอบด้วย การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทัศนคติและพฤติกรรมในด้าน การต่อต้านการทุจริต ตลอดจนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดความรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และขยายผล การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษา ทุกระดับชั้น และ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

(๓) โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ประกอบด้วย การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา การสำรวจและประเมินพฤติกรรมเด็กและเยาวชน การถอดบทเรียนเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และติดตามพฤติกรรมเด็กและเยาวชนด้านการต่อต้านการทุจริตในระยะยาว ภายหลังการประยุกต์ใช้หลักสูตร รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้การดำเนินงานด้านการสร้างพฤติกรรม ที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็กและเยาวชนไทย

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด

(๑) โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ประกอบด้วย การสร้างนวัตกรรม เครื่องมือ หลักสูตร เพื่อสร้างความตระหนัก ในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ประกอบด้วย การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะ ผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมผ่านกลไกต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน การส่งเสริม การมีส่วนร่วม องค์ความรู้ และการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต การขยายเครือข่าย ต่อต้านการทุจริตให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ การจัดให้มีช่องทางทางการแจ้งเบาะแสที่สามารถเข้าถึงได้ โดยสะดวก มีระบบปกปิดตัวตนและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัย รวมทั้ง การจัดทำและเชื่อมโยงฐานข้อมูลเครือข่าย

(๓) โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ประกอบด้วย การติดตามประเมินผล การสำรวจและประเมินการมีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้การดำเนินงานด้านการสร้างวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต ทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบของประชาชน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

(๑) โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ประกอบด้วย การพัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนำเข้าสู่ข้อมูลในการประเมิน การพัฒนาแนวทางการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินหรือมีคะแนนต่ำให้สามารถ ยกระดับผลการประเมินไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

(๒) โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ประกอบด้วย การส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เข้ารับการประเมิน มีการพัฒนาและยกระดับผลการประเมิน ITA โดยการพัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน การเปิดเผยข้อมูลการป้องกันการทุจริต และการให้บริการสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานให้มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้ง การกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการนำผลการประเมิน ITA เป็นตัวชี้วัดของผู้บริหารหน่วยงานเพื่อให้เกิดการสนับสนุน กำกับดูแล และติดตามการประเมิน ITA ของหน่วยงาน รวมทั้ง การนำผลการประเมิน ITA ไปใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย ผู้บริหารของหน่วยงาน

(๓) โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ประกอบด้วย การนำผลการประเมิน ITA ไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้สามารถ ตอบสนองการให้บริการต่อประชาชน และเพื่อยกระดับผลการประเมิน ITA ให้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้ง การสื่อสารประชาสัมพันธ์การรับรู้เกี่ยวกับการประเมิน ITA ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อสร้างความเข้าใจ ให้กับชาวไทยและชาวต่างชาติ

เป้าหมายที่ ๒ คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการพัฒนามาตรการ กระบวนการในการป้องปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างรวดเร็ว ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดคดีทุจริต

โครงการสำคัญ

(๑) โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ประกอบด้วย การจัดทำมาตรการ ข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีการบังคับใช้ อย่างจริงจัง การจัดทำคู่มือเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต การสนับสนุนให้ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริตและทุกหน่วยงานภาครัฐจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อลดและปิดโอกาสการทุจริต รวมทั้ง ส่งเสริมและผลักดันให้นักการเมืองและพรรคการเมืองแสดงเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะ

(๒) โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ประกอบด้วย การขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของทุกหน่วยงาน การพัฒนา กระบวนการให้มีความโปร่งใส ปลอดจากการทุจริต ลดการใช้ดุลยพินิจ การสร้างระบบเฝ้าระวังการทุจริตในองค์กร การประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม การทุจริตเพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับและการกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้ง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของทุกหน่วยงาน

(๓) โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ประกอบด้วย การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ การประเมินสถานการณ์และสถิติข้อมูลคดีการทุจริต รวมทั้ง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้ประชาชน นักธุรกิจและนักลงทุนต่างชาติสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ โดยเฉพาะ ในหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจในการให้บริการประชาชน

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

แนวทางที่ ๓ ปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับการดำเนินคดีทุจริตให้รวดเร็ว เป็นธรรม รวมทั้ง ให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับ กระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการฐานข้อมูลด้านการปราบปราม การทุจริต รวมทั้ง บูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านปราบปรามการทุจริต

โครงการสำคัญ

(๑) โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ประกอบด้วย การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในกระบวนการดำเนินคดีทุจริต กำหนดมาตรฐานกลาง และจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริต รวมทั้ง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการปราบปรามการทุจริต

(๒) โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ประกอบด้วย การบริหารจัดการกระบวนการดำเนินคดีให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกการกำกับติดตามการบริหารการดำเนินคดีทุจริตทั้งระบบ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการตรวจสอบเบื้องต้นและการไต่สวน

(๓) โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ประกอบด้วย การติดตามประเมินผลการบริหารงานคดี และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ

งบประมาณในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้แก่ งบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ งบประมาณภายใต้กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (กองทุน ป.ป.ช.) รวมทั้ง งบดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน โดยมีประมาณการวงเงินงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งสิ้น ๓,๗๔๘.๗๐๔๑ ล้านบาท จำแนกตามปีงบประมาณ และจำแนกตามเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	จำนวนโครงการและประมาณการวงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)					
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	รวม
เป้าหมายที่ ๑ : ประชาชนมีวัฒนธรรม และพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	๑๐๓ โครงการ	๖๐ โครงการ	๕๖ โครงการ	๕๖ โครงการ	๕๖ โครงการ	๓๓๑ โครงการ
	๑,๔๑๐.๖๐๘๙	๕๔๘.๒๐๐๐	๓๒๔.๔๐๐๐	๒๕๗.๔๐๐๐	๒๑๑.๔๐๐๐	๒,๗๕๒.๐๐๘๙
เป้าหมายที่ ๒ : คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	๓๘ โครงการ	๓๑ โครงการ	๓๑ โครงการ	๓๑ โครงการ	๓๑ โครงการ	๑๖๒ โครงการ
	๑๑๖.๖๔๔๖	๒๕๙.๓๐๐๐	๑๔๒.๓๐๐๐	๙๑.๓๐๐๐	๗๕.๓๐๐๐	๖๘๔.๘๔๔๖
เป้าหมายที่ ๓ : การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	๔๘ โครงการ	๑๖ โครงการ	๑๖ โครงการ	๑๖ โครงการ	๑๖ โครงการ	๑๑๒ โครงการ
	๘๔.๐๕๐๖	๖๑.๒๐๐๐	๕๖.๒๐๐๐	๕๕.๒๐๐๐	๕๕.๒๐๐๐	๓๑๑.๘๕๐๖
รวม	๑๘๙ โครงการ	๑๐๗ โครงการ	๑๐๓ โครงการ	๑๐๓ โครงการ	๑๐๓ โครงการ	๖๐๕ โครงการ
	๑,๖๑๑.๓๐๔๑	๘๖๘.๗๐๐๐	๕๒๒.๙๐๐๐	๔๐๓.๙๐๐๐	๓๔๑.๙๐๐๐	๓,๗๔๘.๗๐๔๑

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติ ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทุกภาคส่วน ในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบประเมินผล เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ไม่สามารถมอบหมายให้องค์กรหรือกลุ่มองค์กรใดองค์กรหนึ่งรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว แต่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๐) ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) และคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด เป็นกลไกระดับนโยบาย คณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานอื่น ๆ เป็นกลไกสนับสนุน รวมทั้ง ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) กลุ่มงานจริยธรรม ส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นกลไกปฏิบัติการที่สำคัญในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านฯ ไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของการดำเนินกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นกระบวนการสำคัญในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผน สามารถรับทราบผลการดำเนินงาน รวมถึง ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานเป็นระยะ ทำให้สามารถวางแผนเพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงาน ให้มีความเหมาะสมต่อทรัพยากร สภาพแวดล้อมในการดำเนินการ ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปี โดยกำหนดการติดตามและประเมินผลใน ๓ ระดับ ประกอบด้วย ๑) การประเมินภาพรวมของแผน โดยจะ ประเมินผลเมื่อสิ้นปีงบประมาณ และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผน ๒) การติดตามประเมินผลในระดับเป้าหมายแผนย่อย โดยจะติดตามประเมินผลเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ และ ๓) การติดตามประเมินผลการดำเนินงานระดับโครงการใน แต่ละเป้าหมาย โดยจะติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการทุกไตรมาส

ทั้งนี้ การจะบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ ที่กำหนดเป้าหมาย “ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ” จะต้องให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทุกภาคส่วน ดังนั้น แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรการมหาชน และภาคเอกชน ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติ มิชอบ และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๕ เมื่อ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ จึงมีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และเห็นชอบให้ หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรการมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการฯ สู่การปฏิบัติ โดยกำหนด ไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีและรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ ตามที่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ทั้งนี้ เพื่อร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุ เป้าหมายต่อไป

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (SDGs)

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง “แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี” โดย แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๓ ที่ถ่ายทอดแผนระดับที่ ๑ และ ๒ ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายของแผนแม่บท ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีความสอดคล้องกับแผนระดับ ๑ ระดับ ๒ และแผนระดับ ๓ ดังนี้

๒.๑ แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในประเด็นยุทธศาสตร์ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ในประเด็นยุทธศาสตร์ การรักษาความสงบภายในประเทศ ที่ระบุว่า การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ ต้องมีการพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและปราบปราม การทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าหมาย : ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ : แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติ และบริหาร การดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีเป้าหมายหลัก ที่สอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งให้ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ และดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน

๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

เป้าหมาย : บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : การรักษาความสงบภายในประเทศ

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ : ปัญหาการทุจริต ถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ดังนั้น แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีเป้าหมาย ที่มุ่งให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ และดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน นั้น ถือเป็นการดำเนินการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

๒.๒ แผนระดับที่ ๒

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๒ ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ดังนี้

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ที่มีความสอดคล้องกับสาระสำคัญและถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ทั้งระดับภาพรวม และระดับแผนย่อย รวมถึง แนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกประเด็น ดังนี้

(๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางการพัฒนา

๑. ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ

๒. ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๓. พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

๔. ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ

๕. ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๖. สนับสนุนกลไกและบูรณาการทำงานเพื่อการป้องกันการทุจริต

๗. สนับสนุนมาตรการการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันการทุจริต

เป้าหมายของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

๒. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

(๓) แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

แนวทางการพัฒนา

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต

๒. ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง

๓. พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

๒.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ในหมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน ซึ่งมุ่งเน้นให้ภาครัฐต้องเร่งพัฒนาและปรับตัวเพื่อลดช่องว่างของการปฏิบัติงานให้มีศักยภาพที่เหมาะสมในฐานะที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ บนหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งการพัฒนาตามหมวดหมู่ที่ ๑๓ จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) หมายความว่า ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

(๒) เป้าหมายที่ ๑ การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้

กลยุทธ์ที่ ๒ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยเปิดเผยข้อมูลผ่าน เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และตรวจสอบ การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่หลากหลาย มีการบูรณาการ การบริหารจัดการและนำไปประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน เพื่อลดการทุจริตคอร์รัปชัน

๒.๒.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

จากการศึกษานโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) พบว่า แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไม่มีความสอดคล้อง โดยตรงกับนโยบายและแผนระดับชาติฯ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แต่จากบทวิเคราะห์ด้านการคาดการณ์อนาคต เชิงยุทธศาสตร์ของนโยบายและแผนระดับชาติฯ เพื่อประเมินความเสี่ยงภัยคุกคามที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของ ประเทศในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ พบว่า ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นหนึ่งในความเปลี่ยนแปลงของ บริบทความมั่นคงภายในประเทศ แม้ว่าในห้วงที่ผ่านมาภาครัฐมีความพยายามแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ผ่านการบริหาร จัดการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล แต่ผลการจัดอันดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศ ได้สะท้อนให้ เห็นว่าสถานการณ์การทุจริตของประเทศยังอยู่ในระดับที่มีความน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตในภาครัฐที่มี การกระจายตัวไปยังทุกระดับของสังคม ทำให้สาธารณชนเห็นการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อีกทั้งการทุจริตต่อหน้าที่ หรือ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐได้เกี่ยวพันกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามอื่น ๆ อาทิ ยาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมือง กลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ที่ประกอบธุรกิจผิดกฎหมาย และการฟอกเงิน ส่งผลให้ ปัญหาทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น

๒.๓ แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผน ระดับที่ ๓ ที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เป็นกลไกและเครื่องมือในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และมีความสอดคล้องกับ แผนระดับที่ ๓ ได้แก่

๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐ ในเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเสริมสร้างธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้ง การพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรภาครัฐให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดี ตามหลักมาตรฐานทางจริยธรรมในการ ปฏิบัติหน้าที่

(๑) วิสัยทัศน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้

(๒) พันธกิจ สร้างสังคม วัฒนธรรม ทางจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นคนดี มีความสามารถและมีคุณธรรม

(๓) เป้าหมาย ยกย่องตัวชี้วัดนานาชาติและตัวชี้วัดระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ และตัวชี้วัดด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานภาครัฐ

๒.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (SDGs)

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กำหนดให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เป็นตัวชี้วัดในระดับภาพรวมและตัวชี้วัดในระดับแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยในแบบประเมิน ITA ในส่วนของแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment: EIT) ซึ่งประเมินการรับรู้ของผู้รับบริการ ผู้มาติดต่อ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงานต่อคุณภาพการดำเนินงาน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ โดยยึดหลักตามมาตรฐานขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และจะต้องเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงจะต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการหรือการให้บริการของหน่วยงานแก่ผู้รับบริการ ผู้มาติดต่อ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างตรงไปตรงมา ไม่ปิดบังหรือบิดเบือนข้อมูล ซึ่งสะท้อนถึงการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม และประเมินการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ตรงในการถูกเจ้าหน้าที่เรียกรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น ๆ เพื่อแลกกับการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ ยังประเมินการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงานและการดำเนินงานในภาพรวมของหน่วยงานที่จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและส่วนรวมเป็นหลัก ไม่มีการเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ ดังนี้

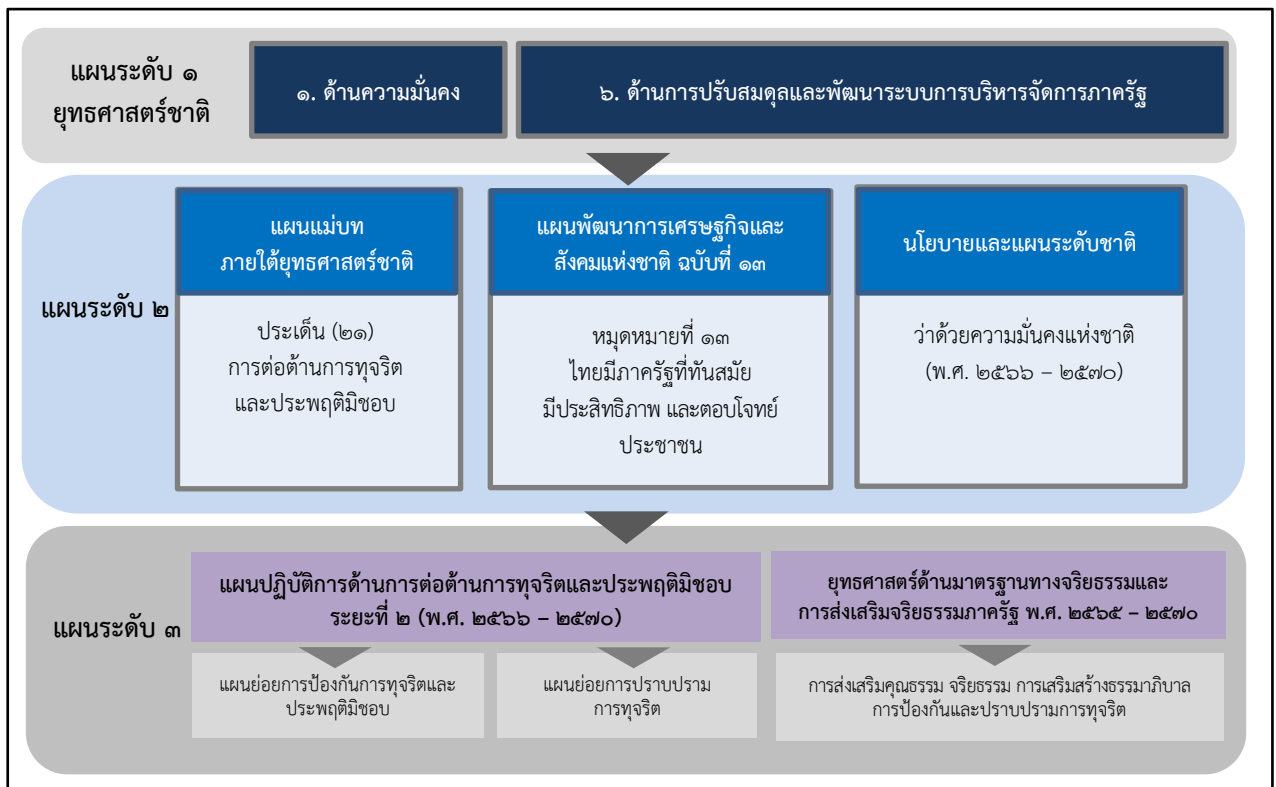
(๑) เป้าหมายที่ (Goal) ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมทุกระดับ

(๒) เป้าหมายย่อยที่ (Target) ๑๖.๕ ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

แผนภาพที่ ๑

ความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ กับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ

ส่วนที่ ๓

การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็น ของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๓.๑ ความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับในคราวประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ซึ่งต่อมาได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ทั้งนี้มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการ จัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน จัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเสนอต่อ คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และแผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้จัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๒๓ ฉบับ โดยได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ในการประชุม คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ โดยมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๑๒๐/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ มีมติเห็นด้วยกับการเสนอเป็นเจ้าภาพดังกล่าว และคณะรัฐมนตรี ในการประชุม เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยมีประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานกรรมการ และมีผู้แทนหน่วยงานจากอัยการสูงสุด ศาล องค์การอิสระ หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และ ภาคประชาชนร่วมเป็นกรรมการ และคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ได้เห็นชอบให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีกลไกและเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผน แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบสู่การปฏิบัติ โดยบูรณาการ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดทำ

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ และให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการฯ สู่การปฏิบัติ

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำนักงาน ป.ป.ช. และคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อเป็นเครื่องมือให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางนำไปสู่การจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม รวมทั้ง เพื่อให้เกิดการบูรณาการการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เกิดประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน สร้างภาครัฐให้มีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้ง สร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและลงมือต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ สนับสนุนการดำเนินกิจกรรม/โครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในช่วงที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ต่อไป

๓.๒ การประเมินสถานการณ์ และสภาพปัญหา

ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ทุกภาคส่วนได้ให้ความสำคัญ ที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข รัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรีได้ประกาศให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งการทุจริตส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และการพัฒนาประเทศ รวมถึงภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทย ทั้งในด้านการรับรู้ของภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อให้การปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นรูปธรรม และจากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี รวมทั้งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ นำมาสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ต่อเนื่องมาถึงแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบผลักดันไปสู่การปฏิบัติ และบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีเป้าหมายหลักให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และตัวชี้วัดดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ในช่วงปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน ซึ่งการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายดังกล่าวจะต้องมีแผนการดำเนินงานและกลไกขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรมมีความชัดเจน โดยกำหนดมาตรการ แนวทางการดำเนินงาน ต้องวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน - ภายนอก ประเมินสถานการณ์และสภาพปัญหาการทุจริตของประเทศไทย วิเคราะห์ข้อมูลจากดัชนีการรับรู้การทุจริต การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) สถานการณ์ข้อกล่าวหา ร้องเรียนเรื่องการทุจริต มูลค่าผลกระทบในระดับภาพรวมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึง ผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา โดยสรุปได้ดังนี้

๓.๒.๑ ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ประจำปี ๒๐๒๑ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ที่หน่วยงานองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔ ผลปรากฏว่า ประเทศไทยได้ ๓๕ คะแนน จาก ๑๐๐ คะแนน เป็นอันดับที่ ๑๑๐ จาก ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก และได้อันดับที่ ๖ ในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งจากผลคะแนนดังกล่าวเป็นเครื่องบ่งชี้สำคัญถึงสถานการณ์การทุจริตในประเทศไทย ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลจำเป็นต้องมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติในการสร้างความโปร่งใสในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมและประชาชนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและไม่ยอมทนต่อการทุจริต ซึ่งจะนำไปสู่สังคมที่สุจริตส่งผลต่อการพัฒนาประเทศและส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตต่อไป โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยระบุว่าแม้ทั่วโลกกำลังเผชิญกับปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ แต่รัฐบาลของนานาประเทศยังคงต้องให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพทางสังคม ความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนการสร้างความเข้มแข็งและความเป็นอิสระให้กับหน่วยงานตรวจสอบ รวมถึง การรับมือกับปัญหาการทุจริตข้ามชาติ ทั้งในเรื่องช่องว่างของกฎหมายเพื่อสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

ตารางที่ ๑ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔

ปี พ.ศ. ปี ค.ศ.	๒๕๕๗ (๒๐๑๔)	๒๕๕๘ (๒๐๑๕)	๒๕๕๙ (๒๐๑๖)	๒๕๖๐ (๒๐๑๗)	๒๕๖๑ (๒๐๑๘)	๒๕๖๒ (๒๐๑๙)	๒๕๖๓ (๒๐๒๐)	๒๕๖๔ (๒๐๒๑)
คะแนน	๓๘	๓๘	๓๕	๓๗	๓๖	๓๖	๓๖	๓๕
ลำดับที่	๘๕	๗๖	๑๐๑	๙๖	๙๙	๑๐๑	๑๐๔	๑๑๐

ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ในปี ๒๐๒๑ ลดลงจากปี ๒๐๒๐ โดยพบว่าจากแหล่งข้อมูลทั้ง ๙ แหล่ง ประเทศไทยได้คะแนนเพิ่มขึ้น ๑ แหล่ง คงที่ ๔ แหล่ง และลดลง ๔ แหล่ง ดังนี้

แหล่งข้อมูลในประเทศไทย ได้คะแนนเพิ่มขึ้นจากปีก่อน มี ๑ แหล่งข้อมูล คือ

แหล่งข้อมูล Varieties of Democracy Institute (VDEM) ได้ ๒๖ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๒๐ คะแนน) แหล่งข้อมูล V-DEM เป็นการวัดเกี่ยวกับความหลากหลายของประชาธิปไตย การถ่วงดุลของฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ตลอดจนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ซึ่งในปี ๒๐๑๖ มีการวัดในประเทศกลุ่มอาเซียนเพียง ๔ ประเทศ ต่อมาในปี ๒๐๑๗ จนถึงปัจจุบัน มีการวัดในประเทศกลุ่มอาเซียน ๑๐ ประเทศ โดยแหล่งข้อมูล V-DEM มีประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ นำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตตามคำถามที่ว่า การทุจริตทางการเมืองเป็นที่แพร่หลายมากน้อยเพียงใด (How pervasive is political corruption?) โดยดัชนีแสดงความแพร่หลายของการทุจริตนี้ ถูกคำนวณจากค่าเฉลี่ยของดัชนี ๔ ด้าน คือ ๑) ดัชนีการคอร์รัปชันในภาครัฐ (Public sector corruption index) ๒) ดัชนีการคอร์รัปชันของผู้บริหารระดับสูง (Executive corruption index) ๓) ดัชนีการคอร์รัปชันของฝ่ายนิติบัญญัติ (The indicator for legislative corruption) และ ๔) ดัชนีการคอร์รัปชันของฝ่ายตุลาการ (The indicator for judicial corruption)

แหล่งข้อมูลในประเทศไทย ได้คะแนนเท่ากับปีก่อน มี ๔ แหล่งข้อมูล คือ

๑) แหล่งข้อมูล Bertelsmann Stiftung Transformation Index (BF (TI)) ได้ ๓๗ คะแนน โดย BF (TI) ใช้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์และประเมินกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาธิปไตย และระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี โดยดูความเปลี่ยนแปลง ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านการเมือง ๒) ด้านเศรษฐกิจ และ ๓) ด้านการจัดการของรัฐบาล ทั้งนี้ BF (TI) จะมีการเผยแพร่ผลทุก ๒ ปี โดยมีรูปแบบการวิจัยเป็น Qualitative expert survey ซึ่งการเผยแพร่ชุดข้อมูล

ล่าสุดเป็นรายงานฉบับ ปี ๒๐๒๐ การประเมินค่าดัชนี Transformation index BTI องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ใช้คะแนนจากคำถามของ BF (TI) ๒ ข้อ ในการประเมินคะแนน CPI คือ ๑) การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่กระทำการทุจริต และ ๒) ความสำเร็จของรัฐบาลในการจัดการกับปัญหาการทุจริต “To what extent does the government successfully contain corruption?”

๒) แหล่งข้อมูล Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU) ได้ ๓๗ คะแนน เป็นการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับความเสี่ยงที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศต้องเผชิญ ได้แก่ ความโปร่งใสในการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้ทรัพยากรของราชการ/ส่วนรวม การแต่งตั้งข้าราชการจากรัฐบาลโดยตรง มีหน่วยงานอิสระในการตรวจสอบการจัดการงบประมาณของหน่วยงานนั้น ๆ มีหน่วยงานอิสระด้านยุติธรรม ตรวจสอบผู้บริหาร/ผู้ใช้อำนาจ ธรรมเนียมการให้สินบนเพื่อให้ได้สัญญาสัมปทานจากหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ EIU มีการสำรวจเก็บข้อมูลประมาณเดือนกันยายนของทุกปี โดยข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญของ EIU จำนวน ๒ - ๓ คน

๓) แหล่งข้อมูล Global Insight Country Risk Ratings (GI) ได้ ๓๕ คะแนน ในแหล่งข้อมูล GI มีประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาตินำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต คือ “ความเสี่ยงของการที่บุคคลหรือบริษัทจะต้องเผชิญกับการติดสินบนหรือการคอร์รัปชันในรูปแบบอื่น เพื่อที่จะทำให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น เพื่อให้ได้รับสัญญาเพื่อการนำเข้าและส่งออก หรือเพื่อความสะดวกสบายเกี่ยวกับงานด้านเอกสารต่าง ๆ มีมาน้อยเพียงใด” ซึ่งถูกประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละประเทศ ซึ่งได้รับข้อมูลจากกลุ่มลูกค้า ผู้ทำสัญญากับภาครัฐ นักลงทุน นักธุรกิจ ผู้รับงานอิสระ และเครือข่ายนักข่าว

๔) แหล่งข้อมูล Political Risk Services International Country Risk Guide (PRS) ได้ ๓๒ คะแนน ในแหล่งข้อมูล PRS มีประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาตินำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต คือ “การประเมินการคอร์รัปชันในระบบการเมือง ซึ่งรูปแบบของการคอร์รัปชันที่นักธุรกิจมักพบได้โดยตรงและบ่อยครั้ง คือ การเรียกรับเงินหรือการจ่ายสินบนเพื่อให้ได้มาซึ่งใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก (Import and Export Licenses) การจ่ายสินบนเพื่อให้เข้าถึงการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Exchange Controls) และการเข้าถึงระบบการประเมินภาษี (Tax Assessments) รวมถึง การจ่ายสินบนเพื่อให้ได้รับการคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Police Protection) และการจ่ายสินบนเพื่อให้ได้รับอนุมัติการกู้ยืมเงิน (Loans) เป็นต้น ทั้งนี้ ได้ตระหนักถึงการคอร์รัปชันที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นได้มากที่สุด ได้แก่ การคอร์รัปชันจากระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือข่าย การฝากเข้าทำงาน การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ การระดมทุนลับของพรรคการเมือง และการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างนักการเมืองกับภาคธุรกิจ

แหล่งข้อมูลในประเทศไทย ได้คะแนนลดลงจากปีก่อน มี ๔ แหล่งข้อมูล คือ

๑) แหล่งข้อมูล IMD World Competitiveness Yearbook (IMD) ได้ ๓๙ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๔๑ คะแนน) IMD นำข้อมูลสถิติทุติยภูมิและผลการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารระดับสูงไปประมวลผลจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย และพิจารณาจาก ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ๒) ประสิทธิภาพของภาครัฐ ๓) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และ ๔) โครงสร้างพื้นฐาน ทั้งนี้ IMD สำรวจข้อมูลประมาณเดือนมกราคม - เมษายนของทุกปี ในแหล่งข้อมูล IMD มีประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาตินำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตจากแบบสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารระดับสูงในประเทศไทย คือ “มีการติดสินบนและคอร์รัปชันหรือไม่”

๒) แหล่งข้อมูล The Political and Economic Risk Consultancy (PERC) ได้ ๓๖ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๓๘ คะแนน) PERC สำรวจข้อมูลจากนักธุรกิจในท้องถิ่นและนักธุรกิจชาวต่างชาติที่เข้าไปทำธุรกิจในประเทศนั้น ๆ ได้แก่ นักธุรกิจจากสมาคมธุรกิจ ผู้แทนที่เข้าร่วมการประชุมต่าง ๆ ในเอเชีย ผู้แทนหอการค้าประเทศต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเทศ ประกอบด้วย ผู้บริหารในประเทศ ผู้ที่มีสัญชาติเป็นบุคคลประเทศนั้น ๆ และผู้บริหารชาวต่างชาติ โดยใช้การสัมภาษณ์ซึ่งหน้า การสอบถามทางโทรศัพท์ ตลอดจนการตอบแบบสำรวจออนไลน์

ทั้งนี้ PERC มีหลักเกณฑ์ในการสำรวจโดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นการถามคำถามที่แสดงให้เห็นถึงระดับการรับรู้ในเรื่องการคอร์รัปชัน โดยมีคำถามที่ใช้ในการสำรวจที่สำคัญ คือ “ท่านจะให้คะแนนปัญหาการทุจริตในประเทศที่ท่านทำงานหรือประกอบธุรกิจเท่าใด”

๓) แหล่งข้อมูล World Economic Forum (WEF) ได้ ๔๒ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๔๓ คะแนน) ในแต่ละปี WEF ได้จัดทำรายงานการวัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทั่วโลก (The Global Competitiveness Report : GCR) โดยรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ผ่านแบบสำรวจความคิดเห็นผู้บริหาร (The Executive Opinion Survey : EOS) ซึ่งถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักธุรกิจต่างประเทศและนักธุรกิจภายในประเทศว่าการประกอบธุรกิจในประเทศเหล่านั้นมีความสะดวกระดับใด มีปัจจัยใดบ้างที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ โดย WEF จะสำรวจข้อมูลประมาณเดือนมกราคม – มิถุนายน ของทุกปี ซึ่งในปี ๒๐๒๑ ถึงแม้จะไม่ได้มีการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของแต่ละประเทศ เนื่องจากสถานการณ์โควิด-๑๙ แต่จะใช้ดัชนีใหม่ที่พัฒนาขึ้นและนำมาใช้วัดเป็นครั้งแรกในปีที่ผ่านมา โดยเน้นในเรื่องการเติบโตอย่างยั่งยืน

๔) แหล่งข้อมูล World Justice Project (WJP) ได้ ๓๕ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๓๘ คะแนน) WJP เป็นดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law) โดยมีเกณฑ์การวัด ประกอบด้วย ๘ เกณฑ์ ได้แก่ ขีดจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers) ปราศจากการคอร์รัปชัน (Absence of Corruption) การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government) สิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) ความสงบเรียบร้อยของสังคม (Order and Security) การบังคับใช้กฎหมาย (Regulatory Enforcement) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice) และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติจะนำค่าคะแนนของแหล่งข้อมูล WJP เฉพาะเกณฑ์ที่ ๒ คือ ปราศจากการคอร์รัปชัน (Absence of Corruption) มาใช้ในการคำนวณ

ตารางที่ ๒ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) จาก ๙ แหล่งข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

แหล่งข้อมูล/ปี	๒๕๕๙ (๒๐๑๖)	๒๕๖๐ (๒๐๑๗)	๒๕๖๑ (๒๐๑๘)	๒๕๖๒ (๒๐๑๙)	๒๕๖๓ (๒๐๒๐)	๒๕๖๔ (๒๐๒๑)
IMD	๔๔	๔๓	๔๑	๔๕	๔๑	๓๙
WJP	๓๗	๔๐	๔๐	๓๘	๓๘	๓๕
BF-TI	๔๐	๓๗	๓๗	๓๗	๓๗	๓๗
PERC	๓๘	๔๑	๓๗	๓๘	๓๘	๓๖
WEF	๓๗	๔๒	๔๒	๔๓	๔๓	๔๒
PRS	๓๒	๓๒	๓๒	๓๒	๓๒	๓๒
EIU	๓๗	๓๗	๓๗	๓๗	๓๗	๓๗
GI	๒๒	๓๕	๓๕	๓๕	๓๕	๓๕
V-DEM	๒๔	๒๓	๒๑	๒๐	๒๐	๒๖

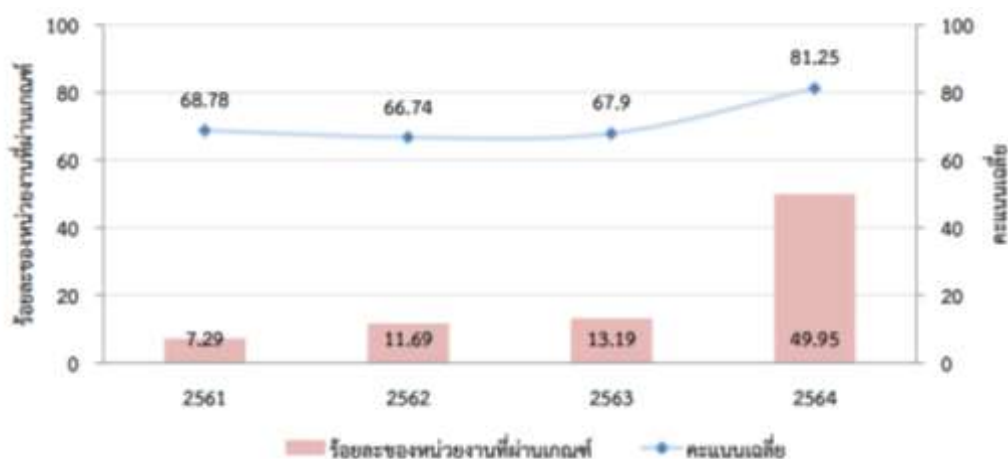

๓.๒.๒ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) เป็นเครื่องมือเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้จะเป็นฐานข้อมูลให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การให้บริการสามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกันยังเป็นเครื่องมือในการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานภาครัฐเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีหน่วยงานภาครัฐ เข้าร่วมการประเมิน ITA ครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และองค์กรอิสระ จำนวนรวม ๘,๓๐๐ แห่งทั่วประเทศ มีประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล จำนวน ๑,๓๓๑,๕๘๘ ราย โดยผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของประเทศ เท่ากับ ๘๑.๒๕ คะแนน อยู่ในระดับผลการประเมิน (Rating Score) ระดับ B ซึ่งสูงกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของประเทศ เท่ากับ ๖๗.๙ คะแนน และเมื่อพิจารณาตามเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งได้กำหนดค่าเป้าหมายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยให้หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีผลการประเมิน ITA ๘๕ คะแนนขึ้นไป เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๕ ของหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด หรือราว ๕,๓๙๕ แห่ง ผลปรากฏพบว่า มีหน่วยงานบรรลุเป้าหมายจำนวน ๔,๑๔๖ หน่วยงาน หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๕ สูงขึ้นกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่ากับร้อยละ ๓๖.๗๖ แต่ก็ยังไม่ถึงค่าเป้าหมายตามแผนแม่บท

แผนภาพที่ ๒ ผลการประเมิน ITA ภาพรวมระดับประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

จากผลการประเมินในภาพรวมระดับประเทศสะท้อนให้เห็นว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่เกิดความตระหนักและมีความพยายามที่จะพัฒนามากขึ้น ทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อประชาชนผู้รับบริการมากขึ้น ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของหน่วยงานได้รับการเผยแพร่ที่เว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อให้ประชาชนได้สามารถเข้าถึงข้อมูลหรือตรวจสอบได้ อันเป็นสัญญาณในทางที่ดีที่หน่วยงานภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการเข้าถึงข้อมูลภาครัฐในปัจจุบัน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและเพื่อลดโอกาสหรือความเสี่ยงที่จะมีบุคลากรในหน่วยงานกระทำการทุจริตประพฤติมิชอบ

และหากพิจารณาผลประเมินจำแนกรายตัวชี้วัดในภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง พบว่า ตัวชี้วัดที่มีคะแนนผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ คือ ๘๕ คะแนนขึ้นไป มีจำนวน ๘ ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล และตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต โดยตัวชี้วัดที่หน่วยงานภาครัฐได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่ ๙๒.๔๔ คะแนน รองลงมาคือ ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจ ๘๘.๙๓ คะแนน ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงาน และตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ได้คะแนนเท่ากันที่ ๘๘.๒๔ คะแนน ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต ๘๖.๗๗ คะแนน ตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ ๘๕.๘๙ คะแนน ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงระบบการทำงาน ๘๕.๔๔ คะแนน และตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของราชการ ๘๕.๓ คะแนน ขณะที่ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีคะแนนต่ำสุดมาจากการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน คือ ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล ๗๗.๓๑ คะแนน และตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ๖๖.๒๑ คะแนน

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต เป็นตัวชี้วัดที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ๖๖.๒๑ คะแนน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่วัดการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน เช่น การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน การจัดทำแผนป้องกันการทุจริตในหน่วยงาน ซึ่งการดำเนินการต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น เพื่อให้เกิดการป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงานภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในภาพรวมแล้วประเด็นในตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ถือเป็นประเด็นที่ควรจะต้องมีการส่งเสริมให้เกิดขึ้นในหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ควรมุ่งเน้น โดยส่วนใหญ่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จึงต้องมุ่งเน้นการระดมทรัพยากรในการพัฒนาหน่วยงาน การให้ความรู้ ให้คำปรึกษา และกำกับติดตามในกลุ่มหน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินดังกล่าว

๓.๒.๓ สถานการณ์ข้อกล่าวหา ร้องเรียนเรื่องการทุจริต วงเงินความเสียหายจากการทุจริต และมูลค่าผลกระทบในระดับภาพรวมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

สถานการณ์การทุจริตที่ผ่านมา สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนการทุจริตของเจ้าพนักงานของรัฐทุกระดับ รวมถึง สามารถมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแทนได้ในบางกรณี โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเน้นการทำความผิดทุจริตที่เป็นเรื่องสำคัญและเป็นความผิดร้ายแรง ซึ่งเป็นการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการกล่าวหา ร้องเรียนเข้ามายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวน ๘,๐๖๗ เรื่อง พิจารณาจากแหล่งที่มาของคำกล่าวหาพบว่า คำกล่าวหาส่วนใหญ่เป็นคำกล่าวหาที่ร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช. โดยตรง จำนวน ๕,๓๓๒ เรื่อง (ร้อยละ ๖๖.๑๐) รองลงมาเป็นคำกล่าวหาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน ๑,๒๙๒ เรื่อง (ร้อยละ ๑๖.๐๒) และสำนักงาน ป.ป.ท. จำนวน ๙๙๐ เรื่อง (ร้อยละ ๑๒.๒๗) ตามลำดับ และหากพิจารณาตามประเภทคำกล่าวหา พบว่าเป็นคำกล่าวหาประเภทหนังสือร้องเรียน จำนวน ๔,๒๐๐ เรื่อง (ร้อยละ ๕๒.๐๖) รองลงมาเป็นหนังสือราชการ จำนวน ๑,๙๐๖ เรื่อง (ร้อยละ ๒๓.๖๓) บัตรสนเทห์ จำนวน ๑,๔๖๖ เรื่อง (ร้อยละ ๑๘.๑๓) ร้องเรียนผ่านทางเว็บไซต์ จำนวน ๑๘๕ เรื่อง (ร้อยละ ๒.๒๙) ร้องเรียนด้วยวาจา จำนวน ๑๑๕ เรื่อง (ร้อยละ ๑.๔๓) แจ้งเบาะแส จำนวน ๘๘ เรื่อง (ร้อยละ ๑.๐๙) คำกล่าวหาที่ไม่ปรากฏชื่อและตำแหน่งผู้ถูกร้อง จำนวน ๗๓ เรื่อง (ร้อยละ ๐.๙๐) และเหตุอันควรสงสัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวน ๓๔ เรื่อง (ร้อยละ ๐.๔๒) ตามลำดับ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาคำกล่าวหาจากในทุกช่องทางของการร้องเรียนกล่าวหาตามปีที่เกิดเหตุแล้ว จะเห็นได้ว่า คำกล่าวหาส่วนใหญ่เกิดเหตุในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และปี พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมจำนวน ๔,๗๓๘ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๗๓ ของจำนวนคำกล่าวหาทั้งหมด รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ ๓ ประเภทคำกล่าวหา (จำแนกตามปีงบประมาณที่เกิดเหตุ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ประเภทคำกล่าวหา	คำกล่าวหา		ปีที่เกิดเหตุ พ.ศ.									
	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ (%)	๒๕๖๔	๒๕๖๓	๒๕๖๒	๒๕๖๑	๒๕๖๐	๒๕๕๙	๒๕๕๙-๒๕๕๘	๒๕๕๘-๒๕๕๗	๒๕๕๖-๒๕๕๕	ไม่ระบุ*
หนังสือร้องเรียน	๔,๒๐๐	๕๒.๐๖	๑,๒๑๗	๑,๔๓๑	๔๒๔	๒๘๓	๑๗๙	๑๕๙	๔๕๙	๒๙	๑๗	๒
หนังสือราชการ	๑,๙๐๖	๒๓.๖๓	๓๙๗	๔๗๙	๒๓๖	๑๔๒	๑๐๖	๑๐๓	๓๙๗	๒๔	๒๐	๒
บัตรสนเท่ห์	๑,๔๖๖	๑๘.๑๗	๔๘๓	๔๖๐	๘๔	๕๕	๖๓	๒๙	๑๐๙	๓	๒	๑๗๘
ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์	๑๘๕	๒.๒๙	๖๗	๒๙	๑๔	๑๔	๑๕	๑๐	๑๒	๐	๐	๒๔
ร้องเรียนด้วยวาจา	๑๑๕	๑.๔๓	๒๕	๓๕	๑๓	๘	๖	๗	๑๙	๑	๑	๐
แจ้งเบาะแส	๘๘	๑.๐๙	๓๑	๑๗	๑๑	๑๑	๓	๒	๓	๐	๐	๑๐
ไม่ปรากฏชื่อและตำแหน่งผู้ถูกร้อง	๗๓	๐.๙๐	๒๘	๒๗	๒	๑	๓	๓	๓	๑	๑	๔
เหตุอันควรสงสัย	๓๔	๐.๔๒	๙	๓	๓	๐	๑	๒	๑๕	๑	๐	๐
รวม	๘,๐๖๗	๑๐๐.๐๐	๒,๒๕๗	๒,๔๘๑	๗๘๗	๕๑๔	๓๗๖	๓๑๕	๑,๐๑๗	๕๙	๔๑	๒๒๐
ร้อยละ (%)			๒๗.๙๘	๓๐.๗๕	๙.๗๖	๖.๓๗	๔.๖๖	๓.๙๐	๑๒.๖๑	๐.๗๓	๐.๕๑	๒.๗๓

ที่มา : ระบบตรวจรับคำกล่าวหา (PESCA) (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔) ประมวลผลโดย : สำนักบริหารงานกลาง สำนักงาน ป.ป.ช.

หมายเหตุ : *เนื่องจากผู้แจ้งเบาะแส/ผู้ร้องไม่ได้ระบุปีที่เกิดเหตุ

จากคำกล่าวหาทั้งสิ้น ๘,๐๖๗ เรื่อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาผลการตรวจรับคำกล่าวหา โดยเป็นเรื่องที่สำนักงาน ป.ป.ช. รับไว้ดำเนินการเอง จำนวน ๒,๘๘๕ เรื่อง รองลงมาเป็นเรื่องที่ส่งหน่วยงานอื่นดำเนินการตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกรณีเรื่องที่กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งอำนาจการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงมา และมีใช้เป็นความผิดร้ายแรง จึงส่งให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทน จำนวน ๒,๔๔๔ เรื่อง เป็นคำกล่าวหาที่ไม่รับพิจารณา/ไม่อยู่ในอำนาจ จำนวน ๘๗๗ เรื่อง เป็นคำกล่าวหาส่งเรื่องรวมซ้ำ จำนวน ๗๘๐ เรื่อง และเป็นเรื่องค้างค้ำที่อยู่ระหว่างการตรวจรับ จำนวน ๑,๐๘๑ เรื่อง ทั้งนี้ เรื่องที่ค้างค้ำส่วนใหญ่มาจากการร้องเรียนผ่านบัตรสนเท่ห์ ซึ่งเป็นกลุ่มคำกล่าวหาที่มีรายละเอียดไม่ครบถ้วน

จากคำกล่าวหาที่สำนักงาน ป.ป.ช. รับไว้ดำเนินการเอง จำนวน ๒,๘๘๕ เรื่อง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีการแยกออกเลขเรื่องเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๙๖ เรื่อง รวมเป็นคำกล่าวหาที่สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการเองจำนวนทั้งสิ้น ๓,๐๘๑ เรื่อง และเรื่องส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ จำนวน ๒,๔๔๔ เรื่อง อีกทั้งมีเรื่องที่อยู่ระหว่างรอส่งมอบ/ส่งต่ออีก จำนวน ๖๓ เรื่อง รวมเป็นคำกล่าวหาที่ส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๕๐๗ เรื่อง

คำกล่าวหาจำแนกตามหน่วยงานที่ถูกกล่าวหา

จากคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ถูกกล่าวหามากที่สุด จำนวน ๒,๒๔๐ เรื่อง (ร้อยละ ๔๐.๐๙) รองลงมาเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน ๗๔๙ เรื่อง (ร้อยละ ๑๓.๔๐) กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๖๒๘ เรื่อง (ร้อยละ ๑๑.๒๔) และเป็นส่วนราชการอื่น ๆ จำนวน ๑,๙๗๑ เรื่อง (ร้อยละ ๓๕.๒๗) เมื่อพิจารณาคำกล่าวหาของหน่วยงานที่มีคำกล่าวหามากที่สุด ๓ อันดับแรกสามารถสรุปได้ ดังนี้

• **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** มีคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒,๒๔๐ เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำกล่าวหาในประเภทจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน ๘๓๒ เรื่อง (ร้อยละ ๓๗.๑๔) รองลงมาเป็นประเภทปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เช่น ละเลย เพิกเฉย ต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ กระทำการเกินอำนาจหน้าที่ โดยทุจริต และอนุมัติ/ไม่อนุมัติใบอนุญาตโดยมิชอบ จำนวน ๕๗๙ เรื่อง (ร้อยละ ๒๕.๘๕) และประเภทยกยอก/เบียดบังเงินหรือทรัพย์สินของราชการ จำนวน ๒๘๒ เรื่อง (ร้อยละ ๑๒.๕๙) ตามลำดับ

• **สำนักงานตำรวจแห่งชาติ** มีคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๗๔๙ เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำกล่าวหาในประเภทปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เช่น ละเลย เพิกเฉย ต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ กระทำการเกินอำนาจหน้าที่โดยทุจริต เป็นต้น จำนวน ๕๗๙ เรื่อง (ร้อยละ ๗๗.๓๐) รองลงมาเป็นประเภทเรียกรับสินบน จำนวน ๗๓ เรื่อง (ร้อยละ ๙.๗๕) และประเภทยักยอก/เบียดบังเงินหรือทรัพย์สินของราชการ จำนวน ๖๐ เรื่อง (ร้อยละ ๘.๐๑) ตามลำดับ

• **กระทรวงมหาดไทย** มีคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๖๒๘ เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำกล่าวหาในประเภทปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เช่น ละเลย เพิกเฉย ต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ กระทำการเกินอำนาจหน้าที่โดยทุจริต และอนุมัติ/ไม่อนุมัติใบอนุญาตโดยมิชอบ เป็นต้น จำนวน ๒๓๙ เรื่อง (ร้อยละ ๓๘.๐๖) รองลงมาเป็นประเภทออกเอกสารสิทธิที่ดิน จำนวน ๑๐๘ เรื่อง (ร้อยละ ๑๗.๒๐) และประเภทยักยอก/เบียดบังเงินหรือทรัพย์สินของราชการ จำนวน ๘๔ เรื่อง (ร้อยละ ๑๓.๓๘) ตามลำดับ

แผนภาพที่ ๓ จำนวนคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
ของหน่วยงานที่มีคำกล่าวหามากที่สุด ๓ อันดับแรก จำแนกตามประเภทคำกล่าวหา

ที่มา : ระบบตรวจรับคำกล่าวหา (PESCA)
ประมวลผลโดย : สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.

คำกล่าวหาจำแนกตามประเภทคำกล่าวหา

เมื่อพิจารณาคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำแนกตามประเภทคำกล่าวหา พบว่าคำกล่าวหาใน ๒ อันดับแรก เป็นประเภทปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เช่น ละเลย เพิกเฉย ต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ กระทำการเกินอำนาจหน้าที่โดยทุจริต และอนุมัติ/ไม่อนุมัติใบอนุญาตโดยมิชอบ เป็นต้น และจัดซื้อจัดจ้าง รายละเอียดดังตาราง

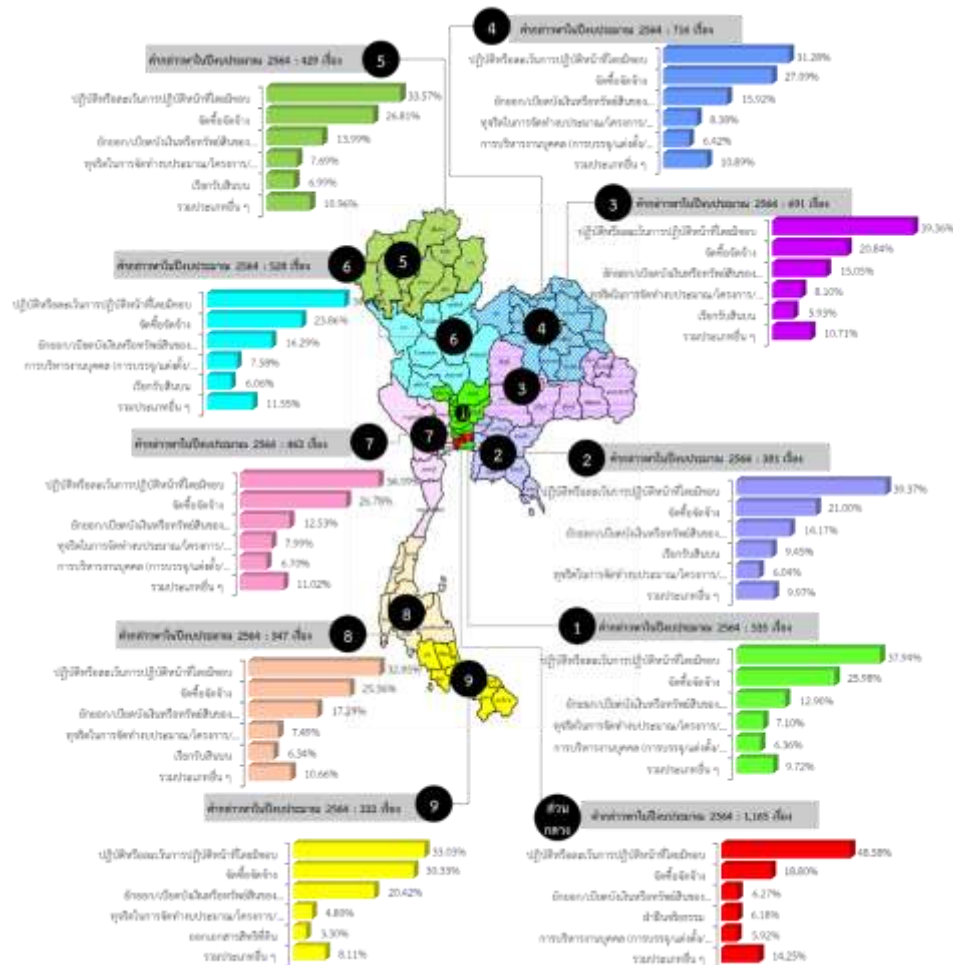
ตารางที่ ๔ จำนวนคำกล่าวหา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งส่วนที่สำนักงาน ป.ป.ช. รับไว้ดำเนินการ และส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการจำแนกตามประเภทคำกล่าวหา

ประเภทคำกล่าวหา	สำนักงาน ป.ป.ช. รับดำเนินการเอง	ส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ	รวมจำนวนเรื่อง
ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	๗๔๕	๑,๓๘๓	๒,๑๒๘
จัดซื้อจัดจ้าง	๑,๑๒๑	๒๐๙	๑,๓๓๐
ยกยอก/เบียดบังเงินหรือทรัพย์สินของราชการ	๓๒๑	๔๒๕	๗๔๖
ทุจริตในการจัดทำงบประมาณ/โครงการ/เบิกจ่ายในโครงการเป็นเท็จ	๒๗๑	๘๐	๓๕๑
การบริหารงานบุคคล (การบรรจุ/แต่งตั้ง/เลื่อนตำแหน่ง/โยกย้าย/ลงโทษวินัย)	๑๔๙	๑๘๒	๓๓๑
เรียกรับสินบน	๑๖๙	๑๓๘	๓๐๗
ออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน	๘๒	๙๐	๑๗๒
ร่ำรวยผิดปกติ	๑๒๑	-	๑๒๑
ฝ่าฝืนจริยธรรม	๗๒	-	๗๒
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม	๓๐	-	๓๐
ผลรวมทั้งหมด	๓,๐๘๑	๒,๕๐๗	๕,๕๘๘

ที่มา : ระบบตรวจรับคำกล่าวหา (PESCA)

ประมวลผลโดย : สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.

หากจำแนกจำนวนคำกล่าวหาตามพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงาน ป.ป.ช. จำแนกได้ ดังนี้
แผนภาพที่ ๔ ร้อยละของคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำแนกข้อมูลตามพื้นที่รับผิดชอบ และประเภทคำกล่าวหา

ที่มา : ระบบตรวจรับคำกล่าวหา (PESCA)

ประมวลผลโดย : สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.

วงเงินงบประมาณของโครงการหรือจำนวนเงินที่มีการทุจริตตามคำกล่าวหา

จากคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. รับไว้ดำเนินการเอง จำนวน ๓,๐๘๑ เรื่อง เมื่อพิจารณาวงเงินงบประมาณของโครงการหรือจำนวนเงินที่มีการทุจริตตามคำกล่าวหา มีมูลค่ารวม ๒๐,๕๔๖ ล้านบาท หากจำแนกตามประเภทคำกล่าวหา พบว่า คำกล่าวหาประเภทการจัดซื้อจัดจ้าง มีมูลค่ามากที่สุด จำนวน ๑๖,๗๙๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๘๑.๗๖) รองลงมาเป็นประเภทการเรียกรับสินบน จำนวน ๒,๐๒๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๗ และการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ จำนวน ๑๙๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๐.๙๔) ตามลำดับ

และจากคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ ตามมาตรา ๖๑ - ๖๔ กรณีกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งอำนวยการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงมา และมีใช้เป็น ความผิดร้ายแรง จำนวน ๒,๕๐๗ เรื่อง เมื่อพิจารณาวงเงินงบประมาณของโครงการหรือจำนวนเงินที่มีการทุจริต ตามคำกล่าวหา มีมูลค่ารวม ๑,๑๑๖ ล้านบาท หากจำแนกตามประเภทคำกล่าวหา พบว่า คำกล่าวหาประเภทการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ มีมูลค่ามากที่สุด จำนวน ๑,๐๑๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๕๒ รองลงมาเป็นการยกยอก/เบียดบังเงิน หรือทรัพย์สินของราชการ จำนวน ๗๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๖.๓๖) และการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน ๑๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๑.๖๑) ตามลำดับ

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าคำกล่าวหาที่สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการเอง มีวงเงินงบประมาณของโครงการ หรือจำนวนเงินที่มีการทุจริตตามคำกล่าวหามากถึง ๒๐,๕๔๖ ล้านบาท ในขณะที่คำกล่าวหาที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ มีวงเงินงบประมาณของโครงการหรือจำนวนเงินที่มีการทุจริตตามคำกล่าวหาเพียง ๑,๑๑๖ ล้านบาท ทั้งที่จำนวนคำกล่าวหาใกล้เคียงกันแสดงให้เห็นว่าคำกล่าวหาที่ส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ เป็นเรื่องที่มีใช้เป็นความผิดร้ายแรง ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การส่งหรือมอบหมายคำกล่าวหาให้หน่วยงานอื่น ดำเนินการ ตามมาตรา ๖๑ - ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ตารางที่ ๕ วงเงินงบประมาณของโครงการหรือจำนวนเงินที่มีการทุจริตตามคำกล่าวหา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งส่วนที่สำนักงาน ป.ป.ช. รับไว้ดำเนินการและส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการจำแนกตามประเภทคำกล่าวหา

ประเภทคำกล่าวหา	วงเงินงบประมาณของโครงการหรือจำนวนเงินที่มีการทุจริต (บาท)		ผลรวมทั้งหมด
	สำนักงาน ป.ป.ช. รับดำเนินการเอง	ส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ	
จัดซื้อจัดจ้าง	16,797,710,632	18,005,057	16,815,715,689
เรียกรับสินบน	2,028,212,100	5,531,340	2,033,743,440
ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	192,822,898	1,010,314,685	1,203,137,583
ทุจริตในการจัดหางบประมาณ/โครงการ/เบิกจ่ายเงินในโครงการเป็นเท็จ	993,130,893	2,978,807	996,109,700
ร่ำรวยผิดปกติ	391,081,855	-	391,081,855
ยกยอก/เบียดบังเงินหรือทรัพย์สินของราชการ	96,399,385	70,941,121	167,340,506
ออกเอกสารสิทธิที่ดิน	46,000,000	6,633,510	52,633,510
การบริหารงานบุคคล (การบรรจุ/แต่งตั้ง/เลื่อนตำแหน่ง/โยกย้าย/ลงโทษวินัย)	1,069,000	1,729,368	2,798,368
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม	92,000	-	92,000
ฝ่าฝืนจริยธรรม	-	-	-
ผลรวมทั้งหมด	20,546,518,762	1,116,133,888	21,662,652,650

ที่มา : ระบบตรวจรับคำกล่าวหา (PESCA)

ประมวลผลโดย : สำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.

จะเห็นได้ว่าปัญหาการทุจริตเป็นปัญหาของประเทศที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างและการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยกรณีการทุจริตที่ถูกกล่าวหาและมีวงเงินการทุจริตสูงที่สุดก็คือ ทุจริตในการจัดทำงบประมาณ/โครงการ การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทั้งนี้ จำเป็นต้องมีการสร้างความโปร่งใสให้กับภาครัฐด้วยการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ในปัจจุบันเกิดการทุจริตในรูปแบบใหม่ ๆ จากทางด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล รวมถึงภัยคุกคามไซเบอร์รูปแบบต่าง ๆ ที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงรูปแบบอย่างต่อเนื่อง และทำให้เกิดผลกระทบรุนแรงที่ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยต่าง ๆ เหล่านี้ และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตจะต้องพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อการเก็บข้อมูล การสร้างฐานข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสื่อสาร ปิดช่องว่างของการกระทำผิดในรูปแบบที่แพร่หลาย ตลอดจนการจัดการกับรูปแบบการทุจริตใหม่ ๆ อาศัยการวิเคราะห์คาดการณ์และการปรับตัวที่รวดเร็ว รวมทั้ง การใช้ศักยภาพของ AI การประยุกต์ใช้แหล่งข้อมูลรูปแบบ Big Data ร่วมกับการตรวจสอบที่ทันท่วงที เพื่อนำมาสู่การป้องกันการกระทำผิดในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่อาจเป็นโอกาสเกิดการทุจริตได้ง่ายกว่าในสถานการณ์ปกติ เนื่องจากการใช้จ่ายเงินในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นจำนวนมาก ทั้งการจัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ไปจนถึงการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้ง ปัญหาในการปฏิบัติงานในช่วงวิกฤตการณ์การระบาดของโรคที่ไม่สามารถปฏิบัติการได้อย่างเต็มศักยภาพ

มูลค่าผลกระทบในระดับภาพรวมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ผลการประเมินมูลค่าผลกระทบในระดับภาพรวมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Social Return on Investment) ด้านการปราบปรามการทุจริตที่ผ่านมาพบว่า การประเมินผลกระทบในภาพรวมจะประเมินเฉพาะมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการป้องกันความเสียหายจากการทุจริต โดยจากรายงานสถานการณ์การทุจริตประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า มูลค่าการทุจริตที่สามารถป้องกันได้จากการขโมยความผิดโดยสำนักงาน ป.ป.ช. มีค่าเท่ากับ ๓๓,๔๘๖.๕๔ ล้านบาท เมื่อนำมาคำนวณพร้อมกับตัวคูณทวี ที่มีค่าเท่ากับ ๒.๘๖ (สามารถอธิบายได้ว่า หากนำเงินลงทุนในเศรษฐกิจ จำนวน ๑ บาท เงินจำนวนดังกล่าวจะมีการต่อยอดเงินในระบบเศรษฐกิจคิดเป็นมูลค่า ๒.๘๖ บาท โดยตัวคูณทวีดังกล่าวจะก่อให้เกิดรายได้ประชาชาติโดยรวมเพิ่มขึ้น) ดังนั้น เมื่อนำมูลค่าการทุจริตที่สามารถป้องกันได้จากการขโมยความผิดโดยสำนักงาน ป.ป.ช. มาคำนวณพร้อมกับตัวคูณทวี จะพบว่ามูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้จากการดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. มีมูลค่า ๓๓,๔๘๖.๕๔ x ๒.๘๖ มีค่าเท่ากับ ๙๕,๗๗๑.๕๐ ล้านบาท

๓.๒.๔ ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ในการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบ ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑) แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

สำนักงาน ป.ป.ช. มุ่งดำเนินโครงการที่สนับสนุนการปรับฐานความคิดการแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ผลักดันหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา และโครงการที่เสริมสร้างวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในทุกพื้นที่ โครงการพัฒนาแผนที่พื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต ตลอดจนสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าร่วมและยกระดับการประเมิน ITA โดยผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า ร้อยละ ๗๘.๓๐ ของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๗๐.๙๐ ของประชาชนมีวัฒนธรรม ค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และร้อยละ ๔๙.๙๕ ของหน่วยที่เข้ารับการประเมิน ITA มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่ ๘๕ คะแนน ซึ่งมีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้น

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างการรับรู้และปลูกจิตสำนึก สำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันกำหนดกรอบการประเมินความสำเร็จเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตที่มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ ควรต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในพื้นที่เพื่อผลักดันหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และในส่วนของการประเมิน ITA ต้องสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นกลุ่มหน่วยงานที่มีจำนวนมากให้ความสำคัญและเข้าร่วมในการประเมิน รวมทั้ง การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาองค์กรต่อไป

เป้าหมายที่ ๒ คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ขับเคลื่อนการปลูกจิตสำนึกและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตของประชาชนสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ เฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต รวมทั้ง การจัดทำมาตรการป้องกันการทุจริต การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาระบบราชการ สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสามารถส่งผลให้คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สถิติจำนวนคดีทุจริตในภาพรวมลดลงที่ร้อยละ ๑๙.๔๔ ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดให้คดีทุจริตในภาพรวมลดลงร้อยละ ๑๐

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ควรพัฒนาระบบราชการ โดยสนับสนุนมาตรการลดการแทรกแซงและลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ผลักดันการลงโทษหัวหน้าส่วนราชการกรณีดำเนินการทางวินัยล่าช้า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ

๒) แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ขับเคลื่อนงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ อาทิ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ทำหน้าที่ในการติดตาม เร่งรัดการดำเนินงาน การบริหารงานคดีให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการปราบปรามการทุจริต การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ อาจยังไม่บรรลุตามเป้าหมายแต่ก็มีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้น

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ควรสนับสนุนและสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบ การทบทวนปรับปรุงกฎหมาย และการขยายเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการดำเนินคดีทุจริตให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

ผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้กำหนดประเด็นการปฏิรูป ๖ ประเด็น ได้แก่

๑) ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง โดยการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้ง ให้มีกฎหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นพลังในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบและชี้เบาะแสเมื่อพบเห็นการกระทำความผิด โดยรัฐมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแส

๒) ด้านการป้องปราม (๑) โดยให้มีมาตรการควบคุม กำกับติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรงสุจริตของบุคลากร การใช้ดุลยพินิจโดยสุจริต ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง

๓) ด้านการป้องปราม (๒) โดยให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึง และตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ

๔) ด้านการปราบปราม (๑) ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือ มาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด

๕) ด้านการปราบปราม (๒) ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ไต่สวน ชี้มูล ฟ้องศาล พิพากษา) ทั้งแพ่งและอาญา ให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด เป็นธรรม เสมอภาค โดยเฉพาะมีการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจนเร่งรัดการติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิดทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ตกเป็นของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม

๖) ด้านการบริหารจัดการ โดยให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต

ต่อมา ได้มีการจัดทำแผนการปฏิรูปฉบับปรับปรุงที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เพื่อให้การปฏิรูปประเทศมีผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมภายใต้ระยะเวลาการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ยังคงเหลืออยู่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดว่า การปฏิรูปประเทศจะบรรลุผลในระยะเวลา ๕ ปี โดยมีกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญและผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๕ กิจกรรม ดังนี้

๑) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต โดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ได้ดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย พอช. ในการต่อต้านการทุจริต ในพื้นที่ ๕ จังหวัด ๒๕ ตำบล โดยการสร้างความเข้าใจ การปลูกจิตสำนึก การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ การสร้างข้อตกลงหรือธรรมนูญตำบล การพัฒนาเครื่องมือ ช่องทางการสื่อสาร การจัดทำชุดความรู้ ถอดบทเรียนโครงการ การติดตาม ตรวจสอบความโปร่งใสในพื้นที่ พร้อมการสร้างธรรมาภิบาลขับเคลื่อนชุมชน โดยจะดำเนินการขยายพื้นที่เป็น ๑๗ จังหวัด ๑๗๒ ตำบล ในปี ๒๕๖๕

๒) การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ศึกษาทบทวนพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้อย่างง่าย ซึ่งอยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล สำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ระหว่างการพัฒนาช่องทางการเปิดเผยข้อมูล และช่องทางการแจ้งเบาะแส

๓) การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการจัดทำ ร่าง พระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร โดยกฎหมายดังกล่าวมีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม กำหนดกรอบระยะเวลาแล้วเสร็จในการพิจารณาเรื่องในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินคดี

๔) การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ขับเคลื่อนนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ซึ่งมีส่วนราชการจำนวน ๑๑๖ หน่วยงาน เข้าร่วม รวมทั้ง ได้มีการหารือร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในการนำประเด็นดังกล่าวมากำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการประเมิน ITA นอกจากนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนวทางการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล ซึ่งจะเสนอกรมการมาตรฐานทางจริยธรรมพิจารณาต่อไป รวมทั้ง สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ยกร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้าส่วนราชการ หรือต้นสังกัดเรียบร้อยแล้ว

๕) การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายและแนวทางในการตรวจสอบ ติดตาม กำกับ และได้จัดทำคู่มือการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ที่กำหนดให้ทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงในโครงการที่มีมูลค่า ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป

การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมีผลอย่างยั่งยืน ต้องให้ความสำคัญกับประเด็นดังต่อไปนี้

๑) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์มากขึ้น โดยการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตในพื้นที่ ซึ่งสามารถดำเนินการผ่านภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งภาคประชาชน เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน เครือข่ายภาคีประชาชน และองค์กรสาธารณประโยชน์ ในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ให้ครอบคลุมในทุกหมู่บ้าน ตำบล และจังหวัดทั่วประเทศ

๒) การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ โดยการเร่งผลักดันการแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๒๕๓ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารโดยไม่ต้องร้องขอและได้มาตรฐานสากล ควบคู่กับการเตรียมช่องทางให้ประชาชนสามารถแจ้งเบาะแสข้อมูลได้อย่างสะดวกและปลอดภัย รวมทั้ง มีระบบการแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแส และการผลักดันกฎหมายการป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti Slapp Law) เพื่อปกป้องคุ้มครองและเยียวยาผู้แจ้งเบาะแสมอย่างเหมาะสม

๓.๒.๕ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ได้ถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัด มาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่กำหนดเป้าหมาย “ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ” และกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ในช่วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ให้คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน ประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ได้แก่

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าหมาย ๒ ประการ คือ ๑) ประชาชนมีวัฒนธรรม และพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และ ๒) คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง โดยมีตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา ดังนี้

ตารางที่ ๖ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต			
ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต	ร้อยละ ๔๖	ร้อยละ ๔๘	ร้อยละ ๕๐
ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ร้อยละ ๔๖	ร้อยละ ๔๘	ร้อยละ ๕๐
ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA)	ร้อยละ ๕๐ (๘๕ คะแนนขึ้นไป)	ร้อยละ ๖๕ (๘๕ คะแนนขึ้นไป)	ร้อยละ ๘๐ (๘๕ คะแนนขึ้นไป)
เป้าหมายที่ ๒ คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง			
ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คดีทุจริตในภาพรวมลดลง	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๑๐
ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คดีทุจริตรายหน่วยงานลดลง			
๒.๒.๑ จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลง	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๑๐
๒.๒.๒ จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตลดลง	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๑๐
ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง	ร้อยละ ๑๕	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๒๕

แนวทางที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน และประชาชนทุกช่วงวัย และทุกระดับ

แนวทางที่ ๒ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต

แนวทางที่ ๓ พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

แนวทางที่ ๔ ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ

แนวทางที่ ๕ ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต มีเป้าหมายให้การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ โดยมีตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา ดังนี้

ตารางที่ ๗ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ			
ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด	ไม่เกิน ร้อยละ ๕๐	ไม่เกิน ร้อยละ ๓๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๒๕
ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ	ไม่เกิน ร้อยละ ๖ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	ไม่เกิน ร้อยละ ๕ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	ไม่เกิน ร้อยละ ๔ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

แนวทางที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต

แนวทางที่ ๒ ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ ๓ พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต

การประเมินผลเป้าหมายภาพรวม ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีตัวชี้วัดคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยในปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน

ตารางที่ ๘ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน
ผลการดำเนินงาน	๓๖ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๐๔ จาก ๑๘๐ ประเทศของโลก	๓๕ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๑๐ จาก ๑๘๐ ประเทศของโลก	-

จากการประกาศผลคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ประจำปี ๒๐๒๑ (พ.ศ. ๒๕๖๔) เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ ผลปรากฏว่าประเทศไทยได้ ๓๕ คะแนน จาก ๑๐๐ คะแนน เป็นอันดับที่ ๑๑๐ จาก ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก และได้อันดับที่ ๖ ในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยในปี ๒๐๒๑ ลดลงจากปี ๒๐๒๐ โดยพบว่าจากแหล่งข้อมูลทั้ง ๙ แหล่ง ประเทศไทยได้คะแนนเพิ่มขึ้น ๑ แหล่ง คงที่ ๔ แหล่ง และลดลง ๔ แหล่ง ซึ่งผลการดำเนินการยังไม่เป็นไปตามค่าเป้าหมาย เนื่องจากการดำเนินงานเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติในการสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและไม่ยอมทนต่อการทุจริต ซึ่งจะนำไปสู่สังคมที่สุจริต ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศและส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของดัชนีการรับรู้การทุจริตต่อไป

การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนตัวชี้วัด

๑) การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ระยะที่ ๓ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ไปยังคณะรัฐมนตรี โดยมีการให้ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ประเด็นคำถามทั้ง ๙ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ซึ่งสามารถจัดเป็นประเด็นของข้อเสนอแนะได้ ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) ประเด็นนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการทุจริต (๒) ประเด็นเกี่ยวกับสินบน (๓) ประเด็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (๔) ประเด็นการตรวจสอบและการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐ และ (๕) ประเด็นความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ในระบบงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ มีมติรับทราบและให้สำนักงาน ป.ป.ท. เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารือกับสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะดังกล่าวโดยได้มีการมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๒) การประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย อาทิ การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เสริมสร้างการรับรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย” กิจกรรมการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อจัดเก็บข้อมูลในหน่วยงานต่าง ๆ และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อผลักดันและบูรณาการติดตามการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย

การประเมินผลเป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต

ตารางที่ ๙ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	ร้อยละ ๔๖	ร้อยละ ๔๘	ร้อยละ ๕๐
ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ ๕๒.๑	ร้อยละ ๗๘.๓	ร้อยละ ๙๓.๑

ในการประเมินผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติไปสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ ๑๒ - ๒๔ ปี ทุกจังหวัดทั่วประเทศ จำนวนเด็กและเยาวชนตัวอย่างทั้งสิ้น ๔,๓๗๕ ราย เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ ๒๐ สิงหาคม - ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

๑) การมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนในภาพรวม สำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ๒) ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาค และ ๓) ด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม จากผลสำรวจพบว่า เด็กและเยาวชนให้คะแนนการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๒๔ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลสำหรับผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ย ๒.๐๐ - ๓.๐๐ คะแนน อยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๙๙ คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง และคะแนนเฉลี่ย ๐.๐๐ - ๐.๙๙ คะแนน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเด็กและเยาวชนตามเกณฑ์ดังกล่าวพบว่า เด็กและเยาวชนร้อยละ ๗๘.๓ มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมาก และร้อยละ ๒๑.๗ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับน้อย มีจำนวนเล็กน้อย เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๒ - ๑๗ ปี ให้คะแนนการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมากร้อยละ ๗๗.๕ ขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๘ - ๒๔ ปี มีร้อยละ ๗๘.๗

๒) การมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนในแต่ละด้าน ๑) ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่พบว่า เด็กและเยาวชนให้คะแนนด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๑๑ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่อยู่ในระดับมากร้อยละ ๖๕.๕ ระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๙ และในระดับน้อยมีร้อยละ ๐.๖ เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๒ - ๑๗ ปี ให้คะแนนด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ อยู่ในระดับมากร้อยละ ๖๔.๑ ขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๘ - ๒๔ ปี มีร้อยละ ๖๖.๓ ๒) ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคพบว่า เด็กและเยาวชนให้คะแนนด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาค ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๒๔ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคร้อยละ ๗๘.๔ อยู่ในระดับมาก และร้อยละ ๒๑.๖ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับน้อยมีจำนวนเล็กน้อย เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๒ - ๑๗ ปี ให้คะแนนด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคอยู่ในระดับมากร้อยละ ๗๕.๙ ขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๘ - ๒๔ ปี มีร้อยละ ๗๙.๗ ๓) ด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมพบว่า เด็กและเยาวชนให้คะแนนด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๓๗ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนอยู่ในระดับมากร้อยละ ๘๘.๑ และระดับปานกลางร้อยละ ๑๑.๙ ส่วนระดับน้อยมีจำนวนเล็กน้อย เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๒ - ๑๗ ปี ให้คะแนนด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมอยู่ในระดับมากร้อยละ ๘๙.๔ ขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๘ - ๒๔ ปี มีร้อยละ ๘๗.๕

แผนภาพที่ ๕ สรุปผลการสำรวจพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. ๒๕๖๔

สำหรับข้อมูลผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นชายร้อยละ ๕๑.๑ และหญิงร้อยละ ๔๘.๙ มีอายุ ๑๒ - ๑๗ ปี ร้อยละ ๔๐.๖ และอายุ ๑๘ - ๒๔ ปี ร้อยละ ๕๙.๔ มีการศึกษาอยู่ในระบบร้อยละ ๖๘.๗ (สถานศึกษาของรัฐบาล ร้อยละ ๖๒.๐ และสถานศึกษาเอกชนร้อยละ ๖.๗) มีการศึกษานอกระบบร้อยละ ๑.๖ สำเร็จการศึกษาแล้วร้อยละ ๒๗.๑ และไม่ได้เรียนร้อยละ ๒.๖ สำหรับผู้ที่ได้รับการศึกษา มีการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ ๒๗.๗ มัธยมศึกษาร้อยละ ๕๓.๗ ปวช./ปวส./ปวท./อนุปริญญาร้อยละ ๑๐.๕ และปริญญาตรีขึ้นไปมีร้อยละ ๕.๕

การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนตัวชี้วัดที่ ๑.๑

๑) การใช้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชนพัฒนาขึ้น สำหรับนำไปใช้เป็นมาตรฐานกลางในการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาของประเทศ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งถือเป็นกลวิธีใหม่ที่ถูกนำมาใช้เป็นกระบวนการขัดเกลา เสริมสร้างความตระหนัก และปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริตผ่านระบบการศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนกลายเป็นพลเมืองที่ไม่ทนต่อการทุจริต มีจิตพอเพียง และเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบ หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ ประกอบด้วย ๕ หลักสูตร ได้แก่ (๑) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) (๒) หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”) (๓) หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) (๔) หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) และ (๕) หลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต) โดยให้นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของสถาบันการศึกษา ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงาน ป.ป.ช. ได้บูรณาการความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้นำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ (พฤษภาคม ๒๕๖๒) และสถาบันอุดมศึกษาได้นำหลักสูตรอุดมศึกษาไปปรับใช้ในการจัดการเรียน การสอนตามความพร้อมของแต่ละสถาบัน รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำหลักสูตรไปพิจารณาปรับใช้กับ กลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรมตามความพร้อมและความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน ทั้งหลักสูตรกลุ่มทหารและ ตำรวจ และหลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ และมติเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ รับทราบรายงานผลความก้าวหน้าในการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้ โดยให้ กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รายงานผลสัมฤทธิ์ของการนำ หลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้ด้วย โดยหลักสูตรต้านทุจริตศึกษามีรายวิชาที่มุ่งสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของการกระทำทุจริตในลักษณะต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ความเสียหายที่ เกิดจากการทุจริต ความสำคัญของการต่อต้านการทุจริต ประกอบด้วย ๔ ชุดวิชา ได้แก่ (๑) การคิดแยกแยะ ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (๒) ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต (๓) STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต และ (๔) พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม

การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา โดยการกำกับติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตร การประเมินพฤติกรรมเด็กและเยาวชนไทย ที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต และวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพหลักสูตร อีกทั้ง ได้ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพหลักสูตรและเสริมสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา (Anti-corruption Education Platform) และการพัฒนาโปรแกรมแอปพลิเคชันมือถือ (Mobile Application) การพัฒนาหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาเนื้อหาใหม่ที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและใช้ในหลักสูตรการฝึกอบรม จำนวน ๓ หลักสูตร/ชุดการเรียนรู้/เรื่อง ประกอบด้วย (๑) เรื่องการต้านทุจริตในสถานการณ์ Digital Disruption (๒) เรื่องการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางธรณี และ (๓) เรื่องการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติน้ำและน้ำบาดาล โดยมีการกำกับ ติดตามความคืบหน้าการดำเนินการ ขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้และการประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ซึ่งปรากฏผลการ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) สถานศึกษา จำนวน ๕๖,๒๘๓ แห่ง นำไปใช้ ๕๓,๓๘๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๘๗ อย่างไรก็ตามเมื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการนำ หลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้ของสถานศึกษา จำนวน ๒,๐๗๐ แห่งทั่วประเทศ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเท่ากับ ๗๕.๙๑ เมื่อพิจารณารายสถานศึกษาพบว่า มีสถานศึกษา จำนวน ๑,๐๐๓ แห่ง ที่มีค่าคะแนน

สูงกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลักสูตรในภาพรวม และมีจำนวน ๑,๐๖๗ แห่ง ที่มีค่าคะแนนต่ำกว่าคะแนนรวมเฉลี่ย

(๒) หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด Youngster with good heart) จำนวน ๑๖๕ แห่ง นำไปใช้ ๑๑๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๙๑ จากการประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตรอุดมศึกษา จำนวน ๓๖ แห่ง พบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๖๘.๕๐ ผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายสถานศึกษาพบว่ามีสถานศึกษา จำนวน ๒๒ แห่ง ที่มีค่าคะแนนสูงกว่าค่าคะแนนรวมเฉลี่ย และสถานศึกษาที่มีค่าคะแนนต่ำกว่าค่าคะแนนรวมเฉลี่ย จำนวน ๑๔ แห่ง

(๓) หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางการรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) นำไปใช้ทั้ง ๒ หน่วยงาน (องค์กรทหาร/ตำรวจ) จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ จำนวน ๕ หน่วยงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๘๐.๑๑ ผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายหน่วยงานพบว่า หน่วยงานที่มีค่าคะแนนสูงกว่าค่าคะแนนรวมเฉลี่ยมีจำนวน ๒ หน่วยงาน และหน่วยงานที่มีค่าคะแนนต่ำกว่าค่าคะแนนรวมเฉลี่ยมี ๓ หน่วยงาน

(๔) หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากร ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) จำนวน ๘๗ หน่วยงาน/องค์กร นำไปใช้ จำนวน ๗๓ หน่วย คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๙๑ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๓๕ หน่วยงาน มีผลคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ ๘๔.๘๗ ผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาตามหน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานราชการ ๒๐ หน่วยงาน พบว่ามีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรอยู่ในระดับดีมาก ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ ๘๒.๗๐ ส่วนหน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจ ๑๕ หน่วยงาน พบว่ามีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรอยู่ในระดับดีมาก ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ ๘๗.๗๖

(๕) หลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดต้านทุจริต) มีกลไกการขับเคลื่อนระดับพื้นที่ ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตรโค้ช มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ ๗๔.๙๕ อยู่ในระดับดี

๒) การสนับสนุนให้เกิดการส่งเสริมการใช้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education Platform) ให้มีระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษารองรับการขับเคลื่อนการเผยแพร่หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา และองค์ความรู้และสื่อการเรียนรู้ด้านการต้านทุจริตอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริหารจัดการเนื้อหาออนไลน์ (e-Learning Content) ของทุกหลักสูตรและการเข้าเรียนของผู้เรียนทุกคน รวมถึงผู้ใช้งานระบบให้อยู่ในที่เดียวกัน ซึ่งเป็นผลให้สามารถติดตามการเข้าเรียนของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ได้ต่อเนื่องตลอดเวลา นอกจากนี้ ยังสามารถนำผลการเรียนมาใช้เพื่อวิเคราะห์การเรียนรู้ รวมทั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนาเนื้อหาและสื่อออนไลน์ให้ดีขึ้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้นได้

(๒) การพัฒนางานพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุของสำนักงาน ป.ป.ช. เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - ๑๙) ได้มีการปรับรูปแบบการบรรยายและการเข้าชมเป็นรูปแบบออนไลน์สำหรับหน่วยงานที่ได้ติดต่อแสดงความต้องการที่จะเข้าชมพิพิธภัณฑ์ฯ และมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเสริมสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา ยุกระดับพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง Virtual Museum เพื่อให้ตอบสนองกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ต้องการเข้าชมพิพิธภัณฑ์แต่ติดปัญหาเรื่องการเดินทาง และเป็นการเพิ่มช่องทางในการเรียนรู้ในการป้องกันการทุจริตเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งช่องทาง

(๓) การเสริมสร้างและปลูกฝังแนวคิดให้กับเด็กและเยาวชนตระหนักถึงปัญหาและผลเสียของการทุจริต การเสริมสร้างเด็กและเยาวชนตระหนักถึงปัญหา ผลกระทบจากภัยของการทุจริตคอร์รัปชัน ปลูกฝังกระบวนการคิด แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ตามโครงการ “เยาวชนไทยไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบ”

โดยขยายผลครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ (๙ ภาค และกรุงเทพมหานคร) ได้สร้าง STRONG IDOL ในสถานศึกษา จำนวน ๑,๑๘๕ คน และการกำหนดแผนงานเยาวชนไทยไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบ เพื่อขยายผลในสถานศึกษา เป้าหมาย

(๔) การยกระดับศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษา ในรูปแบบออนไลน์กับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมอย่างครอบคลุม

(๕) การสร้างวิทยากรหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ดำเนินการสร้างวิทยากรต้นแบบหลักสูตรด้านทุจริต ศึกษา เพื่อขยายผลสู่ภาคประชาชน จำนวน ๑,๕๖๘ คน และวิทยากรตัวคูณในการปลูกฝังวิถีคิดแยกแยะ ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมในกลุ่มเป้าหมายพระภิกษุสงฆ์และสามเณรที่ทำหน้าที่เป็นครูสอน ศีลธรรมและพระนักเทศน์ จำนวน ๓๓๙ รูป เพื่อดำเนินการขยายผลสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายของ การทุจริต สามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ไม่ทนต่อการทุจริต และบูรณาการความร่วมมือ ต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละของประชาชนมีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตารางที่ ๑๐ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	ร้อยละ ๔๖	ร้อยละ ๔๘	ร้อยละ ๕๐
ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ ๗๓.๓	ร้อยละ ๗๐.๙	ร้อยละ ๙๐.๙

ในการประเมินผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม และสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการสำรวจวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต ทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้มีข้อมูลที่ใช้ในการติดตาม ประเมินผลและ วางแผน/กำหนดนโยบายในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบและประชาชนมีความซื่อสัตย์สุจริต โดยใช้วิธี สุ่มด้วยตัวอย่าง Stratified Three – stage Sampling และส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไปสัมภาษณ์ สมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ ๒๕ ปีขึ้นไป ทุกจังหวัดทั่วประเทศครัวเรือนละ ๑ ราย จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น ๙,๖๒๕ ราย เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ ๒๐ สิงหาคม – ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ สรุปผลได้ ดังนี้

๑) การมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในภาพรวม สำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดการมีวัฒนธรรมค่านิยม สุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ๑) ค่านิยมสุจริตของประชาชน ๒) ทัศนคติต่อการทุจริต และประพฤติมิชอบของประชาชน และ ๓) พฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน จากผลการสำรวจพบว่า ประชาชนให้คะแนนการมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๑๘ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนด หลักเกณฑ์การประเมินผลสำหรับผู้ให้คะแนนเฉลี่ย ๒.๐๐ – ๓.๐๐ คะแนน อยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๙๙ คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง และคะแนนเฉลี่ย ๐.๐๐ – ๐.๙๙ คะแนน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาสัดส่วน ของประชาชนตามเกณฑ์ดังกล่าวพบว่า ประชาชนร้อยละ ๗๐.๙ มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริตฯ อยู่ในระดับมาก และ ร้อยละ ๒๙.๑ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริตฯ อยู่ในระดับน้อย มีจำนวนเล็กน้อย

๒) การมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในแต่ละด้าน ๑) ด้านค่านิยมสุจริตพบว่า ประชาชนให้คะแนนด้านค่านิยมสุจริต ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๗๑ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนด้านค่านิยมสุจริต อยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๙๗.๑ ระดับปานกลาง

ร้อยละ ๒.๙ และระดับน้อยมีจำนวนเล็กน้อย ๒) ด้านทัศนคติต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบพบว่า ประชาชนให้คะแนน ด้านทัศนคติต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๐๙ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนด้านทัศนคติต่อการทุจริต อยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๖๓.๐ ระดับปานกลาง ร้อยละ ๓๖.๕ และระดับน้อย ร้อยละ ๐.๕ ๓) ด้านพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบพบว่า ประชาชนให้คะแนน ด้านพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบด้วยคะแนนเฉลี่ย ๑.๗๕ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนด้านพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๒๙.๑ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๖๘.๕ และอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ ๒.๔

แผนภาพที่ ๖ สรุปผลการสำรวจวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต ทักษะ และพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๔

สำหรับข้อมูลผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นชายร้อยละ ๔๘.๑ เป็นหญิงร้อยละ ๕๑.๙ มีอายุ ๒๕ – ๓๙ ปี ร้อยละ ๒๗.๕ อายุ ๔๐ – ๕๔ ปี ร้อยละ ๒๗.๖ อายุ ๕๕ – ๗๔ ปี ร้อยละ ๒๗.๓ และตั้งแต่อายุ ๗๕ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๑๗.๖ ระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ ๘๖.๐ และปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ ๑๔.๐ ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ ๖.๕ พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ ๑๕.๒ ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ ๑๙.๐ เกษตรกร ร้อยละ ๒๑.๖ รับจ้างทั่วไป/กรรมกร/ขับรถรับจ้าง ร้อยละ ๑๑.๕ พ่อบ้าน/แม่บ้าน (อยู่บ้านเฉย ๆ) ร้อยละ ๑๙.๐ และอื่น ๆ เช่น ข้าราชการบำนาญ/เกษียณอายุ ชรา ว่างาน/ไม่มีงานทำ และนักเรียน/นักศึกษา เป็นต้น ร้อยละ ๗.๒ รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๑ บาท ร้อยละ ๓๑.๒ รายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๒๔.๐ รายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๒๘.๐ และรายได้ตั้งแต่ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป ร้อยละ ๑๖.๘

การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนตัวชี้วัดที่ ๑.๒

๑) ดำเนินการผ่านโครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต เพื่อสร้างแนวทางการต่อต้านการทุจริต มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเป็นเครือข่ายตรวจสอบและเฝ้าระวังการปฏิบัติงานของภาครัฐ ส่งผลให้เกิดการส่งต่อข้อมูลให้แก่สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการทางคดีและยังยั้งมิให้เกิดการทุจริตได้ในหลายพื้นที่ รวมทั้ง ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนก็สามารถส่งเรื่องให้หน่วยงาน

ที่มีหน้าที่รับผิดชอบแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ขยายผลนำข้อมูลการจับตามองและแจ้งเบาะแส (Watch & Voice) ของชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตทั่วประเทศมาพัฒนาเป็นแผนที่พื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต (Corruption Risk Mapping) เพื่อใช้ประกอบการวางแผนและกำหนดนโยบายป้องกันการทุจริต โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นการดำเนินโครงการต่อเนื่องเป็นปีที่ ๔ ต่อยอดจากการจัดตั้งชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต ใน ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม ๗๗ ชมรม ซึ่งแต่ละชมรมมีองค์ประกอบ ได้แก่ โค้ช STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต คณะกรรมการชมรมฯ สมาชิกชมรมฯ และแกนนำเยาวชนชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตทั่วประเทศ ปัจจุบันมีจำนวนเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเวทีชุมชน STRONG ขยายผลจิตพอเพียงต้านทุจริตสู่เครือข่ายและชุมชนทั่วประเทศ จำนวน ๑๒,๐๗๓ คน และกิจกรรมการสร้างเยาวชน Anti-corruption Young Leaders (ACYL) ทั่วประเทศ จำนวน ๘,๒๙๕ คน รวมทั้งสิ้น ๒๐,๓๖๘ คน เมื่อรวมกับโค้ช คณะกรรมการชมรมฯ สมาชิกชมรมฯ แกนนำเยาวชน และเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ จำนวน ๖๕,๔๔๓ คน คิดเป็นประชาชนที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต ทั้งสิ้นรวม ๘๕,๘๑๑ คน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดแนวทางให้ชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต มีกิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการเหมือนกันในทุกจังหวัด คือ การสำรวจพื้นที่อย่างน้อยจังหวัดละ ๓ อำเภอ เพื่อสังเกตการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริตหรือการเกิดกรณีขัดกันของผลประโยชน์ในพื้นที่ รวมทั้ง ให้สมาชิกในชมรมฯ ร่วมกันจับตามองประเด็นความเสี่ยงดังกล่าว และเมื่อพบกรณีที่น่าจะเป็นการทุจริตก็สามารถแจ้งเบาะแสให้แก่สำนักงาน ป.ป.ช. หรือส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที เกิดผลผลิตสำคัญภายใต้กิจกรรมของโครงการฯ ได้แก่ การสำรวจและจับตามองความเสี่ยงต่อการทุจริตในระดับพื้นที่ของชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตทั่วประเทศ สามารถดำเนินการได้ครอบคลุม ๒๙๗ อำเภอ จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ ๒๒๘ อำเภอ และมีการจัดทำข้อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมต้านทุจริตโดยภาคประชาชน จำนวน ๑๐๕ แนวทาง และสามารถขยายผลการจัดตั้งชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตในพื้นที่กรุงเทพมหานครลงในระดับกลุ่มโซนได้ครบทั้ง ๖ กลุ่มโซน คือ กลุ่มโซนกรุงเทพมหานครกลาง กลุ่มโซนกรุงเทพเหนือ กลุ่มโซนกรุงเทพตะวันออก กลุ่มโซนกรุงเทพใต้ กลุ่มโซนกรุงเทพเหนือ และกลุ่มโซนกรุงเทพใต้

ผลลัพธ์ที่สำคัญของโครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการร่วมผลักดันมาตรการและแนวทางป้องกันการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ส่งเสริมการปฏิบัติในการสำรวจ การจับตามองและแจ้งเบาะแส (Watch and Voice) จนเป็นผลให้สามารถยับยั้งความเสี่ยง หรือยับยั้งการกระทำความผิด และกรณีที่มีหลักฐานข้อมูลเพียงพอที่จะแจ้งเรื่องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายหรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน โดยมาตรการหรือแนวทางที่ชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตมีการดำเนินการในหลายพื้นที่ ได้แก่ (๑) การร่วมกันตรวจสอบคุณภาพอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ของสถานศึกษา (๒) การกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการรื้อถอนน้ำ (๓) การสอดส่องดูแลการรื้อถอนพื้นที่สาธารณะในเขตชุมชน (ทางเท้า) (๔) การติดตั้งป้ายโฆษณาที่ผิดกฎหมายหรือรื้อถอนที่สาธารณะ (๕) การติดตามโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค (เช่น ถนน สะพาน อาคาร ประปา ฯลฯ) และ (๖) การจับตามองความเสี่ยงในการจัดซื้อจัดจ้างทั่วไปในพื้นที่

นอกจากนี้ ยังมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ อาทิ การเสริมสร้างความร่วมมือทางศาสนา และการดำเนินโครงการ STRONG – องค์กรพอเพียงต้านทุจริต โดยเน้นดำเนินการเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดให้มีกลไกแจ้งเตือนกรณีพบว่ามีพฤติกรรมที่สื่อว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน โดยดำเนินการภายใต้โครงการ STRONG – องค์กรพอเพียงต้านทุจริต ในกลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐ

รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันอุดมศึกษา สนับสนุนให้หน่วยงานนำโมเดล STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต ไปประยุกต์ตามสภาพแวดล้อมสร้างเป็นค่านิยมองค์กรเพื่อให้องค์กรโปร่งใส มีระบบการป้องกัน ตรวจสอบ และต่อต้านการทุจริตจากภายในที่มีประสิทธิภาพ มีจำนวนหน่วยงานเข้าร่วมเป็นองค์กรพอเพียงต้านทุจริต มากกว่า ๕๐ หน่วยงาน โดยมีการจัดตั้งเป็นชมรม STRONG ภายในองค์กร และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุน ป.ป.ช.

๒) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) มีการดำเนินการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการต้านภัยทุจริตผ่านภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งภาคประชาชน เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน เครือข่ายภาคีประชาชน และองค์กรสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ และมีประสบการณ์ในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นของตน โดยมีกระทรวงมหาดไทย และสำนักงาน ป.ป.ท. ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจของ พอช. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตในระดับพื้นที่ โดยมีพื้นที่จังหวัดนำร่องทั้งสิ้นจำนวน ๑๑ จังหวัด ได้แก่ (๑) จังหวัดสมุทรปราการ (๒) จังหวัดชลบุรี (๓) จังหวัดตราด (๔) จังหวัดอำนาจเจริญ (๕) จังหวัดบุรีรัมย์ (๖) จังหวัดนครสวรรค์ (๗) จังหวัดเชียงใหม่ (๘) จังหวัดสระบุรี (๙) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๑๐) จังหวัดชุมพร และ (๑๑) จังหวัดภูเก็ต เพื่อสร้างแนวร่วมในการป้องกันการทุจริตในระดับพื้นที่

๓) การขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (กองทุน ป.ป.ช.) ซึ่งเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อรองรับการดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และคณะบุคคล ให้ความสนใจขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ป.ป.ช. จำนวน ๕๒ โครงการ เป็นเงิน ๕๐,๗๑๖,๗๑๐ บาท ซึ่งคณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. ได้อนุมัติโครงการที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ป.ป.ช. จำนวน ๑๘ โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๗,๗๓๕,๙๐๐ บาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ป.ป.ช. จำนวนกว่า ๒๐๐ โครงการ วงเงินกว่า ๔๑๑ ล้านบาท ซึ่งคณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. ได้พิจารณาอนุมัติให้การสนับสนุนจำนวนทั้งสิ้น ๘๕ โครงการ เป็นเงิน ๙๐,๒๖๓,๒๑๙ บาท

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) (เกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป)

ตารางที่ ๑๑ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๕	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ ๑๓.๑๙	ร้อยละ ๔๙.๙๕	ร้อยละ ๗๐.๕๒

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ โดยถือเป็นการประเมินที่ครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด และมีการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน ทำให้สามารถประเมินหน่วยงานได้อย่างครอบคลุม สะดวก และรวดเร็ว นอกจากนี้ การเปิดเผยข้อมูล (แบบ OIT) ทำให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานภาครัฐ และเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การประเมินของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน IIT มีส่วนช่วยควบคุมพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้ประกาศผลคะแนนการประเมิน ITA ให้หน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมินและสาธารณชนได้รับทราบ รวมทั้ง จัดทำรายงานผลการประเมิน ITA เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๑๖๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบและให้เสนอรายงานผลการประเมิน ITA ต่อคณะรัฐมนตรี โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) การประเมิน ITA เป็นแนวนโยบายที่สำคัญในการป้องกันการทุจริตที่บังคับใช้กับหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ และเป็นกลไกการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่เป็นรูปธรรม รวมทั้ง ได้ถูกกำหนดเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยในปี ๒๕๖๕ กำหนดค่าเป้าหมายให้หน่วยงานภาครัฐมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ (๘๕ คะแนนขึ้นไป) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๘,๓๐๐ แห่งทั่วประเทศ เข้าร่วมการประเมิน ITA ผ่านระบบ ITAS ที่เว็บไซต์ <http://itas.nacc.go.th> ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐ ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และองค์กรอิสระ ซึ่งเป็นการประเมินด้านธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการภาครัฐที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศจำนวน ๑,๓๓๑,๕๘๘ คน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการตื่นตัวต่อประเด็นการต่อต้านการทุจริตมากยิ่งขึ้น รวมถึง มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานและการให้บริการภาครัฐเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การประเมิน ITA มีการเก็บข้อมูลจาก ๓ ส่วน ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ การเก็บข้อมูลสำหรับการประเมิน ITA

การเก็บข้อมูล	ตัวชี้วัด	คะแนน/ระดับผลการประเมิน	
		คะแนน	ระดับ
๑. การเก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน)	ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่	๙๕.๐๐ - ๑๐๐	AA
	ตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ	๘๕.๐๐ - ๙๔.๙๙	A
๒. การเก็บข้อมูลจากผู้รับบริการหรือผู้ติดต่อหน่วยงานภาครัฐ (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก)	ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจ	๗๕.๐๐ - ๘๔.๙๙	B
	ตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของราชการ	๖๕.๐๐ - ๗๔.๙๙	C
	ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต	๕๕.๐๐ - ๖๔.๙๙	D
๓. การเปิดเผยข้อมูลทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน (ตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ)	ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงาน	๕๐.๐๐ - ๕๔.๙๙	E
	ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการสื่อสาร	๐๐.๐๐ - ๔๙.๙๙	F
	ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงการทำงาน		
	ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล		
	ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต		

๓) ผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของประเทศ ๘๑.๒๕ คะแนน อยู่ในระดับผลการประเมิน ระดับ B สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ๑๓.๓๕ คะแนน มีจำนวนหน่วยงานภาครัฐที่มีผลการประเมิน ITA ผ่านค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๔,๑๔๖ หน่วยงาน หรือร้อยละ ๔๙.๙๕ สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาร้อยละ ๓๖.๗๖

๔) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ได้เข้าสู่วาระการเป็นองค์กรที่มีคุณธรรมและความโปร่งใสตามหลักเกณฑ์การประเมิน ITA ในระดับค่อนข้างสูง โดยอยู่ที่ระดับ A คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๗๓ ของหน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินทั้งหมด เพิ่มขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ ๒๖.๒๒ ทั้งนี้ เมื่อจำแนกผลการประเมินตามประเภทของหน่วยงานภาครัฐที่มีสถานะหรือการบริหารจัดการภาครัฐเดียวกันหรือคล้ายกันแล้ว สามารถจำแนกกลุ่มประเภทออกเป็น ๘ ประเภท ได้แก่ (๑) หน่วยธุรการขององค์กรศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ และหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา มีคะแนนเฉลี่ย ๙๒.๔๔ คะแนน (๒) ส่วนราชการระดับกรม มีคะแนนเฉลี่ย ๙๒.๐๗ คะแนน (๓) รัฐวิสาหกิจ มีคะแนนเฉลี่ย ๙๓.๓๑ คะแนน (๔) องค์การมหาชน มีคะแนนเฉลี่ย ๙๓.๒๖ คะแนน (๕) กองทุน มีคะแนนเฉลี่ย ๙๓.๒๒ คะแนน (๖) สถาบันอุดมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย ๘๙.๘๗ คะแนน (๗) จังหวัด มีคะแนนเฉลี่ย ๙๒.๔๓ คะแนน และ (๘) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีคะแนนเฉลี่ย ๘๐.๖๓ คะแนน

๕) ผลการประเมิน ITA รายพื้นที่พบว่า พื้นที่ส่วนกลางมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ ๙๒.๐๑ คะแนน ส่วนพื้นที่ในระดับภูมิภาคมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ พื้นที่ภาค ๒ (จังหวัด อปท. และ อปท. รูปแบบพิเศษในจังหวัด จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตรวาท นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว) มีคะแนนเฉลี่ย ๘๓.๖๙ คะแนน และพื้นที่ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่ภาค ๓ (จังหวัด และ อปท. ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ) มีคะแนนเฉลี่ย ๗๕.๗๔ คะแนน

๖) ผลการประเมิน ITA ภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด (ส่วนราชการ ส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า จังหวัดที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ จังหวัดภูเก็ต มีผลคะแนน ๙๔.๐๖ คะแนน ส่วนจังหวัดที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลคะแนน ๖๙.๗๘ คะแนน และจังหวัดที่มีผลคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า ๗๕ คะแนน ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ ๖๙.๙๕ คะแนน จังหวัดอุบลราชธานี ๗๐.๓๑ คะแนน และจังหวัดมหาสารคาม ๗๒.๑๑ คะแนน

๗) การอภิปรายผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เช่น (๑) หน่วยงานที่ได้คะแนนต่ำกว่าระดับ C ยังคงมีปัญหาคาดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารูปแบบลักษณะของปัญหายังคงเดิม แต่ขนาดของปัญหาได้ลดน้อยลงเป็นอย่างมาก และหน่วยงานภาครัฐมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นถึงร้อยละ ๓๙.๖๘ ซึ่งเกิดจากการกำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุดและความร่วมมือของหลายภาคส่วน และ (๒) รูปแบบการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะของหน่วยงานที่ได้คะแนนต่ำยังคงเดิม โดยหน่วยงานดังกล่าวส่วนมากไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะทางเว็บไซต์ของหน่วยงานตามแบบ OIT ในรายตัวชี้วัดและข้อคำถามการประเมิน

ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนตัวชี้วัดที่ ๑.๓

นอกเหนือจากการจัดอันดับและให้คะแนนการประเมิน ITA แล้ว ยังได้ให้ความสำคัญกับหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับคะแนนการประเมิน ITA ไม่ดีเท่าที่ควร โดยกำหนดให้หน่วยงานด้านการป้องกันการทุจริตให้คำปรึกษาทางวิชาการกับหน่วยงานภาครัฐเหล่านั้น เพื่อให้คะแนนการประเมิน ITA เพิ่มขึ้นในรอบการประเมินของปีถัดไป โดยดำเนินการผ่านโครงการยกระดับค่าคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) แก่หน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ ๑ การสัมมนายกระดับค่าคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) แก่หน่วยงานภาครัฐ กิจกรรมที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาและยกระดับค่าคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) แก่หน่วยงานภาครัฐ และกิจกรรมที่ ๓ การติดตามเพื่อการพัฒนาและยกระดับค่าคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ในการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) รวมทั้ง การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน ITA ของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการจัดทำเอกสารทางวิชาการ ได้แก่ (๑) เอกสารวิชาการ “แนวทางการยกระดับธรรมาภิบาลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (๒) คู่มือ “แนวทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อยกระดับผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามแบบวัดการรับรู้ IIT และ EIT” และ (๓) คู่มือ “แนวทางการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อยกระดับผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (Guidelines for OIT)”

การประเมินผลเป้าหมายที่ ๒ คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ : จำนวนคดีทุจริตในภาพรวมลดลง

จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม หมายถึง จำนวนเรื่องกล่าวหาทุจริตที่ถูกชี้มูลความผิดในปีงบประมาณ โดยในการประเมินผลสำเร็จตามตัวชี้วัด ประเมินจากข้อมูลรวมของตัวชี้วัดที่ ๒.๒ จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน และตัวชี้วัดที่ ๒.๓ จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยใช้ข้อมูลคดีปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นฐาน และต้องเป็นคดีที่มีเหตุเกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ตารางที่ ๑๓ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	ลดลงร้อยละ ๖	ลดลงร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๑๐
ผลการดำเนินงาน	ลดลงร้อยละ ๔๗.๓๓	ลดลงร้อยละ ๓๖.๘๔	N/A

จากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่าเรื่องกล่าวหาที่ถูกชี้มูลความผิดและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวน ๑๐ เรื่อง และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๒ เรื่อง ซึ่งเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีฐานข้อมูล) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ลดลงคิดเป็น ร้อยละ ๔๗.๓๓ และ ๓๖.๘๔ ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ : จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงานลดลง

คดีทุจริตรายหน่วยงาน เป็นคดีทุจริตของหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ โดย “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ หรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึง กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคล บรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจหรือได้รับมอบให้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. (อ้างอิงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔)

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๑ : จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)

นิยามและขอบเขตอ้างอิงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๓๖ โดยจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย ให้หมายถึงจำนวนเรื่องที่ถูกบังคับบัญชาให้มีคำสั่งแต่งตั้งให้สอบสวนทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ โดยใช้ข้อมูลคดีปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นฐาน

ตารางที่ ๑๔ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	ลดลงร้อยละ ๖	ลดลงร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๑๐
ผลการดำเนินงาน	ลดลงร้อยละ ๕๒.๖๓	ลดลงร้อยละ ๓๖.๘๒	N/A

จากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องวินัยทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวน ๙ เรื่อง และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวน ๑๒ เรื่อง ซึ่งเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีฐานข้อมูล) จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องวินัยทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ลดลง คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๖๓ และ ๓๖.๘๒ ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๒ : จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริต

จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริต หมายถึง จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องอาญา (ทุจริต) ในชั้นไต่สวน ในปีงบประมาณที่ประเมิน โดยใช้ข้อมูลคดีปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นฐาน

ตารางที่ ๑๕ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	ลดลงร้อยละ ๖	ลดลงร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๑๐
ผลการดำเนินงาน	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐๐	ลดลงร้อยละ ๑๐๐	N/A

จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริตในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นฐานในการคำนวณ มีจำนวน ๐ เรื่อง ซึ่งจากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่าข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวน ๑ เรื่อง และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่มีข้อร้องเรียน ซึ่งเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีฐานข้อมูล) จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริตปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ลดลง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ : จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายถึง จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีการข่มขู่ในปีที่ประเมิน โดยใช้ข้อมูลคดีปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นฐาน

ตารางที่ ๑๖ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๒.๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	ลดลงร้อยละ ๑๕	ลดลงร้อยละ ๒๐	ลดลงร้อยละ ๒๕
ผลการดำเนินงาน	๐ เรื่อง	๐ เรื่อง	N/A

จากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่าจำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในปีงบประมาณที่ประเมิน และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณที่ประเมิน ไม่มีการข่มขู่ในชั้นไต่สวน ผลการดำเนินงานจึงเป็น ๐ เรื่อง

การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ๒.๒ และ ๒.๓

มุ่งเน้นการดำเนินงานที่มีความเชื่อมโยงและตอบสนองต่อเป้าหมายที่สำคัญในระดับประเทศ การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีการกำหนดกลไกการขับเคลื่อนทั้งในภาพรวมระดับประเทศและในระดับพื้นที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑) การเสนอมาตรการ/ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต ได้แก่

- (๑) ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ระยะที่ ๓
- (๒) มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ
- (๓) มาตรการป้องกันการทุจริตเพื่อแก้ไขปัญหาการออกเอกสารสิทธิที่ดินโดยมิชอบ
- (๔) มาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ
- (๕) มาตรการป้องกันการทุจริตในการเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนเพื่อโอกาสในการเข้าเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (๖) การจัดทำเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายและคู่มือการใช้เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย
- (๗) มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ
- (๘) มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับรถบรรทุกน้ำหนักเกิน
- (๙) มาตรการเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตเกี่ยวกับการลักลอบซื้อขายยาเสพติดในเรือนจำและทัณฑสถาน
- (๑๐) ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับงบประมาณเงินอุดหนุนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- (๑๑) ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- (๑๒) ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตการบริหารงบประมาณโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพฯ
- (๑๓) ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการจัดระเบียบสายสื่อสารและอุปกรณ์โทรคมนาคมที่ไม่ได้ใช้งานแล้วของการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.)
- (๑๔) ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีศึกษาโครงการ ๑ หมู่บ้าน ๑ กิโลเมตร ถนนพาราซอยล์ซีเมนต์
- (๑๕) การเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษาและเรียกเก็บเงินค่าปรับพื้นฐาน รวมถึง การเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษและหลักสูตรห้องเรียนพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (๑๖) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักโรงแรม
- (๑๗) มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐโดยมิชอบ กรณีปัญหาการบุกรุกและการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้
- (๑๘) ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตในการบริหารจัดการงบประมาณโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่
- (๑๙) ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีศึกษา “โครงการนำสายสื่อสารลงใต้ดินในพื้นที่กรุงเทพมหานคร”

๒) การจัดทำแนวทางในการเฝ้าระวังสถานการณ์การทุจริต อาทิ ดำเนินการติดตามเฝ้าระวังและ

ประเมินสถานการณ์อย่างรวดเร็ว เพื่อเตือนภัยเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่บ่งชี้ว่าจะมีการทุจริต กรณีโครงการอาหารกลางวันนักเรียน การเฝ้าระวังการทุจริตและติดตามการดำเนินโครงการตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินฯ แผนงานที่ ๓ โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” กรณีหน่วยบริการ (คลินิกชุมชนอบอุ่น) เรียกเก็บค่าใช้จ่ายเป็นเหี้ยจจากเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (บัตรทอง) ติดตามการดำเนินโครงการ “คนละครึ่ง” ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อ

แก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจ ติดตามเฝ้าระวังการดำเนินโครงการ “เราเที่ยวด้วยกัน” ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์การเฝ้าระวังการทุจริต และคู่มือแนวทางการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์การเฝ้าระวังการทุจริต เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ร่วมกันเฝ้าระวังการทุจริตและติดตามการดำเนินโครงการดังกล่าว

๓) การติดตามมาตรการ/ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต ได้แก่

(๑) ผลการติดตามมาตรการป้องกันการทุจริต กรณีการค้าระหว่างประเทศแบบรัฐต่อรัฐจากโครงการรับจำนำข้าวและการระบายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ

(๒) ผลการติดตามมาตรการป้องกันการทุจริตในการเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทน เพื่อโอกาสในการเข้าเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๓) ผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ระยะที่ ๓

(๔) ผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการจัดระเบียบสายสื่อสาร และอุปกรณ์โทรคมนาคมที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว

(๕) ผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมศึกษา กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

(๖) ผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง มาตรการเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตเกี่ยวกับการลักลอบซื้อขายยาเสพติดในเรือนจำและทัณฑสถาน

๔) การดำเนินการกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการดำเนินการอย่างใดในหน่วยงานของรัฐอันอาจนำไปสู่การทุจริตหรือสื่อว่าอาจมีการทุจริต อาทิ กรณีศึกษาโครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ ๒ กรณีการก่อสร้างส่วนต่อขยายอาคารผู้โดยสารด้านทิศเหนือ (North Expansion) กรณีศึกษาเกี่ยวกับการประมูลงาน ให้สิทธิประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าปลอดอากร (Duty Free) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานภูเก็ต ท่าอากาศยานเชียงใหม่ และท่าอากาศยานหาดใหญ่ และงานให้สิทธิประกอบกิจการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ ภายในอาคารผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ของบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

๕) การผลักดันให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานในกำกับ พัฒนามาตรการวิธีการลดความเสี่ยงการทุจริต โดยสำนักงาน ป.ป.ท. มีการจัดทำคู่มือหรือแนวทางการดำเนินการตรวจสอบเกี่ยวกับการดำเนินการในหน่วยงานของรัฐอันอาจนำไปสู่การทุจริต เพื่อให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) นำไปเป็นเครื่องมือกำกับ ขับเคลื่อน และติดตามประเมินผลการบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต สร้างความโปร่งใสและลดการทุจริตในการดำเนินงาน โดยมีกรอบการดำเนินงานใน ๓ ด้านหลัก ได้แก่ (๑) การเผยแพร่ขั้นตอนวิธีปฏิบัติหรือการดำเนินงาน (๒) การทบทวน ตรวจสอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และ (๓) การประกาศเจตจำนงไม่รับผลประโยชน์ หรือสินบนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่

๖) การจัดทำคู่มือการพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาคเอกชน โดยเป็นองค์ความรู้สำหรับเอกชนที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ในการศึกษาและทำความเข้าใจข้อกำหนดในการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาล บรรษัทภิบาลที่มีลักษณะกฎหมายบังคับและลักษณะที่ไม่มีกฎหมายบังคับ แต่เป็นแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) ความร่วมมือทางวิชาการ และกติกาสากลระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนตัวอย่างการนำไปประยุกต์ใช้และปฏิบัติสำหรับภาคเอกชน โดยได้มีการจัดส่งคู่มือดังกล่าวไปยังหน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หน่วยงานกำกับดูแลภาคีเครือข่ายภาคเอกชน สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

เพื่อให้เผยแพร่ต่อไปยังหน่วยงานภาคเอกชนที่เข้ามาเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐในแต่ละพื้นที่ และดำเนินการจัดสัมมนาเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางขยายผลการพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาคเอกชนสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ผ่านทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

๗) การยกระดับจริยธรรม และการกำกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินโครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภาและเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต นอกจากนี้ พรรคการเมืองมีการประกาศเจตจำนงต่อสาธารณะ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้รวบรวมนโยบายของพรรคการเมืองที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเผยแพร่บนเว็บไซต์ และในส่วนของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการ ๓ กิจกรรม ดังนี้ (๑) สำรวจและประมวลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของภาคประชาชน (๒) กิจกรรมเสวนาทางวิชาการเพื่อยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต และ (๓) จัดทำรายงานการยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลเป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด

กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด หมายถึง จำนวนเรื่องไต่สวนในแต่ละปีงบประมาณที่ดำเนินการเกินกว่ากรอบระยะเวลาปกติ ตามมาตรา ๔๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดนับแต่วันที่มีมติให้ไต่สวน และปีฐาน หมายถึง ปีที่มีมติให้ตั้งไต่สวน (ปีก่อนหน้าปีที่ประเมิน ๒ ปีงบประมาณ) โดยวิธีการประเมินใช้จำนวนเรื่องไต่สวนในปีฐานที่ดำเนินการเกินกรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด (๒ ปี) ในปีงบประมาณที่ประเมินเทียบกับจำนวนเรื่องที่มีมติให้ตั้งไต่สวน ณ ปีฐาน

ตารางที่ ๑๗ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	ไม่เกินร้อยละ ๕๐	ไม่เกินร้อยละ ๓๕	ไม่เกินร้อยละ ๒๕
ผลการดำเนินงาน	เกินกรอบเวลา ๒ ปี ร้อยละ ๗๙.๗๒	เกินกรอบเวลา ๒ ปี ร้อยละ ๗๓.๓๘	N/A

จากผลการดำเนินงานในปีที่ประเมิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวนเรื่องที่มีมติตั้งไต่สวนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ตั้งแต่กฎหมายใหม่ใช้บังคับ วันที่ ๒๒ ก.ค. ๒๕๖๑) จำนวน ๑๔๓ เรื่อง โดยมีเรื่องดำเนินการเกินกรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด (๒ ปี) จำนวน ๑๑๔ เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๙.๗๒

การประเมินปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนเรื่องที่มีมติตั้งไต่สวนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๗๒๕ เรื่อง โดยมีเรื่องดำเนินการเกินกรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด (๒ ปี) จำนวน ๕๓๒ เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๘

การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนตัวชี้วัดที่ ๓.๑

ข้อมูลสถิติการตรวจสอบเบื้องต้นและการไต่สวนข้อเท็จจริง ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กระบวนการตรวจสอบเบื้องต้นและการไต่สวนข้อเท็จจริง มีเรื่องกล่าวหาที่ค้างสะสมมาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และเรื่องที่รับใหม่ รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน ๑๙,๕๑๗ เรื่อง ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๕,๘๙๓ เรื่อง และชี้มูลความผิด จำนวน ๓๐๐ เรื่อง โดยเรื่องกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดคิดเป็นมูลค่าความเสียหาย ๑๐,๕๑๒ ล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงาน ป.ป.ช. มีเรื่องกล่าวหาที่ค้างสะสมมาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และเรื่องที่ได้รับใหม่ รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน ๑๗,๙๑๓ เรื่อง ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๕,๐๖๒ เรื่อง โดยเรื่องกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด จำนวน ๕๑๔ เรื่อง คิดเป็นมูลค่าความเสียหายประมาณ ๓๓,๔๘๖ ล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงาน ป.ป.ช. มีเรื่องกล่าวหาที่ค้างสะสมมาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และเรื่องที่ได้รับใหม่ รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน ๑๖,๙๑๔ เรื่อง ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๔,๕๕๒ เรื่อง โดยเป็นเรื่องกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด จำนวน ๑,๐๗๖ เรื่อง คิดเป็นมูลค่าความเสียหายประมาณ ๑,๗๐๖.๗๗ ล้านบาท

เมื่อดูจากสถิติย้อนหลังสามปีจะเห็นได้ว่าความสามารถในการบริหารจัดการคดีให้แล้วเสร็จมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เรื่องกล่าวหาค้างค้าง ลดลงจากร้อยละ ๘๑.๒๒ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นร้อยละ ๗๓.๕๓ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และร้อยละ ๗๑.๗๔ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งการที่มีแนวโน้มของเรื่องกล่าวหาค้างค้างลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องมาจากนโยบายการบริหารจัดการคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนี้

๑) การบริหารจัดการงานคดี มีกลไกในการดำเนินการแยกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ การบริหารจัดการคดีเรื่องไต่สวนก่อนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ (ก่อนวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑) และการบริหารจัดการคดีเรื่องไต่สวนหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ (ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑) โดยมีกระบวนการเร่งรัดกำกับ ติดตามการดำเนินการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

(๑) การจัดตั้งกลไกศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. (NACC Operation Command Center) โดยกำหนดจัดประชุมทุกวันพฤหัสบดี เพื่อนำเสนอข้อมูลตัวเลข สถิติ การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อกำกับติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

(๒) การจัดตั้งคณะอนุกรรมการบริหารงานคดี ทำหน้าที่ในการเร่งรัด กำกับ ติดตามสำนวนคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะอนุกรรมการบริหารงานคดีได้ดำเนินการเร่งรัด ติดตาม ด้านการบริหารความเสี่ยงคดีที่จะขาดอายุความ โดยมีการรวบรวมสถิติข้อมูลคดีที่จะขาดอายุความ และเร่งรัด ติดตาม กำกับ ดูแลเรื่องที่จะขาดอายุความ โดยให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำแผนการดำเนินงาน และจัดตั้งคณะทำงานที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษา และทำการรวบรวมปัญหาอุปสรรคนำเสนอคณะอนุกรรมการบริหารงานคดีรับทราบและหาแนวทางแก้ไข

(๓) การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงภารกิจปราบปรามการทุจริต รวมถึง กระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการเร่งรัด กำกับ ติดตามสำนวนการไต่สวนให้แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด การรายงานผลการดำเนินการ โดยให้พนักงานไต่สวนผู้รับผิดชอบสำนวนบันทึกข้อมูลในระบบติดตามเรื่องกล่าวหาในความรับผิดชอบ (Case Follow System : CFS) เพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูลสถิติคดี จำนวนเรื่องกล่าวหาที่อยู่ในความรับผิดชอบ และสถานะการดำเนินการของแต่ละเรื่อง

(๔) การมอบหมายเรื่องตรวจสอบเบื้องต้นและเรื่องไต่สวน ได้มีการกำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการมอบหมายเรื่องกล่าวหา และการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. สาขากระบวนการยุติธรรม ที่ปฏิบัติงานด้านการไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๒ การมอบหมายเรื่องกล่าวหาให้แก่พนักงานไต่สวน จะต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการผู้นั้นด้วย โดยแยกตามขนาดและประเภท

๒) การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานอยู่เสมอ เช่น การปรับปรุงระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน โดยมีการแก้ไขระเบียบหรือการออกประกาศหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริต การตรวจสอบทรัพย์สิน การป้องกันการทุจริต และการบริหารงานภายในสำนักงาน ป.ป.ช. มากกว่า ๔๐ ฉบับ เพื่อยกระดับการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

๓) การจัดหลักสูตรการอบรมให้กับพนักงานไต่สวน เพื่อให้การไต่สวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินการไต่สวนได้ในกรอบระยะเวลา โดยมีทั้งหมด ๓ หลักสูตร คือ หลักสูตรผู้ช่วยพนักงานไต่สวน หลักสูตรพนักงานไต่สวนระดับกลาง และหลักสูตรพนักงานไต่สวนระดับสูง

๔) การส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมดำเนินคดีตามกรอบเวลาของกฎหมายในมาตรฐานเดียวกันอย่างรวดเร็ว โดยมีการแก้ไข ร่าง หลักเกณฑ์การกำหนดขนาดของเรื่องกล่าวหาเพื่อมอบหมายเรื่องกล่าวหาของสำนักงาน ป.ป.ช. และรวบรวมข้อมูลการกำหนดขนาดของคดีและระยะเวลาในการดำเนินคดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีทุจริต ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ท. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเป็นข้อมูลการจัดทำหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดขนาดของคดีและระยะเวลาในการดำเนินคดีให้เป็นมาตรฐานเดียวกันภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๕) การปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีความรวดเร็ว อาทิ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแนวทางดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อปราบปรามการทุจริต เพื่อเป็นกลไกในการกำหนดขนาดของคดี และระยะเวลาในการดำเนินคดีให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน การแต่งตั้งคณะทำงานประสานงานคดี ทำหน้าที่บูรณาการการบังคับใช้กฎหมายในคดีทุจริตที่มีความซ้ำซ้อน และปรับปรุงกลไกการทำงานและกฎหมายเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การแต่งตั้งคณะทำงานผู้ประสานงานฝ่ายคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับฝ่ายอัยการสูงสุด เพื่อกำหนดแนวทางการประสานคดีกับอัยการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเร่งคดีให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๙๓ เป็นต้น

๖) การปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัล เพื่อให้กระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตได้มาตรฐานสากลและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีการยกระดับการทำงานบนฐานดิจิทัล โดยดำเนินการปรับปรุงระบบสารสนเทศด้านปราบปรามการทุจริต เช่น ระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนและคดี (CCMS) ระบบตรวจรับคำกล่าวหา (PESCA) ระบบติดตามเรื่องกล่าวหาในความรับผิดชอบ ระบบแสดงผลงานด้านการไต่สวนข้อเท็จจริง รวมให้อยู่ภายใต้ระบบเดียว เรียกว่า CCMS Portal เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้งานและความถูกต้องแม่นยำ ทำให้สามารถจัดการข้อมูลคดีทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบทะเบียนผู้ถูกกล่าวหาสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูลประวัติของผู้ถูกร้องเรียน/กล่าวหา และนำข้อมูลไปใช้ในการประมวลผลวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณาคดีต่าง ๆ

๗) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานด้านการปราบปรามการทุจริต โดยเชื่อมโยงข้อมูลกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานกิจการยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรม และมีแผนในการปรับปรุงการเชื่อมระบบฐานข้อมูลในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงาน ป.ป.ง. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ อันจะนำไปสู่การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (Data Center) ที่มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลคดีทุจริตที่สามารถส่งข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานด้านการปราบปรามการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย มีการบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ในการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน (Asset Collecting and Analysis System : ACAS) เพื่อสนับสนุนงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมทั้งเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมที่ดิน ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมการขนส่งทางบก กรมการปกครอง กรมธุรกิจการค้า และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

๕) การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาทิ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟอกปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. .... การจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.... และการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๒๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๐) การดำเนินการในฐานะรัฐภาคีของอนุสัญญา UNCAC ตามกลไกการประเมินตามพันธกรณีอนุสัญญาฯ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ในหลายประเด็น เช่น การกำหนดความผิดฐานให้และรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศ การกำหนดความผิดฐานของนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน การริบทรัพย์สินตามมูลค่าความผิดฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรม การรับฟังความเห็นสาธารณะ รวมถึง การพัฒนากฎหมายและมาตรการเพื่อส่งเสริมด้านการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวม ได้แก่ การกำหนดห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำสัญญาของภาครัฐเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในการดำรงตำแหน่งในธุรกิจของเอกชน และหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าพนักงานของรัฐ

๑๑) การพัฒนาเครื่องมือที่สำคัญอื่น ๆ อาทิ การจัดทำตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการประจำปี เพื่อให้มีการประเมินผลในทุกมิติตามหลักการของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายองค์กรในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์ ด้านการตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสีย ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และการวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในทุกมิติ

นับตั้งแต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ การบูรณาการการดำเนินงานปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานปราบปรามการทุจริต ทั้งในด้านกระบวนการและระยะเวลาการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน อาทิ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ถือเป็นการประสานความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานกลางในการบังคับใช้กฎหมาย

ความสำเร็จตามเป้าหมายของการปราบปรามการทุจริตที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน ดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ชัดเจนจากสถิติการดำเนินคดีทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ซึ่งมีจำนวนคดีทุจริตที่ดำเนินการแล้วเสร็จเพิ่มมากขึ้นทุกปีอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ถ้ามีมูลความผิดทางอาญาเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทางอาญาแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานสำนวนการไต่สวนเอกสารพยานหลักฐานและความเห็น พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ไปยังอัยการสูงสุดภายใน ๓๐ วัน ตามมาตรา ๗๖ ประกอบกับกฎหมายกำหนดให้อัยการสูงสุดเมื่อได้รับสำนวนคดีอาญาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ให้ยื่นฟ้อง

ต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายใน ๑๘๐ วัน ตามมาตรา ๗๗ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานด้านปราบปรามการทุจริตที่มีการดำเนินงานที่รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ

จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ หมายถึง จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ อันสืบเนื่องมาจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง อันอาจเกิดจากการพิจารณาแล้วว่าจัดทำสำนวนไม่ชอบ เป็นต้น เทียบกับจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ตารางที่ ๑๘ ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๓.๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าเป้าหมาย	ไม่เกินร้อยละ ๖	ไม่เกินร้อยละ ๕	ไม่เกินร้อยละ ๔
ผลการดำเนินงาน	๐	๐	N/A

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้องจำนวน ๕๑๕ เรื่อง และไม่มีเรื่องที่ถูกฟ้องกลับ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนคดีที่ส่งฟ้องจำนวน ๑,๐๓๘ เรื่อง และไม่มีเรื่องที่ถูกฟ้องกลับ

การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนตัวชี้วัดที่ ๓.๒

การกำกับ ติดตาม การดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการมอบหมายเรื่องกล่าวหา และการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. สาขากระบวนการยุติธรรมที่ปฏิบัติงานด้านการได้สวน พ.ศ. ๒๕๖๒ และการพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต อาทิ

- ๑) การอบรมพนักงานได้สวน การจัดทำคู่มือการเขียนสำนวน
- ๒) การจัดทำสารบบเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูล และศาลมีคำพิพากษาลงโทษในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นตัวอย่างในการเขียนสำนวน
- ๓) การจัดทำรูปแบบคดี (Pattern case) วิธีการและแนวทางการดำเนินคดีในแต่ละประเภทให้เป็นสำนวนตัวอย่างมาตรฐาน และนำข้อมูลเผยแพร่ในระบบสารสนเทศ เพื่อที่พนักงานได้สวนเมื่อได้รับมอบหมายสำนวนที่เป็นประเภทคดีเดียวกันสามารถใช้ประโยชน์จากรูปแบบคดี (Pattern case) เพื่อให้การได้สวนมีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานเดียวกัน
- ๔) การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตเพื่อให้ความรู้ ทักษะ ชีตความสามารถ ที่เป็นมาตรฐานและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต เช่น การพัฒนาบุคลากรด้านปราบปรามการทุจริต โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
- ๕) การจัดทำคู่มือการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ คู่มือการได้สวนกรณีการทุจริตเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน และบทความเรื่องกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ปัญหา อุปสรรคในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

๑) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตอยู่ที่ ๓๕ คะแนน และมีอันดับลดลงจากเดิมที่อยู่ในอันดับที่ ๑๐๔ เป็นอันดับที่ ๑๑๐ จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันในประเทศไทยที่ยังไม่ลดลงและยังมีความรุนแรง ซึ่งดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) มีประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับสินบน ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตไม่ดีขึ้น ซึ่งมีปัจจัยมาจากการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐที่ก่อให้เกิดการจ่ายสินบนให้ภาครัฐในการออกใบอนุญาต และการใช้งบประมาณของโครงการต่าง ๆ ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งแม้ว่าหน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต เช่น ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ที่เอื้อต่อการทุจริต การจัดทำคู่มือในการอนุมัติ อนุญาต การลดขั้นตอนการใช้ดุลพินิจในการอนุมัติ อนุญาต จัดทำช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มาติดต่อราชการได้ร่วมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ การเผยแพร่ผลการดำเนินการของหน่วยงานเพื่อให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมตรวจสอบ แต่การดำเนินการดังกล่าวยังขาดความจริงจัง ขาดการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม จึงส่งผลให้สถานการณ์การทุจริตในประเทศไทยยังคงมีความรุนแรง และส่งผลต่อคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตโดยตรง จึงจำเป็นต้องมีนโยบายแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติในการสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งอาจส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน ภายในปี ๒๕๖๕

๒) ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ /กิจกรรม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านฯ ระยะที่ ๑ แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีส่วนในการหารือและกำหนดแผนงาน/โครงการตามแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามกรอบห่วงโซ่คุณค่าและปัจจัยสู่ความสำเร็จก็ตาม แต่ในการขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายจากแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้เสนอโครงการ/กิจกรรม ที่ยังไม่ตอบเป้าหมายการลดคดีทุจริตในหน่วยงาน เนื่องจากยังขาดการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และสภาพปัญหาการทุจริตภายในหน่วยงาน และไม่ได้นำผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของหน่วยงานมาพิจารณาประกอบการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ดังนั้น ในการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการด้านฯ ในระยะต่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และสภาพปัญหาการทุจริตภายในหน่วยงาน และนำผลการประเมิน ITA ไปปรับปรุงแก้ไข ในลักษณะการพัฒนาและยกระดับผลการประเมิน ตลอดจนการส่งเสริมกิจกรรมดำเนินงานในลักษณะการสร้างความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ และการสร้างบุคลากรในสังกัดให้มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัด ไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests) เพื่อลดปัญหาการทุจริตภายในหน่วยงาน และในภาพรวมของประเทศ

๓) แผนปฏิบัติการด้านฯ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ไม่ได้กำหนดกลไกการดำเนินงานในระดับจังหวัดที่ชัดเจน ซึ่งคณะอนุกรรมการการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระดับจังหวัด เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด และหัวหน้าสำนักงานจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ซึ่งมีกรอบระยะเวลาดำเนินการสิ้นสุดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ตามกรอบเวลาของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔))

๔) การบริหารจัดการคดีในช่วงสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ สำนักงาน ป.ป.ช. มีแนวทางกำหนดให้บุคลากรปฏิบัติงาน ณ ที่พักอาศัย (work from home) จากสถานการณ์ดังกล่าวมีผลกระทบกับการปฏิบัติงานด้านการไต่สวนเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาตามแผนการไต่สวนที่กำหนดไว้ ทำให้ระยะเวลาการไต่สวนล่าช้าออกไปส่งผลกระทบต่อการศึกษาชี้มูลความผิดทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา และมีผลต่ออายุความในการดำเนินคดีอาญาด้วย และในช่วงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ยังมีผลกระทบต่อการรวบรวมพยานหลักฐาน การขอเอกสารหลักฐานจากหน่วยงานรัฐเนื่องจากเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐอื่นก็อาจปฏิบัติงาน ณ ที่พักอาศัย (work from home) ด้วยเช่นกัน จึงทำให้การขอข้อมูลหรือเรียกพยานบุคคลมาไต่สวนทำได้ยากลำบากขึ้น ประกอบกับพยานบุคคลไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่สามารถเดินทางได้ในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว จึงเป็นปัญหาที่ทำให้การพิจารณาต้องล่าช้าออกไป

๓.๒.๖ ผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นการดำเนินการที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งทั่วทั้งสังคมไทย เพื่อให้เป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าระดับสากล ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการได้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการเพื่อดำเนินโครงการสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและเป็นการบูรณาการอย่างแท้จริง โดยมีการบูรณาการภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วมกัน และมีเจ้าภาพในการกำกับดูแลการดำเนินงานที่ชัดเจนสามารถนำไปสู่การลดเวลา ลดความซ้ำซ้อน ลดค่าใช้จ่ายและมีผลสัมฤทธิ์สูง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้ความสำคัญในการจัดทำงบประมาณลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ และมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นเจ้าภาพหลักแผนงานบูรณาการด้านป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เริ่มต้นมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีกรอบการดำเนินงานที่มุ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนดังกล่าว แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบได้กำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดผลสัมฤทธิ์ เป้าหมาย แนวทาง และตัวชี้วัด ภายใต้แผนงานบูรณาการ โดยถ่ายทอดมาจากแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ดังนี้

**ตารางที่ ๑๙ เป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริต
และประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔**

ผลสัมฤทธิ์ : สังคมไทยมีภาพลักษณ์ความซื่อสัตย์สุจริตดีขึ้น ภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้				
เป้าหมาย : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ				
ตัวชี้วัด/แนวทาง	ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔	
	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
ดัชนีการรับรู้การทุจริต	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๖๐ และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๔๘ คะแนน	๓๖ คะแนน อยู่ในอันดับ ๑๐๔	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๗ และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน	๓๕ คะแนน อยู่ในอันดับ ๑๑๐
แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต				
ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต	ร้อยละ ๔๖	ร้อยละ ๕๒.๑ (สูงกว่าเป้าหมาย)	ร้อยละ ๔๘	ร้อยละ ๗๘.๓๐ (สูงกว่าเป้าหมาย)
ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ร้อยละ ๔๖	ร้อยละ ๗๓.๓ (สูงกว่าเป้าหมาย)	ร้อยละ ๔๘	ร้อยละ ๗๐.๙๐ (สูงกว่าเป้าหมาย)
ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (เกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป)	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๑๓.๑๙ (ต่ำกว่าเป้าหมาย)	ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ ๔๙.๙๕ (ต่ำกว่าเป้าหมาย)
แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ				
ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม	ลดลงร้อยละ ๖	ลดลงร้อยละ ๔๗.๓๗ (สูงกว่าเป้าหมาย)	ลดลงร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๓๖.๘๔ (สูงกว่าเป้าหมาย)
ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน				
- จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องวินัย (ทุจริต)	ลดลงร้อยละ ๖	ลดลงร้อยละ ๕๒.๖๓ (สูงกว่าเป้าหมาย)	ลดลงร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๓๖.๘๒ (สูงกว่าเป้าหมาย)
- จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริต	ลดลงร้อยละ ๖	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐๐ (ต่ำกว่าเป้าหมาย)	ลดลงร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๑๐๐ (สูงกว่าเป้าหมาย)
ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลดลงร้อยละ ๑๕	๐ เรื่อง (สูงกว่าเป้าหมาย)	ลดลงร้อยละ ๒๐	๐ เรื่อง (สูงกว่าเป้าหมาย)
แนวทางที่ ๓ปราบปรามการทุจริต				
ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด	ไม่เกินร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๗๙.๗๒ (ต่ำกว่าเป้าหมาย)	ไม่เกินร้อยละ ๓๕	ร้อยละ ๗๓.๓๘ (ต่ำกว่าเป้าหมาย)
ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ	ไม่เกินร้อยละ ๖ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	๐ เรื่อง (สูงกว่าเป้าหมาย)	ไม่เกินร้อยละ ๕ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	๐ เรื่อง (สูงกว่าเป้าหมาย)

แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ และผลการดำเนินงานที่สำคัญจำแนกตามแนวทางได้ ดังนี้

ตารางที่ ๒๐ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

แนวทาง	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓		ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	
	ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)	ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)
แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	๔๓๙.๐๒๖๙	๓๗๐.๐๘๘๖	๓๗๙.๙๐๐๔	๒๙๕.๐๗๘๔
แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๘๗.๒๙๘๔	๒๑๔.๓๔๘๓	๗๐.๐๑๒๐	๔๕.๙๒๐๙
แนวทางที่ ๓ ปราบปรามการทุจริต	๑๖๘.๗๖๖๙	๖๙.๙๘๘๕	๑๒๘.๐๘๗๖	๙๒.๕๓๕๑
รวม	๘๙๕.๐๙๒๒	๖๕๔.๔๔๕๔ (ร้อยละ ๗๓.๑๑)	๕๗๘.๐๐๐๐	๔๓๓.๕๓๔๔ (ร้อยละ ๗๕.๐๑)

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึกให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มีหน่วยงานเจ้าภาพดำเนินงานตามแนวทาง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน ป.ป.ท. และสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ อาทิ การมุ่งเน้นการปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึกให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มีทัศนคติที่ไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และการมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต รวมทั้ง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีหน่วยงานเจ้าภาพดำเนินงานตามแนวทาง ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ อาทิ การมุ่งเน้นการพัฒนา วิชาการ และวางระบบกลไกของหน่วยงานภาครัฐให้มีการกำหนดมาตรการ กลไก แนวทาง ข้อเสนอแนะในการป้องกันการทุจริต รวมทั้ง บูรณาการความร่วมมือป้องกันการทุจริตอย่างเป็นระบบระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ

แนวทางที่ ๓ ปราบปรามการทุจริต มีหน่วยงานเจ้าภาพดำเนินงานตามแนวทาง ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ อาทิ การสืบสวนปราบปรามเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ การดำเนินงานด้านการปราบปรามการทุจริต การพัฒนาบุคลากรด้านปราบปรามการทุจริต

ข้อเสนอแนะการดำเนินงานในระยะต่อไป

๑) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ยังไม่เห็นผลชัดเจน เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างจริงจัง จึงไม่เสนอของบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการ และบางหน่วยงานที่เสนอของบประมาณแต่เป็นการดำเนินโครงการ/กิจกรรมภายในหน่วยงาน ซึ่งทำให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น หน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ต้องประสานความร่วมมือ และสื่อสารข้อมูลในการกำหนดแผนการดำเนินงานไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ตรงจุด มีประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อน รวมทั้ง การวางแผน

การดำเนินงานในการจัดสรรเงินงบประมาณในลักษณะบูรณาการ ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ควรกำหนดแผนการดำเนินงานที่ไม่กระชั้นชิดจนเกินไป เพื่อหน่วยงานผู้ของงบประมาณมีเวลาเตรียมการ

๒) การได้รับการจัดสรรงบประมาณในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีอัตราส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณทั้งหมดของประเทศ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริต

๓) การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม การสร้างค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรม จริยธรรม รวมถึง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร ถือเป็นเรื่องสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริต แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาในเวลาอันรวดเร็ว ต้องใช้ระยะเวลานานและต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้ง การพัฒนามาตรการและกลไกเชิงรุกในการเสริมสร้างธรรมาภิบาล เพื่อสกัดกั้นการทุจริตในภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกำหนดมาตรการ แนวทางเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนหลากหลายกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓.๓ การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน - ภายนอก เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) อาศัยการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์สองด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยตรง อาทิ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. องค์การอิสระ และศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ซึ่งเป็นมุมมองจากภายในสู่ภายนอก (Inside Out) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยตรง ซึ่งเป็นมุมมองจากภายนอกสู่ภายใน (Outside In) โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment Analysis) ใช้เครื่องมือ McKinsey's ๗-S Framework เพื่อทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของหน่วยงานในด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment Analysis) ใช้เครื่องมือ PEST (LIG) Analysis ประกอบด้วย P - Political มิติทางการเมือง E - Economic มิติทางเศรษฐกิจ S - Social มิติทางสังคม T - Technology มิติทางเทคโนโลยี L - Legal มิติทางกฎหมาย I - Inter มิติทางด้านต่างประเทศ G - Government มิติทางด้านนโยบาย/ระบบราชการ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๓.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อน โดยนำหลักการ McKinsey's ๗S Model มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์บริบทและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในหน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนี้

๑) กลยุทธ์ (Strategy)

ปัจจัยด้านจุดแข็ง (Strengths : S)

(S๑) มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ซึ่งถ่ายทอดแนวทางจากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นกรอบและทิศทางให้กับหน่วยงานภาครัฐในการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และขอรับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และมีกลไกกำกับ ติดตาม และประเมินผล

(S๒) มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐต้องเข้าร่วมการประเมิน โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมินได้รับทราบผลการประเมินและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณธรรมและความโปร่งใส การส่งเสริมโครงการข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) และโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (CoST) รวมทั้ง มีการเสนอมาตรการและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือหน่วยงานของรัฐ ในการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ

(S๓) มีการปลูกฝังวิถีคิด ปลูกจิตสำนึกในตัวบุคคลให้มีค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ผ่านหลักสูตรและชุดวิชาเรียนรู้ และการเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีพฤติกรรมไม่ยอมรับการทุจริต และสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการเฝ้าระวังการทุจริต ผ่านการดำเนินโครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต เครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน

(S๔) มีการพัฒนาแผนที่พื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต ทำให้ทราบถึงพื้นที่ที่มีปัญหาและความรุนแรงของสถานการณ์การทุจริตในแต่ละภูมิภาค โดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายออนไลน์ และการจัดตั้งศูนย์ป้องปรามการทุจริตแห่งชาติ (Corruption Deterrence Center : CDC) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลการแจ้งเบาะแส ติดตาม เฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์ทุจริต พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะ แนวทางในการป้องกัน ป้องปราม และแก้ไขปัญหา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนเพื่อดำเนินการป้องปรามการทุจริต

(S๕) มีการพัฒนาคลังเครื่องมือป้องกันการทุจริต (Anti-Corruption Toolbox) เพื่อเป็นศูนย์กลางการรวบรวมเครื่องมือและนวัตกรรมสำหรับการป้องกันการทุจริต ซึ่งทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงและสามารถนำไปใช้ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช. www.nacc.go.th/anti-corruptiontoolbox

(S๖) มีการพัฒนาช่องทางการตรวจสอบติดตามข้อมูลการใช้จ่ายภาครัฐ และรายละเอียดโครงการภาครัฐ จากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น e – GP / ACTAI / วงใน / หน่วยงาน / ภาษีไปไหน

(S๗) มีการขับเคลื่อนงานประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกกระแสการเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต เพื่อลดปัญหาการทุจริตในสังคมไทยผ่านสื่อต่าง ๆ

(S๘) มีการให้รางวัลแก่ผู้ที่แจ้งเบาะแสเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ สนับสนุนยกย่องบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานที่มีส่วนสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(S๙) มีการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกับภาคีภาคส่วนต่างๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริต

ปัจจัยด้านจุดอ่อน (Weaknesses : W)

(W๑) กลยุทธ์ที่กำหนดในแผนปฏิบัติการด้านฯ ระยะที่ ๑ ยังขาดแนวทางการดำเนินงานด้านการสร้างกระแสสังคม (Social Sanction) ที่สามารถใช้สื่อออนไลน์ให้เกิดการเคลื่อนไหวในสังคมได้ง่ายและรวดเร็ว

(W๒) ทศนคติของผู้ประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยถูกสะท้อนผ่านคะแนน CPI ซึ่งที่ผ่านมายังขาดการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้อง หรือการรับรู้ในเชิงบวกผ่านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่นักลงทุน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และการสื่อสารเชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจกับผู้ประเมินในแหล่งข้อมูลทั้ง ๙ แหล่ง ที่ใช้ในการประเมินคะแนน CPI ของประเทศไทย

(W๓) ผลการประเมินในเรื่องพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตทั้งในกลุ่มเด็กเยาวชน และกลุ่มประชาชนยังมีคะแนนต่ำเมื่อเทียบกับคะแนนในส่วนค่านิยมและทศนคติ

(W๔) การขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษายังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย อาทิ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในสถานศึกษาเอกชน สถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(W๕) แบบประเมิน ITA ที่ใช้ดำเนินการอยู่ปัจจุบันเป็นแบบประเมินรูปแบบเดียวที่ใช้กับทุกหน่วยงาน อาจยังไม่สอดคล้องกับภารกิจของบางหน่วยงาน

(W๖) ขาดการขับเคลื่อน กำกับติดตามให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมาตรการและข้อเสนอแนะในการป้องกันการทุจริตที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ

๒) โครงสร้างองค์กร (Structure)

ปัจจัยด้านจุดแข็ง (Strengths : S)

(S๑๐) มีโครงสร้างเชิงสถาบันรองรับการปฏิบัติงาน โดยมีหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยตรง อาทิ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. และองค์กรอิสระต่าง ๆ และมีการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ทำให้การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น รวมทั้ง มีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตในทุกกระทรวงซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ

(S๑๑) มีหน่วยงานและกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพียงพอ มีการขยายโครงสร้างไปยังส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด สำนักงาน ป.ป.ท. เขต

(S๑๒) องค์กรหลักตามกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีการทำงานในรูปแบบคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถจากหลากหลายสาขาร่วมสนับสนุนและตรวจสอบติดตามการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ รวมทั้ง การให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยด้านจุดอ่อน (Weaknesses : W)

(W๓) หน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ปฏิบัติการในศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต และที่ปฏิบัติการในส่วนภูมิภาค มีโครงสร้างอัตรากำลังค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียน

๓) บุคลากร (Staff)

ปัจจัยด้านจุดแข็ง (Strengths : S)

(S๑๓) หน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในการดำเนินการสรรหา คัดเลือก และบรรจุบุคคลที่มีความเหมาะสม ทำให้ได้บุคลากรในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ

(S๑๔) หน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีทักษะความรู้ความสามารถที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้ง มีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปพร้อมกัน โดยมีรูปแบบการพัฒนาบุคลากรที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรมสัมมนา การศึกษาจากกรมอบหมายงาน การสอนงาน (Coaching) ระบบ e - Learning เป็นต้น

ปัจจัยด้านจุดอ่อน (Weaknesses : W)

(W๔) หน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต และที่ปฏิบัติการในส่วนภูมิภาคมีอัตรากำลังค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับภาระงาน

๔) ระบบการปฏิบัติงาน (System)

ปัจจัยด้านจุดแข็ง (Strengths : S)

(S๑๕) มีระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงแบบบูรณาการ เช่น ระบบรับเรื่องร้องเรียนจัดการข้อร้องเรียน และติดตามผลเรื่องร้องเรียน โดยการทำงานในระบบดิจิทัล

(S๑๖) มีระบบการสื่อสารที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัยเท่าทันยุคดิจิทัลหลากหลายช่องทางในการสื่อสารระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกองค์กร

(๑๑๗) มีการพัฒนาระบบสารสนเทศและกระบวนการโดยเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การตรวจรับเรื่องร้องเรียน การตรวจรับคำกล่าวหา การติดตามเรื่องร้องเรียน และระบบสารสนเทศเพื่อการรวบรวมและวิเคราะห์ทรัพย์สิน

(๑๑๘) มีข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาความลับที่เข้มงวด โดยมีการจัดทำช่องทางการแจ้งเบาะแสไว้หลากหลายช่องทาง การจัดทำแนวทางการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส รวมถึง การให้คำตอบแทน

ปัจจัยด้านจุดอ่อน (Weaknesses : W)

(๑๑๙) การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคส่วนอื่นๆ ยังมีลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการในด้านบุคลากร การใช้ทรัพยากร และฐานข้อมูล

(๑๒๐) การบังคับใช้กฎหมาย การดำเนินคดีทุจริต และการตัดสิน มีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง และมีกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ทำให้การดำเนินคดีทุจริตตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางใช้ระยะเวลานาน และอาจทำให้บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเสียหายจากการทุจริตได้รับผลกระทบหรือสูญเสียสิทธิบางอย่าง อันอาจจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมได้ ภายใต้หลักการทางกฎหมายที่ว่า ความยุติธรรมที่ล่าช้าก็คือความไม่ยุติธรรม

(๑๒๑) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีกระบวนการดำเนินคดีทุจริตตามกรอบกฎหมายของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งกรอบเวลายังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๕) ทักษะ (Skill)

ปัจจัยด้านจุดแข็ง (Strengths : S)

(๑๒๒) หน่วยงานที่ปฏิบัติการมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางร่วมกับทักษะที่เป็นสหวิชาชีพ

(๑๒๓) มีสถาบันการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สัญญา ธรรมศักดิ์ เพื่อพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒๔) มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ในหน่วยงานของรัฐในลักษณะการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผ่านงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และงบประมาณตามภารกิจพื้นฐานของหน่วยงาน

ปัจจัยด้านจุดอ่อน (Weaknesses : W)

(๑๒๕) บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติการ ขาดความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่สามารถนำความรู้และเครื่องมือมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้เท่าที่ควร

(๑๒๖) ขาดการพัฒนาสมรรถนะ องค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความรู้ ทักษะที่เป็นมาตรฐานในระดับนานาชาติ

๖) รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)

ปัจจัยด้านจุดแข็ง (Strengths : S)

(๑๒๗) มีการปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการเป็นรูปแบบเชิงรุกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (NACC Operation Command Center) และจัดตั้งกลไกบริหารจัดการงานคดีเพื่อติดตามความก้าวหน้า เร่งรัดการดำเนินการ การกระจายอำนาจในการตรวจสอบเบื้องต้นและไต่สวนให้กับหน่วยงานในระดับพื้นที่ และการปรับปรุงระเบียบ คู่มือ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องด้านการตรวจสอบและการไต่สวน เพื่อให้การบริหารงานคดีมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๑๒๘) มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้ง ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ทำให้การปฏิบัติงานเป็นระบบ (Matrix) ที่มาจากทุกภาคส่วน

ปัจจัยด้านจุดอ่อน (Weaknesses : W)

(W๑๔) การบูรณาการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการบูรณาการได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากขาดการกำหนดให้หน่วยงานวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และสภาพปัญหาการทุจริต และการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบการจัดทำข้อเสนอโครงการ/กิจกรรม

(W๑๕) ขาดการจัดทำระบบฐานข้อมูลเครือข่ายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการสนับสนุนงบประมาณ และการติดตามประเมินผล

(W๑๖) ช่องทางการแจ้งเบาะแส การคุ้มครองพยาน และการปกป้องตัวตน ยังขาดการจัดการและการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยให้กับประชาชนและหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ขาดการจัดการและการกำหนดมาตรการ แนวทางคุ้มครองความปลอดภัยในหน้าที่การงาน กรณีเจ้าหน้าที่รัฐที่พบเห็นการทุจริตภายในหน่วยงานออกมาแจ้งเบาะแสการทุจริต ทำให้จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่ออกมาแจ้งเบาะแสการทุจริตมีสัดส่วนน้อยมาก เนื่องจากมีความกังวลต่อความปลอดภัยในหน้าที่การงาน และขาดความเชื่อมั่นต่อระบบการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

๓) ค่านิยมร่วม (Shared Value)

ปัจจัยด้านจุดแข็ง (Strengths : S)

(S๑๔) องค์กรหลักด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จัดทำค่านิยมหลัก (Core Value) ขององค์กร เพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างรูปแบบใหม่ในการบริหารงาน คือ ดำรงความซื่อสัตย์ ยืนหยัดความเป็นธรรม มุ่งมั่นเป็นมืออาชีพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีการจัดทำค่านิยมหลัก (Core Value) ขององค์กร เพื่อให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีค่านิยมร่วมกัน มีคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

(S๑๕) ส่วนราชการมีการจัดกิจกรรม จัดทำประมวลจริยธรรม (Code of ethics) และบ่มเพาะจริยธรรมที่ดั่งามให้แก่เจ้าหน้าที่ในองค์กร เพื่อเสริมสร้างจริยธรรม คุณธรรมในการทำงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

๓.๓.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อหาโอกาสและอุปสรรค โดยนำเครื่องมือ PEST (LIG) Analysis มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์บริบทแวดล้อมภายนอกหน่วยงานในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนี้

๑) มิติทางการเมือง (P - Political)

ปัจจัยด้านโอกาส (Opportunities : O)

(O๑) การให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบของรัฐบาล เป็นโอกาสของหน่วยงานของรัฐในการกำหนดและขับเคลื่อนมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบรวมทั้ง พัฒนาระบบการกำกับดูแลองค์กรที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

(O๒) ความตื่นตัวทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน ช่วยสนับสนุนการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐให้ประสบผลสำเร็จ

ปัจจัยด้านอุปสรรค (Threats : T)

(T๑) แม้ว่าจะมีการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตผ่านแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แต่งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรยังมีสัดส่วนไม่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยมีแนวโน้มที่ได้รับการจัดสรรลดลงทุกปี

(T๒) รัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยอันเนื่องมาจากความไม่มีเสถียรภาพ อาจส่งผลให้นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขาดความต่อเนื่อง และการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน

(T๓) คะแนนผลการสำรวจดัชนีการรับรู้การทุจริตในเรื่องการคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง เช่น แหล่งข้อมูล PRS และ V-DEM ยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือตำแหน่งทางการเมือง โดยการใช้ระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ และการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างนักการเมืองกับภาครัฐกิจ ภาคการเมือง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ผลประโยชน์ทับซ้อน การติดสินบน และการระดมทุนลับของพรรคการเมือง

๒) มิติทางเศรษฐกิจ (E- Economic)

ปัจจัยด้านโอกาส (Opportunities : O)

(O๓) การรื้อนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย คุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต

(O๔) ระบบเศรษฐกิจเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบการใช้เงินสดเป็นการใช้จ่ายผ่านระบบมากขึ้น ช่วยเอื้อต่อการติดตามร่องรอยทางการเงิน

ปัจจัยด้านอุปสรรค (Threats : T)

(T๔) ภาครัฐมีค่านิยมติดสินบนให้เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้อำนวยความสะดวกในการติดต่อ เช่น การขอใบอนุญาตต่าง ๆ หรือเพื่อลดขั้นตอน รวมทั้ง ความสัมพันธ์โดยให้การอุปถัมภ์หัวหน้าหน่วยงานภาครัฐเพื่อประโยชน์กับธุรกิจของตนเองและพวกพ้อง

(T๕) ภาระค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพที่สูงขึ้น ในขณะที่เงินเดือนของเจ้าหน้าที่รัฐในระดับกลางและล่างอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ประกอบกับการขาดจิตสำนึกและโอกาสในการทำการทุจริตเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการทุจริต

๓) มิติทางสังคม (S – Social)

ปัจจัยด้านโอกาส (Opportunities : O)

(O๕) ภาครัฐให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม กลไกศาสนา และขยายลงไปยังกลุ่มเป้าหมายทุกระดับตั้งแต่โรงเรียนไปจนถึงมหาวิทยาลัย

(O๖) มีการขยายเครือข่ายต่อต้านทุจริตภาคประชาชน ตรวจสอบความโปร่งใสการทำงานของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ และมีการจัดทำโครงการ/กิจกรรม และสร้างเครื่องมือสนับสนุนการป้องกันการทุจริต อาทิ ปฏิบัติการหมาเฝ้าบ้านขององค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน การดำเนินโครงการแนวร่วมปฏิบัติการป้องกันการทุจริตข้อตกลงคุณธรรมฯ และการสร้างเครื่องมือ ACT AI เพื่อช่วยยกระดับกระบวนการตรวจสอบ ค้นหาข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ

(O๗) ภาคสื่อมวลชนมีส่วนสนับสนุนการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะในวงกว้าง โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์นำเสนอประเด็นการทุจริต

ปัจจัยด้านอุปสรรค (Threats : T)

(T๖) สังคมไทยเป็นสังคมที่มีระบบอุปถัมภ์มายาวนานและยังดำรงอยู่ ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนมีทัศนคติเห็นแก่ความสัมพันธ์ส่วนตัวและบุญคุณมากกว่าการยึดมั่นในกฎหมายกติกาของบ้านเมือง ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ ความไม่เสมอภาค และขาดความเป็นธรรม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญอันนำไปสู่การทุจริต

(T๗) คนในประเทศยังมีทัศนคติต่อการให้สินบนว่าเป็นเรื่องปกติและแก้ไขได้ยาก

(T๘) บุคลากรในหน่วยงานของรัฐยังไม่รู้จักแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม

(T๙) การขาดเบาะแส ข้อมูล หรือพยานในการดำเนินคดีทุจริต อันเนื่องมาจากการไม่กล้าออกมาเปิดเผยเบาะแสหรือข้อมูลความผิด (จากการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการแจ้งเบาะแสการทุจริต : รายงานวิจัย : ราชการไทยไร้คอร์รัปชัน)

๔) มิติทางเทคโนโลยี (T - Technology)

ปัจจัยด้านโอกาส (Opportunities : O)

(O๘) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น Smartphone คอมพิวเตอร์ ระบบวิดีโอทัศน์ทางไกล (Video Conference System) สื่อออนไลน์ที่ทันสมัย เป็นช่องทางส่งข้อมูลได้รวดเร็วสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่งเสริมการทำงานของภาคประชาชนและเครือข่ายต่าง ๆ ใช้เป็นช่องทางในการสร้างเครือข่าย รับ - ส่งข้อมูลการแจ้งเบาะแสการทุจริตได้อย่างรวดเร็ว

(O๙) ระบบเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายผ่านระบบออนไลน์ทำให้ง่ายต่อการติดตามร่องรอยทางการเงิน

(O๑๐) การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลส่งผลให้สามารถลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ โดยมีการเปิดเผยข้อมูลการใช้จ่ายภาครัฐผ่านระบบภาษีไปไหน (govspending.data.go.th) และการจัดทำศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ (info.go.th) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และคู่มือสำหรับประชาชน

ปัจจัยด้านอุปสรรค (Threats : T)

(T๑๐) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีถูกใช้เป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการทุจริตรูปแบบใหม่ๆ ที่มีการพัฒนาความซับซ้อนมากขึ้น ตรวจสอบและหาหลักฐานได้ยากขึ้น

๕) มิติทางกฎหมาย (L - Legal)

ปัจจัยด้านโอกาส (Opportunities : O)

(O๑๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมีการกำหนดการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไว้อย่างชัดเจน และกำหนดบทบาทของประชาชนให้มีหน้าที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต มีการจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษเพื่อพิจารณาดีทุจริตโดยเฉพาะ และการคุ้มครองกรณีที่ถูกแจ้งเบาะแสถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

(O๑๒) การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกฯ การเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงานที่ช่วยให้การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐเป็นไปโดยถูกต้องและครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

ปัจจัยด้านอุปสรรค (Threats : T)

(T๑๑) แม้ว่าจะมีการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูล ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกฯ แต่ยังคงขาดสภาพบังคับที่ชัดเจนในกรณีหน่วยงานไม่ปฏิบัติตามระยะเวลาหรือขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน เนื่องจากไม่ได้กำหนดโทษทางอาญาหรือโทษทางวินัยของเจ้าหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน หรือกำหนดให้หน่วยงานจะต้องชดเชยความเสียหายให้แก่ประชาชน ทำให้หน่วยงานผู้อนุญาตบางหน่วยงานไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน ระยะเวลา และรายการเอกสารหรือหลักฐานที่กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน เช่น เรียกเอกสารเกินกว่าที่กำหนดไว้ ไม่แสดงขั้นตอนและการนับวันดำเนินการที่ชัดเจน ไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา และการกำหนดขั้นตอนเพิ่มเติมซึ่งเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้ขออนุญาต (รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

(T๑๒) กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐบางฉบับมีข้อจำกัดไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การปัจจุบัน เป็นช่องว่างเปิดโอกาสให้ข้าราชการใช้ดุลพินิจ และเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริต

(T๑๓) ความล่าช้าในการพิจารณาร่างกฎหมายที่มีความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อาทิ ร่าง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. .... ร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....

๖) มิติทางทางด้านต่างประเทศ (I – Inter)

ปัจจัยด้านโอกาส (Opportunities : O)

(O๑๓) ประเทศไทยเข้าร่วมในภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ทำให้ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาอย่างเคร่งครัด

ปัจจัยด้านอุปสรรค (Threats : T)

(T๑๔) ความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความร่วมมือในเรื่องอาญามีกระบวนการที่ล่าช้าและขั้นตอนที่ยุ่งยากส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินคดี

(T๑๕) การรวมตัวในระดับภูมิภาคเป็นประชาคมอาเซียนส่งเสริมการเปิดเสรีทางการค้า การเงิน การลงทุน และการเคลื่อนย้ายคนและเงิน โดยที่ประเทศไทยมีที่ตั้งเป็นศูนย์กลางของอาเซียนทำให้มีความเสี่ยงในคดีทุจริตเกี่ยวกับการติดสินบนข้ามชาติ รวมทั้ง อาจมีกลุ่มอาชญากรต่างชาติเดินทางเข้า - ออกประเทศเพื่อพอกเงิน หรือทรัพย์สินที่เกิดจากการทุจริตมากขึ้น

(T๑๖) ในสายตาของนักลงทุนต่างประเทศรับรู้ว่าการขั้นตอนการขออนุญาตในการประกอบธุรกิจ หรือลงทุนในประเทศไทยมีขั้นตอนการพิจารณาเป็นจำนวนมากที่ไม่เอื้อและสร้างความยุ่งยากในการเข้ามาลงทุน เป็นเหตุให้มีการใช้ดุลพินิจเลือกปฏิบัติ การให้และเรียกสินบน

๗) มิติทางทางด้านนโยบาย /ระบบราชการ (G – Government)

ปัจจัยด้านโอกาส (Opportunities : O)

(O๑๔) รัฐบาลให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ มีการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และการเห็นชอบให้มีการขับเคลื่อนมาตรการหรือข้อเสนอแนะในการป้องกันการทุจริต และกำหนดนโยบายให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานต้องเข้าสู่ระบบประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

ปัจจัยด้านอุปสรรค (Threats : T)

(T๑๗) จากผลคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) พบประเด็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐ มีพฤติกรรมการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ การเรียกรับสินบนและการเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสถิติเรื่องกล่าวหาที่ร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งเรื่องกล่าวหาที่ร้องเรียนตามประเภทคำกล่าวหาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การยกยอก เบียดบังเงิน หรือทรัพย์สินของทางราชการ และการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทำให้ประชาชนและนักธุรกิจทั้งชาวไทย และต่างชาติขาดความเชื่อมั่น ส่งผลให้คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตยังไม่ได้ขึ้น

(T๑๘) หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการอนุญาตหลายหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามมาตรการในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการฯ โดยเคร่งครัด เนื่องจากไม่มีการกำหนดกลไกการตรวจสอบและสภาพบังคับที่ชัดเจน เช่น ไม่รายงานความล่าช้าทุก ๆ ๗ วัน หรือเมื่อผู้ขออนุญาตดำเนินการครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนแล้วแต่ไม่ได้รับอนุญาตตามคำขอ คู่มือสำหรับประชาชนที่หน่วยงานจัดทำขึ้นบางฉบับไม่เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ กำหนดไว้ ทำให้ผู้ขออนุญาตไม่ทราบรายละเอียดในการขออนุญาตที่ชัดเจน (รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

(T๑๙) หน่วยงานที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริตขาดการจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อป้องกันการทุจริต ภายในหน่วยงานในประเด็นที่มีปัญหาหรือมีความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อคะแนนดัชนีรับรู้การทุจริต และผลคะแนนการประเมิน ITA

(T๒๐) หน่วยงานที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ส่วนใหญ่จะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก อาทิ เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหน่วยงานที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามค่าเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านฯ ระยะที่ ๑ ไม่ถึงร้อยละ ๕๐ โดยตัวชี้วัดที่ได้คะแนนต่ำ ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน และตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต

๓.๓.๓ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมภายใน – ภายนอกสู่กลยุทธ์

๑) กลยุทธ์เชิงรุก (Strengths – Opportunities)

(๑) พัฒนาเครื่องมือ แนวทางการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้มีความทันสมัย และเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน และพัฒนากระบวนการที่เสริมสร้างให้ครูผู้สอน มีความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (S๓ O๕ O๘)

(๒) ส่งเสริมองค์ความรู้ และสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามาเป็นเครือข่ายต่อต้านการทุจริต มีบทบาทในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต และขยายเครือข่ายต่อต้านทุจริตภาคประชาชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ (S๓ S๙ O๖ O๘)

(๓) การนำผลการประเมิน ITA ของหน่วยงาน ไปกำหนดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย หัวหน้าส่วนราชการ (S๒ O๑๔)

(๔) การเฝ้าระวังโครงการที่มีมูลค่าสูง ซึ่งกรมบัญชีกลางมีการดำเนินการการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และการสร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐมากยิ่งขึ้น (S๒ O๖)

(๕) จัดตั้งศูนย์ป้องปรามการทุจริตแห่งชาติ (Corruption Deterrence Center : CDC) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลการแจ้งเบาะแส ติดตาม เฝ้าระวัง และประเมินสภาวะการทุจริต พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกัน ป้องปราม แก้ไขปัญหา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนเพื่อดำเนินการป้องปรามการทุจริต (S๔ O๖ O๘)

(๖) พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (S๑๐ O๘)

(๗) ควบคุม กำกับ ติดตามการบริหารจัดการโดยยึดหลักคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และให้หน่วยงานของรัฐมีประกาศภายในเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม อยู่ในกรอบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (S๑๐ O๑)

(๘) อนุวัติการและดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อตกลงระหว่างประเทศ (S๒ O๑๓)

๒) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (Weaknesses – Opportunities)

(๑) ปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับให้รู้จักแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อนานาชาติ ผ่านหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (W๓ O๘)

(๒) พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีศักยภาพในการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษาและทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ (W๔ O๕ O๑๔)

(๓) จัดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแสในรูปแบบที่หลากหลายให้ผู้แจ้งเบาะแสดำเนินการเข้าถึงได้โดยสะดวก มีระบบปกปิดตัวตนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสดังกล่าวที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัย (W๑๖ O๖)

(๔) พัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายต่อต้านการทุจริต และเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (W๑๕ O๘)

(๕) พัฒนาเครื่องมือการประเมิน ITA ให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานที่เข้ารับการประเมิน รวมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการนำเข้าข้อมูลของหน่วยงานให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ (W๕ O๘)

(๖) ขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ (W๖ O๑)

(๗) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชน นักลงทุน นักธุรกิจ ผู้บริหาร ที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทยทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง ๙ แหล่งข้อมูล ที่ใช้ในการ ประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ ขั้นตอนการติดต่อ ขอรับบริการ กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ คู่มือเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ และความพยายามของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย (W๒ O๑ O๕ O๖ O๑๐ O๑๒ O๑๔)

(๘) พัฒนาแนวทางการสร้างกระแสังคม (Social Sanction) เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวในสังคมได้ง่าย และรวดเร็ว โดยมีเนื้อหาเชิงลึก ชัดเจน ตรงประเด็น และสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย ขณะเดียวกันจะต้องมีการนำเสนอในรูปแบบแปลกใหม่ และเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร (W๑ O๖ O๗ O๘)

(๙) เร่งรัดการดำเนินคดีทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมสูง และคดีทุจริตที่สังคมให้ความสนใจ (W๒ O๗ O๘)

(๑๐) พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เข้าถึงง่าย มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน (W๑๐ W๑๑ O๑๔)

(๑๑) ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมดำเนินงานคดีทุจริตตามกรอบเวลาของกฎหมาย ในมาตรฐานเดียวกันอย่างรวดเร็ว (W๑๑ O๑๔)

๓) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (Strengths – Threats)

(๑) ปลุกฝังทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล พร้อมทั้งส่งเสริมการบริหารราชการ ที่ยึดหลักคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และการส่งเสริมมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (S๑ S๑๐ T๔ T๕ T๑๗)

(๒) พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังการทุจริตทั้งในภาคประชาชนและในหน่วยงานภาครัฐ พร้อมทั้งกำหนด มาตรการ แนวทางคุ้มครองเจ้าหน้าที่รัฐผู้แจ้งเบาะแส (S๓ T๔ T๖ T๗ T๘ T๙)

(๓) สร้างความตระหนัก และกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐในการดำเนินงานให้ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อให้การ ดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวก ทางราชการฯ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ ฯลฯ (S๒ T๑๘)

(๔) ส่งเสริมให้หน่วยงานที่มีผลการประเมิน ITA ผ่านเกณฑ์ รักษาระดับผลการประเมินไม่ให้น้อยกว่า ปีที่ผ่านมา และยกระดับผลการประเมิน ITA ของหน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักธรรมาภิบาลไปเป็นแนวทางในการบริหารราชการอย่างเป็นรูปธรรม (S๒ T๒๐)

(๕) ส่งเสริมให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ให้มีการประเมิน ITA หน่วยงานในสังกัดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (S๒ T๑๘)

(๖) จัดทำมาตรการเพื่อลดการทุจริต จากข้อมูลสถิติเรื่องกล่าวหาที่ร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช. อาทิ มาตรการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ยักยอก เบียดบังเงิน หรือทรัพย์สินของทางราชการ รวมทั้ง ข้อมูลสถานการณ์การทุจริตจากข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะ (S๕ T๑๗)

(๗) เร่งรัด ผลักดันการพิจารณาร่างกฎหมายที่มีความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อาทิ ร่าง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ... และ ร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... ให้มีผลบังคับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม (S๑ T๑๓)

(๘) สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อลดและปิดโอกาสการทุจริต โดยมุ่งเน้นประเด็นที่หน่วยงานมีสถิติเรื่องกล่าวหาหรือร้องเรียนเป็นจำนวนมาก และการพัฒนากระบวนการให้มีความ โปร่งใส ปลอดภัยจากการทุจริต ลดการใช้ดุลยพินิจ (S๒ T๑๙)

(๙) พัฒนากลไกการกำหนดให้นักการเมืองแสดงเจตนาธรรมทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชน โดยการกำหนดให้นักการเมืองต้องแสดงเจตจำนงต่อสาธารณชนก่อนลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือก่อนดำรงตำแหน่งทางการเมือง และกำหนดให้พรรคการเมืองจัดทำเอกสารแสดงเจตจำนงทางการเมืองของพรรคการเมืองในการต่อต้านการทุจริตและเผยแพร่ต่อสาธารณชน และนำเจตนาธรรมทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยดำรงตนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมและมีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่างที่ดีตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ (S๑ T๑)

(๑๐) ส่งเสริมการพัฒนายกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และกำกับ ติดตาม มาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ (S๑ T๓)

(๑๑) พัฒนาระบบบริหารงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา (S๑๐ T๑)

(๑๒) เพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต ในการบริหารจัดการงานคดีทุจริตให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ (S๑๕ S๑๖ S๑๗ T๑๐)

(๑๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ (S๒ S๑๐ S๑๑ T๑๗)

๔) กลยุทธ์เชิงรับ (Weaknesses – Threats)

(๑) กำหนดให้หน่วยงานผู้อนุญาตจะต้องพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการรับคำขอและแจ้งความคืบหน้าในการพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในเวลา และมีช่องทางการรับคำขอด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางหลัก โดยให้หน่วยงานดำเนินการพิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ในทุกขั้นตอน เพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดการใช้ดุลพินิจ และอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน (W๑๓ T๑๘)

(๒) กำหนดสภาพบังคับต่อหน่วยงานผู้อนุญาต และบทลงโทษทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมายให้ชัดเจน และเพิ่มสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายให้แก่ผู้ยื่นขออนุญาตที่ได้รับความเสียหายจากความล่าช้าในการพิจารณาอนุญาต (W๑๓ T๑๘)

(๓) แก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และมีความทันสมัยต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเจตนาธรรมของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ พร้อมทั้งกำกับ ติดตาม และเร่งรัด ให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินงานตามกฎหมายอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ (W๑๓ T๑๑ T๑๒ T๑๘)

(๔) พัฒนาศักยภาพ สมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตเพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ชีตความสามารถที่เป็นมาตรฐานสากล และเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต (W๑๓ T๑๐)

๓.๔ ทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

การขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้ดำเนินการและให้ความสำคัญในหลากหลายมิติ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด อันส่งผลให้เกิดผลกระทบและผลลัพธ์ต่อประเทศไทยที่สำคัญ ซึ่งจากการขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สะท้อนให้เห็นว่าในภาพรวมระดับประเทศ หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่เกิดความตระหนักและมีความพยายามที่จะพัฒนามากขึ้น ทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อประชาชนผู้รับบริการ ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของหน่วยงานได้รับการเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามหรือตรวจสอบได้ อันเป็นสัญญาณในทางที่ดีที่หน่วยงานภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และเพื่อลดโอกาสหรือความเสี่ยงที่บุคลากรในหน่วยงานจะกระทำการทุจริตประพฤติมิชอบ อย่างไรก็ตามจากผลคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ยังเป็นเครื่องบ่งชี้สำคัญถึงสถานการณ์การทุจริตในประเทศไทยว่ายังมีความรุนแรงและเป็นปัญหาเรื้อรัง นอกจากนี้ ทิศนคติของผู้ประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยที่สะท้อนผ่านคะแนน CPI แสดงให้เห็นว่าที่ผ่านมายังขาดการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้อง หรือการรับรู้ในเชิงบวกผ่านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่นักลงทุน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และการสื่อสารเชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจกับผู้ประเมินในแหล่งข้อมูล ทั้ง ๙ แหล่ง ที่ใช้ในการประเมินคะแนน CPI ของประเทศไทย

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงมุ่งเน้นการดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทแวดล้อมและเชื่อมโยงกับการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต และการบรรลุค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนแม่บทฯ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาในประเด็นที่ยังคงเป็นจุดอ่อนของประเทศไทย เช่น การเรียกรับสินบนในกระบวนการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง การยกยอกเบียดบังเงิน หรือทรัพย์สินของทางราชการ และการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ที่ทำให้ประชาชนและนักธุรกิจ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติขาดความเชื่อมั่น ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว อาทิ การแก้ไขปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย และมาตรการป้องกันการทุจริตต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนากระบวนการให้มีคุณภาพ โปร่งใส ปลอดจากการทุจริต ลดการใช้ดุลยพินิจ การเปิดเผยข้อมูลหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล และให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบการทำงาน การกำกับ ติดตาม ให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ การกำหนดสภาพบังคับต่อหน่วยงานผู้อนุญาต และบทลงโทษทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมายให้ชัดเจน การเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับการดำเนินคดีทุจริตให้รวดเร็ว เป็นธรรม เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ควบคู่ไปกับการสร้างการรับรู้เชิงลึกเชื่อมโยงถึง Partner Institute ที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต ถึงความพยายามของรัฐบาลและหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย แก่ผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานผู้ประเมิน CPI ทั้ง ๙ แหล่งข้อมูล โดยการนำเสนอข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อให้นานาชาติสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล ทั้งนี้ การยกระดับคะแนนดัชนีรับรู้การทุจริตให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนในการร่วมกันแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนการดำเนินงานเชิงรุกไปในแนวทางเดียวกัน จะส่งผลให้เกิดความโปร่งใสและภาพลักษณ์ใหม่อันจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและชาวต่างชาติ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตเทียบเคียงกับนานาชาติในระดับสากลต่อไป

ส่วนที่

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

จากการวิเคราะห์ ทบทวน สถานการณ์การทุจริต ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ตลอดจนการทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมา ประมวลผลเพื่อกำหนดกรอบขึ้นการดำเนินงาน และกลไกในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ วัตถุประสงค์

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบผลักดันไปสู่การปฏิบัติ และบริหาร การดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๔.๒ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

๔.๒.๑ เป้าหมายภาพรวม : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเทศไทยมีการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการต่อต้านการทุจริต หน่วยงานและ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ มีการ ดำเนินงานอย่างโปร่งใส อัตราการเกิดคดีทุจริตมีแนวโน้มลดลง ประชาชนคนไทยมีทัศนคติที่ไม่ยอมรับการทุจริต ซึ่งส่งผลให้การรับรู้ของนานาชาติเกี่ยวกับการทุจริตของประเทศไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้น มีผลการประเมินดัชนีการรับรู้ การทุจริตที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนานาชาติในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมีความน่าเชื่อถือทางด้านเศรษฐกิจและการลงทุนระหว่างประเทศด้วย ดังนั้น ความมุ่งมั่นที่จะศึกษาวิเคราะห์ การดำเนินการให้ครบถ้วนตามประเด็นการประเมินการรับรู้การทุจริต และส่งเสริมการดำเนินงานของทุกภาคส่วน ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนานาชาติ

๔.๒.๒ ตัวชี้วัดภาพรวม

๑) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน) โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนด ค่าเป้าหมายดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ดังนี้

- ปี ๒๕๖๖ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๑ คะแนน
- ปี ๒๕๖๗ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๑ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๓ คะแนน
- ปี ๒๕๖๘ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๘ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๕ คะแนน
- ปี ๒๕๖๙ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๕ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๖ คะแนน
- ปี ๒๕๗๐ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน

๒) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย
โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน
ภาครัฐทุกหน่วยงาน ดังนี้

- ปี ๒๕๖๖ คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน
ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน
- ปี ๒๕๖๗ คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน
ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน
- ปี ๒๕๖๘ คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน
ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน
- ปี ๒๕๖๙ คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน
ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน
- ปี ๒๕๗๐ คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน
ไม่น้อยกว่า ๘๙ คะแนน

๔.๒.๓ เป้าหมายภายใต้แผนย่อยของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ๓ เป้าหมาย และ ๙ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑) แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วยเป้าหมายสำคัญ ๒ เป้าหมาย
และตัวชี้วัดจำนวน ๗ ตัวชี้วัด ได้แก่

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มุ่งหวังให้ประชาชนและสังคม
ตื่นตัวและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อประเทศ มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริตทั้งในชีวิตประจำวัน
และการแสดงออกผ่านสื่อต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยได้รับกระบวนการกล่อมเกลாதองศาว่าการทุจริต
ถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้รับ
การยอมรับทางสังคม มีการหล่อหลอมค่านิยมและวัฒนธรรมทางสังคมเพื่อให้ประชาชนไม่กระทำการทุจริต มีความ
ละอายต่อการกระทำความผิด ไม่เพิกเฉยหรืออดทนต่อการทุจริต เพื่อสร้างสังคมที่มีพฤติกรรมร่วมต้านการทุจริต
ประชาชนมีค่านิยมและพฤติกรรมที่เห็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าการช่วยเหลือพวกพ้องในการทำผิดกฎหมาย
หรือการสร้างความสำเร็จในชีวิตด้วยความซื่อสัตย์และความเพียรมากกว่าการได้รับทรัพย์สินจากการทุจริตหรือ
การคดโกง สังคมไทยเชิดชูบุคคลต้นแบบที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและทำความดี ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง แจ้งเหตุหรือเบาะแสการทุจริต
ข้อสิทธิขาดเสียทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ตลอดจนการตรวจสอบรัฐบาลและนักการเมืองในการดำเนินการ
ตามเจตจำนงทางการเมืองเพื่อเป็นแรงกดดันให้รัฐบาลต้องบริหารประเทศอย่างสุจริตและโปร่งใส โดยกระบวนการ
นโยบายของรัฐบาลไม่สามารถเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ โดยจะมีกลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบาย
ของรัฐที่เข้มข้นมากขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและ
เยาวชนคนไทยทั้งหมด กลุ่มเป้าหมายในการประเมิน คือ เด็กและเยาวชนไทยในช่วงอายุ ๑๒ - ๒๔ ปี ที่อยู่ในระบบ
การศึกษาปกติ การศึกษานอกระบบ และไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมาย
สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด ดังนี้

- ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๘๐
- ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๘๒
- ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๘๔
- ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๘๖
- ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๘๘

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรม ในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด กลุ่มเป้าหมายในการประเมิน คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๒๕ ปีขึ้นไป โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายสัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด ดังนี้

ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๐

ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๒

ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๔

ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๖

ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๘

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์มากกว่าการมุ่งจับผิด เปรียบเสมือนเครื่องมือตรวจสอบสุขภาพองค์กรประจำปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพทั้งในการปฏิบัติงาน การให้บริการที่สามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้ง การประเมิน ITA ยังเป็นเครื่องมือในการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานภาครัฐเพื่อให้ทราบถึงช่องว่างของความไม่เป็นธรรมและความด้อยประสิทธิภาพ สำหรับนำไปจัดทำแนวทางมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการไทยต่อไป โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายสัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ เกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป ดังนี้

ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐

ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐

ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐

ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐

ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐

เป้าหมายที่ ๒ คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง เพื่อพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ มุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และสื่อมวลชน สอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูล และร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐ และกำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนดำเนินงานอย่างโปร่งใส นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็ว เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกและสามารถช่วยลดจำนวนคดีทุจริตลงได้

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คดีทุจริตในภาพรวมลดลง ประเมินจากจำนวนเรื่องกล่าวหาหรือเรียนในคดีทุจริตที่อยู่ในพื้นที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในชั้นตรวจรับคำกล่าวหาและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณนั้น ๆ ลดลง เมื่อเทียบกับปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายคดีทุจริตในภาพรวมลดลง ดังนี้

ปี ๒๕๖๖ คดีทุจริตในภาพรวมลดลงร้อยละ ๑๐

ปี ๒๕๖๗ คดีทุจริตในภาพรวมลดลงร้อยละ ๒๐

ปี ๒๕๖๘ คดีทุจริตในภาพรวมลดลงร้อยละ ๓๐

ปี ๒๕๖๙ คดีทุจริตในภาพรวมลดลงร้อยละ ๔๐

ปี ๒๕๗๐ คดีทุจริตในภาพรวมลดลงร้อยละ ๕๐

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คดีทุจริตรายหน่วยงานลดลง แบ่งเป็น ๒ ตัวชี้วัดย่อย ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๑ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลง ประเมินจากจำนวนข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ในชั้นไต่สวน ในปีงบประมาณปัจจุบัน และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบัน รวมกับ จำนวนเรื่องที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งให้สอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๑๓๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ลดลงเมื่อเทียบกับปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลง ดังนี้

ปี ๒๕๖๖ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๑๐

ปี ๒๕๖๗ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๒๐

ปี ๒๕๖๘ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๓๐

ปี ๒๕๖๙ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๔๐

ปี ๒๕๗๐ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๕๐

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๒ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตลดลง ประเมินจากจำนวนข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องอาญา (ทุจริต) ในชั้นไต่สวน ในปีงบประมาณปัจจุบัน และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบันลดลงเมื่อเทียบกับปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตลดลง ดังนี้

ปี ๒๕๖๖ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๑๐

ปี ๒๕๖๗ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๒๐

ปี ๒๕๖๘ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๓๐

ปี ๒๕๖๙ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๔๐

ปี ๒๕๗๐ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๕๐

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง ประเมินจากจำนวนเรื่องกล่าวหาหรือเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นตรวจรับคำกล่าวหา และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีนั้น ๆ ลดลง เมื่อเทียบกับปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง ดังนี้

ปี ๒๕๖๖ คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ ๒๕

ปี ๒๕๖๗ คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ ๓๕

ปี ๒๕๖๘ คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ ๔๐

ปี ๒๕๖๙ คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ ๔๕

ปี ๒๕๗๐ คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ ๕๐

๒) แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ประกอบด้วยเป้าหมายสำคัญ ๑ เป้าหมาย และตัวชี้วัดจำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ มุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริตที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดี รวมทั้ง การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษ ทั้งทางวินัยและอาญาอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมเกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด โดยกำหนดค่านิยาม หมายถึง จำนวนเรื่องไต่สวนหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ ในแต่ละปีงบประมาณที่ดำเนินการเกินกว่ากรอบระยะเวลาสองปี ตามมาตรา ๔๘ นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ไต่สวน โดยประเมินจาก จำนวนเรื่องไต่สวนของปีฐานที่ดำเนินการเกินกรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด (๒ ปี) ในปีงบประมาณที่ประเมิน เทียบกับจำนวนเรื่องไต่สวนของปีฐาน (ปีฐาน คือ ปีก่อนหน้าปีที่ประเมิน ๒ ปีงบประมาณ) โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายสัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด

โดยกำหนดค่านิยาม หมายถึง เมื่อหน่วยงานได้สวน สอบสวนคดีอาญาทุจริต ส่งเรื่องฟ้องร้องไปยังศาลแล้ว ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง และผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานถูกฟ้องกลับ อันอาจเกิดจากการพิจารณาแล้วเห็นว่าจัดทำสำนวนไม่ชอบ หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นต้น โดยการประเมินในแต่ละปี ใช้จำนวนคดีอาญาที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานถูกฟ้องกลับ (ในปีงบประมาณที่ประเมิน) อันเนื่องมาจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง เทียบกับจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง โดยในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายสัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ดังนี้

ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

๔.๓ แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เชื่อมโยงตามกรอบทิศทางของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ห่วงโซ่คุณค่าของแผนแม่บทฯ ข้อเสนอการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) รวมทั้ง ข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีแนวทางการดำเนินงานในแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

แนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายภาพรวม ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ คือ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ผลักดันการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ที่หน่วยงานรับผิดชอบหลักเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยกำหนดให้มีแผนการขับเคลื่อนและผลักดันสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกำหนดกรอบการใช้ดุลพินิจ กรอบระยะเวลา ขั้นตอน และบทลงโทษทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมายให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการบังคับใช้

(๓) จัดตั้งกลไกบูรณาการการดำเนินงานที่มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมขับเคลื่อนเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต และกำหนดแนวทาง มาตรการป้องกันความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต โดยเฉพาะในเขตส่งเสริมการลงทุนและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

(๔) นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอนของการอนุญาต โดยให้ประชาชนหรือผู้ประกอบการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(๕) สร้างการรับรู้เชิงลึกที่เชื่อมโยงถึงกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามและ Partner Institute ที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI)

(๖) การพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรให้เป็น “องค์กรโปร่งใส ไร้ทุจริต”

แนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต โดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต โดยใช้นวัตกรรมนำเสนอในรูปแบบที่ทันสมัย รวมทั้ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การไม่ให้ ไม่รับสินบน มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด และไม่เพิกเฉยหรืออดทนต่อการทุจริต และยกระดับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ขยายผลการนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้ให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษา และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน โดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

(๒) พัฒนาหลักสูตร เครื่องมือ แนวทางการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รวมทั้ง นำผลการศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรด้านครอบครัวและด้านสังคมมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

(๓) พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีศักยภาพในการนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้ให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษาและทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ส่งเสริมการประสานเชื่อมต่อการทำงานระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนให้เป็นไปอย่างไร้รอยต่อ โดยยังคงอัตลักษณ์ของเครือข่าย และมีการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน รวมทั้ง ประสานการทำงานร่วมกันในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็ง ครอบคลุม และสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามาเป็นเครือข่ายต่อต้านการทุจริต

(๒) ส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับประชาชน โดยจัดทำหลักสูตรสร้างการรับรู้ที่มีความเหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุของกลุ่มเป้าหมาย

(๓) ใช้สื่อสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจให้กับทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ใช้นวัตกรรมนำเสนอในรูปแบบที่ทันสมัย น่าสนใจ โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้เข้าถึงภาคประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร

(๔) พัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย โดยเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการยกระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ทุกหน่วยงาน โดยการพัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้เกณฑ์การประเมิน การปรับปรุงและพัฒนาองค์ความรู้และทักษะการเปิดเผยข้อมูลการป้องกันการทุจริต และการให้บริการสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานให้มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

(๒) กำหนดตัวชี้วัดการกำกับดูแลการประเมิน ITA ของผู้บริหารหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการสนับสนุน กำกับดูแล และติดตามในแต่ละขั้นตอน รวมทั้ง การกลั่นกรองข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยกำหนด เป็นนโยบายหรือมาตรการชัดเจนในการนำผลการประเมิน ITA แต่ละปี เป็นตัวชี้วัดในการจัดสรรงบประมาณของ หน่วยงาน และมีผลต่อการแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนระดับผู้บริหารของหน่วยงาน

(๓) พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยการ ออกแบบประเด็นการประเมินของแบบวัดการประเมิน ITA ให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน การออกแบบข้อคำถาม แบบประเมิน IIT และ EIT ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย โดยการประเมินในส่วนของผู้รับบริการภายนอกที่จะต้อง ประเมินจากผู้มารับบริการที่แท้จริง เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นที่สะท้อนประสิทธิภาพ คุณภาพ และมาตรฐานการให้บริการ ของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้ง การให้ความสำคัญกับการประเมิน OIT เชิงคุณภาพ

(๔) พัฒนาแนวทางการประเมิน ITA และปรับปรุงตัวชี้วัดการประเมินอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้ ITA เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความ โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ มีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน

(๕) ขยายการประเมิน ITA ไปยังหน่วยงานระดับต่ำกว่ากรม โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการอนุมัติ อนุญาต จะต้องมีการประเมิน ITA เป็นลำดับแรก

(๖) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมต่อการประเมิน ITA เพื่อให้การประเมิน ITA มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และสามารถนำข้อมูล OIT ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรและการปฏิบัติงาน รวมทั้ง พัฒนากลไก เครื่องมือ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ การเฝ้าระวัง และการแจ้งเบาะแสการทุจริต

(๗) บูรณาการระบบการประเมิน ITA โดยการประสานพลังความร่วมมือจากหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงในการยกระดับคะแนนการประเมิน ITA รวมทั้ง เชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับการ สนับสนุนทรัพยากรและพัฒนาศักยภาพบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

แนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนามาตรการ กระบวนการในการป้องปราม การทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างรวดเร็ว ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อประเทศ โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คติทุจริตในภาพรวมลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คติทุจริตรายหน่วยงานลดลง

๒.๒.๑ ขอร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลง

๒.๒.๒ ขอร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยมีแผนการ ขับเคลื่อนและกลไกกำกับติดตามที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๒) จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ลดการใช้ดุลพินิจ และอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน พัฒนาระบบการทำงานโดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process) โดยเฉพาะการพิจารณาอนุญาต และออกใบอนุญาตผ่านทาง ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริการประชาชน

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เป็นดิจิทัล (Digitize Data) ทั้งข้อมูลภายในหน่วยงาน และข้อมูลที่จะเผยแพร่ ต่อสาธารณะ เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)

(๔) ผลักดันให้ทุกหน่วยงานภาครัฐจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อลดและปิดโอกาสการทุจริต และนำผลการประเมินความเสี่ยงไปใช้เป็นมาตรการป้องกันการทุจริตภายในองค์กร รวมทั้ง การกำหนดหลักเกณฑ์ ในการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายผู้บริหารของหน่วยงานในกรณีผู้ได้บังคับบัญชากระทำการทุจริต

(๕) พัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสในรูปแบบที่หลากหลาย โดยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมา สนับสนุน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานผ่าน ระบบดิจิทัล รวมทั้ง มีระบบปกป้องตัวตนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ

(๖) วิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต โดยการติดตาม เฝ้าระวัง เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินสถานการณ์ การทุจริต พร้อมทั้งจัดการข้อร้องเรียนและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๗) ส่งเสริมสนับสนุนให้แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และเฝ้าระวังโครงการที่มีมูลค่าสูง ตามหลักการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และการสร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST)

(๘) ส่งเสริมให้มีนักการเมืองต้นแบบ (Role Model) ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อเป็น ต้นแบบในการผลักดันให้นักการเมืองและพรรคการเมืองแสดงเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะ และนำ เจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ ส่งเสริมให้เกิดการกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต

(๙) ยกระดับและกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๐) ประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต เพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

(๑๑) กำหนดตำแหน่งของผู้ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ครอบคลุมหน่วยงานที่มีสถิติคดีทุจริตและ เรื่องกล่าวหาหรือเรียนการทุจริตเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะตำแหน่งที่มีความเสี่ยงต่อการใช้หน้าที่และอำนาจในทางทุจริต รวมทั้ง การพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

(๑๒) พัฒนาและยกระดับการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน การบันทึก เก็บรักษาข้อมูลประวัติ รายได้ รายจ่าย รายการทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้ยื่นบัญชี การวิเคราะห์ข้อมูล การออกรายงานผลการตรวจสอบ รวมทั้ง การเชื่อมโยงข้อมูลกับ ระบบการเงินของผู้ยื่นบัญชีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ระบบการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทางอิเล็กทรอนิกส์ ระบบสารสนเทศเพื่อการตรวจสอบและร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงิน ส่งหาทรัพย์สิน อสังหาทรัพย์สิน และกรรมสิทธิ์ต่าง ๆ ระบบสารสนเทศเพื่อการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งรายได้ ทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อ การวิเคราะห์ที่มาของรายได้และทรัพย์สินที่ต้องสงสัยซึ่งอาจได้มาโดยมิชอบ เป็นต้น

(๑๓) พัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินให้มีความรู้ ความสามารถที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๑๔) พัฒนามาตรการและกลไกการป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

แนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

แนวทางที่ ๓ปราบปรามการทุจริต โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับการดำเนินคดีทุจริตให้รวดเร็ว เป็นธรรม รวมทั้ง ให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และมีการบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานด้านปราบปรามการทุจริต โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติ ที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ปรับปรุงกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ ด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ โดยจัดให้มีกลไกการประสานงานปราบปรามการทุจริตทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ พัฒนาระบบบริหารจัดการคดี ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและกระชับมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตแล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

(๒) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาทิ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน การตรวจรับเรื่องร้องเรียน การติดตามเรื่องร้องเรียน การออกหมายจับ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลคดีทุจริตระหว่างหน่วยงานให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลคดีทุจริตได้ครบถ้วนทุกหน่วยงาน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย เท่าทันต่อการบิดเบือนทรัพย์สินและหนี้สิน สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการจดทะเบียนธุรกิจให้สะท้อนผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการที่แท้จริง

(๓) นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้เพื่อยกระดับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริต และการตรวจสอบทรัพย์สิน เพื่อสร้างความปลอดภัย ความน่าเชื่อถือ และสะดวกรวดเร็ว อาทิ เทคโนโลยีการบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เทคโนโลยี BLOCKCHAIN และการนำ Cloud Technology มาปรับใช้เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุค Technology Disruption

(๔) ตรากฎหมายและบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กฎหมายเกี่ยวกับการสืบสวนปราบปรามและดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงิน กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองพยาน และผู้แจ้งเบาะแส กฎหมายเกี่ยวกับการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐ และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฟ้องร้องดำเนินคดีกับบุคคลที่แสดงความเห็นหรือเปิดโปงเบาะแสดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ (กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก Anti-SLAPP Law) และปรับปรุงโทษปรับของนิติบุคคลที่กระทำความเสียหายแก่ประเทศ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

(๕) พัฒนาเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีสมรรถนะ องค์กรความรู้ และขีดความสามารถที่เป็นมาตรฐานและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริตที่ประมวลจากคดีการทุจริตและผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต พัฒนาสมรรถนะ และองค์ความรู้ในเชิงสหวิทยาการใหม่ ๆ รวมทั้ง การปลูกฝังให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

๔.๔ โครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

การจัดทำโครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ซึ่งเป็นหัวข้อที่ ๒ ของการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้ยึดหลักการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ที่เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้การแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐในห้วงระยะเวลาที่เหลือของยุทธศาสตร์ชาติ เป็นการดำเนินงานบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ได้อย่างแท้จริง ยึดหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม และยึดหลักการตามแนวทางการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ซึ่งกำหนดไว้ ๔ แนวทาง ประกอบด้วย ๑) การมองเป้าหมายร่วมกัน ๒) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยและจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญ ๓) การจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอโครงการ และ ๔) การจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี และรายปี

ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ ในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งผลต่อการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตที่ชัดเจนมากขึ้น ควบคู่กับโครงการ/กิจกรรมที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดภายใต้แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

โครงการ/กิจกรรม เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ประกอบด้วยโครงการที่มีลักษณะสำคัญในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการปราบปรามการทุจริต ดังนี้

(๑) การศึกษา และวิเคราะห์ประเด็นการประเมินและวิธีการสำรวจในแต่ละแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริต เพื่อนำมาออกแบบแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต

(๒) การกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบเพื่อผลักดันการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยการจัดทำแผนงานเชิงรุกเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อน กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม

(๓) การจัดตั้งกลไกบูรณาการการดำเนินงานเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต โดยเฉพาะประเด็นที่ยังเป็นจุดอ่อนของประเทศไทย อาทิ ปัญหาเรื่องสินบน การทุจริตเชิงนโยบาย การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ความโปร่งใสในระบบงบประมาณ และการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่มีสถิติเรื่องกล่าวหาเป็นจำนวนมาก

(๔) การพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของทุกองค์กรให้เป็น องค์กรโปร่งใสไร้ทุจริต กำหนดกรอบการใช้ดุลพินิจ รวมทั้ง บทลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่รัฐที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมาย

(๕) การเร่งรัดการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่สังคมให้ความสนใจ สื่อสารและชี้แจงผลการดำเนินงานด้านการปราบปรามการทุจริตต่อสาธารณชน

(๖) การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เชิงลึกที่เชื่อมโยงถึงกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามและ Partner Institute ที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ และความพยายามของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

โครงการ/กิจกรรมสำคัญ ในแต่ละเป้าหมาย

๑) เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด

(๑) โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้เท่าทันกับสถานการณ์สอดคล้องกับปัญหาการทุจริตรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พัฒนาเครื่องมือ แนวทางการขับเคลื่อนหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของเด็กและเยาวชน รวมทั้ง พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

ตารางที่ ๒๑ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๑

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. พัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา โดยนำผลการศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรด้านครอบครัว ด้านสังคม และข้อค้นพบจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ตลอดจนนำข้อมูลเปรียบเทียบต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน ๑๒ ปี ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) มาใช้พัฒนาปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาเครื่องมือในการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน และมีช่องทางในการถ่ายทอดสื่อสารหลากหลายรูปแบบ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร - ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
๒. บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษาและทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
๓. จัดทำคู่มือ แนวทาง และกระบวนการในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

(๒) โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ประกอบด้วย การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทัศนคติและพฤติกรรมในด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ตลอดจนการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการถ่ายทอดความรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และขยายผลการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษาทุกระดับชั้น และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

ตารางที่ ๒๒ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๑

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการถ่ายทอดความรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย โดยใช้นวัตกรรม สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - กระทรวงศึกษาธิการ (สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ) - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) - สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร) - สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒. การปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ให้รู้จักแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เน้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติของเด็กและเยาวชนโดยการฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนในห้องเรียน (Learning by Doing) ผ่านหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานที่นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน - สำนักงาน กศน. - โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ - สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ - สถาบันอุดมศึกษาเอกชน - มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม - สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ • กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม • กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ • โรงเรียนพระปริยัติธรรม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น • โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ • กรุงเทพมหานคร (โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช) • เมืองพัทยา (โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา)

(๓) **โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ** ประกอบด้วย การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา การสำรวจและประเมินพฤติกรรมเด็กและเยาวชนในระยะยาว การถอดบทเรียนเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และติดตามพฤติกรรมเด็กและเยาวชนด้านการต่อต้านการทุจริตภายหลังการประยุกต์ใช้หลักสูตร รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้การดำเนินงานด้านการสร้างพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็กและเยาวชนไทย

ตารางที่ ๒๓ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๑

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.
๒. ติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • กระทรวงศึกษาธิการ (สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) • กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ) • กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) • สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร)

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. สำรวจและประเมินพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชน	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - สำนักงาน ป.ป.ช - สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๔. ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็กและเยาวชนไทย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - สำนักงาน ป.ป.ช - กรมประชาสัมพันธ์

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด

(๑) โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ประกอบด้วย การสร้างนวัตกรรม เครื่องมือ หลักสูตร เพื่อสร้างความตระหนักในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตารางที่ ๒๔ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๒

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. สร้างนวัตกรรม เครื่องมือ หลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผ่านระบบดิจิทัล	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ - กระทรวงมหาดไทย (ประชาชนทั่วไป) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร/พัทยา) - สมาคมวิชาชีพ (กลุ่มวิชาชีพ) - สำนักงาน ป.ป.ท. (เจ้าหน้าที่รัฐ)

(๒) โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ประกอบด้วย การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ผ่านกลไกต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม องค์ความรู้ และการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต การขยายเครือข่ายต่อต้านการทุจริตให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ รวมทั้ง การจัดทำและเชื่อมโยงฐานข้อมูลเครือข่าย

ตารางที่ ๒๕ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๒

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียดต่อการกระทำผิด มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ไม่เพิกเฉย หรืออดทนต่อการทุจริต และร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - กระทรวงมหาดไทย (ประชาชนทั่วไป) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร/พัทยา) - สมาคมวิชาชีพ (กลุ่มวิชาชีพ) - สำนักงาน ป.ป.ท. (เจ้าหน้าที่รัฐ) - ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. พัฒนามาตรการ หลักเกณฑ์ ในการพิจารณาเพื่อเลื่อนระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึง การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเชื่อมโยงกับพฤติกรรมทางจริยธรรมซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest : COI) ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๗๖ วรรคสาม และมาตรา ๒๑๙ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - สำนักงาน ก.พ. - สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ - สำนักงาน ป.ป.ท.
๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมองค์ความรู้ และพัฒนาศักยภาพเครือข่าย ในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต รวมทั้ง ขยายเครือข่ายต่อต้านการทุจริตให้ครอบคลุม ทุกองค์กร ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กระทรวง และหน่วยงานภาครัฐที่มีเครือข่าย
๔. เสริมสร้างการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการ สร้างค่านิยมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนเป็นผู้มีคุณธรรมสูง ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ประมวลจริยธรรมที่หน่วยงานของรัฐยึดถืออย่างเคร่งครัด และมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - สำนักงาน ก.พ. - องค์กรกลางด้านการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทต่าง ๆ และ องค์กร ที่มีหน้าที่ จัดทำ ประมวลจริยธรรม - สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ หน่วยงานของรัฐทุกกระทรวง
๕. สนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - สำนักงาน ป.ป.ช. - ภาคเอกชน สมาคมวิชาชีพ
๖. พัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย โดยเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงาน ป.ป.ท. - หน่วยงานภาครัฐที่มีเครือข่าย
๗. พัฒนาแนวทางการสร้างกระแสสังคม (Social Sanction) ในการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวในสังคมได้ง่ายและรวดเร็ว โดยใช้นวัตกรรมนำเสนอในรูปแบบที่ทันสมัย น่าสนใจ และสร้างการมีส่วนร่วม หรือปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.

(๓) **โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ** ประกอบด้วย การติดตามประเมินผล การสำรวจและประเมินการมีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้การดำเนินงานด้านการสร้างวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต ทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบของประชาชน

ตารางที่ ๒๖ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๒

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ติดตามประเมินผลการใช้นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.
๒. สำรวจและประเมินการมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • สำนักงานสถิติแห่งชาติ • สำนักงาน ป.ป.ช.
๓. ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบให้แก่ประชาชนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • สำนักงาน ป.ป.ช. • กรมประชาสัมพันธ์

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

(๑) โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ประกอบด้วย การพัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนำเข้าข้อมูลในการประเมิน การพัฒนาแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินหรือมีคะแนนต่ำ ให้สามารถยกระดับผลการประเมินไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ ๒๗ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๓

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. พัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยการออกแบบประเด็นการประเมินให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้ง พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่รองรับการนำเข้าข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๒. พัฒนาแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ รักษาระดับผลการประเมินให้ไม่น้อยกว่าปีที่ผ่านมา และเพื่อยกระดับผลการประเมินของหน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ให้สามารถยกระดับผลการประเมินให้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.
๓. พัฒนาแนวทางการประเมิน ITA และปรับปรุงตัวชี้วัดการประเมินอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้ ITA เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความโปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ มีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.

(๒) โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ประกอบด้วย การส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เข้ารับการประเมินมีการพัฒนาและยกระดับผลการประเมิน ITA โดยการพัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้ เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน การเปิดเผยข้อมูลการป้องกันการทุจริต และการให้บริการสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานให้มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้ง การกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการนำผลการประเมิน ITA เป็นตัวชี้วัดของผู้บริหารหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการสนับสนุน กำกับดูแล และติดตามการประเมิน ITA ของหน่วยงาน รวมทั้ง การนำผลการประเมิน ITA ไปใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายผู้บริหารของหน่วยงาน

ตารางที่ ๒๘ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๓

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. พัฒนาระบบงาน และการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้ง พัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้ เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน การเปิดเผย ข้อมูลการป้องกันการทุจริต และการให้บริการสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของ หน่วยงานให้มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อยกระดับผลการประเมิน ITA ของหน่วยงาน	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานของรัฐทุกกระทรวง
๒. พัฒนามาตรการ หลักเกณฑ์ ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และการ แต่งตั้งโยกย้ายผู้บริหารหน่วยงาน โดยการกำหนดให้นำผลการประเมิน ITA เป็นตัวชี้วัดของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการกำกับดูแล หน่วยงานให้สามารถยกระดับผลการประเมิน ITA ได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด - กำกับติดตามการประเมินและผลักดันให้มีการดำเนินการตามแนวทางการ ประเมินที่กำหนดในหน่วยงานภาครัฐ ประเภทสถาบันอุดมศึกษา - กำกับติดตามการประเมินและผลักดันให้มีการดำเนินการตามแนวทางการ ประเมินที่กำหนดในหน่วยงานภาครัฐ ประเภทจังหวัด (ส่วนราชการส่วน ภูมิภาคระดับจังหวัด) - กำกับติดตามการประเมินและผลักดันให้มีการดำเนินการตามแนวทางการ ประเมินที่กำหนดในหน่วยงานภาครัฐ ประเภทองค์การมหาชน - กำกับติดตามการประเมินและผลักดันให้มีการดำเนินการตามแนวทางการ ประเมินที่กำหนดในหน่วยงานภาครัฐ ประเภทกรมหรือเทียบเท่า - กำกับติดตามการประเมินและผลักดันให้มีการดำเนินการตามแนวทางการ ประเมินที่กำหนดในหน่วยงานภาครัฐ ประเภทหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา องค์การศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ หน่วยงานของรัฐอื่น - กำกับติดตามการประเมินและผลักดันให้มีการดำเนินการตามแนวทางการ ประเมินที่กำหนดในหน่วยงานภาครัฐ ประเภทรัฐวิสาหกิจ - กำกับติดตามการประเมินและผลักดันให้มีการดำเนินการตามแนวทางการ ประเมินที่กำหนดในหน่วยงานภาครัฐ ประเภทกองทุน - กำกับติดตามการประเมินและผลักดันให้มีการดำเนินการตามแนวทางการ ประเมินที่กำหนดในหน่วยงานภาครัฐ ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - กระทรวงมหาดไทย - สำนักงาน ก.พ.ร. - สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายรัฐวิสาหกิจ - กรมบัญชีกลาง - ผู้ว่าราชการจังหวัด และ นายอำเภอ
๓. ส่งเสริมให้มีการประเมิน ITA ในหน่วยงานระดับต่ำกว่ากรม โดยเฉพาะ หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - สำนักงาน ป.ป.ช. - หน่วยงานของรัฐทุกกระทรวง

(๓) **โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ** ประกอบด้วย การนำผลการประเมิน ITA ไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน ให้สามารถตอบสนองการให้บริการต่อประชาชน และเพื่อยกระดับผลการประเมิน ITA ให้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้ง การสื่อสารประชาสัมพันธ์การรับรู้เกี่ยวกับการประเมิน ITA ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อสร้างความเข้าใจ ให้กับชาวไทยและชาวต่างชาติ

ตารางที่ ๒๙ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๑.๓

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. นำผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) รวมถึง สถิติคดีและข้อร้องเรียนการทุจริตของทุกหน่วยงาน มากำหนดแนวทางแก้ไข พัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับการประเมิน ITA	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๒. ทุกหน่วยงานนำผลการประเมิน ITA ไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้สามารถตอบสนองการให้บริการต่อประชาชน การเปิดเผยข้อมูล และการป้องกันการทุจริต ในหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานของรัฐทุกกระทรวง
๓. ประชาสัมพันธ์การดำเนินการเกี่ยวกับการประเมิน ITA ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • สำนักงาน ป.ป.ช. • กรมประชาสัมพันธ์

๒) เป้าหมายที่ ๒ คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คดีทุจริตในภาพรวมลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คดีทุจริตรายหน่วยงานลดลง

๒.๒.๑ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลง

๒.๒.๒ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริตลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง

(๑) **โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ** ประกอบด้วย การจัดทำมาตรการ ข้อเสนอแนะ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง การจัดทำคู่มือเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต และการสนับสนุนให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต และทุกหน่วยงานภาครัฐจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อลดและปิดโอกาสการทุจริต การพัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสการทุจริตเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก มีระบบปกปิดตัวตนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสรวมทั้ง ส่งเสริมและผลักดันให้นักการเมืองและพรรคการเมืองแสดงเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะ

ตารางที่ ๓๐ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๒.๑ – ๒.๓

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่ขอรับจัดสรรงบประมาณโครงการขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงการประเมินตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบาย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงบประมาณ หน่วยงานร่วมดำเนินการ สำนักงาน ป.ป.ท.
๒. จัดทำและพัฒนามาตรการ แนวทาง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต จากข้อมูลสถิติเรื่องกล่าวหาหรือเรียน การวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์การทุจริต และข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำทุจริต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.
๓. จัดทำแนวทาง กลไก เพื่อเฝ้าระวังและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.
๔. พัฒนาช่องทางในการชี้ช่อง แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ตลอดจนการจัดทำระบบแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕. จัดทำคู่มือเพื่อขับเคลื่อนการป้องกัน แก้ไขปัญหา และลดความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ท.
๖. จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อลดและปิดโอกาสการทุจริต โดยเฉพาะในประเด็นที่หน่วยงานมีสถิติเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนเป็นจำนวนมาก รวมถึง มีความเสี่ยงต่อการทุจริตที่มีความเสียหายและผลกระทบสูง	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • สำนักงาน ป.ป.ท. • ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ของทุกหน่วยงาน • หน่วยงานของรัฐทุกกระทรวง
๗. ส่งเสริมให้มีนักการเมืองต้นแบบ (Role Model) ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อเป็นต้นแบบในการผลักดันให้นักการเมือง และพรรคการเมืองแสดงเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะ และนำเจตจำนงไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สถาบันพระปกเกล้า • สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร • สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๘. การพัฒนา ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การกำหนดตำแหน่งของผู้นับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ครอบคลุมหน่วยงานที่มีสถิติคดีทุจริตและเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนการทุจริตเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะตำแหน่งที่มีความเสี่ยงต่อการใช้หน้าที่และอำนาจในทางทุจริต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.
๙. พัฒนาและยกระดับการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ระบบการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทางอิเล็กทรอนิกส์ ระบบสารสนเทศเพื่อการตรวจสอบและร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงิน สหกรณ์ทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ และกรรมสิทธิ์ต่าง ๆ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ • ธนาคารแห่งประเทศไทย • กรมที่ดิน • กรมการขนส่งทางบก • กรมการปกครอง • กรมสรรพากร • กรมพัฒนาธุรกิจการค้า • สำนักงานประกันสังคม • ธนาคารพาณิชย์ • บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
๑๐. การเสริมสร้างองค์ความรู้ พัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้มีความรู้ ความสามารถที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.

(๒) **โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ** ประกอบด้วย การขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของทุกหน่วยงาน การพัฒนา วัฒนธรรมหรือมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงต่อการทุจริต การพัฒนากระบวนการงานให้มีความโปร่งใส ลดการใช้ดุลพินิจ การสร้างระบบเฝ้าระวังการทุจริตในองค์กร ประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การยกระดับและ การกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ตารางที่ ๓๑ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๒.๑ – ๒.๓

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยมีแผนการขับเคลื่อนและกลไกกำกับติดตามที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • สำนักงาน ป.ป.ช. • สำนักงาน ป.ป.ท. • ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตของทุกหน่วยงาน • หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายตามคณะรัฐมนตรี
๒. พัฒนาวัฒกรรม หรือมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • หน่วยงานของรัฐทุกกระทรวง • ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตของทุกหน่วยงาน
๓. อำนวยความสะดวกในการชี้ช่อง แจ้งเบาะแส โดยมีระบบปกปิดตัวตน และคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้กับผู้ร้องเรียน	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.
๔. จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริต และประพฤติมิชอบเพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดการใช้ดุลพินิจ และอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้ง การผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐมุ่งสู่การเป็นรัฐบาลเปิด (Open Government)	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ก.พ.ร.
๕. พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เป็นดิจิทัล (Digitize Data) ทั้งข้อมูลภายในหน่วยงาน และข้อมูลที่จะเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานของรัฐทุกกระทรวง
๖. การกำหนดให้หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอนุญาตเรื่องอื่น ๆ อาทิ การรับรอง การแจ้ง การขอเอกสารทางราชการ และการขอรับเงินหรือสิทธิประโยชน์จากภาครัฐ จะต้องพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการรับคำขอและแจ้งความคืบหน้าในการพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา และมีช่องทางการรับคำขอด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางหลัก โดยพิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ในทุกขั้นตอนในบริการสาธารณะที่สำคัญ เช่น ภาษี นำเข้า - ส่งออก ที่ดิน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • กระทรวงมหาดไทย • กรมที่ดิน • กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หน่วยงานร่วมดำเนินการ หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การนำเข้า ส่งออก การสาธารณสุข โภค การชำระภาษี การทำสัญญาและ ออกใบอนุญาตต่าง ๆ

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๗. ส่งเสริมสนับสนุนให้แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทย และภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และเฝ้าระวังโครงการที่มีมูลค่าสูง ตามหลักการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และการสร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST) รวมทั้ง การนำแนวทางการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ตามโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ สำหรับหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหรือการร่วมลงทุนภายใต้กฎหมายอื่น นอกเหนือจากพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ไปกำหนดใช้โดยอนุโลมตามที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเสนอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ และแนวทางปฏิบัติสำหรับการนำข้อตกลงคุณธรรมมาใช้กับโครงการที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยอนุโลมตามที่คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนเสนอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - กรมบัญชีกลาง - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ - กรมธนารักษ์ - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก - กระทรวงมหาดไทย หน่วยงานร่วมดำเนินการ - หน่วยงานทุกภาคส่วน (ภาครัฐ/ภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน)
๘. ยกระดับ และกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หน่วยงานร่วมดำเนินการ - สถาบันพระปกเกล้า - สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร - สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(๓) **โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ** ประกอบด้วย การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการข้อเสนอแนะต่าง ๆ การตรวจสอบข้อเท็จจริงจากการชี้ช่องแจ้งเบาะแส การประเมินสถานการณ์และสถิติข้อมูลคดีการทุจริต รวมทั้ง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้ประชาชน นักธุรกิจ และนักลงทุนต่างชาติสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ โดยเฉพาะในหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจในการบริการประชาชน

ตารางที่ ๓๒ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๒.๑ – ๒.๓

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก - สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงาน ป.ป.ท. หน่วยงานร่วมดำเนินการ หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑) ประเด็นนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการทุจริต • แหล่งข้อมูล Bertelsmann Foundation Transformation Index (BF(TI)) • แหล่งข้อมูล Economist Intelligence Unit Country Risk Service (EIU) • แหล่งข้อมูล Global Insights Business Conditions and Risk Indicators (GI) • แหล่งข้อมูล Political and Economic Risk Consultancy (PERC) • แหล่งข้อมูล The PRS Group International Country Risk Guide (ICRG) (PRS) • แหล่งข้อมูล World Justice Project Rule of Law Index (WJP) • แหล่งข้อมูล Varieties of Democracy Project (VDEM) ๒) ประเด็นเกี่ยวกับสินบน ๓) ประเด็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ๔) ประเด็นการตรวจสอบและการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐ ๕) ประเด็นความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ในระบบงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ	• สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงบประมาณ • กรมบัญชีกลาง • สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน • กรมการค้าต่างประเทศ • สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ • หอการค้าร่วมต่างประเทศในประเทศไทย • กระทรวงยุติธรรม • สถาบันพระปกเกล้า • สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง • สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร • สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา • สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา • สำนักงาน ก.พ.ร. • กระทรวงพาณิชย์ • กระทรวงอุตสาหกรรม • สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน • สำนักงาน ป.ป.ช. • สำนักงาน ก.พ. • องค์กรกลางด้านการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทต่าง ๆ • กรมประชาสัมพันธ์ • กระทรวงยุติธรรม • กระทรวงการคลัง • สำนักงบประมาณ
๒. ติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการทำงานตามมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามมาตรการ และข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ท.
๔. การตรวจสอบข้อเท็จจริงจากการชี้ข้อเท็จจริงเบาะแส และการประเมินผลสถานการณ์ และสถิติข้อมูลคดีการทุจริต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • สำนักงาน ป.ป.ช. • หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕. กำกับ ติดตามให้หน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ก.พ.ร. หน่วยงานร่วมดำเนินการ สำนักงาน ป.ป.ท.
๖. กำกับ ติดตาม ให้ทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลเพื่อลดโอกาสทุจริต ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สำนักงาน ป.ป.ท. • ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ของทุกหน่วยงาน
๗. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชน และนักธุรกิจทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ คู่มือสำหรับประชาชน ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบทลงโทษตามกฎหมายกรณีการให้หรือเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า ส่งออก การสาธารณสุข โภค การชำระภาษี การทำสัญญาและ ออกใบอนุญาตต่าง ๆ หน่วยงานร่วมดำเนินการ • กรมประชาสัมพันธ์ • สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
๘. สืบสวนการรับรู้หรือทัศนคติในมุมมองของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการทุจริต รวมถึงปัญหาการทุจริตในการดำเนินธุรกิจภาคเอกชน เพื่อเสนอต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • สำนักงาน ป.ป.ช. • สำนักงาน ป.ป.ท. หน่วยงานร่วมดำเนินการ หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยที่ กำกับดูแลหรือที่เกี่ยวข้องกับภาค ธุรกิจเอกชน
๙. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการขับเคลื่อนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไปยังประชาชน ผู้ประกอบการ และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ กรมประชาสัมพันธ์

๓) เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด

(๑) โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ประกอบด้วย การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในกระบวนการดำเนินคดีทุจริต กำหนดมาตรฐานกลางและจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริต รวมทั้ง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการปราบปรามการทุจริต

ตารางที่ ๓๓ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมต้นน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๓.๑ – ๓.๒

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. เพิ่มประสิทธิภาพหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตในการบริหารจัดการงานคดีทุจริตให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ โดยการจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริต การกำหนดมาตรฐานกลางในกระบวนการดำเนินคดีทุจริต อาทิ กำหนดประเภท ขนาด และระยะเวลาในการดำเนินงาน	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงาน ปปง. • สำนักงานตำรวจแห่งชาติ • กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๒. พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงาน ปปง. • สำนักงานตำรวจแห่งชาติ • กรมสอบสวนคดีพิเศษ • สำนักงานอัยการสูงสุด • สำนักงานศาลยุติธรรม • สำนักงานกิจการยุติธรรม • สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน • สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน • สำนักงาน กกต. • กรมราชทัณฑ์
๓. ปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงาน ปปง. • สำนักงานตำรวจแห่งชาติ • กรมสอบสวนคดีพิเศษ • สำนักงานอัยการสูงสุด • สำนักงานศาลยุติธรรม • สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. พัฒนาศักยภาพ สมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตเพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ซัดความสามารถ ที่เป็นมาตรฐานสากล และเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงาน ป.ป.ง. • สำนักงานตำรวจแห่งชาติ • กรมสอบสวนคดีพิเศษ • สำนักงานอัยการสูงสุด

(๒) **โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ** ประกอบด้วย การดำเนินคดีให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกการกำกับติดตามการบริหารการดำเนินคดีทุจริตทั้งระบบ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการตรวจสอบเบื้องต้นและการไต่สวน

ตารางที่ ๓๔ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๓.๑ – ๓.๒

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การบูรณาการข้อมูลด้านการปราบปรามการทุจริต	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงาน ป.ป.ง. • สำนักงานตำรวจแห่งชาติ • กรมสอบสวนคดีพิเศษ • สำนักงานอัยการสูงสุด • สำนักงานศาลยุติธรรม • สำนักงานกิจการยุติธรรม • สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน • สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน • สำนักงาน กกต. • กรมราชทัณฑ์
๒. พัฒนากลไกการกำกับติดตามการบริหารการดำเนินคดีทุจริตทั้งระบบ อาทิ กลไกคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการบริหารคดี กลไกศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงาน ป.ป.ง. • สำนักงานตำรวจแห่งชาติ • กรมสอบสวนคดีพิเศษ • สำนักงานอัยการสูงสุด • สำนักงานศาลยุติธรรม

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. ประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในกระบวนการตรวจสอบเบื้องต้นและการไต่สวน	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงาน ปปง. • สำนักงานตำรวจแห่งชาติ • กรมสอบสวนคดีพิเศษ • สำนักงานอัยการสูงสุด • สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน • สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน • สำนักงาน กกต.
๔. เร่งรัดการดำเนินคดีทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมสูง และคดีทุจริตที่สังคมให้ความสนใจ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมดำเนินการ • สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงาน ปปง. • สำนักงานตำรวจแห่งชาติ • กรมสอบสวนคดีพิเศษ • สำนักงานอัยการสูงสุด • สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน • สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน • สำนักงาน กกต.

(๓) **โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ** ประกอบด้วย การติดตามประเมินผลการบริหารงานคดี และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ

ตารางที่ ๓๕ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำ ของตัวชี้วัดที่ ๓.๑ – ๓.๒

ลักษณะสำคัญของงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ติดตามประเมินผลการบริหารงานคดี โดยการติดตามประเมินผลการดำเนินคดีให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงาน ป.ป.ช.
๒. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก • สำนักงาน ป.ป.ช. • กรมประชาสัมพันธ์

๔.๕ งบประมาณขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นแผนการดำเนินงานที่ได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด กรอบแนวทางในการดำเนินโครงการ กิจกรรม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ซึ่งจำเป็นต้องมีงบประมาณมาสนับสนุน โดยงบประมาณหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านฯ ได้แก่ งบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ งบประมาณภายใต้กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (กองทุน ป.ป.ช.) รวมทั้งงบดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน

๔.๕.๑ แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นการดำเนินการที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งทั่วทั้งสังคมไทย เพื่อให้เป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าระดับสากล ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการได้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการเพื่อดำเนินโครงการสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และเป็นการบูรณาการอย่างแท้จริง โดยมีการบูรณาการภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วมกัน และมีเจ้าภาพในการกำกับดูแลการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปสู่การลดเวลา ลดความซ้ำซ้อน ลดค่าใช้จ่ายและมีผลสัมฤทธิ์สูง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้ความสำคัญในการจัดทำงบประมาณลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ และมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นเจ้าภาพหลักแผนงานบูรณาการด้านป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เริ่มต้นมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีกรอบการดำเนินงานที่มุ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนดังกล่าว แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบได้กำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๔.๕.๒ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (กองทุน ป.ป.ช.)

กองทุน ป.ป.ช. จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นปีแรก และในการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. ได้ออกประกาศคณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. และการใช้จ่ายเงินกองทุน ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเปิดให้ผู้ขอรับการสนับสนุนเสนอโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อขอรับการสนับสนุน พร้อมทั้งรายละเอียดของโครงการหรือกิจกรรมตามวิธีการที่คณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. กำหนด เพื่อรองรับการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ ๑ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐและสนับสนุนภาคเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือรณรงค์ในการป้องกันการทุจริต

วัตถุประสงค์ที่ ๒ ค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือและค่าทดแทน ตามมาตรา ๑๓๑ และเงินรางวัลตามมาตรา ๑๓๗

วัตถุประสงค์ที่ ๓ ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการหัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๑

วัตถุประสงค์ที่ ๔ ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ทั้งนี้ คณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. ได้มุ่งเน้นการดำเนินงานที่ให้เกิดผลลัพธ์เพื่อตอบสนองต่อแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๔.๕.๓ ประมาณการวงเงินงบประมาณในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑) ประมาณการวงเงินงบประมาณรวมทั้งหมด ๓,๗๔๘.๗๐๔๑ ล้านบาท

๒) ประมาณการวงเงินงบประมาณตามเป้าหมาย และปีงบประมาณ

ตารางที่ ๓๖ ประมาณการวงเงินงบประมาณ จำแนกตามเป้าหมาย และปีงบประมาณ

เป้าหมาย	ประมาณการวงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)					
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	รวม
เป้าหมายที่ ๑ : ประชาชนมีวัฒนธรรม และพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	๑,๔๑๐.๖๐๘๙	๕๔๘.๒๐๐๐	๓๒๔.๔๐๐๐	๒๕๗.๔๐๐๐	๒๑๑.๔๐๐๐	๒,๗๕๒.๐๐๘๙
เป้าหมายที่ ๒ : คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	๑๑๖.๖๔๔๖	๒๕๙.๓๐๐๐	๑๔๒.๓๐๐๐	๙๑.๓๐๐๐	๗๕.๓๐๐๐	๖๘๔.๘๔๔๖
เป้าหมายที่ ๓ : การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	๘๔.๐๕๐๖	๖๑.๒๐๐๐	๕๖.๒๐๐๐	๕๕.๒๐๐๐	๕๕.๒๐๐๐	๓๑๑.๘๕๐๖
รวม	๑,๖๑๑.๓๐๔๑	๘๖๘.๗๐๐๐	๕๒๒.๙๐๐๐	๔๐๓.๙๐๐๐	๓๔๑.๙๐๐๐	๓,๗๔๘.๗๐๔๑

๔.๖ รายละเอียดโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ตารางที่ ๓๗ โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จำแนกตามเป้าหมาย และปีงบประมาณ

เป้าหมาย	จำนวนโครงการ					
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	รวม
เป้าหมายที่ ๑ : ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	๑๐๓	๖๐	๕๖	๕๖	๕๖	๓๓๑
เป้าหมายที่ ๒ : คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	๓๘	๓๑	๓๑	๓๑	๓๑	๑๖๒
เป้าหมายที่ ๓ : การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	๔๘	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖	๑๑๒
รวม	๑๘๙	๑๐๗	๑๐๓	๑๐๓	๑๐๓	๖๐๕

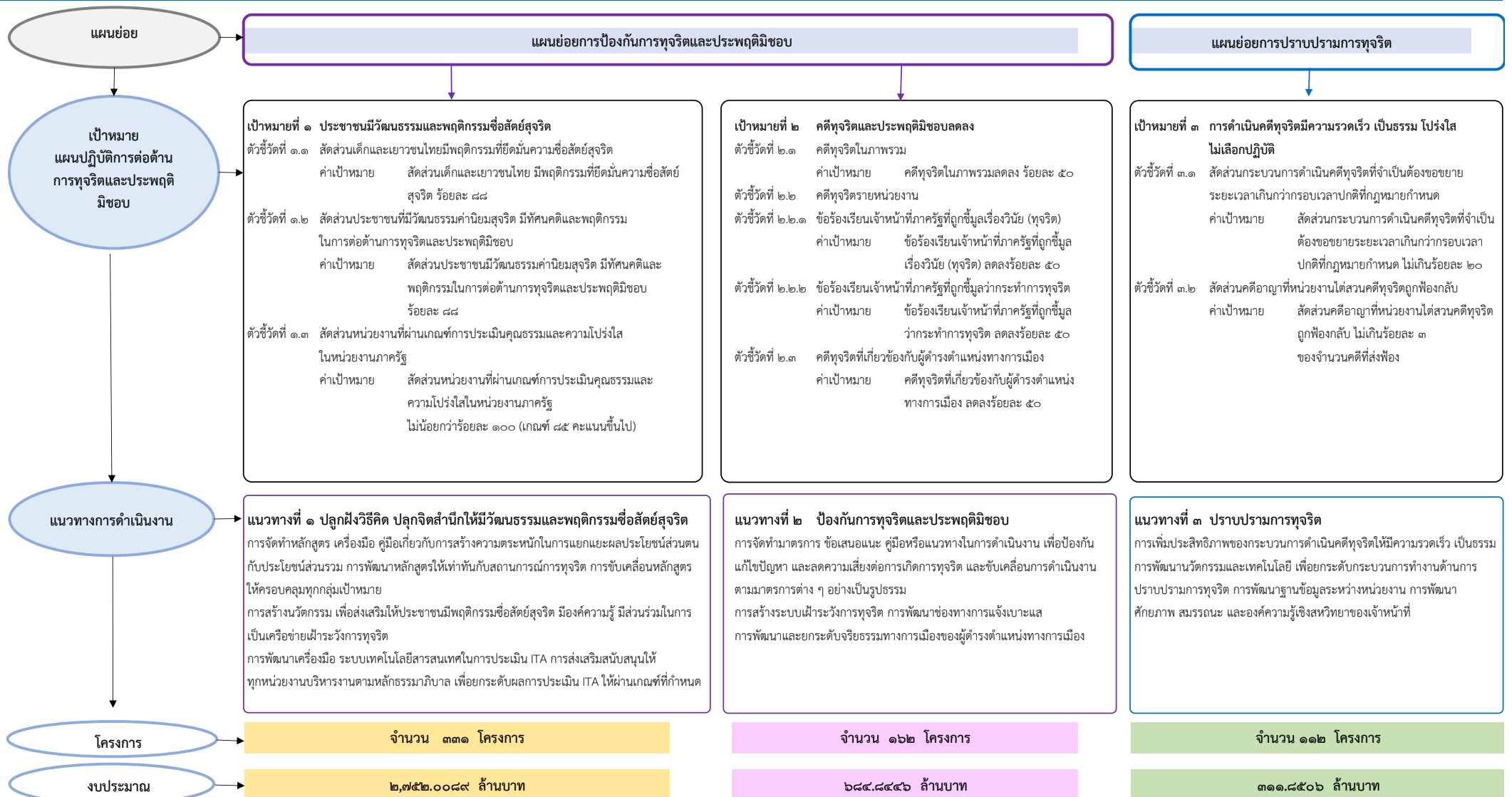
รายละเอียดโครงการ ตามตารางโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนภาพที่ ๗

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

จำนวน ๖๐๕ โครงการ งบประมาณ ๓,๗๔๘.๗๐๔๑ ล้านบาท

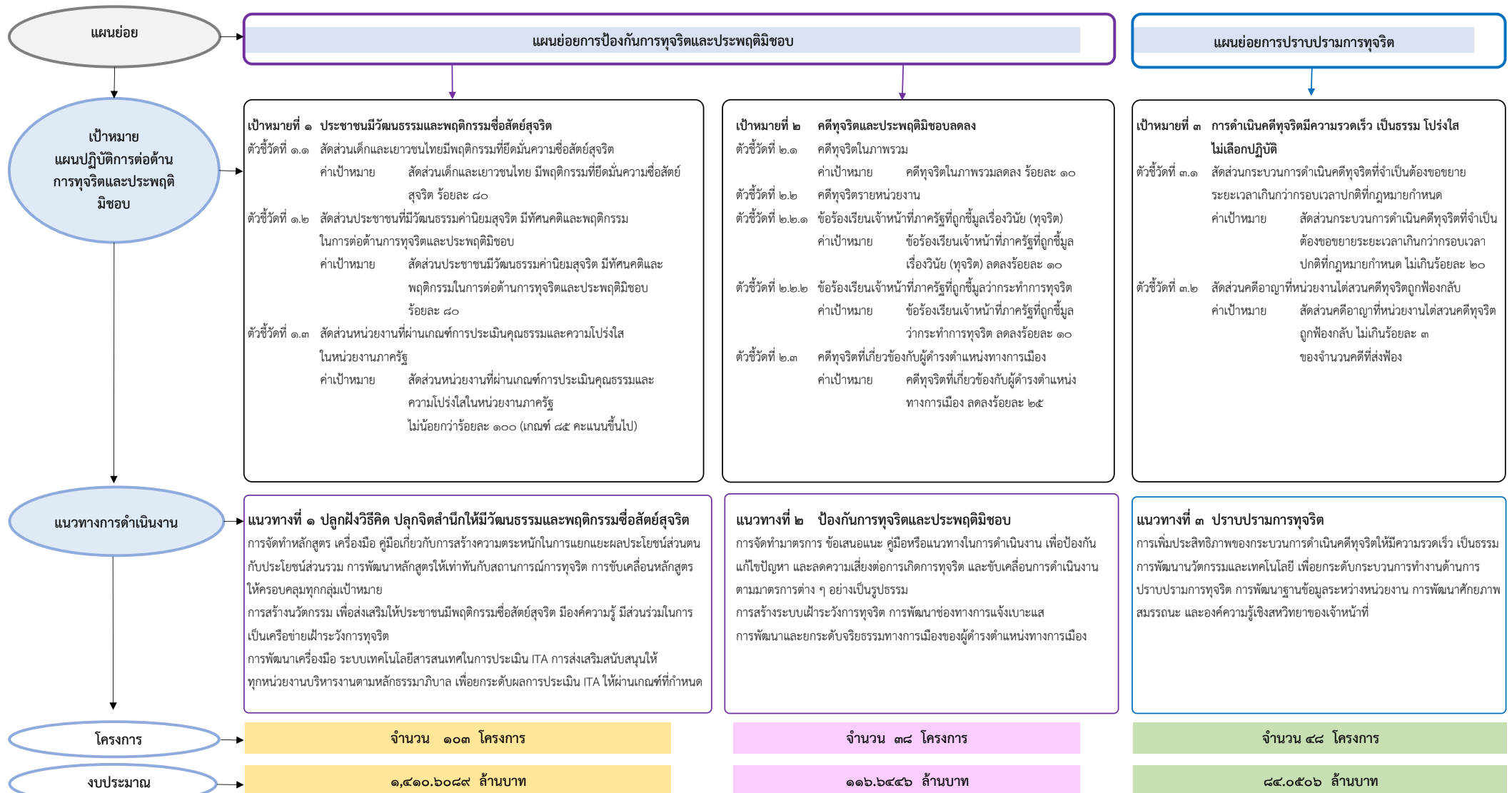

ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนภาพที่ ๘

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

จำนวน ๑๘๙ โครงการ งบประมาณ ๑,๖๑๑.๓๐๔๑ ล้านบาท

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	ตารางที่ ๓๘

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์ สุจริต ร้อยละ ๘๐

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๔	๓๓.๒๓๓๑	ล้านบาท	๑๙	๔๕๓.๓๐๓๓	ล้านบาท	๒	๖.๐๐๑๑	ล้านบาท
โครงการพัฒนา "หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)"	๑.๙๓๓๕	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการเยาวชนไทย "ไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบ"	๕.๔๑๔๙	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการกำกับติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตร ต้านทุจริตศึกษาไปใช้และสร้างเครื่องมือประเมิน พฤติกรรมเด็กและเยาวชน	๑.๐๐๑๑	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา
โครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา	๕.๘๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการสร้างและพัฒนาวิทยากรตัวคูณตามหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษา	๑.๒๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา		๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติ แห่งชาติ
โครงการพัฒนาระบบนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านทุจริต ศึกษา ระยะ ๒ (Anti-Corruption Education Platfrom Phase ๒)	๙.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๒๗๒.๓๗๒๕	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้น พื้นฐาน			
โครงการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงศึกษาธิการ	๑๖.๔๙๙๖	สำนักงานปลัด กระทรวง ศึกษาธิการ	โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา	๒๘.๐๐๐๐	สำนักงาน คณะกรรมการ การอาชีวศึกษา			
			โครงการพัฒนาหลักสูตรสื่อสอดต่อต้านการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	๔๐.๓๓๓๔	สำนักงาน คณะกรรมการ การอาชีวศึกษา			
			โครงการพัฒนาเครื่องมือขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษาและองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทยเชิงพื้นที่อย่าง สร้างสรรค์ต่อการกำหนดนโยบายและแผนสนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากฐานภูมิปัญญาของชาติ	๖.๗๒๖๑	สำนักงาน เลขาธิการสภา การศึกษา			

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการพัฒนากลไกภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการเสนอแนะคุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็งต่อการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑	๔.๓๒๙๖	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา		
		โครงการเสริมสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตที่สอดคล้องตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙	๑๔.๔๗๗๘	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา		
		โครงการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	๑.๕๐๐๐	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต		
		โครงการสร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต	๑๐.๕๖๖๐	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี		
		โครงการสร้างวัฒนธรรมสุจริตสำหรับเยาวชนไทย	๒.๐๐๐๐	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา		
		โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	๑.๒๖๕๑	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์		
		โครงการการปลูกฝังจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม	๙.๓๗๑๖	มหาวิทยาลัยนครพนม		
		โครงการการถ่ายทอดนวัตกรรมเกี่ยวเนื่องจากงานวิจัยมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในมหาวิทยาลัยของรัฐ ให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๒.๙๗๓๖	มหาวิทยาลัยนครพนม		
		โครงการการเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยในการปลูกฝังจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แก่นักเรียนระดับประถมศึกษา	๔.๖๗๗๑	มหาวิทยาลัยนครพนม		
		โครงการอบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะการใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันให้กับเยาวชนไทยยุคศตวรรษที่ ๒๑ ในสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๔.๘๗๓๖	มหาวิทยาลัยนครพนม		

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการมหาวิทยาลัยสีขาว	๐.๓๕๐๐	มหาวิทยาลัยนครพนม		
		โครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้หลักสูตรระยะสั้น "ส่งเสริมคุณธรรมด้วยจิตพอเพียง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันการทุจริต"	๐.๕๐๐๐	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย		
		โครงการถวายความรู้พระวิทยากรต้นแบบการขับเคลื่อนหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนากับหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)	๒.๓๗๒๐	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต   แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๐

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๒		๑๗.๓๙๔๖	๓๙		๓๘๐.๔๑๓๗	๓		๑๔.๔๐๐๐
		ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท
โครงการกระบวนการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจด้านทุจริตของประชาชน ด้วยกลไกทางศาสนา	๑๖.๓๙๔๖	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการ STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๖๒.๑๗๔๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	ประมวลผลสถานการณ์การทุจริตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Monitoring)	๘.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร
โครงการพัฒนา Mobile Application	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร	โครงการองค์กร STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๓.๗๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๑.๔๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและบริการวิชาการฯ
			โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแจ้งเบาะแส	๒.๗๕๕๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการประเมินผลตามแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
			โครงการวันสถาปนาสำนักงาน ป.ป.ช.	๒.๐๑๒๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร			
			การผลิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สำนักงาน ป.ป.ช.	๔.๘๓๑๑	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร			
			โครงการรณรงค์สร้างกระแสต่อต้านการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช.	๘.๘๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร			

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		การรณรงค์เสริมสร้างจิตสำนึกต่อต้านการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest) และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ (Patronage system)	๘.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสาร องค์กร		
		สื่อมวลชนสัมพันธ์สำนักงาน ป.ป.ช.	๑.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสาร องค์กร		
		ประกวดบทความวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๐.๒๓๕๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและ บริการวิชาการฯ		
		โครงการประชาสัมพันธ์การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๕.๖๖๔๐	กรม ประชาสัมพันธ์		
		โครงการสร้างการรับรู้และความตระหนักในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐ	๔.๕๐๐๐	สำนักงาน คณะกรรมการ พัฒนาระบบ ราชการ		
		โครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน	๑๖๙.๑๔๙๗	สถาบันพัฒนา องค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)		
		โครงการขับเคลื่อนด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของกระทรวงคมนาคม	๒.๖๑๗๕	สำนักงานปลัด กระทรวง คมนาคม		
		โครงการยกระดับธรรมาภิบาลภาคประชาสังคมในระดับการปกครองท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๒๒.๔๐๐๐	กรมการปกครอง		
		โครงการสนับสนุนและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต "ดวงตาแรงงาน"	๑.๘๗๒๑	สำนักงานปลัด กระทรวง แรงงาน		

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาลป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๐.๙๑๒๘	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน		
		โครงการเครือข่าย กสร. ต่อด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๐.๓๘๖๔	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน		
		โครงการส่งเสริมเครือข่ายทางสังคมต่อต้านการทุจริตด้วยมิติทางวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม	๑๐.๐๒๗๘	ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)		
		โครงการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	๑.๐๐๐๐	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา		
		โครงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ	๑.๕๐๐๐	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ		
		โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต	๐.๗๐๖๙	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา		
		โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	๒.๘๐๓๘	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์		
		โครงการมหาวิทยาลัยสีขาว	๐.๑๕๐๐	มหาวิทยาลัยนครพนม		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนและนักลงทุนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑.๐๘๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลและต่อต้านการทุจริตในภาครัฐ	๐.๒๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเสริมสร้างความรู้และพัฒนาประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๐.๑๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการขับเคลื่อนระบบเฝ้าระวังการทุจริตเชิงรุกในหน่วยงานภาครัฐ	๕.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการเครือข่าย ป.ป.ท. เฝ้าระวังการทุจริต "PACC Connect"	๑๔.๖๓๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการสร้างภูมิคุ้มกัน "คนไทยไร้ทุจริต"	๙.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายภาคประชาสังคมในการป้องกันการทุจริต	๒๒.๑๒๔๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพและพัฒนานวัตกรรมป้องกันการทุจริตในภาครัฐ	๔.๒๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการส่งเสริมองค์ความรู้เพื่อยกระดับการประเมิน ITA และการขับเคลื่อนนโยบาย No Gift Policy	๐.๒๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการส่งเสริมการรวมตัวเพื่อต่อต้านการทุจริต	๐.๓๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการ ป.ป.ท. เขต ๒ สัจจร เพื่อรณรงค์สร้างความร่วมมือในการต่อต้านการทุจริตและสร้างพื้นที่ธรรมาภิบาลต้นฉบับ	๐.๔๖๕๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการส่งเสริมและขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในหน่วยงานสังกัดราชการส่วนท้องถิ่น	๐.๑๗๕๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการปลูกจิตสำนึกและสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตระดับชุมชน	๐.๒๗๓๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการเครือข่ายพระสงฆ์ภิกษุโพธิ์ร่วมใจเฝ้าระวังภัยกลโกง	๑.๓๙๕๖	สำนักงาน พระพุทธศาสนา แห่งชาติ		
		โครงการผสานพลังมุ่งสู่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร STRONG องค์กรพอเพียงต้านทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๐.๕๙๓๐	สำนักงาน เลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลเพื่อต่อต้านการทุจริต	๒.๓๘๐๐	สำนักงาน ผู้ตรวจการ แผ่นดิน		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ (เกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป)

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๔		๔๗.๓๒๗๑ ล้านบาท	๒๙		๔๕๗.๕๔๖๐ ล้านบาท	๑		๐.๙๙๐๐ ล้านบาท
การพัฒนา Platform ITAGC System	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมิน คุณธรรมฯ	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๑๑.๔๐๗๕	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมิน คุณธรรมฯ	โครงการมอบรางวัลองค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)	๐.๙๙๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา และส่งเสริม ธรรมาภิบาล
โครงการจัดจ้างบุคลากรสนับสนุนการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๓๗.๘๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมิน คุณธรรมฯ	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๑.๘๖๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมิน คุณธรรมฯ			
โครงการจัดจ้างบุคลากรสนับสนุนการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของหน่วยงาน ภาครัฐระดับต่ำกว่ากรมและของหน่วยงานภาคเอกชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๓.๗๘๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมิน คุณธรรมฯ	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสถานีตำรวจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๓.๗๗๑๔	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมิน คุณธรรมฯ			
โครงการยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๐.๗๔๗๑	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา และส่งเสริม ธรรมาภิบาล	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นคู่ค้า คู่สัญญา กับหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment of Government Contractors : ITAGC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๕.๗๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมิน คุณธรรมฯ			

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของอำเภอ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๓.๑๐๐๕	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานประเมินคุณธรรมฯ		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลหน่วยงานภาครัฐ	๑.๘๘๒๓	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา และส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		โครงการพัฒนาและส่งเสริมบริษัทภิบาลคู่สัญญา หน่วยงานของรัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๒.๖๕๔๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา และส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๔.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา และส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		โครงการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำสุจริต โปร่งใส และยกระดับ ITA	๑.๐๐๐๐	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ		
		โครงการการเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ กอ.รมน.	๐.๖๕๑๑	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร		
		โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการการดำเนินงานขององค์กรด้วยระบบธรรมาภิบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๑.๕๐๐๐	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)		

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๐.๒๙๙๔	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		
		โครงการพัฒนาจิตสำนึกและความเข้มแข็งของกลไกต่อต้านการทุจริตกระทรวงพาณิชย์	๒.๐๐๐๐	สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์		
		โครงการสร้างคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใสให้แก่บุคลากรของกระทรวงมหาดไทย	๓๔.๕๘๕๓	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย		
		โครงการส่งเสริมคุณธรรมความโปร่งใส และป้องกันการทุจริตในการปฏิบัติงานของกรมการปกครอง	๘.๙๘๒๒	กรมการปกครอง		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลและต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ กรมที่ดิน	๐.๒๐๐๐	กรมที่ดิน		
		โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	๓.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น		
		โครงการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนธรรมาภิบาล	๑๒๔.๐๐๐๐	กรมการพัฒนาชุมชน		
		โครงการพัฒนาระบบบริหารเพื่อต่อต้านการทุจริตและส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรม	๑.๔๒๓๗	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม		
		กระทรวงแรงงานร่วมขับเคลื่อนประเทศไทยให้ใสสะอาดปราศจากการทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)	๐.๓๗๘๒	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน		
		พัฒนาการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกระทรวงแรงงานเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต	๐.๒๒๒๙	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน		
		โครงการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน	๐.๑๐๐๐	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง		

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๑.๐๐๐๐	มหาวิทยาลัยราชภัฏจตุธรธานี		
		โครงการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบกระทรวงศึกษาธิการ	๑.๗๐๐๔	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ		
		โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๒๒๘.๐๔๗๕	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
		โครงการกระทรวงสาธารณสุขใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต (MOPH Together Against Corruption) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๒.๐๑๔๖	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข		
		โครงการยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๗.๒๙๐๐	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข		
		โครงการพัฒนานวัตกรรมการป้องกันการทุจริตเชิงระบบ	๑.๐๐๐๐	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข		
		โครงการการพัฒนาและยกระดับคุณธรรมความโปร่งใส	๓.๒๒๕๐	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คติทุจริตในภาพรวมลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ คติทุจริตในภาพรวม ลดลงร้อยละ ๑๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คติทุจริตรายหน่วยงานลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ จำแนกเป็น
- ๒.๒.๑ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข้อมูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๑๐
- ๒.๒.๒ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข้อมูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๑๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ ๒๕

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๑๒	๗๕.๑๙๐๑	ล้านบาท	๑๘	๒๙.๖๒๕๙	ล้านบาท	๘	๑๑.๘๒๘๖	ล้านบาท

โครงการศึกษารูปแบบการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างประเภทงานก่อสร้างของหน่วยงานภาครัฐ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกวิจัยและ บริการวิชาการฯ	โครงการประเทศไทยกับกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมและต่อต้านการให้และรับสินบน กลุ่มธุรกิจเอกชน	๐.๙๓๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการจ้างที่ปรึกษา "การสำรวจการรับรู้การทุจริตในประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖"	๑.๘๗๕๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักเฝ้าระวัง และประเมิน สภาวะการณ ทุจริต
โครงการวิจัยเรื่องการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	๐.๒๔๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกวิจัยและ บริการวิชาการฯ	โครงการรวบรวม วิเคราะห์ ตรวจสอบข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานราชการ	๖.๗๔๘๘	สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ	โครงการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ด้วยกลไกสหยุทธ์ (The STRONG Together against Corruption (TaC Team) to enhance Corruption Perceptions Index : CPI)	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม
โครงการวิจัยเรื่องรูปแบบการทุจริตและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริตในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	๐.๒๔๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกวิจัยและ บริการวิชาการฯ	โครงการบูรณาการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายด้านการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๐.๖๙๕๖	สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ	โครงการยกระดับภาครัฐโปร่งใส ประเทศไทยไร้ทุจริตและประพฤติมิชอบ Public Sector Integration Combating against Corruption	๐.๓๖๒๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
โครงการวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ศึกษากรณีการจ่ายสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐของบริษัทข้ามชาติและนักลงทุนที่ประกอบธุรกิจและลงทุนในประเทศไทย		๐.๒๕๐๐	โครงการพัฒนาคุณภาพในการอำนวยความสะดวกเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม		๐.๖๙๕๖	โครงการประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖		๒.๐๐๐๐
โครงการวิจัยเรื่องการทุจริตและระดับความเสี่ยงต่อการกระทำการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ภาค ๔		๐.๒๓๕๐	โครงการสืบสวนวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับเบาะแส หรือร้องเรียนการทุจริตที่เกี่ยวกับหน่วยงานราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นศูนย์รับแจ้งความและบริการข้อมูลแก่ประชาชน		๓.๔๐๘๐	โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ป.ป.ช.		๐.๒๘๕๖
โครงการวิจัยเรื่องการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		๐.๒๔๐๐	โครงการประชาสัมพันธ์ศูนย์อำนวยความสะดวกและรับเรื่องร้องเรียนจากนักลงทุนต่างชาติ		๐.๕๐๐๐	โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖		๐.๕๑๐๐
โครงการพัฒนามาตรการและข้อเสนอแนะที่ลดโอกาสการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจในการให้บริการประชาชนและการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		๐.๔๑๙๑	โครงการพัฒนาทักษะด้านการคุ้มครองพยานคดีทุจริตในภาครัฐ		๐.๕๖๔๐	โครงการติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการผลักดันสู่การปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖		๐.๗๙๖๐
โครงการต้านและลดทุจริตด้วยกลไกสหยุทธ์ เฉพาะกรณีพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต (STRONG : Together Against Corruption - TAC)		๕๗.๐๐๐๐	โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพข้อมูลด้านการข่าวของสำนักงาน ป.ป.ท.		๐.๔๗๐๐	โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ		๕.๐๐๐๐
โครงการปึกหมุดพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต		๓.๐๖๓๒	โครงการประชุมเสวนาเชิงปฏิบัติการหน่วยงานต่อต้านการทุจริตและเครือข่ายต่อต้านการทุจริตในเขต ๗		๐.๕๓๐๐			
โครงการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนในการป้องกันการทุจริตเชิงรุก		๐.๑๗๐๐	โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในระดับพื้นที่นาร่องตำบลสีขาว		๐.๒๗๐๐			
โครงการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกและรับเรื่องร้องเรียนจากนักลงทุนต่างชาติ		๓.๐๓๒๘	โครงการในการป้องปรามเชิงรุกเพื่อจัดปัญหาการทุจริตในภาครัฐ		๐.๑๐๐๐			

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ
โครงการขับเคลื่อนค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ		๙.๓๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	โครงการบูรณาการการป้องกันการทุจริตเชิงรุก สำนักงาน ป.ป.ท. เขต ๘	๐.๑๒๘๒	สำนักงาน ป.ป.ท.	
				โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต ระดับจังหวัด	๐.๑๒๓๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	
				โครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาล และตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังการใช้จ่ายงบประมาณหน่วยงานภาครัฐเชิงรุก	๐.๕๓๖๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	
				โครงการเสริมสร้างศักยภาพกลไกในการตรวจสอบ การปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐ	๐.๐๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	
				โครงการตรวจติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของ หน่วยงานภาครัฐ	๐.๑๑๑๒	สำนักงาน ป.ป.ท.	
				โครงการขับเคลื่อนงานด้านป้องกันเชิงรุก	๙.๑๒๗๒	สำนักงาน ป.ป.ท.	
				โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการทุจริตแบบ บูรณาการ	๔.๖๓๘๓	สำนักงานปลัด กระทรวง สาธารณสุข	

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

แนวทางที่ ๓ ปราบปรามการทุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ารอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ารอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๐		๐ ล้านบาท	๔๘		๘๔.๐๕๐๖ ล้านบาท	๐		๐ ล้านบาท

			โครงการสัมมนาระดมความคิดเห็นเพื่อการพัฒนากระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน	๐.๑๗๓๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา ระบบตรวจสอบ ทรัพย์สิน			
			โครงการสัมมนาความร่วมมือระหว่างสถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน ป.ป.ช.	๐.๔๐๔๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา ระบบตรวจสอบ ทรัพย์สิน			
			โครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมในการปรับเปลี่ยนการทำงานไปสู่สำนักงาน ป.ป.ช. ๔.๐ (NACC Next Step ๔.๐) ให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.	๑.๐๗๓๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ			
			โครงการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านปราบปรามการทุจริต	๐.๔๖๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญาธรรมศักดิ์			
			โครงการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม/ประชุม/สัมมนา กับหน่วยงานภายนอก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	๒.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญาธรรมศักดิ์			

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		นักบริหาร ป.ป.ช. ระดับสูง (นบปส.อำนวยการ)	๔.๙๒๕๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการอบรมหลักสูตรนักบริหาร ป.ป.ช. ระดับกลาง (นบก.) รุ่นที่ ๗	๑.๔๐๙๓	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการพัฒนานักบริหารการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รุ่นที่ ๑ (นบป.)	๓.๒๓๑๒	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๔.๗๘๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	๐.๘๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการสัมมนาว่าด้วยการพัฒนาบุคลากรด้านการติดตามทรัพย์สินคืนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Seminar to Enhance Capacity of Asset Recovery Personnel in the Greater Mekong Subregion)	๑.๔๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		การฝึกอบรมเรื่องการสืบสวนคดีอาชญากรรมคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์เพื่อต่อต้านการทุจริต (Investigations of Computer and Electronic Crimes to Combat Corruption)	๐.๕๕๕๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		การฝึกอบรมเรื่องการสืบสวนดำเนินคดีอาชญากรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อต่อต้านการทุจริต (Prosecuting Environmental Crime to Combat Corruption)	๐.๕๕๕๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ช่วยพนักงานไตสวน รุ่นที่ ๘	๑.๓๗๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพนักงานไตสวน ระดับสูง รุ่นที่ ๕	๓.๓๖๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการไต่สวนคดี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รุ่นที่ ๒	๑.๐๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการไต่สวนคดีที่ เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	๐.๖๔๕๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าพนักงานตรวจสอบ ทรัพย์สินระดับสูง รุ่นที่ ๓	๓.๖๘๒๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าพนักงานตรวจสอบ ทรัพย์สินระดับกลาง รุ่นที่ ๗	๐.๖๘๑๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการไต่สวนคดีร่ำรวยผิดปกติ รุ่นที่ ๙	๐.๕๔๓๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการนักรับบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) รุ่นที่ ๑๔	๒๑.๔๐๒๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		อบรมหลักสูตรเจ้าพนักงานป้องกันการทุจริต ระดับสูง รุ่นที่ ๑	๓.๐๔๗๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการแจ้งข้อมูลเบาะแส หรือ พยานหลักฐานสำหรับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	๐.๕๘๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		อบรมหลักสูตรการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เบื้องต้น (Geographic Information System : GIS)	๐.๖๙๒๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการหลักการวิเคราะห์เพื่อ ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต	๐.๒๙๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์		
		โครงการฝึกอบรมหลักสูตรทักษะการใช้ข้อมูลป็นและ เทคนิคการป้องกันตัว	๔.๔๙๖๖	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสืบสวน และกิจการพิเศษ		

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการฝึกอบรมวิธีการตรวจค้นจับกุมและการเอาตัวรอดของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย	๑.๒๐๓๙	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสืบสวน และกิจการพิเศษ		
		โครงการฝึกอบรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางการข่าวและการสืบสวนทางอิเล็กทรอนิกส์	๐.๓๖๕๔	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสืบสวน และกิจการพิเศษ		
		โครงการการประชุมคณะทำงานว่าด้วยการต่อต้านการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศ	๐.๗๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักกิจการและ คดีทุจริตระหว่าง ประเทศ		
		โครงการการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญา UNCAC	๑.๙๘๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักกิจการและ คดีทุจริตระหว่าง ประเทศ		
		โครงการการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Commission of Crime Prevention and Criminal Justice)	๐.๕๒๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักกิจการและ คดีทุจริตระหว่าง ประเทศ		
		โครงการการประชุมเพื่อประสานงานคดีในการขอความร่วมมือระหว่างประเทศ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักกิจการและ คดีทุจริตระหว่าง ประเทศ		
		โครงการการประชุมเครือข่ายการปราบปรามและติดตามทรัพย์สินคืบระหว่างประเทศ (StAR/INTERPOL)	๐.๔๓๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักกิจการและ คดีทุจริตระหว่าง ประเทศ		
		โครงการความร่วมมือทางวิชาการ การดำเนินงานในฐานะรัฐภาคีระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. และสถาบันป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่างประเทศ (International Anti-Corruption Academy : IACA)	๐.๔๔๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักกิจการและ คดีทุจริตระหว่าง ประเทศ		
		โครงการการประชุมประจำปีของ APEC Anti-Corruption and Transparency Experts Working Group (APEC ACTWG)	๑.๙๖๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักกิจการและ คดีทุจริตระหว่าง ประเทศ		

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการการประชุมประจำปีของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN-PAC Principals Meeting)	๐.๒๑๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ		
		โครงการการประชุมฝ่ายเลขานุการของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN-PAC Secretarat Meeting)	๐.๑๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ		
		โครงการการประชุมประจำปีของ ADB/OECD Anti-Corruption Initiative for Asia and the Pacific	๐.๓๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ		
		โครงการประชุมหารือข้อราชการเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ (Anti-SLAPP Law)	๕.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ		
		โครงการสืบสวนปราบปรามเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงิน	๓.๘๒๗๐	สำนักงาน ป.ป.ง.		
		โครงการบูรณาการสนับสนุนระบบฐานข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริง	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริต	๐.๐๔๒๒	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายปราบปรามการทุจริตในภาครัฐในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงาน ป.ป.ท. เขต ๘	๐.๑๑๘๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการจัดทำหนังสือรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ ประกาศในความรับผิดชอบของสำนักงาน ป.ป.ท. และที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๐.๒๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		

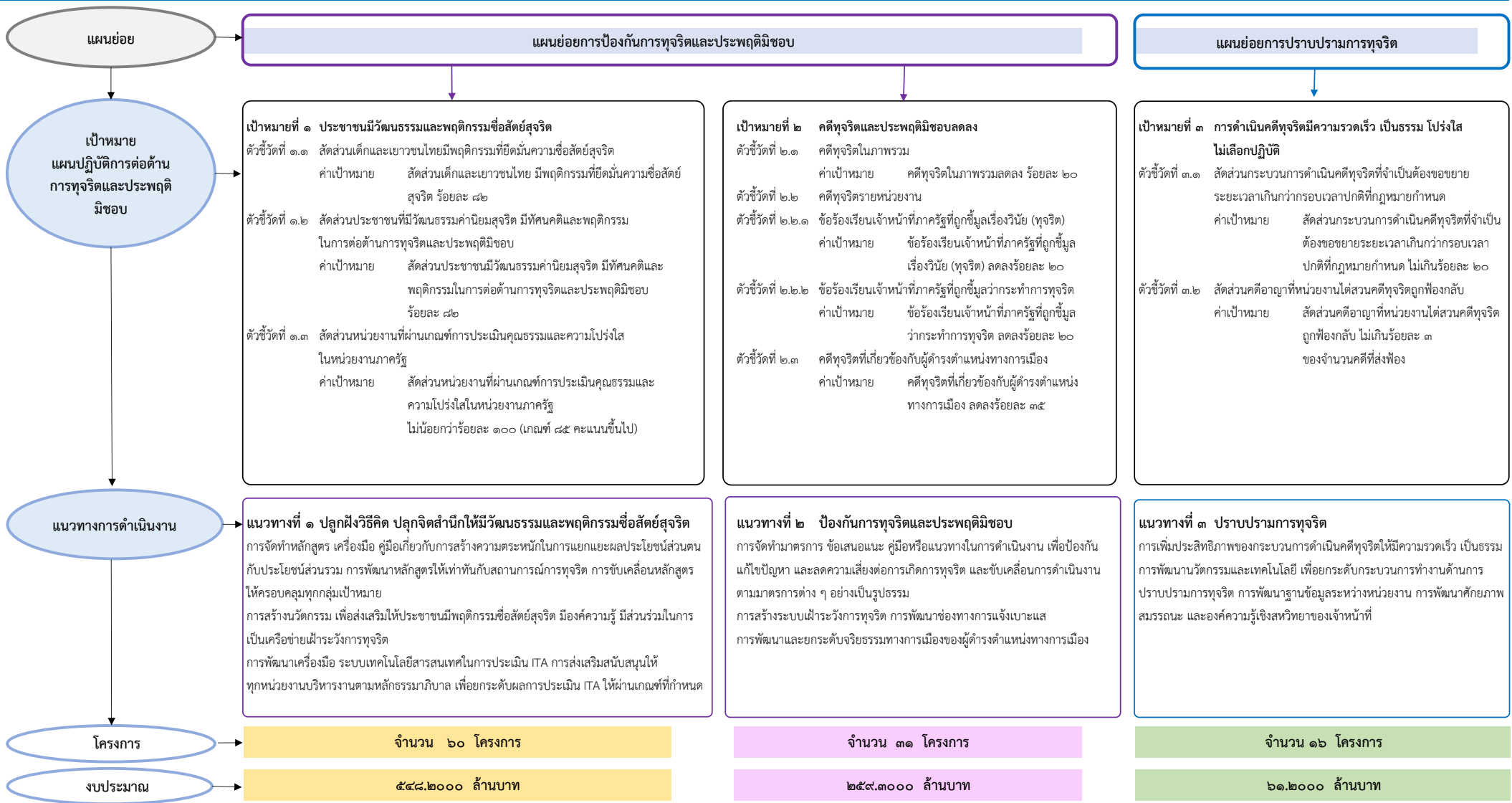
ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อกำกับติดตามการลงโทษทางวินัยและประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๐.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการยกระดับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตผ่านระบบ คอตช.	๐.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการการใช้มาตรการพิเศษด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๐.๒๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการสนับสนุนพยานหลักฐานเกี่ยวกับคดีการทุจริตในภาครัฐผ่านกล้องวงจรปิด (CCTV) ของธนาคารในประเทศไทย	๐.๒๕๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		

ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนภาพที่ ๙

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

จำนวน ๑๐๗ โครงการ งบประมาณ ๘๖๘.๗๐๐๐ ล้านบาท

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๓๙

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์ สุจริต ร้อยละ ๘๒

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๘		๕๔.๘๐๐๐	๑๐		๗๒.๒๐๐๐	๗		๓๐.๐๐๐๐
		ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท
โครงการพัฒนา "หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)"	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานด้านทุจริตศึกษา	โครงการเยาวชนไทย "ไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบ"	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานด้านทุจริตศึกษา	โครงการกำกับติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้และสร้างเครื่องมือประเมินพฤติกรรมเด็กและเยาวชน	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานด้านทุจริตศึกษา
โครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา	๕.๘๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานด้านทุจริตศึกษา	โครงการสร้างและพัฒนาวิทยากรตัวคูณตามหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา	๑.๒๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานด้านทุจริตศึกษา	โครงการประเมินผลตามแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
โครงการพัฒนาระบบนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา	๙.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานด้านทุจริตศึกษา	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๑๐.๐๐๐๐	กระทรวงศึกษาธิการ	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๕.๐๐๐๐	กระทรวงศึกษาธิการ
โครงการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในการนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานด้านทุจริตศึกษา	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๑๐.๐๐๐๐	กระทรวงการอุดมศึกษา	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๕.๐๐๐๐	กระทรวงการอุดมศึกษา
การจัดทำคู่มือ แนวทาง และกระบวนการในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปสู่การปฏิบัติ	๑๐.๐๐๐๐	กระทรวงศึกษาธิการ	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา	๑๐.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๕.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
การจัดทำคู่มือ แนวทาง และกระบวนการในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปสู่การปฏิบัติ	๑๐.๐๐๐๐	กระทรวงการอุดมศึกษา	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา	๓.๐๐๐๐	สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๒.๐๐๐๐	สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
การจัดทำคู่มือ แนวทาง และกระบวนการในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปสู่การปฏิบัติ		๑๐.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา	๑๐.๐๐๐๐	กระทรวงศึกษาธิการ	การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็กและเยาวชนไทย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐
การจัดทำคู่มือ แนวทาง และกระบวนการในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปสู่การปฏิบัติ		๓.๐๐๐๐	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา	๑๐.๐๐๐๐	กระทรวงการอุดมศึกษา		กรมประชาสัมพันธ์
				โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา	๑๐.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น		
				โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา	๓.๐๐๐๐	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๒

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๑		๒๐.๐๐๐๐	๑๕		๒๕๔.๐๐๐๐	๔		๒๐.๐๐๐๐
ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท		
สร้างนวัตกรรม เครื่องมือ หลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ร่วมต่อต้านการทุจริตผ่านระบบดิจิทัล	๒๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการ STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๖๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	ประมวลผลสถานการณ์การทุจริตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Monitoring)	๘.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร
			โครงการองค์กร STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและบริการวิชาการฯ
			โครงการสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการประเมินผลตามแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
			การพัฒนาฐานข้อมูลเครือข่ายต่อต้านการทุจริต และเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่ประชาชน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
			โครงการรณรงค์สร้างกระแสต่อต้านการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร			

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการประชาสัมพันธ์การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (ประชาชนทั่วไป) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๕๐.๐๐๐๐	กระทรวงมหาดไทย		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (ประชาชนในพื้นที่ กทม./พทฯ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๑๐.๐๐๐๐	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (กลุ่มวิชาชีพ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๑๐.๐๐๐๐	สมาคมวิชาชีพ		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๒๐.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	๕๐.๐๐๐๐	หน่วยงานที่มีเครือข่าย		
		กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	๑๐.๐๐๐๐	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนและนักลงทุนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเครือข่าย ป.ป.ท. เฝ้าระวังการทุจริต "PACC Connect"	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเครือข่ายพระสงฆ์ภิกษุโพธิ์ร่วมใจเฝ้าระวังภัยกลโกง	๒.๐๐๐๐	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ (เกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป)

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๒		๗.๐๐๐๐	๙		๗๔.๒๐๐๐	๔		๑๖.๐๐๐๐
ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท		
การพัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	โครงการมอบรางวัลองค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การนำผลการประเมิน ITA มากำหนดแนวทางแก้ไขพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
			โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสถานีตำรวจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การนำผลการประเมิน ITA มากำหนดแนวทางแก้ไขพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน	๘.๐๐๐๐	ทุกหน่วยงาน
			โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นคู่ค้า คู่สัญญา กับหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment of Government Contractors : ITAGC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๖.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมิน ITA ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของอำเภอ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๓.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลหน่วยงานภาครัฐ	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		โครงการพัฒนาและส่งเสริมบริษัทภิบาลคู่สัญญาหน่วยงานของรัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๒.๖๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๔.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		การพัฒนาระบบงานและการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๔๐.๐๐๐๐	ทุกหน่วยงาน		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คติทุจริตในภาพรวมลดลง
    ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๗ คติทุจริตในภาพรวมลดลง ร้อยละ ๒๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คติทุจริตรายหน่วยงานลดลง
    ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๗ จำแนกเป็น
    ๒.๒.๑ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลง ร้อยละ ๒๐
    ๒.๒.๒ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลง ร้อยละ ๒๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง
    ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๗ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง ร้อยละ ๓๕

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๙		๑๒๐.๐๐๐	๑๒		๑๑๖.๐๐๐๐	๑๐		๑๘.๓๐๐๐
		ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท
การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทุจริต และการป้องกันการทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและ บริการวิชาการฯ	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการที่ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ	๔๐.๐๐๐๐	หน่วยงานที่ ได้รับ มอบหมายตาม มติคณะรัฐมนตรี	การติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ และการดำเนินการตามมาตรการและ ข้อเสนอแนะที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม
การจัดทำและพัฒนามาตรการ แนวทาง และข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกันการทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง การพัฒนาวัฒนธรรม หรือมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงต่อ การทุจริต	๔๐.๐๐๐๐	ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริต และหน่วยงาน ของรัฐทุก กระทรวง	โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่ ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ป.ป.ช.	๐.๓๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์
โครงการด้านและลดทุจริตด้วยกลไกสหยุคย์ เฉพาะกรณี พื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต (STRONG : Together Against Corruption - TAC)	๕๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริม และบูรณาการฯ	การพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการ ให้บริการประชาชน และลดโอกาสในการแสวงหา ประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.พ.ร.	โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน บูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ				
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ		
พัฒนาช่องทางในการชี้ข้อ ข่งแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ตลอดจนการจัดทำระบบแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบ		๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การเพิ่มศักยภาพการใช้เครื่องมือป้องกันการทุจริตให้เกิดประสิทธิภาพ และส่งเสริมสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทย และภาคประชาชนในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและเฝ้าระวังโครงการที่มีมูลค่าสูงตามหลักการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และการสร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST)		๕.๐๐๐๐	กรมบัญชีกลาง	โครงการติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการผลักดันสู่การปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์
การจัดทำคู่มือเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันแก้ไขปัญหาและลดความเสี่ยงต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ		๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	การพัฒนากลไกและแนวทางในการกำหนดให้นักการเมืองแสดงเจตนาธรรมทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชน และนำเจตนาธรรมทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม		๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.ก.ต.	โครงการประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและบริการวิชาการฯ
การพัฒนาศูนย์อำนวยความสะดวกและรับเรื่องร้องเรียนจากนักลงทุนชาวต่างชาติ		๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	ส่งเสริมการพัฒนายกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ		๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.ก.ต.	การติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ และการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.
โครงการขับเคลื่อนค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ		๙.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	พัฒนาค่านิยมของนักการเมือง และการยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		๓.๐๐๐๐	สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.
การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต		๔๐.๐๐๐๐	ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตทุกแห่ง	ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และบุคลากรผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานทางการเมือง		๓.๐๐๐๐	สำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา	การสำรวจการรับรู้ ความเข้าใจถึงความพยายามของรัฐบาลและหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาการทุจริตในประเทศไทยแก่ผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานผู้ประเมิน CPI ทั้ง ๙ แหล่งข้อมูล และการสำรวจการรับรู้หรือทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.
				พัฒนาค่านิยมของนักการเมือง และการยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		๓.๐๐๐๐	สถาบันพระปกเกล้า	การกำกับติดตามให้ทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๑.๐๐๐๐	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ	
		การขับเคลื่อนงานด้านป้องกันเชิงรุก	๙.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการ กระบวนการดำเนินงาน กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และคู่มือเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงาน บทลงโทษตามกฎหมายกรณีให้ หรือเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใด โดยเผยแพร่ข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ประชาชน นักธุรกิจ และนักลงทุนต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรม ประชาสัมพันธ์
		การเสริมสร้างธรรมาภิบาล และตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังการใช้จ่ายงบประมาณหน่วยงานภาครัฐเชิงรุก	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.			
		การพัฒนากระบวนการงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา	๑.๐๐๐๐	สำนัก งบประมาณ			

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

แนวทางที่ ๓ ปราบปรามการทุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ารอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ารอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๗ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๔		๒๙.๐๐๐๐ ล้านบาท	๑๐		๒๖.๒๐๐๐ ล้านบาท	๒		๖.๐๐๐๐ ล้านบาท

พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการสัมมนาระดมความคิดเห็นเพื่อการพัฒนากระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สิน	การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการงานคดี	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.
พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการสัมมนาความร่วมมือระหว่างสถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน ป.ป.ช.	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สิน	การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพ	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การบูรณาการความร่วมมือด้านการปราบปรามการทุจริตร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.			
พัฒนาศักยภาพ สมรรถนะและองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตและเป็นมาตรฐานสากล (๒๐ หลักสูตร)	๒๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญาธรรมศักดิ์	การประชุมที่เกี่ยวข้องกับการอนุวัติการตามสนธิสัญญา และการประสานงานคดีระหว่างประเทศ	๑๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ			
			โครงการบูรณาการสนับสนุนระบบฐานข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริง	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.			
			โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริต	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.			

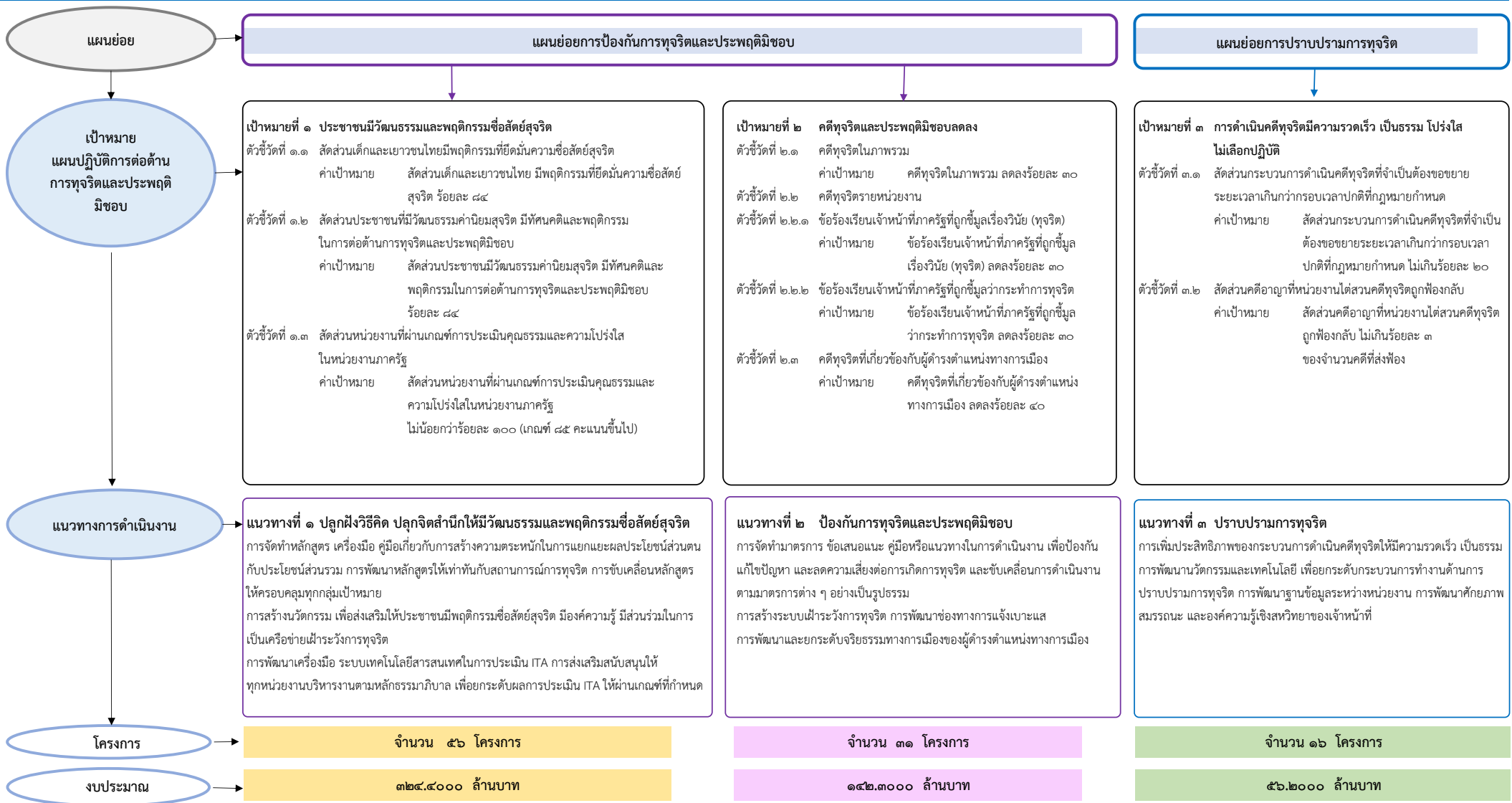
ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อกำกับติดตามการลงโทษทางวินัยและประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๐.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการยกระดับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตผ่านระบบ คอตช.	๐.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการสืบสวนปราบปรามเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงิน	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ปปง.		
		โครงการสืบสวนและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ		

ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนภาพที่ ๑๐

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

จำนวน ๑๐๓ โครงการ งบประมาณ ๕๒๒.๙๐๐๐ ล้านบาท

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	ตารางที่ ๔๐

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๘๔

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๔		๑๑.๐๐๐๐	๑๐		๔๓.๒๐๐๐	๗		๒๓.๐๐๐๐
		ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท
โครงการพัฒนา "หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)"	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการเยาวชนไทย "ไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบ"	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการกำกับติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตร ต้านทุจริตศึกษาไปใช้และสร้างเครื่องมือประเมิน พฤติกรรมเด็กและเยาวชน	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา
โครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการสร้างและพัฒนาวิทยากรตัวคูณตามหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษา	๑.๒๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการประเมินผลตามแผนย่อยการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรม ซื่อสัตย์สุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติ แห่งชาติ
โครงการพัฒนาระบบนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษา	๕.๐๐๐๐	กระทรวง ศึกษาธิการ	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๓.๐๐๐๐	กระทรวง ศึกษาธิการ
โครงการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในการนำหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษาไปใช้	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษา	๕.๐๐๐๐	กระทรวงการ อุดมศึกษา	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๓.๐๐๐๐	กระทรวงการ อุดมศึกษา
			โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษา	๕.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๓.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น
			โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษา	๕.๐๐๐๐	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๑.๐๐๐๐	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ	
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๕.๐๐๐๐	กระทรวงศึกษาธิการ	การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็กและเยาวชนไทย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๕.๐๐๐๐	กระทรวงการอุดมศึกษา			
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๕.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น			
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๒.๐๐๐๐	สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร			

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต   แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๔

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๑	๑๐.๐๐๐๐	ล้านบาท	๑๕	๑๔๖.๐๐๐๐	ล้านบาท	๔	๑๗.๐๐๐๐	ล้านบาท
สร้างนวัตกรรม เครื่องมือ หลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ร่วมต่อต้านการทุจริตผ่านระบบดิจิทัล	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการ STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๓๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	ประมวลผลสถานการณ์การทุจริตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Monitoring)	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร
			โครงการองค์กร STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและบริการวิชาการฯ
			โครงการสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการประเมินผลตามแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
			การพัฒนาฐานข้อมูลเครือข่ายต่อต้านการทุจริต และเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายกไหนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่ประชาชน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
			โครงการรณรงค์สร้างกระแสต่อต้านการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร			

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการประชาสัมพันธ์การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (ประชาชนทั่วไป) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๓๐.๐๐๐๐	กระทรวงมหาดไทย		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (ประชาชนในพื้นที่ กทม./พัทยา) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๕.๐๐๐๐	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (กลุ่มวิชาชีพ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๕.๐๐๐๐	สมาคมวิชาชีพ		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๕.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมองค์ความรู้ พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	๓๐.๐๐๐๐	หน่วยงานที่มีเครือข่าย		
		กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมองค์ความรู้ พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	๕.๐๐๐๐	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนและนักลงทุนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเครือข่าย ป.ป.ท. เฝ้าระวังการทุจริต "PACC Connect"	๕.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเครือข่ายพระสงฆ์ภิกษุโพธิ์ร่วมใจเฝ้าระวังภัยกลโกง	๒.๐๐๐๐	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ (เกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป)

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๒		๔.๐๐๐๐	๙		๕๔.๒๐๐๐	๔		๑๖.๐๐๐๐
ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท		
การพัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	โครงการมอบรางวัลองค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การนำผลการประเมิน ITA มากำหนดแนวทางแก้ไขพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
			โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสถานีตำรวจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การนำผลการประเมิน ITA มากำหนดแนวทางแก้ไขพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน	๘.๐๐๐๐	ทุกหน่วยงาน
			โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นคู่ค้า คู่สัญญา กับหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment of Government Contractors : ITAGC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๖.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมิน ITA ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของอำเภอ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๓.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานประเมินคุณธรรมฯ		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลหน่วยงานภาครัฐ	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		โครงการพัฒนาและส่งเสริมบริษัทภิบาลคู่สัญญาหน่วยงานของรัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๒.๖๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๔.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		การพัฒนาระบบงานและการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๒๐.๐๐๐๐	ทุกหน่วยงาน		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คติทุจริตในภาพรวมลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๘ คติทุจริตในภาพรวม ลดลงร้อยละ ๓๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คติทุจริตรายหน่วยงานลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๘ จำแนกเป็น
- ๒.๒.๑ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข้อมูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๓๐
- ๒.๒.๒ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข้อมูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๓๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๘ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง ลดลงร้อยละ ๔๐

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๙		๖๖.๐๐๐	๑๒		๕๘.๐๐๐๐	๑๐		๑๕.๓๐๐๐
		ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท
การศึกษาวិจัยเกี่ยวกับการทุจริต และการป้องกันการทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและ บริการวิชาการฯ	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการที่ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ	๒๐.๐๐๐๐	หน่วยงานที่ ได้รับ มอบหมายตาม มติคณะรัฐมนตรี	การติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ และการดำเนินการตามมาตรการและ ข้อเสนอแนะที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม
การจัดทำและพัฒนามาตรการ แนวทาง และข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกันการทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง การพัฒนาวัฒนธรรม หรือมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงต่อ การทุจริต	๑๐.๐๐๐๐	ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริต และหน่วยงาน ของรัฐทุก กระทรวง	โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่ ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ป.ป.ช.	๐.๓๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์
โครงการด้านและลดทุจริตด้วยกลไกสหยุคย์ เฉพาะกรณี พื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต (STRONG : Together Against Corruption - TAC)	๓๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริม และบูรณาการฯ	การพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ แนวทางที่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการ ให้บริการประชาชน และลดโอกาสในการแสวงหา ประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.พ.ร.	โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน บูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ๑๓๖

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ				
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ		
พัฒนาช่องทางในการชี้ข้อ ช่งเบาะแสเกี่ยวกับการ ทุจริต เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ตลอดจนการจัดทำระบบแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบ		๕.๐๐๐๐	สำนั กงาน ป.ป.ช.	การเพิ่มศักยภาพการใช้เครื่องมือป้องกันการทุจริตให้เกิด ประสิทธิภาพ และส่งเสริมสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของ ภาคเอกชนไทย และภาคประชาชนในการตรวจสอบการ จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและเฝ้าระวังโครงการที่มีมูลค่าสูง ตามหลักการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และการสร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST)		๓.๐๐๐๐	กรมบัญชีกลาง	โครงการติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการผลักดันสู่การ ปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๐.๕๐๐๐	สำนั กงาน ป.ป.ช. สำนั กนโยบาย และยุทธศาสตร์
การจัดทำคู่มือเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันแก้ไขปัญหา และลดความเสี่ยงต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ		๓.๐๐๐๐	สำนั กงาน ป.ป.ท.	การพัฒนากลไกและแนวทางในการกำหนดให้ นักการเมืองแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองในการต่อต้าน การทุจริตต่อสาธารณชน และนำเจตนารมณ์ทางการเมือง ในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม		๓.๐๐๐๐	สำนั กงาน ก.ก.ต.	โครงการประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผน ระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๒.๐๐๐๐	สำนั กงาน ป.ป.ช. สำนั กวิจัยและ บริกรารวิชาการฯ
การพัฒนาศูนย์อำนวยความสะดวกและรับเรื่องร้องเรียน จากนักลงทุนชาวต่างชาติ		๓.๐๐๐๐	สำนั กงาน ป.ป.ท.	ส่งเสริมการพัฒนายกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง และกำกับติดตามมาตรฐานทาง จริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ		๓.๐๐๐๐	สำนั กงาน ก.ก.ต.	การติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ และการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง	๓.๐๐๐๐	สำนั กงาน ป.ป.ท.
โครงการขับเคลื่อนค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ		๕.๐๐๐๐	สำนั กงาน ป.ป.ท.	พัฒนาค่านิยมของนักการเมือง และการยกระดับการมี จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		๓.๐๐๐๐	สำนั กงาน เลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร	การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการ รับรู้การทุจริตตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	๑.๐๐๐๐	สำนั กงาน ป.ป.ท.
การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต		๑๐.๐๐๐๐	ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการ ทุจริตทุกแห่ง	ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองและบุคลากรผู้สนับสนุนการ ปฏิบัติงานทางการเมือง		๓.๐๐๐๐	สำนั กงาน เลขาธิการ วุฒิสภา	การสำรวจการรับรู้ ความเข้าใจถึงความพยายามของ รัฐบาลและหน่วยงานในการแก้ไขปัญหการทุจริตใน ประเทศไทยแก่ผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานผู้ ประเมิน CPI ทั้ง ๙ แหล่งข้อมูล และการสำรวจการรับรู้ หรือทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต	๑.๐๐๐๐	สำนั กงาน ป.ป.ท.
				พัฒนาค่านิยมของนักการเมือง และการยกระดับการมี จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		๓.๐๐๐๐	สถาบัน พระปกเกล้า	การกำกับติดตามให้ทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการ เปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐ	๑.๐๐๐๐	สำนั กงานปลัด สำนั ก นายกรัฐมนตรี

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ			
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	
			การขับเคลื่อนงานด้านป้องกันเชิงรุก	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการ กระบวนการดำเนินงาน กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และคู่มือเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงาน บทลงโทษตามกฎหมายกรณีให้ หรือเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใด โดยเผยแพร่ข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ประชาชน นักธุรกิจ และนักลงทุนต่างชาติ		๕.๐๐๐๐	กรม ประชาสัมพันธ์
			การเสริมสร้างธรรมาภิบาล และตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังการใช้จ่ายงบประมาณหน่วยงานภาครัฐเชิงรุก	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.				
			การพัฒนากระบวนการงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา	๑.๐๐๐๐	สำนัก งบประมาณ				

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

แนวทางที่ ๓ ปราบปรามการทุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ารอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ารอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๘ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๔		๒๕.๐๐๐๐ ล้านบาท	๑๐		๒๕.๒๐๐๐ ล้านบาท	๒		๖.๐๐๐๐ ล้านบาท
พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการสัมมนาระดมความคิดเห็นเพื่อการพัฒนากระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สิน	การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการงานคดี	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.
พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการสัมมนาความร่วมมือระหว่างสถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน ป.ป.ช.	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สิน	การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การบูรณาการความร่วมมือด้านการปราบปรามการทุจริตร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.			
พัฒนาศักยภาพ สมรรถนะและองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตและเป็นมาตรฐานสากล (๒๐ หลักสูตร)	๒๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญาธรรมศักดิ์	การประชุมที่เกี่ยวข้องกับการอนุวัติการตามสนธิสัญญา และการประสานงานคดีระหว่างประเทศ	๑๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ			
			โครงการบูรณาการสนับสนุนระบบฐานข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริง	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.			

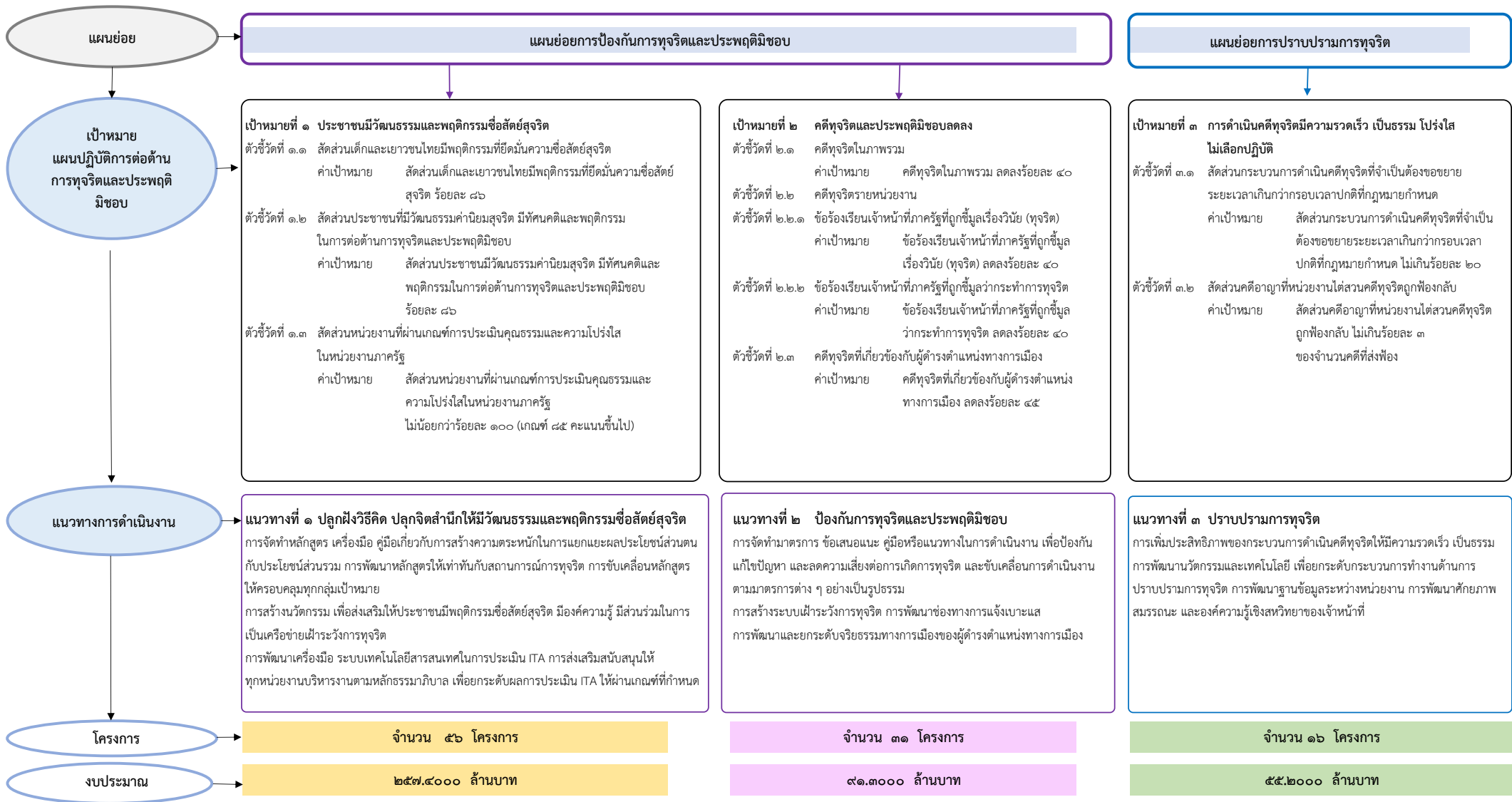
ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริต	๐.๕๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อกำกับติดตามการลงโทษทางวินัยและประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๐.๑๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการยกระดับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตผ่านระบบ คอตช.	๐.๑๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการสืบสวนปราบปรามเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงิน	๔.๐๐๐๐	สำนักงานปปง.		
		โครงการสืบสวนและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๔.๐๐๐๐	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ		

ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนภาพที่ ๑๑

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

จำนวน ๑๐๓ โครงการ งบประมาณ ๔๐๓.๙๐๐๐ ล้านบาท

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	ตารางที่ ๔๑	

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๘๖

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๔		๑๑.๐๐๐๐	๑๐		๒๘.๒๐๐๐	๗		๒๓.๐๐๐๐
		ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท
โครงการพัฒนา "หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)"	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการเยาวชนไทย "ไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบ"	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการกำกับติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตร ต้านทุจริตศึกษาไปใช้และสร้างเครื่องมือประเมิน พฤติกรรมเด็กและเยาวชน	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา
โครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการสร้างและพัฒนาวิทยากรตัวคูณตามหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษา	๑.๒๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการประเมินผลตามแผนย่อยการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรม ซื่อสัตย์สุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติ แห่งชาติ
โครงการพัฒนาระบบนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษา	๓.๐๐๐๐	กระทรวง ศึกษาธิการ	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๓.๐๐๐๐	กระทรวง ศึกษาธิการ
โครงการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในการนำหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษาไปใช้	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักด้าน ทุจริตศึกษา	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษา	๓.๐๐๐๐	กระทรวงการ อุดมศึกษา	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๓.๐๐๐๐	กระทรวงการ อุดมศึกษา
			โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทุจริต ศึกษา	๓.๐๐๐๐	กรมส่งเสริม การปกครอง ท้องถิ่น	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๓.๐๐๐๐	กรมส่งเสริม การปกครอง ท้องถิ่น
			โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทุจริต ศึกษา	๓.๐๐๐๐	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๑.๐๐๐๐	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ	
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๓.๐๐๐๐	กระทรวงศึกษาธิการ	การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็กและเยาวชนไทย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๓.๐๐๐๐	กระทรวงการอุดมศึกษาฯ			
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๓.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น			
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๑.๐๐๐๐	สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร			

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๖

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๑		๑๐.๐๐๐๐	๑๕		๙๖.๐๐๐๐	๔		๑๕.๐๐๐๐
ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท		
สร้างนวัตกรรม เครื่องมือ หลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ร่วมต่อต้านการทุจริตผ่านระบบดิจิทัล	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการ STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๒๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	ประมวลผลสถานการณ์การทุจริตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Monitoring)	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร
			โครงการองค์กร STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและบริการวิชาการฯ
			โครงการสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการประเมินผลตามแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
			การพัฒนาฐานข้อมูลเครือข่ายต่อต้านการทุจริต และเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่ประชาชน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
			โครงการรณรงค์สร้างกระแสต่อต้านการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร			

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการประชาสัมพันธ์การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (ประชาชนทั่วไป) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๒๐.๐๐๐๐	กระทรวงมหาดไทย		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (ประชาชนในพื้นที่ กทม./พญา) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๓.๐๐๐๐	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (กลุ่มวิชาชีพ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๓.๐๐๐๐	สมาคมวิชาชีพ		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๓.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	๑๐.๐๐๐๐	หน่วยงานที่มีเครือข่าย		
		กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	๓.๐๐๐๐	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนและนักลงทุนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเครือข่าย ป.ป.ท. เฝ้าระวังการทุจริต "PACC Connect"	๓.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเครือข่ายพระสงฆ์ภิกษุโพธิ์ร่วมใจเฝ้าระวังภัยกลโกง	๒.๐๐๐๐	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ (เกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป)

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๒		๔.๐๐๐๐	๙		๕๔.๒๐๐๐	๔		๑๖.๐๐๐๐
ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท		
การพัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	โครงการมอบรางวัลองค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การนำผลการประเมิน ITA มากำหนดแนวทางแก้ไขพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
			โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสถานีตำรวจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การนำผลการประเมิน ITA มากำหนดแนวทางแก้ไขพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน	๘.๐๐๐๐	ทุกหน่วยงาน
			โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นคู่ค้า คู่สัญญา กับหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment of Government Contractors : ITAGC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๖.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมิน ITA ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของอำเภอ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๓.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลหน่วยงานภาครัฐ	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		โครงการพัฒนาและส่งเสริมบริษัทภิบาลคู่สัญญาหน่วยงานของรัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๒.๖๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๔.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล		
		การพัฒนาระบบงานและการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๒๐.๐๐๐๐	ทุกหน่วยงาน		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คติทุจริตในภาพรวมลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ คติทุจริตในภาพรวม ลดลงร้อยละ ๔๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คติทุจริตรายหน่วยงานลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ จำแนกเป็น
- ๒.๒.๑ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข้อมูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๔๐
- ๒.๒.๒ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข้อมูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๔๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ ๔๕

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๙		๓๘.๐๐๐	๑๒		๓๗.๐๐๐๐	๑๐		๑๔.๓๐๐๐
		ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท
การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทุจริต และการป้องกันการทุจริต	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและ บริการวิชาการฯ	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการที่ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ	๑๐.๐๐๐๐	หน่วยงานที่ ได้รับ มอบหมายตาม มติคณะรัฐมนตรี	การติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ และการดำเนินการตามมาตรการและ ข้อเสนอแนะที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม
การจัดทำและพัฒนามาตรการ แนวทาง และข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกันการทุจริต	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง การพัฒนาวัฒนธรรม หรือมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงต่อ การทุจริต	๕.๐๐๐๐	ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริต และหน่วยงาน ของรัฐทุก กระทรวง	โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่ ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ป.ป.ช.	๐.๓๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์
โครงการด้านและลดทุจริตด้วยกลไกสหยุทธ์ เฉพาะกรณี พื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต (STRONG : Together Against Corruption - TAC)	๒๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริม และบูรณาการฯ	การพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการ ให้บริการประชาชน และลดโอกาสในการแสวงหา ประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.พ.ร.	โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน บูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ๑๔๘

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ				
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ		
พัฒนาช่องทางในการชี้ช่อง แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ตลอดจนการจัดทำระบบแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบ		๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การเพิ่มศักยภาพการใช้เครื่องมือป้องกันการทุจริตให้เกิดประสิทธิภาพ และส่งเสริมสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทย และภาคประชาชนในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและเฝ้าระวังโครงการที่มีมูลค่าสูงตามหลักการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และการสร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST)		๓.๐๐๐๐	กรมบัญชีกลาง	โครงการติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการผลักดันสู่การปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์
การจัดทำคู่มือเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันแก้ไขปัญหาและลดความเสี่ยงต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ		๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	การพัฒนากลไกและแนวทางในการกำหนดให้นักการเมืองแสดงเจตนาธรรมทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชน และนำเจตนาธรรมทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม		๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.ก.ต.	โครงการประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและ บริการวิชาการฯ
การพัฒนาศูนย์อำนวยความสะดวกและรับเรื่องร้องเรียนจากนักลงทุนต่างชาติ		๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	ส่งเสริมการพัฒนายกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ		๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.ก.ต.	การติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ และการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.
โครงการขับเคลื่อนค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ		๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	พัฒนาค่านิยมของนักการเมือง และการยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		๒.๐๐๐๐	สำนักงาน เลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร	การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.
การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต		๕.๐๐๐๐	ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการ ทุจริตทุกแห่ง	ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบุคลากรผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานทางการเมือง		๒.๐๐๐๐	สำนักงาน เลขาธิการ วุฒิสภา	การสำรวจการรับรู้ ความเข้าใจถึงความพยายามของรัฐบาลและหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาการทุจริตในประเทศไทยแก่ผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานผู้ประเมิน CPI ทั้ง ๙ แหล่งข้อมูล และการสำรวจการรับรู้หรือทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.
				พัฒนาค่านิยมของนักการเมือง และการยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		๒.๐๐๐๐	สถาบัน พระปกเกล้า	การกำกับติดตามให้ทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๑.๐๐๐๐	สำนักงานปลัด สำนัก นายกรัฐมนตรี

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ	
		การขับเคลื่อนงานด้านป้องกันเชิงรุก	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการ กระบวนการดำเนินงาน กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และคู่มือเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงาน บทลงโทษตามกฎหมายกรณีให้ หรือเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใด โดยเผยแพร่ข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ประชาชน นักธุรกิจ และนักลงทุนต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรม ประชาสัมพันธ์
		การเสริมสร้างธรรมาภิบาล และตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังการใช้จ่ายงบประมาณหน่วยงานภาครัฐเชิงรุก	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.			
		การพัฒนากระบวนการงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา	๑.๐๐๐๐	สำนัก งบประมาณ			

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

แนวทางที่ ๓ ปราบปรามการทุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ารอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ารอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๔		๒๔.๐๐๐๐ ล้านบาท	๑๐		๒๕.๒๐๐๐ ล้านบาท	๒		๖.๐๐๐๐ ล้านบาท

พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการสัมมนาระดมความคิดเห็นเพื่อการพัฒนากระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนา ระบบ ตรวจสอบ ทรัพย์สิน	การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการงานคดี	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.
พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการสัมมนาความร่วมมือระหว่างสถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน ป.ป.ช.	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนา ระบบ ตรวจสอบ ทรัพย์สิน	การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การบูรณาการความร่วมมือด้านการปราบปรามการทุจริตร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.			
พัฒนาศักยภาพ สมรรถนะและองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตและเป็นมาตรฐานสากล (๒๐ หลักสูตร)	๒๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์	การประชุมที่เกี่ยวกับการอนุวัติการตามสนธิสัญญา และการประสานงานคดีระหว่างประเทศ	๑๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานกิจการ และคดีทุจริต ระหว่างประเทศ			
			โครงการบูรณาการสนับสนุนระบบฐานข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริง	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.			

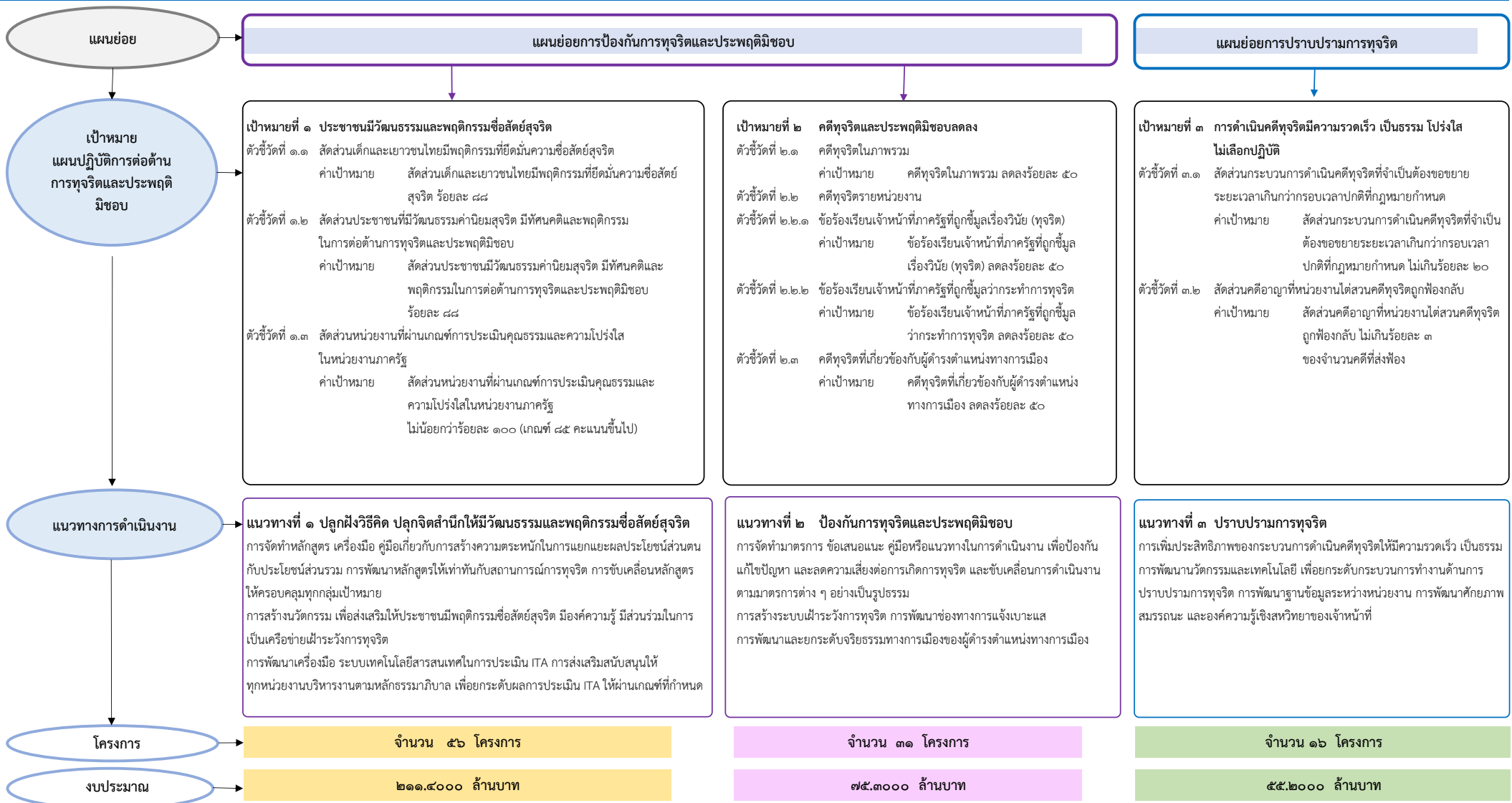
ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริต	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อกำกับติดตามการลงโทษทางวินัยและประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๐.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการยกระดับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตผ่านระบบ คอตช.	๐.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการสืบสวนปราบปรามเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงิน	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ปปง.		
		โครงการสืบสวนและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ		

ความเชื่อมโยงโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนภาพที่ ๑๒

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

จำนวน ๑๐๓ โครงการ งบประมาณ ๓๔๑.๙๐๐๐ ล้านบาท

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	ตารางที่ ๔๒	

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๘๘

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๔		๘.๐๐๐๐	๑๐		๑๔.๒๐๐๐	๗		๒๓.๐๐๐๐
		ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท
โครงการพัฒนา "หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)"	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการเยาวชนไทย "ไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบ"	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการกำกับติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตร ต้านทุจริตศึกษาไปใช้และสร้างเครื่องมือประเมิน พฤติกรรมเด็กและเยาวชน	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา
โครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการสร้างและพัฒนาวิทยากรตัวคูณตามหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษา	๑.๒๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการประเมินผลตามแผนย่อยการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรม ซื่อสัตย์สุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติ แห่งชาติ
โครงการพัฒนาระบบนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษา	๑.๐๐๐๐	กระทรวง ศึกษาธิการ	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๓.๐๐๐๐	กระทรวง ศึกษาธิการ
โครงการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในการนำหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษาไปใช้	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักต้าน ทุจริตศึกษา	โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรต้านทุจริต ศึกษา	๑.๐๐๐๐	กระทรวงการ อุดมศึกษา	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๓.๐๐๐๐	กระทรวงการ อุดมศึกษา
			โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทุจริต ศึกษา	๑.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๓.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น
			โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตรด้านทุจริต ศึกษา	๑.๐๐๐๐	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	โครงการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาของหน่วยงานในสังกัด	๑.๐๐๐๐	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ	
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๑.๐๐๐๐	กระทรวงศึกษาธิการ	การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็กและเยาวชนไทย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๑.๐๐๐๐	กระทรวงการอุดมศึกษาฯ			
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๑.๐๐๐๐	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น			
		โครงการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชนทุกระดับ ผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๑.๐๐๐๐	สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร			

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๘

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๑		๑๐.๐๐๐๐ ล้านบาท	๑๕		๗๗.๐๐๐๐ ล้านบาท	๔		๑๕.๐๐๐๐ ล้านบาท
สร้างนวัตกรรม เครื่องมือ หลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ร่วมต่อต้านการทุจริตผ่านระบบดิจิทัล	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการ STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๒๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	ประมวลผลสถานการณ์การทุจริตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Monitoring)	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร
			โครงการองค์กร STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริมและบูรณาการฯ	โครงการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและบริการวิชาการฯ
			โครงการสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริต	๕.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการประเมินผลตามแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๕.๐๐๐๐	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
			การพัฒนาฐานข้อมูลเครือข่ายต่อต้านการทุจริต และเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่ประชาชน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
			โครงการรณรงค์สร้างกระแสต่อต้านการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักสื่อสารองค์กร			

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการประชาสัมพันธ์การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (ประชาชนทั่วไป) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๑๐.๐๐๐๐	กระทรวงมหาดไทย		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (ประชาชนในพื้นที่ กทม./พทย์ฯ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๒.๐๐๐๐	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (กลุ่มวิชาชีพ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๒.๐๐๐๐	สมาคมวิชาชีพ		
		การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม (กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ) โดยใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย	๒.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	๕.๐๐๐๐	หน่วยงานที่มีเครือข่าย		
		กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต	๒.๐๐๐๐	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนและนักลงทุนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเครือข่าย ป.ป.ท. เฝ้าระวังการทุจริต "PACC Connect"	๓.๐๐๐๐	สำนักงานป.ป.ท.		
		โครงการเครือข่ายพระสงฆ์ภิกษุโพธิ์ร่วมใจเฝ้าระวังภัยกลโกง	๒.๐๐๐๐	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ (เกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป)

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๒		๔.๐๐๐๐	๙		๔๔.๒๐๐๐	๔		๑๖.๐๐๐๐
ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท		
การพัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	โครงการมอบรางวัลองค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล	โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การนำผลการประเมิน ITA มากำหนดแนวทางแก้ไขพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
			โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสถานีตำรวจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การนำผลการประเมิน ITA มากำหนดแนวทางแก้ไขพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน	๘.๐๐๐๐	ทุกหน่วยงาน
			โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นคู่ค้า คู่สัญญา กับหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment of Government Contractors : ITAGC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๖.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมินคุณธรรมฯ	การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมิน ITA ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของอำเภอ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๓.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักประเมิน คุณธรรมฯ		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลหน่วยงานภาครัฐ	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา และส่งเสริม ธรรมาภิบาล		
		โครงการพัฒนาและส่งเสริมบริษัทภิบาลคู่สัญญา หน่วยงานของรัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๒.๖๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา และส่งเสริม ธรรมาภิบาล		
		โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๔.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักพัฒนา และส่งเสริม ธรรมาภิบาล		
		การพัฒนาระบบงานและการบริหารงานให้เป็นไปตาม หลักธรรมาภิบาล เพื่อยกระดับผลการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๑๐.๐๐๐๐	ทุกหน่วยงาน		

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คติทุจริตในภาพรวมลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๗๐ คติทุจริตในภาพรวม ลดลงร้อยละ ๕๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คติทุจริตรายหน่วยงานลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๗๐ จำแนกเป็น
- ๒.๒.๑ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข้อมูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๕๐
- ๒.๒.๒ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข้อมูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๕๐
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง
- ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๗๐ คติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ ๕๐

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๙		๒๖.๐๐๐	๑๒		๓๔.๐๐๐๐	๑๐		๑๔.๓๐๐๐
		ล้านบาท			ล้านบาท			ล้านบาท
การศึกษาวិจัยเกี่ยวกับการทุจริต และการป้องกันการทุจริต	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและ บริการวิชาการฯ	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการที่ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ	๑๐.๐๐๐๐	หน่วยงานที่ได้รับ มอบหมายตาม มติคณะรัฐมนตรี	การติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ และการดำเนินการตามมาตรการและ ข้อเสนอแนะที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม
การจัดทำและพัฒนามาตรการ แนวทาง และข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกันการทุจริต	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักมาตรการ เชิงรุกและ นวัตกรรม	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง การพัฒนาวัฒนธรรม หรือมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงต่อ การทุจริต	๕.๐๐๐๐	ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริต และหน่วยงาน ของรัฐทุก กระทรวง	โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่ ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ป.ป.ช.	๐.๓๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์
โครงการด้านและลดทุจริตด้วยกลไกสหยุทธ์ เฉพาะกรณี พื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต (STRONG : Together Against Corruption - TAC)	๑๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักส่งเสริม และบูรณาการฯ	การพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการ ให้บริการประชาชน และลดโอกาสในการแสวงหา ประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.พ.ร.	โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน บูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ๑๖๐

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ				
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ		
พัฒนาช่องทางในการชี้ข้อ แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกตลอดจนการจัดทำระบบแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบ		๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การเพิ่มศักยภาพการใช้เครื่องมือป้องกันการทุจริตให้เกิดประสิทธิภาพ และส่งเสริมสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทย และภาคประชาชนในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและเฝ้าระวังโครงการที่มีมูลค่าสูงตามหลักการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และการสร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST)		๒.๐๐๐๐	กรมบัญชีกลาง	โครงการติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการผลักดันสู่การปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์
การจัดทำคู่มือเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันแก้ไขปัญหาและลดความเสี่ยงต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ		๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	การพัฒนากลไกและแนวทางในการกำหนดให้นักการเมืองแสดงเจตนากรณีทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชน และนำเจตนากรณีทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม		๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.ก.ต.	โครงการประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักวิจัยและ บริการวิชาการฯ
การพัฒนาศูนย์อำนวยความสะดวกและรับเรื่องร้องเรียนจากนักลงทุนชาวต่างชาติ		๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	ส่งเสริมการพัฒนายกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ		๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ก.ก.ต.	การติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ และการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.
โครงการขับเคลื่อนค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ		๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	พัฒนาค่านิยมของนักการเมือง และการยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		๒.๐๐๐๐	สำนักงาน เลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร	การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.
การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต		๕.๐๐๐๐	ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการ ทุจริตทุกแห่ง	ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบุคลากรผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานทางการเมือง		๒.๐๐๐๐	สำนักงาน เลขาธิการ วุฒิสภา	การสำรวจการรับรู้ ความเข้าใจถึงความพยายามของรัฐบาลและหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาการทุจริตในประเทศไทยแก่ผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานผู้ประเมิน CPI ทั้ง ๙ แหล่งข้อมูล และการสำรวจการรับรู้หรือทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.
				พัฒนาค่านิยมของนักการเมือง และการยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		๒.๐๐๐๐	สถาบัน พระปกเกล้า	การกำกับติดตามให้ทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ	๑.๐๐๐๐	สำนักงานปลัด สำนัก นายกรัฐมนตรี

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ	
		การขับเคลื่อนงานด้านป้องกันเชิงรุก	๓.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.	การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการ กระบวนการดำเนินงาน กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และคู่มือเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงาน บทลงโทษตามกฎหมายกรณีให้ หรือเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใด โดยเผยแพร่ข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ประชาชน นักธุรกิจ และนักลงทุนต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรม ประชาสัมพันธ์
		การเสริมสร้างธรรมาภิบาล และตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังการใช้จ่ายงบประมาณหน่วยงานภาครัฐเชิงรุก	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.			
		การพัฒนากระบวนการงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา	๑.๐๐๐๐	สำนัก งบประมาณ			

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

แนวทางที่ ๓ ปราบปรามการทุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด
ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๗๐ สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ต้นน้ำ			กลางน้ำ			ปลายน้ำ		
โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ	โครงการ		งบประมาณ
๔		๒๔.๐๐๐๐ ล้านบาท	๑๐		๒๕.๒๐๐๐ ล้านบาท	๒		๖.๐๐๐๐ ล้านบาท
พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ	๒.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการสัมมนาระดมความคิดเห็นเพื่อการพัฒนากระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนา ระบบตรวจสอบ ทรัพย์สิน	การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการงานคดี	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.
พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	โครงการสัมมนาความร่วมมือระหว่างสถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน ป.ป.ช.	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานพัฒนา ระบบตรวจสอบ ทรัพย์สิน	การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ	๕.๐๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์
การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพ	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.	การบูรณาการความร่วมมือด้านการปราบปรามการทุจริตร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๑.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช.			
พัฒนาศักยภาพ สมรรถนะและองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตและเป็นมาตรฐานสากล (๒๐ หลักสูตร)	๒๐.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สถาบันฯ สัญญา ธรรมศักดิ์	การประชุมเกี่ยวกับการอนุวัติการตามสนธิสัญญา และการประสานงานคดีระหว่างประเทศ	๑๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักกิจการ และคดีทุจริต ระหว่างประเทศ			
			โครงการบูรณาการสนับสนุนระบบฐานข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริง	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.			

ต้นน้ำ		กลางน้ำ			ปลายน้ำ	
โครงการ	งบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ		โครงการ	งบประมาณ
		โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริต	๐.๕๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อกำกับติดตามการลงโทษทางวินัยและประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๐.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการยกระดับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตผ่านระบบ คอตช.	๐.๑๐๐๐	สำนักงาน ป.ป.ท.		
		โครงการสืบสวนปราบปรามเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงิน	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ปปง.		
		โครงการสืบสวนและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๔.๐๐๐๐	สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ		

ส่วนที่ ๕

การขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผล

๕.๑ กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

การจะบรรลุเป้าหมาย “ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยได้รับผลการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐” ตามที่กำหนด จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทุกภาคส่วน ในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบประเมินผล เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ไม่สามารถมอบหมายให้องค์กรหรือกลุ่มองค์กรใดองค์กรหนึ่งรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว แต่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดังนั้น การกำหนดกลไกการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงได้กำหนดขึ้นภายใต้หลักการ ดังนี้

- ๑) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- ๒) ประสานพลังความร่วมมือจากภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้ได้ข้อเสนอในการดำเนินงานเชิงนโยบาย งบประมาณ และหลักวิชาการ
- ๓) จัดกระบวนการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) รวมถึงความสอดคล้องตามลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหา
- ๔) มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) อย่างต่อเนื่อง
- ๕) ใช้กลไกการดำเนินงานที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดด้วยการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนบทบาท หรือกำหนดกลไกการดำเนินงานใหม่เท่าที่จำเป็น

ด้วยหลักการดังกล่าวข้างต้น แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้กำหนดกลไกการดำเนินงาน ดังนี้

๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เป็นกลไกระดับนโยบายที่สำคัญในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) โดยมี พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) พิจารณาแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)
- (๒) พิจารณาให้ความเห็นแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)
- (๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

(๔) เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือคณะบุคคลที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจ

(๕) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

๒) ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เป็นกลไกระดับนโยบายที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๒๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.)” ขึ้นภายในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรอำนวยการระดับชาติ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมเป็นกรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

(๒) อำนวยการประสานการปฏิบัติ เร่งรัด ติดตาม กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตเป็นไปอย่างบูรณาการโดยมีเอกภาพชัดเจน

(๓) รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนที่เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยประสานงานหรือสั่งการให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐตรวจสอบข้อเท็จจริง และเร่งรัดผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชนโดยเร็ว

(๔) เรียกหรือสั่งการเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือให้งดเว้นการดำเนินการใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งนายกรัฐมนตรี อันก่อให้เกิดความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เป็นไปตามคำสั่ง

(๖) รายงานผลการปฏิบัติและสถานการณ์ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบให้นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีทราบทุกระยะ

(๗) ดำเนินการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๓) คณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด เป็นกลไกระดับนโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในระดับพื้นที่ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ภายในจังหวัด อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในทุกจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เป็นกรรมการ และมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ท. เขต และหัวหน้าสำนักงานจังหวัด เป็นฝ่ายเลขานุการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนระดับจังหวัด เพื่อบรรลุเป้าหมายประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้มีการรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน เด็กและเยาวชน มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทุจริต เพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง

(๓) ขับเคลื่อน สนับสนุน และส่งเสริมความร่วมมือในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด

(๔) กำกับดูแล และติดตามการแก้ไขปัญหาการทุจริตในจังหวัด เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยนำสถิติคดี ประเด็นความเสี่ยงต่อการทุจริต ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือที่ได้รับมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติหน้าที่และรายงานผลตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) กำหนด

(๗) ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนระดับจังหวัด และรายงานผลต่อศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นรายไตรมาส

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะบุคคล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

๔) คณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะที่ ๑ ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ในระดับแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นอนุกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบไปสู่การปฏิบัติ

(๒) กำหนดกรอบ ทิศทาง ในการติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๓) พิจารณาให้ความเห็นแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๔) ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๕) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้ง ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

(๖) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมาชี้แจง ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือเสนอแนะความเห็นหรือคำแนะนำทางวิชาการ ตลอดจนขอให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ได้ตามความจำเป็น

(๗) ปฏิบัติการ หรือดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มอบหมาย

๕) คณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะที่ ๒ ด้านการปราบปรามการทุจริต เป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ในระดับแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต โดยมีกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ เป็นอนุกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริตไปสู่การปฏิบัติ

(๒) กำหนดกรอบ ทิศทาง ในการติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

(๓) พิจารณาให้ความเห็นแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

(๔) ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

(๕) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต รวมทั้ง ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

(๖) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมาชี้แจง ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือเสนอแนะความเห็นหรือคำแนะนำทางวิชาการ ตลอดจนขอให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ได้ตามความจำเป็น

(๗) ปฏิบัติการ หรือดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มอบหมาย

๖) คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานอื่น ๆ ที่มีส่วนสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานในแต่ละประเด็นตามตัวชี้วัด อาทิ คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ คณะอนุกรรมการบริหารงานคดี เป็นต้น

๗) ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เป็นกลไกปฏิบัติการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระดับกระทรวง มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ปลัดกระทรวงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัด รวมทั้ง จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อปลัดกระทรวง

(๒) ประสานงาน เร่งรัด และกำกับให้ส่วนราชการในสังกัดดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการ

(๓) รับข้อร้องเรียนเรื่องการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการ และส่งต่อไปยังส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) คำนึงจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

(๕) ประสานงาน เร่งรัด และติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (๓) และ (๔) และร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัด และการคุ้มครองจริยธรรมเสนอต่อปลัดกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

หมายเหตุ : หน้าที่และอำนาจ ข้อ (๑) ถึง (๗) กำหนดไว้ในกฎกระทรวงของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตในปัจจุบัน ทั้งนี้ ได้มีการเพิ่มอำนาจหน้าที่ของ ศปท. กระทรวง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ดังนี้

(๑) เป็นศูนย์อำนวยการกลางในการประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในกระทรวง

(๒) ประสานงาน เร่งรัด กำกับ และติดตามให้รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนในกำกับของกระทรวงดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจ รวมทั้ง ติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้วยเช่นเดียวกับส่วนราชการระดับกรม

(๓) ตรวจสอบเปรียบเทียบผลการดำเนินการทางปกครอง/วินัยของหน่วยงานในสังกัด และให้เสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี แล้วแจ้งให้ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ซึ่งมีสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นฝ่ายเลขานุการทราบ

๘) กลุ่มงานจริยธรรม ส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นกลไกปฏิบัติการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระดับกรม/หน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญ ดังนี้

(๑) วิเคราะห์เพื่อจัดการความเสี่ยงในเรื่องทุจริต การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน เช่น การทุจริตในการอนุมัติ อนุญาต การทุจริตในการใช้งบประมาณโครงการ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การจัดทำมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และต่อต้านการทุจริต

(๒) ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ของ สำนักงาน ป.ป.ช. อาทิ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

(๓) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการเสริมสร้างวินัยข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทนั้น ๆ รวมถึง ข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ โดยนำหลักการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวม (Conflict of Interest : COI) มาใช้เป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Do) หรือไม่ควรกระทำ (Don't)

(๔) ส่งเสริมคุณธรรมตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ การเสริมสร้างธรรมาภิบาล การปรับปรุงวัฒนธรรมองค์กร

(๕) รับข้อร้องเรียนเรื่องการฝ่าฝืนจริยธรรม การทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ และคุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

๕.๒ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการตามแผน รวมถึง ช่วยให้ผู้สามารถกำหนดแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงแผนและวิธีการดำเนินการตามกรอบระยะเวลาที่เหลือได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างตรงจุด ซึ่งการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีแนวทางการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระบวนการติดตามและประเมินผลจึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผน สามารถรับทราบผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการเป็นระยะ รวมถึง สามารถวางแผนเพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินการให้มีความเหมาะสมต่อทรัพยากร สภาพแวดล้อมในการดำเนินการ ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปี

การติดตามและประเมินผล แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กำหนดการติดตามและประเมินผล ๓ ระดับ ประกอบด้วย การประเมินภาพรวมของแผน การติดตามประเมินผลในระดับเป้าหมายแผนย่อย และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานระดับโครงการในแต่ละเป้าหมาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) การประเมินภาพรวมของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานในภาพรวมของแผน โดยพิจารณาว่ามีความสำเร็จตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงแผนและวิธีการดำเนินการตามกรอบระยะเวลาที่เหลือได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างตรงจุด โดยการประเมินภาพรวมของแผนจะประเมินผลเป็นรายปี (เมื่อสิ้นปีงบประมาณ) และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผน

ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ (๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทำหน้าที่ในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งให้ความเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาแผนปฏิบัติการด้านฯ ในระยะต่อไป และรายงานผลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ (๒) ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ซึ่งมีหน้าที่กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และรายงานผลการปฏิบัติและสถานการณ์ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบต่อนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีทราบทุกระยะ (๓) คณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด ซึ่งมีหน้าที่ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนระดับจังหวัด และรายงานผลต่อศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.

๒) การติดตามประเมินผลในระดับเป้าหมายแผนย่อย เป็นการประเมินการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนย่อย ๒ แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ซึ่งประกอบด้วย ๓ เป้าหมาย และ ๙ ตัวชี้วัด โดยพิจารณาว่ามีความสำเร็จตามค่าเป้าหมายของแต่ละตัวชี้วัดมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม โดยจะติดตามประเมินผลเป็นรายปี (เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ)

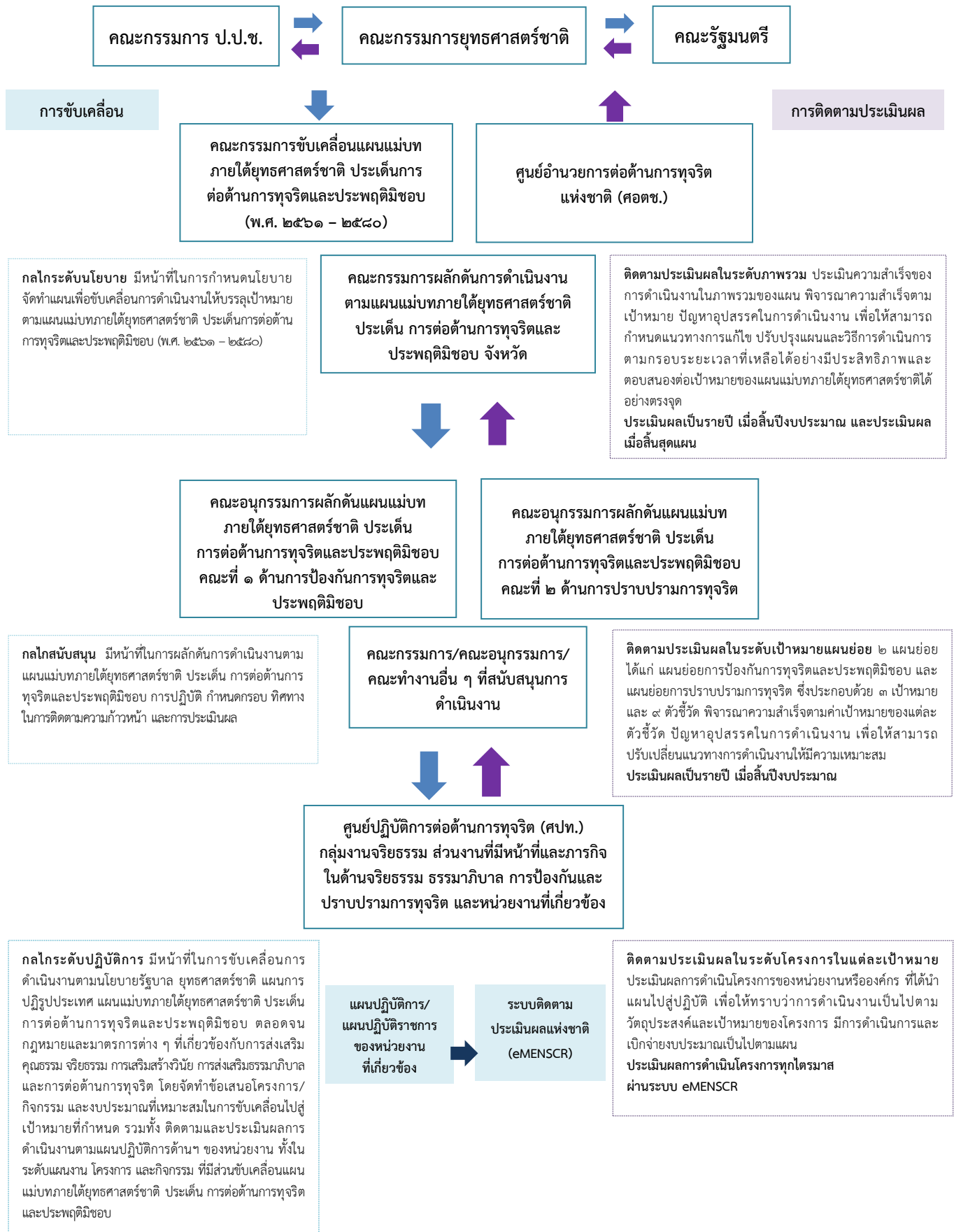
ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ คณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และคณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ด้านการปราบปรามการทุจริต รวมถึง คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในแต่ละประเด็นตามตัวชี้วัด ซึ่งต้องติดตามและประเมินการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และรายงานผลต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) หรือคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) การประเมินผลการดำเนินงานระดับโครงการในแต่ละเป้าหมาย เป็นการประเมินผลการดำเนินงานในระดับโครงการของหน่วยงานหรือองค์กรที่ได้นำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ มีการดำเนินการและเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนหรือไม่ โดยประเมินผลการดำเนินโครงการทุกไตรมาส

ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับกระทรวง รวมทั้ง กลุ่มงานจริยธรรม หรือส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนระดับกรม ซึ่งมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินโครงการของหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการหรือไม่ โดยรายงานผ่านระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

แผนภาพที่ ๑๓ กลไกขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๕.๓ ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงและภาวะคุกคามที่จะกระทบต่อการดำเนินงานและความสำเร็จตามแผนปฏิบัติการด้านฯ รวมถึง ผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Risk Impact & Risk Likelihood) เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวทางจัดการความเสี่ยงที่สามารถควบคุมหรือบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่า ความเสี่ยงนั้นจะไม่เกิดผลกระทบต่อความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านฯ ซึ่งจากการวิเคราะห์ พบว่ามีความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และแนวทางการจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
๑. ความเสี่ยงจากการนำแผนปฏิบัติการด้านฯ ไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม ไม่เข้าใจแผนปฏิบัติการด้านฯ อย่างถ่องแท้ หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ให้ความร่วมมือและบูรณาการอย่างจริงจัง	๑.๑ ผู้บริหารหน่วยงานให้ความสำคัญกับปัญหาการทุจริต มีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง ๑.๒ การใช้กลไกขับเคลื่อนอย่างมีส่วนร่วมและบูรณาการ โดยการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ๑.๓ การสร้างความรู้ความเข้าใจกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนตามบทบาทและหน้าที่หลักของหน่วยงาน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ จัดประชุมชี้แจง การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในทิศทาง เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ตลอดจนแนวทางการทำงานร่วมกัน ๑.๔ การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน รวมถึง การให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค และประเมินผลความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง
๒. ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ เนื่องจากผู้รับผิดชอบขาดความรู้ที่จะผลักดันให้เกิดการปฏิบัติได้ เจ้าหน้าที่ขาดสำนึกรับผิดชอบ และหน่วยงานขาดกลไกการกำกับ ดูแล ควบคุมที่ดี	๒.๑ ปรับปรุง ตรวจสอบการมอบหมายงานเจ้าหน้าที่ และกระจายการมอบหมายงานให้เหมาะสม ๒.๒ จัดทำแผนการดำเนินงาน/โครงการ ที่มีกรอบเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ๒.๓ พัฒนาช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้ผู้รับผิดชอบ แผนงาน/โครงการ สามารถสื่อสารปัญหาอุปสรรคกับผู้บังคับบัญชาได้โดยสะดวกและทันกาล ๒.๔ มีระบบตรวจสอบ ติดตาม และรายงานผลต่อผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง
๓. ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันเนื่องจากพัฒนาการอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำมาซึ่งโอกาสที่เปิดกว้างในการป้องกันการทุจริตและภัยคุกคามที่จะทำให้สถานการณ์ทุจริตรุนแรงขึ้น หากหน่วยงานต่อต้านการทุจริต รวมทั้ง ภาควิชาการไม่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว	๓.๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งในเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ และสร้างความเชื่อมโยงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารออนไลน์ระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริตเพื่อที่สามารถสกัดกั้นการกระทำการทุจริตได้อย่างเท่าทัน ๓.๒ สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชน ได้โดยสะดวก เพื่อร่วมทำหน้าที่เฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความเสี่ยง	แนวทางจัดการความเสี่ยง
๔. ความเสี่ยงจากการเกิดภาวะวิกฤตที่มีโอกาสที่จะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงและกว้างขวาง นำไปสู่ความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง กระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามปกติ และไม่สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายตามกรอบระยะเวลาที่ตั้งไว้ อาทิ เหตุการณ์หรือภัยพิบัติที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด ทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ รวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่	๔.๑ ประเมินความเสี่ยงและภัยคุกคามที่มีโอกาสเกิด และส่งผลกระทบรุนแรงต่อการดำเนินงาน โดยทบทวนกิจกรรม กระบวนการทำงาน รวมถึง ระดับผลกระทบต่อการขับเคลื่อนโครงการ ในกรณีที่กิจกรรมกระบวนการทำงานดังกล่าวต้องหยุดชะงัก หากเกิดสภาวะวิกฤต ๔.๒ กำหนดกลยุทธ์ หรือแนวทางในการสร้างความต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าแผนการดำเนินงานมีความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต และมีการปรับปรุงทบทวนกลยุทธ์หรือแนวทางอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเหมาะสมและเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ๔.๓ พัฒนาระบบเฝ้าระวังการเกิดภาวะวิกฤต โดยมีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ๔.๔ กำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต มอบหมายให้มีการปฏิบัติตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
เรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๕๐๓

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ

เรียน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ด้วยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ขอให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาติดตามการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ เกี่ยวกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นและข้อสังเกตไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ

๒. ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงบประมาณ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และข้อสังเกตของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส)

เลขาธิการคณะกรรมการ

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๒๓ (ติดต่อ), ๑๕๒๒ (กลยา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ

๑. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๖๕๖๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงกลาโหม ด่วนที่สุด ที่ กห ๐๒๐๗/๒๒๖๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๒๐๔.๒/๑๘๗๐๒ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต ๐๒๐๖/๑๒๒๙๓ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ด่วนที่สุด ที่ กก ๐๒๑๔/๖๕๑๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๖. สำเนาหนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๒๐๘/๑๕๘๑๓ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒
๗. สำเนาหนังสือกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ด่วนที่สุด ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๐/๔๖๘๐ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
๘. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๘/๓๘๐ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
๙. สำเนาหนังสือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ด่วนที่สุด ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๑๑๕๕๙ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
๑๐. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๒๘/๑๙๖๑๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๑๑. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๒๐๐๘.๒/๕๕๑๔ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๑๒. สำเนาหนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ วธ ๐๒๐๔.๔/๕๒๐๐ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๑๓. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๙.๐๓/๓๖๐๕ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
๑๔. สำเนาหนังสือกระทรวงอุตสาหกรรม ด่วนที่สุด ที่ อก ๐๒๐๔(๕)/๙๑๕๘ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
๑๕. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๔๐๕/๑๒๓๙๐ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๑๖. สำเนาหนังสือสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๑๘/๖๐๐๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๑๗. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๓๒/๑๔๕ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
๑๘. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๘๐๒/๙๓๑๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๑๙. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๓๙๘ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒
๒๐. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/๐๐๑๔๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๒๑. สำเนาหนังสือสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๔๑๒/๗๓๒๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๒๒. สำเนาหนังสือศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด่วนที่สุด ที่ นร ๕๒๐๒/๓๒๒๔ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๒๓. สำเนาหนังสือสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด่วนที่สุด ที่ นร ๕๓๑๑/๓๕๑๒ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒
๒๔. สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๓๒/๐๒๑๒ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๒๕. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ด่วนที่สุด ที่ สกพอ ๑๐๐๒/๒๙๖๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกข้อความ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๖๕๕๘ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๒. การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพฯ ตามมติการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

ด้วยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ และรับทราบการเตรียมการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ได้มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป นั้น ในการนี้ สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ใคร่ขอเสนอความเป็นมา สาระสำคัญ และข้อเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๓ ประเด็น ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ และ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ ตามลำดับ เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบการจำแนกแผนออกเป็น ๓ ระดับ ประกอบด้วย แผนระดับที่ ๑ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ ๒ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนด้านความมั่นคง และแผนระดับที่ ๓ หมายถึง แผนที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือจัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดหรือจัดทำขึ้นตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

๑.๒ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างบูรณาการเกิดความคุ้มค่าและประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ นำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรม คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ ผ่าน ๓ กลไกหลัก ได้แก่ (๑) การมอบหมายหน่วยงานขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผนระดับที่ ๓ (๓) การจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้ง เห็นควรให้มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการ และปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้มีความสอดคล้องกัน

/๒. เหตุผล...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามมาตรา ๔ (๑๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการแก้ไขปรับปรุง แผนการปฏิรูปประเทศ ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านใด เพราะมีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และเหตุอื่นใด จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว โดยนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้เห็นชอบ ให้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมายดังรายละเอียดปรากฏ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๓. สำคัญ

๓.๑ การมอบหมายหน่วยงานขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ เป็นแผนระดับที่ ๒ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของ ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง ๖ ด้าน ไปสู่การปฏิบัติ โดยประกอบด้วย ๒๓ ประเด็นแผนแม่บทฯ ๓๗ เป้าหมายระดับ ประเด็นของแผนแม่บทฯ และ ๑๔๐ เป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ดังนั้น จึงต้องกำหนด หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ใน ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) ประเด็นแผนแม่บทฯ (๒) เป้าหมาย ระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ และ (๓) เป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ โดยมีการกิจหลัก ในการประสานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำแผนระดับที่ ๓ และโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกัน ตามหลักการความสัมพันธ์ เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓.๒ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผนระดับที่ ๓ ตามนัยยะมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ แผนระดับที่ ๓ เป็นแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐที่ต้องมี ความสอดคล้องและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนระดับที่ ๓ ประกอบด้วย ๒ แผนหลัก ได้แก่ (๑) แผนปฏิบัติการด้าน... ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า ๑ หน่วยงาน และ (๒) แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี และรายปี ซึ่งเป็นแผนของส่วนราชการระดับกระทรวง หรือเทียบเท่าและระดับอื่น ๆ ตามบทบัญญัติของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเห็นควร มอบหมายให้สำนักงานฯ จัดกลุ่มแผนระดับที่ ๓ เพื่อลดความซ้ำซ้อน รวมทั้ง แสดงความเชื่อมโยง และจัดลำดับความสำคัญแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน โดยมีแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน... ประกอบด้วย

๓.๒.๑ การถ่ายระดับแผนระดับที่ ๑ และ ๒ โดยแผนปฏิบัติการด้าน... ต้องขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และนำไปสู่การบรรลุ เป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓.๒.๒ การพิจารณาความจำเป็นของการจัดทำแผน มีหลักเกณฑ์ ดังนี้ (๑) มีกฎหมายบัญญัติให้จัดทำแผน และ (๒) กรณีไม่มีกฎหมายบัญญัติให้จัดทำแผน และแนวทางการ พัฒนาในแผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องยังไม่ครอบคลุมในรายละเอียด จะต้อง

มีเหตุจำเป็น โดยหากไม่มีแผนจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบวงกว้างต่อประเทศอย่างรุนแรง ซึ่งแผนต้องเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งไม่ใช่การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นการกิจปกติ โดยต้องพิจารณาแผนปฏิบัติการด้านที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับแผนที่จะจัดทำขึ้น เพื่อพิจารณาควบรวมเป็นแผนเดียวกัน หรือ จัดทำในรูปแบบแผนปฏิบัติราชการกระทรวง/กรม หรือ ไม่ต้องจัดทำแผนการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานของแผน

๓.๒.๓ การกำหนดระยะเวลาการดำเนินของแผนงาน ต้องมีระยะเวลาสอดคล้องกับช่วงเวลาของแผนแม่บทฯ โดยในระยะแรกเป็นการดำเนินการระหว่างปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

๓.๒.๔ การกำหนดชื่อแผนปฏิบัติการทุกแผน หากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดชื่อไว้อย่างชัดเจนต้องกำหนดชื่อแผนฯ ว่า “แผนปฏิบัติการด้าน ... ระยะที่ ... (พ.ศ. ....-....)”

๓.๒.๕ ทุกหน่วยงานของรัฐต้องมีแผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปีและรายปี เพื่อเป็นแผนระดับที่ ๓ หลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ ๒ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้องไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๓.๓ การจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณรายจ่ายประจำปี คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจึงเห็นควรให้มีการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนาและการดำเนินโครงการในแต่ละปีงบประมาณให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ โดยให้พิจารณาจากการรายงานผลการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) และให้ความสำคัญกับการดำเนินการที่สามารถนำไปสู่การบรรลุค่าเป้าหมายที่อยู่ในระดับวิกฤติก่อนเป็นอันดับแรก

๓.๔ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ ระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีผลบังคับใช้ สำนักงานฯ จึงได้จัดให้มีระบบ eMENSCR เพื่อเป็นเครื่องมือหลักในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย ไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับหน่วยงานทั้งในการรายงานผลหรือการติดตาม และช่วยให้การบริหารจัดการ วิเคราะห์ ประเมินผลจากข้อมูลได้อย่างรวดเร็วขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลต่อไป โดยให้เป็นหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบ และรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศเข้าสู่ระบบ eMENSCR รวมทั้ง นำเข้าข้อมูลต่าง ๆ ที่จะทำให้ระบบ eMENSCR มีข้อมูลครบถ้วน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต่อไป อาทิ แผนระดับที่ ๓ ข้อมูลสถานการณ์ต่าง ๆ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๓.๕ การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้รับทราบประเด็นในการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ตามที่สำนักงานฯ เสนอ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะจากที่ประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อให้การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศมีความครบถ้วนและสมบูรณ์ ๖ ประเด็น ดังนี้

๓.๕.๑ การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผน ต้องมีความชัดเจน สามารถวัดผลการดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓.๕.๒ การปรับตั้ดกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานและคัดเลือกเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยยะสำคัญ (Big Rock) รวมทั้งปรับปรุงกิจกรรมที่มีความทับซ้อนกันระหว่างด้าน ให้มีแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน และสอดคล้องกัน

๓.๕.๓ การทบทวนกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ โดยพิจารณาคัดเลือกเฉพาะกฎหมายที่มีความสำคัญ พิจารณาความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล รวมทั้ง จัดลำดับความสำคัญของการเสนอกฎหมาย

๓.๕.๔ การทบทวนข้อเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ โดยพิจารณาความสำคัญของหน่วยงานที่จะเสนอจัดตั้ง รวมถึงบทบาท และภารกิจของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม เพื่อไม่เกิดความซ้ำซ้อนในด้านการกิจและงบประมาณ

๓.๕.๕ พิจารณาความเห็นของหน่วยงานรับผิดชอบตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยควรให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศหารือร่วมกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบ และหน่วยงานที่ได้รับการเสนอให้ดำเนินการแทน รวมทั้ง ปรับปรุงชื่อและกระทรวงต้นสังกัดของหน่วยงานให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง และระบุหน่วยงานรับผิดชอบหลัก/รองที่ชัดเจน

๓.๕.๖ ปรับแก้โครงสร้างของแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านให้เป็นรูปแบบเดียวกัน โดยกำหนดจำนวนหัวข้อย่อยของแผนเป็น ๓ ชั้นย่อย พร้อมชื่อเรียกเดียวกัน ดังนี้ (ชั้นย่อยที่ ๑) เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ... (ชั้นย่อยที่ ๒) ประเด็นย่อยที่ ... และ (ชั้นย่อยที่ ๓) กิจกรรมที่ ...

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ขอเสนอมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑ พิจารณาเห็นชอบการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพและภารกิจในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และมอบหมายให้หน่วยงานเจ้าภาพประสานและบูรณาการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๒ พิจารณาเห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน... ตามที่สำนักงานฯ เสนอ และมอบหมายสำนักงานฯ พิจารณากำกับการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดระดับของแผนทั้งสามระดับอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง เห็นชอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนเร่งรัดดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ แผนวิสาหกิจ และแผนปฏิบัติการ ตามลำดับ และขอความร่วมมือให้หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ดำเนินการ

/จัดทำแผน...

จัดทำแผนปฏิบัติการ โดยให้ใช้ชื่อตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้เกิด การถ่ายทอดเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติได้อย่าง เป็นรูปธรรม พร้อมทั้งนำเข้าแผนในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

๔.๓ พิจารณาเห็นชอบให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานประมาณ สำนักงานฯ ร่วมกับ หน่วยงานของรัฐ ในการจัดทำโครงการสำคัญ นำไปสู่การก่อให้เกิดการสนับสนุน การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและ วิสัยทัศน์ที่วางไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และใช้เป็นคำของบประมาณประจำปี ๒๕๖๔ ต่อไป

๔.๔ พิจารณามอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังนี้

๔.๔.๑ นำเข้าข้อมูลผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานในความรับผิดชอบ ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ให้แล้วเสร็จก่อนสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๖๒

๔.๔.๒ นำเข้าข้อมูลสถิติ สถานการณ์ หรือข้อมูลอื่นใดในระบบ eMENSCR สำหรับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูป ประเทศ ให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป รวมทั้ง เชื่อมโยงระบบข้อมูล สารสนเทศในความรับผิดชอบ โดยเฉพาะระบบข้อมูลสารสนเทศด้านงบประมาณของสำนักงานประมาณ และกรมบัญชีกลาง เข้ากับระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) นอกจากนี้ให้หน่วยงานที่อยู่ ระหว่าง หรือ จะดำเนินการพัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ใช้ระบบ eMENSCR ในการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ก่อนที่จะมีการพัฒนาระบบ

๔.๕ พิจารณาเห็นชอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ตามที่สำนักงานฯ เสนอ และมอบหมายคณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาของ กฎหมาย ทั้งนี้ ในการรับฟังความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ ให้ดำเนินการร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพ ในการดำเนินการ การประหยัดเวลาและงบประมาณต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๓๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๓๘๔

E-mail: Punnaluk@nesdc.go.th

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
1. ความมั่นคง	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และ ทุกระดับเพิ่มขึ้น	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	การรักษาความสงบ ภายในประเทศ	ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สินเพิ่มขึ้น	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
		ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ		คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษา ไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่ เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น	กระทรวงกลาโหม
					การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
				การป้องกันและแก้ไขปัญหามี ผลกระทบต่อความมั่นคง	ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายา เสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขดีขึ้นจนไม่ส่งผลกระทบต่อ การบริหารและพัฒนาาประเทศ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
					ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็นมากขึ้น	สำนักนายกรัฐมนตรี (กอง อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร)
				การพัฒนาศักยภาพของประเทศ ให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่ กระทบต่อความมั่นคงของชาติ	หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและแผน เตรียมพร้อมแห่งชาติมีความทันสมัยและปฏิบัติได้ จริง	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
					กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง มีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุก รูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง	กระทรวงกลาโหม
				การบูรณาการความร่วมมือด้าน ความมั่นคงกับอาเซียน และ นานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐ และมีใช้ภาครัฐ	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับ ความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
					ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนด ทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	กระทรวงการต่างประเทศ
				การพัฒนากลไกการบริหาร จัดการความมั่นคงแบบองค์รวม	กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพ สูงขึ้น	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
2. การต่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก	กระทรวงการต่างประเทศ	ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ	ใช้เป้าหมายและแผนย่อยของการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์การภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ เล่มความมั่นคง	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
					ใช้เป้าหมายและแผนย่อยของการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์การภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ เล่มความมั่นคง	กระทรวงการต่างประเทศ
				ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น	กระทรวงพาณิชย์
					ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	กระทรวงการต่างประเทศ
				การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ	ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	กระทรวงการต่างประเทศ
				การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก	ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น	กระทรวงการต่างประเทศ
				การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น	กระทรวงการต่างประเทศ

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
3. การเกษตร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เกษตรอัตลัक्षणพื้นดิน	สินค้าเกษตรอัตลัक्षणพื้นดินมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
		ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เกษตรปลอดภัย	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
					ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการ ยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทาง โภชนาการสูงขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
				เกษตรชีวภาพ	สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
					วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญา ท้องถิ่นมีการจัดตั้งในทุกตำบลเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
				เกษตรแปรรูป	สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
				เกษตรอัจฉริยะ	สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมี มูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
					ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
				การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการ ปรับตัวเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
					สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และ กลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน เพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่ง อนาคต	กระทรวงอุตสาหกรรมและ กระทรวงพาณิชย์	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรม และบริการ	กระทรวงอุตสาหกรรมและ กระทรวงพาณิชย์	อุตสาหกรรมชีวภาพ	อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
		ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรมและ กระทรวงพาณิชย์	อุตสาหกรรมและบริการทาง การแพทย์ครบวงจร	อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการ ขยายตัวเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
				อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์	อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
					ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัล ของไทยดีขึ้น	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคม
				อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการ พัฒนาระบบคมนาคม	ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยาน ในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่	กระทรวงอุตสาหกรรม
					ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน สูงชั้น (Tier)	กระทรวงอุตสาหกรรม
				อุตสาหกรรมความมั่นคงของ ประเทศ	อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทยมีการขยายตัว เพิ่มขึ้น	กระทรวงกลาโหม
					การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของ ประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงกลาโหม
				การพัฒนาระบบนิเวศ อุตสาหกรรมและบริการแห่ง อนาคต	แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	กระทรวงแรงงาน
					ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้าน ดิจิทัล ในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
5. ท่องเที่ยว	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	ผลิตภัณฑมวบรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑมวบรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
		รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา		เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
		ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา		สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น	กระทรวงพาณิชย์
				การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
					การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย	สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน))
				การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
					อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
					สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
				การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ	รายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
					การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	กระทรวงคมนาคม
				การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
				การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
					โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น	กระทรวงคมนาคม
					การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
6. พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ	กระทรวงมหาดไทย	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	การพัฒนาเมืองนำอยู่อัจฉริยะ	เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา เพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม(สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (องค์การมหาชน)
		ประเทศไทยมีพื้นที่มีแผนผังภูมิโนเวคเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองนำอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิโนเวคอย่างยั่งยืน	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและได้มาตรฐาน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
		ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ		ความยั่งยืนทางภูมิโนเวค ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
7. โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	ความสามารถในการแข่งขันด้าน โครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม และระบบโลจิสติกส์	ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวล รวมในประเทศลดลง	กระทรวงคมนาคม
					ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของ ประเทศไทยดีขึ้น	กระทรวงคมนาคม
					การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น	กระทรวงคมนาคม
					การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง เพิ่มขึ้น	กระทรวงคมนาคม
					ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง	กระทรวงมหาดไทย
				โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน	การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง	กระทรวงพลังงาน
					การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่ม มากขึ้น	กระทรวงพลังงาน
					ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงพลังงาน
					การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้ มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่าย สมาร์ทกริด	กระทรวงพลังงาน
				โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล	ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึง อินเทอร์เน็ตมากขึ้น	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม	ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็น ผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบ เศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม	การสร้างความเข้มแข็ง ผู้ประกอบการอัจฉริยะ	การขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย เพิ่มขึ้น	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม
					ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
				การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทาง การเงิน	สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เฉลี่ยต่อปี เพิ่มขึ้น	กระทรวงการคลัง
					มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่ม ตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้น	กระทรวงการคลัง
				การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงพาณิชย์
					ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่าง ประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	กระทรวงพาณิชย์
					การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	กระทรวงพาณิชย์
				การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการ ดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมยุคใหม่	อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและ ผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความ สอดคล้องของนโยบายดีขึ้น	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม ของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด เพิ่มขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ)	การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขต พัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
		การลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งหมดได้รับการยกระดับ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ)		การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
				การพัฒนาเขตพื้นที่ระยอง เศรษฐกิจภาคใต้	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ ระยองเศรษฐกิจภาคใต้เพิ่มขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
					การลงทุนในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจภาคใต้เพิ่มขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
					เมืองในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจภาคใต้ที่ได้รับการ พัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
				การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
					การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพิ่มขึ้น	สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน)
					เมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น	กระทรวงมหาดไทย

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและ วัฒนธรรม	กระทรวงวัฒนธรรม	คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี งาม และมีความรัก และภูมิใจในความ เป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับ ของนานาชาติมากขึ้น	กระทรวงวัฒนธรรม	การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิต สาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี	คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุก มิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการ ปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น	กระทรวงวัฒนธรรม
				การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรม ที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคม เพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์
				การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนใน การปลูกฝังค่านิยมและ วัฒนธรรมของคนในสังคม	สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้าง ภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคม แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น	สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์)

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
11. ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกายสติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์	ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
				การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย	เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
				การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น	วัยเรียน / วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น	กระทรวงศึกษาธิการ
				การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน	แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเอง ให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น	กระทรวงแรงงาน
					มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ เข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น	กระทรวงแรงงาน
				การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
12. การพัฒนาการเรียนรู้	กระทรวงศึกษาธิการ	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	กระทรวงศึกษาธิการ	การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	กระทรวงศึกษาธิการ
		คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	กระทรวงศึกษาธิการ	การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	กระทรวงศึกษาธิการ

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมี สุขภาวะที่ดี	กระทรวงสาธารณสุข	คนไทยมีสุขภาวะ ที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข	การสร้างความรู้ด้านสุข ภาวะและการป้องกันและ ควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุข ภาวะ	ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแล สุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และ สามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
				การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุข ภาวะที่ดี	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
				การพัฒนากระบวนการสุขภาพ ที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุข ภาวะที่ดี	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุก ระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
				การกระจายบริการสาธารณสุข อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ	การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง	กระทรวงสาธารณสุข
				การพัฒนาและสร้างระบบรับมือ และปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และ โรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ประชาชนมีความรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และ โรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ มากขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
14. ศักยภาพการกีฬา	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้น ด้วยกีฬา	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ	คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
				การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ	นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
				การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
15. พลังทางสังคม	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	การเสริมสร้างทุนทางสังคม	ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมาก ขึ้นอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์
				การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์
					ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
16. เศรษฐกิจฐานราก	กระทรวงการคลัง	รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อย เพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงการคลัง	การยกระดับศักยภาพการเป็น ผู้ประกอบการธุรกิจ	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐาน รากเพิ่มขึ้น	กระทรวงการคลัง
				การสร้างสภาพแวดล้อมและ กลไกที่ส่งเสริมการพัฒนา เศรษฐกิจฐานราก	ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง	กระทรวงมหาดไทย
					กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มี ความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงมหาดไทย

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
17. ความเสมอภาคและ หลักประกันทางสังคม	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมี หลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	การคุ้มครองทางสังคมขั้น พื้นฐานและหลักประกันทาง เศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่ม เปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทาง สังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์
				มาตรการแบบเจาะจง กลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหา เฉพาะกลุ่ม	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมี คุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน บนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว	การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืน สูงขึ้น	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
					พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
				การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน บนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล	ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
				การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน บนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพ ภูมิอากาศ	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
				การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีใน ภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไป ตามมาตรฐานสากล	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและ แหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการ ใช้ประโยชน์	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
					คุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือนอยู่ ระดับมาตรฐานของประเทศไทย	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
					การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสีย อันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและการ อุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
				การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อ กำหนดอนาคตประเทศ	คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ	ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นจากระดับ 3 ให้เป็นระดับ 4 (สูงสุดที่ระดับ5)	กระทรวงมหาดไทย
					ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	กระทรวงมหาดไทย
					ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน 64 คะแนน ให้เป็น 80 คะแนน	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
		ผลิิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	การเพิ่มผลิิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับ	ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	กระทรวงมหาดไทย
					ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
		แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	ผลิิตภาพจากการใช้น้ำเพิ่มขึ้น	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
					แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
20. การบริการประชาชน และ ประสิทธิภาพภาครัฐ	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ	บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมี คุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ	การพัฒนาบริการประชาชน	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ
		ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมา ประยุกต์ใช้	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคม	การบริหารจัดการการเงินการคลัง	หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
				การปรับสมดุลภาครัฐ	เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการ จัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่าง เหมาะสม	สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัด)
					องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและ สร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและ กิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน	กระทรวงมหาดไทย
				การพัฒนาระบบบริหารงาน ภาครัฐ	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความคล่องตัว	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ
				การสร้างและพัฒนาบุคลากร ภาครัฐ	บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อ ประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมือ อาชีพ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
21. การต่อต้านการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	การป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรม ซื่อสัตย์สุจริต	สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
					คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
				การปราบปรามการทุจริต	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
22. กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม	กระทรวงยุติธรรม	กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่าง เท่าเทียมและเป็นธรรม	กระทรวงยุติธรรม	การพัฒนากฎหมาย	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและ ภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการ พัฒนาประเทศโดยทั่วถึง	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
		การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเป็นไปโดยความ เสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทัวถึง และ ปราศจากการเลือกปฏิบัติ	กระทรวงยุติธรรม		การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความ คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทัวถึง ไม่เลือกปฏิบัติและเป็น ธรรม	กระทรวงยุติธรรม
					ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย	กระทรวงยุติธรรม
				การพัฒนากระบวนการยุติธรรม	การอำนวยความสะดวกมีความโปร่งใสสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทัวถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	กระทรวงยุติธรรม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น	เป้าหมาย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมาย	แผนย่อย	เป้าหมายของแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายของแผนย่อย
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	ความสามารถในการแข่งขันด้าน โครงสร้างฐานทางเทคโนโลยี และด้าน โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของ ประเทศเพิ่มสูงขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ	ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้าง มูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้ เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
		มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม		วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มี นวัตกรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
				การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความ เสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จาก ผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
				การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม	การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใน การเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืน เพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
				การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน	ประเทศไทยมีขีดความสามารถของเทคโนโลยีฐาน ทั้ง 4 ด้านทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
				ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและ พัฒนานวัตกรรม	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นต่อการพัฒนาประเทศ เพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
					สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน ต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓
เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๖๐๔

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เลขที่การ 11971
รับที่ 21 ธ.ค. 2563
วันที่ 21 ธ.ค. 2563
เวลา 09:45 น.

ด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ขอให้นำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)
๒. ให้นำหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชนแปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบทั้ง ๒ ข้อ ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ
๒. ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับข้อเสนอแนะของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ [หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๐๑/๖๓๑๕ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ เรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)] ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัธ)
เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๗๓๓ (ณัฐธยาน์) ๑๕๒๒ (พิมพ์นภัส)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th (พิมพ์นภัส/อริศรา)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

ทรา
13 ธ.ค. ๒๕๖๓
13 ธ.ค. ๒๕๖๓
13 ธ.ค. ๒๕๖๓
(นายวริทธิ์ สุขบุญ)
เลขที่การคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒๑ ธ.ค. ๒๕๖๓

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

๑. สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๓๒/๐๑๙๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๒๑๑/๒๑๖๖๕ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๒๐๙/๑๗๗๑๓ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ด่วนที่สุด ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๑๒๕๙๒
ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/๒๘๒๔ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓
๖. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๒๖.๒/๑๙๒๒๘ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๗. สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๓๖/๓๘๒๙ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๘. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๑๗/๔๔๔๒ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓
๙. สำเนาหนังสือกระทรวงอุตสาหกรรม ด่วนที่สุด ที่ อก ๐๒๐๙/๕๙๑๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๑๐. สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ท. ที่ ปป ๐๐๑๑/๑๒๗๑ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ด่วนที่สุด

ที่ ปช ๐๐๓๒/ ๐๑๙๖

สำนักงาน ป.ป.ช.

ถนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) จำนวน ๑ เล่ม

ด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ขอเสนอเรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอ คณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) ซึ่งตามคำแถลงนโยบายของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (๖) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และถือว่าเรื่องนี้เป็นวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติและเป็นแผนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อช่วยยกระดับและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และให้เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ กำหนดให้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้ง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๓ แผนแม่บท และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ โดยมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

/๑.๒ มติ...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ โดยเห็นชอบการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพและภารกิจในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมอบหมายให้หน่วยงานเจ้าภาพประสานและบูรณาการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยมอบหมายสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๓๙๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ และคำสั่งที่ ๗๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานจากอัยการสูงสุด ศาล องค์การอิสระ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ร่วมเป็นกรรมการ

๒) คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงาน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๓) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๔) สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบในหลักการของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) มีความชัดเจน สามารถให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ถือเป็นนโยบายและวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติ ดังนั้น แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และเพื่อให้การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของหน่วยงานสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทฯ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ทันต่อการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

การจะบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่กำหนดเป้าหมาย “ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ” โดยได้รับผลการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ นั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทุกภาคส่วน ในการร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบประเมินผล เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้โดยองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ดังนั้น แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ จึงมีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบในหลักการของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

/ระยะที่ ๑...

ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) มีความชัดเจน สามารถให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ที่ได้กำหนดแนวทางการเสนอแผนระดับที่ ๓ กรณีเป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายกำหนดให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี แต่อาจมีความจำเป็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ หรือเป็นเรื่องสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ให้ดำเนินการเสนอเรื่องไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นเบื้องต้น

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน นำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดพิจารณา

๖.๑ เห็นชอบ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๖.๒ เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

รับรองสำเนาถูกต้อง

นางสาวประสพสุข ทรงผาสุก

(นางสาวประสพสุข ทรงผาสุก)

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๗๑๕

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๙๙

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๐๑/๖๓๖๕

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กทม. ๑๐๑๐๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)
กราบเรียน ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๓๒/๐๑๔๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓
สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓
วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(สศช.) พิจารณากลับกรองตามขั้นตอนแนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตามมติ
คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ ได้นำร่างแผนดังกล่าวเสนอต่อสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ และมีมติเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้าน
การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อให้เป็นเครื่องมือสำหรับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑)
ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้
บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ร่างแผนปฏิบัติการ
ดังกล่าวมีความชัดเจน สามารถให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการขับเคลื่อน
ให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ควรประเมินผลสำเร็จของการดำเนินการ
ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทยที่ผ่านมา โดยการเปรียบเทียบผลการ
ดำเนินการ และงบประมาณที่ใช้ในการต่อต้านการทุจริตในอดีตกับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของ
ประเทศไทย เพื่อใช้ประเมินผลความสำเร็จในการดำเนินงาน และสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุง
ในการจัดทำแผน และกำหนดแนวทางที่เหมาะสมให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถบรรลุผลสำเร็จตาม
เป้าหมายได้ต่อไป

๒. การกำหนดตัวชี้วัด

๒.๑ ตัวชี้วัดภายใต้แผนฯ ในแผนย่อยที่ ๑ ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติ
มิชอบ หลายตัวชี้วัดยังมีลักษณะเป็นนามธรรมและต้องบูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงาน ทำให้การ
ติดตามความก้าวหน้าตามค่าเป้าหมายทำได้ยาก จึงควรมีการกำหนดค่านิยามของตัวชี้วัดและเจ้าภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ต้องรับผิดชอบตัวชี้วัดให้ชัดเจน นอกจากนั้นการกำหนดค่าเป้าหมายในแต่ละปียังขาดเกณฑ์
เปรียบเทียบ (Baseline) ว่าแต่ละปีใช้ปีใดเป็นฐาน จึงควรปรับปรุงเพื่อให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติ

/๒.๒ ตัวชี้วัดด้าน ...

๒.๒ ตัวชี้วัดด้านข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลความผิด ควรพิจารณาเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่มาจากการร้องเรียนของประชาชน อาทิ ข้อมูลการร้องเรียนหรือร้องทุกข์ของประชาชนที่ศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน (สายด่วน ๑๑๑๑) ซึ่งสามารถจำแนกตำแหน่งที่ตั้ง (Location) ของผู้ร้องเรียน เพื่อทำฐานข้อมูลการร้องเรียนด้วยระบบดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพและเปิดเผยได้ รวมทั้งกำหนดระดับความสำเร็จในการดำเนินการแก้ไขตามข้อร้องเรียนของประชาชนไว้ในตัวชี้วัดด้วย เพื่อให้เห็นประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน

๒.๓ ตัวชี้วัดด้านการดำเนินคดีทุจริต บางรายการ เช่น กระบวนการดำเนินคดีที่ต้องขยายเวลา และจำนวนคดีที่ถูกฟ้องกลับ ควรหา baseline ของการดำเนินการพิจารณาตั้งแต่เริ่มจนถึงการปิดคดีของกรณีต่าง ๆ และตั้งเป้าหมายเรื่องความสำเร็จของกระบวนการดำเนินคดีให้เร็วขึ้น เนื่องจากผลงานในการแก้ปัญหาการทุจริตที่แท้จริงเช่นนี้ จะช่วยให้ประชาชนและเยาวชนเห็นผลว่าการทุจริตมีโทษชัดเจน ซึ่งจะสนับสนุนให้สามารถบรรลุเป้าหมายด้านทัศนคติที่ดีขึ้นด้วย ทั้งนี้ อาจจะแยกข้อมูลระยะเวลาตามประเภทของการทุจริตที่มีความแตกต่างกัน เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การบรรจุแต่งตั้ง กระบวนการยุติธรรม และการออกใบอนุญาต และให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ สุสาธารณะอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยเว็บไซต์

๓. การตรวจสอบทรัพย์สิน

๓.๑ ควรนำเทคโนโลยีการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่เก็บทะเบียนสินทรัพย์ต่าง ๆ (เช่น ที่ดิน บ้าน หุ่น รถยนต์ บัญชีเงินฝาก) เข้ากับระบบของ ป.ป.ช. เพื่อให้การยื่นบัญชีทรัพย์สินเหลือเพียงการตรวจสอบทะเบียนที่รวบรวมได้กับการยื่นในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดเป็นผู้เก็บทะเบียนของสินทรัพย์ อาทิ เงินสด หรือทรัพย์สินที่เป็นของรูปพรรณต่าง ๆ ในขณะที่บัญชีทรัพย์สินในส่วนที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่นั้น ควรกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถขอรับข้อมูลผ่านระบบดิจิทัลจากสถาบันการเงินหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ โดยเฉพาะการได้มาซึ่งข้อมูลทางการเงินจากบัญชีธนาคารหรือสถาบันการเงินต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยี ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล เช่น การใช้ API หรือ Web services ควบคู่กับการรับรู้เห็นชอบของบุคคลเจ้าของข้อมูล กระบวนการเช่นนี้ ป.ป.ช. จะสามารถสอบถามสถานะของทรัพย์สินที่มีการบันทึกทะเบียนได้อย่างคล่องตัว และสามารถสอบถามได้บ่อยครั้ง

๓.๒ กรณีทรัพย์สินที่ตีราคาไม่ได้ อาทิ พระเครื่อง ควรมีการเก็บรายละเอียดข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐทั้งที่เป็นข้าราชการการเมือง ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น และข้าราชการประจำระดับสูงด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบผลการพิจารณา และดำเนินการเสนอแนะ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายตฤชา พิขณันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กลุ่มประสานและอำนวยการฝ่ายบริหาร สำนักงานเลขาธิการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๕๔๒๓ หรือ ๓๗๐๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๖๖๓๗

Email : Suwannee-t@nesdc.go.th, Phutthida@nesdc.go.th, Mcd@nesdc.go.th

สิ่งที่ส่งมาด้วย

รายงานการประชุมสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ครั้งที่ 10/2563

วันพุธที่ 7 ตุลาคม 2563

ณ ห้องประชุม 521

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กรรมการที่มาประชุม

1.	นายสนิท	อักษรแก้ว	ประธานสภา
2.	คุณหญิงเกษมา	วรวรรณ ณ อยุธยา	กรรมการสภา
3.	นายคณิศ	แสงสุพรรณ	กรรมการสภา
4.	นายทวีศักดิ์	กอนันตกุล	กรรมการสภา
5.	นายวรการณ	สามโกเศศ	กรรมการสภา
6.	นายศักรินทร์	ภูมิรัตน	กรรมการสภา
7.	นายเอ็นนู	เชื้อสุวรรณ	กรรมการสภา
8.	ปลัดกระทรวงการคลัง		กรรมการสภา
	(นางสาวสภัทพร ธรรมภรณ์พิลาศ รองผู้อำนวยการ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ปฏิบัติราชการแทน)		
9.	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา		กรรมการสภา
10.	เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน		กรรมการสภา
11.	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ		กรรมการสภา
12.	เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ		กรรมการสภา
	(นายรัชกรณ นภาพรพัฒน์ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง ปฏิบัติราชการแทน)		
13.	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ		กรรมการสภา
	(นายเฉลิมพล เพ็ญสูตร ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ รักษาการ ในตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ปฏิบัติราชการแทน)		
14.	ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย		กรรมการสภา
15.	เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ		กรรมการสภาและ เลขานุการ

วาระที่ 5.6 : (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 1
(พ.ศ. 2563 – 2565)

มติสภาฯ

เห็นชอบในหลักการของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565) เพื่อให้เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (21) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ร่างแผนปฏิบัติการดังกล่าวมีความชัดเจน สามารถให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. การประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ควรประเมินผลสำเร็จของการดำเนินการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทยที่ผ่านมา โดยการเปรียบเทียบผลการดำเนินการ และงบประมาณที่ใช้ในการต่อต้านการทุจริตในอดีตกับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย เพื่อใช้ประเมินผลความสำเร็จในการดำเนินงาน และสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงในการจัดทำแผน และกำหนดแนวทางที่เหมาะสมให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ต่อไป
2. การกำหนดตัวชี้วัด
  - 2.1 ตัวชี้วัดภายใต้แผนฯ ในแผนย่อยที่ 1 ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ หลายตัวชี้วัดยังมีลักษณะเป็นนามธรรมและต้องบูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงาน ทำให้การติดตามความก้าวหน้าตามค่าเป้าหมายทำได้ยาก จึงควรมีการกำหนดคำนิยามของตัวชี้วัดและเจ้าภาพยุทธศาสตร์ที่ต้องรับผิดชอบตัวชี้วัดให้ชัดเจน นอกจากนั้นการกำหนดค่าเป้าหมายในแต่ละปียังขาดเกณฑ์เปรียบเทียบ (Baseline) ว่าแต่ละปีใช้ปีใดเป็นฐาน จึงควรปรับปรุงเพื่อให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติ
  - 2.2 ตัวชี้วัดด้านข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลความผิด ควรพิจารณาเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่มาจากการร้องเรียนของประชาชน อาทิ ข้อมูลการร้องเรียนหรือร้องทุกข์ของประชาชนที่ศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน (สายด่วน 1111) ซึ่งสามารถจำแนกตำแหน่งที่ตั้ง (Location) ของผู้ร้องเรียน เพื่อทำฐานข้อมูลการร้องเรียนด้วยระบบดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพและเปิดเผยได้ รวมทั้งกำหนดระดับความสำเร็จในการดำเนินการแก้ไขตามข้อร้องเรียนของประชาชนไว้ในตัวชี้วัดด้วย เพื่อให้เห็นประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน
  - 2.3 ตัวชี้วัดด้านการดำเนินคดีทุจริต บางรายการ เช่น กระบวนการดำเนินคดีที่ต้องขยายเวลา และจำนวนคดีที่ถูกฟ้องกลับ ควรหา Baseline ของการดำเนินการพิจารณาตั้งแต่เริ่มจนถึงการปิดคดีของกรณีต่าง ๆ และตั้งเป้าหมายเรื่องความสำเร็จของกระบวนการดำเนินคดีให้เร็วขึ้น เนื่องจากผลงานในการแก้ปัญหาการทุจริตที่แท้จริงเช่นนี้ จะช่วยให้ประชาชนและเยาวชนเห็นผลว่าการทุจริต

มีโทษชัดเจน ซึ่งจะสนับสนุนให้สามารถบรรลุเป้าหมายด้านทัศนคติที่ดีขึ้นด้วย
ทั้งนี้ อาจแยกข้อมูลระยะเวลาตามประเภทของการทุจริตที่มีความแตกต่างกัน
เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การบรรจุแต่งตั้ง กระบวนการยุติธรรม และการออกใบอนุญาต
และให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ สู่สาธารณะอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยเว็บไซต์

3. การตรวจสอบทรัพย์สิน

3.1 ควรนำเทคโนโลยีการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลจากหน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่เก็บ
ทะเบียนสินทรัพย์ต่างๆ (เช่น ที่ดิน บ้าน หุ่น รถยนต์ บัญชีเงินฝาก) เข้ากับระบบ
ของ ป.ป.ช. เพื่อให้การยื่นบัญชีทรัพย์สินเหลือเพียงการตรวจสอบทะเบียน
ที่รวบรวมได้กับการยื่นในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดเป็นผู้เก็บทะเบียนของสินทรัพย์
อาทิ เงินสด หรือทรัพย์สินที่เป็นของรูปพรรณต่าง ๆ ในขณะที่บัญชีทรัพย์สิน
ในส่วนที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่นั้น ควรกำหนดให้
สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถขอรับข้อมูลผ่านระบบดิจิทัลจากสถาบันการเงินหรือ
องค์กรที่เกี่ยวข้องได้ โดยเฉพาะการได้มาซึ่งข้อมูลทางการเงินจากบัญชี
ธนาคารหรือสถาบันการเงินต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยี ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล
ดิจิทัล เช่น การใช้ API หรือ Web services ควบคู่กับการรับรู้เห็นชอบของ
บุคคลเจ้าของข้อมูล กระบวนการเช่นนี้ ป.ป.ช. จะสามารถสอบถามสถานะของ
ทรัพย์สินที่มีการบันทึกทะเบียนได้อย่างคล่องตัว และสามารถสอบถามได้
บ่อยครั้ง

3.2 กรณีทรัพย์สินที่ตีราคาไม่ได้ อาทิ พระเครื่อง ควรมีการเก็บรายละเอียดข้อเท็จจริง
ประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐทั้งที่เป็น
ข้าราชการการเมือง ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น และข้าราชการประจำระดับสูงด้วย

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเพ็ญพร สุขวิวัฒน์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๒๑๑/๕๖๖๐

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล)๓๔๘๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการคลัง แจ้งว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เสนอเรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) ไปเพื่อดำเนินการ โดยขอให้กระทรวงการคลัง เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี โดยด่วน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอเรื่องแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันสู่การปฏิบัติ บริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ รวมทั้ง รายงานประเมินผลการดำเนินการโดยนำเสนอข้อมูลเข้าสู่ระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวลผลการดำเนินงานในภาพรวมและรายงานต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)

โทร. ๐ ๒๑๒๖ ๕๘๐๐ ต่อ ๒๖๒๗, ๒๕๘๓

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิมพ์กมล หัษเชิงทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๓.๒๓

ด่วนที่สุด

ที่ พม ๐๒๐๙/ ๖๗๗๑๓

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๖๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ก) ๓๔๘๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งขอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เสนอความเห็น เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นเครื่องมือแปลงแนวทางตามแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๒.๑ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน และประชาชนทุกช่วงวัย และทุกระดับ ควรเพิ่มโครงการที่ดำเนินงานกับกลุ่มเยาวชนในระดับอุดมศึกษา เด็กนอกระบบการศึกษา

๒.๒ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต ควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำหรือขับเคลื่อนตามชุดโครงการที่ ๒.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของรัฐในการต่อต้านการทุจริตให้ครอบคลุมทุกส่วนราชการยิ่งขึ้น

๒.๓ แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ควรเพิ่มโครงการให้ครบทุกระยะ โดยเฉพาะระยะต้นน้ำ ซึ่งอาจมุ่งดำเนินโครงการในลักษณะการส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมให้กลุ่มเป้าหมายสำคัญ คือ สมาชิกพรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

๒.๔ แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ในส่วนของชุดโครงการที่ ๕.๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความโปร่งใสและลดการใช้ดุลยพินิจ และชุดโครงการที่ ๕.๓ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจ ควรมีการผลักดันให้มีการดำเนินโครงการรองรับตามแนวทางดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุติ ไกรฤกษ์)

สำเนาถูกต้อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทร. ๐ ๒๖๕๙ ๖๕๙๔

(นางสาวพิมพ์กมล หัษเชิงทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๖ ๒๕๖๓

ด่วนที่สุด
ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๑๒๕๓๗

กระทรวงยุติธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๓๔๘๔๕
ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงยุติธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เสนอความเห็นในประเด็นเรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ขัดข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด อีกทั้งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๖๗๗๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๐๙๙

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ kanoksin.j@mdes.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิมพ์ภัส หับเชียงทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๒.๒๓

ด่วนที่สุด
ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/ ๕๕๖๔

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

✓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๓๔๘๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอความเห็นเรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับแผนปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้น ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๑๑๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ policy_group@hotmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิมพ์พิมพ์ หับเชียงทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๒ ๖๐ : ๖๓

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๒๖.๒/ ๑๙๒๒๙

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

มอ พศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๓๔๘๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงมหาดไทยเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี กรณีสำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอ เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เนื่องจากแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) สามารถเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครอบคลุมทุกมิติในแผนทุกระดับตั้งแต่แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนระดับที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และแผนระดับที่ ๓ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งโครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) นั้น ได้ให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายของแผนกับชุดโครงการที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายซึ่งมีการจัดลำดับโครงการ/กิจกรรมเป็นโครงการที่มีความเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่ที่นำไปสู่ผลลัพธ์หรือคุณค่าของการดำเนินงาน (Value Chain) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำประมาณรายจ่ายบูรณาการของสำนักงบประมาณ อันจะส่งผลให้การดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยสามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๒๕ ๕๕๒๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ anticor.moi@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิมพ์ภัส หับเชียงทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๖ ๐๘ ๖๓

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๓๖/ ๓ ค ๒๗

กระทรวงศึกษาธิการ

กพม. ๑๐๓๐๐

๒๗

พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๓๔๘๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์ขอให้กระทรวงศึกษาธิการเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรณรงค์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่า แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) จัดทำขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐) ตามกรอบที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการแปลงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงเห็นด้วยกับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๒

โทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๓๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิมพ์กมล หัษเชิงทอง)

มีมติคราะห์นโยบายและแผนงานด้านการพัฒนา

๒ ๕๓ - ๒ ๓

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๒๑๓/ ๔๔๒๒

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว (ล) ๓๔๘๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้กระทรวงสาธารณสุขเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ประเด็นความเห็น เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ และเห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๐ ๑๓๓๐

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๑๓๓๐

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิมพ์นภัส หับเชียงทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๖ ธค, ๒๕๖๓

ด่วนที่สุด

ที่ อก ๐๒๐๙/๕๙๖๕

กระทรวงอุตสาหกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๓๔๘๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่องแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ให้กระทรวงอุตสาหกรรม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นเครื่องมือ กลไก สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

สุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ

(นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงอุตสาหกรรม

โทร. ๐ ๒๒๐๒ ๓๖๘๓ E-mail : acc.ops2@gmail.com

นางสาวพิมพ์กมล หับเชียงทอง

พิมพ์กมล

(นางสาวพิมพ์กมล หับเชียงทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๑๖ ธ.ค. ๖๓

ที่ ปป ๐๐๑๑/ ๑๒๓/๑

สำนักงาน ป.ป.ท.

อาคารซอฟต์แวร์ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ค่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๓๔๘๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ได้แจ้งให้ หน่วยงานเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการโดยค่วน นั้น

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) พิจารณาแล้ว เห็นชอบกับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ฉบับดังกล่าว เนื่องจากการดำเนินการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังกล่าว เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยมอบหมายให้ สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยในระยะที่ผ่านมา สำนักงาน ป.ป.ท. ได้เข้าร่วมหารือในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาปรับปรุงรายละเอียดแผนปฏิบัติการดังกล่าวมาเป็นลำดับแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจโท

(วันนพ สมจินตนากุล)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร. ๐ ๒๕๐๒ ๖๖๗๐ ต่อ ๑๕๑๒ , ๑๕๑๔

โทรสาร ๐ ๒๕๐๒ ๖๕๐๖

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิมพ์กัศ หับเชียงทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๐.๖๓

ด่วนที่สุด

ที่ อก ๐๒๐๗/๕๙๖๕

กระทรวงอุตสาหกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี

กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๓๔๘๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ได้ส่งเรื่องแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ให้กระทรวงอุตสาหกรรม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องแผนปฏิบัติการ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นเครื่องมือ กลไก สำหรับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุริยะ จีรุงเรืองกิจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงอุตสาหกรรม

โทร. ๐ ๒๒๐๒ ๓๖๘๓ E-mail : acc.ops2@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิมพ์พิมพ์ หับเชียงทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

16 ต.ค. ๖3

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
(พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ ๓๙๒ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ตามที่คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบการกำหนด
หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ โดยได้มอบหมายสำนักงาน ป.ป.ช.
เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บท ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ นั้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติว่าด้วยการแต่งตั้งและเป็ประชุมคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะบุคคล เพื่อช่วยเหลือ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ใช่การไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
ขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช.	ประธานกรรมการ
๒. นายณรงค์ รัฐอมฤต กรรมการ ป.ป.ช.	รองประธานกรรมการ
๓. นางสาวนา สุวรรณจุฑา กรรมการ ป.ป.ช.	รองประธานกรรมการ
๔. พลเอก บุญยวัจน์ เครือหงส์ กรรมการ ป.ป.ช.	รองประธานกรรมการ
๕. อัยการสูงสุด หรือผู้แทน	กรรมการ
๖. เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้แทน	กรรมการ
๗. เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
๘. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้แทน	กรรมการ
๙. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๐. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๑. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๒. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๓. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๕. เลขาธิการคณะกรรมการ ปปง. หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๖. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๗. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๘. ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือผู้แทน	กรรมการ

๑๙. ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๐. ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๑. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๒. ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๓. ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๔. ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๕. ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๖. ประธานสมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๗. ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๘. รองศาสตราจารย์ ดร. มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ	กรรมการ
๒๙. รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. (นายอุทิศ บัวศรี)	กรรมการและเลขานุการ
๓๐. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒. ผู้อำนวยการสำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. หัวหน้ากลุ่มพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔. หัวหน้ากลุ่มบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. พิจารณาแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริต และประพจน์มิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
๒. พิจารณาให้ความเห็นแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพจน์มิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยในวาระแรกเป็นแผนปฏิบัติการฯ ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)
๓. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพจน์มิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
๔. เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือคณะบุคคลที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจ
๕. ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ ๗๗๓ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพิ่มเติม

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๓๙๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) นั้น

ในการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๔๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบ
ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เสนอให้แต่งตั้ง ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือผู้แทน
และผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือผู้แทน เป็นกรรมการ เพิ่มเติม

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติว่าด้วยการแต่งตั้งและเบี่ยงประชุมคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะบุคคล เพื่อช่วยเหลือ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ใช่การไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงแต่งตั้งกรรมการ
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพิ่มเติม ดังนี้

๑. ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือผู้แทน

๒. ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือผู้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ ๕๕ /๒๕๖๕

เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๓๙๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และคำสั่งที่ ๗๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพิ่มเติม นั้น

เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ให้สอดคล้องกับคำสั่งสำนักงาน ป.ป.ช.
ที่ ๖๑๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้ข้าราชการรับผิดชอบการปฏิบัติราชการ
การสั่ง และการปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบกับเพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนแผน
แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะต่อไปมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลสามารถบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ว่าด้วยการแต่งตั้งและเบี่ยงประชุมคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะบุคคล เพื่อช่วยเหลือคณะกรรมการ ป.ป.ช.
หรือสำนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ใช่การไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่
๒๐/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ จึงมีมติให้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ดังนี้

๑. รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. (นายอุทิศ บัวศรี) กรรมการ
๒. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. (นางสมพร สมผดุง) กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ ๔๓ /๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๒ คณะ เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และด้านการปราบปรามการทุจริต นั้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งและเบี่ยงประชุมคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะบุคคล เพื่อช่วยเหลือคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ใช่การไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๒ คณะ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่ และอำนาจ ดังนี้

คณะที่ ๑ คณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

องค์ประกอบ

๑. นางสาวนา สุวรรณจุฑะ กรรมการ ป.ป.ช.	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลเอก บุญยวัจน์ เครือหงส์ กรรมการ ป.ป.ช.	รองประธานอนุกรรมการ
๓. เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๔. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๑. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมบัญชีกลาง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๓. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

/๑๖. เลขาธิการ...

๑๖. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๗. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๘. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๐. ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๑. ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๒. รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่รับผิดชอบ การปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกลุ่มภารกิจป้องกันการทุจริต	อนุกรรมการ
๒๓. ผู้อำนวยการสำนักเฝ้าระวังและประเมินสภาวะการณ์ทุจริต	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๔. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย จำนวน ๒ คน	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไปสู่การปฏิบัติ

๒. กำหนดกรอบ ทิศทาง ในการติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓. พิจารณาให้ความเห็นแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๔. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕. รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๖. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมาชี้แจง ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือเสนอแนะความเห็นหรือคำแนะนำทางวิชาการ ตลอดจนขอให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ได้ตามความจำเป็น

๗. ปฏิบัติการหรือดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มอบหมาย

คณะที่ ๒ คณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ ด้านการปราบปรามการทุจริต

องค์ประกอบ

๑. นายณรงค์ รัฐอมฤต กรรมการ ป.ป.ช.	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายวิทยา อาคมพิทักษ์ กรรมการ ป.ป.ช.	รองประธานอนุกรรมการ
๓. อัยการสูงสุด หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๔. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ง. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๙. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๑. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒. จเร กอ.รมน. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๓. อธิบดีกรมราชทัณฑ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๔. อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๖. รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.	อนุกรรมการ
ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย จำนวน ๒ คน	
๑๗. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. (นางสมพร สมผดุง)	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๘. ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักคดี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.	ผู้ช่วยเลขานุการ

ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย จำนวน ๒ คน

หน้าที่และอำนาจ

๑. ผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ไปสู่การปฏิบัติ
๒. กำหนดกรอบ ทิศทาง ในการติดตามความก้าวหน้า และการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต
๓. พิจารณาให้ความเห็นแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต
๔. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

๕. รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในส่วนของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต รวมทั้งปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผน
แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

๖. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมาชี้แจง ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือเสนอแนะความเห็นหรือ
คำแนะนำทางวิชาการ ตลอดจนขอให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของ
คณะอนุกรรมการฯ ได้ตามความจำเป็น

๗. ปฏิบัติการหรือดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

ร่าง คำสั่งจังหวัด ...

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
จังหวัด.....

-ร่าง-

คำสั่งจังหวัด.....

ที่ /๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
จังหวัด .....

ตามที่ได้มีคำสั่งจังหวัด ..... ที่ .../.... ลงวันที่ ..... เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจังหวัด ..... เพื่อเป็นกลไกในการ
ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ของจังหวัด ..... นั้น

เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
สิ้นสุดในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ มีผลให้คณะกรรมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับจังหวัดสิ้นสุดลง ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่
๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ มอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และคณะรัฐมนตรี
ได้พิจารณาและมีมติ เมื่อวันที่ ..... เห็นชอบให้มีกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่เพื่อผลักดันแผน
แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด
ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ

ฉะนั้น เพื่อให้การผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น
การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระดับจังหวัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จ
ตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จึงยกเลิคำสั่งจังหวัด ..... ที่ .../.... ลงวันที่ ..... เรื่อง
แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจังหวัด
..... และแต่งตั้งคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น
การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด ..... โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
๒. รองผู้ว่าราชการจังหวัด	กรรมการ
(รับผิดชอบศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตจังหวัด)	
๓. ปลัดจังหวัด	กรรมการ
๔. ท้องถิ่นจังหวัด	กรรมการ
๕. วัฒนธรรมจังหวัด	กรรมการ

/๖. ศึกษาธิการจังหวัด ...

๖. ศึกษาธิการจังหวัด	กรรมการ
๗. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	กรรมการ
๘. หัวหน้าส่วนราชการจังหวัด ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไม่เกิน ๑๕ คน	กรรมการ
๙. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	กรรมการ
๑๐. นายกเทศมนตรี ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไม่เกิน ๒ คน	กรรมการ
๑๑. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไม่เกิน ๓ คน	กรรมการ
๑๒. ประธานหอการค้าจังหวัด	กรรมการ
๑๓. ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด	กรรมการ
๑๔. ประธานชมรมธนาคารจังหวัด	กรรมการ
๑๕. ผู้แทนจากสถาบันทางวิชาการ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไม่เกิน ๒ คน	กรรมการ
๑๖. ผู้แทนคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด	กรรมการ
๑๗. ผู้แทนเครือข่ายภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคม ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไม่เกิน ๒ คน	กรรมการ
๑๘. ผู้แทนภาคสื่อสารมวลชนสาธารณะ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไม่เกิน ๒ คน	กรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด	กรรมการและเลขานุการ
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ท. เขต หรือผู้แทน	กรรมการและเลขานุการร่วม
๒๑. หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	กรรมการและเลขานุการร่วม

หน้าที่และอำนาจ

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนระดับจังหวัด เพื่อบรรลุเป้าหมายประเทศไทยปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบและยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้มีการรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทุจริต เพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง

๓. ขับเคลื่อน สนับสนุน และส่งเสริมความร่วมมือในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด

๔. กำกับดูแล และติดตามการแก้ไขปัญหาการทุจริตในจังหวัด เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยนำสถิติคดี ประเด็นความเสี่ยงต่อการทุจริต ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา

๕. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือที่ได้รับมอบหมาย

๖. ปฏิบัติหน้าที่และรายงานผลตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนด

๗. ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนระดับจังหวัด และรายงานผลต่อศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นรายไตรมาส

๘. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะบุคคล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ..... พ.ศ. ๒๕๖๕

(.....)

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๕๓๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๖๐๔ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓) เกี่ยวกับเรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
๒. ให้นำหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชนแปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นและข้อสังเกตไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

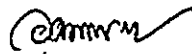
คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ลงมติเห็นชอบทั้ง ๒ ข้อตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ และให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.

/สำนักงาน ...

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งข้อสังเกตของกระทรวงการคลัง
และสำนักงาน ก.พ.ร. ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอุตมพร เอกเอี่ยม)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๗๓๒ (จิตานุช), ๑๕๓๓ (ปภัสรา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๕๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th (ke 18-11-65)

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑. สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๓๒/๐๗๘๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๒๑๑/๑๕๒๕๙ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ด่วนที่สุด ที่ กก ๐๒๑๔/๓๔๓๖ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ด่วนที่สุด ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๒๓๓๘๒ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๐.๓/๓๓๘ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
๖. สำเนาหนังสือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ด่วนที่สุด ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๒๒๖๙๕ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕
๗. สำเนาหนังสือกระทรวงพาณิชย์ ด่วนที่สุด ที่ พณ ๐๒๑๙/๕๕๓๑ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕
๘. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๒๖.๒/๑๘๕๖๒ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕
๙. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๒๐๑๓/๑๐๗๒๖ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๐. สำเนาหนังสือกระทรวงแรงงาน ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๒๐๑.๒/๓๑๗๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๑. สำเนาหนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ วธ ๐๒๐๙/๔๓๙๑ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๒. สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๓๖/๓๓๐๕ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๓. สำเนาหนังสือกระทรวงอุตสาหกรรม ด่วนที่สุด ที่ อก ๐๒๐๙/๑๑๐๔๖ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๔. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๑๔/๑๕๔๗ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๕. สำเนาหนังสือสำนักงานงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๕/๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๖. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๒๒๘ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๗. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๙.๑/๒๘ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๘. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๒๓/๖๔๐๙ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑๙. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๐/๑๕๘ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕
๒๐. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๓๐๑.๐๔/๖๖๘ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
๒๑. สำเนาหนังสือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ พศ ๐๐๐๑.๔/๑๒๐๒๒ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕
๒๒. สำเนาหนังสือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ที่ ปง ๐๐๑๗/๗๓๖๙ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕
๒๓. สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ท. ด่วนที่สุด ที่ ปป ๐๐๑๑/๙๙๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕
๒๔. สำเนาหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/๑๖๔๑๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕
๒๕. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ด่วนที่สุด ที่ สกพอ ๑๐๐๑/๖๕/๓๖๙๕ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕
๒๖. สำเนาหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ธปท.ผสภ. ๑๐๒๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕

ที่ ปช ๐๐๓๒/๐๗๕๓

สำนักงาน ป.ป.ช.
ถนนนพบุรี อำเภอเมืองนพบุรี
จังหวัดนพบุรี ๑๓๐๐๐

พ๐ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จำนวน ๑๐ เล่ม

ด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ขอเสนอเรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๕ (๑) รวมทั้ง เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และตามคำแถลงนโยบายของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม โดยถือเป็นวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติและเป็นแผนในการพัฒนาประเทศในระยะยาวที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อช่วยยกระดับและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และให้เสนอสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นประกอบการเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ ได้มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑) พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ กำหนดให้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้ง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๓ แผนแม่บท และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒

/๒) คณะรัฐมนตรี...

๒) คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยได้มอบหมายสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๑๒๐/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ มีมติเห็นด้วยกับการมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยมีประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานจากอัยการสูงสุด ศาล องค์การอิสระหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เป็นกรรมการ

๔) คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทฯ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบไปสู่การปฏิบัติ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบแผนดังกล่าว และให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๕) คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และเห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชนและภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ซึ่งแผนดังกล่าวจะสิ้นสุดระยะเวลาในเดือนกันยายน ๒๕๖๕

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑) คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยเห็นชอบการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพและภารกิจในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมอบหมายให้หน่วยงานเจ้าภาพประสานและบูรณาการ การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยมอบหมายสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒) คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และเห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

๓) คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยกำหนดแนวทางการเสนอแผนระดับที่ ๓ กรณีเป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายกำหนดให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี แต่อาจมีความจำเป็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือเป็นเรื่องสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ให้ดำเนินการเสนอเรื่องไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นเบื้องต้น

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑) สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ประกอบกับการวิเคราะห์สถานการณ์การทุจริตและทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประมวลผลและจัดทำ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาตามแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติ

๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และให้เสนอสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นประกอบการเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๓) สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และมีความเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้ร่างแผนดังกล่าวมีความชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ถือเป็นนโยบายและวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติ ดังนั้น ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และเพื่อให้การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของหน่วยงานสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทฯ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ทันต่อการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

การจะบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่กำหนดเป้าหมาย “ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ” โดยได้รับผลการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ซึ่งเป็นหัวข้อย่อยที่ ๒ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทุกภาคส่วน ในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบประเมินผล เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้โดยองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ดังนั้น แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชน ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๓๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ จึงมีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และมีความเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีความชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ทั้งนี้ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ที่ได้กำหนดแนวทางการเสนอแผนระดับที่ ๓ กรณีเป็นเรื่องที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี แต่อาจมีความจำเป็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ หรือเป็นเรื่องสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ให้ดำเนินการเสนอเรื่องไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นเบื้องต้น

๗๖. ข้อเสนอ...

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน นำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดพิจารณา

๖.๑ เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๖.๒ เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางการตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรียเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วัชรพล บรรสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๗๑๕

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๙๙

ชำนาญกิจ

ปลัดสภา

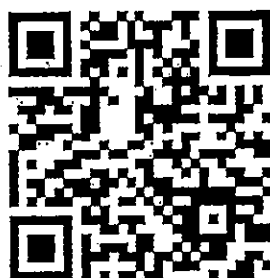
(นางสาวปัทมา เก่งโสมภ)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

29 / 11 / 65

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๒๑๑/ ๑๕๒๕๖

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอเพิ่มเติมต่อ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการคลัง แจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เสนอ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปเพื่อดำเนินการ โดยขอให้กระทรวงการคลัง เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยด่วน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง พิจารณาแล้ว เห็นว่า ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นกรอบแนวทางสำหรับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริต และประพฤติมิชอบ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งกำหนดให้ “ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ” จึงไม่ขัดข้องในหลักการของ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ อย่างไรก็ตาม มาตรการที่มีข้อเสนอเพิ่มเติมต่อ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
โทร. ๐ ๒๑๒๖ ๕๘๐๐ ต่อ ๒๕๘๓

นายอนุทิน

ปลัด

นางสาวกัญญา ชื่นโฉม
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ข้อสังเกตเพิ่มเติมต่อ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ส่วนราชการ	ข้อสังเกต
กรมศุลกากร	หน้าที่ ๘๖ ตารางที่ ๓๑ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมกลางน้ำ ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ - ๒.๓ “ข้อ ๖ การกำหนดให้หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอนุญาตเรื่องอื่น ๆ อาทิ การรับรอง การขอเอกสารทางราชการ และการขอรับเงินหรือสิทธิประโยชน์จากภาครัฐจะต้องพัฒนากระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการรับคำขอและแจ้งความคืบหน้าในการพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา และมีช่องทางการรับคำขอด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางหลัก โดยพิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในทุกขั้นตอนในการบริการสาธารณะที่สำคัญ เช่น ภาษี นำเข้า-ส่งออก ที่ดิน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น” โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย กรมที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรมศุลกากรเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับภาษีนำเข้า ส่งออก การชำระภาษี การทำสัญญาและการออกใบอนุญาตต่าง ๆ อย่างไรก็ดี เนื่องจากพิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตสำหรับสินค้าที่มีการนำเข้า - ส่งออก เป็นอำนาจของหน่วยงานที่รับผิดชอบของแต่ละรายการสินค้านั้น จึงไม่สอดคล้องกับภารกิจของกรมศุลกากร

รวบรวมโดย : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
ตุลาคม ๒๕๖๕

ด่วนที่สุด
ที่ กก ๐๒๑๔/ ๙๙๙๖

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๕ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การเสนอความเห็น เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยด่วน เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า เห็นควรให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และเห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัตินโยบายประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ตามข้อ ๖.๑ - ๖.๒ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ เพื่อให้หน่วยงานทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีความเห็นเพิ่มเติมว่า แนวทางการพัฒนาของทั้งสองแผนย่อยที่นำหนักเกือบทั้งหมดเป็นแนวทางการพัฒนาที่มีมุมมองจากหน่วยงานภาครัฐ ในขณะที่เป้าหมายเรื่องดัชนี (Corruption Perceptions Index : CPI) ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาในทุกภาคส่วน รวมทั้งควรกำหนดบทบาทของแต่ละหน่วยงานในการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผลให้ชัดเจนเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการติดตามประเมินผล และควรกำหนดแนวทางในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนเป็นระยะ โดยใช้ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติเป็นหลักในการติดตามประเมินผล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สำเนาถูกต้อง

ป.วิเศษ

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มประสานงานคณะกรรมการรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.)

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๓ ๓๕๓๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban.pkr@mots.go.th

(นพ.สาวิตรี เต็มใจผา)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
29 / 11 / 65

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๒๓๓๗๒

กระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓

ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์ขอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรณรงค์ เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ความละเอียด แจ่มแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาแล้วเห็นชอบร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงานป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบไปสู่การปฏิบัติ และขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่เป้าหมายการปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

โทร ๐ ๒๓๓๓ ๓๔๖๘

โทรสาร ๐ ๒๓๓๓ ๓๔๓๘

ลงนามถูกต้อง

ปลัด

(นางสาวปัทมา ตั้งใจ)

สำนักบริหารงานนโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๐.๓/๒๓๔

กระทรวงคมนาคม
๓๘ ถนนราชดำเนินนอก
กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๕๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงคมนาคมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยด่วนความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว เห็นว่าร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชน นำแผนปฏิบัติการดังกล่าวแปลงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๓) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งจะทำให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ กระทรวงคมนาคมจึงไม่มีข้อขัดข้องต่อร่าง แผนปฏิบัติการฯ ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

คณบดี

ปลัด

สำนักงานปลัดกระทรวง
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๓๔๕๓
โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๓๔๘๐

นางสาวปัทมา เสงี่ยม
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
29 / 11 / 65

ด่วนที่สุด

ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๒๒๖๔๕

กระทรวงยุติธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓
ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้กระทรวงยุติธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาความละเอียดแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องในหลักการของร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป็นไปตามมติคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ อีกทั้ง เป็นเครื่องมือสำคัญที่ให้ทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๓ ๖๗๗๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๐๔๔

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ kanoksln.j@mdes.go.th

สำนักงาน

ปลัด

(นางสาวปัทมา เก่งใจ)

สำนักงานที่รับผิดชอบนโยบายและแผน

29 / 11 / 65

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๒๑๘/ ๕๕๓๖

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถ.นนทบุรี ต.บางกระสอ

อ. เมือง จ. นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓๖ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปเพื่อดำเนินการ และขอให้กระทรวงพาณิชย์เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา ของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงพาณิชย์ ได้พิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องต่อ ร่าง แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว เนื่องจากจะเป็น เครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน ในการแปลงแนวทาง การพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บท และเป้าหมาย ของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๐๗ ๖๒๒๐

ผู้ประสานงาน : นางสาวรัมภ์รดา แก้วลวี

สำเนาเพื่อ

ปลัด

(นางสาวปัทมา เท่งโสภา)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๖๖.๒/๑๘๕๖๒

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงมหาดไทยเสนอความเห็น
เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริต
และประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เนื่องจากแผนปฏิบัติการ
ดังกล่าว เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเป็น
เครื่องมือสำคัญในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น
การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ
ตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ตามถูกต้อง

ปลัด

สำนักงานปลัดกระทรวง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๒๕ ๕๕๒๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ anticor.moi@gmail.com

(นางสาวกัญญา เกียรติสาร)
เจ้าพนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน
29 / 11 / 65

Change
For Good
กรมการปกครอง

สำนักงานปลัด
กระทรวงมหาดไทย

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๓๗/๑๐๗๒๖

กระทรวงยุติธรรม
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๓๐

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงยุติธรรมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชน ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๓) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีความชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ จึงเห็นควรให้ความเห็นชอบตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทร. ๐ ๒๓๔๓ ๒๑๖๔ (สันติ)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ antiacc.moj@gmail.com

นางสาวกัญญา

ปลัดสภา

(นางสาวกัญญา เท่งโสภา)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

29 / 11 / 65

ด่วนที่สุด

ที่ รง ๐๒๐๑.๒/ ๓๑๗๒

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี ดินแดง
กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงแรงงานพิจารณาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องต่อร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ เนื่องจากร่าง แผนฯ ดังกล่าว มีการกำหนดค่าเป้าหมายในแต่ละปีให้เห็นทิศทางการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้มุ่งเน้นสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เกิดการส่งเสริมธรรมาภิบาลในส่วนราชการและภาคเอกชนมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุชาติ ชมกลิ่น)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองกลาง

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๓๒ ๑๑๕๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban.mol@mol.mail.go.th

สำนักงานเลขาธิการ

ปลัดสภา

(นางสาวปัทมา เท่งไผ่)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ วธ ๐๒๐๙/๔๓๖๖

กระทรวงวัฒนธรรม
๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๔ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ก) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้กระทรวงวัฒนธรรมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา นั้น

กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ เนื่องจากแผนฯ ดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และภาคเอกชน ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในอนาคตด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำความเห็นเสนอประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิทธิพล คุณปลื้ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทร. ๐ ๒๖๐๙ ๓๕๖๑-๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@m-culture.go.th

นางสาวกัญญา

ปลัด

นางสาวปัทมา เท่งไธสง
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ความที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๓๖/ม.๓๐๕

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ความที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงศึกษาธิการเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี กรณีสำนักงาน ป.ป.ช. เสนอร่างแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาแล้ว เห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และขอเสนอให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน นำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปใช้ในการปฏิบัติโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) เนื่องด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตถือเป็นนโยบายและวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติ นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ “ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ” มีผลการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ และกระทรวงศึกษาธิการ - - ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริม และกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งกำกับ ดูแล เด็กและเยาวชนไทยที่ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นการผลิตเด็กและเยาวชนไทยให้มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต รวมถึงส่งเสริมบุคลากรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต การนำแผนปฏิบัติการฯ มาใช้เป็นกรอบและกลไกในการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดและในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้สามารถขับเคลื่อนโครงการสำคัญที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ในกระบวนการส่งเสริมพฤติกรรม และวัฒนธรรมซื่อสัตย์สุจริตของบุคลากรในหน่วยงาน องค์กร และเครือข่ายในมิติต่าง ๆ ส่งผลต่อการบริหารจัดการการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายประเทศชาติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวตรีนุช เทียนทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คณาจารย์

ปลัด

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ศธ.
โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๒
โทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๓๘

(นางสาวปัทมา เก่งไกล)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

29 / 11 / 65

ด่วนที่สุด

ที่ กก ๐๒๐๙/ ๑๑๐๕๒

กระทรวงอุตสาหกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ส) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี กรณี สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอเรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปเพื่อดำเนินการความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้ว เห็นด้วยตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เนื่องจากร่างแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน สามารถแปลงแนวทางตามแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เชื่อถือ และไว้วางใจจากประชาชน ตลอดจนเป็นการสร้างความไว้วางใจในระดับนานาชาติอีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงอุตสาหกรรม

โทร. ๐ ๒๔๓๐ ๖๔๗๔ ต่อ ๖๔๗๔๐๓

โทรสาร ๐ ๒๔๓๐ ๖๔๗๔ ต่อ ๖๔๗๔๔๔

ธนาภรณ์

ปลัด

(นางสาวปัทมา หังสลา)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๑๑๔/๑๕๕๗

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๕๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอเรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปเพื่อสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีดำเนินการ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีจึงขอให้สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือส่วนอื่นที่เห็นสมควร เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดังกล่าว จะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้เป็นแนวทางนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงาน สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกรณีการให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) จะเป็นกลไกสำคัญในการปฏิบัติงานในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว จึงเห็นชอบด้วยในหลักการของ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ และเห็นชอบในหลักการที่กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชโรจน์)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ รักษาการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำเนาของ

ปลัดสภา

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๙๒๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : sarabundoom.go.th

(นางสาวปัทมา เก่งใจภา)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๗๑๕/๗๗

สำนักงบประมาณ

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ก) ๒๕๖๕๓

ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อให้คณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๒. เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSUR) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียนว่า ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จัดทำขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกรอบที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้แปลงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบกับสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการดังกล่าวด้วยแล้ว จึงเห็นสมควรที่คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) รวมทั้งให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และภาคเอกชน แปลงแนวทางตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้

ในแผน...

ในแผนปฏิบัติการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ เพื่อผลักดันไปสู่การปฏิบัติและการบริหารการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ นำไปสู่เป้าหมาย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

อย่างไรก็ดี สำหรับค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการภายใต้ร่างแผนปฏิบัติการดังกล่าว เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรไว้แล้ว หรือปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ แล้วแต่กรณี ตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และในปีต่อ ๆ ไปให้จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามภารกิจเท่าที่จำเป็น เพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายตามขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

(นายเฉลิมพล เพ็ญสูตร)

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

กองจัดทำงบประมาณองค์การบริหารรูปแบบพิเศษและรัฐวิสาหกิจ

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๑๘๒๒

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๔๔๑๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@bb.go.th

นางสาวก้อง

ปลัด

(นางสาวก้องกัญญา เก่งไม่มาก)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๔/๒๒๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓
ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่างแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วนความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีสามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบได้ตามที่เห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๑๔๗ (นายธีระพงศ์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๕๑๙๔

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

ตามถูกต้อง

ป.ก.ส.ก

(นางสาวปัทมา เพ็งโงะ)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ที่ นร ๑๐๑๔.๑/๒๘

สำนักงาน ก.พ.

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้สำนักงาน ก.พ. เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ. พิจารณาแล้ว เห็นด้วยในหลักการของร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ อย่างไรก็ดี สำนักงาน ก.พ. มีความเห็นว่า ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตฯ ควรคำนึงถึงความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ร่างแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเสริมสร้างธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นการกิจสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ สำนักงาน ก.พ. มีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามเป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง เนื่องจากมีการกำหนดตัวชี้วัดครอบคลุมทั้งกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (นักการเมืองระดับชาติ และนักการเมืองท้องถิ่น) แต่ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตฯ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน เฉพาะการยกระดับและการกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึงการส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงควรเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานให้ครบถ้วน เพื่อให้การยกระดับมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)

เลขาธิการ ก.พ

วิมลคุณเกษ

ปลัดสภา

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๒๐๒๓ โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๒๐๒๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ general.epic@ocsc.go.th

กรมการปกครอง จังหวัดนนทบุรี

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๑๑๒๓/ ๖๕๖๕

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๙๖ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ ๒๖๙๓๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการ
ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ พิจารณาแล้ว เห็นควรให้ความเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้าน
การทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กร
มหาชน และภาคเอกชน นำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ.
๒๕๖๖-๒๕๗๐) ไปใช้ในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑)
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบกำหนดไว้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตฤชา พิขยนันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ชำนาญการพิเศษ

ปลัดสำนัก

นางสาวปัทมา เก่งไธยา
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทร. ๐ ๘๑ ๔๙๐ ๓๒๙๗ / ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๕๔๑๙-๕๔๒๒

โทรสาร ๐ ๒๒๒๘ ๒๘๖๙

Email: Artisuda@nesdc.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๐/๑๕๘

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาแล้วเห็นชอบในหลักการของร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบฯ ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ โดยมีข้อสังเกตในประเด็นที่มอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นผู้รับผิดชอบ ดังนี้

๑. กำกับติดตามการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) และผลักดันให้มีการดำเนินการตามแนวทางการประเมินที่กำหนดในหน่วยงานภาครัฐ ประสิทธิภาพการมหาชน (กพม.) ได้ส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรมหาชนผ่านการกำหนดตัวชี้วัดการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์กรมหาชนไว้ในกรอบการประเมินการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี อาทิ การควบคุมภายใน การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การตอบสนองต่อประชาชน โดยคณะกรรมการองค์กรมหาชนทุกแห่งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรมหาชนเพื่อให้เกิดคุณธรรมและความโปร่งใสดังกล่าวในภาพรวม

๒. จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดการใช้ดุลยพินิจ และอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งการผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐมุ่งสู่การเป็นรัฐบาลเปิด (Open Government)

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ดำเนินการในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ (๑) ผลักดันการเข้าร่วมเป็นสมาชิก (Open Government Partnership: OGP) และการส่งเสริม OG&MP ในการเร่งผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติราชการและให้บริการประชาชนอย่างเต็มรูปแบบซึ่งเป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยสร้างความโปร่งใสและลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ในการผลักดันการเป็นรัฐบาลเปิด Open Government (๒) ส่งเสริมให้ส่วนราชการขับเคลื่อนงานบริการภาครัฐแบบ e-Service ผ่านตัวชี้วัดการสร้างนวัตกรรมในการปรับปรุงกระบวนการหรือการให้บริการ (e - Service) ตามกรอบการประเมินส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต ตามที่คณะกรรมการรัฐมนตรีเห็นชอบ ในประเด็นเกี่ยวกับสินบน

การติดตามการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมถึงมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องมีส่วนสำคัญต่อการผลักดันการยกระดับ

/ประสิทธิภาพ ...

ประสิทธิภาพการให้มีความสะดวก รวดเร็ว และลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ซึ่งประเด็นเกี่ยวกับสินบน จะได้รับผลโดยอ้อมจากการดำเนินการดังกล่าว ซึ่งขณะนี้ได้มีการเร่งผลักดันให้หน่วยงานของรัฐใช้ระบบ อิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะในงานบริการที่มีการร้องเรียนเรื่องการรับสินบนจำนวนมากจะส่งผล ต่อการดำเนินการเรื่องดังกล่าวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๔. กำกับ ติดตามให้หน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงาน ก.พ.ร. มีแผนการส่งเสริมการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกฯ ในหน่วยงานระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ควรเป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่ สนับสนุนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการขับเคลื่อนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ไปยังประชาชน ผู้ประกอบการและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง

๕. โครงการการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน และลดโอกาสในการแสวงหาประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

สำนักงาน ก.พ.ร. อยู่ระหว่างจัดทำและปรับปรุงกฎหมาย ๒ ฉบับ ในการเพิ่มประสิทธิภาพ การให้บริการประชาชน และลดโอกาสในการแสวงหาประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่ในการพิจารณา อนุมัติอนุญาต ได้แก่ (๑) ปรับปรุงพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกฯ เพื่อรองรับการพัฒนา การให้บริการของภาครัฐให้มีความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งจะสนับสนุนและยกระดับ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบในหลักการให้ปรับปรุงพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกฯ แล้ว และ (๒) ร่าง พระราชบัญญัติ ยกระดับการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย พ.ศ. .... ซึ่งอยู่ระหว่างจัดทำร่างและนำไปปรับปรุงความคิดเห็น ของประชาชน อย่างไรก็ดี ปัจจุบันสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการผ่าน Biz Portal Citizen portal และการประเมินความพึงพอใจ ณ จุดให้บริการผ่าน www.info.go.th ซึ่งสอดคล้องกับโครงการใหม่ตาม ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบฯ ที่กำหนดไว้แล้ว

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งประกาศใช้ เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕ สามารถแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดด้านกฎหมายเพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูล จากหน่วยงานต่าง ๆ และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาให้เกิดความคล่องตัวในการให้บริการเช่นกัน

๖. โครงการการพัฒนาโครงการ Citizen Feedback เกี่ยวกับประเด็นการรับสินบน และการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ

สำนักงาน ก.พ.ร. ดำเนินโครงการที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับ Citizen Feedback ได้แก่ การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการระบบ Citizen portal รวมทั้งการประเมินความพึงพอใจ ณ จุดให้บริการผ่านเว็บไซต์ www.info.go.th จึงไม่จำเป็นต้องจัดทำโครงการใหม่ตาม ร่าง แผนปฏิบัติการ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบฯ กำหนด

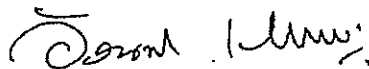
๗. หน้าที่และอำนาจของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำเรื่องการขอรับชื่อและบทบาทภารกิจของศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ระดับกระทรวงเสนอต่อ ก.พ.ร. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ แล้ว มีมติเห็นชอบให้คงชื่อ “ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)” ตามเดิม โดยให้มีการปรับปรุงหน้าที่และอำนาจของ ศปท. ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ เช่น การเพิ่มหน้าที่และอำนาจในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ การเป็นศูนย์อำนวยการกลางในการประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในกระทรวง แรงรัด กำกับ และติดตามให้รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจและรายงานผลการดำเนินการเช่นเดียวกับส่วนราชการระดับกรมในสังกัด ฯลฯ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ ศปท. และให้สำนักงาน ก.พ.ร. นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอรรพพา เวชชาชีวะ)
เลขาธิการ ก.พ.ร.

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทร. ๐๘ ๑๕๘๘ ๘๔๖๕ (ชมพูนุท) และ ๐๘ ๑๘๒๒ ๕๑๙๔ (มนวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๑๒๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th

นางสาวอรรพพา

ปลัด

(นางสาวปัทมา เท่งโสมมา)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
29 / 11 / 65

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๓๐๑.๐๔/ ๒๖๕

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
๕๕๕ ถนนวิภาวดีรังสิต เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑) พุทธกิจายน ๒๕๖๕

เรื่อง การให้ความเห็นเกี่ยวกับร่าง แผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว (ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี แจ้งว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้เสนอร่าง แผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยขอให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานขอเรียนว่าไม่ขัดข้องต่อข้อเสนอร่างแผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดังกล่าว เนื่องจากแผนปฏิบัติการดังกล่าวสอดคล้องกับแผนการดำเนินการของสำนักงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายณฤศม์ เทอดสถิรศักดิ์)

เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สำนักงานเลขาธิการ

กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล

โทร. ๐ ๒๕๕๓ ๘๑๙๓ (ขลิตา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@boi.go.th

นางสาวกัญญา

ปัทมา

นางสาวกัญญา ปัทมา
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ พศ ๐๐๐๑.๔/๑๒๐๒๒

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ตำบลดอนยาว อำเภอกุสุมาลย์
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๕๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ประเด็น ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นชอบกับหลักการ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดังนั้น จึงเห็นสมควรที่คณะกรรมการกฤษฎีกาจะให้ความเห็นชอบ ร่าง แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอินทพร จันเอี่ยม)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๓ ๗๙๒๐

โทรสาร ๐ ๒๕๔๓ ๗๙๒๐

นางสาวกัญญา

ปลัด

(นางสาวกัญญา กิ่งโสมมา)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
29 / 11 / 65

ที่ ปง ๐๐๑๗/๓๓๖๑

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๔๒๒ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

ณ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว (ส) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี แจ้งว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เสนอ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา จึงขอให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ป.ง.) เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีความละเอียดถี่ถ้วนแล้ว นั้น

สำนักงาน ป.ง. พิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องเกี่ยวกับร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเทพสุ บวรโชติदार)

รองเลขาธิการฯ รักษาการฯ

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทร ๐ ๒๒๑๘ ๓๖๐๐ ต่อ ๒๗๐๕

โทรสาร ๐ ๒๒๑๘ ๓๖๐๐

ด้านกฎหมาย

ปลัด

(นางสาวปัทมา นิลิน)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด
ที่ ปป ๐๐๑๑/๙๙๓

สำนักงาน ป.ป.ท.
อาคารซอฟต์แวร์ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๔๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เสนอความเห็นต่อ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยด่วน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ป.ป.ท. ได้พิจารณาร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แล้วมีความเห็น ดังนี้

๑) หน้าที่ ๘๗ - ๘๘ ตารางที่ ๓๒ ลักษณะสำคัญของงานภายใต้โครงการ/กิจกรรมปลายน้ำของตัวชี้วัดที่ ๒.๑ - ๒.๓ ข้อที่ ๑ ไม่ควรระบุหน่วยงานรับผิดชอบรายแหล่งข้อมูล เนื่องจากหน่วยงานที่กำหนดไว้ ไม่ได้มีอำนาจหน้าที่หรือขอบเขตการดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลนั้น ๆ โดยตรง

๒) หน้าที่ ๑๗๒ แผนภาพที่ ๑๓ กลไกขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กำหนดให้ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนและการติดตามฯ โดยกำหนดให้ต้องรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี ซึ่งองค์ประกอบของ ศอตช. มีนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และมีเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นกรรมการและเลขานุการ ดังนั้น เพื่อให้การรายงานผลการติดตามประเมินผลระดับภาพรวมเป็นไปอย่างเหมาะสม จึงเห็นควรปรับเปลี่ยนจากศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เป็นสำนักงาน ป.ป.ท.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายพุดพิงษ์ เลิศสถิตย์)

รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์
โทร. ๐ ๒๕๐๒ ๖๖๗๐ ต่อ ๑๕๐๕, ๑๕๑๔
โทรสาร ๐ ๒๕๐๒ ๖๕๐๖

นางสาวปัทมา เก่งเลขา

ปลัดสท

นางสาวปัทมา เก่งเลขา
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๒๙ / ๑๑ / ๒๕

ด่วนที่สุด

ที่ คย ๐๑๖/ ๑๖๔๖๕

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๔๐๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การให้ความเห็นต่อ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ส่วนที่ ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๕๖๕๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี แจ้งขอให้สำนักงานศาลยุติธรรม
เสนอความเห็นต่อ ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริต
และประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นการกำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และโครงการ/กิจกรรม
ให้สอดคล้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นการยกระดับการดำเนินงานด้านการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของรัฐบาล จึงเห็นด้วยกับ ร่าง แผนปฏิบัติการ
ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายภพ เอกภาพันธ์)

รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม รักษาการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนประสานความร่วมมือทางกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๕๐๖

โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๐๘๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@coj.go.th

นางสาวก้อง

ปลัด

นางสาวปัทมา เพ็งโงะ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๒๙ / ๑๑ / ๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ สกพอ 1001/65/ 3695

สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
ชั้น 25 อาคาร กสท โทรคมนาคม
72 ซอยวัดม่วงแค ถนนเจริญกรุง
เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500

18 ตุลาคม 2565

เรื่อง ร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0507/ว(ล) 25643 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วนกรณีร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สกพอ. พิจารณาแล้วเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่าง แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เสนอ เนื่องจากร่างแผนดังกล่าวมีความชัดเจนในระดับโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และสามารถใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ อย่างไรก็ดี สำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการติดตามตรวจสอบการดำเนินการของภาครัฐอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการของภาครัฐมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเป็นรูปธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางธัญรัตน์ อินทร)

รองเลขาธิการ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

สำนักกฎหมาย (วิชาญ)

โทร. 0 2033 0884

นางสาวกัญญา

ปลัด

(นางสาวกัญญา อินทร)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

29 / 11 / 65

ธนาคารแห่งประเทศไทย

12 ตุลาคม 2565

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ที่ ธปท.ผสท. 1022 /2565 เรื่องนำเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่างแผนปฏิบัติการ
ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือที่ นร 0507/ว(ล) 25643 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2565 ให้ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) นำเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่างแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน นั้น

ธปท. ขอเรียนว่า ตามร่างแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบระยะที่ 2 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ธปท. คือ เป้าหมายที่ 2 คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง แผนงานข้อ 9 การพัฒนาและยกระดับการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ระบบการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้รับผิดชอบหลัก และ ธปท. เป็นหนึ่งในหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ธปท. เห็นว่าการเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์โดยจะช่วยลดภาระในการกรอกข้อมูลในเอกสารและยังได้รับข้อมูลที่ถูกต้องด้วย โดยปัจจุบัน ธปท. และสำนักงาน ป.ป.ช. มีระบบเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อใช้ในการตรวจสอบกรรมสิทธิ์ผู้ถือครองพันธบัตรแล้วซึ่งสามารถยกระดับการเชื่อมโยงข้อมูลตามแผนงานดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามแผนงานควรพิจารณารายละเอียดข้อมูลและประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวดารณี

(นางสาวดารณี แซ่จู้)

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายบริหารความเสี่ยงองค์กร

ผู้ว่าการ แทน

ชำนาญการ

ปัทมา

ฝ่ายบริหารความเสี่ยงภาพรวม

โทรศัพท์ 0 2283 5013

โทรสาร 0 2283 6969

(นางสาวดารณี แซ่จู้)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและ
29 / 11 / 65

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่มองไกล มีหลักการ และร่วมมือ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย

www.bot.or.th

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖
เรื่อง ร่าง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ความเห็นที่สุด
ปีนร๑๕๐๕/ว ๒๘

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๓๑ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ส่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๗๑๕๕ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕
๒. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ส่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๗๔๐๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานงบประมาณ ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๐/๒๐๑ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๖
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๓/๒
ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖
๕. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ส่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๐/๑๘๗ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๕

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๒๗ กันยายน ๒๕๖๕) เกี่ยวกับเรื่อง การขับเคลื่อน
การดำเนินการสำคัญสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่
๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการ
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
ให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
และการมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ ซึ่งสำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงาน ก.พ.ร.
ได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือ
ที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ เลขาธิการสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำ
ยุทธศาสตร์ชาติเสนอเพิ่มเติมว่า ขอแก้ไขข้อความในหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ส่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๗๑๕๕ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ หน้า ๒ ข้อ ๓.๑ ให้ถูกต้อง จากเดิม "... มีจำนวน
แนวทางรวมทั้งสิ้น ๓๔๒ แนวทาง ..." เป็น "... มีจำนวนแนวทางรวมทั้งสิ้น ๓๔๑ แนวทาง ..."
ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

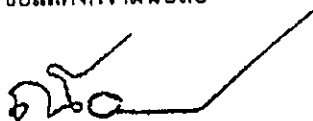
๑. รับทราบตามที่เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะเลขานุการ
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเสนอเพิ่มเติม

/๒. เห็นชอบ ...

๒. เห็นชอบตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเสนอ และให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้รับความเห็นของสำนักงบประมาณและสำนักงาน ก.พ.ร. ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐจรี อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๒/๓๑๕๔

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กทม. ๑๐๑๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกข้อความ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๓๑๐๘ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕
๒. สำเนามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ เรื่อง การขับเคลื่อนการดำเนินการ
สำคัญสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ ในวันที่
๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕
๓. รายการ QR Code เอกสารประกอบการพิจารณา

ด้วย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
ได้เห็นชอบให้เสนอ เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจาก
คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ มีมติรับทราบการขับเคลื่อนการดำเนินการสำคัญสืบเนื่องจาก
การประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ ในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ ตามที่สำนักงาน
สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ในกรณีนี้ เพื่อให้เป็นไปตามตามนโยบายของพระราชบัญญัติการจัดทำ
ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานฯ ขอเสนอ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ -
๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีมติเห็นชอบแล้วรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่
ส่งมาด้วย ๓ รายการ QR Code ลำดับที่ ๑ เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ มีมติรับทราบการขับเคลื่อน
การดำเนินการสำคัญสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ ในวันที่
๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ ตามที่สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ
ประกอบด้วย (๑) (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง)
(๒) โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
(๓) การดำเนินการปฏิรูปประเทศ และ (๔) การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
รวมทั้งให้ สำนักงานฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ
และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ สำนักงานฯ ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง) โดยการปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ จากเดิม “แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง)” เป็น “แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)” พร้อมทั้งแจ้งเวียนคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อขอเป็นมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายตามนัยของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ รวมทั้ง (ร่าง) แผนแม่บทฯ จะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีก่อนประกาศราชกิจจานุเบกษา ซึ่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีมติเห็นชอบการปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ โดยยังคงมีสาระสำคัญตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ รวมทั้งมอบหมายให้สำนักงานฯ เสนอ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีมติเห็นชอบปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. สาระสำคัญ

(ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีรายละเอียด สรุปได้ ดังนี้

๓.๑ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังมี ๒๓ ประเด็นเดิม โดยทั้ง ๒๓ ประเด็น มีองค์ประกอบหลัก ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) ประเด็นของแผนแม่บทฯ ประกอบด้วย เป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) จำนวน ๓๗ เป้าหมาย ตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) จำนวน ๔๑ ตัว และค่าเป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) จำนวน ๔๑ ค่าเป้าหมาย เพื่อใช้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานในระดับผลลัพธ์ชั้นกลาง และ (๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประกอบด้วย เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) จำนวน ๑๔๐ เป้าหมาย ตัวชี้วัดของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) จำนวน ๑๖๗ ตัว และค่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) จำนวน ๑๗๒ ค่าเป้าหมาย เพื่อใช้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานในระดับผลลัพธ์ขั้นต้น ซึ่งเป้าหมายของแผนแม่บทฯ เป็นสิ่งที่หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการพิจารณาดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกันอย่างบูรณาการ เพื่อ “พุ่งเป้า” สู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติม (ร่าง) แผนแม่บทฯ โดยได้มีการปรับตัวชี้วัดให้สามารถสะท้อนเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ครอบคลุม และเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งตัวชี้วัดทำหน้าที่ในการ “ชี้” และ “วัด” ความก้าวหน้าการดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ รวมทั้งมีการปรับค่าเป้าหมายให้สอดคล้องตามตัวชี้วัด และให้มีความท้าทายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ มีการปรับปรุงแนวทางการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และครอบคลุมกับองค์ประกอบและปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าแห่งประเทศไทย (FVCT) ของทั้ง ๑๔๐ เป้าหมายแผนแม่บทย่อย โดยมีจำนวนแนวทางรวมทั้งสิ้น ๓๙๒ แนวทาง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ รายการ QR Code ลำดับที่ ๒

ทั้งนี้ สำนักงานฯ อยู่ระหว่างการจัดทำเอกสารประกอบ (ร่าง) แผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมในส่วนของคำนิยามและคำอธิบายของเป้าหมาย ตัวชี้วัด โดยสำนักงานฯ จะดำเนินการเผยแพร่เอกสารประกอบฯ ควบคู่กับการประกาศใช้แผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการของทุกหน่วยงานของรัฐในการขับเคลื่อนการดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันต่อไป

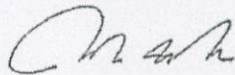
๓.๒ การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการทบทวนความเหมาะสมของหน่วยงานเจ้าภาพทั้ง ๓ ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ให้สอดคล้องกับการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งการยุบรวมและการเพิ่มเติมเป้าหมาย เพื่อทำหน้าที่ประสานและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการถ่ายระดับเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ (จ.๑) มีการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑ ประเด็นแผนแม่บทฯ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (จ.๒) มีการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒ เป้าหมายแผนแม่บทฯ ประเด็น และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนแม่บทฯ (จ.๓) มีการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑ เป้าหมายแผนแม่บทฯ เพิ่มเติม จำนวน ๖ เป้าหมายแผนแม่บทฯ และยกเลิก จำนวน ๖ เป้าหมายแผนแม่บทฯ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ รายการ QR Code ลำดับที่ ๓

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ขอเสนอเรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และการมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ เพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายคณชา พิขยนนท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาววัลภา สุขพล)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๓๗/๕๔/๕๖

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

โทร ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๒๗, ๖๒๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๑๔๙

E-mail: suppasit@nesdc.go.th

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๑๒๒๘๐.๔๐๘๕.๓๐.๖๒๒๓)

ที่ นร. ๑๑๑๒/ ๓๐๐๔ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ มีมติรับทราบการขับเคลื่อนการดำเนินการสำคัญสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ ในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ ประกอบด้วย (๑) (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง) (๒) โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (๓) การดำเนินการปฏิรูปประเทศ และ (๔) การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งให้ สำนักงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ สำนักงานฯ ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องในส่วนของ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง) โดยการปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ จากเดิม “แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง)” เป็น “แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)” พร้อมทั้งได้ดำเนินการแจ้งเวียนคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อขอเป็นมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการขอปรับใช้ชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนกฎหมายตามนัยของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ รวมทั้ง (ร่าง) แผนแม่บทฯ จะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีก่อนประกาศราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีมติเห็นชอบการปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๑ โดยยังคงมีสาระสำคัญตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ รวมทั้งมอบหมายให้ สำนักงานฯ เสนอ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีมติเห็นชอบปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๒. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ขอความเห็นชอบการนำเสนอ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๒ และการมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๓ ต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา เพื่อสำนักงานฯ จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป จะขอบพระคุณยิ่ง
เห็นชอบ

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ร.ก. ๖๕

วิมล ลาภกุล

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
นอ.ช.พ. นอ.ช.พ. ๖๖๖๒
ร.ก. ๖๕ ๖๖๖๕ ๖๖๖๕

(นายตฤชา พิขณันท์)

กราบเรียน นรม. เพื่อโปรดพิจารณา

ร.ก. ๖๕

ด่วนที่สุด

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๑/๕๖๗๒ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

หมายเหตุ อัยการสูงสุด : จักรบาเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
รอง-นรม., รัฐ นร., กระทรวง : จักรบาเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
องค์การอิสระ, กรม : จักรบาเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

รายการ QR Code เอกสารประกอบการพิจารณา

ประกอบด้วย

๑. มติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เห็นชอบการปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ
๒. (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
๓. การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๒/๗๑๐๕

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กทม. ๑๐๑๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอนำส่งเอกสารลำดับที่ ๓ ของสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ รายการ QR Code เอกสารประกอบพิจารณา
ของเอกสารเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ที่ได้ปรับแก้ไข

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๗๑๐๕
ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารลำดับที่ ๓ ของสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ รายการ QR Code เอกสารประกอบพิจารณา ในส่วนของ
การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ ของ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ -
๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ที่ปรับแก้ไข

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงาน
เลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้เสนอ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ -
๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ซึ่งมีเอกสารการมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ
ขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ปรากฏเป็นเอกสารลำดับที่ ๓ ของสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ รายการ
QR Code เอกสารประกอบพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารดังกล่าว และได้ดำเนินการ
ปรับแก้ไขให้มีความถูกต้องและครบถ้วน โดยได้นำเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย ๑๙๐๒๐๓ ผลผลิตภาพของน้ำ
ทั้งระบบเพิ่มขึ้น และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ที่เป็นหน่วยงานเจ้าภาพของเป้าหมายดังกล่าว ที่ได้ถูกยกเลิก
ใน (ร่าง) แผนแม่บทฯ ออกจากเอกสารการมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ ซึ่งเป็นไปตามมติคณะกรรมการ
ยุทธศาสตร์ชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ แล้วเสร็จ จึงขอนำส่งเอกสาร
ลำดับที่ ๓ ของสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ รายการ QR Code เอกสารประกอบพิจารณา ในส่วนของการมอบหมาย
หน่วยงานเจ้าภาพ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการดำเนินการในส่วน
ที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายตฤชา พิชยนันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
โทร ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๒๗, ๖๒๒๘
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๑๔๔ E-mail: suppasit@nesdc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาววัลภา สุขผล)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๒๓/๑๑/๒๒

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ศูนย์ปฏิบัติการเลือกตั้ง

มาเถิดเจ้าแห่งโลกนี้

ข้าพเจ้าขอเรียนมา

ยพธรรมาธิ

(รัฐมนตรีเอก)

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : * หมายถึง กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ ** หมายถึง กรณีที่เดิมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บท (๑.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น (๑.2)	หมายเหตุ	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อย	เป้าหมายแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.3)
01	ความมั่นคง	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนวัตกรรม	010001	ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับพื้นที่มีความสุข	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนวัตกรรม	การรักษาสันติภาพภายในประเทศ	010101	ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
			010002	ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีสุข	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนวัตกรรม		010102	คนไทยมีความรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมรับราชการไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นพี่เลี้ยง ยึดมั่นวิถีของค่านิยมไทย	กระทรวงกลาโหม
							010103	การมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูง	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
						การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบความมั่นคง	010201	ปัญหาความมั่นคงที่อยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหาเสถียรภาพความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาระบบ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนวัตกรรม
							010202	ภาคีความมั่นคงสูง ร่วมมือมากขึ้น	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
						การพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ	010301	หน่วยงานด้านการข่าวและประชาสัมพันธ์ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
							010302	กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบภูมิทัศน์และบูรณาการความมั่นคง	กระทรวงกลาโหม
						การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์การภาครัฐและภาคเอกชน	010401	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือภัยคุกคามด้านความมั่นคงจากภายนอกได้สูง	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนวัตกรรม
							010402	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือภัยคุกคามด้านความมั่นคงจากภายนอกได้สูง	กระทรวงการต่างประเทศ
						การพัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	010501	กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูง	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนวัตกรรม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำนวนตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : * หมายถึง กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ ** หมายถึง กรณีที่เพิ่มเติมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บทฯ	ประเด็นแผนแม่บทฯ (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็น	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ (จ.3)
02	การต่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ	020001	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทั้งในและนอกประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในระดับโลก	กระทรวงการต่างประเทศ	ความร่วมมือด้านความมั่นคง ระหว่างประเทศ	010401	ใช้ช่องแม่บท ความมั่นคง แผนย่อยที่ 4 การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์การภาครัฐและไม่ใช่ภาครัฐ เสริมความมั่นคง	สำนักงานสภาพัฒนาการศรษฐกิจและนวัตกรรมแห่งชาติ
							010402	ใช้ช่องแม่บท ความมั่นคง แผนย่อยที่ 4 การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์การภาครัฐและไม่ใช่ภาครัฐ เสริมความมั่นคง	
						ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	020201	ประเทศไทยเป็นหนึ่งเดียวในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างยั่งยืน	
							020202	ประเทศไทยเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	
						การพัฒนาที่ยั่งยืนเชื่อมโยงกับภาคเอกชนในภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม	020301	ประเทศไทยมีการพัฒนาที่ยั่งยืนเชื่อมโยงกับภาคเอกชนในภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม	
						การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาคเอกชน	020401	ประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง และได้รับการยอมรับในระดับสากล	กระทรวงการต่างประเทศ
							020501	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกระดับ	

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : * หมายถึง กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ ** หมายถึง กรณีที่เปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บทฯ	ประเด็นแผนแม่บทฯ (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ (จ.1)	วัตถุประสงค์เป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นของแผนแม่บทฯ (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อย	เป้าหมายแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ (จ.3)
03	การเกษตร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	030001	ผลิต/เพิ่มผลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เกษตรดิจิทัลเพิ่มขึ้น	030101	สินค้าเกษตรดิจิทัลเพิ่มขึ้นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
			030002	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เกษตรปลอดภัย	030201	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
							030202	ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
						เกษตรชีวภาพ	030301	สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
							030302	วิสาหกิจด้านการตรวจฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งในภาคเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
						เกษตรแปรรูป	030401	สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
						เกษตรอัจฉริยะ	030501	สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
							030502	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
						การพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อหน่วยบริการปรับตัวเพิ่มขึ้น	030601	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยบริการปรับตัวเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
							030602	สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่เชื่อมโยงกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : * หมายถึง กรณีที่กล่าวถึงเรื่องหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน ** หมายถึง กรณีเพิ่มเติมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็น	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นของแผนแม่บท (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บท	เป้าหมายแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
04	อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	กระทรวงอุตสาหกรรม และ อนาคต	040001	การขยายตัวด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและบริการ	กระทรวงอุตสาหกรรม*	อุตสาหกรรมชีวภาพ	040101	อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
			040002	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจของภาคอุตสาหกรรมและบริการเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม*	อุตสาหกรรมและนวัตกรรม	040201	อุตสาหกรรมและนวัตกรรมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
						อุตสาหกรรมและนวัตกรรม	040301	อุตสาหกรรมและนวัตกรรมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
						อุตสาหกรรมและนวัตกรรม	040302	ความก้าวหน้าในการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
						อุตสาหกรรมและนวัตกรรม	040401	ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
						อุตสาหกรรมและนวัตกรรม	040403	ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
						อุตสาหกรรมและนวัตกรรม	040501	อุตสาหกรรมและนวัตกรรมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
						อุตสาหกรรมและนวัตกรรม	040502	การส่งออกของอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
						อุตสาหกรรมและนวัตกรรม	040601	แรงงานมีฝีมือเพิ่มขึ้น	กระทรวงแรงงาน
						อุตสาหกรรมและนวัตกรรม	040602	ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านผลิตภัณฑ์และบริการเพิ่มขึ้น	กระทรวงพาณิชย์และเศรษฐกิจ

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.3) จำนวนตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : หมายถึง กรณีที่มีการรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน -- หมายถึง กรณีเพิ่มเติมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผน แม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการ ขับเคลื่อนประเด็น แม่บท (๑.1)	รหัส เป้าหมาย ระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของ แผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการ ขับเคลื่อนเป้าหมายระดับ ประเด็นของแผนแม่บท (๑.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับ แผนย่อยของแผน แม่บท	เป้าหมายแม่บทย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมาย ระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.3)
05	ท่องเที่ยว	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	050001	สนับสนุนความร่วมมือกับประเทศ ด้านการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริม การลงทุนในประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา	การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และ วัฒนธรรม	050101	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
			050002	รายได้จากการท่องเที่ยวของ เมืองรองเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา	เมื่อและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	050102		กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
			050003	ความสามารถทางการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวของประเทศ เพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา	ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้น ทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น	050103		กระทรวงพาณิชย์
						การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ	050201 050202	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ ของไทย	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานนายกรัฐมนตรี (องค์การมหาชน)
						การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความ งาม และแพทย์เฉพาะไทย	050301	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์ เฉพาะไทยเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
							050302	อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
							050303	แผนประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและ บริการทางการแพทย์ให้มีความครบถ้วนเพิ่มขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
						การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และ วัฒนธรรม	050401 050402	รายได้จากการท่องเที่ยวสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น การขยายตัวของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม
						การท่องเที่ยวเชิงเชื่อมโยงภูมิภาค	050501	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว ในภูมิภาคอาเซียน	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
						การพัฒนากรอบนิเวศการท่องเที่ยว	050601 050602	นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและ มาตรฐานดีขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม
							050603	การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : หมายถึง กรณีที่มีการรับมอบหมายงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน ** หมายถึง กรณีเพิ่มเติมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผน แม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการ ขับเคลื่อนประเด็น แม่บท (จ.1)	รหัส เป้าหมาย ระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของ แผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการ ขับเคลื่อนเป้าหมายระดับ ประเด็นของแผนแม่บท (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับ แผนย่อยของแผน แม่บท	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมาย ระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
06	พื้นที่และเมือง น่าอยู่อย่างยั่งยืน	กระทรวงมหาดไทย	060001	ประเทศไทยมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันสูงขึ้น เกิด ศูนย์กลางความเจริญทาง เศรษฐกิจและสังคมในทุก ภูมิภาคของประเทศ เพื่อ กระจายความเจริญทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม	สำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	การพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่าง ยั่งยืน	060101	เมืองน่าอยู่เป็นชุมชนที่ได้รับความปลอดภัย เจริญและมีความเสมอภาคในทุกมิติ	กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจ และสังคม (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (องค์การมหาชน))
			060002	ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผัง ภูมิโนเวตเพื่อเป็นกรอบในการ พัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนที่มี เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรม เชิงนิเวศ รวมทั้งพื้นที่ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ แหล่งโบราณคดี	กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	การพัฒนาพื้นที่เมือง ชุมชน เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิง นิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตาม แผนผังภูมิโนเวตอย่างยั่งยืน	060201	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและได้มาตรฐาน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
			060003	ข้อร่างความเหลื่อมล้ำระหว่าง พื้นที่ลดลง	สำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ		060202	ความยั่งยืนทางภูมิโนเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : หมายเหตุ กรณีที่มีการรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน -- หมายเหตุ กรณีเพิ่มเดิมหน่วยงานในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บท (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นของแผนแม่บท (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อย	เป้าหมายแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
07	โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	070001	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	โครงสร้างพื้นฐานโลจิสติกส์	070101	ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศโดยเฉลี่ยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
							070102	ประสิทธิภาพการค้าโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	กระทรวงคมนาคม
							070103	การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น	กระทรวงคมนาคม
							070104	การบริการด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	กระทรวงคมนาคม
							070105	ผู้ใช้ชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง	กระทรวงมหาดไทย
						โครงสร้างพื้นฐานพลังงาน	070201	การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง	กระทรวงพลังงาน
							070202	การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงพลังงาน
							070203	ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงพลังงาน
							070204	การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด	กระทรวงพลังงาน
							070301	ประชาชนมีความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อ	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : * หมายถึง กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน ** หมายถึง กรณีเพิ่มเติมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บท (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นของแผนแม่บท (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บท	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
08	ประเด็นการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขยายตัวใหม่	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	080001	ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	การสร้างความรู้เชิงปฏิบัติการให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	080101	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศเพิ่มขึ้น	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
							080102	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล	กระทรวงอุตสาหกรรม
							080201	สินค้าและบริการใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น	กระทรวงพาณิชย์
							080202	มูลค่าการหมุนเวียนในตลาดทุนของกิจการที่เริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการคลัง
							080301	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	กระทรวงพาณิชย์
							080302	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงพาณิชย์
							080303	การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	กระทรวงพาณิชย์
							080401	ต้นทุนนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสะดวกคล่องตัวของนโยบายสนับสนุน	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การมอบหมายหน่วยงานในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จึงแนบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : หมายถึง กรณีที่มีการรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน ** หมายถึง กรณีเพิ่มเติมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บท (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บท	เป้าหมายแผนแม่ย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
09	เขตเศรษฐกิจพิเศษ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	090001	การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	การพัฒนาศูนย์ธุรกิจพิเศษภาคตะวันออก	090101	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์รวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
			090002	การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดได้รับการยกระดับ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	การพัฒนาการพัฒนาระบบโครงสร้างพิเศษ	090102	การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
							090204	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์รวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
							090205	การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
						การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	090301	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์รวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
							090302	การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	สำนักงานยุทธศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน)
หมายเหตุ : เป้าหมายแผนแม่ย่อย 090201 090202 และ 090203 ถูกยกเลิกเป้าหมาย เนื่องจากไม่สอดคล้องกับที่ระบุในยุทธศาสตร์ของประเทศไทย									
เป้าหมายแผนแม่ย่อย 090303 ถูกยกเลิกเป้าหมาย และได้มีการควบรวมกับเป้าหมายแผนแม่ย่อย 060101 ของแผนแม่บท ประเด็น (6) ที่ดินและเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน									
10	การปรับเปลี่ยนคำนิยมและวัฒนธรรม	กระทรวงวัฒนธรรม	100001	คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม คำนิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น	กระทรวงวัฒนธรรม	การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม คำนิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี	100101	คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม คำนิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น	กระทรวงวัฒนธรรม
				คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม คำนิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น	กระทรวงวัฒนธรรม	การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ	100201	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
				คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม คำนิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น	กระทรวงวัฒนธรรม	การใส่ใจและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม	103001	สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปละอภัย และสร้างสังคมที่ดีขึ้น	สำนักงานกฤษฎีกา (กรมประชาสัมพันธ์)

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : หมายถึง กรมที่มีการรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน** หมายถึง กรมที่เพิ่มตั้งหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บทฯ	ประเด็นแผนแม่บทฯ (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นของแผนแม่บทฯ (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ	เป้าหมายแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ (จ.3)
11	การพัฒนาคุณภาพคน ศักยภาพคน ค่านิยมสังคม	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	110001	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	การสร้างความร่วมมือที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น	110101 110201 110301	คนไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีคุณภาพทางสติปัญญา สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น วัยรุ่น / วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความก้าวหน้าทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ
					การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน	การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน	110401	แรงงานมีศักยภาพในการผลิตและผลิต มีทักษะอาชีพสูง สามารถนำความรู้และทักษะไปพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น	กระทรวงแรงงาน
							110402	มีคนไทยที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญด้านประเทศ เข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น	กระทรวงแรงงาน
						การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ	110501	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างคุณค่าเชิงสังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเทศของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : * หมายถึง กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ ** หมายถึง กรณีให้เดิมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็น (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น (จ.1)	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับ (จ.2)	หมายเหตุ	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อย	หน่วยงานแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
12	การพัฒนาระบบเศรษฐกิจฐานราก	กระทรวงพาณิชย์	120001	คนไทยมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง	กระทรวงพาณิชย์	คนไทยมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง	120101	คนไทยมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง	กระทรวงพาณิชย์
			120002	คนไทยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสามารถในการแข่งขัน	กระทรวงศึกษาธิการ	คนไทยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสามารถในการแข่งขัน	120201	คนไทยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสามารถในการแข่งขัน	กระทรวงศึกษาธิการ
13	การเสริมสร้างสังคมไทย	กระทรวงสาธารณสุข	130001	คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข	คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	130101	คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
							130201	คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
							130301	คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
							130401	คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข
							130501	คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	กระทรวงสาธารณสุข

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเทศของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : * หมายถึง กรณีที่มีการรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน ** หมายถึง กรณีเพิ่มเติมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็น	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็น (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผน	เป้าหมายแบบย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
14	ศักยภาพการกีฬา	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	140001	คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีใจรักกีฬา และวิถีชีวิต เศรษฐกิจคลาไคลดีขึ้น ด้วยกีฬา	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาร่วมกันฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ	140101	คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
15	พลังงานสังคม	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	150001	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ	140201	นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
						การพัฒนาบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการ	140301	บุคลากรด้านกีฬามีความรู้ความสามารถและมาตรฐานเพิ่มขึ้น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
						การเสริมสร้างทุนทางสังคม	150101	ภาคีการพัฒนาที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้นอย่างคั่งเนื่อง	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
						การรณรงค์สังคมสุขใจเชิงรุก	150201	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนเล่นกีฬาเพื่อให้อยู่อย่างปลอดภัยเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
							150202	ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำนวนตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : หมายถึง กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ ** หมายถึง กรณีที่เดิมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ (เป้าหมายไทย)

แผนแม่บทฯ	ประเด็นแผนแม่บทฯ (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็น (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ	เป้าหมายแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯได้ (จ.3)
16	เศรษฐกิจฐานราก	กระทรวงการคลัง	160001	รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้ต่ำเพิ่มขึ้นอย่างพอเพียง	กระทรวงการคลัง	การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ	160101	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	กระทรวงการคลัง
						การสำรวจสภาพแวดล้อมและแนวโน้มการพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจฐานราก	160201	ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป	กระทรวงมหาดไทย
							160202	กลุ่มประชากรรายได้ต่ำร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้ไม่ประสบปัญหาเพิ่มสูงขึ้น	กระทรวงมหาดไทย
17	ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	170001	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ	170101	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
						มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม	170201	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางที่ต้องการความช่วยเหลือเงินพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : " หมายถึง กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน " " หมายถึง กรณีเพิ่มเติมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บท (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บท	เป้าหมายแผนย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บท (จ.3)
18	การสืบค้นอย่างยั่งยืน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	180001	สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีความปลอดภัยอย่างยั่งยืน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การสร้างความเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว	180101 180102 180201 180301	การริเริ่มและดำเนินการเพื่อส่งเสริมความยั่งยืน พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศลดลง	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
						การจัดการทรัพยากรที่มีผลกระทบบ่อย สิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรที่ระบอบใหม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล	180401	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำพหุเมื่อก่อนการพัฒนากับการพัฒนาระบบการชลประทาน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
							180402	คุณภาพอากาศ และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
							180403	การจัดการขยะมูลฝอย มลพิษอันตราย ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคเกษตร และการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น	กระทรวงอุตสาหกรรม
						การยกระดับการดำเนินงานเพื่อ กำหนดอนาคตประเทศไทย	180501	คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การมอบหมายหน่วยงานในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเทศของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : หมายถึง กรณีที่มีการรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ ** หมายถึง กรณีเห็นเดิมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บท (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บท	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
19	การบริหารจัดการน้ำในระบบ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	190001	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงบูรณาการทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ	190101	ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น	ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) กระทรวงมหาดไทย
							190102	ระดับการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำเพิ่มขึ้น	กระทรวงมหาดไทย
			190002	ประสิทธิภาพของน้ำที่ระบบเพิ่มขึ้นในการใช้ประโยชน์อย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	การพัฒนาประสิทธิภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด คุ้มค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้สอดคล้องกับระดับสากล	190103 190201	ยกระดับความมั่นคงในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย
			190003	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีความเหมาะสม	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	190202 190301	ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาระบบชลประทานเพิ่มขึ้น แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีความปลอดภัยและมีความเหมาะสม	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ : เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 190203 ถูกยกเลิกไปเนื่องจาก เมื่อเกิดความจำเป็นจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผนแม่บทระดับประเด็น 190002 ผลักดันของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จัดแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : * หมายถึง กรณีที่มีการรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน ** หมายถึง กรณีที่เพิ่มเดิมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็น (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นของแผนแม่บท (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
20	การบริหารประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	200001	บริการของรัฐมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	การพัฒนาบริการประชาชน	200101	งานบริการภาครัฐมีรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
			200002	ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ประยุกต์ใช้	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	การบริหารจัดการการเงินการคลัง	200201	หน่วยงานภาครัฐบูรณาการข้อมูลเชิงลึกด้านเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
							200202	ภาครัฐจัดเก็บฐานข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ	กระทรวงการคลัง**
							200203	หน่วยงานของรัฐได้ในการโครงการตามพันธกิจสำคัญของประเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของยุทธศาสตร์ชาติ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ*
						การปรับปรุงคุณภาพภาครัฐ	200301	เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม	สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปฎิบัติ)
							200302	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะและสร้างความพึงพอใจในการจัดการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน	กระทรวงมหาดไทย
						การพัฒนากระบวนการบริหารงานภาครัฐ	200401	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ากับมาตรฐานสากลและมีคุณภาพสูง	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
						การร่วมและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ	200501	บุคลากรภาครัฐมีความรู้ความสามารถในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง พุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) จำแนกตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : หมายเหตุ กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน ** หมายถึง กรณีที่เดิมหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนฯ (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บทฯ	ประเด็นแผนแม่บทฯ (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ (จ.1)	รหัสเป้าหมายระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (จ.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ	เป้าหมายแบบย่อย	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯได้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3)
21	การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	210001	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210101	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมที่ดี	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
							210102	คดียุติธรรมและประพฤติมิชอบลดลง	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
						การปราบปรามการทุจริต	210201	การดำเนินคดีอาชญากรรมมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
22	กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	กระทรวงยุติธรรม	220001	กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	กระทรวงยุติธรรม	การพัฒนากฎหมาย	220101	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งประโยชน์ในวงกว้างได้รับประโยชน์จากพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
							220102	การปฏิรูปศาลและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั้งยัง ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม	กระทรวงยุติธรรม
							220103	ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย	กระทรวงยุติธรรม
							220104	การมีกฎหมายที่ดีและเท่าเทียมกัน	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
			220002	การอำนวยความสะดวกเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	กระทรวงยุติธรรม	การพัฒนาระบบการยุติธรรม	220201	การอำนวยความสะดวกมีความโปร่งใสสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	กระทรวงยุติธรรม

การมอบหมายหน่วยงานในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.1) หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.2) และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.3) จัดแผนตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : หมายถึง กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อน ** หมายถึง กรณีที่เพิ่มเติมหน่วยงานในการขับเคลื่อน (เป้าหมายใหม่)

แผนแม่บท	ประเด็นแผนแม่บท (23 ประเด็น)	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็น	รหัสนำหน้าระดับประเด็น	เป้าหมายระดับประเด็น	หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็น (๑.2)	แผนย่อย	รหัสเป้าหมายระดับแผนย่อย	เป้าหมายแผนย่อย	หน่วยงานในการขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (๑.3)
23	การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	230001	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ	230101	ภาคอุตสาหกรรมผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น จากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
			230002	มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม		230102	วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
						การวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ด้านสังคม	230201	คุณภาพชีวิต ที่ยากพอเพียงมากขึ้น และมีความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์สังคม	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
						การวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม	230301	การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
						การวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ด้านสุขภาพ	230401	ประเทศไทยที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง ขีดเค้นประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
						ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์	230501	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
							230502	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๒๐/๒๐๖

สำนักงบประมาณ

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๕ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๒๒๑๐

ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๓๓๔๖

ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอเรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และการมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียนว่า (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ โดยมีการปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ จากเดิม “(ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง)” เป็น “(ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)” เพื่อให้เป็นไปตามนัยของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ วรรคสี่ ที่กำหนดให้กรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้มีความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงลงหรือความจำเป็นของประเทศ ให้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีก่อนประกอบกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้มีมติเห็นชอบการปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ดังกล่าวแล้ว โดย (ร่าง) แผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงมีสาระสำคัญตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในระดับต่าง ๆ ที่ชัดเจน จะช่วยให้การถ่ายทอดระดับเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงเห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพพิจารณาดำเนินการตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ

/ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรสร้างความเข้าใจกับทุกหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยเฉพาะบทบาทของหน่วยงานเจ้าภาพในระดับต่าง ๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินการตาม (ร่าง) แผนแม่บทฯ ดังกล่าว เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

เฉลิมพล เพ็ญสูตร

(นายเฉลิมพล เพ็ญสูตร)

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

กองยุทธศาสตร์การงบประมาณ

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๑๘๗๑

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๓๖๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@bb.go.th

สำเนาถูกต้อง

กิตติ

(นางสาววิมลภา สุขผล)

รับผิดชอบงานนโยบายและแผนด้านการพัฒนา

๑๓/๑๓/๖๖

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๑๓/พ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๒๒๑๐
ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน ความละเอียดครบถ้วนแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. การปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีมติเห็นชอบแล้ว และการทบทวนความเหมาะสมของการมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นั้น เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๑๐ วรรคสี่ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามลำดับ ดังนั้น ข้อเสนอของ สศช. ทั้งในส่วนของการปรับชื่อ (ร่าง) แผนแม่บทฯ และการทบทวนความเหมาะสมของการมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ จึงเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีจึงเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณาเห็นชอบได้ตามสมควร

๒. ในส่วนของข้อเสนอเกี่ยวกับการเพิ่มเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทย่อย (จ.๓) ในเป้าหมายที่ ๒๒๐๑๐๔ การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น ที่กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในเรื่องดังกล่าว นั้น สำนักงานฯ ไม่ขัดข้อง เนื่องจากเป้าหมายดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำนักงานฯ ดำเนินการอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๔๑๑ (นางสาวอรพิมฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๔๗๙๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาววัลลภา สุขผล)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๑๓/๑๑/๖๖

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๐/๑๘๗

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๒๒๑๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอให้สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับ (ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และการมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (จ.๒) และตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับแผนย่อยฯ (จ.๓) ให้มีความชัดเจน เพื่อให้การดำเนินการตามแผนแม่บทฯ สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้สำนักงาน ก.พ.ร. สามารถนำมาประกอบการพิจารณากำหนดตัวชี้วัดในการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกัน ซึ่งจะเป็นการบูรณาการการทำงานเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเป้าหมายระดับชาติและการพัฒนาประเทศต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอ้นฟ้า เวชชาชีวะ)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบราชการ

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๙๒๖ (ศุภมณี) และ ๘๘๕๕ (วสุนธรา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาววิภา ลุขผล)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๑๓ ๕๑, ๕๖

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

(ร่าง)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

(ฉบับเสนอคณะรัฐมนตรี)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๒๑-๑
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๒๑-๒
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๑-๒
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๑-๕
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๒๑-๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๑-๖
๓.๑ แผนย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๑-๖
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๑-๗
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๑-๘
๓.๒ แผนย่อย การปราบปรามการทุจริต	๒๑-๑๑
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๑-๑๒
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	๒๑-๑๒

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม ในการช่วยส่งเสริมให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือแก่ภาคประชาชน รวมทั้งเกิดภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงกำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเทศไทยมีการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่ประชาชน การสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตภาคประชาชน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการทุจริต รวมทั้งการกำหนดนโยบายและผลักดันการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ซึ่งสามารถสะท้อนได้จากสถานการณ์ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ จากผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ในปี ๒๕๖๕ มีคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ๘๗.๕๘ คะแนน โดยมีหน่วยงานที่ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ หรือได้รับคะแนน ๘๕ คะแนนขึ้นไป จำนวน ๕,๘๕๕ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๒ ซึ่งมีภาพรวมดีขึ้นจากปี ๒๕๖๔ ที่ได้คะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ๘๑.๒๕ คะแนน และมีหน่วยงานที่ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐจำนวน ๔,๑๔๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๕ แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาการทุจริต สะท้อนได้จากผลสำรวจดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ๓๕ คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ ๑๑๐ ของโลก จากจำนวน ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก ซึ่งเป็นคะแนนและอันดับที่ลดลงจากปี ๒๕๖๓ ที่ได้คะแนน ๓๖ คะแนน และอยู่ในอันดับที่ ๑๐๔ ของโลก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนพบว่า ไทยอยู่อันดับที่ ๖ จากทั้งหมด ๑๑ ประเทศ รองจากประเทศสิงคโปร์ ๘๕ คะแนน มาเลเซีย ๘๘ คะแนน ตีมอร์-เลสเต ๔๑ คะแนน เวียดนาม ๓๙ คะแนน และอินโดนีเซีย ๓๘ คะแนน โดยพบว่าปัญหาการทุจริตที่สำคัญที่ทำให้คะแนนของประเทศไทยลดลง ได้แก่ การติดสินบนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนหรือบริษัทขนาดใหญ่ การแทรกแซงการดำเนินธุรกิจจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการขาดความชัดเจนและความต่อเนื่องในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจ และดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความจำเป็นในการเร่งพัฒนาคนทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และพัฒนาระบบเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ อาทิ การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐและธรรมาภิบาลเอกชน การลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงเป็นกลไกส่งเสริมให้ประชาชนและบุคลากรภาครัฐมีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง แจ้งเบาะแส และต่อต้านการทุจริตและ

ประพัตติมิชอบ รวมทั้งสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ และมีระบบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่รวดเร็ว โปร่งใส ส่งผลให้มีคดียุติธรรมและการประพัตติมิชอบลดลง แผนแม่บทด้านการต่อต้านการทุจริตและประพัตติมิชอบ มุ่งเน้นปลูกฝังค่านิยมสุจริต บูรณาการสร้างความร่วมมือการต่อต้านการทุจริตระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน และพัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว โปร่งใส เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพัตติมิชอบ มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- ๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพัตติมิชอบ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ

- ๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพัตติมิชอบ

- ๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพัตติมิชอบ
- ๔.๖.๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต
- ๔.๖.๓ การปราบปรามการทุจริตประพัตติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรม และตรวจสอบได้
- ๔.๖.๔ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ได้แก่

๑) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ โดยในส่วนการพัฒนาคน เน้นการปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคม โดยกลุ่มเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา กลุ่มประชาชนทั่วไป เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี ควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน สนับสนุนการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมของบุคลากรในการต่อต้านการทุจริต สนับสนุนการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง สอดส่อง และแจ้งเบาะแสการทุจริต สนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกลไก กำกับ ขับเคลื่อน ติดตามประเมินผลตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีองค์ประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ และกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต พร้อมทั้งจัดให้พัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มาตรการสนับสนุน และคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มนักการเมืองให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งระดับประเทศและท้องถิ่นให้มีเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมการกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมืองอย่างเข้มข้น

ในส่วนของการพัฒนา “ระบบ” มุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือและมาตรการเพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสในการกระทำการทุจริต ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันทำได้ยากและมีโอกาสสูงที่จะถูกตรวจพบและลงโทษ พร้อมทั้งการสร้างใจกว้างใจของประชาชนต่อภาครัฐ โดยการเพิ่มโทษให้หนัก และการตัดสินใจที่มีความรวดเร็ว เด็ดขาด เพื่อให้การกระทำการทุจริตเป็นสิ่งที่ “ได้” ไม่คุ้ม “เสีย” ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามแนวทางของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบมีเป้าหมายสำคัญ ๒ ประการ คือ ประชาชนไทยมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และคดีทุจริตลดลงทั้งในส่วนคดีของหน่วยงานและคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง โดยปรับปรุงแก้ไขการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย รวมทั้งสนับสนุนโครงการสำคัญที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันขับเคลื่อน คือ โครงการปลูกฝังวิถีคิด สร้างจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริตและการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และโครงการสร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะผู้นำต้องสื่อสารมาตรการการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต รวมทั้งสนับสนุนการตั้งคณะกรรมการที่มาทำหน้าที่เป็นกลไกตรวจสอบให้มีความโปร่งใส และเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระ เป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการตรวจสอบอย่างจริงจัง

๒) การปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ทั้งในขั้นตอนการสืบสวน ตรวจสอบเบื้องต้น การดำเนินการทางคดี การยึดอายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด การตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด ทั้งทางวินัยและอาญา ให้มีความรวดเร็ว การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต พร้อมทั้งปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้เข้าสู่ระบบดิจิทัล การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนระหว่างหน่วยงาน การบูรณาการงานคดีการพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย การจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ ทั้งนี้ การดำเนินการตามแผนย่อยการปราบปรามการทุจริตต้องการบรรลุเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ โครงการสำคัญที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อน คือ โครงการที่เป็นไปในลักษณะการสร้างนวัตกรรมการปราบปรามการทุจริตเชิงรุก บริหารจัดการคดี ซึ่งควรนำเทคโนโลยีมาใช้กับกระบวนการยุติธรรมให้รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงมีเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผ่านการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ๒ แผนแม่บทย่อย ได้แก่ (๑) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการปลูกฝังวิถีคิดในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนเพื่อปฏิรูปคนรุ่นใหม่ให้มีจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างพลังร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไปในอนาคตและการปรับ “ระบบ” โดยการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน เท้าพันต่อพลวัตการทุจริต ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบ แจ้งข้อมูลและชี้เบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งจะนำไปสู่การลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ (๒) การปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในด้านของการดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เฉียบขาด เป็นธรรม และการพัฒนาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ดังนี้

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๐๐๑	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๔๓/ไม่น้อยกว่า ๕๗	ไม่เกิน ๓๒/ไม่น้อยกว่า ๖๒	ไม่เกิน ๒๐/ไม่น้อยกว่า ๗๓
		คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (คะแนนต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๙	ไม่น้อยกว่า ๙๑	ไม่น้อยกว่า ๙๓

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ คือ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัว ละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนอื่น ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นนี้ได้กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผน คือ

๓.๑ แผนย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตและคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ลดลง จากการประเมินความเป็นไปได้ของสถานการณ์ในอนาคตของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เห็นภาพในมิติต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ นั้นตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานว่า ประชาชนและสังคมจะตื่นตัวต่อการทุจริตให้ความสนใจข่าวสารและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตต่อประเทศ มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริต ทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยจะได้รับกระบวนการกล่อมเกลางานสังคมว่าการทุจริตถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม ประชาชนจะมีวิธีคิดที่ทำให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ วัฒนธรรมทางสังคมจะหล่อหลอมให้ประชาชนไม่กระทำการทุจริต เนื่องจากมีความละอายต่อตนเองและสังคม และไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริตอันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม และจะเกิดการรวมกลุ่มกันทางสังคมเพื่อก่อให้เกิดสภาวะการลงโทษทางสังคมต่อการกระทำ รวมทั้งประชาชนคนไทยทุกคนจะแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริตอย่างเข้มข้น ผ่านกระบวนการเลือกตั้งและกระบวนการเข้าสู่อำนาจของตัวแทนของประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ประชาชนจะให้ความสนใจในการตรวจสอบรัฐบาลและนักการเมืองในการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองมากขึ้น เป็นแรงกดดันให้รัฐบาลต้องบริหารประเทศอย่างสุจริตและโปร่งใสโดยกระบวนการนโยบายของรัฐบาลไม่สามารถเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ โดยจะมีกลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐที่เข้มข้นมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การทุจริตน่าจะทวีความรุนแรง ชับซ้อน และยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมโลกและพลวัตของการทุจริตที่ผู้กระทำการทุจริตหาช่องทางการทุจริตที่ยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น แต่สภาวะทางสังคมที่ตื่นตัวต่อต้านและตรวจสอบการทุจริตมากยิ่งขึ้น จึงอาจจะทำให้แนวโน้มการทุจริตลดลง ส่งผลให้กระบวนการป้องกันการทุจริตยิ่งทวีความสำคัญ โดยต้องพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต เพื่อให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ

ควรมุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในทุกหน่วยของสังคมทั้งระดับบุคคลและระดับองค์กร โดยสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐตามความเหมาะสม โดยมีการวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหาการทุจริตและสร้างพลังร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐและกำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนดำเนินงานอย่างโปร่งใส เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมความสุจริตและความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส และเป็นธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใสไร้ผลประโยชน์ นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็วเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๑๐๑	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐
		สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประชาชนทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐
		สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินฯ ดังนี้ (๑) ไม่น้อยกว่า ๘๕ คะแนน (๒) ไม่น้อยกว่า ๙๐ คะแนน (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า (๑) ๑๐๐ (๒) -	ไม่น้อยกว่า (๑) - (๒) ๘๐	ไม่น้อยกว่า (๑) - (๒) ๑๐๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๑๐๒	คดีทุจริตและ ประพฤติ มิชอบลดลง	คดีทุจริตในภาพรวม (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
		คดีทุจริตรายหน่วยงาน - ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ภาครัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องวินัย (ทุจริต) (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐) - ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำ การทุจริต (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐ ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐ ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐ ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
		คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๙๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลุก” และ “ปลุก” จิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนตน สิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียดต่อการกระทำผิด ไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริตในระดับชุมชนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยมที่ยึดประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ

๑.๑) ให้ความสำคัญกับการปรับพฤติกรรมเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อปฏิรูป “พลเมืองไทยในอนาคต” ให้มีความเป็นพลเมืองเต็มขั้น การพัฒนาหลักความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในการขับเคลื่อนและผลักดันหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้อย่างครอบคลุมทุกหน่วยงานและทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกลไกในการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตร ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณหรือการวางทิศทางของโครงการในอนาคต ควรเน้นการเปลี่ยนทัศนคติของเด็กและเยาวชนในการฝึกปฏิบัติ

๑.๒) สร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน เพื่อสร้างการรับรู้ผ่านการพัฒนาหลักสูตร เครื่องมือ แนวทางความร่วมมือที่มีความเหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุ ตลอดจนการใช้นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและให้เท่าทันกับสถานการณ์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตระหนัก มีความละเอียดต่อการ กระทำความผิด ไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๒) ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่คดโกง รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือ ผู้บังคับบัญชามีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ และเป็นตัวอย่างในการบริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบ กรณีปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการให้ถือ เป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญา ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่ บุคลากรขององค์กร โดยการสนับสนุนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายต่อต้าน การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงและ แจ้งเบาะแส เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้ง เบาะแส เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความปลอดภัยในการ ปฏิบัติงานมีความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ และควรมีมาตรการยกระดับความสามารถของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานระดับต่ำกว่ากรม โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการอนุมัติ อนุญาต ให้มีการพัฒนา เสริมสร้างและต่อยอดองค์ความรู้และทักษะการเปิดเผยข้อมูลการป้องกันการทุจริต และ การให้บริการสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานให้มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง ทั้งนี้ ควรให้ ความสำคัญกับการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสดการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามหลักสากลและพัฒนาการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐเพื่อให้ประชาชนรับรู้ และมีส่วนร่วม เพื่อการเฝ้าระวังและลดโอกาสการทุจริต

๓) พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เนื่องจากผู้บริหารประเทศ ท้องถิ่น ชุมชน ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูงกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมทั่วไปในสังคม เพื่อเป็นต้นแบบแก่ประชาชน เด็ก เยาวชน และสังคมโดยรวม โดยนอกเหนือจากคุณสมบัติตามที่กำหนดตามกฎหมายแล้ว ผู้บริหารประเทศต้องมีคุณสมบัติ ทางจริยธรรมด้วย มีการพัฒนายกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อสร้างนักการเมืองที่มี คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมือง ผลักดันให้นักการเมืองและพรรคการเมืองแสดง เจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะ และนำเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งประชาชนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบต่อไป มีการยกระดับและกำกับติดตาม มาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงแก้ไขการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริต เชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ให้เป็นการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายทางการเมือง ที่มีความเกี่ยวข้องกันนโยบายของพรรคการเมืองในการหาเสียงนำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะ ผู้นำต้องสื่อสารมาตรการการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการ ทุจริตในทุกรูปแบบ

๔) ปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤตินิชอบในหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน และมีความเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต โดยพัฒนาเครื่องมือ การปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งการตัดสินใจที่มีความรวดเร็ว เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ และเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และการบูรณาการติดตามประเมินผลการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐ และรัฐวิสาหกิจตั้งแต่ขั้นวางแผนก่อนดำเนินงาน ขั้นระหว่างดำเนินการดำเนินงาน และขั้นสรุปผลหลังการดำเนินโครงการ มีการใช้สื่อสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ให้กับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ใช้นวัตกรรมนำเสนอในรูปแบบที่ทันสมัย น่าสนใจ โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้เข้าถึงภาคประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลการสอบสวนทางวินัยระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกิจที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการคดี โดยนำเทคโนโลยีมาใช้กับกระบวนการยุติธรรม สามารถปกปิดตัวตน ติดตามความคืบหน้าได้ในทุกขั้นตอน สามารถกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจ กระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

๕) ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้แทนการใช้ดุลยพินิจ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน การสร้างมาตรฐานที่โปร่งใสในกระบวนการบริการของภาครัฐ โดยสนับสนุนกระบวนการตั้งคณะกรรมการให้มีความโปร่งใส เพื่อมาทำหน้าที่เป็นกลไกตรวจสอบและเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระ เป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อสนับสนุนให้เกิดกระแสการตรวจสอบอย่างจริงจัง ตลอดจนลดขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้วยวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนตรวจสอบได้ มาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการใช้อำนาจดุลยพินิจ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดการใช้อำนาจดุลยพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต รวมถึงการสร้างความโปร่งใสในการบริการข้อมูลภาครัฐทั้งระบบ โดยพัฒนาระบบข้อมูลดิจิทัลที่กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูล รวมถึงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ สร้างความโปร่งใส และส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการบริหารจัดการของภาครัฐโดยสาธารณชน ซึ่งรวมถึงการมีกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการภาครัฐ เพื่อบูรณาการการทำงานของรัฐบาลและประชาชน รวมถึงส่งเสริม สนับสนุนการตื่นตัวและเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตและประพฤตินิชอบที่มีอยู่ใกล้ตัว โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจให้กับผู้ให้เบาะแส มีการประสานเชื่อมต่อการทำงานระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนเองหรือกับหน่วยงานให้เป็นไปอย่างไร้รอยต่อ โดยยังคงอัตลักษณ์ของเครือข่าย และมีการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน

๖) สนับสนุนกลไกและบูรณาการทำงานเพื่อการป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะในระบบราชการ โดยผลักดันให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความเชื่อมโยงกับการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนและพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานต่อไป

๗) สนับสนุนมาตรการการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันการทุจริต โดยผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต จัดทำโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ผ่านบบบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเมินแบบจำลองการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต กับหน่วยงานภายในประเทศ โดยกำหนดแหล่งประเมินจากองค์กรและบุคคลที่น่าเชื่อถือและให้หน่วยงานที่มีความเป็นอิสระทำหน้าที่ประเมิน ตลอดจน เร่งรัดการพัฒนากระบวนการราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ โดยบริหารจัดการ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ต้นสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรสร้างการรับรู้เชิงรุกในส่วนของภาคประชาสังคม ทั้งในระดับพหุภาคี ภูมิภาคและทวิภาคี การสร้างการรับรู้เชิงรุกให้ถึงภาคประชาสังคมและสร้างปรากฏการณ์ทางสื่อในเชิงบวก และการสร้างการรับรู้เชื่อมโยงถึงหน่วยงานที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต โดยการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ทั้งในระบบสื่อสังคมออนไลน์ และรูปแบบเอกสารต่าง ๆ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์นโยบาย ผลงานของรัฐบาล สร้างการรับรู้เชิงรุก โดยเฉพาะหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางในการจัดส่งข้อมูลประเทศไทยให้กับแหล่งการประเมินต่าง ๆ ของการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต และสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต

๓.๒ แผนย่อย การปราบปรามการทุจริต

มีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินคดีทุจริต มีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ผ่านการพัฒนา กลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กฎหมายจะต้องมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินคดีจะต้องมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทำให้คดีความมีปริมาณลดลง แนวทางในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงควรมุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมุ่งทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษทั้งทางวินัยและอาญาอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมเกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริต ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริตที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดี โดยเฉพาะการวางกลไกหรือระบบการขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต มุ่งเน้นให้มีระบบ กลไกการขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจังและมีระบบการลงโทษที่เข้มงวด เร่งรัดติดตามการดำเนินคดีใหญ่ คดีที่มีความสำคัญระดับประเทศ คดีทุจริตที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง หรือคดีที่สังคมให้ความสนใจ และรายงานผลการเร่งรัด ติดตามต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง การบังคับใช้กฎหมายต้องมีความรวดเร็ว เด็ดขาดจริงจัง แม่นยำและเป็นธรรม

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การปราบปรามการทุจริต

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๒๐๑	การดำเนินคดีทุจริต มีความรวดเร็ว เป็น ธรรม โปร่งใส ไม่เลือก ปฏิบัติ	สัดส่วนกระบวนการ ดำเนินคดีทุจริตที่ จำเป็นต้องขอขยาย ระยะเวลาเกินกว่า กรอบเวลาปกติ ที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการ ดำเนินคดีทุจริต ทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๑๕	ไม่เกิน ๑๐
		สัดส่วนคดีอาญาที่ หน่วยงานได้สวน คดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่เกิน ๓	ไม่เกิน ๒	ไม่เกิน ๑

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) **เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต**
โดยเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีความเป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริต
ในหน่วยงาน ทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
พร้อมทั้งยกระดับมาตรการ กลไก และมาตรฐานด้านการปราบปรามการทุจริต ตลอดจนปรับกระบวนการทำงาน
ด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้ได้
มาตรฐานสากลและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งรวมถึงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูล
เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย เพ้าทันต่อการบิดเบือนทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งบูรณา
การข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ในการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน

๒) **ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและ
บังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง** อาทิต ทบทวนกฎหมายที่ประกาศใช้แล้วให้มีความเป็น
ปัจจุบัน ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความ
รวดเร็วและกระชับมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการปราบปรามการทุจริตตลอดกระบวนการจนถึงการลงโทษ
ผู้กระทำความผิดเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นไปอย่างรวดเร็วเห็นผล มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ประจักษ์ของประชาชน
อาทิ การบูรณาการประสานงานคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปรับปรุงขั้นตอน
การดำเนินการที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีความรวดเร็ว
การบูรณาการพัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานปราบปรามการทุจริตให้เข้าถึงง่ายและมีประสิทธิภาพ

การปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนปราบปราม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงินเพื่อให้การติดตามทรัพย์สินคืนยึดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้น รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ เพื่อสนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ในการปราบปรามการทุจริต พยานหลักฐาน และอาชญากรรมข้ามชาติให้มีข้อมูลที่ครบถ้วน

๓) **พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต** โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยประมวลจากคดีการทุจริตและผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริตของแต่ละหน่วยงานได้ศึกษาและมีสมรรถนะ ความรู้ที่เป็นมาตรฐาน การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ชีตความสามารถที่เป็นมาตรฐานและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต

เอกสารประกอบ

(ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ข้อมูล ณ วันที่ 16 มกราคม 2566

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2)

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
210001	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ผ่านการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ โดยการหล่อหลอมพฤติกรรมคนทุกกลุ่มให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบทสภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติ	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน ภายในปี 2570/2575/2580)	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (Corruption Perceptions Index: CPI) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI)	ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: : CPI) เป็นค่าดัชนีสำคัญวัดความโปร่งใสของ 180 ประเทศ และเขตปกครองทั่วโลกตามระดับความโปร่งใสของภาครัฐ กรณีประเทศไทยประเมินและวัดผลจากแหล่งข้อมูล 9 แหล่ง ในการคำนวณดัชนี ได้แก่ 1) Varieties of Democracy Institute (V-DEM): การทุจริตในภาครัฐ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และตุลาการเกี่ยวกับสินบน การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับส่วนรวมมีมาน้อยเพียงใด 2) Bertelsmann Stiftung Transformation Index (BF (TI)): การปราบปรามการทุจริตและบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพมาน้อยเพียงใด	ปี 2561 อันดับที่ 99/36 คะแนน ปี 2562 อันดับที่ 101/36 คะแนน ปี 2563 อันดับที่ 104/36 คะแนน ปี 2564 อันดับที่ 110/35 คะแนน

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
		มีชอบได้อย่างแท้จริง				

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					3) Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU): ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ 4) Global Insight Country Risk Ratings (GI): การดำเนินการทางธุรกิจต้องเกี่ยวข้องกับการทุจริตอย่างน้อยเพียงใด 5) Political Risk Services International Country Risk Guide (PRS): มีอำนาจหรือตำแหน่งทางการเมืองมีการทุจริตโดยใช้ระบบอุปถัมภ์และระบบเครือญาติ และภาคการเมืองกับภาคธุรกิจมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยเพียงใด 6) IMD World Competitiveness Yearbook (IMD): การติดสินบนและการทุจริตมีอยู่หรือไม่ และอย่างน้อยเพียงใด 7) The Political and Economic Risk Consultancy (PERC): ระดับการรับรู้ว่าการทุจริตเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันต่าง ๆ อย่างน้อยเพียงใด	

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					8) World Economic Forum (WEF): ภาครัฐกิจต้องจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด 9) World Justice Project (WJP): เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบมากน้อยเพียงใด โดยจะต้องอยู่ในอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยที่ดีขึ้นตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2570 อยู่ในอันดับไม่เกินอันดับที่ 43 และ/หรือได้คะแนนไม่น้อยกว่า 57 คะแนน ในปี 2575 อยู่ในอันดับไม่เกินอันดับที่ 32 และ/หรือได้คะแนนไม่น้อยกว่า 62 คะแนน ในปี 2580 อยู่ในอันดับไม่เกินอันดับที่ 20 และ/หรือได้คะแนนไม่น้อยกว่า 73 คะแนน	

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
			คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (คะแนนต่อปี)	คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเครือข่าย	ใช้ข้อมูลตัวเลขของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเครือข่าย ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด ดังนี้ (1) การปฏิบัติหน้าที่ (2) การใช้งบประมาณ (3) การใช้อำนาจ (4) การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ (5) การแก้ไขปัญหาการทุจริต (6) คุณภาพการดำเนินงาน (7) ประสิทธิภาพการสื่อสาร (8) การปรับปรุงระบบการทำงาน (9) การเปิดเผยข้อมูล (10) การป้องกันการทุจริต โดยประเมินจากหน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วมการประเมินทุกหน่วยงานทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 8,303 หน่วยงาน ประกอบด้วย (1) หน่วยงานของศาล (2) หน่วยงานขององค์กรอัยการ (3) หน่วยงานขององค์กรอิสระ (4) หน่วยงานในสังกัดรัฐสภา (5) ส่วนราชการระดับกรม (6) รัฐวิสาหกิจ	ปี 2561 68.78 คะแนน ปี 2562 66.74 คะแนน ปี 2563 67.90 คะแนน ปี 2564 81.25 คะแนน ปี 2565 87.57 คะแนน ที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ช.

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					(7) องค์การมหาชน (8) หน่วยงานอื่นของรัฐ (9) กองทุน (10) สถาบันอุดมศึกษา (11) จังหวัด (12) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (13) เทศบาลนคร (14) เทศบาลเมือง (15) เทศบาลตำบล (16) องค์การบริหารส่วนตำบล (17) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ โดยจะต้องมีคะแนนการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสใน หน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ในภาพรวมสูงขึ้นตามค่าเป้าหมาย ที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2566 – 2570 ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน ต่อปี ในปี 2571 – 2575 ไม่น้อยกว่า 91 คะแนน ต่อปี ในปี 2576 – 2580 ไม่น้อยกว่า 93 คะแนน ต่อปี	

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1)

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
210101	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	ประชาชน มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตผ่านการปลูกฝังจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต และปรับระบบให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต	1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยที่มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยที่มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเครือข่าย	คำนวณร้อยละจำนวนเด็กและเยาวชนไทยที่มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ได้ดังนี้ $= \frac{(A)}{B} \times 100$ A = จำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต (คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด) B = จำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่ได้รับการประเมินพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งผลสำรวจพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนรายปี ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ (1) ด้านความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ (2) ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาค (3) ด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม โดยจะต้องมีร้อยละจำนวนเด็ก	ปี 2563 ร้อยละ 52.10 ปี 2564 ร้อยละ 78.30 ปี 2565 ร้อยละ 93.10 ที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ช.

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					และเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตที่มากขึ้นตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2566 – 2570 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี ในปี 2571 – 2575 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ต่อปี ในปี 2576 – 2580 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี	
			2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิชอบต่อประชาชนทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิชอบของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและเครือข่าย	คำนวณร้อยละจำนวนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิชอบ ได้ดังนี้ $= \frac{(A)}{B} \times 100$ A = จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิชอบ (คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด) B = จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ได้รับการประเมินการมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต	ปี 2563 ร้อยละ 73.30 ปี 2564 ร้อยละ 70.90 ปี 2565 ร้อยละ 90.90 ที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ช.

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					และประพัตติมิชอบ ซึ่งผลสำรวจการมีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและ พฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต และประพัตติมิชอบรายปี ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ (1) ค่านิยมสุจริตของประชาชน (2) ทัศนคติต่อการทุจริตและ ประพัตติมิชอบของประชาชน (3) พฤติกรรมในการต่อต้านการ ทุจริตและประพัตติมิชอบของ ประชาชน โดยจะต้องมีร้อยละจำนวนประชาชน ที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติ และพฤติกรรมในการต่อต้านการ ทุจริตและประพัตติมิชอบที่มากขึ้น ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละ ช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2566 – 2570 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ต่อปี ในปี 2571 – 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85 ต่อปี ในปี 2576 – 2580 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90 ต่อปี	
			3) สัดส่วนหน่วยงาน	ร้อยละของหน่วยงาน	คำนวณร้อยละของหน่วยงานที่ผ่าน	สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่าน

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
			ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐ ทั้งหมดโดยมีคะแนนการประเมินฯ ดังนี้ (1) ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน (2) ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเครือข่าย	เกณฑ์การประเมิน ITA ได้ดังนี้ $= \frac{(A)}{B} \times 100$ A = จำนวนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA B = หน่วยงานทั้งหมดที่เข้ารับการประเมิน ITA ซึ่งสัดส่วนร้อยละของหน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วมการประเมินทุกหน่วยงานทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 8,303 หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด ประกอบด้วย (1) หน่วยงานของศาล (2) หน่วยงานขององค์กรอัยการ (3) หน่วยงานขององค์กรอิสระ (4) หน่วยงานในสังกัดรัฐสภา (5) ส่วนราชการระดับกรม (6) รัฐวิสาหกิจ (7) องค์การมหาชน (8) หน่วยงานอื่นของรัฐ (9) กองทุน (10) สถาบันอุดมศึกษา (11) จังหวัด (12) องค์การบริหารส่วนจังหวัด	เกณฑ์การประเมิน ITA มากกว่าร้อยละ 85 คะแนนขึ้นไป ปี 2561 ร้อยละ 9.54 ปี 2562 ร้อยละ 11.7 ปี 2563 ร้อยละ 13.19 ปี 2564 ร้อยละ 49.95 ปี 2565 ร้อยละ 70.52 ที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ท.

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					(13) เทศบาลนคร (14) เทศบาลเมือง (15) เทศบาลตำบล (16) องค์การบริหารส่วนตำบล (17) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ โดยจะต้องมีร้อยละจำนวนหน่วยงาน ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA มากขึ้น ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละ ช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2566 – 2570 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ของหน่วยงานทั้งหมด ได้คะแนนไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ขึ้นไป ต่อปี ในปี 2571 – 2575 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของหน่วยงานทั้งหมด ได้คะแนนไม่น้อยกว่า 90 คะแนน ขึ้นไป ต่อปี ในปี 2576 – 2580 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ของหน่วยงานทั้งหมด ได้คะแนนไม่น้อยกว่า 90 คะแนน ขึ้นไป ต่อปี	
210102	คดีทุจริตและ ประพฤตินิชอบลดลง	จำนวนคดีทุจริตและ ประพฤตินิชอบลดลงจาก	1. คดีทุจริตในภาพรวม (ร้อยละ ภายในปี	จำนวนคดีทุจริตใน ภาพรวม ของ	คำนวณจำนวนคดีทุจริตในภาพรวม ที่ลดลงเป็นร้อยละ ได้ดังนี้	ปี 2563 ลดลงร้อยละ 47.37 ปี 2564 ลดลงร้อยละ 36.84

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
		การปรับกระบวนการดำเนินการทางกฎหมายให้มีความรวดเร็วมีประสิทธิภาพ พัฒนาเข้าสู่ระบบดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2570/2575/2580)	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	$= \frac{(B - A) \times 100}{B}$ A = จำนวนเรื่องกล่าวหาฟ้องเรียนฯ ในปีงบประมาณปัจจุบัน B = จำนวนเรื่องกล่าวหาฟ้องเรียนฯ ของปีสิ้นสุดแผนฯ ก่อนหน้า (ปีฐาน) ซึ่งจำนวนคดีทุจริตในภาพรวมคำนวณโดยใช้ตัวชี้วัดจำนวนเรื่องกล่าวหาฟ้องเรียนในคดีทุจริตที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในชั้นตรวจรับคำกล่าวหาและเป็นเรื่องที่มีเหตุเกิดขึ้นในปีงบประมาณเทียบกับจำนวนเรื่องกล่าวหาฟ้องเรียนฯ โดยเทียบกับปีสุดท้ายของแผนฯ ก่อนหน้า (ปีฐาน) โดยจะต้องมีร้อยละจำนวนคดีทุจริตในภาพรวมลดลงตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้นในปี 2570 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 (เทียบกับปีฐาน 2565)	ปี 2565 มีจำนวน 0 เรื่องที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ช.
					ในปี 2575 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 (เทียบกับปีฐาน 2570)	

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					ในปี 2580 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (เทียบกับปีฐาน 2575)	
			2. ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ภาครัฐที่ถูกข้อมูล เรื่องวินัย (ทุจริต) (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	จำนวนข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูก ข้อมูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ของสำนักงาน คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ	คำนวณจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ภาครัฐที่ถูกข้อมูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ที่ลดลงเป็นร้อยละ ได้ดังนี้ $= \frac{(B - A)}{B} \times 100$ A = จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่ถูกข้อมูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ในชั้นไต่สวน ในปีงบประมาณปัจจุบัน และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณ ปัจจุบัน รวมกับจำนวนเรื่องที่ ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งให้ สอบสวนทางวินัยฯ ตามมาตรา 136 ของพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 B = ข้อมูลคดีเช่นเดียวกับ A ของ ปีสิ้นสุดแผนฯ ก่อนหน้า (ปีฐาน) ซึ่งจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ภาครัฐที่ถูกข้อมูลเรื่องวินัย (ทุจริต) หมายถึง จำนวนเรื่องที่ ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งให้ สอบสวนทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของ รัฐในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่	ปี 2563 ลดลงร้อยละ 52.63 ปี 2564 ลดลงร้อยละ 36.82 ปี 2565 มีจำนวน 0 เรื่อง ที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ช.

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					โดยจะต้องมีร้อยละจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2570 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 (เทียบกับปีฐาน 2565) ในปี 2575 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 (เทียบกับปีฐาน 2570) ในปี 2580 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (เทียบกับปีฐาน 2575)	
			3. ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	คำนวณจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตที่ลดลงเป็นร้อยละ ได้ดังนี้ $= \frac{(B - A)}{B} \times 100$ A = จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องอาญา (ทุจริต) ในชั้นไต่สวน ในปีงบประมาณปัจจุบัน และเป็นเรื่องเกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบัน B = ข้อมูลคดี เช่นเดียวกับ A ของปีสิ้นสุดแผนฯ ก่อนหน้า (ปีฐาน) ซึ่งจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต	ปี 2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ปี 2564 ลดลงร้อยละ 100 ปี 2565 มีจำนวน 0 เรื่อง ที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ช.

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					หมายถึง จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องอาญา (ทุจริต) ในชั้นไต่สวนในปีงบประมาณที่ประเมิน โดยจะต้องมีร้อยละจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริตลดลงตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2570 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 (เทียบกับปีฐาน 2565) ในปี 2575 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 (เทียบกับปีฐาน 2570) ในปี 2580 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (เทียบกับปีฐาน 2575)	
			4. คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ร้อยละ ภายในปี 2570/2575/2580)	จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	คำนวณจำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ลดลงเป็นร้อยละ ได้ดังนี้ $= \frac{(B - A)}{B} \times 100$ A = จำนวนเรื่องกล่าวหาข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นตรวจรับคำกล่าวหา และเป็นเรื่องที่เกิด	ปี 2563 0 เรื่อง ปี 2564 0 เรื่อง ปี 2564 0 เรื่อง ที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ช.

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					เหตุในปีงบประมาณปัจจุบัน B = ข้อมูลคดี เช่นเดียวกับ A ของปีก่อนหน้าที่ประเมิน โดยจะต้องมีร้อยละจำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ลดลงตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2570 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ในปี 2575 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ในปี 2580 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	
210201	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ผ่านการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพ กระบวนการปราบปรามการทุจริต รวมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต	สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	คำนวณร้อยละจำนวนคดีในกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ได้ดังนี้ $= \frac{(A)}{B} \times 100$ A = จำนวนเรื่องได้สวนในปีฐานที่ดำเนินการเกินกรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด (2 ปี) ในปีงบประมาณที่ประเมิน B = ปีฐาน หมายถึง ปีที่มีมติให้ตั้ง	ปี 2563 ร้อยละ 77.03 ปี 2564 ร้อยละ 73.38 ปี 2565 ร้อยละ 71.98 ที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ช.

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					ไต่สวน (2 ปีก่อนหน้าปีที่ประเมิน) ซึ่งกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด หมายถึง จำนวนเรื่องไต่สวนในแต่ละปีงบประมาณที่ดำเนินการเกินกว่ากรอบระยะเวลาปกติตามมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 กำหนดนับแต่วันที่มามีมติให้ไต่สวน โดยจะต้องมีร้อยละจำนวนคดีในกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็น ต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดไม่เกินค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2566 – 2570 ไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี ในปี 25671– 2575 ไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี ในปี 2576 – 2580 ไม่เกินร้อยละ 10 ต่อปี	

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
			สัดส่วนคดีอาญาที่ หน่วยงานไต่สวน คดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	จำนวนคดีอาญาที่ หน่วยงานไต่สวนคดี ทุจริตถูกฟ้องกลับ ของสำนักงาน คณะกรรมการ ป้องกันและ ปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ	คำนวณร้อยละจำนวนคดีอาญา ที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูก ฟ้องกลับ ได้ดังนี้ $= \frac{(A)}{B} \times 100$ A = จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงาน ไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับใน ปีงบประมาณที่ประเมิน B = จำนวนคดีที่ส่งฟ้องใน ปีงบประมาณที่ประเมิน ซึ่งจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่ สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ หมายถึง จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวน คดีทุจริตถูกฟ้องกลับ อันสืบเนื่อง มาจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ ยกฟ้อง อันอาจเกิดจากการพิจารณา แล้วว่าจัดทำสำนวนไม่ชอบ เป็นต้น เทียบกับจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง โดยจะต้องมีร้อยละจำนวนคดีอาญา ที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูก ฟ้องกลับไม่เกินค่าเป้าหมายที่ กำหนดในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้ ในปี 2566 – 2570 ไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง ต่อปี	ปี 2563 0 เรื่อง ปี 2564 0 เรื่อง ปี 2564 0 เรื่อง ที่มา : สำนักงานฯ ป.ป.ช.

รหัส	เป้าหมาย	คำอธิบายเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด		
				แหล่งอ้างอิง	วิธีการคำนวณ	ข้อมูลฐาน
					ในปี 25671- 2575 ไม่เกินร้อยละ 2 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง ต่อปี ในปี 2576 - 2580 ไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง ต่อปี	

หน่วยงานเจ้าภาพแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รหัส	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	เจ้าภาพระดับ	หน่วยงาน
21	แผนแม่บทฯ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	จ.1	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
210001	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	จ.2	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
210101	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	จ.3	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
210102	คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	จ.3	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
210201	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	จ.3	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐

www.nacc.go.th

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร	๑
ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ	๙
ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐	
๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)	๑๐
๒.๒ แผนระดับที่ ๒ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)	๑๑
๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๑
๒.๒.๒ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด 19	๑๗
พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕	
๒.๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๘
๒.๒.๔ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๘
๒.๒.๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๑๙
๒.๒.๖ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๒๐
๒.๓ แผนระดับที่ ๓ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)	๒๑
๒.๓.๑ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๒๑
๒.๓.๒ ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	๒๒
ภาพความสอดคล้องแผนระดับที่ ๑ - ๓	๒๔
ส่วนที่ ๓ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๕
๓.๑ การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการฯ	๒๕
๓.๑.๑ การประเมินสถานการณ์และสภาพปัญหา	๒๕
๓.๑.๒ ความจำเป็นของแผนปฏิบัติการฯ	๓๔
๓.๑.๓ การประเมินแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑	๓๖
๓.๒ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการฯ	๔๑
๓.๒.๑ วัตถุประสงค์	๔๓
๓.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๔๔
๓.๒.๓ แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา	๔๕
ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการฯ สู่เป้าหมายของแผนระดับที่ ๑ - ๒	๔๖
แผนย่อยที่ ๑ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/	๔๗
การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย	
แผนย่อยที่ ๒ การพัฒนาระบบและการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไก	๕๑
เพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม	
แผนย่อยที่ ๓ การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กร	๕๖

เครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม	
๓.๒.๔ โครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๖๐
๓.๒.๕ สรุปงบประมาณโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการ	๖๓
๓.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปดำเนินการ (หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป)	๖๕
แผนผังกลไกการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๗๓

ภาคผนวก

(ก) ชุดโครงการและรายละเอียดโครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการ	๗๕
- แผนย่อยที่ ๑	๗๕
- แผนย่อยที่ ๒	๑๖๖
- แผนย่อยที่ ๓	๑๘๗
(ข) ตารางสรุปตัวชี้วัด	
(ค) แบบฟอร์มการจัดทำแผนและการรายงาน	
(ง) มติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร

“...คุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรัก ความสามัคคี ที่ทำให้คนไทยเราสามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อกันไปได้ตลอดรอดฝั่ง ประการแรก คือ การที่ทุกคนคิด พูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และแก่ประเทศชาติ ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎกติกา และในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความดี ความเห็นของตนให้ถูกต้อง เทียงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล หากความคิด จิตใจ และการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกันในทางที่ดี ที่เจริญนี้ ยังมีพร้อมมูลในกาย ในใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่า ประเทศชาติไทยจะดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปได้...”

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ความตอนหนึ่งในพระราชดำรัสในการเสด็จออกมหาสมาคมงานพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม วันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙

“เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป”

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระปฐมบรมราชโองการในการออกมหาสมาคม
ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมัยยุครูปม่าน วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

คุณธรรมเป็นคุณค่าพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ที่เป็นการทำความดี หรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่นหรือสังคมส่วนรวม จึงเป็นเรื่องที่ปรากฏให้เห็นในพฤติกรรม/การกระทำของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ทุกคนควรพยายามรักษาเพื่อดำรงคุณค่านี้ ด้วยการควบคุมความคิดและการกระทำให้อยู่ในกรอบของความดี ที่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม เป็นการฝึกฝนพัฒนาจนเป็นทักษะชีวิต (Soft Skills) ที่มีคุณธรรม เป็นองค์ประกอบ ก็จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบ พร้อมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณธรรม เป็นปัจจัยที่ช่วยทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ขับเคลื่อนโลกสมัยใหม่เป็นปัจจัยหลักต้นสำคัญให้เกิดการพลิกโฉมประเทศ และช่วยส่งผลดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร นอกจากนี้สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ยังเห็นว่า ทักษะชีวิตดังกล่าวเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยทำให้มนุษย์สามารถรับมือกับสถานการณ์โลกที่พลิกผันของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) และหุ่นยนต์ (Robot) ตลอดจนสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนปฏิบัติการที่ต่อเนื่องจากแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เป็นแผนส่งเสริมคุณธรรมฉบับแรกของประเทศไทย โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และคณะกรรมการจากผู้แทนหน่วยงานทุกภาคส่วน เป็นกลไกขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ร่วมกับภาคีเครือข่ายในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่ผ่านมามีผลการดำเนินงานในหลายด้าน

ทั้งการสร้างความเข้าใจในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ และการประชาสัมพันธ์ด้วยการจัดทำองค์ความรู้ คู่มือ การขับเคลื่อน และการประชุมต่าง ๆ ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริม คุณธรรมของหน่วยงานพร้อมกับรายงานผลการดำเนินงาน และการส่งเสริมชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัด คุณธรรม โดยมีการประเมินและการประกายกย่องเชิดชูต้นแบบคุณธรรม ได้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรมอย่างเป็น รูปธรรม สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ในหลายด้าน ทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนในพื้นที่ ความพอเพียง พอประมาณ ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และจิตอาสา การแบ่งปัน ช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

ผลการประเมินการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์แผนแม่บทฯ จากการศึกษาเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์ CIPP Model พบว่าในระดับจังหวัด ด้านบริบทที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด (Context) อยู่ใน ระดับมากที่สุด ปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ (Input) อยู่ในระดับมาก กระบวนการหรือ การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ (Process) อยู่ในระดับมากที่สุด ผลผลิตและการประเมินผล การดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ (Product) อยู่ในระดับมากที่สุด มีผลกระทบและการนำไปใช้ขยายการดำเนินงาน ตามแผนแม่บทฯ (Impact) อยู่ในระดับมากที่สุด ขณะที่ในระดับอำเภอ ระดับหน่วยงาน/องค์กร และระดับชุมชน รองลงมา และจากการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่าผลการดำเนินงานทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ คือ ๑) วางระบบรากฐาน การเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย ด้วยการส่งผ่านจากแผนแม่บทฯ สู่นโยบายและยุทธศาสตร์ระดับหน่วยงาน โดยมีอนุกรรมการระดับกระทรวงและระดับจังหวัดกำหนดนโยบายและสนับสนุน ๒) สร้างความเข้มแข็ง ในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ ด้วยกลไกการบริหารจัดการส่งเสริมคุณธรรม ภายในหน่วยงาน ซึ่งยังขาดเจ้าภาพหลัก และไม่มีการจัดทำฐานข้อมูล ตลอดจนขาดระบบติดตามประเมินผล การส่งเสริมคุณธรรม ๓) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม เกิดภาคีเครือข่ายที่มาจากหน่วยงาน ทุกภาคส่วน โดยความสำเร็จในการขับเคลื่อนความร่วมมือขึ้นอยู่กับผู้นำ ส่วนการประเมินผลความร่วมมือของเครือข่าย ในเชิงคุณภาพยังไม่ปรากฏ ขณะที่ ยุทธศาสตร์ที่ ๔) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ยังไม่ปรากฏเด่นชัด โดยมีความไม่เท่าเทียมกันด้านบริบทที่เอื้อต่อ การส่งเสริมคุณธรรม (Context) ข้อยกจำกัดด้านงบประมาณ การถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัด ที่ต้องตีความ เป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จึงเป็นแผนสืบเนื่อง ที่คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้นำหลักธรรมในทุกศาสนาที่ต่างสอนให้มนุษย์ทุกคนเป็นคนดี และมีคุณธรรม ในการรักษาสืบสานวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม พร้อมทั้งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดเป็นคุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทยเพื่อนำสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” อันครอบคลุมความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดการพลิกโฉม ทางสังคมด้วยการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการทางสังคม ๓ กระบวนการ ทั้งกระบวนการบ่มเพาะจิตใจในทุกช่วงวัย ของมนุษย์ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม กระบวนการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรม หรือการแสดงออกที่สะท้อนการมีคุณธรรมในระดับบุคคล จากการปรับเปลี่ยนวิถีคิด กรอบคิด หรือค่านิยม และกระบวนการพัฒนาระบบและเสริมสร้างขีดความสามารถ ของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม เป็นกลไกทางสังคมที่กำกับ/เตือนสติปัจเจกบุคคลให้ตระหนัก หรือระมัดระวังการแสดงออกในพฤติกรรม ก่อให้เกิดเป็นกระแสหรือพฤติกรรมของคนในสังคมที่แสดงออกร่วมกัน (Collective Behavior) เป็นการสร้างกลไกกติการ่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมให้เกิดขึ้น

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๓ ที่เป็นแผนการพัฒนาเชิงประเด็น (Issue-based) และสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง “แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ หน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อนให้คุณธรรมเป็นคุณค่าหลักนำการพัฒนา ให้เกิดการพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์

ครบทุกมิติ ทุกช่วงวัย เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ เข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน และนำพลังบวกมาสร้างร่วมมือแก้ปัญหาวิกฤตและเหตุการณ์พลิกผันต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญในปัจจุบันและอาจเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมไปกับการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (๑๐) เป็นหลัก และบางส่วนของประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๑) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ (๓) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นพลังทางสังคม (๑๕) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาค (๔) และประเด็นต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๑) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (๖) โดยแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) **มีเป้าหมายหลัก คือ “คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมเพิ่มมากขึ้นด้วยดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ คือ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี มุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม และประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ” โดยมี ๒ ตัวชี้วัดหลัก คือ (๑) ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ (๒) หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานมีค่า ITA เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐** แนวทางการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายและบรรลุตัวชี้วัดหลักของแผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดเป็น ๓ แผนย่อย คือ **แผนย่อยที่ ๑** การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย **แผนย่อยที่ ๒** การพัฒนาระบบและการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม และ **แผนย่อยที่ ๓** การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม ดังนี้

แผนย่อยที่ ๑ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย มีเป้าหมาย ๒ เป้าหมาย คือ **๑) ประชากรมีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น และ ๒) เครือข่ายทางสังคมที่มีขีดความสามารถในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มขึ้น** โดยมีแนวทางการพัฒนาและชุดโครงการ ดังนี้

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ สร้างพื้นที่และสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมหรือการทำความดี	๑) ชุดโครงการสร้างเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	๒) ชุดโครงการพัฒนาชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	๓) ชุดโครงการพิพิธภัณฑสถานในมิติด้านคุณธรรม	กระทรวงวัฒนธรรม/สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรด้านการส่งเสริมคุณธรรม	๑) ชุดโครงการค้นหา/คัดเลือก/ยกย่องเชิดชูบุคคลด้านการส่งเสริมคุณธรรม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	๒) ชุดโครงการค้นหา/คัดเลือก/ยกย่องเชิดชูองค์กรด้านการส่งเสริมคุณธรรม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมให้สถาบันศาสนาเป็นศูนย์กลางชุมชนและขับเคลื่อนคุณธรรมด้วยพลังบวร	ชุดโครงการส่งเสริมสถาบันศาสนาเป็นศูนย์กลางชุมชนและขับเคลื่อนคุณธรรมด้วยพลังบวร (บ้าน-วัด/ศาสนสถาน-โรงเรียน/ราชการ)	กระทรวงมหาดไทย/กระทรวงวัฒนธรรม/สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาขีดความสามารถของชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม สู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ด้วยผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม	ชุดโครงการพัฒนาขีดความสามารถของ ชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม สู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วย ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม	สำนักนายกรัฐมนตรี/กระทรวง มหาดไทย/กระทรวงวัฒนธรรม/ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมการนำคุณธรรมเพื่อการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การป้องกันและแก้ไข ปัญหาอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และวิกฤตโรคอุบัติใหม่	๑) ชุดโครงการส่งเสริมการนำคุณธรรม เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	๒) ชุดโครงการส่งเสริมการนำคุณธรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเกิดจาก ภัยธรรมชาติ และวิกฤตโรคอุบัติใหม่	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าง เสริมสุขภาพ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แนวทางการพัฒนาที่ ๖ สนับสนุนส่งเสริมกลไกของชุมชน ให้มีระบบที่เลี้ยง	ชุดโครงการพัฒนาระบบที่เลี้ยงชุมชน	กระทรวงมหาดไทย/กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์/กระทรวงวัฒนธรรม

ชุดโครงการร่วมขับเคลื่อนภายใต้แผนย่อยที่ ๑ จำนวนทั้งหมด ๑๐ ชุดโครงการ โดยเป็นโครงการที่มี
รายละเอียดงบประมาณและขอรับการจัดสรรภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ในแต่ละปีงบประมาณ ดังนี้

ปีงบประมาณ งบประมาณ (บาท)	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม
แผนย่อยที่ ๑	๑๗,๗๕๙,๐๐๐	๑๗,๒๔๙,๐๐๐	๒๑,๘๐๙,๐๐๐	๑๙,๗๕๔,๐๐๐	๑๙,๔๔๙,๐๐๐	๙๖,๐๒๐,๐๐๐

แผนย่อยที่ ๒ การพัฒนาระบบและการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อน
และส่งเสริมคุณธรรม มีเป้าหมาย ๓ เป้าหมาย คือ ๑) เครือข่าย/องค์กรที่ร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะ
เพิ่มขึ้น ๒) องค์กรเครือข่ายทางสังคมที่มีการพัฒนาระบบเครดิตทางสังคม (Social Credit)
เพื่อรองรับการส่งเสริมคุณธรรมเพิ่มขึ้น และ ๓) หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในการบริหารงาน มีค่า ITA เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนาและชุดโครงการ ดังนี้

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย โดยนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมไทย	ชุดโครงการพัฒนาระบบเครดิตทาง สังคมให้เป็นเครื่องมือเพื่อการส่งเสริม คุณธรรมในสังคมไทย	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์/หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ สร้างกลไกเครือข่ายคุณธรรมและ ระบบการสนับสนุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในหรือระหว่างองค์กร/ชุมชน เพื่อสร้างสังคมคุณธรรมแห่งการให้ และช่วยเหลือกันและกัน	๑) ชุดโครงการพัฒนาระบบและการ เสริมสร้างขีดความสามารถของกลไก เพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม บนฐานชีวิตวิถีใหม่	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์
	๒) ชุดโครงการพัฒนาศักยภาพทรัพยากร มนุษย์เพื่อสร้างกลไกขับเคลื่อนจังหวัด คุณธรรมให้บรรลุเป้าหมาย	กระทรวงมหาดไทย/กระทรวง วัฒนธรรม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนากลไกให้หน่วยงานภาครัฐ ขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม ตามหลักธรรมทางศาสนา หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดั่งาม	๑) ชุดโครงการขับเคลื่อนการส่งเสริม คุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดั่งามอย่างเป็นระบบ ของหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคสู่องค์กรคุณธรรม	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ
	๒) ชุดโครงการขับเคลื่อนการส่งเสริม คุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดั่งามอย่างเป็นระบบ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สู่องค์กรคุณธรรม	กระทรวงมหาดไทย
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ เสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย ด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมคุณธรรม	ชุดโครงการสมัชชาคุณธรรม ตลาดนัด คุณธรรม ตลาดนัดความดี	กระทรวงมหาดไทย/กระทรวง วัฒนธรรม

ชุดโครงการร่วมขับเคลื่อนภายใต้แผนย่อยที่ ๒ จำนวนทั้งหมด ๖ ชุดโครงการ โดยเป็นโครงการที่มี
รายละเอียดงบประมาณและขอรับการจัดสรรภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ในแต่ละปีงบประมาณ ดังนี้

ปีงบประมาณ งบประมาณ (บาท)	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม
แผนย่อยที่ ๒	๕๓,๐๐๐,๐๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๓๓,๐๐๐,๐๐๐	๓๘,๐๐๐,๐๐๐	๔๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๙๗,๐๐๐,๐๐๐

แผนย่อยที่ ๓ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรเครือข่ายเพื่อ
ขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม มีเป้าหมาย ๒ เป้าหมาย คือ ๑) ทนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยเพิ่มขึ้น
และ ๒) คนไทยได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตจากการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายเพิ่มขึ้น โดยมี
แนวทางการพัฒนาและชุดโครงการ ดังนี้

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับ ของหน่วยงานทุกภาคส่วนสะท้อน กระบวนการจัดการศึกษาที่บรรลุ เป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต	ชุดโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีพฤติกรรมและทักษะชีวิตที่สะท้อน คุณธรรมจริยธรรม	กระทรวงศึกษาธิการ/กระทรวง มหาดไทย/กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม/ กระทรวงวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมให้เกิดระบบการจัดการ ความรู้ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ ตลอดชีวิตภายในชุมชนหรือหน่วยงาน	๑) ชุดโครงการเรียนรู้/ปลูกฝัง/ส่งเสริม คุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	๒) ชุดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ให้มีขีดความสามารถในการส่งเสริม และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรม ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย	หน่วยงานทุกภาคส่วน
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมงานวิชาการ งานวิจัย พัฒนา และเผยแพร่ระบบการจัดการ ความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม	๑) ชุดโครงการส่งเสริมงานวิชาการ/ งานวิจัย การพัฒนา สำนวน รวบรวม และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการส่งเสริม คุณธรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ	กระทรวงศึกษาธิการ/กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม/กระทรวงวัฒนธรรม/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	๒) ชุดโครงการพัฒนาสื่อส่งเสริม คุณธรรมที่เหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม/สำนักงานกองทุน พัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ชุดโครงการร่วมขับเคลื่อนภายใต้แผนย่อยที่ ๓ จำนวนทั้งหมด ๕ ชุดโครงการ โดยเป็นโครงการที่มี
รายละเอียดงบประมาณและขอรับการจัดสรรภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ในแต่ละปีงบประมาณ ดังนี้

ปีงบประมาณ งบประมาณ (บาท)	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม
แผนย่อยที่ ๓	๗,๗๖๘,๒๐๐	๙,๗๗๐,๗๐๐	๙,๗๗๓,๗๐๐	๑๒,๑๗๖,๗๐๐	๑๒,๑๗๙,๒๐๐	๕๑,๖๖๘,๕๐๐

สรุปชุดโครงการร่วมขับเคลื่อนทั้ง ๓ แผนย่อย รวมทั้งหมดจำนวน ๒๑ ชุดโครงการ รวมงบประมาณ
ที่ขอรับการจัดสรรภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จำนวน ๓๔๔,๖๘๘,๕๐๐ บาท
จำแนกตามรายปีงบประมาณ ดังนี้

ปีงบประมาณ งบประมาณ (บาท)	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม
แผนย่อยที่ ๑	๑๗,๗๕๙,๐๐๐	๑๗,๒๔๙,๐๐๐	๒๑,๘๐๙,๐๐๐	๑๙,๗๕๔,๐๐๐	๑๙,๔๔๙,๐๐๐	๙๖,๐๒๐,๐๐๐
แผนย่อยที่ ๒	๕๓,๐๐๐,๐๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๓๓,๐๐๐,๐๐๐	๓๘,๐๐๐,๐๐๐	๔๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๙๗,๐๐๐,๐๐๐
แผนย่อยที่ ๓	๗,๗๖๘,๒๐๐	๙,๗๗๐,๗๐๐	๙,๗๗๓,๗๐๐	๑๒,๑๗๖,๗๐๐	๑๒,๑๗๙,๒๐๐	๕๑,๖๖๘,๕๐๐
รวม ๓ แผนย่อย	๗๘,๕๒๗,๒๐๐	๕๕,๐๑๙,๗๐๐	๖๔,๕๘๒,๗๐๐	๖๙,๙๓๐,๗๐๐	๗๖,๖๒๘,๒๐๐	๓๔๔,๖๘๘,๕๐๐

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
มีคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เป็นกลไกขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ร่วมกับภาคีเครือข่าย
จากทุกภาคส่วน โดยมีกรมการศาสนา ในฐานะสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
นำโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการฯ เข้าระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงาน
สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หลังการประกาศแผนตามมติคณะรัฐมนตรี และทำหน้าที่ประสาน
กำกับติดตามการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ และทบทวน สรุปผลการดำเนินงาน และจัดทำแผนปฏิบัติการ
ส่งเสริมคุณธรรมประจำปีงบประมาณ ตลอดจนการสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะทางวิชาการ และระบบ
การส่งเสริมคุณธรรมร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน โดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการตามแผนย่อย
นำโครงการบรรจุในแผนปฏิบัตินโยบายประจำปีของหน่วยงาน และรายงานผลการได้รับการจัดสรร ตลอดจน
รายงานผลในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

ที่สำคัญ แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อเสนอผลักดันให้เกิดประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ และนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ดังนี้

ลำดับ	บทบาทของหน่วยงานในการขับเคลื่อน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑	ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันศาสนาในพื้นที่แสดงบทบาทเป็นศูนย์กลางชุมชนหรือสถาบันศาสนาของชุมชนและขับเคลื่อนพลังบวรในชุมชน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานเชื่อมประสานพลังบวร เช่น จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม สมทบชุดโครงการชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม หรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมอื่น ๆ เป็นต้น	- กระทรวงวัฒนธรรม - กระทรวงมหาดไทย - สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๒	พัฒนาระบบเครดิตทางสังคม (Social Credit) ให้เป็นเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย อาทิ ธนาคารความดี นวัตกรรมสังคมแบบเปิดโดยภาครัฐ: “คนดีมีที่ยืน ความดีมีพื้นที่ในสังคม”	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓	กำหนดให้สถานศึกษาของหน่วยงานทุกภาคส่วน (โดยเฉพาะภาครัฐ) สะท้อนกระบวนการและผลการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม	- กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - กระทรวงวัฒนธรรม
๔	กำหนดให้มีการจัดสรรเวลาและพื้นที่ออกอากาศสื่อกระแสหลัก สื่อออนไลน์ และสื่อโฆษณาทุกรูปแบบ โดยนำเสนอตัวอย่างการมีคุณธรรม และ/หรือการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจ รวมทั้งการเห็นคุณค่าการแสดงออกในการมีคุณธรรม	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
๕	กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณ บริหารจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม	กระทรวงมหาดไทย
๖	เชื่อมโยงเครื่องมือการประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) จากชุดโครงการวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศไทยสู่ระบบการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.-อปท.) (Local Performance Assessment: LPA) ประจำปี	กระทรวงมหาดไทย
๗	เชื่อมโยงเครื่องมือการประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ จากผลการวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) กับหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศไทยสู่ระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ลำดับ	บทบาทของหน่วยงานในการขับเคลื่อน	หน่วยงานรับผิดชอบ
๘	จัดทำมาตรการ/แนวทางพัฒนา ส่งเสริมให้องค์กรภาครัฐปฏิบัติตามกรอบพื้นฐานของหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม โดยนำแนวทางดังกล่าวเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย องค์กรภาครัฐให้เกิดการยกระดับการดำเนินงานชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม อย่างเป็นรูปธรรม	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๙	เสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) และขยายบทบาทการดำเนินงานของ ศปท. ให้เป็นกลไกสำคัญขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กรคุณธรรมในภาครัฐ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
๑๐	ขยายบทบาทการดำเนินงานของ “สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ” ให้เป็นหน่วยงานเทียบเท่าระดับสำนัก/กองตามกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันเป็นหน่วยงานภายใน สังกัดกรมการศาสนา ทำหน้าที่ประสานงานให้เกิดประสิทธิผลทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการให้เกิดการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) ในหน่วยงานทุกภาคส่วนที่ชัดเจน ซึ่งดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีภารกิจที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องในแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตลอดจนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งจัดสรรอัตรากำลังเพื่อรองรับการดำเนินงานดังกล่าว	- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

บทบาทและหน่วยงานรับผิดชอบตามข้อเสนอดังกล่าวข้างต้น เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการดำเนินโครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ด้วยการติดตามและประเมินผลจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และภาคีเครือข่ายหน่วยงานทุกภาคส่วน ในระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ (eMENSER) อันเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ให้บรรลุเป้าหมาย พร้อมกับบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยมีหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม เป็นหลักนำทางและหลักคิดในการดำรงชีวิตและการพัฒนา ให้ปรากฏชัดเป็นรูปธรรมในสังคมไทย

ทั้งนี้ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบให้กระทรวงวัฒนธรรม นำร่างแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา โดยพิจารณาความจำเป็นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๘ (๓) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เสนอแผนแม่บทการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยต่อคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ ซึ่งเป็นแผนการขับเคลื่อนต่อเนื่องจากแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) ตามที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และกำหนดให้คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับติดตามและรายงานผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานทุกภาคส่วนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบในทุกสิ้นปีงบประมาณ

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

การขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติเกิดขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ อยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงวัฒนธรรม การจัดทำและดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)^๑ จึงเกิดขึ้นก่อนที่จะมีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ ภายใต้หมวดแนวนโยบายแห่งรัฐได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนในระดับต่าง ๆ รวมทั้งแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) (หรือแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒) จึงเป็นแผนระดับที่ ๓ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เนื่องจากเป็นแผนการพัฒนาเชิงประเด็น (Issue-based) ที่ไม่ใช้การดำเนินการที่มีลักษณะของภารกิจปกติ แต่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า ๑ กระทรวงหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานขึ้นตรงต่อ/ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง “แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี” โดยแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๓ ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐธรรมนูญ แผนระดับที่ ๑ และ ๒ อันประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ รวมทั้งแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ^๒ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้าน ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(๑) เป้าหมาย

- คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑
- สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

^๑ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้ประกาศใช้ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้หน่วยงานทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคนไทยให้มีความรู้คู่คุณธรรม เกิดเป็นสังคมคุณธรรมอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยกำหนดนโยบายและกระบวนการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ครอบคลุมทั่วประเทศ ผ่านกลไกคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง ระดับจังหวัด กรุงเทพมหานคร ตลอดจนหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม บูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมเข้ากับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติภายในหน่วยงานและพื้นที่ ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติได้ขยายเวลาบังคับใช้แผนฯ ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

^๒ หน่วยงานผู้รับผิดชอบคือสำนักงานข้าราชการพลเรือน เป็นแผนปฏิบัติการด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ แผนระดับที่ ๓

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น “วิถี” การดำเนินชีวิต

ประเด็นที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัยมีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

ประเด็นที่ ๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างที่อยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมของภาคีรัฐ ภาคเอกชน ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ให้อยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมเพื่อมุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีวิถีวัฒนธรรมไทยที่งดงาม

๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้าน ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

(๑) เป้าหมาย

การดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง การเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม โดยสร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อการรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ และสนับสนุนการพัฒนาทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างพลังทางสังคม ด้วยการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ให้อยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วม เป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เกิดผล คือ การทำความดีด้วยการช่วยเหลือแบ่งปัน เกื้อกูล ก่อให้เกิดพลังทางสังคมเชิงบวก ก่อให้เกิดการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในสังคม

๓) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้าน ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) เป้าหมาย

ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ ๕ บุคลากรภาครัฐ เป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

ประเด็นที่ ๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งต่อการบรรลุเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ดำรงตนอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม และภาครัฐมีความโปร่งใส ด้วยการสร้างกลไก กติกา และมาตรฐาน จริยธรรมในหน่วยงานภาครัฐ ให้เกิดการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีให้อยู่ในวิถีการดำเนินงานและสร้างจิตสำนึกร่วมของบุคลากรภายในหน่วยงาน เปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันการทุจริตให้กับบุคลากรในภาครัฐ

๒.๒ แผนระดับที่ ๒ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) ประเด็น ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม

(๑.๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

• เป้าหมาย

คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุข และเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น

• ตัวชี้วัด

ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๐) ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอย่างพอเพียง การกระทำอย่างรับผิดชอบ ความเป็นธรรมทางสังคม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จากปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๕^๓

• การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับประเด็น ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม ที่วัดผลสัมฤทธิ์โดยตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนแม่บทดังกล่าวคือ ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ

^๓ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๐) ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม. หน้า ๖. สืบค้นเมื่อ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔, จาก <http://nsc.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/10-การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม.pdf>

โดยตรง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของค่าเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจาก ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ เป็นตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้

(๑.๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี

- แนวทางการพัฒนา

(๑) ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว ปลูกฝังค่านิยมและบรรทัดฐานวัฒนธรรมที่ดีผ่านสถาบันครอบครัว ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่พัฒนาในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม การมัธยัสถ์ อดออม ซื่อสัตย์และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเสริมให้สถาบันครอบครัวเข้มแข็งและอบอุ่น

(๒) บูรณาการเรื่องความพอเพียง ความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนในและนอกสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนตามพระราชดำริ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๓) สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางศาสนาเพื่อเผยแพร่หลักคำสอนที่ดี อุปลัมภคัมครองศาสนา ส่งเสริมกิจกรรมและการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน

(๔) ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน อนุรักษ์พัฒนาและสืบสานมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รณรงค์ส่งเสริมความเป็นไทยในระดับท้องถิ่นและชุมชน จัดให้มีพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่ ส่งเสริมชุมชนให้เป็นฐานการสร้างวิถีชีวิตพอเพียง

(๕) การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างจิตสาธารณะและจิตอาสาโดยใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร เพื่อรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างเสริมผู้นำการเปลี่ยนแปลง และต้นแบบที่ดีทั้งระดับบุคคลและองค์กร โดยการยกย่องผู้นำที่มีจิตสาธารณะและจิตอาสา และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลไกการดำเนินงานในการสร้างเสริมการพัฒนาจิตสาธารณะและจิตอาสาเพื่อสังคมและส่วนรวม โดยส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรสาธารณะที่ไม่หวังผลประโยชน์

- เป้าหมายของแผนย่อย

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลงานทั้งด้านสติปัญญาคุณธรรมจริยธรรม มีวิจรรย์ญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น

- ตัวชี้วัด

ประชากรอายุ ๑๓ ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรม จริยธรรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ ต่อปี

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับแผนย่อยของแผนแม่บทประเด็น ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม ที่วัดผลสัมฤทธิ์โดยตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนย่อยฯ คือ ประชากรอายุ ๑๓ ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรม จริยธรรมเพิ่มขึ้น โดยตรง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของค่าเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากประชากรมีกิจกรรมฯ สะท้อนการมีคุณธรรม เป็นตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนย่อยในแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้

(๑.๓) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์

จากภาคธุรกิจ

- แนวทางการพัฒนา

(๑) เสริมสร้างและพัฒนากลไก เพื่อให้ภาคธุรกิจส่งเสริมสนับสนุนและสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี โดยการสร้างมาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ วิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อชุมชน การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

(๒) ยกระดับการบริหารจัดการ รวมถึงมาตรการของภาครัฐเพื่อให้ภาคธุรกิจร่วมรับผิดชอบในการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี อาทิ การประกวดหรือเชิดชูเกียรติให้กับบริษัทหรือภาคธุรกิจที่มีธรรมาภิบาลและร่วมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี บริษัทหรือภาคธุรกิจที่ส่งเสริมคุณค่าที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่และพฤติกรรมของมนุษย์ที่เปลี่ยนไปในแต่ละช่วง

- เป้าหมายของแผนย่อย

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

- ตัวชี้วัด

จำนวนธุรกิจที่พัฒนามาเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม จำนวน ๑๐๐ บริษัท

ภายในปี ๒๕๗๐

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับแผนย่อยของแผนแม่บทประเด็น ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม โดยเป็นผลสืบเนื่องจากการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีให้อยู่ในวิถีการดำเนินชีวิต และมีจิตสำนึกร่วมเพื่อประโยชน์สุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ จนองค์กรธุรกิจสามารถนำกำไรจากการประกอบการมาสร้างประโยชน์สุขด้วยการช่วยเหลือสังคมอย่างยั่งยืนด้วยการจัดตั้งวิสาหกิจเพื่อสังคม เป็นการเพิ่มจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมได้ตามเป้าหมายของแผนย่อยที่กำหนดไว้

(๑.๔) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝัง

ค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

- แนวทางการพัฒนา

(๑) พัฒนาสื่อสร้างสรรค์ โดยจัดสรรเวลาและพื้นที่ออกอากาศสื่อกระแสหลักให้แก่สื่อสร้างสรรค์ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรมจริยธรรม และการมีจิตอาสา จิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาท สิทธิ และหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดีให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน

(๒) พัฒนาสื่อ เผยแพร่ เพื่อส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติงานบนเสรีภาพของสื่อควบคู่ไปกับจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาเนื้อหาสาระที่เป็นข้อเท็จจริงและมีคุณภาพสูง รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันความรู้ในการเลือกรับปรับใช้สื่อหรือการรู้เท่าทันสื่อและสื่อออนไลน์ แก่เด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไป ตลอดจนการเฝ้าระวังการบริโภคสื่อที่เหมาะสม

(๓) พัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง มีคุณภาพ และเชื่อถือได้

- เป้าหมายของแผนย่อย
สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ มีความปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัด
ระดับความสำเร็จของการสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และการใช้สื่ออย่างปลอดภัย และสร้างสรรค์ของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เฉลี่ยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับแผนย่อยของแผนแม่บทประเด็น ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม โดยกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาของแผนย่อยในแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้

(๒) ประเด็น ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(๒.๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย
คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- ตัวชี้วัด
ดัชนีการพัฒนามนุษย์ ค่าคะแนน ๐.๘๒ ภายในปี ๒๕๗๐
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับประเด็น ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ที่วัดผลสัมฤทธิ์โดยตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนแม่บทดังกล่าวคือ ดัชนีการพัฒนามนุษย์โดยตรง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของค่าเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ เป็นตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนย่อยของแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้

(๒.๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

- แนวทางการพัฒนา
  - (๑) สร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย สร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย รวมถึงการให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง
  - (๒) ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อให้องค์กรเครือข่ายชุมชนมีความเข้มแข็ง
- เป้าหมายของแผนย่อย
ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็งและมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น
- ตัวชี้วัด
ดัชนีครอบครัวอบอุ่นเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับแผนย่อยของแผนแม่บทประเด็น ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยได้กำหนดเป็นแผนย่อยและแนวทางการพัฒนาไว้ในแผนปฏิบัติการฯ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมในระดับบุคคล จากการปรับเปลี่ยนวิถีคิด กรอบคิด หรือการปลูกฝังค่านิยม ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และครอบครัวอบอุ่น พัฒนาสังคมให้เข้มแข็งทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน/องค์กร ทุกภาคส่วน

(๓) ประเด็น ๑๕ พลังทางสังคม

(๓.๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

- ตัวชี้วัด

มิติด้านโอกาสของดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐

ภายในปี ๒๕๗๐

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับประเด็น ๑๕ พลังสังคม ที่วัดผลสัมฤทธิ์โดยตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนแม่บทดังกล่าว เนื่องจากการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีให้อยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมเพื่อประโยชน์สุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเหตุปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างโอกาสและทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการเข้ามาแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ สร้างความเสมอภาคทางสังคมโดยตรง

(๓.๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การเสริมสร้างทุนทางสังคม

- แนวทางการพัฒนา

ต่อยอดการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา การสร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้ดำรงอยู่และสามารถนำไปต่อยอดพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ในการยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม การพัฒนานวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรมเพื่อต่อยอดสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์ และการส่งเสริมความร่วมมือด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศบนฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันกับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงการยกระดับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติและของโลก

- เป้าหมายของแผนย่อย

ภาคีการพัฒนา มีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- ตัวชี้วัด

ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ภายในปี ๒๕๗๐

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับแผนย่อยของแผนแม่บทประเด็น ๑๕ พลังทางสังคม ที่วัดผลสัมฤทธิ์โดยตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนแม่บทดังกล่าวคือ ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคมโดยตรง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของค่าเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจาก ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคม เป็นตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนย่อยของแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้

(๔) ประเด็น ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๔.๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย

ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ตัวชี้วัด

ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับประเด็น ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่วัดผลสัมฤทธิ์โดยตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนแม่บทดังกล่าวคือ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของค่าเป้าหมายที่วางไว้ โดยนำมาเป็นตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้ ในเรื่องของประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ คือการที่หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน รวมทั้งมีค่า ITA เพิ่มขึ้น

(๔.๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- แนวทางการพัฒนา

(๑) ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลุก” และ “ปลุก” จิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดีมีวัฒนธรรมสุจริต สามารถจำแนกได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ ส่วนตน สิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด ไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริตในระดับชุมชน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยมที่ยึดประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อปลูกฝัง “พลเมืองไทยในอนาคต” ให้มีความเป็นพลเมืองเต็มขั้นสามารถทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึกยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย

(๒) ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างมีส่วนร่วม โปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม รู้จักจำแนกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรในองค์กร โดยการสนับสนุนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงและแจ้งเบาะแส เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

(๓) พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เนื่องจากผู้บริหารประเทศ/ท้องถิ่น/ชุมชน ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูงกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมทั่วไปในสังคม เพื่อเป็นต้นแบบแก่ประชาชน เด็ก เยาวชน และสังคมโดยรวม โดยนอกเหนือจากคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎหมายแล้ว ผู้บริหารประเทศต้องมีคุณสมบัติทางจริยธรรมด้วย มีการพัฒนาระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อสร้างนักการเมืองที่มีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมือง

(๔) ปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน และรู้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต โดยการพัฒนาเครื่องมือเพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ และพร้อมที่จะจัดการการทุจริตอย่างมีพลวัต มีการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และการบูรณาการติดตามประเมินผลการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ตั้งแต่การวางแผนก่อนดำเนินงาน ขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และขั้นสรุปผลหลังการดำเนินโครงการ

(๕) ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้แทนการใช้ดุลพินิจเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน การสร้างมาตรฐานที่โปร่งใสในกระบวนการบริการของภาครัฐ ลดขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้วยวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนตรวจสอบได้ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต รวมถึงการสร้าง ความโปร่งใสในการบริการข้อมูลภาครัฐทั้งระบบ โดยการพัฒนาระบบดิจิทัลที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ กติกา กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูล รวมถึงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ สร้างความโปร่งใส และส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการบริหารจัดการของภาครัฐโดยสาธารณชน ซึ่งรวมถึงการมีกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการภาครัฐ เพื่อบูรณาการการทำงานของรัฐและประชาชน รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนการตื่นตัวและเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการร่วมเฝ้าระวัง และป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่มีอยู่ใกล้ตัว โดยมีมาตรการสนับสนุน และคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจให้กับผู้ให้เบาะแส

- เป้าหมายของแผนย่อย

- ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

- ตัวชี้วัด

- เด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๖๐

ในปีพ.ศ. ๒๕๗๐

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับแผนย่อยของแผนแม่บทประเด็น ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่วัดผลสัมฤทธิ์โดยตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนแม่บทดังกล่าว คือ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรง เนื่องจากเป็นดัชนีย่อยหรือส่วนหนึ่งของดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” ที่เป็นตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้

๒.๒.๒ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด 19

พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

๑) เป้าหมาย

- (๑) คนสามารถดำรงชีพอยู่ได้ มีงานทำ
- (๒) กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง
- (๓) สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น
- (๔) เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ
- (๕) มีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่

๒) แนวทางการพัฒนา มี ๔ ข้อ ไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง

๓) การบรรลุค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ^๔

เนื่องจากแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนที่เริ่มหลังจากแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ช่วงเวลา พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ยังส่งผลกระทบต่อในอนาคต ที่สำคัญการที่ประเทศไทยสามารถรับมือสถานการณ์ดังกล่าวได้ดีในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และจนถึงปัจจุบัน ก็เป็นผลมาจากคุณธรรมที่มีอยู่ในสังคมไทย ทั้งในเรื่องการช่วยเหลือ ดูแล แบ่งปัน และจากการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นนโยบายขับเคลื่อนระบบสาธารณสุขมูลฐาน คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นต้น แผนปฏิบัติการฯ จึงเป็นการเสริมความเข้มแข็งสังคม/ท้องถิ่น ให้เกิดการพึ่งตนเองในการดูแลและช่วยเหลือกันในการป้องกันภัยพิบัติและสถานการณ์จากโรคร้าย เช่น สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เป็นต้น

๒.๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้นำผลการดำเนินงานโครงการในแผนปฏิรูปมาดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของผลลัพธ์การดำเนินงาน

๓) กิจกรรม การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรม บันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน

๔) เป้าหมายกิจกรรม ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม

ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม โดยมีตัวชี้วัด: ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ^๕ ประกอบด้วย ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง และกตัญญู ซึ่งพัฒนาและประเมินดัชนีชี้วัดคุณธรรมคนไทย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline) โดยมีค่าเป้าหมาย ดัชนีชี้วัดคุณธรรมคนไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ จากค่าตั้งต้น

๒.๒.๔ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้นำผลการดำเนินงานโครงการในแผนปฏิรูปมาดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของผลลัพธ์การดำเนินงาน

๓) กิจกรรม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

๔) เป้าหมายกิจกรรม ส่งเสริมให้เครือข่ายภาคประชาชนสามารถมีบทบาทในการเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมและมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยเฉพาะในท้องที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย

^๔ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) (๒๕๖๔, กุมภาพันธ์ ๒๕). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๘. ตอนพิเศษ ๔๔ ง. หน้า ๑-๓๖๑, เลขหน้า ๓๓๒.

๒.๒.๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๕

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการลดความเปราะบางต่อความเปลี่ยนแปลง สร้างความพร้อมของประเทศต่อการรับมือและปรับตัวให้อยู่รอดในสภาวะวิกฤต และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่มที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals: SDGs) บนฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของประเทศ แผนฯ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ *พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”* หมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยการกำหนดเป้าหมายหลัก ๕ ประการ คือ

- (๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม
- (๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่
- (๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม
- (๔) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน
- (๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่

ด้วยการถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดหมวดหมู่การพัฒนา ๑๓ ประการ บ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ข้างหน้า โดยมีหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณธรรมโดยตรง คือ **หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต** ซึ่งเป็นปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ โดยมีเป้าหมายและผลลัพธ์การพัฒนาระดับหมวดหมู่ คือ

๑) เป้าหมาย

- (๑) คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข ซึ่งมีทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ เมื่อสิ้นสุดแผนเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของเป้าหมายนี้
- (๒) กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต
- (๓) ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒) กลยุทธ์การพัฒนา

- (๑) คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ มีอุปนิสัยที่ดี มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมไทยให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นพื้นฐานของสังคมไทยและเป็น “ซอฟต์แวร์หัวใจ” ในการสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศไทยและนำเสนอความเป็นไทยสู่สากล และสร้างวัฒนธรรมการทำงาน

^๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐). (๒๕๖๕, พฤศจิกายน ๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๒๕๘ ง. หน้า ๑๒๑ - ๑๓๑.

ในทุกองค์กรที่ส่งเสริมให้คนเก่งได้แสดงความสามารถและแข่งขันอย่างเป็นธรรมเพื่อจัดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน และเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร

(๒) การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง เพิ่มพูนความรู้และศักยภาพของแรงงาน ที่มีสมรรถนะสูง ควบคู่กับสร้างวัฒนธรรมการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อให้ กำลังคนคุณภาพทำงานหรือแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่และทำงานอย่างมีความสุข

(๓) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาเมืองเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ที่หลากหลาย ทั้งพื้นที่ กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง โดยกำหนดมาตรการจูงใจที่เหมาะสมเพื่อให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ ส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ ที่มีคุณภาพ

๒.๒.๖ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ รองรับทฤษฎีความมั่นคงแห่งชาติ

๓) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประชาชนมีความสามัคคี มีความปลอดภัยในการ ดำรงชีวิต มีส่วนร่วมและความพร้อมเผชิญปัญหาและรับมือกับภัยคุกคามและปัญหาด้านความมั่นคง

๔) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับการเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ

(๒) ระดับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาสังคมและประชาชนทั่วไป ในกิจกรรมสนับสนุนงานด้านความมั่นคง

๕) กลยุทธ์

(๑) ส่งเสริมให้คนไทยมีความสามัคคี สังคมมีความสุขและประเทศมีการพัฒนา อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผนึกกำลังทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับชุมชน ตำบล หมู่บ้าน จังหวัด ภาค และประเทศชาติ ให้เป็นเครือข่ายสนับสนุนงานด้านความมั่นคงและให้ตระหนักถึงความ รับผิดชอบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ

(๒) ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตโดยปกติและสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

(๓) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน พื้นที่ เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันและ มีขีดความสามารถในการเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยเฉพาะภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ตลอดจนมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ ในอนาคต รวมทั้ง เสริมสร้างความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

(๔) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านความมั่นคง ให้แก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ให้รับรู้ถึงความสำคัญของมิติความมั่นคง ที่ต้องประสานและบูรณาการการวางแผนและการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นเอกภาพ

(๕) ส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย ปลูกฝังวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่านิยมที่พึงงาม ความภูมิใจในชาติ การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยการเรียนการสอนทั้งในระบบและ นอกกระบบ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในด้านความมั่นคง

(๖) ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนทั่วไป ได้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการสนับสนุน โครงการความร่วมมือต่าง ๆ และกิจกรรมด้านความมั่นคงในการจัดหรือลดปัญหาด้านความมั่นคง

เพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ความสงบสุขของสังคม และการกระจายรายได้ที่ทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน (Inclusive and Sustainable Growth)

๒.๓ แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๑) วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๒) ภาพรวม เป้าหมายหลัก ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

เป้าหมายหลัก ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน

๓) แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย ๒ ประการ คือ (๑) ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และ (๒) คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย (๑) ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตเพิ่มขึ้น ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตเพิ่มขึ้น มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเพิ่มขึ้น และร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) (๒) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวมลดลง จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงานลดลง จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตลดลง จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง

แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต การปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน และประชาชนทุกช่วงวัยและทุกระดับ

แนวทางที่ ๒ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต

แนวทางที่ ๓ พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

แนวทางที่ ๔ ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ

แนวทางที่ ๕ ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๔) แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมาย คือ ให้การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย กระบวนการดำเนินคดีทุจริต ที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดมีจำนวนลดลง และจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับจำนวนลดลง

แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต

แนวทางที่ ๒ ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ ๓ พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต

๒.๓.๒. ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) (ฉบับเสนอคณะรัฐมนตรี)^๖ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

๑) วิสัยทัศน์ บุคลากรภาครัฐไทยไว้วางใจได้ (A Trusted Government and Civil Service)

๒) พันธกิจ สร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเน้นย้ำภาพลักษณ์บุคลากรของรัฐที่เป็นคนดี มีความสามารถ และมีคุณธรรม เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนและความไว้วางใจในระดับนานาชาติ

๓) เป้าหมาย ยกระดับตัวชี้วัดนานาชาติและตัวชี้วัดระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐและตัวชี้วัดด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานภาครัฐของประเทศไทย โดยใช้กลไกขับเคลื่อนด้านมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อยกระดับการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๔) ยุทธศาสตร์

๔.๑) การสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมภายในหน่วยงานของรัฐ

๔.๒) การพัฒนาผลักดันนโยบายและระบบบริหารการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานและทุกระดับ

๔.๓) การส่งเสริมการนำมาตรฐานทางจริยธรรมไปใช้ในการบริหารงานบุคคล

๔.๔) การรวมพลังทุกภาคส่วนในการสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรม

๔.๕) การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเสริมสร้างทัศนคติเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรมและการกระทำผิด

สรุป การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมา นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับแรก (พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙) จนถึงปัจจุบัน ต่างให้ความสำคัญเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศที่ช่วยให้เกิดความพร้อม/ความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ หากไม่ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว การขาดความอบอุ่น พฤติกรรมที่สร้างความเดือดร้อนในหมู่เด็กและเยาวชน สมรรถนะการทำงานของบุคลากร และทุจริตคอร์รัปชัน อันเนื่องมาจากความเสื่อมถอยด้านจริยธรรม และอื่น ๆ ดังนั้น นโยบายและแผนพัฒนาประเทศในทุกระดับ จึงเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ในหลายมาตราต่างมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมและจริยธรรม ด้วยการกำหนดให้ตราพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ดังนี้

แผนระดับที่ ๑ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๓ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็นการเสริมสร้างพลังทางสังคม และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในประเด็นภาครัฐที่ยึดประชาชน

^๖ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.). ๒๕๖๕. ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐).

เป็นศูนย์กลาง บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนระดับที่ ๒ สอดคล้องกับแผนระดับที่ ๒ ทั้ง ๕ แผน ได้แก่ (๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม โดยแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ที่สอดคล้องกับสาระสำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม อีกทั้งยังช่วยบรรลุเป้าหมายประเด็นการพัฒนาคุณภาพคนตลอดช่วงชีวิตในเรื่องคนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม และประเด็นพลังทางสังคมในเรื่องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น ตลอดจนประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในทุกเป้าหมายของแผนย่อยการป้องกัน การทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์ โควิด 19 พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ (๓) แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔ (๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) อันเป็นปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ และ (๕) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

แผนระดับที่ ๓ สอดคล้องกับแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง คือ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

ตามแผนภาพความสอดคล้องแผนระดับที่ ๑ - ๓ แสดงให้เห็นถึงโอกาสของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่กำลังจะเกิดขึ้น ด้วยการบูรณาการเชื่อมโยงตัวชี้วัดในแผนระดับที่ ๓ ให้เกิดการบรรลุเป้าหมายที่วัดผลสัมฤทธิ์ตัวชี้วัดในแผน ตลอดจนตัวชี้วัดในแผนระดับที่ ๒ ช่วยให้แผนปฏิบัติการฯ มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่สนับสนุนให้เกิดการบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ความสอดคล้อง

แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)
กับแผนระดับที่ 1-3

มาตรา 65

มาตรา 76
และ 258 ข.(4)
พรบ.มาตรฐานทางจริยธรรม
พ.ศ.2562

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580)

แผนระดับที่ 1

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การพัฒนาและเสริมสร้าง
ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ 4

การสร้างโอกาส
และความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 6

การปรับสมดุลและพัฒนาระบบ
บริหารจัดการภาครัฐ

แผนระดับที่ 2

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นที่ 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
- ประเด็นที่ 11 การพัฒนาคุณภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- ประเด็นที่ 15 พลังทางสังคม
- ประเด็นที่ 21 ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 12 และ 13
พลิกโฉมประเทศไทย
ด้วยภูมิคุ้มกันตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการปฏิรูปประเทศ

- ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ด้านการป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบ

นโยบายและแผนระดับชาติ
ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ 1 และ 9

แผนระดับที่ 3

แผนปฏิบัติการ
ด้านการต่อต้านทุจริต
และประพฤติมิชอบ ระยะที่ 1
(พ.ศ. 2563-2565)

แผนปฏิบัติการ
ด้านการส่งเสริม
คุณธรรมแห่งชาติ
ระยะที่ 2
(พ.ศ. 2566-2570)

ร่างยุทธศาสตร์
ด้านมาตรฐานทางจริยธรรม
และการส่งเสริมจริยธรรม
ภาครัฐ

ส่วนที่ ๓ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓.๑ การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓.๑.๑ การประเมินสถานการณ์และสภาพปัญหา

๑) สถานการณ์คุณธรรมที่ผ่านมา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในแต่ละฉบับต่างให้ความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์และสมรรถนะของการทำงาน ในแต่ละแผนได้มีการระบุสถานการณ์คุณธรรมในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อนำสู่ประเด็นหรือยุทธศาสตร์การพัฒนา เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙) ได้ระบุกระแสเรียกร้องที่ต้องการให้สังคม “นำศีลธรรมกลับคืนมา” เป็นจุดเริ่มต้นของการเตือนสติสังคมให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาทางวัตถุ เพื่อให้ประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างสมดุล และเป็นผลให้มีการปรับชื่อแผนจากเดิมที่ชื่อ “แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑” ในระยะที่ ๒ เป็น “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” หรือในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ที่ระบุปัญหาด้านการเสื่อมโทรมทางคุณธรรมและจริยธรรมของสังคมไทยว่า

“...สังคมไทยเผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านจริยธรรมและมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมถึงเผชิญปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและการเพิ่มขึ้นของการพนัน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน แต่คนไทยให้ความสำคัญกับการตื่นตัวทางการเมืองและให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมและธรรมาภิบาลมากขึ้น นอกจากนี้ได้ประเมินความเสี่ยงด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดี ความเสื่อมถอย และประเพณีดั้งเดิมถูกบิดเบือนเนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม ให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดั่งามลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งหารายได้เพื่อสนองความต้องการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความมีน้ำใจไมตรีน้อยลง แกร่งแย่งเอาเปรียบกัน ขาดความสามัคคี ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม...”^๗

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้กล่าวถึงปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมไว้ว่า

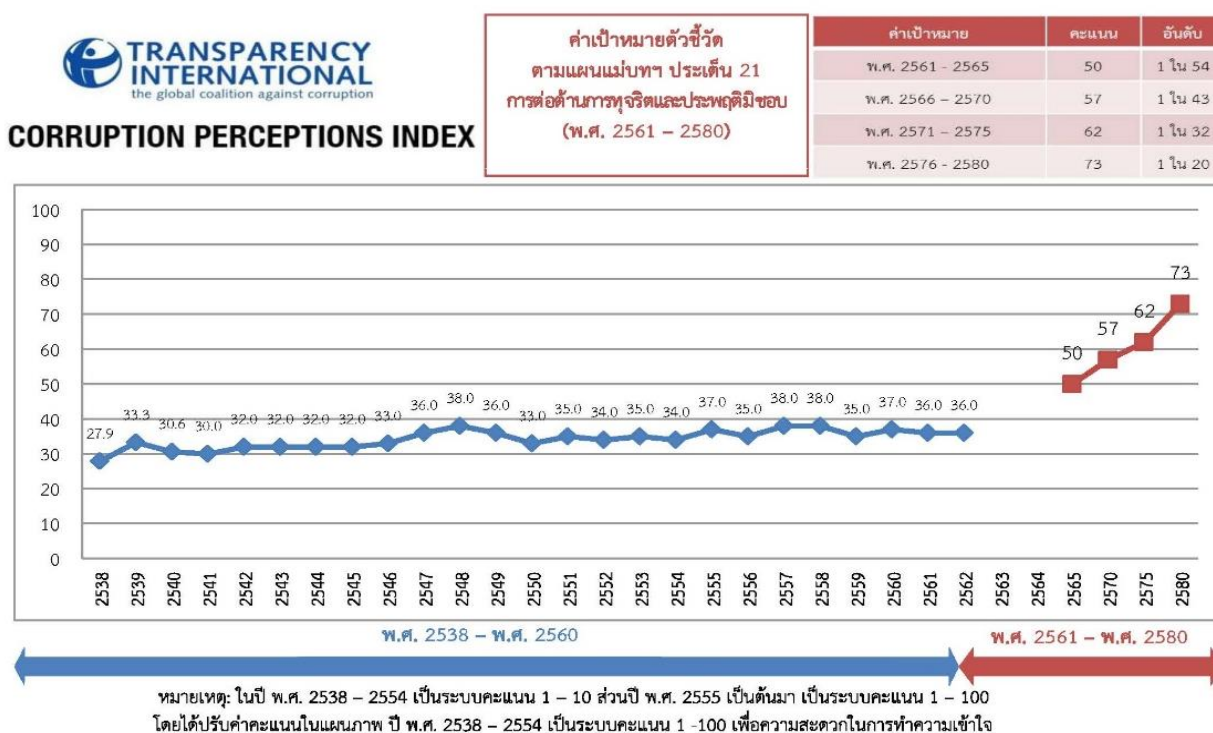
“...ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับปัญหาธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วน เพราะจากการประเมินองค์ประกอบด้านประชาธิปไตย พบว่า ปัญหาธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต้องแก้ไข เนื่องจากสถานการณ์วิกฤตคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของสังคมไทยขณะนี้ได้เพิ่มพูนและลุกลามไปยังทุกภาคส่วน เช่น ๑) การเลือกตั้งทุกระดับมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ๒) หน่วยงานภาครัฐมีระบบการบริหารงานที่ไม่เป็นธรรมาภิบาล ๓) การผูกขาดทางธุรกิจ การหลีกเลียงภาษี และการขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ๔) ประชาชนยังมีแนวโน้มยอมรับการทุจริตที่ตนเองได้รับประโยชน์มากขึ้น ๕) สถาบันทางศาสนาปล่อยให้คนบางกลุ่มใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบและ ๖) สื่อมวลชนจำนวนมากไม่วางตัวเป็นกลาง ปกปิดข้อเท็จจริงบางส่วน ไม่แสดงบทบาทในการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน รับผลประโยชน์จากกลุ่มนายทุนจนไม่สามารถรักษาจริยธรรมหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพได้...”

^๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๔). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑. สืบค้นเมื่อ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=5748&filename=develop_issue

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้กำหนดให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือทุนมนุษย์ เป็นหมุดหมายสำคัญที่ต้องทำให้เกิดขึ้น เพราะเป็นมิติสำคัญต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ในระยะ ๕ ปีต่อไป

๒) สถานการณ์คุณธรรมในปัจจุบัน แสดงตามบริบทของเครือข่าย ดังนี้

๒.๑) เครือข่ายภาครัฐ ตามที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ได้ประกาศผลคะแนนดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยประเทศไทยได้ ๓๖ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๐๔ จาก ๑๘๐ ประเทศที่เข้าร่วมประเมิน และจัดอยู่ในลำดับที่ ๕ ของประเทศสมาชิกอาเซียน เช่นเดียวกับประเทศเวียดนาม แม้ว่าภาพรวมคะแนนเท่าเดิม แต่ลำดับลดลง ๓ อันดับ เมื่อเทียบกับผลคะแนนดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริตประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และคะแนนไม่ได้ลดต่ำลงเช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เมียนมาร์ และเวียดนาม

ภาพที่ ๒ รายงานผลคะแนนดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย และค่าเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ดำเนินการปราบปรามการทุจริตและพบว่าสถานการณ์การทุจริตของประเทศไทยมีแนวโน้มทรงตัว จากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่มีเรื่องคดียาเสพติด ๘๗.๑๒ ลดลงเหลือเรื่องคดียาเสพติด ๗๓.๘๙ โดยจุดอ่อนภายในประเทศที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การติดสินบน (๒) การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (๓) ความโปร่งใสในระบบงบประมาณ (๔) นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการทุจริต และ (๕) การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยหน่วยงานที่พบปัญหาการจ่ายสินบนเพื่อให้เข้าถึงบริการสาธารณะมากที่สุด คือ ตำรวจ และโรงเรียนในสังกัดของรัฐบาล ตามลำดับ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจึงได้กำหนดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้าน

การทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัด ได้แก่ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยที่มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment: ITA) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน และจำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผ่านแนวทางการพัฒนาเป็นแผนย่อยด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๕ แนวทาง ได้แก่

(๑) ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดีมีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน และประชาชนทุกช่วงวัย และทุกระดับ

(๒) ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต

(๓) พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

(๔) ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ

(๕) ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

สำหรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) พบว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๘,๓๐๓ แห่งทั่วประเทศ ที่เข้าร่วมรับการประเมิน ซึ่งครอบคลุมทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และองค์กรอิสระ และประชาชนได้มีส่วนร่วมเพิ่มมากกว่าปีที่ผ่านมาร้อยละ ๒๙.๓๖ (๑,๓๐๑,๖๖๕ ราย) สะท้อนถึงการตื่นตัวและมีความกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น โดยผลการประเมินภาพรวมของประเทศเท่ากับ ๖๗.๙๐ คะแนน จัดอยู่ในระดับปานกลาง หรือ Rating Score คือ C แต่อย่างไรก็ตามปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลการประเมินภาพรวมของประเทศไทยเพิ่มขึ้น เป็น ๘๑.๒๕ คะแนน จัดอยู่ในระดับดี หรือ Rating Score คือ B แสดงให้เห็นว่าการประเมิน ITA ในภาพรวมของประเทศยังไม่บรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนสูงสุด คือ การปฏิบัติหน้าที่ ๙๒.๔๔ คะแนน รองลงมาคือการใช้อำนาจ ๘๘.๙๓ คะแนน ในขณะที่การป้องกันทุจริตได้คะแนนน้อยที่สุด ๖๖.๒๑ คะแนน เมื่อพิจารณาผลการประเมิน ITA จำแนกรายประเภท พบว่า ๕ อันดับแรก คือ ๑) องค์กรอัยการ ๒) กองทุน ๓) องค์กรศาล ๔) รัฐวิสาหกิจ และ ๕) องค์กรมหาชน มีคะแนนสูงที่สุดอยู่ระหว่าง ๙๓.๒๖ - ๙๕.๘๒ คะแนน ในขณะที่เทศบาลตำบลได้ ๗๙.๔๘ คะแนน จัดอยู่ในลำดับที่ ๑๗ ของการจำแนกรายประเภท สำหรับประเภทจังหวัดมีผลการประเมิน ITA ภาพรวม ๙๒.๔๓ คะแนน โดยจังหวัดภูเก็ตได้ ๙๔.๐๖ คะแนน รองลงมา คือ นครสวรรค์ และลพบุรี ได้ ๙๒.๘๗ และ ๙๑.๘๕ คะแนน ตามลำดับ อันเนื่องมาจากการให้ความสำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัด และการติดตามผ่าน Line Application และ Workshop และจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ผลการประเมิน ITA น้อยที่สุด คือ ๖๙.๗๘ คะแนน^๔

เมื่อพิจารณาสถิติค่ากล่าวหาการทุจริตและประพฤติมิชอบตามระบบฐานข้อมูลคดีทุจริต (ACMS) ของสำนักงาน ป.ป.ช. (วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓) มีสถิติค่ากล่าวหาลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในทุกกลุ่มจังหวัด โดยพบกลุ่มที่มีสถิติลดลงน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ คือ กลุ่มสาม สี่ และเจ็ด ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตก

^๔ สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส, สำนักงาน ป.ป.ช. (๒๕๖๔). สรุปผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔. สืบค้นเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔, จาก <http://www.stopcorruption.moph.go.th/application/editors/userfiles/files/สรุปผลการประเมิน%20ITA%202564.pdf>

การปราบปรามการทุจริตเหล่านี้มีตัวชี้วัด คือ กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด และจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

(๑) เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต

(๒) ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

(๓) พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้รายงานสถิติประเภทเรื่องที่ถูกกล่าวหาร้องเรียนต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่าเรื่องที่ถูกกล่าวหาร้องเรียน ๕ ลำดับแรก ได้แก่ ๑) การให้บริการ สาธารณูปโภคและการก่อสร้างพื้นฐาน ๒) กระบวนการยุติธรรม ๓) การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจ การเงิน ๔) การศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม และ ๕) การบริหารงานบุคคล มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลสำรวจของประชาชน เรื่อง “การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ” ของศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓ ระบุว่า ร้อยละ ๑๙.๗๓ มีการใช้ระบบอุปถัมภ์หรือเส้นสายอย่างมาก มากกว่าร้อยละ ๑๓.๕๘ ที่เป็นผลการสำรวจในข้อเดียวกันในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒) เครือข่ายภาคธุรกิจ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทของคุณธรรมอย่างมาก โดยเฉพาะจากสถานการณ์วิกฤตแพร่ระบาดโควิด-๑๙ ที่มีการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายในการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม ช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาผู้ป่วยล้นโรงพยาบาล เช่น “โรงพยาบาลในเครือพรินซิเพิล เฮลท์แคร์ที่จับมือกับภาคเอกชนและมูลนิธิ”^๙ และการเสวนา “องค์กรธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคมในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)” วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผ่านทาง Clubhouse เพื่อหาทางออกในการลดภาระของโรงพยาบาล และการให้ความรู้ในระบบไอทีเพื่อช่วยบริหารจัดการต่าง ๆ

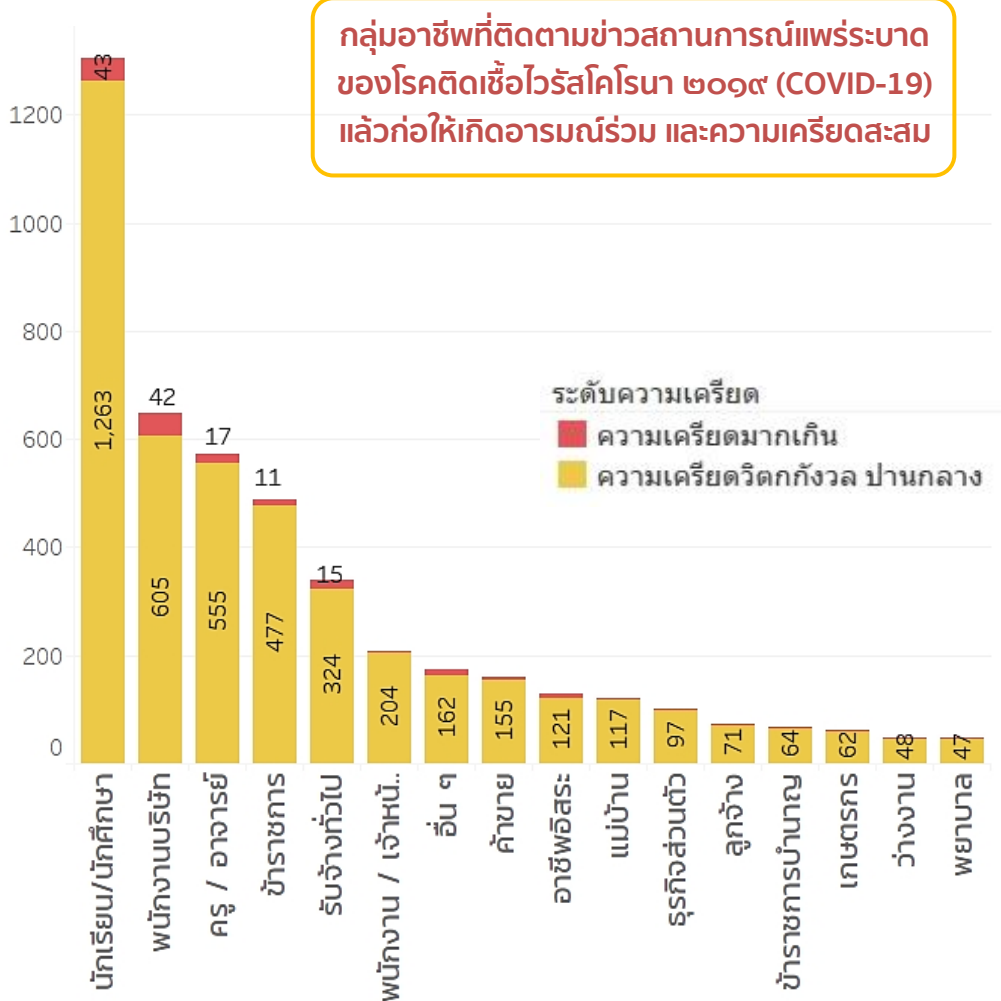
๒.๓) เครือข่ายองค์กรศาสนา สถานการณ์ปัจจุบันสร้างความท้าทายให้องค์กรศาสนาทั้งความเข้มแข็งภายในองค์กรที่มาจากกฎระเบียบและการบังคับใช้ที่ไม่ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงทุกศาสนายังขาดบุคลากรทางศาสนาที่มีความรู้และทักษะในการสื่อสารหรือถ่ายทอดหลักคำสอนอย่างเหมาะสม หลายครั้งพบว่ามุ่งเน้นที่พิธีกรรมต่าง ๆ หรือมีพฤติกรรมที่ไม่น่าเลื่อมใส ส่งผลต่อความศรัทธาทางจิตใจ นอกจากนี้ สภาวะแวดล้อมที่สังคมพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสารสนเทศที่รวดเร็ว ทำให้เกิดการพัฒนาวัตถุอย่างมาก ในศาสนาพุทธพบว่าจำนวนพระภิกษุสามเณรมีจำนวนลดลงตลอดเวลา และวัดกลายเป็นวัดร้างจากการที่ไม่มีพระจำพรรษา จึงไม่เอื้อต่อการเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

๒.๔) เครือข่ายการศึกษา รายงานสุขภาพของคนไทยปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่าหนึ่งใน ๑๐ สถานการณ์เด่นทางสุขภาพ คือ ความรุนแรงต่อเด็กนักเรียนในโรงเรียน ทำให้สังคมเกิดการตั้งคำถามกับคุณภาพและมาตรฐานของครูในโรงเรียนที่ขาดจริยธรรมและประพฤติตนไม่เหมาะสม ซึ่งมีการนำเสนอเป็นข่าวทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อสังคมออนไลน์ และที่สำคัญการปรับบทบาทอย่างมากในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทั้งระบบ บุคลากร ผู้เรียน และรวมถึงผู้ปกครอง เนื่องจากการปิดโรงเรียนและมหาวิทยาลัย เป็นผลให้ผู้สอนต้องใช้ในการเรียนการสอนทางไกลอย่างเร่งด่วน บางคนที่ไม่ปรับตัวไม่ได้ก็ทำให้ประสิทธิภาพการสอนหย่อนลง ในขณะที่ข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกรไทยรายงานว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๙.๑ ไม่พร้อมกับการเรียนออนไลน์ โดยเฉพาะอุปกรณ์ นักเรียน

^๙ มติชนออนไลน์. โรงพยาบาลฯ . สืบค้นเมื่อ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๔, จาก https://www.matichon.co.th/publicize/news_2855295

ประมาณครึ่งหนึ่ง ร้อยละ ๕๐.๙ เรียนผ่านมือถือ ร้อยละ ๓๔.๒ เรียนผ่านแท็บเล็ต และเพียง ๓๒.๖ ที่เรียนผ่านคอมพิวเตอร์ ในขณะที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นระบบเติมเงิน มีเพียง ๙ - ๑๐ ล้านคนที่ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยี การให้เวลาในการดูแลบุตรหลานระหว่างการเรียน ปัญหาความไม่เสถียรของระบบ และสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะกับการเรียนออนไลน์ (มติชนออนไลน์ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔) รวมถึงความอายสภาพบ้านที่ทำให้ปฏิเสธมันยิ่งน้อยลง

๒.๕) เครือข่ายสื่อมวลชน เป็นหน่วยที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการรายงานข่าวอย่างซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา และมีความรับผิดชอบเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน ซึ่งการนำเสนอส่วนใหญ่เป็นข้อเท็จจริง และสื่อกระแสหลักจะมีการตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอ แต่ข่าวลวงที่เกิดขึ้นส่วนมากมาจากสื่อสังคมออนไลน์ แต่อย่างไรก็ตามสื่อออนไลน์มีจุดเด่นคือความเร็ว ซึ่งหากนำมาใช้กับการกระจายข่าวสารสร้างเครือข่ายหรือขอความช่วยเหลือจะได้รับผลรวดเร็ว ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องในสื่อทั้งสองจึงจำเป็นต้องเลือกข้อเท็จจริงให้เหมาะสมกับช่องทางการนำเสนอ

ภาพที่ ๓ รายงานจากระบบประเมินความเครียดในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

จากภาพด้านบน แสดงให้เห็นว่าการติดตามข่าวสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทำให้ผู้รับรู้มีอารมณ์ร่วมและความเครียดสะสมจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา และพนักงานบริษัทที่พบความเครียดสะสมมากเกินไป พบมากกว่า ๔๐ คน

๒.๖) เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน เด็กเยาวชน และครอบครัว

มีประเด็นที่เกี่ยวข้องทั้งเชิงบวกและเชิงลบของเครือข่ายนี้ โดยส่วนใหญ่มีผลมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่ภาครัฐมีมาตรการให้กักตัวอยู่ที่บ้าน ซึ่งเป็นข้อดีในการลดการแพร่ระบาด แต่มีปัญหาที่สำคัญตามมาคือการดูแลสุขภาพจิตใจ ซึ่งรายงานสุขภาพคนไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ หมวดที่ ๘ - ๑๑ พบว่าวัยรุ่นและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง เล่นและติดพนัน โดยส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ เข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นส่วนจำเป็นที่ต้องมีทักษะและการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อไม่ให้นำไปสู่อบายมุข หรือนำไปสู่การสร้างเครือข่ายเพื่องานจิตอาสา ดังการจัดทำ Digital Map Platform ในชื่อ “จิตอาสาดูแลไทย” (<http://Jitasa.Care>) โดยเชิญชวนผู้สนใจร่วมเป็นจิตอาสา ๔ กลุ่ม คือ อาสาข้อมูล อาสาติดต่อ อาสาพาไป และอาสาสาธารณสุข ซึ่งเครือข่ายจิตอาสาดูแลไทยนี้ได้ร่วมมือกับกลุ่ม ThaiFightCovid ซึ่งมีบุคลากรและหน่วยงานทางการแพทย์ ภาคเอกชน และประชาสังคม เชื่อมโยงข้อมูลร่วมกัน รวมถึงโครงการ “พระไม่ทิ้งโยม” ที่เชื่อมกับองค์กรศาสนาด้วย

นอกจากนี้ สื่อและสื่อสารมวลชนนับเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อสถานการณ์คุณธรรมที่เกิดขึ้น จากสถิติข้อมูลการใช้โซเชียลมีเดียของไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔^{๑๐} ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึงมกราคม ๒๕๖๔ พบว่ามีโทรศัพท์มือถือเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ๙๐.๖๖ ล้านคน เทียบกับประชากรเป็นร้อยละ ๑๒๙.๗ ในเดือนมกราคม ๒๕๖๔ มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยอยู่ที่ ๘๘.๕๙ ล้านคน เทียบกับประชากรเป็นร้อยละ ๖๙.๕ และมีโซเชียลมีเดียที่ใช้งานอยู่ ๕๕ ล้านคน เทียบกับประชากรเป็นร้อยละ ๗๘.๗ ทำให้ไทยเป็นประเทศที่ประชาชนใช้อินเทอร์เน็ตสูงเป็นอันดับสองในเอเชีย และอยู่ในกลุ่ม ๒๐ ประเทศที่ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุดในโลก^{๑๑} การใช้โซเชียลมีเดียและสื่อจึงมีปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมและความเชื่อ และส่งผลต่อเนื่องสู่พฤติกรรมการแสดงออกในมิติคุณธรรม อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวยังคงมีการนำเสนอในข่าวทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อสังคมออนไลน์อยู่ต่อเนื่อง ในไตรมาสแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เทียบกับไตรมาสแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า มีคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๑ คดีอาญาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๒ และคดีชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๙ ในทางตรงข้ามคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินลดลงร้อยละ ๑.๘ ในส่วนการต่อต้านทุจริตของภาครัฐ เกิดกลไกผลักดันและสนับสนุนทรัพยากรจากภาคส่วนต่าง ๆ เกิดเครือข่ายชุมชนที่ไม่ทนต่อการทุจริต ผ่านโครงการสำคัญ เช่น โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

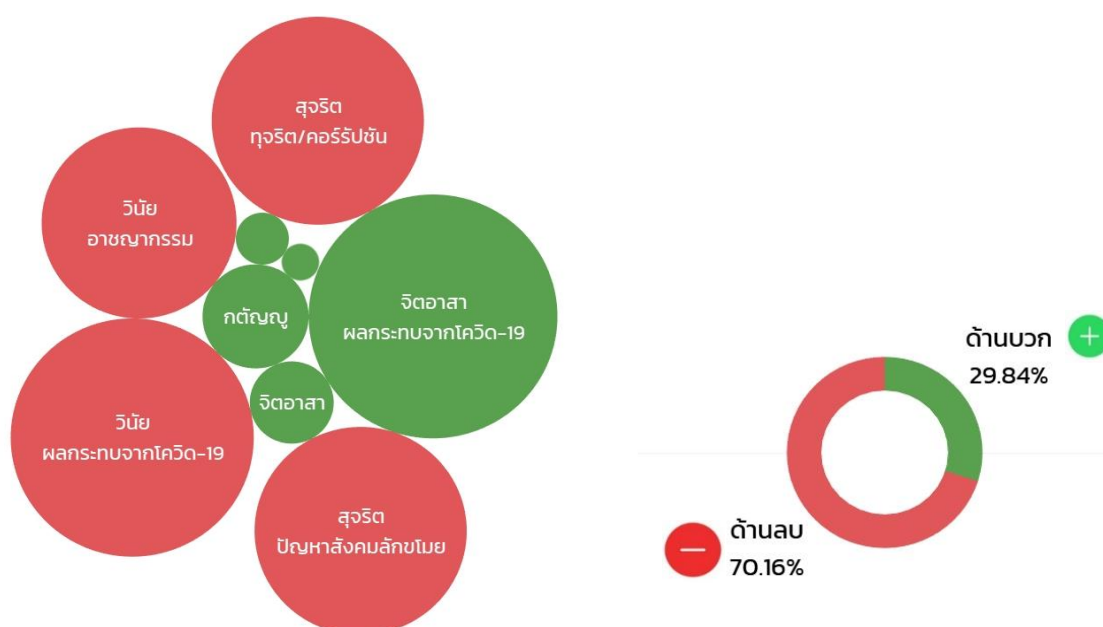
จากสถานการณ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก และการเสริมแรงทางสังคม ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ในสามลักษณะ คือ (๑) สถานการณ์คุณธรรมที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการทำดี เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและกระบวนการจิตอาสา (๒) สถานการณ์ที่ต้องเฝ้าระวังด้านคุณธรรม โดยเฉพาะปัญหาที่แสดงความอ่อนแอของสังคม ทั้งการทะเลาะวิวาท ปัญหาครอบครัว ความขัดแย้งในสังคม และปัญหาการรับชัณ อีกทั้งยังเกิดช่องว่างระหว่างวัย (Generation Gap) คนที่เกิดยุค Gen Y คือ ปี ค.ศ. ๒๐๐๐ ยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและความพร้อมของเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต และ Gen Z ยุคที่เทคโนโลยีการสื่อสารเจริญก้าวหน้ามากที่สุด จึงได้รับอิทธิพลจากสื่อสาธารณะออนไลน์ต่อระบบคิดและพฤติกรรม ทำให้ขาดการกล่อมเกลางานทางสังคมในช่วงเยาว์วัย และ (๓) สถานการณ์คุณธรรมในการสร้างความเข้มแข็งของประเทศ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการดำรงชีวิตตามหลักทางสายกลางของประชาชนในทุกกลุ่มวัยและอาชีพ ด้วยการใช้เหตุผล ความพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม

^{๑๐} Hootsuite, Digital 2021: Thailand [สืบค้นเมื่อ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔] จากเว็บไซต์ <https://datareportal.com/reports/digital-2021-thailand>

^{๑๑} Internet World Stat (usage and population statics) : Internet usage 2021 in Asia [สืบค้นเมื่อ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔] จากเว็บไซต์ <https://www.internetworldstats.com/stats3.htm>

ภาพที่ ๔ ด้านล่าง แสดงคุณธรรมที่เกิดขึ้น จำแนกตามหมวดหมู่คุณธรรมและแบ่งออกเป็นคุณธรรมเชิงบวก และคุณธรรมเชิงลบ พบว่าส่วนใหญ่เป็นคุณธรรมเชิงลบ คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๑๖ จัดอยู่ในหมวดวินัยและสุจริตมากที่สุด โดยเฉพาะการฝ่าฝืนมาตรฐานป้องกันในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) พบบ่อยที่สุด รองลงมาคือ การหลอกลวงทำธุรกรรมออนไลน์ การหลอกลวงขายสินค้าไม่ได้คุณภาพที่เกี่ยวกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) (ถุงมือยาง/ชุด PPE) และการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ในขณะที่คุณธรรมเชิงบวก คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๔ สะท้อนในหมวดจิตอาสา โดยมาจากผลกระทบของสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) มากที่สุด เช่น การบริจาค (สิ่งของ/อาหาร/โลหิต/ถึงออกซิเจน) การเป็นอาสาสมัครช่วยผู้ป่วยโควิด การคิดค้นนวัตกรรม เช่น ประดิษฐ์รถส่งอาหารให้ผู้ป่วยโควิด เป็นต้น และมาจากความกตัญญูและเศรษฐกิจเป็นลำดับ ๒ และ ๓ ตามลำดับ เช่น เด็กเยาวชนช่วยครอบครัวหารายได้ การพึ่งตนเอง ลดรายจ่าย การปลูกผักสวนครัว และการส่งเงินคืนเจ้าของ เป็นต้น

ภาพที่ ๔ คุณธรรมที่เกิดขึ้นเดือนมกราคมถึงกรกฎาคม ๒๕๖๔
การรายงานจากระบบรายงานสถานการณ์ข่าวคุณธรรม (E-Monitoring) วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๓) สถานการณ์คุณธรรมในอนาคต

The National Intelligence Council ได้จัดทำรายงาน Global Trends 2040: A More Contested World โดยคาดการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงของโลกในอนาคตไว้ ๔ ประการ ได้แก่^{๑๒}

(๑) ความท้าทายระดับโลก ที่รัฐและประชากรของรัฐทั้งหมดตกอยู่ในสภาวะของการบีบรัดขบข่มกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ โรคระบาด วิกฤติการณ์ทางการเงิน ตลอดจนการ Disrupt ของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ปรากฏการณ์ดังกล่าวนับได้ว่าเป็นที่ประจักษ์ชัดและทำให้เกิดความสั่นคลอนในวงกว้างไม่ว่าต้นกำเนิดของปัญหาจะเกิดขึ้น ณ ที่ใด ดังนั้น รัฐจะต้องมีความสามารถในการทนทาน รับมือ และปรับตัวเข้ากับปัญหาความท้าทายระดับโลกต่าง ๆ

^{๑๒} จารุพล เรืองสุวรรณ. (มป.ป.). ทบทวนแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงของโลก สิ่งไทยควรตระหนักและเตรียมการ [สืบค้นเมื่อ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕] จากเว็บไซต์ <http://www.polsci.tu.ac.th/direk>

(๒) ความแตกแยก หรือช่องว่างที่เกิดขึ้นภายในสังคม รัฐ และระบบระหว่างประเทศ ในขณะที่โลกของเราได้เติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็วผ่านเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อประสิทธิภาพและความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม ภูมิทัศน์ในลักษณะนี้อาจก่อให้เกิดความตึงเครียดในทุกระดับ นับตั้งแต่ภายในสังคมที่แบ่งแยกกันผ่านคุณค่าและอัตลักษณ์ที่ยึดถือแตกต่างกัน ไปจนถึงการดำเนินการของรัฐในการควบคุมกิจกรรมดิจิทัลต่าง ๆ ของประชาชน จึงเป็นที่คาดการณ์ได้ว่าความแตกแยกระหว่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม และอุดมการณ์ทางการเมืองจะมีมากขึ้น

(๓) การสูญเสียดุลยภาพ การเติบโตของความท้าทายข้ามชาติต่าง ๆ และการเกิดขึ้นของความแตกแยกดังที่ได้กล่าวไป จะทำให้ความสามารถที่มีอยู่ในปัจจุบันของระบบโครงสร้าง ตลอดจนสถาบันต่าง ๆ ไม่เพียงพอต่อการรับมือ จนก่อให้เกิดการสูญเสียดุลยภาพ หรือเกิดการขยายตัวของช่องว่างระหว่างความต้องการของประชาชนกับความสามารถของรัฐและเอกชนในการตอบสนองต่อความต้องการของรัฐที่ไม่สามารถปรับตัวและพัฒนาศักยภาพที่จำเป็นได้อาจสูญเสียศรัทธาจากประชาชน จนอาจนำไปสู่ความขัดแย้งและความยากลำบากในการหาข้อสรุปร่วมกันระหว่างประชาชนกับรัฐ

(๔) การปรับตัว ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกระดับในการรับมือกับความท้าทายในอนาคต เทคโนโลยีจะเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้เกิดข้อได้เปรียบในการปรับตัวและขยายโอกาสทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ของเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่าง AI คาดการณ์ได้ว่าอาจไม่สามารถกระจายไปได้อย่างทั่วถึงทุกมุมโลก อาจส่งผลให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งภายในรัฐและระหว่างรัฐ

ดังนั้น สิ่งที่รัฐและประชาชนควรทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ คือการที่เราทั้งหมดต่างตกอยู่ในภาวะเดียวกัน คืออาจเป็นผู้ก่อให้เกิดความท้าทายและเป็นเหยื่อของความท้าทายไปพร้อมกัน จึงต้องรับผิดชอบในการรับมือกับความท้าทายร่วมกันทั้งในระดับสังคม ระดับรัฐ และระดับโลก

ประกอบกับข้อมูลรายงานการศึกษาอนาคตประเทศไทย ปี ๒๕๕๕^{๑๓} ใน ๙ มิติ คือ ประชากร สังคม ชนบท การศึกษา สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคง พบว่าปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญที่ใช้ในการจินตนาการภาพอนาคตทางเลือกหรือฉากทัศน์ของประเทศไทยในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า มี ๒ ประการ โดยแต่ละปัจจัยสามารถแบ่งรูปแบบออกเป็น ๒ ขั้วตรงกันข้าม ปัจจัยแรกคือรูปแบบการเติบโตและพัฒนาเศรษฐกิจ ขั้วหนึ่งคือการเติบโตแบบสีน้ำตาล (Brown Growth) ซึ่งเน้นการผลิตและบริโภคที่ใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองและมักนำไปสู่การพัฒนาที่เอื้อประโยชน์เฉพาะกลุ่มแบบมือใครยาวสาวได้สาวเอา อีกขั้วหนึ่งของแกนนี้เป็นการเติบโตแบบสีเขียว (Green Growth) ซึ่งเน้นการผลิตที่มุ่งเพิ่มมูลค่าการผลิตและการบริโภคไปพร้อมกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและลดความจำเป็น ในการใช้ทรัพยากรให้เหลือน้อยที่สุด โดยมีความมุ่งหวังว่าในที่สุดจะนำไปสู่การพัฒนาแบบฟื้นฟูและทั่วถึง

อีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดอนาคตทางเลือกของประเทศไทยคือรูปแบบอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองที่ใช้ในการครอบครองควบคุมและจัดสรรทรัพยากร รวมถึงการเก็บเกี่ยวและสะสมมูลค่าที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร รูปแบบเครือข่ายอำนาจเหนือทรัพยากรแบ่งออกเป็น ๒ ขั้วหลัก คือแบบกระจุกและรวมศูนย์ (Centralized) กับแบบกระจาย (Dispersed) โดยในแบบกระจายยังสามารถแบ่งเป็นแบบแยกศูนย์ (Decentralized) และแบบกระจายศูนย์ (Distributed) เมื่อนำปัจจัยขับเคลื่อนทั้งสองประการมาไขว้กันก็จะได้เป็นฉากทัศน์ของประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๕๘๕ จำนวน ๔ ฉากด้วยกัน ได้แก่ (๑) กึ่งกึ่งในเขาวงกต คือภาพอนาคตของประเทศไทยที่ไม่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวและหมุนเวียนได้ ในขณะที่โครงสร้างอำนาจเหนือทรัพยากรก็ยังคงกระจุกตัวเช่นเดิม (๒) ปลาไหลพันโคลนตม คือภาพอนาคตที่ประเทศไทยมีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเต็มที่ แต่ยังไม่ไปถึงการสร้างเครือข่ายที่นำไปสู่การปรับผ่านเข้าสู่เศรษฐกิจสีเขียวและหมุนเวียน (๓) ไก่จอร์แกนิกในเล้าไฮเทคคือภาพอนาคตที่ประเทศไทยสามารถปรับเปลี่ยน

^{๑๓} มูลนิธิสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ. (๒๕๖๕). อนาคตประเทศไทย พ.ศ. 2585. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ. [สืบค้นเมื่อ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕] จากเว็บไซต์ https://www.khonthai4-0.net/content_detail.php?id=310

โครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้มีความยั่งยืนมากขึ้นได้ด้วยการลงทุนขนาดใหญ่ของภาคเอกชน แต่โครงสร้างอำนาจเหนือทรัพยากรยังคงกระจุกตัวอยู่กับกลุ่มทุนและชนชั้นนำ และ (๔) พินิจไพบรมแดน คือภาพอนาคตที่พึงประสงค์สำหรับประเทศไทย เมื่อระบบการบริโภคและการผลิตสามารถปรับเข้าสู่เศรษฐกิจสีเขียวและหมุนเวียนได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งอำนาจเหนือทรัพยากรก็กระจายสู่ชุมชนและประชาชนอย่างแท้จริง

ไม่ว่าประเทศไทยจะมุ่งหน้าไปสู่ฉากทัศน์ไหนและบนเส้นทางใด หลักการพื้นฐานสำคัญมีอยู่สองประการที่เชื่อว่าจะทำให้ประเทศไทยสามารถลดความเสี่ยงเชิงระบบ และเพิ่มขีดความสามารถในการฟื้นตัวและตั้งหลักใหม่ได้อย่างรวดเร็ว **หลักการแรก คือ การรักษาและเพิ่มความหลากหลายของประเทศไทย** ทั้งในด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการเมือง **หลักการที่สอง คือ ความเป็นธรรม** ทั้งความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากร และความเป็นธรรมเชิงกระบวนการในการตัดสินใจด้านทรัพยากรทุกมิติ รวมไปถึงความเป็นธรรมในการเปลี่ยนผ่าน (Just transitions) โดยมีข้อเสนอแนวนโยบาย ๔ ข้อที่เป็นพื้นฐานในการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยสามารถก้าวพ้นกับดักความคิดและวงจรการกระทำแบบเดิมไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ พร้อมกับการสร้างขีดความสามารถในการรับมือกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอน และเตรียมพร้อมคว้าโอกาสใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ได้แก่ (๑) สานเสวนาภาคีประชาคม (Deliberate & Regenerate) ซึ่งมุ่งสร้างเวทีของการปรึกษาหารือและเจรจาต่อรองได้อย่างเสรีและสันติ (๒) ดิจิทัล ไทยแลนด์ (Digitalize & Revitalize) ซึ่งเน้นการยกระดับการเข้าถึงบริการพื้นฐานด้านดิจิทัลให้กับพลเมืองไทยได้อย่างทั่วถึงและถ้วนหน้า (๓) กระจายอำนาจแบบเครือข่าย (Distribute & Redistribute) ซึ่งมุ่งสร้างระบบการอภิบาลด้วยเครือข่ายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้างเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นธรรมมากขึ้น และ (๔) รื้อสร้างประเทศไทย (Deconstruct & Reconstruct) ซึ่งมุ่งการปฏิรูประบบราชการและระบบสำคัญอื่น ๆ พร้อมยกระดับการมีส่วนร่วมของพลเมืองในกระบวนการทางการเมืองทุกระดับและทุกรูปแบบ

ฉากทัศน์ดังกล่าวอาจส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและค่านิยมของคนไทยในอนาคต สังคมไทยจะมีความเป็นปัจเจกนิยมมากขึ้น และคนไทยจะมีความเป็นสากลมากขึ้นโดยมีลักษณะเช่นเดียวกับชาวดิจิทัลสากล เช่น การใช้เทคโนโลยี วิถีชีวิตออนไลน์ มีอิสระ มั่นใจในตนเอง ลดอคติในการเหยียดหยามผู้อื่นและต้องการมีส่วนร่วมกับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติคุณธรรม ซึ่งคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มเรียกร้องความโปร่งใสและความเสมอภาค ยินยอมเพื่อสิทธิของตนเองมากขึ้น เนื่องจากปัญหาการคอร์รัปชันในภาครัฐที่ลามไปถึงภาคส่วนต่าง ๆ ที่น่าจะเป็นปราการสุดท้ายของการรักษาความซื่อสัตย์ เช่น สถาบันการศึกษา องค์การทางศาสนา หน่วยงานที่ดูแลผู้พิการ เป็นต้น รวมไปถึงวิกฤติโรคระบาดที่ก่อให้เกิดกระแสการมีจิตสาธารณะ คนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่ต้องการบริจาคทุนหรือแรงงานเพื่อให้สังคมดีขึ้น เป็นการบริจาคเชิงกลยุทธ์ เป็นจิตที่มีอุดมการณ์และอาจจะมีการปฏิบัติการร่วมกันทำให้เกิดพลังร่วมเพิ่มขึ้นมากเรียกว่า “ทุนสังคม” ซึ่งทุนสังคมเกิดจากการสะสมความสัมพันธ์เชิงเครือข่ายของกลุ่มคนที่นำมารวมกันเป็นทรัพยากรที่อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจและต่างตอบแทนกัน ซึ่งนำไปสู่การสร้างการมีส่วนร่วมการที่มีปฏิบัติการหรือกิจกรรมร่วมกัน (Collective Action) เพื่อสร้างคุณค่าใหม่ร่วมกันได้

จากสถานการณ์ต่าง ๆ ของโลกทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตดังที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับข้อเสนอของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบุว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศ โดยใช้ “ทุนสังคม” ภายในประเทศที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถรองรับผลกระทบได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นสถาบันหลัก เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตของสังคมด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เชื่อมโยงคนในชาติให้เกาะเกี่ยวกันอย่างเหนียวแน่น นอกจากนี้ ชุมชนท้องถิ่นยังเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาตาม

หลักเศรษฐกิจพอเพียง จะทำให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเอง ช่วยให้เศรษฐกิจสังคมและทรัพยากรธรรมชาติเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนได้^{๑๔}

๓.๑.๒ ความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑) กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในสังคมไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบนี้ โดยกำหนด คุณธรรม หมายความว่า สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน และเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย และ จริยธรรม หมายความว่า กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคมเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต

โดยกำหนดให้มี “คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ” ทำหน้าที่เสนอแผนแม่บทการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยต่อคณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ประสานนโยบายและแผนเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานของภาคส่วนต่าง ๆ ตลอดจนพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย รวมทั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย มีองค์ประกอบของคณะกรรมการโดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนแม่บทการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยเสนอคณะกรรมการส่งเสริม จัดทำและประสานแผนปฏิบัติการฯ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐและส่วนงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมและพัฒนาเครือข่าย และประสาน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผน ตลอดจนปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่คณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติในปัจจุบัน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบนี้ โดยให้กรมการศาสนา ทำหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๓) พระราชบัญญัติ มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๕ มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย (๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ

^{๑๔} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔. สำนักนายกรัฐมนตรี. [สืบค้นเมื่อ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๔] จากเว็บไซต์ https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๒) ชื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ (๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม (๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ (๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ และ (๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

อีกทั้งยังมีการกำหนดให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมที่มีมาตรฐานจริยธรรมข้างต้นเป็นหลักสำคัญ สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในความรับผิดชอบ (มาตรา ๖) ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ม.จ.” มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ (มาตรา ๘) กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาจริยธรรมประจำหน่วยงานของรัฐ ในการนี้ อาจมอบหมายให้ส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล หรือที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล หรือคณะกรรมการและกลุ่มงานจริยธรรมประจำหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่แล้ว เป็นผู้รับผิดชอบก็ได้ (มาตรา ๑๙)

๒) ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแผนแม่บทการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยต่อคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ ประสานนโยบายและแผน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย

กระทรวงวัฒนธรรมได้นำเสนอแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) โดยมีมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนแม่บทฯ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ (คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติได้ขยายเวลาบังคับใช้แผนแม่บทฯ ต่อไปอีก ๑ ปี จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕) โดยเป็นแผนส่งเสริมคุณธรรมฉบับแรกของประเทศไทย เพื่อให้หน่วยงานทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม โดยมีคณะอนุกรรมการในระดับนโยบายทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ในด้านต่าง ๆ และคณะอนุกรรมการในระดับปฏิบัติการ คือ คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมทุกกระทรวง ทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ตลอดจนหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม บูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมเข้ากับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติภายในหน่วยงานและพื้นที่ และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

เพื่อให้การส่งเสริมคุณธรรมในระยะต่อไปเกิดความต่อเนื่อง คณะกรรมการฯ จึงได้ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ และวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามมาตรา (๕) พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จึงเป็นแผนระดับที่ ๓ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ เป็นแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาเชิงประเด็น (Issue-based) ที่ไม่ใช่การดำเนินการที่มีลักษณะของภารกิจปกติ แต่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า ๑ กระทรวงหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานขึ้นตรงต่อ/ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี โดยต้องมีลักษณะเป็นแผนในเชิงปฏิบัติ (Action Plan) สำคัญของแผนอย่างน้อยตามองค์ประกอบและหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนด มีช่วงเวลาของการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม ต้องมีผลผลิต ผลลัพธ์ ตลอดจนองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนฯ ที่สอดคล้องกับเวลาของแผนแม่บทฯ ที่กำหนดเป็นห้วงละ ๕ ปี

๓.๑.๓ การประเมินแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

๑) ผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานทุกภาคส่วน

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ โดยใช้กลไกคณะกรรมการระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ ในระดับจังหวัดและระดับกระทรวง ตลอดจนภาคีเครือข่ายในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ดำเนินงาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ คือ

ด้านการสร้างความเข้าใจในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ และการประชาสัมพันธ์ ด้วยการจัดทำหนังสือ จัดประชุมวิชาการ จัดงานประชุมเชิงปฏิบัติการ และจัดงาน “สมัชชาคุณธรรม ระดับภูมิภาค ๔ ภาค จัดโครงการประกวดสื่อ จัดทำป้ายรณรงค์คุณธรรม จัดทำหลักสูตรวิทยากรแกนนำให้กับ หน่วยงานทุกภาคส่วนเป็นงบประมาณบูรณาการของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตลอดจนการปรับปรุงและแก้ไขคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ด้านการร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ได้รับความร่วมมือจากทุกกระทรวง และทุกจังหวัด รวมทั้งหน่วยงานอิสระ ภาครัฐและเอกชน จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานประจำปีอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และการสนับสนุนกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ด้านการส่งเสริมชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ด้วยการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมทางศาสนา และวิถีวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางหลักในการดำเนินปลูกฝังให้ประชาชน ยึดมั่น ส่งผลให้เกิดชุมชนส่งเสริมคุณธรรม จำนวน ๑๕,๕๖๕ แห่ง และแต่งตั้งอนุกรรมการคัดเลือกชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม และสนับสนุนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนใช้เกณฑ์ประเมิน ๙ ขั้นตอน เป็นเครื่องมือและแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาองค์กร ชุมชน อำเภอ จังหวัดคุณธรรม และมีการประกาศ ยกย่องชุมชน องค์กร อำเภอและจังหวัดคุณธรรม

โดยการดำเนินงานในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้เกิดการปฏิบัติและการขับเคลื่อนคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมในทุกระดับ ทุกภาคส่วนที่สอดคล้องกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ใน ๕ ด้าน คือ (๑) ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน ในพื้นที่ จำนวน ๕๙๗ กิจกรรม จากการดำเนินงานของ ๗๑๒ หน่วยงาน เช่น จัดทำประกาศหรือมาตรการ หรือแนวทางปฏิบัติในการให้ความรู้ความเข้าใจและถือปฏิบัติเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส (๒) ด้านความพอเพียง พอประมาณ ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ จำนวนกว่า ๑,๐๐๐ กิจกรรม จากการดำเนินงานของ ๕๖๖ หน่วยงาน เช่น กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนภายใต้แนวคิด “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” จำนวน ๒๒๘ ชุมชน การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (Cultural Product Of Thailand : CPOT) การให้คำปรึกษาและจัดหาช่องทางการจำหน่ายสินค้าออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (๓) ด้านจิตอาสา การแบ่งปัน ช่วยเหลือสังคมช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จำนวน ๑,๒๘๙ กิจกรรม จากการดำเนินงานของ ๙๕๗ หน่วยงาน เช่น ร่วมกับภาคีเครือข่ายใช้พลังบรรดาเดินโครงการ “ปันน้ำใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน” มอบอุปกรณ์ทางการแพทย์เวชภัณฑ์ อาหารแก่โรงพยาบาลต่าง ๆ รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบ (๔) ด้านศาสนา การปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของแต่ละศาสนา จำนวน ๖๒๐ กิจกรรม จากการดำเนินงานของ ๔๘๕ หน่วยงาน เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมเด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีส่วนร่วมอนุรักษ์ สืบทอดศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในรูปแบบออนไลน์มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๔,๕๐๐,๐๐๐ คน และ (๕) ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมส่งเสริมความดีงามขององค์กร ชุมชน จำนวน ๕๕๙ กิจกรรม จากการดำเนินงานของ ๕๕๑ หน่วยงาน เช่น หน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ การจัดงานมหกรรมวัฒนธรรมเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแบบออนไลน์และออนไลน์ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๗๖,๐๐๐ คน ช่วยเหลือศิลปินและเครือข่ายทางวัฒนธรรมที่ได้รับผลกระทบกว่า ๒,๐๐๐ คน สร้างรายได้ ๑๔.๗๘ ล้านบาท

ผลการดำเนินงานขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทยข้างต้น เป็นผลจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ และประชาชนทุกหมู่เหล่าที่จะต้องช่วยกันสร้างสังคมไทยก้าวข้ามภาวะวิกฤตสู่สังคมคุณธรรม

๒) ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงาน

กรมการศาสนาและศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน รวมทั้งถอดบทเรียน ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์แผนแม่บทฯ^{๑๕} เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการขับเคลื่อนและการดำเนินงานในแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ โดยใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสานเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนคุณธรรมระดับจังหวัดและอำเภอ จากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด องค์กร ชุมชน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาเชิงปริมาณ ด้วยการวิเคราะห์ CIPP Model พบว่าในระดับจังหวัด ด้านบริบทที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด (Context) อยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) อยู่ในระดับมาก กระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) อยู่ในระดับมากที่สุด ผลผลิตและการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Product) อยู่ในระดับมากที่สุด มีผลกระทบ และการนำไปใช้ขยายการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Impact) อยู่ในระดับมากที่สุด ในระดับอำเภอ ด้านบริบทที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมของอำเภอ (Context) อยู่ในระดับมาก ปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) อยู่ในระดับมาก กระบวนการ หรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) อยู่ในระดับมาก มีผลผลิตและการประเมินผล การดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Product) อยู่ในระดับมาก และผลกระทบ และการนำไปใช้ในการขยายการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Impact) อยู่ในระดับมาก ในระดับหน่วยงาน/องค์กร มีปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) อยู่ในระดับมากที่สุด กระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อน แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) อยู่ในระดับมาก มีผลสำเร็จของการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร/หน่วยงาน (Product) อยู่ในระดับมาก ในระดับชุมชน มีด้านปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) อยู่ในระดับมาก มีกระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) อยู่ในระดับมากที่สุด มีผลสำเร็จของการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในชุมชน (Product) อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า หน่วยงานมีผลการดำเนินงานตาม ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ **ยุทธศาสตร์ที่ ๑ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย** มีการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรมของชาติ และมีการส่งผ่านจากแผนแม่บทฯ สู่นโยบายและยุทธศาสตร์ระดับกรม กอง จังหวัด อำเภอ หน่วยงาน/องค์กร และชุมชนตามลำดับ แนวตั้งจากบนลงล่าง Top-Down Approach แนวราบ Horizontal Approach และจากล่างขึ้นบน Bottom-Up มีการประสานภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรมร่วมกันอีกทั้งในระดับกระทรวง ทบวง กรมจังหวัด อำเภอ ซึ่งมีคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด

^{๑๕} กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (๒๕๖๔) . รายงานประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ฉบับสมบูรณ์. นครปฐม : เพชรเกษมพรินต์ติ้ง กรุป จำกัด.

เป็นผู้ให้นโยบายวางแผน ให้การสนับสนุนการดำเนินงานในระดับจังหวัด และทุกหน่วยงาน/องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เป็นเครือข่ายระดับจังหวัด มีแผน นโยบาย และโครงการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมในรูปปัจเจก และมีการประสานแผนนโยบาย และโครงการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เป็นภาคีเครือข่าย **ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ** ทุกหน่วยงาน/องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เป็นเครือข่ายระดับภาคและจังหวัด มีระบบกลไกการบริหารจัดการส่งเสริมคุณธรรมฯ ภายในหน่วยงานของตนในรูปแบบ Systematic Model และระบบการบริหารจัดการทางวิชาการองค์ความรู้ การวิจัย การพัฒนามาตรฐานการส่งเสริมคุณธรรม มีหลักสูตรแต่ยังไม่มีเจ้าภาพหลัก และฐานข้อมูลยังไม่มีมีการบูรณาการร่วมกัน ระบบติดตามประเมินผลการส่งเสริมคุณธรรมในมิติต่าง ๆ ยังไม่เชื่อมโยงทุกภาคส่วน ซึ่งการประเมินผลความสำเร็จโครงการยังเป็นรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการที่หน่วยงานวางแผนไว้ในแต่ละปี มีลักษณะเป็นปัจเจกขาดการเชื่อมโยงมิติต่าง ๆ ของภาคีเครือข่ายทุกระดับชั้น และฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงผลการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายที่เป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ปรากฏเด่นชัด งบประมาณ บุคลากร รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ ที่ดำเนินการตามแผนแม่บทฯ ยังไม่มีเฉพาะกิจ งบดำเนินการแฝงอยู่ในงบประมาณประจำปีของกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอ หน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ไม่มีการประเมินความคุ้มค่าของการใช้ งบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ ทั้งแง่ของเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ **ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม** มีภาคีเครือข่ายที่มาจากหน่วยงาน/องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ระดับจังหวัด อำเภอ หน่วยงาน/องค์กร ชุมชน แต่ละหน่วยงานจะมีแผน นโยบายและโครงการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ทั้งในรูปปัจเจก และมีการประสานแผนนโยบาย และโครงการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เป็นภาคีเครือข่าย มีความร่วมมือระหว่างผู้นำระดับจังหวัดและอำเภอ องค์กร/หน่วยงาน และชุมชน มีลักษณะที่หลากหลาย และแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละพื้นที่ และจำนวนของเครือข่ายขึ้นอยู่กับจำนวนหน่วยงาน องค์กรที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ ความร่วมมือ มีการประเมินผลเป็นเชิงปริมาณ ส่วนการประเมินผลความร่วมมือของเครือข่ายในเชิงคุณภาพยังไม่ปรากฏ และผู้นำทุกระดับเป็น Key person ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ความสำเร็จในการขับเคลื่อนของผู้นำขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถเฉพาะ บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ **ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก** การเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกในระดับจังหวัดและอำเภอ ยังไม่ปรากฏเด่นชัดเรื่องการเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ส่วนมากเป็นการดำเนินงาน/โครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นความร่วมมือในกิจกรรมและโครงการด้านคุณธรรมร่วมกัน เช่น งานประเพณีและวัฒนธรรมที่จังหวัดเลย จังหวัดเชียงราย จังหวัดสงขลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น จึงยังไม่สามารถบรรลุผลตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์นี้

ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน พบว่า ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ยังประสบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน ด้านบริบทที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม (Context) ทั้งทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรม ปัญหาด้านประสิทธิภาพของปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) ได้แก่ ด้านศักยภาพและการปรับเปลี่ยนของบุคลากร ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ปัญหาการถ่ายทอดนโยบายและยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ยังไม่ทั่วถึงทุกภาคส่วน ปัญหาด้านกระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) ให้ไปสู่กระบวนการที่มีมาตรฐาน ตัวชี้วัดที่มีปัญหาต่อการตีความเป็นรูปธรรม และปัญหาด้านผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Output/Outcome) ที่ยังมีสัดส่วนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในบางด้านน้อย ได้แก่ วินัย สุจริต และยังไม่เป็นผลผลิตขนาดใหญ่ในภาพรวมของจังหวัดและอำเภอ รวมทั้งขาดตัวชี้วัดที่เป็นภาพขนาดใหญ่ของจังหวัด และอำเภอด้วย ระดับองค์กร/หน่วยงาน ยังประสบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของปัญหาด้านประสิทธิภาพของปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) ได้แก่ ปัญหาด้านความร่วมมือของผู้นำและโอกาสในการเป็นเครือข่าย

คุณธรรมขององค์กร/หน่วยงาน ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ปัญหาการถ่ายทอดนโยบายและยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติที่ยังไม่ทั่วถึง ปัญหาด้านกระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) ให้ไปสู่กระบวนการที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพ ปัญหาด้านระบบบริหารจัดการด้านวิชาการที่เกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม ระดับชุมชน ยังประสบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของปัญหาด้านประสิทธิภาพของปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) ได้แก่ ปัญหาความร่วมมือของคนในชุมชน และการดึงศักยภาพด้านทุนทางวัฒนธรรม ความไม่เท่าเทียมด้านงบประมาณ ปัญหาการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ด้านการขยายภาคีเครือข่ายชุมชนต้นแบบ (Process)

ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงาน จากการวิเคราะห์ CIPP Model ข้อมูลเชิงปริมาณ ระดับจังหวัด ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ด้านบริบทที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด (Context) ด้านปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) และกระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางถึงสูงมากกับผลผลิตและการประเมินผล การดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Product) ในระดับอำเภอ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ด้านบริบทที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมของอำเภอ (Context) ด้านปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) กระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงถึงสูงมากกับผลผลิตและการประเมินผล การดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Product) ในระดับองค์กร/หน่วยงาน ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) กระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงถึงสูงมากกับผลสำเร็จของการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม (Product) ในระดับชุมชน ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Input) กระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางถึงสูงมากกับผลสำเร็จของการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม (Product) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงาน จากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของจังหวัดและอำเภอ ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ บุคลากรที่มีศักยภาพ งบประมาณ ที่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม กระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ที่มีมาตรฐาน (Process) ระดับองค์กร/หน่วยงาน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ศักยภาพผู้นำ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ ประสิทธิภาพในการถ่ายทอดนโยบายและยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ มาตรฐานกระบวนการหรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) ระดับชุมชน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ทุนทางสังคม ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและความร่วมมือของคนในชุมชน และการดึงศักยภาพด้านทุนทางวัฒนธรรม การบริหารจัดการงบประมาณ มาตรฐานกระบวนการ หรือการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (Process) และบริบทที่เหมาะสมในการขยายภาคีเครือข่ายชุมชนคุณธรรมต้นแบบ

กล่าวโดยสรุป **ความสำเร็จขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำ** การสนับสนุนเชิงโครงสร้าง และการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ขณะที่**ปัญหาอุปสรรคคือการขาดงบประมาณ** ทำให้การดำเนินงานตามแผนแม่บทจึงต้องใช้งบเฉพาะกิจ เป็นโครงการเฉพาะที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากสำนักงานงบประมาณ เช่น งบวิจัย หรืองบประมาณในการแก้ปัญหาความยากจน ซึ่งโครงการดังกล่าวส่วนมากอยู่ในพันธกิจของหน่วยงานนั้น ๆ อันเป็นปัญหาและอุปสรรคหลักที่แสดงข้อมูลอย่างชัดเจนในผลการประเมินตาม CIPP Model และการรับรู้ในวงกว้าง การทำงานตามลำดับขั้นของระบบราชการ การขาดบุคลากร ความร่วมมือของแต่ละหน่วยงาน และความซ้ำซ้อน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และกรอบแนวทางการกระบวนการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ

(๑) สร้างความเชื่อมโยงในกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และกำหนดให้ทุกกระทรวงเป็นหน่วยหลักในการขับเคลื่อน และกำหนดให้มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนหรือส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม บรรลุไว้ จัดสรรงบประมาณเฉพาะกิจด้านการส่งเสริมคุณธรรมตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมการขับเคลื่อน หรือส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมระดับกระทรวง ในการขอตั้งงบประมาณประจำปีของแต่ละกระทรวงจากสำนักงบประมาณ

(๒) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในรูปแบบเครือข่ายดิจิทัล โดยมีกระทรวงวัฒนธรรมเป็นเจ้าภาพหลัก สร้างระบบติดตามประเมินผลให้ทุกภาคส่วนอย่าง เป็นรูปธรรม มีฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

(๓) กำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการบริหารจัดการด้านวิชาการ องค์ความรู้ การวิจัย การพัฒนามาตรฐานการส่งเสริมคุณธรรม และฐานข้อมูลสถิติ ระดับกระทรวง และภูมิภาค โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งส่วนกลางและภูมิภาค

(๔) ปรับปรุงมาตรฐานตัวชี้วัด (Key Performance Indicator) ให้เป็นรูปธรรม ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สามารถตรวจสอบได้ มีหน่วยงานกลางในการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการดำเนินการตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยมีตัวชี้วัดกลาง และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับบริบทในภูมิภาคหรือท้องถิ่น พัฒนาหลักเกณฑ์แบบอย่างด้านคุณธรรมในระดับนานาชาติร่วมกับประชาคมอาเซียน เชิงระบบ (Systematic Model) และ ผลลัพธ์ (Product) หรือใช้ตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานสากล ในการขับเคลื่อนและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ

(๕) ให้ความสำคัญและส่งเสริมการวางรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเป็นสถาบันหลักในการเสริมสร้างคุณธรรมให้กับเยาวชนรุ่นใหม่

(๖) สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการโดยการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ ศักยภาพทางวิชาการ และพัฒนาบุคลากรผู้นำทุกระดับที่ทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรม จัดให้มีระบบประเมินความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ ทั้งแง่ของเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

(๗) ส่งเสริมการนำหลักศาสนา ศาสตร์พระราชา และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาในโครงการ/กิจกรรมที่ขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรมด้านความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา อย่างต่อเนื่อง และขยายผลจากจังหวัด อำเภอ องค์กร/หน่วยงาน ชุมชนต้นแบบเพื่อขยายผลสู่จังหวัด อำเภอ องค์กร/หน่วยงาน และชุมชน

๓.๒ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

“...คุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรัก ความสามัคคี ที่ทำให้คนไทยเราสามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อกันไปได้ตลอดรอดฝั่ง ประการแรก คือ การที่ทุกคนคิด พูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และแก่ประเทศชาติ ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎกติกา และในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความดี ความเห็นของตนให้ถูกต้องเที่ยงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล หากความคิด จิตใจ และการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกันในทางที่ดี ที่เจริญนี้ ยังมีพร้อมมูลในกาย ในใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่า ประเทศชาติไทยจะดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปได้...”

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ความตอนหนึ่งในพระราชดำรัสในการเสด็จออกมหาสมาคมงานพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม วันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙

“เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป”

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระปฐมบรมราชโองการในการออกมหาสมาคม
ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมัยโหรศรายุพิมาน วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

คุณธรรมเป็นคุณค่าพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ที่เป็นการทำความดี หรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นหรือสังคมส่วนรวม จึงเป็นเรื่องที่ปรากฏให้เห็นในพฤติกรรม/การกระทำของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ทุกคนควรพยายามรักษาเพื่อดำรงคุณค่านี้ ด้วยการควบคุมความคิดและการกระทำให้อยู่ในกรอบของความดีที่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม เป็นการฝึกฝนพัฒนาจนเป็นทักษะชีวิต (Soft Skills) ที่มีคุณธรรมเป็นองค์ประกอบ ก็จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบ พร้อมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณธรรม ปัจจัยที่ช่วยทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ขับเคลื่อนโลกสมัยใหม่เป็นปัจจัยผลักดันสำคัญให้เกิดการพลิกโฉมประเทศ และช่วยส่งผลดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)^{๑๖} เห็นว่าทักษะชีวิตที่มีคุณธรรมเป็นองค์ประกอบเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยทำให้มนุษย์สามารถรับมือกับสถานการณ์โลกที่พลิกผันของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) และหุ่นยนต์ (Robot) ตลอดจนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทั้งเรื่องความจริงใจในพฤติกรรมหรือการแสดงออก (Credibility and Authenticity) จากการดำเนินชีวิตอย่างมีเข็มทิศคุณธรรม (Moral Compass) มีความคงเส้นคงวาและความน่าเชื่อถือ ตลอดจนมีคุณธรรมความซื่อตรง (Integrity) ความเห็นอกเห็นใจผู้รอบข้าง (Empathy) ความตระหนักต่อความสำคัญ/เร่งด่วน (Urgency) ต่อการแสดงออกดังกล่าว รวมถึงทักษะชีวิตอื่น ๆ ที่อยู่ในระบบคิดที่ทำให้เห็นความซับซ้อน

^{๑๖} World Economic Forum, WEF. (2019). 7 skills every leader needs in times of disruption [Internet] 2020. [cited 2020 Sep 20]; Available from: <https://www.weforum.org/agenda/2019/04/7-skills-every-leader-needs-in-times-of-disruption/>

ของโลกปัจจุบันจนสามารถมองไปข้างหน้าได้ การสื่อสาร (Communication) ในทิศทางเชิงบวก และนำสู่การสร้างความร่วมมือ (Collaboration) ทักษะชีวิต (Soft Skills) ดังกล่าวเป็นคุณสมบัติสำคัญที่ช่วยให้บุคคลไม่เป็นเพียงแรงงาน ปัจจัยการผลิตในระบบเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับปัจจัยกายภาพที่ใช้ในการผลิตประเภทอื่น เช่น ที่ดิน อาคาร หรือเครื่องจักร เป็นต้น หากสามารถเป็นทุนมนุษย์ หรือทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบพร้อมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณธรรม ปัจจัยที่ช่วยทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ขับเคลื่อนโลกสมัยใหม่ และเป็นปัจจัยผลักดันสำคัญให้เกิดการพลิกโฉมประเทศ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ จึงได้นำหลักธรรมในทุกศาสนาที่ต่างสอนให้มนุษย์ทุกคนเป็นคนดี มีคุณธรรม ในการรักษาสืบสานวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม พร้อมทั้งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดเป็นคุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทยเพื่อนำสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ อันเป็นแผนสืบเนื่องจากแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ประกอบด้วย “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” ซึ่งครอบคลุมความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ขยายความได้ดังต่อไปนี้

พอเพียง: เป็นคำที่มาจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง เป็นหลักในการดำรงชีวิตอย่างพอประมาณ ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม มีเหตุผล ใช้อย่างรอบคอบและรอบด้าน และสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้สามารถรอดพ้นจากวิกฤตภัยต่าง ๆ ได้

วินัย: ปฏิบัติตนตามกติกากฎระเบียบบรรทัดฐานขององค์กรและสังคม ตามหน้าที่พลเมืองดี และเคารพกฎหมาย ตลอดจนป้องกันและรับผิดชอบผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

สุจริต: มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง ยึดมั่น ยืนหยัดในการรักษาความจริง ความถูกต้องและเป็นธรรม ไม่สนับสนุน ไม่ร่วมมือ ไม่ยินยอมพร้อมต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

จิตอาสา: การให้และเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย เพื่อประโยชน์สุขแก่พวกเขาเหล่านั้นและของสังคม

กตัญญู: สำนึกรู้คุณและแสดงออกถึงความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สถาบันองค์กรและผู้มีพระคุณ นับตั้งแต่ บิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่ ครูอาจารย์ เป็นต้น ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของ อาจเป็นการกระทำหรือความจริงใจ บนหลักพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม

การส่งเสริมคุณธรรมถึงแม้จะสามารถส่งเสริมหรือสร้างให้เกิดขึ้นได้ในระดับปัจเจกบุคคลหรือมนุษย์แต่ละคนโดยตรง แต่หากจะให้เกิดการพลิกโฉมทางสังคมจะต้องส่งเสริมให้เกิดกระบวนการทางสังคม โดยการกล่อมเกลางานทางสังคมควรเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคนตามพระราชดำริของพระบรมชนกนาถิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร “**ระเบิดจากข้างใน**” และหลีกเลี่ยงการสั่งการจากระดับบนสู่ล่าง (Top-Down) รวมถึงการดำเนินงานให้เป็นแนวทางเดียวกัน ก่อให้เกิดกลไกหรือระบบสังคม ทั้งกระบวนการบ่มเพาะภายในจิตใจในทุกช่วงวัยของมนุษย์นับตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา การปลูกฝังเรียนรู้ในระบบครอบครัวและระบบการศึกษา ที่ไม่ได้เป็นระบบการเรียนรู้ด้วยการถ่ายทอดจากผู้สอนสู่ผู้เรียนอันเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียว แต่เป็นการเรียนรู้ร่วมกันเป็นปฏิสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์หลายทิศทาง เป็นกิจกรรมการปฏิบัติของผู้เรียนรู้ได้มาร่วมกันสะท้อนการมีคุณธรรม จนเป็นการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Direct Learning) รวมทั้งการฝึกฝนและพัฒนาต่อเนื่องในระบบการทำงาน การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่สะท้อนการมีคุณธรรมในระดับบุคคล จากการปรับเปลี่ยนวิถีคิด กรอบคิด หรือค่านิยม หรือการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับปัจเจกบุคคล เป็นระบบคิดที่ไม่เพียงการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์หรือคิดเป็น ยังรวมการคิดถึงคุณค่าและความหมายของการดำรงอยู่ของชีวิตของมนุษย์ ซึ่งสะท้อนโดยคุณธรรมที่แสดงออกจากพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของเขา เมื่อมนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม นับตั้งแต่สังคมหน่วยที่เล็กที่สุด คือ ครอบครัว หรือขยายใหญ่ขึ้นเป็นหน่วยงาน/องค์กร ตลอดจนชุมชน ก็ควรมีการพัฒนา

ระบบและการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม เป็นกลไกทางสังคมที่คอยกำกับ/เตือนสติปัจเจกบุคคลให้ตระหนักหรือระมัดระวังการแสดงออกในพฤติกรรม ไม่เป็นเพียงการแสดงออกถึงการมีคุณธรรมเฉพาะบุคคลหรือบางคน แต่เป็นกติการ่วมในสังคม ก่อให้เกิดเป็นกระแสหรือพฤติกรรมของคนในสังคมที่แสดงออกร่วมกัน (Collective Behavior) เป็นการสร้างกลไกร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมให้เกิดขึ้น ทำให้เกิดการดำเนินชีวิตที่สะท้อนการมีคุณธรรมได้อย่างเป็นระบบที่มีความยั่งยืนและสำคัญทั้งสามกระบวนการข้างต้น ยังเป็นการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในลักษณะคู่ขนานอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต สามารถสร้างความร่วมมือภายในสังคมในการแก้ปัญหาวิกฤติและเหตุการณ์พลิกผันต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญในปัจจุบันและอาจเกิดขึ้นในอนาคต

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนการพัฒนาเชิงประเด็น ซึ่งเป็นแผนต่อเนื่องจากแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕) โดยมีมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนแม่บทฯ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ นับเป็นแผนส่งเสริมคุณธรรมฉบับแรกของประเทศ ทำให้ “คุณธรรม” ได้ถูกนำไปพูด อภิปราย ถกเถียง และร่วมกันส่งเสริมจากทุกภาคส่วนที่ต่างเห็นคุณค่าและความสำคัญ การส่งเสริมคุณธรรมจึงเป็นประเด็นการพัฒนาของแผนปฏิบัติการฯ หน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมอย่างต่อเนื่องจากแผนแม่บทฯ ให้เกิดการพัฒนาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบทุกมิติ ทุกช่วงวัย เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และสร้างสังคมไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน และนำพลังบวกมาร่วมมือแก้ปัญหาวิกฤติและเหตุการณ์พลิกผันต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญในปัจจุบันและอาจเกิดขึ้นในอนาคต แผนปฏิบัติการฯ นี้ จึงเป็นการถ่ายทอดเป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมทางวัฒนธรรมเป็นหลัก^{๑๗} และบางส่วนของประเด็นที่ ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ (๓) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ ๑๕ พลังทางสังคม ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๔) และประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (๖) เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นคุณค่าหลักและนำการพัฒนา พร้อมไปกับการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยมีหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม เป็นหลักนำทางและหลักคิดในการดำรงชีวิตและการพัฒนาให้ปรากฏชัดเป็นรูปธรรมในสังคมไทย

๓.๒.๑ วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นอกจากเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๐) ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมทางวัฒนธรรมเป็นหลัก (๑๑) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๕) ประเด็นพลังทางสังคม และ (๒๑) ประเด็นต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ

^{๑๗} เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในภาพรวมและเป้าหมายแต่ละด้าน รวมถึงแผนย่อย และแนวทางการพัฒนาเป็นไปตามที่กำหนดในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๐) ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมทางวัฒนธรรมเป็นหลัก และบางส่วนของ (๑๑) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๕) ประเด็นพลังทางสังคม ตลอดจน (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานได้จัดทำ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑) เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/ การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

๒) เพื่อให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐ พัฒนาระบบและการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม

๓) เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม

๓.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น มุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม มีคุณธรรมเป็นคุณค่าหลักนำการพัฒนา ให้คนไทยทุกช่วงวัย ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้าน สติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น มีการดำรงชีวิต วิถีชุมชน และการดำเนินงานของหน่วยงาน/องค์กร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาศิการพัฒนามีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพื่อพัฒนาสังคมเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความร่วมมือแก้ไขวิกฤตสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์พลิกผันอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนปฏิบัติการที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติโดยตรง โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ ค่าเป้าหมาย คือ

๑) เป้าหมาย

คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมเพิ่มขึ้น มุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม และประเทศไทยปลอดทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒) ค่าเป้าหมาย

(๑) ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ จากข้อมูลปีฐาน คือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline)

(๒) หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน มีค่า ITA เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ จากข้อมูลปีฐาน คือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline)

๓) ตัวชี้วัด

(๑) ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู”

โดยดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ เป็นตัวชี้วัดที่ถ่ายทอดจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ซึ่งได้มีการพัฒนาเครื่องมือและสำรวจสถานการณ์คุณธรรมด้วยตัวชี้วัดคุณธรรม ๕ ประการ ใน ๖ ภูมิภาค โดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)^{๑๘} ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

(๒) หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานมีค่า ITA เพิ่มขึ้น

^{๑๘} ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) . (๒๕๖๔). การพัฒนาเครื่องมือและสำรวจสถานการณ์คุณธรรมด้วยตัวชี้วัดคุณธรรม ๕ ประการ ใน ๖ ภูมิภาค. รายงาน.

๓.๒.๓ แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีแนวทางการดำเนินการ/พัฒนา สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของแผนระดับ ๒ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดียวกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมทางวัฒนธรรม การดำเนินการของแผนปฏิบัติการฯ ในภาพรวม ได้กำหนดแผนย่อย ๓ แผนย่อยเพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการฯ และสามารถส่งผลไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว โดยมุ่งเน้นบทบาทของผู้นำองค์กร/ชุมชนเป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรมและสนับสนุนกิจกรรม ประกอบด้วย

แผนย่อย ๑ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

แผนย่อย ๒ การพัฒนาระบบและการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม

แผนย่อย ๓ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม

ดังแสดงภาพความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ ในภาพที่ ๕

ภาพที่ ๕ ภาพความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปสู่เป้าหมายของแผนระดับที่ ๑ - ๒

ความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 1 - 3 ของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)

ยุทธศาสตร์ชาติ	3. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	4. การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	6. การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นที่ 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม	ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	ประเด็นที่ 15 พลังทางสังคม
เป้าหมาย	คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่งาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย ความพอเพียง ความมีวินัย รับผิดชอบ ความกตัญญูรู้คุณ ความซื่อสัตย์สุจริต และจิตสาธารณะ	ดัชนีการพัฒนามนุษย์	มิติด้านโอกาสของดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคม
ปี 66 - 70	เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 จากปีฐาน ปี 2565	ค่าคะแนน 0.82	เพิ่มร้อยละ 10
ปี 71 - 75	เพิ่มร้อยละ 15 จากปีฐาน	ค่าคะแนน 0.85	เพิ่มร้อยละ 10
ปี 76 - 80	เพิ่มร้อยละ 20 จากปีฐาน	ค่าคะแนนมากกว่า 0.85	เพิ่มร้อยละ 10

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)							
เป้าหมาย	คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมเพิ่มขึ้น มุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม และประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ						
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู” เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี พ.ศ. 2570 จากข้อมูลปีฐาน (พ.ศ. 2565)			หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน มีค่า ITA เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ภายในปี พ.ศ. 2570 จากข้อมูลปีฐาน (พ.ศ. 2565)			
แผนย่อย	1. การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย		2. การพัฒนาระบบและการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม			3. การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนา ศักยภาพคนและองค์กรเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม	
เป้าหมายแผนย่อย	ประชากรมีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม	จำนวนองค์กรเครือข่ายทางสังคม มีขีดความสามารถในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มขึ้น	จำนวนองค์กรเครือข่ายที่ร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะ	จำนวนองค์กรเครือข่ายทางสังคม ที่มีการพัฒนาระบบเครดิตทางสังคม เพื่อรองรับการส่งเสริมคุณธรรม	จำนวนหน่วยงานภาครัฐมีค่า ITA ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	ทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย	จำนวนคนที่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตจากการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	เพิ่มขึ้น (ร้อยละต่อปี) จากปีฐาน ปี 2565	เพิ่มขึ้น จากปีฐาน ปี 2565	เพิ่มขึ้น (ร้อยละต่อปี) จากปีฐาน ปี 2565	เพิ่มขึ้น จากปีฐาน ปี 2566	เพิ่มขึ้น จากปีฐาน ปี 2565	เพิ่มขึ้น จากปีฐาน ปี 2565	เพิ่มขึ้น (ร้อยละต่อปี) จากปีฐาน ปี 2566
ปี 66 - 70	ร้อยละ 5	ร้อยละ 10	ร้อยละ 5	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5	ร้อยละ 5
ปี 71 - 75	ร้อยละ 5	ร้อยละ 10	ร้อยละ 5	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5	ร้อยละ 5
ปี 76 - 80	ร้อยละ 5	ร้อยละ 10	ร้อยละ 5	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5	ร้อยละ 5

โดยมีเป้าหมาย/ตัวชี้วัดแผนย่อย (ตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์) แนวทางการพัฒนา และกิจกรรมที่ต้องดำเนินการของแต่ละแผนย่อย ดังนี้

๓.๒.๓.๑ แผนย่อยที่ ๑ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/ความดี ตลอดจนการปรับเปลี่ยนวิธีคิด กรอบคิด หรือค่านิยมและพฤติกรรมของคนในสังคม ที่ช่วยให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมสร้างในแผนย่อย ๑ ครอบคลุมถึง

- พื้นที่ทางกายภาพที่เป็นคุณภาพชีวิต นับตั้งแต่สภาพแวดล้อม ดิน น้ำ อากาศ ที่เกื้อกูลต่อชีวิต ธรรมชาติรื่นรมย์ มีแหล่งอาหารที่เพียงพอและมีคุณภาพเกื้อกูลต่อสุขภาพ รวมถึงอาคารสถานที่ที่มั่นคง ปลอดภัย และเป็นพื้นที่ทางกายภาพที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม
- พื้นที่ทางสังคม เป็นพื้นที่ของการปฏิสัมพันธ์ การปฏิบัติตนเพื่อสะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม ทั้งที่เป็นข้อตกลงภายในครอบครัวและ/หรือชุมชน มาตรการ/นโยบาย/เจตนารมณ์ของหน่วยงาน และจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ตลอดจนพื้นที่สื่อสารสร้างสรรค์ ทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อออนไลน์ เป็นการสร้างประสบการณ์ร่วมจากการดำเนินการตามข้อตกลงหรือทำกิจกรรม ทำให้เกิดความรับรู้เข้าใจ และเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต
- กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมหรือการทำความดี ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมของตน ทั้งที่เป็นกิจกรรมภายในหน่วยงาน เช่น การประหยัดพลังงาน และทรัพยากร การจัดการขยะต้นทางและ Zero Waste การสร้างพื้นที่สีเขียว ปลูกป่า และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การแสดงออกและส่งต่อคุณค่าของวันสำคัญต่าง ๆ ที่หน่วยงานเข้าร่วม การทำบุญเดือนเกิด และกิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นต้น ตลอดจนกิจกรรมสร้างสรรค์นอกหรือระหว่างหน่วยงาน เช่น โครงการครอบครัวอบอุ่น ค่ายเยาวชนสมานฉันท์ ค่ายเยาวชนคนดี การแข่งขันกีฬา เป็นต้น
- กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมหรือการทำความดี ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และ/หรือเป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงสู่การสร้างประโยชน์เพิ่มทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมจากชุมชนคุณธรรม เป็นต้น

๑) เป้าหมาย/ตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ ระดับแนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
เป้าหมายที่ ๑ ประชากรมีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น	จำนวนประชากรอายุ ๑๓ ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี จากข้อมูลปีฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline)
เป้าหมายที่ ๒ เครือข่ายทางสังคมที่มีขีดความสามารถในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มขึ้น	จำนวนเครือข่ายทางสังคมมีขีดความสามารถในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ จากข้อมูลปีฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline)

คำอธิบายตัวชี้วัด:

๑. ตัวชี้วัดเป้าหมายที่ ๑ ถ่ายทอดจากเป้าหมายและตัวชี้วัดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรมซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลและประเมินผลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕^{๑๙} และจะรวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นค่าตั้งต้น (Baseline) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการประเมินผลจากการสำรวจความคิดเห็นประชากร ในช่วงอายุระหว่าง ๑๓ - ๖๐ ปี จากชุดคำถามที่เกี่ยวข้องกับการมีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนให้เห็นถึงการมีทัศนคติและค่านิยมที่มีจิตสาธารณะ และการประพฤติปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลจากกลไกระบบเครดิตสังคมในแผนย่อยที่ ๒ ที่ได้รับการพัฒนาในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ มาเป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อบรรลุค่าเป้าหมายในปีต่อมาได้อีกทางหนึ่ง

๒. ตัวชี้วัดเป้าหมายที่ ๒ เพื่อยกระดับคุณภาพขององค์กร ชุมชน อำเภอและจังหวัดคุณธรรม ไปสู่มาตรฐานด้านคุณธรรม ที่มีขีดความสามารถในการให้คำปรึกษา และการขยายผลองค์ความรู้ ในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมต่อสังคมให้เกิดการแพร่หลาย โดยมีจำนวนชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัด ที่ได้รับการพัฒนาตนเองให้เป็นระดับส่งเสริมคุณธรรม ระดับคุณธรรม และระดับคุณธรรมต้นแบบ ตามเกณฑ์การประเมิน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อเป็นค่าตั้งต้น (Baseline)

๒) แนวทางการพัฒนา มี ๖ แนวทาง และ ๑๐ ชุดโครงการเพื่อสนับสนุน การดำเนินงานตามเป้าหมายของแผนย่อยที่ ๑

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ สร้างพื้นที่และสนับสนุน กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมหรือการทำความดี ทั้งการ สร้างหรือปรับปรุงพื้นที่กายภาพที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม และการสร้างพื้นที่สังคมให้เกิดข้อตกลงร่วมกันให้ คุณธรรมเป็นคุณค่าหลัก (Core Values) ของสังคม ในการดำเนินชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตั้งแต่ระดับ ครอบครัว จนถึงระดับภาพใหญ่ของพื้นที่ เช่น เมืองคุณธรรม หรือจังหวัดคุณธรรม (MORAL CITY) และการพัฒนา สังคมให้เข้มแข็ง ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชนหน่วยงาน/ องค์กร ทุกภาคส่วน และการขับเคลื่อนชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัดคุณธรรม องค์กรคุณธรรม และโครงการคุณธรรม ตลอดจนการสร้างพื้นที่สื่อสร้างสรรค์ ทั้งสื่อกระแสหลัก และสื่อออนไลน์ เพื่อสร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และเห็น คุณค่าของการปฏิบัติตนที่สะท้อนคุณธรรมในการดำเนิน ชีวิต รวมทั้งการขยายผลต้นแบบที่ดีที่มีการดำเนินการ อยู่แล้วเดิม ทั้งจากรูปแบบโรงเรียนคุณธรรม องค์กรธุรกิจ คุณธรรมตามแนวทาง ศ.เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย รวมทั้งรณรงค์ส่งเสริมความเป็นไทยในระดับท้องถิ่นและ ชุมชน ด้วยการนำคุณธรรมมาสร้างความร่วมมือกัน ใน ชุมชนเพื่อปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมภูมิปัญญาของ ชุมชน ตลอดจนการสร้างวิถีชีวิตพอเพียงในระดับชุมชน	(๑) ชุดโครงการสร้างเสริม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ ส่งเสริมคุณธรรมบนฐานชีวิต วิถีใหม่	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	(๒) ชุดโครงการพัฒนาชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม อาทิ โรงเรียนคุณธรรม ชุมชน คุณธรรมพลังบวร อำเภอ คุณธรรมและจังหวัดคุณธรรม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	(๓) ชุดโครงการพิพิธภัณฑ์ ในมิติด้านคุณธรรม	กระทรวงวัฒนธรรม/ สำนักงานพระพุทธ ศาสนาแห่งชาติ/ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

^{๑๙} กระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๖๕). การประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕. สืบค้นเมื่อ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕, จาก https://www.m-culture.go.th/admindevelop/ewt_dl_link.php?nid=341

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล ชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัด คุณธรรม ที่มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ควรค่าแก่การยกย่องเพื่อให้เป็นแบบอย่างทางสังคม	(๑) ชุดโครงการค้นหา/คัดเลือก/ยกย่องเชิดชูบุคคลด้านการส่งเสริมคุณธรรม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	(๒) ชุดโครงการค้นหา/คัดเลือก/ยกย่องเชิดชูองค์กรด้านการส่งเสริมคุณธรรม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมให้สถาบันศาสนาเป็นศูนย์กลางชุมชนและขับเคลื่อนคุณธรรมด้วยพลังบวร ๑ ชุมชน ๑ สถาบันศาสนา โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เชื่อมประสานพลังบวรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมนำสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	(๓) ชุดโครงการส่งเสริมสถาบันศาสนาเป็นศูนย์กลางชุมชนและขับเคลื่อนคุณธรรมด้วยพลังบวร (บ้าน-วัด/ศาสนา สถาน-โรงเรียน/ราชการ)	กระทรวงมหาดไทย/กระทรวงวัฒนธรรม/สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาขีดความสามารถของชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม สู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ด้วยการต่อยอดชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัดคุณธรรม สู่การสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมด้วยกระบวนการผลิตจำหน่ายอย่างมีคุณธรรมสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก สร้างรายได้และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชน อันเป็นการสร้างประโยชน์เพิ่มทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	ชุดโครงการพัฒนาขีดความสามารถของชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม สู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม	สำนักนายกรัฐมนตรี/กระทรวงมหาดไทย/กระทรวงวัฒนธรรม/กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมการนำคุณธรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม การป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และวิกฤติโรคอุบัติใหม่ ด้วยการนำคุณธรรม ๕ ประการมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและรับมือกับสถานะการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน มาสู่การปฏิบัติให้เป็นวิถีชีวิต เพื่อให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	(๑) ชุดโครงการส่งเสริมการนำคุณธรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	(๒) ชุดโครงการส่งเสริมการนำคุณธรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และวิกฤติโรคอุบัติใหม่	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แนวทางการพัฒนาที่ ๖ สนับสนุนส่งเสริมกลไกของชุมชนให้มีระบบพี่เลี้ยง เพื่อสร้างพลังที่เข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชน ให้เกิดรูปแบบการสร้างภูมิคุ้มกันของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่เป็นรูปธรรมยั่งยืน ด้วยการพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนท้องถิ่น ให้มีทักษะการเป็นพี่เลี้ยง และนำไปสู่โมเดลครอบครัวพลังบวกในสังคมที่ไร้ความรุนแรง	ชุดโครงการพัฒนาระบบพี่เลี้ยงชุมชน	กระทรวงมหาดไทย/กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์/กระทรวงวัฒนธรรม

๓) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในแผนย่อยที่ ๑

การดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	
๑) กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณ งบบริหารจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม	กระทรวงมหาดไทย
๒) การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันศาสนาในพื้นที่แสดงบทบาทเป็นศูนย์กลาง ชุมชนหรือสถาบันศาสนาของชุมชนและขับเคลื่อนพลังบวรในชุมชน โดยมีองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานเชื่อมประสานพลังบวร เช่น จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม สมทบชุดโครงการ ชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม หรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมอื่น ๆ เป็นต้น	กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงวัฒนธรรม/ สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ
๓) การกำหนดให้มีการจัดสรรเวลาและพื้นที่ออกอากาศสื่อกระแสหลัก สื่อออนไลน์ และสื่อโฆษณาทุกรูปแบบ โดยนำเสนอตัวอย่างการมีคุณธรรม และ/หรือการ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจ รวมทั้งการเห็นคุณค่าการแสดงออกในการมีคุณธรรม	สำนักงานคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ
๔) การนำโครงการของแผนย่อยที่ ๑ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริม คุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ เข้าระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หลังการประกาศแผน	คณะกรรมการส่งเสริม คุณธรรมแห่งชาติ
๕) การนำโครงการ ภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๑ ข้างต้น บรรจุในแผน ปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริม คุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ โครงการ
๖) ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๑ ข้างต้น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ โครงการ
๗) รายงานผลการได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือสาเหตุที่ไม่ได้รับการจัดสรร และผลการดำเนินโครงการ ในรายงานผลการดำเนินงานปฏิบัติราชการประจำปี ของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ โครงการ/คณะอนุกรรมการ ส่งเสริมคุณธรรมทุกระดับ
๘) รายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เฉพาะตัวชี้วัดที่ ๑	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ โครงการ
๙) จัดทำฐานข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติหน้าที่สะท้อนการมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อนำเข้าข้อมูลในระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ต่อไป	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ โครงการ/คณะกรรมการ ส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๑๐) กำกับติดตามการดำเนินงานกิจกรรมตามข้อ ๑) ถึงข้อ ๙) และรายงานผล ประจำปีในภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรีทราบ	คณะกรรมการส่งเสริม คุณธรรมแห่งชาติ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	
๑๑) ทบทวนผลการดำเนินการในกิจกรรมข้อ ๑) ถึงข้อ ๖) ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อนำเสนอมาตรการหรือนโยบาย และโครงการ นำไปปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี	คณะกรรมการส่งเสริม คุณธรรมแห่งชาติ

การดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
๑๒) การนำโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ ประจำปี ที่ได้รับการทบทวน เข้าระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) หลังการประกาศแผนฉบับปรับปรุง	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๑๓) การนำโครงการบรรจุในแผนปฏิบัตินโยบายประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือ แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๔) ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๑ ข้างต้น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๕) รายงานผลการได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือสาเหตุที่ไม่ได้รับการจัดสรร และผลการดำเนินโครงการ ในรายงานผลการดำเนินงานปฏิบัตินโยบายประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ/คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมทุกระดับ
๑๖) รายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เฉพาะตัวชี้วัดที่ ๑	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๗) จัดทำฐานข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อนำเข้าข้อมูลในระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ต่อไป	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ/คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๑๘) กำกับติดตามการดำเนินงานกิจกรรมตามข้อ ๑๑) ถึงข้อ ๑๗) และรายงานผลประจำปีในภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรีทราบ	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐	
ดำเนินกิจกรรมตามวงรอบ ตั้งแต่ข้อ ๑) ถึงข้อ ๑๘) ในลักษณะนี้จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ทั้งการดำเนินการติดตามประเมินผลระดับกิจกรรม โครงการ และภาพรวม ตลอดจนการทบทวนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ และการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณต่อมา	

๓.๒.๓.๒ แผนย่อยที่ ๒ การพัฒนาระบบและการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม

การพัฒนาระบบและการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม ที่ช่วยให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐ เข้ามาร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในแผนย่อยที่ ๒ ครอบคลุมถึงกฎหมาย โครงการ มาตรการ และนโยบายภาครัฐ ที่เป็นกลไกกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจ ให้ทุกภาคส่วน เข้ามาร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม ให้หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ฝังามในการบริหารองค์กร และสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกันสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วยการนำคุณธรรมมาแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม

๑) เป้าหมาย/ตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ ระดับแนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
เป้าหมายที่ ๑ เครือข่าย/องค์กรที่ร่วมกัน ทำกิจกรรมสาธารณะเพิ่มขึ้น	จำนวนเครือข่าย/องค์กรจากทุกภาคส่วน ที่ร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะเพิ่มขึ้น เช่น การมีส่วนร่วมของเครือข่าย ภาคประชาชนในการติดตามและตรวจสอบ โครงการของรัฐ หรือตรวจสอบจริยธรรม ของผู้บริหารฝ่ายการเมือง เป็นต้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี จากข้อมูลปีฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline)
เป้าหมายที่ ๒ องค์กรเครือข่ายทางสังคมที่มีการ พัฒนาระบบเครดิตทางสังคม (Social Credit) เพื่อรองรับการส่งเสริมคุณธรรม	จำนวนองค์กรเครือข่ายทางสังคมที่มีการพัฒนา ระบบเครดิตทางสังคม (Social Credit) ที่เหมาะสม กับบริบทของสังคมไทยเพื่อรองรับการ ส่งเสริมคุณธรรมเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ จากข้อมูลปีฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline)
เป้าหมายที่ ๓ จำนวนหน่วยงานภาครัฐมีค่า ITA ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น	จำนวนหน่วยงานภาครัฐมีค่า ITA ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ จากข้อมูลปีฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline)

คำอธิบายตัวชี้วัด:

๑. ตัวชี้วัดเป้าหมายที่ ๑ เป็นตัวชี้วัดของเป้าหมายและตัวชี้วัด แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๕ พลังทางสังคม คือดัชนีทุนทางสังคม โดยใช้จำนวนเครือข่าย/องค์กรจากทุกภาคส่วนที่ร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะเป็นตัวแทนดัชนีทุนทางสังคม โดยเป็นกิจกรรมที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมและสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคม อาทิ การรณรงค์ต่อต้านทุจริตหรือวันสำคัญต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้นหรือมีส่วนร่วมกับกิจกรรมสาธารณะของหน่วยงานอื่น ๆ จากรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓^{๒๐} ได้รวบรวมข้อมูลพบว่ามีจำนวนองค์กรชุมชนที่ทำกิจกรรมสาธารณะ/ภาคธุรกิจเอกชนและเครือข่ายเพื่อความยั่งยืนมีจำนวนเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นตัวชี้วัดดังกล่าวสถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมากกว่าค่าเป้าหมาย

๒. ตัวชี้วัดเป้าหมายที่ ๒ ระบบเครดิตสังคมเป็นการให้คุณค่าต่อการทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละองค์กร/พื้นที่ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้คุณค่าต่อการทำความดีต่อบุคคล/ชุมชน/องค์กรที่ทำความดีในรูปแบบตัวเงินและไม่มีตัวเงิน หรือผลตอบแทนอื่น ๆ ตลอดจนการยกย่องเชิดชู โดยมีหลักเกณฑ์และรูปแบบที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่ใช้ภายในองค์กร/ชุมชน อาทิ ยกย่องเชิดชูเกียรติ ธนาการความดี การให้เครดิตความดีในการรับคนเข้าทำงาน ตัวชี้วัดเป้าหมายนี้ จึงเป็นตัวชี้วัดของการพัฒนาระบบ โดยนำข้อมูลจำนวนองค์กรเครือข่ายที่พัฒนาระบบในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มาเป็นข้อมูลปีฐาน เพื่อเป็นค่าตั้งต้น (Baseline)

๓. ตัวชี้วัดเป้าหมายที่ ๓ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน หรือเกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน พร้อมทั้งหลักความรู้และคุณธรรมมาปฏิบัติงาน โดยมีแผนงาน/กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มีค่า ITA ผ่านเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีจำนวนเพิ่มขึ้น

^{๒๐} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔). รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓. สืบค้นเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔, จาก http://nscr.nesdc.go.th/nscr_report/

๒) แนวทางการพัฒนา มี ๔ แนวทาง และ ๖ ชุดโครงการเพื่อสนับสนุน
การดำเนินงานตามเป้าหมายของแผนย่อยที่ ๒

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในทุกช่วงวัยโดยนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ให้ เหมาะสมกับบริบททางสังคมไทย การศึกษาและพัฒนา กลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ให้เป็นเครื่องมือ หรือระบบแพลตฟอร์มในการนำเข้าสู่ข้อมูลการบันทึก การทำความดีของบุคคล ตั้งแต่ในเด็กปฐมวัยจนถึงผู้สูงอายุ เป็นฐานข้อมูลระบบคุณธรรมของสังคมไทย เพื่อเป็น กลไกขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม การทำความดี และเชื่อมโยงทุกภาคส่วนในการเข้ามาหนุนเสริมและ สร้างประโยชน์สังคมร่วมกันจากระบบเครดิตสังคม	ชุดโครงการพัฒนาระบบ เครดิตทางสังคมให้เป็น เครื่องมือเพื่อการส่งเสริม คุณธรรมในสังคมไทย	กระทรวงการพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ สร้างกลไกเครือข่ายคุณธรรม และระบบการสนับสนุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายใน หรือระหว่างองค์กร/ชุมชน เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม แห่งการให้และช่วยเหลือกันและกัน ด้วยการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนา ชุมชนสังคมจากภาคีเครือข่ายคุณธรรมในจังหวัดในทุก ระดับ ตั้งแต่ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด อันเป็นการ ทำงานภายในหรือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน	(๑) ชุดโครงการพัฒนาระบบ และการเสริมสร้างขีดความ สามารถของกลไกเพื่อการ ขับเคลื่อนและส่งเสริม คุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่	กระทรวงการพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์
	(๒) ชุดโครงการพัฒนา ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อ สร้างกลไกขับเคลื่อนจังหวัด คุณธรรมให้บรรลุเป้าหมาย	กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงวัฒนธรรม/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนากลไกให้หน่วยงาน ภาครัฐขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมตามหลักธรรม ทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม มีการจัดทำแผนที่เดินทาง (Road Map) โดยกำหนดระยะเวลา และเป้าหมาย ตลอดจน การประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยงาน ตลอดระยะเวลาของแผนที่เดินทางที่ชัดเจน ส่งเสริมให้ หน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) นำกิจกรรม ที่ได้รับการประเมิน ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมสุจริต (Integrity Culture) และการปฏิบัติงานสุจริต (Work Integrity) ให้มีความสำคัญด้านคุณธรรมในระดับผู้นำ องค์กร อาทิ การแต่งตั้งกรรมการ หรือ ผู้บริหารใน องค์กรต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในมิติ ด้านคุณธรรมมาใช้ในการพิจารณาด้วย โดยปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรมาสู่สุจริต หรือความซื่อตรง	(๑) ชุดโครงการขับเคลื่อนการ ส่งเสริมคุณธรรมตามหลักธรรม ทางศาสนา หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรม ไทยที่ดีงามอย่างเป็นระบบของ หน่วยงานภาครัฐส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคสู่องค์กรคุณธรรม	สำนักงาน คณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการ
	(๒) ชุดโครงการขับเคลื่อนการ ส่งเสริมคุณธรรมตามหลัก ธรรมทางศาสนา หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถี วัฒนธรรมไทยที่ดีงามอย่างเป็น ระบบขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นสู่องค์กรคุณธรรม	กระทรวงมหาดไทย

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม ประสานงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีเป้าหมายการพัฒนาด้านคุณธรรมที่ชัดเจน เป็นพลังในการพัฒนาด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการพัฒนากระบวนการสมัชชาคุณธรรม เชื่อมโยงเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันส่งเสริมและขับเคลื่อนคุณธรรมที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ทั้งในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาคและระดับชาติ บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ทางสังคมด้วยมิติความดี ด้วยการส่งเสริมระบบเครือข่ายทางสังคมคุณธรรมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันสร้างกลไกการมีส่วนร่วม การสื่อสารข้อมูลและการเผยแพร่รูปธรรมความสำเร็จของการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันจากทุกภาคส่วนในสังคมให้สามารถขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมในรูปแบบวิถีใหม่ได้อย่างยั่งยืน	ชุดโครงการสมัชชาคุณธรรม ตลาดนัดคุณธรรม ตลาดนัด ความดี	กระทรวงวัฒนธรรม/ กระทรวงมหาดไทย

๓) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในแผนย่อยที่ ๒

การดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	
๑) พัฒนาระบบเครดิตทางสังคม (Social Credit) ให้เป็นเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย อาทิ ธนาคารความดี นวัตกรรมสังคมแบบเปิดโดยภาครัฐ: “คนดีมีที่ยืน ความดีมีพื้นที่ในสังคม” เป็นต้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒) จัดทำมาตรการ/แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมให้องค์กรภาครัฐปฏิบัติราชการบนพื้นฐานของหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทย ที่ดีงาม โดยนำแนวทางดังกล่าวเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายองค์กรภาครัฐให้เกิดการยกระดับการดำเนินงานชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม อย่างเป็นรูปธรรม	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๓) การเชื่อมโยงเครื่องมือการประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐจากผลงานวิจัย สู่ระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๔) การเชื่อมโยงเครื่องมือการประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) จากชุดโครงการวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศไทย สู่ระบบการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.-อปท.) (Local Performance Assessment (LPA) ประจำปี	กระทรวงมหาดไทย
๕) เสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) และขยายบทบาทการดำเนินงานของ ศปท. ให้เป็นกลไกสำคัญขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กรคุณธรรมในภาครัฐ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

การดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
๖) ขยายบทบาทของ “สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ” โดยสนับสนุนโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการให้เป็นหน่วยงานเทียบเท่าระดับสำนัก/กอง ตามกฎหมาย สังกัดกรมการศาสนา รวมทั้งจัดสรรอัตรากำลังเพื่อรองรับการขับเคลื่อน แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ตลอดจนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน/ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๗) การนำโครงการของแผนย่อยที่ ๒ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ เข้าระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หลังการประกาศแผน	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๘) การนำโครงการภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๒ ข้างต้น บรรจุในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๙) ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๒ ข้างต้น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๐) รายงานผลการได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือสาเหตุที่ไม่ได้รับการจัดสรร และผลการดำเนินโครงการ ในรายงานผลการดำเนินงานปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ/ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมทุกระดับ
๑๑) รายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เฉพาะตัวชี้วัดที่ ๑	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๒) กำกับติดตามการดำเนินงานกิจกรรมตามข้อ ๑) ถึงข้อ ๑๑) และรายงานผลประจำปีในภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรีทราบ	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	
๑๓) พัฒนาระบบเครดิตทางสังคม (Social Credit) ให้เป็นเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย อาทิ ธนาคารความดี นวัตกรรมสังคมแบบเปิดโดยภาครัฐ: “คนดีมีที่ยืน ความดีมีพื้นที่ในสังคม” เป็นต้น - นำผลการพัฒนาระบบเครดิตสังคมในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มาพัฒนาต่อเนื่องด้วยการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ในการทำหน้าที่ดูแลระบบเครดิตสังคมทั้งระบบ ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามระเบียบการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ และการจัดสรรอัตรากำลังและงบประมาณ เพื่อดำเนินการดูแลระบบเครดิตสังคม (Social Credit) : ธนาคารความดี โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลบล็อกเชน (Block Chain) มาประยุกต์ ให้ขยายทั่วทั้งประเทศ - การประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการขยายจำนวนผู้เข้ามามีข้อมูลและผู้สนับสนุน	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๔) การกำหนดให้หน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมคุณธรรมจัดทำฐานข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติหน้าที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม และนำเข้าข้อมูลในระบบเครดิตสังคม (Social Credit)	หน่วยงานภาครัฐ
๑๕) ทบทวนผลการดำเนินการในกิจกรรมข้อ ๑) ถึงข้อ ๑๔) ร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อนำเสนอมาตรการหรือนโยบาย และโครงการ นำไปปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

การดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
๑๖) การนำโครงการของแผนย่อยที่ ๒ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ ที่ได้รับการทบทวน เข้าระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) หลังการประกาศแผน	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๑๗) การนำโครงการภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๒ ข้างต้น บรรจุในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๘) ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๒ ข้างต้น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๙) รายงานผลการได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือสาเหตุที่ไม่ได้รับการจัดสรร และผลการดำเนินโครงการ ในรายงานผลการดำเนินงานปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ/คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมทุกระดับ
๒๐) รายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เฉพาะตัวชี้วัดที่ ๑	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๒๑) กำกับติดตามการดำเนินงานกิจกรรมตามข้อ ๑๓) ถึงข้อ ๒๐) และรายงานผลประจำปีในภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรีทราบ	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐	
ดำเนินกิจกรรมตามวงรอบ ตั้งแต่ข้อ ๑) ถึงข้อ ๒๑) ในลักษณะนี้จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ทั้งการดำเนินการติดตามประเมินผลระดับกิจกรรม โครงการ และภาพรวม ตลอดจนการทบทวนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ และการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณต่อมา	

๓.๒.๓.๓ แผนย่อยที่ ๓ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคน และองค์กรเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม

การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม ที่ช่วยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้และสนับสนุน ครอบคลุมถึง

- การจัดการศึกษาทุกระดับ และทุกระดับนับตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ของทุกภาคส่วน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

- ระบบการจัดการความรู้ ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ภายในชุมชน หรือหน่วยงานของทุกภาคส่วน

- งานวิชาการ ทั้งที่เป็นระบบการจัดการความรู้ในภาพกว้างเพื่อเสริมศักยภาพการส่งเสริมคุณธรรม การวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องการส่งเสริมคุณธรรม ตลอดจนการเผยแพร่ ที่ช่วยให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐ เข้ามาร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในแผนย่อยที่ ๓ ครอบคลุมถึงกฎหมาย โครงการ มาตรการ และนโยบายภาครัฐ ที่เป็นกลไกกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจ ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม ให้หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ฝังมืงในการบริหารองค์กร และสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกันสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วยการนำคุณธรรมมาแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม

๑) เป้าหมาย/ตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ ระดับแนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
เป้าหมายที่ ๑ ทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยเพิ่มขึ้น	ทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ จากข้อมูลปีฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline)
เป้าหมายที่ ๒ คนไทยได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตจากการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายเพิ่มขึ้น	จำนวนคนที่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตจากการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี จากข้อมูลปีฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นค่าตั้งต้น (Baseline)

คำอธิบายตัวชี้วัด:

๑. ตัวชี้วัดเป้าหมายที่ ๑ พัฒนาโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) โดยใช้เครื่องมือแบบสำรวจต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งออกแบบโดย รศ.นพ. สุริยเดว ทรีปาตี และคณะ ประกอบด้วย ๕ พลัง คือ พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน ผลการสำรวจ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕^{๒๑} พบว่า พลังตัวตน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ ๗๐.๒๓ และขณะที่พลังชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ร้อยละ ๔๗.๗๖ ซึ่งสะท้อนถึงพลังชุมชน หรือจิตสำนึกสาธารณะที่อ่อนแอลง

๒. ตัวชี้วัดเป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาทักษะชีวิตในมิติด้านคุณธรรม อาทิ การฝึกอบรม การบรรยายให้ความรู้ เรื่องการส่งเสริมคุณธรรม การศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างวิทยากรกระบวนการ เพื่อให้สามารถนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต ปรับตัว และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และพัฒนาเป็นบุคคล ชุมชน องค์กร ระดับต้นแบบ เนื่องจากจำนวนคนที่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตจากการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายเป็นข้อมูลใหม่ จึงต้องมีรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินโครงการในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นข้อมูลปีฐาน

๒) แนวทางการพัฒนา มี ๓ แนวทาง และ ๕ ชุดโครงการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามเป้าหมายของแผนย่อยที่ ๓

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับของหน่วยงานทุกภาคส่วน สะท้อนกระบวนการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ด้วยการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของหลักสูตร และรายวิชา จัดรูปแบบการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เป็นการศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ที่เป็นการเรียนรู้แบบโครงงานด้วยวิธีต่าง ๆ และการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ กำหนดให้คุณธรรมเป็นทักษะชีวิตที่สำคัญ ด้วยการสอดแทรกการฝึกฝนในวิชาต่างๆ และ/หรือ มีรายวิชาเลือกโดยตรง ตลอดจนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สะท้อนการมีคุณธรรมและสร้างภาวะผู้นำ	ชุดโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีพฤติกรรมและทักษะชีวิตที่สะท้อนคุณธรรมจริยธรรม	กระทรวงศึกษาธิการ/ กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม/ กระทรวงวัฒนธรรม

^{๒๑} ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). ๒๕๖๕. รายงานสถานการณ์คุณธรรม ปี ๒๕๖๕ และประเด็นคุณธรรมสำหรับอนาคต.

แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
คุณธรรม (Moral Leadership) ให้กับผู้เรียน และจัดทำฐานข้อมูลผู้เรียนที่ได้รับการฝึกฝนทักษะและผ่านการเรียนรู้ในวิชาและ/หรือในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังกล่าว		
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมให้เกิดระบบการจัดการความรู้ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตภายในชุมชนหรือหน่วยงาน ในการทบทวน/ย้อนทวนตนเองด้วยเครื่องมือการทบทวนหลังการลงมือทำ (After Action Reviews) หรือ เรื่องเล่าเสริมพลัง (Story Telling) ในกิจกรรม/โครงการส่งเสริมคุณธรรมในทุกระดับ ภายในชุมชนและหน่วยงาน/องค์กรภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อสร้างระบบการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเตือนสติให้เฝ้าระวังพฤติกรรมกระทำของบุคคล และผู้นำองค์กร พัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งในภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ให้มีขีดความสามารถในการส่งเสริมและขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรม ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมและภูมิโนเวศ ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมในระดับชาติ และให้เป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมและขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมของสังคมไทย	(๑) ชุดโครงการเรียนรู้/ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	(๒) ชุดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ให้มีขีดความสามารถในการส่งเสริม ขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย	หน่วยงานทุกภาคส่วน
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมงานวิชาการ งานวิจัยพัฒนา และเผยแพร่ระบบการจัดการความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม สํารวจ รวบรวม เรียบเรียงความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาสังคมด้วยคุณธรรม หรือนวัตกรรมความดีในสถานการณ์ทางสังคม เพื่อส่งเสริมและผลักดันไปสู่การปรับใช้หรือขยายผลความรู้เพื่อการส่งเสริมความดีและการแก้ไขปัญหาทางสังคมบนพื้นฐานด้านคุณธรรม การสำรวจดัชนีคุณธรรมเพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์คุณธรรม (Moral Watch) มาตรฐานคุณธรรม งานวิจัยมุ่งเป้า หรือนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมคุณธรรมในชุมชนด้วยการสร้างความร่วมมือภาคีทุกภาคส่วน พลังบวร ในการนำทุนทางสังคม และ/หรือทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างนวัตกรรมสังคมที่เป็นผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมจากชุมชนคุณธรรม หรือการแก้ปัญหาสังคม ทั้งในลักษณะโครงการวิจัยนำร่อง และโครงการการขยายผลการวิจัยนั้นในเวลาต่อมา	(๑) ชุดโครงการส่งเสริมงานวิชาการ งานวิจัย พัฒนา สํารวจ รวบรวม และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ	กระทรวงศึกษาธิการ/กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม/กระทรวงวัฒนธรรม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	(๒) ชุดโครงการพัฒนาสื่อส่งเสริมคุณธรรมที่เหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม/สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๓) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในแผนย่อยที่ ๓

การดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
ปีงบประมาณ พ.ศ ๒๕๖๖	
๑) การกำหนดให้สถานศึกษาของหน่วยงานทุกภาคส่วน (โดยเฉพาะภาครัฐ) สะท้อนกระบวนการและผลการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทย	กระทรวงศึกษาธิการ/กระทรวงมหาดไทย/

การดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม/กระทรวงวัฒนธรรม
๒) การนำโครงการของแผนย่อยที่ ๓ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ เข้าระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หลังการประกาศแผน	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๓) การนำโครงการภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๓ ข้างต้น บรรจุในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๔) ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๓ ข้างต้น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๕) รายงานผลการได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือสาเหตุที่ไม่ได้รับการจัดสรร และผลการดำเนินโครงการ ในรายงานผลการดำเนินงานปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ/คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมทุกระดับ
๖) รายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เฉพาะตัวชี้วัดที่ ๑	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๗) กำกับติดตามการดำเนินงานกิจกรรมตามข้อ ๑) ถึงข้อ ๖) และรายงานผลประจำปีในภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรีทราบ	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	
๘) ทบทวนผลการดำเนินการในกิจกรรมข้อ ๑) ถึงข้อ ๖) ร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อนำเสนอมาตรการหรือนโยบาย และโครงการ นำไปปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๙) การนำโครงการของแผนย่อยที่ ๓ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ ที่ได้รับการทบทวน เข้าระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) หลังการประกาศแผน	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๑๐) การนำโครงการภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๓ ข้างต้น บรรจุในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๑) ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ภายใต้ชุดโครงการของแผนย่อยที่ ๓ ข้างต้น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๒) รายงานผลการได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือสาเหตุที่ไม่ได้รับการจัดสรร และผลการดำเนินโครงการ ในรายงานผลการดำเนินงานปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ/คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมทุกระดับ
๑๓) รายงานผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เฉพาะตัวชี้วัดที่ ๑	หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ
๑๔) กำกับติดตามการดำเนินงานกิจกรรมตามข้อ ๘) ถึงข้อ ๑๓) และรายงานผลประจำปีในภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรีทราบ	คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

การดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐	
ดำเนินกิจกรรมตามวงรอบ ตั้งแต่ข้อ ๑) ถึงข้อ ๑๔) ในลักษณะนี้จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ทั้งการดำเนินการติดตามประเมินผลระดับกิจกรรม โครงการ และภาพรวม ตลอดจนการทบทวนแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๒ และการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณต่อมา	

๓.๒.๔ โครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

การจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้ให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายของแผนกับชุดโครงการที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยแต่ละชุดโครงการมีการจัดลำดับโครงการที่เป็นต้นทางหรือต้นน้ำ กลางทางหรือกลางน้ำ และปลายทางหรือปลายน้ำ และมีความเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่ที่นำไปสู่ผลลัพธ์หรือคุณค่าของการดำเนินงาน (Value Chain) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการของสำนักงบประมาณแนวทางและชุดโครงการที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดผลลัพธ์และค่าเป้าหมายของแผนย่อย และตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๔^{๒๒} เรื่องแนวทางการจัดทำงบประมาณปี ๒๕๖๖ ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แผนปฏิบัติราชการของกระทรวง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน นโยบายสำคัญของรัฐบาล รวมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ และให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพิ่มศักยภาพการถ่ายโอนภารกิจการจัดบริการสาธารณะ ลดความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ และประสิทธิผลการใช้จ่ายของ อปท.

โดยสรุปชุดโครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^{๒๓} ในแต่ละแผนย่อย ตามแนวทางการพัฒนาดังนี้

ชื่อแผนย่อย	แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
แผนย่อยที่ ๑ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ สร้างพื้นที่และสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมหรือการทำความดี	(๑) ชุดโครงการสร้างเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่	หน่วยงานทุกภาคส่วน
		(๒) ชุดโครงการพัฒนาชุมชนองค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
		(๓) ชุดโครงการพิพิธภัณฑสถานในมิติด้านคุณธรรม	กระทรวงวัฒนธรรม/สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรด้านการส่งเสริมคุณธรรม	(๑) ชุดโครงการค้นหา/คัดเลือก/ยกย่องเชิดชูบุคคลด้านการส่งเสริมคุณธรรม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
		(๒) ชุดโครงการค้นหา/คัดเลือก/ยกย่องเชิดชูองค์กรด้านการส่งเสริมคุณธรรม	หน่วยงานทุกภาคส่วน

^{๒๒} สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. (๒๕๖๔). สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๔. สืบค้นเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/47196>.

^{๒๓} รายละเอียดโครงการแนบท้ายแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) หน้าที่ ๗๕ - ๒๓๕

ชื่อแผนย่อย	แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมให้สถาบันศาสนา เป็นศูนย์กลางชุมชนและ ขับเคลื่อนคุณธรรม ด้วยพลังบวร	ชุดโครงการส่งเสริมสถาบัน ศาสนาเป็นศูนย์กลางชุมชน และขับเคลื่อนคุณธรรม ด้วยพลังบวร (บ้าน-วัด/ศาสน สถาน-โรงเรียน/ราชการ)	กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงวัฒนธรรม/ สำนักงานพระพุทธ ศาสนาแห่งชาติ
	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาขีดความสามารถของชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม สู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ด้วยผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม	ชุดโครงการพัฒนาขีดความ สามารถของชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม สู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ด้วยผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม	สำนักนายกรัฐมนตรี/ กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงวัฒนธรรม/ กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา
	แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมการนำคุณธรรม เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม การป้องกันและแก้ไขปัญหา อันเกิดจากภัยธรรมชาติ และวิกฤติโรคอุบัติใหม่	(๑) ชุดโครงการส่งเสริมการ นำคุณธรรมเพื่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม	หน่วยงานทุกภาคส่วน
		(๒) ชุดโครงการส่งเสริมการ นำคุณธรรมเพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหาอันเกิดจากภัย ธรรมชาติ และวิกฤติโรคอุบัติใหม่	สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แผนย่อยที่ ๒ การพัฒนาระบบและ การเสริมสร้างขีดความ สามารถของกลไกเพื่อ การขับเคลื่อนและ ส่งเสริมคุณธรรม	แนวทางการพัฒนาที่ ๖ สนับสนุนส่งเสริมกลไกของ ชุมชนให้มีระบบพี่เลี้ยง	ชุดโครงการพัฒนาระบบ พี่เลี้ยงชุมชน	กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์/ กระทรวงวัฒนธรรม
	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในทุกช่วงวัยโดยน่านวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ บริบททางสังคมไทย	ชุดโครงการพัฒนาระบบ เครดิตทางสังคมให้เป็น เครื่องมือเพื่อการส่งเสริม คุณธรรมในสังคมไทย	กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	แนวทางการพัฒนาที่ ๒ สร้างกลไกเครือข่ายคุณธรรม และระบบการสนับสนุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในหรือ ระหว่างองค์กร/ชุมชน เพื่อ สร้างสังคมคุณธรรมแห่งการ ให้และช่วยเหลือกันและกัน	(๑) ชุดโครงการพัฒนา ระบบและการเสริมสร้าง ขีดความสามารถของกลไก เพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริม คุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่	กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
		(๒) ชุดโครงการพัฒนา ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างกลไกขับเคลื่อน จังหวัดคุณธรรมให้บรรลุเป้าหมาย	กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงวัฒนธรรม/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนากลไกให้หน่วยงาน ภาครัฐขับเคลื่อนการส่งเสริม คุณธรรมตามหลักธรรมทาง	(๑) ชุดโครงการขับเคลื่อน การส่งเสริมคุณธรรมตาม หลักธรรมทางศาสนา หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ	สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการ

ชื่อแผนย่อย	แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดั่งาม	พอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดั่งามอย่างเป็นระบบของหน่วยงานภาครัฐ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สู่องค์กรคุณธรรม	
		(๒) ชุดโครงการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดั่งามอย่างเป็นระบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่องค์กรคุณธรรม	กระทรวงมหาดไทย
	แนวทางการพัฒนาที่ ๔ เสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม	ชุดโครงการสมัชชาคุณธรรม ตลาดนัดคุณธรรม ตลาดนัดความดี	กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงวัฒนธรรม
แผนย่อยที่ ๓ การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับของหน่วยงานทุกภาคส่วนสะท้อนกระบวนการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต	ชุดโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีพฤติกรรมและทักษะชีวิตที่สะท้อนคุณธรรมจริยธรรม	กระทรวงศึกษาธิการ/ กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม/กระทรวงวัฒนธรรม
	แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมให้เกิดระบบการจัดการความรู้ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตภายในชุมชนหรือหน่วยงาน	(๑) ชุดโครงการเรียนรู้/ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่	หน่วยงานทุกภาคส่วน
		(๒) ชุดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนให้มีขีดความสามารถในการส่งเสริมและขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย	หน่วยงานทุกภาคส่วน
	แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมงานวิชาการ งานวิจัย พัฒนา และเผยแพร่ระบบ	(๑) ชุดโครงการส่งเสริมงานวิชาการ/งานวิจัย พัฒนา สำนวจ รวบรวมและเผยแพร่	กระทรวงศึกษาธิการ/กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม/

ชื่อแผนย่อย	แนวทางการพัฒนา	ชุดโครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	การจัดการความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม	องค์ความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ	กระทรวงวัฒนธรรม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		(๒) ชุดโครงการพัฒนาสื่อส่งเสริมคุณธรรมที่เหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม/สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๓.๒.๕ สรุปงบประมาณโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

งบประมาณโครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการฯ รวมทั้งหมดจำนวน ๒๑ ชุดโครงการ ครอบคลุมแหล่งงบประมาณจากหน่วยงานทุกภาคส่วน และไม่ใช้งบประมาณ ประกอบด้วย

๑: แหล่งงบประมาณจากภาครัฐภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) (แผนปฏิบัติการ)

๒: แหล่งงบประมาณจากโครงการบูรณาการในแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือแผนอื่น ๆ (แผนอื่น)

๓: แหล่งงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้รับผิดชอบหลัก (ผู้รับผิดชอบหลัก)

๔: แหล่งงบประมาณจากภาคเอกชน (เอกชน)

๕: แหล่งงบประมาณจากภาคประชาสังคม (ประชาสังคม)

๖: เป็นกิจกรรมที่จัดโดยไม่ใช้งบประมาณ (ไม่ใช้)

โดยมีงบประมาณของแผนปฏิบัติการฯ ตามแหล่งงบประมาณ ในแต่ละปีงบประมาณ ดังนี้ เป็นโครงการที่มีรายละเอียดงบประมาณ (แนบท้ายเล่ม) และขอรับการจัดสรรภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ทั้ง ๓ แผนย่อย รวมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จำนวน ๓๔๔,๖๘๘,๕๐๐ บาท โดยแบ่งเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๗๘,๕๒๗,๒๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๕๕,๐๑๙,๗๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๖๔,๕๘๒,๗๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๖๙,๙๓๐,๗๐๐ บาท และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๗๖,๖๒๘,๒๐๐ บาท ดังตารางด้านล่าง คือ

๑. ภาพรวมงบประมาณของโครงการทั้ง ๓ แผนย่อย จำแนกตามแหล่งงบประมาณ

แหล่งงบประมาณ	จำนวนงบประมาณ (หน่วย: ล้านบาท) ปีงบประมาณ พ.ศ.					
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๑: แผนปฏิบัติการ	๗๘.๕๓	๕๕.๐๒	๖๔.๕๘	๖๙.๙๓	๗๖.๖๓	๓๔๔.๖๙
๒: แผนอื่น*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๓: ผู้รับผิดชอบหลัก*	๕๑๓.๗๑	๕๒๒.๔๘	๕๙๒.๖๘	๖๔๗.๒๕	๗๐๖.๑๖	๒,๙๘๒.๒๘
๔: เอกชน	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๕: ประชาสังคม	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๖: ไม่ใช้	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐

หมายเหตุ : *ตัวเลขดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมงบประมาณทั้งหมดจากแหล่งงบประมาณ แผนอื่นๆ และผู้รับผิดชอบหลัก เนื่องจากข้อมูลไม่สมบูรณ์ (N/A) จึงไม่สามารถรวมงบประมาณทั้งหมดได้

๒. ภาพรวมงบประมาณของโครงการทั้ง ๓ แผนย่อย เฉพาะที่ขอรับการจัดสรรจากแผนปฏิบัติการฯ

ปีงบประมาณ งบประมาณ (บาท)	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม
แผนย่อยที่ ๑	๑๗,๗๕๙,๐๐๐	๑๗,๒๔๙,๐๐๐	๒๑,๘๐๙,๐๐๐	๑๙,๗๕๔,๐๐๐	๑๙,๔๔๙,๐๐๐	๙๖,๐๒๐,๐๐๐
แผนย่อยที่ ๒	๕๓,๐๐๐,๐๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๓๓,๐๐๐,๐๐๐	๓๘,๐๐๐,๐๐๐	๔๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๙๗,๐๐๐,๐๐๐
แผนย่อยที่ ๓	๗,๗๖๘,๒๐๐	๙,๗๗๐,๗๐๐	๙,๗๗๓,๗๐๐	๑๒,๑๗๖,๗๐๐	๑๒,๑๗๙,๒๐๐	๕๑,๖๖๘,๕๐๐
รวม ๓ แผนย่อย	๗๘,๕๒๗,๒๐๐	๕๔,๐๒๙,๗๐๐	๖๔,๕๘๒,๗๐๐	๖๙,๙๓๐,๗๐๐	๗๖,๖๒๘,๒๐๐	๓๔๔,๖๘๘,๕๐๐

๓. จำนวนงบประมาณของโครงการในแผนย่อยที่ ๑ จำแนกตามแหล่งงบประมาณ

แหล่งงบประมาณ	จำนวนงบประมาณ (หน่วย: ล้านบาท) ปีงบประมาณ พ.ศ.					
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๑: แผนปฏิบัติการ	๑๗.๗๖	๑๗.๒๕	๒๑.๘๑	๑๙.๗๕	๑๙.๔๕	๙๖.๐๒
๒: แผนอื่น*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๓: ผู้รับผิดชอบหลัก	๔๘๗.๔๔	๔๙๖.๒๐	๕๖๖.๔๑	๖๒๐.๙๗	๖๗๙.๘๘	๒๘๕๐.๙๐
๔: เอกชน*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๕: ประชาสังคม	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๑๐
๖: ไม่ใช้	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐

หมายเหตุ : *ตัวเลขดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมงบประมาณทั้งหมดจากแหล่งงบประมาณ แผนอื่นๆ และผู้รับผิดชอบหลัก
เนื่องจากข้อมูลไม่สมบูรณ์ (N/A) จึงไม่สามารถรวมงบประมาณทั้งหมดได้

๔. จำนวนงบประมาณของโครงการในแผนย่อยที่ ๒ จำแนกตามแหล่งงบประมาณ

แหล่งงบประมาณ	จำนวนงบประมาณ (หน่วย: ล้านบาท) ปีงบประมาณ พ.ศ.					
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๑: แผนปฏิบัติการ	๕๓.๐๐	๒๘.๐๐	๓๓.๐๐	๓๘.๐๐	๔๕.๐๐	๑๙๗.๐๐
๒: แผนอื่น*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๓: ผู้รับผิดชอบหลัก	๐.๙๗	๐.๙๗	๐.๙๗	๐.๙๗	๐.๙๗	๔.๘๓
๔: เอกชน*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๕: ประชาสังคม*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๖: ไม่ใช้	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐

หมายเหตุ : *ตัวเลขดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมงบประมาณทั้งหมดจากแหล่งงบประมาณ แผนอื่นๆ และผู้รับผิดชอบหลัก
เนื่องจากข้อมูลไม่สมบูรณ์ (N/A) จึงไม่สามารถรวมงบประมาณทั้งหมดได้

๕. จำนวนงบประมาณของโครงการในแผนย่อยที่ ๓ จำแนกตามแหล่งงบประมาณ

แหล่งงบประมาณ	จำนวนงบประมาณ (หน่วย: ล้านบาท) ปีงบประมาณ พ.ศ.					
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๑: แผนปฏิบัติการ	๗.๗๗	๙.๗๗	๙.๗๗	๑๒.๑๘	๑๒.๑๘	๕๑.๖๗
๒: แผนอื่น*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๓: ผู้รับผิดชอบหลัก	๒๕.๓๑	๒๕.๓๑	๒๕.๓๑	๒๕.๓๑	๒๕.๓๑	๑๒๖.๕๕
๔: เอกชน*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๕: ประชาสังคม*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
๖: ไม่ใช้	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐

หมายเหตุ : *ตัวเลขดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมงบประมาณทั้งหมดจากแหล่งงบประมาณ แผนอื่นๆ และผู้รับผิดชอบหลัก
เนื่องจากข้อมูลไม่สมบูรณ์ (N/A) จึงไม่สามารถรวมงบประมาณทั้งหมดได้

๓.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปดำเนินการ (หน่วยงานระดับกรม หรือเทียบเท่าขึ้นไป)

๓.๓.๑ กลไกการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ที่ผ่านมา

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนปฏิบัติการที่ต่อเนื่องจากแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ทำหน้าที่เสนอแนะและให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย และหน้าที่อื่น ๆ เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในสังคมไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ซึ่งมีอนุกรรมการจากผู้แทนหน่วยงานทุกภาคส่วน พิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ที่ผ่านมามีจนถึงปัจจุบัน มีคณะอนุกรรมการระดับนโยบาย จำนวน ๔ คณะ คือ

๑) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและผลักดันให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม

๒) คณะอนุกรรมการด้านวิชาการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ทำหน้าที่ด้านวิชาการ จัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม ทบทวนและปรับปรุงแผนแม่บทฯ รวมทั้งจัดทำแผนแม่บทฯ ระยะต่อไป

๓) คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เชิงรุกในการส่งเสริมคุณธรรมตามแผนแม่บทฯ ให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย

๔) คณะอนุกรรมการด้านการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอและจังหวัดคุณธรรม ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ประเมิน พิจารณาคัดเลือก ติดตามผลการดำเนินงานชุมชน องค์กร อำเภอและจังหวัดคุณธรรม เป็นกลไกขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ร่วมกับภาคีเครือข่ายในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

และมีคณะอนุกรรมการระดับปฏิบัติการ จำนวน ๓ คณะ คือ

๑) คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง ขับเคลื่อนแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการฯ ระดับกระทรวง

๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการฯ ระดับจังหวัด

๓) คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการฯ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

โดยสรุปการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการต่างทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย จากการประเมินผลการดำเนินงานที่พบว่ายังขาดการบูรณาการในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมระดับชาติ อีกทั้งยังขาดเจ้าภาพหลักหรือหน่วยงานรับผิดชอบในการนำแผนฯ สู่การปฏิบัติ และขาดงบประมาณสนับสนุน ดังผลการประเมินแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ในหัวข้อ ๓.๑.๓

๓.๓.๒ กลไกการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้รับผิดชอบร่วม ในลักษณะบูรณาการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติโดยตรง สามารถนำแผนไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานโครงการสำคัญ (Z) ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ หัวข้อ ๓.๒.๔ ให้บรรลุผลสำเร็จ (บรรลุตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ตามค่าเป้าหมายที่กำหนด) ตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ และเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ประเด็น (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมทางวัฒนธรรม (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๕) พลังทางสังคม และ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ (X) ด้าน (๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๔) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และ (๖) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ไปพร้อมกันภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปดำเนินการในภาพรวม ประกอบด้วย

๑) คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ นำโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เข้าระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหลังการประกาศแผนตามมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งทำหน้าที่ในการประสาน กำกับ ดูแล ติดตาม เสนอแนะและให้ความเห็น ตลอดจนการสนับสนุนและให้ข้อเสนอทางวิชาการในการส่งเสริมคุณธรรม ร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ และทบทวน สรุปผลการดำเนินงาน และจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมประจำปีงบประมาณในแต่ละปี

๒) คณะอนุกรรมการระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ เป็นระบบกลไกบริหารขับเคลื่อนและการติดตามผลการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ในการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างประสบผลสำเร็จ ทำหน้าที่ในการประสาน กำกับ ดูแล ติดตาม เสนอแนะและให้ความเห็น ตลอดจนการสนับสนุนและให้ข้อเสนอทางวิชาการระบบการส่งเสริมคุณธรรมต่อหน่วยงานของรัฐในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ และทบทวน สรุปผลการดำเนินงาน โดยมีสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานเชื่อมประสานการดำเนินงานของแต่ละคณะ

๓) หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการตามแผนย่อยที่ ๑ - ๓

- นำโครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน พร้อมทั้งดำเนินโครงการหรือชุดโครงการหรือโครงการย่อย และรายงานผลการได้รับการจัดสรร หรือสาเหตุที่ไม่ได้รับการจัดสรร รวมทั้งสาเหตุที่ไม่สามารถดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวได้

- รายงานผลการดำเนินโครงการในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เฉพาะตัวชี้วัดที่ ๑ ของแต่ละแผนย่อย

- รายงานผลการดำเนินงานในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน และ/หรือแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ประจำปีของหน่วยงาน เพื่อรายงานต่อคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับปฏิบัติการ (กระทรวง/จังหวัด/กรุงเทพมหานคร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) และรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติรับทราบตามลำดับ

- จัดทำฐานข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติหน้าที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม เทรียมนำเข้าข้อมูลในระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาในแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปดำเนินการตามแผนย่อยที่ ๑ - ๓ ดังนี้

หน่วยงานรับผิดชอบ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนย่อยที่		
		๑	๒	๓
๑. ส่วนราชการ ระดับกระทรวง	(๑) จัดทำและดำเนินการโครงการองค์กรคุณธรรม ของหน่วยงานภาครัฐ ภายใต้ชุดโครงการพัฒนาชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม และสนับสนุนโครงการและกิจกรรม การส่งเสริมคุณธรรมของภาคีเครือข่าย โดยมีคณะกรรมการ ส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง ทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม เสนอแนะและให้ความเห็น	/		
	(๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้าน การทุจริต (ศปท.) ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงาน ด้วยการส่งเสริมคุณธรรมหน่วยงานทุกภาคส่วน		/	
๒. ส่วนราชการ ระดับกระทรวง/ หน่วยงานทุกภาคส่วน	(๑) จัดทำและดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่ ตลอดจนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมต่าง ๆ	/		
	(๒) จัดทำและดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบ และการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อน และส่งเสริมคุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่ ตลอดจนกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมต่าง ๆ		/	
	(๓) จัดทำและดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม การเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่ และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมต่าง ๆ			/
๓. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์				
สำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาระบบเครดิตทางสังคมให้เป็นเครื่องมือเพื่อการส่งเสริม คุณธรรมในสังคมไทย อาทิ ธนาคารความดี นวัตกรรมสังคม แบบเปิดโดยภาครัฐ: “คนดีมีที่ยืน ความดีมีพื้นที่ในสังคม” เป็นต้น		/	
๔. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม				
๔.๑ สำนักงานปลัด กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	กำหนดให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของหน่วยงานทุกภาคส่วน สะท้อนกระบวนการและผลการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา			/
๔.๒ สำนักงานการวิจัย แห่งชาติ	สนับสนุนงบประมาณการวิจัยและพัฒนาชุดโครงการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนาระบบการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	/	/	/

หน่วยงานรับผิดชอบ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนย่อยที่		
		๑	๒	๓
๕. กระทรวงวัฒนธรรม				
๕.๑ สำนักงานปลัด กระทรวงวัฒนธรรม	(๑) ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามให้สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ร่วมกับกลไกภาคีเครือข่าย ในคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด บูรณาการ ร่วมกันขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม โดยมีคณะกรรมการ ส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม เสนอแนะและให้ความเห็น ดังนี้			
	(๑.๑) จัดทำและดำเนินการโครงการย่อยตามภูมิสังคม ภูมิโนเวช และภูมิวัฒนธรรมของแต่ละจังหวัด ในชุดโครงการที่เกี่ยวข้อง	/		
	(๑.๒) จัดทำและดำเนินการโครงการย่อยตามความพร้อมของ ภาคีเครือข่าย ของชุดโครงการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างกลไกขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมให้บรรลุเป้าหมาย		/	
	(๑.๓) จัดทำและดำเนินการโครงการย่อยของชุดโครงการหลักสูตร และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ			/
	(๒) บูรณาการกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของกระทรวงวัฒนธรรมในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนโครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจังหวัด โดยมีคณะกรรมการ ส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม เสนอแนะและให้ความเห็น			/
๕.๒ กรมการศาสนา	ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันศาสนาในพื้นที่แสดงบทบาท เป็นศูนย์กลางชุมชนหรือสถาบันศาสนาของชุมชนและขับเคลื่อน พลังบวรในชุมชน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงาน เชื่อมประสานพลังบวร เช่น พิจารณาจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม สมทบชุดโครงการ ชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม หรือกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรมอื่น ๆ เป็นต้น โดยมีกระทรวงมหาดไทยและสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานสนับสนุน	/		
๕.๓ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	สนับสนุนงานวิชาการอันเป็นระบบการจัดการความรู้ในภาพกว้าง เพื่อเสริมหนุนกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรม และ เสริมศักยภาพวิทยากรแกนนำเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม ทั้งการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการเผยแพร่ รวมถึงการพัฒนา พื้นที่ต้นแบบร่วมกับเครือข่ายทางสังคม ที่สะท้อนให้เห็นตัวแบบ ครอบครัวคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม อำเภอ คุณธรรม และจังหวัดคุณธรรม			/

หน่วยงานรับผิดชอบ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนย่อยที่		
		๑	๒	๓
๖. กระทรวงมหาดไทย				
๖.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณ งบบริหารจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม	/		
๖.๒ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	(๑) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการเชื่อมประสานพลังบรรพ โดยมีสถาบันศาสนาเป็นศูนย์กลางชุมชน และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม เช่น สมทบชุดโครงการ ชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรมต้นแบบ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมอื่น ๆ เป็นต้น	/		
	(๒) เชื่อมโยงเครื่องมือการประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) จากชุดโครงการวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศไทย สู่ระบบการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.-อปท.) (Local Performance Assessment: LPA) ประจำปี โดยมีสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สนับสนุนงบประมาณการวิจัยและพัฒนา		/	
	(๓) สนับสนุนและร่วมรับผิดชอบโครงการ การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นระบบของหน่วยงานภาครัฐ: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่องค์กรคุณธรรม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่		/	
๗. กระทรวงศึกษาธิการ				
๗.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	(๑) ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามให้สถานศึกษาและหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ร่วมกับภาคีเครือข่าย จัดทำและดำเนินการโครงการย่อยตามบริบทและสภาพแวดล้อมของชุดโครงการที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมอื่น ๆ โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม เสนอแนะและให้ความเห็นโครงการย่อยเหล่านี้ภายในจังหวัด			/
๗.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา				
๗.๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
๗.๔ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	(๒) กำหนดให้สถานศึกษาของหน่วยงานทุกภาคส่วน (โดยเฉพาะภาครัฐ) สะท้อนกระบวนการและผลการจัดการศึกษา ที่บรรลุเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา			/

หน่วยงานรับผิดชอบ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนย่อยที่		
		๑	๒	๓
๘. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	เชื่อมโยงเครื่องมือการประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ จากผลการวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) กับหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศไทย สู่ระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)		/	
๙. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสื่อทุกรูปแบบ กำหนดให้มีจัดสรรเวลาและพื้นที่ออกอากาศ ทั้งสื่อกระแสหลัก สื่อออนไลน์ และสื่อโฆษณาทุกรูปแบบ ด้วยการนำเสนอตัวอย่างการมีคุณธรรม และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจ รวมทั้งการเห็นคุณค่าการแสดงออกในการมีคุณธรรม โดยมีคณะกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ทำหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ติดตาม เสนอแนะและให้ความเห็น	/		
๑๐. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	(๑) จัดทำมาตรการ/แนวทางพัฒนา ส่งเสริมให้องค์กรภาครัฐ ปฏิบัติราชการบนพื้นฐานของหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่งดงาม โดยนำแนวทางดังกล่าวเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายองค์กรภาครัฐให้เกิดการยกระดับการดำเนินงานชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม อย่างเป็นรูปธรรม		/	
	(๒) ขยายบทบาทของ “สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ” โดยสนับสนุนโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการให้เป็นหน่วยงานเทียบเท่าระดับสำนัก/กอง ตามกฎหมาย สังกัดกรมการศาสนา รวมทั้งจัดสรรอัตรากำลังเพื่อรองรับการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ตลอดจนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยดำเนินการร่วมกับสำนักงาน ก.พ.		/	
๑๑. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	(๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) และขยายบทบาทการดำเนินงานของ ศปท. ให้เป็นกลไกสำคัญขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กรคุณธรรมในภาครัฐ		/	

หน่วยงานรับผิดชอบ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนย่อยที่		
		๑	๒	๓
	(๒) จัดทำและดำเนินโครงการการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต		/	
	(๓) ขยายบทบาทของ “สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ” โดยสนับสนุนโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการให้เป็นหน่วยงานเทียบเท่าระดับสำนัก/กองตามกฎหมาย สังกัดกรมการศาสนา รวมทั้งจัดสรรอัตรากำลังเพื่อรองรับการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ตลอดจนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยดำเนินการร่วมกับสำนักงาน ก.พร.		/	
๑๒. คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ	(๑) คณะอนุกรรมการด้านการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ทำหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ติดตาม เสนอแนะ และให้ความเห็นภาพรวมการดำเนินโครงการของแผนย่อยที่ ๑ - ๓	/	/	/
	(๒) คณะอนุกรรมการด้านวิชาการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ทำหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ติดตาม เสนอแนะและให้ความเห็นภาพรวมการดำเนินโครงการของแผนย่อยที่ ๓			/
	(๓) คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย กำกับ ดูแล ติดตาม เสนอแนะและให้ความเห็น ในการดำเนินงานจัดสรรเวลาและพื้นที่ออกอากาศ ทั้งสื่อกระแสหลัก สื่อออนไลน์ และสื่อโฆษณาทุกรูปแบบ ด้วยการนำเสนอตัวอย่างการมีคุณธรรม และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจ รวมทั้งการเห็นคุณค่าการแสดงออกในการมีคุณธรรม โดยมีสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก	/		
	(๔) คณะอนุกรรมการด้านการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลจากคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัดและระดับกระทรวง เพื่อเป็นข้อมูลนำใช้ในการประเมินชุมชน องค์กร หน่วยงานและจังหวัดคุณธรรม เป็นการสรุปภาพรวมการดำเนินการแผนย่อยที่ ๑	/		
	(๕) คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรม (ระดับกระทรวง/จังหวัด/กรุงเทพมหานคร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) ทำหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ติดตามการดำเนินงาน เสนอแนะและให้ความเห็นโครงการในแผนย่อยที่เกี่ยวข้อง ของหน่วยงานในสังกัด/ในพื้นที่จังหวัด	/	/	/

หน่วยงานรับผิดชอบ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนย่อยที่		
		๑	๒	๓
๑๓. หน่วยงาน ด้านสื่อสารมวลชน ทุกภาคส่วน	มีบทบาทสำคัญในการขยายผล และเผยแพร่ข้อมูล สถานการณ์ การทำความดี หรือคนดีในทุกรูปแบบ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการ ทำความดีและเอื้ออำนวยต่อการสร้างระบบนิเวศน์ทางสังคม ที่จะสนับสนุนการส่งเสริมคุณธรรม	/		

หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวข้างต้น รวมทั้งคณะกรรมการส่งเสริม
คุณธรรมแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการคณะต่าง ๆ เป็นกลไกสำคัญมีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อน
แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่าง
ประสบผลสำเร็จ ดังที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างกลไกการขับเคลื่อนและการติดตามผลการดำเนินงาน
ของแผนปฏิบัติการฯ ตามแผนภาพด้านล่าง

โดยสรุป แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
มีคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ
เป็นกลไกขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ ร่วมกับภาคีเครือข่ายจากทุกภาคส่วน โดยดำเนินกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ
ที่เป็นมาตรการหรือนโยบาย และการดำเนินโครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ด้วยการติดตาม
และประเมินผลจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติและภาคีเครือข่ายหน่วยงานทุกภาคส่วน และ
ผ่านระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) เพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ให้บรรลุเป้าหมาย
พร้อมกับบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยมีหลักธรรมทางศาสนา
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม เป็นหลักนำทางและหลักคิดในการดำรงชีวิต
และการพัฒนาให้ปรากฏชัดเป็นรูปธรรมในสังคมไทย

ระบบกลไกบริหารขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผล

คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น
3/10 การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม
3/11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
4/15 พลังทางสังคม
6/21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำนักงานเลขาธิการ
คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับนโยบาย

คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับปฏิบัติการ

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570)

เป้าหมาย

คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมเพิ่มขึ้น มุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม และประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนย่อย 1

การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/ การทำความดี ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

เป้าหมาย

- 1 ประชาชนมีกิจกรรมการปฏิบัติตน ที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น
- 2 จำนวนองค์กรเครือข่ายทางสังคมมีขีดความสามารถ ในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- 1 สร้างพื้นที่และสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมหรือการทำความดี
- 2 ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรด้านการส่งเสริมคุณธรรม
- 3 ส่งเสริมให้สถาบันศาสนาเป็นศูนย์กลางชุมชนและขับเคลื่อนคุณธรรม ด้วยพลังบวร
- 4 พัฒนาศักยภาพของชุมชน องค์การ องค์กร อ่างทอง จังหวัดคุณธรรม
- 5 ส่งเสริมการนำคุณธรรมเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางสังคม
- 6 สนับสนุนส่งเสริมคนไทยของชุมชนให้มีระบบพี่เลี้ยง

แผนย่อย 2

การพัฒนากระบวนการและเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม

เป้าหมาย

- 1 จำนวนองค์กรเครือข่ายที่ร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะเพิ่มขึ้น
- 2 จำนวนองค์กรเครือข่ายทางสังคมที่มีการพัฒนากระบวนการคัดกรองทางสังคมเพื่อรองรับการส่งเสริมคุณธรรมเพิ่มขึ้น
- 3 จำนวนหน่วยงานภาครัฐมีค่า ITA ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา

- 1 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัยโดยผ่านวัฒนธรรม มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมไทย
- 2 สร้างกลไกเครือข่ายคุณธรรมและระบบการสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อสร้างสังคมคุณธรรมแห่งการให้และช่วยเหลือกันและกัน
- 3 พัฒนากลไกให้หน่วยงานภาครัฐขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม
- 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม

แผนย่อย 3

การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม

เป้าหมาย

- 1 คุณชีวิตเด็กและเยาวชนไทยเพิ่มขึ้น
- 2 จำนวนคนที่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตจากการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- 1 สถานศึกษาทุกระดับสะท้อนกระบวนการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
- 2 ส่งเสริมให้กิจกรรมการจัดการความรู้ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 3 ส่งเสริมงานวิชาการ งานวิจัยพัฒนา ด้านการส่งเสริมคุณธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงวัฒนธรรม

หน่วยงานทุกภาคส่วน

- ภาครัฐ
- ภาคเอกชน
- ภาคประชาสังคม

หน่วยงานภาครัฐรับผิดชอบโครงการ

แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน

ที่เชื่อมโยงกับโครงการ/กิจกรรม และงบประมาณตามแผนปฏิบัติการด้านฯ และการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด

ระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ

(eMENSER)

พอเพียง

วินัย

สุจริต

จิตอาสา

กตัญญู

- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ -

ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรม
และการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ
(พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์	๒
บทที่ ๒ กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์มาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ	๓
๒.๑ ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม	๓
๒.๒ การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ภาครัฐระดับต่าง ๆ และความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๓ การวิเคราะห์ปัจจัยทางยุทธศาสตร์	๒๐
๒.๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	๕๓
๒.๕ การสังเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์ (Strategy Alignment)	๖๔
บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ	๗๑
๓.๑ วิสัยทัศน์ (Vision)	๗๑
๓.๒ พันธกิจ (Mission)	๗๑
๓.๓ เป้าหมาย (Goal)	๗๑
๓.๔ วัตถุประสงค์ (Objective)	๗๑
๓.๕ ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย (Key Performance Indicators)	๗๒
๓.๖ ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)	๗๒
๓.๗ ประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Challenge)	๘๖
๓.๘ แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและรูปแบบการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริม จริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สามารถดำเนินการได้ทันทีและสร้างผลกระทบสูง (Quick Win)	๘๙
๓.๙ แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและรูปแบบการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริม จริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	๙๑

บทสรุปผู้บริหาร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีผลใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ได้แก่ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการการเมือง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือนกลาโหม ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานในองค์การมหาชน หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ แต่ไม่รวมถึงหน่วยงานตุลาการของรัฐสภา องค์การอิสระ ศาล และองค์กรอัยการ และมาตรา ๘ กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า ก.ม.จ. และมาตรา ๑๓ (๑) กำหนดให้ ก.ม.จ. มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี

ก.ม.จ. จึงกำหนดให้มียุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนมาตรฐานด้านจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยในการประชุม ก.ม.จ. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔ ได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ และให้เสนอร่างยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐ ซึ่งได้มีการศึกษาวิจัยจากข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศ วิเคราะห์ปัจจัยทางยุทธศาสตร์ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) และการสังเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์ (Strategy Alignment) เพื่อนำข้อมูลมากำหนดยุทธศาสตร์โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ (Trusted Public Officers)

พันธกิจ สร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐและเน้นย้ำภาพลักษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นคนดี มีความสามารถ และมีคุณธรรม เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนและความไว้วางใจในระดับนานาชาติ

เป้าหมาย ยกระดับตัวชี้วัดนานาชาติและตัวชี้วัดระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐและตัวชี้วัดด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานภาครัฐของประเทศไทย โดยใช้กลไกขับเคลื่อนด้านมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อยกระดับการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ยุทธศาสตร์ ครอบคลุมการสร้างมาตรฐาน การพัฒนาหลักต้นนโยบาย การส่งเสริมและบูรณาการรวมพลังกับทุกภาคส่วน ภายใต้ประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ที่ว่า “ไม่มีข้อยกเว้น ไม่มีข้อกั๊ก และไม่สูญเสีย” ทั้งนี้ อาศัยการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการสื่อสารที่เข้าถึงและร่วมรณรงค์ สร้างสังคม-วัฒนธรรมจริยธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมภายในหน่วยงานของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาหลักต้นนโยบายและระบบบริหารการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรม
ภาครัฐให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานและทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมการนำมาตรฐานทางจริยธรรมไปใช้ในการบริหารงานบุคคล

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การรวมพลังทุกภาคส่วนในการสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างทัศนคติเรื่องมาตรฐาน
ทางจริยธรรมและการกระทำผิด

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ยังได้กำหนดรูปแบบกลยุทธ์แนวทางการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริม จริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สามารถดำเนินการได้ทันทีและสร้างผลกระทบสูง (Quick Win) และแนวทางการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดบทบาทความรับผิดชอบที่มีความชัดเจนและเป็นองคาพยพของการขับเคลื่อนงานด้านมาตรฐานทางจริยธรรมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างยั่งยืนต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สำนักงาน ก.พ.

สิงหาคม ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรม และการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม

“

รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

”

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

- **มาตรา ๕** ยึดมั่น ในสถาบันหลัก ของประเทศ
  - **มาตรา ๘** ชื่อสัตย์ สุจริต
  - **มาตรา ๑๓ (๑)** กล้า อดทนในสิ่งที่ถูกต้อง
  - **มาตรา ๑๓ (๑)** คิดถึง ประโยชน์ ส่วนรวม
  - **มาตรา ๑๓ (๑)** มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงาน
  - **มาตรา ๑๓ (๑)** ปฏิบัติ หน้าทืออย่าง เป็นธรรม
  - **มาตรา ๑๓ (๑)** ดำรงตน เป็นแบบอย่าง ที่ดี
- กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า ก.ม.จ.
- ก.ม.จ. มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี

ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

วิสัยทัศน์

เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นที่เชื่อถือ และไว้วางใจได้ (Trusted Public Officers)

พันธกิจ

สร้างสังคม-วัฒนธรรมทาง จริยธรรมของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นคนดี มีความ สามารถ มีคุณธรรม

เป้าหมาย

ยกระดับตัวชี้วัดนานาชาติและ ตัวชี้วัดระดับชาติ จริยธรรม เจ้าหน้าที่ของรัฐและตัวชี้วัด ด้านคุณธรรมและความ โปร่งใส

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้าง

มาตรฐานทางจริยธรรม ภายในหน่วยงานของรัฐ

“ไม่มีข้อบกพร่อง”

ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐ ทุกองค์กร สร้างการรับรู้ และเข้าใจภาครัฐและ ภาคประชาชน

จัดทำข้อตกลงทาง จริยธรรมร่วมกัน ตั้งแต่ ระดับปฏิบัติจากล่างขึ้น บน (Bottom-up)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ผลักดัน

นโยบาย ระบบบริหาร กลไกส่งเสริมมาตรฐาน ทางจริยธรรมภาครัฐ ครอบคลุมทุกหน่วยงาน และทุกระดับ

“ไม่มีข้อบกพร่อง”

ปรับปรุงกลไก -ก.ม.จ. -องค์กรกลางบริหาร งานบุคคล -กลไกขับเคลื่อนนโยบาย การส่งเสริมจริยธรรม ในระดับองค์กร พัฒนากลไก ให้เป็น รูปธรรม บูรณาการกลไก ส่งเสริม มาตรฐานทางจริยธรรม ภาครัฐและจริยธรรมใน สังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริม

การนำมาตรฐาน ทางจริยธรรมไปใช้ ในการบริหารงานบุคคล พัฒนาระบบ เครื่องมือ เพื่อให้มีการนำจริยธรรม ไปใช้ในการบริหาร งานบุคคลแบบ “ไม่มีข้อบกพร่อง”

ส่งเสริมคนดีมีคุณธรรม และพฤติกรรมเป็น แบบอย่างที่ดี กำหนด ในการทำงาน

นำไปใช้กับการบริหาร งานบุคคลเต็มรูปแบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ รวมพลัง

ทุกภาคส่วนในการสร้าง สังคม-วัฒนธรรม ทางจริยธรรม

เปิดโอกาสให้กับทุกภาคส่วน โดยใช้กลไกเทคนิคใหม่ เพื่อร่วมสร้าง

“สังคม-วัฒนธรรม ทางจริยธรรม”

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ติดตาม ตรวจสอบ และ ส่งเสริมจริยธรรม การปฏิบัติงานภาครัฐ

สร้างระบบต้นทุนสังคม ในการทำความดี (Social Credit)

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สื่อสาร

สร้างความรู้ความเข้าใจ และเสริมสร้างทัศนคติ เรื่องมาตรฐานทางจริยธรรม และการกระทำผิด

เปลี่ยนทัศนคติ ผิดหรือถูก “ไม่มีข้อบกพร่อง” “ไม่สูญเสีย”

ไม่ยอมรับทุจริตในทุก รูปแบบ สื่อสารรณรงค์ ด้วยเครื่องมือสื่อสาร ในรูปแบบใหม่เพื่อเปลี่ยน ทัศนคติและพฤติกรรม สร้างความรู้/เข้าใจ เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ส่งเสริมภาพลักษณ์ของ สถาบันหลัก

ประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Challenge)

ไม่มีข้อยกเว้น

การสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมให้มี**มาตรฐานเดียวกัน**ในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทโดยไม่มีข้อยกเว้น

ไม่มีข้อกั๊ก

สร้างความพร้อมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางจริยธรรมโดยไม่มีข้อกั๊ก หรือตั้งคำถามกับการดำเนินงาน โดยใช้**จริยธรรมเป็นหลังพิงหรือหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ**และการประพฤติปฏิบัติตนแทนการใช้ดุลพินิจในกรณีที่ไม่มีความข้อบังคับมาชี้ขาดเพื่อลดพฤติกรรมสีเทา

ไม่สูญเปล่า

สร้างระบบการบริหารงานบุคคลที่คำนึงถึงหลักทางจริยธรรม (Ethical Human Resource Management) โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความประพฤติตาม**มาตรฐานทางจริยธรรมควรจะได้รับ**การสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ไม่ให้ความพยายามนั้นสูญเปล่าและไม่ปล่อยให้มีที่ยืนสำหรับการกระทำผิดทางจริยธรรมปรากฏอยู่ในระบบการทำงานภาครัฐ ร่วมมือผลักดันให้เกิดการปฏิวัติ**สังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรม**ในหมู่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐและสร้างภาพลักษณ์บุคลากรภาครัฐไทยที่เป็นคนดี

บทที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว และมาตรา ๒๕๘ ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๔) บัญญัติให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

เพื่อให้การจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นมาตรฐานเดียวกัน คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติอนุมัติหลักการของร่างพระราชบัญญัติจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมและกำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) เป็นกลไกระดับชาติ มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี ให้คำปรึกษาแก่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลในการจัดทำประมวลจริยธรรม กำหนดหลักเกณฑ์การนำจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล รวมถึงวินิจฉัย ติความ หรือให้ความเห็นในเรื่องที่ขัดแย้งกับมาตรฐานทางจริยธรรม ตลอดจนกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามมาตรฐานทางจริยธรรม และสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ เห็นสมควรประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. .... เป็นกฎหมาย โดยพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) จะกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม กระบวนการรักษาวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ได้แก่ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการการเมือง ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือน

กลาโหม ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในองค์กรมหาชน หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ แต่ไม่รวมถึงหน่วยงานธุรการของรัฐสภา องค์การอิสระ ศาล และองค์กรอัยการ โดยประมาณการว่าจำนวนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐนี้อาจจำแนกเป็นข้าราชการ ๑,๓๓๔,๘๘๓ คน พนักงานจ้าง ๒๔๓,๖๘๗ คน พนักงานราชการ ๑๔๕,๓๗๔ คน ลูกจ้างประจำ ๑๓๘,๗๒๓ คน และลูกจ้างชั่วคราว ๒๒๙,๖๓๐ คน ข้าราชการตำรวจ ๒๑๙,๖๔๒ คน^๑ และข้าราชการทหาร เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔๓๐,๒๐๙ นาย ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีจำนวน ๒,๗๔๒,๑๕๘ คน

เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) มีหน้าที่และอำนาจในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ จึงจำเป็นต้องจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรภาครัฐให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดีตามหลักมาตรฐานทางจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและยกระดับภาพลักษณ์ประเทศไทยที่บริหารประเทศโดยยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมสูงสุดเพื่อก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลและหน่วยงานของรัฐ ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรม กระบวนการรักษากฎจริยธรรม การส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐

๒.๒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนระบบราชการและองค์กรภาครัฐให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

^๑ อ้างอิงข้อมูลใน สำนักงาน ก.พ., กำลังคนภาครัฐ ๒๕๖๑: ในฝ่ายพลเรือน, เอกสารเผยแพร่, ๒๕๖๒

บทที่ ๒

กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์มาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ มีกระบวนการดำเนินการ ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อย่างรอบด้านโดยยึดโยงกับแนวโน้ม (Trends) และแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ แนวคิดทางวิชาการในการส่งเสริมจริยธรรม การรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ในต่างประเทศที่มีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเสริมสร้างธรรมาภิบาลหรือการป้องกันทุจริต โดยมีการสำรวจและวิเคราะห์สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของภาครัฐ หน่วยงานเอกชนและรัฐวิสาหกิจในประเทศจากกรณีศึกษา การศึกษาความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ภาครัฐฉบับต่าง ๆ การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมจริยธรรม และรูปแบบการขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด โดยกระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation) มีขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติทางศีลธรรม ว่าด้วยกฎเกณฑ์ความประพฤติของมนุษย์ ทั้งที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติของมนุษย์เอง ความเป็นผู้มีปรีชาญาณ (ปัญญาและเหตุผล) ทำให้มนุษย์มีมโนธรรม รู้จักแยกแยะความถูกผิด ควรไม่ควร คือการบ่มเพาะคุณธรรมลงไปจิตใจจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นปกติ

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ได้ให้ความหมายของมาตรฐานทางจริยธรรมว่า เป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวจะนำมาใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกผิด การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการกระทำความดีและละเว้นความชั่ว

ดวงเดือน พันธุมนาวิน^๒ ได้สรุปว่าจริยธรรม (Morality) มีความหมายกว้างขวาง ครอบคลุมคุณธรรม ค่านิยม กฎระเบียบ และศาสนา เพราะจริยธรรม คือ ระบบของพฤติกรรมการทำดี ละเว้นชั่ว ซึ่งการที่คนจะทำความดีหรือไม่นั้นขึ้นกับ “สาเหตุภายใน” และ “สาเหตุภายนอก” โดยสาเหตุภายในนั้น

^๒ ดวงเดือน พันธุมนาวิน ‘ปกกฎหมายกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม’, วารสารพัฒนาสังคม, ๙ (๑), ๒๕๕๐

หมายถึงลักษณะทางจิตใจของตัวบุคคลเองที่จะตัดสินใจทำความดีละเว้นความชั่ว เช่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว ส่วนสาเหตุภายนอกนั้นหมายถึงอิทธิพลภายนอกหรือปัจจัยสภาพแวดล้อม เช่น คนรอบข้าง กฎระเบียบ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม ผู้ร่วมงาน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้สรุปลักษณะพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการทำงานราชการ ไว้ ๓ ประการ โดยข้าราชการที่เป็นคนดี และเก่งอย่างสมบูรณ์นั้นจะต้องมีพฤติกรรมครบ ทั้ง ๓ ประการในคน ๆ เดียวกัน อันได้แก่ พฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรมในหน้าที่ราชการ โดย

- พฤติกรรมของพลเมืองดี หมายถึง พฤติกรรมการทำตามกฎหมาย พฤติกรรมซื่อสัตย์ พฤติกรรมการรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม นั่นคือการไม่เบียดเบียนผู้อื่นและตนเอง ยึดมั่นในศาสนา และวัฒนธรรมที่ดีงาม

- พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ หมายถึง พฤติกรรมการปรับตัวให้สามารถทำงานที่แปลกใหม่ สามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าและสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย ทางสังคม และทางจิตใจ มีพฤติกรรมการพัฒนาผู้อยู่ในความรับผิดชอบ พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมที่เหมาะสม และพฤติกรรมการพัฒนากลุ่มและสังคม รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

- พฤติกรรมในหน้าที่ราชการ คือ พฤติกรรมการทำงานเพื่องานราชการ และเพื่อส่วนรวมเป็นสำคัญ พฤติกรรมการรักษาระเบียบวินัยของทางราชการ ตลอดจนมีจรรยาในวิชาชีพของตน สามารถปรับตัวให้อยู่ในระบบงานแบบราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

สุจิต บุญบงการ^๓ ได้สรุปความหมายของจริยธรรมว่า คือการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม ดีงาม ประกอบไปด้วยคุณธรรมและศีลธรรม ซึ่งความหมายของคุณธรรมนั้น หมายถึง สภาพคุณงามความดี ส่วนศีลธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ดีที่ชอบ ดังนั้น คำว่าจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม มีความหมายที่สอดคล้องกันในลักษณะของความประพฤติ หรือการประพฤติปฏิบัติที่ดีที่ชอบ อย่างไรก็ตาม คำว่า “จริยธรรม” มักจะใช้กับการประพฤติปฏิบัติในการประกอบอาชีพ หรือดำเนินกิจการของบุคคล เช่น จริยธรรมธุรกิจ จริยธรรมทางวิชาการ จริยธรรมทางการเมือง

สุจิต บุญบงการ ได้อธิบายถึงความแตกต่างระหว่าง “จริยธรรม” กับ “จรรยาบรรณ” “จริยธรรม” กับ “จริยศาสตร์” และ “จริยธรรม” กับ “กฎหมาย” โดยในส่วนของ “จริยธรรม” กับ “จรรยาบรรณ” มักจะมีการใช้สับสน ซึ่งตามรากศัพท์ “จรรยาบรรณ” หมายถึง หนังสือที่วาดด้วยความประพฤติที่ดีงาม ซึ่งอาจหมายถึงการจัดทำประมวลหลักของความประพฤติที่ดีงาม หรือการกำหนดกรอบของความประพฤติที่ดีของผู้ประกอบอาชีพการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น จรรยาบรรณแพทย์ จรรยาบรรณ

^๓ สุจิต บุญบงการ ‘คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ.’ ใน สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐. กรุงเทพฯ: เดอะ สยาม เฮอริเทจ, ๒๕๕๒

สื่อมวลชน ซึ่งมีความสับสนในการใช้ศัพท์ “จรรยาบรรณ” กับ “จริยธรรม” หากเป็นการประพจน์ไม่เหมาะสม ที่ถูกต้องต้องเรียกว่า “ไม่มีจริยธรรม” แต่การเรียกว่า “ไม่มีจรรยาบรรณ” จะหมายถึงการที่ไม่มีการกำหนด หลักการหรือข้อกำหนดของความประพฤติที่พึงงามไว้ หรืออาจกล่าวได้ว่า การประมวลหลักความประพฤติที่ พึงงามที่เรียกว่า “จรรยาบรรณ” กับ “ประมวลจริยธรรม” เป็นเรื่องเดียวกัน ส่วนความแตกต่างของ “จริยธรรม” กับ “จริยศาสตร์” ตามที่ได้กล่าวไปแล้ว “จริยธรรม” เป็นเรื่องของความประพฤติ ส่วน “จริยศาสตร์” เป็น สาขาหนึ่งของวิชาปรัชญาซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Ethics โดยการศึกษาเรื่อง “จริยศาสตร์” เป็นการศึกษา การถกเถียงกันในเรื่องของคุณค่า ความดี ความถูกต้อง ซึ่งเป็นการแสวงหาคำตอบว่าอะไรคือความดี อะไรคือ ความถูกต้อง

หากพิจารณา “จริยธรรม” กับ “กฎหมาย” จะเห็นได้ว่าทั้ง “จริยธรรม” และ “กฎหมาย” มีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกันคือ ต้องการควบคุมพฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้ อย่างสงบสุข ซึ่ง “จริยธรรม” กับ “กฎหมาย” ในบางครั้งก็เป็นเรื่องเดียวกันที่กำหนดโดยค่านิยม หรือ วัฒนธรรมประเพณีของสังคมที่จะเป็นตัวกำหนดว่าพฤติกรรมใดเป็นสิ่งที่เหมาะสมถูกต้อง หรือการกระทำใด เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้อง โดยรัฐอาจจะออกกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ ห้ามมิให้มีการกระทำที่ ไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้องดังกล่าวและกำหนดโทษไว้ กรณีดังกล่าวก็จะถือว่ารัฐได้ออกกฎหมายเป็นข้อห้าม การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนจริยธรรม

อย่างไรก็ดี “จริยธรรม” มีความแตกต่างกับกฎหมาย ๔ ประการ ประการแรก คือ จริยธรรม เป็นเรื่องของความประพฤติในระดับสูง ส่วนกฎหมายเป็นการควบคุมความประพฤติในระดับมาตรฐานขั้นต่ำ เท่านั้น จึงทำให้สิ่งที่ฝ่าฝืนจริยธรรมหลายเรื่องไม่ได้ถูกกำหนดว่าผิดกฎหมาย เช่น การทำร้ายถือว่าผิดกฎหมาย แต่ในแง่ของจริยธรรมยังต้องการให้มนุษย์มีความกรุณาปราณีไม่เบียดเบียนกันด้วย ประการที่สอง กฎหมาย เป็นข้อกำหนดที่บังคับเป็นการทั่วไป ส่วน “จรรยาบรรณ” ซึ่งเป็นข้อกำหนดทางจริยธรรม อาจใช้กับคนกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งหรืออาจใช้เฉพาะในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง เช่น จรรยาบรรณแพทย์ก็ใช้กับแพทย์เท่านั้นไม่ได้มีสภาพ บังคับที่ใช้กับคนทั่วไป ประการที่สาม กฎหมายจะมีการกำหนดบทลงโทษและบทบังคับไว้ชัดเจน ในขณะที่ จริยธรรมอาจไม่ได้กำหนดบทลงโทษไว้แต่อาจเป็นการลงโทษทางสังคมก็ได้ ประการที่สี่ “จริยธรรม” มักจะ เน้นที่การสร้างเสริมหรือพัฒนาจิตสำนึกจากภายในให้คนรู้สึกถึงความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและต้องทำให้สิ่งที่ถูกต้อง ด้วยสำนึกของตน ไม่ใช่เพราะกลัวว่าจะถูกลงโทษอย่างที่เราเกรงกลัวกฎหมาย อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎหมายและ จริยธรรมจะมีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกันที่มุ่งให้คนในสังคมทำในสิ่งที่ถูกต้อง แต่ในความเป็นจริง ไม่สามารถออก กฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมฝ่าฝืนจริยธรรมของบุคคลในทุก ๆ เรื่องได้ แต่การสร้างสังคมสงบสุขจำเป็นต้องใช้หลักจริยธรรมเข้ามาเสริมการใช้กฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว

กรณีศึกษาตัวอย่างของแซนเดล ไมเคิล (Michael Sandel)^๔ จากหนังสือเกี่ยวกับเรื่องความยุติธรรมได้แสดงให้เห็นถึงประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับจริยธรรมไว้ว่า ปัญหาทางจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญและอาจส่งผลถึงกับให้สังคมเกิดความระส่ำระสายได้ ยกตัวอย่างเช่น กรณีประชาชนชาวอเมริกาแสดงความไม่พอใจในวงกว้างและรู้สึกแค้นเคืองต่อสถาบันการเงินในช่วงที่มีวิกฤติเศรษฐกิจทางการเงินในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๐๘ - ๒๐๐๙ จากกรณีที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้เข้าไปช่วยเหลือสถาบันทางการเงินโดยใช้งบประมาณของรัฐจำนวนมาก แต่ปรากฏว่า สถาบันการเงินที่ได้รับเงินช่วยเหลือกลับจ่ายเงินโบนัสจำนวนมากให้กับผู้บริหารสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาวิกฤติทางการเงินดังกล่าว ซึ่งการจ่ายเงินโบนัสดังกล่าวไม่มีข้อห้ามทางกฎหมายบังคับไว้ แต่มีประเด็นทางจริยธรรมจากการที่ประชาชนเห็นว่าผู้บริหารสถาบันการเงินไม่ควรจะได้รับโบนัสเนื่องจากบริษัทกำลังเอาเงินภาษีของประชาชนไปจ่ายให้กับผู้บริหารซึ่งบริหารงานล้มเหลว และแสดงให้เห็นถึงความโลภของผู้บริหารสถาบันการเงินที่ไม่ยอมเสียสละในช่วงวิกฤตและขาดความสำนึกว่าบริษัทได้รับเงินสนับสนุนมาจากที่ใด แม้ในภายหลังจะมีการกดดันจากรัฐในการเสนอเก็บภาษีจำนวนมากจากการเงินจ่ายให้กับผู้บริหารและมีการกดดันจากสังคมจนทำให้ผู้บริหารสถาบันการเงินยอมคืนเงินโบนัสก็ตาม แต่ประเด็นทางจริยธรรมดังกล่าวได้ทำให้ประชาชนเกิดความคลางแคลงใจและไม่สนับสนุนนโยบายที่จะให้รัฐใช้งบประมาณไปช่วยเหลือสถาบันทางการเงินอีก ทั้งที่ในช่วงแรกประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจต่อการที่รัฐต้องใช้จ่ายเงินของรัฐไปช่วยเหลือสถาบันการเงินเพื่อหลีกเลี่ยงวิกฤตทางเศรษฐกิจ จากกรณีศึกษาที่แซนเดลยกมานี้ แสดงให้เห็นถึงปัญหาการฝ่าฝืนจริยธรรมที่ส่งผลให้รัฐขาดความน่าเชื่อถือ ขาดศรัทธา และขาดความชอบธรรมได้ ซึ่งสามารถส่งผลกระทบในวงกว้างและสร้างความเสียหายได้มากกว่าการละเมิดกฎหมายเสียอีก ถึงแม้ว่าในบางครั้งรัฐไม่ได้เป็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมโดยตรง พร้อมกับแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดของกฎหมายในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ อันเนื่องมาจากสถานะของกฎหมายในการเป็นเครื่องมือควบคุมความประพฤติในระดับมาตรฐานขั้นต่ำที่ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมฝ่าฝืนจริยธรรมของบุคคลในทุก ๆ เรื่องได้

แซนเดลได้แสดงให้เห็นว่า ประเด็นทางจริยธรรมมักจะถูกนำมาเป็นข้อถกเถียงอยู่บ่อยครั้ง ยกตัวอย่างเช่น การออกกฎหมายควบคุมโสเภณี ในมุมมองหนึ่งเป็นเรื่องที่ถูกต้องชอบธรรม เนื่องจากเป็นการควบคุมพฤติกรรมที่ขัดกับศีลธรรม แต่ในอีกมุมมองหนึ่งทางจริยธรรมก็อาจมองว่าหากเป็นการค้าประเวณีด้วยความยินยอมก็น่าจะเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ค้าประเวณีตามหลักค่านิยมเสรีนิยม ซึ่งเป็นความเชื่อทางจริยธรรมอีกแนวหนึ่ง รวมถึงรัฐจะได้มีโอกาสเข้าถึงและช่วยเหลือดูแลหญิงโสเภณีได้ทั่วถึงขึ้นหรือการกำหนดโควตาเข้าเรียนมหาวิทยาลัยให้กับคนผิวสีซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคมในมุมหนึ่งก็เป็นเรื่องถูกต้องชอบธรรมทางจริยธรรม เนื่องจากเป็นการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งก็อาจถูกมองว่าเป็นการตอกย้ำตีตราสร้างความด้อยค่าให้แก่ผู้ด้อยโอกาส เช่นเดียวกับประเด็นข้อถกเถียง กรณีผู้คนควรมีสิทธิโดยชอบธรรมหรือไม่ที่จะจบชีวิตตัวเอง หรือบ่อยครั้งที่คุณค่าทางจริยธรรมเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกันเอง อย่างเช่นในกรณีที่จริยธรรมความผูกพันภักดีในครอบครัวอาจเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม ในกรณีที่ต้องตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรกับญาติพี่น้องที่กำลังกระทำผิดหรือเป็นบุคคลอันตรายต่อสังคม ประเด็นทาง

^๔ Sandel M. J., *JUSTICE: What's the Right Thing to Do?*, New York: Farrar Straus Giroux, ๒๐๐๙

จริยธรรมเหล่านี้ในปัจจุบันก็ยังไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน และแสดงให้เห็นว่าในสังคมไม่ว่าจะมีแค่กฎหมายหรือหลักจริยธรรมเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่จะต้องมีทั้งสองอย่างทำงานควบคู่กันในระดับการควบคุมระดับต้นและการควบคุมระดับสูง

ประวิณ ญ นคร (๒๕๕๕)^๔ สรุปความเรื่องจริยธรรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเอาไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง “สภาพที่ทรงไว้ซึ่งความประพฤติโดยชอบ” ทั้งนี้การจะรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้จะต้องระวัง ดูแล ป้องกัน และเยียวยาใน ๔ ระดับ คือ

๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละคนระวังในการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับข้อปฏิบัติทางจริยธรรม และไม่ฝ่าฝืนข้อปฏิบัติทางจริยธรรม

๒) ผู้บังคับบัญชา องค์กรผู้เกี่ยวข้องและสังคม ดูแล ส่งเสริมและพัฒนาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจริยธรรม

๓) ผู้บังคับบัญชา องค์กรผู้เกี่ยวข้องและสังคม ป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนข้อปฏิบัติทางจริยธรรม

๔) ผู้บังคับบัญชาเยียวยาโดยดำเนินการลงโทษ (Punishment) หรือแก้ไข (Correction) แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางจริยธรรม

กล่าวโดยสรุป จริยธรรมเป็นลักษณะของความประพฤติที่เหมาะสม ถูกต้อง ชอบธรรม โดยจริยธรรม ไม่ใช่กฎหมาย แต่เป็นลักษณะพฤติกรรมที่สูงกว่ากฎหมาย การฝ่าฝืนจริยธรรมจึงอาจไม่ได้เป็นความผิดตามกฎหมาย แต่บางครั้งก็อาจมีการกำหนดกฎหมายหรือกฎเกณฑ์เพื่อห้ามการกระทำผิดที่เป็น การฝ่าฝืนศีลธรรมหรือจริยธรรมขึ้นมาก็ได้ ดังนั้น กฎหมายจึงอาจมีบทบาทไม่มากนักต่อการควบคุมพฤติกรรมทางสังคม แต่จริยธรรมจะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้สังคมสงบสุข และทำให้ผู้คนในสังคมเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวม กฎหมายและจริยธรรมจึงมีบทบาทที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ จริยธรรมเป็นเรื่องของความถูกต้อง ชั่ว ดี ซึ่งอาจเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงได้ด้วย ปัจจุบัน ประเทศไทยมีกฎหมายพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้มีหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีกลไกการรักษาจริยธรรม ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างเสริมสังคมสันติสุข เสียสละ และเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวม อีกทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในหลักจริยธรรมในสังคมไทย

^๔ ประวิณ ญ นคร. การบรรยายเรื่อง ปรัชญา และแนวคิดหลักเกี่ยวกับจริยธรรม. การสัมมนาคณะกรรมการการจริยธรรม เรื่อง "เดินหน้าพลิกวิกฤตเป็นโอกาส ข้าราชการไทยใสสะอาดด้วยจริยธรรม" จัดโดยสำนักงาน ก.พ. วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕. สืบค้นใน

https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/pramwlcchriythrm_odythaanprawiin.pdf

๒.๒ การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ภาครัฐระดับต่าง ๆ และความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ มีการศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์และแนวนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องอันเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ ดังนี้

๒.๒.๑ กฎหมายและแนวนโยบายภาครัฐในการขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๐ พุทธศักราช ๒๕๕๐ จนถึงพุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้จริยธรรมเป็นหลักสำคัญของรัฐธรรมนูญ และมีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่เจตนารมณ์ของการประกาศรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติไว้ดังนี้

“...การปกครองของประเทศไทยได้ดำรงเจตนารมณ์ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อเนื่องมาโดยตลอด แม้ได้มีการยกเลิก แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศใช้รัฐธรรมนูญเพื่อจัดระเบียบการปกครองให้เหมาะสมหลายครั้ง แต่การปกครองก็มิได้มีเสถียรภาพหรือราบรื่นเรียบร้อยเพราะยังคงประสบปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ บางครั้งเป็นวิกฤติทางรัฐธรรมนูญที่หาทางออกไม่ได้ เหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มีผู้ไม่นำพาหรือไม่นับถือยำเกรงกฎเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ทุจริตฉ้อฉล หรือบิดเบือนอำนาจ หรือขาดความตระหนักรู้รับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชน จนทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นผล ซึ่งจำเป็นต้องป้องกันและแก้ไขด้วยการปฏิรูปการศึกษาและการบังคับใช้กฎหมาย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมและจริยธรรม...” ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรม และจริยธรรมถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาระบบการเมืองการปกครอง แก้ไขความขัดแย้ง และแก้ไขปัญหาการทุจริตฉ้อฉลและบิดเบือนอำนาจ

นอกจากนี้ มีบทบัญญัติอีกหลายส่วนที่กล่าวถึงเรื่องจริยธรรม ได้แก่

- มาตรา ๒๗ วรรคห้า บัญญัติว่า บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

- มาตรา ๗๖ วรรคสาม บัญญัติว่า รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

- มาตรา ๑๒๘ บัญญัติว่า สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือก และการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการการวิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

- มาตรา ๒๑๙ บัญญัติว่า ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ มาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวต้องครอบคลุมถึงการรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ และต้องระบุให้ชัดแจ้งด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมใดมีลักษณะร้ายแรง ซึ่งถือเป็นลักษณะต้องห้ามของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๖๐ (๕) และเป็นลักษณะต้องห้ามของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๐๒ (๑๐) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญให้ความสำคัญกับมาตรฐานทางจริยธรรม โดยให้มีการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม และประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งข้าราชการ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรอิสระ และมีบทบังคับในการควบคุมการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๒.๒.๒ พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมซึ่งใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการทำความดีและละเว้นความชั่ว โดยมาตรฐานทางจริยธรรมตามมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย

๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

โดยพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานของรัฐ รวมถึงคณะกรรมการด้วย^๖ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้มีกลไกการรักษาวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบด้วย คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) องค์รากลางบริหารงานบุคคล และหน่วยงานของรัฐ เป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรมให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒.๓ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ ยึดโยงกับกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยการขับเคลื่อนงานด้านมาตรฐานทางจริยธรรมเป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ ได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของธรรมาภิบาลซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญควบคู่กับการพัฒนาชาติ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศไทยคือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ชาติ มี ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ

^๖ มติคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการ ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

มาตรฐานทางจริยธรรม ๗ ประการ ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชนมีความสุข ซึ่งมาตรฐานทางจริยธรรมข้อ ๑ การยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สามารถตอบสนองประเด็นการรักษาความสงบภายในประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์นี้ ซึ่งมีแนวทางสำคัญการพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ

๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่งและมีคุณภาพ ซึ่งมาตรฐานทางจริยธรรมข้อ ๒ ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ และข้อ ๔ คิดถึง ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ สามารถตอบสนองประเด็นการมุ่งเน้นให้ สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอนตั้งแต่เยาว์วัย การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและ วัฒนธรรมของคนในสังคม และการส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์นี้ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มาตรฐานทางจริยธรรม ๖ ประการจากทั้งหมด ๗ ประการ สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมาตรฐานทางจริยธรรมใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐมุ่งจัดการภาครัฐเพื่อ ปรับเปลี่ยนภาครัฐ โดยยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” มีเป้าหมายที่ สำคัญคือ ภาครัฐมุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวมที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส พร้อมปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลง ปราศจากทุจริตและประพฤติมิชอบ และมี กระบวนการยุติธรรมที่เป็นไปเพื่อส่วนรวมของประเทศ โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐนี้ มีประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ ๑) ปรับปรุงและพัฒนาให้ภาครัฐตอบสนอง ความต้องการของประชาชน และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็วและโปร่งใส รวมทั้งปรับปรุงภาครัฐให้ทันสมัย ๒) บุคลากรเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มุ่งมั่นและมีความเป็นมืออาชีพ

๓) มีความโปร่งใส ปลอดจากการทุจริต ประพฤติมิชอบ และ ๔) กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชน และปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเสมอภาค

ทั้งนี้ สามารถสรุปความสอดคล้องของมาตรฐานทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติ มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้ดังนี้

มาตรฐานทางจริยธรรม	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง - ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
๒. ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่	- ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ - ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ
๓. กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	- ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
๔. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ	- ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ - ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ
๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	- ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ
๖. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ	- ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ
๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ ของทางราชการ	- ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ

ตารางที่ ๒.๑ ความสอดคล้องของมาตรฐานทางจริยธรรมกับยุทธศาสตร์ชาติ

จากความเชื่อมโยงของมาตรฐานทางจริยธรรมกับยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ทำให้เห็นถึงบทบาทความสำคัญของจริยธรรมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ อันมีจุดเน้นในการสร้างหน่วยงานภาครัฐที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โปร่งใส ปราศจากทุจริตและประพฤติมิชอบ ยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ พัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ จริยธรรมยังเป็นเกณฑ์หนึ่งของการบริหารบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ในประเด็นความรับผิดชอบต่อการบริหาร ซึ่งส่งผลให้ระบบการบริหารจัดการภาครัฐของประเทศไทย มีแนวทางการดำเนินงานภายใต้หลักการของจริยธรรมและเสริมสร้าง

ประสิทธิภาพทางการแข่งขัน รวมถึงมีส่วนส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านอื่น ๆ ให้ประสบความสำเร็จอีกด้วย

๒.๒.๓.๒ แผนการปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ได้บัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศ ซึ่งต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ๓ ประการ ได้แก่ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งได้บัญญัติให้การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศเป็นไปตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมาตรา ๖ ได้บัญญัติให้การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๑ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดินด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสังคม ด้านพลังงาน และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และต่อมาได้มีการเพิ่มเติมแผนการปฏิรูปประเทศอีก ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา และด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมเป็น ๑๓ ด้าน

มาตรฐานทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในทุกด้าน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐถือเป็นองคาพยพที่สำคัญในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ บทบาทของคุณธรรมและจริยธรรมที่คอยกำกับพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงมีความเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีเป้าประสงค์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติและรองรับผลกระทบของสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่และทิศทางที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป ประกอบด้วย ๑) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล ๒) จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ๓) ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดี และมีความสามารถอย่างคล่องตัว ตามหลักคุณธรรม ๔) สร้าง

ความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และ ๕) ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ่มค่าโปร่งใส ปราศจากการทุจริต ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้ภาครัฐมีความโปร่งใส เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน และมีมาตรฐานการทำงานที่มีคุณภาพสูงในระดับสากล มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นการสร้างเอกภาพแห่งพลังในการขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงการได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนดีคนเก่ง และคำนึงถึงหลักคุณธรรม ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าประสงค์ในการแก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ และให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของบุคลากรใช้ดุลยพินิจโดยสุจริต ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย ๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต ๒) พัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ๓) พัฒนาระบบการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ๔) พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ และ ๕) พัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลให้ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้เกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการทุจริต ตลอดจนจัดให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการรวมตัว และมีส่วนร่วมของประชาชนในการสอดส่องและป้องกันการทุจริต ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติต่อไป ซึ่งการขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรม จะเป็นกลไกที่สำคัญกลไกหนึ่งในการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงส่งเสริมการป้องกันการทุจริต เพื่อมิให้มีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเข้ามามีอำนาจในการปกครอง บ้านเมือง หรือใช้อำนาจโดยมิชอบ

มาตรฐานทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

และประพจน์มิชอบ ให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐ มีระบบงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูง มีกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง ปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม พร้อมกับเป็นการวางกลไกป้องกันการทุจริตและประพจน์มิชอบที่เข้มแข็ง

๒.๒.๓.๓ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เป็นแผนแม่บทระดับประเทศ ที่มุ่งวางรากฐานและสร้างความเข้มแข็งด้านจริยธรรม คุณธรรมในสังคมไทย โดยมีกระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน และถือเป็นกลไกการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในประเทศไทย ทุกระดับและทุกภาคส่วน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณธรรมทั้งระดับประชาชน สังคม และประเทศชาติ โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงามด้วยหลักธรรมทางศาสนา มีความมุ่งมั่น ยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมไทย มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพในมิติต่าง ๆ ให้สังคมเป็นสังคมคุณธรรมที่ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรและแบ่งปัน ซึ่งประกอบด้วยคนมีคุณธรรม องค์กรคุณธรรม หน่วยงานคุณธรรม และชุมชนคุณธรรม ที่จะส่งผลให้ประเทศชาติมีความสงบสุข สมานฉันท์ มั่นคงด้วยมิติทางศาสนาอย่างยั่งยืน เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

การส่งเสริมคุณธรรมของประชาชน สังคม และประเทศชาติดังกล่าว เป็นไปตามหลักการสร้างความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพจากข้างใน โดยใช้คุณธรรมเพื่อสร้างพลังการทำความดี เพื่อชาติของประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทย อันจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุ และจิตใจตามแนวคิด “คุณธรรมนำการพัฒนา” พร้อมทั้งก้าวไปสู่สังคมแห่งคุณธรรมตาม “ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี”

ทั้งนี้ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ มียุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ที่เป็นกลไกส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมของคนในชาติ ตามกรอบการวางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรม ในสังคมไทยทั้งภาคสถาบันทางการเมืองการปกครอง ภาคราชการ ภาควิชาชีพ สร้างความเข้มแข็งในระบบ การบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านส่งเสริม คุณธรรมและเสริมสร้างความเป็นเอกภาพ แก่สถาบัน/องค์กรในสังคม พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ ในการส่งเสริมคุณธรรม สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีเครือข่าย ทุกภาคส่วนในการดำเนินงานด้านคุณธรรม และการส่งเสริมให้ประเทศไทย เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

๒.๒.๓.๔ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยกำหนด ยุทธศาสตร์เป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างวัฒนธรรมด้านทุจริตด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังวิถีคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกช่วงวัย

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มุ่งเน้นการกำหนดกลไกด้านการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เป็นสากลที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการต่าง ๆ ของการปรามปรามการทุจริต ทั้งระบบให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ประเทศไทยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและการปรามปรามทุจริต ทุกห้วงระยะ ๕ ปี โดยดำเนินการมาแล้ว ๓ ระยะ ตั้งแต่ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕) และระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) โดยในปัจจุบันอยู่ภายใต้กรอบการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทบูรณาการป้องกันปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริตดังกล่าว กำหนดเป้าหมายเพื่อสร้างสังคมมีพฤติกรรมร่วมต้านการทุจริตในวงกว้าง เกิดวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) มุ่งต้านการทุจริตในทุกภาคส่วน เพื่อให้การทุจริตถูกยับยั้งอย่างเท่าทันด้วยนวัตกรรม กลไกป้องกันการทุจริต และระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีการปรามปรามการทุจริตและมีการบังคับใช้กฎหมายด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรม และได้รับความร่วมมือจากประชาชน รวมถึงการทำให้ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ของประเทศไทยมีค่าคะแนนในระดับที่สูงขึ้น โดยยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริต มี ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ด้านที่ ๒ ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต ด้านที่ ๓ สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย ด้านที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก ด้านที่ ๕ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปรามปรามการทุจริต และด้านที่ ๖ ยกระดับคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ของประเทศไทย ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปรามปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินการ

๒.๒.๓.๕ ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ได้จัดทำยุทธศาสตร์ระยะเวลา ๒๐ ปี เพื่อกำหนดแนวทางดำเนินการให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทต่าง ๆ ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดว่า “สนับสนุนวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ชาติ

ด้วยการผลักดันและพัฒนาให้ภาคราชการของประเทศมีคุณธรรมปลอดทุจริต เป็นราชการที่สร้างและส่งเสริมนวัตกรรมและมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและเป็นที่เชื่อถือของนานาชาติ โดยการปรับเปลี่ยนระบบและวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคล รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน หลักเกณฑ์ เพื่อให้แต่ละส่วนราชการได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนดีคนเก่งที่มีจิตสำนึกอย่างเหมาะสม” โดยมีกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงระบบบริหารทรัพยากรบุคคลภาคราชการในด้านต่าง ๆ รวม ๔ ด้าน ดังนี้

๑) กลยุทธ์การปรับปรุงระบบการสรรหาเพื่อให้ส่วนราชการเป็นองค์กรทางเลือกแรกของ คนดี คนเก่ง (First Choice Civil Service) โดยดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ได้แก่

- ระบบการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้าสู่ระบบราชการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Exam)

- ระบบการจ้างงานที่หลากหลายและยืดหยุ่น (Multi/Flexible Recruitment and Career Management System Phase I & II)

๒) กลยุทธ์การกระจายอำนาจและเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ (Department focused HR Platform) โดยดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ได้แก่

- ระบบการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ (Department HRM Improvement System)

- ระบบการถ่ายเทสับเปลี่ยนหมุนเวียนข้ามส่วนราชการและภูมิภาค (Flexible Workforce Management)

๓) กลยุทธ์การเสริมสร้างเกียรติภูมิและคุณภาพราชการ (Civil Service of Integrity & Passion) โดยดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ได้แก่

- ระบบบริหารกำลังคนคุณภาพและศักยภาพสูง (Talent Inventory Management)

- ระบบพัฒนาสมรรถนะข้าราชการ ๔.๐ ระยะที่ ๑ และ ๒ (Competency Management System for Civil Service ๔.๐ Phase I & II)

- กลไกส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมให้หน่วยงานของรัฐ

- การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการดำเนินการทางวินัย

- ระบบให้คำปรึกษาข้าราชการ (Civil Service Counseling System)

- ระบบกรรมการสอบสวนกลาง

๔) กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนานโยบายทรัพยากรบุคคลภาครัฐ (Smart HR Policy) โดยดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ได้แก่

- ระบบยืนยันตัวบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ GovID (Phase I, II & III)

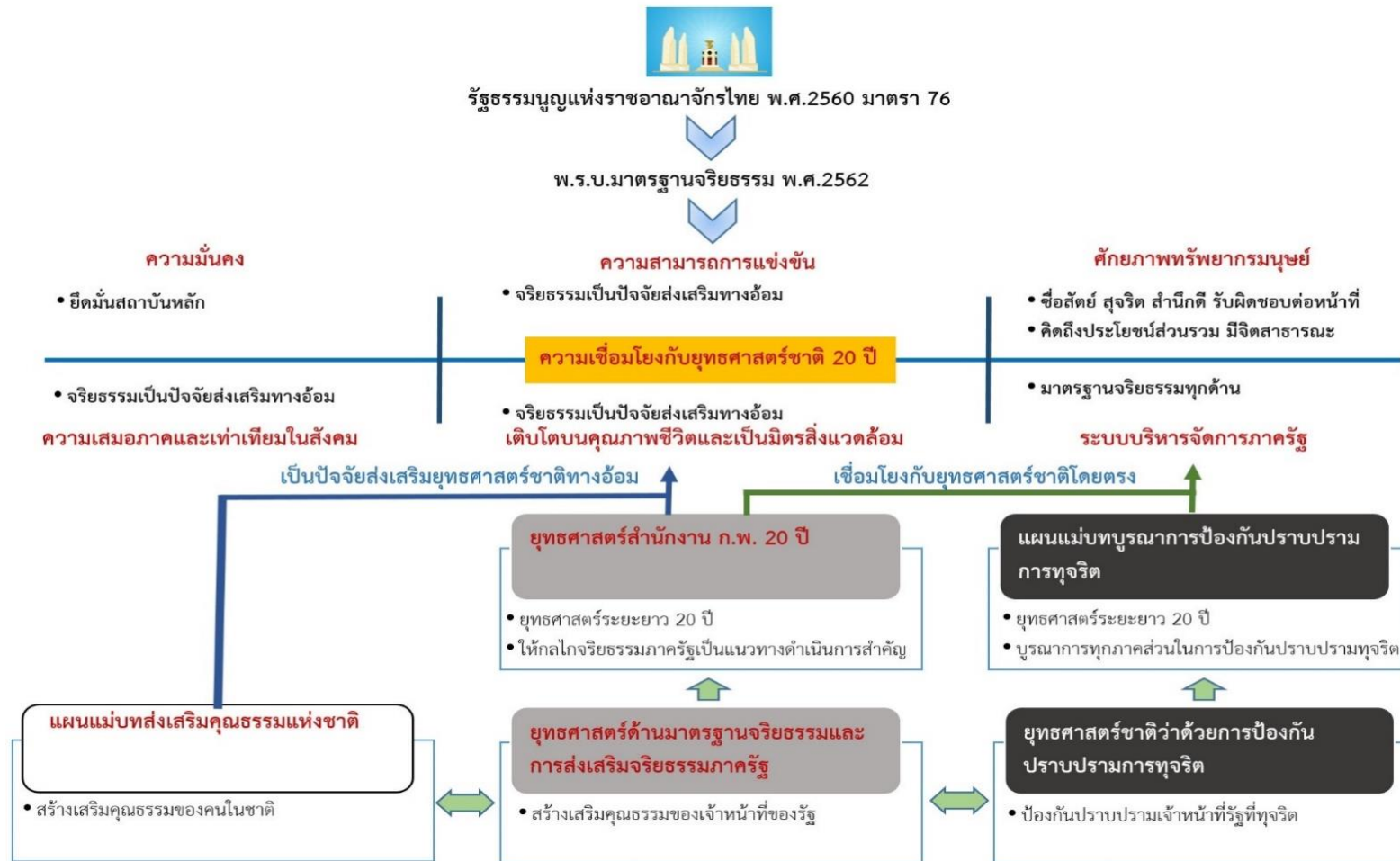
- ศูนย์กลางองค์ความรู้ระดับนานาชาติด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ (International Hub on Civil Service Management)

- ระบบบริหารทรัพยากรภาครัฐที่บูรณาการกับระบบการจ้างงาน
ของประเทศ (Integrated National Employment System)

ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ระยะ ๒๐ ปี
(พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ
บริหารจัดการภาครัฐในการชักจูงและรักษาไว้ซึ่งคนดี คนเก่ง มีจิตสาธารณะ ผลักดันให้ภาคราชการของประเทศ
มีคุณธรรม ปลอดทุจริต เป็นราชการที่สร้างและส่งเสริมนวัตกรรมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญ
กับกลไกส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรม

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานทางจริยธรรม ๗ ประการ ตามพระราชบัญญัติมาตรฐาน
ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นปัจจัยหลักในการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และเป็นปัจจัยส่งเสริมทางอ้อมสำหรับ
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาค
ทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้
การส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐที่มุ่งเน้นการบูรณาการกับทุกภาคส่วน เป็นกลไกสำคัญที่สนับสนุนการขับเคลื่อน
แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและ
การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งเป็นแผนที่มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติโดยตรง ดังนั้น
ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ จึงมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์
และแผนระดับต่าง ๆ โดยเน้นการส่งเสริมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหลัก ใช้กลไกส่งเสริมเชิงบวกและ
กลไกในการกำกับดูแลพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางจริยธรรม
โดยมุ่งหวังว่าหากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ก็จะส่งผลให้มีการบริหาร
จัดการงานภาครัฐที่ดี ประชาชนเชื่อถือไว้วางใจ รวมทั้งเป็นภูมิคุ้มกันให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติ
ตามมาตรฐานทางจริยธรรมไม่ให้อ่อนแอหรือถูกผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม และสามารถ
ป้องกันการทุจริตเชิงรุกตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วย

นอกจากนี้ มาตรฐานทางจริยธรรมยังเป็นกลไกที่สำคัญในการผลักดันยุทธศาสตร์
การบริหารงานบุคคลภาครัฐในการชักจูงและรักษาไว้ซึ่งคนดี คนเก่ง มีจิตสาธารณะ ผลักดันให้ภาคราชการ
ของประเทศ มีธรรมาภิบาล ปลอดทุจริต รวมถึงมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต และแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อบูรณาการการส่งเสริมจริยธรรมในการสร้าง
ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มุ่งประโยชน์สาธารณะ และมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาชาติ

แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงความเชื่อมโยงในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ของภาครัฐสู่ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

๒.๓ การวิเคราะห์ปัจจัยทางยุทธศาสตร์

ปัจจุบันหลายประเทศ เช่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐอินเดีย ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการส่งเสริมจริยธรรม และการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศของตนเองอย่างจริงจัง อาทิ การก่อตั้งหน่วยงานสำนักงานจริยธรรมภาครัฐแห่งสหรัฐอเมริกา (United State Office of Government Ethics: US OGE) การขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมผ่านคณะกรรมการด้านมาตรฐานชีวิตเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Committee on the Standard of Public Life) ของสหราชอาณาจักร และการจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมทั้งในราชยสภาและโลกสภา ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและตรวจสอบติดตามการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกสภาในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมของสาธารณรัฐอินเดีย เป็นต้น กล่าวคือหลายประเทศมีการกำหนดเครื่องมือและกลไกในการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการกำหนดกฎหมายด้านจริยธรรม และพัฒนาองค์กรกลางเพื่อการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรม สำหรับประเทศไทย ได้มีการกำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องสำคัญ และบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐^๗ อย่างชัดเจน โดยมีพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒^๘ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ และใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีกระบวนการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

นอกจากนี้ มีการส่งเสริมจริยธรรมรูปแบบอื่น ๆ ที่มีส่วนในการกระตุ้นและผลักดันให้เกิดการแข่งขันระหว่างประเทศในการสร้างความเชื่อถือและความเชื่อมั่นในการเป็นรัฐที่ปกครองด้วยธรรมาภิบาล เช่น การวัดดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ที่จัดทำขึ้นโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) การวัดดัชนีความเชื่อมั่นของประเทศแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของจริยธรรมและธรรมาภิบาลที่มีต่อประชาคมโลก รวมถึงการตรวจสอบข้อเท็จจริงของประชาชน สื่อสารมวลชน และภาคประชาสังคมที่ก็ล้วนมีส่วนผลักดันให้เกิดการส่งเสริมจริยธรรม และการตรวจสอบการทำผิดทางจริยธรรม พฤติกรรมการทุจริต และระบบที่เอื้อต่อการเกิดคอร์รัปชันในประเทศของตนจากการจัดอันดับของหน่วยงานต่าง ๆ

ปัจจุบันดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ที่สำรวจโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) ประเทศไทยได้คะแนน ๓๖ คะแนน และอันดับความโปร่งใสของประเทศ อยู่ในอันดับที่ ๑๐๔ ของโลก ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้คะแนน ๓๖ คะแนน และอันดับความโปร่งใสของประเทศ อยู่ในอันดับที่ ๑๐๑ ของโลก ซึ่งถึงแม้ว่าค่าคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย ในปี ๒๕๖๓ จะเท่ากับปี ๒๕๖๒ แต่ประเทศไทยได้คะแนน

^๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖

^๘ พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

ลดลง ๑ แหล่งข้อมูล และได้คะแนนคงที่ ๘ แหล่งข้อมูล จากแหล่งข้อมูลทั้งหมด ๙ แหล่งข้อมูล ดังนี้^๙

๑. คะแนนลดลง ๑ แหล่งข้อมูล คือ แหล่งข้อมูล IMD World Competitiveness Yearbook (IMD) ได้ ๔๑ คะแนน ลดลงจากปี ๒๐๑๙ ซึ่งได้ ๔๕ คะแนน โดย IMD นำข้อมูลสถิติทุติยภูมิและผลการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารระดับสูง ไปประมวลผลจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย และพิจารณาจาก ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ๒) ประสิทธิภาพของภาครัฐ ๓) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และ ๔) โครงสร้างพื้นฐาน โดยประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ นำมาคำนวณ เป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตจากแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงในประเทศไทย คือ มีการติดสินบนและคอร์รัปชันหรือไม่ ซึ่งผู้ตอบแบบสำรวจเห็นว่า ยังมีปัญหาการให้และรับสินบนและการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐยอมรับสินบนในการลักลอบเปิดบ่อนการพนัน ปัญหาสินบนจากลักลอบเข้าประเทศของแรงงานผิดกฎหมาย ถึงแม้ภาครัฐจะมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาให้บริการประชาชน แต่ในกระบวนการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ยังมีการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ จึงเกิดปัญหาสินบนและการทุจริต ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การทุจริตของประเทศ โดยมีสาเหตุมาจากการที่ผู้เข้ารับบริการต้องการความสะดวกรวดเร็วในการรับบริการ จึงยอมที่จะจ่ายสินบน ประกอบกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทุจริต ยังไม่มีประสิทธิภาพ ถึงแม้จะมีการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิด แต่เป็นเพียงเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับล่าง นอกจากนี้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติอนุญาต เช่น พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. คะแนนคงที่ ๘ แหล่งข้อมูล ดังนี้

๒.๑ แหล่งข้อมูล Bertelsmann Stiftung Transformation Index (BTI) ได้ ๓๗ คะแนน เท่ากับปี ๒๕๖๒ โดย BTI ใช้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์และประเมินกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาธิปไตย และระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีและความเปลี่ยนแปลง ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านการเมือง ๒) ด้านเศรษฐกิจ และ ๓) ด้านการจัดการของรัฐบาล โดยองค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ใช้คะแนนจากคำถามของ BTI เพียง ๒ ข้อ ในการประเมินคะแนน CPI คือ การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทุจริตและความสำเร็จของรัฐบาลในการจัดการกับปัญหาคอร์รัปชัน

๒.๒ แหล่งข้อมูล Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EUI) ได้ ๓๗ คะแนน เท่ากับปี ๒๕๖๒ โดย EIU วิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับความเสี่ยงที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศต้องเผชิญ ได้แก่ ความโปร่งใสในการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้ทรัพยากรของราชการ/ส่วนรวม การแต่งตั้งข้าราชการจากรัฐบาลโดยตรง มีหน่วยงานอิสระในการตรวจสอบการจัดการงบประมาณของหน่วยงานนั้น ๆ มีหน่วยงานอิสระด้านยุติธรรม ตรวจสอบผู้บริหาร/ผู้ใช้อำนาจ ธรรมเนียมการให้สินบน เพื่อให้ได้สัญญา

^๙ “สำนักงาน ป.ป.ช. ประกาศผลคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓”, สำนักงาน ป.ป.ช. สืบค้นจาก <http://ethics.nso.go.th/index.php/news/88-cpi-2562>

สัมปทานจากหน่วยงานของรัฐ

๒.๓ แหล่งข้อมูล Global Insight Country Risk Ratings (GI) ได้ ๓๕ คะแนน เท่ากับปี ๒๕๖๒ โดยประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ นำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต คือ ความเสี่ยงของการที่บุคคลหรือบริษัทจะต้องเผชิญกับการติดสินบนหรือการคอร์รัปชันในรูปแบบอื่น เพื่อที่จะทำให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น เพื่อให้ได้รับสัญญาเพื่อการส่งออก นำเข้า หรือเพื่อความสะดวกสบายเกี่ยวกับงานด้านเอกสารต่าง ๆ มีมากน้อย เพียงใด ซึ่งถูกประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละประเทศ ซึ่งได้รับข้อมูลจากกลุ่มลูกค้า ผู้ทำสัญญากับภาครัฐ นักลงทุน นักธุรกิจ ผู้รับงานอิสระ เครือข่ายนักข่าว

๒.๔ แหล่งข้อมูล The Political and Economic Risk Consultancy (PERC) ได้ ๓๘ คะแนน เท่ากับปี ๒๕๖๒ โดย PERC สืบหาข้อมูลจากนักธุรกิจในท้องถิ่นและนักธุรกิจชาวต่างชาติที่เข้าไปทำธุรกิจในประเทศนั้น ๆ ได้แก่ นักธุรกิจจากสมาคมธุรกิจ ผู้แทนที่เข้าร่วมการประชุมต่าง ๆ ในเอเชีย ผู้แทนหอการค้าประเทศต่าง ๆ เป็นต้น โดยมีหลักเกณฑ์ในการสำรวจโดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเพื่อแสดงให้เห็นถึงระดับการรับรู้เรื่องการคอร์รัปชัน ซึ่งคำถามที่ใช้ในการสำรวจที่สำคัญ คือ ท่านจะให้คะแนนปัญหาการทุจริตในประเทศที่ท่านทำงานหรือประกอบธุรกิจเท่าใด

๒.๕ แหล่งข้อมูล PRS International Country Risk Guide (PRS) ได้ ๓๒ คะแนน เท่ากับปี ๒๕๖๒ โดย ICRG เป็นการวัดอันดับความเสี่ยงของประเทศต่าง ๆ ทั้งความเสี่ยงด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเงิน ซึ่งการคอร์รัปชันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ประเมินความเสี่ยงด้านการเมือง PRS จึงมุ่งประเมินการคอร์รัปชันในระบบการเมือง โดยรูปแบบการทุจริตที่พบมากที่สุด คือ การเรียกรับสินบน หรือการเรียกรับเงินเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้า/ส่งออก การประเมินภาษี รวมถึงระบบอุปถัมภ์ ระบบพวกพ้อง การให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองแบบลับ ๆ และความสัมพันธ์ใกล้ชิดของนักการเมืองกับนักธุรกิจ ซึ่งประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ นำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต คือ การประเมินการคอร์รัปชันในระบบการเมือง ซึ่งรูปแบบของการคอร์รัปชันโดยตรงที่การดำเนินธุรกิจพบบ่อยครั้ง คือ การเรียกร้องเงินหรือการต้องจ่ายสินบนเพื่อให้ได้มาซึ่งใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก (Import and Export Licenses) การควบคุมการส่งออก (Exchange Controls) การประเมินภาษี การคุ้มครองจากตำรวจ หรือการก๊อมน์ โดยขอให้ช่วยให้คะแนนปัญหาการคอร์รัปชัน ทั้งการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นจริงหรือโอกาสที่จะเกิดการคอร์รัปชันจากระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือข่าย การฝากเข้าทำงาน การต่างตอบแทน การระดมทุนที่เป็นความลับและความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่น่าสงสัยระหว่างนักการเมืองกับภาคธุรกิจ

๒.๖ แหล่งข้อมูล World Economic Forum (WEF) ได้ ๔๓ คะแนน เท่ากับปี ๒๕๖๒ โดย WEF สืบหามุมมองของนักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสูงสุดในการทำธุรกิจ ๕ ด้าน คือ ๑) การคอร์รัปชัน ๒) ความไม่มั่นคงของรัฐบาล/ปฏินวัติ ๓) ความไม่แน่นอนด้านนโยบาย ๔) ระบบราชการที่ไม่มีประสิทธิภาพ ๕) โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่ไม่เพียงพอ ว่าแต่ละปัจจัยเป็นอุปสรรค

เพิ่มขึ้น เท่าเดิม หรือลดลง ซึ่งประเด็นที่องค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ นำมาคำนวณเป็นคะแนน ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน คือ

๑) ในประเทศของคุณ เป็นเรื่องปกติเพียงใดที่บริษัทจ่ายเงินพิเศษโดยไม่มีเอกสารอ้างอิง หรือจ่ายสินบนที่เชื่อมโยงกับเรื่องต่อไปนี้ (๑) การนำเข้า – ส่งออก (๒) สาธารณูปโภค (๓) การชำระภาษี ประจำปี (๔) การทำสัญญาและการออกใบอนุญาต (๕) ได้รับการตัดสินใจที่เอื้อประโยชน์จากกระบวนการ ยุติธรรม

๒) ในประเทศของคุณ เป็นเรื่องปกติเพียงใดที่มีการคอร์รัปชันโดยการจ่ายโอนเงิน งบประมาณของรัฐไปยังบริษัท บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคล

ซึ่งถึงแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะมีการตื่นตัวกับการให้บริการด้วยความโปร่งใส มีการลด ขั้นตอนและระยะเวลาในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ แต่ก็ไมอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างมีนัยสำคัญ

๒.๗ แหล่งข้อมูล World Justice Project (WJP) ได้ ๓๘ คะแนน เท่ากับปี ๒๕๖๒ โดย WJP ประเมินค่าความโปร่งใสโดยใช้ ๘ หลักเกณฑ์ เน้นเรื่องหลักนิติธรรม แต่ปีที่ผ่านมาองค์การเพื่อความโปร่งใส นานาชาติ นำเกณฑ์ด้านการปราศจากคอร์รัปชันและแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนมาเป็นตัวให้คะแนน โดยประเด็นที่องค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ นำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต คือ ๑) ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสายบริหารไม่ได้ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ๒) ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสายตุลาการไม่ได้ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ๓) ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสายตำรวจและทหารไม่ได้ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ๔) ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสถานิติบัญญัติ ไม่ได้ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนมองว่า กลุ่มข้าราชการ (สายบริหาร สายตุลาการ สายตำรวจและ ทหาร รวมทั้งในสถานิติบัญญัติ) ยังคงใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งปัญหาดังกล่าว ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๘ แหล่งข้อมูล Varieties of Democracy Institute (VDEM) ได้ ๒๐ คะแนน เท่ากับปี ๒๕๖๒ โดย VDEM วัดเกี่ยวกับความหลากหลายของประชาธิปไตย การถ่วงดุลของฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ตลอดจนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ซึ่งประเด็นที่องค์การเพื่อความโปร่งใส นานาชาติ นำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต คือ การทุจริตทางการเมืองเป็นที่แพร่หลายมากน้อย เพียงใด (How pervasive is political corruption?) โดยดัชนีนี้แสดงความแพร่หลายของการทุจริตนี้ ถูกคำนวณจากค่าเฉลี่ยของดัชนี ๔ ด้านคือ ๑) ดัชนีการคอร์รัปชันในภาครัฐ (Public sector corruption index) โดยใช้คำถามว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีพฤติกรรมเรียกรับสินบน หรือสิ่งของอื่นใด ในระดับใด และ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติกรรมขโมยเบียดบังเงิน หรืองบประมาณ หรือทรัพยากรภาครัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือเพื่อคนในครอบครัวของตนเองบ่อยครั้งเพียงใด” ๒) ดัชนีการคอร์รัปชันของผู้บริหารระดับสูง (Executive

corruption index) โดยใช้คำถามว่า “ผู้บริหารระดับสูง หรือตัวแทน มีพฤติกรรมเรียกรับสินบน หรือสิ่งของอื่นใดเป็นประจำหรือไม่ และผู้บริหารระดับสูง หรือตัวแทนเหล่านั้นมีพฤติกรรมขโมย เบียดบังเงินหรืองบประมาณ หรือทรัพยากรภาครัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อคนในครอบครัวของตนเองบ่อยครั้งเพียงใด”

๓) ดัชนีการคอร์รัปชันของฝ่ายนิติบัญญัติ (The indicator for legislative corruption) โดยใช้คำถามว่า “เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในประเด็นเหล่านี้ในระดับใด (๑) เรียกรับสินบน (๒) รับเงินเพื่อช่วยเหลือให้ได้รับสัญญาจากภาครัฐ (เพื่อตัวเอง ครอบครัว เพื่อน ผู้สนับสนุนทางการเมือง) (๓) มีผลประโยชน์ต่างตอบแทนกับภาคธุรกิจเพื่อแลกกับโอกาสในการว่าจ้างภายหลังจากออกจากสภานิติบัญญัติ (๔) ขโมย (เบียดบัง) เงินของภาครัฐหรือเงินจากโครงการบริจาคต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ส่วนตัว”

๔) ดัชนีการคอร์รัปชันของฝ่ายตุลาการ (The indicator for judicial corruption) โดยใช้คำถามว่า “ประชาชนหรือภาคธุรกิจ มีการจ่ายเงินพิเศษ (ที่ไม่มีเอกสารการจ่ายเงิน) หรือสินบน เพื่อเร่งหรือชะลอกระบวนการของฝ่ายตุลาการในระดับใด” ซึ่งผลคะแนนแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านความพยายามของหน่วยงานตรวจสอบในการดำเนินการเชิงป้องกัน การทุจริตในระดับพื้นที่และในระดับนโยบาย แต่ปัญหาเกี่ยวกับกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้บริหารระดับสูง มีพฤติการณ์การเรียกรับผลประโยชน์ หรือสินบน หรือเบียดบังเงินงบประมาณ หรือทรัพยากรภาครัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ยังคงเป็นปัญหาอยู่ และยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหายังเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ หลายฉบับ อาทิ พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีการกำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เป็นต้น แต่หน่วยงานรัฐอาจจะยังขาดกลยุทธ์การสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ จึงอาจเป็นเหตุให้ประชาชนและนักธุรกิจขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้

นอกจากนี้ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ได้พูดถึงแนวคิดการส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมในการบริการสาธารณะ (Public Service) ว่าควรครอบคลุมเรื่องเศรษฐกิจ กฎหมาย และการกำกับพฤติกรรมด้วย ซึ่งถือเป็นการแทรกแซงเพื่อสร้างให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาวิธีวิธีการ ๒ วิธีการที่รัฐบาลหลายประเทศนำมาใช้ในการปรับปรุงจริยธรรมการบริการสาธารณะ ประการแรก คือ การจัดการทางจริยธรรมที่เน้นการทำตามกฎเกณฑ์การปฏิบัติ (Compliance-based Ethics Management) และประการที่สอง คือ การจัดการทางจริยธรรมที่วางอยู่บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์และคุณธรรม (Integrity-based Ethics Management)

การศึกษาวิจัยด้านจริยธรรมในช่วง ๑๐ - ๒๐ ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงความสนใจในการศึกษาแนวคิดการบริหารงานภาครัฐด้วยหลักจริยธรรมและได้แนะนำเครื่องมือหรือกลไกเพื่อส่งเสริม

จริยธรรมอันเห็นได้จากผลงานของ Howard Whitton^{๑๐} ผลงานของ Adams and Balfour^{๑๑} และผลงานของ Suresh Misra^{๑๒} เป็นต้น การถอดบทเรียนกรณีศึกษาต่างประเทศเกี่ยวกับแนวคิดการมุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ตามแนวคิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกระแสหลัก เช่น ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ก (Kohlberg's Moral Development Theory) รวมถึงการศึกษาแนวคิดที่กำลังเป็นที่สนใจในปัจจุบัน เช่น แนวคิดการสะกิดพฤติกรรม (Nudge Theory) ที่เน้นในเรื่องของ “การยกระดับพฤติกรรม” และ “การเข้าแทรกแซงก่อนที่จะมีการทำผิดจริยธรรมเกิดขึ้น” ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบยุทธศาสตร์มาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ โดยเน้นในการบูรณาการนำแนวทางการจัดการทางจริยธรรมที่เน้นการทำตามกฎหมายเกณฑ์การปฏิบัติ (Compliance-based Ethics Management) และการจัดการทางจริยธรรมที่วางอยู่บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์และคุณธรรม (Integrity-based Ethics Management) มาประยุกต์ใช้ร่วมกันในการออกแบบการส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมในเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ ได้ศึกษาและเก็บข้อมูลจากปัจจัยต่าง ๆ ที่ควรนำมาพิจารณาในการกำหนดยุทธศาสตร์ ทั้งในส่วนของแนวคิดและทฤษฎีที่จะนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานในการดำเนินการ ปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมและสำรวจสภาพปัจจัยการส่งเสริมจริยธรรมที่เป็นอยู่ปัจจุบันในหน่วยงานของรัฐประเภทต่าง ๆ และสภาพของการประพฤติและปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อกำหนดจุดเน้นในการส่งเสริมพัฒนา รวมถึงศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมจริยธรรมทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อให้ทราบแนวโน้มสถานการณ์และบริบทการขับเคลื่อนจริยธรรมภาครัฐทั้งในระดับสากล และสภาพการดำเนินงานของประเทศไทยในปัจจุบัน

๒.๓.๑ ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมตามยุทธศาสตร์

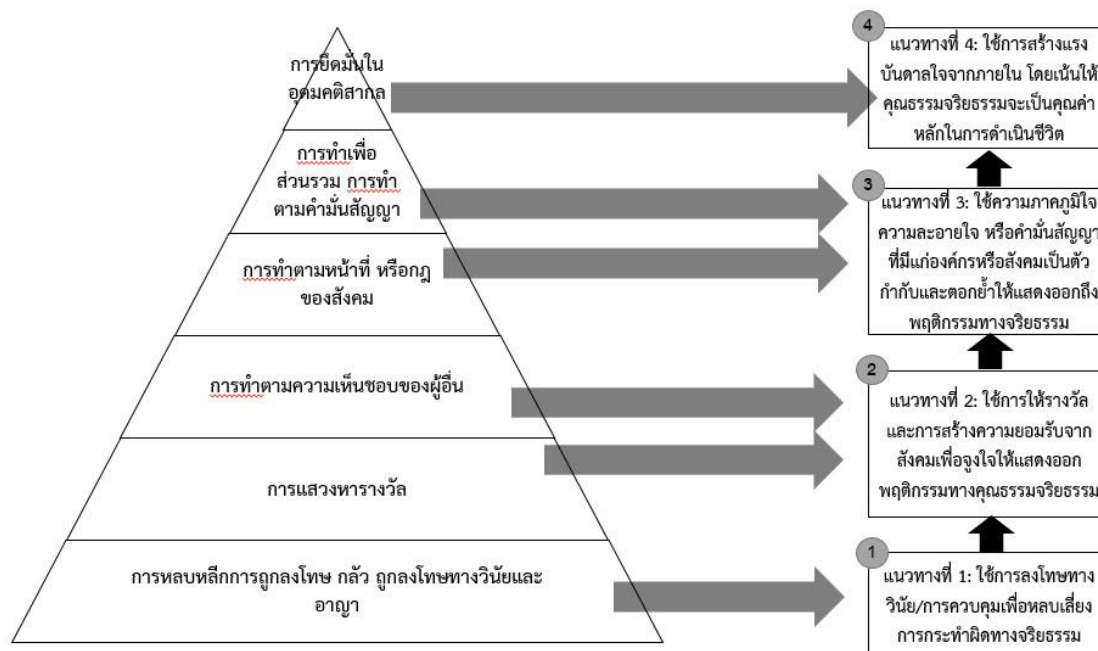
การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ ได้อ้างอิงแนวคิดทางทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ ลอเรนซ์ โคลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ ยูรี บรอนเฟนเบรนนอร์ (Urie Bronfenbrenner) และโมเดลนิเวศวิทยาเชิงสังคม (Social Ecological Model: SEM) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

^{๑๐} Whitton, Howard. (๒๐๐๑). Implementing effective ethics standards in government and the civil service. Retrieved in <https://www.oecd.org/mena/governance/๓๕๕๒๑๗๔๐.pdf>

^{๑๑} Adam, G.B and Balfour, D.L. (๒๐๐๕). Public-service ethics and administrative evil: Prospects and problems. In H.G. FREDERICKSON & R.K. GHERE (Eds.). Ethics in public management. Armonk, NY: M.E.Sharpe. pp.๑๑๔-๑๓๘.

^{๑๒} Misra, Suresh. (๒๐๑๖). Strengthening Ethical and Moral Values in Governance. Indian Institute of Public Administration New Delhi.

๑) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ ลอเรนซ์ โคห์ลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) มีการแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลเป็นแต่ละระดับ^{๑๓} ซึ่งการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐได้นำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ โดยแบ่งแนวทางและวิธีการในการส่งเสริมจริยธรรมออกเป็น ๔ แนวทาง โดยทั้ง ๔ แนวทางสะท้อนถึงการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่ต่างกัน ดังแสดงในภาพประกอบด้านล่างนี้

แผนภาพที่ ๒.๒ แนวทางและวิธีการในการส่งเสริมจริยธรรม ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคห์ลเบิร์ก

แนวทางที่ ๑ : ใช้การลงโทษทางวินัย/การควบคุมเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดทางจริยธรรม

แนวทางที่ ๒ : ใช้การให้รางวัลและการสร้างความยอมรับจากสังคมเพื่อจูงใจให้แสดงออกพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรม

แนวทางที่ ๓ : ใช้ความภาคภูมิใจ ความละเอียดใจ หรือค่านิยมสามัญที่มีแก่นก่งครหรือสังคมเป็นตัวกำกับและตอกย้ำให้แสดงออกถึงพฤติกรรมทางจริยธรรม

แนวทางที่ ๔ : ใช้การสร้างแรงบันดาลใจจากภายในโดยเน้นให้คุณธรรมจริยธรรมจะเป็นคุณค่าหลักในการดำเนินชีวิต

การใช้นาตรการลงโทษ ตามแนวทางที่ ๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการกระทำผิดทางวินัยและฝ่าฝืนจริยธรรม ซึ่งแนวทางนี้อยู่บนพื้นฐานการใช้เหตุผลแบบหลบหลีกการถูกลงโทษ ซึ่งที่ผ่านมา

^{๑๓} Kohlberg, L. 'Moral Stages and Moralization: The Cognitive Development Approach.' in Moral Development and Behavior: Theory, Research and Social Issues, ๔-๕. New York: Holt, Rinehart, and Winston, ๑๙๗๖.

ประเทศไทยใช้แนวทางนี้อย่างแพร่หลาย แต่แนวทางที่ ๑ ไม่สามารถสร้างหรือกระตุ้นให้แสดงออกพฤติกรรมทางจริยธรรมที่พึงประสงค์ได้ การส่งเสริมจริยธรรมจึงให้ความสำคัญกับการให้รางวัล และการสร้างการยอมรับจากสังคมตามแนวทางที่ ๒ ซึ่งแนวทางนี้อยู่บนฐานคิดที่ว่า มนุษย์ต้องการแสวงหารางวัลและต้องการทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการในการส่งเสริมตามแนวทางที่ ๒ ที่เป็นรูปธรรม เพราะอยู่ในระยะเริ่มต้น ส่วนแนวทางที่ ๓ เน้นใช้กฎของสังคมและค่านิยมสัญญาที่มีต่อส่วนรวมสร้างให้เกิดความภาคภูมิใจหรือความละอายใจขึ้น ซึ่งค่านิยมสัญญาที่ให้ไว้แก่สังคมจะเป็นตัวกระตุ้นให้แสดงออกพฤติกรรมทางจริยธรรม ในขณะเดียวกันกฎเกณฑ์ทางสังคมจะคอยกำกับ ไม่ให้ประพฤติฝ่าฝืนทางจริยธรรม และแนวทางสุดท้าย คือแนวทางที่ ๔ ซึ่งเน้นการสร้างให้คุณธรรมจริยธรรมเป็นคุณค่าหลักในการดำเนินชีวิต กล่าวคือพฤติกรรมทางจริยธรรมควรแสดงออกมาจากแรงบันดาลใจภายในของบุคคลผู้ที่ยึดมั่นในอุดมคติสากล ทั้งนี้ แนวทางทั้ง ๔ แนวทาง ได้สะท้อนการส่งเสริมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคล์เบิร์ก

๒) ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ ยูรี บรอนเฟนเบรนเนอร์ (Urie Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory)^{๑๔} อธิบายว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ๑) ระบบจุลภาคหรือระดับเล็ก (Microsystem) ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระดับตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ๒) ระดับกลาง (Mesosystem) อยู่ถัดออกมาจากตัวบุคคลเป็นความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ รอบตัวบุคคล ๓) ระดับหน่วยงาน (Exosystem) เป็นระบบสังคมที่ใหญ่ขึ้นที่บุคคลไม่ได้มีผลกระทบโดยตรง และ ๔) ระดับมหภาคหรือระดับใหญ่ (Macrosystem) เป็นระบบที่ไกลจากตัวบุคคลมากที่สุดแต่กำกับควบคุมพฤติกรรมคนในเชิงมาตรฐานของสังคม ถือว่าเป็นโมเดลนิเวศวิทยาเชิงสังคม (Social Ecological Model) ซึ่งมีนักวิจัยและนักวิชาการหลายท่าน (เช่น McLeroy, Steckler, Bibeau, & Glanz, ๑๙๘๘^{๑๕}; Davidson, et al., ๒๐๑๘^{๑๖}) นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเสริมพฤติกรรม ซึ่งโดยทั่วไปมักแบ่งระดับของปัจจัยสิ่งแวดล้อมออกเป็น ๕ ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล (Intrapersonal) ระหว่างบุคคล (Interpersonal) องค์กร (Organizational) ชุมชน (Community) และนโยบายสาธารณะ (Public policy) แนวคิดระบบนิเวศวิทยาและโมเดลนิเวศเชิงสังคม เป็นแนวทางในการวางระบบนิเวศจริยธรรม (Ethics Ecosystem) ซึ่งเห็นว่า การพัฒนาจริยธรรมของบุคคลในภาพรวมของประเทศและในหน่วยงาน เป็นระบบที่ซับซ้อน และเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รายรอบในหลายระดับ

^{๑๔} Bronfenbrenner, U. 'Ecological models of human development.' in Husen T. & Postlethwaite, T. N.

(Eds.), International Encyclopedia of Education (๒rd ed., Vol. ๓, pp. ๓-๔๔). Oxford, UK: Elsevier, ๑๙๙๔.

^{๑๕} McLeroy KR, Bibeau D, Steckler A, & Glanz K. An ecological perspective on health promotion programs. Health education quarterly, ๑๙๘๘; ๑๕: ๓, ๕๑-๗๗.

^{๑๖} Davidson P, Rushton CH, Kurtz M, Wise B, Jackson D, Beaman A, Broome M. A social-ecological framework: A model for addressing ethical practice in nursing. J Clin Nurs. ๒๐๑๘ Mar; ๒๗(๕-๖):e๑๒๓๓-e ๑๒๔๑. doi: ๑๐.๑๑๑๑/jocn.๑๔๑๕๘. Epub ๒๐๑๘ Feb ๒๑. PMID: ๒๙๑๑๙๖๕๓.

เปรียบเสมือนระบบนิเวศของจริยธรรม โดยระบบนิเวศจริยธรรม ประกอบไปด้วยอย่างน้อย ๕ ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับครอบครัว/เพื่อน ระดับหน่วยงาน ระดับชุมชน และระดับนโยบาย ในระดับบุคคล จริยธรรม เป็นสิ่งที่บุคคลปฏิบัติในชีวิตประจำวันและการทำงาน ส่วนหนึ่งมาจากคุณลักษณะของตัวบุคคลเอง ระดับเพื่อน/ครอบครัวเป็นระดับที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วยทั้งในลักษณะของครอบครัวและเพื่อนที่มีการปฏิสัมพันธ์กัน ในชีวิตประจำวัน หรือในการทำงานที่มีความใกล้ชิด ซึ่งสามารถเป็นตัวแบบและแรงผลักดันให้บุคคลมีจริยธรรมได้ ระดับหน่วยงานเป็นระดับที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของบุคคลผ่านมาตรฐานทางจริยธรรมหรือจรรยาบรรณในการทำงานที่กำหนดขึ้นเป็นแนวปฏิบัติให้กับบุคลากร ระดับชุมชนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่าง ๆ รวมทั้ง บรรทัดฐานการปฏิบัติของชุมชน และระดับนโยบายสาธารณะเป็นนโยบายหรือกฎหมายระเบียบกฎเกณฑ์ ต่าง ๆ ในระดับชาติ ระบบเหล่านี้มีลักษณะเป็นโครงสร้างที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในการทำงานส่งเสริม จริยธรรมของบุคคล เกี่ยวข้องกับคน กลุ่มคน และหน่วยงานที่หลากหลาย ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วม และความร่วมมือกันเพื่อให้การสร้างเสริมจริยธรรมประสบผลสำเร็จ

กล่าวได้ว่า การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริม จริยธรรมภาครัฐ อยู่บนพื้นฐานของการทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดพัฒนาการทางจริยธรรมควบคู่ไปกับ แนวคิดเชิงเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม ซึ่งมีความเชื่อว่า จำเป็นต้องใช้แนวทางการลงโทษทางวินัยในระดับเบื้องต้น เพื่อควบคุมพฤติกรรม ทำให้คนกลัวการถูกลงโทษเป็นพื้นฐาน จากนั้นจึงจะก้าวไปสู่แนวทางระดับที่ ๒ ระดับที่ ๓ และระดับที่ ๔ ซึ่งเป็นการยกระดับพฤติกรรมและยกระดับความคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม

๒.๓.๒ ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรม

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยในการส่งเสริมจริยธรรม พบว่า มีปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมทางจริยธรรมในภาครัฐ จึงได้สรุปสาระสำคัญออกมาเป็น ลักษณะปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมจริยธรรม แล้วทดสอบลักษณะปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมจริยธรรม โดยการสำรวจข้อมูลทัศนคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนเพื่อสะท้อนให้เห็นสภาพสถานการณ์ทาง จริยธรรมในหน่วยงานของรัฐในปัจจุบัน และเพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อสภาพ จริยธรรมภาครัฐในหน่วยงานของรัฐ โดยสามารถสรุปสาระสำคัญของลักษณะปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริม จริยธรรมได้ ดังนี้^{๑๗}

๑) การรับรู้มาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรม

การรับรู้และเข้าใจมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมของหน่วยงาน เป็นปัจจัยสำคัญ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐรับรู้และเข้าใจมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมของ หน่วยงานจะช่วยป้องกันการประพฤติดและฝ่าฝืนจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถ ทราบถึงความคาดหวังทางจริยธรรมต่อการทำหน้าที่ของตนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับมา ตรฐาน

^{๑๗} เดชา สังข์วรรณ และคณะ, การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมการขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ: การจัดทำยุทธศาสตร์ ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, งานวิจัย, ๒๕๖๓

ทางจริยธรรมที่กำหนด มีเกณฑ์ในการตรวจสอบและลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนจริยธรรม สามารถใช้เป็นกรอบมาตรฐานในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้สามารถให้บริการกับประชาชนโดยเท่าเทียมไม่มีการเลือกปฏิบัติ และในภาพรวมจะช่วยให้ประชาชนมีความเชื่อถือศรัทธาเจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น

๒) ระเบียบกฎหมายภาครัฐไม่ซับซ้อนและเป็นภาระต่อประชาชนมากเกินไป

ระเบียบกฎหมายหรือขั้นตอนในการติดต่อราชการที่มีความยุ่งยากซับซ้อนหรือเป็นภาระต่อประชาชนมากเกินไป จะเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน และเอื้อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้ระเบียบ กฎหมาย หรืออำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการให้สิทธิพิเศษแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้

๓) มีการกำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมจริยธรรมที่ชัดเจน

การขับเคลื่อนนโยบายด้านการส่งเสริมจริยธรรมของหน่วยงาน จำเป็นจะต้องกำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการกิจดังกล่าวที่ชัดเจน โดยหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบภารกิจดังกล่าวจะต้องมีกลไก ระบบ และเครื่องมือในการส่งเสริมจริยธรรมภายในองค์กรที่ชัดเจน

๔) นโยบายและการส่งเสริมจริยธรรมที่ชัดเจน

การขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมจะต้องมีการนโยบายการส่งเสริมจริยธรรมที่ชัดเจน หน่วยงานและผู้บริหารให้ความสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรม มีการกำหนดมาตรการหรือแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมเชิงรุก มีการกำหนดมาตรการในการป้องกันการฝ่าฝืนจริยธรรม และหากมีการฝ่าฝืนจริยธรรมก็มีการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมที่มีประสิทธิภาพ

๕) การบริหารทรัพยากรบุคคล

กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลเริ่มตั้งแต่การสรรหาและคัดเลือกบุคลากรในหน่วยงานเป็นไปตามหลักคุณธรรมและคำนึงถึงความเหมาะสมทางจริยธรรม ระบบการประเมินผล การปฏิบัติงานมีการนำปัจจัยด้านจริยธรรมมาประกอบในการพิจารณา การปรับเลื่อนตำแหน่ง และให้ความดีความชอบ ควรมีการนำปัจจัยด้านจริยธรรมมาประกอบการพิจารณาเพื่อส่งเสริมคนดีให้เข้ามามีบทบาทที่ดีกับหน่วยงาน และควรสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาจริยธรรมของบุคลากรในหน่วยงานทุกระดับ

๖) กลไกกำกับด้านจริยธรรม

หน่วยงานที่มีการส่งเสริมจริยธรรมที่ดี ควรมีการกำหนดประมวลจริยธรรมหรือข้อกำหนดจริยธรรมที่มีลักษณะเฉพาะตามความแตกต่างของลักษณะงานในแต่ละหน่วยงาน ไม่ควรใช้มาตรฐานเดียวกันบังคับใช้กับบุคลากรทุกประเภท ซึ่งอาจมีสภาพการทำงานและความเสี่ยงในการฝ่าฝืนจริยธรรมที่แตกต่างกัน มีกลไกกำกับดูแลเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจภายนอก การรับของขวัญของกำนัล การเบียดบังทรัพย์สินทางราชการไปใช้ส่วนตัว การรับงานองค์กรธุรกิจ

หรือหน่วยงานภายนอก การตรวจสอบทรัพย์สินหรือการรับจ้างงานภายหลังจากพ้นตำแหน่งหน้าที่ราชการ และมีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนหากมีการฝ่าฝืนกฎหมายอาญาหรือกระทำการทุจริต

๗) ภาวะผู้นำทางจริยธรรม

ผู้นำหรือผู้บริหารของหน่วยงานทำตัวเป็นแบบอย่างของผู้มีจริยธรรมที่ดี มีความสามารถในการจัดการอารมณ์ของตนเองไม่ใช้อารมณ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการปลุกเร้า และส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานยึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวม และสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานยึดหลักความสามัคคีมากกว่าการชิงดีชิงเด่น

๘) ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง

ผู้นำหรือผู้บริหารของหน่วยงานควรจะสามารถในการประเมินสถานการณ์หรือผลกระทบขององค์กรจากปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อเตรียมพร้อมรับมือล่วงหน้า ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในหน่วยงาน

๙) ทักษะในการปฏิบัติงาน

บุคลากรในหน่วยงานเห็นว่าจริยธรรมมีคุณค่า ตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ ตามภารกิจ อำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รักษาจริยธรรมของการเป็นข้าราชการที่ดี พร้อมทั้งทำตามระเบียบหรือมาตรฐานที่กำหนด และคำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรมทางจริยธรรม มากกว่าการปฏิบัติตามคำสั่งที่ไม่ถูกต้องของผู้บังคับบัญชา

๑๐) ระบบนิเวศจริยธรรม (Ethics Ecosystem)

การพัฒนาจริยธรรมของบุคคลในภาพรวมของประเทศและในหน่วยงาน เป็นระบบที่ซับซ้อน และเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รายรอบในหลายระดับ เปรียบเสมือนระบบนิเวศของจริยธรรม ระบบนิเวศจริยธรรมนี้คำนึงถึงองค์ประกอบด้วยกันอย่างน้อย ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล (Micro system) ระดับครอบครัว/เพื่อน (Meso system) ระดับหน่วยงาน (Exo system) และระดับสังคม/ชาติ (Macro system) ในระดับบุคคล จริยธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลปฏิบัติในชีวิตประจำวันและการทำงาน ระดับเพื่อน/ครอบครัวเป็นระดับที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วยทั้งในลักษณะของครอบครัวและเพื่อน ที่มีการปฏิสัมพันธ์กันในชีวิตประจำวันหรือในการทำงานที่มีความใกล้ชิด ซึ่งสามารถเป็นตัวแบบและแรงผลักดันให้บุคคลมีจริยธรรมได้ ระดับหน่วยงานเป็นระดับที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของบุคคลผ่านมาตรฐานทางจริยธรรมหรือจรรยาบรรณในการทำงานที่กำหนดขึ้นเป็นแนวปฏิบัติให้กับบุคลากร ระดับสังคม/ชาติเป็นระบบใหญ่ ที่ทำหน้าที่หล่อหลอมจริยธรรมของบุคคลและประชาชนผ่านระบบวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมมุ่งหวัง ระบบเหล่านี้มีลักษณะเป็นโครงสร้างที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในการทำงานส่งเสริมจริยธรรมของบุคคล

๑๑) บริบทแวดล้อมอื่น ๆ

ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสภาพจริยธรรมของหน่วยงาน เช่น ระบบอุปถัมภ์ และการเล่นพรรคเล่นพวกจะเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมจริยธรรม การสร้างการรับรู้และเชิดชูเกียรติ การสนับสนุนนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับหน่วยงาน ความรักใคร่กลมเกลียวของบุคลากรในหน่วยงาน ระบบการตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติงานที่ดี การตัดสินใจของผู้บริหารบนพื้นฐานของข้อมูลมากกว่าอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว และคุณภาพชีวิตและสภาวะของบุคลากรในหน่วยงาน

โดยสรุป ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมสอดคล้องกับหลักการของระบบนิเวศจริยธรรม (Ethics Ecosystem) ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยระดับจุลภาคไปจนถึงระดับมหภาค ตั้งแต่ระดับภายในตัวบุคคล เช่น ทักษะคติในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานทางจริยธรรม ระดับระหว่างบุคคล เช่น ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ระดับหน่วยงาน เช่น นโยบายและการส่งเสริมจริยธรรม และการบริหารงานบุคคล ระดับชุมชน เช่น กลไกกำกับด้านจริยธรรมจากหน่วยงานต่าง ๆ ไปจนถึงระดับนโยบายสาธารณะ เช่น ระเบียบกฎหมายภาครัฐ ปัจจัยเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมของคนที่สังคมมุ่งหวัง การปรับเปลี่ยนลักษณะหรือส่วนประกอบในระดับหนึ่งอาจส่งผลต่อลักษณะหรือส่วนประกอบในระดับอื่น นอกจากนี้ยังต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของแต่ละระดับ รวมทั้งการบูรณาการความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้การสร้างเสริมจริยธรรมให้สัมฤทธิ์ผล

การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ ได้วิเคราะห์และนำปัจจัยการส่งเสริมจริยธรรมดังกล่าว มาออกแบบเพื่อจัดทำแบบสำรวจทัศนคติของประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีต่อค่านิยมหรือมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ^{๑๘} นำมาทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติโดยวิเคราะห์การถดถอยระหว่างสหสัมพันธ์ (Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นกับมาตรฐานทางจริยธรรม ๗ ด้านตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ผลการทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติพบว่า ปัจจัยการส่งเสริมจริยธรรมด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานทางจริยธรรมตั้งแต่ ๒ ด้านขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นด้าน ๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ ๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ ๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ และ ๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ ยกตัวอย่างเช่น ปัจจัยด้านการรับรู้ในกฎหมายมาตรฐานทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานทางจริยธรรมด้านที่ ๒ ด้านที่ ๔ และด้านที่ ๗ ปัจจัยด้านการใช้กฎหมายหรือระเบียบของหน่วยงานและด้านการส่งเสริมจริยธรรมในหน่วยงานมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานทางจริยธรรมด้านที่ ๒-๗ ปัจจัยด้านนโยบายและการส่งเสริมจริยธรรมในภาครัฐมีความสัมพันธ์กับ

^{๑๘} อ้างถึงแล้วใน ๑๗

มาตรฐานทางจริยธรรมด้านที่ ๒ ด้านที่ ๕ และด้านที่ ๖ ปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานทางจริยธรรมด้านที่ ๒ ด้านที่ ๓ ด้านที่ ๔ ด้านที่ ๕ และด้านที่ ๗ และปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานทางจริยธรรมด้านที่ ๑ ด้านที่ ๒ ด้านที่ ๕ ด้านที่ ๖ และด้านที่ ๗ เป็นต้น

ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญที่น่าสนใจต่อการนำมากำหนดยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐประการแรกคือ ปัญหาการรับรู้และเข้าใจมาตรฐานทางจริยธรรมจากการสำรวจประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ๕,๖๐๐ ตัวอย่าง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑,๔๐๐ ตัวอย่าง พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๘๑.๖ ไม่ทราบว่ามีกรอบพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และร้อยละ ๗๘ ไม่เคยทำความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมภายในหน่วยงานรัฐมาก่อน และในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐก็พบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ ๖๕.๓ ไม่ทราบว่ามีกรอบพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และร้อยละ ๕๕.๑ ไม่เคยทำความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับประมวลจริยธรรม

ผลการสำรวจทัศนคติของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ค่าคะแนนปัจจัยการส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานทางจริยธรรมของหน่วยงานภาครัฐในภาพรวมเป็นเชิงบวก อย่างไรก็ตามก็ยังพบว่ายังมีปัจจัยหลายตัวซึ่งเมื่อเทียบกับปัจจัยตัวอื่นแล้วมีค่าคะแนนต่ำกว่าอย่างชัดเจนหรือมีประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสัดส่วนที่สูงเกินกว่าร้อยละ ๒๕ ที่มีแนวโน้มให้เห็นในเชิงลบต่อสภาพการส่งเสริมจริยธรรมในปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งควรนำมาเป็นโจทย์ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมในหน่วยงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านกฎหมายและระเบียบของหน่วยงาน ปัจจัยด้านหน่วยงานส่งเสริมจริยธรรม ปัจจัยนโยบายการส่งเสริมจริยธรรม ปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ปัจจัยด้านกลไกด้านจริยธรรม ปัจจัยด้านผู้นำเชิงจริยธรรม ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง และที่เป็นประเด็นหัวข้อย่อยที่ควรให้ความสำคัญ ได้แก่ ความเข้าใจต่อมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การกล้าเปิดเผยการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การยกย่องเชิดชูผู้มีจริยธรรม การทำกฎระเบียบหรือข้อบังคับที่อาจทำให้ยึดอัดใจ ระบบและมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติราชการที่ดี การตัดสินใจของผู้บริหารบนพื้นฐานของข้อมูลมากกว่าความรู้สึกส่วนตัว และคุณภาพชีวิตและสภาวะของบุคลากร

ในส่วนของทัศนคติของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมในหน่วยงานของรัฐโดยส่วนใหญ่แล้วทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงความคิดเห็นในเชิงบวกต่อมาตรฐานทางจริยธรรมในทุกด้าน อย่างไรก็ตามก็ยังมีบางประเด็นที่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนมากให้ความกังวล โดยในมุมมองของประชาชนจะมีความกังวลเกี่ยวกับประเด็นการเบียดบังทรัพย์สิน เวลา บุคลากรของทางราชการไปใช้ในเรื่องส่วนตัว ประเด็นการทักท้วงหรือขอรับคำอธิบายเมื่อพบเจ้าหน้าที่กระทำความทุจริตไม่ถูกต้อง ผิดกฎหมาย ประเด็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์พวกพ้องหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตัว ประเด็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปรับงานนอกหรือร่วมกิจกรรมภายนอกที่มีผลประโยชน์แอบแฝง ประเด็นการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ประเด็นการปฏิบัติงานด้วยความประหยัดและใช้ทรัพยากรรัฐอย่างคุ้มค่า ประเด็นการให้บริการทุกคนอย่างเท่าเทียม ประเด็นการปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติ และประเด็นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในลักษณะเลือกปฏิบัติ

ในส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีความกังวลเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมในประเด็นเกี่ยวกับการกล้าแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านหัวหน้า/ผู้บังคับบัญชาในสิ่งที่ไม่สุจริต ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กล้าเปิดเผยการทุจริตที่พบเห็นโดยไม่ปล่อยปละละเลย การช่วยเหลือประชาชนที่ถูกรังแกหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม การยึดมั่นทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้จะต้องถูกย้ายหรือไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์พวกพ้องหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตัว การรับงานภายนอกหรือร่วมกิจกรรมภายนอกอันมีผลประโยชน์แอบแฝง

ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในแต่ละประเภท พบว่า ฝ่ายพลเรือน ประชาชนให้คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) ก่อนข้างสูงโดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๘๒ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้รับคะแนนต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๕ เมื่อเทียบกับพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๒๓ ถึง ๔.๔๓

เมื่อเทียบกับผลสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในฝ่ายพลเรือน พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๗ (ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ) ได้รับคะแนนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับจริยธรรมด้านอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๕๒ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๓ (ตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม) และจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้รับคะแนนค่อนข้างต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ และ ๓.๖๑ ตามลำดับ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๒๓ ถึง ๔.๔๔

สำหรับองค์กรส่วนปกครองท้องถิ่น ประชาชนให้คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) ก่อนข้างสูงโดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๖๙ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๒ (ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่) และจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้รับคะแนนค่อนข้างต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๙ และ ๔.๑๕ ตามลำดับ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๒๙ ถึง ๔.๔๔

เมื่อเทียบกับผลสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าคะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ ด้านที่ ๖ และด้านที่ ๗ ก่อนข้างสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖ ๔.๕๖ และ ๔.๖๖ ตามลำดับ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้รับคะแนนค่อนข้างต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๙ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๓๑ ถึง ๔.๔๗

สำหรับสถาบันอุดมศึกษา ประชาชนให้คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) ไม่สูงนักโดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๑๙ จริยธรรมด้านที่ ๓ (ตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม) ได้รับคะแนนสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๘ เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้รับคะแนนต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ ๓.๙๗ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ ได้ค่าเฉลี่ยดังนี้ จริยธรรมด้านที่ ๒ (ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๙ จริยธรรมด้านที่ ๕ (มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๙ จริยธรรมด้านที่ ๖ (ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๔ และจริยธรรมด้านที่ ๗ (ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๓

เมื่อเทียบกับผลสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถาบันอุดมศึกษา พบว่าจริยธรรมด้านที่ ๗ (ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ) ได้รับคะแนนสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๕ จริยธรรมด้านที่ ๒ (ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่) ได้ค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสองเท่ากับ ๔.๓๘ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๓ (ตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม) ได้คะแนนต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๖ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๙๒ ถึง ๔.๑๒

สำหรับโรงเรียน ประชาชนให้คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) ค่อนข้างสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๕ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๒ (ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่) และจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้คะแนนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับจริยธรรมด้านอื่น ๆ โดยได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ และ ๔.๓๐ ตามลำดับ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๔๗ ถึง ๔.๕๗

เมื่อเทียบกับผลสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในโรงเรียน พบว่าคะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๗ (ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ) และจริยธรรมด้านที่ ๒ (ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่) ได้คะแนนค่อนข้างสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๘๖ และ ๔.๗๔ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้คะแนนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับจริยธรรมด้านอื่น ๆ โดยได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๖๒ ถึง ๔.๗๑

สำหรับกระทรวงกลาโหม ประชาชนให้คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) และจริยธรรมด้านที่ ๕ (มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน) ค่อนข้างสูงโดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๗๔ และ ๔.๕๘ ตามลำดับ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๒ (ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่) ได้คะแนนต่ำที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๒ เมื่อเทียบกับพฤติกรรมทางจริยธรรมตัวอื่น ๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๑๖ ถึง ๔.๓๕

เมื่อเทียบกับผลสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระทรวงกลาโหม พบว่าคะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) ได้รับคะแนนสูงที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๕๔ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๓ (ตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม) และจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้รับคะแนนค่อนข้างต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘ และ ๓.๕๘ ตามลำดับ เมื่อเทียบกับพฤติกรรมทางจริยธรรมตัวอื่น ๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๑๑ ถึง ๔.๔๕

สำหรับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประชาชนให้คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) และจริยธรรมด้านที่ ๗ (ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ) สูงที่สุดเมื่อเทียบกับพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๒ และ ๔.๔๒ ตามลำดับ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้คะแนนต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๒ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๐๑ ถึง ๔.๑๙

เมื่อเทียบกับผลสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๗ (ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ) และจริยธรรมด้านที่ ๒ (ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่) ได้คะแนนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๙ และ ๔.๔๔ ตามลำดับ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้คะแนนต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๙ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๙๓ ถึง ๔.๓๔

สำหรับรัฐวิสาหกิจ ประชาชนให้คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) ค่อนข้างสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๙ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๒ (ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่) และจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้คะแนนค่อนข้างต่ำ โดยได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๓ และ ๔.๑๗ ตามลำดับ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๒๙ ถึง ๔.๓๔

เมื่อเทียบกับผลสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในรัฐวิสาหกิจ พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) และจริยธรรมด้านที่ ๗ (ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ) ค่อนข้างสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๐ และ ๔.๖๒ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ) ได้คะแนนค่อนข้างต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๙ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๐๒ ถึง ๔.๔๓

สำหรับองค์การมหาชน ประชาชนให้คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๓ (ตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม) และจริยธรรมด้านที่ ๗ (ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ) สูงที่สุดเมื่อเทียบกับพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๕ และ ๔.๗๕ ตามลำดับ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๒ (ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่) ได้คะแนนต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๐ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ ได้คะแนนดังนี้ จริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ จริยธรรมด้านที่ ๕ (มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๐ จริยธรรมด้านที่ ๖ (ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ จริยธรรม) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ และจริยธรรมด้านที่ ๗ (ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐

เมื่อเทียบกับผลสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์การมหาชน พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านที่ ๑ (ยึดมั่นในสถาบันหลัก) สูงที่สุดเมื่อเทียบกับพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๓ ส่วนจริยธรรมด้านที่ ๔ (คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ ส่วนตน และมีจิตสาธารณะ) ได้คะแนนต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘ ในขณะที่พฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๒๓ ถึง ๔.๕๒

ประเภทหน่วยงาน	มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๑ : ยึดมั่นในสถาบันหลักฯ		มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๒ : ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่		มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๓ : ตัดสินใจและกระทำ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม		มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๔ : คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ		มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๕ : มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงาน		มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๖ : ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ		มาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๗ : ดำรงตนเป็น แบบอย่างที่ดี และ รักษาภาพลักษณ์ ของทางราชการ	
	ผลจาก ปชช.	ผลจาก จนท.รัฐ	ผลจาก ปชช.	ผลจาก จนท.รัฐ	ผลจาก ปชช.	ผลจาก จนท.รัฐ	ผลจาก ปชช.	ผลจาก จนท.รัฐ	ผลจาก ปชช.	ผลจาก จนท.รัฐ	ผลจาก ปชช.	ผลจาก จนท.รัฐ	ผลจาก ปชช.	ผลจาก จนท.รัฐ
ฝ่ายพลเรือน	๔.๘๒	๔.๔๔	๔.๒๓	๔.๔๐	๔.๓๔	๓.๙๔	๔.๑๕	๓.๖๑	๔.๔๓	๔.๒๓	๔.๔๓	๔.๓๕	๔.๓๔	๔.๕๒
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๔.๖๙	๔.๕๖	๔.๐๙	๔.๔๗	๔.๓๑	๔.๓๑	๔.๑๕	๓.๖๙	๔.๒๙	๔.๓๙	๔.๔๐	๔.๕๖	๔.๔๔	๔.๖๖
สถาบันอุดมศึกษา	๔.๑๙	๔.๑๒	๔.๐๙	๔.๓๘	๔.๒๘	๓.๓๖	๓.๙๗	๓.๙๒	๔.๑๕	๔.๐๘	๔.๐๔	๔.๐๓	๔.๒๓	๔.๔๕
โรงเรียน	๔.๗๕	๔.๖๒	๔.๑๘	๔.๗๔	๔.๕๐	๔.๗๑	๔.๓๐	๔.๐๖	๔.๔๗	๔.๗๐	๔.๕๔	๔.๖๙	๔.๕๗	๔.๘๖
กระทรวงกลาโหม	๔.๗๔	๔.๕๔	๓.๙๒	๔.๑๑	๔.๓๕	๓.๕๘	๔.๑๖	๓.๕๘	๔.๕๘	๔.๓๔	๔.๒๕	๔.๓๓	๔.๑๘	๔.๔๕
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๔.๔๒	๔.๒๗	๔.๐๑	๔.๔๔	๔.๐๗	๓.๙๓	๓.๗๒	๓.๕๙	๔.๑๖	๔.๑๒	๔.๑๙	๔.๓๔	๔.๔๒	๔.๔๙
รัฐวิสาหกิจ	๔.๗๙	๔.๕๐	๔.๑๓	๔.๓๘	๔.๓๓	๔.๐๒	๔.๑๗	๓.๔๙	๔.๓๒	๔.๔๒	๔.๓๔	๔.๔๓	๔.๒๙	๔.๖๒
องค์การมหาชน	๔.๒๐	๔.๗๓	๓.๘๐	๔.๕๒	๔.๗๕	๔.๒๓	๔.๕๐	๓.๕๘	๔.๐๐	๔.๓๗	๔.๐๐	๔.๔๕	๔.๗๕	๔.๕๐

ตารางที่ ๒.๒ การสำรวจทัศนคติของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
(รายงานค่าเฉลี่ย)

๒.๓.๓ การศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking) จากกรณีศึกษาต่างประเทศ

จากการศึกษาองค์ความรู้และข้อมูลสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่มีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเสริมสร้างธรรมาภิบาล หรือการป้องกันการทุจริตของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นที่ประจักษ์ในต่างประเทศ เพื่อนำตัวแบบการส่งเสริมจริยธรรมในต่างประเทศที่น่าสนใจเพื่อใช้เป็นคู่เทียบ (Benchmarking) สำหรับการพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทยให้ทัดเทียมนานาชาติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๓.๓.๑ กลไกและนโยบายภาครัฐด้านการส่งเสริมจริยธรรมโดยทั่วไป

จากการทบทวนบทบาทนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในงานของเมนเซล (Menzel)^{๑๙} ที่ศึกษาเกี่ยวกับส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเสริมสร้างธรรมาภิบาล หรือการป้องกันการทุจริตของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐนานาชาติ มีการระบุถึงกลไกและนโยบายภาครัฐที่สำคัญต่อการส่งเสริมจริยธรรม สรุปได้ดังนี้

๑) ตัวแบบผู้นำทางจริยธรรม (Exemplary Leaderships) บทบาทของผู้นำทางจริยธรรมมีทั้งการปฏิบัติเป็นตัวอย่างของผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กร การแนะนำและทำความเข้าใจตลอดจนการวินิจฉัยข้อปัญหาข้อถกเถียงเกี่ยวกับคุณค่าทางจริยธรรมและการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กร

๒) การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม (Code of Conduct) ขึ้นเป็นกรอบแนวทางปฏิบัติด้านจริยธรรมในองค์กร ซึ่งรวมถึงการสร้างข้อกำหนดทางจริยธรรมร่วมกันภายในหน่วยงานของรัฐ (Ethics Agreement) ด้วย มาตรฐานทางจริยธรรม (Code of Conduct) นั้นมีหลายระดับทั้งระดับรัฐบาลกลาง ส่วนราชการ และระดับท้องถิ่น โดยในที่นี้ครอบคลุมถึงกลไกในการกำกับให้มาตรฐานทางจริยธรรมถูกนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงด้วย (Implementation)

๓) การฝึกอบรมด้านจริยธรรม ซึ่งการฝึกอบรมด้านจริยธรรมไม่ได้หมายความว่าเพียงแต่การแนะนำเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และการทำความดีเท่านั้น แต่ระบบกลไกด้านการฝึกอบรมทางจริยธรรมจะหมายรวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและข้อกำหนดทางจริยธรรมต่าง ๆ สิ่งใดที่ถือว่าเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) และรวมถึงกรณีตัวอย่างที่เป็นปัญหาและข้อถกเถียงทางจริยธรรมด้วย

๔) กลไกป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ซึ่งหมายความว่ากลไกและนโยบายต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร เช่น

^{๑๙} Menzel, D.C. , Ethics Management for Public Administrators: Building Organizations of Integrity., New York: M.E. Sharp, ๒๐๐๗

การสร้างโปร่งใสในการปฏิบัติ การกำหนดกฎระเบียบการปฏิบัติด้านมาตรฐานทางจริยธรรมที่อนุญาตให้ภาคประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลในการตรวจสอบติดตามเผด็จการพฤติกรรมเสื่อมเสียของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๕) ข้อกำหนดเกี่ยวกับของขวัญและค่าใช้จ่าย (Gift and Payment)

ซึ่งอาจหมายถึงการห้ามรับของขวัญจากบุคคลหรือหน่วยงานต้องห้าม (Prohibited Sources) หรือห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญซึ่งเป็นเพราะตำแหน่งหน้าที่ของตน และการห้ามรับเงินหรือค่าใช้จ่ายจากบุคคลหรือแหล่งทุนอื่นซึ่งไม่ใช่งบประมาณของรัฐ โดยขอบเขตคำจำกัดความของ “ของขวัญ” ตามกฎและมาตรฐานทางจริยธรรมไม่ได้หมายความว่าถึงผลประโยชน์ตอบแทนในรูปสินบนโดยตรงเท่านั้นแต่มีความหมายกว้างมากซึ่งอาจหมายถึง รางวัล การเชิญไปร่วมงานหรือกิจกรรมโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งอาจมีเรื่องการให้ผลประโยชน์เรื่องการท่องเที่ยวหรือการสร้างสายสัมพันธ์แบบแฝง การรับผลประโยชน์จากงานนอกหน้าที่ เช่น การรับงานที่ปรึกษาจากบริษัทที่มีการติดต่อหน่วยงานของรัฐที่ตนทำงานอยู่ และการให้การสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นความสุ่มเสี่ยงให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นต้น

๖) หน่วยงานหรือองค์กรที่กำกับดูแลจริยธรรม (Ethics Audit) หรือให้คำปรึกษาทางจริยธรรม (Ethics Counsellor) โดยทั่วไปหน่วยงานกำกับดูแลจริยธรรม ไม่ได้มีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบทางการเงินทางบัญชีหรือทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายทั้งด้านวินัย หรือคดีโดยตรง ซึ่งจะมีหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทำหน้าที่ดังกล่าวอยู่แล้ว แต่หน่วยงานกำกับด้านจริยธรรมมักจะทำหน้าที่ตรวจสอบพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงในการฝ่าฝืนจริยธรรมและให้คำแนะนำหรือข้อวินิจฉัยเพื่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในปัญหาที่ก้ำกึ่งหรือประเด็นโต้แย้งว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำแต่ไม่ได้มีกฎหมายวินัยหรือกฎหมายห้ามไว้

๒.๓.๓.๒ กรณีศึกษาตัวอย่างต่างประเทศ

การจัดทำยุทธศาสตร์มาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ ได้ศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมจริยธรรมและองค์กรในการส่งเสริมจริยธรรมระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีลักษณะเด่นในการจัดองค์กรด้านการส่งเสริมจริยธรรมที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยสหรัฐอเมริกามีกฎหมายด้านจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างชัดเจน และมีองค์กรที่ตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนและตรวจสอบติดตามการส่งเสริมจริยธรรมและปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงานของรัฐ ในขณะที่สหราชอาณาจักร จะเป็นลักษณะของคณะกรรมการให้คำปรึกษาต่อนายกรัฐมนตรีซึ่งมีความแตกต่างในเชิงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่และระเบียบกฎหมายการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมในการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรม ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจและมีลักษณะการจัดองค์กรที่มีความคล้ายคลึงกับศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมของสำนักงาน ก.พ. และคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ นอกจากนี้ยังได้ทำการคัดเลือกกรณีศึกษาของสาธารณรัฐอินเดียซึ่งเป็นประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

ในระดับใกล้เคียงกับประเทศไทยและเป็นประเทศที่มีปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเช่นเดียวกันหากอ้างอิงจากการจัดอันดับดัชนีความโปร่งใส

สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศต้นแบบมีการพัฒนางานด้านการส่งเสริมจริยธรรมมาอย่างยาวนาน มีกลไกทั้งทางกฎหมายและหน่วยงานกลางสำนักงานจริยธรรมภาครัฐแห่งสหรัฐอเมริกา (The Office of Government Ethics: OGE) ที่เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมที่ชัดเจน บทบาทของหน่วยงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมในสหรัฐอเมริกาจะเน้นที่การควบคุมป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) จากการศึกษาจุดเปลี่ยนที่สำคัญของสหรัฐอเมริกาที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของหน่วยงานด้านจริยธรรมคือเจตจำนงทางการเมืองที่จะต้องขับเคลื่อนงานจริยธรรมเพื่อตอบสนองต่อปัญหาเรื่องอื้อฉาวทางการเมืองที่เกิดขึ้น

สหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรเป็นต้นแบบของการพัฒนางานด้านการส่งเสริมจริยธรรมที่ไม่ได้มีรูปแบบโครงสร้างที่ชัดเจน แต่เป็นการทำงานผ่านคณะกรรมการด้านมาตรฐานเจ้าหน้าที่ของรัฐ (The Committee on the Standard of Public Life) ซึ่งเป็นหน่วยงานคณะกรรมการที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี การส่งเสริมจริยธรรมในประเทศอังกฤษดำเนินการผ่านกลไกการวางข้อกำหนดทางจริยธรรมหลัก และการตรวจสอบและจัดทำรายงานประจำปีพร้อมให้ข้อเสนอแนะกับนายกรัฐมนตรี จุดเด่นของคณะกรรมการด้านมาตรฐานเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ที่การลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงประเด็นต่อแหลมทางจริยธรรมที่มีภาพลักษณ์เป็นกลาง อย่างไรก็ตามก็มักถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีอำนาจหน้าที่จำกัด

สาธารณรัฐอินเดีย

สาธารณรัฐอินเดียมีการพัฒนากลไกด้านจริยธรรมที่ครบถ้วน ทั้งประมวลจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรม กฎหมายป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) และการเปิดเผยทรัพย์สิน กฎหมายกำหนดการให้บริการภาครัฐ กฎหมายการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐ และศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ที่สำคัญสาธารณรัฐอินเดียมีกฎหมายคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการกระทำผิด (Whistleblowing Law) อย่างไรก็ตามก็ยังมีปัญหาที่ขาดหน่วยงานศูนย์กลางในการขับเคลื่อนเรื่องจริยธรรม และมีความพยายามในการนำเสนอให้มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางด้านความโปร่งใส จริยธรรม และธรรมาภิบาลขึ้น

นอกจากนี้ จากการศึกษาข้อมูลองค์ความรู้และข้อมูลสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ในต่างประเทศ ทำให้เห็นตัวแบบและจุดเด่นของแนวคิดที่น่าสนใจในการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมในประเทศอื่น ๆ เช่น แนวคิดการขับเคลื่อนจริยธรรมขององค์กรระหว่างประเทศ ประเทศทางตะวันตก และประเทศทางเอเชีย เพื่อนำมาเป็นตัวแบบสำหรับการศึกษาและส่งเสริมการขับเคลื่อนจริยธรรมในประเทศไทย สรุปได้ ดังนี้

๑) ปัจจุบันจริยธรรมได้ถูกพัฒนาให้กลายเป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ และมีความพยายามในการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมขององค์กรระหว่างประเทศจำนวนมากที่ต้องการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรม มีการจัดทำดัชนีชี้วัดต่าง ๆ และการจัดทำต้นแบบประมวลจริยธรรมที่เป็นมาตรฐานระดับนานาชาติเพื่อใช้ขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศต่าง ๆ การขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมในระยะต่อไปตามยุทธศาสตร์จึงมีความจำเป็นจะต้องคำนึงถึงบริบทระหว่างประเทศ มาตรฐานตัวชี้วัด และมาตรฐานระหว่างประเทศทางจริยธรรมทั้งขององค์กรระหว่างประเทศที่ประเทศไทยร่วมเป็นภาคี และในประเทศที่ประเทศไทยเป็นคู่ค้าด้วย

๒) ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ได้ตื่นตัวและให้ความสนใจพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐมาก มีการออกแบบกลไกการส่งเสริมจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย เช่น การสร้างผู้นำทางจริยธรรม (Exemplary Leaderships) กลไกการวินิจฉัยปัญหาข้อถกเถียงทางจริยธรรม การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมหรือประมวลจริยธรรม (Code of Conduct) การจัดตั้งหน่วยงานกลางด้านจริยธรรม หน่วยงานหรือองค์กรที่กำกับดูแลจริยธรรม (Ethics Audit) หรือหน่วยงานให้คำปรึกษาทางจริยธรรม (Ethics Counsellor) การฝึกอบรมด้านจริยธรรม กลไกป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ข้อกำหนดเกี่ยวกับของขวัญและค่าใช้จ่าย (Gift and Payment) การตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยหน่วยงานกลาง การตรวจสอบติดตามเฝ้าระวังพฤติกรรมเสื่อมเสียจากภาคประชาชนหรือประชาสังคม กฎหมายหรือกฎหมายกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ กฎหมายคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการกระทำผิด (Whistleblowing Law) เป็นต้น

๓) ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่มุ่งให้ความสำคัญกับมาตรฐานทางจริยธรรมและกฎเกณฑ์ด้านจริยธรรม (Compliance) ซึ่งจากการศึกษาตัวแบบของราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์มีความน่าสนใจในประเด็นนโยบาย “Beyond Compliance” ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาทางจริยธรรมที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดจริยธรรมในตนเอง และการสร้างเสริมให้เกิดพฤติกรรมพึงประสงค์ด้านจริยธรรมในองค์กรโดยไม่ต้องใช้กฎเกณฑ์บังคับ โดยเป็นไปตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลบลเบิร์ก ที่มองว่าการกำหนดพฤติกรรมให้ทำและไม่ให้เป็นเพียงระดับการควบคุมขั้นต้นที่จะต้องมีการส่งเสริมให้ทุกคนมีจริยธรรมด้วยสำนึกทางสังคมของตนเองในระดับที่สูงขึ้นไป

๔) มีข้อพึงระวังเกี่ยวกับการใช้นโยบายและเครื่องมือกลไกในการส่งเสริมจริยธรรมมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองซึ่งมีตัวอย่างจากกรณีศึกษาสหรัฐอเมริกา

๕) มีข้อพิจารณาเกี่ยวกับมาตรฐานการรับของของขวัญซึ่งตามวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตกมีวัฒนธรรมและความเชื่อที่แตกต่างกัน

๖) ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ เริ่มมีความตื่นตัวในเรื่องการต่อต้านการทุจริตและการส่งเสริมจริยธรรมมากขึ้น โดยประเทศที่ได้รับการจัดอันดับจากดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ในอันดับที่ดีขึ้นอย่างก้าวกระโดด เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน จากการอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันขั้นรุนแรง ทว่าหลัง พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมา ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันได้สูงขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ ๘๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และขึ้นมาอยู่ในอันดับ ๘๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จากการสำรวจ ๑๘๐ ประเทศ แสดงให้เห็นการดำเนินนโยบายด้านการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและการส่งเสริมจริยธรรมที่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการเป็นรัฐบาลพรรคเดียว จึงสามารถดำเนินนโยบายที่มีความเฉียบขาด จนบางครั้งอาจให้ความสำคัญกับมาตรการป้องกันปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมายสูง แต่อาจไม่เน้นการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นรายบุคคล

๗) ปัจจัยการสร้างความรู้และความตื่นตัวให้กับประชาชน น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ และสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับกลไกการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศ

๘) ปัจจุบันโลกยุคดิจิทัลได้เจริญเติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ประเด็นจริยธรรมและความเป็นส่วนตัวบนโลกดิจิทัล (Digital Ethics and Privacy) กำลังเป็นประเด็นที่รัฐจะต้องตื่นตัวและให้ความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บและรักษาข้อมูล การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในการใช้ข้อมูลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่บุคคลรู้ตัวและไม่รู้ตัวว่าถูกจัดเก็บข้อมูล การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวจริยธรรมทางทรัพย์สินทางปัญญา และการแพร่กระจายของข่าวลวง

๒.๓.๓.๓ การเปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทยกับคู่เทียบ (Benchmarking)

การศึกษาวิเคราะห์สภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเสริมสร้างธรรมาภิบาลหรือการป้องกันทุจริตภายในประเทศเพื่อทราบถึงสภาพการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเสริมสร้างธรรมาภิบาลหรือการป้องกันทุจริตของข้าราชการ หน่วยงานเอกชน และรัฐวิสาหกิจภายในประเทศที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการปฏิบัติที่ผ่านมาและช่องว่าง (Gap) กับคู่เทียบ (Benchmarking) สำหรับการพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐของประเทศไทยให้ทัดเทียมนานาชาติ และทราบถึงปัญหาข้อขัดข้องของการนำแนวคิดการส่งเสริมจริยธรรมมาปฏิบัติในประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา สำหรับนำมากำหนดแนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของประเทศไทย โดยพบประเด็นสำคัญที่น่าสนใจดังนี้

๑) มีความตื่นตัวในการจัดทำประมวลจริยธรรมหรือมาตรฐานทางจริยธรรมตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญและข้อกำหนดของผู้ตรวจการแผ่นดินที่ได้จัดทำค่านิยมหลัก ๙ ประการและให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีการจัดทำประมวลจริยธรรมไว้รองรับให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก ๙ ประการดังกล่าว และประกาศใช้

มาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับบังคับใช้และเป็นแนวปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ

๒) จากการศึกษาทบทวนการจัดทำประมวลจริยธรรมหรือมาตรฐานทางจริยธรรมในหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า ปัจจุบันทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมหรือมาตรฐานทางจริยธรรมของหน่วยงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่อาจจะมีข้อขัดข้อง เช่น ในส่วนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้มีการร่างกฎคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่สามารถออกประกาศได้เนื่องจากยังมีประเด็นในเรื่องเนื้อหา อย่างไรก็ตามในส่วนหนึ่งของหน่วยงานรองอันได้แก่เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนต่าง ๆ ก็ได้มีการกำหนดประมวลจริยธรรมของตนเอง แสดงให้เห็นว่าในระดับของการขับเคลื่อนให้มีจัดทำประมวลจริยธรรมสามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี

๓) ปัจจุบัน สำนักงาน ก.พ. เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ทำหน้าที่ขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมคล้ายกับสำนักงานจริยธรรมภาครัฐแห่งสหรัฐอเมริกา (The Office of Government Ethics: OGE) และมีองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทต่าง ๆ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทำประมวลจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ซึ่งการจัดทำประมวลจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทจะมีบริบทและลักษณะที่แตกต่างกัน ในหน่วยงานของรัฐบางประเภทยังมีองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลทำหน้าที่เป็นหน่วยงานด้านการกำหนดหลักเกณฑ์ และกำกับดูแลในเชิงนโยบาย ไม่มีอำนาจในการลงไปยังบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลการทำงานของหน่วยงานโดยตรง และหน่วยงานบางประเภท เช่น สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (สำนักงาน ก.ถ.) สำนักงานคณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) มักจะใช้ออกกฎหรือคู่มือแนวทางปฏิบัติ เป็นหลักเกณฑ์กลางให้หน่วยงานในกำกับดูแลนำไปปฏิบัติ หรือมีการออกประมวลจริยธรรมที่เป็นมาตรฐานกลางให้หน่วยงานในกำกับนำไปปรับใช้และแก้ไขเพิ่มเติมตามสมควร แต่ในบางหน่วยงาน เช่น ตำรวจ ทหาร ซึ่งมีสายการบังคับบัญชาและมีหน่วยงานที่กำกับดูแลทางวินัยอย่างชัดเจนก็จะมีโครงสร้างเป็นกลไกในการตรวจสอบ ควบคุมและกำกับดูแลด้วย ทั้งนี้ การจัดทำประมวลจริยธรรมโดยทั่วไปองค์กรกลางบริหารงานบุคคลจะเป็นผู้จัดทำประมวลจริยธรรมกลางสำหรับหน่วยงานในกำกับนำไปใช้ ซึ่งหน่วยงานในกำกับก็อาจนำค่านิยมทางคุณธรรม จริยธรรมที่หน่วยงานนั้นยึดถือปฏิบัติ หรือจรรยาบรรณวิชาชีพมากำหนดในประมวลจริยธรรมเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

๔) จากการศึกษาแนวทางและที่มาของการจัดทำประมวลจริยธรรมของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐพบว่า หากพิจารณาถึงการได้มาซึ่งการกำหนดจริยธรรมของทุกหน่วยงานส่วนใหญ่เป็นการพิจารณาตัดสินใจจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือ การพิจารณาผ่านคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่หน่วยงานนั้น ๆ จัดตั้งขึ้น มิได้มีการกระบวนการการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

หรือบุคลากรที่ต้องปฏิบัติตามจริยธรรมที่กำหนด และยังพบว่า ส่วนใหญ่การจัดทำประมวลจริยธรรมหรือมาตรฐานทางจริยธรรมยังมีลักษณะจากบนลงล่างตามสายการบังคับบัญชา (Top-down) ยังไม่ค่อยพบการจัดทำประมวลจริยธรรมจากการมีส่วนร่วมของหน่วยงานงานระดับปฏิบัติจากล่างขึ้นบน (Bottom-up) หรือการจัดทำข้อตกลงร่วมเป็นการภายในของหน่วยงานระดับปฏิบัติเองซึ่งเป็นความริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาการฝ่าฝืนจริยธรรมภายในองค์กร (Ethics Agreement)

๕) จากการศึกษาโครงสร้าง อัตรากำลัง และหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบการกำหนดนโยบายส่งเสริมจริยธรรมพบว่า ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ด้านการส่งเสริมจริยธรรมบางหน่วยงานเป็นโครงสร้างถาวรที่มีอัตรากำลังชัดเจน แต่ในบางหน่วยงานเป็นการจัดตั้งกลุ่มงานหรือแผนกงานหรือมอบหมายบุคลากรเป็นการเฉพาะภายใน ไม่ได้มีโครงสร้างและอัตรากำลังรองรับ และส่วนใหญ่มักจะได้รับเสียงสะท้อนจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการส่งเสริมจริยธรรมว่าเป็นงานที่ไม่ได้รับความสำคัญจากหน่วยงาน บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดนโยบายและการปฏิบัติในการขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมจริยธรรมที่ชัดเจน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทเอกชนและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ พบว่ามีความพร้อมในการทำงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในองค์กรมากกว่าภาครัฐ มีการตั้งหน่วยงานรับผิดชอบดูแลในหลากหลายชื่อ เช่น ศูนย์ป้องกันปราบปรามการทุจริต ฝ่ายธรรมาภิบาลในองค์กร ฝ่ายกำกับดูแลกิจการที่ดี ฝ่าย GRC เป็นต้น และมีแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรมที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

๖) ปัญหาที่มักพบบ่อยในการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐคือ ปัญหาข้อโต้แย้งในเรื่องประเด็นจริยธรรมว่า สิ่งใดเป็นสิ่งที่ควรกระทำ (Dos) และสิ่งใดไม่ควรกระทำ (Don'ts) ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาความขัดแย้งในเชิงคุณค่า (Conflict of Values) จากพื้นฐานความเชื่อของบุคคลที่ต่างกัน ในประเด็นปัญหาดังกล่าวในราชการพลเรือนได้ออกแบบให้มีกลุ่มงานคຸ້ມຄອງจริยธรรมทำหน้าที่ในลักษณะของการให้คำปรึกษาทางจริยธรรมเพื่อช่วยเหลือแนะนำ หรือนำปัญหาเรื่องจริยธรรมเสนอต่อผู้มีอำนาจสั่งการพิจารณาวินิจฉัยเพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมามักพบว่า กลุ่มงานคຸ້ມຄອງจริยธรรมยังไม่มีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน และมีการใช้บริการไม่มากนัก

๗) ส่วนราชการโดยทั่วไป จะไม่มีงบประมาณ แผนงาน โครงการที่ชัดเจนสำหรับการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรม การใช้งบประมาณส่วนใหญ่จะนำไปสอดแทรกกับโครงการตามปกติของหน่วยงาน เช่น งานด้านการฝึกอบรมหรือพัฒนาด้านจริยธรรมจะดำเนินการสอดแทรกเนื้อหาเข้าไปในหลักสูตรการอบรมต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโดยไม่มีโครงการด้านจริยธรรมเป็นการเฉพาะ เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรทางธุรกิจหรือรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ พบว่า มักจะมีแผนงานโครงการและงบประมาณด้านการส่งเสริมจริยธรรมที่ชัดเจนกว่า เนื่องจากงานด้านจริยธรรมเป็นส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร ดังนั้น แนวทางและกิจกรรมสร้างสรรค์ในการขับเคลื่อนจริยธรรมและคุณธรรมขององค์กรจึงก้าวหน้ากว่าหน่วยงานของรัฐโดยรวม

๘) แต่ละหน่วยงานมีการยกย่องเชิดชูผู้มีจริยธรรมดีเด่นเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาคัดเลือกบุคคลมักจะเป็นการคัดเลือกจากบนลงล่างตามสายการบังคับบัญชา หรือโดยคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา และผลของการได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้มีจริยธรรมดีเด่น ยังไม่ได้ส่งผลต่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่อย่างชัดเจน

๙) ปัจจุบันรัฐวิสาหกิจและเอกชน เห็นความสำคัญของการมีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ซึ่งจากการศึกษากรณีศึกษาตัวอย่างของภาคธุรกิจและรัฐวิสาหกิจ พบว่า มีการกำหนดค่านิยมของหน่วยงาน การสร้างภาพลักษณ์องค์กรโดยนำหลักคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล มาเป็นเป้าหมาย และมีการสร้างคุณค่าหลักขององค์กรที่นอกเหนือไปจากค่านิยมหลัก ๙ ประการของผู้ตรวจการแผ่นดิน เช่น ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อลูกค้า เป็นต้น

ประเด็นการส่งเสริมจริยธรรม	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศคู่เทียบ	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย
หน่วยงานกลางในการส่งเสริมจริยธรรม	สหรัฐอเมริกา: มีหน่วยงานกลางสำนักงานจริยธรรมภาครัฐแห่งสหรัฐอเมริกา (The Office of Government Ethics: OGE) เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมที่ชัดเจน อันเป็นผลมาจากเจตจำนงทางการเมืองที่จะต้องขับเคลื่อนงานจริยธรรมเพื่อตอบสนองต่อปัญหาเรื่องอำนาจทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา	มีสำนักงาน ก.พ. เป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริมจริยธรรมทำงานควบคู่กับองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่าง ๆ และหน่วยงานของรัฐ ซึ่งปัจจุบันพบว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจด้านจริยธรรมหลายหน่วยงานยังมีโครงสร้างองค์กรที่ไม่ชัดเจนหรือมีบุคลากรไม่เพียงพอ ขาดการสนับสนุนงบประมาณ ทำให้ไม่มีแผนงาน/โครงการด้านการส่งเสริมจริยธรรมที่ชัดเจน การขับเคลื่อนงานยังไม่มีประสิทธิภาพ
คณะกรรมการกลางด้านจริยธรรมแห่งชาติ	สหราชอาณาจักร: มีคณะกรรมการด้านมาตรฐานเจ้าหน้าที่ของรัฐ (The Committee on the Standard of Public Life) จุดเด่นของคณะกรรมการอยู่ที่การลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงประเด็นข้อหลุมทางจริยธรรมที่มีภาพลักษณ์เป็นกลาง สาธารณรัฐอินเดีย: มีคณะกรรมการจริยธรรมทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและตรวจสอบ ติดตามการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกสภาในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม	มีการออกแบบให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) มีบทบาท ภารกิจคล้ายคลึงกับคณะกรรมการด้านมาตรฐานเจ้าหน้าที่ของรัฐของสหราชอาณาจักร ซึ่ง ก.ม.จ. จะกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.๒๕๖๒

ประเด็นการส่งเสริมจริยธรรม	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศคู่เทียบ	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย
การจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรม/ประมวลจริยธรรม	สหรัฐอเมริกา: มีกลไกด้านการส่งเสริมจริยธรรมและกฎหมายรองรับอย่างเป็นรูปธรรม มีการออกประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๗๒ สหราชอาณาจักร: มีหลักจริยธรรม ๗ ประการ (The Seven Principles of Public Life) ดำเนินการในลักษณะของคณะกรรมการที่ปรึกษาของรัฐบาล ไม่มีการออกกฎหมายด้านจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ สาธารณรัฐอินเดีย: มีการจัดทำประมวลจริยธรรม	ในภาพรวมส่วนใหญ่หน่วยงานของรัฐมีการจัดทำประมวลจริยธรรม หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ยังคงขาดเรื่องการขับเคลื่อนงานและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรที่จะเป็น การผลักดันให้เกิดการส่งเสริมจริยธรรมแบบบูรณาการ
การฝึกอบรมด้านจริยธรรม	สหรัฐอเมริกา: มีการจัดอบรมด้านจริยธรรมหน่วยงานกลาง สำนักงานจริยธรรมภาครัฐแห่งสหรัฐอเมริกา (The Office of Government Ethics: OGE) และในระดับมลรัฐท้องถิ่นในบางรัฐ	ส่วนใหญ่เป็นการสอดแทรกเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับจริยธรรมในการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาบุคลากร เช่น การอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ การอบรมนักบริหารระดับกลางและระดับสูง
กลไกป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	สหรัฐอเมริกา: มีการวางข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยทรัพย์สิน มาตรการการป้องกัน ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) และการให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐจากการแทรกแซงทางการเมือง สาธารณรัฐอินเดีย: มีการกำหนดหลักปฏิบัติหรือเงื่อนไขการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งครอบคลุมทั้งในสังกัดรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น ภายใต้กฎหมาย The All India Service Act ๑๙๕๑	มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการรายงานบัญชีทรัพย์สินซึ่งยังกำหนดเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูง และหัวหน้าหน่วยงานที่ต้องบริหารจัดการโครงการขนาดใหญ่และมีงบประมาณสูง หรืองานอนุมัติอนุญาตที่มีความเสี่ยงและโอกาสในการทุจริต

ประเด็นการส่งเสริมจริยธรรม	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศคู่เทียบ	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย
	การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นหนึ่งในหลักปฏิบัติ	
ข้อกำหนดเกี่ยวกับของขวัญและ การรับงานนอก	สหรัฐอเมริกา: มีการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎและมาตรฐานทางจริยธรรมเกี่ยวกับของขวัญและค่าใช้จ่าย (Gift and Payment) โดยขอบเขตคำจำกัดความของ “ของขวัญ” ไม่ได้หมายความถึงผลประโยชน์ตอบแทนในรูปสินบนโดยตรงเท่านั้น แต่มีความหมายรวมถึงรางวัล การเชิญไปร่วมงาน หรือกิจกรรมโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การรับผลประโยชน์จากงานนอกหน้าที่ และการให้ความสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นการล่อลวงให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน สาธารณรัฐอินเดีย: มีการกำหนดหลักปฏิบัติหรือเงื่อนไขการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งครอบคลุมทั้งในสังกัดรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น ภายใต้กฎหมาย The All India Service Act ๑๙๕๑ การรับงานภายนอก การร่วมลงทุนในธุรกิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหนึ่งในหลักปฏิบัติ	มีระเบียบกำหนดเกี่ยวกับการรับของขวัญที่มีมูลค่าสูง มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรับงานนอกเวลาราชการ แต่ยังไม่มียกข้อกำหนดที่ชัดเจน

ประเด็นการส่งเสริมจริยธรรม	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศคู่เทียบ	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย
หน่วยงานกำกับดูแลด้านจริยธรรม (Ethics Audit)	สหรัฐอเมริกา: มีหน่วยงาน OGE เป็นหน่วยงานศูนย์กลางในการขับเคลื่อนและตรวจสอบติดตามงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงานของรัฐ (Conflict of Interest) และกำกับดูแลองค์กรด้านการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ ในหน่วยงานภายใต้ฝ่ายบริหาร แต่ไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบข้อร้องเรียน หรือดำเนินการสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดไม่ว่าจะเป็นความผิดทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดทางวินัย หรือการฝ่าฝืนจริยธรรม ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสืบสวนสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation: FBI) และหน่วยงานสืบสวนสอบสวนอื่น ๆ สาธารณรัฐประชาชนจีน: มีหน่วยงานตรวจสอบ และส่งเสริมจริยธรรม	มีการออกแบบให้คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ทำหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษา กำหนดมาตรการขับเคลื่อนจริยธรรม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามมาตรฐานทางจริยธรรม ตรวจสอบรายงานประจำปีของหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี รวมไปถึงตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดจากการใช้บังคับตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเชื่อมโยงการทำงานกับองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานของรัฐ
กลไกการบริหารงานบุคคลด้านจริยธรรม ตั้งแต่การเข้าสู่ตำแหน่ง การประเมินผลการปฏิบัติราชการ และการตรวจสอบกำกับดูแลผลประโยชน์ทับซ้อนภายหลังพ้นจากตำแหน่ง	สหรัฐอเมริกา: มีการกำหนดคุณสมบัติการเข้าสู่ตำแหน่งของบุคลากรภาครัฐ และมีหน่วยงานตรวจสอบและการกำกับดูแลมาตรฐานการตรวจสอบ ทรัพย์สิน หรือการตรวจสอบประวัติ รวมถึงมาตรฐานความโปร่งใสภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนการดำรงตำแหน่งและภายหลังพ้นจากหน้าที่	เริ่มมีการนำกลไกด้านจริยธรรมมาใช้ในระบบการบริหารงานบุคคล แต่ยังไม่ได้มีการระบุอย่างเป็นรูปธรรม และมีหลักการประเมินที่ชัดเจน

ประเด็นการส่งเสริมจริยธรรม	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศคู่เทียบ	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย
	ติดตามดำเนินคดีในกรณีที่เกิดการประทุติเลื่อมเสียเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายผลประโยชน์ทับซ้อน	
การยกย่องเชิดชูผู้มีจริยธรรมดีเด่น	ไม่ปรากฏข้อมูลในกรณีนี้ที่ชัดเจน	มีการยกย่องเชิดชูผู้มีจริยธรรมดีเด่น แต่ส่วนใหญ่เป็นการคัดเลือกจากผู้บังคับบัญชา และ/หรือเป็นการหมุนเวียนการให้รางวัลภายในหน่วยงานที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้อย่างชัดเจนว่ามีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรม
กฎหมายคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการกระทำผิด (Whistleblowing Law)	สหรัฐอเมริกา: มีบทบัญญัติของกฎหมายย่อยในลักษณะของการคุ้มครอง ผู้ให้ข้อมูลแทรกอยู่ในกฎหมายด้านต่าง ๆ สาธารณรัฐอินเดีย: มีการออกกฎหมายคุ้มครองเปิดโปงข้อมูลการทุจริตหรือผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมอันนำความเสียหายของหน่วยงานของรัฐ แต่ขาดหน่วยงานในการขับเคลื่อนการนำไปปฏิบัติที่ชัดเจน	ยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือกระทำผิด (Whistleblowing Law) ซึ่งควรมีการผลักดันมาตรการคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการกระทำผิด (Whistleblower Protection Measure) เพื่อรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ และการกระทำผิดต่าง ๆ
กลไกการวินิจฉัยและให้คำปรึกษาประเด็นข้อถกเถียงทางจริยธรรม	สหรัฐอเมริกา: ในสำนักงานจริยธรรมภาครัฐแห่งสหรัฐอเมริกามีส่วนให้คำปรึกษาและนโยบายทางกฎหมาย (General Counsel & Legal Policy Division)	มีการกำหนดให้มีการตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ซึ่งมีการกิจในลักษณะเช่นเดียวกับหน่วยงานให้คำปรึกษาทางจริยธรรม แต่ที่ผ่านมายังไม่สามารถทำหน้าที่ในบทบาทดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้บริการด้านการวินิจฉัยและให้คำปรึกษาประเด็นข้อถกเถียงทางจริยธรรมมีค่อนข้างน้อย

ประเด็นการส่งเสริมจริยธรรม	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศคู่เทียบ	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย
	สหราชอาณาจักร: มีหน่วยงานตรวจสอบให้คำปรึกษาชี้ให้เห็นถึงลักษณะพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจเป็นปัญหา หรือประเด็นความสับสนเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม หรืออาจลุกลามกลายเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงอันอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนต่อรัฐ แต่ไม่ได้มีหน้าที่ในการสั่งการโดยตรง	
การสร้างผู้นำทางจริยธรรม (Exemplary Leaderships)	เป็นแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมระดับสากลในประเทศตะวันตกที่ได้รับการยอมรับและส่งเสริม	ควรกำหนดเป็นเป้าหมายหนึ่งในกลไกการส่งเสริมจริยธรรมตามยุทธศาสตร์ฯ
การพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมตามมาตรฐานสากล	เป็นแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมระดับสากลในประเทศตะวันตกที่ได้รับการยอมรับและส่งเสริม	ควรกำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมตามยุทธศาสตร์ฯ
การส่งเสริมจริยธรรมในระดับเหนือกฎหมาย (Beyond Compliance)	ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์: มีการดำเนินนโยบายในเรื่องของจริยธรรมที่เหนือกว่ากฎหมาย	ควรกำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมตามระดับการพัฒนาในยุทธศาสตร์ฯ
การใช้มาตรการทางจริยธรรมเป็นเครื่องมือการเมือง	เป็นแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมระดับสากลในประเทศตะวันตกที่ได้รับการยอมรับและส่งเสริม	ควรกำหนดเป็นเป้าหมายหรือข้อพึงระวังในการขับเคลื่อนงานด้านส่งเสริมจริยธรรม
การสร้างความรู้ตื่นตัวของประชาชน	สหรัฐอเมริกา: ส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและเฝ้าระวังความประพฤติเสื่อมเสียของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผลักดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญให้กับประชาชน	ควรกำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมตามยุทธศาสตร์ฯ

ประเด็นการส่งเสริมจริยธรรม	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศคู่เทียบ	สภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย
การนำเครือข่ายภาคประชาชนหรือ ประชาสังคมมาร่วมตรวจสอบติดตาม เฝ้าระวังพฤติกรรมเสื่อมเสียหรือฝ่าฝืน จริยธรรม	สหรัฐอเมริกา: ส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชนใน การเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและ เฝ้าระวังความประพฤติเสื่อมเสียของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผลักดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญให้ กับ ประชาชน สาธารณรัฐอินเดีย: มีการส่งเสริมเครือข่ายภาค ประชาชนสังคม (Civil Society)	ประชาชนและภาคประชาสังคมเริ่มต้นตัว แต่ยังไม่มี การส่งเสริมจากภาครัฐที่เป็นรูปธรรมชัดเจน
จริยธรรมและความเป็นส่วนตัวบนโลก ดิจิทัล (Digital Ethics and Privacy)	ไม่ปรากฏข้อมูลในกรณีนี้ที่ชัดเจน	ยังไม่มีการพัฒนากรอบด้านจริยธรรมและความเป็นส่วนตัวบน โลกดิจิทัล (Digital Ethics and Privacy)

ตารางที่ ๒.๓ การเปรียบเทียบการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทยกับต่างประเทศ

จากการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ด้านการส่งเสริมจริยธรรม ในต่างประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทย พบว่า ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้มีการพัฒนากลไกด้านจริยธรรมไว้อย่างครบถ้วนแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎหมาย ด้านจริยธรรม การจัดตั้งหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรม การตั้ง คณะกรรมการนโยบายด้านจริยธรรมของประเทศซึ่งมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน การจัดทำ ระบบการรายงานประจำปีเกี่ยวกับสภาพการณ์ทางจริยธรรมและจัดทำข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเผยทรัพย์สินและผลประโยชน์ทับซ้อน และกฎหมายเปิดเผยข้อมูล ข้าราชการภาครัฐ แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยังขาดก็คือการออกกฎหมายและมาตรการในการให้ความคุ้มครองต่อ ผู้เปิดเผยข้อมูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ (Whistleblowing Laws or Measures) และการขับเคลื่อนกลไก ด้านการส่งเสริมจริยธรรมให้เกิดขึ้นจริงอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรนำมากำหนดไว้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

๒.๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ วิเคราะห์ สภาพแวดล้อมด้วยการใช้เทคนิค SWOT Analysis ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในองค์กรของรัฐ และสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรของรัฐที่มีผลต่อการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (Strength Weakness Opportunity and Threat: SWOT) เพื่อพิจารณา ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ รวมถึงส่งเสริม หรือขัดขวางการขับเคลื่อน ด้านคุณธรรม และปัจจัยที่เป็นปัญหาข้อขัดข้องและอุปสรรคที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้ การส่งเสริมจริยธรรมมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การประเมินสถานการณ์เพื่อประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ ได้รวบรวมข้อมูล ทั้งการศึกษาทบทวนวรรณกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเด็นการส่งเสริม จริยธรรมและปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมา การจัดประชุมกลุ่มย่อยทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อวิเคราะห์ SWOT และรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกลไกการขับเคลื่อนจริยธรรมที่เหมาะสม โดยผลการศึกษาวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๔.๑ สภาพและปัญหาการขับเคลื่อนจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในช่วงที่ผ่านมา

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อันดับความสามารถทางการแข่งขัน (Global Competitiveness Ranking) โดยการจัดอันดับของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) พบว่า ชีตความสามารถการแข่งขันของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงในช่วงห้าปีที่ผ่านมา ปัจจุบันจากข้อมูล การจัดอันดับปีล่าสุดที่มีข้อมูลของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทย อยู่ที่ ๔๐ จากทั้งหมด ๑๔๑ ประเทศทั่วโลก โดยหากเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ที่ใกล้เคียงกันอย่าง เช่น สิงคโปร์ (อันดับที่ ๑) และมาเลเซีย (อันดับที่ ๒๗) มีขีดความสามารถในการแข่งขันอยู่ในอันดับที่สูงกว่าประเทศไทยมาก ซึ่งปัจจัยสำคัญพบว่าคะแนนด้านสภาพแวดล้อมหน่วยงาน (Institutions) ของประเทศไทยอยู่ที่ ๕๔.๘ คะแนน ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่ไม่สูงมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสิงคโปร์ (๘๐.๓๖ คะแนน) และมาเลเซีย (๖๘.๕๗ คะแนน) แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านนี้ของประเทศไทยที่น้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างชัดเจน อันเป็นการสะท้อนถึงปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐในประเทศ ที่ควรจะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน^{๒๐} นอกจากนี้ยังพบว่าอันดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index) ของประเทศไทยยังมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกันกับอันดับความสามารถทางการแข่งขันโดยในช่วง ๖ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓) มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง ๓๕-๓๘ คะแนน โดยลดลงจาก ๓๘ คะแนนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อยู่ในอันดับที่ ๗๖ จาก ๑๖๗ ประเทศ เหลือ ๓๖ คะแนนในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ อยู่ในอันดับที่ ๑๐๔ จาก ๑๘๐ ประเทศ โดยปัญหาสำคัญที่สะท้อนจากดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันส่วนหนึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจสาธารณะในทางที่ผิดเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว^{๒๑} จากดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ของประเทศในระดับนานาชาติดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของประเทศไทยที่ยังไม่ดีมากเมื่อเทียบกับระดับโลก และมีความเกี่ยวข้องกับจริยธรรมและการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องพัฒนาอีกมาก โดยสภาพปัญหาการขับเคลื่อนจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในช่วงที่ผ่านมา สรุปได้ดังนี้

๑) ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (๒๕๕๔)^{๒๒} ได้สำรวจสถานภาพจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ภายหลังจากการประกาศใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในระยะแรก ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ผลการสำรวจพบว่า ในช่วงแรกของการขับเคลื่อนประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการทางจริยธรรมของส่วนราชการในปัจจุบันอยู่ในระดับที่ดีพอรับได้ โดยส่วนใหญ่แล้วการขับเคลื่อนประมวลจริยธรรมมักจะเป็นการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้ข้าราชการปฏิบัติตามค่านิยม การยกย่องชมเชยบุคลากร และการจัดอบรมโดยแทรกเนื้อหาจริยธรรม

อย่างไรก็ดี ผลสำรวจได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการขับเคลื่อนจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในระยะเริ่มแรกกว่า มีข้าราชการพลเรือนที่มีการรับรู้เข้าใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมอย่างถูกต้องเพียงร้อยละ ๔๕.๓๒ ประเด็นสำคัญที่ข้าราชการพลเรือนมองว่ามีปัญหาทางจริยธรรมต่ำกว่าด้านอื่น ได้แก่

^{๒๐} Schwab, K, The Global Competitiveness Report ๒๐๑๙., World Economic forum, ๒๐๑๙ Retrieved from <https://www.weforum.org/reports>

^{๒๑} Transparency International, Corruption Perceptions Index ๒๐๑๙., ๒๐๒๐ Retrieved <http://www.transparency.org/cpi>

^{๒๒} ขนิษฐา สารพิมพ์, รายงานการสำรวจสถานภาพจริยธรรมข้าราชการพลเรือน., ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๔

การยึดมั่นกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและจรรยาวิชาชีพ ความเป็นอิสระในการตัดสินใจยืนหยัดที่จะปฏิบัติตามราชการ โดยยึดถือความถูกต้อง การหักท้วงเมื่อพบเห็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรม และการประเมินจริยธรรมของผู้นำและส่วนราชการ ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาในการขับเคลื่อนจริยธรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ส่วนราชการต่าง ๆ ยังมีการปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดในประมวลจริยธรรมค่อนข้างน้อย เมื่อเกิดปัญหาการ ฝ่าฝืนจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนมักจะใช้วิธีปรึกษาหารือกันเองแทนที่จะใช้กลไกการร้องเรียนหรือแจ้งให้คณะกรรมการจริยธรรมทราบ และสะท้อนให้เห็นว่าการทำงานของคณะกรรมการจริยธรรม ยังไม่ส่งผลต่อความเชื่อถือของข้าราชการอย่างแท้จริง

๒) โครงการวิจัยจริยธรรมในวิชาชีพข้าราชการพลเรือน (Ethics of Civil Servants) โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย^{๒๓} ได้สำรวจการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนที่ดำเนินการศึกษาในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ เพื่อทราบถึงสถานภาพจริยธรรมข้าราชการพลเรือนหลังจากที่ได้มีการขับเคลื่อนจริยธรรมข้าราชการพลเรือนมาในระยะหนึ่ง โดยสำรวจกลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานจากทุกกระทรวง จำนวน ๕,๗๙๕ ตัวอย่าง ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อทราบถึงสถานการณ์ทางจริยธรรมอย่างละเอียด ผลการสำรวจพบว่า สภาพการรับรู้ด้านจริยธรรมดีขึ้น โดยมีข้าราชการถึงร้อยละ ๗๑.๓ มีการรับรู้เกี่ยวกับออกประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และร้อยละ ๗๐ เข้าใจเกี่ยวกับสภาพการบังคับใช้ของประมวลจริยธรรม

ปัญหาที่พบในการขับเคลื่อนจริยธรรมในช่วงที่ผ่านมา ปรากฏปัญหาสำคัญดังนี้

๒.๑) ประเด็นข้อกำหนดในประมวลจริยธรรมที่มีการประพฤติผิดในหน่วยงานมากที่สุด พบว่า ๕ อันดับแรก ได้แก่ อันดับ ๑ การเบียดบังเวลาราชการ อันดับ ๒ การทำผิดระเบียบราชการ อันดับ ๓ การเอาเวลาราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว อันดับ ๔ การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อหาประโยชน์ให้ตัวเองหรือผู้อื่น และอันดับ ๕ การเห็นประโยชน์ส่วนตนสำคัญกว่าประโยชน์ของราชการ

๒.๒) จากข้อมูลพบว่า หากพบเห็นการประพฤติผิดประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๕๒ ระบุว่าจะรายงานแก่ผู้บังคับบัญชา อย่างไรก็ตามมีกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ ๓๙.๖ ระบุว่าจะไม่รายงาน เนื่องจากเหตุผลต่าง ๆ เช่น กลัวว่าจะเดือดร้อน คิดว่าเป็นเรื่องปกติที่อาจเกิดขึ้นได้ ผู้ประพฤติผิดส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ หรือต้องการปรึกษาผู้อื่นก่อนตัดสินใจ

๒.๓) ปัญหาด้านการดำเนินงาน พบว่า ขาดความต่อเนื่องของการส่งเสริมจริยธรรมในหน่วยงาน กลุ่มงานจริยธรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบมีงานอื่นที่ต้องทำ ขาดงบประมาณสนับสนุน ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจนทำให้ขาดการติดตามผล และไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง

^{๒๓} ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด และคณะ, โครงการวิจัยจริยธรรมในวิชาชีพข้าราชการพลเรือน, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๙

๒.๔) ปัญหาด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ยังไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องจริยธรรม ผู้บริหารยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ผู้บังคับบัญชาฝ่าฝืนจริยธรรมเสียเอง เป็นต้น

๒.๕) ปัญหาด้านการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน พบว่าการขับเคลื่อนจริยธรรมไม่เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ขาดบทลงโทษที่ชัดเจน อีกทั้งยังเกรงว่าจะไปกระทบผลประโยชน์ของผู้บริหารองค์กร

๒.๖) ปัญหาด้านเนื้อหาประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน พบว่า เนื้อหาของเนื้อหาของประมวลจริยธรรมเป็นเรื่องเข้าใจยาก มีความเป็นนามธรรมและเขียนในลักษณะของข้อกฎหมาย ทำให้ประมวลจริยธรรมมีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายหลายส่วน และเนื้อหาของประมวลจริยธรรมยังขาดความชัดเจน

๒.๗) ปัญหาด้านองค์กร พบว่า วัฒนธรรมองค์กรมักจะเป็นอุปสรรค เนื่องจากค่านิยมของข้าราชการแบบเก่าไม่พร้อมยอมรับความเปลี่ยนแปลง

๒.๘) ปัญหาด้านสังคมและเศรษฐกิจ เนื่องจากปัญหาของระบบอุปถัมภ์ รายได้ของข้าราชการไม่เพียงพอ คนในสังคมขาดจิตสาธารณะ รวมถึงค่านิยมแบบอำนาจนิยม เป็นต้น

๓) การศึกษาเพื่อเตรียมการขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์^{๒๔} ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมการขับเคลื่อนจริยธรรมของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ ซึ่งผลการศึกษาเกี่ยวกับการขับเคลื่อนจริยธรรมภาครัฐในช่วงที่ผ่านมาพบว่า หน่วยงานของรัฐทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และองค์กรของรัฐในรูปแบบอื่น ๆ มีความตื่นตัวในการขับเคลื่อนจริยธรรมในองค์กร โดยองค์กรส่วนใหญ่ได้มีการกำหนดประมวลจริยธรรมและหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านจริยธรรมแล้ว แต่การขับเคลื่อนนโยบายด้านจริยธรรมของประเทศ และการนำนโยบายด้านจริยธรรมไปสู่การปฏิบัติ พบว่ามีปัญหาการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑) ส่วนใหญ่พบว่า การจัดทำประมวลจริยธรรมหรือมาตรฐานทางจริยธรรมมีลักษณะจากบนลงล่างตามสายการบังคับบัญชา (Top-down) ไม่ค่อยพบการมีส่วนร่วมของหน่วยงานระดับปฏิบัติจากล่างขึ้นบน (Bottom-up) หรือการจัดทำข้อตกลงร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาการฝ่าฝืนจริยธรรมภายในองค์กร (Ethics Agreement)

๓.๒) หน่วยงานของรัฐบางหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการส่งเสริมจริยธรรมเป็นการจัดตั้งกลุ่มงานหรือแผนกงานหรือมอบหมายบุคลากรเป็นการเฉพาะภายใน ไม่ได้มีโครงสร้างและอัตรากำลังชัดเจน และมักจะได้รับเสียงสะท้อนว่าเป็นงานที่ไม่ได้รับความสำคัญจากหน่วยงาน บุคลากร ไม่เพียงพอ ขาดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนจากฝ่ายบริหาร

^{๒๔} อ้างถึงแล้วใน ๑๗

๓.๓) ปัญหาข้อโต้แย้งในเรื่องประเด็นจริยธรรมว่า สิ่งใดควรกระทำ (Dos) และสิ่งใดไม่ควรกระทำ (Don'ts) จากปัญหาประเด็นความขัดแย้งในเชิงคุณค่า (Conflict of Values) เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งเนื่องจากพื้นฐานความเชื่อที่ต่างกัน นอกจากนี้ หน่วยงานที่ให้คำปรึกษาทางจริยธรรมซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำหรือนำเรื่องส่งให้ผู้มีอำนาจ ยังไม่มีบทบาท และยังมีการใช้บริการไม่มากนัก

๓.๔) ในส่วนราชการโดยทั่วไปแล้วจะไม่มีงบประมาณ แผนงาน โครงการที่ชัดเจนสำหรับการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมโดยมักจะอิงกับการใช้งบประมาณหรือแผนงานตามปกติของหน่วยงาน หรือนำไปสอดแทรกกับโครงการตามปกติของหน่วยงาน

๓.๕) การยกย่องเชิดชูผู้มีจริยธรรมดีเด่นในส่วนราชการมักจะเป็นการคัดเลือกจากบนลงล่างตามสายการบังคับบัญชา หรือโดยคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา และการได้รับการคัดเลือกเป็นผู้มีจริยธรรมดีเด่นยังไม่ได้ส่งผลต่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่อย่างชัดเจน

๓.๖) เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความกังวลเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมในประเด็นเกี่ยวกับการกล้าแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านผู้บังคับบัญชาในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การกล้าเปิดเผยการทุจริตที่พบเห็นโดยไม่ปล่อยปละละเลย การช่วยเหลือประชาชนที่ถูกรังแกหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม การยึดมั่นกระทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้จะต้องถูกย้ายหรือไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์พวกพ้องหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตัว และการรับงานภายนอกหรือร่วมกิจกรรมภายนอกอันมีผลประโยชน์แอบแฝง

๒.๔.๒ สถานการณ์และสภาพแวดล้อมภายในองค์กรกับการส่งเสริมจริยธรรม

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็น ‘จุดแข็ง’ (Strengths) ในการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ มีดังนี้

๑) พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายที่รองรับการส่งเสริมจริยธรรมที่ชัดเจน โดยได้พัฒนากลไกด้านจริยธรรมไว้ค่อนข้างครบถ้วนแล้ว ประกอบด้วย การกำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) เป็นคณะกรรมการนโยบายด้านจริยธรรมของประเทศซึ่งมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน องค์กรกลางการบริหารงานบุคคล และหน่วยงานของรัฐ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรม การจัดให้ระบบการรายงานประจำปีเกี่ยวกับสภาพการณ์ทางจริยธรรมและจัดทำข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี กฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเผยทรัพย์สินและผลประโยชน์ทับซ้อน และกฎหมายเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรพิจารณาให้มีกฎหมายและมาตรการในการให้ความคุ้มครองต่อผู้เปิดเผยข้อมูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Whistleblowing Laws or Measures)

๒) สำนักงาน ก.พ. เป็นหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ และมื่อองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงการขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐไปยังหน่วยงานภาครัฐประเภทต่าง ๆ อย่างชัดเจนอยู่แล้ว และมีโครงสร้างหน่วยงานหรือมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานด้านจริยธรรมในแต่ละระดับที่พร้อมจะทำงานด้านจริยธรรมอย่างชัดเจน

๓) กลไกกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานทางจริยธรรม ทำงานควบคู่ไปกับกลไกการดำเนินการทางวินัย มาตรการทางปกครอง และการดำเนินคดีอาญาตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

๔) พนักงานในองค์กรภาครัฐทุกระดับพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมจริยธรรมของหน่วยงาน

๕) ระบบการบริหารงานบุคคลมีการนำระบบจริยธรรมมาใช้ โดยมีการสอบวัดความรู้และตรวจสอบประวัติบุคคลตั้งแต่เข้าสมัครงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการนำเกณฑ์การประเมินและเป็นเงื่อนไขในการเข้าสู่ตำแหน่งระดับสูง

๖) เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจบทบาทหน้าที่การทำงานของตนเป็นอย่างดี มีกรอบและแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบและตามอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้แล้วชัดเจน มีกรอบประมวลจริยธรรมให้ยึดถือปฏิบัติอยู่ในแล้วในเกือบทุกหน่วยงาน

๗) เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่ยังเชื่อมั่นและยึดถือจริยธรรมเป็นหลักในการประพฤติตนและในการทำงาน หากได้รับการส่งเสริมและให้ความเชื่อมั่นก็พร้อมที่จะร่วมส่งเสริมจริยธรรมและสร้างเสริมสังคมจริยธรรมให้เกิดขึ้นได้

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็น ‘จุดอ่อน’ (Weaknesses) ในการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ มีดังนี้

๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนมาก เห็นว่า มาตรฐานทางจริยธรรมเป็นนามธรรม เข้าใจยาก และมองไม่เห็นภาพเป้าหมายในการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมที่ชัดเจน ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีอยู่ของจริยธรรมในระดับที่เป็นรูปธรรม

๒) ผู้นำในระดับหน่วยงานหรือผู้บริหาร ไม่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการขับเคลื่อนจริยธรรม การดำเนินการตามนโยบายจริยธรรม เป็นแต่เพียงการปฏิบัติให้ครบถ้วนตามข้อสั่งการ แต่ไม่สามารถขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมจริยธรรมได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐยังขาดความสนใจในการศึกษาและทำความเข้าใจประมวลจริยธรรมของหน่วยงาน โดยพบว่ายังมีเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่เคยทำความเข้าใจเนื้อหาของประมวลจริยธรรมภายในหน่วยงานมาก่อน การขาดความรู้และความไม่เข้าใจและไม่ศึกษาเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรมทำให้การขับเคลื่อนจริยธรรมเป็นเรื่องยากและใช้เวลานานในการเปลี่ยนแปลง

๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐยังขาดความเชื่อมั่นว่าการมีกฎหมายมาตรฐานทางจริยธรรมจะช่วยแก้ปัญหาทั้งในระดับโครงสร้างระบบการทำงานภาครัฐ ไม่เชื่อมั่นผู้บริหาร และไม่พบว่ามีกรอบการขับเคลื่อนกลไกในการกำกับดูแลและส่งเสริมจริยธรรมภายในหน่วยงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

๕) หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบด้านจริยธรรมในหลายหน่วยงานยังขาดโครงสร้างและอัตรากำลังที่ชัดเจน เป็นการมอบหมายภาระหน้าที่พิเศษเพิ่มให้กับบุคลากรคนใดคนหนึ่ง หรือจัดตั้งกลุ่มงานพิเศษเป็นการเฉพาะกิจ ไม่มีโครงสร้างรองรับ หรือเป็นงานฝากในหน่วยงานอื่น เช่น ศูนย์ต่อต้านการทุจริต หรือแม้จะมีโครงสร้างหน่วยงานรองรับก็มักจะเป็นงานที่ไม่ได้รับความสำคัญ และได้รับการจัดสรรอัตรากำลังไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณ แผนงาน โครงการ ไว้รองรับภารกิจ นอกจากนี้สำหรับองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลที่มีหน่วยงานการส่งเสริมจริยธรรมเองก็ประสบปัญหาเรื่องของภาระงาน เนื่องจากมีภาระงานของหน่วยงานตามปกติที่ต้องรับนโยบายรัฐบาล และงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาตามปกติมากอยู่แล้ว โดยภารกิจด้านการส่งเสริมจริยธรรมมักไม่ได้เป็นงานเร่งด่วน มีความซ้ำซ้อนกับภาระความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จากงานปกติ และไม่ได้ถูกจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงาน

๖) การขับเคลื่อนงานส่งเสริมจริยธรรมที่ผ่านมา มักจะทำโดยจำกัดในวงแคบ โดยหน่วยงานของรัฐเอง ยังขาดการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอื่น ๆ และขาดช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จ

๗) องค์กรธุรกิจหรือในรัฐวิสาหกิจที่ผ่านมา มีการวางโครงสร้างการทำงานด้านจริยธรรมและธรรมาภิบาลในหน่วยงานที่ชัดเจน แต่ในส่วนราชการมีเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนมาก ได้แสดงความคิดเห็นว่าในหน่วยงานของตนเองยังไม่มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมจริยธรรมที่ชัดเจน ไม่มีกลไก ระบบ และเครื่องมือ ในการส่งเสริมจริยธรรมภายในองค์กร และการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ก็ยังไม่ได้รับการตอบรับจากผู้ร่วมงานเท่าที่ควร

๘) ผู้ปฏิบัติงานในสายงานส่งเสริมจริยธรรมมักจะไม่ได้รับความสำคัญ ไม่ได้ได้รับการพิจารณาความดีความชอบ และขาดความเจริญเติบโตก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ราชการ

๙) การตีความเรื่องจริยธรรมไม่ชัดเจนเปิดโอกาสให้ใช้ดุลยพินิจมากเกินไป ซึ่งการที่ประเด็นทางจริยธรรมขาดความชัดเจนและไม่ได้ระบุลักษณะความผิดและบทลงโทษไว้ชัดเจนแบบวินัย หรือในทางคดีอาญา ซึ่งอาจเปิดช่องให้ผู้บังคับบัญชาใช้การอุปถัมภ์ช่วยเหลือพวกพ้อง หรืออาจใช้เป็นช่องทางในการกลั่นแกล้งกันได้

๑๐) ยังขาดกลไกในการคุ้มครองผู้ให้เบาะแสในการกระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ เมื่อพบเบาะแสการกระทำผิด เจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะนิ่งเฉยเนื่องจากเกรงว่าจะถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับอันตราย หรือบางครั้งการแจ้งเบาะแสอาจส่งผลให้เพื่อนร่วมงานถูกลงโทษแทนที่ผู้กระทำผิดตัวจริง เพราะหลักฐานไม่เพียงพอ

๑๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมองว่าประพฤติดังจริยธรรมเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ และยอมรับได้

๑๒) การตั้งคำถามเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมมีมากขึ้น จากความแตกต่างทางความเชื่อ ความศรัทธา ที่มีต่อศาสนาและสถาบันหลักอื่น ๆ คนรุ่นใหม่อาจจะมีบุคลิกที่ชอบตั้งคำถามกับ

ความเชื่อ ความศรัทธาในสถาบันทางศาสนาและสถาบันอื่น ๆ ในสังคม มีบุคคลที่ไม่นับถือศาสนา ปฏิเสธทุกความเชื่อการมีอยู่ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเทพยดาและสิ่งเคารพใด ๆ และเริ่มตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

๑๓) ระบบโครงสร้างส่วนราชการที่มีสายการบังคับบัญชาซึ่งผู้บังคับบัญชา มีบทบาทสูงต่อการให้คุณให้โทษหรือความเจริญก้าวหน้า มีการใช้ดุลยพินิจในการให้คุณให้โทษไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ทำให้ลูกน้องต้องเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาแม้จะไม่เต็มใจหรือเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดระบบอุปถัมภ์ในองค์กร

๑๔) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอาชีพที่สามารถอยู่ในราชการได้ จนถึงอายุ ๖๐ ปี ซึ่งหากเปรียบเทียบกับอาชีพอื่นแล้ว อาชีพข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงเป็นอาชีพที่มีอายุการทำงานยาวนานที่สุด คือ ๒๐ - ๔๐ ปีขึ้นไป ด้วยเหตุนี้สังคมข้าราชการหรือในหน่วยงานภาครัฐ จึงมีความหลากหลายในเรื่องช่วงวัย ส่งผลไปสู่ความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อ ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ด้วยเช่นกัน เจ้าหน้าที่อาวุโสบางคนอาจเคยชินและยึดติดกับระบบราชการเดิมที่พึงพาพวกพ้อง แยกไม่ออกระหว่างเรื่องส่วนตัวและเรื่องงาน เคยชินกับพฤติกรรมการรับคำสั่งผู้บังคับบัญชามาโดยตลอด และไม่เคยตั้งคำถามกับสิ่งที่ผู้บังคับบัญชาทำว่าผิดหรือถูกอย่างไร ในขณะที่เจ้าหน้าที่รุ่นใหม่อาจมีบุคลิกกล้าคิดกล้าทำ แต่เมื่อมารับราชการ ทำงานในหน่วยงานของรัฐ และกล้าที่จะตั้งคำถามกับคำสั่งของผู้บังคับบัญชา กล้าขัดคำสั่ง อันมิชอบของเจ้านาย ก็ไม่อาจอดทนและเติบโตในระบบราชการ ซึ่งความเชื่อความคิดที่ต่างกันอาจเป็นปัญหาให้เกิดความขัดแย้งในเชิงคุณค่า (Conflict of Values) และข้อถกเถียงทางจริยธรรมในหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม ความหลากหลายในเชิงความคิดความเชื่อ อาจเป็นปัจจัยเชิงบวกที่ทำให้เกิดการกำกับดูแลและสอดส่องพฤติกรรมการฝ่าฝืนจริยธรรมที่ดีก็ได้

๒.๔.๓ สถานการณ์และสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็น ‘โอกาส’ (Opportunities) ในการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ มีดังนี้

๑) ปัจจุบันสังคมเริ่มมีความตื่นตัวและให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อหลักและสื่อสังคมออนไลน์ได้ง่ายกว่าในอดีตและสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบติดตามการทำงานและกดดันเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ประพฤติมิชอบ โดยมีความตื่นตัวทั้งในส่วนบุคคล เครือข่ายภาคประชาสังคม และสื่อมวลชนที่พร้อมจะทำหน้าที่ในการตรวจสอบและกดดันเจ้าหน้าที่ผู้ประพฤติมิชอบได้ในวงกว้าง

๒) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็นส่วนเสริมที่สำคัญต่อการส่งเสริมจริยธรรมในหน่วยงานของรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้จักอยู่อย่างพอเพียง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ฟุ้งเฟ้อ

๓) จากการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกลไกการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมที่ผ่านมา และจากทบทวนคำแนะนำต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรม ทั้งการใช้มาตรการตรวจสอบ

ข้อเท็จจริงทางจริยธรรม และการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการทำข้อตกลงร่วมภายในหน่วยงาน พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่ให้ความสนใจและมีความเห็นพ้องที่จะนำกลไกการตรวจสอบทางจริยธรรมมาเป็นมาตรการทางเลือกในการกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมองว่ากลไกการตรวจสอบมีความยืดหยุ่นกว่ามาตรการทางวินัยหรือทางคดีที่ต้องการหลักฐานที่แน่ชัดและต้องมีการเปิดเผยตัวผู้ให้ข้อมูล ซึ่งทำให้ส่งผลต่อการแสดงตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ข้อมูลและยืนหยัดต่อต้านการกระทำที่ไม่ถูกต้องภายในองค์กรของตนเอง

๔) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศอาจสามารถช่วยให้เกิดระบบการกำกับดูแลพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐและผลประโยชน์ทับซ้อนได้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น หากมีระบบการเชื่อมโยงข้อมูลทรัพย์สินและบัญชีทางธนาคารที่ดีก็อาจช่วยให้เกิดการรายงานทรัพย์สินและตรวจสอบทรัพย์สินเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นภาระ ลดการใช้เอกสาร และสามารถทำให้มาตรการตรวจสอบทรัพย์สินมีความครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับได้โดยไม่จำกัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงเท่านั้น หรือการตรวจสอบเปรียบเทียบราคาจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบสารสนเทศก็อาจช่วยป้องกันการจัดซื้อจัดจ้างในราคาแพงเกินจริงที่เป็นการทุจริตได้

๕) ปัจจุบันแนวคิดการบริหารประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างเสรี เช่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา แคนาดา นิวซีแลนด์ เครือรัฐออสเตรเลีย เป็นต้น ให้ความสำคัญกับการนำหลักการ เช่น หลักธรรมาภิบาล หรือการบริหารจัดการที่ดี หลักจริยธรรมของการบริหารภาครัฐแนวใหม่ หลักการของประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ การบริการสาธารณะแนวใหม่ มาสร้างแบบแผนและวิธีการปกครองแบบมีจริยธรรม แทนที่จะมุ่งไปในทางการพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีจนมองข้ามการพัฒนาและให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ ความสนใจของประชาคมโลกในการบริหารภาครัฐแนวใหม่ด้วยหลักการทางจริยธรรมนี้ เป็นปัจจัยกระตุ้นการส่งเสริมจริยธรรมเชิงบวกที่นำไปสู่การตรวจสอบและการวัดความเชื่อมั่นของประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ขององค์กรอิสระ และภาคประชาสังคม เข้ามาร่วมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล และทำให้รัฐบาลไม่อาจปฏิเสธกระแสสังคมโลกที่บีบให้รัฐต้องเป็นเจ้าภาพและเป็นตัวกลางในการส่งเสริมจริยธรรมในการทำงานภาครัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนและสร้างภาพลักษณ์อันดีของประเทศในมุมมองของนานาชาติ เช่น การวัดดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็น ‘อุปสรรค’ (Threats) ในการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ มีดังนี้

๑) ภาคประชาชน ภาคธุรกิจ นักการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับประโยชน์จากระบบอุปถัมภ์ การเล่นพรรคเล่นพวก และการเอื้อประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยังมีการสนับสนุนให้เกิดระบบอุปถัมภ์ และการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งคนกลุ่มนี้จะช่วยปกปิดการกระทำผิดและช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้ไม่ถูกลงโทษ

๒) หน่วยงานกำกับดูแลการขับเคลื่อนงานด้านมาตรฐานทางจริยธรรม คือ สำนักงาน ก.พ. จะสามารถขับเคลื่อนการทำงานโดยใช้กลไกของกฎระเบียบและการบูรณาการเครือข่ายในการส่งเสริมผลักดันมาตรการและตอบสนองต่อพฤติกรรมการฝ่าฝืนจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มากขึ้น เพียงใด รวมทั้งสามารถฟันฝ่าแรงกดดันทางการเมืองในการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม

๓) ประชาชน สังคม ภาคเอกชน และสื่อมวลชนที่เข้ามาตรวจสอบพฤติกรรมฝ่าฝืนจริยธรรมส่วนใหญ่จะมีความตื่นตัวในช่วงสั้น ๆ ซึ่งหากผ่านไปช่วงเวลาหนึ่ง ก็มักจะปล่อยผ่านลืมนไป และบริบทของสังคมไทยยังเป็นสังคมที่ลืมนง่ายและพร้อมให้อภัยหรือยอมรับให้ผู้ที่ฝ่าฝืนจริยธรรมกลับเข้ามา มีบทบาทได้อีก

๔) การขับเคลื่อนด้านจริยธรรมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการผลักดันจากผู้บริหารรัฐบาล การผลักดันจากผู้นำองค์กร หน่วยงานในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่น ๆ แต่ผู้นำทางการเมืองยังไม่สามารถใช้ภาพลักษณ์รัฐบาลที่มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อสร้างเสถียรภาพและความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้ นอกจากนี้ ภาพลักษณ์ของนักการเมืองและผู้บริหารองค์กรยังมีพฤติกรรม การฝ่าฝืนจริยธรรมอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ลดความน่าเชื่อถือของกฎหมายมาตรฐานทางจริยธรรม และความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถูกแทรกแซงหรือกดดันจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงหรือนักการเมืองให้ทำเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งหากไม่ยอมทำตาม เจ้าหน้าที่ของรัฐก็อาจถูกกลั่นแกล้งได้

๕) ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ว่าจะสามารถเอาผิดกับผู้ประพฤติผิดได้ เนื่องจากการช่วยเหลือกันเรื่องพยานหลักฐาน นอกจากนี้ การดำเนินคดีใช้เวลานาน พยานหลักฐานไม่เพียงพอ และสามารถลอบโทษได้แต่เจ้าหน้าที่ระดับล่าง

๖) กระแสสังคมยุคใหม่ที่เริ่มไม่เชื่อถือศรัทธาในศาสนา และสถาบันหลักต่าง ๆ มีการตั้งคำถามและเกิดข้อกังขาในประเด็นจริยธรรมต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งที่สังคมต้องการหรือไม่ ทำให้การขับเคลื่อนจริยธรรมภาครัฐและประเด็นจริยธรรมจะถูกตั้งคำถามมากขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างการยอมรับคุณค่าทางจริยธรรมในสังคม

๗) การทำงานในระบบในหน่วยงานของรัฐ แม้จะไม่ได้เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจเพื่อการค้าใด ๆ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำ ในขณะเดียวกัน มีปัญหาเรื่องค่าครองชีพที่สูงขึ้น ในแต่ละครัวเรือนไม่เพียงมีหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้น แต่ประชาชนเองยังมีหนี้สินในช่วงวัยที่อายุน้อยมากขึ้นด้วย ซึ่งปัญหาทางเศรษฐกิจตกต่ำและค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามหาช่องโหว่ของระบบราชการสร้างรายได้ สร้างผลประโยชน์ให้กับตนเอง โดยอ้างแรงกดดันเพื่อความอยู่รอดของครอบครัว และเป็นความละโมภ ไม่ซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่บางคน

ทั้งนี้ รายละเอียดของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ปรากฏตามตารางวิเคราะห์

SWOT

จุดแข็ง (STRENGTH)	จุดอ่อน (WEAKNESS)
๑. พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒, มีกฎหมายรองรับการส่งเสริมจริยธรรม ๒. มีหน่วยงานกลางเป็นศูนย์กลางรองรับนโยบายส่งเสริมจริยธรรมของภาครัฐในแต่ละประเภท ๓. มีหน่วยงานที่พร้อมทำงานจริยธรรมอย่างชัดเจน ๔. ในเบื้องต้นมีกลไกกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานทางจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดจริยธรรมการทุจริตต่าง ๆ ๕. พนักงานในองค์กรพร้อมให้ความร่วมมือ ๕. ในระบบการบริหารงานบุคคลมีการนำระบบจริยธรรมมาใช้ตั้งแต่รับเข้าทำงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน และเป็นเงื่อนไขในการเข้าสู่ตำแหน่งระดับสูง ๖. เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่เข้าใจบทบาทหน้าที่เป็นอย่างดี มีกฎระเบียบหลักเกณฑ์ และกรอบประมวลจริยธรรมชัดเจน ๗. เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่มีจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการทำงาน หากได้รับการสร้างความเชื่อมั่น การกระตุ้นจะพร้อมในการร่วมส่งเสริมจริยธรรม	๑. มาตรฐานทางจริยธรรมมีความเป็นนามธรรม เข้าใจยาก ไม่ชัดเจน ๒. ผู้นำในระดับหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ แค่ทำตามจรรยา ๓. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สนใจ ไม่เข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญกับมาตรฐานทางจริยธรรม ๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีความเชื่อมั่นในหน่วยงานตัวเอง ไม่มีความเชื่อมั่นในผู้บริหาร กลไก ระบบการส่งเสริมจริยธรรม ๕. ไม่มีโครงสร้างหน่วยงานด้านจริยธรรมที่ชัดเจน อัตรากำลังงบประมาณในการทำงานส่งเสริมจริยธรรมไม่เพียงพอ ภาระงานส่งเสริมจริยธรรมซ้ำซ้อนกับภาระงานปกติของหน่วยงาน ๖. ไม่มีการสร้างเครือข่าย ไม่มีการสื่อสารรณรงค์ และไม่ประสบความสำเร็จในการใช้สื่อเผยแพร่มาตรฐานทางจริยธรรม ๗. ขาดเครื่องมือกลไกในการส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมด้านจริยธรรมยังไม่ได้รับการตอบรับจากผู้ร่วมงาน ๘. สายงานสร้างเสริมจริยธรรมไม่มีการเติบโตก้าวหน้า ๙. การตีความการกระทำผิดจริยธรรมที่ผ่านมาเปิดโอกาสให้ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจมากเกินไป ๑๐. ไม่มีการระบุโทษที่ชัดเจน และไม่มีการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสผู้กระทำผิดที่เข้มแข็ง ๑๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐมองข้ามการกระทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ในองค์กร ๑๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐยังตั้งคำถามเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรม ๑๓. โครงสร้างสายการบังคับบัญชาทำให้เกิดระบบอุปถัมภ์ในองค์กร ๑๔. ความหลากหลายในเชิงความคิดความเชื่อในระบบราชการทำให้เกิดข้อโต้แย้งทางจริยธรรม
โอกาส (OPPORTUNITIES)	อุปสรรค (THREATS)
๑. สังคมให้ความสำคัญกับเรื่องจริยธรรม ประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อกระแสหลัก และสื่อสังคมออนไลน์ ได้ง่ายขึ้นมากกว่าในอดีต สังคม ประชาชน สื่อมวลชน พร้อมกดดันและตรวจสอบการทำงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๒. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐาน ๓. กลไกทางจริยธรรมสามารถใช้เป็นมาตรการทางเลือกในการตรวจสอบติดตามกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๔. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยทำให้เกิดระบบการกำกับดูแลและควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ๕. กระแสโลกที่ตื่นตัวเรื่องจริยธรรมทำให้ประเทศไทยต้องปรับตัวตาม	๑. สังคมพึ่งพาช่วยปกปิด และช่วยเหลือคนผิด ๒. แรงกดดันทางการเมืองต่อองค์กรกลางด้านการส่งเสริมจริยธรรม และจุดอ่อนที่ไม่มีอำนาจบังคับหน่วยงานให้ปฏิบัติตาม ๓. สังคมลืมนายให้อภัย รู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติ ๔. ความไม่เชื่อมั่นในจริยธรรมของผู้นำ และการแทรกแซงทางการเมือง ๕. ไม่เชื่อมั่นกับกระบวนการยุติธรรม ๖. กระแสไม่นับถือศาสนา ไม่เชื่อมั่นในศาสนาและสถาบันหลัก ๗. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

ตารางที่ ๒.๔ การวิเคราะห์ SWOT ที่จะนำไปสู่การกำหนดประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Challenges)

๒.๕ การสังเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์ (Strategy Alignment)

การสังเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นการนำประเด็นปัจจัยทางยุทธศาสตร์ ทั้งทางทฤษฎีและกรอบแนวคิดต่าง ๆ มาวิเคราะห์ร่วมกับการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็ง เพื่อสรุปเป็นประเด็นท้าทายภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๕.๑ จุดเน้นในการพัฒนายุทธศาสตร์

จากการวิเคราะห์ประเด็นปัจจัยทางยุทธศาสตร์ทั้งทางทฤษฎีและกรอบแนวคิด การวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมยุทธศาสตร์ การประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในปัจจุบัน การศึกษา คู่เทียบจากกรณีศึกษาต่างประเทศ (Benchmarking) และสภาพการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย ในปัจจุบันและปัญหาที่ผ่านมา ส่งผลให้นำมาจัดทำเป็นประเด็นข้อเสนอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์มาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐในระยะต่อไปได้ ดังนี้

๑) ทฤษฎีที่นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรม และการส่งเสริมจริยธรรม คือทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลบลเบิร์ก ที่นำเสนอลำดับขั้นของการพัฒนา จริยธรรมเป็นหกขั้น เริ่มตั้งแต่เลี่ยงการลงโทษ แสวงหารางวัล เพื่อการยอมรับของสังคม ทำตามหน้าที่ และกฎเกณฑ์ทางสังคม ทำเพื่อส่วนร่วม และการยึดมั่นในอุดมคติ โดยในแต่ละลำดับขั้นของการพัฒนาจะมี แนวทางการบริหารจริยธรรมที่แตกต่างกัน โดยในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรม และการส่งเสริมจริยธรรม ได้ออกแบบแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมออกเป็น ๔ แนวทาง ได้แก่ แนวทางที่ ๑ การใช้การลงโทษทางวินัย แนวทางที่ ๒ การให้รางวัล แนวทางที่ ๓ การใช้ความภาคภูมิใจ ความละเอียดใจ หรือคำมั่นสัญญาที่มีแก่องค์กรหรือสังคม และแนวทางที่ ๔ การสร้างแรงบันดาลใจจากภายในโดยให้คุณธรรม จริยธรรมเป็นคุณค่าหลักในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับลำดับการพัฒนาจริยธรรมในแต่ละขั้น

๒) ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาและโมเดลนิเวศวิทยาเชิงสังคม เป็นแนวทางในการวาง ระบบนิเวศจริยธรรม (Ethics Ecosystem) ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบตั้งแต่ระดับตัวบุคคล ระดับระหว่าง บุคคล ระดับหน่วยงาน ระดับชุมชน และระดับนโยบายสาธารณะ โดยมองว่าระบบสังคม มีความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกันหากมีปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อจริยธรรมในส่วนใดส่วนหนึ่งของสังคมก็อาจมี ผลกระทบต่อเนื่องในวงกว้างได้ ในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรม จะต้องออกแบบให้ครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าว รวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล กลุ่มคน และ หน่วยงานในแต่ละระดับ

๓) ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรม ควรเน้นการ สร้างการรับรู้และเข้าใจในมาตรฐานทางจริยธรรมให้มากขึ้นทั้งในส่วนของภาคประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๔) การพัฒนาปัจจัยส่งเสริมจริยธรรมที่ยังเป็นจุดอ่อน ตามที่ปรากฏในการวิเคราะห์ SWOT ได้แก่ ความยุ่งยากซับซ้อนของกฎหมายและระเบียบของหน่วยงาน หน่วยงานส่งเสริมจริยธรรม นโยบายการส่งเสริมจริยธรรม การบริหารงานบุคคล กลไกด้านจริยธรรม ผู้นำเชิงจริยธรรม ภาวะผู้นำ

แห่งการเปลี่ยนแปลง ความเข้าใจต่อมาตรฐานทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ การกล้าเปิดเผยการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การยกย่องเชิดชูผู้มีจริยธรรม การทำตามกฎระเบียบหรือข้อบังคับที่อาจทำให้อึดอัดใจ ระบบและมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติราชการที่ดี การตัดสินใจของผู้บริหารบนพื้นฐานของข้อมูลมากกว่าความรู้สึกส่วนตัว และคุณภาพชีวิตและสุขภาวะของบุคลากร

๕) การส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมในด้านที่ยังเป็นจุดอ่อน ตามที่ปรากฏในการวิเคราะห์ SWOT ได้แก่ การเบียดบังทรัพย์สิน เวลา บุคลากร ของทางราชการไปใช้ในเรื่องส่วนตัว การคุ้มครองเมื่อมีการทักท้วงหรือขอรับคำอธิบาย เมื่อพบเจ้าหน้าที่กระทำความทุจริต ไม่ถูกต้อง ผิดกฎหมาย การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์พวกพ้องหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐไปรับงานนอกหรือร่วมกิจกรรมภายนอกที่มีผลประโยชน์แอบแฝง การปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ การปฏิบัติงานด้วยความประหยัดและใช้ทรัพยากรรัฐอย่างคุ้มค่า การให้บริการทุกคนอย่างเท่าเทียม การปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติ การให้บริการอย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ การกล้าแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านหัวหน้า/ผู้บังคับบัญชาในสิ่งที่ไม่สุจริต ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กล้าเปิดเผยการทุจริตที่พบเห็นโดยไม่ปล่อยปละละเลย การช่วยเหลือประชาชนที่ถูกรังแกหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม การยึดมั่นทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้จะต้องถูกย้ายหรือไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง

๖) การพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมของประเทศไทย ให้มีความเป็นสากลและทัดเทียมกับนานาประเทศ โดยการศึกษาสู่เทียบจากกรณีศึกษาจากต่างประเทศ ดังนี้

- การปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานรับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมทุกระดับ

- การมีแผนงาน งบประมาณ และโครงการด้านจริยธรรมให้ชัดเจน

- การส่งเสริมให้การสร้างความตระหนักและการจัดทำข้อตกลงทางจริยธรรมร่วมกันจากการมีส่วนร่วมของหน่วยงานระดับปฏิบัติจากล่างขึ้นบน (Bottom-up) และการยกย่องเชิดชูผู้มีจริยธรรมดีเด่นที่คัดเลือกจากการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ

- การขับเคลื่อนกลไกการส่งเสริมจริยธรรมต่าง ๆ ให้ใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม องค์กรกลางการบริหารงานบุคคล และหน่วยงานของรัฐ ระบบการรายงาน และการทำหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลด้านจริยธรรม (Ethics Audit)

- การนำการบริหารงานบุคคลมาใช้ในการส่งเสริมจริยธรรมเต็มรูปแบบ

- การสร้างมาตรการในการคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการกระทำผิด (Whistleblowing Protection) ให้เป็นรูปธรรม ชัดเจน

- การปรับปรุงบทบาทของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา และระบบการวินิจฉัยประเด็นข้อขัดแย้งทางจริยธรรมให้เป็นรูปธรรม ชัดเจน

- การสร้างผู้นำทางจริยธรรม
- การยกระดับการส่งเสริมจริยธรรมในระดับของการสร้างความภาคภูมิใจและการทำเพื่อสังคมเพิ่มเติมจากจุดเน้นในเรื่องของการวางระเบียบกฎเกณฑ์ด้านจริยธรรมอย่างที่ผ่านมา
- การระมัดระวังการนำกลไกทางจริยธรรมไปใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง
- การสร้างความตื่นตัวด้านจริยธรรม และการนำเครือข่าย ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และตรวจสอบติดตามเฝ้าระวังพฤติกรรมเสื่อมเสีย หรือฝ่าฝืนจริยธรรม
- การพัฒนาระบบการคุ้มครองจริยธรรมและความเป็นส่วนตัวบนโลกดิจิทัล (Digital Ethics and Privacy)

๒.๕.๒ การนำประเด็น SWOT มากำหนดประเด็นขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

การนำประเด็น SWOT มากำหนดประเด็นขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ โดยการวิเคราะห์แบบ TOWS Matrix กล่าวคือเป็นการนำจุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunities) และอุปสรรค (threats) มาจับคู่เพื่อออกแบบกลยุทธ์ ซึ่งสามารถแบ่งกลยุทธ์ออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่

๑) กลยุทธ์การบริหารเชิงรุก (SO Strategy) ได้มาจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและโอกาสแล้วนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน

๒) กลยุทธ์การบริหารเชิงแก้ไข (WO Strategy) ได้มาจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสแล้วนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน

๓) กลยุทธ์การบริหารเชิงป้องกัน (ST Strategy) ได้มาจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและข้อจำกัดแล้วนำข้อมูลมาพิจารณาร่วมกัน

๔) กลยุทธ์การบริหารเชิงรับ (WT Strategy) ได้มาจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดแล้วนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน

จากนั้น กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของการขับเคลื่อนการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐของประเทศไทย โดยมีประเด็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังนี้

กลยุทธ์การบริหารเชิงรุก (S+O)

๑) ขับเคลื่อนกลไกจริยธรรมให้เกิดผลที่แท้จริง วางโครงสร้างพื้นฐาน เช่น นโยบาย กลไก ระบบ และเครื่องมือต่าง ๆ รองรับสังคมที่มีจริยธรรม

๒) สร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรม และกระบวนการยุติธรรม ผ่านการนำเสนอข้อมูลที่แท้จริง ส่งเสริมภาพลักษณ์และความจงรักภักดีในสถาบันหลักของชาติ คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓) นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการควบคุมทางสังคม ฯลฯ มาเป็นเครื่องมือส่งเสริมจริยธรรม

๔) เปิดโอกาสให้สื่อ ประชาชน ภาคประชาสังคมร่วมส่งเสริมจริยธรรมผ่านกลไก การตรวจสอบการทำงานภาครัฐ

๕) ใช้เทคโนโลยีสื่อสารอย่างชาญฉลาดควบคู่กับการผลักดันจริยธรรม เช่น เครื่องมือ ในการควบคุมพฤติกรรม ให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี ออกแบบแอปพลิเคชันกลางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารภาครัฐ มาตรฐานทางจริยธรรม และกิจกรรมรณรงค์

๖) ใช้การสื่อสารและการรณรงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของ มาตรฐานทางจริยธรรม

๗) ใช้แนวทางการเชิดชูบุคคลที่มีจริยธรรม และดึงผู้ที่ได้รับรางวัลมาร่วมส่งเสริม กิจกรรมจริยธรรมในระยะยาว เหมือนเช่นบทบาทของทูตประชาสัมพันธ์

๘) รณรงค์เปลี่ยนทัศนคติเรื่องการทำผิด จะไม่มีการคิดแบ่งแยกความผิดเล็กน้อย ความผิดรุนแรงอีกต่อไป มีแต่การกระทำผิดและการกระทำถูกเท่านั้น

กลยุทธ์การบริหารเชิงแก้ไข (W+O)

๑) สร้างมาตรฐานทางจริยธรรมให้มีความชัดเจน และมีมาตรฐานเดียวกัน

๒) ส่งเสริมบทบาทของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาประเด็นทางจริยธรรม เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

๓) กำหนดโครงสร้างของหน่วยงานด้านจริยธรรมภายในองค์กรและอัตรากำลัง ที่ชัดเจนเพื่อเพิ่มโอกาสในการเติบโตตามหน้าที่

๔) กำหนดนโยบายการส่งเสริมจริยธรรมในระดับรัฐบาล โดยให้สำนักงาน ก.พ. ผลักดันให้ผู้บริหารหน่วยงานของรัฐสนใจการส่งเสริมจริยธรรม

๕) สื่อสารให้ชัดเจนว่าเรื่องจริยธรรมไม่ใช่เรื่องที่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานด้านคุณธรรม จริยธรรมอื่น เพราะจริยธรรมควรทำควบคู่กัน ให้รางวัล ส่งเสริม ไม่ใช่การจ้องจับผิดลงโทษเพียงอย่างเดียว

๖) สร้างเครือข่ายหรือเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอก

๗) สร้างการรับรู้มาตรฐานทางจริยธรรมกับบุคคลภายนอกหน่วยงานและประชาชนทั่วไป

๘) ปรับภาพลักษณ์หน่วยงาน ทั้งสำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานอื่นในเรื่องศักยภาพ การทำงานและมาตรฐานทางจริยธรรม

๙) สร้างระบบควบคุมภายในองค์กรเพื่อป้องกันและประเมินความเสี่ยงการกระทำผิด

๑๐) กำหนดกิจกรรมการส่งเสริมจริยธรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรของหน่วยงานนั้น ๆ

๑๑) สร้างความเชื่อมั่นกับระบบคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมและสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน

๑๒) ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อตรวจจับการปฏิบัติที่ผิดจริยธรรม และสร้างระบบส่งเสริมจริยธรรม โดยคำนึงถึงเรื่องจริยธรรมดิจิทัล

กลยุทธ์การบริหารเชิงรับ (W+T)

- ๑) ให้สังคมระแวดระวังการขัดมาตรฐานทางจริยธรรมกับคุณค่าทางสังคม วิธีปฏิบัติ
- ๒) แก่ภาพลักษณ์การทำงานภาครัฐเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน
- ๓) เสริมกลไกป้องกันการแทรกแซง ทำให้กฎหมายมีประสิทธิภาพ
- ๔) ยกระดับจริยธรรมข้าราชการฝ่ายการเมือง
- ๕) ออกแบบกลไกป้องกันการแทรกแซงการทำงานภาครัฐของฝ่ายการเมือง
- ๖) สร้างแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีจริยธรรมเพื่อต่อสู้กับระบบอุปถัมภ์ภายในระบบการทำงานภาครัฐ

กลยุทธ์การบริหารเชิงป้องกัน (S+T)

- ๑) สร้างความเข้มแข็งให้กับมาตรฐานทางจริยธรรม ที่สามารถนำไปบังคับใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท รวมถึงข้าราชการการเมือง
- ๒) ส่งเสริมการบ่มเพาะทางสังคมเชิงวิชาชีพผ่านบทบาทของหน่วยงานการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อพัฒนาพฤติกรรมและทักษะทางจริยธรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรม
- ๓) เรียกร้องบทบาทของผู้นำในทุกระดับในการเข้ามามีส่วนร่วมในการยกระดับทางจริยธรรม
- ๔) ให้ความรู้และการอบรมระยะสั้นเพื่อปลูกฝังแนวคิดจริยธรรม และส่งเสริมแนวทางการทำงานที่ยึดคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษา
- ๕) วางโครงสร้างหน่วยงานให้คำปรึกษา และจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาทางจริยธรรมภายในหน่วยงาน
- ๖) สร้างคลังสะสมผู้ให้คำปรึกษาทางจริยธรรม ใช้กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมเพื่อสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพ

๗) ส่งเสริมบทบาทของหน่วยงานประสาน หน่วยงานกลาง ให้มีความน่าเชื่อถือ
ในทางจริยธรรม

๘) ส่งเสริมให้มีการนำแนวคิดจริยธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคล

๙) นำมาตรฐานทางจริยธรรม ๗ ประการ ไปใช้ในการปฏิบัติงานและมีความรับผิดชอบ
ในการทำงาน

๑๐) ส่งเสริมจริยธรรมในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ในทุกระดับ เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวของประชาชนควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญกับ ความมั่นคงของ
ประเทศ

๑๑) ประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของรัฐให้กับประชาชน ภาคประชา
สังคม เพื่อสร้างกลไกการตรวจสอบจากภายนอก

๑๒) ส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ในการ
ตรวจสอบประเด็นต่อแหลมทางจริยธรรม และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถยื่นเรื่องร้องเรียนการ ฝ่าฝืน
จริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐกับคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ได้

๑๓) ผลักดันให้คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) มีการตั้ง
คณะอนุกรรมการ เพื่อสร้างความเป็นอิสระในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง

๑๔) ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน เพื่อสร้างความเข้มแข็ง
ในการร่วมมือส่งเสริมจริยธรรมในองค์กร

๑๕) เสริมย้ำเรื่องบทบาทและหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการทำงาน
เพื่อประชาชน และคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

๒.๕.๓ ประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงรับ และกลยุทธ์
เชิงป้องกัน ทำให้สามารถสรุปประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐได้
ดังนี้

๑) ไม่มีข้อยกเว้น

สร้างและพัฒนากลไกต่าง ๆ ในการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภายใน
หน่วยงานของรัฐ (Conduct of code and law) ทั้งในระดับความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การสร้าง
มาตรฐานทางจริยธรรมให้มีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท โดยไม่มีข้อยกเว้น การสร้าง
ความเชื่อมั่นในมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสผู้กระทำความผิด ส่งเสริมมาตรการการให้รางวัลเชิดชูผู้มีจริยธรรม
เพื่อสร้างแรงจูงใจไม่ให้มีการกระทำความผิดตามมาตรฐานทางจริยธรรมเกิดขึ้น

๒) ไม่มีข้อกังขา

พัฒนาในระดับนโยบายส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐและการวางบทบาทในการให้คำปรึกษาทางจริยธรรม (Policy and mentoring) เพื่อสร้างความพร้อมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์โดยเริ่มจากการที่รัฐบาลเป็นผู้นำทางจริยธรรม ออกคำสั่งให้หน่วยงานเตรียมความพร้อมและความร่วมมือในการร่วมบริหารงานภาครัฐอย่างมีจริยธรรม โดยไม่มีข้อกังขา หรือตั้งคำถามกับการดำเนินงานส่งเสริมจริยธรรม ตั้งแต่ในระดับขององค์กร หน่วยงาน ผู้บริหาร ไปจนถึงพนักงาน โดยรณรงค์ประชาสัมพันธ์เปลี่ยนทัศนคติเรื่องการทำผิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Changing a Mindset for Behavioral Change) ตามแนวคิดการบริหารจัดการพฤติกรรม จะไม่มีการคิดแบ่งแยก ความผิดเล็กน้อย และความผิดร้ายแรงอีกต่อไป รณรงค์ให้เกิดการยอมรับและความเข้าใจว่ามีแต่การกระทำผิดหรือถูกเท่านั้น กล่าวคือ รณรงค์เปลี่ยนแนวคิดระดับของการกระทำผิดให้มีแค่การกระทำที่ถูกที่เป็นฝั่งขาว และการกระทำผิดที่เป็นฝั่งดำ จะไม่มีการยอมรับการกระทำผิดสีเทาอีกต่อไป

๓) ไม่สูญเสียเปล่า

สร้างระบบการบริหารงานบุคคลที่คำนึงถึงหลักทางจริยธรรม (Ethical Human Resource Management) ตั้งแต่ในระดับการคัดเลือกบุคลากรภาครัฐ ผลักดันให้หน่วยงานนำหลักจริยธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคลควบคู่ไปกับเส้นทางการเติบโตทางอาชีพ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความประพฤติตามมาตรฐานทางจริยธรรมควรที่จะได้รับการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ให้ความพยายามนั้นสูญเปล่า เช่น การได้รับรางวัล การได้รับโอกาสในการปรับเลื่อนตำแหน่ง การได้รับโอกาสในการไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ พร้อมกับสร้างกลไกและเครือข่ายการร่วมตรวจสอบการกระทำผิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (People participation and social engagement) เปิดโอกาสให้ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชนเข้ามาร่วมตรวจสอบและกดดันไม่ให้มีการกระทำผิดจริยธรรมในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดขึ้น และไม่ปล่อยให้มีที่ยืนสำหรับการกระทำผิดทางจริยธรรมปรากฏอยู่ในระบบการทำงานภาครัฐ ขณะเดียวกันร่วมส่งเสริมเชิดชูเจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคคลต่าง ๆ ที่ผ่านการตรวจสอบและประเมินผลอย่างถ้วนถี่ว่าเป็นบุคคลที่มีจริยธรรม ผลักดันให้เกิดการสร้างเครือข่ายภายในองค์กรและนอกองค์กรเพื่อทำงานส่งเสริมจริยธรรมในระยะยาว แสดงให้เห็นว่าการทำงานส่งเสริมจริยธรรมในภาครัฐไม่ได้เป็นการทำงานแบบโดดเดี่ยวอีกต่อไป แต่เป็นการทำงานแบบรวมหมู่ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน ทุกฝ่าย และทุกหน่วยงานพร้อมที่จะร่วมมือผลักดันให้เกิดการสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสร้างภาพลักษณ์บุคลากรภาครัฐไทยที่เป็นคนดี มีความสามารถ และมีคุณธรรม เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในระดับสากล

บทที่ ๓

ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรม กระบวนการรักษากฎหมาย การส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ วิสัยทัศน์ (Vision)

เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ (Trusted Public Officers)

๓.๒ พันธกิจ (Mission)

สร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเน้นย้ำภาพลักษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นคนดี มีความสามารถ และมีคุณธรรม เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนและความไว้วางใจในระดับนานาชาติ

๓.๓ เป้าหมาย (Goal)

ยกระดับตัวชี้วัดนานาชาติและตัวชี้วัดระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ และตัวชี้วัดด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานภาครัฐของประเทศไทย โดยใช้กลไกขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อยกระดับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓.๔ วัตถุประสงค์ (Objective)

๓.๔.๑ เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรม กระบวนการรักษากฎหมาย การส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐

๓.๔.๒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนระบบราชการและองค์กรภาครัฐให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓.๕ ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย (Key Performance Indicators)

โดยเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนี้

๓.๕.๑ ด้านธรรมาภิบาลองค์กร (Governance Index Rank) ของ Bertelsmann Foundation Transformation Index (BF-TI) ซึ่งเป็นการประเมินกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาธิปไตย และระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี และดูความเปลี่ยนแปลง ๓ ด้าน (ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านธรรมาภิบาลองค์กร) ของรัฐบาล มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น จากค่าคะแนน ๔.๐๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) เป็น ๖.๐๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ (ค.ศ. ๒๐๒๗)

๓.๕.๒ ระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน (The Global Competitiveness Index) ในด้านสภาพแวดล้อมหน่วยงาน ของ World Economic Forum (WEF) เป็นการสำรวจมุมมองของนักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสูงสุดในการทำธุรกิจ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (ค.ศ. ๒๐๑๙) (๕๔.๘)

๓.๕.๓ การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันในส่วนของประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ของ IMD World Competitiveness Center เป็นการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันในส่วนของประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) มีอันดับสูงขึ้น จากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) (อันดับที่ ๒๓ จาก ๖๓ ประเทศ)

๓.๕.๔ ตัวชี้วัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) โดยหน่วยงานของรัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีระดับคะแนนผลการประเมินไม่ต่ำกว่าเดิมหรือสูงขึ้นทุกปี

๓.๖ ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) มีรายละเอียด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมภายในหน่วยงานของรัฐ

การนำมาตรฐานทางจริยธรรม (Ethical Standard) ประมวลจริยธรรม (Code of Ethics) เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติด้านจริยธรรมในองค์กรให้ชัดเจน ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญลำดับแรกในการขับเคลื่อนการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การจัดทำข้อกำหนดจริยธรรม ซึ่งเป็นข้อตกลงที่ยอมรับร่วมกันภายในหน่วยงานของรัฐ (Ethical Agreement) ที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจของหน่วยงาน สภาพปัญหา และความเสี่ยงทางจริยธรรม เช่น การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม (Conflict of Interest: COI) ระบบอุปถัมภ์ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การอนุมัติอนุญาต การสร้าง

วัฒนธรรมองค์กร รวมถึงความโปร่งใสและเป็นธรรมในการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งเป็นข้อตกลงที่ยอมรับร่วมกันภายในหน่วยงานของรัฐ โดยประกาศให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงกรอบการทำงานที่อันเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้บริการแก่ประชาชนหรือขับเคลื่อนงานของรัฐในมิติต่าง ๆ ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถทราบถึงความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมต่อบทบาทการทำงานที่ของตน เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับประมวลจริยธรรมหรือข้อกำหนดจริยธรรมที่กำหนด และสามารถใช้เป็นหลักเกณฑ์การตรวจสอบและลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และเป็นกลไกที่จะช่วยป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนจริยธรรม เนื่องจากมีกรอบแนวทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการกับประชาชนโดยเท่าเทียมไม่มีการเลือกปฏิบัติ กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ยึดถือผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ และในภาพรวมจะช่วยให้ประชาชนมีความเชื่อถือศรัทธาเจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ จึงให้ความสำคัญกับการสร้างจริยธรรมให้เกิดขึ้นภายในหน่วยงานของรัฐ โดยเริ่มจากการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมให้มีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท โดย “ไม่มีข้อยกเว้น” ซึ่งเป็นการวางยุทธศาสตร์ให้หน่วยงานของรัฐมีการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานทั้งในระดับรัฐบาล ระดับส่วนราชการ ระดับท้องถิ่น และระดับองค์กร โดยกำหนดจุดเน้นให้มีการส่งเสริมการนำมาตรฐานทางจริยธรรมภายในหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เน้นการส่งเสริมเชิงบวกและความคิดริเริ่มให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันเมื่อเกิดพฤติกรรมล่อแหลมต่อการฝ่าฝืนจริยธรรม และการสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดจากการให้คุณค่าทางจริยธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้ “ไม่มีข้อกังขา” หรือตั้งคำถามกับการดำเนินงาน โดยใช้จริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการตัดสินใจและการประพฤติปฏิบัติตน แทนการใช้ดุลยพินิจในกรณีที่ไม่มีกฎข้อบังคับอื่นใดสำหรับประกอบการพิจารณาเพื่อลดพฤติกรรมสีเทาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อสร้างความพร้อมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ ตลอดจนสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจพฤติกรรมทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

วัตถุประสงค์

๑) สร้างมาตรฐานทางจริยธรรมให้ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐ และเน้นสร้างการรับรู้และเข้าใจในมาตรฐานทางจริยธรรม ประมวลจริยธรรม ทั้งในภาครัฐและภาคประชาชน

๒) ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมตระหนักและการจัดทำข้อตกลงทางจริยธรรมของหน่วยงานภาครัฐ ร่วมกันจากการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตั้งแต่ระดับปฏิบัติจากล่างขึ้นบน (Bottom-up) รวมถึงประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เป้าหมาย

- ๑) มุ่งสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- ๒) วางแนวทางการสร้างการรับรู้และความเข้าใจมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรมให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในวงกว้างเพื่อป้องกันการประพฤติผิดและฝ่าฝืนจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย

- ๑) มีประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๒) มีคู่มือ คำอธิบาย ในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ประมวลจริยธรรม และมีแนวทางการสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรม ประมวลจริยธรรมที่ชัดเจน
- ๓) มีชุดข้อมูลความรู้เรื่องกฎหมายจริยธรรม ข้อประพฤติปฏิบัติทางจริยธรรม ที่เผยแพร่อยู่ในสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ
- ๔) มีการบูรณาการภารกิจระหว่างหน่วยงานด้านคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. กระทรวงวัฒนธรรม ศูนย์คุณธรรม เพื่อความเป็นเอกภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนงานด้านมาตรฐานทางจริยธรรม
- ๕) เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ทราบและเข้าใจมาตรฐานทางจริยธรรม และประมวลจริยธรรม
- ๖) มีกลไกการสร้างข้อตกลงร่วมกันในหน่วยงานเกี่ยวกับการรักษาและส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

กลยุทธ์

- ๑) จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในหน่วยงานและความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงอุดมการณ์ในการเป็นข้าราชการที่ดี ลักษณะงาน/สายอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน หลักการสากล และบริบททางสังคม อาทิ สิทธิมนุษยชน การรักษาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ๒) จัดทำคู่มืออธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และกำหนดพฤติกรรมทางจริยธรรมเพื่อนำไปปฏิบัติตามได้อย่างชัดเจนตามมาตรฐานทางจริยธรรมหรือประมวลจริยธรรม
- ๓) จัดให้มีสื่อในการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม จรรยาบรรณขององค์กร ที่หลากหลายและสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล
- ๔) กำหนดมาตรการ หรือนโยบายในการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐเชิงบวกที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

๕) ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐในทุกระดับสร้างการตระหนักรู้ในพฤติกรรมหรือประเด็น ล่อแหลมต่าง ๆ รวมทั้งการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม ที่อาจนำมาซึ่งการเสื่อมเสียชื่อเสียง ชาติความเชื่อถือศรัทธา หรือพฤติกรรมในการฝ่าฝืนจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเอง เพื่อให้มีการรวมกลุ่มหรือเสนอให้จัดทำข้อตกลงร่วมด้วยความริเริ่มของหน่วยงานเองในการจัดทำกฎ กติกา หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นการภายในหน่วยงานเพื่อรักษาและส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐของตนเอง

๖) ใช้ข้อตกลงร่วมกันในองค์กรเป็นเครื่องมือชี้ชัดในการระบุว่าสิ่งใดควรกระทำ (Dos) และสิ่งใดไม่ควรกระทำ (Don'ts) อันจะนำไปสู่การหาทางออกอย่างสร้างสรรค์ในกรณีที่เกิดแก้ปัญหา และข้อขัดแย้งที่เกิดจากคุณค่าทางจริยธรรมที่แตกต่างกันในการปฏิบัติงานภายในองค์กร

๗) ให้หน่วยงานภาครัฐจัดให้มีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความโปร่งใส ป้องกันการทุจริต โดยในโครงการขนาดกลางและขนาดใหญ่อาจให้มีหน่วยงานภาคเอกชน เช่น องค์กรกลางต่อต้านคอร์รัปชัน เข้ามามีส่วนร่วมใน การตรวจสอบ ควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และแนวทางการปฏิบัติตน (Dos & Don'ts) เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาหลักค่านโยบายและระบบบริหารการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานและทุกระดับ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักค่านโยบายและระบบบริหารการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรม ภาครัฐให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานและทุกระดับ มุ่งเน้นพัฒนานโยบายส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรม เตรียมความพร้อมและความร่วมมือในการร่วมบริหารงานภาครัฐอย่างมีจริยธรรม โดย “ไม่มีข้อกังขา” หรือตั้งคำถาม อันเป็นการพัฒนากลไกการส่งเสริมจริยธรรมทั้งที่มีอยู่เดิมและที่ดัดแปลงใหม่ให้สามารถ ขับเคลื่อนทำงานได้อย่างสอดคล้องกันและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

๑) พัฒนา ปรับปรุงกลไกการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐตั้งแต่การขับเคลื่อน คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และกลไกขับเคลื่อนนโยบาย การส่งเสริมจริยธรรมในระดับองค์กร ให้เชื่อมโยงสอดคล้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) พัฒนากลไกด้านจริยธรรมทั้งที่มีอยู่เดิมและที่ดัดแปลงใหม่ให้สามารถมีบทบาทและทำหน้าที่ ในการขับเคลื่อนหลักค่านโยบายด้านการส่งเสริมจริยธรรมให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓) เชื่อมโยงการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ โดยบูรณาการกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มกำลังคนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ประเทศในอนาคต

เป้าหมาย

๑) กำหนดนโยบายและแนวทางขับเคลื่อนการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติ และมีกรอบแนวทางในการกำกับ ติดตามและประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงาน ทุกกระยะอย่างชัดเจน

๒) ปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนจริยธรรมในระดับต่าง ๆ ให้สามารถทำงานได้ตาม วัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมบทบาทของกลไกการขับเคลื่อนจริยธรรมในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ คือ คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ระดับองค์กรกลางบริหารงานบุคคล และระดับหน่วยงานของรัฐ

๔) ส่งเสริมบทบาทของผู้นำองค์กรในการขับเคลื่อนจริยธรรมในองค์กร สร้างภาพลักษณ์ และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศักยภาพและมีจริยธรรมเพื่อประโยชน์สุข ของประชาชน

๕) สร้างความเชื่อมั่นในกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม พร้อมกับมาตรการคุ้มครอง ผู้ให้ข้อมูลผู้ที่ฝ่าฝืนจริยธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม (Whistleblower Protection)

๖) ส่งเสริมและเสริมสร้างภาวะผู้นำทางจริยธรรม และเชิดชูเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติงาน อย่างมีจริยธรรม รวมถึงจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมในระยะยาว

๗) วางระบบรองรับการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐของประชาชนที่หลากหลายและปลอดภัย

๘) เชื่อมโยงและประสานการทำงานกับโรงเรียน สถาบันการศึกษา องค์กรทางศาสนา รวมถึง ภาคธุรกิจเอกชน เพื่อรณรงค์ส่งเสริม สร้างองค์ความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรมให้กับเด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษา

ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย

๑) หน่วยงานของรัฐมีมาตรการและนโยบายการส่งเสริมจริยธรรมที่สอดคล้องกับแนวทาง การส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ บทบาทภารกิจ สภาพปัญหาด้านจริยธรรมและวัฒนธรรมองค์กรของหน่วยงาน

๒) มีการบูรณาการองค์ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันและปราบปราม การทุจริต เพื่อพัฒนาและสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน

๓) มีการนำเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรม การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และหลักการทรงงาน บรรจุในหลักสูตรต่าง ๆ ที่จะใช้ในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับ

๔) เด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษา ได้รับการส่งเสริม พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรม โดยดำเนินการร่วมกับ สถานศึกษาและสถาบันการศึกษา รวมถึงองค์กรทางศาสนา

๕) มีการกำหนดส่วนงานและผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาจริยธรรมประจำหน่วยงาน ที่สามารถทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖) มีหน่วยงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมที่สามารถรายงานข้อหาหรือเกี่ยวกับปัญหาข้อสงสัยหรือข้อกังวลทางจริยธรรม

๗) คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) มีการจัดทำรายงานประจำปี และข้อเสนอแนะด้านจริยธรรมจรรยาบรรณที่เป็นรูปธรรมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเป็นประจำทุกปี

๘) มีข้อตกลงร่วม (Integrity Pact) ในการร่วมส่งเสริมและปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นำองค์กรในทุกหน่วยงาน

๙) มีกฎหมายหรือมาตรการและกลไกในการให้ความคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม (Whistleblower Protection)

๑๐) มีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนที่หลากหลายและปลอดภัย

๑๑) ผลการดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนในแต่ละกรณีทั้งกรณีที่มีการดำเนินการลงโทษผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หรือมีคำวินิจฉัยหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนจริยธรรมในกรณีพบพฤติกรรมล่อแหลมต่อการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

กลยุทธ์

๑) องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมกำหนดมาตรการและนโยบายในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ และหน่วยงานของรัฐมีการกำหนดมาตรการและนโยบายการดำเนินการที่ชัดเจนในระดับองค์กร

๒) ให้มีหน่วยงาน ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาจริยธรรมประจำหน่วยงาน

๓) วางระบบการรายงาน การกำกับติดตามและประเมินผล มีการติดตามความก้าวหน้าของการส่งเสริมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นประจำทุกปี โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลที่ทันสมัยหรือมีการใช้ระบบฐานข้อมูลอัจฉริยะ (Big Data) ในการรวบรวมและแสดงผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการบูรณาการแบบรายงานด้านคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเพื่อลดความซ้ำซ้อน

๔) ให้มีหน่วยงานที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียน หรือคณะกรรมการจริยธรรมในองค์กร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ หรือให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหาด้านจริยธรรมหรือพฤติกรรมล่อแหลมต่อการฝ่าฝืนจริยธรรม และเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีช่องทางในการหาหรือทางจริยธรรมได้โดยง่าย

๕) ให้มีการใช้กลไกทางจริยธรรมในการจัดการความขัดแย้งในที่ทำงานภายในองค์กร โดยเปิดโอกาสให้มีการตั้งคำถามกรณีมีปัญหาหรือข้อโต้แย้งในเรื่องประเด็นทางจริยธรรมว่าสิ่งใด ควรกระทำ (Dos) และสิ่งใดไม่ควรกระทำ (Don'ts) หากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความขัดแย้งในเชิงคุณค่าที่ยึดถือ (Conflict of Value) จากพื้นฐานความเชื่อที่ต่างกัน ให้หน่วยงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียน หรือคณะกรรมการจริยธรรมขององค์กรทำหน้าที่วินิจฉัยและหาทางออกอย่างมีส่วนร่วม

๖) ขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยให้มีบทบาทเชิงรุก (Proactive) ทั้งในการกิจการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการขับเคลื่อนจริยธรรม การกำหนดเกณฑ์ในการกำกับดูแล และติดตามประเมินผลการดำเนินการตามมาตรฐานทางจริยธรรม

๗) ให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยเหลืองานคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ในการขับเคลื่อนงานด้านมาตรฐานทางจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือวินิจฉัยปัญหาหรือข้อกังวลต่าง ๆ ด้านจริยธรรม หรือประเด็นล่อแหลมในการฝ่าฝืนจริยธรรม ทั้งนี้ อนุกรรมการอาจเป็นบุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและเชื่อถือศรัทธาต่อประชาชน โดยให้มีการนำผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือการวินิจฉัยต่าง ๆ มาเผยแพร่ให้เป็นที่รับรู้สำหรับยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

๘) ผลักดันผู้บริหารภาครัฐ ผู้บริหารในองค์กรให้ยอมรับ ปฏิบัติ และร่วมเป็นผู้กระทำการสำคัญในการขับเคลื่อนจริยธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานทางจริยธรรม ๗ ประการอย่างเคร่งครัด

๙) สื่อสารประชาสัมพันธ์เรื่องบทบาทของผู้นำภาครัฐ ผู้นำในองค์กรในการเป็นผู้กระทำการส่งเสริมจริยธรรม เพื่อสร้างการรับรู้การทำตามต้นแบบผู้นำ (Leadership model) เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่น ๆ ปฏิบัติตาม

๑๐) กำหนดมาตรการและกลไกในการดำเนินการกับผู้ที่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม หรือประมวลจริยธรรม กำหนดมาตรการและกลไกในการให้ความคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลการฝ่าฝืนจริยธรรม หรือพฤติกรรมที่เป็นความเสี่ยงล่อแหลมให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรมภายในองค์กร (Whistleblower Protection) โดยมีกระบวนการปกปิดและทำให้ผู้ร้องเรียนข้อกังวลทางจริยธรรมรู้สึกปลอดภัย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงกรณีการกลั่นแกล้งร้องเรียนโดยไม่บริสุทธิ์ใจควบคู่ไปด้วย

๑๑) รณรงค์ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักมาตรฐานทางจริยธรรมในการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ให้มีการเปิดเผยสิ่งทุจริต การฝ่าฝืนจริยธรรม การให้ข้อมูลเพื่อช่วยเหลือผู้ถูกรังแกโดยไม่เป็นธรรม โดยไม่ปล่อยปละละเลย

๑๒) ใช้เทคนิคการสะกิดพฤติกรรม (Nudges) เพื่อก่อรูปแบบการตัดสินใจอันก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนมาสู่พฤติกรรมทางจริยธรรมที่พึงประสงค์

๑๓) กำหนดช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่หลากหลายทั้ง Online Offline โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดขั้นตอนการจัดการข้อร้องเรียนที่สั้น กระชับ สะดวก รวดเร็ว และชัดเจน ทำการเชื่อมโยงระบบการตรวจสอบและวินิจฉัยข้อร้องเรียนกับหน่วยงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียนหรือร้องทุกข์ (Call Center) โดยใช้กลไกทางจริยธรรมเป็นกลไก ทางเลือกในการดำเนินการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติในเชิงป้องกันแทนการดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดี ในกรณีมีพยานหลักฐานไม่เพียงพอหรือผู้ร้องเกรงกลัวว่าจะเกิดอันตราย

๑๔) จัดให้มีกลไกการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ หรือข้อปัญหาหรือข้อกังวลใจ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ ของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ทั้งการร้องเรียนผ่านหน่วยงานโดยตรง และผ่านองค์กรกลาง บริหารงานบุคคล โดยมีการกำหนดมาตรการในการคุ้มครองและรักษาความลับต่อตัวผู้ร้องเรียน

๑๕) ให้มีหน่วยงานกลางให้คำแนะนำและตรวจสอบการทำงานการขับเคลื่อนมาตรฐานทาง จริยธรรมของหน่วยงานของรัฐเพื่อส่งเสริม รณรงค์ และรักษามาตรฐานทางจริยธรรม

๑๖) ในกรณีที่คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) รับทราบเหตุหรือปัญหา พฤติกรรมที่ล่อแหลมต่อการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม อาจมีการดำเนินมาตรการเชิงรุกในการ ตรวจสอบ ข้อร้องเรียน และจัดทำข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำไปยังส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือจัดทำข้อเสนอแนะ ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดเป็นนโยบายในภาพรวมของประเทศต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมการนำมาตรฐานทางจริยธรรมไปใช้ในการบริหารงานบุคคล

การจัดทำประมวลจริยธรรมและการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติ มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการคือ เพื่อให้ประมวลจริยธรรมที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคล แต่ละประเภท รวมถึงองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีมาตรฐาน เดียวกัน และมีสภาพบังคับทางกฎหมาย มีการกำหนดมาตรการและกลไกในการขับเคลื่อนงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการเสริมสร้างและรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมาตรการที่สำคัญประการหนึ่งคือ การนำข้อมูล ความประพฤติทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การสรรหาบุคคลเข้า รับราชการ การย้าย โอน หรือเลื่อนตำแหน่ง การพัฒนา และการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบ เครื่องมือต่าง ๆ ที่เอื้อให้มีการนำจริยธรรมไปใช้ในการบริหารงานบุคคล อาทิ การสอบวัดความรู้และตรวจสอบประวัติบุคคลตั้งแต่เข้าสมัครงาน มีหลักเกณฑ์และเครื่องมือประเมินพฤติกรรม ทางจริยธรรมที่ใช้ประกอบการแต่งตั้งบุคคล โดยเฉพาะการเข้าสู่ตำแหน่งระดับสูง ซึ่งการนำจริยธรรมไปใช้ในการ บริหารงานบุคคลจะเป็นกลไกส่งเสริมให้คนดีมีจริยธรรมได้มีโอกาสก้าวหน้าและเป็นแรงจูงใจให้มีการ ประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและมาตรฐานทางจริยธรรมที่กำหนด

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการนำมาตรฐานทางจริยธรรมไปใช้ในการบริหารงานบุคคล เป็นการสร้างระบบการบริหารงานบุคคลที่คำนึงถึงหลักทางจริยธรรม แบบ “ไม่มีข้อกังขา” โดยใช้จริยธรรม เป็นหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจและการประพฤติปฏิบัติตน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความประพฤติที่ดี มีการรักษา

จริยธรรมควรจะได้รับ การสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ “ไม่ให้ความพยายามนั้นสูญเปล่า” อันเป็นการพัฒนา ระบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปสู่ระบบการบริหารงานบุคคลทั้งระบบเพื่อส่งเสริมให้คนดีมีคุณธรรม ได้มีโอกาสเจริญเติบโตก้าวหน้าและเป็นตัวอย่างจูงใจให้ผู้ประพฤติดีตระหนักได้ว่าการทำดีสามารถได้รับ ผลตอบแทนที่เป็นรูปธรรม และพัฒนาระบบการประเมินแบบแนวนราบที่ให้ความสำคัญกับการยอมรับ จากผู้ร่วมงานแทนที่ระบบเดิมที่ให้ความสำคัญกับการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาเพียงอย่างเดียว ซึ่งทำให้เกิด ความลำเอียงและการล่อแหลมทางจริยธรรมในทางที่เกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ได้ง่าย

วัตถุประสงค์

- ๑) พัฒนาเครื่องมือ กลไกการบริหารงานบุคคลให้มีการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมมาส่งเสริม ให้คนดี มีคุณธรรมและพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ได้มีโอกาสเจริญเติบโตก้าวหน้าในการทำงาน
- ๒) นำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลขั้นตอนต่าง ๆ

เป้าหมาย

- ๑) หน่วยงานของรัฐนำหลักเกณฑ์การนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการ บริหารงานบุคคลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม
- ๒) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางจริยธรรมได้รับโอกาส ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ตามความเหมาะสม
- ๓) มีการประเมินหรือตรวจสอบพฤติกรรมทางจริยธรรม เพื่อประกอบการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อน พัฒนา ประเมินผลการปฏิบัติราชการ และการเลื่อนเงินเดือน

ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย

- ๑) องค์กรกลางบริหารงานบุคคลและองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมมีการจัดทำ แนวทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในการบริหารงานบุคคล
- ๒) มีเครื่องมือการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรม ได้แก่ การประเมินจริยธรรมแนวนราบ (ระหว่างผู้ร่วมงาน) การประเมินจริยธรรมแนวดิ่ง (การคัดเลือกโดยผู้บังคับบัญชา) และเครื่องมือที่ใช้ ในการคัดกรองและคัดเลือกเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีศักยภาพและจริยธรรมในการทำงานทั้งก่อนการเข้าสู่ตำแหน่ง การประเมินด้านจริยธรรมก่อนการแต่งตั้ง และเครื่องมือการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมเพื่อแต่งตั้งบุคคล ให้ดำรงตำแหน่งระดับสูง รวมถึงแนวทางการตรวจสอบภูมิหลังเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม หรือการนำ ต้นทุนทางสังคมในการทำความดี (Social Credit) มาใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล
- ๓) หน่วยงานของรัฐมีการนำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นองค์ประกอบในการพิจารณาดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน

๔) มีมาตรการและเครื่องมือในการตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และระบบการรายงานและบันทึกประวัติทั้งผลงานบุคคลในด้านจริยธรรม และการถูกลงโทษทางด้านจริยธรรม

กลยุทธ์

๑) กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารงานบุคคล ที่มีการนำเงื่อนไขด้านจริยธรรม และคุณธรรมเป็นองค์ประกอบในการพิจารณา ตั้งแต่การคัดเลือกบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติราชการ การพัฒนา การแต่งตั้ง การเลื่อน การย้าย บุคคลเข้าสู่ตำแหน่ง

๒) ให้มีการนำประวัติและคุณสมบัติด้านจริยธรรมมาเป็นคุณลักษณะพิเศษในการพิจารณา เลื่อนขั้นหรือเลื่อนตำแหน่ง หรือนำประวัติการประพฤติมิชอบหรือฝ่าฝืนจริยธรรมมาเป็นข้อกำหนดไม่ให้ ดำรงตำแหน่งระดับสูง

๓) กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการตรวจสอบการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ในตำแหน่งที่อาจมีความล่อแหลมต่อการฝ่าฝืนจริยธรรมทั้งก่อนการเข้าสู่ตำแหน่ง ระหว่างการดำรงตำแหน่ง และภายหลังพ้นจากตำแหน่ง โดยเฉพาะการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงและในตำแหน่งสำคัญที่เอื้อให้ใช้อำนาจ หรือดุลยพินิจให้คุณให้โทษหรือให้สิทธิประโยชน์พิเศษแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดก็ควรต้องผ่านการประเมิน ด้านจริยธรรมก่อนการแต่งตั้ง

๔) ส่งเสริมให้ใช้เครื่องมือรูปแบบต่าง ๆ ในการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรม หรือการ ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่โปร่งใสและเป็นธรรม เพื่อลดปัญหาระบบอุปถัมภ์ และความเสี่ยงทาง จริยธรรมในองค์กร

๕) กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการสร้างความก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ประพฤติ ปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางจริยธรรม

๖) พัฒนาผู้นำทางจริยธรรมสำหรับผู้ที่ก้าวสู่การเป็นผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ

๗) สร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมเชิดชูผู้นำทางจริยธรรมที่ได้รับ การยอมรับในองค์กรเพื่อลดการแก่งแย่งกันเจริญก้าวหน้าและระบบอุปถัมภ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การรวมพลังทุกภาคส่วนในการสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรม

การส่งเสริมจริยธรรมตามหลักจริยธรรม จรรยาบรรณในการปกครองและการบริหารงาน ภาครัฐไม่ควรมองข้ามการเสริมสร้างขีดความสามารถทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกลไก การเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อสนับสนุนจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยใช้เทคนิคใหม่เพื่อสร้างกระบวนการตัดสินใจ เจริญจริยธรรม อันจะส่งเสริมการสร้าง “วัฒนธรรมจริยธรรม” ที่จะมาช่วยสนับสนุนความรับผิดชอบในวิชาชีพ วินัยและหลักนิติธรรมเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นตามความเหมาะสมกับสังคมไทย ไม่ปล่อยให้มีที่ยืนสำหรับ การกระทำผิดทางจริยธรรมปรากฏอยู่ในระบบการทำงานภาครัฐ ร่วมมือผลักดันให้เกิดการปฏิวัติ สังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการสร้างกลไกและเครือข่ายการร่วมตรวจสอบ

การกระทำผิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (People participation and social engagement) เปิดโอกาสให้ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชนเข้ามาร่วมตรวจสอบและกดดันไม่ให้มีการกระทำผิดจริยธรรมเกิดขึ้นในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ ขณะเดียวกันก็ร่วมส่งเสริมเชิดชูเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ผ่านการตรวจสอบและประเมินผลอย่างถี่ถ้วนแล้วว่าเป็นบุคคลที่มีจริยธรรม ผลักดันให้เกิดการสร้างเครือข่ายภายในองค์กรและนอกองค์กรเพื่อทำงานส่งเสริมจริยธรรมในระยะยาว แสดงให้เห็นว่าการทำงานส่งเสริมจริยธรรมในภาครัฐไม่ได้เป็นการทำงานแบบโดดเดี่ยวอีกต่อไป แต่เป็นการประสานพลังความร่วมมือในการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อร่วมมือผลักดันให้เกิดการสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และสร้างภาพลักษณ์บุคลากรภาครัฐไทยที่เป็นคนดี มีความสามารถ และมีคุณธรรม เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในระดับสากล

ยุทธศาสตร์การรวมพลังทุกภาคส่วนในการสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมได้กำหนดกลไกและเครือข่ายร่วมตรวจสอบการกระทำผิด โดย “ไม่มีข้อกังขา” หรือตั้งคำถามกับการดำเนินงาน และใช้จริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจและการประพฤติปฏิบัติตนแทนการใช้ดุลพินิจในกรณีที่ไม่มีความขัดแย้ง และ “ไม่สูญเสีย” โดยไม่ปล่อยให้มีที่ยืนสำหรับความผิด และร่วมมือผลักดันให้เกิดการปฏิวัติสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมในเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีจุดเน้นในการสร้างการมีส่วนร่วมให้ภาคประชาชนร่วมติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ รวมถึงสนับสนุนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมกันส่งเสริมในเชิงบวกเกี่ยวกับจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่สำคัญยังเป็นการส่งเสริมทั้งสองฝ่ายโดยรัฐสามารถสร้างแรงจูงใจให้ภาคประชาชนโดยการสร้างระบบจูงใจการทำความดีและมีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมด้วย

วัตถุประสงค์

- ๑) ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐและเฝ้าระวังเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีพฤติกรรมเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
- ๒) ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมหรือสนับสนุนช่วยเหลือการสร้างเสริมจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ๓) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ๔) สร้างระบบต้นทุนทางสังคมในการทำความดี (Social Credit) เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการทำความดีและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องการกระทำผิด

เป้าหมาย

- ๑) สร้างกลไกทางจริยธรรมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ
- ๒) ประชาชนได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของรัฐ
- ๓) ประชาชนรู้สึกปลอดภัยและเชื่อมั่นเมื่ออยู่ในการดูแลของรัฐมากขึ้น และสามารถรับรู้เข้าใจความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น

๔) ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรทางศาสนา และภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์การเชิดชูเกียรติเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น

๕) พัฒนาระบบต้นทุนทางสังคมในการทำความดี (Social Credit) เพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมจริยธรรมโดยให้สิทธิประโยชน์พิเศษแก่ผู้มีส่วนร่วมส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย

๑) มีกลไกการสร้างการมีส่วนร่วมให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมมีบทบาทในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ

๒) ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรทางศาสนา และภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์การเชิดชูเกียรติเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น หรือกิจกรรมในการสร้างเสริมจริยธรรมร่วมกับหน่วยงานของรัฐ

๓) กิจกรรม/โครงการที่กลุ่มประชาสังคมต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมจริยธรรม

๔) มีระบบต้นทุนทางสังคมในการทำความดี (Social Credit) โดยมีแนวทางการให้สิทธิประโยชน์พิเศษแก่ผู้มีส่วนร่วมส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

กลยุทธ์

๑) รัฐสนับสนุนให้ภาคประชาชน ภาคประชาสังคมใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในการมีเสรีภาพในข้อมูล (Freedom of Information) โดยเป็นการส่งเสริมสิทธิของพลเมือง และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถร้องขอข้อมูลข่าวสาร ซึ่งรัฐบาล หน่วยงานของรัฐครอบครองอยู่ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

๒) รัฐเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ อันเป็นการส่งเสริมการบริหารงานที่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม

๓) ประชาชนได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของรัฐ

๔) เปิดโอกาสให้ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรทางศาสนา และภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์การเชิดชูเกียรติเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น หรือกิจกรรมในการสร้างเสริมจริยธรรมร่วมกับหน่วยงานของรัฐ

๕) ร่วมเป็นเครือข่ายภาคราชการ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา หรือเป็นการจัดกิจกรรมร่วมในรูปแบบอื่น ทำกิจกรรมในรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility หรือ Creating Shared Value) เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรม

๖) ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลเป็นผู้รวบรวมข้อมูลจำนวนการดำเนินกิจกรรมร่วมกับภาคเอกชน และรายละเอียดกิจกรรมที่มีการดำเนินร่วมที่ดีเด่นเป็นต้นแบบ

๗) จัดมุมหน่วยงาน หรือสายด่วน เพื่อรับแจ้งข้อมูลหรือตอบข้อสงสัยแก่ประชาชน จัดช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนหรือสอบถามเกี่ยวกับประเด็นข้อกังวลของประชาชน หรือการร้องเรียนเกี่ยวกับประเด็นล่อแหลมทางจริยธรรม

๘) สร้างความตระหนักให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับทราบถึงการตรวจสอบจากภาคประชาชน โดยจัดประชุมชี้แจงประโยชน์ของการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดรับทราบ เพื่อกระตุ้นให้ระมัดระวังไม่ประพฤติปฏิบัติพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนจริยธรรม ซึ่งจะมีผลต่อการนำไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล

๙) กรณีข้อร้องเรียนหรือข้อกังวลด้านจริยธรรมเป็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่าเข้าข่ายเป็นพฤติกรรมฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ ให้มีหน่วยงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับมอบภารกิจด้านการส่งเสริมจริยธรรมรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อวินิจฉัยและกำหนดกฎ กติกา แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนให้ยึดถือปฏิบัติต่อไป

๑๐) ส่งเสริมประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับทางราชการหรือช่วยเหลือสังคมให้ได้สิทธิประโยชน์พิเศษภายใต้ระบบต้นทุนทางสังคมในการทำความดี (Social Credit) โดยสามารถจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่สามารถอ้างอิงได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างทัศนคติเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรมและการกระทำผิด

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายในการพัฒนาการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม และการส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ภาครัฐจึงควรมีการสื่อสารและการรณรงค์ด้วยแนวทางใหม่ ใช้เทคโนโลยีสื่อสารอย่างชาญฉลาดควบคู่กับการผลักดันจริยธรรม ใช้การสื่อสารและการรณรงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของมาตรฐานทางจริยธรรม

ในการขับเคลื่อนจริยธรรมภาครัฐในระยะต่อไปจะต้องรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เปลี่ยนทัศนคติเรื่องการทำผิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีเพียงการกระทำที่ผิดหรือถูกเท่านั้น โดย “ไม่มีข้อกังขา” หรือตั้งคำถามกับการดำเนินงาน และ “ไม่สูญเปล่า” โดยไม่ยอมรับการกระทำผิดเสียอีกต่อไป และเน้นการสื่อสารและรณรงค์ด้วยแนวทางและเครื่องมือสื่อสารในรูปแบบใหม่ให้เกิดการสนับสนุนส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ช่วยกดดันพฤติกรรมเสียให้ค่อย ๆ หายไป และค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนให้ไม่ยอมรับพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชันและการแสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบในทุกรูปแบบ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงระบบสังคมให้เป็นสังคมคุณธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

- ๑) สร้างความรู้ ความเข้าใจด้านมาตรฐานทางจริยธรรมให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน
- ๒) เปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐจากที่สามารถยอมรับการกระทำผิดได้ ให้ไม่ยอมรับการกระทำผิดอีกต่อไป

เป้าหมาย

- ๑) พัฒนาเครื่องมือประเมินผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และเผยแพร่ผลการประเมินให้เกิดการแข่งขันและตื่นตัวในการจัดอันดับด้านคุณธรรมจริยธรรมของหน่วยงานภาครัฐ
- ๒) พัฒนากลไกการแลกเปลี่ยนมุมมอง แนวคิด และประสบการณ์ รวมถึงองค์ความรู้ เครื่องมือเพื่อการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมและรณรงค์ส่งเสริมจิตสำนึกและเสริมสร้างเครือข่ายคุณธรรม จริยธรรมผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- ๓) เสริมสร้าง ยกย่อง เชิดชูผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม อาทิ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ๔) สร้างการยอมรับและความเคารพซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน

ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย

- ๑) จำนวนโครงการรณรงค์เสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม
- ๒) มีการสร้างเครื่องมือประเมินผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และเผยแพร่ผลการประเมิน
- ๓) จำนวนกิจกรรม/โครงการรณรงค์ที่สื่อสารกับประชาชน เพื่อขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐ
- ๔) จำนวนเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม ระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชน
- ๕) มีการมอบรางวัลเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมในทุกองค์กร อาทิ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงาน
- ๖) ผลการสำรวจทัศนคติของประชาชนรับรู้และเข้าใจจริยธรรมภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

กลยุทธ์

- ๑) ใช้เทคนิควิธีการ แนวคิดใหม่ ๆ ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อดึงดูดความสนใจประเด็นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และให้เข้าถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนซึ่งยังขาดความสนใจให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) กระตุ้นให้สังคมหันมาสนใจประเด็นเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือประเด็นสีเทาทางจริยธรรม เพื่อกระตุ้นให้พฤติกรรมสีเทาหายไป

๓) ใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ในการรณรงค์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านจริยธรรมเนื่องจากเป็นสื่อที่ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจมากที่สุด

๔) จัดทำโครงการรณรงค์ส่งเสริมที่แปลกใหม่ โดยใช้สื่อ Social Media หรือสื่อสมัยใหม่ ในรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในแต่ละช่วงอายุ และสามารถสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายได้ อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง เข้าถึงง่าย เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม

๕) ใช้บุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคม และได้รับการเชิดชูด้านจริยธรรม ในการดึงดูดความสนใจจากสังคมในด้านจริยธรรม

๖) จัดทำเครื่องมือประเมินผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และเผยแพร่ ผลการประเมิน

๗) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม ระหว่างหน่วยงานของรัฐบาล เอกชน และประชาชน

๘) เน้นย้ำความสำคัญของการถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๙) ใช้แนวคิดเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประชาชน ในการกระตุ้นเตือนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนัก ถึงความสำคัญของการประพฤติตนตามจริยธรรมและมีจิตสาธารณะ สื่อสารให้ประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม อาทิ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทำงานมา ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑๐) สำรวจทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกปีเพื่อสำรวจ ความเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติที่ประชาชนมีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓.๗ ประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Challenge)

● ไม่มีข้อยกเว้น

สร้างและพัฒนากลไกต่าง ๆ ในการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภายในหน่วยงาน ของรัฐ (Conduct of code and law) ทั้งในระดับความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การสร้างมาตรฐาน ทางจริยธรรมให้มีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท โดยไม่มีข้อยกเว้น การสร้างความ เชื่อมั่นในมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสผู้กระทำความผิด ส่งเสริมมาตรการการให้รางวัลเชิดชูผู้มีจริยธรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจไม่ให้มีการกระทำความผิดตามมาตรฐานทางจริยธรรมเกิดขึ้น

- **ไม่มีข้อกังขา**

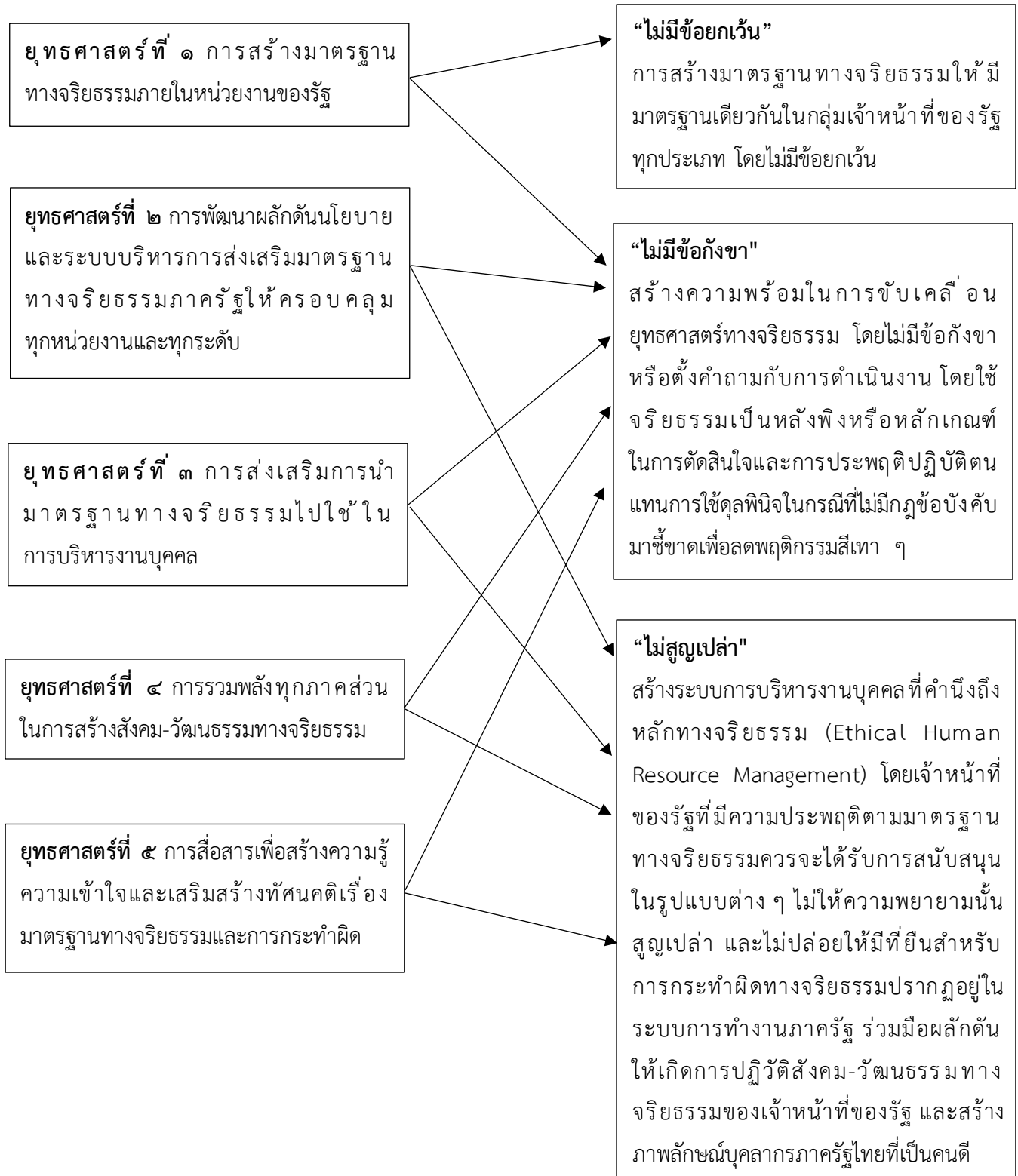
พัฒนาในระดับนโยบายส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐและการวางบทบาทในการให้คำปรึกษาทางจริยธรรม (Policy and mentoring) เพื่อสร้างความพร้อมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ โดยเริ่มจากการที่รัฐบาลเป็นผู้นำทางจริยธรรม ออกคำสั่งให้หน่วยงานเตรียมความพร้อมและความร่วมมือในการร่วมบริหารงานภาครัฐอย่างมีจริยธรรม โดยไม่มีข้อกังขา หรือตั้งคำถามกับการดำเนินงานส่งเสริมจริยธรรม ตั้งแต่ในระดับขององค์กร หน่วยงาน ผู้บริหาร ไปจนถึงพนักงาน โดยรณรงค์ประชาสัมพันธ์เปลี่ยนทัศนคติเรื่องการทำผิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Changing a Mindset for Behavioral Change) ตามแนวคิดการบริหารจัดการพฤติกรรม จะไม่มีการคิดแบ่งแยก ความผิดเล็กน้อย และความผิดร้ายแรงอีกต่อไป รณรงค์ให้เกิดการยอมรับและความเข้าใจว่ามีแต่การกระทำ ผิดหรือถูกเท่านั้น กล่าวคือ รณรงค์เปลี่ยนแนวคิดระดับของการกระทำผิดให้มีแค่การกระทำถูกที่เป็นฝั่งขาว และการกระทำผิดที่เป็นฝั่งดำ จะไม่มีการยอมรับการทำผิดสีเทาอีกต่อไป

- **ไม่สูญเปล่า**

สร้างระบบการบริหารงานบุคคลที่คำนึงถึงหลักทางจริยธรรม (Ethical Human Resource Management) ตั้งแต่ในระดับการคัดเลือกบุคลากรภาครัฐ ผลักดันให้ในหน่วยงานนำหลักจริยธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคลควบคู่ไปกับเส้นทางการเติบโตทางอาชีพ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความประพฤติตามมาตรฐานทางจริยธรรมควรที่จะได้รับการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ให้ความพยายามนั้นสูญเปล่า เช่น การได้รับรางวัล การได้รับโอกาสในการปรับเลื่อนตำแหน่ง การได้รับโอกาสในการไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ พร้อมทั้งสร้างกลไกและเครือข่ายการร่วมตรวจสอบการกระทำผิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (People participation and social engagement) เปิดโอกาสให้ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชนเข้ามาร่วมตรวจสอบและกดดันไม่ให้เกิดการกระทำผิดจริยธรรมในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดขึ้น และไม่ปล่อยให้มีที่ยืนสำหรับการกระทำผิดทางจริยธรรมปรากฏอยู่ในระบบการทำงานภาครัฐ ขณะเดียวกันร่วมส่งเสริมเชิดชู เจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคคลต่าง ๆ ที่ผ่านการตรวจสอบและประเมินผลอย่างถ้วนถี่ว่าเป็นบุคคลที่มีจริยธรรม ผลักดันให้เกิดการสร้างเครือข่ายภายในองค์กรและนอกองค์กรเพื่อทำงานส่งเสริมจริยธรรมในระยะยาว แสดงให้เห็นว่าการทำงานส่งเสริมจริยธรรมในภาครัฐไม่ได้เป็นการทำงานแบบโดดเดี่ยวอีกต่อไป แต่เป็นการทำงาน แบบรวมหมู่ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน ทุกฝ่าย และทุกหน่วยงานพร้อมที่จะร่วมมือผลักดันให้เกิดการสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และสร้างภาพลักษณ์บุคลากรภาครัฐไทยที่เป็นคนดี มีความสามารถ และมีคุณธรรม เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในระดับสากล

**แผนภาพความเชื่อมโยงประเด็นความท้าทายเชิงกลยุทธ์
และยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ
(Mapping Strategic Challenges and Ethical Promotion Strategies)**

๓.๘ แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและรูปแบบการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สามารถดำเนินการได้ทันทีและสร้างผลกระทบสูง (Quick Win) มีดังนี้

● Quick Win ยุทธศาสตร์ที่ ๑

- ให้แต่ละหน่วยงานจัดทำคู่มือ Dos & Don'ts เพื่อลดความสับสนเกี่ยวกับพฤติกรรมสีเทา และเป็นแนวทางง่าย ๆ ในการประพฤติตนทางจริยธรรม

- จัดให้มีการบันทึกพฤติกรรมสีขาว (พฤติกรรมทางจริยธรรมที่พึงประสงค์) ในระบบที่เหมาะสมและสามารถติดตามพัฒนาการในระดับบุคคลได้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมส่วนบุคคล ทั้งนี้ การบันทึกนี้ควรแปลงเป็นคะแนนซึ่งมีผลต่อความก้าวหน้าในอนาคต เช่น การพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง หรือขึ้นเงินเดือน เป็นต้น

● Quick Win ยุทธศาสตร์ที่ ๒

- จัดทีมให้คำปรึกษาในแต่ละหน่วยงานที่สามารถตอบคำถามทางจริยธรรม โดยเฉพาะประเด็นที่คลุมเครือ ได้อย่างรวดเร็วเพื่อให้การดำเนินงานทำได้ต่อเนื่อง ถูกต้อง และรวดเร็ว

- พัฒนาช่องทางสื่อสารโดยตรงถึงคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ให้สามารถฝากเรื่องและตอบปัญหาเร่งด่วนแก่หน่วยงานต่าง ๆ ได้

- มีเวทีประกวดแนวคิด/วิธีแก้ปัญหาทางจริยธรรม โดยมีคณะกรรมการตัดสินและให้รางวัล โดยอาจให้ผู้ชนะเป็นแกนนำในการสร้างทีมที่ปรึกษาทางจริยธรรมและรณรงค์ผลักดันประเด็นที่ต้องการแก้ไข

● Quick Win ยุทธศาสตร์ที่ ๓

- จัดทำแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมสำหรับผู้เข้ารับการคัดเลือกเข้าสู่ระบบราชการ เพื่อให้ทราบความสำคัญของการส่งเสริมจริยธรรมตั้งแต่แรกเข้าทำงาน

- จัดทำเครื่องมือการประเมินพฤติกรรมการทำงานภายใต้กรอบจริยธรรมเพื่อวัดประสิทธิผลที่เกิดขึ้นและหาวิธีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การประเมินควรมีทั้งในระดับแนวดิ่งและแนวราบควบคู่กัน

- จัดประชุมระดมความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ปัญหาในประเด็นท้าทายทางจริยธรรมใหม่ ๆ อาทิ จริยธรรมและความเป็นส่วนตัวบนโลกดิจิทัล (Digital Ethics and Privacy) เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน และใช้เป็นมาตรฐานกลางแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนำไปแก้ปัญหาภายในองค์กร

- พัฒนาเครื่องมือการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับตั้งแต่แรกเข้าจนถึงประเภทบริหาร ตามพฤติกรรมทางจริยธรรมที่คาดหวัง

- ให้ผลการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมสามารถมีผลย้อนกลับ (Feedback) แก่ตนเอง และผู้บังคับบัญชา และควรมีความเกี่ยวข้องกับผลการประเมินการปฏิบัติราชการ และความก้าวหน้า

ในราชการ โดยเฉพาะในตำแหน่งและสายงานที่มีความจำเป็นและสำคัญ เช่น ตำแหน่งระดับหัวหน้างาน
อำนวยการ บริหาร ฯลฯ

- พัฒนาเครื่องมือที่ส่วนราชการมีอยู่แล้ว เช่น หลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ตั้งแต่ระดับต้น - สูง โดยสอดแทรกสาระต่าง ๆ ด้านจริยธรรม การวัดพฤติกรรม และการประเมินผล
หลังการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ

- ส่งเสริมวินัยเชิงบวก ทั้งมาตรการเสริมสร้างวินัยที่มุ่งเน้นการดูแลความประพฤติ
ของกลุ่มคนโดยวิธีจูงใจให้ทุกคนปฏิบัติตามวินัยโดยสมัครใจ เช่น บัญญัติกฎหมายในทางส่งเสริมความประพฤติ
จัดทำคู่มือรักษาวินัย ให้คำแนะนำปรึกษาทางปฏิบัติในการรักษาวินัย ติดตามผลการดำเนินการทางวินัย
ของส่วนราชการ บำรุงขวัญและกำลังใจ วิเคราะห์ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำผิดวินัย เป็นต้น และมาตรการ
ส่งเสริมการดำเนินการทางวินัยที่เสริมสร้างระบบวินัยโดยเฉพาะการส่งลงโทษให้มีผลในทางแก้ไขเยียวยา
เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิดวินัย เช่น ส่งย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ไปดำรงตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกัน ส่งให้
เจ้าหน้าที่ของรัฐไปเข้าอบรมตามหลักสูตรที่เหมาะสม เป็นต้น

● Quick Win ยุทธศาสตร์ที่ ๔

- ร่วมเป็นเครือข่ายภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา ทำกิจกรรมในรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคม
ต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR หรือ Creating Shared Value: CSV) เป็นระยะและมีความ
ต่อเนื่องเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรม

- จัดกิจกรรมบริการสังคมตามบทบาทของแต่ละหน่วยงานเพื่อถือโอกาสรับฟังความคิดเห็น
จากประชาชนและนำมาเป็นแนวทางปรับปรุงการส่งเสริมจริยธรรม

● Quick Win ยุทธศาสตร์ที่ ๕

- กระตุ้นให้สังคมหันมาสนใจประเด็นเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือประเด็นสีเทาทางจริยธรรม
โดยการสร้างเนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจ

- เลือกประเด็นปัญหาเล็ก ๆ ทางจริยธรรมที่ใกล้ตัวประชาชนมาทำแคมเปญรณรงค์
ในแต่ละช่วงเวลา เพื่อสร้างทัศนคติใหม่แก่สังคมและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ อาจใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social
Media) ร่วมกับสื่อกระแสหลัก

- จัดกิจกรรมพิเศษ (Special Events) ที่เข้าถึงง่ายแต่มีประเด็นและกลุ่มเป้าหมายชัดเจน
เพื่อสอดแทรกค่านิยมทางจริยธรรมแก่สังคม

- เน้นย้ำความภูมิใจและความทรงเกียรติของการถวายสัตย์ปฏิญาณต่อสถาบันหลัก
ของชาติเป็นพื้นฐานคอยกำกับไม่ให้ฝ่าฝืนพฤติกรรมทางจริยธรรม

- ใช้แนวคิดเจ้าหน้าที่ของรัฐของประชาชน คอยกระตุ้นเตือนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนัก
ถึงความสำคัญของการประพฤติตนตามจริยธรรมและมีจิตสำนึกเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนแก่ประชาชน

๓.๙ แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและรูปแบบการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริม จริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

- กลไกการบริหารจัดการแผนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามยุทธศาสตร์
- กลไกในระดับส่วนกลาง

๑. ปรับปรุงกลไกขับเคลื่อนจริยธรรมเดิมให้มีประสิทธิภาพ สามารถทำงานได้บรรลุ วัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ตามกฎหมาย โดยกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาจริยธรรมประจำ หน่วยงานของรัฐ ซึ่งอาจเป็นการจัดตั้งหน่วยงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านงานส่งเสริมจริยธรรม ที่ชัดเจนในหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน นอกจากนี้ ควรมีหน่วยงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียน กรณีมีข้อหาหรือเกี่ยวกับข้อสงสัยหรือข้อกังวลเกี่ยวกับจริยธรรม พฤติกรรมล่อแหลม ต่อการฝ่าฝืนจริยธรรม หรือปัญหาข้อขัดแย้งในเชิงคุณค่าด้านจริยธรรมภายในหน่วยงาน เพื่อสร้างข้อตกลง ร่วมกันหรือแนวทางปฏิบัติทางด้านจริยธรรมให้ชัดเจน รวมถึงกำหนดมาตรการและกลไกในการให้ ความคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลการฝ่าฝืนจริยธรรม เช่น การแจ้งข้อร้องเรียนทางอินเทอร์เน็ตแบบไม่เปิดเผยตัวผู้ร้อง เป็นต้น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงกรณีการกลั่นแกล้งร้องเรียนโดยไม่บริสุทธิ์ใจควบคู่ไปด้วย

๒. กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารงานบุคคล ที่มีการนำเงื่อนไข ด้านจริยธรรมและคุณธรรมเป็นองค์ประกอบในการพิจารณา ตั้งแต่การคัดเลือกบุคลากร การประเมินผล การปฏิบัติราชการ การแต่งตั้ง การเลื่อน การย้าย บุคคลเข้าสู่ตำแหน่ง โดยรูปแบบในการขับเคลื่อนคือ ให้มีการ จัดทำคะแนนด้านจริยธรรม เพื่อใช้เป็นคะแนนประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของบุคลากรภาครัฐ รายบุคคล รวมถึงให้มีการวัดผลทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหารด้วยแบบประเมินพฤติกรรมทาง จริยธรรมหรือแบบประเมินบุคลิกภาพ (Personality Inventory) ก่อนเข้ารับตำแหน่งในทุกตำแหน่ง ในกรณีที่ ไม่ผ่านการทดสอบให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาว่าบุคคลดังกล่าว เป็นผู้ขาดคุณสมบัติทางด้านจริยธรรมที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือไม่

๓. เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้ามา มีส่วนร่วมในการสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรม มีกลไกหรือระบบที่รองรับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม การฝ่าฝืนจริยธรรม การทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การติดตามและตรวจสอบ การดำเนินงานของภาครัฐ อันเป็นการส่งเสริมการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส และสร้าง การมีส่วนร่วม โดยรูปแบบการดำเนินงาน อาจกำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนและภาคประชาสังคมเป็น ส่วนหนึ่งในคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมจริยธรรม หรือหน่วยงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียน กรณีมีข้อหาหรือเกี่ยวกับปัญหาข้อสงสัยหรือข้อกังวลในจริยธรรม เช่นเดียวกันกับแนวคิด ของการใช้ระบบคณะลูกขุนในการพิจารณาคดี

๔. จัดกิจกรรมการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และการรณรงค์ด้วยรูปแบบ และแนวทางใหม่ ๆ โดยอาจดำเนินการในลักษณะเดียวกับการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ประสบความสำเร็จ เช่น แคมเปญ “ให้เหล้า = แสง” โดยให้มีการจัดทำโครงการรณรงค์ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทางจริยธรรม เช่น “เทา ๆ = โกง” หรือ “ตามน้ำ = เลว” เป็นต้น โดยให้สำนักงาน ก.พ. ร่วมกับองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม จัดกิจกรรมการรณรงค์ส่งเสริมจริยธรรมในภาพรวม

๕. ต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติการด้านจริยธรรมของหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบประจำปีในทุกปี โดยสำนักงาน ก.พ. ทำหน้าที่รวบรวมเป็นรายงานประจำปีของคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) เพื่อรายงานแก่คณะรัฐมนตรีและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายด้านมาตรฐานทางจริยธรรม รวมถึงเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ

๖. ให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานกลาง อาทิ ศูนย์คุณธรรม กรมการศาสนา สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริต เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- กลไกในส่วนภูมิภาค

๑. ให้จังหวัดโดยสำนักงานจังหวัด และส่วนราชการในส่วนภูมิภาคส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม และประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และร่วมกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม และประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกับส่วนราชการส่วนกลางที่เป็นต้นสังกัด และกลไกในส่วนท้องถิ่น

๒. ให้มีหน่วยงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียนพฤติกรรมล่อแหลมต่อการฝ่าฝืนจริยธรรม หรือปัญหาข้อขัดแย้งในเชิงคุณค่าด้านจริยธรรมภายในจังหวัดเพื่อนำไปสู่การพิจารณากำหนดแนวทางหรือมาตรฐานการปฏิบัติโดยเน้นประเด็นการดำเนินการเรื่องร้องเรียนที่ร้องเรียนไปที่ส่วนราชการแล้วดำเนินการไม่ได้ผลหรือเป็นปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างส่วนราชการเพื่อไม่ให้การทำงานซ้ำซ้อนกับกลไกการกำกับดูแลและส่งเสริมจริยธรรมของส่วนกลาง

๓. เชื่อมโยงระบบการตรวจสอบและวินิจัยข้อร้องเรียนกับศูนย์ดำรงธรรมระดับจังหวัด โดยใช้กลไกทางจริยธรรมเป็นกลไกทางเลือกในการดำเนินการพิจารณากำหนดมาตรฐานการปฏิบัติในเชิงป้องกันแทนการดำเนินการทางวินัยหรือการดำเนินคดีในกรณีที่มีพยานหลักฐานไม่เพียงพอหรือผู้ร้องเกรงกลัวว่าจะเกิดอันตราย รวมถึงให้ความร่วมมือในการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลการตรวจสอบกลั่นกรองกรณีการกลั่นแกล้งร้องเรียนโดยไม่บริสุทธิ์ใจอยู่เสมอ

๔. เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ โดยมีตัวแทนภาคประชาชนและภาคประชาสังคมได้รับการแต่งตั้งให้เป็นส่วนหนึ่งในคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมจริยธรรม

๕. สนับสนุนและเป็นกำลังสำคัญในการรณรงค์ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทางจริยธรรม เผยแพร่หลักคิดในการยกระดับมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนมีมาตรฐานทางจริยธรรมที่สูงขึ้น เป็นที่พึงและเป็นที่ยอมรับของประชาชนตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

๖. ให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานหรือกลไกที่ขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริตในภูมิภาค อาทิ สำนักงาน ป.ป.ท. จังหวัด สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- กลไกในส่วนท้องถิ่น

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำข้อกำหนดจริยธรรมของท้องถิ่นเพิ่มเติมจากประมวลจริยธรรม โดยพิจารณาให้สอดคล้อง เหมาะสมกับบทบาทภารกิจที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละองค์ร ลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละสายงานที่แตกต่างกัน รวมถึงสภาพปัญหาหรือความเสี่ยงทางจริยธรรมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง เพื่อให้การขับเคลื่อนประมวลจริยธรรมพนักงาน ส่วนท้องถิ่นมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จัดทำคู่มืออธิบายและกำหนดพฤติกรรม ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมกลาง ทั้งนี้ การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาถึงบริบท ความเชื่อ ค่านิยมอันมีความแตกต่างกันตามบริบทของท้องถิ่นที่มี ลักษณะเฉพาะด้วยก็ได้

๒. ให้มีหน่วยงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียนพฤติกรรมล่อแหลม ต่อการฝ่าฝืนจริยธรรม หรือปัญหาข้อขัดแย้งในเชิงคุณค่าด้านจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การพิจารณากำหนดแนวทางหรือมาตรฐานการปฏิบัติ

๓. ต้องพัฒนากลไกในการกระตุ้นการรายงานพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรมต่อหน่วยงาน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับเรื่องร้องเรียนรวมถึงส่งเสริมจริยธรรมภายในจังหวัด รวมถึงให้ ความร่วมมือในการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล และตรวจสอบกลั่นกรองกรณีการกลั่นแกล้งร้องเรียนโดยไม่บริสุทธิ์ใจ อยู่เสมอ

๔. เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐโดยมีตัวแทนภาคประชาชนและภาคประชาสังคมได้รับ การแต่งตั้งให้เป็นส่วนหนึ่งในคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมจริยธรรม

๕. สนับสนุน รณรงค์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทางจริยธรรม และเผยแพร่หลักคิด ในการยกระดับมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนมีมาตรฐานทางจริยธรรมที่สูงขึ้น เป็นที่พึงและเป็นที่ยอมรับของประชาชนตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและรูปแบบการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

กลไกการเชื่อมโยงการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ฯ และการติดตามประเมินผล
(มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐)

แผนภาพ : แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและรูปแบบการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

● แผนที่นำทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (Roadmap) ๖ ปี

ประเด็นการขับเคลื่อน ภารกิจ	ระยะเวลาการขับเคลื่อน					เป้าหมาย ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕ และปีที่ ๖	
สร้างมาตรฐาน ทางจริยธรรมภายใน หน่วยงานของรัฐ	หน่วยงานของรัฐทุก หน่วยงานมีมาตรฐาน ทางจริยธรรมและคู่มือ และสื่อการเรียนรู้	- ขับเคลื่อนการจัดทำ ข้อกำหนดพฤติกรรม พึงประสงค์/พึงละ เว้น ขยายผล ความสำเร็จ - เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐ ทราบ และเข้าใจมาตรฐาน ทางจริยธรรม	- ตรวจสอบติดตาม ขยายผล - เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ทราบและเข้าใจ มาตรฐาน ทางจริยธรรม	- ตรวจสอบติดตาม ขยายผล - เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ทราบและเข้าใจ มาตรฐาน ทางจริยธรรม	- ตรวจสอบติดตาม ขยายผล - เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ทราบและเข้าใจ มาตรฐาน ทางจริยธรรม	- ประมวลจริยธรรม - คู่มือ - สื่อการเรียนรู้ - ข้อกำหนดจริยธรรม - กลไกการบูรณาการระหว่าง หน่วยงานด้านคุณธรรม จริยธรรม การปราบปราม การทุจริต เช่น สำนักงาน ปป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. กระทรวงวัฒนธรรม ศูนย์ คุณธรรม - เจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ ๙๐ ทราบและเข้าใจมาตรฐาน ทางจริยธรรม
นโยบายและระบบ การส่งเสริมจริยธรรม	หน่วยงานของรัฐ มอบหมายให้มี ผู้รับผิดชอบงานด้าน จริยธรรม	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	- นโยบายและมาตรการ - มีกลไกขับเคลื่อนจริยธรรม - มีหน่วยงานทำหน้าที่ให้ คำปรึกษา แนะนำ และรับ เรื่องร้องเรียน
	จัดทำแบบรายงาน ประจำปี	ตรวจสอบติดตาม เผยแพร่	ตรวจสอบติดตาม เผยแพร่	ตรวจสอบติดตาม เผยแพร่	ตรวจสอบติดตาม เผยแพร่	

ประเด็นการขับเคลื่อน ภารกิจ	ระยะเวลาการขับเคลื่อน					เป้าหมาย ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕ และปีที่ ๖	
	เสนอกฎหมาย Whistleblower Protection	มีกฎหมายหรือ มาตรการกลางด้าน Whistleblower Protection	ติดตามผล การปฏิบัติ	ติดตามผล การปฏิบัติ	ติดตามผล การปฏิบัติ	- คณะกรรมการมาตรฐาน ทางจริยธรรม - มีกฎหมายหรือมาตรการ
	เชื่อมโยงระบบ Call Center กับกลไก จริยธรรม	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล เผยแพร่ กรณีสำเร็จ	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล เผยแพร่ กรณีสำเร็จ	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล เผยแพร่ กรณีสำเร็จ	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล เผยแพร่ กรณีสำเร็จ	Whistleblower Protection - จำนวนหลักสูตรผู้นำ จริยธรรม รวมทั้งการนำ
	พัฒนาหลักสูตรผู้นำ จริยธรรม	ผู้นำองค์กรรับรู้และ เข้าใจจริยธรรมและ กลไกจริยธรรม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐	ผู้นำองค์กรรับรู้และ เข้าใจจริยธรรมและ กลไกจริยธรรม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐	ผู้นำองค์กรรับรู้และ เข้าใจจริยธรรมและ กลไกจริยธรรม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๗๐	ผู้นำองค์กรรับรู้และ เข้าใจจริยธรรมและ กลไกจริยธรรม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐	หลักสูตรด้านจริยธรรมบรรจุ เข้าไปในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ ของรัฐทุกระดับ - ผู้นำองค์กรรับรู้และเข้าใจ จริยธรรมและกลไกจริยธรรม
	ขับเคลื่อนกลไก จริยธรรมต่าง ๆ สู่การปฏิบัติ	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ - แบบรายงานประจำปี และ การเชื่อมโยงกลไกจริยธรรม กับระบบ การร้องทุกข์
การนำมาตรฐาน ทางจริยธรรมไปใช้ กับการบริหารงานบุคคล	ออกแบบหลักเกณฑ์ และวิธีการจริยธรรมมา ใช้ในการบริหารงาน บุคคล	พัฒนาระบบ การจัดเก็บข้อมูล และฐานข้อมูล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	- เครื่องมือการบริหารงาน บุคคลเชิงจริยธรรม - ระบบการประเมินแนวราบ

ประเด็นการขับเคลื่อน ภารกิจ	ระยะเวลาการขับเคลื่อน					เป้าหมาย ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕ และปีที่ ๖	
	พัฒนาระบบ การประเมินแนวราบ	พัฒนาระบบการจัดเก็บ ข้อมูลและฐานข้อมูล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	- ระบบการประเมินแนวดิ่ง - ระบบคัดกรอง ทางจริยธรรม - มีการนำพฤติกรรมทาง จริยธรรม หรือการนำต้นทุน ทางสังคมในการทำควมดี (Social Credit) มาใช้ใน กระบวนการบริหารงาน บุคคล
	ออกแบบระบบ ตรวจสอบผลประโยชน์ ทับซ้อน	พัฒนาระบบ การจัดเก็บข้อมูล และฐานข้อมูล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	- คู่มือคำอธิบายพฤติกรรมทาง จริยธรรมที่ควรทำและไม่ควร กระทำ และพฤติกรรมการ ขัดกันของผลประโยชน์ ทับซ้อน - ระบบตรวจสอบผลประโยชน์ ทับซ้อน
รวมพลังสร้างสังคม- วัฒนธรรมจริยธรรม	พัฒนากลไกการมี ส่วนร่วมตรวจสอบ ติดตามโดยภาค ประชาชน	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	ขับเคลื่อนนโยบาย ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล	- คำสั่งแต่งตั้งประชาชนร่วม ส่งเสริมจริยธรรม

ประเด็นการขับเคลื่อน ภารกิจ	ระยะเวลาการขับเคลื่อน					เป้าหมาย ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕ และปีที่ ๖	
	ขับเคลื่อนโครงการ กิจกรรมมาตรการด้าน การมีส่วนร่วมของภาค ประชาชน	นำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ	นำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ	นำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ	นำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ	- จำนวนกิจกรรม/โครงการ การรวมพลังเพื่อสร้างการมี ส่วนรวม ระหว่างหน่วยงาน ด้านคุณธรรม จริยธรรม การ ปราบปรามการทุจริต เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. กระทรวงวัฒนธรรม ศูนย์คุณธรรม สถานศึกษา สถาบันการการศึกษา องค์กรทางศาสนา - มีระบบ Social Credit โดย อาจเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติ การส่งเสริมคุณธรรม แห่งชาติ
	ออกแบบระบบ Social Credit	พัฒนาระบบ การจัดเก็บข้อมูล และฐานข้อมูล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล	
การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ	ออกแบบดัชนีการรับรู้ มาตรฐานทางจริยธรรม	พัฒนาระบบการจัดเก็บ ข้อมูลและฐานข้อมูล	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล เผยแพร่	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล เผยแพร่	นำไปใช้และตรวจสอบ ติดตามประเมินผล เผยแพร่	- จำนวนกิจกรรม - ดัชนีการรับรู้มาตรฐาน ทางจริยธรรม - สื่อสมัยใหม่ในรูปแบบที่ หลากหลาย เหมาะสมกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐในแต่ละช่วง อายุ และสามารถสื่อสารไป
	ขับเคลื่อนนโยบาย/ โครงการ/กิจกรรม	นำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ	นำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ	นำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ	นำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ	
	สำรวจทัศนคติ ประชาชน	ประชาชนรับรู้และ เข้าใจจริยธรรมภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐	ประชาชนรับรู้และ เข้าใจจริยธรรมภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐	ประชาชนรับรู้และ เข้าใจจริยธรรมภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐	ประชาชนรับรู้และ เข้าใจจริยธรรมภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	

ประเด็นการขับเคลื่อน ภารกิจ	ระยะเวลาการขับเคลื่อน					เป้าหมาย ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕ และปีที่ ๖	
						ยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง - เด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษา ได้รับการส่งเสริม พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรม โดยดำเนินการร่วมกับสถานศึกษาและสถาบันการศึกษา รวมถึงองค์กรทางศาสนา - ประชาชนรับรู้และเข้าใจจริยธรรมภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

- แนวทางการติดตามประเมินผล และผู้รับผิดชอบ

- แนวทางการติดตามประเมินผล

๑. ตรวจสอบติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในแผนที่นำทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (Roadmap) ทุกระยะ โดยเสนอคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) และคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๒. ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคล จัดทำรายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามแบบรายงานประจำปีตามมาตรา ๑๙ ของพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเสนอคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.)

๓. ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยใช้เครื่องมือประเมินในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในประเด็น ดังนี้

๓.๑ ประเมินผลการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐเพื่อกำกับและติดตาม

๓.๒ ประเมินผลลัพธ์/ผลสำเร็จของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

- ผู้รับผิดชอบ

คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

(รายละเอียดตามแผนภาพกลไกการติดตามประเมินผลการดำเนินการยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ)

กลไกการติดตามประเมินผลการดำเนินการยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมฯ

-
- กำหนดแนวทางหรือมาตรการขับเคลื่อน แนวทางส่งเสริมพัฒนามาตรการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ
- กำกับติดตาม ประเมินผล ตีความ วินิจฉัยปัญหา ตาม พ.ร.บ.
- กำหนดหลักเกณฑ์
- ทบทวน มาตรฐานทางจริยธรรม ทุก ๕ ปี
- คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.)
- 1 ↓ ↑ 5
- เสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ
- ตรวจสอบรายงานประจำปีและรายงาน ครม. ทราบ
- คณะรัฐมนตรี (ครม.)
- เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้
- ค่าคะแนน CPI เพิ่มขึ้น
  - คะแนน ITA ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น
  - การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

คณะรัฐมนตรี
(ครม.)

เจ้าหน้าที่ของรัฐ
เป็นที่น่าเชื่อถือ
และไว้วางใจได้

- ค่าคะแนน CPI เพิ่มขึ้น
- คะแนน ITA ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น
- การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้าน
มาตรฐานทางจริยธรรมเป็นไปตาม
เป้าหมายที่กำหนด

จัดทำ ประมวลจริยธรรม

- กำกับดูแลการดำเนินการกระบวนการรักษาจริยธรรม
- ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
- จัดหลักสูตรการฝึกอบรมการเผยแพร่ความเข้าใจ
- กำหนดมาตรการจูงใจและมาตรการที่บังคับใช้

องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๖

2 ↓ ↑ 4

สรุปผลการดำเนินการจากหน่วยงานของรัฐ และจัดทำรายงานประจำปี

3

จัดทำ ข้อกำหนดจรรยาบรรณ

หน่วยงานของรัฐ

จัดทำรายงานประจำปีในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Report)

- ผลการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค
- ผลลัพธ์/ผลสำเร็จของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์

การขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมของหน่วยงานในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

กลไกระดับ
ส่วนกลาง

กลไกระดับ
ส่วนภูมิภาค

กลไกระดับ
ส่วนท้องถิ่น

กลไกระดับ
ส่วนท้องถิ่น

แผนภาพ : กลไกการติดตามประเมินผลการดำเนินการยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ

● สรุปแนวทางการดำเนินการ/โครงการ

ประเด็นการ ขับเคลื่อนภารกิจ	กรอบระยะเวลา																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	๒๕๖๕				๒๕๖๖				๒๕๖๗				๒๕๖๘					๒๕๖๙-๒๕๗๐																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒			๓	๔																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									

ประเด็นการ ขับเคลื่อนภารกิจ	กรอบระยะเวลา																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
	๒๕๖๕				๒๕๖๖				๒๕๖๗				๒๕๖๘					๒๕๖๙-๒๕๗๐																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒			๓	๔																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														</

ประเด็นการ ขับเคลื่อนภารกิจ	กรอบระยะเวลา																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
	๒๕๖๕				๒๕๖๖				๒๕๖๗				๒๕๖๘					๒๕๖๙-๒๕๗๐																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒			๓	๔																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										

ประเด็นการ ขับเคลื่อนภารกิจ	กรอบระยะเวลา																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
	๒๕๖๕				๒๕๖๖				๒๕๖๗				๒๕๖๘					๒๕๖๙-๒๕๗๐																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒			๓	๔																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														

ประเด็นการ ขับเคลื่อนภารกิจ	กรอบระยะเวลา																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๕				๒๕๖๖				๒๕๖๗				๒๕๖๘					๒๕๖๙-๒๕๗๐					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		ล้านบาท	แหล่งเงิน				
																			คุณธรรม จริยธรรม				